

દુલ્હનકી જીંદગીકો કામચાબ  
બનાને કે લીયે બેહતરી કિતાબ

# તોહફા એ દુલ્હન

લેખક : મૌલાના અબ્દુલ હનીફ અબ્દુલ મજીદ

પ્રકાશક

**મદીના એજન્સી**

દીની કુતુબખાના ઝાંપાબજાર મેઈન રોડ, સુરત.

ફોન: ૦૨૬૧-૬૬૨૮૯૭૭



## ✽ આપ ઈસ કિતાબ કો કેસે પઢે? ✽

ચૂકે યે કિતાબ ખાનદાની જિંદગી કે લિએ એક બહોત અહેમિયત રખતી હે ઓર ખાનદાન સહીહ હો તો મઆશરા બનતા હે યાની અગર ઘર કી જિંદગી સહીહ કર લી તો બાહર કી જિંદગી ભી સહીહ હો સકતી હે ઈસ લિએ હમારી ગુઝરિશ યે હે કે ઈસ કિતાબ મેં દર્જ મઝમીને હિદાયત ઓર ઈસ્લાહી બાતો કો ઈન્તેહાઈ સંજુદગી સે પદ્મ જાએ ઓર જિન કોતાહિયો સે બચને કી તરફ તવજ્જોહ દિવાઈ ગઈ હે (ઓર વો એસી કોતાહિયાં હે કે ઓરતે લા ઈસ્ત્રી યા ના તજરુબાકારી કી બિના પર ઉનકા ઈસ્તેકાબ કર બેઠતી હે ઓર ફિર બહોત નુકસાન ઉઠતી હે) ઈસે વાકઈ ઈસ નિયત સે પદ્મ જાએ કે મુજે અપની ઈસ્લાહ પર તવજ્જોહ દેની હે જો આઈદા કે લિએ ઈન ગલ્તિયો કે ઈસ્તેકાબ સે બચના ઓર બચાના હે. ઉમ્મીદ હે કે હમારી ઈન ગુઝરિશાત કો સામને રખ કર ઈસ કિતાબ કા મુતલેઆ કિયા જાએગા.

(૧) કિતાબ પઢને સે કબલ યે દુઆ કર લે કે યા અલ્લાહ ઈસ કિતાબ કો મેરી હિદાયત કા ઝરિયા બના દે ઓર મુજે અપને શોહર કી નિગાહ મેં (કુર્તુલ એન) આંખો કી ઠંડક (ઓર ખેરુ મતાઈદ દુનિયા) કી ચીઝો મેં સબ સે બેહતર બના દે.

(૨) કિતાબ પઢને કે લિએ વકત એસા નિકાલા જાએ જો ઉલ્જનો યા પરેશાનિયો સે ઘિરા હુવા ના હો, યે મદશા ભી હે કે ઉલ્જન ઝહેન પર સવાર થી કિસી ઓર વજા સે, ઓર યુભન મહેસૂસ હુવી કિતાબ કે મઝમૂન સે.

(૩) એક અહેમ ગુઝરિશ યે હે કે કિતાબ કો અઝ અવ્વલ તા આબિર મુકમ્મલ તરીકે પર તરતીબવાર પઢે



ખ્વાહ ઈસ મેં મહીના ભર લગ જાએ બહુ ઈસ સે ભી ઝિયાદા લગ જાએ તબ ભી કુછ ગમ નહીં મગર પઠે મુકમ્મલ તૌર પર ઔર સૂરત ઈસ કી યે હે કે કુલ સફાત કી તેદાદ કા અંદાઝા કરકે યૌમિયા કુછ સફહે પઢના મુતઅય્યન કર લે, ઔર જહાં પહોંચ કર રુક જાએ વહાં કોઈ નિશાની લગા દે.

(૪) મઝીદ અહેમ ગુઝારિશ યે હે કે યે કિતાબ કે મુતલેઆ કે વક્ત એક કલમ સાથ રખે ઔર જિન ઉમૂર મેં ખુદ કો કોતાહ મહેસૂસ કરતી હોં ઉસ પર નિશાન લગા લે ઔર ઉસ કો બાર બાર પઠે ઔર ઉસ કી ઈસ્લાહ કે લિએ ખૂબ દુઆ માંગે.

ઈસ કલમ થામને કા દૂસરા ફાયદા યે હોગા કે જહાં ભી કોઈ બાત આપ કો એસી મહેસૂસ હો કે અગર કિતાબ કે મઝામીન કા હિસ્સા હોતી તો પઢને વાલે કી તિશનગી દૂર કરને કા ઝરિયા બન સક્તી થી, યા મુસલમાન ઔરત હોને કી હેસિયત સે યા બીવી હોને કી હેસિયત સે યા માં હોને કી હેસિયત સે કોઈ અહેમ ઝિમ્માદારી કી બાત જો ઈસ કિતાબ મેં ના હો જો મુસલમાન બહેનો કે લિએ મુફીદ હો સકે ઔર ઘરોં મેં લગાઈ ઝગળે કી ફિઝા ખત્મ કી જા સકે, ઈસ કે લિએ કોઈ મુફીદ મશ્વેરા ઔર તદબીર આપ કે ઝહેન મેં આએ ઔર વો ઈસ કિતાબ મેં નહીં હે તો કિસી અલગ કાપી મેં સફહા ઔર સતર કે હવાલે કે સાથ વો ભી “વઝાહત” કે તહેત લિખે ઔર કિસી તરહ મુઅલ્લિફ તક યા નાશિર તક પહોંચા દે.

કિતાબ પઢતે હુવે દુનિયા કે સારે મુસલમાન શાદી શુદા જોળોં કે લિએ દુઆઓં કરે કે અલ્લાહ તઆલા ઉન મેં મોહબ્બત ઉલફત અતા ફરમાએ ઉન કો ઔલાદે સાલેહ કે

દુનિયા મેં આને કા સબબ બનાએ, ખૂબ ખૂબ ખુશિયાં દિખલાએ, રોજાના અતા કરે કે આજ કે દિન જહાં ભી શાદિયાં હુઈ ઉન મેં મિયાં બીવી મેં મોહબ્બત પેદા ફરમાએ.

યે કિતાબ પઢને કી ઔર મુસલમાન ઔરતોં કો ભી દાવત દે ઔર ઈસ કિતાબ મેં જો ઈમાની તરક્કી ઔર અખલાકી બેહતરી સે મુતાલિફ બાત મિલે ઉન ખૂબિયોં ઔર સિફાત કી તરફ દૂસરી ખ્વાતીન કો ભી તવજ્જોહ દિલાએ.

આખિર મેં ગુજારિશ હે કે મુસન્નિફ ઔર મુઅલ્લિફે કિતાબ ઔર જિન બુરુગોં કી કિતાબોં સે ઈસ્તેફાદા કરકે ઈસ કિતાબ કે મઝામીન તૈયાર કિએ ગએ યા દૌરાને તૈયારી કિતાબ જિન બુરુગોં યા ઉલમા હઝરાત સે રહેનુમાઈ કે મુખ્તલિફ મરાહિલ મેં કિસી કી ભી તરહ શરીક જુમલા મઆવેનીન કે લિએ ખુસૂસી તૌર પર એહતેમામ ફરમાએ. ઈસ દુઆ કરને સે આપ કો ભી ફાયદા હોગા, લેહાઝા અપની દુઆઓ મેં હમેં ના ભૂલે, જઝાકુમુલ્લાહુ તઆલા.

❀ तकरीज़ उज़रत मौलाना मुहम्मद ❀

यूसुफ़ लुध्यान्वी साहब दामत बरक़ातुल्लुम  
(उस्ताज़े उद्दीस ज़ामिअतुल उलूमुल इस्लामिया बन्गोरी)

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम

उक़ तआला शानसू ने मर्दों औरत का ज़ोना बनाया, ताके दोनों उक़ तआला शानसू की रज़ा के मुवाफ़िक़ ज़िंदगी गुज़ारने के लिये अक़ दूसरे के बेहतरीन मुआविन और मददगार हों। इसकी बरक़त से दुनिया की यंद रोज़ा ज़िंदगी भी आइयत से गुज़रे और इसकी बहौलत आभेरत में बारगाहे ईलाही के सामने सुर्ज़ हों। और ज़न्त की दाईमी राहत मयस्सर आये। और ये ज़मी हो सकता है के दोनों अक़ दूसरे के डुक़ को रज़ाये ईलाही के लिये अदा करने वाले हों। और फिर मियां बीवी के दरमियान ज़ोण और उल्फ़त व मोहब्बत का ज़ियादा मदार बीवी की ખुश अख़्लाकी, तहम्मूल मिज़ाज और दानाई पर है। नेक सीरत बीवी की बरक़त से दुनिया का घर ज़न्त का नमूना बन जाता है और बीवी की बह मिज़ाज घर को जहन्नम बना देती है। जिस में ना सिर्फ़ वो ખुद जलती है बल्के शौहर और दोनों ખानदान भी इसकी लपेट में आ जाते हैं।

मेरे अजीज़ दोस्त ज़नाब मौलाना मुफ़्ती मुहम्मद उनीज़ सल्लमहुल्लाहु तआला ने ये रिसाला तालीफ़ करमाया है, ताके शादी शुदा ज़ोणे इस से रौशनी ड़ासिल करें और अपने घरों में बाहमी उल्फ़त व मोहब्बत और राहत व सुकून की क़िज़ा पैदा करके दुनिया व आभेरत की सआदतों से माला माल

હો. ઈસ નાકારા ને જસ્તા જસ્તા ઈસ કો દેખા હે. ઉમ્મીદ હે બાકી મઝામીન ભી સહીહ હોંગે. દુઆ હે કે અલ્લાહ તઆલા ને ઈસકો ઉમ્મત કે લિયે નાફેઅ બનાવે.

## ❀ કિતાબ કા તઆરુફ ❀

ઈસ કિતાબ મેં રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે ઝમાને કી છે મિસાલી બીવિયોં કી શૌહર કી ઈતાઅત, શૌહર કી સચ્ચી મોહબ્બત, શૌહર કી ઈઝઝત, ખિદમત ઔર વફાદારી, શૌહર કો મુસલમાન યા દીનદાર બનાવે કી ફિક, કે મુબારક વાકેઆત નેક બીવી કી સિકાત, બીવી કે લિઅે શૌહર કી નિગાહ મેં મહેબૂબ કરવે કા તરીકા, ઔરતોં કી બુરી આદતેં ઔર ઉન કા ઈલાજ, સસુરાલ મેં રહેવે કે તરીકે, બીવી કે ઝિમ્મે શૌહર કે હુકૂક, દુલ્હા દુલ્હન કો નસીહતેં, કુછ એસે ગુર જિસ સે મિયાં બીવી મેં ઝગળા ના હો, શાદી હોતે હી જો ખાના બરબાદી મિયાં બીવી કે ઝગળોં, સાસ બહુ કે તનાઝોં, નનદોં કે ગિલે શિકવે, દેવરાની જેઠાની કી નાયાકિયોં કી બુનિયાદ પર હોતી હૈં જિસ સે સિર્ફ મિયાં બીવી ઈન દો કી હી નહીં બલ્કે પૂરે ખાનદાન વ કબીલે કી ઝિંદગી તલ્ખ બન જાતી હે, ઈન બરબાદિયોં કી વુજૂહ ઔર ઈન સે બચવે કે તરીકોં ઔર ઈન જૈસે દૂસરે મસાઈલ કે હલ પર અપની નવચ્ચત કી અહેમ કિતાબ હે, ઈન હિદાયાત પર દુલ્હન અમલ કરે તો ઈન્શા અલ્લાહ તઆલા હર ઘર જન્મત કા નમૂના બન સકતા હે, ઔર દીન વ દુનિયા મેં સુખ રૂઈ ઔર કામયાબી હાસિલ હો સકતી હે.



## ✽ ઝરૂરી ગુજારિશ ✽

અહેલે ઈલ્મ ઓર અહેલે કલમ હઝરાત કી ખિદમત મેં ગુજારિશ હે ઈસ કિતાબ મેં જો ભી ગલતી યા લગઝિશ દોરાને મુતાલેઆ સામને આએ તો બરાએ મહેરબાની મુઅલ્લિફ યા નાશિર કો ઈત્તેલા દેં તો આપ કા એહસાને અઝીમ હોગા.

# ❀ ફેરિસ્તે મઝામીન તોહફે દુલ્હન ❀

તકરીઝ હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ યૂસુફ	૬
લુધ્યાન્વી સાહબ દામત બરકાતુલુમ	
કિતાબ કા તઆરુફ	૭
ફેરિસ્ત	૮
હર્ફ આગાઝ	૨૧
બારગાહે રિસાલત મેં ખ્વાતીન કા હદિયા તશક્કુર	૨૫
૬ મિસાલી બીવિયાં	૨૭
બીવી કી પૈદાઈશ કા મકસદ	૨૮
નેક બીવી	૩૭
હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા	૪૨
આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે લિયે સબબે	
તસલ્લી વ તશક્ફી	
શૌહર પર અપને માલ કો કુરબાન કરના	૫૧
શૌહર કો સહીહ મશ્વેરા દેના	૫૫
શૌહર કે સાથ કુરબાની બદાઈશત કરના	૫૮
શૌહર કી ખિદમત	૬૩
શૌહર કી કામિલ ઈતેબા	૬૭
શૌહર કી ઈતાઅત ઔર હુકૂક કે મુતાલિલક ચંદ અહાદીસ	૬૯
રુખ્સત હોને વાલી બેટી કો નેક બાપ કી નસીહત	૭૪
શૌહર કી ઈતાઅત કરને વાલી નેક બીવી	૭૬
વફાત	૭૮
સલામ હો હમ સબ કી તરફસે	૮૧
હઝરત સૌદહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા	૮૭

શૌહર કી ખુશનૂદી કી ખાતિર અપની બારી અપની	૮૮
સૌકન કો દે દેના	
શૌહર કી સચ્ચી ઈતાઅત	૮૯
સખાવત વ ફયાઝી	૯૩
સખિયા બનને કી આસાન તરકીબ	૯૪
સૌકન કી ગવાહી	૯૫
વફાત	૯૫
હઝરત ઝૈનબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા	૯૭
શૌહર સે જુદાઈ	૯૯
શૌહર કે સાથ વફાદારી	૧૦૧
શૌહર કી ગવાહી	૧૦૫
શૌહર કી મોહબ્બત	૧૦૮
વક્ત સે પહેલે બૂઢા કર દેને વાલી બીવી સે પનાહ	૧૧૩
નેક માં કા અસર બેટી પર	૧૧૮
રુકયા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ( ذات الحجرتين )	૧૨૨
દૂસરી હિજરત	૧૨૪
વફાત	૧૨૭
હઝરત ઉમ્મે હકીમ બિન્તે અલ્હારિસ રદિયલ્લાહુ અન્હા	૧૨૯
શૌહર કો જહન્નમ કી આગ સે બચાને કી ફિક	૧૨૯
દૂસરા નિકાહ	૧૩૧
શૌહર કો દીનદાર બનાના ભી બીવી કી ઝિમ્માદારી હૈ	૧૩૨
બીવી કા શૌહર કો નિકાહ કે ઝરિયે મુસલમાન બનાના	૧૩૫
શૌહર કો દીનદાર બનાને મેં મુસલમાન બીવી કા નમૂના	૧૩૬
બેવા કે લિયે દૂસરા નિકાહ ઐબ નહીં	૧૪૦
જિસકી બીવી નહીં વો મિસ્કીન હૈ	૧૪૫
જિસ ઔરત કા શૌહર નહીં વો મિસ્કીના હૈ	૧૪૬

બીવી આતી હે તો માલ ભી આતા હે	૧૪૯
ફક કો દૂર કરને કા ઝરિયા શાદી હે	૧૪૯
બેવા કે લિયે નિકાહ કયું ઝરૂરી હે ?	૧૫૧
મૌલાના અસ્લમ સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કા વાકેઆ	૧૫૩
હઝરત ખૌલતા બિન્તે માલિક બિન સઅલબા	૧૫૫
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા	
બુઢાપે કી હાલત મેં શૌહર કે બારે મેં અલ્લાહ સે ડરના	૧૬૨
અગર વાકઈ મર્દ કી ગલ્તિયોં પર ગુસ્સા આએ તો	૧૬૩
ઔરત કો કયા કરના ચાહિયે	
શૌહર, બીવી દોનોં કા કુસૂર ઔર દોનોં કો તંબીહાત	૧૬૪
મિયાં બીવી દોનોં કા “મુનાઝેરા” ઔર ઈસ સે બચને કા અમલ	૧૬૭
ઈજાઝત તલબ કરને કે આદાબ	૧૭૦
બહોત ઝોર સે દરવાઝા નહીં ખટખટાના ચાહિયે	૧૭૨
ગુસ્સા કમ કરને કી તદબીરેં	૧૭૩
પહેલા ઈલાજ	૧૭૫
દૂસરા ઈલાજ	૧૭૬
ત્રીસરા ઈલાજ	૧૭૮
ચૌથા ઈલાજ	૧૭૯
પાંચવાં ઈલાજ	૧૮૦
છટા ઈલાજ	૧૮૧
બીવી મેં ઝબાન દરાઝી યા બદ ઝબાની કા મર્ઝ ઝહેરે	૧૮૩
કાતિલ હે	
દુનિયા કી ઔરતેં સચમુચ કી હૂરેં બન સકતી હેં અગર	૧૮૩
શૌહર કે આરામ કા ખયાલ રખો	૧૮૫
શૌહર કો દોસ્ત બનાઓ	૧૮૬
શૌહર કો અપના દોસ્ત કિસ તરહ બનાએ	૧૮૬



शौहर को माँल करने वाली भूषियां	१८७
बीवी शौहर को कमतर और हकीर ना समझे	१८८
औरतों में दो बुरी आदतें और उनका इलाज	१९०
औरतों को ये दुआ ज़ियादा मांगनी चाहिए	१९४
दूसरी बुरी आदत औरतों में ये होती है	१९५
औरतों की वजह से मर्दों की आपसमें लड़ाईयां	१९८
शौहरों से गुज़ारिश	२००
यतीम देवरों और यतीम ननदों का भयाव रचना	२०३
मियां बीवी के जगलों से निजात के लिये दो उसूल	२०४
शौहर को महेरबान करने के लिये एक उमदा तदबीर	२११
नुस्खे अकसीर	२१४
औरत शेर को बहेला सकती है तो शौहर को क्यूँ नहीं?	२१५
औरतों का मर्दों के साथ बराबरी का दावा गलत है	२१८
शौहर के दिल में मोहब्बत पैदा करने के लिये एक अहम उसूल	२२०
अल्लाह तआला दोनों को रहमत की निगाह से देखते हैं	२२१
मुस्कुराहट ज़िंदा दिली का नाम है	२२४
हज़रत उम्मे सुलैम रदियल्लाहु अन्हा का वाक़ेआ	२२५
मुबल्लेगा	२२५
सब्रो हिकमत के पैकर	२२९
हुज़ूर सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम से भास तअल्लुक	२३१
हज़रत उम्मे सुलैम का दीन को फैलाने के लिये कुर्बानी	२३२
औरतें भी मुफ़्ती थीं	२३८
नेक औरत की पांच सिफ़त	२३९
पडेली सिफ़त	२३९
हज़रत अबु दद़ा रदियल्लाहु तआला अन्हु की	२४१
अपनी बीवी को नसीहत	

યે દો દિલોં કા તઅલ્લુક હૈ	૨૪૪
ઔરતોં કા જિહાદ	૨૪૬
દૂસરી સિફત	૨૪૮
ઔરતોં કી ઝખરદસ્ત ગલ્તી	૨૪૮
ત્રીસરી સિફત	૨૫૦
ચૌથી સિફત	૨૫૦
બીવી કે દિલ મેં શૌહર કે પૈસે કા દર્દ હો	૨૫૩
શાદિયોં મેં ફુઝૂલ ખર્ચી	૨૫૫
શાદી કે “શીન” કે ત્રીન નુકતે હટા દેં	૨૫૫
પાંચવીં સિફત	૨૫૮
દો એસે ગુર જિસકી વજા સે મિયાં બીવી મેં કભી ઝગળા ન હો	૨૬૦
હઝરત ઇસ્માઈલ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ કી	૨૬૪
શાકેરા બીવી કા વાકેઆ	૨૬૬
સબ્ર, મિયાં બીવી દોનોં કે લિયે	૨૭૦
એક બાત તબીઅત કે ખિલાફ હી સહી	૨૭૧
બીવી કે લિયે “બહિશ્તી ઝેવર” સે હિદાયાત	૨૭૬
શૌહર કે મિઝાજ કી રિઆયત	૨૭૬
મિયાં બીવી કા બે મિસાલ જોળા	૨૭૭
અપને શૌહર કો મેં ને કિસ તરહ જીતા	૨૭૯
મેં અપને શૌહર કી આંખ કી પુત્લી બન ગઈ હૂં	૨૮૧
શૌહર હોને કે બાવજૂદ બેવા થી	૨૮૨
મુજે તલાક મત દો	૨૮૨
નઝમ	૨૮૩
શૌહર કી હૈસિયત સે ઝિયાદા કિસી ચીઝ કી ફરમાઈશ ન કરો	૨૮૫
સલીકામંદ ઔરતોં કી ઇઝદવાજી ઝિંદગી	૨૮૭
શૌહર કે સફર સે વાપસી કે આદાબ	૨૮૮

ઘર ઔર શૌહર કે સામાન કો સલીકા સે રખો	૨૯૦
શૌહર કે ગુસ્સા કી સૂરત મેં ઔરત કો કયા કરના ચાહિયે	૨૯૨
શૌહર કા ગુસ્સા ઔર સમજદાર બીવી કી હિકમતે અમલી	૨૯૩
શૌહર કા અગર કિસી અજનબી લગ્નકી યા ઔરત	૨૯૫
સે ગલત તઅલ્લુક હો	
મુસરાલ મેં રહેને કા તરીકા	૨૯૭
કિતાબ “ઈસ્લામી દુલ્હન” સે ચંદ હિદાયાત	૨૯૮
ઝરા આપ ખુદ હી ઈન્સાફ કીજિયે	૩૦૨
બીવી, શૌહર કી નિગાહ મેં કેસે મહેબૂબ હો સકતી હૈ	૩૦૪
મિયાં બીવી કા નેક બનના ફિર એક બનના	૩૦૫
ઔરત કા જન્નત મેં મદોં સે પહેલે પહોંચના	૩૦૮
જો એક કી બંદી નહીં બનતી ઉસકો હઝારોં કી બાંદી	૩૦૯
નૌકરાની બનના પળતા હૈ	
નઈ તહેઝીબ કા અજીબ ફલ્સફા	૩૧૧
ખુલાસા	૩૧૩
તરક્કી યા તબાહી	૩૧૩
શૌહર કા મિઝાજ પહેચાનિયે !	૩૧૫
શૌહર કી તારીફ ઔર ઉસકી મોહબ્બત	૩૧૮
મિયાં બીવી કે તઅલ્લુકાત કી ખુશગવારી કે લિયે સહીહ કાઈદા	૩૨૮
શૌહર કી સચ્ચી મોહબ્બત કી અલામત	૩૩૦
જન્નતી બીવી	૩૩૨
અચ્છા ખાના પકાના	૩૩૪
ઈમામ ગઝાલી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કી તરફસે	૩૪૧
દુલ્હન / બીવી કો નસીહત	
એક ખાસ અદબ	૩૪૨
ઘર કે કામ કાજ પર અજરો સવાબ	૩૪૩

હઝરત ફાતેમા રદિયલ્લાહુ અન્હા કી ઘરેલૂ જિંદગી	૩૪૬
હાથ કે હુનર	૩૪૬
ખવાતીન હઝરત ફાતેમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા	૩૪૮
કી સુન્નત ઇખ્તિયાર કરે	
ખવાતીન કે લિયે નુસ્ખઅ કીમિયા “તસ્બીહે ફાતેમી”	૩૫૧
માલી હુકૂક	૩૫૨
હઝરત આઈશા કા અલ્લાહ કે નેક બંદો પર ખર્ચ કરના	૩૫૩
અલ્લાહ કે નેક બંદો પર માલ ખર્ચ કરને વાલી બીવી	૩૫૫
મહેમાનો કા ઇકરામ કરને વાલી નેક બીવી	૩૫૭
મલ્કા ઝુબૈદા	૩૫૮
શૌહર કા એક અઝીમ હક જિસકો હક હી નહીં સમજા જાતા	૩૬૧
બીવી ફૌરન આ જાએ	૩૬૪
નિકાહ જિન્સી તસ્કીન કા હલાલ રાસ્તા	૩૬૫
ઐસી ઔરત પર ફરિશ્તો કી લાનત	૩૬૬
માહેરીને ઇલ્મે નફસિયાત કી રાએ	૩૬૮
શૌહર કી ઇજાઝત સે નફિલી રોઝા રખે	૩૭૩
શૌહર કી ઇતાઅત નફિલી ઇબાદત પર મુકદ્દમ હૈ	૩૭૪
માં કી નસીહત રુખ્સત હોને વાલી બેટી કો	૩૭૫
શૌહર કી તરફસે નઈ દુલ્હન કો તોહફા	૩૭૭
પહેલી રાત કી ચાર હિકમત કી ચૂળિયાં	
દુલ્હન કે લિયે ચંદ સુનેહરી ઉસૂલ	૩૮૧
માં બાપ કે ઘર પર રહેને કે તૌર તરીકે	૩૮૫
ખાવિંદ કે સાથ જિંદગી ગુઝારને કે તરીકે	૩૮૭
ખાવિંદ કા દિલ જીત લેને કી તદબીર	૩૮૮
ખાવિંદ કે હુકૂક	૩૮૯
હર ઔરત કી દિલી ખ્વાહિશ કયા હોતી હૈ	૩૯૪



शौहर से मोड़बूत करना सीखो	३८५
शौहर के दिल को छूत लो	३८५
तुम अपना मुँह उधर कर लो	३८६
मोड़बूत की गिरह मजबूत कर लो	३८६
शौहर की पसंदीदगी जान लो	३८७
शौहर की पसंदीदा बनो	३८७
मर्दों को क्या पसंद है	३८८
बेटी का सवाल	४०२
मां का जवाब	४०४
सास बहू का जगणा	४०७
जगणा और तकरार कैसी बुरी चीज़ है	४०८
जगणे के अस्बाब सास की तरफ़से	४१०
ननदों की नाराज़गी की वजह	४१२
लगाई जगणे के अस्बाब बहू की तरफ़से	४१३
सास को क्या समझना चाहिये	४१४
बहू को क्या समझना चाहिये	४१६
घर को आग लग गई घर के यराग से	४२१
अल्वदाई नसीहत	४३३
डफ़सा बेटी का कीमती जहीज़	४३५
शौहर की घर से रवांगी के आदाब	४३६
मुप्तलिक औरतों की दुआओं अपने शौहर की रवांगी के वक़्त	४३८
शौहर से बात करने के आदाब	४४४
बीवी शौहर को ऐसी बातों पर मजबूर ना करे	४५१
डर दुल्हन के लिये नई नवेली मां का पत	४५८
सारे फ़सादात से बचने की जण	४६५
बीवी अपनी सोय में मुस्तक़िल मिठाज होने की कोशिश करे	४७१

બીવી શૌહર કે સામને અપને ઘર વાલોં કે રાઝ ના ખોલે	૪૭૨
મિયાં બીવી આપસ કી બાતેં કિસી કો ના બતાવે	૪૭૯
શૌહર કા રાઝ ના ખોલિયે	૭૮૩
શૌહર કે જઝબાત વ ખયાલાત કે સાથ હમ આહંગી	૪૮૫
નેક બીવી કે લિયે અલ્લાહ કી તકસીમ પર રાઝી હો જાના	૪૯૨
શૌહર કી બે તુકી બાતેં ઔર સમજદાર બીવી કા જવાબ	૪૯૩
નેક બીવી હર હાલ મેં શૌહર કા સાથ દે	૫૦૩
નેક બીવી સિફ શૌહર કી તાલેબા હો	૫૦૭
દુલ્હન કે લિયે હિદાયત નામા	૫૦૯
રુખ્સતી કે વકત બાપ કી બેટી કો નસીહત	૫૧૨
મૌલાના મુહમ્મદ અહમદ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કી	૫૧૬
તરફસે બેટી કો નસીહત	
બચ્ચોં કી સફાઈ સુથરાઈ કી અહેમિયત	૫૩૯
બીવી કા શૌહર કે લિયે ખુશ્બૂ ઈસ્તેમાલ કરના	૫૪૭
માહે અસલ (હની મૂન)	૫૫૧
દુલ્હન કા અપની વાલેદા કો ખત	૫૫૫
તુમ્હારા શૌહર ..... તુમ્હારી જન્નત ઔર તુમ્હારી	૫૫૮
દોઝખ હૈ	
દો ઔરતોં કે દરમિયાન મુકાબ્લા	૫૬૧
થકા હુવા થકે હુવે સે કિસ તરહ તસલ્વી પા સકતા હૈ	૫૭૦
મિસાલી ઔરત અરબ કે દેહાત કે રહેને વાલે કી નઝર મેં	૫૭૩
મિયાં બીવી કી મોહબ્બત કી એક મિસાલ	૫૭૬
ખૂબસૂરત બીવી કૌનસી હોતી હૈ	૫૮૦
શૌહર કે દિલ કે બંદ તાલે ખોલને કી ચાબિયાં	૫૮૫
મુંહ ઔર દાંત કી સફાઈ કી અહેમિયત	૫૯૪
શૌહર કો ખત લિખને કે આદાબ	૬૦૪

ਨਾਮ ..... ਮਭੇਭੂਭਾ ਕੀ ਧਾਏ ਮੇਂ	੬੦੧
ਨੇਕ ਭੀਵੀ ਕੋ ਧਾਏਧੇ ਕੇ ਸਿਓ ਅਲਾਏ ਡੀ ਸੇ ਉਮੀਏ ਰਭੇ	੬੧੧
ਨੇਕ ਭੀਵੀ ਕੀ ਨੇਕੀ ਲੁਏਏ ਨਹੀਂ ਭਾ ਸਕਤੀ	੬੧੬
ਏਰ ਅਭੀਮ ਆਏਮੀ ਕੇ ਪੀਏ ਅਭੀਮ ਭਾਤੂਨ ਕਾ ਏਧ	੬੧੮
ਭੁਏਾ ਕਰਤਾ ਏ	
ਮਿਸਾਲੀ ਭੀਵੀਧਾਂ ..... ਭੁਕਮਾ ਕੀ ਨਾਮਰੋਂ ਮੇਂ	੬੨੪
ਫੁਲਨ ਕੋ ਨਸੀਏਤੇ	੬੨੮
ਫੋਟੋ “ਭੂਵੀ” ਸੇ ਭਧਨਾ	੬੩੬
ਭੂਟੀ ਪਾਲਰ	੬੩੮
ਗੈਰ ਸ਼ਰਏ ਤਾਵੀਭਾ ਸੇ ਭਧਨਾ	੬੪੭
ਕਭੀ ਏਸਏ ਨਾ ਕਰਨਾ	੬੪੮
ਅਗਰ ਕਿਸੀ ਕੇ ਮੁਕਏਰ ਮੇਂ ਨਾ ਏਰਮਾਨ ਸ਼ੈਏਰ ਆ ਭਾਏ	੬੫੦
ਨੇਕ ਭੀਵੀ ਕੇ ਲਿਧੇ ਏਕ ਸਭਕ	੬੫੮
ਨੇਕ ਭੀਵੀ ਨਾ ਮਏਰਮ ਮਏਂ ਸੇ ਕਭੀ ਮੁਸਾਏਏ ਨਹੀਂ ਕਰਤੀ	੬੬੪
ਔਰਤੋਂ ਕੋ ਫੁਭੂਰੇ ਅਕਰਮ ਸਲਲਲਾਫੁ ਅਲੈਏ ਵਸਲਮ	੬੬੮
ਕੀ ਏਕ ਭਾਸ ਨਸੀਏਤ	
ਕਮਾਏ ਮਏ ਕੀ, ਭਧ ਕਾ ਸਵਾਭ ਔਰਤ ਕੋ	੬੭੦
ਸਏਕਾ ਕੀ ਏਭੀਏਤ	੬੭੩
ਗਰੀਭੋਂ ਸੇ ਭਧਾ ਭਧਾ ਕਰ ਏਭਾ ਮੇਂ ਧਾ ਅਲਮਾਰੀਧੋਂ	੬੭੫
ਔਰ ਭੇਂਕੋਂ ਮੇਂ ਰਭਨਾ	
ਪਭੀਸੀ ਕਾ ਏਕ	੬੮੦
ਪਭੀਸੀ ਕੇ ਆਏਭ	੬੮੧
ਨੇਕ ਪਭੀਸੀ	੬੮੩
ਪਭੀਸੀਧੋਂ ਕੇ ਏਰਮਿਧਾਨ ਪਏਾ ਕਾ ਭਾਸ ਭਧਾਲ ਰਭੇ	੬੮੪
ਭੀਵੀ ਔਰ ਨਮਾਭ	੬੮੫
ਨਮਾਭ ਮੇਂ ਧੀਰੀ	੬੮੭

नमाज़ पढ़ने में बाज़ दूसरी कोताहियां	५८८
नमाज़ से मोड़बबत करने वाली दो औरतें	५८४
भवातीन का तरीका नमाज़	५८५
हुआ का तरीका	७०३
नेक बीवी इर्ज़ नमाज़ के बाद हुआ मांगे	७०४
औरतों के लिये प्यारी दुआं	७०५
अच्छे रिश्ते के लिये हुआ	७०५
शादी के बाद की हुआ	७०८
बुरे शौहर और बुरी सास से पनाह याहने की हुआ	७१०
रात को उठ कर अल्लाह से हुआ मांगना	७१३
औरतें और हुज़ुरे अकरम सल्लल्लाहु अलैहि	७१५
वसल्लम की दस सुन्नतें	
सलाम का तरीका	७२२
सलाम का फ़ाईदा	७२३
सलाम का मअना	७२५
ईस्लामी सलाम तमाम दूसरी अक़वाम के सलाम से	७२५
बेहतर है	
ज़रूरी मस्अला	७३०
सादगी	७३७
उज़रत उकीमुल उम्मत रहें मतुल्लाह अलैह इरमाते हैं	७३८
शादी "शीन" के तीन नुक़तों के बग़ैर	७४१
हुज़ूर सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम का सफ़र में	७४३
निकाह और वलीमा	
सास ज़ालेमा है आने वाली बहू के लिये	७४५
आज का ज़हज़ बला है	७४८
ज़हज़ मौजूदा मआशरा की अेक लानत	७५२



મુરબ્બજારસ્મે જહેઝ હિન્દુઓં કા રિવાજ હે	૭૫૩
એક ગલત ફહેમી કા ઈઝાલા	૭૫૫
સાસ કા બહૂ કી માં સે સોને કા હાર માંગના	૭૬૧
બેટે કી માં રાની ઔર બેટી કી માં બાંદની	૭૬૧
બેટી કે સુસરાલ વાલોં કો ખાના ખિલાના	૭૬૫
આસાન ઔર સુન્નત કે મુવાફિક વલીમા ઔર રુખ્સતી	૭૬૮
બીવી કે ઝિમ્મા શૌહર કે હુકૂક યે હૈં	૭૭૫
દુલ્હન કી રુખ્સતી ઔર દુઆ	૭૭૬
દુઆ	૭૮૦
જવાબ સાફ દીજિયે	૭૮૪
અપને બચ્ચોં પર રહેમ કીજિયે	૭૮૮
મેં મૈકે ઘર ખફા હો કર ચલી ગઈ	૭૯૩
ઈમ્તેહાની પરચા	૮૧૦
વસિયત કા બયાન	૮૧૯
નેક બીવી કી અપને શૌહર કે લિયે વસિયત	૮૨૪
બેટી કો બાપ કી દુઆ (મન્ઝૂમ)	૮૩૧
અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ	૮૩૬
ઔરતોં કે લિયે ચંદ મુફીદ કિતાબેં	૮૩૯

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

## ✽ ઉરફે આગાઝ ✽

نحمده ونصلي على رسوله الكريم

حامداً ومصلّاً ومسلماً

અમ્મા બઅદ! યે ચંદ અવરાક મુસલમાન બહેનો  
કી ખિદમત મેં પેશ કરને કે લિએ જમા કિએ ગએ હૈં જિન  
મેં ખૈરુલ કુરુન કી ૬ મિસાલી ઔરતોં કે બહેસિયત બીવી  
ઔર જાંનિસાર રફીકા હયાત, બેહતરીન કિરદારોં કો  
અમલી ખાકા નમૂને ઔર મિસાલ કે લિએ બયાન કિયા  
ગયા હૈ.

ચૂંકે ઈઝદવાઝી જિંદગી કે મુતાલ્લિક ઈસ્લામ ને જો  
હમારી રહેનુમાઈ કી થી, દીન ઔર શરીઅત મેં ઉસ કે  
મુતાલ્લિક હમેં જો તાલીમ દી થી, હુઝૂરે અકરમ  
સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર સહાબા વ સહાબિયાત  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ જો હમારે લિએ ઉસ્વએ  
હસના ઔર મુબારક નમૂના છોળ ગએ થે વો હમારે ભાઈ  
બહેનોં કી નઝર સે ઓઝલ હો ગયા હૈ જિસ કી બિના પર  
આજ કી શાદી, ખાના આબાદી જિંદગી શાદાં, ફરહાં,  
સાઝગાર, બાર આવર ઔર કામયાબ હોને કી બજાય રોઝ  
અફઝૂં ખાના બરબાદી, ના ખુશ ગવાર, નાશાદ, બારે  
ખાતિર, ઔર નાકામ હોતી જા રહી હૈ. મિયાં બીવી કે  
ઝગળે બખેળે કદમ કદમ પર ઘરે હુવે, કભી સાસ વ બહુ  
કે તનાઝે કભી ભાઈ ભાભી વ નનદ કે ગિલે શિકવે,  
દેવરાની જેઠાની કા હસદ વ બુઝઝ, શૌહર કો ના બીવી કે

હુકૂક કા લેહાઝ ના જોજૈન કો અપને ખુસૂસી તઅલ્લુકાત કી ખબર, નતીજા યે કે સિફ ઉન દોનોં કી નહીં બલ્કે પૂરે ખાનદાન વ કબીલે કી ઝિંદગી તલ્ખ બન જાતી હૈ.

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ સુમ્મા અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ હઝરત મુફતી અહેમદુર્ રહેમાન સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે ઈમા પર બંદા કો દારુલ ઈફતા જામિઅતુલ ઉલૂમ ઈસ્લામિયા મેં જો વકત ગુઝારને કી સઆદત મયસ્સર હુવી, ઉસ મેં યે બાત સામને આઈ કે અકસર મિયાં બીવી કે ઝગળોં, આપસ કી નાચાકિયોં, ના ઈત્તેફાકિયોં, ઓર તલાક વ ખુલઅ કે અસબાબ મેં સે અહેમ અસબાબ યે હૈ.

સાસ, નનદ, દેવરાની, જેઠાની કી શિકાયાત, સાસ કી તરફસે જુલ્મ, નનદ કે વો તઅને જો પથ્થર કે જિગર મેં ભી ઝખ્મ ડાલ દે, બદ મિઝાજ શૌહર કી વો સખ્ત ગીરિયાં જો શાદાબ સે શાદાબ ફૂલ કો દમ ભર મેં સૂખા કાંટા બના કર રખ દે ઓર આપસ કે તૂ તૂ મેં મેં કે જરાસીમ મિયાં બીવી કી ઝિંદગી કો ગમ વ પરેશાની, ફરકત વ જુદાઈ તક પહોંચા દેતે હૈ,

ઓર ઈસ મેં બીવી કી ના સમજી, બદ ઝબાની, તલ્ખી વ તુર્શ રૂઈ, બદ સલીકગી કો ભી બહોત બળા દખલ હૈ ઓર ઈસ કી અપની માં ઓર દીગર ઓરતોં કી તરફસે પઢાયા ગયા બે તુકા સબક ઈસ ઝગળે કી આગ કો બુજાને કે બજાય ઓર ભળકા દેતા હૈ ઓર સાસ બહુ કા, દેવરાની જેઠાની કા ઈકફા રહેના હી ઈસ કી અસલ જળ ઓર ફસાદ કા સબબ બન જાતા હૈ.

ઈસ લિએ કાફી અરસે સે ખયાલ થા કે મુસલમાન નેક બીવી કે લિએ ઈસ્લામ કી દી હુવી તાલીમાત મેં સે કુછ ઐસી બાતે જમા કર દી જાએ જિન પર અમલ કરને સે મિયાં બીવી મેં ઝગળે કી નોબત હી ના આએ ઓર

ખુદા ના કરે અગર યે આગ લગ ભી જાએ તો કિસી બાગ કો ઉજાળે બગૈર, કિસી ગુલશન કો જુલસાએ બગૈર હી બુજ જાએ.

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ ઈસી દૌરાન શૈખ મુહમ્મદ ઈબ્રાહીમ કી કિતાબ

نساء حول الرسول ﷺ القدوة الحسنة والاسوة الطيبة لنساء الاسلام

નઝર સે ગુઝરી, ખયાલ આયા કે ઈસી તર્જ પર હમારે મઆશરા કી રિઆયત રખતે હુવે ઈન ૬ મુબારક ઔરતોં કે સિફ હાલાત જો બીવી હોને કી હેસિયત સે એક મુસલમાન બીવી કે લિએ નમૂના બન સકે, જમા કિએ જાએ ઔર ઈસ કે સાથ સાથ હમારે બુઝુર્ગોં ને જો તજરુબાત કી રૌશની મેં મુસલમાન બીવી કે લિએ હિદાયાત વ નસાએહ બયાન ફરમાઈ હૈ. ખુસૂસન મૌલાના અશરફ અલી થાન્વી રેહમતુલ્લાહ તઆલા ને અપને મુખ્તલિફ મવાઈઝે મુબારકા મેં જો કીમતી જવાહિર ઈરશાદ ફરમાએ હૈ, હમારી બહેનોં કે સામને આ જાએ ઔર ઔરતેં ઈસ પર અમલ કરકે અપને ઘર કો જન્નત કા નમૂના બના સકે.

ચૂંકે ઈસ મેં ઔરતોં કી મૌજૂદા મઆશરત કો સામને રખતે હુવે તસનીફ તાલીફ, તહેરીર વ તકરીર કે રિવાજ રખત વ ઝખ્ત કા ખયાલ નહીં રખા ગયા બલકે ઈસ્લાહી મઝામીન મુખ્તલિફ કિતાબોં સે દાવત વ તરગીબ કી શકલ મેં જમા કિએ ગએ હૈ, લેહાઝા અહેલે ઈલ્મ વ અહેલે કરમ ઈસે અપને મે'યાર પર ના જાંચે. લેકિન અગર કિસી કિસ્મ કી કોઈ ગલતી, કોતાહી નઝર આએ તો મુતલેઅ ફરમાએ તો બંદે પર એહસાને અઝીમ હોગા.

અપની બે બિઝાઅતી, ઔર કુસૂર વ તકસીર કે

એતેરાફ કે સાથ યે કિતાબ કારેઈન કી ખિદમત મેં પેશ હે, ઈસ મેં જો અગલાત કારેઈન કે સામને આએ, ઈસ્લાહી યા કોઈ મઝમૂન જો ઔરતોં કે લિએ ઝરૂરી હો તો ઉસ પર મુતનબ્બેહ ફરમા કર અજર વ સવાબ મેં શરીફ હો, ઈશ્આ અલ્લાહુ તઆલા આઈદા ઈશાઅત મેં ઈસ્લાહ કર લી જાએગી. ઔર જિન સાહેબાન કો ઈન સે ફાયદા હો વો હમ સબ કો ભી અપની દુઆઓં મેં ઝરૂર યાદ રખે.

અલ્લાહ તઆલા સે દસ્ત બસ્તા આજિઝાના દુઆ હે કે હમ સબ કે લિએ ઔર હર દો મિયાં બીવી કે લિએ ઈસ થોળી સી કોશિશ કો દુનિયા મેં સબબે રાહત ઔર આખેરત મેં મોજિબે નિજાત બના દે ઔર હર ઘર સે મિયાં બીવી કે ઝગબે ખત્મ ફરમા દે કે દીન વ દુનિયા કી કામયાબી વ કામરાની કા યહી રાઝ હે કે મિયાં બીવી આપસ મેં મોહબ્બત સે રહે તાકે આને વાલી નસલે માં બાપ કે લહેલહાતે હુવે સાએ મેં ઈતમેનાન સે પરવાન ચહે ઔર ખુદ ભી સુકૂન સે બા-ઈઝઝત વ ખુશહાલ જિંદગી ગુઝારે.

وصلی اللہ تعالیٰ علی خیر خلقہ محمد وآلہ وصحبہ اجمعین.

## ✽ બારગાહે રિસાલત મેં ✽ ખવાતીન કા હદિયએ તશક્કુર

હમ આપ પર દરૂદ વ સલામ ભેજતે હૈં યા રસૂલલ્લાહ! એસે તબકે કા દરૂદ વ સલામ જિસ પર આપ કા બળા એહસાન હૈ, આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને હમ કો ખુદા કી મદદ સે જાહિલિયત કી બેળિયોં ઓર બંદિશોં, જાહિલી આદાત વ રિવાયાત, સોસાયટી કે ગુલ્મ ઓર મદોં કી ઝોર દસ્તી ઓર ઝિયાદતી સે નિજાત દિલવાઈ, લળકિયોં કી ઝિંદા દરગોર કરને કે રિવાજ કો ખત્મ ક્રિયા, માંઓં કી નાફરમાની પર વઈદ સુનાઈ, આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે જન્નત માંઓં કે કદમોં કે નીચે હૈ.

આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને વિરાસત મેં હમ કો શરીક ક્રિયા ઓર ઉસ મેં માં, બહેન, બેટી ઓર બીવી કી હૈસિયત સે હમ કો હિસ્સા દિલાયા.

યોમે અરફા કે મશહૂર તારીખી ખુત્બે મેં ભી આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરામોશ નહીં ક્રિયા, ઓર કહા કે,

“ઔરતોં કે બારે મેં અલ્લાહ સે ડરો ઈસ લિએ કે તુમ ને ઉન કો અલ્લાહ કે નામ કે વાસ્તે સે હાસિલ ક્રિયા હૈ”. ઈસકે અલાવા મુખ્તલિફ મવાકે પર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને મદોં કો ઔરતોં કે સાથ હુસ્ને સુલૂક, અદાએ હુકૂક ઓર બેહતર મઆશરત કી તરગીબ દી.

અલ્લાહ તઆલા આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો હમારે તબકે કી તરફ સે વો બેહતર સે બેહતર જગા દે જો અંબિયા વ મુરસલીન અલૈહિમુસ્સલાતુ વસ્સલામ ઓર અલ્લાહ કે નેક ઓર સાલેહ બંદોં કો દી

જા સકતી હે.

“માખૂઝ અઝ કારવાને મદીના”

મૌલાના સય્યદ અબુલ હસન નદવી.

\* દુનિયા કા સબસે કીમતી \*  
સરમાયા નેક બીવી હૈ (અલ્હદીસ)

### ૬ મિસાલી બીવિયાં

(૧) ઉમ્મુલ મોમિનીન ખદીજા બિન્તે ખુવૈલિદ  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા

(૨) ઉમ્મુલ મોમિનીન સૌદહ બિન્તે ઝમઅહ  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા

(૩) ઝૈનબ બિન્તે મોહમ્મદ બિન અબ્દુલ્લાહ  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા

(૪) રુક્યા બિન્તે મોહમ્મદ બિન અબ્દુલ્લાહ  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા

(૫) ઉમ્મે હકીમ બિન્તે અલ્હારિસ રદિયલ્લાહુ  
તઆલા અન્હા

(૬) ખવલા બિન્તે માલિક બિન સઅલબા  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા

અલ્લાહ તઆલા જગાએ ખૈર અતા ફરમાએ  
હર મુસલમાન બહેન કો જો ઈસ કિતાબ  
કો પઢે ઓર પઢને કે બાદ દૂસરી બહેનો  
કો ભી ઈસ કો પઢને કી તરગીબ દે.



❀ દુનિયા કા સબસે કીમતી ❀  
સરમાયા નેક બીવી હૈ (અલ્હદીસ)

### ૬ મિસાલી બીવિયાં

(૧) ઉમ્મુલ મોમિનીન ખદીજા બિન્તે ખુવૈલિદ  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા

(૨) ઉમ્મુલ મોમિનીન સૌદહ બિન્તે ઝમઅહ  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા

(૩) ઝૈનબ બિન્તે મોહમ્મદ બિન અબ્દુલ્લાહ  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા

(૪) રુક્યા બિન્તે મોહમ્મદ બિન અબ્દુલ્લાહ  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા

(૫) ઉમ્મે હકીમ બિન્તે અલ્હારિસ રદિયલ્લાહુ  
તઆલા અન્હા

(૬) ખવલા બિન્તે માલિક બિન સઅલબા  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા

અલ્લાહ તઆલા જગાએ ખૈર અતા ફરમાએ  
હર મુસલમાન બહેન કો જો ઈસ કિતાબ  
કો પઢે ઔર પઢને કે બાદ દૂસરી બહેનો  
કો ભી ઈસ કો પઢને કી તરગીબ દે.

## \* जीवी की पैदाईश का मकसद \*

उत्तरत सय्यदना आदम अला नबियिना अलैहिस्सलाम वस्सलाम जन्मत में तशरीफ़ लाते हैं, भागे जन्मत का यप्पा यप्पा अन्वारे धवाही से मामूर, अलताफ़े किबरियाई का कदम कदम पर जुड़ूर, उर सू नेअमतों की बारिश, उर तरफ़ अन्वार की ताबिश, ईस पर भी अपने दिल का अक गोशा ખाली पाते हैं. किसी चीज़ की कमी महेसूस करते हैं? लेकिन नवाजिशों और बप्तिशों की तकमील जब ही जा कर हुवी, आदम अलैहिस्सलाम के उक में जन्मत जब भी उकीकी मअना में जन्मत साबित हुवी जब मर्द के लिअे औरत की तज्वीक़ हुवी और शौहर के लिअे जीवी की हस्ती सामने आई.

अक ખूबसूरत महेकने वाले कूल को देખ कर तभीअत में तरावट और ताज़गी पैदा होती है, कलियों के तबस्सुम और यमेली की महेक हंसमुख मोतियां और रात की रानी के गुंयों की ईत्र आमेज़ ખुशबू से तभीअत जूम उठती है, गुलाब की ખुशबू और ખुशनुमाई, लावा की रंगीनी, शबनम की ખुन्की, शरफ़ की सुरभी, कोयल की कूक, परिंदों के नगमे, मैना का यहेयहाना, तितलियों का अलबेला पन, गरज़ ये के सारे मनाज़िरे कुदरत दिलों को लुभाते और मुरदा दिलों में ज़िंदगी की उमंगें पैदा कर देते हैं.

मगर कितरत की ये सारी रंगीनियां, कुदरत की ये सारी रअनाईयां, और यमन ज़रों का ये सारा हुस्न व निम्नार अक वजूह के बग़ैर नाकिस व नामुकम्मल है, वो गिरां कद्र वजूह या कुदरत का शाहकार क्या है?

વો હે બીવી કી હસ્તી જિસ મેં ફિતરત કી મઝકૂરા બાલા સારી રઅનાઈયાં, પુરી તરહ સમોં દી ગઈ હે.

ઔરત કે વજૂદ કે બગૈર ફિતરત કી યે સારી ગુલ કારિયાં ઔર ઈસ કે સારે નગમે સૂને સૂને હૈ, ઔરત કે બગૈર જિંદગી વીરાન ઔર બેકેફ હે. દુનિયા કી સારી રંગીની ઔર દિલ ચસ્પી ઔરત હી કે દમ સે હે.

ઔરત જિંદગી મેં કિસ્મ કિસ્મ કે રંગ ભરને વાલી, ઔર જિંદગી કો રંગીન વ મુસરત બખ્શ બનાને વાલી હે. ઔરત ઈસ કાઈનાત કા હુસ્ને અસ્લી હે, મર્દ કે લિએ માયા તસ્કીન ઔર સરમાયા રાહત હે, બઝમે કાઈનાત કી શમા ઔરત હી કે દમ સે રૌશન હે, અગર ઔરત ના હો તો પૂરા કારખાના તમદુન ઉજળ કર રેહ જાએ. ઔરત તમદુને ઈન્સાની કા મરકઝ ઔર મહેવર ઔર બાગે ઈન્સાનિયત કી ઝીનત હે, ઈસકે બગૈર મર્દ કી જિંદગી સૂની સૂની ઔર બે મઝા સી હે, અગર ઔરત ના હો તો ફિર સારા મઆશરા ઔર સારા તમદુન મુન્તશિર વ પરાગંદા હો જાએગા, ઔર પૂરી ઈન્સાની તહેઝીબ ઉજળ કર રેહ જાએગી.

ઔરત હી કે દમ સે જિંદગી કી ગાળી રવાં દવાં હે. ઔરત હી કે દમ સે જિંદગી કી બહાર હે, ઔરત હી કે વજૂદ સે જિંદગી કી ખૂબસૂરત નગમે ફૂટતે હૈ, ઔર મુરદા દિલોં મેં જિંદગી કે નએ વલવલે બેદાર હોતે હૈ, ઔરત હી કી બદૌલત મર્દ હર આન હર લમ્હે મસરૂફ રહેતા હે જિસ કી વજા સે તહેઝીબ વ તબદુલ કે નએ નએ મૈદાન ખુલતે હૈ ઔર નઈ નઈ મંઝિલેં સામને આતી હૈ.

ઔરત હી કે દમ સે જિંદગી કી બહાર હે, ઔરત હી મર્દ કી જિંદગી નિખારને વાલી ઔર ઉસ કી જિંદગી મેં ગહમા ગહમી પૈદા કરને વાલી હે. અલ્લાહ તઆલા ને

ઔરત કો હુસ્ન વ જમાલ ઔર સોઝ વ ગુદાઝ સે નવાઝ  
હે જો મર્દ કે લિએ તસ્કીને કલ્બ કા બાઈસ ઔર ઉસ કી  
તન્હાઈયોં કો દૂર કરકે રૂહાની સુકૂન કા ઝરિયા હે. યહી  
ઉસ કા દિલ લુભા કર ઉસે સુકૂન વ તાઝગી બખશતી હે,  
તાકે વો જહેદે મુસલસલ મેં બરાબર લગા રહે ઔર અપને  
વઝીફા હયાત સે ઉક્તા ના જાએ. વરના તમદુને ઈન્સાની  
કી ગાળી રવાં દવાં રહેને કે બજાય બિલકુલ ઠપ હોકર રેહ  
જાએગી.

અય બા પરદા ઔરત! તુ એક ગુલાબ કા ફૂલ હે,  
ચંપા કી એક નાઝુક કલી હે, નીલોફર કી નાઝુક પત્તી હે,  
તુ શબનમ કા કતરા હે, નદી કી એક લહેર હે, ફિતરત કી  
મસ્ત અંગળાઈ હે, તુ મુરલી કી મધુર આવાઝ હે, બાંસુરી  
કા એક દિલકશ રાગ હે, સિતાર કી કાંપતી હુવી મધુર  
આવાઝ હે, કૌસ વ કઝહ કા રંગીન દુપટ્ટા હે, તુ કોયલ કી  
ફૂક હે, તુ બુલબુલ કા મધુર અલાપ હે, ઘુંગરૂ કી ઝંકાર  
હે, ઘંટી કી થરકતી હુવી આવાઝ હે.

અય અચ્છી ઔરત! તુ ચમકતા દમકતા સિતારા  
હે, ચૌધવીં કા ચાંદ હે, તુ બહેતી હુવી નદી હે તુ રંગ  
બિરંગે ફૂલોં કા મહેકતા હુવા બાગ હે, તુ કાઈનાત કા  
હુસ્ન હે, તુ કુદરતે ઈલાહી કી કારીગરી કા બેમિસાલ  
નમૂના હે. તુ મંઝર હે, તુ હસીન રંગ હે, તુ મોહબ્બત હે,  
તુ મસ્તી હે, તુ વફા કી દેવી હે, તુ કુર્બાની કી નિશાની હે,  
તુ શાયર કી શેર વ નઝમ હે, તુ ફનકારોં કે ફન કી  
મુકમ્મલ તસવીર હે!

અય નેક બાનો! જહાં જહાં તેરે કદમ પળતે હે  
વહાં તુ રૌશની ફેલાતી હે, તુ ખુદ સુખ સે રહેતી હે ઔર  
દૂસરોં કો ભી સુખ વ ચૈન અતા કરતી હે. તુ હર ચીઝ કો  
દિલકશ, હર કામ કો દિલ ચસ્પ ઔર હર મકામ કો ગુલે

ગુલઝાર બના દેતી હે!

તુ જંગલ કો મંગલ બના દેતી હે, જંગલ કો ભી મહેલોં સે ભી ઝિયાદા હુસ્ન બખશતી હે. તુ કાટેદાર દરખ્તોં કો ભી ફૂલોં સે બદલ દેતી હે. તુ ગરીબ સે ગરીબ ઘરાને કો ભી જન્નત નુમા બના દેતી હે. તુ એક હકીકી બિજલી હે. તુ વાકેઅતન જાદુ કી જાદુગરી કી બેહતરીન મિસાલ હે. તુ ને હી ઈસ દુનિયા કો જન્નતનુમા બના દિયા હે!

અય ઔરત ઝાત! તુ મદ્દોં કી રહેબરી કરને વાલી એક દેવી હે. મદ્દ કા સુખ તેરે કદમોં મેં હે, તુ હી ઈસે ગુનાહોં કી તરફ માઈલ કરકે તબાહી મેં ડુબોતી હે, ઔર તુ હી ઈસ કી કશતી કિનારે લગા સકતી હે, તેરે બગૈર મદ્દ કી ઝિંદગી કા ફૂલ બે ખુશ્બૂ હૈં, જબ દુખ ઔર તકલીફ સે ઉસ કા દિલ ડૂબા જાતા હે તો તુ હી રહેમત કા ફરિશ્તા બન કર ઉસ કી મદદ કો આન પહોંચતી હે.

અય શૌહર કી સખ્તિયોં પર સખ્ર કરને વાલી ઔરત! તુ દોઝખ જૈસે ઘર કો જન્નત મેં બદલ સકતી હે, તુ યાહે તો ફકીર કે એક દૌલતમંદ ઔર અમીર કો એક મુફલિસ બના દે, મગરૂર લોગોં કી ગરદનોં કો યક લખ્ત જુકા દેને કી તુજ મેં તાકત હે.

તુ મદ્દ કા નિસ્ફ જુઝવ હે, ઉસ કી સુખ દુખ કી શરીક હે, તુ ઉસ કા આધા ઈમાન હે તુ હી ઉસ કી ઈઝઝત વકાર હે.

અય ઔરત! તમામ મઝહબી ઈન્સાન, ઔલિયા, હુકમા, સલાતીન, યહાં તક કે ખુદા કે પૈગમ્બર અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ તુજે માં કહેતે હૈં ઔર તેરી હી ગોદ મેં પલતે હૈં. તૂને હી ઉન કો લાડ વ પ્યાર દિયા હે, ઈસી લિએ તો ખુદા કે ખુઝુર્ગ ઔર બરતર નબી

સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને તુજે યે તમગા દિયા હે કે  
“માં કે કદમો તલે જન્નત હે”.

દુનિયા કી ઈન્તેહા અપના ઘર ઓર ઘર કી  
ઈન્તેહા ઓરત! જિસ ઘર મેં નેક બીવી હો તો ઉસ ઘર મેં  
ચાર ચાંદ લગ જાતે હૈં, નેક બીવી વાલા ઘર ખુશી ઓર  
કહેકહોં સે હમેશા લબરેઝ રહેતા હૈં, જિસ તરહ ઈન્સાનો  
કે બગૈર દુનિયા બેકાર હૈ ઈસી તરહ નેક ઓરત કે બગૈર  
ઘર બેકાર હૈ ઓર મુસીબત ખાના હૈ.

નેક બેટી! તુ ઘર કી રાની હો કર જા, તુ અપને  
ઈસ હુકૂમતી તખ્ત પર મહારાની હો કર જલવા અફરોઝ  
હો ઓર મર્દ કો હુકમ દે, વો દીન કી રિઆયત રખતે હુવે  
તેરી હર બાત માને.

લેકિન અભી રુક જા !

ઈસ ઈકતેદાર કી બાગ દૌળ અપને હાથ મેં લેને સે  
પહેલે તુજે કુછ કુર્બાનિયાં દેની હોંગી, તાજ બહોત હસીન  
ગુલાબ કી તરહ હૈ, લેકિન ઈસ ગુલાબ કો હાસિલ કરને કે  
લિએ તુજે કાંટોં કા મઝા ભી ચખના હોગા. પહેલે અપને  
અંદર ઈસ કી સલાહિયત ઓર ઈસ્તેદાદ પૈદા કરની  
પળેગી, ઘર કી રાની બનને સે પહેલે તુજે ઘર કી બાંદી  
બનના હોગા, ઓર ઈસ ગુલાબી તાજ કો પહેનને સે  
પહેલે તુજે ઘર મેં કાંટોં કા તાજ પહેનના પળેગા, યહી  
કુદરત કા કાનૂન ઓર દુનિયા કા નિઝામ હૈ.

સુખ રૂ હોતા હૈ ઈન્સાન ઠોકરે ખાને કે બાદ  
રંગ લાતી હૈ હિના પથ્થર પે ઘિસ જાને કે બાદ  
સુરમે ને કહા, મુજ પર ઈતના જુલ્મ કયૂં કરતે હો,  
ઈતના જિયાદા પીસતે હો.

પીસને વાલે ને જવાબ દિયા! તુજે ઈસ લિએ  
જિયાદા પીસ રહા હું કે અશરફુલ મખ્લૂકાત મેં અશરફુલ

આજા યાની તુ ઈન્સાન કી આંખ મેં જગા પાને કે કાબિલ હો જાએ.

નેક બીવી ! તુ ઈસ ઈન્સાનિયત કે લિએ ઉમ્મીદ કી એક કિરન હે, તુ અપને આપ કો દીનદાર, બાપરદા, પાંચ વક્ત કી નમાઝ કા અહેતેમામ કરને વાલી, અપને મહેલ્લે કી ઔરતોં કો દીન પર અમલ કરને, ઔર ઈસ કો ચાર દાંગે આલમ મેં ફેલાને વાલી બના, અલ્લાહ તુજે નેક બનાએ, શૌહર કે લિએ દુનિયા વ આખેરત મેં આંખોં કી ઠંડક બનાએ આમીન! (માખૂઝ અઝ તોહફા ખવાતીન મુઅલ્લફા મૌલાના અહેમદ મુહમ્મદ સાહબ ગુજરાતી રહેમતુલ્લાહ તઆલા)

## ✽ કુર્આન કરીમ કી ગવાહી ✽

કુર્આન કરીમ ને એક મુખ્તસર મગર બલીગ જુમલે મેં શૌહર કે લિએ બીવી કી પૈદાઈશ કા મકસદ બયાન ફરમાયા, અગર શાદી કે બાદ ઔરત ઈસ મકસદ પર ઉતરતી હે તો યે શૌહર દુનિયા કા સબસે ઝિયાદા બુશ કિસ્મત ઈન્સાન હે, વરના ઉસ કી ઝિંદગી જહન્નમ કા એક નમૂના બન કર રેહ જાએગી ઔર એસી બીવી હદીસ કે મુવાફિક બુઢાપે કી ઉમ્મ સે પહેલે હી બૂઢા કર દેને વાલી હે યુનાંચે કુર્આન મજીદ મેં ઔરત કી પૈદાઈશ કા બુનિયાદી મકસદ યહી બતાયા ગયા હે.

خَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا الْآيَةُ (۱) سورة النساء ۴

ઔર ઈસી સે પૈદા ક્રિયા ઉસકા જોબા.

દૂસરી આયત મેં ઈરશાદ હે

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً.

ઔર અલ્લાહ કી નિશાનિયોં મેં સે હે યે બાત કે ઉસ ને તુમ્હારે લિએ તુમ હી મેં સે બીવિયાં બનાઈં તાકે તુમ ઉન મેં સુકૂન હાસિલ કરો.

ઔર ઉસને તુમ્હારે દરમિયાન આપસમેં મોહબ્બત ઔર મહેરબાની ભી રખ દી (તાકે તુમ અપની જિંદગી કો ખુશ ગવાર બના સકો).

યહી વો સુકૂને કલ્બ ઔર ઉલ્ફતે બાહમી હે, જિસ કે બાઈસ ના સિર્ફ એક ખાનદાન કી બુનિયાદ પળતી હે બલ્કે તમદુને ઈન્સાની કી ગાળી ભી રવાં દવાં રહેતી હે.

માલૂમ હુવા કે બીવી રાહત વ સુકૂન કા ગહવારા હે જહાં ઉસકે શૌહર કો મોહબ્બત કી પાકીઝા છાઓં મેં ઉસકી ખ્વાહિશાત કો તસ્કીન મિલતી હે, દિલ હરામ કારી સે બચતા હે, એક એક ઉઝવ કો જિલ્લત ઔર હકારત કી જિંદગી સે નિજાત મિલતી હે, ઔર ઈસ તરહ પૂરા બદન તબાહી ઔર હલાકત કે ગઢે સે નિકલ આતા હે.

નેક બીવી અલ્લાહ તઆલા કી બહોત હી બળી નેઅમત હે, મર્દ કે લિએ બીવી કુદરત કા સબસે જિયાદા કીમતી હથિયાર હે, ખલ્લાકે આલમ કા સબસે જિયાદા કીમતી ઔર નાદિર વ નાયાબ તોહફા હે, જો ઉન્સ વ મોહબ્બત ઔર ગમ ખ્વારી કે લિએ ભેજા ગયા હે. દિન ભર કી જદ વ જોહદ ઔર ખૂન પસીના એક કરને કે બાદ એક થકા હુવા શખ્સ જબ શામ કો ઘર લૌટતા હે તો એક વફા શિઆર ઔર સમજદાર, ખુશ મિઝાજ, શીરીં ઝબાન બીવી અપની મુસ્કુરાહટોં સે ઉસકા ઈસ્તેકબાલ કરકે ઉસ કી સારી થકાવટ ઔર ગમોં કો દૂર કર દેતી હે.

તબીઅત મેં ફરહત વ નિસાત મહેસૂસ કરતા હે, નેક બીવી ઉસે એક રૂહાની સુકૂન ઔર તાઝગી બખશતી હે, નેક બીવી કે મુંહ સે નિકલે હુવે દો ફૂલ કૌસર વ



તસનીમ સે ધુલે હુવે દો બોલ ઉસ કે લિએ ગલૂકોઝ, વિટામિન-ડી ઔર સરબેશ-ટી સે ઝિયાદા કુપ્પત વ તાકત બખ્શ સાબિત હોતે હૈ.

ઔર દોનો બાહમી હમદર્દી વ ગમ ખ્વારી કા મુઝાહેરા કરતે હુવે એક દૂસરે કે દુખો કો સમજને ઔર ઉન્હે ખુશ અસ્લૂબી સે દૂર કરકે અપની ઝિંદગી કો ખુશ ગવાર બનાને કી કોશિશ કરતે હૈ. અલ્લાહ તઆલા હર દુલ્હન કો અપને શૌહર કે લિએ સચ્ચી રાહત વ હકીકી મોહબ્બત વ દિલી સુકૂન કા ઝરિયા બનાએ આમીન!

## ✽ રહમાન કે બંદોં કી દુઆ ✽

અલ્લાહ તઆલા રહમાન વ રહીમ ને અપને નેક બંદોં કી સિફત મેં યે સિફત બયાન ફરમાઈ કે વો હમેશા અપને લિએ અલ્લાહ તઆલા સે નેક સીરત બીવિયાં ઔર નેક ઔલાદ તલબ કરતે હૈ.

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا . سورة فرقان ૮૪

તરજુમા: ઔર રહમાન કે બંદે વો હૈ જો કહેતે હૈ અય હમારે રબ હમે હમારી બીવિયોં ઔર ઔલાદ કી તરફસે આંખોં કી ઠંડક અતા ફરમા ઔર હમે પરહેઝગાર લોગોં કા ઈમામ બના.

ગોયા મુસલમાન કો અલ્લાહ તઆલા કી તરફસે એક તલ્કીન હૈ કે વો હમેશા અપની શરીકે હયાત કે ઈત્તેબાબ મેં ઈસ પહેલૂ કો ઝરૂર મદદે નઝર રખે.

ઝાહિર હૈ કે નેક સીરતી હી કી બિના પર મિયાં બીવી ખુશ વ ખુર્મ રેહ સકતે હૈ. જબ તક નેક નહીં હોંગે

ઉસ વક્ત તક એક કેસે હો સકતે હૈં?

યહી વો સચ્ચી ઔર હકીકી ખુશી વ મુસરત હે જો આંખોં કી ઠંડક બન સકતી હે, લેહાઝા વો શખ્સ બળા હી ખુશ કિસ્મત હે જિસ કો એક બા અખ્લાક ઔર મોનિસ વ ગમ ખ્વાર, સમજદાર શરીક હયાત મિલ જાએ, ઈશ્ના અલ્લાહ ઉમ્મીદ હે, અગર દુલ્હન, બીવી ઈસ કિતાબ મેં દર્જ હિદાયાત અમલ કરને ઔર અપની ઈસ્લાહ કી નિયત સે પઢેગી તો બહોત જલ્દ ઔર બહોત અચ્છે તરીકે સે મિયાં બીવી દોનોં એક દૂસરે કે લિએ આંખોં કી ઠંડક બન સકતે હૈં.

અગર ઔરતેં અપને અંદર વો સિફાત પૈદા કરવે જો ઈસ્લામ ને ઉન કો તાલીમ દી હૈં તો વો શૌહર કા દિલ જીત સકતી હૈં. અપની મોહબ્બત કા સિક્કા ઉસ કે દિલ વ દિમાગ પર જમા સકતી હૈં, ઔર ફિર શૌહર ભી એસી સિફાત વાલી બીવી કે લિએ જિસ સે ઉસ કો સુકૂને કલ્બ મયસ્સર હો, બાહમી ઉલ્ફત હાસિલ હો, હર કિસ્મ કી કુરબાની દેને કે લિએ તૈયાર હોતા હે, ઉસ કી હર જાઈઝ આદત ઔર મોહબ્બત કો પૂરા કરને કે લિએ તૈયાર હોતા હે બલ્કે વો ઉસ કે સુકૂને કલ્બ કી ખાતિર આસમાન કે તારે તક તોળ કર લાને ઔર ઉન્હેં અપને શરીકે હયાત કે કદમોં મેં નિછાવર કરને પર ભી આમાદા હો જાતા હે.

નોટ: હર મુસલમાન મર્દ ઔરત કો યાહિયે કે વો ઉમ્મ કી કિસી મંઝિલ મેં ભી હો, યે દુઆ હર ફર્જ નમાઝ કે બાદ અલ્લાહ તઆલા સે ખૂબ આજઝી કે સાથ ઔર ગિળગિળા કર માંગે. ખુસૂસન બચ્ચોં બચ્ચિયોં કો બાલિગ હો જાને કે બાદ ઈસ દુઆ કે માંગને કા એહતેમામ કરવાના યાહિયે.

## ✽ નેક બીવી ✽

خير متاع الدنيا المرأة الصالحة

### દુનિયા કી બેહતરીન દૌલત નેક બીવી

હુજૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્વમ પર જબ પહેલી મરતબા “વહી” નાઝિલ હુવી તો કલ્બે મુબારક પર ઉસ વકત કુદરતી બેચૈની થી, ચૂંકે વહી અવ્વલ કા પહેલા તજરુબા, ઔર ફરિશ્તે સે પેહેલી બાર સાબકા થા, ઉસ વકત ઝાતે મુબારક કો તસ્કીન વ તશફફી દેને વાલી, મોહબ્બત ભરે સુનેહરે અલ્ફાઝ કે સાથ પેશાની મુબારક સે અંદેશા વ ઘબરાહટ કા પસીના પોંછને વાલી, રિસાલત કા સબસે પહેલે ઈમાન લાને વાલી, આપકો યાદ હે વો કૌન સી હસતી થી?

કિસી દોસ્ત વ અઝીઝ કી નહીં ....., રફીકા ઝિંદગી, શરીફા ખુશી વ ગમ, મોનિસા રાહત વ અલમ, હઝરત ખદીજતુલ કુબરા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી હસતી થી, ઈસી તરહ જિસ વકત રસૂલે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્વમ દુનિયા સે તશરીફ લે જા રહે હૈ. આવમે નાસૂત મેં શમા જમાલ હમેશા કે લિએ ગુલ હોને કો હે, ઉમ્મત પર ઈસ સે બઢ કર કયામત ખેઝ ઘણી, કયામત તક ઔર કૌનસી આ સકતી હે?

સહાબા કિરામ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ એક સે એક બઢ કર શૈદાએ રસૂલે અનામ સદહા કી તેદાદ મેં મૌજૂદ લેકિન તારીખ વ સીરત કી ઝબાન સે શહાદત લીજિયે કે એન ઉસ વકત જબકે રૂહે મુબારક સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્વમ કિસી કે દીદાર કે લિએ બેચૈન, ઉસ જસદ ઝાહિરી સે હમેશા કે લિએ જુદા હો રહી થી, તો

એન ઉસ વકત સરે મુબારક કિસ કે ઝાનૂ પર થા?

એને લિકાએ હક કે વકત કિસ ખુશનસીબ કે લિએ મુકદર થા કે જસદે અકદસ કે લિએ સહારે ઔર તકિયે કા કામ દે? અઝીઝો ઔર રફીકો મેં સે કિસી મદ કે નહીં?

અબુ બકર કે, ના ઉમર કે, ના ઉસ્માન કે, ના અલી કે (રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ) ના જાંબાઝ રફીકો કે, ના મહેબૂબ અઝીઝો કે? બલ્કે શરીકે હયાત, સર્મદ અઝવાજે મુતહ—હરાત આઈશા સિદીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે યે ચમકતે નસીબ થે.

યે બીવી કી મન્જિલત વ મરતબા સે મુતાલિલક દુનિયા કે સબસે બળે મુસ્લેહ વ મુઅલ્લિમ વ હાદી કી ઝિંદગી સે મિલને વાલા સબક—યે હૈ ઈસ્લામ મેં બીવી કા મકામ—ઔર ઔરત કી કદર ઈસ્લામ મેં આપ ને દેખી? બીવી કા મરતબા રસૂલ કે માબેન આપ ને પહેચાના? હૈ કોઈ ઈસ કે મુકાબિલ કી ચીઝ ઔરત કે લફઝી હમદદો કે દફતરે અમલ મેં? નિસાઈયત કે રિજઝ ખ્વાનો કે નઅરા હાય બે મહલ મેં? નઈ તહેઝીબ કે દાવેદારો કે ફલ્સફો મેં? શાના બશાના વ મસાવાત કે દાવેદારો કી અમલી ઝિંદગી મેં?

અબ હમ આપકે સામને ઐસી ચંદ બીવિયો કા ઝિક કરેંગે કે ઉન્હોને યે મરતબા કેસે પાયા, ઈસ દરજે તક કેસે પહોંચી, શૌહર કે દિલ મેં અપની મોહબ્બત ઔર ઈતાઅત કે ના મિટને વાલે નુકૂશ કેસે જમાએ?

કૌન સે અખ્લાક ઔર કેસી સિફાત સે ઉન્હો ને અપને આપકો મુઝય્યન ક્રિયા, કૌનસે તરીકો ઔર સલીકો સે ઉન્હોને શૌહર કો સર કા તાજ ઔર દુખૂલે જન્નત કા ઝરિયા બનાયા?

અપને છોટે સે ઘર કો જન્નત કા નમૂના, અપને

બચ્ચોં કો ગિલ્માન ઓર બચ્ચિયોં કો જન્મત કી હૂરોં કા નમૂના બનાયા? અગર આપ ભી અપને અંદર યે સિકાત પેદા કર લેં તો આપ ભી قوة عين આંખોં કી ઠંડક خير مصاع الدنيا દુનિયા કી બેહતરીન દોલત બન સકતી હે આપ ભી ઘર કી મલ્કા, કાબિલે શક્કત, જલ્લત વ બિલ્લત કી સાથી બન સકતી હે ?

## ઈસ્લામ મેં અચ્છી બીવી કા મે'યાર કયા હે?

ઈસ્લામ મેં અચ્છી બીવી કા મે'યાર યે નહીં હે કે કોલેજ સે ઐસી ડિગ્રિયાં ઓર ડિપ્લોમા લે કર નિકલે, જો ખુદ મદોં કે હક મેં ભી અબ બેકાર હો ચુકે હે. ઈરશાદ ફરમાયા ઈસી ઝબાન મેં જો હમેશા સય પર ખુલતી હે, હમારે ઓર સબ કે હાદી વ આકા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ, જિન પર અલ્લાહ કી બેશુમાર રહેમતેં નાઝિલ હોં, ફરમાયા:

لو كنت امرأة أحد أن يسجد لأحد لامرت المرأة أن تسجد لزوجها

અગર મેં કિસી કો હુકમ દેતા ઈસ કા કે કિસી કો સજદા કરે તો યકીનન હુકમ દેતા ઓરત કો કે સજદા કરે અપને શૌહર કો.

લેહાઝા અચ્છી બીવી વો હોગી જો ઈસ હદીસ કા મતલબ સમજ કર ખુદ કો મિટા દે શૌહર કી ઈતાઅત મેં, ફના કર દે અપની મરઝી કો શૌહર કી મરઝી મેં, અપને દિલ કો વલ્લવે, હીસ્લે, અપની આરઝુએં, ઉમંગેં, અપના ચૈન, અપના આરામ સબ નિસાર કર દે, બસ એક કે ગોશએ ચશ્મ પર બીવી બન કર આએ બાંદી બના કર

અપને કો રખે, જિલ્લતે હોં ઉન્હે ઈઝઝત સમજે, કાંટો કા બિસ્તર મિલે ઉનકો ફૂલોં કી સેજ ખયાલ કરે, બસ વક્ફ કર દે પહેલી રાત સે અપની જિંદગી કો શૌહર કી ખિદમત કે લિએ, ઈતાઅત કે લિએ, ઓર આઝમાઈશોં પર સબ્ર કે લિએ.

અય નેક બીવી! ઝહેર મેં કંદ કા મઝા હાસિલ કરના સીખ, સુખી રોટી કે ટુકળે મિલે તો જન્નત કે ખ્વાન સમજ, ફટે પુરાને કપળે પહેનને મેં આએ તો ઝર વ જવાહિર ખયાલ કર, ઝબાન દરાઝિયાં હોં તો અપને કાનોં કો બહેરા બના લે, આવાઝેં કસી જાએ તો અપની ઝબાન પર મોહર લગા લે. કલેજે મેં નશ્તર બન કર ચુભને વાલે સાસ કે હર તાને કો માં કા લાડ પ્યાર સમજ, ઓર ચઢી હુવી નનદ વ સાસ કી તરફ સે મિલને વાલી હર તકલીફ મેં અપને મુકદ્દર કી મુસ્કુરાહટ કા જલ્વા દેખ!

સારી કી સારી જિંદગી સબ્ર વ ઝખ્ત કે સાથ શુક વ ઈતમેનાન કે સાથ ગુઝાર દે ઓર દુનિયા કો દિખા જા કે અપને બળોં કે નામ કી લાજ રખને વાલિયાં, શરીફોં કી લાડલિયાં, ખુદાએ વાહિદ કી બંદિયાં, રસૂલે બર્હક કી બાંદિયાં, આઈશા વ ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે ઈશારોં પર નિસાર હોન વાલિયાં ઈસ યૌધવી સદી મેં ભી પૈદા હો સકતી હૈં, દીનદારી વ ખુદા તરસી કે સાથ શૌહર કી ઈતાઅત વ મોહબ્બત દોનોં નેકિયાં અપને આંચલ મેં કેસે સમેટ કર ઈસ દુનિયા સે રુખ્સત હોતી હૈં! અબ હમ દુઆ કરતે હૈં, કે આઈદા ઈન વાકેઆત કો પઢને સે અલ્લાહ તઆલા આપકો ઓર હમ સબ કો હિદાયત અતા ફરમાએ, ઈન પર અમલ કરને કી હિમ્મત દે ઓર જિંદગી પર અપની મરઝિયાત કે મુતાબિક ચલને વાલા બનાએ, નારાઝગી વાલે ઉમૂર સે બચાએ ઓર હર મુસ્લિમા કો

خير مطاع الدنيا (દુનિયા કી બેહતરીન) और हर मुस्लिम को  
तुम में से बेहतर है वो जो अपनी औरतों के हक में बेहतर हो ऐसा मर्द बनाओं. आमीन

## ✽ હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ ✽

### તઆલા અન્હા કા નસબ

નામનામી: ખદીજા, કુન્નિયત: ઉમ્મે હિંદ, લકબ: તાહેરા  
સિલસિલા નસબ યૂં હે: ખદીજા બિન્તે ખ્વૈલિદ બિન  
અસદ બિન અબ્દુલ ઉઝ્ઝા બિન કુસયિ.

કુસયિ પહોંચ કર ઉનકા ખાનદાન રસૂલે અકરમ  
સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે ખાનદાન સે મિલ જાતા હે.

નબી અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો જબ  
કુરૈશે મક્કા સે તકલીફેં और मुसीबतें पड़ोयीं तो उस  
वक्त आपका साथ देने वाली, हर किस्म की मदद करने  
वाली हो औरतें थीं, એક ખદીજા બિન્તે ખ્વૈલિદ और  
દૂસરી ફાતેમા બિન્તે અસદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા.  
ઉસ બિના પર ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કા  
શુમાર દુનિયા કી બેહતરીન औरतों से होता है. आप  
सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने उस की वफादारी व  
जानिसारी का ठिक धन अर्झाज से करमाया है:

امنت بي اذ كفرني الناس

મુજ પર ઈમાન લાઈ જબ લોગોં ને મેરા ઈન્કાર કિયા

وصدقتني اذ كذبنى الناس

और मुझे सच्चा माना जब लोगो ने मुझे झूठलाया

رواستي بما اذ حرمني الناس

और मेरी माली मदद की जबके लोगो ने मुझे महेरूम

રખા.

હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા વો વફાદાર બીવી થી કે જબ આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને નુબુવ્વત કા એલાન ફમાયા તો કઝાએ આલમ સે એક આવાઝ ભી આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી તાઈદ મેં ના ઉઠી, તમામ જઝીરએ અરબ ખામોશ થા લેકિન ઉસ આલમગીર ખામોશી મેં સિફ એક આવાઝ થી જો ફિઝાએ મક્કા મેં ગૂંજ રહી થી, યે આવાઝ હઝરત ખદીજા તાહેરા કે કલ્બે મુબારક સે બુલંદ હુવી થી, જો ઉસ ઝુલ્મત કદા ઔર કુફ વ ઝલાલત કે ગઢે મેં અન્વારે ઈલાહી કી ગોયા તજલ્લી થી ઔર ઉન્હોને નુબુવ્વત કી સદા પર સબસે પહેલે લખ્બૈક કહા.

હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ અન્હા  
આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ  
કે લિએ સબબે તસલ્લી વ તશફફી

હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો મુશરિકીન કી જાનિબ સે કિસી ભી કિસ્મ કી તકલીફ પહોંચતી થી, યા કોઈ જુટલાતા થા, યા કોઈ ગમ કી બાત પેશ આતી થી, તો સચ્ચિદિતુના ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઉસ ગમ કો દૂર કરને કા સબબ બનતી થી, એસી તસલ્લી દેતી થી કે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા સીનએ અતહર ઠંડા હો જાતા, બોજ વ ગમ હલ્કા હો જાતા, હૈરાની વ પરેશાની ખત્મ હો જાતી, પહેલી મરતબા જબ વહી નાઝિલ હુવી તો કલ્બે મુબારક પર ઉસ વક્ત કુદરતી બેચૈની થી, ઔર વહી અવ્વલ કા પહેલા



તજરુબા, ઔર ફરિશ્તે સે પહેલા સાબકા થા, આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઘબરા કર પરેશાન હાલ ઘર તશરીફ લાએ.

શિદ્દતે ખૌફ સે આપકે શાના મુબારક પર કપકપી તારી થી, ઉમ્મુલ મોમિનીન સચ્ચિદતુના ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને મુહબ્બત ભરે એસે સુનેહરે અલ્ફાઝ સે તસલ્લી દે કર અંદેશા વ ઘબરાહટ કા પસીના પોછા કે,

દુનિયા કી હર ઔરત અપને શૌહર કો ઉસકી ઘબરાહટ કે મૌકે પર અગર ઈસી તરહ તસલ્લી દે કર ઉસકે ગમ કો હલ્કા કરને કી કોશિશ કરે તો શૌહર કો જહાં એક તરફ અપની બીવી કે એસે અલ્ફાઝ સે દિલી સુકૂન મિલેગા તો વો અપને દિલ કી ગહેરાઈયોં સે ઉસકો અપની મોનિસા ઔર ગમ ખ્વાર સમજેગા ઔર આઈદા ભી કભી પેશ આને વાલી એસી હૈરાની ઔર પરેશાની કી બાત અપની બીવી કો બતા કર અપના ગમ ઔર બોજ હલ્કા કરેગા ઔર યે એક મુસલમાન બીવી કે લિએ બહોત બળા એઝાઝ હૈ.

અબ હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે વો મુબારક અલ્ફાઝ પઢિયે. ફરમાયા:

كَلَّا وَاللَّهِ لَا يَخْزِيكَ اللَّهُ أَبَدًا، أَنْكَ لَتَصِلَ الرَّحْمَ، وَتَحْمِلَ الْكُلَّ وَتَكْسِبَ الْمَعْدُومَ، وَتَقْرَى الضَّيْفَ، وَتَعِينِ عَلَى نَوَائِبِ الْحَقِّ.

હરગિઝ નહીં! ખુદા કી કસમ અલ્લાહ તઆલા આપકો કભી રુસ્વા વ ઝલીલ ના કરેગા, આપ પરેશાન ના હોં અલ્લાહ આપકા સાથ ના છોળેગા આપ તો સિલા રહેમી કરતે હોં, લોગોં કી મદદ કરતે હોં. આપ કુમ્બા પરવર હોં બેકસોં ઔર ફકીરોં કે મુઆવિન રહેતે હોં,

મોહતાજો કા સહારા હું, મહેમાનો કો ખાના ખિલાતે હું,  
રાહે હક કે મુસીબત જદો કે કામ આતે હું.

જો શખ્સ એસે અખ્લાક ઔર એસી સીરત ઔર  
એસે આલા વ પાકીઝા ખસાઈલ કા હામિલ હો, ઉસ પર  
કિસી શૈતાન યા જિન ઔર આસેબ કા અસર હરગિઝ  
નહીં હો સકતા, યે બાત અલ્લાહ તઆલા કી રહેમત વ  
શક્કત સે બઈદ ઔર ઉસકી રહેમતે જારિયા કે મુનાફી હે  
ઉન્હોને બળે યકીન વ એતેમાદ કે લહેજે મેં ઔર પૂરી  
કુવ્વતે ગુફતાર કે સાથ તસલ્લી દી.

**નોટ:** યે હું ઈન ખાતૂને જન્મત કે અલ્ફાઝે  
મુબારક, યે હું ઈન કે જઝબાત કી તરજુમાની, યે હે શૌહર  
કી સચ્ચી મોહબ્બત સચ્ચી વફાદારી, યે અલ્ફાઝ ઉસી કો  
સિખલાએ જાતે હું, ઉસી કે દિલ મેં ડાલે જાતે હું, ઉસી કો  
સમજાએ જાતે હું જો શૌહર કી સચ્ચી મોહબ્બત દિલ વ  
દિમાગ મેં પેદા કરે, સચ્ચી વફાદારી કો અપના શિઆર  
બનાએ, ઉસકા ગમ અપના ગમ હો, ઉસકી ખુશી અપની  
ખુશી હો, ઉસકા દર્દ અપના દર્દ હો, ઉસકી બીમારી  
અપની બીમારી હો, ઉસકી સેહત અપની સેહત હો,  
અલ્હારઝ ઉસે હર મામલે મેં અપના હી સમજે, અપને  
દિલ કે કિસી ગોશે ઔર કોને મેં ઉસ કી બુરાઈ કો જગા  
ના દે, બલ્કે ઉન કી અચ્છી સિફાત ઢૂંઢે ઔર ફિર ઈન  
ખૂબિયો કી બિના પર અપને દિલ મેં ઉસકી અઝમત ઔર  
મોહબ્બત બિઠાએ. ગૌર કીજિયે! હઝરત ખદીજા  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને કિસ પ્યારે વ હકીમાના  
અંદાઝ સે અપને શૌહર કે ગમ કો હલ્કા કિયા, અપને  
શૌહર કી સિફાત કો કેસે પહેચાના?

ઝરા તસવ્વુર કી દુનિયા મેં ૧૪૦૦ સાલ પીછે ચલે

જાઈયે, મક્કા કે પહાળો, અરબ કે રેગસ્તાનોં મેં પલને બઢને વાલી એક ઔરત, જહાં ના કોઈ મદ્રસા હે ના યુનીવર્સિટી, જહાં આજ જેસી કોઈ ઝાહિરી નામ નેહાદ તહેઝીબ વ તરક્કી વાલી કોઈ બલા યા વબા નહીં, લેકિન ઈસકે બાવજૂદ કિસ તરહ હકીમાના વો આલેમાના અંદાઝ સે કિતને પ્યારે અલ્ફાઝ સે અપને જઝબાત કી તરજુમાની કી, ઔર શૌહર કો ઐન પરેશાની વ બેચૈની કે વકત તસલ્લી વ તશફફી દી. અગર સમજદાર ઔરત ઈન્હી અલ્ફાઝ પર ગૌર કર લે તો શાયદ પૂરી જિંદગી ગુઝારાને કા તરીકા ઈન્હી અલ્ફાઝ સે સમજ આ જાએ.

હકીમ વ અલીમ, ખબીર વ લતીફ કા શુક હે જિસ ને ઉસ્વએ હસના કે તૌર પર ઉમ્મુલ મોમિનીન સચ્ચિદતુના ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી ઘરેલૂ જિંદગી કો તમામ દુનિયા કી ઔરતોં કે લિએ નમૂના બના દિયા, અગરયે ઔરત કો નુબુવ્વત નહીં મિલતી ઔર ઔરત નબી નહીં હો સક્તી લેકિન અગર ઔરત યે ચાહે કે મૈં ઔરત હોતે હુવે કિસ તરહ જિંદગી ગુઝારૂં ઔર મેરે લિએ ઔરત હી કિસ તરહ નમૂના હો તો ખુદાએ આલી વ બરતર ને ઈસકા ભી ઈન્તેઝામ ફરમા દિયા! નબી અલૈહિસ્સલાતુ વસલ્લામ કે ઘર મેં રહેને વાલિયોં, ઔર નબી અલૈહિસ્સલાતુ વસલ્લામ કી રફીકાતે હયાત ઔર અઝવાજે મુતહ—હરાત, ઉમ્મહાતુલ મોમિનીન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ન કી જિંદગિયોં કો રહેતી દુનિયા કી ઔરતોં કે લિએ નમૂના બના દિયા, કે મુસલમાન ઔરતેં ઈન પાક વ મુબારક બીવિયોં કી જિંદગિયોં સે સબક સીખે, ઔર અપની જિંદગી કો ઉન કી જિંદગી કી તરહ બનાને કી કોશિશ કરે. ૨૪ ઘંટે કી જિંદગી કે હર કામ મેં યે સોચેં કે સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ન ને ઈસ કામ

કો કિસ તરહ કિયા, ઉનકે મકાનાત કેસે થે, ઉનકા ખાના પીના કેસા થા? ઉનકા શૌહર કે સાથ હુસ્ન વ સુલૂક કેસા થા? વગૈરા વગૈરા.

દોબારા ઈન અલ્લાહ કો દેખિયે ફિર ગૌર કીજિયે “ખુદા હરગિઝ આપકા સાથ ના છોળેગા” “આપ રિશ્તાદારોં સે મિલાપ રખતે હૈ” “બેકસ વ બે સહારા લોગોં કી મદદ કરતે હૈ” “ફકીરોં વ ગરીબોં કે ખૈર ખ્વાહ હૈ” “મહેમાન નવાઝી કરતે હૈ” “મુસિબત ઝદા લોગોં કી મદદ કરતે હૈ”. યે સિફાત અલ્લાહ કો પસંદ હૈ એસી સિફાત વાલોં કો અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા કેસે છોળ સકતે હૈ.

દૂસરે લેહાઝ સે આપ ગૌર કરે તો એક ઔરત ભી અપને શૌહર મેં યે સિફાત આસાની સે પૈદા કર સકતી હે. અગર ઔરત અપને રિશ્તાદારોં કે ઉયૂબ શૌહર કો ના બતાએ, ખુસૂસન શૌહર કે રિશ્તાદારોં કે ઉયૂબ, મસ્લન યે કે મેરી નનદ, સાસ, દેવરાની, જેઠાની ને મેરે સાથ યે કિયા વો કિયા? મેરે બચ્ચોં કે સાથ ઉન કે બચ્ચોં ને યે કિયા વો કહા.

ઔર ઉન કી ખુશી વ ગમી કે મોઢે પર શૌહર કો ઉભારે કે તુમ જાઓ ઉન કા સાથ દો, અગર કોઈ તકલીફ દેહ બાત પહોંચતી હૈ ઉનકી તરફસે તો માફ કર દો, અગર તુમહારે ઝરિયે તકલીફ પહોંચતી હૈ તો ઉન સે માફ કરવા આઓ.

ઈસ તરહ પહેલી સિફત (રિશ્તાદારોં સે મિલાપ પૈદા કરને કી) ઈસ પર આપ અમલ કરવા સકતી હૈ, અપને શૌહર સે કિસી તરહ સમજા ખુજા કર આપસ કે ઈખ્તેલાફાત દૂર કરવા સકતી હૈ. દિલોં કા મેલ ઔર આપસ કે કીના વ રંજિશ દૂર કરને કા સાબુન અલ્લાહ ને

आपको दिया है इस साधुन के जरिये से आप ये मैल शौहर के हिल से धो सकती हैं और इस मैल के दूर करने पर आपस के ईप्तेवाझात मिटाने पर अल्लाह तआला आप को दुनिया व आभेरत में बेशुमार ईन्आमात से ज़रूर भिज ज़रूर नवाज़ेंगे, इस काम पर आपस में मोहब्बत से रहेन सहेन और जुसूसन रिश्तादारों के साथ मोहब्बत पर दुनिया ही में ईन्आमात और रहेमत की बारिशें बरसती हैं।

अय प्यारे शौहर! अगर तुम ही अपने भाई बहनों से मिलाप नहीं रणोगे, तो तुम्हारा क्या गुमान है के हमारे अपने बय्ये किस तरह मिलाप से रेह सकेंगे, बल्के यूँ समझाओ, अगर तुम बणें भाई हो तो तुम्हें औरतों की तरह छोटी छोटी बातों पर नाराज़ नहीं होना चाहिये, तुम मरतबे में गोया वालिद ही के बराबर हो, अगर आज तुम्हारे वालिद ज़िंदा होते तो उन को तुम्हारे इस अमल से कितनी तकलीफ़ पहुँचती।

और अगर तुम छोटे हो तो कोई बात नहीं तुम माफ़ कर दो. छोटे तो बणों की सुन ही लिया करते हैं, अगर आज तुम उन बणों की सुन लोगे और उन की कुणवी कसेली को बरदाश्त कर लोगे, तो कल तुम्हारे अपने बय्ये भी तुम्हारी सुन लेंगे, बरदाश्त कर लेंगे, मध्लूक की ईजा पर सभ्र करने से अल्लाह तआला बख़ोत बणा ईन्आम देते हैं, ये कोई बात है के बाप का वरसा बणें भाई ने मुझे नहीं दिया, या बाप की दुकान पर कब्ज़ा कर लिया या ज़र्हदाद पर कब्ज़ा कर लिया इस वजह से मैं मिलना बंद कर दूँ, तअल्लुकात भत्म कर दूँ, नहीं! डरगिज़ नहीं! ये दुनिया तो झानी है, कोई बात नहीं अगर उन्हीं ने हमारा ज़र्हज़ डक नहीं दिया तो अल्लाह

તઆલા ઉન્હે માફ કરે ઉન્હે મુબારક કરે, હમારે મુકદ્દર મે હોગા અલ્લાહ તઆલા હમે દૂસરે રાસ્તોં સે દે દેગા ઉસ કે પાસ કિસી ચીઝ કી કમી નહીં. સાતોં આસમાનોં ઔર ઝમીનોં કે ખજાને ઉસકે હાથ મેં હૈં, જિસ કો જો કુછ મિલા હે વો ઉસી કી તરફસે દિયા ગયા હે. અગર હમારે લિએ ઉસ મેં બેહતરી હોગી તો હમે ભી વો દે દેગા, વરના આખેરત મેં ઉસ કે બદલે હમે બહોત મિલેગા.

એક મુસલમાન કો યે ઝેબ નહીં દેતા કે ઈસ હલાક ઔર ખત્મ હોને વાલી ફાની દુનિયા કે લિએ કિસી આમ મુસલમાન સે ઝગળા કરે, તઅલ્લુકાત ખત્મ કર દે, ઔર ખાસ કર અપને સગે રિશ્તદારોં સે ભાઈ બહેનોં સે ઝગળા કરે, બુરા ભલા કહે, ઉનકી ગલ્તિયોં કો માફ ના કરે, ઉન સે મિલાપ ના રખે કિતની બુરી બાત હે.

ઈસી તરહ આપ અપને શૌહર કે ઝરિયે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી દૂસરી સુન્નત ભી ઝિંદા કરવા સકતી હૈં, વો ઈસ તરહ કે અપને ઘર કા ખર્ચા કમ સે કમ કરકે અવ્વલન જો રિશ્તે કી ગરીબ લોગ હૈં ઉન કી મદદ કરવા કર યે સવાબ હાસિલ કર સકતી હૈં. ફિર જો ભી મુસલમાન ગરીબ મોહતાજ હૈં, બેવા, યતીમ, મિસકીન હૈં, ઉન કી મદદ કરવા સકતી હૈં.

જો લોગ બે રોઝગાર હૈં, અપને શૌહર કો ઈસ પર આમાદા કરકે ઉન કે ઝરિયે ઉન બે રોઝગારોં કો રોઝગાર દિલવા સકતી હૈં. અપને શૌહર કો કિતને નેક કામોં પર ઉભાર સકતી હૈં, અપની ઝાત પર પૈસા કમ સે કમ ખર્ચ કરકે અલ્લાહ કે બંદે બંદિયોં પર, નેક કામોં પર પૈસા લગવા સકતી હૈં.

ઈસી તરહ મહેમાન નવાઝી ભી આપ કરવા સકતી હૈં, ખુસૂસન આપ કે ઘર મેં જો ભી મહેમાન ઔરત

આમે ખાલી હાથ ના ભેજે, કમ અઝ કમ ખાલી પાની કા સાદા ગ્લાસ હી પિલા દીજિયે, મુસ્કુરાહટ વાલે ચહેરે સે ઉસકા ઈસ્તેકબાલ હી કર લીજિયે, ઉસે કોઈ ના કોઈ દીન કી ખાત સિખા દીજિયે, ઉસે દીન પર ચલને ઓર ઉસકે ફેલાને પર આમાદા હી કર લીજિયે.

અગર શૌહર ઓર ઉન કે મહેમાન આમે ઉનકી મહેમાન દારી અપની હસ્બે ઈસ્તેતાઅત બહોત કુશાદા દિલી, ફરાખી ઓર ઈસાર સે કરની ચાહિયે. મહેમાન કે ખાતિર અપને મામૂલી ખાને કી નિસ્બત તકલુફ ભી જાઈઝ હૈ જો હદે ઈસરાફ તક ના પહોંચે. અગર મહેમાન કોઈ મુત્તકી ખુદા કી નેક બંદો મેં સે હો, તો ઉસકી મહેમાની કો મોજિબે ખૈર વ બરકત સમજના ચાહિયે ઓર યૂં તો કિસી મહેમાન સે ભી દિલ તંગ ના હોના ચાહિયે. હુજૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને તો કાફિર કો ભી મહેમાન બનાયા હૈ.

મહેમાન કે સાથ જો મદારાત કી જાવે ઉસકો હરગિઝ અપની તરફ સે એહસાન મત સમજયે બલ્કે ઉસ ને આપ પર એહસાન કિયા યે અપના મકસૂમ (તકસીમ શુદા રિઝક) આપકે યહાં ખાયા, ઓર આપ કો સવાબ મેં દાખિલ કિયા.

શુક બજા આર કે મહેમાન તૂ  
રોઝિએ ખુદ મી ખુરદ અઝ ખ્વાન તૂ

તરજૂમા: શુક અદા કરકે તેરા મહેમાન અપની રોઝી તેરે દસ્તર ખ્વાન સે ખાતા હૈ.

મહેમાનો કો મુસીબત ના સમજે અગરચે છોટે બચ્ચો કો સંભાલના ઘર કી સફાઈ સુધરાઈ કરના ઓર ફિર મહેમાનો કે લિએ પકાના, ઉનકી ખાતિર તવાજોઅ કરના યે કામ મુશ્કિલ તો હૈ લેકિન ખાલિસ અલ્લાહ કો

રાજી કરને કે લિએ ઉનકી ખિદમત કરે તો ઈસકા બહોત બખા અજર વ સવાબ હે ઔર માલ મેં બરકત હોતી હે, મહેમાન ઔર વો ભી ખુસૂસન મુસાફિર હો તો દિલી દુઆએ ભી મિલતી હે બલ્કે અગર શૌહર કી આદત નહીં તો ઉન કો આમાદા કરે, કે વક્તન ફવક્તન અપની હસ્બે ઈસ્તેતાઅત નેક લોગોં કો, અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં ફિરને વાલે અલ્લાહ કે બંદોં કો ઘર પર બુલા કર ખાના ખિલાએ ઔર ખાને મેં ઐસે તકલ્લુફ ના કરે બલ્કે ઐસા ખિલાએ જો સદા નિભા સકે. જિસ મેં ખુદ આપ કો ઔર ઘર વાલોં કો ખિલા વજે મુશક્કત મેં ના પળના પળે, બલ્કે જો ભી હાજિર હો, આસાની સે ઉસ વક્ત મુહય્યા હો સકે વો ખિલાદે. મહેમાન કે લિએ યે બાત ખુરી હે કે વો યે સોચે કે ખાલી દાલ ચાવલ હી ખિલાએ ઈસી તરહ મેઝબાન કે લિએ યે બાત બહોત હી ખુરી હે કે વો યે સોચે કે જો કુછ બર વક્ત મૌજૂદ હે પેશ કર દૂંગી તો ખુરા લગેગા. યે તો હમેં દિલ સે નિકાલના હી હોગા કે લોગ કયા કહેંગે બલ્કે અલ્લાહ કો રાજી કરને કા જઝબા હર વક્ત દિલ મેં બેદાર રખના હોગા, હર કામ અલ્લાહ કો રાજી કરને કે લિએ કરના હોગા, યે સોચેં કે જો ભી ઘર મેં હાજિર હે, યા જો આસાની સે પક સકેગા વહી અલ્લાહ કો રાજી કરને કે લિએ પેશ કર દેંગે, ચાહે અચ્છા લગે યા ખુરા લગે, અબ દુઆ માંગેં ખુદા કરે યે હરે ભરે બાગ મુહમ્મદી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર સખ્ત વ શાદાબ ગુલશને અહેમદી કે મહેકને વાલે ફૂલ ખિલને વાલે હંસમુખ ગુંચે જો સચ્ચિદતુના ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે તુફેલ આપકો મિલે આપ કી જિંદગી મેં ઔર આપ કે ઝરિયે આપ કે ઘર મેં ઔર આપ કી આને વાલી નસ્લોં કી જિંદગિયોં મેં ભી ઈન્હી ફૂલોં કી બહાર આએ.



આમીન સુમ્મ આમીન..!

## શૌહર પર અપને માલ કો કુરબાન કરના

આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને એક ઔર  
સિકત હઝરત ખદીજા રહિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી ये  
બયાન ફરમાઈ

رواستی بعالها اذ حرمنی الناس

ઉસ વકત મેરે માલ કે સાથ ખેર ખ્વાહી કી જબ  
લોગોં ને મુજે મહેરૂમ રખા થા, યાની ઉસ વકત મેરી  
મદદ કી જબ લોગોં મેં મેરા કોઈ મદદગાર ના થા,  
ઈન્સાન કો સબસે ઝિયાદા મોહબ્બત અપને માલ સે હોતી  
હે ઔર માલ જિસ પર ખર્ચ ક્રિયા જાતા હૈ વો માલ સે  
ભી ઝિયાદા મહેબૂબ હોતા હૈ, અગર આપકે માલ કી  
આપકે શૌહર કો દીન કે કિસી તકાજે કે લિએ ઝરૂરત પળે  
યા દુન્યવી કિસી જાઈઝ હાજત કે લિએ ઝરૂરત પળે તો  
આપ ઈસ માલ કો શૌહર પર ખર્ચ કરને કી સઆદત કો  
ફત્ર સમજયે, ઈસ મેં બિલકુલ બુખ્લ ના કીજિયે, બલ્કે જો  
આપકા માલ ઔર સોના, ઝેવર આપકા આપકે શૌહર પર  
ખર્ચ હો ગયા વો આપકી નિગાહ મેં બહોત અઝીઝ વ  
મોહતરમ હો, બનિસ્બત ઈસ કે જો આપ કી અલ્મારી મેં  
મહેફૂઝ રહે, ઔર આપ સિફ દેખ હી દેખ કર ખુશ હોતી  
રહે ઔર આપકી મૌત કે બાદ કિસી ઔર કે પાસ ચલા  
જાએ.

ચૂંકે આપને અપને ખાલિક ઔર માલિક અલ્લાહ  
રખ્ખુલ ઈઝઝત કો રાઝી કરને કે લિએ શૌહર પર ખર્ચ

किया उसका पूरे पूरा अजर क्यामत के दिन आपको मिलेगा, याहे वो दुनिया ही की किसी ज़ात के बिने हो लेकिन अगर वो माल आपके शौहर को दीन के इवाने के बिने, काफ़िरो को ईस्लाम में लाने के बिने, अल्लाह तआला के हुकमों और नबी करीम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम के तरीकों को चार हांग आलम में रिवाज चलने के बिने, गरीबों और मिस्कीनों की मदद करने के बिने लग गया और आपने ईस में भर्य कर दिया तो आपको ये सआदत मिली के आप भी ईसी निस्बत में उजरत भदीजा रहियल्लाहु तआला अन्हा के साथ शामिल हो गई, और कल क्यामत के दिन जब अल्लाह तआला ईन तमाम अंबिया अलैहिस्सलवातु वसल्लाम की भीनियों को अजर दोगे जिन्हों ने नबियों को दीन इवाने में कुई और शिर्क मिटाने में ईन्सानों के दिलों में अल्लाह तआला के ओक और अकेले होने के यकीन को बिठाने में साथ दिया, ज़ान और माल अकल और सलाहियतें लगाई, शौहरों की डिम्मतें बंधवाई, दीन को इवाने पर जो परेशानियां आये उन पर सन्न किया तो आपको भी अपने शौहर के दीनी कामों में साथ देने और माल भर्य करने की निस्बत की वज़ा से उसी की तरह अजर मिलेगा और आप को भी उन भुश नसीब औरतों के ज़डे तले कहीं ना कहीं जग़ा मिल जायेगी, अगर दूसरे गुनाहों से बचने का ओहतेमाम किया ईन्शा अल्लाहु तआला।

ईसी तरह अपने शौहर पर ज़ान माल के साथ इफ़ा होना, सलाहियत ज़ज्बात के साथ इना होना, ईस की दूसरी मिसाल उजरत भदीजा रहियल्लाहु तआला अन्हा ने ईस तरह काईम इरमाई के,

निकाह के वक़्त तो उजरत भदीजा रहियल्लाहु

તમાલા અન્હા કે વાલિદ રાઝી ના હુવે કે મેં અબુ તાલિબ કે યતીમ ભતીજે સે અપની બચ્ચી કી શાદી કરું.

લેકિન હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તમાલા અન્હા ને દો ઓકિયા ચાંદી યા સોના હુજૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે પાસ ભેજા, ઔર અર્ઝ કિયા કે એક જોળા ખરીદ કર મુજે હદિયા કર દે, ઔર એક મેઢા, ઔર ફુલાં ફુલાં ખરીદ કર દે દે, ઔર ફિર યે સબ વાલિદ કો બતલાયા કે હોને વાલે શૌહર ને મુજે હદિયા દે દિયા હે, અપને શૌહર કે ફક કો ઈસ તરહ ધૂપાયા, અપના હી માલ ઉનકો દિયા ઔર ઉન્હીં કી તરફ નિસ્બત કરકે વાલિદ કો ખુશ કિયા, ઔર રહેતી દુનિયા તક કે ઔરતોં કે લિએ એક મિસાલ કાયમ ફરમા દી કે શૌહર કે મરતબે કે સામને દુનિયા કી દૌલત ઔર માલ કોઈ હૈસિયત નહીં રખતા.

બહર હાલ આજ ભી મુસલમાન બીવી અપને શૌહર પર ઈસી તરહ ફિદા હો, અપની જાન ઔર અપને માલ સે અખ્લાક વ આમાલ સે, મોહબ્બત વ ખિદમત સે, ઈસાર વ ખુલૂસ સે, ગુફતાર વ કિરદાર સે, ઔર બઝુબાને હાલ યૂં કહે.

અય દોસ્ત અગર જાં તલબી જાં બા તુ બખ્શમ વઝજાં યે અઝીઝ અસ્ત બુગોઆં બા તુ બખ્શમ

તરજૂમા: મેરે પ્યારે શૌહર અગર તુમ મેરી જાન તલબ કરો તો વો હાઝિર હે, ઔર ઈસ જાન સે ભી ઝિયાદા અઝીઝ ચીઝ કોઈ ઔર તુમહારે ખયાલ મેં હો તો મુજે બતા દો, મેં ઉસે ભી તુમ પર કુર્બાન કરને કો તૈયાર હું.

આપ શૌહર પર ફના હોના તો સીખિયે, આપ ઉન કો મોહબ્બત ઔર ઈત્તાઅત તો દીજિયે, આપ અપને દિલ

મેં ઉનકી કદ્ર તો પૈદા કીજિયે, ઉનકે મન્શા વ મિઝાજ.....  
કો સમજને કી કોશિશ કીજિયે, હર વક્ત ઉનસે ચીઝો કી  
ફરમાઈશ કે બજાય ઉનકી મોહબ્બત ભરી નિગાહ કી  
તમન્ના ભી કીજિયે, ઉનકે ઈસ સવાલ પર કે સફર સે  
વાપસી પર તુમહારે લિએ ક્યા લાઉં?

કહિયે કે આપ હી કો અલ્લાહ તઆલા સલામતી  
સે લાએ આપ ખેર સે તશરીફ લે આએં યે મેરે લિએ  
દુનિયા વ આખેરત કી સબસે બળી નેઅમત હોગી આપ  
હી તો ઈસ ઘર કે દૂલ્હા હૈં આપકે બગેર યે સારી ચીઝો  
બેકાર હૈં.

ફિર યે કેસા ભી બદ મિજાઝ શૌહર હો, બદ ચલન  
હો, આપકે કિસી કામ કી કદર ના કરતા હો, લેકિન આપ  
કે ઈસ ઈબ્લાસ વ મોહબ્બત ઔર ફર્જ નમાઝોં કે બાદ કી  
દુઆઓં સે ઝરૂર બિઝ ઝરૂર આપકી તરફ મુતવજ્જે  
હોગા, આપકે એહસાન કી કદર કરેગા, બલ્કે અપની  
પિછલ્લી ખતાઓં પર તૌબા કરેગા, પિછલ્લી નાએબા ઔર  
ના મુનાસિબ હરકતોં પર પશેમાન વ શર્મસાર હોગા ઔર  
ના સિફ યે કે ઝિંદગી મેં બલ્કે આપકી મૌત કે બાદ આપકે  
દુનિયા સે રુખ્સત હોને કે બાદ ભી આપકી ઈન ખૂબિયોં  
કી યાદે હમેશા ઉસકો રુલાએગી. ફિર શૌહર બઝુબાને  
હાલ યું કહેગા,

અય મેરી કંદીલે ઈઝઝત અય ચરાગે આરઝૂ

જબ સે તુમ ખામોશ હો તારીફિયાં હૈં ચાર સૂ  
મેરા યે હાલ હૈં આંસૂ જો નિકલે પોછ લેતા હું

મશિયાત હૈં કે કશ્તી સબ કી ખુશ્કી મેં ઢકેલતા હું  
જો આંખે ડબડબા આતી હૈં બચ્ચે ઘેર લેતે હૈં

હમેં ઈસ તરહ તકતે હૈં કે હમ મુંહ ફેર લેતે હૈં

પળા હે આજ તક ઉજા હુવા બિસ્તર મસેહરી પર  
ગુઝર જાતી હે સારી રાત ઈન બચ્ચોં કો સમજા કર  
તુમ્હારે બાદ અબ મુજ કો તુમ્હારી કદ્ર હોતી હે  
લહુ કે આંસુઓં સે ફૂટી હુવી તકદીર રોતી હે  
ચલો એક બાર ઘર કે ઘર મેરા આબાદ હો જાએ  
જો તુમ ચાહો તો ફિર દિલશાદ યે નાશાદ હો જાએ

## ✽ શૌહર કો સહીહ મશવેરા દેના ✽

યે ભી એક મુસલમાન ઔરત કી ઝિમ્માદારી હે કે  
ઘર વાલોં કા મિઝાજ એસા બનાએ કે હર કામ મશવેરે સે  
હો, ચાહે દીન કા કામ હો યા દુનિયા હી કા કોઈ જાઈઝ  
કામ, મુસલમાન કા તો દુનિયા કા કામ ભી દીન હી કે  
લિએ હોના ચાહિયે કે બઝાહિર દુનિયા કા કામ હે લેકિન  
મકસદ ઈસ સે અલ્લાહ તઆલા કો રાઝી કરના, ઔર  
દીન પર અમલ કરને ઔર ઈસ કો ફેલાને મેં મદદ લેના  
હે, ઈસી વજા સે કુદરત કા મન્શા યે હે કે સારે ઉમૂર  
બાહમી મશવેરે સે તય કિએ જાએ, ઔર ઈસ તરહ કે જો  
કામ અંજામ પાએ વો બાહમી રઝામંદી ઔર ખુશનૂદી સે  
અંજામ પાએ, યે ના હો કે શૌહર યે સમજે કે મેં કવ્વામ  
હું, હાકિમ હું, સાહબખાના હું....., તો સિર્ફ ઔર સિર્ફ  
મેરી હી ચલેગી.

ઈસી લિએ કુર્આન કરીમ ને જહાં યે કાનૂન બયાન  
કિયા હે કે માએં અપને બચ્ચોં કો પૂરે દો સાલ દૂધ  
પિલાએ ઔર બચ્ચે કે બાપ પર દૂધ પિલાને વાલી કા  
ખાના કપળા હે. ઈસ મકામ પર યે બયાન કરતે હુવે  
ફરમાયા કે અગર તુમ (કિસી શર્અન મો'તબર ઝરૂરત  
પર) દૂધ છૂળાના ચાહો તો મિયાં બીવી બાહમી મશવેરે સે

और रज़ामंदी से ज़ैसा करें.

فَإِنْ أَرَادَ لِفَصَالٍ عَنْ تَرَاضٍ مَبْنِيَّتِهِمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا . سورة بقره २: २३२

तरजूमा: फिर अगर मां बाप याहें के दूध छुणा दें यानी दो बरस के अंदर ही अपनी रज़ा और मशवेरे से तो उन पर कुछ गुनाह नहीं.

ईस आयत से ये भी मालूम होता है के अब्बाह तआला की मन्शा ये है के घर में जो भी काम अंजाम पावे उत्तल वुस्अ (पूरी कोशिश हो) के बाहमी मशवेरे से अंजाम पावे.

और मोमिनीन की भी यही शान बयान इरमाई गई. आपस के मशवेरे से काम करना मोमिनीन की सिफ़ात में से है और ईस सिफ़ते पास को कुर्आन पाक में भी नमाज़ और ज़कात के तज़क़रे के भीय में ज़िक्र करके बयान किया गया है तो ज़ैसे काम की कितनी अहमियत होगी. इरमाया:

وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ . سورة شوری ३

तरजूमा: “और नमाज़ें कायम करते हैं और आपस के मशवेरों से काम करते हैं और जो कुछ हम ने उन को अता किया है उस में वो खर्च करते हैं”.

अेक और उदीस में हुज़ूर सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम इरमाते हैं,

أَمَرُوا النِّسَاءَ فِي بَنَاتِهِنَّ . (رواه احمد وابو داؤد ص २८५)

तरजूमा: “औरतों से उनकी बन्धियों के बारे में मशवेरा लिया करो”.

ईसका मतलब ये है के लणकियों की शादी से कब्ल उनकी माओं से मशवेरा कर लिया करो.

ઈબ્ને હિશામ મેં હે હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી એક સિક્કત યે ભી થી.

وكانت له وزير صدق على الاسلام.

તરજુમા: “વો ઈસ્લામ કે મુતાલ્લિક આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી સચ્ચી મુશીરા કાર થી”.

હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ફહેમ વ ફરાસત, અખ્લાકે કરીમાના કી માલિક હોને કે સાથ સાથ અકલે સલીમ ઔર ફિતરતે સહીહા કી હામેલા ભી થી, નીઝ અપની ઝિંદગી કે તજરુબોં ઔર લોગોં સે વાકફિયત કી બિના પર બળી સાહિબુર રાએ ઔરતોં મેં ઉન કા શુમાર હોતા થા. નુબુવ્વત અંબિયા ઔર ફરિશ્તોં કે બારે મેં બહોત કુછ સુન રખા થા.

આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો એસે સહીહ મશવેરે દિયા કરતી થી કે હર મૌકે પર આપ કી પુશ્ત પનાહી ઔર હિમાયત હો જાતી, મુશકિલાત મેં દિલ જોઈ હો જાતી, આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો જો લોગોં સે તકલીફેં પહોંચતી થી વો ઈસ ગમ કો હમેશા હલ્કા કરને કી કોશિશ કરતી, ઔર આપ કી હિમ્મત બંધવાતી. ઈસી તરહ ઉનકો અપને મશવેરે સે દીન ઔર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત વ રફાકત, નુસરત વ ઈઆનત કા ખૂબ મૌકા મિલા.

ઔર સબ મુસલમાન ઔરતેં એસા કરકે યે સવાબ હાસિલ કર સકતી હૈ.

અપને શૌહર કો હર મૌકે પર સહીહ મશવેરા દે, જબ વો કિસી કામ મેં પરેશાન હો યા આપ સે મશવેરા માંગે તો ખૂબ સોચ સમજ કર અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ માંગ કે મશવેરા દે કે યૂં કર લેં ..... યા યૂં કર લેં .....

લેકિન અગર મામલા અહેમ હો ઔર બખા હો જહાં અપની સોચ વ બિયાર, ફહેમ વ ફરાસત કી રિસાઈ ના હો સક્તી હો તો મજીદ ઈતમેનાન કે લિએ અપને ખાનદાન હી કે નેક સમજદાર લોગ યા કોઈ ભી ઈસ લાઈન કે જો દીનદાર ઔર સમજદાર હો જો દીન ઔર દુનિયા કે કામો કો સમજતે હો, ઉન કી તરફ શૌહર કી રહેનુમાઈ કર દે કે આપ ઉન સે જા કર મશવેરા કર લે, જેસે હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા અગિર મેં અપને ચચા કે લળકે વરકા બિન નૌફલ જો આલિમ વ ફાઝિલ થે, ઉનકે પાસ લે ગઈ, કે ઉન સે મશવેરે કે ઝરિયે મદદ હાસિલ કરે. જિતના ખુદ મશવેરા દે સક્તી થી દે દિયા, ઔર બાકી કે લિએ અપને સે સમજદાર ઔર બખે કે પાસ લે ગઈ.

ઈસી તરહ સુલેહ હુદૈબિયા કે મોકે પર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને જબ સર મુંડવાને કા હુકમ દિયા તો કોઈ સહાબી ઘબરાહટ કી બિના પર તૈયાર હી ના હુવા તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઉમ્મે સલમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા સે મશવેરા કિયા તો ઉન્હોં ને ફરમાયા આપ ખુદ હલાક “બાલ કાટને વાલે” કો બુલા કર અપને બાલ મુંડવાને શુરૂ કરવા દીજિયે, તો સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ભી ઈસ તરહ કરને લગ જાએગે,

યુનાંચે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઉમ્મે સલમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે મશવેરે પર અમલ કિયા ઔર ફિર ઐસા હી હુવા, ઔર ઉમ્મત એક ઔરત કે મશવેરે કે ઝરિયે બહોત બખે હાદસે સે બચ ગઈ. ઔરતોં કી તારીખ મેં યે મશવેરા એક યાદગાર બાબ બન ગયા.



લેહાઝા આજ કી મુસલમાન ઔરતોં કો ભી ચાહિયે કે જિસ તરહ પહેલે ગુઝરી હુવી દીનદાર ઔરતોં ને અપને શૌહરોં કો દીન કે ફેલાને કે લિએ વક્તન ફવક્તન મશવેરે દિએ, વૈસે હી આપ ભી અપને શૌહર કો દીન કે દુનિયા મેં રિવાજ પાને ઔર ઈસ કે ફેલને વ ફલને ફૂલને કે લિએ ખૂબ સોચ સમજ કર સહીહ મશવેરા દેં કે કિસ તરહ હમારે મહેલ્લે મેં..... ફિર હમારે મુલ્ક મેં..... ઔર દુનિયા ભર મેં મદોં ઔર ઔરતોં મેં પૂરા પૂરા દીન આ જાએ.

ઈસ કે સાથ સાથ દુન્યવી ઉમૂર મેં ભી મશવેરે સે હર કામ કરને કી આદત બનવાઈયે.

બાઝ લોગ કહેતે હૈં કે ઔરતોં સે મશવેરા નહીં લેના ચાહિયે યા ઉન કે મશવેરે પર અમલ નહીં કરના ચાહિયે, હાલાંકે અગર દીનદાર અકલમંદ ઔર ઝી શુઉર ખાતૂન હો ઔર અકલે સલીમ ઔર ફિતરતે સહીહા કી માલિકા હો તો ઝરૂર ઉસ કે મશવેરે પર અમલ કરના ચાહિયે. ઈન દોનોં મિસાલોં કે અલાવા તારીખે ઈસ્લામ મેં કઈ મિસાલે મિલતી હૈં જિસમેં ઔરતોં કે મશવેરે ને મુસલમાનોં કો બળી બળી કામચાબી દિલવાઈ, ઔર બળે બળે હવાદિસ વ નુકસાનોં સે હિફાઝત ફરમાઈ, અલ્બત્તા યે તો ઝરૂરી નહીં કે મશવેરા લે કર અમલ ભી કિયા જાએ બલ્કે યે તો ફેસ્લા અમીર યા હાકિમ યા શૌહર કા હોગા, લેકિન રાએ ઝરૂર લે, ઈસ મેં અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ભલાઈ ડાલ દી જાએગી.

✽ શૌહર કે સાથ કુર્બાની બરદાશત કરના ✽

અગર કિસી વજા સે ઘર મેં કોઈ તકલીફ આ જાએ યા પરેશાની આ જાએ તો, બીવી કો ચાહિયે કે શૌહર કે

સાથ ખુદ ભી સખ્ર કરતે હુવે ઉસ પરેશાની ઔર ગમ કો ઝેલે, બરદાશત કરે, યે ના હો કે નેઅમતો મેં ઉસ કે સાથ હો ઔર મુસીબત વ પરેશાની કે વકત ઉસ સે અલગ હો જાએ, બકૌલ કિસી દાના કે મીઠા મીઠા હપ હપ ઔર કળવા કળવા થૂ થૂ.

ઔર ઈસ તરહ ના કહે કે ઐસા કિયા તો ઐસા હુવા અગર મેરી બાત માન લેતે તો ઐસા ના હોતા, મૈને તો તુમ્હેં પહેલે સે કેહ દિયા થા, કયૂં સફર મેં ગએ?..... યહાં કયૂં મકાન લિયા?..... ઉસ કે સાથ કયૂં કારોબાર કિયા?..... પહેલે સે સોચતે નહીં અબ રોતે ફિર રહે હો?..... યે બાતે તો કિસી કાફેરા ઔરત કે લિએ ભી મુનાસિબ નહીં, યે જાએ કે એક મુસલમાન ઔરત કે લિએ જો ઈસ પર યકીન રખતી હે કે,

જો કુછ હોતા હૈ અલ્લાહ કે હુકમ સે હોતા હૈ મુસીબત ભી રાહત ભી ઉસી કે હુકમ સે આતી હૈ. નફા ઔર નુકસાન ઉસી અલ્લાહ કે હુકમ સે હોતા હૈ, જો મુસીબત મુકદ્દર મેં હૈ વો કભી ટલ નહીં સકતી, ઔર જો નેઅમત મુકદ્દર મેં હૈ વો કભી રુક નહીં સકતી, અલ્લાહ તઆલા કા ઈરશાદ હૈ ઈસ કો યાદ કર લેં

قُلْ لَنْ يَصِيَّبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا. وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

(الآية) معارف القرآن ص ૨૮૬

“આપ કેહ દીજિયે હરગિઝ હમ કો કોઈ મુસીબત નહીં પહોંચતી મગર જો અલ્લાહ તઆલા ને હમારે લિએ લિખ દી, વહી હૈ કારસાઝ હમારા, ઔર અલ્લાહ હી પર ચાહિયે કે ભરોસા કરે મુસલમાન”.

તો જબ અલ્લાહ કે હુકમ સે યે હુવા વો અલીમ હૈ વો જાનતા હૈ વો ખબીર હૈ વો મુસીબત ભેજને કે બાદ

ભી બા ખબર હે ઔર વો લતીફ હે કે વો મુસીબત ભેજને કે બાદ ભી હમેં નહીં છોળે, લુત્ફ વ મહેરબાની વાલા મામલા કરેગા હમ ઉસ સે માંગેં વો અતા કરેગા.

ખુસૂસન અગર શૌહર દીન કે કામોં મેં મશગૂલ હે ઉસ કી તનખ્વાહ કમ હે, યા દીન કે લિએ સફર મેં ગયા ઔર ઉસ કી ગૈર મૌજૂદગી મેં કુછ નુકસાન હો ગયા યા હલાલ કામ કી વજા સે આમદની કમ હો રહી હે, યા કિસી વજા સે કોઈ તકલીફ હે તો બીવી કો યાહિયે કે ઉફ તક જુબાન સે ના નિકાલે, કિસી ગૈર સે ઉસ કી શિકાયત ના કરે ઔર હર હાલ મેં સખ્ર કરતી રહે, વાવેલા કરને સે શૌહર કો કોસને ઔર તાના દેને સે મુસીબતેં દૂર નહીં હોંગી બલ્કે ઈસ સે ઔર બઢતી હી રહેગી, ઔર અલ્લાહ મિયાં ભી નારાઝ હોગે, લેહાઝા ખુદ ભી દુઆએં માંગેં, બચ્ચોં સે ભી દુઆએં મંગવા કર વો મુસીબત અલ્લાહ મિયાં સે દૂર કરવાએં.

સન ૭ નબવી મેં જબ કુરૈશ ને ઈસ્લામ કો ખત્મ કરને કા ફેસ્લા કિયા તો યે તદબીર સોચી કે હુજૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર ઉન કે ખાનદાન કો એક ઘાટી મેં મહેસૂર કિયા જાએ, યુનાંચે અબુ તાલિબ મજબૂર હો કર તમામ ખાનદાન કે સાથ શઅબે અબી તાલિબ મેં પનાહ ગઝીન હુવે તો હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ભી સાથ આઈ. સીરત કી કિતાબ ઈબ્ને હિશામ મેં હે.

وهي عند رسول الله ﷺ ومعه في الشعب.

તરજુમા: “ઔર હુજૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે સાથ શઅબ અબી તાલિબ મેં થી”.

યે ઝમાના એસા સખ્ત થા કે બખૂલ કે પત્તે ખા ખા કર ગુઝારા કિયા, બચ્ચે ભૂક સે રોતે ઔર બિલબિલાતે થે,

બચ્ચોં કી રોને કી આવાઝે દૂર દૂર તક જાતી થી તાહમ ઈસ ઝમાને મેં હઝરત ખદીજા રહિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે અસર વ રુસૂખ કી વજા સે કભી કભી ખાના પહોંચ જાતા થા.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈસ હાલ મેં ભી અપની કૌમ મેં તબ્લીગ વ દાવત કા ફરીઝ દિન રાત ખુફિયા વ એલાનિયા હર તરીકે સે અંજામ દેતે ઔર બનુ હાશિમ ઔર સયિદતુના ખદીજા રહિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા સબર ઔર અજર કી ઉમ્મીદ કે સાથ ઈન તમામ તકાલીફ કો બરદાશત કરતી, કભી ઝખાન સે ઉફ તક ના કહા ઔર ના યે કહા કે આપકી તબ્લીગ કી વજા સે યે મુસીબત આઈ હે હમ કેસે સબ્ર કરે? કેસે બરદાશત કરે?

એક માહ દો માહ નહીં બલ્કે શૌહર કે સાથ તકરીબન ત્રીન સાલ કા અરસા ઈસી તરહ ગુઝાર લિયા.

અલ્લાહ તઆલા હમ સબ કી તરફ સે સયિદતુના ખદીજા રહિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો ઈસ પર અજરે અઝીમ અતા ફરમાએ કે ઉન્હોને દીન ફેલાને ઔર હમ તક ઈસ્લામ પહોંચાને કી ખાતિર અપને શૌહર મુહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ તસ્લીમન કસીરન કસીરા કે સાથ ઈન તકાલીફ કો બરદાશત કિયા ઔર ઈન પર સબ્ર ફરમાયા.

લેહાઝા એક મુસલમાન ઔરત કો યાહિયે કે અપને શૌહર કો અવ્વલન તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા નાઈબ વ ઉમ્મતી સમજ કર ઉસ કો કાફિરોં મેં ઈસ્લામ ફેલાને ઔર મુસલમાનોં કો પૂરે ઈસ્લામ પર અમલ કરવાને કે લિએ મેહનત કરે ઔર હર કિસ્મ કી કુરબાની દેને પર આમાદા કરે. ઔર ફિર ઈસ કુર્બાની મેં

ખુદ ભી શરીફ હો કર હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી તરહ પૂરા પૂરા સવાબ હાસિલ કરે.

## ✽ શૌહર કી ખિદમત ✽

હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કુરૈશ કી બહોત બા અસર વ બારુસૂખ ખાતૂન હોને કે સાથ સાથ માલ ઔર દૌલત કે લેહાઝા સે ભી નામવર થી, લેકિન ઈસ કે બાવજૂદ આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત ખુદ કરતી થી.

સહીહ ખુબારી મેં હઝરત અબુ હુરૈરહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે રિવાયત હે કે હઝરત જિબ્રઈલ અલૈહિસ્સલામ તશરીફ લાગે ઔર ફરમાયા હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા બરતન મેં કુછ લા રહી હૈં આપ ઉન્હો અલ્લાહ કી તરફસે સલામ પહોંચા દીજિયે. તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા:

يا خديجة، هذا جبريل يقرئك السلام ربك.

તરજુમા: “અય ખદીજા ! યે જિબ્રઈલ હૈં તુમ્હે સલામ પહોંચા રહે હૈં તુમ્હારે રબ કી તરફસે”.

તો ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને જવાબ દિયા,

لله السلام (તરજુમા: અલ્લાહી કે લિઅે સલામ વો ખુદ હી સલામ હે.)

ومنه السلام (તરજુમા: ઔર ઉન્હીં કી તરફસે સલામતી મિલતી હે.)

وعلى جبريل السلام (તરજુમા: ઔર જિબ્રઈલ પર ભી સલામતી હો.)

યે વો શર્ફ હે કે અલ્લાહ જો ખુદ સલામ હે ઉસકી

તરફસે એક બંદી કો સલામ આએ. કિતના બળા મરતબા હે. કિતના બળા મકામ હે કે ખાલિક ઓર માલિક અહકમુલ હાકેમીન રબ્બુલ આલમીન કી તરફસે સલામ મિલતા હે ખુદા કી એક બંદી કો, ઓર દૂસરી રિવાયત મેં યે ભી અલ્ફાઝ હે.

وبشرها بيت في الجنة من قصب لا صخب فيه ولا نصب

તરજુમા: “ઉનકો જન્નત મેં એસે ઘર કી બશારત સુના દીજિયે જો મોતી કા હોગા. ઓર જિસમેં શોર વ ગુલ, મેહનત વ મુશકકત ના હોગી”.

ઈસી ખિદમત વ રફાકત, ઈઆનત વ નુસરત કા વહી કી માસૂમ ઝબાન સે યે સિલા મિલા.

خير نسائها مريم بنت عمران وخديجة بنت خويلد

તરજુમા: આલમ મેં અફઝલ તરીન ઓરત મરિયમ બિન્તે ઈમરાન ઓર ખદીજા બિન્તે ખુવૈલિદ હે.

અઝવાજે મુતહ—હરાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના કિસ તરહ આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત કરતી થી, હમારી મુસલમાન બહેનો કે સામને યે નકશા ભી આ જાએ તાકે હમારી બહેને ભી અપને શૌહરો કી ખિદમત કા જઝબા દિલ મેં ખિઠા સકે, ઓર ઈસ પર અજર વ સવાબ કી ઉમ્મીદ રખે ઓર ઈસકો દીન સમજ કર કરે. ઈસકે લિએ હમ અલ્લામા સય્યદ સુલેમાન નદવી રહેમતુલ્લાહુ તઆલા કી કિતાબ “સીરતે આઈશા (રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા)” સે યે મઝમૂન નકલ કરતે હે. યે તો હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી ખિદમત કા ઝિક થા, ઈસી તરહ અઝવાજે મુતહ—હરાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના મેં યે સિફત “શૌહર કી

ખિદમત" ખાસ તોર સે નુમાયાં થી.

ફરમાતે હૈ !

ઘર મેં અગરચે ખાદિમા મૌજૂદ થી, લેકિન હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા કામ ખુદ અપને હાથ સે અંજામ દેતી થી, આટા ખુદ પીસતી થી, ખાના ખુદ પકાતી થી, બિસ્તર અપને હાથ સે બિછાતી થી, વુજૂ કા પાની ખુદ લા કર રખતી થી, આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કુરબાની કે લિએ જો ઊંટ ભેજતે થે ઉસ કે લિએ ખુદ કિલાદા બટતી થી, આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે સર મેં અપને હાથ સે કંઘા કરતી થી, જિસ્મે મુબારક પર ઈત્ર મલ દેતી થી, આપકે કપળે અપને હાથ સે ધોયા કરતી થી

સોતે વકત મિસ્વાક ઔર પાની સિરહાને રખતી થી, મિસ્વાક કો સફાઈ કી ગરઝ સે ધોયા કરતી થી, ઘર મેં કોઈ મહેમાન આતા તો મહેમાન કી ખિદમત અંજામ દેતી થી.

યુનાંચે હઝરત કેસ ગિફારી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ જો સફા વાલોં મેં સે થે, બયાન કરતે હૈં કે એક દિન આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને હમ લોગોં સે ફરમાયા ચલો આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે ઘર ચલો, જબ હુજરે મેં પહોંચે તો ફરમાયા આઈશા..... હમ લોગોં કો ખાના ખિલાઓ, વો પકા હુવા ખાના લાઈ, આપને ખાને કી કોઈ ઔર ચીઝ માંગી તો છોહારે કા હરીરા પેશ કિયા ફિર પીને કી ચીઝ માંગી તો એક બળે પ્યાલે મેં દૂધ હાઝિર કિયા ઉસ કે બાદ એક છોટે પ્યાલે મેં પાની લાઈ.

યે હૈ એક મિસાલી બીવી કી ઝિમ્માદારી કે ઘર કે કામ ખુદ કરે ઔર શૌહર કી ખિદમત કો અપની સઆદત

સમજેં ઔર ઈસમેં યે નિયત કરે કે શૌહર કી ખિદમત સે શૌહર કા હક અદા હોગા ઔર અલ્લાહ મિયાં ઉસસે રાઝી હો જાએંગે, ઔર યે ભી દીન ઔર ઈબાદત બન જાએગા. લેકિન ઈસકા મતલબ યે ભી નહીં કે શૌહર ઔર બચ્ચોં કી ખિદમત મેં ઈસ તરહ લગે જૈસે આજ કલ બાઝ મરતબા હમારી ઔરતેં કરતી હૈં ખુસૂસન રમઝાનુલ મુબારક વગૈરા મેં દસ્યોં કિસ્મ કે ખાને, શરબત, કસ્ટર્ડ, સમોસે, પકોળે..... વગૈરા બનાને મેં ઉન્હેં ઈતના વકત લગ જાતા હૈ કે ના નવાફિલ, ના તસ્બીહાત ઔર ના હી ઉન્હેં ઝિક્ર વ ઈબાદત કા વકત મિલતા હૈ. બલ્કે બસા અવકાત તો ફરાઈઝ મેં ભી ગફલત હો જાતી હૈ ઔર કાફી તાખીર સે યે ઔરતેં ફર્જ નમાઝ પઢતી હૈ ઔર તિલાવત કે લિએ તહજ્જુદ કી નમાઝ કે લિએ ભી બળી હી મુશ્કિલ સે ઉન્હેં વકત મિલતા હૈ, પૂરા દિન પકાને મેં બાવરચી ખાના હી કી નઝર હો જાતા હૈ ઔર દિમાગ કી સારી સલાહિયતેં મુપ્તલિફ પકવાનોં કો તૈયાર કરને ઔર ઉનકો સજા કર દસ્તર ખ્વાન કી ઝીનત બનાને મેં લગ જાતી હૈ,

ઔર માહે રમઝાનુલ મુબારક કે મુબારક લખ્ડાત વ સાઆત ફાની ઔર ફુઝૂલ તકલ્લુફાત..... મેં લગા કર આખેરત કી કમાઈયોં કી ઈતની કીમતી ઘણિયાં ઔર રબ્બુલ આલમીન કી તરફસે અતાઓં વ ઈન્આમાત કી જો મૂસલાધાર બારિશેં બરસ રહી હોતી હૈં ઉનસે ઉન્હેં મહેરૂમી હો જાતી હૈ. ઈસ લિએ મદોં કી ભી યે ઝિમ્માદારી હૈ ઔર ઘર કી બળી બૂઢિયોં કી ભી કે બહૂ બેટિયોં કો સમજાએ કે હમ સિર્ફ દુનિયા મેં ખાના પકાને ઔર ખાને કે લિએ, ઘર બનાને ઔર ઘર કો સજાને કે લિએ નહીં ભેજે ગએ બલ્કે હમેં અલ્લાહ તઆલા ને



બહોત બળે મકસદ કે લિએ ભેજા હે, હમારા હર લમ્હા આખેરત કો બના રહા હે, યા બિગાળ રહા હે. એક લમ્હા ભી હમ ને જાએઅ કર દિયા તો જન્મત મેં હમેં અફસોસ હોગા. હદીસ મેં આતા હે કે જન્મત મેં જાને કે બાદ અહેલે જન્મત કો એક હી ચીઝ કા અફસોસ હોગા કે જો ઘણી દુનિયા મેં બગેર ઝિકુલ્લાહ કે ગુઝર ગઈ. ઈસ લિએ પકાને કો બહોત થોળા સા વકત દેં ઔર બાકી વકત દીન કો સીખને, તિલાવત ઔર ઝિક કરને, ઔર દીન કો દુનિયા મેં ફેલાને ઔર દીન ઔરતોં કો સિખાને પર લગાએ તાકે હમારા માલિક હમ સે ખુશ હો જાએ.

## ✽ શૌહર કી કામિલ ઈત્તેબા ✽

હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા અપને શૌહર કી ઈસ કદ્ર ઈત્તેબા કરને વાલી થી કે ઈબ્ને સઅદ કહેતે હું કે જબ નમાઝ પંજગાના ફર્જ ના થી આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ નવાફિલ પઢા કરતે થે હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા આપ કે સાથ નવાફિલ મેં શિરકત કરતી થી.

مكت رسول الله ﷺ وخديجة يصليان سرا ما شاء الله.

“એક અરસા તક આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ચુપકે ચુપકે નમાઝ પઢતે રહે.

અપને આપ કો શૌહર કે રંગ મેં એસા ઢાલા થા કે મુસ્નદે અહેમદ કી રિવાયત કે મુવાફિક હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો નુબુવ્વત મિલને સે પહેલે હી ઉન્હોને ખુત પરસ્તી છોળ દી થી. યે હે શૌહર કી સચ્ચી ઈત્તેબા, અગર શૌહર હક પર હે તો જૈસા ઉન કા મિઝાજ હે વૈસે

હી તાબેદાર બીવી અપના મિઝાજ બનાએ, જેસે શૌહર કી મન્શા હો વેસે રહે, શરઈ ઝખ્તોં કે તહેત શૌહર ઉસ બીવી કો જેસા દેખના ચાહતા હે વેસી હી બન કર રહે યહી નસીહત હે સબ લખકિયોં કો, પહેલી મુસલમાન ખાતૂન કી, મુસલમાન કી પહેલી માં કી, નબી અરબી સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્વમ કી પહેલી બીવી કી.

અય મેરી પ્યારી બહેન! અગર આપ ભી અપની સીરત હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે તર્જ પર ઢાલોગી, કામિલ મુકમ્મલ ઈત્તાઅત શૌહર કી (હક બાતોં મેં) જિસ કી શરીઅત ને ઈજાઝત દી હે, કરોગી તો ફિર દેખના અલ્લાહ તઆલા આપસે રાઝી હો જાએગે ઔર જબ અલ્લાહ મિયાં રાઝી હો ગએ તો દુનિયા કી સારી બિગળિયાં બન જાએગી સારી પરેશાનિયાં ખત્મ હો જાએગી, ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા.

યાદ રખિયે નિકાહ કે દો બોલ બોલને કે બાદ અબ ના અપને લિએ ખાના, ના સોના, ના અપને લિએ પહેનના, સબ કો અપને અમીર કે લિએ, અપને મુખ્લિસ દોસ્ત કે લિએ, અપને સરતાજ કે લિએ, અપને મહેબૂબ કે લિએ. તો ફિર જેસે હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો સાતોં આસમાનોં કે ઉપર સે રબ્બુલ અર્શ કી તરફસે સલામ આયા તો આપકે ઘર મેં ભી ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા ઝરૂર રબ્બુલ આલમીન કી તરફસે સલામતી, બરકતે ઔર રહેમતે નાઝિલ હોંગી ઔર આપ કે બચ્ચે ઈસ બરકત સે આપસ મેં શીર વ શકર હોંગે, મોહબ્બતોં કી ફિઝા કાયમ હોગી, ઔર યે ઘર ભી જન્નત કા નમૂના બન જાએગા.

મરલન અગર આપકે શૌહર ભી અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ તહફ્ફુદ, અવ્વાબીન..... કે આદી હૈં તો આપ ભી ઝરૂર

ਤੁਹਾਡੇ ਮੇਂ ਉਠੇ ਉਨਕੇ ਨਵਾਫ਼ਿਲ ਤੇ ਸਾਥ ਆਪ ਭੀ ਨਵਾਫ਼ਿਲ ਪਏ, ਉਨਕੀ ਤਿਲਾਵਤ ਤੇ ਸਾਥ ਆਪ ਭੀ ਵਕਤ ਨਿਕਾਲ ਕਰ ਤਿਲਾਵਤ ਕਰੋ, ਏ ਨਾ ਸਮਝੋ ਤੇ ਮੇਰਾ ਕਾਮ ਸਿੱਧ ਪਕਾਨਾ ਔਰ ਘਰ ਕੀ ਸਫ਼ਾਈ ਔਰ ਭਯੋਂ ਕੀ ਤਰਭਿਯਤ ਏ. ਨਹੀਂ, ਭਿਲੁਕ ਨਹੀਂ.

ਆਪ ਝੜ ਵਕਤ ਨਿਕਾਲੋ. ਈਸਾਨਾ ਕੀਝਿਏ ਵਕਤ ਨਿਕਾਲਨੇ ਕਾ ਔਰ ਝਿਤਨਾ ਓ ਸਕਤਾ ਏ ਵਕਤ ਨਿਕਾਲ ਕਰ ਐਕ ਵਕਤ ਝੜ ਤਸ਼ੀਲਾਤ ਪਛਿਏ, ਭਯੋਂ ਕੋ ਭੀ ਤਸ਼ੀਲ ਸਿਭਾਓਏ, ਅਲਵਾਓ ਕੋ ਪ੍ਧਾਰੇ ਪ੍ਧਾਰੇ ਨਾਮੋਂ ਸੇ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਸਿਭਾਓਏ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤਿਲਾਵਤ ਕਾ ਮਾਮੂਲ ਭਨਾਓਏ, ਦੁਆ ਕਾ ਮਾਮੂਲ ਭਨਾਓਏ.

ਅਗਰ ਕਮ ਕਿਸਮਤੀ ਸੇ ਆਪਕੇ ਸ਼ੌਫ਼ਰ ਕੀ ਏ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਤੋ ਆਪਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੇ.... ਦੁਆਔੋਂ ਸੇ ਦੀਨਦਾਰ ਭਯੋਂ ਤੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਸੇ ਉਨਕੋ ਦੀਨ ਪਰ ਲਾਨੇ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਝਿਏ, ਸਭਸੇ ਪਹੇਲੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਮਾਜ਼ੋਂ ਪਰ ਉਨਕੋ ਤੈਧਾਰ ਕੀਝਿਏ ਫ਼ਿਰ ਨਵਾਫ਼ਿਲ ਵ ਤਸ਼ੀਲਾਤ ਪਰ, ਫ਼ਿਰ ਉਨਕੋ ਅਲਵਾਓ ਤੇ ਰਾਸ਼ਤੇ ਮੇਂ ਨਿਕਲਨੇ ਪਰ ਆਮਾਦਾ ਕੀਝਿਏ, ਈਸ਼ਾ ਅਲਵਾਓ ਤਆਵਾ ਆਪਕੀ ਫ਼ਿਕ ਵ ਦੁਆ ਸੇ ਉਨਕੋ ਝੜ ਡਿਦਾਯਤ ਮਿਲੇਗੀ.

✽ ਸ਼ੌਫ਼ਰ ਕੀ ਈਤਾਅਤ ਔਰ ✽

ਛੁੱਕ ਤੇ ਮੁਤਾਲਿਕ ਯੰਦ ਅਲਾਈਸ

ਸ਼ੌਫ਼ਰ ਕੀ ਈਤਾਅਤ ਕਿਤਨੀ ਅਹੇਮ ਔਰ ਝੜੀ ਏ ਈਸਕਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਆਪ ਸਵਲਵਾਓ ਅਵੈਹਿ ਵਸਵਸਮ ਤੇ ਈਨ ਈਸ਼ਾਨਾਤ ਸੇ ਲਗਾਔੋ, ਭੂਭ ਗੌਰ ਸੇ ਈਨਕੋ ਪਛਿਏ ਔਰ ਪਠਨੇ ਮੇਂ ਮਾਮੂਲਾਤ (ਧਾਨੇ ਅਮਲ ਕਰਨੇ) ਮੇਂ ਈਜ਼ਾਜ਼ਾ ਕੀ ਨਿਘਤ ਸੇ ਪਏ, ਔਰ ਅਲਵਾਓ ਤਆਵਾ ਸੇ ਦੁਆ ਭੀ ਮਾਂਗ ਵੋ ਤੇ ਅਧ ਅਲਵਾਓ ਈਸ ਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨੇ ਕੀ ਤੌਫ਼ੀਕ ਅਤਾ

ફરમા.

હુઝૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે જો ઔરત પાંચો વકત કી નમાઝ પઢતી રહે ઔર રમઝાન કે રોઝે રખે ઔર અપની ઈઝઝત વ આબરુ બચાએ યાની પાક દામન રહે, ઔર અપને શૌહર કી તાબેદારી ઔર ફરમાં બરદારી કરતી રહે તો ઉસકો ઈંખિયાર હે કે જિસ દરવાઝે સે યાહે જન્નત મેં દાખિલ હો જાએ.

ગૌર કીજિયે મુસલમાન ઔરત જન્નત કિતને તરીકોં સે લે સકતી હે! શૌહર કી ઈત્તાઅત કરને સે ઔર તમામ ઉન કામોં મેં ઉસકી બાત માનને સે (જહાં અલ્લાહ તઆલા કી નારાઝગી ના હો). ઈસ ઔરત કી દુનિયા ભી બનેગી, ઘર ભી ખુશહાલ હોગા, ઔર આખેરત ભી હમેશા હમેશા ખુદા કે મહેમાન ખાને, નેઅમતોં વ રહેમતોં કે ઠિકાને, યાની જન્નત મેં ઉસ ઔરત કા મહલ બનેગા, ઔર યે ઔરત ખ્વાહ કેસી હી સાંવલી યા કાલી હો, લેકિન ઈન આમાલ કી વજા સે (યાની નમાઝ કી પાબંદી, રોઝોં કા એહતેમામ, ઔર ઈફ્ફત યાની હર ના મહેરમ મર્દ સે પરદે કા એહતેમામ ઔર શૌહર કી હર જાઈઝ કામ મેં ઈત્તાઅત વ ફરમાં બરદારી) યાની હર કામ મેં જી હાં જી હાં, કહેને કી રટ લગી હુવી હો) એસી ઔરત હૂરોં સે ભી ઝિયાદા હસીન કર દી જાએગી.

દુનિયા કી ઔરત જન્નત મેં હૂરોં સે ઝિયાદા હસીન કર દી જાએગી. અલ્લામા આલૂસી રહેમતુલ્લાહુ તઆલા ને રૂહુલ મઆની મેં પારા નં ૨૭ સુરએ રહેમાન કી તફસીર કે ઝેલ મેં એક રિવાયત નકલ કી હે કે હઝરત ઉમ્મે સલમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને પૂછા કે યા રસૂલલ્લાહ! જન્નત મેં હૂરેં ઝિયાદા હસીન હોંગી, યા

મુસલમાન બીવિયાં?

હુજૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા અય ઉમ્મે સલમા! જન્મત મેં મુસલમાન ઔરતેં હુરોં સે ભી ઝિયાદા હસીન કર દી જાએંગી. પૂછા وَمِمَّ ذَاکَ એસા ક્યૂં હોગા? યાની કૌન કૌન સે આમાલ કરને કી વજા સે એસે ઈન્આમાત મિલેંગે.

આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા

بَصَلَاتِهِنَّ وَصِيَامِهِنَّ وَعِبَادَتِهِنَّ أَلَيْسَ اللَّهُ وَجُوهَهُنَّ النُّور. (روح المعاني

ص ૧૨૧ ૧૮૯)

તરજુમા: “ઉનકી નમાઝોં, રોઝોં ઔર ઉનકી ઈબાદાત કી વજા સે ઉનકે ચહેરોં પર અલ્લાહ તઆલા અપના નૂર ડાલ દેગા”. (માખૂઝ અઝ વઅઝ મૌલાના હકીમ અખ્તર સાહબ દામત બરકાતુહુમ)

અલ્લાહ જિસ પર અપના નૂર ડાલ દે ઉસકે હુસ્ન કા કયા આલમ હોગા, યે નૂર હુરોં મેં નહીં હોગા, યે ઈઝાફી નૂર હોગા, જો મોમિનાત, સાલેહાત કે લિએ હોગા.

ઈસી તરહ તબરાની રહેમતુલ્લાહુ તઆલા રિવાયત નકલ કરતે હૈં કે નબી અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે અહેદ મેં એક મરતબા ચંદ ઔરતેં ઈકઠી હુઈ ઔર ઉન્હોંને અપની તરફસે એક ઔરત કો રસૂલુલ્લાહ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમતે બા બરકત મેં ભેજા તાકે વો આપસે અર્ઝ કરેં કે, અય અલ્લાહ કે રસૂલ! મેં ઔરતોં કી તરફ આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત મેં હાઝિર હુઈ હું, પૂછના યે હે કે અલ્લાહ તઆલા ને મઘોં પર જેહાદ ફર્ઝ ક્રિયા હે, અગર ઈનમેં કોઈ ફતેહયાબ હો જાએં યા ઉનકો કોઈ તકલીફ પહોંચે તો ઉન્હેં અજરો સવાબ મિલતા હે, ઔર અગર વો શહીદ હો

જાએ તો વો અલ્લાહ તઆલા કે યહાં એક શાન સે જિંદા સલામત રહેતે હૈં ઓર ઉન્હેં રિઝક મિલતા રહેતા હે, ઓર હમ ઓરતે જો ઉનકી ખિદમત કરતી હૈં, બતલાઈયે હમેં ઈસ અજર વ સવાબ મેં કયા મિલેગા.

નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઉન્હેં ઈન અલ્ફાઝ મેં જવાબ દિયા.

ابلغى من لقيت من النساء ان طاعة الزوج واعتراؤها بحقه يعدل ذلك  
وقليل ممكن من يفعله. (الجامع الكبير ج ٢ ص ٢٦٢، الترغيب والترهيب  
للعلوى ١/٢١)

તરજુમા: “જિન ઓરતોં સે તુમહારી મુલાકાત હોં ઉનકો મેરી તરફસે યે પૈગામ પહોંચા દો કે શૌહર કી ફરમાં બરદારી, ઓર ઉસ કે હક કા એતેરાફ કરના ઈસ (જેહાદ ફી સબીલિલ્લાહ કે અજર વ સવાબ) કે બરાબર હે ઓર તુમ મેં સે બહોત કમ એસી ઓરતેં હૈં જો એસા કરતી હોંગી”.

અબ ગૌર કીજિયે! અગર ઓરત મર્દ કી ઈતાઅત કરને લગ જાએ, ઉસ કી હર બાત મેં જી હાં કહેના સીખ લે (બશારાઈતે શરઈયા), ઉસકે હર કામ પર લબ્બૈક કહેના સીખ લે, તો યે ઓરત ઘર બેઠે બેઠે અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં ભૂક, સરદી, ગરમી, બીમારી, ઝખ્મી હોના યા શહીદ હોને તક કે તમામ મરાહિલ જો જેહાદ કે હૈં ઈસમેં બરાબર કે શરીક હો કર જન્મત કે દરજાત હાસિલ કર સકતી હૈં ઓર અપને ઘર કે બિસ્તર પર મલેકુલ મૌત કો લબ્બૈક કેહ કર મૈદાને જેહાદ કે શહીદોં કા રુતબા હાસિલ કર સકતી હૈં.

ઓર બિલા શુબા જબ ઓરત અપને શૌહર કી ઈતાઅત કરેગી તો ખાનદાન કા ગિરને ઓર બરબાદ હોને

સે મહેફૂઝ હો જાએગા, ઔર ઈસ વજા સે શૌહર કે દિલ મેં બીવી કી દિલી મોહબ્બત પૈદા હો જાએગી. ઔર ઈસ લખાઈ ઝગળે, નારાઝગી, દૂરી, તલ્મી, તુર્શ્કઈ કા હમેશા કે લિએ ખાત્મા હો જાએગા ઔર અચ્છે ભલે ઘરોં કે ચૈન વ સુફૂન કો બરબાદ કર દેતા હે.

હુઝૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા જિસ ઔરત કી મૌત ઈસ હાલત મેં આએ કે ઉસકા શૌહર ઉસ સે રાઝી હો તો વો જન્નતી હે. (તિરમિઝી, સફહા ૨૧૯ જિલ્દ ૧)

ઔર હુઝૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે અગર મૈં કિસી કો ઈજાઝત દેતા કે ખુદા કે સિવા કિસી ઔર કો સજદા કરે તો ઔરત કો ઝરૂર હુકમ દેતા કે અપને મિયાં કો સજદા કરે ઔર મર્દ અપને બીવી કો હુકમ દે કે ઈસ પહાળ કે પથ્થર ઉઠા કર ઉસ પહાળ તક લે જાએ ઔર ઉસ પહાળ કે પથ્થર ઉઠા કર તીસરે પહાળ પર લે જાએ તો ઉસ કો યહી કરના ચાહિયે. (મિશકાત, સ. ૨૮૧, ઈબ્ને માજા)

ઔર હુઝૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા જબ મર્દ અપની બીવી કો કામ કે લિએ બુલાએ તો ઉસકે પાસ ઝરૂર આ જાએ, અગરચે ચૂલ્હે પર બેઠી હો તબ ભી ચલી આએ. (તિરમિઝી કિતાબુર રઝાઅ, સ. ૨૧૯, જી. ૧)

મતલબ યે હે કે ચાહે જિતને ઝરૂરી કામ પર બેઠી હો સબ છોળ છાળ કર ચલી આએ.

હુઝૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે જબ કિસી મર્દ ને અપને પાસ અપની ઔરત કો બુલાયા ઔર વો ના આઈ ફિર વો ઈસી તરહ ગુસ્સા મેં લેટા રહા તો સુબ્હ તક સારે ફરિશ્તે ઉસ ઔરત પર લાનત કરતે

રહેતે હૈ. (મુસ્લિમ કિતાબુન્નિકાહ, ૨/૧૦૫૯)

હુજૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે દુનિયા મેં જબ કોઈ ઔરત અપને મિયાં કો સતાતી હૈ તો જો હૂર કયામત મેં ઉસકે શૌહર કી બીવી બનેગી વો યું કહેતી હૈ કે:

ખુદા તેરા નાસ કરે તુ ઈસ કો મત સતા યે તો તેરે પાસ મહેમાન હૈ, થોળે હી દિનોં મેં તુજકો છોળ કર હમારે પાસ ચલા આએગા. (ઈબ્ને માજા ૧/૬૪૯, અહમદ ૫/૨૪૨, ઉન્જૂર જામિઅલ ઉસૂલ લિઈબ્નિલ અસીર ૬/૪૯૭)

હુજૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા.....! તીન તરહ કે આદમી એસે હૈં જિનકી ના તો નમાઝ કુબૂલ હોતી હૈ ના કોઈ ઔર નેકી મંજૂર હોતી હૈ, એક તો વો લૌંડી યા ગુલામ જો અપને માલિક સે ભાગ જાએ, દૂસરી વો ઔરત જિસ કા શૌહર ઉસ સે નાખુશ હો, તીસરા વો શખ્સ જો નશે મેં મસ્ત હો યહાં તક કે હોશ મેં આએ. (અત્તરગીબ વત્તરહીબ ૪/૧૨૮, ફત્હુલ બારી ૯/૨૯૪)

કિસી ને દરયાફત કિયા યા રસૂલલ્લાહ! સબસે અચ્છી ઔરત કૌન હૈ? આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે વો ઔરત કે જબ ઉસકા મિયાં ઉસકી તરફ દેખે તો યે ઉસે ખુશ કર દે ઔર જબ કુછ કહે તો ઉસકી બાત માને ઔર જાન વ માલ મેં કુછ ઉસકે ખિલાફ ના કરે જો ઉસકો નાગવાર હો.

❀ રુખ્સત હોને વાલી ❀

બેટી કો બાપ કી નસીહત

યે હૈ ઈસ્લામ મેં અચ્છી બીવી કા મેઆર! ઈન ઈરશાદાત કે કયા મઅના હુવે? કે બીવી ખુદ કો શૌહર કી



ઈતાઅત મેં મિટા દે, ફના કર દે અપની મરજી કો શૌહર કી મરજી મેં, અપને દિલ કે વલ્વલે, હૌસ્લે અપની આરઝુએં, ઉમંગેં, અપના ચૈન, અપના આરામ સબ નિસાર કર દે, બસ એક કે ગોશા ચશ્મ પર, બીવી બન કર આએ, બાંદી બના કર અપને કો રખે, ઝિલ્લતેં હોં ઉન્હેં ઈઝઝત સમજે, કાંટોં કા બિસ્તર મિલે ઉન કો ફૂલોં કી સેજ ખયાલ કરે.

બસ સુન લે ઈસ વકત કી માસૂમ લખકી! ઔર ચંદ મિનટ મેં બન જાને વાલી બહુ..... કે ઝિંદગી કા નયા દૌર શુરૂ હોને વાલા હે. અબ તક ખેલા ઔર ખાયા, બે ફિકી કી નીંદ સોઈ, સુખ કી હંસી હંસી, કલ સે નઈ પાબંદી હોગી, ઔર નઈ મહેકૂમી..... અબ તક ઝિંદગી અપને વાસ્તે થી, કલ સે દૂસરે કી ખિદમત કે લિએ.

અલ્લાહ કી શાન! અબ તક જો દૂસરોં કી આંખોં કી પુત્લિયોં મેં રહી, આરઝુઓં ઔર અરમાનોં કે ગહેવારોં મેં પલી ઔર બઢી, કલ સે વો ખુદ દૂસરે કી ખિદમત ગુઝારી કે લિએ વક્ફ હોગી.

અબ બુરી ભલી જો કુછ ભી હુવી, સબ ઈસી દિન કે લિએ થી. દિલ કદમ કદમ પર મારના હોગા ઔર તબીઅત કો બાત બાત પર રોકના હોગા, મંઝિલ બિલા શુબા સખ્ત હે, ઔર ઝિમ્માદારિયાં કળી, લેકિન અય મુસલમાન લખકી તુ..... યે ભી સુન લે કે ઈન્આમ ભી કેસે ઔર બશારતેં ભી કયા કયા હૈં?

ઉમ્મે સલમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કહેતી હૈં જો દુનિયા મેં હર કમઝોર કા સહારા, ઔર બેકસ કા આસરા બના કર ભેજા ગયા થા કે “જો ઔરત ઝિંદગી કી મંઝિલેં તય કરતી હુવી આખરી મંઝિલ મેં ઈસ હાલત મેં પહોંચી કે ઉસકા શૌહર ઉસ સે ખુશ હે તો બસ જન્નત

ઉસ કી હે. ગોયા જન્નત ઔર ઉસ કે દરમિયાન કોઈ રોક નહીં હે.

પ્યારી બેટી ! દુનિયા કી બળી સે બળી તકલીફે આરઝી ઔર ફાની હૈં, ઔર યહાં કી સખ્ત સે સખ્ત તલ્મિયાં વકતી ઔર હંગામી હૈં. મુસલમાન લખકી! ઈસ આખરી મંઝિલ કો સામને રખ તો ઈશા અલ્લાહ તઆલા રાહ કા હર કાંટા ફૂલ, ઔર હર પથ્થર પાની બન જાએગા. (હદિયા જૌજૈન, સ. ૪૧)

## ✽ શૌહર કી ✽

### ઈતાઅત કરને વાલી એક નેક બીવી

હઝરત ઉમર બિન અઝીઝ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ સે સબ હી વાકિફ હૈં, ખુલ્ફાએ રાશેદીન કે બાદ ઈન્હીં કા શુમાર હે. ઈનકી બીવી ફાતેમા બિન્ત અબ્દુલ મલિક ફરમાતી હૈં કે ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ રહેમતુલ્લાહ તઆલા સે ઝિયાદા વુજૂ ઔર નમાઝ મેં મશગૂલ હોને વાલે તો ઔર ભી હોંગે મગર ઉન સે ઝિયાદા અલ્લાહ સે ડરને વાલા મૈંને નહીં દેખા.

ઈશા કી નમાઝ કે બાદ મુસલ્લે પર બૈઠ જાતે ઔર દુઆ કે વાસ્તે હાથ ઉઠાતે ઔર રોતે રહેતે હત્તા કે ઈસ મેં નીંદ કા ગલ્બા હોતા તો આંખ લગ જાતી, ફિર જબ આંખ ખુલ જાતી તો ઈસી તરહ રોતે રહેતે ઔર દુઆ મેં મશગૂલ રહેતે.

ઉન કી બીવી બાદશાહ અબ્દુલ મલિક કી બેટી થી. બાપ ને બહોત સે ઝેવરાત વ જવાહેરાત દિએ થે ઔર એક એસા હીરા દિયા થા જિસ કી નઝીર નહીં થી, આપને બીવી સે ફરમાયા દો બાતોં મેં એક ઈખ્તિયાર કર લો, યા

તો વો ઝેવર અલ્લાહ કે વાસ્તે દે દો કે મેં ઉસકો બૈતુલ માલ મેં જમા કર દૂં યા મુજ સે જુદાઈ ઈખ્તિયાર કર લો? મુજે યે ચીઝ નાગવાર હે કે મેં ઓર માલ એક ઘર મેં જમા રહે?

બીવી ને અર્જ કિયા! કે વો માલ કયા ચીઝ હે? ઉસ સોને કે ટુકળે સે ઝિયાદા (ઔર સોને ચાંદી કે જવાહેરાત) પર ભી આપ કો નહીં છોળ સકતી. યે કેહ કર સબ માલ બૈતુલ માલ મેં દાખિલ કરવા દિયા.

ઔર તારીખ મેં એક હી ઔરત ગુઝરી હે જિસકા બાપ ભી બાદશાહ, દાદા ભી બાદશાહ, ભાઈ ભી બાદશાહ, શૌહર ભી બાદશાહ. ઈન સબકે બાવજૂદ શૌહર કી મન્શા શૌહર કે મિઝાજ ઔર ઉનકી તબીઅત પર અપને આપકો એસા ફના કિયા કે તારીખ આજ તક અપને ઔરાક કે નુકૂશ પર ઉનકો યાદ રખતી હે ઔર નિસ્વાનિયત કે ઉફક પર ઉનકા સૂરજ હમેશા તુલૂઅ રહેગા, ઔર ઉનકી ઈસાર કી મિસાલ મુસલમાન બઝિયોં કે લિએ હમેશા મશઅલે રાહ સાબિત હોગી, કે શૌહર વાકઈ એસા ગુલે તર હે કે એક ચમન નહીં હઝારોં ચમન ઔર ઉનકી હઝારોં બહારોં ઉસ પર કુર્બાન કર દી જાએ, ઔર કુર્બાન કરને વાલી ભી કોઈ મામૂલી ઔરત ના હો બલ્કે રાની, શહેઝાદી, મલ્કા હોતે હુવે ભી શૌહર કી રઝા પર અપની અના કો ફના કર દિયા હે અંદર કા જઝબા ઔર ઈસાર.

અપને શૌહર કે ઈન્તેકાલ કે બાદ જબ અબ્દુલ મલિક કા બેટા યઝીદ બાદશાહ બના તો ઉસને બહેન સે દરયાફત કિયા, અગર તુમ ચાહો તો તુમ્હારા ઝેવર તુમકો વાપસ કર દિયા જાએ. ફરમાને લર્ગી કે જબ મેં ઉનકી ઝિંદગી મેં ઈસ સે ખુશ ના હુઈ તો ઉનકે મરને કે બાદ

ઈસ સે કયા ખુશ હોગી.

યે થી વફાદાર બીવી ફાતેમા બિન્ત અબ્દુલ મલિક!  
કે જિંદગી મેં તો નિભાયા હી લેકિન વફાત કે બાદ ભી  
કોઈ એસા કામ ના કિયા જો શૌહર કી જિંદગી મેં પસંદ  
ના થા.

જિસ શૌહર કે લિએ ઉસકી જિંદગી મેં અપને  
અરમાન ઠીકે કર લિએ, ઉસ કી વફાત કે બાદ ભી દોબારા  
ઉન અરમાનોં કો પરવાન ના ચઢાયા, ખુદા હમારી  
મુસલમાન બેહનોં, બચ્ચિયોં કો શૌહર કી હર જાઈઝ બાત  
માનના ઔર વફાદારી કરના સિખા દે. આમીન.

સુન લો અય લખ્તે જાં કહેતી હૈ જો નિશાદ માં

હો નકશ દિલ પે જાવેદાં ઈસકો બના લો હિર્જે જાં  
હૈ જો રફીકે જિંદગી ઔર હમ તરીકે જિંદગી

લાઝિમ હૈ અબ ઉસકી રજા બાદ અઝ રજાહાએ ખુદા  
કહેતે હૈ હમ ખિદમત જિસે

હૈ હમદદી ઉલ્લત જિસે

હૈ હાસિલે ઈન્સાનિયત હૈ ઝેવરે નિસ્વાનિયત

ઈસ કા પતા પાસ હો ઈસ ફર્જ કા એહસાસ હો



વફાત



હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા હુઝૂરે  
અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે નિકાહ કે બાદ  
૨૫ બરસ જિંદા રહીં ઔર ૧૧ રમઝાનુલ મુબારક સન  
૧૦ નબ્વી (હિજરત સે ૩ સાલ પહેલે) ઈસ દારે ફાની સે  
રૂખ્સત હુઈ, ઉસ વકત ઉનકી ઉમ્ર ૬૪ સાલ ૬ માહ કી  
થી. ચૂંકે નમાઝે જનાઝા ઈસ વકત મશરૂઅ નહીં હુઈ થી  
ઈસ લિએ ઉનકી નઅશે મુબારક ઈસી તરહ દફન કર દી

ગઈ. આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ખુદ કબ્ર મેં ઉતરે ઔર અપની સબસે બળી ગમગુસાર, મુશીરા, વઝીરા, ઈસ્લામ વ દીન કો ફૈલાને કે લિએ હર કિસ્મ કી કુર્બાની બરદાશત કરને વાલી, દીન કો ફૈલાને કે લિએ હર કિસ્મ કી નુસરત કરને વાલી કો અપને હાથોં સે ખાક કે સુપુર્દ કર દિયા.

હાય વો કયા વકત હોગા, કિસકા કલમ ઈસ કેફિયત કી તરજુમાની કરે, કિતને એહસાનાત હમ સબ પર તા કયામત આને વાલી ઈન્સાનિયત પર ઉમૂમન મુસલમાનોં પર ખુસૂસન હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે હૈં, ઝરા તસવ્વુર કીજિયે ઈતના બળા કામ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે લિયા ગયા ઈસ મેં ઉન કી કિતની બળી મદદ વ નુસરત શામિલ હે, ઉન કે મશવેરે, ઉન કી ફિક, ઉન કી તસલ્લી, ઉન કી તશફ્ફી, ઉન કી જાં નિસારી ઉન કી વફાદારી, ઉન કી ગમખ્વારી, ઉન કી દિલ સોઝી, ઉન કી રહેમ દિલી કો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ગમ હલ્કા કરને મેં ખુદા ને કેસા ઝરિયા બનાયા.

હાય અલ્લાહ! પહાળી ગારોં મેં પથ્થર કે ટુકળોં ઔર સંગરેઝોં કી હદ શુમાર સે ખારિજ તેદાદ પળી હુવી હે જિન્હેં ઈન્સાન ઔર જાનવર હર વકત પામાલ કરતે રહેતે હૈં, લેકિન ઉન્હીં મેં કોઈ સંગ રેઝા લાલ વ યાકૂત બન કર નિકલ આતા હે જિસકી કીમત પૂરી એક સલ્તનત કી આમદની કે બરાબર હોતી હે. ઉસકો અગર કોઈ તોળ ડાલે તો ઉસ પર કયા ગુઝરેગી?

સમન્દર મેં ખારિશ કે બેશુમાર કતરે હર સાલ ગિરતે હૈં જો કિસી હિસાબ મેં નહીં આતે. લેકિન ઈસ મેં ચંદ કતરે હોતે હૈં જો આગોશે સદફ મેં પલ કર મોતી બન

જાતે હૈ, ઓર તાજે સુલ્તાની કા ઝેવર બનતે હૈ, ઉનકો અગર કોઈ સમન્દર મેં ફેંક દે તો દિલ કો કયૂં કર સબર આએગા?

જંગલ મેં ખુદરૂ બેલ ઓર પત્તે, દરખ્ત ઓર પોદે, બૂટિયાં ઓર પત્તિયાં હઝારોં કિસ્મ કી હોતી હૈ જો જાનવરોં કી ગિઝા કા કામ દેતી હૈ, લેકિન ગુલાબ કી તાઝા વ શાદાબ કલી બઝમે હસ્તી કો મુઅત્તર કરને કે લિએ હોતી હે, યે કલી અગર ફૂલ બનને કે સાથ હી ખિઝાં કે દસ્ત વ બુદ કી નઝર હો જાએ તો દિલ કો કયા કેહ કર સમજાયા ઓર કાબૂ મેં રખા જા સકતા હે.

ઈસ્મે રૂહાની મેં ઝમાને કા શુમાર ઈન્સાન કી બનાઈ હુવી જન્તરી ઓર આફતાબ કી ગરદિશ સે નહીં હોતા બલ્કે રૂહ કે લિએ વાપસી કા વકત મુકરર વહી હે જબ વો એપની તરબિયત કી તકમીલ કરે ઉસી વકતે મુકરર પર ઉસ કા અપની અસલ કી તરફ રુજૂ કરના લાઝમી થા જિસ પર હેરત કરના ઓર બેજા અફસોસ કરના ભી બેમહલ હે.

સય કહેને વાલે ને સય કહા હૈ હમ સબ “ઉસી” કે હૈ ઓર સબ “ઉસી તરફ જાને વાલે હૈ”.

સૂરત અઝ બે સૂરતી આમદ બઝું

બાર શુદ ઈન્ના લિલ્લાહિ વઈન્ના ઈલૈહિ રાજિઉં

નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી માસૂમ ઝબાન ને ઉસ સાલ કો જિસમેં ઉનકી વફાત હુવી “આમુલ હુઝન” (ગમ કા સાલ) ફરમાયા હે.

મૌલાના સય્યદ સુલેમાન નદવી રહેમતુલ્લાહુ તઆલા શાઈર ના થે લેકિન શેર ભી ખૂબ કેહ લેતે થે.

અપની જીજ્ઞાસાનિયા કે સાથ કમાલ કી ઉલ્કત રખતે થે.  
વફાત પર મરસિયા કહા, ઉસ મરસિયે કે ઈસ શેર ને  
શાયરી નહીં કી બલકે હકીકત કી તરજુમાની કી હે.

તેરે જાને સે ગુમાં બરહમિએ દહેર કા થા  
તુ ગયા ઔર બપા દહેર મેં મહેશર ના હુવા

## ❀ “દુઆ” ❀

અય અલ્લાહ! આપ હમારી બચ્ચિયોં ઔર બહેનોં  
પર હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી સીરત  
વ આદત કા ખિલ્કત વ ફિતરત કા, તહારત વ નઝાફત  
કા, ઈતાઅત વ મુહબ્બત કા, ઈમાન બિલ ગૈબ ઔર ફિકે  
આખેરત કા તકવા ઔર વફાદારી કા સાયા ડાલ દીજિયે.

અય અલ્લાહ! હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા  
અન્હા કી સીરત વ અખ્લાક વ આદાતે મુબારકા કો  
હમારી નઈ નસલ મેં આમ ફરમા, ઉન કો ઈસ પર અમલ  
કરને કી તૌફીક અતા ફરમા ઔર અય અલ્લાહ હઝરત  
ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે મિસ્કીન કો  
અન્વારાત કે ફૂલોં સે ભર દે ઔર ઉનકે દરજાત ખૂબ સે  
ખૂબ બુલંદ ફરમા, તા કયામત હમ સબ કી તરફસે ઉનકો  
જઝાએ ખૈર અતા ફરમા. આમીન

رضى الله عنهم وعن جميع الصحابة اجمعين

## ❀ સલામ હો હમ સબ કી તરફસે ❀

અય સલામ હો હમ સબ કી તરફસે મુસલમાનોં  
કી માં, નબી ઉમ્મી અરબી કી ઝવજા મુતહ-હરા, કબીલા  
કુરૈશ કી શહેઝાદી, તથિયબ વ તાહિર રદિયલ્લાહુ તઆલા  
અન્હુમા કી વાલેદા, સબ સે પહેલી મોમિના, મહેબૂબે ખુદા

કી આંખોં કી ઠંડક, દુનિયા હી મેં જન્મત કી બશારત સુનને વાલી ખેરુનિસા કા નબી કી ઝબાન સે લકબ પાને વાલી, ઈસ દુનિયા હી મેં અર્શે અઝીમ સે રબ્બુલ આલમીન કા સલામ પાને વાલી પહેલી ખાતૂન, જન્મત કે મહલ્લાત કી બશારત સુનને વાલી, કુર્આન કરીમ મેં જિન એક હી સહાબી હઝરત ઝૈદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કા નામ હે ઉન કો આઝાદ કરને વાલી, સચ્ચે ઔર આખરી નબી કી પહેલી રફીકા હયાત, માં, ફાતેમા બિન્ત ઝહેદા કી નૂરે નઝર વ લખ્તે જિગર, બાપ ખ્વૈલિદ કા સુકૂને જિગર વ નૂરે બસર સચ્ચિદતુના ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા પર કે મુસલમાન બીવિયોં કે લિએ અપની ઝિંદગી કે હર લમ્હે ઔર હર મામલે સે ઐસા સબક દે કર ગઈ કે

હર મુસલમાન બીવી ઈસ કો અપના કર અપને શૌહર કે લિએ خیر متاع الدنيا આંખોં કી ઠંડક દુનિયા કી ચીઝોં મેં સબસે બેહતર ચીઝ ઝૈજા સાલેહા, નેક સીરત બીવી, لَسْكُنَ إِلَیْهَا મર્દ કે લિએ સરમાયા રાહત ઔર સરમાયા તસ્કીન لَسْكُنُوا إِلَیْهَا (તાકે તુમ ઈન બીવિયોં સે સુકૂન હાસિલ કરો) હર ગમે દુનિયા કી જાએ તસલ્લી વ તશફ્ફી, દુનિયા કી જન્મત, સદા મુસર્રત વ શફકત, મુન્તહાએ મવદત વ રહેમત બન સક્તી હે, અગર ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કા ઈત્તેબા કરે, ઉનકે હર વાકેઆ સે સબક હાસિલ કરે, ઉન કી ઈત્તેબા કી પૂરી પૂરી કોશિશ કરે ઔર તહજ્જુદ કે વકત ઔર ફર્જ નમાઝોં કે બાદ રબ્બે કરીમ સે માંગે.

અય અલ્લાહ! વો અખ્લાક, વો સમજ, વો ઈતાઅત, વો ઈસાર વો કુર્બાની વાલે જઝબાત જો આપને અપને ફઝલોં કરમ સે હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા



અન્હા કો અતા ફરમાએ થે મુજે ભી ઔર મેરી બચ્ચિયો, બહેનો ઔર તમામ મુસલમાન બીવિયો કો અપને ફઝલ વ કરમ સે અતા ફરમા. આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

એક દો મરતબા નહીં હર વકત બાર બાર માંગતી રહે, અગર ખૂબ કોશિશ ઔર ખૂબ દુઆઓ સે કિસી ઔરત કો યે સઆદત હાસિલ હોગી, તો યે દુનિયા વ આખેરત કી બહોત હી બળી નેઅમત વ સઆદત હે, માઈ ઉમ્મે સલમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કહેતી હૈં, ઔર ઉસ કી ઝબાન સે સુન કર કહેતી હૈં જો મદોં ઔર ઔરતોં કી રહેનુમાઈ કે લિએ આયા, જિસ ને હર એક કો ઉસ કા ફર્જ યાદ દિલાયા. હર એક કો અદાયગિએ હુકૂક કા સબક સિખલાયા. ઈસ પર ખુદા કી રહેમતે બેહિસાબ કે અન્વાર કી બારિશ બરસે

ઈરશાદ હે:

عن ام سلمة رضى الله عنها تقول سمعت رسول الله ﷺ يقول إني  
امرأة ماتت وزوجها عنها راض دخلت الجنة. (ترمذی ص ۲۱۹ ج اول،

کتاب الرضاع)

યાની જો ઔરત જિંદગી કી મંઝિલેં તય કરતી હુવી આખરી મંઝિલ પર ઈસ હાલત મેં પહોંચતી હે કે ઉસકા શૌહર ઉસ સે ખુશ હે તો બસ જન્નત ઔર ઉસકે દરમિયાન કોઈ રોક નહીં. (સીધી જન્નત મેં દાખિલ હોગી).

અય દીન વ દુનિયા કી શહેઝાદી, અય જૌજ મોમિના, અય કિસી મોમિન કી રફીકા હયાત, કયા કિસી મુસલમાન ઔરત કે લિએ ઈસ કે અલાવા ભી કોઈ તલબ, કોઈ તમન્ના, કોઈ આરઝુ ..... હો સકતી હૈં કે ઉસકા રબ! ઉસે અપને મહેમાન ખાને જન્નત મેં હમેશા

હમેશા કે લિએ ઠિકાના અતા ફરમાએ? બસ યહી હકીકી કામયાબી હે ઈસી કા આસમાનોં ઝમીનોં કે પૈદા કરને વાલે ઈલાહલ આલમીન, સારી ઈઝઝતોં વ બુરુર્ગોં કે માલિક ને આપની આખરી કિતાબ મેં બઝુબાને નુબુવત એલાન કરવાયા.

فَمَنْ رُخِرَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ. (ب ૧)

તરજુમા: જો જહન્નમ કી આગ સે બચા લિયા ગયા, ઔર જન્નત મેં દાખિલ કર દિયા ગયા તો વો કામયાબ હો ગયા.

અગર આપ કે સામને યે આયત ઔર હદીસ હોગી, ઉસ કે મઝમૂન કા મુરાકેબા કરેગી, ઉસ કો આપ સુબહ વ શામ સોચેગી, તો શૌહર વ સુસરાલ કે ઘર કી હર ઝિમ્માદારી નિભાના આસાન હો જાએગી, હર મુશ્કિલ વ સબ્ર આઝમા ઘણી ખુદાએ મહેરબાન આસાન કર દેગે, બેશક આપ યે કહેને મેં બજા હોગી કે તુમ એક તરફ હી બાત કરતે હો, મુજે ઈસ કા એતેરાફ હે, મેં આપ કી મુકમ્મલ હિમાયત કરતા હું, લેકિન ચૂંકે ઈસ વકત હમારી મુખાતિબ આપ હૈં હવ્વા કી બેટી!

લેહાઝા આપ કે મુતાલ્લિક જો અહેકામાત હે ઉન કો બયાન કરેગે, મદ્દોં કે લિએ અલગ અહેકામાત હૈં, જો આપ કી ઝિમ્માદારી હે વો આપ અદા કર લેં, તો જો ઉન કી ઝિમ્માદારી હે અલ્લાહ તઆલા ઉન કો ભી તૌફીક દે દેગે ઔર ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા આપ કી દુઆઓં સે બહોત જલ્દ “તોહફએ દુલ્હા” કિતાબ ભી છપ કર મુસલમાન મદ્દોં કે લિએ આ જાએગી.

સુસરાલ કી જિંદગી યકીનન સખ્ત, ઔર સુસરાલ વાલોં કી ઈતાઅત કી મંઝિલ બિલા શુબા કઠિન હે, ઈસકી

ઝિમ્માદારી બળી સખ્ત હે. સાસ કા તાના તો વો ચીઝ હે કે પથ્થર કે જિગર મેં ભી ઝખ્મ ડાલ દે, ઘર મેં છોટી નનદ કી નિગરાની કી ઝિમ્માદારી તો એસી કઠિન હે જેસે ચૂંટી કે બાલ ગિનના, બળી નનદ કી આમદ તો મહેકુલ મોત કી યાદ દિલા દે, શૌહર, બીવી કે લિએ અગર મીઠા પાન ભી અલગ સે લે આએ તો ઉસ કે પેટ મેં દર્દ ઉઠે, ઔર અગર સિફ બીવી કે લિએ કપળે લે આએ તો દિલ મેં દર્દ ઉઠ જાએ, અબ તો મિયાં બીવી કા જીના દૂભર હો જાએ, નીઝ ખુદ બદમિઝજ શૌહર કી સખ્ત ગીરિયાં તો વો અઝાબ હૈં કે શાદાબ સે શાદાબ તરો તાઝા ફૂલ કો દમ ભર મેં મુરજા કર રખ દે.

લેકિન કુર્બાન જાઈયે ખુદા કે રસૂલ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર કે નુબુવ્વત વ હિકમત કી ઝબાની ૧૪૦૦ સાલ પહેલે આદમ વ હવ્વા કી હર બેટી કે લિએ ખદીજા વ આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા કે નામોં કી લાજ રખને વાલી હર ઔરત કે લિએ યે બશારત સુના દી.

કે અગર શૌહર કા દિલ હાથ મેં રખા, ઉસકો રાઝી કરકે દુનિયા સે રુખ્સત હુવી તો તુમહારે ઔર જન્નત કે દરિમયાન કોઈ રુકાવટ નહીં, પસ અગર અપની માં ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે અમલ કો યાદ રખોગી ઔર ઈસ હદીસ કી અમલી તશરીહ અપની પેશાની પર સજાઓગી, હર સુબ્હ ઉઠ કર અપને મહેબૂબ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે ઈસ ફરમાન કો અપને દિલ અપને દિમાગ કે ખાનોં મેં તાઝા કરોગી ઔર અપની આંખોં કા સુરમા બનાઓગી તો ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા કળવે અર્ક કા હર કતરા શરબત કા ઘૂંટ, ઔર સુસરાલ કી ઝિંદગી કા હર કાંટા ફૂલ, ઔર રાહ કા હર પથ્થર પાની

હો જાએગા, ખુદા તુમ્હારા હામી વ નાસિર હો. ખુદા હમારી તમામ મુસલમાન બહેનોં કી ઝાલિમ વ જાબિર શૌહર, ઔર સખ્ત દિલ સાસ, ઝાલિમ સસુર ઔર ફસાદી નનહ સે હિફાઝત ફરમાએ આમીન.

અબ હમ આપ કે સામને એક ઔર મિસાલી બીવી હઝરત સૌદહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે વાકેઆત પેશ કરતે હૈ, ઉનકે મુતાલેએ સે પહેલે આપ ભી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સે હિદાયત કી દુઆ માંગિયે કે ઉનકી મિસાલી જિંદગી કી હમે ભી ઈતેબા નસીબ હો. આમીન

ઔરત સે બેનિયાઝ હો કર જિંદગી બસર કરને કા અઝમ એક શદીદ તરીન જુર્મ હે ઔર ફિતરત કભી ના કભી ઈસકા ઈન્તેકામ લે લેતી હે.

# ❀ સૌદહ બિન્તે ઝમ્મા ❀ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા “ઉમ્મુલ મોમિનીન”

કુબૂલે ઈસ્લામ

ઈબતેદાએ નુબુવ્વત મે મુશરફ બઈસ્લામ હુઈ.  
ઈસ બિના પર ઉનકો કદીમુલ ઈસ્લામ, પહેલે ઈસ્લામ  
લાને વાલે લોગોં મેં શામિલ હોને કા શર્ફ હાસિલ હે.

અપને શૌહર કે સાથ હબ્શા હિજરત કરકે ગઈ,  
હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી વફાત કે  
બાદ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ નિહાયત  
ગમગીન ઔર પરેશાન થે યે હાલત દેખ કર ખોલા બિન્તે  
હકીમ ઝૌજા ઉસ્માન બિન્ત મઝઉન રદિયલ્લાહુ તઆલા  
અન્હુ ને અર્જ ક્રિયા કે આપકો એક મોનિસ ઔર રફીકા  
કી ઝરૂરત હે?

આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા હાં  
ઘર બાર બાલ બચ્ચોં કા ઈન્તેઝામ સબ ખદીજા  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા સે મુતાલ્લિક થા. તો ઉન્હોં ને  
આપકે ઈરશાદ પર એસી ઉમર રસીદા તજરુબાકાર  
ઔરત કા ઈન્તેખાબ ક્રિયા જો છોટી બચ્ચિયોં કો ભી  
સંભાલ લે ઔર ઘર કે તમામ ઉમૂર કા ખયાલ કર સકે,  
વો કીન થી?

વો સૌદહ બિન્તે ઝમ્મા થી જો મદીના કે બનુ  
નજ્જાર ખાનદાન સે થી, ઉન કા નિકાહ રમઝાનુલ મુબારક  
૧૦ નબવી મેં હુવા. ઔર ૧૦ હિજરી મેં જબ હુજૂર  
સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને હજ ક્રિયા તો હઝરત

સૌદહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ભી સાથ થી ચૂકે યે જસામત મેં ભારી હો ચુકી થી ઈસ લિએ આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઉનકો મુઝદલેફા રવાના હોને સે પહેલે હી ભેજ દિયા કે ઉનકો ભીજ ભાજ મેં ચલને સે તકલીફ હોગી.

**શૌહર કી ખુશનૂદી કી ખાતિર**  
અપની બારી અપની સૌકન કો દે દેના

ઈસાર કરના યાની દૂસરોં કો અપને ઉપર તરજીહ દેના, એક યે કે અપના હક ખુદ લે લેના દૂસરે કા હક ઉસકો દે દેના ઔર દૂસરે કે હક સે કુછ ના લેના ઔર એક યે હે કે અપને હક સે ભી દૂસરી મુસલમાન બહેનોં કો દેના. ચૂકે ઉન કી ઉમર ઝિયાદા થી, ઈસ લિએ ઉન્હોંને અપની બારી કા હક હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો દે દિયા કે ઈસ મેં ઉન્હેં (યાની હઝરત સૌદહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો) શૌહર કી ખુશનૂદી ભી મિલ ગઈ ઈસ કે સાથ સાથ શર્ફ સોહબતે નબવી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે મહેરૂમ હોને કે ખૌફ સે ભી બચ ગઈ.

**ફાયદા:** હમ યે કિસ્સા ઉન તમામ ઔરતોં કી તરફ હદિયા ભેજતે હૈં, જિન કે શૌહરોં ને દૂસરી શાદી કી હો ઔર ઉન કી કોઈ સૌકન હો કે ઈસ મેં પરેશાન હોને ઔર અફસોસ કરને, ગમ ખાને કી કોઈ ખાત નહીં, જો ઈન્આમાત જો અતિયાત જો માલ આપ કે મુકદર કા હોગા વો આપકો મિલ કર રહેગા ચાહે આપકી કોઈ સૌકન ભી મૌજૂદ હો, ઔર જો મુકદર મેં નહીં હે વો કભી ભી નહીં મિલેગા ચાહે કોઈ સૌકન ના ભી હો. હાં અગર શૌહર

એક સે ઝિયાદા બીવિયોં મેં ના ઈન્સાફી કરે તો ઉસકો ગુનાહ હોગા, યે શૌહર અલ્લાહ તઆલા કો નારાઝ કરને વાલા હોગા, ઉસ કે લિએ અહાદીસ મેં સખ્ત સે સખ્ત વઈદે આઈ હૈં.

હઝરત સૌદહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને જબ દેખા કે હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા સે દિલી મોહબ્બત હૈ તો ઉન્હોંને અપની બારી ભી હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો દે દી, અપને શૌહર કી રઝા કો સમજતે હુવે, ઔર ઈસ લિએ ભી કે યે ખુદ કહી શર્કે સોહબતે નબ્વી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે મહેરૂમ ના હો જાએ ઈસ બિના પર ઈતના બળા ઈસાર કર દિયા, લેકિન ના અપની સૌકન કો નારાઝ કિયા ના હી અપને શૌહર કો, ઔર દુનિયા સે જાતે હુવે ઈસ બશારત કી મુસ્તહિક હુઈ કે જો ઔરત દુનિયા સે ઈસ હાલ મેં જાએ કે ઉસકા શૌહર ઉસ સે રાઝી હો તો સીધા જન્નત મેં દાખિલ હોગી.

## શૌહર કી સચ્ચી ઈતાઅત

દૂસરી સિક્ત ઈન મેં ઈતાઅત કી થી. આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને અઝવાજે મુતહ—હરાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના સે હજ્જતુલ વદાઅ કે મોકે પર ફરમાયા “કે મેરે બાદ ઘર મેં બૈઠના”.

યુનાંચે હઝરત સૌદહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને ઈસ હુકમ પર ઈસ શિદત સે અમલ કિયા કે ફિર કભી હજ કે લિએ ના નિકલીં, ફરમાતી થીં કે મૈં હજ ઔર ઉમરા દોનોં કર ચુકી હું ઔર અબ અલ્લાહ કે નબી કે

हुकम के मुताबिक घर में बैदूंगी. (तफ़्काते एब्ने सअद, ज. ८ स. ३७)

उज और उमरा एतनी बणी एबातद! एस के बावजूद एस बिना पर के शौहर ने मना कर दिया है, ज़िंदगी भर दोबारा नहीं गँध, मुसलमान बड़ेने एस वाकेआ को पढ कर ठीक से गौर करें के ये तो सिर्फ़ ज़र्हज़ ही नहीं, बल्के मुकदस एबादत थी फिर भी यूँके एस में बाहर जाना था, एस बिने नहीं गँध लेकिन!

आपको अगर आपके शौहर किसी नाज़र्हज़ और डराम जगा जाने से मना करें, उन शादियों या दीगर तकरीबात में जहाँ अल्लाह के हुकम टूटते हैं, मस्लन नामहेरम मर्दों से मिलना जुलना होता हो, या तस्वीरें भिंयवाई जा रही हों, या वो तकरीब और महेज़िल ही गुनाह की हो, या किसी भी ऐसी जगा पर जाने से मना करें जहाँ शरई क्वाएँद की रू से शिरकत करना मना है, तो आप ज़रूर उस की एताअत करें, और यकीन रबिये के उसकी बात को मानने में ऐसा ही सवाब मिलेगा जैसे एबादत करने में सवाब मिलता है, जैसा तहज़ूद पढने में या सदका देने में सवाब मिलता है, बल्के एस से भी ज़ियादा, क्यूँके डराम से बचना कल्मा के एप्लास की अलामत है, जब ये सोच कर आप शौहर की बात मानेगी तो डर हुकम पर अमल करना आसान होगा और दुनिया और आभेरत में आप को एस पर बे एन्तेहा अजर मिलेगा.

अगर वो आप को आप की किसी ज़र्हज़ प्वाडिश पर अमल करने से मना करे, तो नमाज़ पढ कर अल्लाह तआला से दुआ माँगिये.

अय अल्लाह! तमाम ज़रूरतों और हाज़ात को



પૂરા કરને વાલે આપ હી હૈ, મેરી ઈસ હાજત કો પૂરા ફરમા દીજિયે ઔર મેરે શૌહર કો ઈસ કા ઝરિયા બના દીજિયે ઔર ઉન કી ના.....કો ..... હાં સે બદલાવા દીજિયે, અય દિલોં કે ફેરને વાલે આપકી બારગાહ મેં કોઈ ચીઝ મુશ્કિલ નહીં. ફિર ઉસ વકત જબ શૌહર ને ના કેહ દિયા થા ઉસ વકત સખ્ર કરે. ઉન કી ના કો ઉસી વકત હાં મેં બદલને કે લિએ બહેસ મુબાહેસા ના કીજિયે, બહે કે કિસી દૂસરે વકત મિઝાજ કો દેખ કર દોબારા કહિયે ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા આપ કે લિએ ખૈર હોગી તો અલ્લાહ તઆલા ઝરૂર શૌહર કે દિલ કો નર્મ ફરમા કર આપકી હાજત કો પૂરા ફરમા દેંગે, વરના આપ કો દૂસરે હાલ મેં ખુશ કર દેંગે.

જિસ ઔરત ને ઈત્તાઅત કા ઝેવર પહેન લિયા, શૌહર કી હર હાલ મેં ઔર હર જાઈઝ કામ મેં માનના સીખ લિયા, ઉસને અપની દુનિયા કે ગરીબ ખાને કો જન્નત બનાના સીખ લિયા. ઉસ ને અપને ફકીર શૌહર કો બાદશાહ બના દિયા, ઉસ ને બગૈર તખ્ત વ તાજ કે અપને રફીકે હયાત કો આઘી સલ્તનત કા હાકિમ બના દિયા, આપ ઈસ પર યકીન કીજિયે યા ના કીજિયે લેકિન આપકા અમલી તજડુબા આપ કો યકીન કરવા દેગા.

કાશ ઔરતે ઈસ કો સમજ લેં કે છોટી સી કોઠળી ઔર ઝોપળી મેં રહેને વાલા શખ્સ જબ સખ્ત ગરમી મેં ઘર મેં દાખિલ હોતા હે, ઔર નેક ઔર ફરમાં બરદાર બીવી પર ઉસકી નિગાહ પળતી હે તો બગૈર એર કન્ડીશનર કમરે કે ઔર બગૈર આઈસ ક્રીમ ખાએ વો અપને કલેજે મેં એક એસી ફિતરી ઠંડક મહેસૂસ કરતા હે જિસકી કીમત એર કનડીશનર ઔર આઈસ ક્રીમ તો ક્યા? ઈસ ફાની દુનિયા કે તખ્તો તાજ ભી નહીં બન સકતે

ઈસી તરહ સખ્ત સરદી મેં નેક વ ફરમાં બરદાર બીવી કી મોહબ્બત ભરી એક નિગાહ બગૈર કાલીન, હીટર ઔર ગીઝર કે, બગૈર કાફી ઔર ઓવેલ્ટીન ઔર બગૈર દુનિયા કી સારી માદી ચીઝોં કે વો એક નિગાહ જો સબસે નિરાલી હૈ, ઔર સબસે અનોખી ઔર સબસે અલ્બેલી હૈ ઉસ કે તસવ્વુરાત કી દુનિયા કી કાયા પલટ દેતી હૈ, ઉસકી દુશવારિયોં કી ઘુત્તી સુલજા દેતી હૈ, ઉસકો અપની છોટી સી દુનિયા મેં બગૈર તખ્ત વ તાજ કા બાદશાહ ઔર દુનિયા કા સબસે ઝિયાદા અમીર ઔર સબસે ઝિયાદા રાહત વ ઈતમેનાન મેં રહેને વાલા શખ્સ બના દેતી હૈ. એસી હી બીવી કે લિએ મુફકિરે ઈસ્લામ અલ્લામા નદવી રહેમતુલ્લાહુ તઆલા ને મરસિયા મેં કહા થા,

તેરે જાને સે ગુમાં બરહમિએ દહેર કા થા  
તુ ગયા ઔર બપા દહેર મેં મહેશર ન હુવા

ઈસી તરહ શૈખ સઅદી રહેમતુલ્લાહુ તઆલા ને કહા થા,

ઝને ખૂબ વ ફરમાં બુરો પારસા

કુનદ મર્દ દુરવેશ રા બાદશાહ

બીવી ફરમાં બરદાર હો, શૌહર કી હાં મેં હાં કરને વાલી હો, તો યે બીવી શૌહર ઔર બચ્ચોં કો છોટી સી ઝોપળી મેં કોઠી ઔર મહલ, દાલ ઔર રોટી મેં મુરગી ઔર બિરયાની, બગૈર સવારી કે મરસિડીઝ ઔર બી, એમ ડબ્બલુ કા ઔર બગૈર અસ્બાબે રાહત ઔર ચૈન કે સુકૂન કા મઝા દિલવા સકતી હૈ.

કુર્બાન હોં મેરે માં બાપ મુઅલ્લિમ વ હાદિએ કાઈનાત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર કે નેક ઔરત

की सिकत में पहुँची सिकत ये फ़रमाई, اِنْ اَمَرَهَا اَطَاعَتْ

अगर शौहर बीवी को हुक़म दे तो वो बीवी उसके हुक़म को बज्ज लाये.

लेकिन अल्लाह करे ये बात औरतों के दिल व दिमाग में बैठ जाये और अल्लाह पाक तमाम बख़्तियों और बहनों को अपने शौहर की बात मानने वाली बना दें ताकि हर मुसलमान दुनिया व आभेरत दोनों में ज़न्त उल्लिख करने वाला बन जाये. आमीन या रब्बल आलमीन.

## सम्भावत व इय्याज़ी

यूँ तो उस ज़माने की तमाम औरतों में इस दुनिया की इनी यीज़ों को ज़ोण ज़ोण कर और गिन गिन कर जमा करने का हस्तूर व रिवाज़ ना था, और इस दुनिया और इस की यीज़ों के इनी और ज़त्त डोने का तसव्वुर डमेशा आंभों के सामने रहेता था, लेकिन बाज़ औरतें अपनी तबई इय्याज़ी व कुशादा दिली की बिना पर इसमें ज़ास दरज़ रज़ती थीं, अक़ मरतबा उज़रत उमर रहियल्लाहु तआला अन्हु ने उनकी ज़िदमत में अक़ बैली भेज़, लाने वाले से पूछा इस में क्या है?

वो बोले हिरडम, बोली ज़ूर की तरह बैली में हिरडम भेजे जाते हैं, व केड कर उसी वक़्त सज़को तकसीम कर दीया. ताईक़ से आई डुवी ज़ालें ज़ुद बनाती थीं और इस से ज़ो आमदनी डोती थी उसको निडायत आज़ादी के साथ नेक कामों में ज़र्य करती थीं. (इसाबा, ज़. ८ स. ८१८)

अब ग़ौर कीज़िये! दिल में ज़ियादा से ज़ियादा आभेरत की इंक डोगी तब डी ये ज़र्य करना आसान

હોગા, અપને આપ કો ઈસ પર તૈયાર કરેં ઓર સોચેં એક દિન મુજે જાના હે, અગર મૈનેં યે ચીજેં અલ્મારી મેં જમા કરકે રખીં તો મુજે હિસાબ દેના હોગા ઓર મેરી મૌત કે બાદ દૂસરોં કે કામ આએંગી, અગર મૈં આજ અલ્લાહ તઆલા કે બંદોં પર, અલ્લાહ તઆલા કે દીન પર ખર્ચ કર દૂંગી તો કલ આખેરત મેં મુજે ઈસ કા બદલા મિલેગા, ઓર મેરા માલિક મુજ સે ખુશ હો જાએગા, યે ફાની ચીજેં ભી એક દિન ફના હો જાએંગી, અગર મૈનેં ઉન્હેં અલ્લાહ કી રાહ મેં દે દિયા તો હમેશા કે લિએ મુજે ઈસ કા અજર મિલેગા.

## સખિયા બનને કી આસાન તરકીબ

લેહાઝા ઓરતેં પહેલે તો યે ગૌર કર લેં કે ઘર મેં કિસ કિસ ચીજ કી ખુદ માલેકા હેં ઓર કૌનસી ચીજ કા શૌહર માલિક હે. છોટે સે બરતન સે લે કર (મસેહરિયાં પલંગ) કુરસિયાં મેઝ વગેરા તક કા જાઈજા લે લેં કે કૌનસી ચીજ કિસકી હે, યહી શરીઅત કા મિઝાજ હે કે તમામ ચીજોં કી મિલ્કિયત કા ઈલ્મ હો, ઓર ઈસ મેં બહોત હી ફાયદા હે, જો ભી ચીજ ઘર મેં આએ યાહે ચાર પ્યાલે હી આએ ઈસ કા ઈલ્મ હો કે શૌહર ને લા કર બીવી કો હદિયા કર દિયા હે? યા ખુદ શૌહર કે અપને હેં? ઓર ઉસી કી મિલ્કિયત મેં રહેંગે.

અબ ઉસકે બાદ હર માહ અલ્મારી..... સાફ કરને કી આદત બના લેં, જો ચીજ ફિલ્હાલ અપની ઝરૂરત કી નહીં હેં, એક છોટા સા ખદશા હે શાયદ કભી કામ આ જાએ, ઉસકો ફૌરન કીસી કો દે દે, ઉસકા સહીહ મુસ્તાહિક દૂરે. કોશિશ કરેં કે યે ચીજ કિસી મુસલમાન કે કામ-આ

જાએ, મુજે તો યકીન નહીં કે મેરે કામ આએગી યા નહીં, ઓર ફિર જબ મુજે ઝરૂરત પળી તો દો રકાત નમાઝ નફિલ પઢ કર અલ્લાહ તઆલા સે માંગ લૂંગી, અલ્લાહ તઆલા મેરી હાજત પૂરી ફરમા દેગે.

## સૌકન કી ગવાહી

હઝરત સૌદહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી ફયાઝી સે મુતાલિલ જો વાકેઆત ગુઝરે હૈં ઈન્હીં સિફાત કી બિના પર હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઈસ બાત કી તમન્ના ફરમાતી થીં

ما من الناس امرأة احب الى ان اكون في مسلاخها من سودة.

તરજુમા: સૌદહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે અલાવા કિસી ઓરત કો દેખ કર મુજે ખયાલ નહીં હુવા કે ઉસકે જિસ્મ મેં મેરી રૂહ હોતી.

દુઆ કીજિયે અલ્લાહ તઆલા આપ મેં ઓર મુસલમાનો કી તમામ બીવિયોં મેં યે સિફાત પૈદા ફરમાએ આમીન!

કિસી ઓરત કે અખ્લાક કે ઉંચે મેઆર કી સઆદત કે લિએ યે ભી બળી દલીલ હૈં કે ખુદ ઉસકી સૌકન ઉસકે ફઝલ વ કમાલ કી ગવાહી દે, અગર આપ ભી દુનિયા મેં એસે અખ્લાક બરત કર જાએ કે લોગ ભી આપ સે ખુશ હોં ઓર અગર કિસી કી સૌકન ભી હો તો, વો ભી ઈસ કે કમાલ કી ગવાહી દે.

## વફાત

હઝરત સૌદહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે અખીર ઝમાને

મેં વફાત પાઈ તકરીબન ઊર હિજરી મેં, યહી રિવાયત સબસે ઝિયાદા સહીહ હૈ. એક મરતબા અઝવાજે મુતહ-હરાત રદિયલ્લાહુ અન્હુન્ના આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત મેં હાઝિર થી. ઉન્હોં ને દરયાફત ક્રિયા યા રસૂલુલ્લાહ! હમ મેં સબ સે પહેલે કિસ કા ઈન્તેકાલ હોગા.

તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા

اسرعكن لحوقاى اطولكن يدا

તરજૂમા: તુમ મેં સબ સે પહેલે વો મુજે મિલેગી જિસ કા હાથ સબસે લંબા હોગા.

ઉન્હોં ને ઝાહિરી હાથ કી લંબાઈ સનજા, હાથ નાપે ગએ તો સબસે ઝિયાદા બળા હાથ હઝરત સૌદહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કા થા, લેકિન જબ સબસે પહેલે હઝરત ઝૈનબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કા ઈન્તેકાલ હુવા તો માલૂમ હુવા કે હાથ કી લંબાઈ સે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા મકસૂદ સખાવત ઔર ફયાઝી થા.

✽ જૈનબ બિન્તે મુહમ્મદ બિન ✽  
અબ્દુલ્લાહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા

“વફાદાર બીવી”

જૈનબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો દુનિયા સે ગુઝરે હુવે ૧૫ સદિયાં ગુઝર ગઈ, લેકિન આજ ભી ઉનકા નામ રૌશન ઔર યાદ હે, ઉનકી અપને શૌહર ઔર રફીકે હયાત કે સાથ વફાદારી, ઔર ખાલિસ મુહબ્બત, ઔર સચ્ચે ઈમાન કી આજ ભી યાદ જિંદા હે, ઉન કા શૌહર કે સાથ બરતાઓ ઔર અખીર તક જાનિસારી, એહસાન શનાસી ઔર વફાદારી કા નમૂના ઔર મિસાલ કયામત તક કી મુસલમાન ઔરતોં કે લિએ ઉસ્વએ હસના ઔર બેહતરીન નમૂના હે.

ઔર અપની જિંદગી કે કારનામોં, અખ્લાક કી અમલી મિસાલોં ઔર ખુદા પરસ્તી કે નમૂનોં સે અપને બાદ વાલિયોં કે લિએ કામિલ ઔર મુકમ્મલ ઈસ્લામી જિંદગી છોળી હે. યે વો જૈનબ હૈ જો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી સબસે બળી સાહબઝાદી હૈ, બો'સત સે ૧૦ બરસ પહેલે જબ આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ઉમ્મ તીસ સાલ કી થી, પૈદા હુઈ.

અપની ખાલા કે બેટે અબુલ આસ સે નિકાહ હુવા, માં ને એક હાર લખ્તે જિગર કે ગલે મેં ડાલ કર રુખ્સત કર દિયા.

દોનોં મોહબ્બત સે જિંદગી ગુઝારને લગે, લેકિન જબ કુફ વ શિર્ક કી અંધેરિયોં સે ભરી ઝમીન પર ઈસ્લામ કા નૂર ફેલા તો હઝરત જૈનબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઈમાન લાઈ, ખુદા કે એક હોને, ઉસી કે હાથ મેં સબ કુછ

હોને કા, વહી નફા વ નુકસાન કા માલિક હે, વહી ઈઝઝત  
ઔર ઝિલ્લત કા માલિક હે, વો તને તન્હા કુદરત વાલા જો  
કિસી કા મોહતાજ નહીં, ના વો કિસી સે પેદા હુવા, ના  
ઉસ સે કોઈ પેદા હુવા. ઈસકા ઈકરાર કિયા ઔર અપને  
વાલિદ માજિદ કે આખરી વ સચ્ચે રસૂલ હોને કા ઈકરાર  
કિયા ઔર ઈસ્લામ મેં દાખિલ હુઈ મગર ઉન કે શૌહર  
અબુલ આસ ઈસ્લામ ના લાએ.

તો ઉન્હોં ને અપને શૌહર કો ઈસ્લામ કુબૂલ કરને  
કી દાવત દી, ઔર સાથ હી એલાન ભી કર દિયા કે  
અગર તુમ ઈમાન નહીં લાએ તો (બાવજૂદ તુમ્હારી  
મોહબ્બત કે તુમ્હારે સાથ વફાદારી કે) તુમ્હારા ઔર મેરા  
રાસ્તા અલગ હોગા, તુમ મેરે લિએ હલાલ નહીં હો  
સકતે, ઈમાન મેરી નિગાહ મેં તુમસે ઝિયાદા કીમતી હે,  
તુમ્હારી જુદાઈ બરદાશત કરને ઔર જુદાઈ કે બાદ જો  
તકાલીફ આએ મેં ઉન સબકો બરદાશત કરને કે લિએ  
તૈયાર હું લેકિન યે નહીં હો સકતા કે જિસ ખાલિક ને મુજે  
ઔર સારી ચીઝોં કો પેદા કિયા, જો સબ ચીઝોં કા રબ હે,  
સબ કો પાલને વાલા હે, ઉસી ને તુમ્હારે જૈસા શૌહર મુજે  
અતા ફરમાયા, ઉસ કી વહેદાનિયત, ઉસકે અકેલે હોને કા  
તુમ ઈકરાર ના કરો, ઔર ઉસકે ભેજે હુવે નબી કી  
નુબુવ્વત ના માનો, ઔર મેં તુમ્હારે સાથ રહું યે નહીં હો  
સકતા..... યે નહીં હો સકતા..... યે નહીં હો  
સકતા.

રહેતી દુનિયા કે લિએ ઈન સુનેહરે અલ્ફાઝ મેં  
અપને શૌહર કો ખિતાબ કિયા ઔર ઈસ્લામ વ ઈમાન કી  
ખાતિર શૌહર સે જુદાઈ ઈખ્તિયાર કર લી. ઔર રહેતી  
દુનિયા તક કે લોગોં કે લિએ અપને અમલ સે યે ઝાખ્તા  
વાઝેહ કર દિયા કે ઈમાન કે તકાઝે..... કયા હોતે હૈં.



## શૌહર સે જુદાઈ

قليل يا صاحبي، لست حالك، فاسلمني الى ابي، او اسلم معي، لن  
تكون زينب لك بعد اليوم الا ان تومن بما امت!

અય મેરે રફીકે સફર!

થોળી દેર ઠહેર કર સોચો! તુમ અપને શર્ક પર કાયમ રહો ઔર મૈં તુમ્હારી બીવી રહૂં યે નહીં હો સકતા, યા તો તુમ મુજે મેરે વાલિદ કે હવાલે કર દો યા મેરે સાથ ચલો ઔર ઈસ્લામ કુબૂલ કર લો, વરના યાદ રખો જૈનબ આજ કે બાદ હરગિઝ તુમ્હારી નહીં જબ તક તુમ ભી ઉસ પર ઈમાન ના લાઓ જિસ પર જૈનબ ઈમાન લાઈ.

યે તો થી ઈસ્લામ કી સચ્ચી મોહબ્બત વ અઝમત કે ઈસકે મુકાબલે મેં સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના ને કિસી ચીઝ કી પરવાહ ના કી, લેકિન ઈસ કે સાથ હી ઉનમેં શૌહર કી મોહબ્બત, વફાદારી ઔર એહસાન શનાસી કી સિફત થી કે હર વકત ફિક મેં રહેતી થી કે વો ઈસ્લામ કેસે લાએ! ઔર ઈસી મોહબ્બત ઔર ફિક કી વજા સે અલ્લાહ તઆલા ને આખિર ઉમ્ર મેં દોબારા ઉન કો મિલા દિયા.

જબ બદર મેં વો કેદ હો ગએ તો મક્કા સે કેદિયોં કી રિહાઈ કે લિએ વફદ ગયા, ઔર સામાન ઔર ચીઝેં ભી ગઈ, તો ઈસ મેં ઉન્હોં ને અપના વો યાદગાર હાર જો રુખ્સતી કે વકત હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને દિયા થા વો ભેજ કર ના સિર્ફ શૌહર કી મોહબ્બત કા હક અદા કર દિયા બલ્કે ઉન પર અપના એહસાન ભી કર દિયા, ચૂંકે યે મુસલ્લેમા ઉસૂલ હે,

الانسان عبد الاحسان ઈન્સાન એહસાન કા ખાદિમ હે,

जिस पर अहेसान कर दिया गया गोया वो उसका भादिम हो गया, जिसने अहेसान किया है. इस अहेसान के जरिये अपने बिअे डिजरत करने और वाबिद माजिद से मिलने का रास्ता खुलवा लिया. आप सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने सडाभा किराम रहियल्लाहु तआला अन्दुम के मशवेरे से डार ली वापस कर दिया और इस शर्त पर उनके शौडर को रिडा कर दिया के जैनब रहियल्लाहु तआला अन्हा को मदीना भेज देंगे.

अब अबुल आस मक्का वापस लौटे और अपनी बीवी की मोहब्बत, उसकी सख्खी वफ़ादारी का ईकरार करते हुवे ये अेवान किया.

عوى الى ايك يازيب

तरजूमा: अय जैनब अपने वाबिद के पास यली जाओ.

अगरये इस अण्वाके करीमा से उनको इस वक़्त ईस्लाम लाने की तौफ़ीक़ तो ना हुवी लेकिन जैनब रहियल्लाहु तआला अन्हा ने अपने अण्वाक से उनके हिल में अपनी मोहब्बत पैदा कर दी, अबुल आस ने अपने भाई कनाना से कहा तुम उस को मक्का से बाहर छोण आओ, वहां दो तीन मुसलमान ईन्तेज़ार कर रहे होंगे वो ईनको मदीना ले जायेंगे, मेरे अंदर ईतनी हिम्मत नही के मैं औसी नेक बीवी को छोण दूं, जैसा के तुम जानते हो, मैं ये पसंद नही करता के ईन के बढले में मुजे कुरैश की कोई और औरत मिल जाये.

और इस बात का जयाव करना के अगर तुम्हें ईनकी डिफ़ाजत में अपने सारे तीर ईस्तेमाव करने पणें तो कर लेना कीसी को अपने नजदीक ना आने देना. मगर

ઈસ મરતબા તો કુરૈશ કે તઆકુબ કી વજા સે વો ના જા સકી, ફિર રાત કે વક્ત કનાના ઉનકો લે ગએ, જૈદ બિન હારેસા ઔર ઉન કે સાથી ઈન્તેઝાર કર રહે થે, વો ઉન્હે લે કર મદીના ચલે ગએ.

## શૌહર કે સાથ વફાદારી

અબ યે મદીના મેં રહેને લગી, ઔર કુછ અરસા ગુઝરા કે જૈદ બિન હારસા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને મક્કા કે એક કાફલે પર હમલા ક્રિયા, મકામે ઈસ સે કુછ લોગ માલ ઔર અસ્બાબ કે સાથ ગિરિફતાર હો કર મદીના લાએ ગએ, ઉન મેં અબુલ આસ ભી કેદ હો કર આ ગએ થે, સહેરી કે વક્ત યે કાફલા પહોંચા, યે દોબારા જૈનબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે પાસ ગએ ઔર ઉનસે અમન કી દરખવાસ્ત કી, યે નેક બીવી ને ફૌરન ઈસ દરખવાસ્ત કો કુબૂલ ક્રિયા ઔર દીવાર કે પીછે સે યે એલાન ફરમાયા:

ایہا الناس، انی قد اجرت العاص بن الربیع فهو فی حمایتی وامنی.

તરજુમા: અય લોગો! મૈને પનાહ દી આસ બિન રબીઅ કો યે મેરી હિમાયત ઔર અમન મેં હે. કોઈ ઈનકો નુકસાન ના પહોંચાએ.

આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈસ અમન કી તાઈદ કી ઔર અપની બેટી કો ઈન અલ્ફાઝ કે સાથ વસિયત ફરમાઈ:

ای بنیة اکرمی مشواہ، ولا یخلص الیہ، فانک لا تحلین لہ ما دام مشرکا.

તરજુમા: અય બેટી! અપને મહેમાન કા ઈકરામ ઝરૂર કરના લેકિન ઝન વ શૌહર કા તઅલ્લુક મત કાયમ

કરના, ઈસ લિએ કે જે જબ તક મુશરિક હે તુમ ઈસકે લિએ હલાલ નહીં હો.

સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ને આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઓર જૈનબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે ઈકરામ મેં ઉન કો સારા માલ લૌટા કર વાપસ ભેજ દિયા, ઈસી અસ્ના મેં એક સહાબી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને કહા,

અય અબુલ આસ! અગર તુમ ઈસ્લામ લે આઓ, તો જે માલ અગર મુશરિકીન કા હે તો તુમ્હારે લિએ હલાલ હોગા, તુમ લે કર યહાં હી રેહ જાઓ, ઈસ પર અબુલ આસ ને કહા:

بئس ما ابدا به اسلامي ان اخون امامتي.

તરજુમા: કિતની બુરી બાત હોગી મેં અપને ઈસ્લામ કી ઈબ્તેદા હી લોગોં કે માલોં કી ખયાનત કે સાથ કરું.

ચૂંકે જે માલ કુરૈશે મક્કા કી અમાનત થી, ઉન્હોં ને તિજારત કે લિએ દિયા થા લેહાઝા અબુલ આસ તમામ માલ કો લે કર મક્કા મુકર્રમા આએ ઓર સબ કી અમાનતે વાપસ કી ઓર જે એલાન કિયા

يا معشر قريش، هل بقي لاحد منكم عندى مال؟ قالوا لا فجزاك الله خيرا، وقد وجدناك وفيا كريما قال: فانا اشهد ان لا اله الا الله وان محمداً عبده ورسوله.

તરજુમા: અય કુરૈશ કી જમાઅત! કયા મેરે પાસ તુમ્હારા કુછ માલ બાકી રેહ ગયા હે? ઉન્હોં ને કહા નહીં. અલ્લાહ તુમ કો ઈસ કા બેહતર બદલા અતા ફરમાએ તુમ ને હમારી સારી અમાનતે અચ્છી તરહ અદા કર દી

હેં ઔર હમ ને તુમ્હે વફાદાર ઔર અચ્છે લોગોં મેં પાયા.  
તો અબુલ આસ ને કહા, મેં ગવાહી દેતા હું  
અલ્લાહ કે સિવા કોઈ ઈબાદત કે લાયક નહીં ઔર  
મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઉસકે બંદે ઔર  
ઉસકે રસૂલ હું.

ફિર ફરમાયા મુજે કુબૂલે ઈસ્લામ સે સિફ યહી  
બાત માનેઅ થી કે મેં અગર મદીના મેં ઈસ્લામ કુબૂલ કર  
લેતા તો તુમ લોગ યે ગુમાન કરતે કે મેરા મકસદ તુમ્હારા  
માલ લેના થા, લેકિન અબ જબ અલ્લાહ ને તુમ્હારા હક  
અદા કરવા દિયા અબ મેં ઈસ્લામ કુબૂલ કરતા હું, ઉસ કે  
બાદ મદીના આએ, ઔર નએ નિકાહ કે સાથ દોબારા  
ઝૈબન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઉન કી બીવી હો ગઈ  
લેકિન યે બિન્તે અમીન, શૌહર કી વફાદારી વ મુહબ્બત  
કા હક અદા કરને કે બાદ મદીના મુનવ્વરા મેં જિંદગી કે  
આખરી લમ્હાત ગુઝારતે હુવે અપને ખાલિકે હકીકી સે  
મુલાકાત કી તૈયારી મેં લગી હુવી થી, કે અલ્લાહ તઆલા  
ને ઉન કી યે ખ્વાહિશ ભી પૂરી ફરમા દી કે મેરે શૌહર ભી  
ઈસ્લામ કુબૂલ કર લેં ઔર વો ભી જહન્નમ કી આગ સે  
બચ જાએ ઔર હમેશા હમેશ કી જન્નત મેં જાને વાલે બન  
જાએ.

ઈસ નિકાહે જદીદ કે બાદ થોળે હી અરસે બાદ  
ઉન કા ઈન્તેકાલ સન ૮ હિજરી મેં હો ગયા, ઉમ્મે ઐમન  
સૌદહ, ઉમ્મે સલમા, ઉમ્મે અતિયા રદિયલ્લાહુ તઆલા  
અન્હુન્ના ને ગુસ્લ દિયા જિસ કા તરીકા હુઝૂરે અકરમ  
સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ખુદ બતલાયા થા ઔર  
આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને નમાઝે જનાઝા  
પઢાયા, ખુદ કબ્ર મેં ઉતરે ઔર અપની નૂરે દીદા કો ખાક  
કે સુપુઈ ક્રિયા. આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઉસ

વક્ત બહોત ગમગીન થે. (તખ્કાત જી. ૮, બુખારી જી. ૧ સ. ૧૬૭, મુસ્લિમ જી. ૧, સ. ૩૨૪, અસદુલ ગાબા જી. ૫, સ. ૪૬૮)

ફાયદા: આજ મુસલમાન ઔરતે ભી યે દો સિકાત અપને અંદર પેદા કર લેં તો દુનિયા કે કઈ ઘરાને આજ ભી જન્નત કા નમૂના બન સકતે હૈં. અવ્વલ શૌહર સે વાલેહાના મુહબ્બત જૈસા કે ઈસ વાકેઆ સે પતા ચલતા હે કે ઉન્હોં ને અપના સબ કુછ શૌહર પર લુટા દિયા, કીમતી સે કીમતી યાદગાર હાર જો માં અપની બેટી કે લિએ રખતી હે ઔર માં કો ભી અપની માં કી તરફસે મિલા હો, વો ભી શૌહર કો આજાદ કરાને કે લિએ ફિદયા મેં દે દિયા. સાલોં ગુઝરને કે બાદ જિસ શૌહર કે ઈસ્લામ ના કબૂલ કરને હી કી વજા સે યે મુસીબત આઈ વો શૌહર દોબારા ગિરિફતાર હો કર એહસાન વ કરમ કી દરખવાસ્ત કરતા હે, ફીરન ઉનકો અમન દેતી હૈં. ઈસી મોહબ્બત કા નતીજા થા કે અપને ભાઈ કો અબુલ આસ યે કહેને પર મજબૂર હો ગયે.

لما احب ان لى بها امرأة من قريش، وانك تعلم ان لا طاعة لى بان الارقاء.

તરજૂમા: મુજે યે પસંદ નહીં કે જૈનબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે બદલે મુજે કુરૈશ કી કોઈ દૂસરી ઔરત મિલ જાએ, ઔર મેરે અંદર ઈસ બાત કી તાકત નહીં કે મેં જૈનબ કી જૂદાઈ બરદાશત કર સફ.

(લેહાજા તુમ ઉનકો મક્કા કે બાહર મદીના જાને કે લિએ છોળ આઓ, ચૂંકે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે વાદા કર ચુકે થે ઔર અરબોં મેં વાદા તોળના કાફિરોં કે યહાં ભી બુરા સમજા જાતા થા, અલ્લાહ તઆલા હમ મેં ઔર હમારે બચ્ચોં મેં ભી વાદા નિભાને

કી અહેમિયત પેદા કરમા દે.)

## શૌહર કી ગવાહી

એક મોહબ્બત કરને વાલી બીવી કે મકામ કા ઈન્તેહાઈ મે'યાર યે હોતા હે કે શૌહર ઈસ ખાત કી ગવાહી દે દે કે અગર વફાદારી ઔર મોહબ્બત કા ચરાગ લે કર પૂરે ખાનદાન ઔર કબીલા મેં ઈસ તરહ કી બીવી હૂંઝૂં તો મુજે નહીં મિલ સકતી, યે હે એક મુસલમાન ઔરત કે લિએ નમૂના કે અપને મુશરિક શૌહર કે સાથ કિસ તરહ બરતાઓ કિયા? કિસ તરહ ઉનકો શિર્ક સે નિકાલા? કિસ તરહ ઉન કે દિલ મેં ઈસ્લામ કી મોહબ્બત બિઠાઈ? કિસ તરહ ઉન કો કાફિરોં કે માહોલ સે નિકાલ કર મુસલમાનોં કે માહોલ મેં લાઈ? અપને અખ્લાક વ મોહબ્બત કી તલવાર સે કિસ તરહ એસે શૌહરોં કો ભી એસી ઔરતોં ને ઈસ્લામ લાને પર તૈયાર કિયા, જિન્હોં ને ખુદ કુશી કી કસમ ખાઈ થી ઔર સમુન્દરોં મેં ડૂબના ગવારા કિયા થા, લેકિન ઈસ્લામ કો કુબૂલ કરના કિસી હાલ મેં ગવારા ના કિયા થા વો ભી ઈસ્લામ લે આએ.

હઝરત ઝૈનબ રાદયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કા મામલા દુનિયા કી તમામ મુસલમાન ઔરતોં કે લિએ દર્સ હે કે શૌહર કે સાથ વાલેહાના મોહબ્બત કા બરતાઓ કરે, ઉસ પર સબ કુછ કુર્બાન કરના સીખે, ઉસ સે જો મિલે ઉસ પર શુક કરે, જો ના મિલ સકે ઉસ પર સખ્ર કરે.

ઉસકે સાથ વફાદારી વાલા મામલા કરે, ઉસકો જહન્નમ કી આગ સે બચાને કી ફિક કરે, જન્નત વાલે આમાલ પર લાને કી તરગીબ દે, ઈસ ખાત કી ફિક મેં રહે કે મેરી વજા સે મેરે શૌહર ઔર બચ્ચોં કી આબેરત કા કોઈ નુકસાન ના હો જાએ.

સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ અજમઈન કે સવાલ પર કે અગર હમેં માલૂમ હો જાતા કે કૌનસા માલ બેહતર હે જિસે હમ હાસિલ કર સકે તો અચ્છા હોતા, ઉસકો હુજૂર અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ તસ્લીમન કસીરન કસીરા ને ફરમાયા

افضله لسان ذاكر وقلب شاكر، وزوجة مومنة تعينه على ايمانه.

યાની સબસે બેહતર માલ ઝિક કરને વાલી ઝબાન, ઓર શુક કરને વાલા દિલ હે, ઓર વો મોમિના બીવી હે જો શૌહર કી મદદ કરે ઉસ કે ઈમાન પર.

માલૂમ હુવા કે સિર્ફ મકાન, દુકાન, રૂપિયા પૈસા હી દુનિયા કી કીમતી ચીજેં નહીં હૈં બલ્કે દર હકીકત ઝિક કરને વાલી ઝબાન હે શુક કરને વાલા દિલ ઓર એસી મોમિના બીવી જો શૌહર કી મદદ કરે ઉસ કે ઈમાન પર, યે અસલ કીમતી સરમાયા હે.

યાની બીવી કી યે ઝિમ્માદારી ભી હે કે વો અપની ઝાહિરી બાતિની ઈસ્લાહ કે સાથ અપને શૌહર કા ભી ઈમાન તાઝા કરને કી ફિક કરતી રહે. રોઝ બરોઝ અલ્લાહ કે ખજાનોં પર, ઉસ કે ગૈબી નિઝામ પર, ઉસ કે ફઅઆલ ઓર અલીમ વ ખબીર હોને પર યકીન બઘતી રહે, ઓર બીવી ઈસ મેં શૌહર કી હર કિસ્મ કી મદદ કરે, ઉસકો એસે બુઝુર્ગોં કે પાસ ઓર એસે નેક માહોલ મેં ભેજે જહાં ઈમાન તાઝા હોતા હો, કબ્ર, આખેરત કી યાદ તાઝા હોતી હો ઓર ખુદ ભી શૌહર કે સાથ શરઈ હુદૂદ કી રિઆયત રખતે હુવે જાએ, ઓર અપને ઈમાન કો તાઝા કરે, ઓર યહી કહે ઓર કહેલવાએ, યકીન કરે ઓર કરવાએ કે જો કુછ હુવા અલ્લાહ તઆલા હી કે હુકમ સે હુવા, ઈસી તરહ હોના થા ઓર જો કુછ હો રહા હે અલ્લાહ હી કે હુકમ સે હો રહા હે. ઓર જો કુછ



આઈદા હોગા અલ્લાહ હી કે હુકમ સે હોગા.

ઘર મેં અગર એક છોટા સા ગ્લાસ ભી ટૂટ જાએ,  
યા કારોબાર મેં કોઈ નુકસાન હો જાએ તો ફૌરન

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ اَللّٰهُمَّ اَجِرْنِيْ فِيْ مُصِيَّتِيْ وَاخْلِفْ لِيْ خَيْرًا مِنْهَا.

પહે, દુઆ માંગિયે, ઔર ઈસ કે મઅના પર ખૂબ ગૌર કરે  
ઔર અપને આપ કો શૌહર ઔર બચ્ચોં કો તસલ્લી દે.

તરજુમા: બેશક હમ અલ્લાહ હી કે લિએ હું  
ઔર હમેં અલ્લાહ હી કી તરફ લૌટ જાના હે, અય  
અલ્લાહ મેરી મુસીબત મેં મુજે સવાબ દે ઔર મુજે ઈસ  
સે બેહતર ઈસ કા બદલ ઈનાયત ફરમા.

ઈસી તરહ શૌહર કી દીનદારી કી ફિક કરે,  
અવકાતે મુકર્રરા પર ઉસે નમાઝ ઔર રોઝા યાદ દિલાતી  
રહે, ઝિક ઔર તિલાવત કી રોઝાના તરગીબ દેતી રહે,  
કુર્આન પાક અગર સહીહ નહીં પઢા તો ઉસ કો સહીહ  
પઢને કી તરગીબ દે, શૌક દિલવાએ, બહોત હી હકીમાના  
ઔર પ્યારે અંદાઝ સે આહિસ્તા આહિસ્તા તરતીબ કે  
સાથ વકત ઔર મૌકે કો દેખતે હુવે દીન કે નઝદીક લાને,  
રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી સુન્નતેં  
અપનાને કી તરફ માઈલ કરતી રહે કે યે આપ કા અપને  
શૌહર ઔર બચ્ચોં પર બહોત બળા એહસાન હોગા.

ઈસ બાત કી કોશિશ કરે કે રોઝાના ૨૪ ઘંટોં મેં સે  
કુછ વકત નિકાલ કર શૌહર ઔર બચ્ચોં કો બિઠા કર  
હદીસ કી તાલીમ કરે. ફઝાઈલે આમાલ, ફઝાઈલે સદકાત  
બહોત અચ્છી કિતાબે હું ઉસ કો સબ મિલ કર પઢે ઔર  
સુને, ખુદ ઔર અપની બચ્ચિયોં કો ભી બહિશતી ઝેવર  
પઢાતી ઔર પઢતી રહે.

હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને

એસી ઔરત કો દુઆ દી હૈ. અંદાજા કીજિયે કે જિસ કો હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી દુઆ મિલ ગઈ વો કિતની ખુશ કિસ્મત ઔરત હોગી, લોગ બુઝૂર્ગો સે દુઆ કરવાતે હૈ, ઔલિયા સે દુઆ કરવાતે હૈ, યે અલ્લાહ કે મહેબૂબ બંદે હોતે હૈ ઔર હમારે નબી અંબિયા અલા નબિયિના વ અલૈહિમુસ્સલાતુ વસ્સલામ કે સરદાર કે સરદાર હૈ, તો અલ્લાહ કે મહેબૂબો કે સરદાર કી જિસ કો દુઆ મિલ ગઈ વો ઔરત બહોત હી ઝિયાદા સઆદત મંદ હૈ, વો દુઆ યે હૈ,

અલ્લાહ રહેમ કરે એસી ઔરત પર જો રાત કો (તહજ્જુદ) કે લિએ ખળી હો ઔર નમાઝ પઢે ઔર અપને શૌહર કો ભી જગાએ ઔર વો ભી નમાઝ પઢ લે, લેકિન વો અગર ઉઠને સે ઈન્કાર કર દે તો ઉસકે ચહેરે પર પાની કા છીંટા માર દે.

બતાઈયે અગર આપ જૈસી નેક બીવી કિસી કો મિલ ગઈ જો શૌહર કો તહજ્જુદ મેં ભી ઉઠાએ, ફરાઈઝ પર આમાદા કરે, સુન્નતોં કા શૌક દિલવાએ તો એસા શૌહર બગૈર તપ્ત વ તાજ હી કે કયૂં ના અપને આપ કો આઘી સલ્તનત કા હાકિમ સમજે?

## શૌહર કી મોહબ્બત

મિયાં ઔર બીવી કે મિઝાજ મેં મુવાફકત ઔર હમ આહંગી હો તબ હી ઈઝદવાજી ઝિંદગી કા સહીહ મઅનોં મેં સુકૂન ઔર ચૈન નસીબ હો સકતા હૈ વરના ઝિંદગી બે કેફ ઔર બે મઝા બન જાતી હૈ. ઔરત કિતની હી પઢી લિખી ઔર ખૂબસૂરત હી કયૂં ના હો અગર ઉસે શૌહર કો તાબેઅ કરને કી તદબીર નહીં આતી, તો વો કભી ભી શૌહર કા અસલ પ્યાર ઔર મોહબ્બત હાસિલ

નહીં કર સકતી. શૌહર કો અપના બનાને ઔર અપને તાબેઅ કરને કી સબ સે બળી તદબીર યે હૈ કે ઉસ કો સહીહ માનોં મેં પુર ખુલૂસ તરીકે પર મોહબ્બત કી જાવે, ઉસ કે હુકમ કી તાબેદારી કી જાવે, દિલો જાન સે ઉસ કી ખિદમત કી જાવે.

જિન ઘરાનોં મેં ઔરતેં અપને શૌહરોં સે સચ્ચી મોહબ્બત કરતી હૈં, ઉસકી ફરમાં બરદારી કરતી હૈં એસે ઘરાને હમેશા લખાઈ ઝગળોં ઔર ફિતના વ ફસાદ સે પાક સાફ રહેતે હૈં ઔર મિયાં બીવી કા જોળા સુખ ચૈન ઔર ઈતમેનાન સે ઝિંદગી બસર કરતા હે. લેકિન જિન ઘરાનોં મેં ઔરતેં અપને શૌહરોં કી ના ફરમાની કરતી હૈં, શૌહર કી હર બાત કા જવાબ તુર્શરૂઈ ઔર સખ્તી સે દેતી હૈં, બાત બાત પર ઝગળા કરતી હૈં, એસે ઘરાને બહોત જલ્દ જહન્નમ કા નમૂના બન જાતે હૈં ઔર બરકત વ ભલાઈ વહાં સે રુખ્સત હો જાતી હે. યાદ રખિયે! ઈસ કે બાદ આપ હી કી મોહબ્બત ઉસ શૌહર કે લિઅે સરમાયા ઝિંદગી હે, સેહત કા મદાર હે, જવાની કી બકા હે, ઉસ કે ઈમાન કી તકમીલ હે, ઉસ કે દીન કી તકવિયત હે, ઉસકી બીમારિયોં કી શિક્ષા હે, ઉસ કી જન્નત હે, ગૌર કીજિયે! આખિર જન્નત મેં જબ બઝમે કાઈનાત, દૂલ્હાએ જન્નત હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામ તશરીફ લાતે હૈં તો કિસ ચીઝ કી જન્નત મેં કમી હો સકતી હે?

હર સૂ નેઅમતોં કી બારિશ, હર તરફ અન્વાર કી તાબિશ, જન્નત કા ચપ્પા ચપ્પા અન્વારે ઈલાહી સે મામૂર, અલ્તાફે કિબરિયાઈ કા કદમ કદમ પર ઝુહૂર, મલાઈકા કુદુસ કી ચહેલ પહેલ, જન્નત અપની તમામ નેઅમતોં કે સાથ અપની તરફ મુતવજ્જે કર રહી હે, અબ કિસ લુત્ફ વ મુસર્રત કી કમી? કિસ માલ વ દૌલત, જાહ

વ હિકમત કી કમી, લેકિન ઈસ સબ કે બાવજૂદ અપને દિલ કા એક ગોશા આદમ અલૈહિસ્સલામ ખાલી પાતે હૈ, દિલ કો તસ્કીન દેને વાલી દવા કી અબ તક કમી પાતે હૈ?

સોચિયે! ઔર ફિર સોચિયે જન્નત મેં કમી કિસ ચીઝ કી હો સકતી થી? હર મુમકિન લગગત ખિદમત કો હાઝિર, હર મુમકિન મુસરત ચાકરી કો કમર બસ્તા? અગર કમી થી તો વો આપ કી કમી થી, અગર દિલ કા કોઈ ગોશા ખાલી થા તો વો આપકી મોહબ્બત કા મુન્તઝિર થા, અગર બીમારી કે લિએ કોઈ દવા બાકી થી તો આપ કી ઝાતે અકદસ થી જિસ કો કુર્આન કરીમ ને ઈન અલ્ફાઝ મેં બયાન કિયા હૈ **خَلَقْنَاهُ مِنْ نَارٍ** ફિર યે ના હુવા કે જન્નત કી લગગતે માદી મેં કુછ બઢા દિયા જાએ, સુરૂરે રૂહાની કે સામાન મેં કુછ ઈઝાફા કર દિયા જાએ, બલ્કે તખ્લીક હોતી હૈ આદમ હી કી મિલતી જુલતી, લેકિન ફિર ભી ઈસ સે ઝરા અલગ એક ઔર મખ્લૂક કી કયું?

**لِسْكُنَ الْآلِهَ** કુર્બાન જાઈએ કુર્આન કરીમ કે ઈન બલીગ વ મુખ્તસર દો લફઝો પર, સબ કુછ ઈસ મેં સમો દિયા, મોહબ્બત ભી રાહત ભી, સુકૂન ભી શિફા ભી, દિલોં કા સુરૂર ભી, આંખોં કી ઠંડક ભી, પરેશાનિયોં ઔર ગમોં કા ઈલાજ ભી, અમરાઝ ઔર બીમારિયોં કી દવા ભી ઔર સેહત ઔર તંદુરસ્તી ભી, ઔર ઝોઅફા ઔર કમઝોરોં કી તાકત ભી ઔર કુવ્વત ભી.

આદમ કા દિલ અબ જા કર તસ્કીન પાતા હૈ. અબ અપને વજૂદ કી તકમીલ મહેસૂસ કરતે હૈ, નવાઝિશોં ઔર બખ્શિશોં કી તકમીલ જબ હી જા કર હોતી હૈ. આદમ કે હક મેં જન્નત જબ હી હકીકી મઅના મેં સાબિત હોતી હૈ, જબ મર્દ કે લિએ ઔરત, શૌહર કે લિએ બીવી, દૂલ્હા કે

લિએ દુલ્હન, મુસાફિર કે લિએ રફીકા સફર વજૂદ મેં આતી હે, ઈલ્મ વ હિકમત કી ઈસી કાન ને જિસ કા નામ હદીસે નબવી હે ઈન મઅના કો ઈન અલ્ફાઝ કે કાલિબ મેં ઢાલા હે.

لم ير للمتحابين مثل النكاح . (ابن ماجه ص ۱۳۳ مطبوعه قديمي كتب خانه)

તરજુમા: દો મોહબ્બત કરને વાલોં કે લિએ નિકાહ સે બઢ કર કોઈ ચીઝ નહીં દેખી ગઈ.

ઈસી લિએ શાયર ને કહા હે

અઝાં દર જિંદા ઝન શુદ નીમ અવ્વલ

કે બે ઝન જિંદગી બાશદ મુઅત્તલ

કે જિંદગી ઔર જિંદા રહેને મેં પહેલા લફઝ ઝન હે, તો જિંદગી કા પહેલા નિસ્ક ઔરત હે, યાની બગૈર ઔરત કે જિંદગી બેકાર હે.

વો આદમઝાદ આજ ભી આપ હી કે દિલ મેં આઈને કે અંદર અપની મોહબ્બત દેખના ચાહતા હે, આપ હી કી ઝબાન સે ઈસ કા ઈઝહાર ચાહતા હે, આપ હી કી મુસ્કુરાહટ સે મોહબ્બત કી દલીલ ચાહતા હે, ઉસકી તરફ સે કબવી બાત હો જાએ તો આપ કી તરફસે સબ્ર વાલા તર્જ અમલ ચાહતા હે, આપકે મુંહ સે ખિલે હુવે ફૂલ, કૌસર વ તસ્નીમ સે ઘુલે હુવે દો મીઠે બોલોં સે અપની હર બીમારી કી શિફા ચાહતા હે.

આપકી ઈતાઅત વ ખિદમત સે અપની જવાની કી બકા ચાહતા હે, આપ કી મામૂલી સી તવજ્જોહ સે અપની થકાવટ કી દૂરી ચાહતા હે, દુનિયા કે હર ગમ વ પરેશાની મેં આપ કે મશવેરે સે તસલ્લી વ તશફફી ચાહતા હે, અપની રિયાઝત ઔર ઝોહદ વ ઈબાદત કે બાદ આપ કી મોહબ્બત સે ભરી હુવી મુસ્કુરાહટ વ બશાસત વાલી ઝિયારત સે આંખોં કા નૂર ચાહતા હે.

આપ કી નમાઝ ઔર ઝિક્રો તિલાવત કી પાબંદી સે આંખોં કી ઠંડક ચાહતા હે, આપકે હુસ્ને અખ્લાક સે અપને બચ્ચોં કી તરબિયત ચાહતા હે, આપકી હુસ્ને મઆશરત સે અપને માં બાપ, રિશ્તાદારોં કી દુઆ ચાહતા હે, અપને દોસ્તોં કી બીવિયોં કા ઈકરામ ઔર પળોસિયોં કી ઔરતોં કે સાથ અચ્છા મામલા કરને સે મઆશરા મેં અપના મકામ ઔર રુતબા ચાહતા હે, આપકી કનાઅત ઔર દુનિયા કી થોળી સી ચીઝોં પર રાઝી રહેને સે ઝિયાદા કમાઈ કે ઝમેલોં સે આઝાદી ચાહતા હે, આપકે સાફ સુથરા રહેને, યુસ્ત, ચાક વ ચૌબંદ રહેને ઔર સાફ લિબાસ ઓઢને ઔર પહેનને સે અપની આંખોં કી ખયાનત યાની (ના મહેરમોં પર નિગાહ પળને) સે હિફાઝત ચાહતા હે, આપકા અપને આપકો ઝીનત કરને સંવારને ઔર નિખારને સે અપને દિલ કા સુરૂર ઔર અપની ઈઝઝત કી હિફાઝત ચાહતા હે, આપ કી આંખોં મેં પરદે કે સુરમા ઔર કાજલ સે (યાની કિસી ના મહેરમ મર્દ કી નિગાહ આપકે ઉપર ના પળને પાએ) અપના એતેમાદ ચાહતા હે, આપકે કાનોં મેં ઈતાઅત કી બાલિયોં સે અપની કસમ મેં બરી હોના ચાહતા હે, આપકે હાથોં મેં મિયાના રવી કી મહેદી સે અપને માલ કી હિફાઝત ચાહતા હે, આપ કે ગલે મેં અમાનત કે હાર સે અપને ગાઈબ હોને કે ઝમાને મેં આપકે જિસ્મ કી ગૈબ સે હિફાઝત ચાહતા હે, આપકી મુસ્કુરાહટ બિખેરને વાલી શીરીં ઝબાન કે પ્યાર વ મોહબ્બત વાલે દો બોલોં સે કૌસર વ તસનીમ સે ધુલે હુવે દો ફૂલોં સે અપને બચ્ચોં કે અખ્લાક કી તરબિયત ચાહતા હે.

અગર આપ મેં યે સિફાત હૈં યા આપ ઈન કી કોશિશ મેં લગી હુવી હૈં, તો આપ ઝરૂર આજ ભી આદમ

અલૈહિસ્સલામ કે ઈસ બેટે કે લિયે હવ્વા અલૈહિસ્સલામ કી બેટી હૈં ઈસ કે લિએ જૌજા સાલેહા નેક બીવી.... હૈં ઈસ કે લિએ આંખોં કી ઠંડક, દિલ કી રાહત, ઉસ કી જીનત, સરમાયા સેહત, રફીકા હયાત, શિકા અમરાજ, માયા તસકીન, મુહાફિઝે ઈમાન, નિસ્ક દીન, જન્નત કી હૂરોં કી સરદાર હૈં, જલ્લત ઔર ખિલ્લત કી સાથી, દુખ ઔર દર્દ કી સાજી, ઉસ કે સર કા તાજ, ઉસ કા લિબાસ, ઉસ કી હમરાજ, ઉસ કી મુખ્લિસ દોસ્ત, આપ હી હૈં યકીન કીજિયે આપ હી હૈં.

આપ કી અપની કબ્ર ઔર ખુદા કે સામને ખજે હોને કા ફિક્ક કરને ઔર દૂસરી ઔરતોં ઔર બચ્ચોં મેં ભી દીન ફેલાને ઔર ઈમાન ઔર ઈસ્લામ કો દુનિયા મેં ઝિંદા કરને કે ભી ફિક્ક સે જન્નત મેં આપ કા સાથ ચાહતા હૈ.

ઈસી લિએ હકીમ લોગોં ને યે કહા હૈ.

“લોગોં મેં સબસે ઝિયાદા બદ બખ્ત વો શખ્સ હૈ જો અપને ઘર મેં અપને બીવી બચ્ચોં કે સાથ અપને આપ કો બદ બખ્ત મહેસૂસ કરે, ઔર લોગોં મેં ખુશ બખ્ત ઔર સહીહ તરીન આદમી વો હૈ જો અપને ઘર મેં ઔર બીવી બચ્ચોં કે દરમિયાન ખુશ વ ખુર્મ ઔર સઈદ હો, અલ્લાહ હર મુસલમાન કો ખુશ વ ખુર્મ ઔર સઈદ રખે વરના ખુદા ના કરે ખુદા ના કરે અગર કિસી ઔરત મેં ઈન સિફાત કી ઝલક નહીં તો વો જો તમામ આલમ કે લિએ રહેમત બના કર ભેજે ગએ થે ઉન્હોં ને પનાહ માંગી હૈ, ખુદા કી હિફાઝત ચાહી હવ્વા કી ઐસી બેટી સે ઈન સુનહેરે મુબારક અલ્લાઝ મેં:

વકત સે પહેલે બૂઠા કર દેને વાલી સે પનાહ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ امْرَأَةٍ تَشِينِي قَبْلَ الْمَشِيبِ.

તરજુમા: અય અલ્લાહ મેં આપકી પનાહ ચાહતા હું એસી બીવી સે જો મુજે બુઢાપે કી ઉમ્મ તક પહોંચને સે પહેલે હી બૂઢા કર દે.

મુદા આપકી ઔર મુસલમાનોં કી બચ્ચિયોં કી એસી ખસલતોં સે હિકાઝત ફરમાએ જિસ કે ઝરિયે વો કિસી શૌહર કી જવાની બરબાદ કરે, ઔર ઉસ કી જવાની કો બુઢાપે સે તબ્દીલ કર દે, વકત સે પહેલે હી ઉસ કો બૂઢા બના દે ઔર હર મુસલમાન કી હિકાઝત કરે કે ઉસ કે મુકદ્દર મેં એસી ઔરત આ જાએ જિસ સે કાઈનાત કે મુઅલ્લિમ વ હાદી, અંબિયા અલૈહિમુસ્સલાતુ વસલ્લામ કે સરદાર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ તસ્લીમન કસીરન કસીરા ને પનાહ ચાહી, અય અલ્લાહ આપ હી મુસલમાન મદદ કો એસી ઔરત સે પનાહ દે દીજિયે.

હમારે દાદા અબ્બા હાજી એયૂબ વેચાર રહેમતુલ્લાહુ તઆલા ફરમાયા કરતે થે કે ગુજરાતી ઝબાન મેં મિસાલ દી જાતી હે કે અગર કિસી કા દોપહેર યા રાત કા સાલન જલ જાએ તો એક વકત મેં ઈસ ઘર કે લિએ ફાકા યા પરેશાની કા બાઈસ હોગા, લેકિન અગર કિસી કે ઘર કી ઔરત ખિલાફ મિઝાજ હુઈ, શૌહર કી ના ફરમાન હુઈ, દીનદાર ના હુઈ તો ઉસ કી પૂરી ઝિંદગી હી પરેશાની વ ગમી મેં ગુઝરતી હે, તબાહી વ બરબાદી કે કિનારોં કો ધૂને લગતી હે, અલ્લાહ તઆલા હર મુસલમાન ઔર મુસ્લિમા કી એસી રિશતોં સે હિકાઝત ફરમાએ. આમીન!

હમારે એક દોસ્ત હાફિઝ યૂસુફ સાહબ જો દારુલ ઉલૂમ ન્યુ કાસલ મેં ઉસ્તાદ હૈ, એસી હી એક બીવી કા વાકેઆ સુનાતે થે કે ઉન કે દોસ્ત હબીબ હમેશા અપની બીવી સે કહેતે કે મેરે ઈન્તેકાલ કે બાદ તુમ દૂસરી શાદી કર લેના તો કભી કહેતી કયૂં?



तो इरमाते के दूसरे शौहर को मालूम हो जायेगा के उन्नीष का धतना जल्दी धनैकाव कयूं हो गया था.

धसी तरह अक वतीझा बिभा है के अक साडल के डोट कावे हो रहे थे, किसी ने वजे पूछी तो कडा बेगम साडला लाडोर जा रही थीं तो इतने मुसरत से उन के जाने की भुशी में जलभात में बेकाबु हो कर मैंने ट्रेन के डिब्बे को भोसा दे दिया.

धसी तरह मियां भीवी का जगणा हो रहा था, शीशा टूटने की आवाज आई तो अम्मी कमरे में आ गई के ये धतना महंगा शीशा किसने तोणा?

बेटा: अम्मी आप की धस नावायक..... बहुत ने

भीवी: हां हां! धल्लाम लगा हो, जब मैंने गुलदान से तुम्हारा निशाना बनाया था तो तुम सामने से डट कयूं गये.

अैसे ही भीवी को तलाक देने के बाद अक शाईर ने जिस्मानी व कल्मी राहत हासिल करने के बाद कहा था

ظننت امانة بالطلاق ونجوت من غلّ الوثاق

بانت فلم يالم لها قلبي ولم تدمع ماقى

ودواء مالا تشتهي النفس تعجيل الفراق

والعيش ليس بطيب بين اثنين فى غير اتفاق

لو لم ارح بفراقها لارحت نفسى بالاباق

(رواه الاصمعى : المرأة المثاليه ص ८८)

उमामा तलाक ले कर यकी गई और सय पूछे तो मैंने अैसी कैद से निजात पा ली जिस का इंदा गरदन में इंसा डुवा था, भुज से जुदा तो हो गई लेकिन उस की जुदाईगी

પર ના મેરા દિલ ગમગીન હુવા ના મેરે આંસૂ બહે.

ઉસ કી (બુરી આદતોં શૌહર કી ના ફરમાની ઔર સામને જવાબ દેના વગૈરા) બીમારી કી દવા તલાક થી જિસ કો કોઈ ઈન્સાન નહીં ચાહતા યાની જલ્દ અઝ જલ્દ બીવી કો તલાક દી જાએ.

(મેરા તજડુબા હૈ) એસી જિંદગી કોઈ જિંદગી હી નહીં કે દો ઈન્સાન આપસ મેં રહેં ઔર દોનોં મેં ઈત્તેફાક વ મિઝાજ કી હમ આહંગી ના હો.

અગર મેં ઉસ કો જુદા કરકે રાહત હાસિલ ના કરતા તો મેં ઝરૂર ઈસ ઘર સે ભાગ કર દુનિયા મેં કિસી ઔર જગા જા કર રાહત હાસિલ કરતા.

એસી હી ઔરત કે લિએ કિસી મિસ્કીન અરબ શાઈર મેં બદ દુઆ દી થી જિસ કી ઝબાન કેંચી કી તરહ ચલતી હો, ઉસ કે દો બોલ શૌહર કે જિગર કે ટુકળે ટુકળે કરને કે લિએ કાફી હોં, ઉસ કા ગુસ્સા બિચ્છુ કે ડસને કી તરહ હો, ઉસ કી આવાઝ પળોસિયોં કો જગા દેને કે લિએ કાફી હો, ઉસ કે ઘર મેં ગંદે ઔર મૈલે કપળોં કે સાથ રહેના શૌહર કે લિએ મુસીબત બન ચુકા હો, શૌહર કે સામને મુસ્કુરાહટ, ઔર સાફ સુથરા રહેના જાનતી હી ના હો, નમાઝોં કો કઝા કર દેતી હો, ખાલા ઝાદ મામુ ઝાદ, ચચા ઝાદ, ના મહેરમોં, ડ્રાઈવર, નૌકર સે પરદા ના કરતી હો, અલગરઝ ઉસ મેં સારી બુરી આદતે હોં જો અલ્લાહ ઔર ઉસ કે રસૂલ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો નારાઝ કરે, ઔર શૌહર કી ભી દુનિયા બરબાદ કરે તો ઉસ કે લિએ શૌહર ને ઈન અલ્ફાઝ સે બદ દુઆ દી.

تَنَحْنِي، فاحبسي مني بعيداً اراح الله منك العالمينا

حياتك ما علمت حياة سوء وموتك قد يسر الصالحينا

“તુમ મુજ સે દૂર હો કર બેઠો!..... અલ્લાહ હી રાહત દે તુમ સે સારે આલમ કે શૌહરોં કો, તુમ મેરે પાસ સે હટ જાઓ ઔર તુમ્હારી જિંદગી જહાં તક મેં જાનતા હું બહોત હી બુરી જિંદગી હે કે અલ્લાહ ઔર ઉસકે બંદે કો તુમ નારાઝ કરતી હો. હાં તુમ્હારા દુનિયા સે ચલા જાના હી નેક લોગોં કે લિએ રાહત વ સુકૂન વ ખુશી કા સબબ હોગા.”

ઈસી તરહ શૈખ આઈદ અતિયા ને અપની કિતાબ *مِنْ أَجْمَلِ مَاقَرَات* મેં લિખા હે કે એક ઔરત અદાલત મેં રો રહી થી, હાકિમ ને પૂછા ક્યૂં રોતી હો? કહેને લગી તુમ ને સિફ મેરે શૌહર કો એક હી સાલ કી સઝા દી હે, તો હાકિમ ને કહા, ચલો હમ તીન સાલ કી કર દેતે હું અબ ઉસ કા રોના બંદ હુવા.

ઐસી હી બીવી સે તંગ આ કર કિસી શાઈર ને બદ દુઆ દી થી. કહેતે હું કે કોઈ શખ્સ દેહલી કે કિસી શાઈર કે પાસ ગયા કે મુજે શાઈર બનના હે તુમ મુજે શે'ર સિખા દો તો શાઈર ને કહા શે'ર સિખાએ નહીં જાતે યે તો ખુદ હી આદમી અપની વજદાન સે કહેતા હે ઔર શાઈર બના નહીં જાતા બલ્કે આદમી પર જબ કોઈ હાદસા મુસીબત આતી હે યા કિસી કે ઈશક મેં ગિરિફતાર હોતા હે તો શે'ર કેહ દેતા હે, યે દો હાલ આદમી પર જબ આતે હું, તબ બગૈર બનાએ શાઈર બન જાતા હે.

શાયદ અકસર બીવિયોં કી તકલીફોં કી બિના પર લોગ શાઈર બને હોંગે, લેહાઝા એક શાઈર કહેતા હે ઐસી બીવી નફસિયાતી તૌર સે જલ્દી મરતી ભી નહીં હે ઈસ લિએ વો દુઆ માંગ રહા હે.

لقد كنت محتاجا الى موت زوجتي ولكن قرين السوء باقى معمر

فياليتها صارت الى القبر عا جلا وذبحها فيه نكير ومنكر

મેં અપની બીવી કી મૌત કી બહોત દિનોં સે તમન્ના કર રહા હું. લેકિન મુસીબત યે હે કે બુરા સાથી બહોત દેર બાદ ઉમર રસીદા હો કર મરતા હે.

કાશ મેરી બીવી જલ્દ અજ જલ્દ કબ્ર કી તરફ ચલી જાએ તાકે મુન્કર નકીર ઉસે સજા દે. ઈસી લિએ બુઝુર્ગોં કા કૌલ હે.

المرأة السوء غل يلقيه الله تعالى في عتق من يشاء من عباده. (مأثور از المرأة المثالية)

“બુરી બીવી ગલે કા તૌક હે અલ્લાહ તઆલા જિસ કી ગરદન મેં ડાલના ચાહતા હે અપને બંદોં મેં સે ઉસ કી ગરદન મેં ડાલ દેતા હે. અલ્લાહ તઆલા હર મોમિન કી હિકાઝત ફરમાએ.”

## નેક માં કા અસર બેટી પર

અબ આપને હઝરત ઝેનબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી વફાદારી વ મોહબ્બત વ ખુલૂસ કા કુછ હિસ્સા પઠ લિયા ઔર ઉન કા એસા સુલૂક શૌહર કે સાથ ક્યૂં ના હોતા કે ઉનકી વાલેદા હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને ભી અપને શૌહર, સરદારે અંબિયા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ કે સાથ એસી હી વફાદારી વ ઈતાઅત ઔર જાં નિસારી કા સુખૂત દિયા.

ઔર બચિયાં અપની માં હી સે સબ બાતે સીખતી હે ઈસ લિએ બુઝુર્ગોં કા કૌલ હે કે જબ અપની બહુ ઢૂંડને જાઓ તો ઉસ લગ્નકી કે વાલેદૈન કા આપસ મેં તઅલ્લુક ઝરૂર દેખ લો, ઔર ખુસૂસન ઉસ કી વાલેદા કી સિફાત ઝરૂર ઉન કે રિશતાદારોં સે પૂછે કે અકસર બચી અપની વાલેદા કે સાએ મેં પલતી ઔર પરવાન ચઢતી

ઔર ઉસ કે રંગ હી મેં રંગતી હે ઈલ્લા માશા અલ્લાહ.

યહાં તક કે હમારે બુઝુર્ગ બચ્ચી કો ઝોર સે બોલને પર ભી તંબીહ કરતે હૈં કે બચ્ચી કે લિએ હમેશા નર્મ લહેજા, નર્મ ગુફતગુ હી મુનાસિબ હે, બચ્ચી કે લિએ બચપન મેં ભી ઝોર સે બોલના કિસી હાલ મેં મુનાસિબ નહીં ઈસ લિએ વાલેદા કો ચાહિયે કે બચ્ચી ઝોર સે બોલે તો સર પર હાથ રખ કર સમજાએ કે બેટી આહિસ્તા બોલો!

ઈસી કા યે નતીજા નિકલા કે નાની અમ્માં કી તરબિયત કી વજા સે ઉમામા જો જૈનબ કી બેટી હે, રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા ભી ઈન્હીં સિફાત સે મુતસિફ હુઈ.

લેહાઝા યાદ રખિયે! અગર આપ અપને શૌહર કે સાથ અચ્છા સુલૂક કરેંગી તો ના સિફ યે કે આપકી અપની બેટી બલ્કે આપ કી પૂરી નસ્લે આપ કી નવાસિયોં કી નવાસિયાં ભી મુસલમાન શૌહરોં કે ઘરોં કે લિએ હુરાને જન્નત હોંગી ઔર મુસલમાન શૌહર જિન કે મુકદ્દર મેં આપ કી બેટિયાં આઈ હોંગી વો આપ કો ઔર આપ કે વાલેદૈન કો આપ કી નાની ઔર પર નાનિયોં તક કો દુઆએ દેંગે જબકે આપ કબ્ર મેં મૌજૂદ હોંગી, જૈસે અબુલ આસ શિર્ક કી હાલત મેં ભી શામ કે સફરોં મેં જૈનબ કો યાદ કરકે યે દુઆ દેતે થે.

بِسْمِ الْاَمِينِ جَزَاهَا اللهُ صَالَةً كُلِّ يَوْمٍ سِتِّينَ بِاَلدِّيْ عَلَمَا.

તરજુમા: અય અલ્લાહ! બેહતરીન બદલા અતા ફરમા અમીન (સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) કી નેક વફાદાર બેટી કો, ઔર યે દુઆ દુનિયા કે હર શૌહર કી હે જિસ કો ઉસ કી બીવી કી સિફાત કા ઈલ્મ હો.

વરના બિલકુલ ઈસકે બર અકસ મામલા હોગા

અગર આપ ને શૌહર કે સામને અપની ઝબાન દરાઝી બંદ ના કી. અપની ગલ્તી ના માની, હર વકત નાશુકી કરતી રહી, ઉનકે ગુસ્સે કે વકત ચુપ ના હુઈ, ઉનકી ઈઝઝત વ એહતેરામ કા દિલ સે ખયાલ ના કિયા તો આપકી પર નવાસિયોં કી નવાસિયોં મેં ભી ઈસ કા અસર જા સકતા હે, ઔર ઉન કે શૌહર કભી કલ્માતે ખેર સે આપ કો યાદ નહીં કર સકેગે.

અબ દુઆ કર લીજિયે કે ઈસ રહેમત કે સદકે જો સબસે ઝિયાદા રહેમ કરને વાલે સદા ઝિંદા રહેને વાલે મહેરબાન ખુદા ને હઝરત ઝૈનબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે કલ્બે મુબારક પર રહેમ ફરમાઈ થી કે ઉસકા સાયા હમ પર ઔર હમારી બચ્ચિયોં પર ડાલ દે.

શૌહર કા વો દરજા જો તેરી નિગાહ મેં હે, ઉસ કો હમારે દિલોં કે ચરાગ મેં રૌશન કરકે, દિલ કા વો ખાના જો શૌહર કી મોહબ્બત કા હે ઉસ મેં શૌહર કી મોહબ્બત ભર દે. આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

આઈયે! અબ હમ આપ કો ખાતૂને જન્મત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી દૂસરી શહઝાદી ઔર રસૂલે અરબી સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી દૂસરી બેટી કે કુછ હાલાત બતાએ.

હઝરત અલી કર્મલ્લાહુ વજ-હહુ સે કિસી ને હકીકતે નિકાહ દરયાફત કી. આપને ફરમાયા:

(૧) લુઝૂમે મહેર યાની મહેર લાઝિમ હો જાના, સાઈલ ને સવાલ કિયા ફિર કયા?

(૨) સુરે શહેર યાની એક માહ કી ખુશી, સાઈલ ને પૂછા ફિર કયા?

(૩) ગુમૂમે દહેર, ઉમર ભર કે ગમ, સાઈલ ને પૂછા ફિર કયા?

(૪) કુસૂરે ઝહેર યાની કમર ટૂટ જાતી હે.

(૫) નુઝૂલે કબર, કબર મેં આદમી ચલા જાતા હે.

અલ્લાહ તઆલા જગાએ ખૈર અતા ફરમાએ  
હર મુસલમાન બહેન કો જો ઈસ કિતાબ કો  
ખુદ ભી પઢે ઔર પઢને કે બાદ દૂસરી  
બહેનો કો ભી ઈસ કે પઢને કી તરગીબ દે.

ذات الهجرتين

दो हिजरतों वाली

\* रुकैया बिनते रसूलुल्लाह \*

औज़ा उस्मान जिन नूरैन

दो नूर वाले का भिताब पाने वाले सदाबी की पहेली बीवी, रसूले भुदा सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम की दूसरी साहबजादी सय्यिदतुना भदीज़ा रहियल्लाहु तआला अन्हा की तीसरी शहेजादी, इतेमा व उम्मे कुवसूम की बणी बडेन, ईकलौते अब्दुल्लाह की मां, उम्मते मुहम्मदिया में पहेली औरत जिस ने अपने रङ्गीके उयात के साथ अपने दीन की हिफ़ाज़त के लिये दूर दराज़ परदेसी मुल्क में हिजरत करके घर, रिशतादार, वतन, मां ब्याप, भाई बडेन, कौम कबीला, सब की जुदाई बरदाश्त करके अपने दीन और शौहर की वफ़ादारी का सबक अपनी आनी वाली मुसलमान बडेनों के लिये तारीफ़ के सदा बहार रहेने वाले पत्तों और टडेनियों पर इस तरह लिख दिया के उसकी कलियां और उस के फूल हर ज़माने में दुनिया की औरतों के दिमागों को भुशभुओं से इरहत व सुरुर बभश कर मुअत्तर करते रहेंगे, और जहां अक तरफ़ उन औरतों की रात की रानियों और यमेवियों की तरह महेकती हुवी सीरते सारे जहां की औरतों को अपनी तरफ़ माईल कर रही हैं वहां उन के मर्द भी दिन के राजा और गुलाब की सी महेक वाले किरदारों से सारे जहां के मर्दों के लिये इसी तरह का यमन आगाह करने और सारे आलम को मुअत्तर करने के लिये अमली



દાવત હૈ. ખુદા કરે યે મિયાં બીવી દોનોં મિલ કર ઈમ્મ નન્હે મુન્ને ઘર કો જન્નતુલ ફિરદૌસ વ જન્નતુન્નઈમ કા નકશા બનાએ, ઈસ ઘર કે બચ્ચે જન્નત કે ગિલ્માન કી યાદ તાઝા કરે ઔર ઈસકી બચ્ચિયાં હૂરોં કી યાદ તાઝા કરે.

યે થી રુકેયા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા જિનકી પહેલી શાદી અબુ લહબ કે બેટે ઉકબા સે હુઈ. ફિર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને નુબુવ્વત કા એલાન ફરમાયા તો ઉન કે શૌહર ને અપને બાપ કી બાત માનતે હુવે ઉન્હેં તલાક દે દી, ફિર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને હઝરત ઉસ્માન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે ઉન કા નિકાહ કર દિયા.

નુબુવ્વત કે પાંચવેં બરસ અપને શૌહર કે સાથ હબ્શા કી તરફ હિજરત કી, જબ મુદત હુઈ ઔર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો ઉનકે હાલાત કી કુછ ખબર ના હુઈ, કુછ અરસે બાદ ફિર કુરૈશ કી એક ઔરત ને ખબર દી કે વો ખૈરિયત સે હૈ ઔર મૈને ઉન્હેં દેખા થા, આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને યે દુઆ દી, (જો હર વાલેદૈન કો અપની ઔલાદ કો દેની ચાહિયે ખુસૂસન ઔલાદ કે સફર કે મરહલે પર યા સફર મેં)

અલ્લાહ તુમ દોનોં કે સાથ હો.

ફિર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા

ان عثمان اول من هاجر باهله بعد لوط

તરજુમા: “લૂત અલૈહિસ્સલામ કે બાદ પહેલે શખ્સ ઉસ્માન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ હૈં જિન્હોં ને અપને ઘર વાલોં કે સાથ હિજરત કી”.

ફિર રુકેયા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા હબ્શા સે વાપસ મક્કા મુકર્રમા ઘર આઈ તો ઉનકી વાલેદા

મોહબ્બત વ ઉતૂફત સે ભરી હુઈ મમતા વાલી હસતી, દુઆઓં કા દરવાઝા, જન્નત કા સાયા, શફીક માં દુનિયા સે રુખ્સત હો ચુકી થી, ઈસ પર રુકેયા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને સબ્ર ક્રિયા.

## દૂસરી હિજરત

ફિર વો વકત આ ગયા કે મક્કા મુકર્રમા કે તમામ મુસલમાનોં કો મક્કા મુકર્રમા સે મદીના મુનવ્વરા હિજરત કરને કા હુકમ હો ગયા કે એક એસી જગા જો મુકમ્મલ અપની હો વહાં ઈસ્લામી અહેકામ તો જિંદા ક્રિયા જાએ ઔર દીન કો દુનિયા ભર મેં ફેલાને કે લિએ વહાં સે લોગ અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં જાએ, મર્દ ઔર ઔરતેં દોનોં મિલ કર ઈસ દીન પર ખુદ ભી અમલ કરને ઔર ઈસકો દુનિયા મેં ફેલાને કી મેહનત કરેં ઔર સારી કાઈનાત કે લોગોં કો જહન્નમ કી આગ સે બચા કર જન્નત કે રાસ્તે પર ડાલને કી ફિક કરેં ઔર કુફર, મુનાફકીન કો સમજાએ ઔર ઉન કી તરફ સે મિલને વાલી તકલીફોં પર સબ્ર કરેં ઔર અગર વો ઈસ્લામ કી દાવત ફેલને કે બાદ ભી ઈસ્લામ કુબૂલ ના કરેં તો ફિર મુસલમાન ઉન કો (જિઝયા) દેને પર આમદા કરેં.

તાકે વો ઈસ દૌરાન મુસલમાનોં કે સાથ રહેં ઔર ઈન કે અખ્લાક વ મામલાત, મઆશરત ઔર ઈનકા રહેન સહેન દેખેં, અમલી તૌર સે ઈન ચીઝોં કા મુઆઈના કરેં, તાકે ઉનકે દિલોં મેં ઈસ્લામ કી મોહબ્બત, ઈસકી હક્કાનિયત ઔર સચ્ચાઈ બેઠ જાએ ઔર યે લોગ ભી કુફ ઔર જહન્નમ વાલી જિંદગી સે બચ કર જન્નત વાલી જિંદગી અપનાને વાલે બન જાએ.

ઈસ પર ભી વો ઈસ્લામ કુબૂલ ના કરેં તો ફિર

મુસલમાન મજબૂર હો કર ખુદા કી ઝમીન કો ઈન નાપાક લોગોં સે સાફ કરને કે લિએ જેહાદ કરેં ઓર જો લોગ મુસલમાન હો જાએં વો ઈસ શહેર મેં કુછ દિન આ કર ક્યામ કર કે ઈસ દીન કો સીખેં, ઓર ફિર વો ભી વાપસ અપને ઈલાકોં મેં જા કર દૂસરોં કો ઈસ્લામ સિખાએં.

અલગરઝ મદીના મુનવ્વરા ઈસ્લામ ફેલાને કા મરકઝ, ઓર નૌ મુસ્લિમોં કે લિએ અમલન ઓર ઈસ્માન ઈસ્લામ સીખને કા એક મદ્રસા બન ગયા થા, ઓર ઈસ દીને ઈસ્લામ કે ફેલાને, ઈસકે નૂર સે સારી દુનિયા કો રૌશન કરાને કે લિએ મદદ ઓર ઓરત પૂરે કે પૂરે તૌર સે ઈસ મેં શરીક થે.

જૈસા કે આપ ને પઢા હઝરત ઉસ્માન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને હિજરત કી, કૌમ, કબીલા, વતન કી કુર્બાની ઓર ઉનકી જુદાઈ બરદાશત કી ઈસી તરહ હઝરત રુકેયા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઓરત હોતે હુવે ઘર સે બેઘર હો ગઈ, વાલેદા કે સાએ સે મહેરૂમ હુઈ, વાલિદ કી શફકતોં સે દૂર હુઈ, બહેનોં વ સહેલિયોં કી જુદાઈ બરદાશત કી, ક્યું?

તાકે ખુદા કે દીન કા બોલ બાલા હો....., ઈસ્લામ કા કલ્મા ઝિંદા હો. ઈન્સાનિયત કુફ્ર ઓર શિર્ક સે બચ જાએ ઓર હમેશા હમેશા કી જહન્નમ સે બચ જાએ ઓર જન્નત મેં દાખિલ હોને વાલી હો જાએ.

સારી દુનિયા કે ઈન્સાન ચાહે વો હેજાઝ કે અરબી ઓર ફારસ કે અજમી હો, અફ્રીકા કે હબ્શી યા એશિયા કે હિંદી હો, યૂરોપ કે રૂમી યા બેબર કે યહૂદી હો, ગિતફાન કે ઈસાઈ, યા ઈરાન કે મજૂસી હો, અલ્લાહ વાહિદ કી વહેદાનિયત કો માન લે, અપને દિલોં સે શિર્ક કી ગંદગી નિકાલ કર તૌહીદ કી પાકી બિઠાએં ઓર મુહમ્મદ

સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી રિસાલત વ ખત્મે નુબુવ્વત પર ઈમાન લાને વાલે હો, ઓર ખત્મે નુબુવ્વત કી બરકત સે જો ઝિમ્માદારી મદ્દો ઓરતો પર હે ઉસ કો લે કર ચાર દાંગે આલમ મેં ફેલાને વાલે હો.

બહરહાલ હઝરત રુકૈયા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા દોબારા અપને શૌહર હઝરત ઉસ્માન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે સાથ મદીના મુનવ્વરા હિજરત કે લિએ રવાના હુઈ, ઓર શુરૂ મેં જા કર ઓસ બિન સાબિત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે ઘર ક્યામ ફરમાયા.

અબ વકત આયા કે સફર વ પરદેશ કી તકલીફે દૂર હો, શફીક વ રહીમ બાપ કે સાએ તલે બેટી પરવાન ચહે, સર કે તાજ વ બચ્ચોં કે બાપ ઉસ્માન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ જેસે ગની શૌહર કી મોહબ્બત વ ઉતૂફત મેં કુછ વકત ગુઝારે, બાપ અપને અરમાન પૂરે કરે, નવાસે નવાસિયોં કે હંસમુખ ગુંચોં કી ઈત્ર આમેઝ ખુશબુઓં કે ફૂલ ખિલે, ઈસ મહેકતે હુવે ચમન ઓર સર સબ્જ વ શાદાબ ગુલશન મેં નઈ બહાર આએ.

લેકિન કુદરત વાલે રબ્બે ઝુલ-જલાલ વલ ઈકરામ કો અબ યે મંઝૂર થા કે ઈસ બંદી કો જિસને અપની ઝિંદગી એસી ગુઝારી જેસા કે ઉસકા માલિક ચાહતા હે, અપને દીન કી હિફાઝત વ શૌહર કી વફા મેં સફર કી તકલીફે બરદાશત કી, પરદેશ કી ઝિંદગી અપનાઈ, દો હિજરતે કી, માં કી જુદાઈ બરદાશત કી, પહેલે શૌહર સે ઈસ્લામ કી ખાતિર તલાક લેના ગવારા ક્રિયા, અબ ઈસ કો અજર દિયા જાએ ઓર જન્નત જો ઈસ કા ઈન્તેઝાર કર રહી હે ઈસ કો અપને ઠિકાને પર પહોંચાયા જાએ.

## वफ़ात

सन २ डिजरी में रुक़ैया रदियल्लाहु तआला अन्हा के दाने निकले और निहायत तकलीफ़ हुई, लेकिन अब्दुल्लाह की ईस बंदी ने सफ़्र किया, आप सबल्लाहु अलैहि वसल्लम उस वक़्त बहर की तैयारी इरमा रहे थे, और रवांगी के वक़्त उज़रत उस्मान रदियल्लाहु तआला अन्हु को तीमारदारी के लिअे छोण कर रवाना हुवे.

औन उसी वक़्त जब जैद बिन हारेसा रदियल्लाहु तआला अन्हु ने इतेह की ખुश ખબरी सुनाई, ये मां बाप की आंખों का तारा, घर त्तर की उम्मीदों का मरकज़, अब्दुल्लाह की प्यारी मां, दुनिया से रुप्सत हो कर जा रही हैं और ईस तरह नहीं जिस तरह अपने वतन से उष्ण या मक्का से मदीना रुप्सत हो कर जा रही थीं, बल्के वहां जा रही थीं जहां जा कर फिर कोई वापस नहीं आता.

आप सबल्लाहु अलैहि वसल्लम गज़वा की वजह से उनके जनाजे में शरीक ना हो सके, लेकिन जब वो वापस आये और ईस वाक़ेआ की ईत्तेला हुई तो निहायत रंजुदा हो कर क़ब्र पर तशरीफ़ लाये, हाअे किस क़लम के बस में है के बाप के रंज की तरजुमानी कर सके, हाअे अब कौन है जो अब्दुल्लाह के सर पर हाथ ફेरे, वो मासूम मां से ज़ुदाई के ग़म में कैसा बिलक़ रहा होग़ा, कया उसके सर पर अब वही हाथ ફेरेगा जो यतीमों और ग़मज़दों, बेकसों और बे वारिसों, सब का हकीकी वाली और वारिस है.

हाअे अय रुक़ैया! कया अब्दुल्लाह की मासूम हरकतें देખने का अरमान और डौस्ला क़ब्र ही में ले गई, अब कौन है जो छोटी बहिन, ખांतूने जन्मत इतेमा बतूल

કે આંસૂ પોંછે, હાએ અબ ઉમ્મે કુલસૂમ કે મજરૂહ દિલ પર કૌન મરહમ રખેગા? અભી અપને હાથો સે નન્હે માસૂમ બચ્ચે કી પરવરિશ ભી ના કરની પાઈ થી ઓર દાઈએ અજલ કો લબ્બૈક કહા.

સલામતી હો, અય ઉસ્માન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ આપકે સબ્ર પર કે આપને ઈસ દીન કો સારે આલમ મેં ફૈલાને કી ખાતિર જિસ નઈ નવેલી દુલ્હન કો ઉસકે માં બાપ સે છુળા કર વતન સે બે વતન કરકે, ઉસ કે બચપન કી સહેલિયોં સે જુદા કરકે, ઉસકા ડોલા બળે શૌક વ અરમાન સે અપને હાં લા કર ઉતારા થા ઓર જિસ કા લિબાસે ઉરૂસ અભી મૈલા નહીં હોને પાયા થા, ઉસ સે અપને નૂરે નઝર લખ્તે જિગર કે અરમાનોં વ હસરતોં કો અપને સાથ લે જાના મુકદ્દર થા, ઓર અખીર વક્ત મેં કુછ ઠીકે સાંસ સુકૂન સે લેને કા મૌકા મિલા, તો હમેશા કે લિએ રુખ્સત હો કર ચલી ગઈ, ઓર આપ ને સબ્ર ક્રિયા.

અય રુકૈયા! અય ખાતૂને જન્નત, આપ સલામ કુબૂલ કર લીજિયે હમ બાદ મેં આને વાલી અપની બહેનોં ઓર અપને ભાઈયોં કી તરફસે, સલામ, રહેમત ઓર મગફેરત ઓર રહેમત કી દિલ સે નિકલી હુઈ અન ગિનત દુઆઓં કા હદિયા હકીર કુબૂલ કીજિયે.

ખુદા કરે આપકી સિફાત કા સાયા હમારી બચ્ચિયોં ઓર બહેનોં પર ભી પળે ઓર યૌમે હશર મેં આપ કી સફ મેં હમારી બહેનોં બચ્ચિયોં કો ભી જગા મિલ જાએ. આમીન સુમ્મ આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

## \* ઉમ્મે હકીમ રદિયલ્લાહુ \* તઆલા અન્હા બિન્તે અલ્હારિસ “મુજાહેદા”

યે ઉમ્મે હકીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા બળી બહાદુર દિલ મુજાહેદા ઔરતોં મેં સે થીં ઔર ઈસ કે સાથ સાથ અપને શૌહર સે સચ્ચી મોહબ્બત કરને વાલી થીં, ઈસ્લામ લાને સે પહેલે અપને શૌહર કે સાથ ઉહદ કી લગાઈ મેં કાફિરોં કી તરફસે શરીક હુઈ.

લેકિન ફત્હે મક્કા કે વકત અલ્લાહ ને ઈસ્લામ કી હક્કાનિયત દિલ મેં ડાલ દી, અપની ફિતરી સલામત રવી કી બિના પર ઈસ્લામ કુબૂલ કરને મેં બહોત જલ્દી કી ઔર મુસલમાન હો ગઈ મગર ખાવિદ ને બાત ના માની ઔર જાન બચા કર યમન ભાગ ગએ ઔર ઈસ્લામ ના લાએ.

## શૌહર કો જહન્નમ કી આગ સે બચાને કી ફિક

કયૂંકે ઉન કો શૌહર સે બહોત ઝિયાદા મોહબ્બત થી જેસા કે એક સચ્ચી વફાદાર બીવી કો અપને શૌહર સે હોના ચાહિયે, આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે ઉન્હોં ને અપને શૌહર કે લિએ અમન ચાહા તો રહેમતે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે અપની કુશાદા દિલ વ દામને અફવ સે જો સબ કે લિએ આમ થા (યહાં તક કે અપને જાની દુશ્મનોં ઔર ખૂન કે પ્યાસોં કે લિએ ભી યે માફી કા દસ્તરખ્વાન બિછા હુવા થા) અમન દે દિયા.

और ये अपने भाविंद को जहन्नम की आग से बचाने, और हमेशा हमेशा की नाकामी व दुस्वार्थ और जिल्दत से बचाने के लिये, दूँते दूँते यमन पहुँची, उनको साहिले समुन्दर पर पाया जब वो कशती में सफ़र के लिये तैयार हो चुके थे, उनको आवाज़ दे कर रोका और अजब मोहब्बत भरे अदज़ाज़ में उन को ખिताब કરમા કર દીને ઈસ્લામ કુબૂલ કરને કી દાવત દી.

ઈસ ઔરત કા હકીમાના અંદાજ દેખિયો! વાકેઅતન હકીમા થી, સબ સે પહેલે ઉન કો અપને ખૂની રિશતે સે મુખાતિબ કરકે અપને કરીબ ક્રિયા ઔર કહા:

अय मेरे यया के भेटे.

और ये ફિતરી અમલ હે કે ખૂની રિશતે કી પુકાર મોહબ્બત કે મુરદા જઝબાત મેં નઈ રૂહ ડાલ કર ઉન કો જિંદા કર દેતી હે ઔર ઈન્સાન મજબૂર હો કર અપને મહેબૂબ કી પુકાર પર લબ્બૈક કેહ દેતા હે.

جنتك من اوصل الناس وابر الناس وخير الناس!

મેં આપકે પાસ આઈ હું એક એસે રહેમ દિલ આદમી કી તરફસે જો સબ લોગોં સે મિલાપ રખને વાલા, સિલા રહેમી કરને વાલા, લોગોં મેં સબસે જિયાદા નેક ઔર સબસે જિયાદા અચ્છાઈયોં ઔર ભલાઈયોં કા માલિક હે”.

ઈસ લિએ આપ અપને આપકો હલાક ના કીજિયે મેરે સાથ ચલ કર ઈમાન લે આઈયે. ઔર મૈને આપકે લિએ ઉનસે અમન ચાહા હે ઔર ઉન્હોંને આપકો અમન ભી દે દિયા હે.

તો ઉનકે શૌહર ને તઅજ્ઝબ સે પૂછા انت فعلت ذلك؟  
કયા આપ ને એસા કર લિયા હે?

તો ઉન્હોંને કહા જી હાં એસા હી હુવા હે, તો ये



વાપસ લોટે ઓર ઈસ્લામ કુબૂલ ક્રિયા ઓર ફિર અપને તમામ ગુનાહોં કા કફારા અદા ક્રિયા ઓર ફિર ઈસ્લામ ફેલાને મેં જ્ઞાન તોળ મેહનત કી, નિહાયત જોશ વ ખરોશ સે ગઝવાત મેં શિરકત કી, બળી બહાદુરી ઓર જાંબાઝી સે ઈસ્લામ કે લિએ લળે.

હઝરત અબુ બકર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે ઝમાનએ ખિલાફત મેં જબ રૂમિયોં સે જંગ છિળી તો ઉમ્મે હકીમ અપને શૌહર અકરમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે સાથ શામ કે કિનારે બસ્તી યરમોક ગઈ, વહાં ઉન કે શૌહર શહીદ હો કર અલ્લાહ કો પ્યારે હો ગએ.

## દૂસરા નિકાહ

ફિર ઈદત કે બાદ ખાલિદ બિન સઈદ સે ઉન કા નિકાહ દમિશ્ક કી બસ્તી મરજુસ્સફર મેં હુવા, શૌહર ને રસ્મે ઉરૂસી અદા કરને કી તૈયારી કી તો ઉમ્મે હકીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને કહા:

રૂમિયોં કે હમલા કરને કા હર વક્ત અંદેશા હે લેહાઝા થોળા સા તવક્કુફ કર લો! ખાલિદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને ફરમાયા મુજે ઈસ મઅરકા મેં અપને શહીદ હોને કા યકીન હે તો વો ભી રાઝી હો ગઈ. વહી એક પુલ કે પાસ જિસ કો અબ قطره ام حکیم  
કહેતે હૈં, ખીમે મેં રુખ્સતી હુવી, ખાલિદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ મૈદાને જંગ મેં ગએ ઓર શહાદત હાસિલ કી, ઈસકે બાદ ઉમ્મે હકીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઉઠી ઓર ચૂકે યે ખાલિદ બિન વલીદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કી ભાન્જી થી, ઉનકી વાલેદા ફાતેમા બિન્તે વલીદ હઝરત ખાલિદ બિન વલીદ કી હમશીરા થી, તો ભાન્જી

पर भी बड़ादूरी और हिम्मत और ज़ूरत का ये असर था કે ये ખુદ ઉઠીં और કાફિરોં સે મુકાબલા કિયા, બહાદૂરી और દિલેરી કે સાથ મકાન કે ખૂંટે સે સાત આદમિયોં કો કતલ કિયા.

હઝરત શૈખુલ હદીસ સાહબ રહેમતુલ્લાહુ તઆલા વિખતે હેં:

હમારે ઝમાના કી ઔરત તો દરકિનાર મર્દ ભી એસે વકત મેં નિકાહ કરને કો તૈયાર નહીં હોતા और अगर निकाह हो भी जाता तो अयानक शहादत पर रोते रोते ना भावूम कितने दिन सोग में गुजर जाते. अल्લાह तआला की ईस બંદી ને ખુદ ભી જેહાદ શુરૂ કર દિયા और औरत હો કર સાત આદમિયોં કો કતલ કિયા.

ઈસ વાકેઆ સે એક ઔર સબક યે ભી મિલા કે બીવી અપને શૌહર કી આખેરત સંવારને કી ભી ફિક કરે.

## શૌહર કો દીનદાર બનાના બીવી કી ઝિમ્માદારી હે

હકીમુલ ઉમ્મત હઝરત થાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાતે હેં ઔરતેં દીની હુકૂક મેં એક કોતાહી યે કરતી હેં કે મર્દ કો જહન્નમ કી આગ સે બચાને કી કોશિશ નહીં કરતી. યાની ઈસકી કુછ પરવાહ નહીં કરતી હેં કે મર્દ હમારે વાસ્તે કમાઈ કરને મેં હરામ મેં મુખ્તેલા હે, और कमाने में रिशवत, जूट, कर्ज की अदम अदायगी, वादा ખિલાફી વગૈરા સે એતેરાઝ નહીં કરતા, अगर ऐसा હે તો ઉસકો સમજાએ કે તુમ હરામ વ મશકૂક આમદની મત લાયા કરો, હમ હલાલ કી ચટની રોટી પર હી ગુઝરા કર લેંગે. અલા હાઝા અગર મર્દ નમાઝ ના પઢતા હો તો ઉસ

को बिल्कुल नसीहत नहीं करतीं. डावांडे अपनी गरज और अपने फायदे के लिये उस से सब कुछ करवा लेती हैं. (माफ़ूज़ अज़ तोहफ़ा ज़ौज़ैन, स. ५८)

अगर औरत मर्द को दीनदार बनाना चाहे तो उस को कुछ मुश्किल नहीं, मगर ईस के लिये ज़रूरत ईस की है के पहले तुम खुद दीनदार बनो, नमाज़ और रोज़े की पाबंदी करो फिर मर्द को नसीहत करो तो ईश्या अल्लाह ज़रूर असर होगा. सुब्ह से मुस्तक़िल तरह कमाने में शौहर और बय्यों का लगना ये भी मुनासिब नहीं, बल्के शौहर और लणकों को समझाओ, हम सिर्फ़ कमाने जाने पीने के लिये दुनिया में नहीं आये, कुछ वक़्त दिन में अल्लाह के दीन को भी दो, कुछ वक़्त मस्जिद में बैठो.

अल्लाह के रास्ते में निकले हुवे महेमानों की नुसरत करो. अहेले महेल्वा, रिशतादार, बीमारों की अयादत करो, रोज़ाना सुरओ यासीन की तिलावत का ओहतेमाम करो, अल्लाह का ज़िक्र करो, महेल्वे के तमाम अफ़राद दीनदार बन जाओ, दर घर में अल्लाह का पूरा दीन ज़िंदा हो जाओ, नबी करीम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम के तरीके मर्दों औरतों में ज़िंदा हो जाओ, ईस मेहनत के लिये कुछ वक़्त निकालो.

कारोबार की झिंक करना और ईसी में दिन रात के कीमती लम्हात लगा देना सय्ये मुसलमान का शेवा नहीं, हुजूरे अकरम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम आपरी नबी थे अब उनके बाद नबियों वाला काम अल्लाह तआला ने हम में से दर मर्द व औरत के ज़िम्मे लगा दिया है के जिस तरह अंबिया अलैहिमुस्सलातु वसल्लाम ईंसानों को जहन्नम की आग से बचाने की झिंक करते थे उसी

તરહ હમ સબકો યે ફિક કરની હોગી, અબ યે હમારી ઝિમ્માદારી હે.

જિસ તરહ હમ કારોબાર, મુલાઝેમત વગૈરા કે લિએ વકત નિકાલતે હૈ ઈસી તરહ દુનિયા સે કુફ મિટ જાએ, અલ્લાહ કે અહેકામાત ઝિંદા હો જાએ, હર આદમી અલ્લાહ તઆલા કો રાઝી કરને વાલા બન જાએ ઈસ બાત કી ફિક ઓર મેહનત કે લિએ ભી હમે વકત નિકાલના હોગા, ઈસી તરીકે સે શૌહર કો ઓર બેટો કો સમજાએ. ઈસી તરહ બેટિયો, બહેનો કો ભી સમજાએ, ઘર આને વાલી મહેમાન ઔરત કો સમજાએ કે હમ મેં સે હર મર્દ ઓર હર ઔરત કી ઝિમ્માદારી હે કે હમ સબ ઈસ કે લિએ ફિક કરે દુઆએ કરે કે અલ્લાહ તઆલા કા પૂરા દીન પૂરી દુનિયા મેં ઝિંદા હો જાએ.

જિસ તરહ હુજૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઓર સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ અજમઈન કે સાથ સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના ને ભી દીન કો ફેલાને કે લિએ મેહનત કી, હર કિસ્મ કી કુર્બાનિયાં દી, બેવા હોના બરદાશત કિયા, બચ્ચો કા યતીમ હોના બરદાશત કિયા, ગરમી બરદાશત કી, ઈસ લિએ તાકે અલ્લાહ કા દીન ઝિંદા હો જાએ, ઈસ્લામ કા બોલ બાલા હો જાએ, દુનિયા સે કુફ મિટ જાએ, ઈમાન ઝિંદા હો જાએ ઈસ લિએ હમ કો ભી ઈસ દીન કે લિએ હર કિસ્મ કી કુર્બાની દેની ચાહિયે. અપને આપ કો ઈસ દીન પર બપા દેના ચાહિયે, મહેલ્લા કી તમામ ઔરતે ૧૦૦ ફીસદ અલ્લાહ કો રાઝી કરને વાલી બન જાએ ઓર ઈસ બાત કી ફિક ઓર મેહનત મેં લગ જાએ કે દુનિયા કી તમામ ઔરતે કિસ તરહ અલ્લાહ કો રાઝી કરને વાલી બન જાએ, ઈસ કે લિએ હમે સોચના ચાહિયે, દુઆએ

માંગની ચાહિયે, હર મિલને જુલને વાલી ઔરત કો ઈસ પર તૈયાર કરના ચાહિયે કે વો ભી ઈસ કી ફિક કરે ઔર ઈસ પર મેહનત કરે. અલ્લાહ તઆલા હમ સબ મર્દ ઔરતો કો ઈસ ઝિમ્માદારી કો અદા કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ, જો ખત્મે નુબુવ્વત કી બરકત સે હમારે સુપુર્દ કર દી ગઈ હૈ ઔર અબ તક ઈસ ઝિમ્માદારી સે જો ગાફિલ રહે ઉસ પર હમે માફ ફરમાએ, આમીન.

## બીવી કા શૌહર કો નિકાહ કે ઝરિયે મુસલમાન બનાના

હઝરત અનસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ફરમાતે હું કે હઝરત અબુ તલ્હા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને ઈસ્લામ લાને સે પહેલે (મેરી વાલેદા) હઝરત ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો નિકાહ કા પૈગામ દિયા. ઉન્હોને કહા અય અબુ તલ્હા! કયા તુમ નહીં જાનતે હો કે તુમ જિસ ખુદા કી ઈબાદત કરતે હો વો તો ઝમીન સે ઉગને વાલા દરખ્ત હૈ? ઉન્હોને કહા હાં? ઉમ્મે સલીમ ને કહા દરખ્ત કી ઈબાદત કરતે હુવે તુમ્હે શર્મ નહીં આતી. અગર તુમ મુસલમાન હો જાઓ તો મૈં તુમ સે ઈસ્લામ કે અલાવા કિસી કિસ્મ કે મહેર કા મુતાલેબા નહીં કરુંગી, ઉન્હો ને કહા અચ્છા મૈં ઝરા સોચ લૂં ઔર ચલે ગએ ઔર થોળી દેર કે બાદ આ કર કલ્મા શહાદત

اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمداً رسول الله.

પઢ લિયા તો હઝરત ઉમ્મે સલીમ ને કહા અય અનસ! મેરા નિકાહ અબુ તલ્હા સે કર દો. યુનાંચે અનસ ને ઉનકા નિકાહ કરવા દિયા. (માખૂઝ અઝ હયાતુસ્સહાબા)

## शौहर को दीनदार बनाने में मुसलमान बीवी का नमूना

हमें उजरत उम्मे हकीम रहियेल्वाहु तआला अन्हा के वाकेआत से अेक बात ये भाबूम हुई के जब उन्हींने मजहबे उक, ईस्लाम कुबूल कर लिया तो आभिरकार अपनी कोशिशों और दुआओं से अपने शौहर को भी मुसलमान ही बना लिया, उन्हीं ने अपने शौहर को ईस्लाम में लाने का क़ितना ही प्यार और मोहब्बत से भरा हुवा तरीका ईस्तेमाल किया।

ईन्हीं के सर पर सेहरा और ताज है ईनके शौहर के मुसलमान होने का, के यही ज़रिया बन गई अपने शौहर को जहन्नम से बचाने और जन्नत की तरफ़ लाने का, ईन्हीं की पेशानी पर निशाने ईज्जत है शौहर की मोहब्बत व वफ़ादारी का, ईन्हीं की क़िस्मत पे सआदते अज़िया का साया है अेक मुजाहिद को तैयार करने का, ईन्हीं की रफ़ाक़त व प्तिदमत, तसल्ली व तशफ़्फ़ी का सिवा है अपने शौहर को दरजाते शहादत दिल्वाने का, ईन्हीं की दिलेरी व बहादुरी पर असर है अपने मामूँ ज़ाविद बिन वलीद का, ईन्हीं पर इफ़्र है तारीफ़ के अनमिट सफ़ात को दो शहीद शौहरों की बीवी बनने का, ईन्हीं की जिंदगी नमूना है हमारी मुसलमान बहनों के लिये शौहर को दीनदार बनाने का।

अगर आज भी मुसलमान बीवियां अपने शौहरों को जो (अल्हम्दु लिद्वाह अगरये मुसलमान हैं लेकिन) ईस्लाम के किसी हुक़म से गाईब हैं या कोई ऐसा अमल कर रहे हैं जिस की वज़ा से मालिक और आकाये रहीम करीम नाराज़ होंगे, और आप्नेरत में ईसकी सज़ा

ਭੁਗਤਨੇ ਦੀ ਵਜ਼ਾ ਸੇ ਜੁਲਨਮ ਮੇਂ ਜਾਨਾ ਪਯੋਗਾ, ਤੋ ਈਸ ਤੇ  
ਲਿਐ ਧਈ ਅਲ੍ਹਾਭ ਈਜ਼ਤਯਾਰ ਕਰੇਂ, ਪਛੇਲੇ ਉਨ ਸੇ ਖੂਭ  
ਮੋਹਭਭਤ ਕਰੇਂ, ਔਰ ਮੋਹਭਭਤ ਕਾ ਰਾਸ਼ਤਾ ਈਤਾਅਤ ਔਰ  
ਉਨਕੇ ਛੁਕਮੋਂ ਕੋ ਮਾਨਨਾ ਹੈ, ਲੇਛਾਯਾ ਕਿਸੀ ਟਰਫ਼ ਉਨਕੀ  
ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਕਰਕੇ, ਯਾ ਉਨ ਤੇ ਸਾਮਨੇ ਯਭਾਨ ਫ਼ਰਾਜ਼ੀ ਕਰਨੇ  
ਯਾ ਅਪਨੀ ਗਲ਼ੀ ਕਾ ਅਤੇਰਾਫ਼ ਵ ਈਕਰਾਰ ਨਾ ਕਰਕੇ, ਯਾ  
ਸਖ਼ਤੀ ਯਾ ਗੁਸ਼ਸੇ ਸੇ ਭੇ ਅਫ਼ਭੀ ਸੇ ਕੋਈ ਭਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ ਕੋ  
ਨਾਰਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੇਂ.

ਫ਼ਿਰ ਖੂਭ ਉਨ ਤੇ ਲਿਐ ਅਲ੍ਹਾਭ ਮਿਯਾਂ ਸੇ ਫ਼ੁਆ  
ਮਾਂਗੇਂ ਤੇ ਅਧ ਅਲ੍ਹਾਭ! ਮੇਰੇ ਸ਼ੌਫ਼ਰ, ਭੇਟੋਂ ਲਾਓਯੋਂ ਕੋ  
ਨਮਾਜ਼ੀ, ਈਨਫ਼ਾਰ, ਗੁਨਾਛੋਂ ਸੇ ਭਯਨੇ ਵਾਲਾ, ਨੇਕਿਯੋਂ ਸੇ  
ਮੋਹਭਭਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ, ਈਨ ਕੋ ਫ਼ੁਨਿਯਾ ਮੇਂ ਝੈਲਾਨੇ ਵਾਲਾ,  
ਮੁਜ਼ਾਫ਼ਿਫ਼ ਔਰ ਫ਼ਾਓਂ ਭਨਾ ਈਜ਼ਿਯੇ ਔਰ ਉਨਕੋ ਜ਼ਾਮੇ ਸ਼ਾਫ਼ਾਹਤ  
ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾ ਈਜ਼ਿਯੇ, ਉਨਕੀ ਕੁਝੇਂ ਫ਼ੂਰ ਸੇ ਫ਼ੂਰ ਮੁਲ਼ਕੋਂ ਮੇਂ ਖ਼ੁਫ਼ਾ  
ਤੇ ਈਨ ਤੇ ਭਾਗ, ਔਰ ਗੁਲ਼ਸ਼ਨੇ ਮੁਹੰਮਦੀ ਤੇ ਲਗਾਏ ਫ਼ੁਵੇ  
ਪੌਫ਼ੋਂ ਕੀ ਆਭਯਾਰੀ ਕਰਤੇ ਫ਼ੁਵੇ ਭਨਨਾ ਮੁਕਦਰ ਫ਼ਰਮਾਓਯੇ, ਉਨ  
ਤੇ ਛਾਥੋਂ ਸੇ ਭੁਜ਼ਫ਼ਿਲੀ ਕੀ ਯੂਯਿਯਾਂ, ਔਰ ਉਨਕੇ ਕਾਨੋਂ ਸੇ ਖ਼ੌਫ਼  
ਕੀ ਭਾਲਿਯਾਂ ਉਤਾਰ ਈਜ਼ਿਯੇ, ਉਨਕੇ ਫ਼ਿਲੋਂ ਸੇ ਫ਼ੁਨਿਯਾ ਮੇਂ  
ਫ਼ਮੇਸ਼ਾ ਰਹੇਨੇ ਕਾ ਖ਼ਯਾਲ ਨਿਕਾਲ ਈਜ਼ਿਯੇ, ਅਪਨੀ ਔਰ  
ਅਪਨੇ ਰਸੂਲ਼ ਸਲ੍ਹਲ੍ਹਾਫ਼ੁ ਅਲੈਫ਼ਿ ਵਸਲ੍ਹਮ ਕੀ ਮੋਹਭਭਤ ਸੇ  
ਉਨਕੇ ਫ਼ਿਲ ਵ ਫ਼ਿਮਾਗ ਕੋ ਸਰ ਸਭਲ਼ ਵ ਸ਼ਾਫ਼ਾਭ ਕਰ ਈਜ਼ਿਯੇ,  
ਔਰ ਈਸ ਈਨ, ਈਸ ਪਰ ਮਰ ਮਿਟਨਾ ਔਰ ਜ਼ਾਨ ਫ਼ੇ ਫ਼ੇਨਾ  
ਆਸਾਨ ਫ਼ਰਮਾ ਈਜ਼ਿਯੇ, ਆਮੀਨ.

ਔਰ ਫ਼ਿਰ ਘਰ ਮੇਂ ਲਯਾਓਂ ਔਰ ਯਗਯੇ ਕੀ ਆਗ  
ਲਗਾਏ ਭਗੈਰ ਮੋਹਭਭਤ ਔਰ ਸ਼ਕ਼ਕਤ ਲਮਰੇ ਲਫ਼ੇਜ਼ੇ ਮੇਂ ਉਨਕੋ  
ਭਾਅਫ਼ਭ ਟਰੀਕੇ ਪਰ ਫ਼ਾਵਤ ਫ਼ੇ, ਅਗਰ ਵੋ ਫ਼ਰਾਮ ਕਮਾਓਂ ਮੇਂ  
ਮੁਲ਼ਵਿਸ਼ ਫ਼ੈਂ, ਸੂਫ਼ ਕਾ ਕਾਮ ਕਰਤੇ ਫ਼ੈਂ, ਯਾ ਭੂਟ ਭੋਲ਼ ਕਰ ਸੌਫ਼ਾ  
ਭੇਯਤੇ ਫ਼ੈਂ ਯਾ ਫ਼ਰਾਮ ਅਸ਼ਯਾ ਕੀ ਤਿਜ਼ਾਰਤ ਕਰਤੇ ਫ਼ੈਂ, ਯਾ

रिश्वत की आहत है या लोगों से कर्ज ले कर वक्त पर अदा नहीं करते, अगर ये भुराईया हैं तो उनकी ईस्लाह की कोशिश करें, बार बार उनको समझाईये, अच्छे माडोल में उनको भेजिये, रातों को उठ कर आधी रात में आंसुओं वाली दुआ के साथ अल्लाह से उन के लिये छिदायत और तौफीक मांगिये.

ये आमाव अगर अबु जहेल के भेटे का दिल मोम कर सकते हैं और उसको कुर्क व शिर्क से ईस काम की तरफ़ माईल कर सकते हैं,

तो क्या आपके शौहर, भाई, भेटे, दामाद का दिल नर्म नहीं कर सकते, बिलकुल कर सकते हैं, कर के देजिये, रातों को उठ कर और इर्ज नमाजों के बाद रो रो कर गर्म गर्म आंसू बहा कर दुआओं करे, मोडब्बत व ईताअत का सुलूक, और नरमी के साथ दावत, और उर तकलीफ़ पर सन्न, ईन्शा अल्लाह उर मुश्किल को आसान, उर ખારઝાર को यमन, उर आतिशे नमरूद को गुलज़ारे ખલીल बना देगा, और आप की भुराई पूरी कर देगा,

जरा सोचें और गौर करें के उजरत उम्मे उकीम रहियल्लाहु तआला अन्हा अपने शौहर को जहन्नम की आग से बचाने के लिये मक्का मुकर्रमा के पछाणों से निकल कर उस जमाने में जब ना गाणी थी ना जहाज था, जंगल व बियाबान, मक्का के पछाणों का सफ़र करते हुवे अपने महेबूब शौहर को ढूंढते ढूंढते यमन के समुन्दर तक पछोंय गई, और शौहर को वहां पा लिया और आभिरकार आप सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम की ખિदमत में ले आई.

दूसरी बात ये है के उन्होंने शौहर का उक अदा करते हुवे ईस्लाम को फैलाने की ખातिर ईस्लाम का भी



ભરપૂર હક અદા કિયા ઔર અપને બાદ કી આને વાલી મુસલમાન બહેનોં કો યે સબક દે કર ગઈ કે મુસલમાન બીવી કી ઝિમ્માદારી સિફ અપને શૌહર ઔર બચ્ચોં તક હી મહેદૂદ નહીં જિસ તરહ મઠોં કી યે ઝિમ્માદારી હે કે ઈસ્લામ કો દુનિયા મેં ફેલાએ, ઈસી તરહ ઔરતેં ભી આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ઉમ્મત મેં હૈં ઔર ખત્મે નુબુવ્વત કી બરકત સે ઈન ઔરતોં કો ભી લાઝિમ હે કે ઈસ કી ફિક કરેં કે દુનિયા કે તમામ મઠ ઔર તમામ ઔરતેં ઈસ્લામ કુબૂલ કરેં, ઔર સહીહ મુસલમાન હોં જાએ, ઈસકે લિએ અગર શૌહર કે સાથ અપને મુલ્ક કે બાહર ભી હિજરત કરકે જાના પળે તો ઈસ કે લિએ તૈયાર રહેં જૈસા ઉમ્મે હીકમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા મક્કા મુકર્રમા સે શામ ગઈ, ઔર રુકૈયા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા મક્કા મુકર્રમા સે હબ્શા ગઈ. હઝરત ખન્સા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા અપને બેટોં કે સાથ ઈરાક ગઈ. ઉમ્મે હરામ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા જઝીરા કબ્રસ (સાઈપ્રસ) ગઈ ઔર વહીં ઈન્તેકાલ હુવા તો લોગોં ને ઉન કો વહીં દફન કર દિયા.

ઈસી તરહ ઔર બહોત સી સહાબિયાત દીન ફેલાને કે લિએ અપને શૌહર ઔર અપને મહારિમ કે સાથ દુનિયા મેં ગઈ ઔર ઉન ઔરતોં કી ચૂંકે કબ્રેં ભી અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં દીન ફેલાતે હુવે વતન સે દૂર દૂર શહેરોં ઔર મુલ્કોં મેં બની.

લેહાઝા આને વાલી મુસલમાન બહેનોં કે લિએ ક્યામત તક ઉનકી કબ્રેં ભી ગવાહ હૈં કે હમ ઘર સે વતન સે હિજરત કરકે અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં ગઈ ઔર સફર કી મુશક્કતેં ઔર તકલીફેં જેલીં, ઔર સરદિયાં ગરમિયાં બરદાશત કી ઔર આખરી સાંસ તક અલ્લાહ કે નામ કો

બુલંદ વ બાલા કરને કે લિએ મેહનત ઓર કોશિશ કી, ઉસી રાસ્તે કે અંદર જબ મૌત કા વકત આયા, અલ્લાહ કી તરફસે બુલાવા આ ગયા તો હમ ને સફર હી મેં ઉસકો લખ્બૈક કહા, ઓર વહીં મદફૂન હુઈ, આજ કી મુસલમાન બહેનોં કો ભી ચાહિયે કે અપને દિલોં મેં વલ્વલે ઓર જઝબે હૌસ્લે ઓર હસરતેં પૈદા કરે, અપની જાન વ અકલ, સલાહિયત વ માલ, સોચ ઓર ફિક્ક, સબ અલ્લાહ તઆલા કે દીન પર લગાએ, તાકે અલ્લાહ તઆલા કા દીન હર કચ્ચે પકડે ઘર મેં જિંદા હો જાએ. મઆશરત, રહેન સહેન મેં હુઝૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્વમ કે નૂરાની તરીકે જિંદા હો જાએ, ઈસી કી મેહનત વ કોશિશ કરતે કરતે હમેં ભી શહાદત નસીબ હો ઓર હમારી કબ્રેં ભી અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં બને, આખરી સાંસ તક હમ અલ્લાહ કે દીન કો ફૈલાતી રહે. યે તમન્ના હર મુસલમાન ઓરત કો અપને લિએ ઓર અપની બહેનોં ઓર બેટિયોં કે લિએ કરની ચાહિયે.

## બેવા કે લિએ દૂસરા નિકાહ ઐબ નહીં

ઈસ વાકેઆ સે હમેં યે સબક ભી મિલા કે અગર શૌહર કા ઈન્તેકાલ હો જાએ યા શહીદ હો જાએ તો યે નહીં કે રોતે રોતે હી સોગ મના કર સાલ્હા સાલ ગુઝાર દે, બલ્કે શર્મન મતલૂબા તરીકે પર ઈદત પૂરી કરે, ઓર દોબારા દીન કે કામ મેં અલ્લાહ કો રાઝી કરને મેં લગ જાએ.

ઓર ચૂંકે અલ્લાહ મિયાં કા હુકમ નિકાહ કરને કા હે, ઈસ લિએ દૂસરા નિકાહ કર લે, ઓર ઈસ મેં ભી કિસી કિસ્મ કી શર્મ મહેસૂસ ના કરે, ના દેર કરે. ઈસ હદીસ કો યાદ રખિયે કે અગર સહીહ રિશ્તા આ જાએ

જિસ કે દીન ઔર અપ્લાક સહીહ હોં ઔર ફિર ભી લોગ યાની રિશ્તાદાર નિકાહ ના કરાએ તો ઝમીન મેં એક ફિતના ઔર બહોત બખા ફસાદ વાકેઅ હો જાએગા.

ઈસી તરહ સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના બેવા હોતે હી ફીરન ઈદત કે ગુઝરને કે બાદ શાદી કર લિયા કરતી થી, તાકે આને વાલોં કે લિએ ભી એક ઉસ્વએ હસના ઔર અચ્છા નમૂના બાકી રહે. ઈસ લિએ તારીખ કી કિતાબોં મેં બહોત સારી સહાબિયાત કે હાવાત એસે મિલેંગે કે જિન કી કઈ કઈ શાદિયાં હુઈ હૈં, અપને શૌહર કી વફાત યા તલાક કે બાદ. મસ્લન આતેકા બિન્તે જૈદ બિન અમ્ર બિન નફીલુલ અદવિયા કી શાદી સબસે પહેલે અબ્દુલ્લાહ બિન અબી બકર સિદીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે હુઈ, ફિર જબ યે તાઈફ મેં શહીદ હો ગએ (ઔર ચૂંકે ઉનકો અપને શૌહર સે બે પનાહ મોહબ્બત થી, ઉન કે ઈન્તેકાલ પર ઉન્હોં ને યે શે'ર ભી કહા.)

فَالَيْتَ لَا تَنْفَكَ عَيْنِي حَزِينَةً

عَلَيْكَ وَلَا يَنْفَكَ جَسَدِي اغْبِرَا

તરજુમા: મૈને કસમ ખા લી હૈ કે આપકે શહીદ હો જાને કે બાદ આપકે ગમ મેં મેરી આંખ હમેશા પુર નમ ઔર જિસ્મ હમેશા ગુબાર આલૂદ રહેગા.

તો ફિર ઉન્હોંને જૈદ બિન ખત્તાબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે નિકાહ કિયા, વો ભી જંગે યમામા મેં શહીદ હો ગએ, ફિર ઉનકા નિકાહ હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે હુવા યહાં તક કે વો ભી શહીદ હો ગએ ઔર અલ્લાહ ને ઉન કો ભી બુલા લિયા તો ઉન્હોંને ઉન કી જુદાઈ કે ગમ મેં યે અશઆર પઢે.

عين جودى بعبرة ونحيب  
لا تملى على الامام النحيب  
فجعتى المومن بالقارس المعلم  
يوم الهياج والتوبيخ  
قل لاهل الضراء والبوس  
موتوا قد سقاة المنون كاس شعوب

તરજુમા: અય આંખ સખાવત કે સાથ રો કર આંસૂ બહા, ઉકતા મત જાઈયો રોને સે એસે નેક શરીફ ઈમામ પર, એક એસે માહિર શાહ સવાર કી મૌત ને અચાનક મુજે ગમગીન કર દિયા, જંગ ઔર બદલા દેને કે દિન મેં. તુમ કેહ દો ફુકરા વ મસાકીન સે ઔર પરેશાન હાલ લોગોં સે કે અબ તુમ મર જાઓ ઈસ લિએ કે મૌત ને એસે કરીમ ઔર સખી શખ્સ કો હમ સે જુદા કર દિયા જો ફકીરોં મિસ્કીનોં કી મદદ કરને વાલા થા, પરેશાન હાલ લોગોં કા સાથી વ ગમખવાર થા.

ફિર જુબેર બિન અવામ રહિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે ઉનકા નિકાહ હો ગયા, યહાં તક કે જબ વો ભી શહીદ હો ગએ તો હઝરત અલી રહિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને નિકાહ કા પૈગામ દિયા તો ઉન્હોં ને માઝરત કર દી કે મેં આપકે લિએ બુખલ કરતી હું (આપ ભી જલ્દ શહીદ ના હો જાઓ). એક ઔર રિવાયત મેં હે કે ઉનકે પહેલે શૌહર ને ઉનકે લિએ કુછ માલ મખસૂસ કર દિયા થા કે યે તુમ્હારે લિએ હૈ તાકે તુમ મેરે મરને કે બાદ કિસી ઔર સે નિકાહ ના કરો. લેકિન હઝરત ઉમર રહિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને ફરમાયા યે નાજાઈઝ વસિયત હૈ. જિસ ચીઝ કો અલ્લાહ તઆલા ને હલાલ રખા હૈ ઉસકો ઉન્હોંને હરામ

ક્યું ક્રિયા, લેહાઝા તુમ માલ શૌહર કે રિશ્તાદારોં પર લૌટા દો ઔર ખુદ દૂસરા નિકાહ કર લો.

ઈસ સે યે બાત બખૂબી માલૂમ હો ગઈ કે અગર કોઈ મદ કિસી ઔરત કો યે વસિયત કરકે જાએ કે મેરે બાદ નિકાહ ના કરના, તો ભી ઈસ વસિયત પર અમલ કરના જાઈઝ નહીં, બલ્કે અગર ગુનાહ કા ખતરા યા ઝન્ને ગાલિબ હો જાએ તો ઈસ વસિયત પર અમલ ના કરના વાજિબ વ ફર્જ કે હુકમ મેં હો જાતા હૈ.

અંદાઝા લગાઈયે, આતેકા કા પહેલા નિકાહ અબ્દુલ્લાહ બિન અબી બકર સે, ઉનકે શહીદ હોને કે બાદ ઝૈદ બિન ખત્તાબ સે, ઉનકે શહીદ હોને કે બાદ હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે, ઉનકે શહીદ હોને કે બાદ ઝુબૈર બિન અવામ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે હુવા, ઉનકે શહીદ હોને કે બાદ હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને પૈગામ ભેજા તો મઅઝરત કર દી. (અલ ઈસાબા, સ. ૩૫૭, જી. ૪)

ઈસી તરહ ઔર સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના કે કઈ કિસ્સે હૈં જિન્હોં ને શૌહરોં કી વફાત કે બાદ યા કિસી તરહ શૌહર સે શરઈ જુદાઈ કે બાદ દૂસરા નિકાહ કરને મેં કોઈ આર, શર્મ યા ઝિઝક મહેસૂસ નહીં કી.

હઝરત અસ્મા બિન્ત ઉમૈસ કા પહેલા નિકાહ હઝરત જાફર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે હુવા ઔર વો ગઝવા મૂતા મેં શહીદ હો ગએ તો અસ્મા કા નિકાહ અબુ બકર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે હુવા, વો શહીદ હુવે તો હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે નિકાહ હુવા. (સીરતુસ્સહાબિયાત, અલ ઈસાબા, સ. ૨૩૧ જી. ૪)

હઝરત ઉમ્મે કુલસૂમ બિન્ત ઉકબા રદિયલ્લાહુ

તઆલા અન્હા કા પહેલા નિકાહ જૈદ બિન હારેસા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે હુવા, જબ વો ગઝવા મૂતા મેં શહીદ હો ગએ તો ઝુબૈર બિન અવામ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે અકદે નિકાહ મેં આઈ, લેકિન ઉન્હો ને તલાક દે દી, તો હઝરત અબ્દુર્રહમાન બિન ઔફ સે નિકાહ હુવા, ઉન કી વફાત કે બાદ અમ્ર બિન અલઆસ સે નિકાહ હુવા. (અલ ઈસાબા, સ. ૪૮૧)

ઔર હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને તો આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે સિવા તમામ બેવા ઔરતોં સે નિકાહ ક્રિયા. સહાબા રિદવાનુલ્લાહ તઆલા અલૈહિમ અજમઈન કે ઝમાને મેં તો અગર કિસી ઔરત કા શૌહર ઈન્તેકાલ કર જાતા, યા તલાક દે દેતા તો ઈદત કે ફૌરન બાદ વો દૂસરા નિકાહ કર લેતી ઔર વહાં કે મર્દ ભી બેવા ઔરતોં સે નિકાહ કરને મેં કોઈ આર મહેસૂસ નહીં કરતે થે, ઈસી કા નતીજા થા કે ઐઘી હોમ કી ઝરૂરત પળતી થી ન અપના હોમ કી ન દારુલ ઈત્તામ કી.

ના નાઈટ કલ્બોં કે વજૂદ કી સૂરત મેં બે હયાઈ કો પરવાન ચઢને કા મૌકા મિલતા થા બલ્કે દૂસરા શૌહર પહેલે શૌહર કે અઝીઝોં મેં સે હોતા થા તો ઉન બચ્ચોં કો અપની હી તરબિયત મેં લે લેતા થા, બસૂરતે દીગર દધિયાલ વ નન્હિયાલ સંભાલ લેતે થે. પર ઈસકા દૂસરા નતીજા યે થા કે મર્દ બુરાઈયોં સે બચ જાતે થે, અગર જઝબાતે નફસાની ને મજબૂર ક્રિયા ઔર એક બીવી શર્અન માઝૂર હૈ યા કિસી વજા સે શૌહર કે લિયે મુકમ્મલ માયા તસ્કીન નહીં હૈ તો દૂસરી યા તીસરી બીવી ઈસ કમી કો પૂરા કર સકતી થી, જિસ કા લાઝમી નતીજા યે થા કે મર્દ મુકમ્મલ સુકૂન ઔર રાહત હાસિલ કર લેતા થા જો ઉસ કી ફિતરી ઔર તબઈ ઝરૂરત હૈ. ફિર વો કઈ

ધરેલૂ ઝગળો, જિસ્માની ઔર નફ્સાની કઈ બીમારિયો ઔર રૂહાની કઈ ગુનાહો ઔર બુરાઈયો સે બચ જાતા થા ઔર ઈન સબ કે અલાવા વાદએ ખુદાવંદી કે મુવાફિક રિઝક મેં ભી વુસ્અત ઔર બરકત ઔર યતીમ ઔર બેવા કી કફાલત પર રઝા ખુદાવંદી નસીબ હોતી થી જો દોનો જહાન મેં ઈન્આમાત ઔર રહેમતોં કી મોસ્લાધાર બારિશ કા સબબ બનતી થી વો હાસિલ હો જાતી થી. ઔર ખુદ બીવિયાં ભી અપને શૌહર કો દૂસરા નિકાહ કરને મેં માનેઅ ના હોતી થી, અગર હુકૂક કી રિઆયત સે હો ખુસૂસન જિન કે પાસ નાન નફ્કા વ સુકના ખર્ચા દેને ઔર અલગ રખને કી વુસ્અત હો ઔર ઉન કી નિયત ભી બેવાઓ, મુતલ્લકાત કી હમદર્દી ઔર ગમ ખ્વારી ઔર દિલદારી હો ઔર યતીમોં કી તરબિયત વ નિગરાની મકસૂદ હો, તો યે “નૂર અલા નૂર” હૈ, યહી ફિતરત કા મિઝાજ હૈ, યહી રૂહાની ઔર જિસ્માની બીમારિયો કા ઈલાજ હૈ, યહી મઆશરા કી પરેશાનિયો ઔર મુસીબતોં કી દવા હૈ ઔર યહી શરીઅત કા દર્સ હૈ, યહી ખુદા કે મહેબૂબોં કી સુન્નત હૈ, ઈસી મેં દુનિયા ઔર આખેરત કી ફલાહ ઔર નજાહ કી ઝમાનત હૈ, ઈસી મેં ગુનાહોં સે હિફાઝત હૈ, ઈસી મેં ફક કા ખાત્મા હૈ, યહી ગની (કુશાદગી) કા દરવાઝા હૈ.

**જિસકી બીવી નહીં વો મિસ્કીન હૈ**

નીઝ હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા યે ઈરશાદ ઉન મર્દો, ઔરતોં કી આંખોં કે સામને હર વકત રહેતા થા કે ફરમાયા નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને કે વો શખ્સ મિસ્કીન હૈ જિસ કી બીવી નહીં હો, સહાબા કિરામ રિઝવાનુલ્લાહ અલૈહિમ અઝમઈન ને

અર્જ ક્રિયા, ગો વો કસીરુલ માલ હો તબ ભી?

આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા ગો વો માલદાર હી કયૂં ના હો અગર બીવી નહીં હે વો મિસ્કીન હે. ફિર હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા:

## જિસ ઔરત કા શૌહર નહીં વો મિસ્કીના હે

વો ઔરત મિસ્કીના હે જિસ કા શૌહર નહીં હે, લોગોં ને પૂછા અય અલ્લાહ કે રસૂલ અગરયે ઉસ કે પાસ બહોત કુછ માલ હો તબ ભી મિસ્કીના હી હે, આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા હાં તબ ભી વો મિસ્કીના હે. (જમઉલ ફવાઈદ કિતાબુન્નિકાહ, જી. ૧ સ. ૨૧૬)

ઈસી તરહ એક મરતબા આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને અક્કાફ બિન બિશર તમીમી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે પૂછા અય અક્કાફ! તુમ્હારી બીવી હે?

જવાબ દિયા નહીં હે, આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને પૂછા લૌડી (બાંદી)?

ફરમાયા નહીં, ફિર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા સલાહિયત રખતે હો ઔર ખુશહાલ ભી હો ફિર ભી તુમ ને શાદી નહીં કી.

إذا انت من اخوان الشيطان. (جمع الفوائد)

તરજુમા: તબ તો તુમ શૈતાન કે ભાઈયોં મેં સે હો.

ઈસ્લામ મેં ઈન્સાનિયત કે લિએ ઔર ખુસૂસન ઈસ કે માનને વાલે મઘોં ઔરતોં કે લિએ (બગૈર ઉઝરે



શરઈ) ગૈર શાદી શુદ્ધ રહેના કિસી હાલ મેં પસંદ નહીં ક્રિયા. ઈસ પર ગૈર મામૂલી ઈસરાર કરવાયા ગયા ઓર ઈસ કિસ્મ કી શદીદ વઈદો વાલે અલ્લાહ ઈસ્તેમાલ ફરમાએ તાકે કિતનો ઓર ગુનાહોં કા જબ હી સે કલઅ કમઅ હો જાએ, ઓર બે હયાઈ, બદ નઝરી, ઝિનાકારી કે દરવાજે બિલકુલ બંદ હો જાએ, રહેમતે દો આલમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને અપના અમલ પેશ ફરમા કર નિકાહ સે અલગ રહેને વાલોં કો અપની જમાઅત મેં ના હોને કી ધમકી દી હે.

اتزوج، فمن رغب عن مستتي فليس مني.

તરજુમા: “મેં શાદી કરતા હું, પસ મેરે તરીકે સે એતેરાઝ કરને વાલા મુજસે નહીં હે”

ઔર એસે લોગોં કો શૈતાન કે ભાઈ (ઈસ કે મુઆવિન વ મદદગાર) ફરમાયા ગયા, ગૌર કરને કી બાત હે કે ઈસ્લામ ને અસ્મત વ ઈફ્ફત કે અન્મોલ સરમાયા કી હિફાઝત કે લિએ નિકાહ કી કિતની અહેમિયત બતલાઈ, બલકે ઈસ કી તરગીબ કે સાથ ઈસ કા વાદા ગિના ફરમાયા, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હે.

إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ.

તરજુમા: અગર વો (મર્દ ઓર ઓરત નિકાહ કરને વાલે) મુફલિસ હોંગે તો અલ્લાહ ઉન કો ગની કર દેગા અપને ફઝલ સે ઓર અલ્લાહ તઆલા વુસ્અત વાલા હે ઓર સબ કા હાલ ખૂબ જાનને વાલા હે.

ઈસ સે માલૂમ હુવા કે બે નિકાહ રહેના ઉમ્મ કી કિસી મંઝિલ મેં ભી બિલકુલ મુનાસિબ નહીં, ના મર્દ કે લિએ ના ઓરત કે લિએ, ઈસી લિએ હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઉદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ફરમાતે હે

“અગર મેરી જિંદગી કે સિફ ૧૦ રોઝ બાકી રેહ જાએ તો ભી નિકાહ કરના બેહતર સમજૂંગા, બગૈર નિકાહ કી હાલત મેં અલ્લાહ સે મિલના મુજે પસંદ નહીં હે”.

હઝરત મઆઝ બિન જબલ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કી દો બીવિયાં થી, તાઉન કી વબા મેં દોનોં કા ઈન્તેકાલ હો ગયા, ખુદ ભી ઈસ વબાઈ મર્ઝ મેં મુબ્તેલા થે મગર અપને અઝીઝોં સે ફરમાયા કે મેરા નિકાહ કરા દો મુજે યે અચ્છા માલૂમ નહીં હોતા કે ખુદા તઆલા કે સામને તજરુદ હી હાલત મેં યાની ઈસ તરહ કે મેરે નિકાહ મેં કોઈ ઔરત ના હો મેરી પેશી હો. (માખૂઝ અઝ શરેહ અહયા)

હઝરત મૌલાના ફઝલુર્રહમાન સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને પહેલી બીવી કે ઈન્તેકાલ પર અખીર ઉમ્ર મેં દૂસરી શાદી કી થી હાલાંકે ઈસ વક્ત મૌલાના કી ઉમ્ર ૧૦૦ બરસ સે ઉપર થી, મહેઝ ઈસ વજા સે કે હઝરત કો નાસૂર કા મર્ઝ હો ગયા થા ઈસકી દેખ ભાલ સિવાય બીવી કે હો નહીં સકતી થી, વો બેચારી અપને હાથ સે શબ વ રોઝ મેં કઈ મરતબા ઝખ્મ ઘોતી થી, સાફ કરતી થી નિહાયત ખુશી કે સાથ, કોઈ ગિરાની યા નફરત ઉનકો ના હોતી થી. દુનિયા મેં કોઈ ઈસ તઅલ્લુક કી નઝીર નહીં પેશ કર સકતા. હઝરત હાજી સાહબ ઈમ્દાદુલ્લાહ મુહાજિર મક્કી રહેમતુલ્લાહુ તઆલા ને આખરી ઉમ્ર મેં દૂસરા નિકાહ ક્રિયા જબ્કે પહેલી બીવી સાહિબા નાબીના હો ગઈ થી, યે બીવી હઝરત રહેમતુલ્લાહુ તઆલા કી ખિદમત કરતી ઔર સૌકન સાહિબા કી ભી. (માખૂઝ અઝ ઈસ્લામી શાદી)

બીવી આતી હે તો માલ ભી આતા હે

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસઉદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ફરમાતે હૈ કે શાદી કે ઝરિયે ગિના તલાશ કરો ઈસ લિએ કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા હે

(التمسوا الفتى في النكاح (ابن كثير ج ٣ ص ٢٨٦)

તરજુમા: “ગિના (માલ મેં વુસ્અત) નિકાહ મેં તલાશ કરો”.

ફક કો દૂર કરને કા ઝરિયા શાદી હે

હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ફરમાતી હૈ રસૂલુસ્સકલૈન સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હે કે ઔરતોં સે શાદી કરો વો તુમ્હારે હાં માલ ઔર દૌલત કા ઝરિયા સાબિત હોગી, યાની અલ્લાહ તઆલા ઉસકી આમદ કી વજા સે રોઝી મેં બરકત દેગા.

અહેદે નબવી મેં ખુદ ઝાતે બરકત, સરાપા રહેમત કે સામને ઈસ તરહ કે વાકેઆત પેશ આએ જો બતાતે હૈ કે તંગદસ્તી ઔર ફક વ ફકા કે ઈસ આલમ મેં શાદી કી, ઔર કરાઈ ગઈ તો અલ્લાહ તઆલા ને બરકત દી ઔર રિઝક કા સામાન મુહય્યા ક્રિયા, ઈસ મસ્અલે કી ગૈર મામૂલી અહેમિયત કા અંદાઝા ઈસ સે લગાઈયે કે ફક મેં આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને સહાબા કિરામ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ કો શાદી કા હુકમ ફરમાયા. હદીસ કી કિતાબોં મેં એસે બહોત સે વાકેઆત મઝકૂર હૈ.

કિસી કે પાસ કુછ ના થા સિર્ફ લોહે કી એક અંગૂઠી થી ઔર આપને ઉસે શાદી કા હુકમ દે દિયા, કિસી સહાબી કી તાલીમે કુર્આન પર શાદી કરા દી જિસ કે

પાસ ઉસ કે સિવા કોઈ દોલત ન થી. કોઈ ખિદમતે નબવી  
 علی صاحبہا الف تحیة وسلام تسليماً کبراً کبراً में आया, और  
 શાદી કી ખ્વાહિશ ઝાહિર કી ઔર ઉસકે પાસ એક ઈઝાર  
 લુંગી કે સિવા કુછ ના થા. આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ  
 વસલ્લમ ને ઉસે શાદી કી ઈજાઝત દે દી, કિસી ને અપની  
 બીવી કો સિફ જૂતી દી, હદ યે હે કે કુછ સત્તુ ઔર ખજૂર  
 પર શાદી કી ઈજાઝત દે દી, ઈન વાકેઆત કી તફ્સીલ કે  
 લિએ મિશકાત બાબુસ્સુદાક બુખારી વ મુસ્લિમ મિન  
 બાબુલ મહર વગૈરા મેં દેખે.

અગર તવાલત કા ખોફ ના હોતા તો ઈસ કો  
 તફ્સીલ સે બયાન કિયા જાતા ઔર જો તફ્સીલ સે દેખના  
 ચાહે તો “ઈસ્લામ કા નિઝમ્મે અસ્મત વ ઈફફત” નામી  
 કિતાબ કા મુતાલેઆ કરે, મુઅલ્લફ—મૌલાના બુરહાનુદીન  
 મુંબલી.

અલગરઝ હમં યહાં મુસલમાન બહેનોં કો બેવા યા  
 મુતલ્લકા ઔરત કો યે બાત સમજની હે કે વો ફીરન  
 ઈદત કે બાદ દૂસરી શાદી કર લિયા કરે. ઔર દૂસરી  
 બહેન ઈન કી મુઆવિન બને, ખુસૂસન પહેલી બીવી કો  
 અપને શૌહર કે લિએ દૂસરી શાદી કરને મેં માનેઅ ઔર  
 રુકાવટ ના બનના ચાહિયે ઔર ખુસૂસન અગર શૌહર  
 દૂસરી શાદી કિસી બેવા યા મુતલ્લકા યા કિસી એસી  
 ઔરત સે જિસ કી કિસી વજ્ર સે શાદી ના હો સકી હો,  
 કર રહા હો તો ઈસ મેં તો બિલખુસૂસ બિલકુલ રુકાવટ ના  
 બને. અકસર અવકાત અગર મર્દ કિસી ઔરત સે યે  
 હમદર્દી ઔર મહેરબાની, ગમ ખ્વારી વ દિલદારી કરના  
 ચાહતા હે ઔર ઉસકે પાસ વસાઈલ ભી હોતે હે ઔર  
 શરઈ શરાઈત કે સાથ દો યા ત્રીન શાદિયાં કર સકતા હે,  
 તો બજાય યે કે પહેલી બીવી ઉસકી મુઆવિન બને, યે

માનેઅ બન જાતી હું ઔર રુકાવટ ડાલતી હું.

તઅજ્ઞબ હે કે ઔરત ખુદ હી કિસી મુસલમાન બહેન કી ભલાઈ નહીં ચાહતી, અગર ગૌર કિયા જાએ તો ઔરત ખુદ ઔરત કે લિએ જાલેમા હે, ગૌર કીજિયે ઈસ્લામ ને શાદી કો ઈતની અહેમિયત ક્યું દી? પૈગમ્બરે ઈસ્લામ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને લોગોં કી શાદી એસે તંગદસ્તી મેં ક્યું કરાઈ?

સોચા જાએ તો યહી માલૂમ હોગા કે સારા એહતેમામ ઈસ લિએ અમલ મેં આયા કે ઈફકત વ અસ્મત કી પાકીઝગી જિંદગી મેં મય્યસર આએ, હયા વ શર્મ કી મઆશરા મેં હિફાઝત હો, જાઈઝ તૌર પર બચ્ચે પૈદા હો જિસ સેં પાક બાઝી ફેલે, ફિર દુનિયા મેં અખ્લાક વ ઈઝઝત વ આબરૂ કી મિટ્ટી પલીદ ના હો સકે.

**બેવા કે લિએ નિકાહ ક્યું ઝરૂરી હે?**

હમ યહાં એક વાકેઆ મખઝને અખ્લાક સે નકલ કરતે હું, મૌલાના મુખ્હાની રહેમતુલ્લાહુ તઆલા લિખતે હું,

અઝીમાબાદ મેં એક ઔરત બહોત છોટી ઉમ્ર મેં બેવા હો ગઈ, ઉસ ને હમેશા રોઝા રખના ઔર હર વકત ઈબાદત કરના અપના મામૂલ બના લિયા. ગોયા હકીકી મઅનોં મેં સાઈમતુન્નાહાર ઔર કાઈમતુલ્લૈલ બન ગઈ, દિન કો રોઝા રખને વાલી રાત કો ઈબાદત કરને વાલી.

રોઝા ઈફતાર કરતે વકત શામ કો સૂખી રોટી યા ગેહું કી ભૂસી ખાના ઈખ્તિયાર કિયા ઔર શબ વ રોઝ તિલાવતે કુર્આન મજીદ મેં મશગૂલ રહેતી. ઈસી હાલત મેં વો બૂઢી હો ગઈ. સૈકળોં ઔરતેં ઉસકી નફસ કશી ઔર સચ્ચી પારસાઈ કો દેખ કર ઉસકી મુરીદ હો ગઈ. મરતે

વક્ત ઉસ ને સબ ઔરતોં કો બુલા કર પૂછા કે મૈને કેસી પાક દામની, પારસાઈ ઔર ઈઝઝત વ હુરમત સે અપની ઝિંદગી ગુઝાર દી?

ઔરતોં ને કહા, ઐસા હોના બહોત મુશ્કિલ બલ્કે ના મુમકિન હે કે કભી કિસી મર્દ કા મુંહ તક ના દેખા, સારી ઉમ્મ રોઝા રખા, સૂખી રોટી ખાઈ યા સત્તુ પી કર ગુઝારા કિયા ઔર શબ વ રોઝ મસરૂકે તિલાવત વ મશગૂલે ઈબાદત રહી. વો બોલી અબ મેરે દિલ કા હાલ સુનો કે જવાની સે બુઢાપે તક રાત કો કુઆન કી તિલાવત કરતે વક્ત કભી મેરે કાન મેં ચૌકીદાર કી આવાઝ આતી તો દિલ ચાહતા કે કિસી તરહ ઉસ કે પાસ ચલી જાઉં. લેકિન અલ્લાહ જલ્લ જલાલુહૂ અમ્મ નવાલુહૂ કે ખૌફ ઔર શર્મ સે બચી રહી. અબ મેરા આખરી વક્ત હે.

મૈં તુમ સબ કો નસીહત કરતી હું કે કભી જવાન બેવા ઔરત કો બે નિકાહ મત રખના.

ઈસ સે માલૂમ હુવા કે ઔરત કેસી હી નેક બખ્ત ઔર પરહેઝગાર હો ઔર કેસા હી રૂખા સૂખા ખાના ખાએ. લેકિન બતકાઝાએ શરીઅત વ ફિતરત, મર્દ કી ખ્વાહિશ ઉસ કે દિલ મેં ઝરૂરત હોતી હૈ. ઈસી તરહ મર્દ કો ભી ઔરત કી હાજત વ ઝરૂરત હોતી હૈ હતા કે હેવાનાત, ચરિંદ વ પરિંદ ભી ઈસ સે મહેફૂઝ નહીં.

ધાસ ફૂસ જો ખાવત હૈં ઉન કો સતાએ કામ

સૈર ઉન જો ખાવત હૈં ઉન કી રાખે રામ !

લેહાઝા ઔરત કો ખાસ તૌર સે ઈસ કા ખયાલ રખના ચાહિયે ઔર રિશ્તાદારોં કો ઉમૂમન, જબ લગકા લગકી નૌજવાન હો જાએ તો ઈસ ખદશે સે કે જહેઝ કા ચંદ્ર..... પહેલે જમા કરે, મેંહદી ઔર મહેફિલ જૈસી ઝલેમાના રસ્મોં કે લિએ પૈસા પહેલે જમા કરે, મહેર કા

भर्या जमा करें, वलीमा और दावत की डिंक करें, ढावांके निकाह के बिअे ईन में से किसी यीज़ की ज़रूरत नहीं सिवाय महेर के, वो भी थोणी से मिक्दार में हो जाता है। बेडाज़ा अरथ़ा दीनदार मिलने पर तापीर नहीं करनी याहिये, सादगी से शादी कर लेनी याहिये। ईसी तरह बेवा मुतद्वका की शादी करवाने की इरन कोशिश करनी याहिये, और किसी तरह भी ईस में मानेअ रुकावट ना बनना याहिये, भुसूसन पहेली बीवी भुश हिली से शौहर को ईज़ाज़त दे दे, के दोनों का हक है आप अदा कर सकते हैं तो मेरी तरफ़से आप को कोई रुकावट नहीं है।

## अेक भुज़ुर्ग का वाक़ेआ

अेक भुज़ुर्ग का वाक़ेआ नक़ल करके भत्म करता हुं के हमारे मौलाना मुहम्मद अस्लम रहेमतुल्लाहु तआला (मुल्तान वाले) ईन की अहेबिया का ईन्तेकाल हो गया था। अभीर उम्र में ईन को अेक साथी वुज़ू करवा रहे थे तो वुज़ू इरमाते हुवे दई भरे लहेजे में अपनी ज़बान (पंजाबी) में इरमाया

“अय अल्लाह क़ला ता तु ही सज़ दा ई ”

अय अल्लाह अकेले तो आप ही अच्छे लगते हैं।

कितना ही बणा इलास्फ़र, शाईर, आलिम, भुज़ुर्ग हो, लेकिन अगर उसकी बीवी नहीं है तो उस का हाल मावूम कर लीजिये उस की ज़िंदगी ना मुकम्मल है, उसका घर बेनूर है, सब कुछ होते हुवे भी किसी अजीम यीज़ का भला बाकी है, मई के बिअे बीवी और औरत के बिअे शौहर वो शौहर है के जिस की कीमत पहेयानने और कद्र करने से ईन्सानियत को यार यांद लगते हैं और ईस की बेकद्री करने से ईन्सानियत पामाल हो जाती है, ये

મોહબ્બત વાલા રિશતા કાઈનાત કા ચમન ઓર ફિતરત  
કા ગુલશન ઓર સૂસાઈટી કા મહેકતા હુવા ગુલદસ્તા હે.  
ઔરત હી કે દમ સે જિંદગી કી બહાર હે.

જો લોગ બીવી કે બગૈર જિંદગી ગુઝરના ચાહતે  
હે વો ફિતરત કે કાનૂન કી ખિલાફ વરગી કરતે હુવે  
જિંદગી ગુઝારતે હે ઓર ફિતરત કભી ના કભી ઉનસે  
ઝરૂર ઈન્તેકામ લેતી હે.

“ખૂબસૂરત ઔરત દેખને સે આંખ,  
લેકિન નેક દિલ ઔરત દેખને સે દિલ  
ખુશ હોતા હે”. ઈસ્મોઈલ



❀ ખોલહ બિન્તે માલિક બિન ❀

સઅલબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા

બળી ફસાહત વ બલાગત વાલી ઔરત થી, ઈનકા કિસ્સા હમ ઉન ઔરતોં કે લિએ બયાન કરતે હૈ જિનકા શૌહર સે ઝગળા હો જાએ, કિસી કિસ્મ કી નાયાકી ગરમા ગરમી હો જાએ તો ઉસ વકત ઉનકો કયા કરના ચાહિયે.

કહેતી હૈ અલ્લાહ કી કસમ મેરે હી બારે મેં ઔર ઔસ બિન સામિત કે બારે મેં સૂરએ અલ્મુજાદલા કા ઈબ્તેદાઈ હિસ્સા નાઝિવ હુવા હે.

વો ઈસ તરહ કે મેં ઉન કે પાસ થી ઔર વો બળી ઉમ્ર કે હો ચુકે થે, અબ મિઝાજ મેં ચિળચિળાપન આ ગયા થા, એક દિન કિસી બાત મેં મેરી ઉનસે અન બન હો ગઈ તો ઉન્હોં ને યે કેહ દિયા,

انت على كظهر امي.

તરજુમા: તુ મુજ પર એસી હૈ જૈસે મેરી માં કી પીઠ.

ફિર કુછ દેર બાદ ઉન્હોં ને મેરે નઝદીક હોના ચાહા તો મૈને કહા.

كلا والذي نفسي بيده لا تخلص الي.

તરજુમા: હરગિઝ નહીં ખુદા કી કસમ અબ મેરે નઝદીક નહીં આ સકતે.

ચૂંકે અબ તુમને યે બાત કેહ દી હૈ યાની પહેલે હમ મસ્અલા માલૂમ કરેંગે ઈસલિએ પહેલે હમ રસૂલુલ્લાહ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે ઈસકા ફૈસ્લા કરાએંગે.

કેહતી હૈ ઉન્હોંને બળી કોશિશ કી મુજ પર ગલ્બા

પાને કી લેકિન મેં ઉન પર ગાલિબ આ ગઈ જેસે એક  
ઔરત બૂઢે મર્દ પર ગાલિબ આ જાતી હે, મૈને ઉનકો  
અપને સે દૂર કર દિયા. યહાં તક કે મૈં આપ સલ્વલ્લાહ  
અલૈહિ વસલ્લમ કે પાસ આઈ, ઔર ઉનકી સારી  
શિકાયતેં બયાન કરના શુરૂ કર દીં.

ઔર બળે ફસીહાના અંદાઝ મેં શિકાયત કી, જિન  
કો ઈબ્ને માજા વ હાકિમ ને આઈશા સિદીકા રદિયલ્લાહુ  
તઆલા અન્હા સે ઈન અલ્ફાઝ મેં રિવાયત કિયા હે.

يا رسول الله، اكل شبابي ونفرت له بطني، حتى اذا كبر سني، وانقطع  
ولدي، ظاهر مني! اللهم اني اشكو اليك.

અય અલ્લાહ કે રસૂલ, જવાની અબ મેરી બોસીદા  
હો ચુકી હે. અપના જિસ્મ ઈસ કે લિએ બિછાએ રખા,  
દિલ વ જાન સે ઈસ કી ખિદમત કી, અબ મૈં ઉમ્મ કી  
આખરી મંઝિલેં તય કર રહી હું, ઔર અબ મેરે બચ્ચે  
મુજ સે જુદા હો રહે હૈં, અબ બચ્ચોં કો અગર અપને  
પાસ રખું તો ભૂકે મરેંગે, ઈસકે પાસ છોળું તો યુંહી કસ્મ  
પુરસી મેં ઝાએઅ હો જાએંગે, ફિર અલ્લાહ તઆલા સે યું  
દુઆ શુરૂ કી, અય અલ્લાહ! તુ (અપને નબી કી ઝબાન  
સે) મેરી મુશ્કિલ કો હલ ફરમા, મૈં અપની તન્હાઈ ઔર  
મુસીબત કી ફરિયાદ તુજ હી સે કરતી હું.

યે બાત કહેતી રહી યહાં તક કે જિબ્રઈલ  
અલૈહિસ્સલામ, આયાત લે કર ઉતરે

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا، وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ، وَاللَّهُ  
يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا، إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ. (سورة الجمداله پ ۲۸)

તરજુમા: “સુન લી અલ્લાહ ને બાત ઉસ ઔરત  
કી જો ઝગળતી થી તુજસે અપને ખાવિંદ કે હક મેં, ઔર

शिकवा जारी करने लगी अल्लाह के आगे, और अल्लाह सुनता था सवाल व जवाब तुम दोनों का, और अल्लाह तआला तो सब कुछ सुनने वाला सब कुछ देखने वाला है. (तो उस की बात को कैसे ना सुनता). (माफ़ूज़ अज़ मआरिफ़ कुर्आन, स. ३३१, ज. ८)

तो आप सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने इरमाया

يا خوله، ابن عمك شيخ كبير فاتفق الله.

तरजूमा: अय भौलह तेरे यया का बेटा अब जईफ़ हो चुका है अब तु अल्लाह से डर (उन के बारे में) उन की तकावीफ़ पर सन्न कर.

फ़िर आप सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम पर वही नाज़िल हुवी और आप सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने इरमाया अय भौलह? तुम्हारे और तुम्हारे शौहर के बारे में अल्लाह ने अहेकामात नाज़िल इरमी दिअे. अब अपने शौहर को कछो के अपनी कही हुवी बात की तलाफ़ी के तौर पर अेक गुलाम या लौंडी आज़ाद करे, तो कहेने लगी उसके पास तो आज़ाद करने के लिअे कोई गुलाम या बांदी नहीं.

तो इरमाया उसे कछो दो माह मुतवातिर रोज़े रभे कहेने लगी वो तो शैभे कबीर हैं वो ईस के मुतहम्मिल नहीं हो सकेंगे.

तो इरमाया ५० मिस्कीनों को दोनों वक़्त पेट भर कर खाना खिलाओ.

कहेने लगी अय अल्लाह के रसूल ये भी उसके पास नहीं.

तो इरमाया हम भजूर का गुच्छा दे कर तेरी मदद करेंगे वो मिस्कीनों को खिला दे.

तो कहेने लगी कुछ भजूर के गुच्छे मैं भी दे कर

અપને શૌહર કી મદદ કરૂંગી યહાં તક કે ૬૦ મિસ્કીનો કે લિએ યે મિકદાર પૂરી હો જાએ.

આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા

لما صبت واحسنت فاذبحي فصداقي به عنه، ثم استوصى بآبن عمك خيرا.

તરજુમા: “તુમને સહીહ ક્રિયા ઔર અચ્છ ક્રિયા, અબ જાઓ ઉસકી તરફસે ઈન ચીઝો કા સદકા કર દો, ઔર અપને ચચા કે બેટે (શૌહર) કે સાથ અચ્છ બરતાઓ કરો.

ફાયદા: આપને પહેચાના યે કૌન થી ? યે ખૌલહ બિન્ત સઅલબા થી, ઉનકી આવાઝ કો રબ્બુલ આલમીન ને અર્શ પર સુના યાની ઉનકી આજઝી કો કુબૂલ ક્રિયા ઔર સુનતે તો વો સબ કી હૈં. ઔર રહેતી દુનિયા તક કે લિએ કુર્આન પાક કે અલ્ફાઝે મુબારકા મેં ઉનકા તઝકેરા તમામ ઔરતોં કે લિએ બાઈસે ઈઝઝત વ મુસર્રત રહેગા.

ઈસી લિએ જબ કે એક મરતબા હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ગઘે કી સવારી પર જા રહે થે, આસ પાસ લોગ થે, રાસ્તે મેં ખૌલહ ને ઉનકો રોકા ઔર કુછ કહેના ચાહતી થી. તો આપ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ રુક ગએ તો ઈસ પર આપ સે લોગોં ને કહા આપ એક બુઢિયા કી વજા સે રાસ્તે મેં રુક ગએ તો ફરમાયા:

السرور من هذه العجوز؟ هي خولة بنت ثعلبة، سمع الله قولها من فوق سبع سموات، اسمع رب العالمين قولها، ولا يسمعه عمر.

તરજુમા: કયા તુમ જાનતે હો કે યે બૂઢી ઔરત કૌન હે. યે ખૌલહ બિન્તે સઅલબા હે, અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ને સાત આસમાનોં કે ઉપર ઈનકી બાત કો સુના, મેં કૌન થા જો ઈનકી બાત કો ટાલતા, કયા રબ્બુલ

આલમીન ઈસ ઓરત કી બાત કા જવાબ દે ઓર ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ઈસ કા જવાબ ના દે.

યે તો થા ઈસ્લામ મેં મુસલમાન બીવી કા ઈમાની મે'યાર ઓર અલ્લાહ કી ઝાત પર કામિલ ભરોસા, કે ઈસ કો અગર તકલીફ પહોંચી તો ફીરન અલ્લાહ સે ફરિયાદ કરતી જિસ ને યે મુશ્કિલ ભેજી હૈ, વહી ઈસકા હલ ભેજેગા વો હર મુશ્કિલ (ગુસર) કે બાદ આસાની (યુસર) દેતા હૈ, મુશ્કિલ હાલાત કા ઝાહિર હોના ભી ઉસકે અમ્મ કે તાબેઅ હૈ, ઉસી કે હાથ મેં ઉનકા હલ ભી હૈ, વહી હંસાતા હૈ વહી રુલાતા હૈ વહી જિંદગી દેતા હૈ વહી મારતા હૈ. અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં:

اِنَّهُ هُوَ اَضْحَكُ وَاَبْكِي

તરજુમા: બેશક વહી અલ્લાહ હૈ જો હંસાતા હૈ ઓર વહી રુલાતા હૈ.

وَاِنَّهُ هُوَ اَمَاتٌ وَاَحْيَا

ઓર બેશક વહી અલ્લાહ હૈ જો મૌત દેતા હૈ ઓર જિંદા રખતા હૈ.

ખુશી ઓર ગમી કી કેફિયાત ભેજના, હંસાના, રુલાના, મારના, જિંદા કરના ઓર કિસી કો લગકા કિસી કો લગકી બનાના ઉસી કા કામ હૈ ઓર યે કે ઉસકે જિમ્મે હૈ દૂસરી દફા ઉઠાના.

وَاِنَّهُ اَغْنٰى وَاَقْنٰى

ઓર કિસી કો ગની ઓર કિસી કો ફકીર બના દિયા, દુનિયા કી તમામ ઉલટ ફેર, બિગાળના વ બનાના, ખેર વ શર સબ ઉસી કે દસ્તે કુદરત મેં હૈ.

લેહાઝા માયૂસ ના હો, કેસે હી પરેશાની વાલે

हालात हो अल्लाह से मांगिये, पुजू करिये, ध्यान के साथ हो रक़ात नफ़िल पढ़िये और अल्लाह से अपनी शिकायत को कहिये जैसे ज़ौलह ने कहा।

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْكُرُ إِلَيْكَ

तरजूमा: अय अल्लाह मैं तुझ ही से शिकायत करती हूँ. अय अल्लाह! अपनी तन्हाई और मुसीबत की इरियाद तुझ ही से करती हूँ, अय अल्लाह! घर वीरान हो गया, और औलाद परेशान हो गई, अय अल्लाह आप ही अपने नबी की ज़बान से मेरी मुश्किल को हल कर दीजिये.

और अल्लाह तआला इरमाते हैं

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ، إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

तरजूमा: “अय ईमान वालो! अल्लाह ही से मदद तलब करो साथ सन्न के और नमाज़ के, बेशक अल्लाह स०रीन के साथ है”.

लेडाज़ा शौहर के घर की तमाम शिकायात व परेशानियां अल्लाह ही से कहें और नमाज़ ध्यान के साथ पढ़ कर अल्लाह से मांगें, अल्लाह ही से अपनी मुश्किलात का हल याहें, वही हालात भेजने वाले हैं, वही हालात दुरुस्त करने वाले हैं और अगर कोई ऐसा ग़म और परेशानी वाला हाल हो जो बड़ोत सताये तो ये भी हमारे प्यारे नबी करीम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम की सुन्नत है के उसे बयान कर दिया जाये, उस को हिल में छुपा कर ना रभे, घर में कोई समजदार हो तो उस से बयान कर दिया जाये, उस से मश्वेरा लें या महारिम भाई वालिद, यया वगैरा ईन लोगों से पूछ लें, ईस बिजे के कुदरत ने ईन्सान के जिस्म में कुछ ऐसी चीज़ें

રખી હે કે અગર ગમો કો બયાન નહીં કરેગા, મુખ્લિસ દોસ્તોં સે ઉસકા હલ નહીં ચાહેગા, તો ઉસ ગમ કી તકલીફ કો છુપાના કઈ તરહ કી જિસ્માની, રૂહાની, નફસિયાતી બીમારિયોં કે પેદા હોને યા બઢને કા સબબ બન સકતા હે. મસાઈલ ઓર પરેશાનિયોં કા હલ કરને વાલા તો અલ્લાહ હી હે લેકિન ઉસી અલ્લાહ કા હુકમ હે ઓર ઉસી કે નબી કા તરીકા હે કે મશ્વેરા કર લિયા કરે, બયાન કર દિયા કરે, દિલ મે ઘુટતે ના રહે, અકેલે અકેલે સોચતે ના રહે.

ઈસી લિએ હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર જબ પહેલી મરતબા વહી નાઝિલ હુવી, ઓર પહેલી મરતબા જિબ્રઈલ અમીન અલૈહિમુસ્સલાતુ વસલ્લામ કો દેખા તો બહોત ઘબરાએ ઓર પરેશાન હુવે ઓર આ કર પરેશાની કો છુપાને કે બજાય હઝરત ખદીજ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે બયાન ફરમા દિયા, ઉન્હોં ને બહોત તસલ્લી દી, ઓર અપને ચચા કે પાસ લે ગઈ ઓર ઈન દોનોં કે તસલ્લી દેને સે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ગમ હલ્કા હો ગયા.

ઓર અગર કિસી કે શૌહર યા સાસ બહોત હી ગુસ્સા વાલે હોં ઓર ચિળચિળાપન મિઝાજ મેં આ ચુકા હો તો ઉન કે ખાને પર યા પાની પર સાત મરતબા “બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ” પઢ કર દમ કરે, ઈસ તરહ દમ કર દે કે થૂક કે મામૂલી સે ઝરત ભી ઉસ મેં જાએ, ઈસ લિએ કે મુલ્લા અલી કારી રહેમતુલ્લાહુ તઆલા ને શરહે મિશકાત મેં લિખા હે مخرج الزقاق من الفم દમ કરતે વકત થૂક કે મામૂલી ઝરત ભી ગિર જાએ, ઓર બચ્ચા ભી ગુસ્સાવાલા હો તો “બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ” સાત મરતબા પઢ કર ઉસ કે ખાને પીને કી ચીઝોં પર દમ

કર હે, ઈન્શા અલ્લાહ તઆલા ૪૦ દિન મેં ઉસકા નુમાયાં અસર હોગા, ઔર સબ ઘર વાલોં કા મિઝાજ ઠંડા હો જાએગા ઔર સબ એક દૂસરે કે સાથ મોહબ્બત સે રહેંગે. અલ્લાહ કે પાક નામ મેં બહોત હી બરકત હે.

## બુઢાપે કી હાલત મેં શૌહર કે બારે મેં અલ્લાહ સે ડરના!

હઝરત ખૌલહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે વાકેઆ સે યે બાત ભી માલૂમ હુવી કે અગર શૌહર કી ઉમ્મ જિયાદા હો યા કિસી ભી વજા સે મિઝાજ મેં ચિળચિળાપન આ જાએ ચાહે બીમાર હોને કી વજા સે તો અબ બીવી કો ઉન કી બાતોં પર સબ્ર હી કરના ચાહિયે, અગરયે બસા અવકાત ઈસ મરહલે પર બળી નાગવારી હોતી હે, લેહાઝા ઈસ વાકેઆ મેં ભી યહી હૈ કે હઝરત ખૌલહ ને હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે શિકાયત કી.

આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઉનકી શિકાયત સુનને કે બાદ ઉન કો યહી નસીહત ફરમાઈ કે અબ તુમ્હારે શૌહર ઝઈફ હો ચુકે હૈં, તુમ ઉન કે બારે મેં અલ્લાહ સે ડરો, યાની અબ તુમ્હેં ઉન કા જિયાદા ખયાલ રખના ચાહિયે, અબ ઉન કી કળવી બાતોં પર સબ્ર કરોગી તો બહોત અજર મિલેગા. જબ જવાની હોતી હૈ મિઝાજ ઠીક હોતા હૈ સેહત અચ્છી હોતી હૈ ઉસ વકત તો સબ હાઝિર હાઝિર કહેતે હૈં લેકિન નેક બીવી કા કમાલ તો યે હૈ કે જબ પરેશાની આએ, તકલીફ હો, જબ બરદાશત કરના મુશ્કિલ હો તો અલ્લાહ સે સવાબ લેને કી ઉમ્મીદ મેં ઔર અલ્લાહ તઆલા કો રાઝી કરને કે જઝબે સે અબ



શૌહર કી ખિદમત કરે, ઉન કી હર કળવી બાત કો જી હાં કી મીઠી ગોલી સમજ કર નિગલ લે, ઉનકી હર ફરમાઈશ કો જી હાં, જી હાં કેહ કર પૂરી કર દે. ઉનકી હર ખ્વાહિશ ઔર ચાહત કો સમજને કી કોશિશ કરે ઔર ઉન કે કહેને સે પહેલે હી ઉન કી મન પસંદ ચીઝ ખિદમત મેં પેશ કર દે. જિન અફઆલ સે ઉન કો તકલીફ પહોંચતી હૈ વો બિલકુલ ના કરે. ઔર ફિર ભી ઉનકો કોઈ બાત બુરી લગે તો ફૈરન મઅઝરત કા લહેજા ઈજ્તિયાર કર લે.

ઔર અગર બીવી કો ઝિયાદા ગુસ્સા આએ તો યે સોચ લે કે અલ્લાહ કે ભી હમારે ઉપર હુકૂક હૈ ઔર હમ સે ઉન કે હુકૂક કો અદા કરને મેં ગલ્તી ઔર કમી હોતી રહેતી હૈ, જબ વો હમેં માફ કરતે હૈ તો હમ કો ભી ચાહિયે કે શૌહર કી ગલ્તિયોં સે દર ગુઝર કરે. ઈસ તરહ તહમ્મુલ ઔર બરદાશત કરને ઔર સખ્ર કરને સે દીન કા બળા ભારી નફા હોતા હૈ ઔર બહોત અચ્છા અજર મિલતા હૈ.

અગર વાકઈ મર્દ કી ગલ્તિયોં પર ગુસ્સા આએ તો ઔરત કો કયા કરના ચાહિયે

હઝરત થાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાતે હૈ બીબિયો! તુમ કો મર્દ કે ગુસ્સે કી વજા સે ગુસ્સા આના યે બતલાતા હૈ કે તુમ અપને આપકો મર્દ સે બળા યા બરાબર દરજે કા સમજતી હો, કયૂંકે ગુસ્સા હમેશા અપને છોટે યા બરાબર વાલે પર આયા કરતા હૈ, ઔર આદમી જિસ કો અપને સે બળા સમજતા હૈ ઉસ પર કભી ગુસ્સા નહીં કરતા. યુનાંચે નૌકર કો આકા પર ગુસ્સા નહીં આ સકતા. અગર તુમ અપને કો મર્દ સે છોટા ઔર મેહકૂમ સમજો તો ચાહે વો કિતના ગુસ્સા કરતા તુમ કો હરગિઝ

गुस्सा ना आता. पस तुम ईस जयावे इस्तिद को हिल से निकाल दो. और जैसा भुदा ने तुम को बनाया है वैसा ही अपने को मर्द से छेटा समझे और मर्द की वाकई गल्ती और बेजग गुस्से के वक़्त भी ज़बान दराज़ी कभी ना करो और ईस वक़्त ज़ामोश रहो और जब उस का गुस्सा उतर ज़ाने तो उस वक़्त क़हो के मैं उस वक़्त तो बोली ना थी, अब ज़तवाती हूँ के आपकी कुलां ज़ात ग़लत थी बेजग थी या ज़ियादती की थी.

आप ने आते ही डांटना शुरू कर दिया, आप मुझसे पूछ तो बेते, पूरी ज़ात समझ बेते, आगे की मेरी ज़ात भी तो सुन बेते तो अच्छा होता. ईस तरह करने से ज़ात भी ना बढेगी और मर्द के हिल में भी आप की समझदारी व इशियारी व नेकी का ना मिटने वाला सिक्का ज़गा बना लेगा और आपकी ज़ियादा क़दर होगी और ज़ियादा ईज़ज़त होगी. (वअज़ हुक़ूक़ ज़ैत, स. ५१)

## \* शौहर बीवी दोनों का \* कुसूर और दोनों को तंजीहात

आप ने देखा इज़रत ज़ौलह रदियल्लाहु तआला अन्हा भी गुस्से में आ गई, जिस की बिना पर शौहर ने जैसे अल्फ़ाज़ केह दिये के तुम तो मुझ पर ऐसी हो जैसे मेरी मां की पीठ, बेकिन ईस में तो सिर्फ़ ज़िहार हुवा और क़फ़ारा अदा करके दोबारा बीवी बन गई, बेकिन ज़ाज़ अवकात बीवी युप नहीं होती बोलती ही रहेती है, मुंड ज़ोरी, ज़बान दराज़ी करके अपनी ग़लतियां और कोताहियों की सफ़ाई पेश करती रहेती है, अपनी ग़ल्ती किसी डाल में मानने के बिना तैयार नहीं होती तो शौहर

માર પીટ કરને ઔર હાથ ઉઠાને પર તૈયાર હો જતા હે.

ઈસ કે બાવજૂદ અગર ચુપ નહીં હોતી, માફી કા એક લફઝ ભી ઝબાન સે નહીં બોલતી કે ગલ્તી હો ગઈ, આઈદા એસા નહીં હોગા, આઈદા એસા નહીં કરૂંગી, માફ કર દીજિયે, દિલ મેં ના રખિયે, ભૂલ જાઈયે, મેં ભૂલ ગઈ, કામ કાજ કે બોજ કી વજા સે ગલ્તી કર બેઠી, મેરી અપની હી કોતાહી હૈ આઈદા ખયાલ રખૂંગી.

તો ફિર ઝગળા ઈતના લંબા હો જતા હે કે શૌહર કે મુંહ સે તલાક કે અલ્ફાઝ નિકલ જાતે હૈ જો સિફ એક ઘર મેં નહીં બલ્કે કઈ ખાનદાનોં મેં આગ લગા દેતે હૈ, કઈ ખાનદાનોં કી ઈઝઝત કો ઝિલ્લત સે બદલ દેતે હૈ. ઔલાદ ઔર ઔલાદ કી ઔલાદ તક, ઈસ કે જરાસીમ કા અસર જાતા હે, ભાઈયોં ઔર બહેનોં પર ઈસ કે કીયળ કે છીંટે પળતે હૈ. ઉન કે સુસરાલ વાલોં કો ખાતે બનાને કા મૌકા મિલતા હે કે ફુલાં કે ભાઈ ને તલાક દે દી, ફુલાં કી બહેન ને તલાક લે લી, ફુલાં કે ચચા ને તલાક દે દી, ફુલાં કી બેટી ઘર નહીં ચલા સકી, ફુલાં કી માં શૌહર કે સાથ નિબાહ નહીં કર સકી.

ઈસ લિએ હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત રહેમતુલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈ ઔરતેં ભી ઈસ હુકમ કો અચ્છી તરહ સુન લેં કે યે ભી આમ મર્ઝ હે

કે ઔરતોં મેં મિઝાજ શનાસી બહોત કમ હોતી હે, બસા અવકાત મર્દ નાખુશ હોતા હે.

ઔર બીવિયાં ઉસ કો જવાબ દિએ ચલી જાતી હૈ.

ખાત કો દબાતી નહીં બલ્કે બઢાએ જાતી હૈ, લખાઈ ઝગળે કી આગ કો બુજાતી નહીં બલ્કે ઔર ભળકાતી હૈ, અગર બીવી યા શૌહર ચુપ હો જાએ તો ફીરન ઝગળા ખત્મ હો જાએગા, હતા કે ઈસ વકત વો

ગુસ્સે મેં તલાક દે બેઠતા હે. એસે વાકેઆત બહોત હુવે હું કે ગુસ્સે મેં તલાક હો ગઈ બાદ મેં દોનોં મિયાં બીવી પછતાએ. ઈસ સે સિફ ઉન કે ઘર વાલોં કો હી નહીં બહુ કઈ ખાનદાનોં કો આગ લગ ગઈ. (આદાબે ઈન્સાનિયત, સ. ૨૧૩, તોલકા જૌજૈન, સ. ૧૮૧)

ઔર બાઝ ઔરતે બે હૂદા હોતી હું કે બળે બેઠે મર્દ સે કહેતી હું કે તલાક દે દે બસ તુ ઔર કયા કરેગા?

ઔરતે ઔર મર્દ સબ યાદ રખે કે તલાક કા લફઝ હી ઝખાન પે ના આને દે. હંસી મેં હો યા ગુસ્સે મેં. યે લફઝ એસા હે જેસે ભરી હુવી બંદૂક કો હંસી મેં દબાઓ જબ ભી ગોલી લગ જાએગી, ઔર ગુસ્સે મેં દગાઓ જબ ભી ગોલી લગ જાએગી, જબ આદમી મર ગયા તો કહો મૈને તો ગુસ્સે મેં ગલ્તી સે દબા દી થી?

ગુસ્સા મેં બેકાબૂ હો જાને કો શરીઅત યા કોઈ કાનૂન ઉઝર કરાર નહીં દેતા, અપને ગુસ્સે કો કાબૂ મેં રખે ઔર વો તદબીરેં પહેલે સે માલૂમ કીજિયે જો ઈસ વકત કામ દે જિન સે ગુસ્સા ઠંડા હોતા હે, શરીઅત ને યે તાલીમેં બેકાર નહીં દી, આપ હી કે કામ કે લિએ સિખલાઈ હૈ.

અબ હમ યહાં આપકે સામને દો મુખ્તસર મસ્અલે મિસાલ કે તૌર પર મિયાં બીવી દોનોં કી ગલ્તિયાં બતાને કે લિએ પેશ કરતે હૈ. આપ હી પઢ કર ફેસ્લા કીજિયેગા ઔર એસી ગલ્તિયોં સે બચતે રહિયેગા.

એસે ઉમૂર સે મુતાલિલ કઈ મસાઈલ દારુલ ઈફ્તા મેં રોઝાના આતે હૈ, જિન મેં દોનોં અગર થોળી સી એહતિયાત કર લેં તો અચ્છા ભલા બાગ, હરા ભરા ગુલશન જુલસને ના પાએ, અલ્લાહ તઆલા જૌજૈન કો તોફીક અતા ફરમાએ ઔર હર કિસ્મ કે શૈતાની હરબોં સે

ઔર જઝબાતી તલખી, તુર્શરૂઈ, બદ સલીકગી, ઝબાન દરાઝી, ના આકેબત અંદેશી, તમન વ તશનીઅ, મલામત વ ઝિલ્લત કે અસ્થાબ સે હિકાઝત ફરમાએ, આમીન.

અબ હમ મિયાં બીવી કી મામૂલી સી છોટી સી ગલ્તી જો માયિસ કી તીલી કે બરાબર હૈ લેકિન પૂરે ઘર કો ઈસ તરહ આગ લગા દેતી હૈ કે કિસી કે વહેમ વ ગુમાન મેં ભી નહીં હોતા કે ઈતની છોટી સી બાત જો બઢ કર એસી તબાહી મચાએગી, વો અબ હમ મુકાલ્મા કે અંદાઝ મેં પેશ કરતે હૈં તાકે આપ ઈસ મેં એહતિયાત કરેં ઔર શૌહર કે સામને ઝબાન દરાઝી, ગુસ્સા કા જવાબ ગુસ્સા સે દેના, ઔર હર ગલ્તી કા કોઈ ના કોઈ જવાબ ફીરન પેશ કર દેના, અપની ગલ્તી કા ઈકરાર ના કરના વગૈરા આદતોં સે અપને આપ કો બચાના હોગા કયુંકે ઈસ કિસ્મ કી બાતેં ઈસ રિશતા કે લિએ ઝહેરે કાતિલ હૈં. ઈસ લિએ દોનોં મિયાં બીવી કો બહોત ઝિયાદા ઈન બાતોં સે બચતે રહેને કા એહતેમામ કરના ચાહિયે.

## ❀ મુકાલ્મા મુનાઝરા ❀

(૧) શૌહર થક કર ગરમી બરદાશત કરતે હુવે પરેશાન હાલ ઘર મેં આયા ઘંટી બજાઈ, બીવી સાહેબા ગુસ્લખાના મેં થીં, દરવાઝા ખોલને મેં દેર લગી, અબ જબ દરવાઝા ખુલા તો અંદર આ કર શૌહર ને દરવાઝા ઝોર સે બંદ કિયા.

શૌહર: અબે જાહિલ કહીં કી જંગલી તુમહેં બયાલ નહીં આયા કે આઘે ઘંટે સે ઘંટી બજા રહા હું ધૂપ સે બાહર બળા નહીં હુવા જા રહા ઔર તુમહેં પરવાહ હી નહીં.

બીવી: જંગલી તુમ હો યા મૈ! કોઈ દો મિનટ સબર નહીં હો સકતા મૈ બાથરૂમ મૈ થી, અભી તો મૈને ઘંટી કી આવાઝ સુની, ઓર તુમ કો તો દરવાઝા બંદ કરના નહીં આતા ઓર ઈતને ઝોર સે બંદ કરતે હૈ.

શૌહર: અબે નાલાઈક, તુમ્હે પતા નહીં યે વક્ત મેરે આને કા હે, અભી હી ગુસ્સા કરના ઝડૂરી થા.

બીવી: તુમ્હે કયા પતા યહાં કિતને કામ હોતે હૈ, સુબહ સે બચ્ચે ચૈન સે નહીં રહેને દેતે ઓર ફિર તુમ આ કર એક અલગ મુસીબત બનતે હો, ઝરા એક દિન મેરી તરહ કામ કરકે તો દેખો.

શૌહર: અચ્છા મૈ તુમ્હારે સાથ નહીં રેહ સકતા, તુમ ચલી જાઓ અપની અમ્મી કે ઘર.

## દૂસરી મિસાલ

(૨) શૌહર ને બીવી સે કહા ચાય બના દો! અબ ચાય બનને કે બાદ કાફી પત્ની પ્યાલે મૈ રેહ ગઈ, છાનને મૈ ખયાલ નહીં રખા ગયા.

શૌહર: નાલાઈક! ચાય પકાના ભી તુમને નહીં સીખા, યે ભી મૈ તુમ કો સીખાઉં.

બીવી: કયૂં કયા હુવા?

શૌહર: યે દેખો કિતની સારી પત્ની બચી હુવી હે પ્યાલી મૈ.

બીવી: તો ઈતના ભી તુમ સે બરદાશત નહીં હોતા, ખુદ ઝરા પકા કર દેખો પતા ચલે, ઑર્ડર દેના તો બહોત આસાન હે, તુમ્હારા ખયાલ રખૂં, બચ્ચો કો જવાબ દું, ખાના પકાઉં કયા કયા કરું.

શૌહર: અરે બેવકૂફ બદ તમીઝ! મેરે સામને બોલતી હો, શર્મ નહીં આતી, અબ તુમ મેરે ઘર મૈ નહીં

રેહ સક્તી નિકલ જાઓ.

ઈતની છોટી સી બાત પર લંબા ચોળા ઝગળા હુવા, અળોસ પળોસ વાલે જમા હો ગએ ઓર મદ ને બીવી કો એસે અલ્લાહ ખોલ દિએ જો નહીં ખોલને ચાહિયે થે ઓર મિયાં બીવી મેં હમેશા કે લિએ જુદાઈ હો ગઈ.

અબ આપ હી ઈન્સાફ કીજિયે? ઓર પૂરે વાકેઆ પર ગોર કીજિયે?

અગર એક ખામોશ હો જાતા તો બાત દૂર તક ના પહોંચતી, ફેસ્લા હમ આપ પર છોળતે હું.

અગર આપ (કારી) શૌહર હું તો અપને આપકો એસી ગલ્તી સે બચાઈયે.

ઔર આપ (કારિયા) બીવી હું તો ભી અપની ગલ્તી સમજ કર એસી ગલ્તી સે બચિયે. અલ્લાહ તઆલા આપકી ઔર તમામ ભાઈયોં ઔર બહેનોં કી એસી ગલ્તી સે હિફાઝત ફરમાએ, કિસી કે ઘર મેં લખાઈ ઝગળે કી આગ ના લગે. હમ ને અપની વાલેદા મોહતરમા ઔર ઘર કી બળી ઔરતોં સે યે દુઆ અકસર સુની હૈ.

“અલ્લાહ તઆલા દુશ્મન કે ઘર મેં ભી મિયાં બીવી કે ઝગળે સે હિફાઝત ફરમાએ.” યાદ રખિયે! મિયાં બીવી મેં ના ઈત્તેફાકી વ નાચાકી સે દીન વ દુનિયા કે તમામ કામ ખરાબ હો જાતે હું.

મસ્અલા: ઉલમા ને લિખા હૈ કે બેહતર તરીકા યે હૈ કે એક મરતબા ઘંટી બજાને કે બાદ ઈતના ઈત્તેઝાર કરે કે અગર બીવી ને ચાર રકાત કી નિચ્ચત કી હોગી તો વો પૂરી નમાઝ પઠ કર દરવાઝા ખોલને આ સકે ઉસકે બાદ દૂસરી મરતબા ઘંટી બજાએ. ફિર તીસરી મરતબા બજાએ. યહી હુકમ આમ મુસલમાનોં કે લિએ હૈ. આમ મુસલમાનોં કે કિસી ઘર મેં દાખિલ હોને ઔર ઈજાઝત

तलब करने के आदाब अब हम किताब “ईस्लाम और तरबियते औलाद” से नकल करते हैं ताकि घर के बड़े पुढे भी इन पर अमल करें और बच्चों को भी सिखायें।

## ईजाजत तलब करने के आदाब

अलिफ़—पड़ेले सलाम करे फिर ईजाजत तलब करे

ईस खिअे के ईमाम अबु दाउद रिवायत करते हैं के बनू आमिर के अक साहब ने नबी करीम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम से ईजाजत तलब की, आप घर में थे, उन साहब ने अर्ज किया! क्या मैं दाखिल हो सकता हूँ? तो रसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने अपने जादिम से ईरशाद फरमाया उन साहब के पास जा कर उन को ईजाजत तलब करने का तरीका सिखाओ और उनसे कहो के वो यूँ कहें अस्सलामु अलैकुम! क्या मैं दाखिल हो सकता हूँ?

उन साहब ने ये बात सुन ली और झीरन अर्ज किया..... अस्सलामु अलैकुम! क्या मैं दाखिल हो सकता हूँ? तो आप सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने उनको दाखिल होने की ईजाजत दे दी और वो अंदर आ गये।

बे—ईजाजत तलब करते वक़्त अपना नाम या कुन्नियत या लक़ब जिक़ करना चाहिये

ईस खिअे बुजारी व मुस्लिम ने ईसरा से मुताव्विक़ मशहूर उद्दीस में ये आता है हुजूरे अकरम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने ये ईरशाद फरमाया के फिर



હઝરત જિબ્રઈલ અલૈહિસ્સલામ મુજે આસમાને દુનિયા કી તરફ લે ગએ और वहां जाने की ईजाजत तलब की तो उनसे पूछा गया કે कौन है? तो उन्होंने फरमाया ज़िब्रईल: पूछा आप के साथ और कौन है? उन्होंने ने कहा: मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम, फिर मुझे दूसरे आसमान पर ले गये और फिर तीसरे और हर आसमान के दरवाजे पर यही सवाल होता.

કૌન હૈ? वो કહેતે જિબ્રઈલ.

और बुजारी व मुस्लिम में हज़रत मूसा रदियल्लाहु તઆલા અન્હુ સે મરવી હૈ કે જબ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ એક બાગ કે કુંવે પર તશરીફ ફરમા હુવે और हज़रत अबुબકર रदियल्लाहु તઆલા અન્હુ તશરીફ લાએ और ईजाजत तलब की तो हज़रत मूसा रदियल्लाहु તઆલા અન્હુ ને પૂછા કૌન સાહબ હૈ? उन्होंने ने फरमाया: अबु बकर. फिर हज़रत उमर रदियल्लाहु તઆલા અન્હુ તશરીફ લાએ और ईजाजत માંગી, તો उन्होंने પૂછા કૌન હૈ? उन्होंने ने फरमाया: उमर, फिर हज़रत उस्मान रदियल्लाहु તઆલા અન્હુ તશરીફ લાએ और उन्होंने ભી ઈસી તરહ ક્રિયા.

और बुजारी व मुस्लिम में हज़रत જાબિર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે મરવી હૈ કે उन्होंने ફરમાયા કે મੈ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત મે હાજિર હુવા और दरवाजा ખટખટાया, તો आपने फरमाया: कौन है? मैंने अर्ज किया मैं हूँ. नबી करीम सल्लल्लाहु अलૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા: મੈ હું, મੈ હું, क्या होता है? ऐसा मालूम होता था કે गोया “मैं” मुजમલ કલ્મા આપ કો નાપસંદ હુવા.

નોટ: ઈસ લિએ હમેં ચાહિયે કે નામ બતાએ કે

મેં કુલાં હું આપ સે યા કુલાં સે મિલના ચાહતા હું.

**જીમ—**ત્રીન મરતબા ઈજાઝત તલબ કરના ચાહિયે  
 ઈસ લિએ બુખારી વ મુસ્લિમ મેં હઝરત અબુ  
 મૂસા અશ્શરી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે મરવી હે કે  
 રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ  
 ફરમાયા: ઈજાઝત ત્રીન મરતબા તલબ કરના ચાહિયે, ફિર  
 અગર ઈજાઝત મિલ જાએ તો બહોત અચ્છ વરના વાપસ  
 હો જાઓ.

બેહતર યે હે કે પહેલી મરતબા ઔર દૂસરી  
 મરતબા ઔર ત્રીસરી મરતબા ઈજાઝત તલબ કરને કે  
 દરમિયાન ઈતના વકફા હોના ચાહિયે કે જિસ મેં ઈન્સાન  
 ચાર રકાત નમાઝ પઢ લે, ઈસ લિએ કે હો સક્તા હે જિસ  
 સે ઈજાઝત તલબ કી જા રહી હો વો નમાઝ પઢ રહા હો  
 યા કઝા હાજત કે લિએ ગયા હુવા હો.

**દાલ—**બહોત ઝોર સે દરવાઝા નહીં  
 ખટખટાના ચાહિયે

ખાસ તોર પર ઉસ વકત જબ ઉસ મકાન કા  
 માલિક ઉસકા વાલિદ હો યા ઉસ્તાદ હો યા ઔર કોઈ  
 બુઝુર્ગ હો. ઈમામ બુખારી રહેમતુલ્લાહ અલૈહિ અપની  
 કિતાબ “અદબુલ મુફરદ” મેં હઝરત અનસ રદિયલ્લાહુ  
 તઆલા અન્હુ સે રિવાયત કરતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ  
 સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે દરવાઝે કો ઉંગલિયોં સે  
 ખટખટાયા જાતા થા, ઔર સલફે સાલેહીન અપને બુઝુર્ગોં  
 કે દરવાઝે કો નાખુન સે ખટખટાયા કરતે થે, જિસ સે યે  
 સાફ માલૂમ હોતા થા કે વો કિતને બા અદબ થે ઔર  
 દૂસરોં કા કિસ કદ્ર એહતેરામ કિયા કરતે થે, યે તરીકા

ઉસ શખ્સ કે લિએ બહોત અચ્છ હૈ જિસકી નશિસ્ત દરવાજે કે કરીબ હી હો લેકિન જિસકા કમરા વગૈરા દરવાજે સે દૂર વાકેઅ હો તો ઉસ કા દરવાજા ઈતની ઝોર સે ખટખટાના ચાહિયે જિસસે મકસદ હાસિલ હો જાએ, ઓર ઘર વાલા ઈસ આવાજ કો સુન લે, ઓર અગર દરવાજે પર આજ કલ કી તરહ ઘંટી લગી હો તો ઉસે આરામ સે આહિસ્તા સે બજાના ચાહિયે, તાકે અંદર વાલો કો ઘંટી બજાને વાલે કી નર્મ મિઝાજ, ઉમ્દા અખ્લાક ઓર હુસ્ને મામલા કા અંદાજા હો જાએ.

## ગુસ્સા કમ કરને કી તદબીરે

લેહાજા બીવી કો ચાહિયે કે શૌહર જબ ગુસ્સા મેં હો તો અપને ઉપર ઓર અપની ઓલાદ પર રહેમ ખાતે હુવે અપને ખાનદાન કી લાજ રખતે હુવે ફીરન માફી માંગ કર ઉસ કે મિઝાજ કો ઠંડા કર દે, અગરયે અપની ગલ્તી ના હો. ઈસ વકત જુલાબ બિલકુલ ના દે ઓર ના બિલકુલ ખામોશ રહે બલ્કે માફી માંગતી રહે, અપની ગલ્તી કા ઈકરાર કરે, ઈતમેનાન દિલાએ કે આઈદા એસા નહીં હોગા ઓર ઈન તદબીર પર અમલ કરે.

(૧) શૌહર ઓર બચ્ચો કો ઘર મેં દાખિલ હોને કી દુઆએ સિખાએ ઓર ઈસ પર અમલ કરવાએ કે જબ ઘર મેં દાખિલ હો તો

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ઓર સુરએ ઈખ્લાસ, દરૂદ શરીફ ઓર દુઆ પઢ કર (યાની માંગ કર) સલામ કરકે દાખિલ હો, દુઆ મેં મઅના કા ખયાલ કરકે અલ્લાહ સે માંગે, દુઆ યે હૈ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَوْلَجِ وَخَيْرَ الْمَخْرَجِ بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ

اللَّهُ خَرَجْنَا وَعَلَى اللَّهِ رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا. (ابوداؤد ص ૩૩૧ ج ૨)

તરજુમા: અય અલ્લાહ મૈ ઘર મૈ આને ઔર ઘર સે નિકલને કી બેહતરી ઔર ભલાઈ ચાહતા હું. અલ્લાહ કે નામ કે સાથ હમ દાખિલ હુવે ઔર ઉસ કા નામ લે કર હમ નિકલે, ઔર અલ્લાહ પર જો હમારા પરવરદિગાર હૈ હમ ને ભરોસા ક્રિયા.

યાદ રખે દુઆએં સિર્ફ પઢને કે લિએ નહીં હોતી બલકે માંગને કે લિએ હોતી હૈં, દુઆએં મઅના ઔર મફહૂમ સમજ કર માંગી જાએં. અગર બચ્ચે, બળે ઘર મૈ દાખિલ હુવે ઔર શૈતાન સે પનાહ નહીં માંગી, દુઆ માંગ કર દાખિલ ના હુવે તો શયાતીન ઘરોં મૈ દાખિલ હો જાતે હૈં ઔર ફિર બચ્ચોં મૈ ઔર મિયાં બીવી મૈ ઝગળા કરવાતે હૈં.

હઝરત જાબિર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે રિવાયત હૈ કે રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જબ ઈન્સાન અપને ઘર મૈ દાખિલ હો કર અલ્લાહ કા ઝિક કરે ઔર ખાને કે વકત ભી અલ્લાહ કા ઝિક કરે તે શૈતાન અપને સાથિયોં સે યૂં કહેતા હૈ કે યહાં રાત કો રેહ સકતે હો ના ઈન લોગોં કે રાત કે ખાને મૈ સે કુછ પા સકતે હો.

ઔર અગર ઘર મૈ દાખિલ હોતે વકત અલ્લાહ કા ઝિક નહીં ક્રિયા તો શૈતાન અપને સાથિયોં સે કહેતા હૈ કે ના યહાં તુમહેં રહેને કા મૌકા મિલ ગયા, ઔર અગર ખાને કે વકત (ભી) અલ્લાહ તઆલા કા ઝિક નહીં ક્રિયા તો શૈતાન અપને સાથિયોં સે કહેતા હૈ યહાં તુમહેં રાત કો રહેને કે સાથ સાથ ખાને કો ભી મિલ ગયા. (મુસ્લિમ, અબુ દાઉદ, ઈબ્ને માજા)

નોટ: હર વકત અલ્લાહ કા ઝિક કેસે કરે ઓર કિન કિન અલ્લાહ સે કરે ઈસકે લિએ હર મુસલમાન મર્દ ઓરત કો યાહિયે કે

(૧) મસનૂન દુઆએ..... મૌલાના આશિક ઈલાહી સાહબ દામત બરકાતુલ્લમ.

(૨) હિસ્ને હસીન તરજુમા વ તશરીહ..... મૌલાના આશિક ઈલાહી દામત બરકાતુલ્લમ

યે દો કિતાબેં અપને પાસ રખેં, ખુદ ભી ઈસ મેં સે યાદ કરે ઓર બચ્ચોં કો ભી કરવાએં.

(૨) જબ શૌહર ગુસ્સે મેં હો યા ખુદ ભી ઝિયાદા ગુસ્સા આએ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ પઢે.

તરજુમા: મેં અલ્લાહ કી પનાહ યાહતી હું— યાહતા હું શૈતાન મરદૂદ સે.

ઔર ફૌરન પાની પી લે. ઔર અગર શૌહર ગુસ્સે મેં હો તો ઉસ કો ભી પાની પિલાએં.

પહેલા ઈલાજ, ગુસ્સા કા ઈલાજ વુઝૂ હૈ

(૩) હદીસ મેં હુકમ હૈ અગર બળે હોને કી હાલત મેં ગુસ્સા આએ તો બૈઠ જાએ. બૈઠા હો તો લેટ જાએ, ઈસ લિએ ગુસ્સે કે વકત મિયાં બીવી એક દૂસરે કો યાદ દિલાએં કે આપ બૈઠ જાએં, યા લેટ જાએં, પાની પી લેં, વુઝૂ કર લેં, ઔર ગુસ્સા ખત્મ કરને કે લિએ ઈન ચીઝોં કો સોચેં ઔર એક દૂસરે કો વકત પર યાદ દિલાએં.

ગુસ્સા અકલ કો ખત્મ કર દેતા હૈ. કઈ કિસ્મ કી બીમારિયાં પૈદા કરતા હૈ, આપસ મેં અદાવતેં પૈદા કરતા હૈ. અગર ગુસ્સા કો પી લેં તો બહોત બળા સવાબ હૈ, ઈસકો દબા લેં તો ઈસ કા બહોત બળા અજર હૈ. અગર ગુસ્સા મેં શૌહર બેકાબૂ હો જાએ તો શૌહર ઈસ વકત

મુસ્લેહ હોને કે બજાય ખુદ હી મુજરિમ બન જાતે હે, લેહાઝા શૌહર કે સામને બીવી કા કિતના હી બજા જૂર્મ આએ, અપની અકલ વ તવાઝુન મેં ફર્ક ના આને દે, અગર માં બાપ હે, બચ્ચોં કી મુઅલ્લેમા હે તો યહી હિદાયત આપ કે લિએ ભી હે.

કુઆને હકીમ કી હિદાયત કે મુતાબિક દૂસરા ફર્ક યે હે કે કિસી બે સોચી સમજી હરકત કે બજાય ગૌર ઔર ફિક્ક સે કામ લિયા જાએ ઔર ઈસ્લાહી નુકતા નઝર કે સામને રખ કર ઐસા રાસ્તા ઈખ્તિયાર કિયા જાએ જો સબસે બેહતર ઔર સબસે ઝિયાદા મુઅસ્સર હો. યાની જિસકા નતીજા યે હો કે એક તરફ બીવી યા બચ્ચે યા શાગિર્દ યા મુલાઝિમ મેં નદામત ઔર ખુદ અપની ગલ્તી પર એહસાસ પેદા હોને લગે ઔર દૂસરી જાનિબ શૌહર ઔર વાલિદ ઔર મુઅલ્લિમ કી તરફસે ગમ ઔર ગુસ્સા કે બજાએ મોહબ્બત ઔર શફકત પેદા હો, બીવી ઔર બચ્ચા આપ સે મુતનફકુર હોને કે બજાય પહેલે સે ઝિયાદા આપ કે ગુરવીદા હો જાએગે, કુઆને હકીમ કી યે તાલીમ હમેશા યાદ રખની ચાહિયે.

બુરાઈ કો ઐસી સૂરત મેં જો બહોત હી હસીન હો દૂર કરો, અગર તુમને બુરાઈ દફા કરને કે લિએ સોચ સમજ કર ઐસી સૂરત ઈખ્તિયાર કી જો સબસે ઝિયાદા હસીન ઔર ઉમ્દા હે તો નતીજા યે હોગા કે જિસકો તુમ સે અદાવત વ દુશ્મની થી વો ઐસા હો જાએગા જૈસા કોઈ ગર્મ જોશ મુખ્લિસ દોસ્ત.

## દૂસરા ઈલાજ

આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા

من كظم غيظا وهو يستطيع ان ينفذه دعاه الله يوم القيامة على رؤوس  
الخلائق حتى يغيروه في اى الحور العين شاء. (ترمذى ص ۲۲ ج ۲,  
ابوداؤد ص ۳۳ ج ۲)

તરજુમા: “જો શખ્સ અપને ગુસ્સે કો નાફિઝ કર  
સકતા હો લેકિન ઉસે પી જાએ તો અલ્લાહ કયામત કે  
દિન સબ મખ્લૂક કે સામને પુકારેંગે, યહાં તક કે ઉસે  
ઈખ્તિયાર દેંગે કે જિસ બળી આંખોં વાલી હૂર કો ચાહે  
પસંદ કર લે.” ગૌર કીજિયે! કિતની બળી ફઝીલત હે,  
ઈસકો સોચિયે ઔર ગુસ્સે કે વકત ઈસ કો ખયાલ મેં લે  
આઈયે કે ઈસ ગુસ્સા કે ઘૂંટ કો પી લૂંગા તો જન્નત મેં  
હૂરે ઈન મિલેગી.

ઔર અલ્લાહ તઆલા મોમિન બંદોં કે બારે મેં  
ફરમાતે હૈં:

وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ . (سورة شوری پ ۲۵)

તરજુમા: જબ ઉન્હેં ગુસ્સા આતા હે તો માફ કર  
દેતે હૈં.

ઔર ઈસી તરહ અલ્લાહ તઆલા મુતકીન  
પરહેઝગાર લોગોં કી સિફાત બયાન કરતે હુવે ફરમાતે હૈં:

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ ، وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ  
النَّاسِ ، وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ . (سورة آل عمران، پ ۳)

તરજુમા: અલ્લાહ તઆલા ફરમા રહે હૈં, વો  
જન્નત જિસકા ફેલાવ સારે આસમાન વ ઝમીન હૈં, જો  
તૈયાર કી ગઈ હૈં ઐસે મુતકી લોગોં કે લિએ જો કે (નેક  
કામોં મેં) ખર્ચ કરતે હૈં (હર હાલ મેં) ફરાગત મેં (ભી)  
ઔર તંગી મેં (ભી) ઔર ગુસ્સે કો ઝખ્ત કરને વાલે, ઔર

લોગોં (કી ખતાઓં) કો માફ કરને વાલે હૈં ઓર અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂ મહેબૂબ રખતે હૈં એહસાન કરને વાલોં કો.

ફઝાઈલે સદકાત મેં હઝરત શૈખુલ હદીસ સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ લિખતે હૈં ઈસ આયતે શરીફ મેં મોમિનીન કી એક ખાસ મદહ ઓર તારીફ યે ભી ઝિક્ક ફરમાઈ કે ગુસ્સે કો પીને વાલે ઓર લોગોં કો માફ કરને વાલે હૈં, ઓર મોમિનીન કી યે બળી ઉંચી ઓર ખાસ સિકત હૈ.

ઉલમા ને લિખા હૈ, જબ તેરે ભાઈ યા બહેન, બીવી યા શૌહર સે લગઝિશ હો જાએ તો ઉસ કે લિએ ૭૦ ઉઝર પૈદા કર, ઓર ફિર અપને દિલ કો સમજા કે ઉસ કે પાસ ઈતને ઉઝર હૈં ઓર જબ તેરા દિલ ઉનકો કુબૂલ ના કરે તો બજાય ઉસ શખ્સ કે તુ અપને દિલ કો મલામત કર કે તુમ મેં કિસ કદ્ર કસાવત ઓર સખ્તી હૈ કે તેરા ભાઈ બહેન— બીવી યા શૌહર ૭૦ ઉઝર પેશ કર રહા હૈ ઓર તુ ઉનકો કુબૂલ નહીં કરતા, ઓર અગર તેરા ભાઈ કોઈ ઉઝર કરે તો ઉસકો કુબૂલ કર, ઈસ લિએ કે હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હૈ કે જિસ શખ્સ કે પાસ કોઈ ઉઝર પેશ કરે ઓર વો કુબૂલ ના કરે તો ઉસ પર ઈતના ગુનાહ હોતા હૈ જિતના યુંગી કે મુહરિર કો.

એક ઓર હદીસ મેં હૈ કે આદમી ગુસ્સા કા ઘૂંટ પી લે, ઈસ સે ઝિયાદા કોઈ ઘૂંટ અલ્લાહ કે નઝદીક પસંદીદા નહીં હૈ.

## ત્રીસરા ઈલાજ

ઈમામ અહમદ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે રિવાયત કરતે હૈં કે આપ



સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા:

إذا غضب أحدكم فليسكت

તરજુમા: જબ તુમ મેં સે કિસી શખ્સ કો ગુસ્સા આ જાએ તો ઉસે ચાહિયે કે ખામોશ હો જાએ.

ઈસ લિએ ગુસ્સા કે વક્ત બીવી શૌહર કો ખામોશ હોને કી તરગીબ દે. ઔર યાદ દિલાએ કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા હુકમ હૈ કે ગુસ્સા કે વક્ત ખામોશ હો જાએ ઔર હમ ઔર આપ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી બાત યાદ રાખે. ઈસ ને ઉંઘરી કામચાંપી હૈ. જુદારા આપ ખામોશ હો જાઈયે, મુજે માફ કર દીજિયે, અબ આઈદા આપકે મિઝાજ કે ખિલાફ કોઈ કામ નહીં હોગા. અબ ખામોશ હો જાઈયે કિસી ઔર કામ મેં લગ જાઈયે ઈસ કો ભૂલ જાઈયે. વક્તન ફવક્તન એક દુસરે કો યાદ દિલાએ કે ગુસ્સા બહોત બુરી ચીઝ હૈ, યે તો આગ હૈ ઈસલિએ ગુસ્સે કે વક્ત બિલ્કુલ ખામોશ હો જાએ.

## ચૌથા ઈલાજ

થોળી દેર કે લિએ ઘર કે બાહર ચક્કર લગા લિયા કીજિયે. શૌહર મસ્જિદ મેં જા કર દો રકાત નફિલ પઢ કર આ જાએ, તિલાવત કરને લગ જાએ. રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે રિવાયત કરતે હૈ કે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા:

الا ان الغضب جمره تنوقد في قلب ابن آدم، الا تروا الى انتفاخ او داجه واحمر اوعينه، ومن احسن من ذلك شيئا فالارض الارض.

તરજુમા: સુન લો, ગુસ્સા એક અંગારા હૈ જો

ઈન્સાન કે દિલ મેં સુલગતા હે, ક્યા તુમ ગુસ્સા હોને વાલી રંગો કે ફૂલને, ઓર ઉસ કી આંખો કે સુખ હોને કો નહીં દેખતે, પસ જો શખ્સ ઈસ મેં સે કોઈ ચીઝ મહેસૂસ કરે તો ઉસે ચાહિયે કે ઝમીન કો લાઝિમ પકળે યાની ઝમીન પર લેટ જાએ ઓર કબ્ર કો સોચે, તાકે અપની અસલિયત વ હકીકત માલૂમ હો જાએ. (ઈસ્લામ ઓર તરબિયતે ઔલાદ, સ. ૩૫૯, જિલ્લ અવ્વલ)

## પાંચવાં ઈલાજ

જિસકો ગુસ્સા ઝિયાદા આતા હો ઉસકા એક ઈલાજ યે હે કે એક કાગઝ પર યે ઈબારત લિખ કર એસી જગા લગા દે કે ઈસ પર આતે જાતે નઝર પળતી રહે, વો ઈબારત યે હે.

“અલ્લાહ તઆલા કો તુજ પર ઈસ સે ઝિયાદા કુદરત હે કે જિતની તુજકો ઉસ પર હે” યાની તુજકો બીવી પર— યા બચ્ચો પર— યા મુલાઝિમો પર— યા શાગિર્દો પર— યા અપને નીચે વાલો પર જિતની કુદરત હે, અલ્લાહ તઆલા કો તુજ પર ઈસ સે ઝિયાદા કુદરત હે. લેહાઝા એસા ના હો કે સઝા જુર્મ સે ઝિયાદા દે દી, ઈસ પર દુનિયા ઓર આખેરત દોનો મેં પકળ હોગી, ક્યામત કે દિન જુર્મ ઓર સઝા દોનો કો તૌલા જાએગા, અગર બરાબર બરાબર હુવે તો છૂટ ગએ વરના પકળ હોગી.

ગુસ્સા ઉસી પર આતા હે જિસકો અપને સે કમઝોર પાતા હે ઓર જબ દૂસરા ઝબરદસ્ત હો તો ગુસ્સા નહીં આતા, બલ્કે અગર તીસરા ભી કોઈ ઝબરદસ્ત ઓર બળા મૌજૂદ હો ઉસ કે સામને ભી ગુસ્સા નહીં આતા. લેહાઝા જબ ઈસ લિખી હુવી ઈબારત કો બાર બાર દેખેગા તો દિલ વ દિમાગ મેં અલ્લાહ તઆલા

કી બળાઈ કા ઈસ્તેહઝાર હોગા તો ફિર ગુસ્સા કહાં સે આમેગા.

## છટા ઈલાજ

જનાબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા, તુમ મેં જબ કિસી કો ગુસ્સા આમે, અગર બળા હે તો બૈઠ જાએ ઓર અગર ઈસ સે ગુસ્સા ના જાએ તો લેટ જાએ. (રિવાહ અબુ દાઉદ, સ.૩૦૩, જી. ૨)

યકીને કામિલ હે કે ઈસ સે આમે કિસી તદબીર કી ઝરૂરત ના હોગી. ક્યૂંકે જબ આદમી બળા હોતા હે તો ઝમીન સે ઉસ કે જિસ્મ કો બોઅદ (દૂરી) હોતી હે ઓર બૈઠને મેં ઝમીન સે કુર્બ હો જાતા હે, ઓર લેટને સે ઈસ સે ભી જિયાદા ઝમીન સે મિલ જાતા હે, ઓર ઝમીન કી તબીઅત મેં હક તઆલા ને ઈન્કેસારી રખી હે ઓર વો ઈન્કેસારી આદમી પર અસર કર જાતી હે. ઓર ઈન્કેસારી ગુસ્સા ઓર તકબ્બુર કી ઝિદ હે, તો ગોયા યે ઈલાજ બિઝ-ઝિદ હુવા.

તજરુબા સે સાબિત હે કે ગુસ્સા મેં બે ઈજ્તિયાર યે જી ચાહતા હે કે એસી હેઅત બનાએ કે મારના પકળના ફૂટના આસાન હો જાએ. મસ્લન અગર લેટે હુવે કો ગુસ્સા આમે તો બે ઈજ્તિયાર ઉઠ કર બૈઠ જાતા હે. ઓર અગર ઈસ સે ભી જિયાદા ગુસ્સા હો તો બળા હો જાતા હે તો ગુસ્સા કા તબઈ મુકતઝા યે હે કે (આદમી લેટા હો તો બૈઠ જાએ ઓર બૈઠા હો તો બળા હો જાએ. તો બૈઠને કો ગુસ્સા કી અસ્લી હેઅત સે કુછ દૂરી હે ઓર લેટને કો બહોત જિયાદા બોઅદ હે. તો યે તાલીમ એન ફિતરી તાલીમ હુવી કે ગુસ્સા મેં અગર બળે હો તો બૈઠ

જાઓ. ઓર અગર બેઠે હો તો લેટ જાઓ. (માખૂઝ અઝ તોહફા ઝૈજૈન, સ. ૧૬૨)

બહરહાલ ઈન તદબીરો કે ઝરિયે ગુસ્સા પર કબૂ પાને કી કોશિશ કરે, કે ગુસ્સા કી બુરી બલા ને કઈયો ખાનદાન ઉજાળ ડાલે, કઈયો કી રાતો કી નીંદે ખરાબ કી, કઈયો કે દિન કે ઉજાલો કો બે નૂર ક્રિયા, કઈયો કી ખુશિયો પે પાની ફેર દિયા, કઈયો કી ચૂખિયાં તુળવા દી, કઈયો કે સર સે સાથા હટા દિયા, કઈયો કો દસ્તે શફકત વ દસ્તે મોહબ્બત સે મહેરૂમ કર દિયા, કઈયો કે ચરાગ બુઝા દિએ, કઈયો કે ઘર કી મૈનાઓ કો ગૂંગા કર દિયા. ઓર ઈસ મેં સિફ શૌહર કે ગુસ્સે કો નહીં બલ્કે શૌહર કે ગુસ્સા કે સાથ બીવી કા ઝબાન દરાઝ હોના, ઓર ગુસ્સા કા જવાબ ગુસ્સા સે દેના, બુરાઈ કા જવાબ બુરાઈ સે દેના, ડાંટ કા જવાબ ડાંટ સે દેના, શેર કા મુકાબલા સવા શેર સે કરના ભી ઘર ઉજાળને કે અસ્બાબ હૈ. અલ્લાહ તઆલા હમારે મદ્દો ઓરતો કી ઈન તમામ રૂહાની બીમારિયો સે હિફાઝત ફરમાએ, આમીન.

ઓર કિસી કા ઘર ના ઉજાળે, કિસી કે ઘર મેં ગૈઝ વ ગઝબ મેં બરતન ના ટૂટે, કિસી કે માસૂમ ખિલોને ના ટૂટે, કિસી કે ઘર કી મૈના ગૂંગી ના બને, કિસી કા તોતા બે ઝબાન ના બને, કિસી કા સુહાગ ઉસ સે જુદા ના હો.

વો મેરે માસૂમ સે ખિલોને

કસીફ હાથો ને તોળ ડાલે

વો ચંદ લમ્હે મેં કેસે ભૂલું!

ઈન તદાબીર કે અલાવા ઝગળા ખત્મ હી ના હો તો ઉલમા બુઝુર્ગો સે ઝરૂર મશવેરા કર લે. કિતાબ કે અખીર મેં હમ ઉલમાએ કિરામ વ મુફતિયાન કે ખત લિખને કે પતે, ફોન નંબર લિખ રહે હૈ, તાકે દીની

मसाईल में आप उन से रहेनुमाई कर सकें.

**बीवी में ज़बान दराज़ी या  
बदज़बानी का मर्ज़ ज़हरे कातिल है**

उत्तरत हकीमुल उम्मत रहेमतुल्लाह अवैद  
करमाते हैं, हमारी औरतों में अक़ थोणी सी कसर है,  
अगर वो दूर हो जाये तो ये सयमुय की दूरें बन  
जायेंगी, वो कसर क्या है के उनकी ज़बान निहायत  
भराब है. उन की ज़बान वो असर रफ़ती है, जैसा के  
बिस्वु के उंक की ज़रा सी उरकत में आदमी बिलबिला  
जाता है.

मर्द के साथ जब उन की गुफ़्तगु होती है तो वो  
बेयारार इस से रंज भी उठाता है. वो मुनाज़रा रशीदिया  
के कानून से गुफ़्तगु करता है और ये उल्टी सीधी हांके  
यली जाती हैं, बस ज़बान यलाये जायेंगी प्वाह अक़  
भात भी मौके की ना हो, अगर महेज़ बोलने, बक़ बक़  
(बक़वास) करने का नाम मनाज़िर है तो ग़धा बना  
मनाज़िर है. (ईस्लाहे भवातीन, स. १८३)

**दुनिया की औरतें सयमुय की दूरें  
बन सकती हैं: अगर.....**

अगर गुस्से में शौहर तुम को बुरा भला कहे तो  
तुम बरदाश्त करो और बिडकुल जवाब ना दो, याहे वो  
कुछ कहे तुम चुप बैठी रहो, गुस्सा उतरने के बाद देपना  
पुष्ट शर्मिदा होगा, और फिर कभी ईन्शा अल्लाहु  
तआला तुम पर गुस्सा ना होगा, और अगर तुम बोल

ઉઠી તો બાત બઢ જાએગી, ફિર ના માલૂમ નૌબત કહાં તક પહોંચે. (બહિશતી જેવર, સ. ૪૧)

ઔર દર અસલ બાત યહી હે કે ઔરતોં કી બદ ઝબાની બિગાળ કી જળ હે. યે એબ ઔરતોં સે નિકલ જાએ તો સચમુચ હૂરે બન જાએ. (વઅઝ કિસાઉન્નિસા, સ. ૮૬, જી. ૭)

યે દુનિયા કે બહોત બળે ઈમામ, વકત કે મુજદિદ, હઝારોં કિતાબોં કે મુસન્નિફ, ઈસ દૌર કી ઔરતોં કી નફસિયાત ઔર ઉસ કે ઈલાજ સે ખૂબ વાકિફ, કુઆન વ સુન્નત કે ઉલૂમ કે માહિર, હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત મૌલાના અશરફ અલી થાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કી નસીહત હે, ખુદા કરે ઔરતેં ઈસ પર અમલ કરકે અપને ઘર કો જન્નત બના લે.

ઈસ લિએ કે યે ઝબાન દરાઝી એસા મર્ઝ હે જિસ કી બિના પર સૈકળોં મર્દ વ ઔરતોં કી ઝબાન દરાઝી સે બેઝાર હો કર ગલત રાહ પર ચલ પળે, બેવકૂફ ઔરતેં સિર્ફ અપની બદ ઝબાની સે મહેરબાન શૌહરોં કો ના મહેરબાન બના દેતી હૈ. શરીફ ઔર હમદદ શૌહર કા દિલ બીવી કી તરફસે સિર્ફ ઈસ લિએ તલ્બ હો જાતા હે કે બીવી બક બક કરકે હમેશા ઉસ કો તંગ ઔર પરેશાન કરતી રહેતી હૈ. યાદ રખના યાહિયે કે કોઈ ભી શૌહર અપની બીવી કી તલ્બ બાત બરદાશત નહીં કર સકતા. બીવી કો એસી ઉમ્મીદ હરગિઝ નહીં રખની યાહિયે કે શૌહર ઉસ કી બદ કલામી કો શરબત કા ઘૂંટ સમજ કર પી જાએગા.

ઔરત કી સબસે બળી ખૂબી યે હે કે વો શીરી ઝબાન હો. શીરી ઝબાની એક એસા જાઝિબ વસ્ફ ઔર એક એસી દિલકશ ખૂબી હે કે ઈસ સે અચ્છે સે અચ્છે

ઔર બળે સે બળે લોગ ભી તાબેઅ હો જાતે હૈ. કહાવત મશહૂર હે કે “ઝબાં શીરીં તો મુલ્ક ગીરી”..... મીઠી ઔર શીરીં ઝબાન સે તો ઈન્સાન હાથી કો ભી એક બાલ સે બાંધ સકતા હે. શીરીં ઝબાની સે ઈન્સાન જો ચાહે કર સકતા હે. મીઠી ઝબાન એક ઐસા જાદૂ હે જો હમેશા અપને સામને વાલે પર અસર અંદાઝ હોતા હે. શીરીં ઝબાન ઔરત કે ઐબોં કો ભી લોગ ભૂલ જાતે હૈ. એક ઔરત મેં દુનિયા ભર કી ખૂબિયાં હોં લેકિન અગર વો બદ ઝબાન હો..... તો ઉસ કી સારી ખૂબિયોં પર પાની ફિર જાતા હે. અગર ઔરત ચાહે તો શીરીં ઝબાની કે જાદૂ સે ના મહેરબાન શૌહર કો ભી મહેરબાન બના સકતી હે.

## શૌહર કે આરામ કા ખયાલ રખો

બીવી કો ચાહિયે કે અપને શૌહર કા ખયાલ રખે. ઉસ કે લિબાસ, ખૂરાક, આરામ ઔર તંદુરસ્તી વ સફાઈ કી તરફસે ગાફિલ ના રહે. ખાવિંદ કી ખુશી કો અપની ખુશી ઔર ઉસ કે ગમ કો અપના ગમ સમજે. બીવી કો સબસે પહેલે યે જાન લેના ચાહિયે કે શૌહર કા મિઝાજ કેસા હે. વો કિસ બાત સે ખુશ હોતા હે. ખાવિંદ કા હુકમ માનના ઉસકા અવ્વલીન ઔર અહેમ ફરીઝા હે ઔર બીવી કો ચાહિયે કે અપને ખાવિંદ કી તમામ ઝરૂરિયાત કી તરફ પૂરી તવજ્જોહ દે. અકલમંદ ઔરતેં ખિદમત કરકે હી અપને ખાવિંદ કો મુતાસ્સિર કર સકતી હે. ઐસા શૌહર અપની બીવી કી હર ખ્વાહિશ કી કદર કરતા હે ઔર ઉસકે કિસી મુતાલેબા કો રદ નહીં કરતા. ઐસી હી ઔરતેં સુખ કી ઝિંદગી બસર કરતી હૈ.

જો ઔરતેં યે સમજતી હે કે હમ અપને દુસ્ન વ જમાલ સે હી અપને ખાવિંદોં પર હુકૂમત કર સકતી હૈ તો

ઉનકી સખ્ત ગલત ફહેમી ઔર ઘોકા હે. યાદ રખના ચાહિયે કે ખાવિંદ ખૂબસૂરત ઔરત કા ગુલામ નહીં બનતા બલ્કે ખિદમત કા જઝબા રખને વાલી ઔરત કા ગુલામ હોતા હે. દિન ભર કા થકા માંદા શૌહર જબ શામ કો ઘર આતા હે તો અપની ખિદમત ગુઝાર બીવી કો દેખ કર સારી થકાન ખત્મ હો જાતી હે.

## શૌહર કો દોસ્ત બનાઓ

ઈઝદવાજી જિંદગી કા સહીહ સુકૂન હાસિલ કરના હો તો શૌહર કો અપના દોસ્ત બનાઓ. ઔરત કા અગર કોઈ સચ્ચા દોસ્ત હો સકતા હે તો વો ઉસ કા શૌહર હી હે. જો ઔરતેં અપને શૌહર કો દોસ્ત નહીં સમજતી વો બળી ગલ્તી કર રહી હે. જબ તક શૌહર કો દોસ્ત ઔર ખેર ખ્વાહ ના સમજા જાએ ઉસ વકત તક દોનોં કે દિલ એક નહીં હો સકતે. જબ એક દૂસરે કો દોસ્ત કે રૂપ મેં દેખતે હેં તબ ઈન દોનોં મેં ખૂબ મોહબબત પૈદા હોતી હે ઔર જિંદગી પુર સુકૂન ઔર આસાન બન જાતી હે.

## શૌહર કો અપના દોસ્ત કિસ તરહ બનાએ

ઔરત અપને શૌહર કો સચ્ચા દોસ્ત કિસ તરહ બના સકતી હે, ઈસ કા જાનના ભી બહોત ઝરૂરી હે, ઈસ કે લિએ હસ્બે ઝેલ બાતોં પર ધ્યાન દેના ઝરૂરી હે.

(૧) બીવી કો યકીન હોના ચાહિયે કે શૌહર સે બઢ કર ઉસ કે લિએ કોઈ સચ્ચા દોસ્ત નહીં બન સકતા.

(૨) શૌહર સે કભી બદ એતેમાદ ના હો બલ્કે ઉસ પર પૂરા ભરોસા કરે.

(૩) શૌહર કે સાથ જૂટા બરતાઓ ના કરે. ઉસ સે જૂટ ના બોલે. કોઈ ભી બાત હો ઉસકે સામને ઝાહિર કર



દે.

(૪) શૌહર કી અદમ મૌજૂદગી મેં ઉસકી કિસી બાત કા ચર્ચા ના કરે.

(૫) એસી કોશિશ કરે કે શૌહર કી ઈઝઝત વ વકાર મેં ઈઝાફા હો, લેહાઝા બ-તરીકે શરઅ ઉસકી તારીફ દૂસરોં કે સામને કરે.

(૬) શૌહર કી તકલીફ ઔર દુખ મેં તન, મન ધન..... સે મદદ કરની યાહિયે ઔર નાઝુક હાલાત મેં અપની ઝાત કો ઉસકે લિએ ફના કર દે. શૌહર કી મોહબ્બત ઔર ઉસકા એતેમાદ હાસિલ કરને કે લિએ યે વકત બહોત હી નાઝુક ઔર આઝમાઈશ કા હોતા હે.

(૭) શૌહર કે સુખ મેં સુખી ઔર ઉસ કે દુખ મેં દુખી હો જાના યાહિયે.

(૮) શૌહર અગર ઉદાસ હો યા કિસી ફિક મેં મુબ્તેલા હો તો બીવી કો ઉસ કી ફિક ઔર માયૂસી દૂર કરને કે લિએ અઝ હદ કોશિશ કરની યાહિયે. શૌહર કો ખુશ કરને કે લિએ પુર લુલ્ફ બાતે ભી કરની યાહિયે.

(૯) શૌહર કી તકલીફે દૂર કરને ઔર ઉસકો આરામ પહોંચાને કો હમેશા ખયાલ રખના યાહિયે.

(૧૦) શૌહર કી ઉલ્જનોં કો અપની ઉલ્જન તસવ્વુર કરે, વો જો કુછ રૂપિયે પૈસે દેવે, ઉનકો બેજા ખર્ચ ના કરે, ઔર ઈસી મેં મુતમઈન હો કર ઝિંદગી ગુઝારે.

(૧૧) ખૂબસૂરત લિબાસ ઔર ઝાતી ઝરૂરત કે ગૈર ઝરૂરી સામાન કે લિએ શૌહર પર બોજ ના ડાલે, વો જો કુછ દેવે ઉસ મેં ઈતમેનાન કર લે.

**શૌહર કો માઈલ કરને વાલી ખુબિયાં**

શૌહર કો અપની તરફ માઈલ ઔર મુતવજ્જે કરને

કે લિએ હરબે ઝેલ ઔસાફ વ ખૂબિયાં અહેમ હૈ.

(૧) હર કિસ્મ કે છોટે બળે ગુનાહ સે બચના,  
કોઈ ગુનાહ હો જાએ તો ફૈરન તૌબા કર લેના.

(૨) શૌહર કે મિઝાજ કે મુતાબિક બરતાઓ.

(૩) જૈસી ઔરત વો પસંદ કરે (શરઈ હુદૂદ મેં  
રહેતે હુવે) એસી બનને કી કોશિશ કરના.

(૪) સખ્ર વ તહમ્મુલ કી આદત બનાના.

(૫) શીરીં ઝબાન ઔર હંસમુખ હોના.

(૬) અપની ખૂબસૂરતી, ખૂબ સીરતી સે ઉસકે દિલ  
કો જીતના ઔર ઉસ કા પસંદીદા બનાઓ સિંગાર કરના.

## બીવી શૌહર કો કમતર ઔર હકીર ના સમજે

યાદ રખો! અપની ઝાત કે એતેબાર સે ખ્વાહ વો  
કેસા હી હો, લેકિન તુમ પર ઉસ કી ઈતાઅત હી વાજિબ  
હે, ઈસ લિએ કે વો તુમહારા શૌહર ઔર હાકિમ હે, ઔર  
હાકિમ અગર ફાસિક ભી હો તો રિઆયા અવામ પર ઉસ  
કી ઈતાઅત ફર્જ હે, અગર યઝીદ જૈસ હાકિમ ભી હો,  
ઔર ઉસકી ખિલાફત શરઈ કાઈદા સે સાબિત હો જાએ  
તો ઉસ કી ભી ઈતાઅત ઝરૂરી હે.

પસ તુમહારા ખાવિદ યઝીદ સે તો ઝિયાદા નહીં,  
જબ યઝીદ કી ઈતાઅત વાજિબ હે તો ખાવિદ કી કયૂં ના  
હુવી?

ઈસ લિએ કે ખાવિદ કા હાકિમ હોના કુઆન સે,  
હદીસ સે સાબિત હે, ઉસ કે હાકિમ હોને મેં શુબા નહીં.  
ઉસ કે નિકાહ કે ગવાહ મૌજૂદ હૈ, ઉસ કા શૌહર હોના  
માલૂમ હે ફિર કયા વજા કે તુમ ઉસ કી બાત માનને મેં

કોતાહી કરો. ગરજ, જૌજિયત (યાની બીવી હોના) ઈતાઅત કા સબબ હૈ, વો યજીદ સહીહ, મગર તુમહારા તો વો બાયજીદ (બહોત બળે વલી અલ્લાહ બુરુર્ગ કા નામ બાયજીદ બુસ્તામી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ) હૈ તુમ કો નાફરમાની કા કયા હક હૈ.

હાં અગર વો નમાઝ રોઝા (ફર્જ) ઔર શરઈ પરદા સે મના કરે તો ઈસ મેં ઉસ કી બાત ના માનો, અલ્બત્તા નફિલ નમાઝ, નફિલ રોઝા, તસ્બીહાત કી અદાયગી વાલે મામલે મેં ઉસ કી ઈતાઅત મુકદ્દમ હૈ, બહ્તે ફરાઈઝ કે મુતાલ્લિક ભી અગર વો કહે કે ઝરા ઠહેર કર પઢ લો ઔર વક્ત મેં ગુંજાઈશ હૈ તો મુઅખ્ખર કર દેના ચાહિયે.

હાં મગર વક્ત મકરૂહ હોને લગે તો ઈસ વક્ત ઉસ કા કહેના ના માનો. અલ્બત્તા અગર વો સરીહ કુફ વ શિર્ક કા ઈરતેકાબ કરે, યા કરને કા હુકમ દે ઉસ વક્ત કિસી મુહકિકક આલિમ સે ફતવા લે કર ઉસ સે જુદા હો જાએ, બાકી ફિસ્ક યાની ગુનાહ જબ તક કે વો તુમ કો ગુનાહ કા હુકમ ના કરે, ઉસ કી ઈતાઅત કરો યહાં તક કે અગર વો કહે કે વજીફા છોળ કર મેરી ખિદમત કરો તો વજીફા, તસ્બીહાત છોળ દો, મગર તુમ તો સમજતી હોગી કે ઈસ સે બુરુર્ગી મેં ફર્ક આ જાએગા.

અય ઔરતો! તુમકો બુરુર્ગ યાની અલ્લાહ કી વલિયા બનના ભી ના આયા. બુરુર્ગી તો શરીઅત કે ઈત્તેબાઅ કા નામ હૈ, રાએ કી ઈત્તેબા કો બુરુર્ગી નહીં કહેતે. જબ તુમકો ખાવિદ કી ઈતાઅત કા શરીઅત ને હુકમ દિયા હૈ તો બસ બુરુર્ગી યાની અલ્લાહ તઆલા કી રજા ઈસી મેં હૈ કે ઉન કી ઈતાઅત કરો. (ઈસ્લાહે ખવાતીન અઝ ઈફાદાતે હકીમુલ ઉમ્મત રહે.અ.)

નોટ: બાજ ઓકાત એસા હોતા હૈ ઓરત મદ્દ સે ઝિયાદા પઢી લીખી હોતી હૈ, ખુસૂસન દીન કે એતેબાર સે અગર વો કિસી મદ્રસે સે મુકમ્મલ ઈલ્મે દીન હાસિલ કર ચુકી હો ઓર શૌહર હાફિઝ યા આલિમ ના હો યા દુન્યવી એતેબાર સે શૌહર સે ઝિયાદા પઢી લીખી હો ઈસકે બાવજૂદ અદબ વ એહતેરામ મેં કમી નહીં કરની ચાહિયે. હર બાત મેં બહેસ વ મુબાહેસા ના કરે.

**ઔરતોં મેં દો બુરી આદતેં ઔર ઉનકા ઈલાજ**

ઔરતોં કી એક બુરી આદત યે ભી હૈ કે એક ઝરા સા બહાના મિલ જાએ ઉસકો મુદતોં તક ના ભૂલેંગી ઔર ઉસકી શાખ મેં સે શાખ નિકાલતી ચલી જાએંગી, ઉસકી ટહેનિયોં કી ટહેનિયાં બનાતી જાએંગી, બાલ કી ખાલ નિકાલતી જાએંગી, ઉનકી લગાઈયાં શદીદ તો નહીં હોતીં, મગર મદીદ યાની લંબી હો જાતી હૈ, ઈનકા કીના કિસી તરહ નિકલતા હી નહીં.

કોઈ ઘર એસા નહીં જિસકી ઔરતેં ઈસમેં મુખ્તેલા ના હોં, માં બેટી આપસ મેં લગતી હૈ. સાસ બહૂ આપસ મેં લગતી હૈ ઔર દેવરાની જેઠાની તો પૈદા હી શાયદ ઈસ લિએ હુઈ હૈ કે લગાઈ કરે, ઈન સબ કી બુનિયાદ અવહામ પરસ્તી હૈ.

ઔર ઈસ કા ઈલાજ યે હૈ કે સુની સુનાઈ બાતોં પર એતેબાર ના કરે, એક ભાભી આતી હૈ કે અચ્છલાની! તુમકો પતા હૈ બળી ભાભી તુમ્હારે મુતાલિલક કયા કેહ રહી થી?

યે..... યે..... યે..... કેહ રહી થી, ઔર મિર્ય મસાલા લગા કર ચાર બાતેં ઔર ચઢા કર કહેતી હૈ

ઔર યે બેવકૂફ ભાભી દિલો દિમાગ મેં કીના કી કેસિટ લગા કર ખૂબ ઈસ કો મેહકૂઝ કર લેતી હે. ઔર હમારી ઔરતોં કે દિમાગોં મેં જો હિન્દુસ્તાની કેસિટ હે વો ફિતરી તૌર સે ચાર બાતોં કો બઢા કર ઈસ મેં મિલા કર પેશ કરતી હે ઔર ઈસ કો યે ઔરતેં જૂટ ભી નહીં સમજતી ઔર ફિર ફતવા ભી અપને દિમાગ કે ઈસી ખાને સે જિસ મેં હસદ, બુઝા ભરા હુવા હે ઈસ સે લે લેતી હેં કે ઈસ કહેને કા..... યે મકસદ થા ઔર વો સહીહ થા.

ફિર ઘર કી માસી આતી હે, ભાભી આજ આપ ને ચાવલ જો પકાએ થે તો છોટી ભાભી કેહ રહી થી કે આપ કે ભાઈ (યાની છોટે દેવર) કેહ રહે થે કે ઈતની ઉમર ગુઝર ગઈ ભાભી કો અબ તક ચાવલ પકાને નહીં આતે, સબ મહેમાનોં કે સામને બદનામી કરવાઈ, ઔર યે..... ઔર વો..... ઔર ઉન્હોં ને ફીરન યકીન કર લિયા.

અબ યે ભાભી સાસ કે પાસ ગઈ ઔર ઉન્હોં સારા માજરા છોટી ભાભી કા સુનાયા ઔર ઉસ કે સાથ ચંદ બાતેં ઔર મિલા લીં, ઔર ઉસકે સાથ દો આંસૂ ટપકા દિએ કે અબ ઈસ કે સચ હોને મેં કોઈ શક બાકી ના રહે. સાસ ને અપને દિમાગ કે ખાનોં મેં એક નઈ સ્કીમ બનાઈ, ચૂંકે બાઝ સાસોં કો ઔર કોઈ કામ તો હોતા નહીં, લેહાઝા એસી વાહિયાત હરકતોં મેં અવકાત ખપાતી હેં. અબ દિમાગ મેં સ્કીમેં તૈયાર હો રહી હેં, ઈન સ્કીમોં કો સચ્ચા બનાને કે લિએ સાસ કે દિમાગ કા જજ ફીરન પુરાને વાકેઆત કો ગવાહ બનાતા હે ઔર ઘર કી માસી કો ઈસ પર વકીલ ઔર ભાવજ કો મુદઈ, અબ મુકદમા વકીલ ઔર ગવાહોં કી જૂટી ગવાહિયોં કે સાથ મુકમ્મલ તૈયાર હો ગયા, અબ હાઈ કોર્ટ મેં છોટી નનદ કે દાવે પર મુકદમા કી દરખવાસ્ત દે દી ગઈ ઔર ઈસ કે

बिजे झरनल डैस्ला सुप्रीम कोर्ट में मंजुली ननद पर छोण दिया.

अब जब छोटी लाली के पकाने की बारी आई और कम डिस्मती से यावल में पानी जियादा पण गया या सालन में नमक जियादा पण गया तो सारे घर की औरतें गोया बाकाईदा मन्सूबा के तहेत सब ने मिल कर डाई कोर्ट का डैस्ला ले कर उस पर हमला कर दिया के तुम भुद को तो देभो, ऐसी ऐसी बातें हमारी पीठ पीछे करती हो, क्या हमें पता नहीं चलता, क्या दीवारों के कान नहीं?

क्या तुम हम को बख्शी समजती हो?

क्या हम को बेवकूफ समजती हो?

क्या हमारी ईन्टेलीजन्स का कोई निग्रम नहीं है?

अब वो छोटी बहू कहेती है के ये बात तो मैंने कही नहीं, मेरे इरिश्तों को भी इस बात का पता नहीं.

वो कहेती है लाली आपको मेरे हवाले से किस ने कडा ये तो बता दो, तो ये दूसरी औरतें कहेती हैं नहीं सुनने वाली जूट नहीं बोल सकती बणी ईमानदार औरत है, बे सुने उसने कभी नहीं कडा होगी, हमारे यहाँ १० साल से वो काम करती है वो जूट कैसे बोल सकती है.

गोया १० साल से काम करना उस की बुरगर्मी का मे'यार है, और अब वो कभी जूट बोल ही नहीं सकती, तुम भी ऐसी तुम्हारा शौहर भी ऐसा, तुम्हारी वावेदा भी ऐसी?

ये सारी घरेलू जाना जंगिया सुनी सुनाई बातों, औडाम परस्ती की वज्रा से होती हैं. भुदा की किसी बंदी को ये तौड़ीक नहीं होती के अव्वलन तो ये के शिकायत

સુને હી નહીં, માસી યા ઘરોં મેં કામ કરને વાલી ઔરતોં  
સે યા ભાભિયોં સે યા જબ શિકાયત સુન લી તો ઈસ બીય  
કે વાસ્તે કો ખત્મ કરકે ખુદ ઉસ શિકાયત કરને વાલી સે  
પૂછ લે કે કયા તુને મેરી શિકાયત કી હે?

મસ્નૂન તરીકા ભી યહી હે. અગર કિસી સે કુછ  
શિકાયત દિલ મેં હો તો ફૌરન ઉસ શખ્સ સે ઝાહિર કર  
દે, અગર ઝાહિર નહીં કરેગી તો દિલ મેં કીના, દુશ્મની,  
ગુસ્સા કે જઝબાત કા પૌદા ઉગ જાએગા, ઔર જું જું  
વક્ત ગુઝરતા જાએગા યે પૌદા બળા દરખ્ત બન જાએગા,  
ઔર ઈસ કી જળેં દિલોં મેં ઈતની પેવસ્ત હો જાએગી કે  
ફિર નિકાલના મુશ્કિલ હોગા, ઈસ લિએ અગર શિકાયત  
સહીહ થી તો ફૌરન શિકાયત દૂર કરકે એક દૂસરે સે માફી  
તલાફી કર લે, ઔર અગર ગલ્તી થી તો હમેશા કે લિએ  
ઉસકા દરવાઝા હી બંદ હો જાએગા ઔર યે બીય વાલા  
રાસ્તા શર્મિદા હોગા ઔર સબ કો માસી કા હાથ માલૂમ  
હો જાએગા કે યે માસી હી ફસાદ કી જળ હે, યા ફુલાં  
દેવરાની યા ફુલાં જેઠાની ફસાદ કી જળ હે.

## ઔરતોં કે વાદોં કે મુતાદિલક લતીફા

કિતાબ زهرات من الروض المرأة المسلمة મેં લિખા હે  
કે એક ભેળિયા સુબ્હ ગિઝા તલાશ કરને નિકલા અપને  
ઔર અપને ઘર વાલોં કે લિએ, તો એક ઘર સે આવાઝ  
આઈ, માં બેટે કો તંબીહ કરતે હુવે કેહ રહી થી.

માં: બેટા! અગર તુમ અપના સબક યાદ નહીં  
કરોગે તો હમ તુમ્હારી બકરી ભેળિયે કો દે દેંગે, વો ઈસે  
ખા જાએગા?

ભેળિયે ને જબ યે સુના તો ઈતના ખુશ હુવા ઔર  
ઈન્તેઝાર કરતા રહા કે અબ બકરી આએગી, અબ

આએગી..... યહાં તક કે શામ હો ગઈ તો આવાજ  
આઈ....

માં: બેટા! તુમ બહોત અચ્છે બચ્ચે હો, માશા  
અલ્લાહ તુમને સબક યાદ કર લિયા હોગા, અબ અગર  
ભેળિયા તુમ્હારી બકરી લેને આયા તો હમ ભેળિયે કો  
કતલ કર દેગે.

ભેળિયે ને જબ યે સુના તો તેઝી સે અપને ઘર કી  
તરફ વાપસ લૌટા, તો ઉસ કી માદા ને પૂછા કે કયા બગૈર  
ખાના લાએ વાપસ લૌટ આએ?

તો ઉસ ને જવાબ દિયા.....

حدث هذا لى، لانى صدقت امرأة ..... યે હાદસા આજ  
મેરે મુકદ્દર મેં ઈસ લિએ વાકેઅ હુવા કે મૈને એક ઔરત  
કી બાત સચ સમજ લિયા. (સફહા ૧૨૬)

ઈસ વાકેઆ મેં હર મુસલમાન મર્દ કે લિએ ભી  
ઈબરત હૈ ઔર ખુદ ઔરતોં કે લિએ ભી કે વો દૂસરી  
ઔરતોં કી સુની સુનાઈ બાતોં પર બિલકુલ યકીન ના કરેં,  
મસ્લન ઘર કી માસી યા ભાભી કિસી કી ગીબત કરેં કે  
ફુલાની..... આપકે મુતાલિલક યે કેહ રહી થી..... તો  
સખ્તી સે ઈન્કાર કર દેં ઔર ઉસ કી બાત પર બિલકુલ  
યકીન ના કરેં કે એસી ઔરતોં કી દેખી હુવી બાત ભી  
સહીહ નહીં હોતી ચય જાએ કે સુની હુવી બાતેં.

ઔરતોં કો યે દુઆ ઝરૂર ઝિયાદા  
માંગની ચાહિયે

યાદ રખિયે કીના સિર્ફ એક ગુનાહ નહીં બલ્કે યે  
ગુનાહોં કા દરવાઝા હૈ ઔર મીઠા ગુસ્સા હૈ, ઈસ કા  
ખુમાર દિલ મેં ભરા રહેતા હૈ ઔર રંજીદગિયાં રોઝ



બરોઝ બઢતી ચલી જાતી હે. એસી ઔરતોં કો ખુસૂસન ચલતે ફિરતે ઔર ફર્જ નમાઝ કે બાદ ભી યે દુઆ માંગતે રહેના ચાહિયે.

(رَبَّنَا لَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ)

તરજુમા: અય હમારે રબ ના રબ હમારે દિલોં મેં ખુગ્ઝ, કીના, ઈમાન વાલોં કે લિએ, અય રબ તુ હી નરમી વાલા મહેરબાન હે.

ઔર યે ભી યાદ રખિયો! કીના સે દિલ સાફ હો જાના બહોત હી બળી અલ્લાહ તઆલા કી નેઅમત હે ઈસ કો ખૂબ રો રો કર અલ્લાહ તઆલા સે માંગિયે, આપ અપને દિલ મેં કિસી કે લિએ ખુરા ના ચાહે, હર એક કે લિએ ભલાઈ ચાહે.

હર એક કી ખુરાઈ પર પરદા ડાલના સીખે, હર એક કી ખૂબિયાં દેખને કી આદત ડાલિયે. દિલ સે કીને કા સાફ હો જાના ઈતની બળી નેઅમત હે કે જન્નત કી નેઅમતોં મેં સે જો એક બળી નેઅમત મિલેગી વો યે હે.

وَتَرْغَبْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ.

ઔર (દુનિયા મેં તબઈ તકાઝા સે) ઉન કે દિલોં મેં જો કીના થા વો સબ હમ (ઉન કે દિલોં મેં સે જન્નત મેં દાખિલ હોને કે કબ્લ હી) દૂર કર દેંગે કે સબ ભાઈ ભાઈ કી તરહ ઉલ્લત વ મોહબ્બત સે રહેંગે તખ્તોં પર આમને સામને બેઠા કરેંગે.

**દૂસરી ખુરી આદત ઔરતોં મેં યે હોતી હે**

જબ કિસી બાત પર લખાઈ હો ગઈ તો પેહલે પુરાને મુરદે ઉખેળે જાતે હે, મદોં મેં યે બીમારી કમ હે, મગર ઔરતે જિન બાતોં કી સફાઈ કર ચુકતી હે એક

દૂસરે કો માફ કર ચુકતી હૈ, દોબારા લખાઈ કે મોકે પર પહેલી બાતો કો ફિર દુહરાતી હૈ, જિસ કા નતીજા યે હોતા હે કે ઈસ વક્ત કા મામલા અગરયે હલ્કા ભી હો તો પહેલી બાતો કી યાદ દિહાની સે સંગીન ઔર ખતરનાક હો જાતા હે, ખુસૂસન જબ યાદ દિહાની ભી દિલ ખરાશ અલ્ફાઝ મેં હો, જિસ મેં ઔરતોં કો ખાસ મલ્કા હાસિલ હે, ઔરતોં ને ઔર ખુસૂસન હમારે હિન્દુસ્તાન કી ઔરતોં ને ઈસ મેં પી. એચ. ડી. ક્રિયા હુવા હે. ઔર અગર દો આંસૂ કે કતરે ટપકા દે તો કરૈલા ઔર નીમ ચદા કી મિસાલ સાદિક આ જાએગી. ગોયા ડિપ્લોમા ઔર ડિગ્રી રખને કે સાથ અબ લેકચરાર ઔર પ્રોફેસર કા દરજા ભી હાસિલ કર લિયા.

ઈસ લિએ ઔરતોં કો ચાહિયે કે ફૌરન પુરાની બાતોં કો ભુલા દે, પુરાને મુરદે દોબારા ઝિંદા ના કરે. ગીબત ના સુને, અગર કોઈ ઔરત આપ કે પાસ આએ કે ફુલાં ઔરત તુમ્હારે બારે મેં યે કેહ રહી થી તો ઉસી કો ડાંટે કે ક્યા વો ઈસ લિએ કેહ રહી થી કે તુમ આ કર મુજે કહો? ઔર અબ મેં જો કહૂંગી તો તુમ ઉસ કો કહોગી, દો મુસલમાન બેહનોં મેં તુમ ઝગળા કરવાને આઈ હો, ખુદા કા ખૌફ કરો, બિલકુલ એસી કોઈ બાત મેરે પાસ આ કર નહીં કરના. વરના આઈદા મેરે ઘર મત આના, ઔર અભી મેં ભી ઉસ કો કેહ દેતી હું કે ફુલાની તુમ્હારી તરફ સે એસી બાત નકલ કર રહી થી ઈસ લિએ ફુલાની કો તુમ ભી મત આને દો.

હઝરત થાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાતે હૈ:

“ઔરતેં ઈસ કી જુસ્તજુ મેં રેહતી હૈ, કોઈ ઔરત બાહર સે આઈ ઔર પૂછના શુરૂ ક્રિયા કે ફુલાની મુજ કો ક્યા કેહતી થી, ગોયા મુન્તઝિર હી થી.”

આને વાલી ને કુછ કેહ દિયા કે યૂં યૂં કેહતી થી  
 ઓર અગર ઉસ ને ચાટ મસાલા છિજક દિયા તો ફિર તો  
 પુલ બાંધ લિયા ઓર ઈસ પર ફીરન ઈમારત બની હો  
 ગઈ ઓર એક દૂસરે કો ટેલીફોન શુરૂ હો ગમે. અબ ઈસ  
 ઈમારત પર ફિનિશિંગ રંગ ઓર રોગન કા કામ ટેલીફોન  
 કે ઝરિયે દૂસરી ઓરતોં ને કિયા, ગુસ્સા ઓર કીના ને  
 ઈસ ઈમારત મેં ફર્નીચર લગાયા ઓર મુસલમાનોં કે દો  
 ખાનદાનોં મેં ઈન ઓરતોં ને ફૂટ પૈદા કરકે અલ્લાહ  
 સુબ્હાનહુ વ તઆલા કે ગઝબ વ ગુસ્સે કો દાવત દી.

યાદ રખિયે મુસલમાન બેહનો! અલ્લાહ તઆલા કે  
 યહાં દો મુસલમાનોં કે દિલોં મેં ફૂટ પૈદા કરના બહોત  
 બળા ગુનાહ હૈ. આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ જબ  
 શબે કદ્ર કી રાત બતવાને આએ કે કૌનસી રાત હૈ તો દો  
 મુસલમાન ઝગળા કર રહે થે તો ઉન કે ઝગળે કી વજા સે  
 તઅયીન યાની લૈલતુલ કદ્ર કિસ રાત મેં હૈ ઈસકે  
 મુતઅયીન હોને કા ઈલ્મ ઉઠા લિયા ગયા. હુઝૂરે અકરમ  
 સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા! કે મૈં  
 ઈસ લિએ આયા થા કે તુમહેં શબે કદ્ર કી ખબર દું, મગર  
 ફુલાં..... ફુલાં..... શખ્સોં મેં ઝગળા હો રહા થા જિસ કી  
 વજા સે ઈસ કી તઅયીન ઉઠા લી ગઈ, ક્યા બઈદ હૈ કે યે  
 ઉઠા લેના અલ્લાહ કે ઈલ્મ મેં બેહતર હો.

مشکوٰۃ عن البخاری کتاب الایمان رقم ۳۷

નબી કરીમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા  
 ઈરશાદ હૈ કે તુમહેં નમાઝ, રોઝા, સદકા વગૈરા સબસે  
 અફઝલ ચીઝ બતલાઉં, સહાબા રહિયલ્લાહુ તઆલા  
 અન્હુમ ને અર્ઝ કિયા ઝરૂર, હુઝૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ  
 વસલ્લમ ને ફરમાયા કે આપસ કા સુલૂક સબસે અફઝલ  
 હૈ ઓર આપસ કી લખાઈ દીન કો મૂંડને વાલી હૈ યાની

જેસે અસ્તુરે સે સર કે બાલ એક દમ સાફ હો જાતે હૈ, આપસ કી લગાઈ સે દીન ભી ઈસી તરહ સાફ હો જાતા હૈ. (ફઝાઈલે આમાલ, સ. ૬૦૫)

ઈસ લિએ મેરી બેહનો! ખુદા કે વાસ્તે ગીબતો સે બચો, ટેલીફોન પર એક દૂસરે કી ખુરી ખબરે સુનને સે બચો, અરે કુલાની કે બચ્યે કી મંગની ટૂટ ગઈ? ક્યૂં ટૂટી? ઓ હો કુલાની કી બચ્યી એસી હૈ? કુલાને કા બચ્યા એસા હૈ? અલ—ગરઝ સબ ઈધર ઉધર કી બાતો સે બચો, યે આપ કી નેકિયાં ખત્મ કર દેગી, દુનિયા મેં ભી આપ પર મુસીબતે આએગી ઔર મૌત કે બાદ ઈસ પર બહોત બળા અઝાબ હોતા હૈ.

ખૂબ સમજ લો કે ગીબત, એક દૂસરે કી શિકાયત પર ચકીન કરના, ઈસ સે ના ઈત્તેફાકી હો જાતી હૈ, આપસ મેં અદાવત કાયમ હો જાતી હૈ, ઈસકે અલાવા ગીબત કરના, સુનના, બદ ગુમાની કરના, ખુદ બળા ગુનાહ હૈ, કલામુલ્લાહ મેં ઈસ કી બળી મઝમ્મત આઈ હૈ. (હુકૂકે ઝૌજૈન સ. ૩૨૪, ઈસ્લાહે ખવાતીન સ. ૨૧૯)

## ❀ ઔરતોં કી વજા સે ❀ મદ્દોં કી આપસ મેં લગાઈયાં

અગર ઔરત અપની ભાભિયોં યા સાસ નનદ કી શિકાયતે મદ્દ સે કરતી હૈ ઔર બેવકૂફ નાદાન મદ્દ ઈન કો કાન લગા કર ઘ્યાન સે સુનતા હૈ, કુલાની ને મુજે યૂં કહા, ઔર તુમ્હારે મુતાલિલક યૂં કહા, યા કુલાની કે બચ્યે ને હમારે બચ્યે કો ઈસ તરહ મારા, ઝંટા, ઉસ કી સાર્ઈકલ પર બેઠને નહીં દિયા, ઉસ કે ખિલોને છીન લિએ યા કુલાની ને કહા કે હમારા બચ્યા ગોરા નહીં હૈ વગૈરા.

ફિર યે નાદાન ઔરત અપના ફેસ્લા ભી સુનાતી હે, આપ તો કુછ નહીં કરતે, અપને ભાઈ કો સમજાઈયે ના! કયા મેં હી સબ કરતી રહૂં?

અબ જો મર્દ દિન ભર કા થકા મારા, ગરમી સરદી બરદાશત કરકે બાહર કી ફિજા સે આ કર યે બાતે અપની નાદાન ઔર કમ અકલ બીવી સે સુનતા હે, મર્દો મેં હરાત હોતી હે, ઉન પર ઐસી બાતોં કા ઝિયાદા અસર હોતા હે, ફિર યે બાત યહીં તક નહીં રેહતી બલ્કે મર્દ ફિર હાથ સે ભી બદલા લેતે હે, જિસ કી વજા સે હાથા પાઈ ઔર બાઝ અવકાત કત્લ ઔર ખૂન તક હો જાતે હે, ઔર કુછ નહીં તો દો સગે ભાઈયોં મેં અદાવત પૈદા કરને કા યે ઔરતેં સબબ તો બન હી જાતી હે.

યાદ રખિયે! ઔર દિલોં કે કાનોં સે સુનિયે કે અગર આજ આપ યે બાતે શૌહર કો કેહતી હેં ઔર ઉસે છુપાતી નહીં ઔર આપકો પતા હે ઈસકા સિફ યે નતીજા નિકલેગા કે દો ભાઈ બહેનોં મેં યા માં બેટે મેં ઝગબા હોગા ઔર ફિર ભી આપ બાઝ નહીં આતીં તો આપ કે બેટોં મેં ઈસી તરહ આપ કી આને વાલી બહુઅં ઝગળે કરવાએંગી, યહી ફિતરત કા ઉસૂલ હે.

كما تدین تدان

તરજુમા: જૈસા કરોગે વૈસા પાઓગે.

જૈસી કરની વૈસી ભરની

ના માને તો કર કે દેખ

જન્નત ભી હક હે દોઝખ ભી હક હે

ના માને તો મર કે દેખ

## ✽ શૌહરોં સે ગુઝારિશ ✽

ઔર મદોં સે ભી ગુઝારિશ કરતે હૈં કે ઔરતોં કી એસી બાતોં કો બિલકુલ ના સુને, ફીરન ઉન કે મુંહ પર હાથ રખ દે.

ઔરતોં કી તો દેખી હુવી બાતેં ભી ઈસ કાબિલ નહીં કે ઉનકો સહીહ કહા જાએ ચય જાએ કે સુની હુવી બાતેં. ઉન કી દેખી હુવી બાતોં મેં ભી શક હે તો સુની હુવી બાતોં કા કયા ખયાલ હોગા.

અગરચે યે ખુદ નાકિસાતુલ અકલ હૈં લેકિન બળે બળે ફને ખાન મદોં કી અકલેં ઉળા લે જાતી હૈં, હકીમ, ફલાસ્ફર, શાઈર, અલ્લામા, જો ભી ઈન નાદાનોં કી બાતોં મેં આએગા, વો હમેશા પછતાએગા.

અકબર કભી દબે ના થે દુશ્મન કી ફીજ સે લેકિન શહીદ હો ગએ ઔરત કી નોચ સે તો ઈન કી એક દૂસરે કે ખિલાફ બાતેં બિલકુલ ના સુને, ઔર અગર ગલ્તી સે સુન લિયા તો ઉસકા કોઈ અસર ના લે બલ્કે ઔરત કો માફી કે ફવાઈદ ઔર ફઝાઈલ બતલાએ, કે આજ તુમ નિભાઓગી તો કલ તુમ્હારી આને વાલી નસલ ભી નિભાએગી, ઔર યે મામૂલી બાતેં હૈં, ઈનકો સોચો નહીં ઝહેન સે નિકાલ ડાલો, દુનિયા મેં તો રેહના હે, યે હાલાત આતે રહેતે હૈં, અસલ સુકૂન તો આખેરત મેં હે, દુનિયા તો પરેશાનિયોં કા નામ હે. અગર ઈસ મેં થોળી સી રાહત વ સુકૂન મિલ જાએ તો યે ભી બળી નેઅમત હે, નિભાના યે કમાલ હે. હમ તો તુમકો સુકૂન પહોંચાતે હૈં અગર ઈન સે કોઈ તકલીફ વાકેઅ ભી હો ગઈ હે તો સબ્ર કર લો, દુનિયા મેં મુકમ્મલ રાહત વ ખૈરિયત તો મિલ હી નહીં સકતી.

और अगर भाई बहनों के बच्चों ने जगणा किया तो वो भी हमारे ही बच्चे हैं, अगर हमारे बच्चों में जगणा हो जाये तो क्या किसी बच्चे को झेपी होम या यतीम जाने में डाल देंगे? जिस तरह हम अपने बच्चों को समझाएंगे ईसी तरह वो भी हमारे ही मासूम नव निडाल हैं..... तुम उन को टॉफी स्वीट दे कर समझाओ, अल्लाह से दूआ मांग कर उन का नाम ले कर अल्लाह तआला से मनवाओ, उन के जाने पीने की चीजों पर सात मरतबा बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम पढ़ कर दम कर दो, ये बड़ोत मुजर्रब नुस्खा है. बय्या अगर बड़ोत तेज हो, गुस्सा बड़ोत जियादा आता हो तो बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम उसके जाने पीने की चीजों पर दम करके पिलाओ. बार बार उस पर दम करें.

ईसी तरह “या लतीफ़ो” सात मरतबा पढ़ कर पानी पर दम करके पिलाओ.

और क्या बच्चों की वजह से हम भी बच्चे बन जायें, हमें तो समजदारी डोशियारी वाला रास्ता ईप्तिहार करना याहियं. तुम तो बणी भाभी हो, तुम्हें तो जियादा बयाल रबना याहिये. तुम तो छोटी भाबियों के साथ मां की तरह रहो. क्या मां किसी बच्ची को उस के गलत अफ्लाक की वजह से ईक देती है.

और अगर तुम छोटी भाभी हो तो छोटी बहनों की तरह रहो वो तुम्हारी बणी बहनें हैं, क्या छोटी बहनें बणी बहनें का अदब व अहतेराम व ईकराम करके नहीं चलती है, छोटी बहनें को बणी बहनें कोई बात कहे तो क्या वा मानेगी? लेडाज़ा आप को भी याहिये के आप उनके साथ अदब वाला मामला करो, अगर उन्होंने तुम्हें डांट दिया तो समजो बणी बहनें ने डांटा.

और दुनिया के तमाम मज़ादिल ईस पर मुतफ़िक हूँ के छोटी को मान कर अदब के साथ चलना चाहिये. बेडागा तुम सभ कर लो और मोहब्बत के साथ रहो तुम्हें अल्लाह ईज्जत देगा, ईसके बहले तुम्हारी औलाद नेक बनेगी. बहर डाल ईन तदबीरों से शौहर बीवी को समझाओ, और उसकी बात सुन कर जज्बात में बिलकुल ना आओ, बल्के हज़रत हकीमुल उम्मत रहेमतुल्लाह अलैह फ़रमाते हैं:

मैं तो कहता हूँ जैसे मौकों पर मर्दों को चाहिये के औरतों को सुना दें, के तुम सय ली कछोगी तब ली हम जूट समझेंगे, मैं सब मर्दों को नहीं कहता.

बडोत से मर्द जैसे ली छोते हैं के वाकई मर्द हैं, और जैसे मौके पर पूरी अकल से काम लेते हैं और ईस साथ रहेने को बेजिये बकरी का साथ समझते हैं.

जहां बकरी और बेजिये ईकट्टे होंगे वहां बेजिये की तरफ़से बकरी के साथ ईजा तकलीफ़ रिसानी का मामला होगा. कभी नहीं कहा जा सकता के बेजिया बकरी की तरफ़दारी या उस पर रहेम करेगा. (माजूज़ अज़ तोहफ़ा जौज़ैन, स. ८२)

औरत के कहेने से छोटे भाईयों जुसूसन यतीम देवरों को, मां बेडनों को (सास, ससुर, ननद) को ना सताओ. बल्के समझने बुझने से काम नहीं चलता तो मां को कभी कुछ ना कहो, मां का बडोत अदब करो याहे मां की ही गल्ती हो, हां बीवी को अलग रख दो, किराये का ही मकान छोटा सा ले कर दो, ऐसी बीवी को जो उनके साथ निबाह ना कर सके उसको साथ रहेने पर मजबूर ना करो, अलग मकान में रहो वरना उसी घर में सास बडु का भावरथी जाना अलग कर दो.



લેકિન માં કો બિલકુલ કુછ ના કહો. માં માં હૈ માં કા બહોત ખયાલ રખો, માં કા બહોત અદબ કરો, અદબતા માં કી વજા સે બીવી પર ભી ગુલ્મ ના કરો, ઈસ લિએ દોનોં કા હક અદા કરના ચાહો તો બીવી કો અલગ રખો, માં કા હક યહી હૈ કે ઉસ કો બહૂ કે સાથ રખ કર પરેશાન મત કરો.

અગર માં બહૂ કે સાથ રેહ કર ખુશ નહીં હોતી, આએ દિન કે ઝગળે હોતે હૈ, ઔર બહૂ માં કે સાથ ખુશ નહીં રહેતી, તો ખુદા કે વાસ્તે અપની નઈ નસ્લ કો ઈન દોનોં કી લખાઈ ઝગળોં મેં તબાહ વ બરબાદ મત કરો.

અલગ અલગ કર દો, ઈસ સે સારે ઝગળે ભી ખત્મ હો જાએંગે ઔર સબ કો સુકૂન હો જાએગા, યહી શરીઅત કા હુકમ હૈ, ઈસી મેં દીની વ દુન્યવી બહોત સે ફાઈદે હૈ.

## ❀ યતીમ દેવરોં ઔર ❀

### યતીમ નનદોં કા ખયાલ રખના

કિસી ને ખૂબ કહા આપકે વાલિદ સાહબ ઈન્તેકાલ કર ગએ ઔર આપકે છોટે ભાઈ બહેન આપકે સાથ રેહતે હૈ ઔર આપકી બીવી છોટે ભાઈ બહેનોં કી આપસે શિકાયતે લગાએ, તો સોચો કે વો યતીમ હૈ ઔર યતીમ બચ્યા જિંદોં મેં શુમાર હી નહીં હોતા, અપને માં બાપ કે સાથ વો ભી મર ગયા, ફિર મરે હુવે કો મારના કયા જવાં મદી હૈ? અગર હદ સે ઝિયાદા દિલદારી કરોગે તબ ભી ઉસકા દિલ જિંદા નહીં હો સકતા. યતીમ કી સૂરત પર મુર્દની છાઈ હુવી હોતી હૈ.

દો બચ્યોં કો બરાબર બિઠાઓ, જિન મેં સે એક

યતીમ હો ઔર દૂસરા ના હો, હર એક ચીઝ દોનો કે સામને રખ દો ઔર કેહ દો જો પહેલે ઉઠા લે યે ચીઝ ઉસી કી હૈ, યકિને કામિલ હૈ કે યતીમ કા હાથ નહીં ઉઠેગા, વજા યહી હૈ કે ઉસ કા દિલ મર ચુકા હૈ. (ઈસ્લાહે ખવાતીન, સ. ૨૨૪)

લેહાઝા બીવી કો ચાહિયે કે ઉનકા ખૂબ ખયાલ રખે ઔર શૌહર કો ચાહિયે કે બીવી કી ગલત, નાઝાઈઝ શિકાયત કી વજા સે ઉન કો ના સતાએ, ના મારે, ના ડાટે. અગર સહીહ શિકાયત હો તો અકેલે મેં સમજાએ.

اللهم وفقنا يا رب العالمين

## \* મિયાં બીવી કેઝગળોં \* સે નિજાત કે લિએ દો ઉસૂલ

અગર ઔરત ઈન દો બાતોં કો અપના લે તો હમ યકીન સે કેહતે હૈં કે મિયાં બીવી કે બહોત સે ઝગળે ખત્મ હો જાએ, બહોત સી ના ઈત્તેફાકિયાં, નાચાકિયાં, ગરમા ગરમિયાં, ચિળચિળા પન, હર વકત કી તુ તુ મૈં મૈં, ઝુલ્મ વ ઝિયાદતી, માર પીટ, નારાઝ હો કર મૈકે ચલી જાના યા મૈકે ભેજ દેના, માસૂમ બચ્ચોં પર ગુસ્સા નિકાલના, ઉન કો ડાંટના, પિટાઈ કરના, કોસના, ખુલઅ કરના, તલાક કા મુતાલેબા કરના, જુદાઈ પર આમાદા હોના, યે સબ ખરાબિયાં ઈન દો ઉસૂલોં પર અમલ કરને સે ઈઝઝત વ શફકત, મોહબ્બત વ ઉતૂફત, રહેમ વ દિલ સોઝી વ ખૈર ખ્વાહી, રહેમ દિલી વ નર્મ ખૂઈ, ઈસાર વ બરદાશત, અફવ વ મુઆફત, વ તસામોહ, ચશ્મ પોશી, ઈકરામ વ એહતેરામ, રફક વ નરમી સે બદલ જાએંગે ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા, ઔર બહોત જલ્દ દોનોં મેં મોહબ્બત

डो जाओगी.

पहेला उसूल

ये के “जो डां” ये लड़क बोलना सीख ले, दर वक़्त “जो डां”! जो डां!, डां, डां, कहे. शौहर दिन को कहे रात है, तो भी जगणे से बचने के लिये कहे जो डां, वो रात को कहे दिन है, नज़र भी केह रही है रात है लेकिन कहे जो डां! जैसे आप केह रहे हैं वही सही है.

शौहर कहे आज ये पकाना है कहे जो डां! वो कहे आज यहाँ जाना है कहे जो डां! वो कहे यहाँ तुम नहीं जाओगी, कहे जो डां!

कुलों की कल जियाइत (दावत) में तुम को नहीं जाना कहे जो डां!

वो कहे आज तुम्हारे सगे भाई के निकाह की जो तकरीब है उस में तुम नहीं जाओगी?

तो कहे जो डां! मैं बिलकुल नहीं जाऊँगी, जैसा आप कहेंगे वैसा ही होगा, सगे भाई से जियादा मुकदम आप हैं, आप मेरे शौहर हैं, आप का एक जियादा है आपने बना कर दिया तो कैसे जा सकती हूँ, आप बिलकुल गम ना करें, जैसा आप कहेंगे वैसा ही होगा.

अब इस दरमियान में अल्लाह तआला से मांगिये, डो सके तो दो रक़ात नमाज़ नईल पढ़े फिर हुआ मांगे, अय अल्लाह! सारे ईन्सानों के दिल आपकी दो उंगलियों में हैं, तु जैसे याहे डेर दे.

अय अल्लाह! मेरी ये હાજत पूरी કરમાને કા આપ ફેસ્લા કરમા દીજિયે, જબ આપ ફેસ્લા કર દેંગે તો ઈસ કો કોઈ નહીં રોક સકતા ઔર અગર ઈસ મેં ખેર નહીં તો મેરે દિલ સે ઈસ હાજત કી તલબ નિકાલ દીજિયે. ફિર જબ શૌહર કા ગુસ્સા ઠંડા હો જાએ તો ઉસ વકત કહે

કે મુનાસિબ હોગા કે આપ હમે ભાઈ કી શાદી મેં જાને દે, આજ ઉન કે ઘર મેં ખુશી કા મૌકા હે, મેં ના જાઉંગી તો ઉનકી ખુશી મુકમ્મલ ના હોગી, અગર આપ ઈજાઝત દે દે તો આપકી મહેરબાની હોગી.

અલ-ગરઝ ઈસ તરહ અપની તમામ હાજતોં ઔર દિલ કી ચાહતોં કે લિએ અલ્લાહ તઆલા સે માંગ કર અપને શૌહર કો રાઝી કરવાએ ઔર અગર ફિર ભી વો ના રાઝી હોં તો સબ્ર કર લો, ઔર ઉનકી બાત માન લો, ચંદ દિનોં તક ઉનકી બાત માન લેને સે ઉનકો આપ પર એતેમાદ પૈદા હો જાએગા ફિર ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા વો આપકી બાતોં કો કભી રદ નહીં કરેગા ઔર હર કામ મેં આપ સે મશવેરા કરકે ચલેગા.

બલ્કે આપકે ઈશારે કે મુવાફિક ચલેગા.

ચૂંકે અલ્લાહ તઆલા ને મર્દ કો હાકિમ (કવ્વામ) બનાયા હે તો ફિતરત ને ચાહતા હે કે મેરી બાત માની જાએ, ઈસ લિએ ફેસ્લા ઉન્હીં કા માનના હોગા. હાં તુમ અપની રાએ ઔર મશવેરા દે સકતી હો. ઔર ઈસ્લામ ને મર્દ કો યે હિદાયત ભી દે રખી હે કે વો હત્તલ ઈમકાન તુમહારી દિલદારી કા ખયાલ ભી કરે લેકિન ફેસ્લા ઉસ કા હોગા. લેહાઝા અગર યે બાત ઝહેન મેં ના હો, ઔર બેગમ સાહબા યે ચાહે કે હર મામલે મેં ફેસ્લા મેરા ચલે ઔર મર્દ કવ્વામ ના બને ઔર મેં કવ્વામ બન જાઉં તો યે સૂરત ફિતરત કે ખિલાફ હે, શરીઅત કે ખિલાફ હે, અકલ કે ખિલાફ હે ઔર ઈન્સાફ કે ખિલાફ હે. ઔર ઈસકા નતીજા ઘર કી બરબાદી કે સિવા ઔર કુછ નહીં હોગા. અબ બીવી અગર ઉન કો અમીર હાકિમ સમજ કર દિલ ચાહે યા ના ચાહે, તબીઅત આમાદા હો યા ના હો, યા હર બાત પર અલ્લાહ તઆલા કો રાઝી કરને કી ખાતિર

ઉન કી હર જાઈઝ બાત કો માન લે, હર કામ પર જી હાં કહે, વો જો કહે કર કે દિખા દે, ઉન કો કભી જિંદગી ભર યે મોકા ના મિલે કે વો યે કહે કે તુમ ને મેરી બાત ક્યું નહીં માની, ફુલાં ફુલાં વકત પર તુમને મુજકો નારાઝ કિયા?

મૈને કહા યે કરના તુમને નહીં કિયા?

મૈને કહા મત કરના, તુમને કિયા?

અય મુસલમાન બહેન! જબ આપ અપને ઘર સે રુખ્સત હો કર કિસી કી બીવી બન કર આઈ થી તો બાપ કી ઈસ નસીહત કો દિમાગોં કે ખલ્લોં મેં, દિલ કી રગોં મેં, આંખોં કી પુતલિયોં મેં હમેશા મરતે દમ તક પેવસ્ત રખના, ઔર ઈસ કો મત ભૂલના, હમેશા યાદ રખના.

અય લખ્તે દિલ! લખ્તે જિગર, માં બાપ કી તુ નૂરે નઝર,

અય મેરે ઘર કી ચાંદની, આંખોં કી ઠંડી રૌશની,  
નસીહત બાપ કી યે યાદ તુમ રખ્ખો મગર બેટી

અઝલ સે શેવએ સબ્ર વ રઝા બેટી કી ફિતરત હે,  
ના ટપકે આંખ સે હર ચંદ હો ખૂને જિગર બેટી,

જો કુછ જિંદગી મેં પેશ આએ ઉસ કો સેહ લેના,  
રહે પેશે નઝર હર વકત હર શય પર મુકદ્દમ હો

રઝા જૂઈ રફીકે જિંદગી કી, ઉમર ભર બેટી  
ના આએ હફ કોઈ બાપ કે ઈસ નામ પર બેટી,

તુમ્હારે સાથ માં બાપ કી દુઆએ ભી,  
અભી મુબારક હો તુમ્હારી જિંદગી કા યે સફર બેટી.

## દૂસરા ઉસૂલ

માફ કરના, આઈદા એસા નહીં હોગા, ઈસ કો હર વકત ઝબાન પર રખે, બાર બાર ઈસ કો કહે કે ચૂંકે મિયાં

બીવી દોનોં આકિલ બાલિગ, સાહબે ઈરાદા વ હસ્તી કે માલિક હૈ, નિકાહ કે બાદ દોનોં કા સાબકા સાલ કે ૩૬૫ દિનોં ઓર દિન કે ૨૪ ઘંટોં કા હૈ, લાઝમી હૈ કે નાગવારિયાં ભી પેશ આએંગી, ઓર કભી કભી નાચાકિયાં ભી.

કભી બે ઈત્તેફાકી કી સદ્ મહેરિયાં અપના રંગ જમાએંગી. કભી ગુસ્સા વ ઈશ્તેઆલ કી ગરમા ગરમિયાં અપના ઝોર દિખાએંગી. કભી દુખ કભી સુખ કભી માયૂસિયાં, કભી માઝૂરિયાં, કભી બીમારિયોં કી દુખન, કભી નાકામિયોં કી ચુભન, કભી બચ્ચોં કા સ્કૂલ મેં ફેલ હોના, કભી કિસી કા સર ફોળ કર આના, કભી બચ્ચે કા ખુદ ઝખ્મી હો કર આના, કભી મદ્રસા કા નાગા કરના, કભી મુલાઝમેત ખત્મ હુવી, કભી કારોબાર ઠપ હો ગયા, કભી સાલન જલ ગયા, કભી દોસ્તોં કી ઝિયાફત ખરાબ હુવી, ઓર ઈન સબ કે ઉપર કભી શૌહર કી નાદાનિયાં ઝિયાદતિયાં, નનદ વ સાસ કી ટક ટક, દેવરાની જેઠાની કી કુર કુર, ઈન સબ બળે ઓર છોટે અમરાઝ કા, ના ખુશ-ગવારિયોં કે સિલસિલએ દરાઝ કા, ઈઝદવાજી ઝિંદગી કે હર નશેબ વ ફરાઝ કા, એક ઓર સિર્ફ એક હી ઈલાજ હૈ. વો હૈ ખુદા કા ડર.

મિયાં બીવી દોનોં મેં જબ ખુદા કા ડર (તકવા) હોગા, તો એક દૂસરે કા દિલ દુખાને સે ડરેંગે, કયામત કે દિન ઈસ કા જવાબ દેના હોગા, અલ્લાહ તઆલા કો મુંહ કેસે દિખાએંગે કે મેરે બંદે કો યા મેરી બંદી કો કયું સતાયા?

જબ દોનોં નેક હોંગે તો ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા એક ભી હો જાએંગે, લેકિન બીવી કી ઈસ મેં યે ઝિયાદા ઝિમ્માદારી હૈ કે વો અલ્લાહ તઆલા કો રાઝી કરને કે

લિએ યે જૂમલા યાદ કર લે “ગલ્તી હો ગઈ, આઈદા એસા નહીં હોગા.”

કિસી બાત પર મુંહ ઝોરી ના કરે, બહેસ મુબાહેસા ના કરે, ઈધર ઉધર કી બાતે ના બનાએ, ૧૦૦ બાતોં કી એક બાત! માફી ચાહતી હું, આઈદા નહીં કહુંગી.

યે લફઝ માફી એસા હે કે હજ્જાજ બિન યૂસુફ જેસે ઝાલિમ શખ્સ કો ભી નરમી પર મજબૂર કર દેતા હે.

એક મરતબા હજ્જાજ ને સફર કે દોરાન કિસી દેહાતી સે ઈમતેહાન કે લિએ પૂછા, તુમહારા બાદશાહ હજ્જાજ કેસા હે?

વો કેહને લગા બળા ઝાલિમ હે, અલ્લાહ તઆલા ઉસ સે બચાએ વગૈરા વગૈરા.

ઉસ ને કહા તુમ જાનતે હો મૈં કીન હું? ઉસ ને કહા નહીં. તો બાદશાહ ને કહા મૈં હજ્જાજ હું, દેહાતી ને કહા તુમ મુજે જાનતે હો મૈં કીન હું? હજ્જાજ ને કહા નહીં.

ઉસને કહા મૈં ફુલાં શખ્સ કા ગુલામ હું ઔર મૈં હર માહ તીન દિન પાગલ હોતા હું ઔર મેરા પાગલ હોને કા પહેલા દિન હે ઈસ લિએ માફ કરના, હજ્જાજ બિન યૂસુફ સુન કર હંસને લગા ઔર ઉસ કો છોળ દિયા.

અબ આપ અંદાઝા લગાએ હર મિયાં બીવી કે છોટે સે છોટે ઝગળે કેસે બળે બળે મસાઈલ પૈદા કર દેતે હૈં,

અગર બીવી ઉસ વકત સિર્ફ યે કેહ દે કે માફ કીજિયેગા અબ આઈદા એસી ગલ્તી નહીં હોગી.

આપ યકીન જાનિયે! બહોત સે ઝગળે નાચાકિયાં, ગરમા ગરમિયાં, ચુટકિયોં મૈં ખત્મ હો સકતે હૈં, અગર ઔરત ઉસ દેહાતી સે સબક લે લે, જિસને હજ્જાજ કે ચુંગલ સે અપને આપકો પાગલ બનવા કર અપની નિજાત

કા રાસ્તા બના લિયા, ઈસી તરફ ઔરત ઔર હમ સબ અપને અપને મઆશરા મેં, ઈસકો લે આએ તો ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા બહોત સી મુશ્કિલાત હલ હો સકતી હે, હર છોટા અપને બળે કે સામને ગુસ્સે કે વક્ત યે કહે, ગલ્તી હો ગઈ આઈદા ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા એસા નહીં હોગા. માફ કીજિયે અબ બયાલ રખૂંગી. આઈદા આપ કો શિકાયત કા મોકા નહીં દૂંગી, ક્યૂં કે હમ સબ હી ખતાકાર હે, ઔર હર અદાલત મેં ઈકરારી મુજરિમ માફી કા તાલિબ હો તો ઉસકે લિએ નરમી હે, બમુકાબ્લા ઈન્કારી મુજરિમ કે.

નાદાન બેવકૂફ શૌહર: યે ક્યૂં હુવા? યે ક્યૂં તુમને કિયા? યે કેસે હુવા? તુમ દેખ રહી થી યે હુવા? તુમ કહાં મર ગઈ થી ઉસ વક્ત? તુમ ક્યૂં નહીં ઉઠી? તુમને ક્યૂં ખયાલ નહીં કિયા?

તુમ ઔર તુમ્હારા ખાનદાન સારા કા સારા એસા હી હે, અગર તુમ ધ્યાન દેતી તો એસા ના હોતા? તુમ હો હી નાલાઈક તભી બચ્ચા ફેલ હુવા? તુમ ને એસી બાત ક્યૂં કી? સાલન જલ ગયા? તુમને પકાતે વક્ત બે તવજ્જોહી ક્યૂં કી? અબ તક ખાના ક્યૂં નહીં તૈયાર હુવા? તુમને મેરી માં કો જવાબ ક્યૂં દિયા? તુમ કીન હો તુમ્હારી હેસિયત કયા હે?

યે તો મેરા એહસાન હે તુમકો યહાં લે આયા વરના તુમકો કીન ઉઠાતા? ઔર તુ મેરે આગે ઝખાન ખોલતી હે? મેરી બહેન કો જિળક કર તુમને જવાબ દિયા? મેરી બહેન આઈ તુમ ને અદબ સે ઉસકો સલામ નહીં કિયા? તુમ એસી ઝગળાહુ હો ઔર ના સિર્ફ યે કે તુમ એસી બલ્કે તુમ્હારા ઘરાના હી એસા હે. અબ અલ્લાહ કો ખુશ કરને વાલી ઘરોં મેં ઝગળોં કી આગ કે અંગારોં કો



બુજાને વાલી નેક હોશિયાર બીવી કા જવાબ સુનિયે!

સમજદાર બીવી: ગલ્તી હો ગઈ માફ કરના  
આઈદા એસા નહીં હોગા.

અબ શૌહર કે યે સબ ગલત ટેન્શન ઔર હાઈ  
બ્લડ પ્રેશર ૧૦ અલગ પરેશાનિયોં સે બને હુવે ઈન તમામ  
સવાલાત કા સિફ ઔર સિફ યે એક જવાબ ગલ્તી હો ગઈ  
માફ કરના! એસા કાફી ઔર શાફી હે ઔર તસલ્લી દેને  
વાલા હે કે ઈસ કે બાદ શૈતાન કે લિએ ઘર મેં ઝગળે પૈદા  
કરવાને કા કોઈ હથિયાર બાકી નહીં રહેગા. ઔર નાદાન  
બેવકૂફ બીવી કા જવાબ યે હોતા હે મૈં કયા કરું? આપકો  
તો સિફ બોલના આતા હે, કરકે તો દેખિયે? હર બાત પર  
આપ ટક ટક કરતે હૈં યે મૈં હી હું જો આપકે સાથ રહેતી  
હું, વગૈરા વગૈરા..... ઉસ કે બાદ મિયાં બીવી મેં જો  
ઝગળા હોતા હે વો બહોત લંબા હો જાતા હે ઔર કઈ  
જોળોં મેં જુદાઈ સિફ ઈન છોટી છોટી બાતોં કી વજા સે હો  
જાતી હે, અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા એસે ઝગળોં સે  
હર મુસલમાન મર્દ વ ઔરત કી હિફાઝત ફરમાએ  
આમીન!

❀ શૌહર કો મહેરબાન ❀  
કરને કે લિએ એક ઉમ્દા તદબીર

અય હવ્વા (અલૈહસ્સલામ) કી બેટી! યહી એક  
એસી અકસીર કી પુળિયા હે જો હર મુસીબત સે  
બચાએગી. હર લગઝિશ કે વક્ત આળે આએગી, અલિમ  
શૌહર કો સચ્ચે દોસ્ત ઔર જાન દેને વાલા બના દેગી.  
બેવકૂફ શૌહર કો સમજદાર બના દેગી. એસા તાવીઝ હે  
જો શૌહર કો દીનદાર બના દેગા.

કિસી ગલ્તી કી આપ તાવીલ ના કરે કે યે ઈસ વજા સે હુવા, ઈસ વજા સે હુવા, બલ્કે ગલ્તી કો ગલ્તી માન લે, જો હુવા બસ હો ગયા, અભી શૌહર કા ગુસ્સા ઠંડા કરને કે લિએ ઝગળે સે બચને કે લિએ કેહ દે ગલ્તી હો ગઈ આઈદા ઐસા નહીં હોગા ચાહે આપકી ગલ્તી ના હો, લેકિન ફિર કિસી વક્ત શૌહર કો સમજા દે કે આપકા બાર બાર મુજે ઝંટના સહીહ નહીં, મેરી ગલ્તી ભી ના થી. આપ બગૈર તહેકીક કે આતે હી મુજે ઝંટના શુર હો ગએ, મેં ઉસ વક્ત ના બોલી કે બાત આગે ના બઢે, અભી આપ કો બતલાએ દેતી હું ઈસ તરહ થી બાત..... અબ શૌહર ખુદ નાદિમ હોગા, ઔર આઈદા ખયાલ રહેગા.

યે (માફ કરના) જુમલા ઐસા હે જો હક્કાજ જેસે સંગ કે સંગ દિલ કો ભી નર્મ મોમ કી તરહ બના દેતા હે, સખ્ત સે સખ્ત ગલ્તી કો ભી છોટા બના દેતા હે, બળી સે બળી ગુસ્સા કી આગ કે લિએ પાની કા કામ દેતા હે, હદ સે ઝિયાદા ઝલિમ કો ભી રહેમ પર મજબૂર કર દેતા હે. દુશ્મન કો દોસ્ત બના દેતા હે.

યે કિસી ઈન્સાન કા, કિસી બશર કા કૌલ નહીં બલ્કે ઈન્સાનોં કે પૈદા કરને વાલે અલ્લાહ રખ્ખુલ ઈઝઝત જિન કે હાથ મેં સારે ઈન્સાનોં કા દિલ હે ઉનકા ઈરશાદ હે  
وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا لِلَّذِي بَيْنَكَ  
وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ. (سورة حم مجده پ ۲۳)

તરજુમા: નેકી ઔર બદી બરાબર નહીં હોતી, આપ નેક બરતાઓ સે (બદી કો) ટાલ દિયા કીજિયે ફિર યકાયક (આપ દેખેગે કે) આપ મેં ઔર જિસ શખ્સ મેં અદાવત થી વો ઐસા હો જાએગા જેસા કોઈ દિલી દોસ્ત હોતા હે. (મઆરિફુલ કુર્આન ખુલાસા તફસીર, સ. ૬૪૯)

યે હે કે અગર બુરાઈ કા બદલા અચ્છાઈ સે દિયા જાએ, ગાલી કા બદલા મિઠાઈ સે દિયા જાએ તો જાની દુશ્મન ભી જાનિસાર બન સકતા હે, બલ્કે બકૌલ કિસી હકીમ કે અગર એન ગુસ્સા કે વકત ગુલાબ જામુન મુંડ મેં ડાલ દિયા જાએ તો ગાલી ભી મીઠી મીઠી નિકલે, આપ યે નુસ્ખા આઝમા કર તો દેખિયે, તજરુબા કરકે દેખિયે,

અપની ઈજાત ઉસે સમજયે, અપના લિબાસ ઉસે સમજયે, દીન વ દુનિયા કી જન્મત ઉસે સમજયે, અપની ઝીનત વ હુસ્ન ઉસે સમજયે, અપને સર કા તાજ ઉસે સમજયે, અપના અમીર ઔર હાકિમ વાજિબુલ ઈતાઅત ઉસે સમજયે, મુખ્લિસ દોસ્ત, અપને બચ્ચોં કા બાપ, અપના રાઝદાર, અપના મખદૂમ ઉસે સમજયે, કાબિલે મોહબ્બત હસ્તી, ચંદ દિનોં કા મહેમાન, દુખૂલે જન્મત કા ઝરિયા હી ઉસે સમજ લીજિયે, ફિર આપકા છોટા સા ઘર, ઝોપળી, ગરીબ ખાના, જિસ મેં રોઝાના બમુશ્કિલ દાલ વ સબ્જી પર ગુઝરા હોતા હો, બિછાને કો ચટાઈ મુશ્કિલ સે મિલતી હો, ઓઢને કો કમ્બલ ભી ના મિલતા હો, બેઠને કો કુરસિયાં સોફે ના હો, બળે શોકેસ અલ્મારિયાં ના હો, લેકિન યે ઘર દુનિયા કી જન્મત કા નમૂના હોગા, યે બીવી ઈસ જન્મત કે ઘર કી સરદાર રાની ઔર મલ્કા હોગી, બચ્ચે ઈસ ઝોપળી કે ગિલ્માન હોંગે ઔર યે બચ્ચિયાં હૂર વ પરી હોંગી.

ઘર તા ઘર ફિરદૌસ બને, માં બાપ હોં ગર બાતોં કે ઘની લબકોં પે ગુમાં હો ગિલ્માં કા, દુખતર જૈસે હૂરો પરી

બકૌલ સઅદી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે  
ઝન ખૂબ વ ફરમા બરો પારસા

કનહ મઈ દરવેશ રા બાશા

તરજુમા: ખૂબસૂરત ઔર ફરમાં બરદાર,  
પરહેઝગાર બીવી ફકીર મઈ કો બાદશાહ બના દેતી હે.

યાની અગર કિસી કો એસી બીવી મિલ જાએ જો  
પરહેઝગાર વ નેક હોને કે સાથ સાથ ખૂબસૂરત હો તો  
નૂરન અલા નૂર, સોને પર સુહાગા, લેકિન અગર સિફ  
ઝાહિરી ખૂબસૂરતી હો ઔર અખ્લાક વ સીરત અચ્છી ના  
હો, દીનદારી ઔર પરહેઝગારી ના હો તો એસી ઔરત સે  
પનાહ માંગી ગઈ હે, અલ્લાહ તઆલા સબ મુસલમાન  
મર્દો કી હિકાજત ફરમાએ, આમીન.

## ✽ નુસ્ખા અકસીર ✽

ઈસી લિએ હકીમુલ ઉમ્મત રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને  
એક હિકાયત લિખી હે કે એક ઔરત બહોત ઝબાન દરાઝ  
થી, ખાવિદ ઉસકો બહોત મારતા થા, પિટાઈ ખાતે ખાતે  
ભી બોલતી હી રેહતી, અબ તંગ આ કર એક બુઝુર્ગ કે  
પાસ ગઈ કે મુજે એસા તાવીઝ દે દીજિયે કે જિસ કે અસર  
સે મેરા ખાવિદ મુજે મારા ના કરે, મેરા તાબેદાર બન  
જાએ, મેરી બાત માને, મુજસે મોહબ્બત કરે, ઘર મેં  
ઝગળા ના હો, વો બુઝુર્ગ સમજ ગએ કે ઝબાન દરાઝી  
કરતી હોગી ઈસ લિએ પિટતી હે.

આપને ફરમાયા અચ્છ તુમ થોળા સા પાની લે  
આઓ ઉસે પઢ દૂંગા, યુનાંચે પઢ દિયા ઔર ફરમાયા કે  
જબ ખાવિદ ગુસ્સા હુવા કરે તો ઈસ મેં સે એક ચુલ્હૂ મુંહ  
મેં ઘૂંટ લે કર બેઠ જાયા કરો ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા ફિર  
નહીં મારેગા.

યુનાંચે વો એસા હી કરતી, જબ ખાવિદ ગુસ્સા  
હોતે તો મુંહ મેં ઘૂંટ લે કર બેઠ જાતી, અબ બોલ તો

સક્તી નહીં, મુંહ કો તાલા લગ ગયા, આખિર થોળે હી દિનોં મેં મિયાં રાઝી હો ગયા ઔર ઉનકા ગુસ્સા આંહિસ્તા આંહિસ્તા ખત્મ હો ગયા. ઔરત કી નશૂ વ નુમા, ખદ વ ખાલ, તળીઅત વ ફિતરત હી અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા ને ઐસી બનાઈ હે કે ઈસ સે કિતની હી બળી ગલ્તી હો જાએ ઔર યે નરમી સે માફી તલબ કરે તો મર્દ માફ કરને પર મજબૂર હો જાતા હે, ઈસકે બગેર મર્દ કે લિએ ચારા હી નહીં, ઈસ કે માફી માંગને કે બાદ ઉસકે પાસ કોઈ દલીલ, હથિયાર હી મુવાબેઝા કા નહીં રેહતા.

ઈસી વજા સે શરીઅત ને સિર્ફ ઔરતોં કી ગવાહી કબૂલ નહીં કી, કે ઔરત અપના મુકદ્દમા રો કર બયાન કરના ચાહે ઔર ઔરત ખુદ મુજરિમ હો લેકિન ઉસકે દો આંસૂ સંગદિલ જજ કો મોમ બનાને કે લિએ કાફી હૈં, લેહાઝા અગર સિર્ફ ઔરત કી ગવાહી કબૂલ કર લી ગઈ તો ફેસ્લે ગલત ઔર યક તરફા હો જાએગે. યુસુફ અલૈહિસ્સલામ કે ભાઈ ઉનકો કુંવેં મેં ફેંક કર ખુદ અબ્બા કે પાસ રોતે હુવે હી આએ થે.

લેહાઝા ઔરત મિયાં કે સામને ગલ્તી કા ઈકરાર કર લે માફી માંગ લે તો ઉસકો માફ કરને ઔર ઉસકે સાથ ખેર ખવાહી નરમી ઔર દિલ જૂઈ કરને પર મજબૂર હો જાએગા.

હઝરત રહેમતુલ્લાહ અલૈહ લિખતે હૈં હકીકત મેં ઈન બુરુગ ને ખૂબ ઈલાજ ક્રિયા. ઔર શૌહર કે સામને બીવી કી ઝબાન દરાઝી મુંહ બંદ કરવા દી, અબ શૌહર કા ગુસ્સા ખત્મ હો ગયા.

ગુસ્સા તો બઢતા હે ઝબાન દરાઝી, મુંહ ઝોરી, ઈન્કારી મુજરિમ બનને સે, ગરઝ ઔરતોં મેં ઝબાન દરાઝી કા મર્જ બળા હે, યે સારી ખરાબી તકબ્બુર કી હે.

ઔરતેં યે ભી ચાહતી હૈં કે હમ હારેં નહીં તાકે હમારી ગર્દન નીચી ના હો.

અલ્લાહ તઆલા ઔરતોં કો શૌહર કે ગુસ્સે કે વકત ખામોશ રહેને ઔર માફી માંગને ઔર જૂર્મ કા ઈકરાર કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ ઔર મદ્દોં કો સલીકા વ સમજદારી સે ઘર ચલાને કી તૌફીક અતા ફરમાએ, સાસ વ નનદ કી શિકાયતેં સુન કર યા છોટી છોટી બાતોં પર શૌહર કે લિએ મુનાસિબ નહીં કે ઉલજે ઔર બાર બાર બાઝ પુર્સ કરતા રહે.

**\* ઔરત શેર કો બહેલા સકતી \***  
**હે તો શૌહર કો ક્યું નહીં....?**

અગર ઔરત અપને મુક વ ફરેબ કે ઝરિયે શેર પર હમલા કરના ચાહે તો શેર કો ભી કાબૂ કર સકતી હે, મગર શૌહર કો કાબૂ નહીં કરતી. કહેતે હૈં કે એક ઔરત કા હમેશા શૌહર સે ઝગળા રહેતા થા.

એક મરતબા અપની કિસી સહેલી કો યે માજરા સુનાયા તો સહેલી ને કહા કિસી ઝહીન તજડુબાકાર આદમી કે પાસ જાઓ વો તુમ્હેં સહીહ મશ્વેરા દેગા.

વો એક તજડુબાકાર હકીમ કે પાસ ગઈ, રોઝ રોઝ કે ઝગળોં કી શિકાયત કરને લગી કે હમારે યહાં પત્ત નહીં જાદૂ હે? જિન્નાત હૈં, હમ ઘર મેં ચૈન સે બૈઠ હી નહીં સકતે, સફર મેં ભી હમ દોનોં લળતે હી રેહતે હૈં, બાત બાત પર શૌહર કો ગુસ્સા આતા હે ફિર મુજે ભી ગુસ્સા આ જાતા હે.

ઉસ હકીમ ને કહા! તુમ્હારા ઈલાજ બહોત આસાન હે લે...ન એક શર્ત યે હૈં કે તુમ શેર કી ગદી સે

ત્રીન બાલ લે આઓ.

બીવી વહાં સે ગઈ ઓર સોયતી રહી ક્યા તરકીબ કી જાએ જિસ સે શેર કે ત્રીન બાલ મિલ જાએ. ચિળયા ઘર મેં શેર પિંજરે મેં બંદ થા વહાં ગઈ, દૂર ખળે ખળે દેખતી રહેતી, હિમ્મત ના હોતી, ફિર એક દિન ગોશત લે કર ગઈ.

પિંજરે મેં ગોશત ફેંકા, શેર ને ખા લિયા. અબ થોળા સા ડર ખત્મ હુવા તો રોજાના વકતે મુકર્રરા પર ગોશત લે કર જાતી. પહેલે દૂર સે ફેંકતી ફિર નજદીક સે, યહાં તક કે વો જબ ખાતા તો પિંજરે મેં હાથ ડાલ કર ઉસકી ગુદી પર પ્યાર કરને કી કોશિશ કરતી.

જબ શેર માનૂસ હો ગયા તો ગુદી પર હાથ ફેરતે હુવે ત્રીન બાલ ઝોર સે ખીંચ લિએ ઓર ઉસ હકીમ શખ્સ કે પાસ લે આઈ.

જબ હકીમ ને યે દેખા વાકેઅન શેર કે બાલ લે કર આ ગઈ હૈ તો અપની પેશાની પર હાથ મારા ઓર કહેને લગા.....!

હાય અફસોસ! મેરી મોહતરમા બહેન તુ શેર કો કાબૂ કર સકતી હૈ ઉસકો માનૂસ કરકે ઉસકે ત્રીન બાલ લા સકતી હૈ તો ક્યા અપને શૌહર કો માનૂસ નહીં કર સકતી, કિસી ભી તદબીર વ હીલા કે ઝરિયે ઉસકો રાઝી નહીં કર સકતી, રોજાના શેર કો ખાના વકતે મુકર્રરા પર પહોંચા કર ઉસકો તુને અપને સે માનૂસ કર દિયા, ઈસી તરહ શૌહર કે મિઝાજ કી રિઆયત કરકે ઉસ કો માનૂસ કર લો.

બસ યહી તુમ્હારી સારી બીમારિયો કી દવા ઓર સારી પરેશાનિયો કા ઈલાજ હૈ.

તુમ્હારા શૌહર શેર સે તો ઝિયાદા દરિંદા આદમ

जोर नहीं है, फिर क्या वजह है तुम उसको काबू ना कर सकीं.

बहना! हिम्मत करो और आँछा भयाव करो.

उस औरत ने भुश हो कर अपनी गल्ती समझ कर अपनी गल्ती का अतेराफ़ किया और आँछा शौहर के साथ निभाने का वादा करके यही गई. अल्हाउ करे तमाम बेडनें इस वाक़ेआ से धिबरत छसिल करे, और शौहर के सामने या सास के सामने, ज़बान दराज़ी, या मुँह जोरी या धिन्कारी मुजरिम बनने के बजाय गल्ती का अतेराफ़ कर लें, याहे अपनी गल्ती ना हो, और दिव से धिक्कार कर लें आँछा औसा नहीं होग़ा माफ़ी याहती हुं.

✽ औरतों का मर्दो ✽

के साथ बराबरी का दावा गलत है

उज़रत हुकीमुल उम्मत मौलाना मुहम्मद अशरफ़ अली थान्वी रहमतुल्लाह अलैह फ़रमाते हैं तुम तो मर्दो के सामने धितनी छोटी हो के हदीस में सय्यिदना रसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम का धरशाह है के अगर मैं किसी को बुदा के सिवा किसी और के बिअे सजदा करने की धिज़ाज़त देता तो औरत को हुक़म करता के अपने ज़ाविद को सजदा करे.

कुछ ठिकाना है मर्द की अज़मत का के अगर बुदा के ज़ाद किसी के बिअे सजदा ज़ाईज़ होता तो औरत को मर्द के सजदा का हुक़म होता.

मगर अब औरतें मर्दो की ये कदर करती हैं के उनके साथ ज़बान दराज़ी और मुकाबला से पेश आती हैं. अगर तुम ये कड़ो के साहब मर्द के गुस्सा से डम को ली



ગુસ્સા આ જાતા હે તો સમજો કે ગુસ્સા હમેશાં અપને છોટે યા બરાબર વાલે પર આયા કરતા હે. ઔર જિસ કો આદમી અપને સે બળા સમજા કરતા હે ઉસ પર કભી ગુસ્સા નહીં આતા, બેટે કો બાપ પર ગુસ્સા નહીં આ સકતા, યાહે વો ઉસ પર કિતના હી ગુસ્સા કરે ક્યૂંકે યે ઉસકો અપને સે બળા સમજતા હે. પસ તુમ્હારા યે ઉઝર હી ખુદ એક જુર્મ કો બતલા રહા હે.

“ઉઝરે ગુનાહ બદ તર અઝ ગુનાહ”

બીવિયો ! તુમકો મર્દ કે ગુસ્સા સે ગુસ્સા આના યે બતલાતા હે કે તુમ અપને આપકો મર્દ સે બળા યા બરાબર દરજે કા સમજતી હો, ઔર યે ખયાલ હી સિરે સે ગલત હે. અગર તુમ અપને કો મર્દ સે છોટા ઔર ઉસ કા મેહકૂમ સમજો તો યાહે વો કિતના હી ગુસ્સા કરતા તુમ કો હરગિઝ ગુસ્સા ના આ સકતા.

પસ તુમ ઈસ ખયાલે ફાસિદ્દા કો અપને દિલ સે નિકાલ દો ઔર જૈસા ખુદા ને તુમ કો બનાયા હે વૈસા હી અપને કો મર્દ સે છોટા સમજો ઔર ઉસ કે ગુસ્સા કે વકત ઝબાન દરાઝી કભી ના કરો. ઉસ વકત ખામોશ રહો, ઔર જબ ઉસ કા ગુસ્સા ઉતર જાએ તો દૂસરે વકત કહો કે મૈં ઉસ વકત બોલી ના થી.

ઉસ વકત તો મૈંને કેહ દિયા થા કે મુજસે ગલ્તી હો ગઈ માફ કરના આઈંદા ઐસા નહીં હોગા, અબ બતલાતી હું કે તુમ્હારી ફુલાં બાત બેજા થીં યા ઝિયાદતી કી થી. યા મૈંને ઐસા નહીં કિયા થા, તુમને મુજે જુર્મ કી સફાઈ કા મોકા ના દિયા, બગૈર તહેકીક કે આપ મુજ પર ગુસ્સા હો ગએ. ઈસ તરહ કરને સે બાત ભી ના બઢેગી ઔર મર્દ કે દિલ મૈં તુમ્હારી કદ્ર ઔર ભી બઢેગી. (માખૂઝ અઝ તોહફા ઝૌજૈન, સ. ૫૧)

## \* शौहर के दिल में मोहब्बत \* पैदा करने के लिये एक अहम उसूल

शाम को जब घर आने का वक़्त हो या बाहर सड़क से आने का वक़्त हो तो उस से पहले तमाम कामों से इंकार हो जाये. हरगिज़ आप ऐसा ना कीजिये के शौहर घर में आये और आप उन पर कोई तवज़ोह ना दें, आप अपने कामों में ऐसी मशगूल हों के गोया किसी का आना और ना आना आप के लिये बराबर हो जाये.

अगरचे आप कितने ही कामों में मसज़ूफ़ हों लेकिन आने वाले शौहर के लिये ज़रूर वक़्त निकालें याहे थोड़ा सा ही हो.

याद रखिये मुस्कुराहट बिभेरने वाली पेशानी, नर्म मुँह और नर्म गोँठ वाली शीरी ज़बान, दिल जूँठ और दिलदारी वाले हंसमुख चेहरे से वज़हैकुमस्सलाम की सदा और क्या हाल है की निहा शौहर की थकावट और परेशानी के दूर करने का सबब होगा, और नेक बीवी की शीरी ज़बान और बेहतरे रवय्या शौहर के मुँह और दिल को दुनिया भर की कहीं मिठाईयों ज़वाह वो ईस्को, और कसरे शीरी की हों या बाउन्टी BOUNTY, और कितकेट KITKAT के तर्ज़ की अशया हों उन सब से भी ज़ियादा मीठा कर देगा, ईसी लिये अकसर ईन स्वीट को भी उन घरों में ज़ियादा ईस्तेमाल किया जाता है जिन घरों में ग़मों और परेशानियों की कणवाहट को बदलने के लिये नेक बीवी की मुस्कुराहट बिभेरने वाली शीरी ज़बान ना हो और ये स्वीट उन का बदल हो जाये.

## ❀ અલ્લાહ તઆલા દોનોં કો ❀ રહેમત કી નિગાહ સે દેખતે હૈં

મુફતી તકી ઉસ્માની સાહબ દામત બરકાતુલ્હમ  
અપને મતબૂઆ વઅઝ “શૌહર કે હુકૂક, સ. ૩૮” મેં  
ફરમાતે હૈં:

એક હદીસ જો મૈંને ખુદ તો નહીં દેખી અલ્બત્તા  
હઝરત થાન્વી કદસલ્લાહુ સિર્રહુ કે મવાઈઝ મેં યે હદીસ  
પઢી હૈ ઓર હઝરત થાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને કઈ  
જગા ઈસ હદીસ કા ઝિક્ર ક્રિયા હૈ, વો હદીસ યે હૈ કે  
શૌહર બાહર સે ઘર કે અંદર દાખિલ હુવા ઓર ઉસ ને  
મોહબ્બત કી નિગાહ સે બીવી કો દેખા ઓર બીવી ને  
મોહબ્બત કી નિગાહ સે શૌહર કો દેખા તો અલ્લાહ  
તઆલા દોનોં કો રહેમત કી નિગાહ સે દેખતે હૈં. લેહાઝા  
યે મિયાં બીવી કે તઅલ્લુકાત મહેઝ દુન્યાવી કિસ્સા નહીં  
હૈ. યે આખેરત ઓર જન્નત બનાને કા રાસ્તા હૈ.

ઝરા એક લમ્હા કે લિએ સોચિયે કે આપ જિસ  
ખાના પકાને મેં યા જિસ કામ મેં લગી હુવી હૈં વો બસ  
ઉસી શૌહર કે લિએ તો હૈ... વહી તો આપ કે દુનિયા કી  
આખેરત કી... જન્નત હૈ. શૌહર કો બાહર સે થકે હુવે  
આને પર કિસી કિસ્મ કી તવજ્જોહ (લિક્ટ) ના દેના  
કિતની બુરી બાત હૈ?

બલ્કે ઉનકા મુસ્કુરાહટોં કે સાથ ઈસ્તેકબાલ કરે.  
જિસ ચીઝ કી ઝરૂરત હો ઉનકે મન્શા વ મિઝાજ કો દેખ  
કર ફીરન પેશ કીજિયે, અગર થક કર આએ હૈં થોળી દેર  
સાંસ લેને કે બદ અગરયે સાદા પાની કા ગ્લાસ હી હો  
લેકિન મોહબ્બત સે ભરા હુવા નેક સીરત બીવી કા દિયા  
હુવા યે એક ગ્લાસ શૌહર કે પથ્થર દિલ કો મોમ બનાને,

જાની દુશ્મન કો દિલી દોસ્ત બનાને ઓર દિલ કી સૈંકળો બીમારિયો કે લિએ દવા, સેહતે જિસ્મ કી સૈંકળો કમજોરિયો કે લિએ વિટામિન એ-બી-સી-ડી સાબિત હોગા ઓર હઝારો મીલ કે તય કિયે હુવે મુસાફિર શૌહર કી થકન વ થકાવટ કો દૂર હોને કા યે એક સાદા પાની કા ગ્લાસ બગૈર ગ્લૂકોઝ ઓર બગૈર રૂહે અફઝા ઓર બગૈર TANG કે બન સકતા હૈ, અગર યકીન ના આએ તો તજરુબા કરકે દેખ લેં.

આપ અપને આપકો પહેચાનિયે, આપ કૌન હૈ? આપ કી હર અદા પર ઈન્સાનિયત કી તામીર હોતી હૈ યા બરબાદી? તરક્કી હોતી હૈ યા તનઝઝુલી?

આપ તો વો જૌહર હૈ કે ખુદ અપની કદર પહેચાન લેં તો નિસ્વાનિયત કો ચાર ચાંદ લગ જાએ. ગુલશને ઈન્સાનિયત મેં બહાર આ જાએ, સોસાઈટી કે સૂખે ફૂલો મેં નઈ તાઝગી ઓર શાદાબી આ જાએ.

ઓર ઈસી તરહ ઉનકે આતે હી ઉનકો ગમ કી કોઈ ખબર, કિસી બચ્ચે કી શિકાયત, ટેલીફોન કા કોઈ પૈગામ, કોઈ ઝગળા, કિસી ભી કિસ્મ કી કોઈ તકલીફ કી ખબર બિલકુલ આતે હી ના બતાઈયે, બલ્કે કુછ ઠંડક કે સાંસ વો લે લેં, ઝરૂરી તકાઝો સે ફારિગ હો જાએ, ફિર હસ્થે મૌકા ઓર હસ્થે મુનાસિબ સિફ જો ઝરૂરી બાત હો ઉતની હી અર્ઝ કર દેં, વઅલૈકુમસ્સલામ કે ગ્લાસ કા ફૂલ પેશ કરેં, કયા હાલ હૈ કે ચમેલી કી ખુશબૂ સે ઉનકે દિમાગ કો મુઅત્તર કરેં. છોટે સે બચ્ચા યા બચ્ચી કો સાફ કરકે તૈયાર કરકે અબ્બુ કે ઈસ્તેકબાલ કરને કે આદાબ સિખાઈયે.

અબ અબ્બુ કે આને કા વકત હૈ. નન્હી સી ચહેચહાતી હુવી મૈના (હફસા યા ફરહાના) ઓર માસૂમ

તોતે મુહમ્મદ યા અબ્દુલ્લાહ કે કાનોં મેં રસ ઘોલને વાલી આવાઝોં સે બાપ કી દિન ભર કી થકાવટ દૂર કરને કે લિએ રબ્બુલ આલમીન ને PONSTAN ઓર PANADOL કી ગોલિયોં સે ભી ઝિયાદા તાસીર રખી હૈ.

કાશ..... કે બીવી ઈસ બાત કો સમજ લે કે ખુદ અપને કો ભી સહીહ કર લે, દુપટ્ટા સર પર અચ્છી તરહ રખ લે, ચહેરે પર થકાવટ કે આસાર કો મુસ્કરાહટ કે સાબુન સે ધો લે.

અપને ગમોં ઓર પરેશાનિયોં કી ઈત્તેલાઆત શૌહર કો મરહબા ઓર લબ્બૈક કહેને કી સદાઓં મેં ગુમ કર દે.

બચ્ચોં કે રોને ઓર તંગ કરને કી પરેશાનિયોં પર અલ્લાહ તઆલા કી તરફસે જો અજર વ સવાબ મિલતા હૈ ઉસે સોચ કર ઝેવર પહેન કર અપની હર પરેશાની દૂર કર લે, સાસ વ નનદ, દેવરાની વ જેઠાની કી તરફસે દી ગઈ તકલીફોં કી બિના પર દિલ મેં ઉઠને વાલે ઈન્તેકામી જઝબે કે તઅફ્ફુન પર તહમ્મુલ ઓર બરદાશત કી કંપની કે અજર ઓર સબ્ર વાલે પર્ફ્યૂમ છિળક લેં, ઓર ઈસ સબ્ર પર જો અજર મિલેગા અલ્લાહ તઆલા કી તરફસે ઉસકે તસવ્વુર કી મહેક સે અપને કો મુઅત્તર કર લે.

ફિર દેખિયે શૌહર આપ પર કેસે મહેરબાન હો જાતા હૈ! આપકે દુખ દર્દ કા સાથી આપકી ખુશિયોં કા સાજી ઓર ગમોં કા બાસી કેસે બન જાતા હૈ. ઓર આપ પર જાન નિસાર કરકે હર ચીઝ આપ પર કેસે કુર્બાન કર દેતા હૈ.

ઘર મેં જો કુદરત કે ઈન્આમાત હાઝિર હૈં ઉનકો સાફ સુથરે દસ્તરખ્વાન કી ઝીનત બના લેં, નમાઝ કા વકત હો ચુકા હો યા અઝાન હો ગઈ હો તો અદબ સે

નમાઝ કી યાદ દિહાની કરવા દીજિયે. ગુઝૂ કર લે તો તૌલિયા પેશ કરે, જૂતે સીધે કર દીજિયે, ઔર અગર ખાને કા વકત હો તો ફીરન દસ્તરખ્વાન બિછા કર દે દીજિયે. અબ ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા આપકી દી હુવી ચટની રોટી મેં ઉન કો બિરયાની કા મઝા આએગા, દાલ ઔર ચાવલ મેં બ્રૂસ્ટેડ મુરગી ઔર ચિકન ટિક્કા કા મઝા આએગા. અગર ખાના પકાને મેં કિસી દિન દેર હો જાએ તો કેહ દે કે થોળી દેર ઈન્તેઝાર કી ઝહેમત કે લિએ માઝરત ખ્વાહ હું, ઈસ તરહ અપને શૌહર કા રોઝાના જબ વો શામ કો થક કર આએ તો ઉનકા ઈસ્તેકબાલ કીજિયે.

## ✽ મુસ્કુરાહટ ઝિંદા દિલી કા નામ હૈ ✽

કહેતે હૈં મુસ્કુરાહટ રૂહ કા દરવાઝા ખોલ દેતી હૈ. રૂહ કા રિશ્તા ઝહેન સે, ઝહેન કા દિમાગ સે ઔર દિમાગ કા દિલ સે હોતા હૈ, બીવી ખૂબસૂરત વહી હોતી હૈ, ચાહે ઝાહિરી હો યા બાતિની, જો શૌહર કે દિલ મેં ખુશિયાં બિખેરને ઔર દિલ્લગી કા બાઈસ બને. અગર આપ એક હંસતે હુવે ચેહરે કો દેખે તો ખુદ બખુદ આપકે ચેહરે પર મુસ્કુરાહટ બિખર જાએગી. ઉસ હંસતે હુવે ચેહરે કો દેખ કર ઉસકી શગુફતા બાતે સુન કર આપકે દિલ મેં ખુશી ઔર મુસરત કા એહસાસ જાં ગર્જી હોગા.

ઔર આપ ઉસકે કરીબ રહેના પસંદ કરેંગે, ઉસકે બર અકસ એક એસા ચેહરા જિસ પર મામૂલી સી ભી મુસ્કુરાહટ કા દૂર દૂર તક નિશાન ના હો, બાત કરને કા એસા અંદાઝ જો ઉસકે ચેહરે પર આળી તિરછી લકીરે છોળ જાએ, માથે પર શિકને હોં, નાક સુકળી હુવી હો, બાત કરતે હુવે હોંટ અજબ અંદાઝ સે ખુલે તો આપકો એક બહોત હી ના ગવાર કિસ્મ કા એહસાસ હોગા ઔર

જલ્દ હી આપ ઉસ સે ઉકતા જાએંગે ઓર ઉસ સે બચને કી તરકીબ કરેંગે.

એક ફાન્સીસી અદીબ “રેકતે” ને લિખા હે કે “દિલ સબસે જિયાદા ઉસ વકત ખુશ હોતા હે જબ કોઈ હંસતા મુસ્કુરાતા શખ્સ તુમ્હારે કરીબ બેઠા હો” આજ સે ૨૮૦૦ સાલ પહેલે એક મુકદ્દસ કિતાબ કે ઝરિયે યે મફૂલા હમ તક પહોંચા કે “દિલ કી શાદમાની ઓર ખુશી ઉમ્દા દવા કી તરહ નફા પહોંચાતી હે” ડૉક્ટર હિયૂફ લેડ કહેતે હે “હંસના મુસ્કુરાના એક બહોત હી સેહત અફઝા વરજિશ હે ઓર ગિઝા કો હઝમ કરને મેં મદદ દેને વાલી ચીઝ હે” ડૉક્ટર માર્શલ કહેતે હે “અગર આપ અકલમંદ હે તો ખૂબ મુસ્કુરાયા કરે”. ડૉક્ટર શાર્મ ફૂટ કહેતે હે “આપ કી ઉમ્મ કે જિતને દિન ગુઝરે હે ઉન મેં સબસે ખુરી તરહ બરબાદ હોને વાલા દિન ઉસે સમજયે જિસ મેં આપ પૂરા દિન મેં એક મરતબા ભી ના મુસ્કુરાએ હો”.

ઈસ લિએ આપ ઝરા એહતિયાત કીજિયે ઓર હમેશા મુસ્કુરા કર જિંદા દિલી કા સુખૂત દે ઓર શૌહર કે આતે હી અપને બચ્ચો પર મુસ્કુરાહટ કા પાવડર મલ લીજિયે ઓર શૌહર ઓર બચ્ચો કો ભી ચાહિયે કે વો ઘર મેં દાખિલ હો તો મુસ્કુરાતે હુવે આએ ઓર હમેશા મિયાં બીવી દોનોં યે ઉસૂલ યાદ રખે, જો તુમ મુસ્કુરાઓ તો સબ મુસ્કુરાએ. મિયાં બીવી મેં મોહબ્બત વ મુવદત, ઈત્તેહાદ વ ઈત્તેફાક પૈદા કરને કા મુજરબ નુસ્ખા યે હે કે દોનોં મુસ્કુરાહટ કો જિંદા કરે. જો મુસ્કુરાહટ કે ખિલાફ બાતે હો ઉસકા ઝિક ના કરે. હર વકત મુસ્કુરાતા હુવા ચેહરા અપનાઈયે.

અલ્લાહ તઆલા કી નેઅમતોં મેં સે એક નેઅમત યે ભી હે કે કિસી બંદે યા બંદી કો મુસ્કુરાતા હુવા ચેહરા

ખતા ફરમા દે. ઈસકે હુસૂલ કે લિએ કિતાબ “જો તુમ મુસ્કુરાઓ તો સબ મુસ્કુરાએ” કા મુતાલેઆ બહોત મુફીદ હોગા. (મુઅલ્લફા શૈખ સય્યદ રઝિયુદ્દીન સાહબ) ઓર “ઈસ્લાહી ખુબાત” મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ તકી ઉસ્માની સાહબ દામત બરકાતુલ્લમ કે મવાઈઝ કા ઝરૂર મુતાલેઆ કરે.

## ✽ હઝરત ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ ✽ અન્હા એક પાક બાઝ સહાબિયા

હઝરત ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઉન ખુશ નસીબ સહાબિયાત મેં સે હૈં જિન કે બારે મેં આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને જન્મતી હોને કી બશારત દી થી. ઈનકા ઈસ્મે ગ્રામી રમીસા થા. ઓર હઝરત જાબિર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ રાવી હૈં કે આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા મૈને અપને આપકો જન્મત મેં દાખિલ હોતે હુવે દેખા તો અચાનક મેરી નિગાહ અબુ તલ્હા કી બીવી રમીસા પર પળી. અહેદે રિસાલત મેં ઉનકે કઈ વાકેઆત એસે હૈં જિન્હોને ઉનકો સહાબી ખવાતીન મેં એક મુન્ફરિદ મકામ અતા કિયા હૈ. હાફિઝ અબુ નઈમ અસ્ફહાની રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને યે સબ વાકેઆત હુલ્લતુલ ઔલિયા મેં યકજા લિખ દિએ હૈ. વહીં સે તરજુમા વ તશરીહ કે સાથ પેશે ખિદમત હૈ.

## મુબલ્લેગા

(૧) ઈનકે નિકાહ કા વાકેઆ અજીબ હૈ, યે અપને નિકાહ સે પહેલે ઈસ્લામ લા ચુકી થી, હઝરત અબુ તલ્હા



રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ જો બાદ મેં ઉનકે શૌહર બને, ઉસ વકત તક મુસલમાન નહીં હુવે થે. હઝરત અબુ તલ્હા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને કુફ હી કી હાલત મેં ઉન્હે શાદી કા પૈગામ દિયા, ઉસકે જવાબ મેં ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને ઉનસે ફરમાયા:

“અબુ તલ્હા કયા તુમ્હે માલૂમ નહીં કે તુમને એક એસી લકળી કો અપના માબૂદ બના રખા હૈ જો ઝમીન સે ઉગી હૈ, ઔર ઉસે ફુલાં કબીલે કે એક હબ્શી શખ્સ ને ઘણા હૈ?”

“હાં જાનતા હું” અબુ તલ્હા ને કહા.

“કયા તુમ્હે એસી લકળી કો માબૂદ કરાર દેતે હુવે શર્મ નહીં આતી હૈ? તુમ જેસે આદમી કા પૈગામ રદ નહીં કિયા જા સકતા, લેકિન મેં મુસલમાન હો ચુકી હું ઔર તુમ અભી કાફિર હો, અગર તુમ ઈસ્લામ લે આઓ તો મુજે ઈસ કે સિવા કોઈ મહેર નહીં ચાહિયે”

હઝરત ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને જવાબ દિયા.

“લેકિન તુમ તો ઈસ મરતબે કી ઔરત હો કે તુમ્હારા મહેર નહીં બન સકતા”. અબુ તલ્હા ને કહા.

“ફિર મેરા મહેર કયા હો સકતા હૈ?” હઝરત ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને પૂછા.

“સોના ચાંદી!” અબુ તલ્હા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને જવાબ દિયા.

લેકિન મુજે ના સોના ચાહિયે ના ચાંદી, મેં તો તુમ સે બસ ઈસ્લામ ચાહતી હું. હઝરત ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને ફરમાયા.

યે સુન કર હઝરત અબુ તલ્હા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે દિલ મેં ઈસ્લામ ઘર કર ગયા ઔર આં હઝરત

સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત મેં પહોંચે તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ કે દરમિયાન તશરીફ ફરમા થે. હઝરત અબુ તલ્હા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કો આતે દેખા તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ સે ફરમાયા:

“અબુ તલ્હા તુમ્હારે પાસ ઈસ હાલ મેં આએ હું કે ઉનકી આંખોં કે દરમિયાન ઈસ્લામ કા નૂર ચમક રહા હૈ.” ઉસ કે બાદ અબુ તલ્હા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ઈસ્લામ લાએ ઓર હઝરત ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઉનકે સાથ રિશ્તા ઈઝદવાજ મેં મુન્સલિક હો ગઈ.

## ❀ મુજાહિદા ❀

(૨) યહી ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા હું જિનકે બારે મેં હઝરત અનસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ફરમાતે હું કે ગઝવએ ઉહદ કે મોકે પર મૈને હઝરત આઈશા ઓર હઝરત ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા કો દેખા કે ઉન્હોંને અપને પાએંચે ચઢાએ હુવે થે, વો અપની પુશ્ત પર પાની કે મશ્કીઝે ભર ભર કર લાતી ઓર મુજાહિદોં કો પાની પિલાતી, જબ મશ્કીઝે ખાલી હો જાતે તો ફિર લૌટતી ઓર તાઝા પાની ભર કર લાતી. (ઉસ વકત તક પરદે કે અહેકામ નાઝિલ નહીં હુવે થે).

ઓર ગઝવએ હુનૈન કે મોકે પર હઝરત અબુ તલ્હા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને અપની ઈસ પાક બાઝ બીવી કો દેખા કે એક ખંજર લિએ પાળી હૈ. અબુ તલ્હા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને પૂછા “ઉમ્મે સલીમ યે કયા હૈ?” ઉન્હોંને જવાબ દિયા યે ખંજર હૈ ઓર મૈને ઈસ

बिओ थाम रभा है के किसी भुशरिक ने मेरे करीब आने की कोशिश की तो उसके पेट में उतार दूंगी. उजरत अबु तल्हा रदियल्लाहु तआला अन्हु ने भुश हो कर आं उजरत सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम से उनके भुजाडेदाना अजम का जिक्र किया तो आप सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने इरमाया:

“उम्मे सलीम, (अब तुम्हें इस की जरूरत नहीं होगी) अल्हाउ काफ़ी हो गया है”.

## ✽ सभ्र व हिकमत की पैकर ✽

(३) यही उम्मे सलीम रदियल्लाहु तआला अन्हा हैं के अक मरतबा उनके साहबजाहे बीमार हो गये, उजरत अबु तल्हा रदियल्लाहु तआला अन्हु उन्हें बीमार छोड़ कर काम पर चले गये. इसी दौरान साहबजाहे का इन्तेकाल हो गया. उजरत उम्मे सलीम रदियल्लाहु तआला अन्हा ने उन पर कपणा डाला, जिस कोठणी में इन्तेकाल हुवा था, नाश उसी में रखेने दी, और आ कर उजरत अबु तल्हा रदियल्लाहु तआला अन्हु के बिओ जाना तैयार करने लगीं. उजरत अबु तल्हा रदियल्लाहु तआला अन्हु रोजे से थे और उम्मे सलीम रदियल्लाहु तआला अन्हा ने ये पसंद ना किया के ईकतार वगैरा से पहले उन्हें इस ज़ाकाउ गम में मुण्तेला कर दें. उजरत अबु तल्हा रदियल्लाहु तआला अन्हु शाम के वक़्त घर आये, बय्ये का डाल पूछा और उसे देखने के बिओ कोठणी में जाने लगे. लेकिन उम्मे सलीम ने कहा “वो बड़ोत अच्छी डालत में है उसे देखने की जरूरत नहीं”. उजरत अबु तल्हा रदियल्लाहु तआला अन्हु लौट आये और मुतमईन हो कर ईकतार करने लगे. उम्मे

सलीम रहियल्लाहु तआला अन्हा ने अपने शौहर के ईस्तेक़्बाव के लिये इसने मामूल सिंघार ली किया और घर की किज़ा पर हादसे का मामूली असर ली नहीं होने दिया. रात इसने मामूल हंसते खेलते गुज़री, तहज़ूद के वक़्त उम्मे सलीम रहियल्लाहु तआला अन्हा ने उज़रत अणु तल्ला रहियल्लाहु तआला अन्हु से कहा “अणु तल्ला! कुलां क़बीले के लोग अज़्ज़ब हैं, उन्हों ने अपने पणोसी से कोई चीज़ आरियतन मांगी, पणोसियों ने हे दी मगर ये उसे अपनी समज़ कर बैठ गये. अब वो अपनी चीज़ मांगते हैं तो ये उन पर भझा छोते हैं”.

अणु तल्ला रहियल्लाहु तआला अन्हु ने कहा “उन्होंने बणा बुरा किया, ये तो ईन्साफ़ के सरीह ज़िलाफ़ है”.

ईस पर उम्मे सलीम बोली “आप का बेटा ली अल्लाह ने आरियतन आपको दिया था और अब उस को वापस जुवा लिया है, वही उसका मालिक था, हमें सब्र के सिवा कोई चारा नहीं.

अणु तल्ला रहियल्लाहु तआला अन्हु ये सुन कर डेरान रेह गये और ज़ा कर आं उज़रत सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम से शिकायत की के उम्मे सलीम रहियल्लाहु तआला अन्हा ने मेरे साथ ऐसा ऐसा मामला किया. आं उज़रत सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने ज़वाब मे इरमाया:

يَا دَا طَلْحَةَ بَارَكَ اللَّهُ لَكُمَا فِي لَيْلِكُمَا

(अणु तल्ला! अल्लाह ने तुम्हारी गुज़िश्ता रात में तुम पर बणी बरकते नाज़िल की हैं). ईस की बरकत से अब्दुल्लाह और उनसे ८ बेटे पैदा हुवे और सब ने कुर्आन शरीफ़ पढ़ा.

**\* આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે ખાસ તઅલ્લુક \***

હઝરત અનસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ફરમાતે હે કે આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અપની અઝવાજે મુતહ—હરાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુના કે સિવા મદીના તૈયબા કે કિસી ઘર મેં તશરીફ નહીં લે જાતે થે, સિર્ફ એક ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે યહાં જાયા કરતે થે. આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે પૂછા ગયા તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા “મુજે ઉન પર રહેમ આતા હે કે ઉન કે ભાઈ મેરે સામને કત્લ હુવે થે.”

હઝરત અનસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ હી સે રિવાયત હે કે એક મરતબા આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ હમારે ઘર તશરીફ લાએ ઓર દોપહેર કે વકત વહીં મહેવ ખ્વાબ હો ગએ. સોતે હુવે આપકે જિસ્મે અતહર સે પસીના બહોત નિકલા, ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને દેખા તો એક શીશી લા કર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા પસીના ઉસ મેં જમા કરના શુરૂ કર દિયા, આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ બેદાર હો ગએ ઓર પૂછા “ઉમ્મે સલીમ! યે કયા કર રહી હો?” હઝરત ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને જવાબ દિયા “યે આપકા પસીના હે, હમ ઈસે અપની ખુશ્બૂ મેં મિલાએંગે, યે ઈત્ર સે ઝિયાદા ખુશ્બૂદાર હે”. ૧

❀ હઝરત ઉમ્મે સલીમ ❀

રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કા દીન કો ફેલાને કે લિએ કુર્બાનીં ઔર નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી બશારત

હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈન દોનોં મિયાં બીવી કો દુઆ દી થી اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِهِ وَارْحَمِهِمْ અલ્લાહ તઆલા તુમ દોનોં કે લિએ ઈસ રાત મેં બરકત અતા ફરમાએ. ઉસકે બાદ યે હામેલા હુવીં, જબ હમલ કી આખરી મુદત હુવી અબુ તલ્હા આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે સાથ સફર પર જાને કી તય્યારી ફરમાને લગે, તો ઉન્હોંને કહા કે મૈં ભી ચલૂંગી, ઈતના બજા શર્ફ મિલેગા, ઔર હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે સાથ સફર હોગા મૈં કેસે રેહ સક્તી હું.

શૌહર કો ખયાલ હુવા ઈસ આખરી મુદત મેં ઈતના તકલીફ દેહ સફર મુશ્કિલ હોગા, આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે ઈજાઝત તલબ કી, આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈજાઝત મર્હમત ફરમા દી.

ઈસ સફર મેં સાથ હો ગઈ, મક્કા મુકર્રમા કે ફતેહ કે વકત ભી સાથ થીં, ગઝવએ હુનૈન મેં ભી સાથ રહીં, એસે સપ્ત અવકાત મેં કે જિસમેં મઠોં કે ભી હોશ વ હવાસ ઠિકાના લગ જાતે હૈં મગર યે સચ્ચી આશેકા, અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી મોહબ્બત કો દિલ મેં લિએ હુવે હમલ કી આખરી મુદત મેં દીન કો ફેલાને ઔર જો કાફિર ના માને ઉનકે ગંદે વજૂદ સે અલ્લાહ કી ઝમીન કો પાક કરને કે લિએ જેહાદ મેં મશગૂલ હૈં. યહાં તક કે અલ્લાહ જલ્લ જલાલહુ ને ફતેહ અતા ફરમાઈ ઔર યે લશ્કર દોબારા મદીના

મુનવ્વરા લૌટા, આખિર રાસ્તા મેં ઉનકો વઝઅ હમલ કા દર્દ ઉઠા.

ઉન કે શૌહર અબુ તલ્હા પરેશાન હુવે કે ઐસા ના હો કે હમ કાફલા સે રેહ જાએ, દુઆ માંગી.

انك تعلم يا رب انه يعجنى ان اخرج مع رسولك اذا اخرج وادخل معه اذا دخل، وقد احتسبت بما ترى.

અય મેરે રબ! આપ જાનતે હૈં કે મુજે પસંદ હૈ કે મેં મદીના સે નિકલૂં તો આપકે રસૂલ કે સાથ નિકલૂં ઔર દાખિલ હોના ચાહું તો ભી આપકે રસૂલ કે સાથ દાખિલ હું લેકિન અબ બીવી કે દર્દ કી વજા સે મુજે ઠહેરના પળેગા?

ઔર મેં આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે બાદ મદીના મુનવ્વરા મેં દાખિલ હો સફૂંગા.

અલ્લાહ તઆલા ઈન આશિકોં કી દુઆએં કુછ ઐસે કુબૂલ કરતા થા કે યૂં માંગા ઔર યૂં પૂરી હો ગઈ, ઔર કયૂં ના હોતા કે વો દુનિયા મેં આને કા મકસદ (અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ કે દીન કો ફૈલાને કે લિએ મેહનત કરના) પહેચાન કર ઉસ પર મર મિટને વાલે થે.

યે દુઆ માંગી થી ઔર ઉમ્મે સલીમ કેહને લગી!

يا ابا طلحة، ما اجد الذي كنت اجد انطلق.

અય અબુ તલ્હા! અબ મુજે વો દર્દ નહીં રહા જો પહેલે થા, ચલો ઉઠો હમ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે સાથ હી મદીના મેં દાખિલ હોતે હૈં.

યહાં તક કે જબ મદીના પહોંચે દોબારા દર્દ ઉઠા. ઔર અલ્લાહ ને બરયા અતા ફરમાયા તો અપને બંને બેટે અનસ કો બુલા કર કહા.

يا انس الا ينضعه احد" حتى تغدو به على رسول الله ﷺ.

અય અનસ! ઈસકો અભી કોઈ ઔરત દૂધ ના પિલાએ. યહાં તક કે પહેલે હુજૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત મેં ઈસે લે જાયા જાએ. સુબ્હ લે કર ગએ તો હુજૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને દેખતે હી ફરમાયા

لَعَلَّ أُمَّ سَلِيمٍ وَلَدَتْ

શાયદ ઉમ્મે સલીમા ને બચ્યા જના હે.

મૈને કહા હાં! ફિર મદીના કી અજવા ખજૂર મંગવાઈ ઔર ઉસકો અપને મુંહ મુબારક સે નર્મ કરકે ફિર બચ્યે કે મુંહ મેં ડાલા, બચ્યા ઉસકો ચૂસને લગા તો ફરમાયા

انظروا الى حب التمر قال: مجسح وجهه وسماذ عبد الله.

દેખો અન્સાર કો ખજૂર કિતની પસંદ હે (બચ્યા કો ભી બચપન સે હી ખજૂર પસંદ હે) ઔર ફિર ઉસકે ચહેરે પર હાથ ફેરા ઔર ઉસકા નામ અબ્દુલ્લાહ રખા.

ઈસી કુર્બાની કા નતીજા થા કે હુજૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા:

دخلت الجنة، فسمعت خشفة، فقلت: من هذا؟ قالوا: هذه الغميصة

بنت ملحان، أم انس بن مالك. ٩

તરજુમા: મેં જન્નત મેં દાખિલ હુવા તો મૈને આહટ સુની, તો મૈને કહા યે કૌન હે તો ફરિશ્તોં ને જવાબ દિયા યે ઉમ્મે સલીમ, અનસ બિન માલિક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કી વાલેદા હે.

ઈસ વાકેઆ કો પઢ કર અલ્લાહ સે બાર બાર



દુઆ માંગિયે કે અય અલ્લાહ! જિસ તરહ આપને ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો દીન કી મોહબ્બત કે લિએ અપને રાસ્તે મેં જેહાદ કે લિએ કુબૂલ ફરમાયા થા, ફતેહ મક્કા વ ગઝવએ હુનૈન મેં શરીક હુઈ, ઈસી તરહ મુજે ભી અપને શૌહર કે સાથ દીન કે લિએ કોશિશ કરને વાલી ઔર શૌહર કો સારે આલમ મેં ફિરને વાલા બનાને કે લિએ મુઆવિનત કરને વાલી બના, આમીન!

હમારી ભી રહેબરી ફરમા, મદદ ફરમા, હમે ભી સમજ અતા ફરમા, આપ ને જેસે સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના સે દીન કા કામ લિયા હમ સે ભી લે લીજિયે, હમે ભી કુબૂલ ફરમા લીજિયે, હમારે દિલોં સે ઈસ ફાની દુનિયા કી મોહબ્બત ઔર ઈસ કી ચીઝોં સે જમા કરને કા શૌક નિકાલ કર અપની ઔર અપને દીન કી મોહબ્બત ઔર અપની મુલાકાત ઔર અપને દીદાર કી તળપ અતા ફરમા દીજિયે કે હમારે દિન દીને મોહમ્મદી કો સારી દુનિયા મેં ફેલાને ઔર કાફિરોં કો ઈસ્લામ મેં લાને ઔર મુસલમાનોં કો સહીહ મુસલમાન બનાને મેં ઈસ્તેમાલ હો. ઔર હમારી રાતેં દુઆએ કરતે હુવે, ઠંડી ઠંડી આહે ભરને ઔર ગર્મ ગર્મ આંસૂ બહાને મેં ગુઝરે, કે યૂં હમ આપસે અપને ઔર અપની ઔલાદ કે લિએ ઔર આપકે સારે બંદોં ઔર બંદિયોં કે લિએ દુઆએ કરે. આપ સે માંગ કર ઉનકી હિદાયત કા હમ ઝરિયા બન જાએ, હમારે ઝરિયે દુનિયા મેં બહોત સે કાફિર મુસલમાન હો જાએ. ઔર સારે મુસલમાન અપને દુનિયા મેં આને કા મક્સદ પહેચાને ઔર ઈસ પર અમલ કરને વાલે બન જાએ, આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

હઝરત શૈખુલ હદીસ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ હઝરત ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે બચ્ચે કી વફાત

વાલે વાકેઆ કે મુતાલિલક લિખતે હું કે : બળે સબ્ર ઔર હિમ્મત કી બાત હૈ કે અપના બચ્ચા મર જાએ ઔર ઈસ તરહ બરદાશત કરે કે ખાવિંદ કો મહેસૂસ ના હોને દે, ચૂકે ખાવિંદ કા રોઝા થા ઈસ લિએ ખયાલ હુવા કે ખબર હોને પર ખાના ભી મુશ્કિલ હો જાએગા. (ફઝાઈલે આમાલ, સ. ૧૩૩)

આપ ઈસ વાકેઆ કો પઠ કર ગૌર કરે, આપ ભી તો કુછ થોળા સબ્ર કર લિયા કરે, આને કે સાથ હી અભી કમરે મેં દાખિલ હુવે ઔર કિસી હાદસા કી કિસી ફોન કી ખબર દે દી, એસા બિલકુલ ના કરે. સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના કિતની અકલ મંદ થી. હાલાંકે જિસે આજ કી દુનિયા તહેઝીબ કહેતી હૈ ઈસ તહેઝીબ સે તો વો નાવાકિફ થી, લેકિન ઈન્સાનિયત કે નફસિયાતી ઔર તબઈ, કિતરી પહેલુઓ સે ઈસ તરહ વાકિફ થી કે આજ કે માહિરે નફસિયાત કા ઉન કે સામને તિફલે મકતબ કે ઝુમરા મેં આ જાના ભી ઉંગલી કટા કર શહીદોં મેં નામ લિખવાના હૈ, ખુસૂસન આતે સાથ હી (જૈસે સાસ વ નનદ કી શિકાયાત, પળોસિયોં કે બચ્ચોં કે ઝગળે કી શિકાયાત, અપને બચ્ચોં કી શિકાયાત કે આજ મુન્ને ને યે તોળ દિયા મુન્ને ને યે કિયા, યે કિયા, યે કિયા. ભાભી ને યૂં કહા, સાસ ને યૂં કહા, માસી નહીં આતી કામ બહોત બાકી હૈ, બિજલી નહીં હૈ, પાની નહીં હૈ) એસી બાર્તે ના બતાએ.

કોઈ એસી ચીઝ જિસ સે ઉનકે દિલ મેં કિસી મુસલમાન મર્દ યા ઔરત કી તરફસે મૈલ આએ યા કિસી કા એબ ખુલે ઈસ સે સખ્ત એહતેરાઝ કરે, વરના યાદ રખિયે! કે આપ આજ શૌહર કે દિલ મેં ઉનકે વાલેદા યા બહેન યા ભાભી સે નફરત કે જઝબાત પૈદા કર રહી હૈ

तो इसी तरह कानूने कुहरत के मुवाफ़िक आप की आँखों  
आने वाली बहुत आपकी आगोश में चलने वाले आपके  
बाइले यहीते नूरे नज़र, जिस को आपने भून के कतरे  
पिला पिला कर पावा है, आप ने भूँज डिला डिला कर  
नाज़ों में पावा, उसी के दिल में आपकी नज़रत के  
जज़्बात पैदा करेगी, और धतना आपसे दूर करवा देगी  
के आपने अपने शौहर (रफ़ीके ज़िंदगी) को उस की वादेदा  
से दूर करने का भी शायद धतना तसव्वुर ना किया हो  
और फिर इस बात के कहेने में आप शायद सच्ची हों के

“मैं जब बहुत थी तो सास अच्छी ना मिली, और  
सास बनी तो बहुत अच्छी ना मिली”.

हाय ज़बिमा मरहूमा! तु ही अच्छी ना थी,  
अगर तु ही अपने आपको नेक बनाती, भदीजा व फ़तेमा  
(रहियल्लाहु तआला अन्हुमा) के गोशवारों के यराग में  
अपनी अंधेरी दूर करती, रुकैया व फ़तेमा रहियल्लाहु  
तआला अन्हुमा की सीरत में अपने लिये राह ढूँढती,  
उनसे वफ़ा सीजती, मोहब्बत सीजती, धताअत सीजती,  
सब्र की मिठास सीजती, शौहर व सास की डाँट सुनते  
वक्त ज़ामोश रहेने की लज्जत सीजती बल्के उस के  
गुस्से के कांटो का बहला झूल से देना सीजती, तो आज ये  
ना होता. इस लिये इस बात का बडोत ज़ियादा ज़याल  
रचना याहिये के शौहर को कहीं से आते ही झीरन ही  
कोई जबर ना सुनाये. हां पड़ेले उन से डाल पूछ ले वो  
किस डाल में आये हैं? उन का सफ़र कैसा गुज़रा? उन के  
साथ तो आज के दिन में कोई डाहसा नहीं हुवा, ऐसा  
तो नहीं के आते हुवे गाणी का झुदा ना करे अकसीउन्ट हो  
गया और आपने आते ही कोई परेशानी वाली जबर  
सुना दी जिस से दिल व दिमाग की कोई बीमारी बढ़

ગઈ. ઈસલિએ ઉનસે પહેલે હાલ હવાલ લે કર ઠોઢ દિલ સે મૌકે કે મુનાસિબ ખૂબ સોચ સમજ કર બાત કરે. અલ્લાહ તઆલા હર મુસલમાન મર્દ વ ઔરત કો સમજ અતા ફરમાએ, આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

## ❀ ઔરતેં ભી મુફ્તી થી ❀

શૈખ અલાઉદ્દીન સમરકંદી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને એક કિતાબ “તોહફતુલ ફુકહા” લિખી હૈ. ઈસ કિતાબ કી શરહ ઉનકે શાગિર્દ રશીદ ઈમામ અબુ બકર ઈબ્ને મસઉદ કાસાની રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને લિખી હૈ. જિસકા નામ “બદાઈઉસ્સનાએઅ” હૈ. બકૌલ અલ્લામા શામી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે યે કિતાબ ફિકા મેં બે નઝીર હૈ. જબ શરહ મુકમ્મલ કર ચુકે તો અપને ઉસ્તાદ મોહતરમ કી ખિદમત મેં પેશ કી વો શરહ કો દેખ કર બેહદ ખુશ હુવે ઔર અપની લખ્તે જિગર મુસમ્માતે ફાતેમા કા નિકાહ ઉન સે કર દિયા. યે વહી ખાતૂન હૈ કે બાદશાહોં ને ઉનકે નિકાહ કે લિએ પૈગામ દિયા થા, લેકિન શૈખ ને ઉનકી પેશકશ કો હુકરા દિયા થા. ઈન ખાતૂન કો ફિકા વ ઈફ્તા મેં ઈસ કદર મહારત થી કે ફતવા નવેસી ભી ક્રિયા કરતી થી, યુનાંચે લોગ જબ દીની મસાઈલ કે જવાબાત ઉનકે ઘર સે લિખા કર લે જાતે તો બસા અવકાત યે હોતા કે જવાબ કા કુછ હિસ્સા ઈસ ખાતૂન કા લિખા હુવા થા ઔર કુછ હિસ્સા ઉન કે વાલિદ કા ઔર કુછ હિસ્સા ઉનકે ખાવિદ કા. (શામી, સ. ૧૦૦, જી. ૧, માખૂઝ અઝ તરાશે મૌલાના મુફ્તી તકી ઉસ્માની સાહબ મદા ઝિલ્લુહુમુલ આલી).

## ❀ નેક ઔરત કી પાંચ સિફત ❀

દુનિયા કે સબસે બળે મુઅલ્લિમ વ હાદિએ કાઈનાત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને નેક બીવી કી ચાર સિફત બહોત હી મુખ્તસર ઔર જામેઅ જુમલોં મેં બયાન ફરમાઈ ઔર પાંચવીં સિફત દૂસરી હદીસ મેં બયાન કી ગઈ હૈ. ઈસ કે પઢને સે પહેલે આપ યે નિચ્ચત કર લેં ઔર દુઆ માંગ લેં અય રહીમ કરીમ આકા! યે પાંચ સિફત મેરે અંદર ઔર મેરી તમામ બેહનોં મેં પૈદા ફરમા:

ان امرها اطاعته وان نظر اليها سرته وان اقسام عليها ابرته، وان غاب عنها نصحته في نفسها وماله. (ابن ماجه)

યાની: અગર શૌહર કોઈ હુકમ કરે (જો ખિલાફે શરઅ ના હો) તો ઉસકી બાત માનને ઔર શૌહર ઉસકી તરફ દેખે તો શૌહર કો ખુશ કરે. અગર શૌહર કિસી કામ પર કસમ ખા બૈઠે કે ઝરૂર તુમ એસા કરોગી ઔર વો કામ શર્અન હો તો ઉસકી કસમ સચ્ચી કર દે, (યાની ઉસ પર અમલ કરે) અગર શૌહર કહીં ચલા જાએ ઔર વો ઉસકે પીછે ઘર મેં રેહ જાએ તો અપની જાન ઔર ઉસકે માલ કે બારે મેં ઉસ કી ખૈર ખ્વાહી કરે.

## ❀ પહેલી સિફત ❀

પહેલા સબક મુસલમાન બચ્ચી કો ઉસકે ઔર સારે જહાં કે સબસે બળે ઔર આખરી નખી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી તરફસે જો સબ કે લિએ રહેમત બના કર ભેજે ગએ હૈં યે મિલતા હૈ, કે અગર તુમહારા રફીકે હયાત કોઈ હુકમ કરે તો ઉસકી ઈતાઅત કરો બશર્ત યે કે

ઉસ ચીઝ કો તુમહારે ઔર તુમહારે શૌહર કે ખાલિક ઔર માલિક ને મના ના કિયા હો, અગર ઉન્હોને મના કિયા હે જેસે ના મહેરમ મદ્દો સે મિલના જુલના, ગુનાહો કી મજલિસોં મેં જાના, તો ઈસ મેં શૌહર કી ઈતાઅત કરના જાઈઝ નહીં, જો બીવી અપને અલ્લાહ કો રાઝી કરને કે લિએ અપને શૌહર કી હર જાઈઝ બાત માને, ઉસકી મન્શા કે મુવાફિક ચલને કી કોશિશ કરે તો શૌહર કે દિલ મેં ઉસ કી મોહબ્બત ઝરૂર પૈદા હોગી ઔર શૌહર ઉસ કા સચ્ચા દોસ્ત..... ઔર ઉસ પર જાન ફિદા..... કરને વાલા બન જાએગા, લેકિન યે ઉસી વકત હોગા જબ અપને આપ કો શૌહર કી ઈતાઅત મેં ફના કર દે.

શૌહર કી ઈતાઅત મેં અપના ચૈન વ આરામ સબ કુર્બાન કરના હોગા, ઈતાઅત મેં જિતની ઝિલ્લતેં મિલેં ઉન્હેં ઐન ઈઝઝતેં સમજે, કાંટોં કા બિસ્તર મિલેં ઉન્હેં ફૂલોં કી સેજ ખયાલ કરે. હર બીવી નઈ દુલ્હન ઈસ સિફત કો અપના લે ઔર નિકાહ કે બાદ થોળે હી અરસે તક ઈસ પર જમ જાએ ફિર દેખિયે કે મિયાં બીવી મેં કેસી મોહબ્બત હોતી હે, ફિર યે યકજાન દો કલ્બ હોંગે ઔર એક દિમાગ દો જિસ્મ હોંગે ઔર એક બાતિન દો ઝાહિર એક મિઝાજ દો રૂહેં, એક બીમારી દો ઈલાજ ચાહને વાલે, એક પરેશાની દો દુઆ માંગને વાલે, એક ગમ ઔર દો સહેને વાલે, એક ખુશી ઔર દો હંસને વાલે, એક ફિક્ક ઔર દો સોચને વાલે હોંગે.

શૌહર કી ઈતાઅત ઔર ફરમાં બરદારી, ઉસકી ખુશી ઔર રઝા જૂઈ કે હાસિલ કરને મેં દિન રાત કોશાં રહિયે, અગર ઝરા ભી શૌહર કે ચહેરે પર હિઝનો મલાલ, રંજ, ગમી વ પરેશાની, કબીદા ખાતરી કે આસાર નઝર આએ તો ફૌરન બેકરાર હો જાઈએ, ઉસ કે ગમ કે

સાથ અમગીન હો જઈએ, ઉસ કે ખુશ હોને કે સાથ ખુશ હો જઈએ, ઉસ કે હંસને કે સાથ હંસયે, ઉસ કે રોને કે સાથ રોના સીંચિયે.

❀ હઝરત અબુ દરદા રદિયલ્લાહુ ❀  
અન્હુ કી અપની બીવી કો નસીહત

હઝરત અબુ દરદા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને અપની બીવી સે કિતની પ્યારી બાત કહી થી! તુમ જબ મુજે નારાઝ દેખો તો તુમ મુજે મના લેના ઔર અગર મૈં તુમ્હે નારાઝ દેખૂંગા તો મૈં તુમ્હે મનાને કી કોશિશ કરૂંગા વરના હમારી ગાળી એક સાથ નહીં ચલ સકતી. (માખૂઝ અઝ ઈસ્લામ ઔર શાદી, મુતર્જમા મૌલાના હબીબુલ્લાહ મુખ્તાર સાહબ દામત બરકાતુલુમ)

જો શૌહર કહે વો પેહનયે, જો કહે વો પકાઈયે, જિસ તરહ કહે વૈસા કીજિયે, જબ કહે તબ કીજિયે! બસ સુન લે અય દુલ્હન ઈસ વક્ત કી માસૂમ લળકી !.... ઔર થોળે અરસે મૈં બન જાને વાલી કિસી કી બીવી, કિસી કી બહુ! અબ નિકાહ કે દો બોલ બોલને કે બાદ જિંદગી કા નયા દૌર શુરૂ હોગા. બસ એક કે ગોશા ચશ્મ પર બીવી બન કર આના હોગા, અબ તક ખેલા ઔર ખાયા, બે ફિકી કી નીંદ સોઈ, ઔર સુખ કી હંસી, સહેલિયોં કે સાથ ખેલ ખેલી, બેહનોં કે સાથ હંસી બોલી, હમ જોલિયોં કે સાથ જૂલા જૂલી.

કલ સે નઈ પાબંદી હોગી નઈ જિંદગી ઔર નઈ મેહફૂમી, ઈસ લિએ શરીફ બચ્ચિયોં કો પહેલા સબક ઈતાઅત કા મિલતા હૈ, ખિદમત ગુઝારી કા મિલતા હૈ, અપને દિલ કો માર કર, કુચલ કર, દૂસરે કા જી ખુશ કરને કા મિલતા હૈ, વકફ સમજ લે આજ સે અપની

જિંદગી ખિદમત કે લિએ, ઈતાઅત કે લિએ, સખ કે લિએ, કલ સે નઈ પાબંદી હોગી. અબ દૌર શુર હુવા નઈ ફિકોં ઔર પાબંદિયોં કા, નઈ કેદોં કા ઔર જિમ્માદારિયોં કા.

અબ તક જિંદગી અપને વાસ્તે થી કલ સે દૂસરે કી ખિદમત કે લિએ વક્ફ હોગી.

અબ ના અપને લિએ ખાના ના અપને લિએ પહેનના, ના અપને વક્ત પર સોના, ના અપને વક્ત પર જાગના.

અલ્લાહ કી શાન! અબ તક જો દૂસરોં કી આંખોં કી પુતલિયોં મેં આરઝુઓં ઔર અરમાનોં કે ગહેવારોં મેં પલ્લી ઔર બઢી, કલ સે વો ખુદ શૌહર કી ખિદમત ગુઝારી કે લિએ વક્ફ હોગી, ભલી બુરી જો કુછ ભી હોગી સબ ઈસી દિન કે લિએ થી, દિલ કદમ કદમ પર મારના હોગા ઔર તબીઅત કો બાત બાત પર રોકના હોગા. ખુદ બાદ કો ખાએગી પહેલે દૂસરોં કો ખિલાએગી, બેશક પહેનેગી ઔર ઓઢેગી મગર ઈસ લિએ કે શૌહર કો ભલી લગે, અપને કો સંવારેગી નિખારેગી મગર ઈસ લિએ કે શૌહર કી નઝર મેં જયે. ઔર જબ માં બનેગી તો ઔલાદ કે ખાતિર રાતોં પર રાતેં જાગેગી, ટહેલ ટહેલ કર કાટેગી ઈસ લિએ કે નઈ નસલ કી જિમ્માદારી ઉઠાએ, ઈસ કો સેહત કી શાહરાહ પર ચલાએ, દૂસરોં કી સીરત કી તશકીલ કરે, ઉન કી નશુ વ નુમા કી તકમીલ કરે.

પસ અય મુસલમાન બીવી! અપને આકા રહેમતુલ્લિલ આલમીન કી ઈસ નસીહત કો હમેશા યાદ રખના કે ان امرها اطاعة કે શૌહર જો હુકમ કરે ઉસ કી ફરમાં બરદારી કરના ઉસ કી માનના.

મંઝિલ બેશક કળી હે, ઔર જિમ્માદારિયાં સખ્ત, લેડિન મુસલમાન લખકી યે સુન લે કે યે ઈન્આમ ભી કેસે



**और ज़ाहिरतें भी क्या क्या हैं?**

अम्मा ज्ञान उम्मे सलमा रदियल्लाहु तआला  
अन्हा कहेती हैं और उसकी ज़बान से सुन कर कहेती हैं  
जो दुनिया में हर कमज़ोर का सहारा और हर बेकस का  
आसरा बना कर भेजा गया था के जो औरत जिंदगी की  
मंजिलें तय करती है और आपसी मंजिल में इस डालत  
में पड़ोयती है के उस का शौहर उस से पुश है तो बस  
जन्त उस की है, गोया जन्त और उस के दरमियान  
कोई रोक नहीं। पस जो पुश नसीब अपने शौहर के साथ  
ऐसा निबाह करेगी और शौहर का दिल हाथ में लिखे  
दुनिया से उठी, बशारत है उस के लिखे दुनिया के सब से  
बड़े रास्त बाज़ की ज़बान से, युनांये ईरशाह है के  
जन्त और उस के दरमियान कोई रोक नहीं।

और ये आवाज तो बयपन ही से मुसलमान  
बग़्नी के कान में पण चुकी है के सज्जा अगर मध्बूक में  
से किसी के बिअे ली जाईल होता तो शौहर के बिअे  
जाईल होता.

ફરમાયા દુનિયા કે સબસે બળે મુઅલ્લિમ, સબસે બળે આલિમ ને જો સબ કે લિએ રહેમત બના કર ભેજે ગએ થે સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને:

عن عائشة رضى الله عنها ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لو امرت احدا ان يسجد لاحد لامرت المرأة ان تسجد لزوجها. ولو ان رجلا امر امراته، ان تنقل من جبل احمر الى جبل اسود، ومن جبل اسود الى جبل احمر الى جبل اسود، ومن جبل اسود الى جبل احمر لكان حق لها ان تفعل. (ابن ماجه ص ١٢٢، مطبوعه قديمى كتب معانه)

તરજુમા: અમ્મા જાન આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા બયાન કરતી હું કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે મੈ કિસી કો સજદા કરને કા હુકમ દેતા કિસી કે લિએ, તો ઔરત હી કો હુકમ દેતા કે અપને શૌહર કો સજદા કરે. ઔર મર્દ અગર બીવી કો હુકમ દે કે પથ્થર મુન્તકિલ કરે લાલ પહાળ કી તરફસે સિયાહ પહાળ કી તરફ ઔર સિયાહ પહાળ કી તરફ સે લાલ પહાળ કી તરફ (યે તો મહેઝ એક મિસાલ હે યાની ઈસ કદ્ર બિલ ફર્જ સમ્ત સે સમ્ત કામ લે) જબ ભી ઔરત પર લાઝિમ હે કે ઈસ કામ કો બજા લાએ.

યાની મેરે લિએ કિસી કો યે હુકમ દેના જાઈઝ હોતા કે એક શખ્સ દૂસરે કો સજદા કરે તો મੈ ઔરત કો હુકમ દેતા કે અપને શૌહર કો સજદા કરે. લેકિન ચૂંકે અલ્લાહ તઆલા કે સિવા દૂસરે કે આગે સજદા કરના જાઈઝ નહીં, લેહાઝા મੈ યે સજદા કરને કા હુકમ નહીં દેતા.

❀ યે દો દિલોં કા તઅલ્લુક હે ❀

જિંદગી કે સફર મેં જહાં મર્દ વ ઔરત સાથ જિંદગી બસર કર રહે હૈં ઈસમેં અલ્લાહ તઆલા ને મર્દ કો “અમીર ઔર નિગરાન” બનાયા હે. ઈસ “અમારત” કે અલાવા ઔર જિતની અમારતેં હૈં વો સબ વક્તી ઔર આરઝી હૈં. આજ એક આદમી અમીર ઔર હાકિમ બન ગયા. ઝમીનોં કા બાદશાહ બના દિયા ગયા લેકિન ઉસ કી હાકમિયત ઔર બાદશાહત ઔર અમારત એક મખસૂસ વક્ત કે લિએ હે. કલ તક હાકિમ ઔર અમીર બના હુવા થા, ઔર આજ વો જેલ ખાને મેં હે, કલ તક બાદશાહ બના હુવા થા ઔર આજ ઉસે કોઈ દો કીળી કે લિએ

पूछने को तैयार नहीं। लेडाजा ये अमारतें और हुकूमतें आनी जानी थीं। आज है कल नहीं।

लेकिन मियां बीवी का तअल्लुक ये जिंदगी भर का तअल्लुक है, हम हम का साथ है, एक एक लम्हे की रफ़ाकत है। लेडाजा इस तअल्लुक के नतीजे में मर्द को जो अमारत डालिख डाली है, वो मरते हम तक बर्करार रहेती है, या जब तक निकाह का रिश्ता बर्करार है। इस बिजे ये “अमारत” आम अमारतों से मुफ्तबिफ़ है। दूसरी अमारतों में डाकिम का महेकूम के साथ, अमीर का रईय्यत के साथ सिर्फ़ एक आप्ते का दस्तूरी और कानूनी तअल्लुक होता है, लेकिन मियां बीवी का तअल्लुक महेज आप्ते, कानून और महेज जाना पुरी का तअल्लुक नहीं है, बल्के ये दिलों का जोण है, ये दिलों का तअल्लुक है, जिस के असरात सारी जिंदगी पर मुडीत हैं। इसी वास्ते हुजूरे अकदस सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने इरमाया के अगर मैं किसी को सजदा करने का हुकूम देता तो मैं औरत को हुकूम देता के वो अपने शौडर को सजदा करे क्यूंके वो उस की जिंदगी भर के सइर का अमीर है।

मेरी मोहतरम बडेन! दुनिया की बणी से बणी तकलीई आरज़ी और इनी, यहाँ की सप्त से सप्त तल्लियां वकती और हुंगामी हैं। मुसलमान लणकी! मौत की आपरी मंजिल और उस के बाद के ईन्आमात को सामने रब्जोगी, मालिक और रब्बुल आलमीन के ખુश डो जाने को सामने रब्जोगी तो राह का डर कांटा झूल, और डर पथ्थर पानी बन जायेगा ईन्शा अल्लाहु तआला।

लेडाजा किसी भी डाल में शौडर को नाराज़ मत करना, जब तुम अल्लाह तआला से रोज़े महेशर में मिलो तो इस डाल में मिलो के तुम ने शौडर का डक अदा

કર દિયા હો, ઉસકો ઈસ લિએ ખુશ કિયા હો તાકે અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા ખુશ હો જાએ, ઉસ કી હર જાઈઝ બાત કો ઈસ લિએ માના હો કે અલ્લાહ તઆલા કી ખુશનૂદી હાસિલ હો જાએ.

અય મુસલમાન લખકી! અલ્લાહ તેરા નસીબ ખોલ દે! જિસ કે સાથ ઉમ્ર ભર નિબાહ કરના હૈ ઉસ દિલ પર અલ્લાહ તુજે હાકિમ બના દે! ઉમ્ર ભર તુજે કનીઝગી નસીબ રહે, જન્નતી ઔરતોં કી સરદાર ફાતેમા ઝોહરા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી, ઔર અય અલ્લાહ જબ વકત આએ આપ કે દરબાર મેં ઉસ બંદી કી હાઝરી કા, તો ઉસ કે નસીબ પર સાચા પળે ખુશ નસીબ ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે નસીબ કા, જિનકા સોગ મનાયા તેરે હબીબ વ મેહબૂબ ને, ઉસ કે નસીબ પર સાચા ડાલે ખુશ નસીબ આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કા કે તેરે બંદે ઔર હમારે આકા સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને જબ દુનિયા સે સફર ઈખ્તિયાર ફરમાયા તો સરે મુબારક હઝારોં રફીકોં ઔર જાં નિસારોં કે મૌજૂદ હોને બાવજૂદ ઈન્હીં જૌજા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે ઝાનૂ પર થા. આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

## ✽ ઔરતોં કા જેહાદ ✽

અસ્મા બિન્ત યઝીદ અન્સારી સાહાબિયા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા હુઝૂરે અકદસ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત મેં હાઝિર હુઈ ઔર અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ મેરે માં બાપ આપ પર કુબાંન, મેં ઔરતોં કી તરફસે ખતોર કાસિદ કે આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત

મેં હાજિર હુવી હું, બેશક આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો અલ્લાહ જલ્લ શાનહુ ને મદ્દ ઔર ઔરત કી તરફસે નબી બના કર ભેજા હે. ઈસ લિએ હમ ઔરતોં કી જમાઅત આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર ઈમાન લાઈ ઔર અલ્લાહ પર ઈમાન લાઈ, લેકિન હમ ઔરતોં કી જમાઅત પરદોં મેં બંદ રહેતી હૈં, મદ્દોં કે ઘરોં મેં ગળી રહેતી હૈં ઔર મદ્દોં કી ખ્વાહિશોં હમ સે પૂરી કી જાતી હૈં, હમ ઉનકી ઔલાદ કો પેટ મેં ઉઠાઈ રહેતી હૈં.

ઔર ઈન સબ બાતોં કે બાવજૂદ મદ્દ બહોત સે સવાબ કે કામોં મેં હમ સે બઢે રહેતે હૈં. જુમ્હા મેં શરીક હોતે હૈં, જમાઅત કી નમાઝોં મેં શરીક હોતે હૈં, બીમાર કી અયાદત કરતે હૈં. જનાઝોં મેં શિરકત કરતે હૈં ઔર ઈસ સબ સે બઢ કર જેહાદ કરતે રહેતે હૈં. ઔર જબ તો હજ કે લિએ યા ઉમરા કે લિએ યા જેહાદ કે લિએ જાતે હૈં તો હમ ઔરતેં ઉન કે માલોં કી હિફાઝત કરતી હૈં, ઉન કે લિએ કપજા બુનતી હૈં, ઉન કી ઔલાદ કો પાલતી હૈં. કયા હમ સવાબ મેં ઉનકે શરીક નહીં. હુજૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ યે સુન કર સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ કી તરફ મુતવજ્જે હુવે ઔર ઈરશાદ ફરમાયા કે તુમને દીન કે બારે મેં ઈસ ઔરત સે બેહતર સવાલ કરને વાલી કોઈ સુની? સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ હમ કો ખયાલ ભી ના થા કે ઔરત ભી એસા સવાલ કર સકતી હે.

ઉસકે બાદ હુજૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અસ્મા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી તરફ મુતવજ્જે હુવે ઔર ઈરશાદ ફરમાયા કે ગૌર સે સુન ઔર સમજ ઔર જિન ઔરતોં ને તુજ કો ભેજા હૈં ઉન કો બતા

દે ઔરત કા અપને ખાવિંદ કે સાથ અચ્છા બરતાવ કરના ઔર ઉસ કી ખુશનૂદી કો ઢૂંડના ઔર ઉસ પર અમલ કરના ઈન સબ ચીજોં કે સવાબ કે બરાબર હૈ. અસ્મા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા યે જવાબ સુન કર નિહાયત ખુશ હોતી હુવી વાપસ હો ગઈ.

ફાયદા: ઔરતોં કા અપને ખાવિંદોં કે સાથ અચ્છા બરતાવ કરના ઔર ઉનકી ઈતાઅત વ ફરમાં બરદારી કરના બહોત હી કીમતી ચીજ હૈ મગર ઔરતેં ઈસ સે બહોત હી ગાફિલ હૈ. (માખૂઝ અઝ ફઝાઈલે આમાલ, હિકાયાતે સહાબા, સ. ૧૨૬)

## ✽ દૂસરી સિફત ✽

ان نظرا اليها سره अगर शौहर उस की तरफ  
દેખે તો ઉસે ખુશ કરે યાની અપના રંગ ઢંગ બતરીકે શર્મન મો'તબર શૌહર કી મરઝી કે મુતાબિક રખે. જબ બીવી પર નઝર પળે તો ઉસકા દિલ ખુશ હો, યાની પહેનને મેં, રહેને સહેને મેં શૌહર કા મિઝાજ પહેચાને ઔર જિસ લિબાસ મેં શૌહર કો ઝિયાદ અચ્છી યા ભલી માલૂમ હોતી હો વો પહેને ઔર ઈસી તરહ રહે. ઈસ લિએ હકીમુલ ઉમ્મત રહેમતુલ્લાહુ તઆલા ફરમાતે હૈ:

## ✽ ઔરતોં કી ઝબરદસ્ત ગલ્તી ✽

યે અજબ બાત હૈ કે ઘર મેં તો ભાંગિયોં ઔર માસિયોં (નૌકરાનિયોં) કી તરહ રહેતી હૈ ઔર જહાં કહીં બાહર જાના હો તો બન સંવર કર બેગમ સાહેબા બન જાએંગી, કોઈ ઉન સે પૂછે અચ્છે કપળે પહેનને કી વજા ક્યા હૈ?

ક્યા સિફ ગૈરો કો દિખાના હૈ, તઅજ્જબ હૈ કે જિસ શૌહર કે વાસ્તે યે કપળે બને ઔર જિસ કે ઘર દુલ્હન બન કર આઈ ઉસ કે સામને કભી ના પેહના જાએ ઔર ગૈરો કે સામને પેહના જાએ.

હેરત હૈ કે ખાવિદ સે કભી સીધે મુંહ બાત ના કરે. કભી અચ્છા કપળા ઉસ કે સામને ના પેહને ઔર દૂસરે કે ઘરો મેં જાએ તો શીરી મીઠી ઝબાન વાલી બન જાએ ઔર કપળે ભી એક સે એક અચ્છે સે અચ્છે પહેન કર જાએ, કામ આએ ગૈરો કે ઔર દામ લગે ખાવિદ કે યાની ખર્ચા વ હુકૂક માંગે શૌહર સે, ક્યા યે ઈન્સાફ હૈ, ઈસ બનાવટ કી કોઈ હદ હૈ. (અત્તબ્લીગ વ દવાઉલ ઉયૂબ, સ. ૮૧)

ઘર મેં સબસે મૈલે કુચૈલે ફટે પુરાને કપળે પહેનેગી જેસે સાદગી ઔર દુનિયા કે ફાની હોને કા તસવ્વુર બહોત ગાલિબ હૈ, શૌહર ને ઔર સાસ ને જિતને નએ કપળે સિલવા દિએ હૈં વો ના પહેનના ઔર બિલકુલ ગંદે કપળે ઔર ગંદી હાલત મેં શૌહર કે સામને રહેના યે બહોત ખુરી બાત હૈ. ઈસ લિએ હદીસ પાક મેં ઔરત કી સિફત બયાન કી ગઈ કે શૌહર કે સામને ઈસ તરહ રહે કે જબ શૌહર દેખે તો દેખ કર ખુશ હો જાએ ઔર ઉસકો અપની બીવી દુનિયા કી તમામ ઔરતોં સે ઝિયાદા હસીન માલૂમ હો, અગર ઔરત અપને શૌહર કે સામને અચ્છે લિબાસ મેં સાફ સુથરી હો કર રહે, બાલોં મેં તેલ આંખોં મેં કાજલ કા એહતેમામ રખે વગૈરા વગૈરા તો શૌહર કી નિગાહ મેં યે સબ સે ઝિયાદા હસીન હો જાએ. બકૌલ કિસી કે:

કુહન ખિરકા ખ્વેશ પૈરાસ્તન

## ❀ ત્રીસરી સિફત ❀

યે ફરમાયા કે અગર શૌહર કિસી બાત પર કસમ ખા લે જિસકા અંજામ દેના બીવી સે મુતાલિલ હો, મસ્લન યે કે આજ તુમ મેરી વાલેદા કે પાસ જરૂર ચલોગી યા ફુલાં બચ્ચે કો નહેલાવ ધુલવાઓગી, યા મસ્લન તહજ્જુદ પઢોગી તો ઉસકી બીવી કસમ મેં ઉસકો સચ્ચા કર દિખાએ. યાની વો અમલ કર લે જિસ પર શૌહર ને કસમ ખાઈ હૈ, બશર્ત યે કે વો અમલ શર્અન દુરુસ્ત હો.

યે કસમ ખા લેના કે તુમ જરૂર યે કામ કરોગી, બહોત ઝિયાદા મોહબ્બત વ ઉલ્લંત ઔર નાઝ કી વજા સે હોતા હૈ. જિસ સે તઅલ્લુકે ખાસ હૈ ઔર જિસ પર નાઝ હૈ ઉસી સે કહા જાતા હૈ કે ઐસા કરો ઔર ઐસે મોકે મેં કભી ઉસે કસમ દે દેતે હૈં ઔર કભી ખુદ કસમ ખા લેતે હૈં. જિન ઔરતોં કો શૌહરોં સે અસ્લી ઔર કલ્બી તઅલ્લુક હોતા હૈ વો શૌહર કો રાઝી રખને કા ખાસ ખયાલ રખતી હૈં. ઈસી ત્રીસરી સિફત મેં જો સાલેહ નેક બીવી કી તારીફ મેં ઝિક્ર કી ગઈ ઈસી ખાસ ઉલ્લંત ઔર ચાવ કા ઝિક્ર ફરમાયા હૈ જો શૌહર ઔર બીવી કે દરમિયાન હોના ચાહિયે. (તોહફા ખવાતીન)

મસ્અલા: વાઝેહ રહે કે કિસી દૂસરે કે કસમ દે દેને સે કસમ કો પૂરા કરના શર્અન વાજિબ નહીં હોતા. (બહિશતી ઝેવર)

## ❀ ચૌથી સિફત ❀

યે ફરમાયા કે અગર શૌહર કહીં ચલા જાએ, ઔર બીવી કો ઘર પર છોળ જાએ જૈસા કે અકસર હોતા હૈ તો બીવી કા ફરીઝા હૈ કે અપની જાન ઔર શૌહર કે માલ કે



બારે મેં વહી રવથ્યા ઈખ્તિયાર કરે જો ઉસ કે સામને રખતી થી. ગૈરતમંદ શૌહર કો યે પસંદ નહીં કે ઉસ કી બીવી કિસી ગૈર મર્દ કી તરફ દેખે યા ગૈર મર્દ કે સામને આએ યા ઉસ સે આંખ મિલાએ યા દિલ લગાએ. જબ શૌહર ઘર મેં હોતા હૈ તો ઔરત ખાલિસ ઉસ કી બીવી બન કર રહેતી હૈ.

ઈસી તરહ જબ વો કહીં ચલા જાએ તબ ભી ઉસી કો શૌહર જાને ઔર ઉસી કી બીવી બની રહે, જબ કિસી સે નિકાહ હો ગયા તો ઈફફત વ અસ્મત કી હિફાઝત ઉસી મર્દ સે વાબસ્તા હોગી, અબ અપને જઝબાત કી તસ્કીન કા મરકઝ, પરેશાનિયોં કી તસલ્લી કા મહેવર સિર્ફ ઉસી કો બનાએ રખે. શૌહર કી મૌજૂદગી ઔર ગૈર મૌજૂદગી મેં સિર્ફ ઉસી સે અપના તઅલ્લુક રખે ઔર શૌહર કે પીછે યાની ઉસ કી ગૈર મૌજૂદગી મેં ઉસ કે માલ કી ભી હિફાઝત કરે. એસા ના કરે કે પીઠ પીછે ઉસ કા માલ લુટા દે ઔર બેજા ખર્ચ કર ડાલે યા અપને મૈકે પહોંચા દે યા બગૈર શૌહર કી ઈજાઝત અપને અઝીઝોં કે ઈખરાજાત મેં લગા દે.

અગર શૌહર કે પીછે અપની જાન ઔર ઉસકે માલ મેં ઉસ કી મરઝી કે ખિલાફ કુછ કિયા તો ખયાનત હોગી.

લેહાઝા ઔરતોં કો ચાહિયે કે મર્દ કે માલોં કો ઝાએઝ ના કરે, ફુઝૂલ ખર્ચી ના કરે, જિસ ચીઝ કી એસી ઝરૂરત હો કે ઉસ કે બગૈર (ઝરર) યાની નુકસાન હો તો વો ખરીદે, વરના ના ખરીદે, મસ્લન હમારી અલ્મારિયોં મેં બહોત સે એસે બરતન હૈ જેસે જૂસ મશીન, ગ્લાસ, પ્લેટ જેન કી સાલ્હા સાલ મેં કભી ઝરૂરત પળતી હૈ યા સિર્ફ કિસી કે ઘર મેં દેખા શોકેસ ભરા હુવા હૈ, તો ખુદ ભી

શૌક હુવા કે હમારે ઘર મેં ભી એસા હોના ચાહિયે ઔર અબ સર મેં દર્દ શુરૂ હો ગયા ઔર શૌહર કે સર મેં ભી દર્દ કરવા દિયા કે જેસા ફુલાની કે ઘર મેં શોકેસ હે વેસા હમારે ઘર મેં ભી હોના ચાહિયે, જેસા ફુલાની કે ઘર મેં ફર્નીચર હે વેસા હમારે ઘર મેં ભી હોના ચાહિયે. જેસા ફુલાની કે ઘર પર દીવારોં કા રંગ હે વેસા હી હમારે ઘર મેં હોના ચાહિયે. અબ શૌહર કો મજબૂર કર કે યે લા દો યે લા દો, યે સબ શૌહર કે માલ મેં ખયાનત હે ફૂજૂલ લગવિયાત હે.

અલ્લાહ તઆલા નેક ઔરતોં કી સિફત મેં એક સિફત યે ખયાન ફરમાતે હે:

حافظات للغيب بما حفظ الله.

યાની મદોં કે પીઠ પીછે ભી બહિફાઝત (વ તૌફીકે) ઈલાહી (ઉસ કી આબરૂ વ માલ કી) નિગેહદાશત કરતી હે.

યે અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ને ઔરત કા લાઝમી વસ્ફ કરાર દિયા. ઔર ઉસ કે ઝિમ્મે યે ફરીઝા આઈદ ક્રિયા કે જબ શૌહર ઘર મેં મૌજૂદ ના હો તો ઉસ વક્ત વો ઉસ કે ઘર કી હિફાઝત કરે. ઘર કી હિફાઝત કા મતલબ યે હે કે અવ્વલ તો ખુદ અપની હિફાઝત કરે, કિસી ગુનાહ મેં મુખ્તેલા ના હો ઔર શૌહર કા જો માલ વ મતાઅ હે ઉસકી હિફાઝત કરે. ઈસ લિએ ઉસકી હિફાઝત કી ઝિમ્માદારી બીવી પર આઈદ હોતી હે. યુનાંચે હદીસ શરીફ મેં હે કે

المرأة راعية في بيت زوجها. (صحيح بخارى، باب الجمعة في القرى والمدن)

(૧૧૨૫)

તરજુમા: “ઔરત અપને શૌહર કે ઘર કી

નિગેહબાન હૈ". યાની ઉસ કે માલ વ મતાઅ કી હિફાઝત ઔરત કી ઝિમ્માદારી હૈ, લેકિન શૌહર કે ઘર કી હિફાઝત ઔર ઉસ કે માલ વ મતાઅ કી ઈસ તરહ હિફાઝત કરે કે માલ બેજા ખર્ચ ના હો. કુઆન કરીમ ને યે ઉસ કી ઝિમ્માદારી કરાર દી હૈ.

## ✽ બીવી કે દિલ મેં ✽ શૌહર કે પૈસે કા દર્દ હો

હઝરત થાન્વી રદિયલ્લાહુ તઆલા ને મવાઈઝ મેં ઝિક્ક ફરમાયા કે ઔરત કે ફરાઈઝ મેં દાખિલ હૈ કે ઉસ કે દિલ મેં શૌહર કે પૈસે કા દર્દ હો, શૌહર કા પૈસા ગલત જગા પર ઔર કહીં ભી બિલા વજે ખર્ચ ના હો. ઔર ફૂઝૂલ ખર્ચી મેં ઉસ કા પૈસા ઝાએઅ ન હો. યે ચીઝ ઔરત કે ફરાઈઝ મેં દાખિલ હૈ. યે ના હો કે શૌહર કા પૈસા દિલ ખોલ કર ખર્ચ ક્રિયા જા રહા હો. યા ઘર કો નૌકરાનિયોં પર છોળ દિયા ગયા હૈ. વો જિસ તરહ ચાહ રહી હૈ કર રહી હૈ. અગર કોઈ ઔરત એસા કરતી હૈ તો યે કાનૂની ફરાઈઝ કે ખિલાફ કર રહી હૈ.

અગર કિસી કા મકાન કપળા દેખ કર અપને દિલ મેં ભી ખયાલ આએ તો દો ચીઝોં કો સોચેં.

(૧) મૌત કો સોચેં કે મૈં આજ દુનિયા સે ચલી ગઈ તો જિતની હલ્કી જાઉંગી, કમ સામાન હોગા, ઉતના હી કમ હિસાબ દેના પળેગા, જિસ કે ઘર મેં કમ સે કમ ચીઝેં હોંગી, સાદા ઘર હોગા, ઉસ કા હિસાબ ભી જલ્દ હો જાએગા. ઔર જિતની ચીઝેં ઝિયાદા હોંગી ઉસકા હિસાબ ભી દેના પળેગા.

(૨) હઝરત ખદીજા, આઈશા, ઝૈનબ, ફાતેમા

(રદિયલ્લાહ તઆલા અન્હુન્ના) ઉન કે ઘરોં મેં કયા થા, જિતના હમારા ઘર આઈશા રદિયલ્લાહ તઆલા અન્હા કે ઘર કી તરહ હોગા ઉતના હી હમ કયામત કે દિન ઉન કે નઝદીક હોંગે, હમારી રૂહ ઉતની આસાની સે નિકલ જાએગી ઔર મૌત હમારે લિએ મહેબૂબ હોગી, હમ મૌત કો ખુશી સે કુબૂલ કર લેંગે , ઔર મલેકુલ મૌત કો કહેંગે મુબારક હો તુમ આએ, તુમહારા હી ઈન્તેઝાર થા.

મઝે કા વકત હે અય મૌત ઈસ દમ આ તો બેહતર હે કે દિલ મેં મેરે દિલબર ઔર નઝર મેં મેરી મંઝર હે

ઔર જો આપ કે ઘર મેં આએગી વો ભી સાદગી દેખ કર જાએગી. ઔર જો પૈસા ઉસ સે બચેગા ઉસ કો આખેરત કે બેંક મેં જમા કરા દેં વો ઈસ તરહ કે..... અલ્લાહ તઆલા કી ખુશનૂદી હાસિલ કરને કે લિએ અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તા મેં ખર્ચ કર દે તો ઉસ પર બે ઈન્તેહા અજર ભી મિલેગા.

દુનિયા મેં હમ અચ્છી અચ્છી ચીજોં જમા કરને નહીં આએ, હમ તો અલ્લાહ કો રાઝી કરને આએ હું, ઔર જિતની ઘર મેં લિબાસ મેં હર ચીઝ મેં સાદગી હોગી ઉતના હી અલ્લાહ તઆલા ઝિયાદા ખુશ હોંગે. અગર હમ મેં સે હર એક અપને ઝરૂરત સે ઝાઈદ સામાન કો નિકાલ કર ફુકરા ઔર મસાકીન કો દે દે તો કઈ ફુકરા માલદાર બન જાએ, કઈ કુવાંરે લળકે, લળકિયોં કી શાદિયાં હો જાએ, કઈયોં કે દિલોં સે એસી દુઆએં નિકલેં કે આપ કી તમામ પરેશાનિયાં, બીમારિયાં, ઔર ફિકેં દૂર હો જાએ.

મરલન આપ હિસાબ લગાએં ઘર મેં કિતને એસે કપડે કુરસિયાં, બરતન, ઘણીયાં, કાલીન, મસેહરિયાં

ઝરૂરત સે ઝિયાદા હૈ કે અગર હમ કિસી ઝરૂરતમંદ કો દે દે તો હમે ઝર્ા બરાબર ભી તકલીફ ના હો, ઓર કિસી દૂસરે ઈન્સાન કા કામ બન જાએ.

## ✽ શાદિયોં મેં ફૂઝૂલ ખર્ચી ✽

ઈસી તરહ શાદિયોં મેં તો ઓરતેં બહોત ફૂઝૂલ ખર્ચી કરતી હૈ, ઉન મેં તો ઓરતેં હી મુફતિએ આઝમ હોતી હૈ સારે કામ ઉન્હીં સે પૂછ કર કિએ જાએ હૈ, ગોયા મર્દ જાનતે હી નહીં કે શાદિયોં મેં કહાં ખર્ચ કરને કી ઝરૂરત હૈ કહાં નહીં.

બસ જિસ જગા ઓરતેં ખર્ચ કરને કા હુકમ દેતી હૈ, વહાં બિલા ચું વ ચરાં ખર્ચ કિયા જાતા હૈ, ઓર ઓરતોં ને એસે બે ઢંગે ખર્ચ નિકાલ રખે હૈ કે જિન મેં ફૂઝૂલ રૂપિયા બરબાદ હોતા હૈ. ઈન શાદિયોં કે બદૌલત બહોત સે ઘર તબાહ વ બરબાદ હો ગએ, બહોત સે વાલેદૈન ઝિંદગી ભર મકરૂઝ રહે ઓર ઉસ કર્ઝ કી ફિક ને ઉન કો વક્ત સે પેહલે હી બૂઢા બના દિયા.

## ✽ શાદી કે શીન..... કે ✽

### તીન નુકતે હટા દે

અગર આપ ચાહતે હૈ કે આપ કે બેટે, ભાઈ, બહેન કી શાદી મેં બરકત હો ઓર જિન કી શાદી હો રહી હૈ ઉન મેં આપસ મેં મોહબ્બત હો, નેક ઓલાદ પૈદા હો તો ઈસ કે લિએ ખલ્લાહ કે સચ્ચે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે ઈસ ઈરશાદ પર અમલ કીજિયે.....

“વો નિકાહ બરકત વાલા હૈ જિસ મેં બહોત કમ ખર્ચ હો”

તો હમારી શાદિયો મેં જિતના કમ ખર્ચા હોગા  
યકીનન ઉતની હી બરકત હોગી.

હદીસ શરીફ મેં આતા હે:

(خير من ايسر من صدقا. (ابن حبان حديث رقم ۱۴۵۵)

તરજુમા: બેહતરીન ઔરતે વો હૈ જિન કે મહેર  
હલ્કે ફલ્કે હો. ઈસી તરહ એક હદીસ મેં હે:

من يمن المرأة ان تيسر خطبتها وان تيسر صداقها وان تيسر رحمتها

(کنز العمال ۱۶: ۴۵۵۳-ک ۲: ۱۸۱)

તરજુમા: ઔરત કા મુબારક હોના યે હે કે ઉસ  
કી મંગની કા પૈગામ જલ્દી આએ. ઉસ કા મહેર કમ હો.

જબ મહેર કા યે હાલ હે ઈસ્લામી શરીઅત મેં તો  
વલીમા, જહેઝ, મહેફિલ, મેહદી કા કયા હુકમ હે?

ઈસી વજા સે સુફિયાન સૌરી રહેમતુલ્લાહુ તઆલા  
ફરમાતે હૈ કે જબ નિકાહ કરને વાલા શખ્સ યે માલૂમ કરે  
કે ઉસ કી બીવી કયા લાઈ હે?

તો યે સમજ લો કે વો શખ્સ ચોર હે, કે માં બાપ  
ને અપને ગોશા જિગર, નૂરે નઝર કો ૨૦ સાલ તરબિયત  
કે બાદ તેરે હવાલે કર દિયા હે અબ તુ ઉનકા ઝિંદગી ભર  
ઈસ પર શુક ગુઝાર રેહ, ના યે કે અબ ચીઝો કા મુતાલ્લા  
કરે, અગર મર્દ અપને સુસરાલ મેં કોઈ તોહફા વગૈરા  
ભેજે તો યે નિય્યત ના કરે કે વો લોગ ભી ઉસકે બદલા મેં  
કુછ કુછ ભેજેંગે. ઈસી તરહ બેટી વાલે ભી યે નિય્યત ના  
કરે, બહોત હી બે ગૈરત ઔર લાલચી હે વો શૌહર જો  
બીવી કે ઘર વાલોં કે માલ પર લલચાઈ હુવી નિગાહે જમા  
કર ભૂકી નઝરોં કે સાથ ઉમ્મીદે રખે, યે ભી જહેઝ મેં  
મિલેગા, યે ભી મિલેગા, આપ કહેંગી હમ તો ઔરત હૈ,  
હમ તો ચાહતે હૈ કે હમારે શૌહર ઔર સુસરાલ વાલે

હમારી વાલિદ કા ખર્ચા કમ સે કમ કરવાએ મગર મજબૂરી હે. અગર હમ વાલિદ કે ઘર સે કુછ ના લે ગએ તો સાસ નનદ તઅના દેગી, ઓર આપ કો પતા હે નનદો કે તઅને પથ્થર કે જિગર મેં સૂરાખ કર દે, ઓર સાસ કે તઅને જિંદગી મેં જીના હી દૂભર કર દે.

મગર યાદ રખિયે! આપ કિસી કી નનદ બન રહી હૈ, આપ કી વાલેદા ભી કિસી કી સાસ બન રહી હે, આપ કો અપના બહુ બનના યાદ રહેતા હે. નનદ બનતે વકત આપ વહી ઝાલિમા બન જાતી હૈ, આને વાલી મુસલમાન બહેન ભાભી કે લિએ આપ કી વાલેદા ફરમાઈશોં કી લિસ્ટ શૌહર કી માં હોને કે લેટર પેડ પર બહુ કી સાસ હોને કે કોમ્પ્યુટર સે પ્રિન્ટ કરવા કર ભેજતી હે, કે યે યે ચીઝે ચાહિયે..... ઈતની દાવતેં હોં, ઈતના સોના હો, ઈતના કેશ હો, મેરે લિએ યે હો, દુલ્હા કે લિએ યે હો, દુલ્હા કે અબ્બા કે લિએ યે હો, દુલ્હા કી મંજલી બહેન કે લિએ યે હો, દુલ્હા કી બળી બહેન કે લિએ યે હો, ગરમી કે મૌસમ મેં ગરમી કે ફલ સરદી કે મૌસમ મેં ખુશ્ક મેવા, આજ કલ સાસ બઝુબાન હાલે યે મુતાલેબા કરતી હૈ, તો આપ ઉસ વકત બરાએ મહેરબાની મુસલમાન બહેનોં પર રહેમ ખાતે હુવે ઉન કો સમજાએ મના કરે. કે માં યે ગુનાહ કી ખાત હે ઔરત હી ઔરત કે લિએ ઝાલિમા બને, હમ અલ્લાહ સે લેંગે ઔર અલ્લાહ તઆલા સે માંગેંગે, અલ્લાહ તઆલા ખુશ હોંગે ઔર ખૂબ ઝિયાદા દેંગે ઔર ઈન્સાનોં સે ભીક માંગેંગે તો અલ્લાહ તઆલા નારાઝ હોંગે, બેટી કે માં બાપ સે નહીં લેંગે, વરના યાદ રખિયેગા આપ કી બેટી કે સુસરાલ વાલે ભી આપ કે નાક મેં દમ કર દેંગે.

## ✽ પાંચવીં સિક્ત ✽

હજારાતે સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ને અર્ઝ ક્રિયા કે અગર હમ્મેં માલૂમ હો જાએ કે કૌન સા માલ બેહતર હૈ, જિસે હમ હાસિલ કરતે તો અચ્છા હોતા, ઈસ પર આં હજારત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે

افضله لسان ذاكر وقلب شاكر وزوجة مومنة تعينه على ايمانه. (ت)

(૩૧:૩, ૧૧૮:૨, ત્રુગિબ, ૩૦૧૪)

તરજુમા: યાની સબ સે બેહતર માલ ઝિક્ક કરને વાલી ઝબાન ઔર શુક કરને વાલા દિલ હૈ, ઔર વો મોમિના બીવી શૌહર કી મદદ કરે ઉસ કે ઈમાન પર.

જિસ સે કામ નિકલે ઔર ઝરૂરત પૂરી હો વો માલ હૈ. લોગ ચાંદી, સોના દિર્હમ, દીનાર, રૂપિયા વ પૈસા, દુકાન વ મકાન, મવેશી વગૈરા હી કો માલ સમજતે હૈ, હાલાંકે બમોજબે હદીસ શરીફ બેહતરીન માલ યે ચીઝે હૈ જો અભી ઉપર બયાન હુઈ, ઈન સે બહોત ઝિયાદા નફા હાસિલ હોતા હૈ, ઔર ખૂબ ઝિયાદા બંદા કે કામ આતી હૈ

ઝિક્ક કરને વાલી ઝબાન ઔર શુક કરને વાલા દિલ, ઐસી બીવી જો શૌહર કી મદદ કરતી હો ઉસકે ઈમાન પર. ઈમાન પર મદદ કરને કી તશરીહ કરતે હુવે મુલ્લા અલી કારી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને મિરકાત શરેહ મિશકાત મેં લિખા હૈ.

યાની ઈમાન પર મદદ કરને કા મતલબ યે હૈ કે શૌહર કી દીનદારી કી ફિક્ક કરે ઔર ઔકાતે મુકર્રરા મેં ઉસે નમાઝ રોઝા યાદ દિલાતી રહે ઔર દીગર ઈબાદાત પર આમાદા કરતી હો ઔર ઝિના સે ઔર હર કિસ્મ કે તમામ ગુનાહોં સે બાઝ રખતી હો.



हर उकीकत हमारे बहलते हुवे माडोल और बिगणे हुवे मआशरा को ऐसी भवातीन की जरूरत है जो दीन के ही काम पर कारबंद हों और शौहर और औलाद को भी दीनदार बनाने की फ़िक्र रखती हों, लेकिन ईस के बर ज़िलाफ़ अब तो मआशरा का ये हाल बना हुआ है के कोई मर्द नमाज़ व रोज़ों और दीनदारी की तरफ़ मुतवज्जे होता है तो जहाँ दूसरे लोग आणे आने की कोशिश करते हैं और दीन पर चलने से बाज़ रखते हैं वहाँ भीवी भी दीनदार बनने से रोकती है, तरह तरह के फ़के कसती है।

मुल्का होने का तअना देती है, दाबी रखने को मना करती है, कुर्ता पाजामा पहने तो आवला बताती है और रिश्वत से बयता है तो उल्टी सीधी बातें सुनाती है, अय अल्वाह हमें मोमिन भीवियों की जरूरत है. मर्द व औरत सब के अंदर ईमान के जज्बात पैदा फ़रमा, आमीन. (तोहफ़े भवातीन, ४३३)

दूसरी चीज़ जो ईस उदीस में सबसे बेहततर बताई गई है:

कलबे शाकिर फ़रमाया गया (यानी शुक्र करने वाला दिल, हर हाल में शुक्र करें, जिस हाल में अल्वाह मियां रहे उस हाल में शुक्र करें, ईसी बिअे उलमा क़िराम ने फ़रमाया के अगर औरतें अपने दिलों को शुक्र करने वाला बना लें तो दुनिया में औरत को ये ईन्आम मिलेगा के घर के बडोत से जगणे ज़त्म हो जायेंगे, शुक्र बडोत बणी नेअमत है. हुकमा का कहेना है के बह बज्तियों के बसाईले रज़ीवा में से कोई बस्वत भी कुड़ाने नेअमत से बुरी नहीं. बुराईयों में से सबसे बणी चीज़ नेअमतों की नाशुकी करना है, और नेक बज्तों के अवसाई उभीदा में शुक्राने नेअमत से अच्छी नेकी कोई नहीं, यानी नेकियों में

સે અચ્છી નેકી શુકે નેઅમત હે. (મખ્જને અખ્લાક, સફહા ૨૯૪)

और अल्लाह तआला फरमाते है **وَلَيْنَ شُكْرُكُمْ لَآ يَزِيدَنَّكُمْ**  
अगर तुम नेअमतों पर शुक्र करोगे तो मैं ज़रूर बिज-  
ज़रूर उन को बढ़ाऊँगा, अल्लाह तआला ताकीद के साथ  
कहेते हैं, એક ઈસ મેં લામ તાકીદ હૈ દૂસરા નૂન તાકીદ  
હે, યાની જરૂર બિજ-જરૂર હમ નેઅમતોં કો બઢાએંગે.

**\* દો એસે ગુર જિસકી વજા સે \***  
**મિયાં બીવી મેં કભી ઝગળા ના હો**

(૧) औरतें शुरु से अपने आप को शुक्र की आदी  
बना लें, हर वक्त हर हाल में जिस तरह भी अल्लाह ने  
शौहर के घर में रखा उस का शुक्र करें, शौहर के घर की  
छाव रोटी को कोरमा और बिरयानी समजें, और उस पर  
भी अल्लाह तआला का शुक्र अदा करें के अय अल्लाह  
छाव रोटी तो आपने ही मेरी बछोत सारी बछेनें हैं जिन  
के पास ये भी नहीं है.

મૌલવી અબ્દુર્રબ સાહબ એક લતીફા સુનાતે થે કે  
औरतों के पास कितने कपणें हों, जब पूछों? कितने कपणें  
हैं?

તો કહેંગી કયા હે ચાર ચીથળે હે. કિતની હી જોળે  
જૂતે કે હો મગર પૂછને પર યહી કહેંગી કયા હે? ચાર  
લીથળે હે.

और भरतन कैसा ही उम्दा हो और कसरत से  
हो, क्या हैं चार ठेकणें हैं. और क्या ही उम्दा ખાતી હો  
પૂછો તો કહેંગી કયા મિલતા હૈ ચાર છીછળે. યે હૈ ના  
શુકા દિલ! હર વક્ત યહી ચાર ચીથળે ચાર લીથળે ચાર

थेकरे और यार छीछणे का शिकवा ज़बान पर होता है.

शौहर घर में કેसी ભી ચીઝ લાએ ઉસ કા દિલ રખને કે લિએ બે તકલુફ હી કલમાતે શુક અદા કીજિયે. હર ચીઝ કો શુક કા ચશ્મા લગા કર દેખે તો ઉસ કી બુરાઈયાં છુપ જાએગી, અચ્છાઈયાં આપ કે સામને આએગી.

એક સમજદાર ને અચ્છી મિસાલ બયાન કી કે મેં ઈસ લિએ રો રહી થી કે મેરે પાસ જૂતે નહીં થે લેકિન જબ ઘર મેં સે બાહર નિકલી તો દેખા એક ઔરત કે પાંવ હી નહીં હૈં તો મૈને શુક અદા કિયા કે આપ ને મુજે પાંવ તો દિએ હૈં.

શૌહર કા, સાસ ઔર સસુર કા શુક અદા કરતી રહે તો અલ્લાહ તઆલા કા શુક ભી અદા હો જાએગા.

ઘર કી હર ચીઝ પર હર છોટી સે છોટી નેઅમત પર કહે અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ અય અલ્લાહ આપ કા શુક હૈ, અય અલ્લાહ! આપ કા શુક હૈ. હર વકત જબાન કા તકયા કલામ બના લીજિયે અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ અય અલ્લાહ આપ કા શુક હૈ. અગર કોઈ તકલીફ પહોંચી, કોઈ બીમારી આઈ, મસ્લન સર મેં દર્દ હૈ તો કહે અય અલ્લાહ આપ કા શુક હૈ કે હાથ અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ સહીહ હૈં, પાંવ અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ ઠીક હૈં, પેટ અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ ઠીક હૈ, કમર અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ ઠીક હૈ તો આપ તકલીફ કો ભૂલ જાએગી ઔર શુક હી શુક બાકી રેહ જાએગા, ઔર અલ્લાહ તઆલા આપ સે બહોત હી ખુશ હો જાએગે.

અલ્લાહ તઆલા કા વાદા હૈ જબ આપ શુક કરેગી તો અલ્લાહ તઆલા નેઅમતોં કો બઢાએગે.

અલ્લાહ તઆલા હમં સબ કો શુક ગુઝાર બંદોં મેં શામિલ ફરમા દે. વૈસે ઔરત ઔર કિનાઅત દો મુતઝાદ

મફ્દુમ હૈ, ના શુકી કા મર્જ ઉન મેં જિયાદા હોતા હૈ. ના શુકી કે ઈસ મર્જ કા ઈલાજ કરે તો ખત્મ હો સકતા હૈ.

હુજૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઔરતોં સે ખિતાબ કરતે હુવે ફરમાયા કે મૈંને દોઝખ મેં સબ સે જિયાદા ઔરતોં કો દેખા, વજ્ર પૂછી તો ફરમાયા تَكْفُرُ الْعَشِيرِ શૌહરોં કી નાશુકી કી વજ્ર સે. શૌહરોં કી નાશુકી કરના બહોત બખા ગુનાહ હૈ કે જહન્નમ મેં જાને કે અસ્બાબ મેં સે એક સબબ હૈ.

અઝવાજે મુતહ—હરાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના, આપ ઔર હમ સબ કી માએ જિન કે બેટે ઔર બેટી કહેવાને પર હમ સબ કો ફખ્ર હૈ, ઉન્હોં ને કેસી મુશ્કિલાત વ ફક ફાકા સે ઝિંદગી બસર કી લેકિન ફિર ભી હર્ફે શિકાયત ઝખાન પર ના લાઈ.

બેશ બેહા લિબાસ, ગિરાં કીમત ઝેવર, આલીશાન ઈમારત, હેન્ડીકાફ્ટ ફર્નીચર, લઝીઝ અલ્લાને નેઅમત ઈન મેં સે કોઈ ચીઝ શૌહર કે હાં ઉન કો હાસિલ નહીં હુવી, દેખ રહી થી કે ફતૂહાત કા ખઝાના સૈલાબ કી તરહ એક તરફ સે આતા હૈ, ઔર દૂસરી તરફ નિકલ જાતા હૈ, તાહમ કભી ઉનમેં તલબ બલ્કે હવસ ભી ઉનકો દામનગીર નહીં હુવી.

હુજૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી વફાત કે બાદ એક મરતબા અમ્મા જાન આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને ખાના તલબ ક્રિયા, ફિર ફરમાયા મૈં કભી સૈર હો કર નહીં ખાતી, કે મુજે રોના ના આતા હો, ઉન કે એક શાગિર્દ ને પૂછ્યે યે કયૂં?

ફરમાયા કે મુજે વો હાલાત યાદ આતે હૈ કે જિસ મેં આં હઝરત સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને છોળા, ખુદા કી કસમ દિન મેં દો દફા કભી સૈર હો કર આપ

સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને રોટી ઓર ગોશત નહીં ખાયા.

અબ હમ ઓર આપ ગૌર કરે ! હમ જિન કે નામ લેવા હૈ ઉન્હોં ને ઈસ દુનિયા કો કભી અપના અસ્લી ઘર નહીં સમજા, ઈસ કો અપના વતને અસ્લી નહીં સમજા, ઈસ કો હમેશા મુસાફિર ખાના સમજા, યે એક મુસાફિર ખાના હૈ એક ઈન્તેહાન ગાહ હૈ, યહાં રાત દિન ચીઝોં મેં લગે રહેના યહાં કે મિટ્ટી ગારે કે મકાન કો સજાતે રહેના ઉસ બેવકૂફ ઓરત કી તરહ હૈ જો સફર મેં હો ઓર ઈન્તેઝાર ગાહ કે કમરે કો સજાતી રહે ઓર જબ સવારી (મલેકુલ મૌત) આ જાએ તો પછતાએ ઓર અફસોસ કરે.

કે અબ મુજે મોહલત દે દો અબ મેં નેકી કરૂંગી અબ ઘર કા સામાન કમ કરૂંગી, અબ ફૂજૂલ ખર્ચી નહીં કરૂંગી, અબ શાદિયોં મેં ગુનાહ નહીં કરૂંગી, બેપરદા બાહર જા કર અલ્લાહ તઆલા કો નારાઝ ના કરૂંગી, લેકિન મૌત કે વકત પછતાવે ઓર અફસોસ કા કોઈ ફાયદા ના હોગા.

લેહાઝા જૂસ કી મશીનોં કે લિએ હેન્ડીક્રાફ્ટ કે ફર્નીચર્ઝ કે લિએ અચ્છે સે અચ્છે બરતનોં કે સેટ વગૈરા કો શોકેસ મેં રખને કે લિએ મિટ્ટી ગારે કી દીવારોં પર અચ્છે સે અચ્છા પરદા લટકાને કે લિએ ખુદારા અપને ઓર અપને શૌહર કે કીમતી પૈસોં કો ઝાએઝ ના કીજિયે બલ્કે ઈન પૈસોં કો જમા કરકે અલ્લાહ તઆલા કે દીન કો સારે આલમ મેં ફેલાને કે લિએ ઓર ઈસ કો દુનિયા મેં રિવાજ ડાલને કે લિએ ખર્ચ કીજિયે, પૈસા જમા કરકે અપને શૌહર કો દીજિયે કે જાઓ તુમ ઈસ પૈસે સે અલ્લાહ કે રાસ્તા મેં દૂર સે દૂર જાઓ ઓર દીન કો ફેલાઓ. કિસી ગરીબ ફકીર મિસ્કીન યતીમ કી મદદ

કીજિયે, ગરીબ રિશ્તાદાર લગકિયોં કી સાદગી કે સાથ શાદી કરવા દીજિયે, રાહે ખુદા મેં કિસી મુજાહિદ કી મદદ કીજિયે, કોઈ સફેદ પોશ લોગ હોં ઉનકી ઈસ તરહ મદદ કીજિયે કે સીધે હાથ સે દેં તો બાએ હાથ કો ભી પતા ના ચલે.

ઝરા સોચિએ! આજ અલ્લાહ તઆલા ને આપ કો ઈતની નેઅમતેં દી હૈં, હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ જો દોનોં જહાં કે સરદાર થે, ઉન કી લાડલી બીવી આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે ઘર કી કુલ કાયનાત કયા થી?

એક ચારપાઈ, એક ચટાઈ, એક બિસ્તર, એક તકિયા જિસ મેં છાલ ભરી હુવી થી, આટા ઓર ખજૂર રખને કે એક દો બરતન, પાની કા એક બરતન ઓર પાની પીને કે લિએ એક પ્યાલે સે ઝિયાદા ના થા.

હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ફરમાતી થીં કે ૪૦-૪૦ રાતેં ગુઝર જાતી થીં ઓર ઘર મેં ચરાગ નહીં જલતા થા. (સીરતે આઈશા, સફહા ૪૩)

✽ ઈસ્માઈલ અલૈહિસ્સલામ ✽

કી પહેલી બીવી કા વાકેઆ

અબ હમ આપકે સામને મશહૂર કિતાબ “ઈસ્લામ ઓર તરબિયતે ઔલાદ” સે દો બીવિયોં કે વાકેઆત નકલ કરતે હૈં જિનમેં બતાયા ગયા હે કે શાકેરા બીવી કી કિતની ફઝીલત હે, તાકે આપકો ભી શુક કી તૌફીક હો. ઈસ્માઈલ અલૈહિસ્સલામ કી પહેલી બીવી જિસ ને અપને ઘર કે ફક વ ફાકા કી શિકાયત કી, ઓર દૂસરી બીવી જિસ ને શિકાયત કે બજાય શુક કિયા કે અલ્લાહ તઆલા

ને હમ કો બહોત અચ્છે હાલ મેં રખા હે તો ઉન કો ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ ને દુઆ દી અય અલ્લાહ ઈન કે લિએ ઈન કે ખાને ઔર પીને મેં બરકત અતા ફરમા. નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા:

યે સબ કુછ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ કી દુઆ કી બરકત હે. ઈસ સે આપ અંદાજા લગાએંગી કે અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે મહેબૂબ બંદો અંબિયા અલૈહિમુસ્સલાતુ વસલ્લામ કી નિગાહ મેં શુક કરના કિતની બળી બાત હે ઔર શુક ના કરના, શિકાયત કરતે રહેના કિતની બુરી બાત હે ઔર નતીજા શુક કરને વાલી કા કિતના અચ્છા હુવા કે દુઆ ભી મિલી ઔર નસ્લોં તક બરકતે ચલી, ઔર જિસ ને શુક નહીં કિયા ઔર શિકાયત કી ઉસ કો દુઆ ભી નહીં મિલી, ફક વ ફકા ભી દૂર નહીં હુવા ઔર સજા યે મિલી કે તુમ નબી કે ઘર મેં નબી કી રફીકા હયાત બનને ઔર નબી કે બચ્ચોં કી માં બનને, નબી કે રાઝદાર બનને કે કાબિલ નહીં હો, અલ્લાહ સુખ્દાનહુ વ તઆલા કે ખાસ બંદે ઔર અલ્લાહ તઆલા કો મહેબૂબ બંદો કે ઘરોં મેં તુમ જેસી શિકાયત કરને વાલી ઔરતેં નહીં ઠહેર સક્તી.

હઝરત ઈસ્માઈલ અલૈહિસ્સલામ કી શાદી કે બાદ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલા નબિયિના વ અલૈહિમુસ્સલાતુ વસલ્લામ અપને ખાનદાન વાલોં કો તલાશ કરતે હુવે વહાં પહોંચે લેકિન હઝરત ઈસ્માઈલ કો ઘર પર મૌજૂદ ના પાયા તો ઉન કી બીવી સે ઉન કે બારે મેં દરયાફત કિયા.

ખાતૂને ખાના: વો હમારે લિએ શિકાર કરને ગએ હૈ, ફિર હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ ને ઉસ ઔરત સે ઉન કી ઝિંદગી વ હાલાત કે બારે મેં પૂછા.

ખાતૂને ખાના: હમ બહોત તકલીફ મેં હૈ બહોત

भुरी डालत है (और उस ने उन से भूष शिकायत की)

उजरत ईब्राहीम अला नबियिना अबैहिस्सलामत  
वसल्लाम : जब तुम्हारा शौहर आ जाये तो उनको  
सलाम के बाद ये केह देना के वो अपने घर की चौकट  
बदल दे, (उनकी मुराद ये थी के उनकी बीवी को तलाक दे  
दें).

उजरत ईस्माईल अबैहिस्सलाम : क्या तुम्हारे  
पास कोई आया था?

भातूने जाना: जो हां ईस ईस बुलिये के अक  
शम्स आये थे और उन्हीं ने हम से आप के बारे में  
हरयास्त किया तो हम ने मतला दिया.

फिर उन्हीं ने मुज से पूछा के हमारी जिंदगी कैसी  
गुजर रही है? तो मैंने उन्हें बता दिया के हम तंगी व  
परेशानी का शिकार हैं.

उजरत ईस्माईल अबैहिस्सलाम : क्या उन्हीं ने  
कोई वसियत की थी या कोई पैगाम छोला है?

भातूने जाना: जो हां ! उन्हींने मुजे ये हुकम दिया  
के मैं आप को उन का सलाम पहुँचा कर उन का ये  
पैगाम आप को दे दूँ के अपने घर की चौकट बदल दें.

उजरत ईस्माईल: वो बुलुर्ग तो मेरे वालिद  
माजिद थे और उन्हीं ने मुजे ये हुकम दिया है के तुम्हें  
छोण दूँ, लेहाजा तुम अपने घर यही जाओ और ये केह  
कर उन्हीं ने उस औरत को तलाक दे दी.

✽ ईस्माईल अबैहिस्सलाम ✽

की शाकेरा बीवी का वाकेआ

और फिर उस कौम की अक और लणकी से  
उजरत ईस्माईल अबैहिस्सलाम ने शादी कर ली, उजरत



ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ ઉનકે પાસ એક ઝમાને તક નહીં આએ, ફિર જબ વો ઉનકે ઘર આએ તો વહાં હઝરત ઈસ્માઈલ કો મૌજૂદ ના પાયા, ઉન કી બીવી સે ઉન કે બારે મેં પૂછા.

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ : ઈસ્માઈલ કહાં હે? ઔર તુમ લોગ કેસે હો.

ખાતૂને ખાના: વો હમારે લિએ શિકાર કી તલાશ મેં ગએ હૈ ઔર હમ ખૈરિયત સે હૈ, આપ હમારે મહેમાન બનિયે, ખાના ખાઈયે!

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ : તુમહારા ખાના પીના કયા?

ખાતૂને ખાના: હમારા ખાના ગોશત હે ઔર પીના પાની હે.

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ : અય અલ્લાહ ઈનકે લિએ ઈનકે ખાને ઔર પીને મેં બરકત અતા ફરમા.

નબી કરીમ અબુલ કાસિમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા:

યે સબ કુછ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ કી દુઆ કી બરકત હે.

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ : જબ તુમહારે શૌહર આ જાએ તો ઉન સે સલામ કેહ દેના ઔર ઉન સે કેહ દેના કે અપને ઘર કી ચૌખટ કો મઝબૂત રખે.

જબ હઝરત ઈસ્માઈલ અલૈહિસ્સલામ આએ તો ઉન્હોને ફરમાયા: કયા તુમહારે પાસ કોઈ સાહબ આએ થે?

ખાતૂને ખાના: જી હાં હમારે પાસ નિહાયત અચ્છી સૂરત વાલે એક બુઝૂર્ગ આએ થે (ઔર બીવી ને ઉનકી ખૂબ તારીફ કી) ઔર ઉન્હો ને મુજ સે આપ કે બારે મેં પૂછા, મૈને ઉન કો બતલાયા કે હમ ખૈરિયત સે હૈ.

હજરત ઈસ્માઈલ: ક્યા ઉન્હોં ને તુમ્હે કોઈ પેગામ દિયા થા?

ખાતૂને ખાના: જી હાં! આપ કો સલામ કેહ રહે થે ઓર હુકમ દે રહે થે કે આપ અપને ઘર કી ચોખટ કો મઝબૂત રખેં.

હજરત ઈસ્માઈલ: વો મેરે વાલિદે બુઝુર્ગવાર થે ઓર ચોખટ સે મુરાદ તુમ હો, ઉન્હોં ને મુજે યે હુકમ દિયા હે કે મૈં તુમ્હે અપને નિકાહ મેં બર્કરાર રખૂં.

ગૌર કીજિયે! ઈસ વાકેઆ કો બાર બાર પઢિયે કે શુક ગુઝાર બીવી અપને શૌહર ઓર સસુર કી નિગાહ મેં કિતની મહેબૂબ હોતી હે, ઈસ્માઈલ અલૈહિસ્સલામ કી ઈસ શાકેરા બીવી ને સિર્ફ ઝમઝમ કે પાની ઓર કભી ગોશત મિલ જાને પર કેસે શુક અદા કિયા, જો પરેશાનિયાં ઓર તકલીફેં થીં, ઉન કો ઝબાન પર હી નહીં લાઈ. બલ્કે નેઅમતોં કો હી યાદ કિયા. ઈસ પર ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ અલ્લાહ કે ખલીલ કિતને ખુશ હુવે ઓર દુઆ દી.

ઓર જબ ઈસ્માઈલ અલૈહિસ્સલામ આએ તો ઉન્હોં ને હાલાત બયાન કિએ ઓર ઉસ શૈખ કી ખૂબ તારીફ કી. જબ શૌહર બીવી કે મુંહ સે અપને વાલિદ ઓર વાલેદા કી તારીફ સુનેગા ઉસ શૌહર કા દિલ કિતના બાગ બાગ હો જાએગા, ઉસકી મુશ્કિલાત ઓર ઈપ્તેલાફાત કી કિતની ગુથિયાં ઈન લતીફ બાતોં સે સુલજ જાએંગી, બીવી કે મુંહ સે અગર શૌહર સાસ સસુર કી તારીફ સુન લે તો ઉસકો ઉસ બીવી પર ઈતના ઝિયાદા એતેમાદ હો જાતા હે કે વો ઉસ કો અપની હી સમજને લગતા હે, કાશ હમારી ઓરતેં ઈસ કો સમજેં. ઈસી તરહ જબ સાસ યા સસુર અપની બહુ સે અપને ઘર કી વાલેદા

અપને બેટે સે તારીફ સુનેગે તો વો સાસ સસુર બહુ કો ઓર બહુ કે વાલેદૈન કો કિતની દુઆએ દેંગે કે કેસી અચ્છી બહુ હૈ..... કેસે ઈસકે વાલેદૈન ને ઈસકી તરબિયત કી..... કે બહુ ને હમારા નામ રૌશન ક્રિયા, હમેં મુઆશરા મેં ઈઝઝત દિલવાઈ. હમારી ચટની રોટી કો બિરયાની મુરગી બના કર પેશ ક્રિયા. અલ્લાહ ઈસ બહુ કો અજરે અઝીમ અતા ફરમાએ ઓર મુસલમાન બહેનોં કે નસીબ પર ઈસ્માઈલ અલૈહિસ્સલામ કી શાકેરા બીવી કા સાયા ડાલે ઓર ઈબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ અલૈહિસ્સલાતુ વસલ્લામ કી બહુ કે અખ્લાક કી તરહ હમારી બહુઓં કે અખ્લાક બના દે. આમીન સુમ્મ આમીન!

બહર હાલ હર વક્ત શુક શુક કહેને કી આદત ડાલ દીજિયે, હર હાલ મેં **الحمد لله على كل حال** હર હાલ મેં ઈલાહી તેરા શુક હૈ, ઈતના શુક કીજિયે કે આપ કી ઝબાન ઓર દિલ શકર (ચીની) કી તરહ મીઠે હો જાએ ઓર આપ કા શૌહર સે કભી ઝગળા હી ના હો.

અલ્લાહ તઆલા કો શુક કરને વાલા બંદા ઓર બંદી બહોત હી ઝિયાદા પસંદ હૈ ઓર હદીસ મેં આતા હૈ જો લોગોં કા શુક અદા નહીં કરતા, વો અલ્લાહ કા શુક ભી અદા નહીં કરતા, ઈસલિએ અપને તમામ મોહસિનીન ઓર ખુસૂસન શૌહર કા શુક અદા કરના ચાહિયે, ઈસ કા આસાન તરીકા યે ભી હૈ કે હર વક્ત કહિયે **جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا** અલ્લાહ તઆલા ઈસકા આપકો બેહતરીન બદલા અતા ફરમાએ, યે કહેને કી આદત ડાલે.

ઓર છોટે બચ્ચોં કો ભી આપ ઈસ કા આદી બનાએ, અગર બચ્ચોં કો આપ પાની કા ગ્લાસ દે, કોઈ ખાને પીને કી ચીઝ દે તો યે કહેલવાઈયે.

બેટા કહો..... **جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا**

અગર બચ્ચે સે કોઈ કામ લિયા જાએ ઓર વો  
કામ કર લેં તો કહિયે ..... حَزَّكَ اللهُ عَمْرًا

## \* સબ્ર મિયાં બીવી દોનોં કે લિએ \*

હઝરત લુકમાન અલૈહિસ્સલામ, હકીમ તો સબ કે નઝદીક હૈં ઓર બાઝ કે નઝદીક પૈગમ્બર ભી હૈં, એક બાગ મેં નૌકરી કર લી થી, બાગ કા માલિક આયા ઓર ઉન સે કકળિયાં મંગવાઈ, ઓર ઉસ કો તરાશ કર ઉન કો એક એક ટુકળા દિયા, યે મઝે લે કર ખાતે રહે, કે નિહાયત લઝીઝ હૈ. આખિર મેં માલિક ને એક ફાંક અપને મુંહ મેં રખ લી તો વો કળવી ઝહેર થી, ફીરન થૂક દિયા ફિર કહા લુકમાન તુમ ઈસ કળવી કકળી કો મઝા લે કર ખા રહે હો યે તો ઝહેર કી તરહ હૈ?

કહા જી હાં! કળવી તો હૈ.

કહા ફિર તુમ ને કયું ન કહા કે યે કળવી હૈ.

ફરમાયા મેં કયા કહેતા, મુજે યે ખયાલ હુવા કે જિસ હાથ સે હઝારોં દફા મિઠાઈ ખા લી ગઈ, ઓર મીઠી ચીઝોં ખાને કો મિલી હૈં અગર ઈસ હાથ સે સારી ઉમ્ર મેં એક દફા કળવી ચીઝ મિલી તો ઉસકો કયા ઝખાન પર લાઉં.

હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત રહેમતુલ્લાહુ તઆલા ઈસ વાકેઆ કો નકલ કરને કે બાદ ફરમાતે હૈં યે એસા ઉસૂલ હૈ કે અગર મિયાં બીવી દોનોં યાદ રખે તો કભી લગાઈ ઝગળા ના હો, ઓર કભી કોઈ બદ મઝગી પેશ ના આએ. બીવી યાદ કરે કે મિયાં ને હઝારોં તરહ કે નાઝ ઉઠાએ હૈં.

પતા નહીં મેરી કિન કિન ચીઝોં કો યે બરદાશત કર રહા હોગા, એક દફા સપ્તી કી તો કોઈ ખાત નહીં,

લેહાઝા સખ કરે, શૌહર કે ઉમ્ર ભર કે એહસાનાત કો તકલીફ પહોંચને પર યા શૌહર કી એક હી ડાંટ પર યા એક હી તંગી પર ના ભૂલ જાએ ઔર એસે બેહૂદા નામુનાસિબ અલ્ફાઝ ઝબાન પર ના લાએ.

“ઈસ નિગોળે ઘર મેં તો આ કર મૈને સદા તંગી હી દેખી” માં બાપ ને મુજે જાન બૂજ કર ઈસ કુંવે મેં ઘકેલ દિયા, મૈને ઈસ મન્દૂસ ઘર મેં કયા આરામ પાયા, મૈં ઈસ દિન સે પહેલે મર જાતી તો જાન છૂટ જાતી. ગરઝ જો મુંહ મેં આતા હૈ કેહ ડાલતી હૈ, ઈસ કા ખયાલ નહીં કરતી કે આબિર ઈસી ઘર મેં સારી ઉમ્ર મૈને એશ બરતા હૈ મુજે ઉસ કો ના ભૂલના ચાહિયે.

ઔર ખાવિંદ કો ચાહિયે કે ખયાલ કર લે કે બીવી હઝારોં કિસ્મ કી મેરી ખિદમતેં કરતી હૈ, અગર એક મરતબા ખિદમત કરને મેં કોતાહી હો ગઈ યા બીવી કે રવચ્ચે સે તકલીફ પહોંચી તો સખ કર લે. યે બાત દોનોં મિયાં બીવી સોચેં.

## ✽ એક બાત ✽

### તબીઅત કે ખિલાફ હી સહીહ

ઈસ તરહ દોનોં સખ કી આદત ડાલેં, અલ્લાહ તઆલા કે ઈરશાદાત કો ગૌર સે સુને ઔર ફિર સોચેં કે મેરે પૈદા કરને વાલે રબ્બુલ આલમીન કા યે હુકમ હૈ અગર મૈને ઈસ પર અમલ કર લિયા તો વો માલિક મુજસે ખુશ હો જાએંગે ઔર જબ વો ખુશ હો ગએ તો સારી બીગબિયાં બના દેંગે.

ઉન કા હુકમ હૈ અય ઈમાન વાલો! (તબીઅતોં મેં ગમ હલ્કા કરને કે બારે મેં) સખ ઔર નમાઝ સે સહારા

(ઔર મદદ) હાસિલ કરો, બિલા શુબા હક તઆલા (હર તરહ સે) સબ્ર કરને વાલોં કે સાથ રહેતે હૈં, (ઔર નમાઝ પઢને વાલોં કે સાથ તો બરદરજા ઉલા, વજા યે હે કે નમાઝ સબ સે બળી ઈબાદત હૈ, જબ સબ્ર મેં યે વાદા હે તો નમાઝ જો ઈસ સે બઢ કર હૈ ઈસ મેં તો બદરજા ઉલા યે બશારત હોગી) (માખૂઝ અઝ ખુલાસા તફસીર મઆરેફૂલ કુર્આન, સફહા ૩૮૩)

ઔર અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં ઔર ખુશ ખબરી દે સબ્ર કરને વાલોં કો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ એસે સાબેરીન કો બશારત સુના દીજિયે (જિન કી યે આદત હૈ કે ઉન પર જબ કોઈ મુસીબત પળતી હે તો વો (દિલ સે સમજ કર યું) કેહતે હૈં કે હમ તો (માલ વ ઔલાદ કે સાથ હકીકતન) અલ્લાહ તઆલા હી કી મિલ્કિયત મેં હૈં (ઔર માલિકે હકીકી કો અપની મિલ્ક મેં હર તરહ કે તસરુફ કા ઈખ્તિયાર હાસિલ હૈ ઔર ઈસ સે મમલૂક કા તંગ હોના કયા મઅના) ઔર હમ (દુનિયા સે) અલ્લાહ તઆલા હી કે પાસ જાને વાલે હૈં. (સો યહાં કે નુકસાનોં કા બદલા વહાં જા કર મિલ કર રહેગા, ઔર જો મઝમૂન બશારત કા ઉન કો સુનાયા જાએગા વો યે હે કે) ઉન લોગોં પર (જુદા જુદા) ખાસ ખાસ રહેમતે ભી ઉન કે પરવરદિગાર કી તરફસે મુતવજ્જે હોંગી ઔર (સબ પર ઉમૂમી તૌર સે) આમ રહેમતે ભી હોંગી ઔર યહી લોગ હૈં જિનકી (હકીકતે હાલ) તક રિસાઈ હોગી (કે હક તઆલા કો હર ચીઝ કા માલિક ઔર નુકસાન કા તદારુક કર દેને વાલા સમજ ગએ). (ખુલાસા તફસીર મઆરેફૂલ કુર્આન, જિલ્દ ૧ સફા ૩૮૭)

અબ સોચિયે જિન પર અલ્લાહ કી રહેમતે હોં, બરકતે હોં ઔર અલ્લાહ તઆલા કી તરફસે ઉનકો

શહાદત મિલ જાએ ઈસ બાત કી કે યે લોગ હિદાયત વાલે હૈ તો કિતની બળી બાત હે. જિસ કામ મેં ભી બીવાં કી તરફસે, શૌહર કી તરફસે, સાસ વ નનદ કી તરફ સે તકલીફ પહોંચે તો સોચે અલ્લાહ કી મરજી યહી થી, ઔર કૌન હે જો ઉસ કે હુકમ કો ટાલ સકે, જો કુછ હુવા ઔર જો હોગા ઔર જો હો રહા હે ઉસ કી મરજી સે હો રહા હે, પસ કૌન હે જો સરતાબી કરે?

ઔર કૌન હે જો ઉસ કે હુકમ સે બાહર નિકલ જાએ?

ઉસ કી શાન નિરાલી, ઉસ કી અદા અનોખી, હર જગા નાએ રંગ હૈ, હર તરફ નાએ રૂપ મેં જલવા ગર હે, જો કુછ હુવા ઔર જો કુછ હોગા ઔર જો હો રહા હે ઉસ કી મરજી સે હો રહા હે.

ઈસ બાત કો ઝહેન નશીન કર લીજિયે! કે અગર મરના ના હોતા તો ઝિંદગી કા ફાયદા હી કયા થા. અગર રાત ના હો તો દિન મેં લઝઝત હી કયા ઔર અગર ગમ ના હો તો શાદી કયા? દુનિયા ખુશી વ ગમ કી માજૂન મુરક્કબ હે, અચ્છી ખુરી દોનોં બાતેં યહાં મિલેંગી.

કભી જવાની કી મસ્તી હે તો કિસી વકત બુઢાપે કી પસ્તી હે, કભી દુનિયા કી કસરતે માલ વ મતાઅ કી ચમક વ રૌશની હે તો કિસી વકત ફક કી તંગી વ અંધેરી હે, કભી સહેર કા પરચમ લહેરા રહા હે તો કભી મર્ઝ વ ઝો'ફ કી વજા સે યહી પરચમ સરનિગૂં હે. કભી ખુશિયોં કી હંસી લુઆબે દહેન ટપકા રહી હે તો કભી ગમી કે આંસૂ ખૂન કે જિગર બહા રહે હૈ.

કભી હુસ્ન કે ખદ વ ખાલ આસમાન કી તરફ નિગાહેં જમા રહે હૈ તો કભી બુઢાપે કી ઝુરિયાં ઝમીને દુનિયા કી તરફ નિગાહેં જુકા રહી હૈ, કભી ઝહેન વ

દિમાગ કી જોલાનિયાં બૂઝલી સીના ઓર અરસ્તુ કી યાદે તાજા કર રહી હૈં, સદફ ઓર શાહકાર કે કમ્પ્યુટર કો માત કર રહી હૈં તો કભી કિસી ઉમ્મ કી મંઝિલ મેં અપના નામ ભી પૂછને પર યાદ કિયા જા રહા હે.

પસ ખુશ નસીબ હૈ અકલમંદ ઓર સમજદાર હે નેક ઓર સાલેહ હૈ વો મુસલમાન મર્દ ઓર વો મુસલમાન ઓરત જો હર હાલત કો મિન્જાનિબિલ્લાહ સમજે ઓર હર હાલ મેં અલ્લાહ તઆલા કી તરફ મુતવજ્જે હો, કે હર હાલ અલ્લાહ કી તરફ સે હૈ, અલ્લાહ તઆલા હી ને ઈસ હાલ કો ભેજા હૈ. ઝાહિરી અસ્ખાબ મેં સે એક યે..... ભી હો, મગર ઉસકા હુકમ, મૌલા કી મરજી, ઉસ કા ઈરાદા પોશીદા રહેતા હૈ. વો ફરમાતે હૈ:

وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكٌ وَابْكِي. (سورة نجم ૧૮)

ઓર યે બેશક વહી અલ્લાહ હંસાતા ઓર વહી રુલાતા હે.

ઓર જબ ચાહતા હૈ તો રોને વાલોં કો એક લમ્હે મેં હંસા દેતા હૈ, ઓર હંસને વાલો કો એક મિનટ મેં રુલા દેતા હૈ.

ઓર વો હર સૂરત મેં અપને બંદોં કી આઝમાઈશ કરતા હૈ, સખ્ર સે હાથ ના ધોના ચાહિયે, માલિક કી તરફ સે ખુશી ઓર ગમી કો મુસ્કુરાતે હુવે ચહેરે ઓર મુતમઈન દિલ કે સાથ કુબૂલ કરના ચાહિયે, હર હાલ મેં ઉસી કી તરફ મુતવજ્જે હોના ચાહિયે, પરેશાનિયોં કો બલાઓં કો મુસીબતોં કો દુઆએ માંગ કર ઉસી સે દૂર કરવાના ચાહિયે.

દિલ કા કોઈ ગોશા કોઈ કિનારા કોઈ ઝર્રા કોઈ ખાના, કોઈ ખલ્લા, દિલ કે ખૂન કા કોઈ કતરા કહીં કિસી ગૈર કી તરફ જુકને ના પાએ, કિસી ગૈર સે ઉમ્મીદ રખને



ના પાએ, સિફ ઓર સિફ ઉસી અહકમુલ હાકિમીન કી તરફ નિગાહ હો, ઉસી કી બારગાહ મેં ઈલ્તેજા હો, ઉસી કી તરફ નિદા હો, ઉસી સે સદા હો, ઉસી સે દુઆ હો, ઉસી સે સવાલ હો, હર મુસીબત ઓર આરામ પર શુક વ સબ્ર હો, ઓર યે યકીન કરે કે યે હાલ અલીમ, ખબીર, લતીફ કી તરફ સે હે. ઉસ કો ઈલ્મ ભી હે, ઈસ મુસીબત કા ઈલ્મ ભી હે.

વો બા ખબર ભી હે ભેજ કર ભૂલ નહીં ગયા.

વો લતીફ ભી હે મહેરબાન રહેમ વાલા કરમ વાલા હે.

જો ચીઝ જો હાલત જો પરેશાની આઈ હે વો માલિક કી તરફ સે દોસ્ત કી તરફ સે હે.

હરયા અઝ દોસ્ત મોરસદ નેકોસ્ત

દોસ્ત કા દિયા હુવા ઝહેરે હવાહુલ ભી શહેદ મુશફફી ખયાલ કિયા ઓર સબ્ર કિયા શુક કિયા પસ રાઝી કર લિયા ઉસે જો કૌનેન માલિક હે ઓર મશરિક વ મગરિબ કા રબ હે, કયા આપ ઉસ કી ખ્વાહિશ મંદ નહીં હૈ..... જિસ કે સામને જાના હે વો આપકો અપના દોસ્ત કેહ કર પુકારે.

અરે દુનિયા ઈસકી મુતમિન્ની હે કે વો અપના દોસ્ત કહે લેકિન વો ખલીલ કા લકબ તો ઉસે હી દિયા કરતે હૈ જો આગે નમરૂદી મેં ભી હુકમે ખુદાવંદી કી ખાતિર ફૂદ પળતે હૈ, ઓર દિલ કે ગોશોં કો ગૈરુલ્લાહ કી તરફ મૈલાન સે સાફ કર લેતે હૈ, એક હી દર પર એક હી કે હો જાતે હૈ. એક હી કો મુશ્કિલ રવા હાજતોં કો પૂરા કરને વાલા સમજતે હૈ.

જો ચાહે જબ ચાહે જૈસે ચાહે જહાં ચાહે જિસ તરહ ચાહે વૈસે કર સક્તા હે.

## ❀ બીવી કે લિએ ❀

### બહિશ્તી ઝેવર સે હિદાયાત

સમજદાર બીવિયોં કો કુછ બતલાને કી કોઈ ઝરૂરત નહીં વો ખુદ હી હર બાત કે નેક વ બદ, અચ્છા બુરા હોને કો દેખ લેંગી, લેકિન ફિર ભી હમ બાઝ ઝરૂરી બાતે બયાન કરતે હૈં જબ તુમ ઉન કો સમજ લોગી ઓર બાતે ભી ઈસી સે માલૂમ હો જાયા કરેગી.

ખૂબ સમજ લો મિયાં બીવી કા ઐસા રિશ્તા હૈ કે સારી ઉમ્મ ઈસી મેં બસર કરના હૈ, અગર દોનોં કા દિલ મિલા રહા તો ઈસ સે બઢ કર કોઈ નેઅમત નહીં ઓર અગર ખુદા ન ખ્વાસ્તા દિલોં મેં ફર્ક આયા તો ઈસ સે બઢ કર કોઈ મુસ્તીબત નહીં.

ઈસ લિએ જહાં તક હો સકે શૌહર કા દિલ હાથ મેં લિએ રહો ઓર ઉસ કી આંખ કે ઈશારે પર ચલા કરો, અગર વો હુકમ કરે કે રાત ભર હાથ બાંધે ખળી રહો તો દુનિયા વ આખેરત કી ભલાઈ ઈસી મેં હૈ કે દુનિયા કી થોળી સી તકલીફ ગવારા કરકે આખેરત કી ભલાઈ ઓર સુખ્મર્ઝ હાસિલ કરો, કિસી વકત કોઈ બાત ઐસી ના કરો જો ઉસ કે મિઝાજ કે ખિલાફ હો. અગર વો દિન કો રાત બતલાએ તો તુમ ભી દિન કો રાત બતલાને લગો. (બહિશ્તી ઝેવર)

## ❀ શૌહર કે મિઝાજ કી રિઆયત ❀

હર વકત મિઝાજ દેખ કર બાત કરો, અગર દેખો કે ઈસ વકત હંસી ઓર દિલ્લગી મેં ખુશ હૈ તો હંસી ઓર દિલ્લગી કરો ઓર નહીં તો હંસી, દિલ્લગી ના કરો જૈસા મિઝાજ દેખો વૈસી બાત કરો ઓર ખૂબ સમજ લો કે મિયાં

બીવી કા તઅલ્લુક ખાલી ખૂલી મોહબ્બત કા નહીં હોતા બહે મોહબ્બત કે સાથ મિયાં કા અદબ કરના ભી ઝરૂરી હે. મિયાં કો અપને બરાબર દરજા મેં સમજના બળી ગલ્તી હે.

શૌહર સે હરગિઝ કોઈ કામ મત લો. અગર વો મોહબ્બત મેં આ કર હાથ યા સર દબાએ તો તુમ ના દબાને દો. ભલા સોચો અગર તુમહારા બાપ એસા કરેગા તો તુમ કો ગવારા હોગા? ફિર શૌહર કા રુતબા તો બાપ સે ભી ઝિયાદા હે. ઉઠને બેઠને મેં બાત ચીત કરને મેં ગરઝ કે હર બાત મેં અદબ વ તમીઝ કા ખયાલ રખો (બહિશ્તી ઝેવર સફા ૪૦)

## ❀ મિયાં બીવી કા બેમિસાલ જોળા ❀

ઝરીના કો સબ સતાતે! ઉસ કે શૌહર કો સબ હી ઔરત પરસ્ત ઔર ઔરતોં કા દીવાના કહેતે તો ભી યે દોનોં મિયાં બીવી ચિળતે નહીં ઔર એક દૂસરે મેં મગન રહેતે..... એક દિન કિસી ને ઝરીના સે પૂછા કે ઓ બેગમ! તેરા ખાવિંદ તુજ મેં હી જન્નત ક્યૂં દેખ રહા હે?.....

ઈસ સવાલ પર ઝરીના કહેકહા લગા કર હંસી. વો ખૂબસૂરત ઔર દિલકશ થી. પઢી લિખી ઔર બાપરદા મોહઝ—ઝબ શરીફ ખાનદાન કી ચશ્મ વ ચરાગ થી. ઉસકે શૌહર મોહમ્મદ અસ્લમ ભી દીનદાર ખૂબસૂરત ઔર શરીફ ખાનદાન કે ચશ્મ વ ચરાગ થે. દોનોં કે દરમિયાન ઈતની મોહબ્બત થી કે ઘણી ભર કે લિએ ભી દોનોં એક દૂસરે સે અલગ ના હુવે. ઈસી લિએ તો રિશ્તાદાર ઉન કો ખૂબ ચિળાતે!

ઝરીના ને કહા: અપને શૌહર કો મેં જન્નત

तसप्पुर करती हुं ईसी बिअे तो वो ली मुजे अपनी जन्त तसप्पुर करते हैं. सय बात तो ये है के हम दोनो में ईतनी बे पनाह मोहब्बत है के हम अेक सेकन्ड के बिअे ली अेक दूसरे के बगैर नहीं रेह सकते. यहाँ ईस वक्त मैं तुम्हारे पास बैठी हुं. तुम्हारे साथ बात चीत कर रही हुं लेकिन फिर ली मेरा दिव उनमें अटका हुआ है. ये हमारी मोहब्बत सिर्फ अल्लाह ही के बिअे थी. तुम याहे शौहर परस्त या शौहर की दीवानी कछो लेकिन मैं वाकेअतन अपने शौहर ही में अपना सभ कुछ महेसूस कर रही हुं क्यूंके मेरी मोहब्बत का जवाब वो ली मोहब्बत ही से देते हैं. मेरे बगैर उन को ली येन नहीं आता. मेरी तमाम ज़ाईज ज्वाइशें वो पूरी करते हैं. मेरी गलतियों की वो ईस्वाह करते हैं. प्यार और नरमी से मेरी ज़ामियों को दूर करते हैं. मुजे मस्तूरात की तावीम के उल्को में, और मक्की मस्जिद में जूम्मा के बयान में वे जाते हैं जिस से अल्लहु बिस्वाह बहोत ही फायदा होता है. अगर मुजसे कोई ना मुनासिब हरकत सरजद हो जाये तो वो मुजे शीरी अंदाज से तंभीह करके दोबारा ऐसी हरकत करने से रोकते हैं. मैं ली उन की किसी बात को बुरा नहीं मानती. ओलो! जहाँ मोहब्बत ही मोहब्बत और प्यार ही प्यार की हमेशा रेव पेव हो, मियां बीवी अेक दूसरे पर फ़िदा क्यूं ना हो..... तो हम सभ को ईस सुणी और पुर सुकून ज़ेणी पर हसद पैदा हुआ और साथ साथ रश्क ली हुआ के उन की जैसी ज़ेणी हमारी ली क्यूं ना हो! हम ली क्यूं ना अपने शौहर की मोहब्बत ज़ोत कर उन को अपना ताबेअ और हम उन के ताबेअ बन जायें. क्या ज़रीना ही ऐसा कर सकती है हम नहीं कर सकते! और उसी दिन से हम ने

ભી ઉસી તરહ કી જોળી બનને કા તહિયા કર લિયા.

❀ અપને શૌહર કો ❀

મૈને કિસ તરહ જીતા

જો દુખ ઓર મુસીબત મુજે અપની ઈઝદવાજી જિંદગી મેં સહેના પળા હે ઉસ કી તવીલ દાસ્તાન તો મેં યહાં બયાન નહીં કરુંગી ઓર ઉસ કા તઝકેરા ભી ઈસ વકત બે મક્સદ હોગા. યહાં તો ઈસ વકત વહી બાતે મેં બયાન કરુંગી જિસ કી વજા સે મેં અપને મહેબૂબ કી મહેબૂબા બની હું...

પહેલે મેરે શૌહર મુજે બિલ્કુલ ના ચાહતે થે ઓર મુજે છોળ દેને પર તુલે હુવે થે લેકિન સમજદાર લોગોં કે સમજાને કી વજા સે ઉન્હોં ને એસે ઈકદામાત નહીં કિએ. હમારી જિંદગી ખાક મેં મિલ ગઈ થી. મુજે ઉન કે સાથ શાદી કરને કે બાદ બહોત પછતાના પળા. દૂસરોં કી સુખ ભરી જિંદગી દેખતી તો મેરા દિલ જલ ભુન કર રાખ હો જાતા, મેરે શૌહર મુજ સે બોલતે હી નહીં, ઈતના હી નહીં બલ્કે મેરે હાથ કા પાંની તક નહીં પીતે. મેરે ખુસર ઓર સાસ ફરિશ્તા સિફત થે. વો બેચારે ઉન કો સમજાતે લેકિન ઈસ સે ઉન કો કોઈ અસર નહીં હોતા થા. મેરી તકલીફ ઓર દુખ પર હમદર્દી જતાતે ઓર મુજે ઝરા ભી બદ દિલ ના હોને દેતે.

એક મરતબા ફુર્સત કે વકત (મૌલાના) અહમદ મોહમ્મદ હથોરની (સાહબ) કી લિખી હુવી (મુસલમાન ખાવિદ બીવી) ઓર તોહફઁ દુલ્હન ઓર તોહફઁ ખવાતીન નામ કી કિતાબેં પઢ રહી થી ઈસ મેં કિતની હી એસી બાતે થી જો હમારી જિંદગી સે મુતાબેકત રખતી

થી. એક ઔરત અપને શૌહર કો કિસ તરહ ખુશ કર સકતી હે ઈસકા બયાન થા. ઈસ બયાન કો પઢતે હી મેરા દિલ ફગક ઉઠા..... મેરે દિલ મેં યે જઝબા પેદા હુવા કે મેં ભી ઈન બાતોં પર અમલ કરકે અપને શૌહર પર ફતેહ હાસિલ કર લૂંગી ઔર ફિર મૈને અપને ઈસ ઈરાદે કો અમલી જામા પેહના લિયા!.....

મૈને અપની આદતોં કી તરફ નિગાહ કી ઔર અપની પૂરી તવજ્જોહ અપને શૌહર કી તરફ મબજૂલ કર દી. મુજે યકીન હો ગયા કે જિન ખૂબિયોં વાલી ઔરત કો મેરા શૌહર પસંદ કરતા હે એસી ખૂબિયાં મેં અપને અંદર પેદા કર લૂં તો વો મુજે ઝરૂર ચાહને લગેંગે ઔર ઈસી વજા સે મૈને હસ્બે ઝેલ ત્રીન બાતોં કી તરફ ઝિયાદા તવજ્જોહ દી.

(૧) શૌહર કા મિઝાજ કેસા હે?

(૨) ઔરત કી કૌન કૌનસી ખૂબિયાં ઉન કો પસંદ હુ?

(૩) ઉન કો કયા..... ના પસંદ હે?

ઈન ત્રીન બાતોં મેં મૈને અપની પૂરી તાકત સર્ફ કર દી. ઉન કે મિઝાજ કા મૈને આહિસ્તા આહિસ્તા મુતાલેઆ શુરૂ કિયા. ઔરત કે કૌનસે અવસાફ ઔર કૌનસી ખૂબિયાં ઉનકો પસંદ હે? કિસ કિસ્મ કી ઔરતેં વો પસંદ કરતે હે? યે સારી બાતેં મૈને ઉન કી હોહબત ઔર ઉન કે બરતાવ સે જાન લી! કેસી ચીઝોં કે વો શાઈક હે. કૌન કૌનસી બાતોં મેં ઉન કો લુત્ફ આતા હે, યે ભી મૈને પા લિયા ઔર ફિર જિન બાતોં મેં લુત્ફ આતા હો ઈસ તરહ બનને કી કોશિશ કી. ઉનકી પસંદ કા બનાવ સિંગાર, ઉનકી પસંદીદા આદતેં ઔર ઉન કી પસંદ કે ખાને બનાને શુરૂ કિએ. ઈસ કા નતીજા ભી ખાતિર ખ્વાહ નિકલા.

अक दिन उन्हों ने मुज से कहा! बेगम अब तुम तो दिन बदिन भूषसूरत बनती जा रही हो! उस का मैंने कुछ जवाब नहीं दिया. मैंने समज लिया के अब्दुल्ह विस्वाह तीर निशाने पर लग जाता है. मेरी आंखों में भुशी, मुसरत और मेरे दिल में तमन्नाओं अंगणाईयां लेने लगीं और मैंने अब्दुल्ह तआला का शुक्र अदा किया.

उन्हों ने कहा: बेगम अब तुम बडोत दिलकश कयूं लग रही हो!!! उन्हों ने ये दूसरा सवाल किया, अब मुजे लगा के अगर ईस का जवाब ना दूंगी तो जातिर ज्वाह फायदा ना उठा सकूंगी. मैंने मुस्कुराते हुवे कहा:..... मेरे सरताज! मैं दिलकश और पुर कशिश कब ना थी, मैं तो दिल यस्य और पुर कशिश हुं लेकिन आप को पसंद हुं तब ना! और ये लईज बोलते ही अक उणती हुवी निगाह डाली.

तीर बराबर निशाने पर लग गया था, परिंदा और शिकार मेरे जाल में ईस गया था. मेरे शौहर ने मुजे प्यार से कहा! नहीं बेगम तु अब मुजे बडोत अच्छी लगती है, मैंने अब तक तुं नाइक तकलीफ और दुख पडोयाया, मैं तुजे सडीह रूप में देब ना सका था. अब तो मैं तुजे अपनी निगाह के सामने से उटने भी नहीं दूंगा.

✽ मैं अपने शौहर की ✽  
आंख की पुतली बन गई हुं

आज मैं अपने शौहर की आंख की पुतली बन गई हुं. मेरे शौहर मेरे अलावा और के हाथ से पका हुवा भी नहीं खाते. वो हर काम मुज से पूछ कर ही करते हैं.

उर बात में मुज से सलाह व मशवेरा लेते हैं. मेरी सास और भुसर भी मेरी इस कामयाबी पर मुबारकबाद देते हैं, अपने शौहर की निगाह से गिरी हुवी और शौहर के हिल में कांटे की तरह भटकने वाली बहनों से मेरी गुजारिश है के वो मेरे जैसा तज्जुबा कर के देख लें. मुजे उम्मीद है के उसमें उनको जरूर कामयाबी हासिल होगी.

## ✽ शौहर होने के बाद बहू बनने की थी ✽

मेरे शौहर मुजे धुतकारते, नफ़रत करते, मुज में उन को भूखसूरती, जमाने की हिलकशी और जलबियत जैसी कोई चीज़ नज़र नहीं आती, इसी वजह से उन्होंने मुजे छेड़ रखा था. मैं अपने शौहर के ज़िंदा होते भी घर के एक कोने में बेवा जैसी ज़िंदगी गुज़ारती थी.

## ✽ मुजे तलाक़ मत दो..... ✽

एक शौहर का किसी बेहूदा औरत से तलाक़ हो गया, अब उस औरत ने मजबूर किया, अपनी बीवी को तलाक़ दे दो, फिर मैं तुम से निकाह कर सकती हूँ. शौहर इतना मजबूर हो गया के अपनी बीवी को तलाक़ देने का इरादा किया. बीवी साहबा बसंत परेशान हुवी, अल्लाह तआला से गिणगिणा कर हुआओं मांगीं, उस दुनिया की एक सहेली थी, जो माशा अल्लाह दीनदार व होशियार, आपरदा पातून थीं, तो उस ने अपनी सहेली से मशवेरा किया. सहेली ने थंड नसीहतें कीं, के आर्धदा इन बातों का जवाब रणो, और शौहर के हिल में जगा पाने के लिये कुछ तदबीरें बतलाईं. फिर अपनी सहेली के शौहर के लिये एक दर्द भरी नज़म लिखी. जिस में



અપની સહેલી કે દિલી જઝબાત કી સહીહ તરજૂમાની કી. અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ યે નઝમ બરાહે રાસ્ત શૌહર કે દિલ કી ગહેરાઈયો મેં ઉતર ગઈ, ઔર ઈસ નઝમ ને વો કામ કિયા જો સમાજ ઔર મુઆશરા કે બળે બળે ઈસ્લાહ કરને વાલોં સે શાયદ ના હો સકે, આખિરકાર ઉસ ખાવિંદ ને અપના ફેસ્લા બદલ દિયા ઔર વો દુખયારી તલાક કી તલવાર કે વાર સે બચ ગઈ, ઔર શૌહર યે બેહૂદા ઔરત કે જાલ સે બચ ગયા, જો અપની દૂસરી બહેન કી તલાક કા મુતાલેબા કરતી થી. ઈસ નઝમ કો આપ પઢ કર અપને અંદર ભી ઉલ્કત ઔર મોહબ્બત કે જઝબાત અપને શૌહર કે લિએ પૈદા કીજિયે.

## ✽ નઝમ ✽

નાઝ થા જિસ પે મુજે મેરી વો કિસ્મત ના રહી  
 ક્યા ખતા હો ગઈ, કયૂં લાઈકે ઉલ્કત ના રહી  
 અપને હી ઘર કે લિએ બાઈસે ઝીનત ના રહી  
 મેં વો ગૌહર હું કે જિસ કી કોઈ કીમત ના રહી  
 બે સબબ મુજપે અહેલે ઝમાના ને સિતમ ગારી કી  
 મેં કસમ ખાતી હું આજ અપની વફાદારી કી  
 ફસ્લે ગુલ, અપની જવાની પે થી ગુલશન છૂટા  
 હાય! એક તાઈરે બે પર સે નશીમન છૂટા  
 જો અભી હમ ને બતાયા થા વો મસ્કન છૂટા  
 હાથ સે હાય ગઝબ! કિસ કા યે દામન છૂટા  
 જિસ ને અપને લિએ સમજા ગુલે બેખાર મુજે  
 મુદતોં જિસ ને કહા! મલ્કએ ગુલઝાર મુજે  
 જિસ ને બખ્શા શરફે શમા શબે તાર મુજે  
 હાય! વો આજ રુલાએ પસે દીવાર મુજે

હાં મેરે હુસ્ન કી, મેરાજ તુમ્હી થે કે નહીં  
 મેરે માલિક! મેરે સરતાજ તુમ્હી થે કે નહીં  
 આઓ, ગર રૂઠે તો મુજ સે, મના હું તુમ કો  
 તુમ હો ગર દૂર તો નઝદીક બુલાવું તુમ કો  
 ડગમગાતે હો કહાં આઓ સંભાવું તુમ કો  
 દિલ મેં, આંખોં મેં, કલેજે મેં બિઠાવું તુમ કો  
 છૂટે યે માલ વ મતાઅ ચૂળિયાં ટૂટે ના કહીં  
 દુનિયા છૂટે! મગર માલિક મેરે છૂટે ના કહીં  
 મુજ સે સરઝદ હુઈ, કયા એસી બતાઓ તો બતા  
 કૌન સે જુર્મ પે દી જાતી હે યે સખ્ત સઝા  
 બે સબબ મુજ કો સતાતે હો! સતાલો આકા  
 ઈસ પે ભી સર હે ખમ, લગા દો ઠોકર આકા  
 વાસ્તા ઉસ રબ્બે કરીમ કા જો હે તુમ કો અઝીઝ  
 મુજકો રખ લો યે સમજ કર કે હે સૌકન કી કનીઝ  
 દિલ પે મેર ગુઝરતી હે સુનાઈ કયૂં કર  
 હો જો મરઝી તો લગા દો ઈસી સર મેં ઠોકર  
 મેં તો હર હાલ મેં રાઝી હું બરઝા હું પ્યારે  
 મેં તેરે વાસ્તે મસરૂકે દુઆ હું પ્યારે  
 આયા છોળા હે મુજે જિન્સી મુસર્રત કે લિએ  
 વો ભી દિન હોગા કે તરસોગે મોહબ્બત કે લિએ  
 કયા કહા! શમા બનૂં ગૈર કી ખિલ્વત કે લિએ  
 હાય! યે બાત હે મર જાને કી ઔરત કે લિએ  
 ઝિંદા કયૂં ખાનએ યૂસુફ સે રુલૈખા નિકલે  
 મર કે ઈસ ઘર સે તમન્ના થી જનાઝા નિકલે  
 ગૈર દેખેં તેરી દેખી હુઈ સૂરત મેરી  
 યે ગવારા ના કરેગી કભી ગૈરત મેરી  
 દેખ કે આંસૂ બહાઓગે મુસીબત મેરી  
 મુજે કાફી હે ફકત યાદરે અસ્મત મેરી

નામ લે લે કે જિયૂંગી યે કહે જાતી હું  
 રબબુલ-ઈઝઝત ઝુલ-જલાલ વલ-ઈકરામ કી  
 કસમ ખાતી હું  
 દમ નિકલ જાએ મગર તેરી ખિદમત ગુઝાર રહું  
 બેવફા તુમ હો તો કયા મૈં તો વફાદાર રહું  
 ખાક રૂબી કે લિએ બાદલે બેદાર રહું  
 ઘર કે કાબિલ ના રહી તો પસે દીવાર રહું  
 રખ લો લોંડી હી સમજ કે મુજે ખિદમત કે લિએ  
 કુછ સહારા હી રહેગા ગમે ફરકત કે લિએ  
 યાદ હૈ તુમ ને સવાંરે થે કભી યે ગેસૂ  
 દેખ સકતે ના થે ઈન આંખ મૈં મેરે આંસૂ  
 મેરે ગેસૂ સે કભી બાંધતે થે અપને બાઝૂ  
 થા તેરે સર કા સહારા કભી મેરા ઝાનૂ  
 યાદ હૈ તુમ ને કભી માંગ ભરી થી મેરી  
 બાગબાં તુમ થે તો ખેતી ભી હરી થી મેરી  
 અભી મુરજાને ભી ના પાયા થા યે મેરા સેહરા  
 બૈઠે બિઠલાએ મુસીબત ને કહાં સે ગેરા  
 કૌન અબ દેખે યે ઉતરા હુવા ચહેરા મેરા  
 ઝખ્ત કરતી હું તો જલતા હૈ કલેજા મેરા  
 ઉમ્ર ભર ઉસ મુજકો રુલાએગા તેરા રંજે ફિરાક  
 ખૈર, ખમ હૈ સરે તસલીમ જો દેતે હો તલાક

❀ શૌહર કી હૈસિયત સે ઝિયાદા ❀  
 કિસી ચીઝ કી ફરમાઈશ ના કરો

શૌહર કી હૈસિયત સે ઝિયાદા ખર્ચ ના માંગો, જો  
 કુછ મિલે અપના ઘર સમજ કર ચટની રોટી ખા કર બસર  
 કર લો. અગર કભી કપળા યા ઝેવર પસંદ આયા તો

અગર શૌહર કે પાસ ખર્ચ ના હો તો ફરમાઈશ ના કરો. ના ઉસ કે ના મિલને પર હસરત વ અફસોસ કરો, બિલ્કુલ મુંહ સે ભી ના નિકાલો, ખુદ સોચો અગર તુમને કહા તો વો અપને દિલ મેં કહેગા કે ઈસ કો હમારા ખયાલ નહીં કે ઝૈસી બે મૌકા ફરમાઈશ કરતી હૈ. બલ્કે વો ખુદ પૂછેગા કે આપ કે લિએ કયા લાઉં?

તો બતલા દો (લેકિન અપની તરફસે ખુદ ફરમાઈશોં કી લિસ્ટ ના બના લો) કયૂંકે ફરમાઈશ કરને સે આદમી નજરોં સે ગિર જાતા હૈ, ઔર ઉસ કી મુઆશરા મેં કદ્ર કમ હો જાતી હૈ, જો કુછ ભી ફરમાઈશ કરની હૈ સિફ અલ્લાહ મિયાં સે કરો. અલ્લાહ મિયાં સે જો નહીં માંગતા અલ્લાહ તઆલા ઉસ સે નારાઝ હો જાતે હૈ, ઔર જો જિતના ઝિયાદા માંગતા હૈ અલ્લાહ તઆલા ઉસ સે ખુશ હોતે હૈ ઔર બંદે સે માંગોં તો નારાઝ હોતા હૈ, ઈસ લિએ બંદે સે બિલ્કુલ ના માંગોં, જિસ કે પાસ જો કુછ હૈ અલ્લાહ કી તરફસે ઉસકો મિલા હૈ, કિસી કા અપના કુછ નહીં તો જિસ ને સબ કો દિયા હૈ વો આપકો ભી દેગા.

બહેનો આજ હમારે ઈબરાજાત બઢ ગએ હૈ. કયૂંકે હર ચીઝ કી કીમત આસમાન સે બાર્તે કરતી હૈ ઔર મઝીદ બરઆં હમ ને અપની ઝરૂરિયાત મેં આંખે બંદ કરકે ઈઝાફા કર લિયા હૈ. બહોત સી ગૈર ઝરૂરી ચીઝેં ભી હમારી ઝિંદગી મેં દાખિલ હો ચુકી હૈ. અગર શૌહર કરઝદાર નહીં હૈ તો ખુદા કા શુક્ર અદા કરે. લેકિન અગર ઉસ કી મુલાઝમેત છૂટ જાએ, ગ્રાહક કમ હો જાએં યા બીમારી આ ઘમકે તો ફિર અલ્લાહ કે સિવા ઉસ કા કોઈ પુરસાને હાલ નહીં.

આમદની સે ઝિયાદા ખર્ચ કરના યે બહોત બળી ભૂલ હૈ. અપને હી હાથોં અપને હી પાંવ પર કુલ્હાળી

મારના હે. હમેશા યાદર દેખ કર હી પાંવ ફેલાને યાહિયે. જિસ ચીઝ કે બગૈર કામ ચલ સકતા હો ઉસ કો બિલા ઝરૂરત ખરીદના નહીં યાહિયે.

હમારી ફેશનેબલ બહેનેં આજ બહોત હી ખર્ચ કરને વાલી બન ગઈ હૈં જિસકા તજરુબા શાહિદ હે. શૌહર બેચારા બળી મેહનત સે ગુઝર અવકાત કે લિએ જિતના કમા કર લાતા હે ઉસ કો હમારી બહેનેં અપની અધ્યાશી મેં બળી બે દદી સે ખર્ચ કર દેતી હૈં. હર બહેન કા ફર્જ હે કે કિફાયત શિઆરી સે કામ લે કર હર માહ મેં કુછ ના કુછ બચાયા કરે તાકે વક્ત આને પર કામ આએ. કિફાયત શિઆરી કા મતલબ યે નહીં કે બેહદ કંજૂસ બન જાએ બહે બિલા ઝરૂરત કી ચીઝોં પર નાહક પૈસે બરબાદ ના કરે ઔર જો ચીઝ એક રૂપિયા મેં ખરીદી જા સકતી હો ઉસ કે લિએ દો રૂપિયે ખર્ચ ના કરે. સલીકા મંદ ઔરતોં કો કિસ તરહ અપના ઘર ચલાના યાહિયે યે એક શાઈર કી ઝબાન સે સુનો.

❀ સલીકા મંદ ઔરતોં ❀

કી ઈઝદવાજી ઝિંદગી

સબસે પહેલે ખાનાદારી કા જૌહર હે સુઘળાપે કા

ફિક હો પહેલે ઔરોં કા ફિર બાદ કહીં હૈં અપને કા દુનિયા કા યે દસ્તૂર ઠહેરા, મર્દ કમા કર ઘર લાએ

ઔરત કા ફર્જ હે ઉસકો અચ્છી તરહ સે કામ લગાએ જિતની યાદર ઉતના બિછૌના, ચૈન સે વહી રહેતે હૈં

આકિલ લોગ જહાં મેં ઈસકો તદબીરે મંઝિલ કહેતે હૈં જિસ લગ્નકી કો ગુર ન યે આએ ઉસકો કબ ખુશહાલી હે

ઉસકો ફોહળ હે કહેના લાઝિમ જો અકલો ખિર્સે હો ખાલી

ખુદ ઉસસે તો કુછ ન હો સકેગા ખિદમત ગાર ઉઠાએંગે  
 પૂંજ સારી ખા પી લેંગે ફર સે ફિર ઉળ જાએંગે  
 સાસ લબેગી નનદ લબેગી દિલ બેઝારી ઠહેરેગી  
 એક ન હોને સે ઈસ ગુન કે સૌ સૌ મુસીબત આએગી  
 ખાવિંદ એસી શાદી કરકે દમ દમ પછતાએગા  
 કુછ ભી ન હોગા ઘર મેં ઉસકે કમા કર મર જાએગા  
 ઢગ લગા કચરે કા ઘર મેં, ટૂટ ખટોલે ખાટ ગઈ  
 બાહર સે ખાવિંદ જો લાએ ઘર મેં બીવી સબકો ચાટ ગઈ  
 ઠીક નહીં હૈ બચ્ચી બહેનો, ઈસ સે તુમ પરહેઝ કરો  
 દુનિયા મેં જો રહેના હૈ તો દુનિયા કો તુમ આવેઝ કરો  
 ખર્ચ કરો ઈસ સૂરત સે જો ખર્ચ કી સૂરત રેહ જાએ  
 ખુસર ભી ખુશ ખાવિંદ ભી ખુશ અપની સૂરત ભી રેહ જાએ

## ❀ શૌહર કે સફર ❀ સે વાપસી કે આદાબ

એક શૌહર ને સફર સે જાતે હુવે બીવી સે પૂછા,  
 હમ ફલાં જગા જા રહે હૈં તુમ્હારે લિએ કયા લાએં?

બીવી ને કહા અલ્લાહ તઆલા આપ કો ખૈર વ  
 આફિયત સે લે આએ, યહી મેરે લિએ દુનિયા ઔર  
 આખેરત કી બહોત બળી નેઅમત હૈ, મુજે વહાં સે કોઈ  
 ચીઝ નહીં ચાહિયે બસ આપ હી કી ચાહત હૈ આપ  
 ખૈરિયત સે આ જાએ, આપ કા ખૈરિયત સે આના હી મેરે  
 લિએ સબ સે બળી નેઅમત હૈ.

અબ બતાઈએ ઉસ શૌહર કા દિલ ઈસ સમજદાર  
 બીવી સે કિતના ખુશ હુવા હોગા, કે હમ હી ઈસ કે લિએ  
 સબ સી બળી નેઅમત હૈ, ઔર મેરી બીવી કો મુજ હી સે  
 સચ્ચી મોહબ્બત હૈ ચીઝોં સે નહીં.

શૌહર સફર સે વાપસ આએ તો મિઝાજ પૂછે:

ખૈરિયત દરયાફત કરો કે વહાં કિસ તરહ રહે, તકલીફ તો નહીં હુવી, હાથ પાંવ પકળ લો કે તુમ થક ગએ હોંગે, ભૂકા હો તો રોટી પાની કા ઈન્તેજામ કરો, ઉસ કે સફર કે અહેવાલ સુનો. ઔર ખૈરિયત સે વાપસ આને પર ખુદ ભી શુક અદા કરો ઔર બચ્ચોં સે ભી અલ્લાહ કા શુક અદા કરવાઓ, ઐસા ના હો કે આતે હી અપની ગમી, પરેશાની કા અહેવાલ સુનાને શુરૂ કર દિએ.

ઔર સવાલાત કી બૌછાળ શુરૂ કર દી કે મેરે લિએ કયા લાએ..... બચ્ચોં કે લિએ કયા લાએ..... ઈતને મહીને રહે ઈતને કમ પૈસે લાએ..... તુમ બહોત ખર્ચ કર ડાલતે હો, હાય..... કયા કર ડાલા..... ઐસી બાતે બિલ્કુલ ના કરે, ઈસ સે શૌહર કી નિગાહ મેં આપ ઝલીઝ હો જાએંગી, કભી ખુશી કે વકત સલીકે કે સાથ બાતોં બાતોં મેં પૂછ લો તો ખૈર ઉસ કો કોઈ હરજ નહીં. અગર પરદેશ સે કોઈ ચીઝ લે કર આયા હે તો પસંદ આએ યા ના આએ હમેશા ઉસ પર ખુશી ઝાહિર કરો, યે ના કહો કે ઐસી ડિઝાઈન કા ઐસે રંગ કા કપળા લાતે હો, ઐસે કયૂં લાએ, ઈસ સે ઉસ કા દિલ દૂટ જાએગા ફિર કભી કુછ લાને કા જી નહીં ચાહેગા.

ઔર અગર ઉસ કી તારીફ કરકે ખુશી સે લે લોગી તો દિલ ઔર બઢેગા ઔર ફિર ઉસ સે ઝિયાદા ચીઝ લાએગા, ઉસ કી લાઈ હુવી ચીઝોં કી ખુરાઈ કરને સે શૌહર કે દિલ મેં બીવી કે લિએ જગા નહીં રેહતી બલ્કે જો લે આએ ઉસ કી તો તારીફ કરો અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ બહોત અચ્છા કપળા હે, અલ્લાહ તઆલા આપ કો જઝાએ ખૈર અતા ફરમાએ આપ મેરે લિએ યે લાએ, લેકિન આઈદા મૌકા મિલે તો ઈસ રંગ કા લાઈએગા, યે..... રંગ મુજે ઝિયાદા પસંદ હે, અગરયે જો આપ લાએ હૈં વો ભી મુજે

પસંદ હે. ઔર ઈસ કો ભી સિલ્વા લૂંગી.

## ✽ ઘર ઔર શૌહર કે ✽ સામાન કો સલીકા સે રખો

શૌહર કી ચીજોં કો ખૂબ સલીકે સે ઔર તહેઝીબ સે રખો. રહેને કા કમરા સાફ રખો ગંદા ના રહે. બિસ્તર મૈલા કુચૈલા ના રહે, ગિલાફ કી શિકન નિકાલ ડાલો. તક્યા મૈલા ગયા હો તો ગિલાફ બદલ ડાલો.

જબ ખુદ ઉસ ને કહા ઔર ઉસ કે કહેને પર તુમ ને ક્રિયા તો ઈસ મેં બાત ક્યા રહી..... લુત્ફ તો ઈસી મેં હે બગૈર કહે હુવે સબ ચીજોં ઠીક કર દો, જિન ચીજોં કો જિસ તરહ વો સલીકા સે રખના ચાહતા હે ઉસી તરહ રખો, જો ચીજોં તુમ્હારે પાસ રખી હોં ઉન કો હિકાઝત સે રખો. કપજો હોં તો તય કરકે રખો, યૂં હી ઈધર ઉધર ના ડાલો, કરીના ઔર સલીકા સે રખો.

બાઝ ઔરતોં કી યે આદત હે કે શૌહર ને ઘર મેં કદમ રખા ઔર ઉન્હોં ને બચ્ચોં કો મારના પીટના શુરૂ ક્રિયા. મદ બેચારા મુસીબત કા મારા ખુદા જાને કહાં કહાં સે પરેશાન ખસ્તા હાલ ઘર મેં સુકૂન હાસિલ કરને કે લિએ આએ ઔર યહાં યે હાલતે ઝાર કે બચ્ચા રો રો કે મરા જા રહા હે ઔર બીવી ઉધર મુંહ ફુલાએ બૈઠી હે, મેરી બહેનો! ઈન્સાફ કરો!

વો કહાં તક ના ઘબરાએગા. નતીજા યે હોતા હે કે દો ઘણી ઘર મેં બૈઠના દૂભર હો જાતા હે, ઔર વો દૂસરી જગા જા કર પારકોં મેં..... કલ્બોં મેં ....., હોટલોં કી મેજોં પર, ગલત દોસ્તોં કી મજલિસોં મેં જા કર બૈઠને લગ જાતા હે. રફતા રફતા ઉસ કી તબીઅત ઘર સે, બીવી



સે, બચ્ચો સે મુતનફકુર યાની નફરત વાલી હો જાતી હે, ઓર વો બીવી ઓર માસૂમ સે બચ્ચો કો મુસીબત, બલા ઓર અપને ગુનાહો કા અઝાબ સમજને લગતા હે ઓર નઈ નસલ, માસૂમ સે નન્હે મુન્ને ખિલૌને માં કી ગલ્તી કી વજા સે બાપ કી સફકતો સે મહેરૂમ હો જાતે હૈં.

માં હર વકત બાપ કે સામને ઉન બચ્ચો કો ફૂટતી યા ઝાંટતી પીટતી રેહતી હે. ફિર મઠ રફતા રફતા સુકૂન પસંદ ઓરત પર માઈલ હો જાતા હે ઓર યે હંગામા આફરી બીવી નઝરો સે ગિર જાતી હે. ઈસી તરહ બદ સલીકા ઓરતે ભી શૌહરો કી નઝરો સે ગિર જાતી હે,

શૌહર તો ઘર મેં આયા, ઓર બીવી સાહેબા દીવાર યા ખિજકી મેં ખળી અપની પળોસન સે ગુફત વ શનીદ મેં યાની બાતો મેં મસરૂફ હૈં, યા ફોન પર અપની વાલેદા યા બહેન સે બાતે કર રહી હૈં.

ઘર કે અસ્બાબ બે ઠિકાના પળે હૈં. બાવરચી ખાના મેં સફાઈ નહીં હુવી,

દેગચિયો ઓર હાંડિયો મેં મખ્મિયાં આ રહી હૈં, તવા કહીં પળા હે, પ્લેટે કહીં પળી હૈં.

મૈલે કપળે ઈઘર ઉઘર પળે હૈં. પાની કે બરતનો ઓર મટકિયો કો ઘોને કી નૌબત નહીં આતી, ફીઝ ખોલા તો સફાઈ નહીં, પાની કી બોતલ ઉઠાઈ તો પાની નહીં ઓર જિન બોતલો મેં પાની હે ઉન મેં કચરા વાલા પાની હે, ગ્લાસ ઉઠાયા તો વો ચિકના રખા હુવા હે, એસી હાલત મેં અબ શૌહર કા બીવી કી બે ઈલ્તેફાતી કા રોના કયા નાજાઈઝ હે? ફિર શૌહર કા દૂસરી બીવી કે ચક્કર મેં પરેશાન ફિરના નાજાઈઝ હે?

કભી કિસી કામ મેં હીલા બહાના ના કરો, ના કભી જૂટી બાતે બનાવ કે ઈસ કી વજા સે એતેબાર જાતા

રહેતા હે, ફિર કભી સચ્ચી બાત કા ભી યકીન નહીં આતા

❀ શૌહર કા ગુસ્સા ઔર નારાઝગી ❀  
કી સૂરત મેં ઔરત કો કયા કરના ચાહિયે

તુમ્હારા શૌહર અગર કિસી બાત પર તુમ સે ખફા હો કર રૂઠ ગયા હો તો તુમ ભી મુંહ કુલા કર ના બૈઠ જાઓ બલ્કે ખુશામદ કરકે ઉઝર કરકે માઝરત કરકે હાથ જોળ કે જિસ તરહ બને ઉસકો મના લો ચાહે તુમ્હારા કુસૂર ના હો શૌહર કા હી કુસૂર હો તબ ભી તુમ હરગિઝ ના રૂઠો.

ઔર હાથ જોળ કર કુસૂર માફ કરાને કો અપના ફખ્ર ઔર અપની ઈઝઝત સમજો.

ઔર અગર ખુદ તુમ્હારા હી કુસૂર હો તો એસે વકત ખફા હો કર અલગ બૈઠના તો ઔર ભી બળી બેવકૂફી ઔર નાદાની હે, એસી બાતોં સે દિલ ફટ જાતા હે

શૌહર કો અગર કિસી બાત પર ગુસ્સા આ ગયા હો તો એસી બાત મત કહો કે ગુસ્સા ઔર ઝિયાદા હો જાએ. ઔર અગર ગુસ્સે મેં કભી કુછ બુરી બાત કેહ દે તો તુમ સખ્ર કે સાથ બરદાશત કરો ઔર બિલ્કુલ જવાબ ના દો, વો કુછ કહે તુમ ચુપકી બૈઠી રહો ઔર “માફ કરના” કેહતી રહો. ગુસ્સા ઉતરને કે બાદ દેખના શૌહર ફિર શર્મિદા હોગા ઔર ફિર તુમ સે કિતના ખુશ રહેગા.

ઔર ફિર કભી ઈન્શા અલ્લાહ આપ પર ગુસ્સા ના હોગા ઔર અગર તુમ ભી બોલ ઉઠી તો બાત બઢ જાએગી, ફિર ના માલૂમ નૌબત કહાં તક પહોંચે. (કુછ ઈઝાફા કે સાથ બહિશતી ઝેવર સફા: ૪૧)

## ❀ શૌહર કા ગુસ્સા ઓર ❀ સમજદાર બીવી કી હિકમતે અમલી

ઈસ વાકેઆ મિસાલ કે તૌર પર હમ નકલ કરતે હું કે કિસી મહકમા કે ઈન્ચાર્જ ઑફીસર ને “વલીદ” કો તલબ કિયા ઓર ઉસ કી કિસી ના કરદા ગુનાહ પર ઉસે તંબીહ કી, વલીદ કો અપની સફાઈ મેં કુછ કહેના યા અપને મૌકફ કી વઝાહત કા કોઈ મૌકા નહીં મિલા. ઈસ લિએ જબ વો ઑફીસ સે ઘર લૌટા તો ઉસ કા પારા ચઢા હુવા થા ઓર ગુસ્સા દબાને કી કોશિશ મેં ઉસ કા સીના જેસે ઉબલ રહા થા. ઘર પહોંચતે હી ચૂંકે ઉસે અપના પુરાના મોઝા ઉસ કી જગા પર નઝર ના આયા જહાં વો છોળ કર ગયા થા, ઈસ લિએ વો બીવી પર બરસ પળા.

ઉસ કી બીવી બળી હોશિયાર ઓર મામલા ફહેમ થી. ઉસ ને ભાંપ લિયા કે આજ ઉસ કા શૌહર આમ દિનોં સે બદલા બદલા નઝર આતા હે ઈસ લિએ ઉસ ને સરે દસ્ત છોળના મુનાસિબ નહીં સમજા ઓર ઈતની દેર તક ઈન્તેઝાર કિયા જબ તક કે દોનોં ખા પી કર ફારિગ ના હો જાએ. જબ દોનોં ફારિગ હુવે ઓર ઈતમેનાન સે બેઠ ગએ, તો અબ બીવી ને રફતા રફતા ઉસ કી ઈઝતેરાબી કેફિયત ઓર નાગેહાની મુસીબત કો બાતોં બાતોં..... મેં જાનના ચાહા.

અભી બીવી ને અપને શૌહર કી મસરૂફિયાત ઓર ઉસ કી થકાન સે મુતાલિલક ચંદ હી બાતેં કહી થી, કે શૌહર કે દિલ કા જેસે બોજ ઉતર ગયા ઓર ઉસ ને બળી રાહત મહેસૂસ કી. ઓર જબ સોને કા વકત આયા તો હાદસા કે મુતાલિલક શૌહર કા ઝહેન સાફ ઓર ઉસ કા મિઝાજ બિલ્કુલ બદલ ચુકા થા, ઓર ઉસે પૂરા એહસાસ

યા કે ઉસ કી રફીકા સફર ઓર શરીકા હયાત ને ઉસ કા ગમ ગલત કરને કે લિએ ઉસે બે અંદાઝ પ્યાર દિયા હે ઓર મોહબ્બત કે ફૂલ નિછાવર કિએ હૈ.

ગૌર કીજિયે રોઝ મર્યા કી ઝિંગી મેં દિલ જમઈ, ઈસ્તેકલાલ ઓર તમાનિયત લાને કા યે એક મામૂલી ગુર હે, જિસ કા બુરે હાલાત ઓર નાગવાર દેનોં મેં હમ જો ચાહે તજરુબા કર સકતે હૈ, ઓર ઈસ તરીકા કો અપની ઝિંદગી મેં મુફીદ પા સકતે હૈ. યુનાંચે મઝકૂરા બાલા ઈસી વાકેઆ મેં હમ દેખ સકતે હૈ કે વલીદ કી બીવી અગર અપને શૌહર કી મિઝાજ આશના ના હોતી, તો ઉસ કે ખાવિદ કા બદલતા મિઝાજ હરગિઝ ઉસ કે હસ્બે હાલ ના હોતા, ઓર બહાલી ઓર દુસ્તી કે લિએ વો રોતી, ગિળગિળાતી, યા ઉસ કે સાથ હુજ્જત યા લખાઈ કરતી, ઉસ કા કોઈ મુફીદ નતીજા બર આમદ નહીં હોતા, બલ્કે એસા હોતા કે એક છોટી સી ચિંગારી યા મામૂલી સી લખાઈ આગ કા અલાઓ યા ખૂરેઝ તસાદુમ કી સૂરત ઈખ્તિયાર કર જાતી ઓર બિગળ જાતી.

બાઝ ઔકાત બળે બળે ઝગળે, તલાક... ખુલઅ..., નારાઝગી વ કશીદગી..... મૈકે જા કર ઘર બેઠ જાના..... યા સુસરાલ વાલોં કા ના બુલાના ઉમૂમન મામૂલી ચીઝોં સે હોતા હે. સમજદાર બીવી કો ચાહિયે કે શૌહર કે ગુસ્સા કે વક્ત અપની ઝબાન કો કાબૂ મેં રખે, ઓર શૈતાન કો કિસી તરહ આને કા મોકા ના દે.

ખુસૂસન શૌહર ઘર મેં થક કર આએ ઉસ વક્ત પહેલે પાની કા ગ્લાસ પેશ કરકે ઉસ કી થકાવટ દૂર કરને કી કોશિશ કરે, અગર ખિલાફે મિઝાજ વાકેઆ પેશ આએ તો સબ્ર કરે ઓર કેહ દે મુજ સે ગલ્તી હો ગઈ આઈદા ખયાલ રખૂંગી.

અલ્લાહ તઆલા મિયાં બીવી દોનોં કો સમજ વ સબ્ર વ તહન્મુલ કી તૌફીક અતા કરમાએ. આમીનાં!

ઉમરાનિયાત ઔર સમાજ ઉલૂમ કે માહેરીન, જિન કા મૌઝૂએ બહેસ ખાનદાન ઔર ખાનદાની ઉમૂર હે, ઈસ હકીકત કો બખૂબી જાનતે હૈં કે ઈઝદવાઝી જિંદગી મેં નાયાકી ઔર ઈખ્તેલાફ ગૈર મુતવક્કેઅ નહીં. ઉન્હોં ને એક ચાર્ટ તૈયાર ક્રિયા હે, જિસ મેં કમ વ બેશ ૬૦ એસે ઝગળે હૈં જિન કો મિયાં બીવી કે સર, યા બીવી મિયાં કે સર ડાલતી હે, લેકિન ઉન કી નવય્યત હરગિઝ એસી નહીં જો પરેશાની યા દહેશત ગીરી કા બાઈસ હો, કયૂંકે સૂરતે હાલ યહી હે કે જિસ ઈઝદવાઝી જિંદગી મેં ઝગળા લખાઈ ના હો હમારી નઝર મેં બળી અહેમિયત કી હામિલ ઔર લાઈકે તહેકીક વ જુસ્તજુ હે ઔર બખૂબી જાઈઝા ઔર તફતીશ વ તલાશ કે બાદ હમેં મહેસૂસ હોગા કે મિયાં યા બીવી તન્હા કિસી એક કા કૌલ લાઈકે ઈસ્તેનાદ યા સદાકત પર મબ્ની નહીં હો સકતા. કયૂંકે ખાન્ગી ઝગળે યા ઈઝદવાજી નાયાકિયાં ફિતરી હૈં ઔર ઈન્હેં હોના ચાહિયે લેકિન સમજદાર મિયાં બીવી હિકમત કે સાથ ઈસ કો હલ કરે.

❀ શૌહર કા અગર કિસી અજનબી ❀  
લળકી યા ઔરત સે ગલત તઅલ્લુક હો

ઝરા ઝરા સે શુબા પર તોહમત મત લગાઓ કે આપ ફલાની..... કે સાથ બહોત બાતેં કરતે રહેતે હો, ફોન કરતે રહેતે હો, વહાં બેઠે બેઠે કયા કરતે હો, ઈસ મેં અગર મર્દ બે કુસૂર હો તો આપ ખુદ હી સોચિયે મર્દ કો કિતના બુરા લગેગા. ખુદા ના કરે અગર સચ મુચ કી ઉસ કી આદત હી ખરાબ હે તો યે ખયાલ કરો કે તુમ્હારે

ડાંટને, કોસને, ગુસ્સા નિકાલને, કોઈ દબાઓ ડાલ કર ઝબરદસ્તી કરને સે ફાયદા હોને કે બજાય તુમ્હારા હી નુકસાન હે.

અપની તરફ સે જો થોળી તવજ્જોહ દે રહા થા તુમ્હારી તરફ વો ભી હટવાના હો તો એસા કર લો, ઈસ તરહ કરને સે આદત ઘૂટતી નહીં.

બુરી આદત ઘુળવાના હો તો રાતોં કો ઉઠ કર અલ્લાહ તઆલા સે ઉસ કી હિદાયત ઓર ઈસ્લાહ કે લિએ દુઆ માંગો ઓર ફિર તન્હાઈ મેં ચુપકે ચુપકે સે સમજાઓ બુજાઓ.

જિસ દિન અલ્લાહ તઆલા ને શૌહર કો હિદાયત દે હી ઉસ દિન સે બીવી કા ગુલામ હો જાએગા ઓર અગર તન્હાઈ મેં ગૈરત દિલાને ઓર દુઆ સે ભી આદત ના ઘૂટે તો ઉલમા ઓર બુઝૂર્ગોં સે મશ્વેરા કરકે સબ્ર કરકે બેઠી રહો.

લોગોં કે સામને ઢંડોરા મત પીટતી રહો, હર જગા મત ગાતી રહો ઓર ઉસ કો ઝલીલ ઓર રુસ્વા ના કરો, ના ઝોર લગા કર ઉસ કો દબાને કી ફિક્ક કરો, ઈસમેં ઓર જિયાદા જિદ હો જાતી હે ઓર ગુસ્સા મેં આ કર ઓર જિયાદા કરને લગતા હે.

અગર તુમ ગુસ્સા કરોગી ઓર લોગોં કે સામને બક બક કરકે ઝલીલ કરોગી તો જિતના તુમ્હારે પાસ આતા ઓર તવજ્જોહ દેતા થા ઓર બોલતા થા ઉતના ભી ના બોલેગા.

ફિર ઉસ વકત રોને પછતાને કે સિવા કુછ હાથ ના આએગા.

ખુદા આપ કી ઓર સારી મુસલમાન બચ્ચિયોં કી એસી પરેશાનિયોં સે હિફાઝત ફરમાએ, આમીન.

## ❀ સુસરાલ મેં રહેને કા તરીકા ❀

કુર્આન કરીમ મેં હક તઆલા ને નસબ કે સાથ સુસરાલી રિશતે કો ભી ઝિક ફરમાયા હે. ઈસ સે માલૂમ હુવા કે સાસ ઓર સસુર કા ભી કિસી કદ્ર હક હોતા હે, ઈસ લિએ ઉન કે સાથ ભી એહસાન ઓર અખ્લાક કા બરતાઓ કરના ચાહિયે.

જબ તક સાસ ઓર સસુર ઝિંદા હેં ઉનકી ખિદમત કો ઉન કી તાબેદારી કો ઝરૂરી સમજ કર ઈસી મેં અપની ઓર અપની ઓલાદ કી ઈઝઝત ઓર સઆદત સમજયે ઓર સાસ નનદોં સે અલગ હો કર રહેને કી હરગિઝ ફિક ના કીજિયે, યહી સોચ બિગાળ કા ઝરિયા હે.

ખુદ હી આપ સોચિયે જિસ માં બાપ ને ઉસ કો પાલા, પરવાન ચઢાયા, માં ને ખૂન કે કતરે કતરે પિલા કર, બાપ ને ખૂબ નાઝોં વ અરમાનોં સે હિલા હિલા કર ઓર અબ બુઢાપે મેં ઈસ ઉમ્મીદ પર કે બહુ સે હમ કો આરામ મિલેગા ઓર પોતે પોતિયોં કો પ્યાર વ મોહબ્બત કરેંગે. લેકિન બહુ આતે હી યે ફિક કરને લગી કે આજ હી શૌહર અપને માં બાપ સે જુદા હો જાએ. કિતને અફસોસ કી બાત હે. ઓર ફિર જબ સાસ કો યે બાત માલૂમ હોતી હે કે યે બેટે કો હમ સે છૂળવાના ચાહતી હે તો ફસાદ ફેલતા હે. સુસરાલ મેં ખાનદાન કે સાથ મિલ જુલ કર રહેના ચાહિયે. છોટોં પર મહેરબાની ઓર બળોં કા અદબ કરે. જો કામ સાસ નનદ કરતી હે ઉસ કે કરને મેં શર્મ ના મહેસૂસ કરે. ઉન કા કામ ખુદ કરે ઈસ સે ઉન કે દિલોં મેં મોહબ્બત આએગી.

અગર સુસરાલ મેં કોઈ બાત બુરી ઓર નાગવાર લગે તો અપની માં કે પાસ યુગલ ખોરી ઓર શિકાયત ના કરે. યે બળી બુરી બાત હે, ઈસી સે લખાઈયાં હોતી હે

ઔર ઝગળે ખળે હો જાતે હૈ. ઈસ કે સિવા ઔર કોઈ કાયદા નહીં હોતા.

## ✽ કિતાબ “ઈસ્લામી દુલ્હન” ✽ સે ચંદ હિદાયાત

(૧) અગર ખાવિંદ કે માં બાપ જિંદા હોં ઔર રૂપિયા પૈસા સબ ઉન્હીં કો દે ઔર તુમ્હારે હાથ પર ના રખે તો કુછ બુરા ના મનાઓ બલ્કે અગર તુમ કો દે તબ ભી અકલ કી બાત યે હે કે તુમ અપને હાથ મેં ના લો.

ઔર યે કહો કે ઉન્હીં કો દીજિયે તાકે સાસ સસુર કા તુમ્હારી તરફ સે દિલ મૈલા ના હો ઔર તુમ કો બુરા ના કહે કે હમારે લગ્નકે કો અપને હી ફંદા મેં કર લિયા, ઔર જબ તક સાસ સસુર જિંદા હૈં, ઉન કી ખિદમત ઔર તાબેદારી કો અપના ફર્જ જાનો ઔર ઈસી મેં અપની ઈઝઝત સમજો ઔર સાસ નનદોં સે અલગ હો કર રહેને કી હરગિઝ ફિક ના કરો કે સાસ નનદોં સે બિગાળ હો જાને કી યહી જળ હે.

(૨) જો કામ સાસ નનદેં કરતી હૈં તુમ ઉસ કે કરને સે શર્મ ઔર આર મહેસૂસ ના કરો. તુમ ખુદ ભી કેહ કર ઉન સે લે લો ઔર કર દો. ઈસ સે સુસરાલ વાલોં કે દિલોં મેં તુમ્હારી મોહબ્બત પૈદા હો જાએગી.

(૩) જબ દો ઔરતેં યુપકે યુપકે બાતેં કરતી હોં તો ઉન સે અલગ હો જાઓ ઔર ઉન કી ખોજ મત લગાઓ કે આપસ મેં કયા બાતેં હુઈ થીં.... ઔર ખ્વાહ મખ્વાહ યે ભી ખયાલ ના કરો કે કુછ હમારી હી બાતેં હોંગી.

(૪) સાસ કા અદબ હર અમ્ર મેં મિસ્લ અપની



वालेदा मुशक़ेका के करो और डर डाल में उन की रज़ामंदी को मुक़दम समझे, ज़्यादा तुम को तकलीफ़ डो या राहत, मगर उनके ज़िन्दाई मरज़ी अक़ कदम मत यलो, ज़मान से कोई ऐसा लफ़्ज़ मत निकालो जिस से उन को तकलीफ़ डो. उन से जब बात करो और ज़िन्दाई करो तो ऐसे अल्फ़ाज़ से ज़िन्दाई मत करो जैसे अपनी बराबर वालियों से ज़िन्दाई करती डो. बल्के उन अल्फ़ाज़ से ज़िन्दाई करो जो बुज़ुर्गों के लिअे हस्तेमाव किअे जाते हैं. अगर सास तुम को किसी अम्र में तंजीह करे डांटे तो उन के कहेने को ज़ामोशी से सुनना याहिये, और याह रज़ो अपने शौहर की सास से ज़ियादा अपनी सास का ज़याव रज़ो.

अगर बिल इर्ज़ नागवार और तल्म ली कहे जिसकी उम्मीद नहीं है तब ली उसको शरबते ज़ुशगवार के घूंट की तरह पी जाओ और हरगिज़ सज़्ती से ज़वाब ना दो और उन की ज़िद्मत अपनी वालेदा की मिरख़ करो. अगर किसी काम को दूसरे को कहे तो तुम उस को अपनी तरफ़ से अंजाम दो.

(५) अगर कोई औरत तुम से मरतबा और उम्र में बणी है जैसे शौहर के बणे लार्थ की बीवी, तो उस के साथ गुफ़्तगु और उठने बैठने में उस के मरतबा का बेख़ाज़ रज़ो और उस के साथ हसी तरह शीर व शकर डो कर रडो के गोया सगी बहेनें हैं, अक़ बणी और अक़ छेटी. तुम अगर ऐसा बरताव रज़ोगी तो ज़रूर दूसरी तरफ़ से ली ऐसा डी बरताव डोगा और अगर उम्र व मरतबा में तुम से छेटी है तो उस के साथ मोडज्मत और प्यार का बरताव रज़ो और उस के साथ निडायत नरमी और मुवार्थमत से अख़्शी अख़्शी बातों की तालीम देती रडो. और वो कोई काम करे तो तुम ज़ुद मदद देकर

વો કામ કરા દો, ઈસી તરહ શૌહર કી બહેનો... કે સાથ ઉન કે મરતબે કે મુતાબિક સુલૂક ઔર મદારાત સે પેશ આઓ મગર ઈસ મેં હદે એતેદાલ કો ઝરૂર મલ્હૂઝ રખો ક્યૂંકે હદે એતેદાલ સે ઝિયાદા મદારાત નિબાહ મેં મુશ્કિલ હે. અપને ઘર મેં બીવિયોં કે સાથ જબ બેઠો યા કિસી દૂસરે ઘર કી કિસી તકરીર મેં ઔરતોં મેં સાથ શામિલ હો તો ઉસે પીઠ પીછે કિસી કી નિસ્બત એસી બાત ના કહો કે અગર વો સુને તો બુરા માને. ઈસી કો ગીબત કહેતે હૈ. ગીબત કરને કા સખ્ત ગુનાહ હે. ઘર મેં જો બચ્ચે હોં ખ્વાહ વો તુમ્હારી દેવરાની જેઠાની કી ઔલાદ હોં યા એસે કરીબ રિશ્તાદારોં કે જો ઈસ ઘર મેં રહેતે હૈં ઉન કે સાથ નિહાયત મહેરબાની સે પેશ આઓ.

હદીસ શરીફ મેં આયા હે કે જો શખ્સ બળોં કા અદબ ના કરે ઔર છોટોં પર રહેમ ના કરે વો હમ મેં સે નહીં. હમારે હુઝૂરે અકદસ રસૂલે મકબૂલ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો બચ્ચોં કે સાથ બહોત મોહબ્બત થી. હત્તા કે એક મરતબા એક બચ્ચે ને આપ કી ગોદ મેં પેશાબ ભી કર દિયા થા. બાઝ ઔરતેં જિન કો બચ્ચોં સે મોહબ્બત હોતી હે બચ્ચે કો ઈસ બહાને સે બુલાતી હૈં કે આઓ તુમ્હેં હમ એક ચીઝ દેં ઔર કોઈ ચીઝ દેને કા ઈરાદા નહીં હોતા સિર્ફ બુલાના મકસૂદ હોતા હે. લેકિન એસા કહેના એક કિસ્મ કા જૂટ બોલના હોતા. એસા મત કરો, કે એક બીવી ને એક મરતબા હુઝૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે સામને બચ્ચે કો કુછ દેને કો કેહ કર બુલાયા....., મગર ઉસ ને ખાલી બહેકાયા ના થા બલ્કે કોઈ ચીઝ ઉસકો દી ભી. આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા અગર તુ ઉસ કો યે ના દેતી તો જૂટ હો જાતા.

ઘર મેં અગર ખાદમા હે તો ઉસ કી હિમ્મત સે ઝિયાદા કામ ના લો. અગર કોઈ કામ ઉસ પર ભારી હો તો ખુદ ભી ઉસ કી મદદ કરો. ઉસ સે સખ્તી ઔર સખ્ત કલામી સે પેશ ના આઓ. વો બીમાર હો યા ઉસે કોઈ તકલીફ હો તો ઉસ મેં ઉસ કી પૂરી હમદર્દી કરો, જૈસા કે તુમ ને અપની વાલેદા કા બરતાવ ખાદમા ઔરતોં કે સાથ દેખા હે કે અગર કભી ખાદમા કે સર મેં દર્દ ભી હુવા તો ઉસ કા કામ કર લિયા ઔર ઐસી હાલત મેં ઉસે તકલીફ નહીં દી. હાં યે ભી ના હોના ચાહિયે કે ખાદમા બિલકુલ આરામ તલબ ઔર કામ ચોર હો જાએ. ઐસા કર દેના ખાદમા કે હક મેં દુશ્મની હે. ફિર વો જહાં જાએગી સેઠાનિયોં કી ડાંટ સુનેગી.

કોઈ અચ્છી ચીઝ ખાને પીને કી આઈ તો ઉસ મેં સે ઉસ કો ભી કિસી કદ્ર દેની ચાહિયે. તુમને યે બરતાવ ભી અપની વાલેદા કા દેખા હે ગો કિતની હી થોળી હો મગર ઉસ મેં ભી વો ખાદમા કા હિસ્સા ઝરૂર લગાતી હે. (તમામ શુદ, કુછ ઈઝાફા ઔર તસરુફ કે સાથ).

નોટ: હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત રહેમતુલ્લાહુ તઆલા “ઈસ્લાહે ઈન્કેલાબ સફા ૧૮૮ જિલ્દ ૨” મેં લિખતે હૈં લેકિન યે સબ અખ્લાકી તાલીમ હે વરના શર્અન ઔરત કો યે હક હાસિલ હે કે અપને સાસ વ સસુર સે અલાહેદા રહેને કા મુતાલેબા કરે. ઔર શૌહર પર ઈસ મુતાલેબા કા પૂગ કરના લાઝિમ હે, બલ્કે સાથ રહેને મેં અગર ના ઈત્તેફાકી કા ઝન ગાલિબ હો જૈસા કે આજ કલ ઉમૂમન હોતા હે (ઔર સાસ કે સાથ ખિદમત કે લિએ દૂસરી બહુ મૌજૂદ હે તો ઈસ વકત અખ્લાક કા મુકતઝા ભી યહી હે કે અલાહેદા હી રેહાઈશ ઈખ્તિયાર કી જાએ.) (તોહફા ઝૌજૈન સફા ૩૫)

## ✽ ज़रा आप जुड़ ही ईन्साफ़ कीजिये ✽

ईसी तरह जब आप किसी की ननद बनती हैं और आप की लाली अलग रहेना चाहती है तो ननद ही उस में ज़ियादा रुकावट बनती है, छावांके यही ननद जब अपने सुसराल के घर जाती है तो यही मां बेटी दुआओं करती हैं करवाती हैं, तावीज़ लेती हैं के बेटी का घर अलग हो जाये. हम घर का सामान दिल्वा देंगे लेकिन रहेंगे अलग, के ईसी में दीन व दुनिया की कामयाबी है. लेकिन जब बहुत की बात आती है तो यही मां बेटी..... अब सास और ननद के रूप में बदल जाती हैं और जितने अलग रहेने के इवाँइद अपनी बेटी के बिअे बताती हैं वो सब यहाँ भूल जाती हैं और अब ईसी के बराबर अलग रहेने के नुकसानात बहुत ज़ियादा दवाँइल के साथ बयान करती हैं. हमारे यहाँ बहुत से लोग दारुल ईफ़ता में के अपनी बेटी की शादी के बाद बेटी की सास व ससुर की शिकायात ले कर आते हैं, बेटा तवज़्ज़ोह नहीं देता....., सास शुल्म करती है..... कोई तावीज़ दीजिये....., मशवेरा दीजिये..... मस्अला बताईये?.....

कहेते हैं हम चाहते हैं के बेटी अलग रहे हम मकान दिल्वा देते हैं लेकिन हमारी बेटी अलग रहे, हम नहीं चाहते हमारी बेटी पर शुल्म हो, हम सास के साथ रहना नहीं चाहते. जब यही लोग अपने बेटों की शादी करते हैं तो कहेते हैं जिस बहुत को हम लाअे वो हमारे साथ ही रहे.

जब आप की बेटी सास के साथ नहीं रहे सकती, और अगर रहेती है तो रोज़ के जगणे जिस में ना कोई दीन का काम सुकून से हो सकता है ना दुनिया का, तो

આપ બહુ બના કર જિસ કો લાએ વો ભી કિસી કી બેટી હે..... ઉસે આપ ક્યૂં મજબૂર કર રહે હૈ કે વો આપ કી બીવી કે સાથ યાની અપની સાસ કે સાથ એક એસે મકાન મેં રહે જિસ મેં બાવરચી ખાના એક હો.

અગર નએ મકાન કી ગુંજાઈશ નહીં તો સિફ બાવરચી ખાના અલગ કર દે, ઉસ કા ખાના પકાના અલગ કર દે. જબ અપની બેટી કી બાત આતી હે તો કહેતે હૈ અલગ રખના અચ્છા હે ઔર બહુ કા જબ મૌકા આતે હે તો કહેતે હૈ વો સાથ રહે, યે કેસા ઈન્સાફ હે?

## \* ઔરત સે હમ \* ચાર ચીઝેં ચાહતે હૈ

- (૧) ઉસ કે દિલ મેં નેકી હો.
- (૨) ઉસ કે ચહેરે મેં હયા હો.
- (૩) ઉસ કી જબાન શીરીન (મીઠી) હો.
- (૪) ઉસ કે હાથ કામ મેં લગે રહે.

(મખ્જને અખલાક)

અલ્લાહ તઆલા જઝાએ ખૈર અતા ફરમાએ  
હર મુસલમાન બહેન કો જો ઈસ કિતાબ કો  
ખુદ ભી પઢે ઔર પઢને કે બાદ દૂસરી  
બહેનો કો ભી ઈસ કે પઢને કી તરગીબ દે.

## ❀ બીવી શૌહર કી નિગાહ ❀ મેં કેસે મહેબૂબ બન સકતી હૈ

ચૂંકે ઔરતેં હર વકત સાસ વ શૌહર કી સખ્તી કા રોના રોતી નઝર આતી હૈ, અગર વો ઉન તદાબીર પર અમલ કર લે જો અલ્લાહ ઔર ઉસ કે રસૂલ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને બતલાઈ હૈ, તો અલ્લાહ સુખ્દાનહુ વ તઆલા શૌહર ઔર સાસ કે દિલોં કો ઉન પર મહેરબાન ફરમા દેગે, ઔર ફિર યે ઔરતેં અપની જિંદગી ભી ખુશી સે ગુઝારેંગી.

ઔર ઉસ કે ઝરિયે પૂરા ખાનદાન કબીલા ખુશી વાલી જિંદગી બસર કરેગા. અલ્લાહ તઆલા હમારી બહેનોં કો ઈન તદાબીર પર મહેઝ અપને ફઝલો કરમ સે અમલ કરને કી તૌફીક વ હિમ્મત અતા ફરમાએ આમીન!

અબ હમ ઝેલ મેં ચાર તદાબીર લિખતે હૈ જિન પર અમલ કરને સે યકીનન કેસી હી કમ સૂરત, કમ સમજ બીવી હો ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા શૌહર કા દિલ ઉસ પર મહેરબાન હો જાએગા ઔર મિયાં બીવી ખુશ વ ખુર્મ જિંદગી ગુઝારેંગે ઔર મોહબ્બત વ ઉલ્લેહ કી ફિઝા મેં નવ નેહાલોં કો પરવાન ચઢાએંગે.

(૧) મિયાં બીવી કા નેક બનના

(૨) શૌહર કા મિઝાજ પહેચાનના

(૩) શૌહર કી તારીફ ઔર ઉસકી સચ્ચી

મોહબ્બત

(૪) અચ્છા ખાના પકાના

## ❀ મિયાં બીવી કા ❀

નેક બનના ફિર એક બનના

(૧) પહેલી બાત યે હે કે બીવી અપને આપકો નેક બનાને કી કોશિશ કરે. જબ તક દોનોં નેક નહીં હોંગે તબ તક એક ભી નહીં હોંગે, ઓર નેક બીવી કેસી હોતી હે?

ઉસ કે લિએ અલ્લાહ તઆલા કા ફરમાન હે

فَالصَّالِحَاتُ قَبِيحٌ "حَفِظْتُ" لِلْفَقِيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ.

યાની નેક ઔરતેં વો હૈં જો મર્દ કી હાકમિયત કો તસ્લીમ કરકે ઉન કી ઈતાઅત કરતી હોં, ઔર મર્દોં કે પીઠ પીછે ભી અપને નફસ ઔર ઉન કે માલ કી હિફાઝત કરતી હૈં, યાની અપની અસ્મત ઔર ઘર કે માલ કી હિફાઝત જો ઉમૂરે ખાના દારી મેં સબ સે અહેમ હે, ઉન કે બજા લાને મેં ઉન કે લિએ મર્દોં કે સામને ઔર પીછે કે હાલાત બિલકુલ મસાવી હૈં, યે નહીં કે ઉન કે સામને તો એહતેમામ કરેં ઔર ઉન કી નઝરોં સે ગાઈબ હો તો ઈસ મેં લાપરવાહી બરતેં. (ખુલાસા તફસીર મઆરેફુલ કુર્આન જિલ્દ ૨ સફા ૩૯૯)

જો સાલેહાત ઔર અલ્લાહ કી ઈબાદત ગુઝાર બંદિયાં હૈં, જો અપને નમાઝ, રોઝે, દીન, કી પાબંદ રહે વો નેક બન સકતી હૈં, જો અલ્લાહ કા હક અદા કરેંગી વહી ખાવિદ કા હક અદા કર સકતી હૈં, જો અલ્લાહ તઆલા કી નાફરમાની કરેં વો કિસી કી મુતીઆ (ઈતાઅત કરને વાલી) નહીં બન સકતી.

કિસી વકત કી નમાઝ ના છોળેં ના દેર સે પઢેં, વકત કે દાખિલ હોતે હી નમાઝ કી તૈયારી શુરૂ કર દેં, નિહાયત અચ્છી તરહ ખૂબ સુન્નતોં ઔર મુસ્તહબ્બાત કા ખયાલ રખતે હુવે આહિસ્તા આહિસ્તા જી લગા કર ધ્યાન

રખતે હુવે કે અલ્લાહ તઆલા કો મેં દેખ રહી હું, અહકમુલ હાકેમીન રબ્બુલ આલમીન કી બારગાહ મેં મેં ખળી હું, યા વો મુજે દેખ રહે હૈં, ઈસ તરહ નમાઝ પઢે.

ઔર કુર્આન કરીમ કી તિલાવત કરે, અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા કે ઝિક્ર કા એહતેમામ કરે, હર છોટે બળે ગુનાહ સે અપને આપ કો બચાને કી કોશિશ કરે ઔર ઈસ બાત કા ખાસ ખયાલ રખે,

કે કોઈ ના મહેરમ મર્દ આપ કે જિસ્મ કે કિસી હિસ્સે કો ના દેખ સકે, આપ કા જિસ્મ, આપ કા એક એક બાલ અલ્લાહ તઆલા ને આપ કો અમાનત કે તૌર પર દિયા હે, અગર આપ ને ઈસ અમાનત કી હિફાઝત કી ઔર હર ના મહેરમ મર્દ સે ચાહે વો દેવર હો યા ખાલા ઝાદ યા મામુ ઝાદ હો, નૌકર હો, કોઈ ભી મર્દ જિસ સે આપ કે ઔર સારે આલમ કે પૈદા કરને વાલે અલ્લાહ તઆલા ને પરદે કા હુકમ દિયા હો, ઉસ સે અપને જિસ્મ કો છુપાએ રખે ઔર હર છોટે બળે ગુનાહ સે બચને કી કોશિશ કરે. જો ગુનાહ હો જાએ ફૌરન તૌબા કર લે તો ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા નેક બંદિયોં મેં શામિલ હો જાએગી

અગર બમજબૂરી બાહર જાના ભી પળે તો ઈસ તરહ બાહર નિકલે કે આપ કે જિસ્મ કે કિસી હિસ્સા કો કોઈ ના મહેરમ ના દેખ સકે, અગર ઉસ ને આપ કો દેખા તો વો ગુનેહગાર હુવા ઔર આપ બે પરદા ગઈ તો આપ ને અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા કો નારાઝ કિયા. ખુદ ગુનાહ કરકે ઔર દૂસરે કો ગુનાહગાર કરને કા ઝરિયા બન ગઈ,

ઈંડે દિલ સે ગૌર કીજિયે અગર એક ઔરત બેપરદા નિકલતી હે, મિસાલ કે તૌર પર ૧૦૦ આદમિયોં ને ઉસ કે જિસ્મ કો ઉસ કે ખુલે હુવે બાલોં કો, ઉસ કે



કપળોં કો દેખા, ભૂકી નિગાહોં સે ઉસકો તાળા, લલચાઈ હુવી નઝરોં સે ઉસ પર ગૌર કિયા, ઔર ગલત સોચ મેં મુખ્તેલા હુવે તો ૨૦૦ આંખેં આદમિયોં કી અલ્લાહ અઝઝા વ જલ્લ કો અલ્લાહ જલ્લે જલાલહુ વ અમ્મ નવાલહુ કી નાફરમાની મેં મુખ્તેલા કરને કા ઝરિયા બન ગઈ.

અબ જબ ઉસ ને અલ્લાહ તઆલા કો નારાઝ કિયા તો ઉસ કા શૌહર ઉસ પર કેસે મહેરબાન હો સકતા હે. ઉસ કી ઔલાદ કયૂં કર ઉસ કી બાત માન સકતી હે.... હર ચીઝ મેં યે પરેશાની હી દેખેગી, કયૂંકે ઉસ કા પૈદા કરને વાલા ખાલિક વ માલિક ઉસ સે નારાઝ હો, તો સબ સે પેહલે અલ્લાહ તઆલા સે માફી માંગની હોગી ઔર અપને આપ કો નેક બનાના હોગા, હર છોટે બળે ગુનાહ સે અપને આપ કો બચાના હોગા.

જો ઔરત અપને પૈદા કરને વાલે માલિક કે હુકમ કો માનને વાલી બન ગઈ, હઝરત મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે અખ્લાક કી પૈરવી કરને વાલી બન ગઈ તો વો ઈન્સાનિયત કે શર્ફ સે માલા માલ હો ગઈ, ઉસ કા નફસ મુહઝઝબ હો ગયા. વો ઉન્સ વ ઉલ્ફત કા મુજસ્સમા ઔર મોહબ્બત વ ઉખુવ્વત કા પુત્લા બન ગઈ.

તો વો દૂસરોં કે ખાતિર તકલીફ બરદાશત કર સકતી હે, સહેલિયોં ઔર અઝીઝ રિશ્તાદારોં સે નિબાહ કરને કી ખૂગર હે.

ઉસ સે જો કરીબ હોગા વો ખુશ રહેગા, ઉસ કી ઉલ્ફત ઔર મોહબ્બત ઘર વાલોં કો, પળોસિયોં કો, રિશ્તાદાર ઔરતોં કો ગુરવીદા કર લેગી.

અગર કિસી શખ્સ કા ઐસી ઔરત સે નિકાહ હો ગયા તો ઉસ કે અખ્લાકે હસના ઔર આમાલે સાલેહા કી

વજા સે જિંદગી ભર ખુશ રહેગા.

અગર ઉસ કા ખયાલ ના રખા ગયા તો દુનિયાવી જિંદગી સરાપા મુસીબત બન જાએગી. અગર ઔરત નેક બન ગઈ તો ઉસકા દરજા વ મરતબા મદર્દો સે ભી ઉંચા હો જાએગા ઔર વો જન્નત મે મદર્દો સે ભી પહેલે જાએગી.

## ✽ ઔરત કા જન્નત મેં ✽ મદર્દો સે પહેલે પહોંચના

ફરમાયા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને કે અય બીવિયો! યાદ રખો તુમ મેં સે જો ઔરતે નેક હૈ વો નેક મદર્દો સે પહેલે જન્નત મેં જાએગી. જબ શૌહર જન્નત મેં આએંગે તો યે ઔરત ગુસ્લ કરકે ખુશ્બૂ લગા કર શૌહરો કે હવાલે કર દી જાએગી. સુખ ઔર ઝર્દ રંગ કી સવારિયોં પર ઔર ઉન કે સાથ એસે બચ્ચે હોંગે જેસે બિખરે હુવે મોતી.

હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત થાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહિ ફરમાતે હૈં કે બીવિયો! ઔર કૌન સી ફઝીલત યાહતી હો, જન્નત મેં મદર્દો સે પહેલે તો પહોંચ ગઈ. હાં નેક બન જાના શર્ત હૈ ઔર યે કોઈ મુશ્કિલ નહીં. (બહિશતી જેવર) દેખિયે નેક બન જાને મેં કિતની ફઝીલત હૈ. બકૌલ કિસી શાઈરા કે,

મુહમ્મદ(સ.અ.વ)કી શરીઅત પર સરે તસ્લીમ ખમ કર દો  
ઈશારા હો તો અપને હાથ અપના સર કલમ કર દો

નહીં જુકતા જો સર અલ્લાહ કે અહેકામ કે આગે  
ઉસે જુકના પળેગા નાતવાં અસ્નામ કે આગે

અદબ સે ચૂમ કર કુર્આન કો રખ લો પેશાનિયો પર  
સુકૂને દિલ કા સરમાયા હે રખ લો અપને સીનો પર

✽ જો એક કી બંદી નહીં બનતી ✽  
ઉસે હઝારોં કી બાંદી બનના પળતા હે  
મેરી મોહતરમ બેહનો! જો એક કી બંદી નહીં  
બનતી ઉસકો હઝારોં કી બાંદી, નૌકરાની બનના પળતા  
હે, જો ઔરત બિલકુલ બે પરદા યા બગૈર શરઈ તર્જ કે  
યાની બગૈર બુરકા કે બાહર નિકલતી હે ઔર અલ્લાહ કે  
હેકમ કો નહીં માનતી, આપ યે ના સમજે કે વો આઝાદ  
હે, યાદ રખિય! જો એક અલ્લાહ કી ગુલામી મેં નહીં ઉસ  
કો સૈકળોં ઔર હઝારોં કી ગુલામી ઈજ્તિયાર કરની  
પળતી હે. જો એક કા હો જાએ એક કી ગુલામી ઈજ્તિયાર  
કર લે ઉસકો સબસે આઝાદી મિલ જાતી હે, ઔર ઉસ કા  
દિલ અલ્લાહ તઆલા સુકૂન સે ભર દેતે હે, આજ હર  
એક કિસી કી કેદ મેં ગુલામી મેં ચલ રહા હે.

એક બે પરદા ખાતૂન સે આપ પૂછિયે : કે આપ કો  
બુરકા પહેનને મેં કયા ચીઝ માનેઅ હે? આપ પરદા ક્યું  
નહીં કરતી ? વો કહેગી મુઆશરા કી વજા સે, રિશતાદારોં  
કી વજા સે, ખાનદાન કે રિવાજ કી વજા સે, માલૂમ હુવા કે  
વો અહકમુલ હાકેમીન કી ગુલામી છોળ કર મુઆશરા કી  
ગુલામ હે.

કૌમ કી, કબીલા કી, ખાનદાન કી, મેનેજર કી,  
પ્રિન્સિપલ કી, ડાયરેક્ટર કી, ફર્મ કી, કંપની કે રૂલ્ઝ કી,  
સુસરાલ કી, સહેલિયોં કી, દફતરોં મેં કલર્કી મન્સબ પર  
બેઠ કર અફસરોં કી, સેલ્સ ગર્લ મોડલ ગર્લ બન કર  
ગ્રાહકોં કી, એકાઉન્ટન્ટ બન કર સેઈોં કી, વેટર્સ બન કર

રેસ્ટોરન્ટ કે માલિકોં કી, રૂમ અટેન્ડન્ટ બન કર હોટલ કે મુસાફિરોં કી, એર હોસ્ટિસ બન કર હવાઈ જહાઝ કે લાખોં મુસાફિરોં કી, પ્રાઈવેટ સેક્રેટરી બન કર અજનબી મદોં કી, રિસેપ્શનિસ્ટ ઔર ઈસ્ટેકબાલિયા કી સીટ પર બેઠ કર તમામ આને જાને વાલોં કી, હૉલી-ડે-ઈન મેં મુલાઝેમા બન કર મહેમાનોં કી, ઈસ તરહ યે ઔરત લાખોં કી ગુલામ બન ગઈ, સિફ એક અહકમુલ હાકેમીન કી ગુલામી છોળ કર.

ઈસી કો હઝરત મૌલાના મુફતી તકી ઉસ્માની સાહબ દામત બરકાતુલ્લુમ અપને વઅઝ “આઝાદિએ નિસ્વાં કા ફરેબ” મેં ફરમાતે હૈં:

આઝાદી કે દિલ ફરેબ નારોં કી આળ મેં ઔરત કો ઘસીટ કર સળકોં પર લાયા ગયા, ઉસે દફતરોં મેં કલકી અતા કી ગઈ, ઉસે અજનબી મદોં કી પ્રાઈવેટ સેક્રેટરી મન્સબ બખ્સા ગયા, ઉસે સ્ટેનો ટાઈપિસ્ટ બનને કા એઝાઝ દિયા ગયા.

ઉસે તિજારત ચમકાને કે લિએ “સેલ્સ ગર્લ” ઔર મૉડલ ગર્લ બનને કા શર્ફ બખ્સા ગયા ઔર ઉસ કે એક એક ઉઝવ કો બરસરે બાઝાર રુસ્વા કરકે ગ્રાહકોં કો દાવત દી ગઈ કે આઓ હમ સે માલ ખરીદો.

યહાં તક કે વો ઔરત જિસ કે સર પર દીન કી ફિતરત ને ઈઝઝત વ આબરૂ કા તાજ રખા થા ઔર જિસ કે ગલે મેં ઈફફત વ અસ્મત કે હાર ડાલે થે, તિજારતી અદારોં કે લિએ એક શો પીસ ઔર મદ કી થકન દૂર કરને કે લિએ એક તફરીહ કા સામાન બન કર રેહ ગઈ.

આજ યૂરોપ ઔર અમેરીકા મેં જા કર દેખિયે....

તો દુનિયા ભર કે તમામ નિયલે દરજે કે કામ ઔરત કે સુપુર્દ હૈં, રેસ્ટોરાનોં મેં કોઈ મદ વેટર મુશ્કિલ સે

નજર આએગા, વરના યે ખિદમત તમામ તર ઓરતે અંજામ દે રહી હૈ. હોટલોં મેં મુસાફિરોં કે કમરે સાફ કરને મેં, ઉનકે બિસ્તર કી ચાદરે બદલને ઓર રૂમ અટેન્ડન્ટ કી ખિદમત તક તમામ તર ઓરતોં કે સુપુર્દ હૈ. દુકાનોં પર માલ બેચને કે લિએ મદદ કમ નજર આએગે, યે કામ ભી ઓરતોં હી સે લિયા જા રહા હૈ. દફતિર કે ઈસ્તેકબાલિયોં પર આમ તૌર પર ઓરતેં હી તઈનાત હૈ. ઓર બેરે સે લે કર કલર્ક તક કે તમામ મનાસિબ ઝિયાદા તર ઈસી સિન્કે નાજુક કે હિસ્સે મેં આતે હૈં જિસે ઘર કી કેદ સે આઝાદી અતા કી ગઈ હૈ.

નહીં જુકતા જો સર અલ્લાહ કે અહેકામ કે આગે  
ઉસે જુકના પળેગા નાતવાં અસ્નામ કે આગે

## ❀ નઈ તહેઝીબ કા અજીબ ફલ્સફા ❀

નઈ તહેઝીબ કા અજીબ ફલ્સફા હૈ કે અગર એક ઓરત અપને લિએ ઓર અપને શૌહર કે લિએ અપને બચ્ચોં કે લિએ ખાના તૈયાર કરતી હૈ, તો યે રજઅત પસંદી ઓર દકયાનૂસિયત હૈ.....

અગર વહી ઓરત હવાઈ જહાઝ મેં એર હોસ્ટિસ બન કર સૈકળોં ઈન્સાનોં કી હવસ્નાક નિગાહોં કા નિશાના બન કર ઉનકી ખિદમત કરતી હૈ તો ઈસકા નામ આઝાદી ઓર જિદત પસંદી હૈ.

અગર ઓરત ઘર મેં રેહ કર અપની માં, બાપ, બહેન ભાઈયોં કે ખાના દારી કા ઈન્તેઝામ કરે, તો યે કેદ ઓર ઝિલ્લત હૈ લેકિન દુકાનોં પર સેલ્સ ગર્લ બન કર અપની મુસ્કુરાહટોં સે ગ્રાહકોં કો મુતવજ્જે કરે, યા દફતિર અપને અફસરોં કી નાઝ બરદારી કરે તો યે આઝાદી ઓર

એઝાઝ હે. إِنَّ إِلَهَهُ وَرَأْسَهُ

અબ અગર ઔરત ઘર કા કામ કરતી હે ઔર અપને શૌહર ઔર બચ્ચો કે લિએ ખાના પકાતી હે તો ઉસ પર ઉસ કે લિએ આલા તરીન અજર વ સવાબ લિખા જાતા હે લેકિન આજ કી ઉલ્ટી તહેજીબ કા ફેસ્લા યે હે:

કે ઔરત કો ઘર મેં બેઠના ઔર કામ કાજ ઘર કા તો રજઅત પસંદી, દકયાનૂસિયત ઔર પુરાના તરીકા હે, ઔર યે ઔરત કો ઘર કી ચાર દીવારી મેં કેદ કરના હે, લેકિન અગર વહી ઔરત હવાઈ જહાઝ મેં એર હોસ્ટિસ બન કર ૪૦૦ આદમિયોં કો ખાના ખિલાએ, ઔર ઉન કે સામને ટ્રે સજા કર લે જાએ, ઔર ૪૦૦ આદમિયોં કી હવસ્નાક નિગાહોં કા નિશાના બને, એક શપ્સ ઉસ સે કોઈ ખિદમત લે રહા હે, દૂસરા શપ્સ ઉસ સે કોઈ ખિદમત લે રહા હે, ઔર બાઝ ઔકાત ખિલા વજે ખિદમત લેતે હૈં, કોઈ ખાસ ઝરૂરત નહીં હોતી, કિસી ને બેલ બજા કર ઉસ કો બુલાયા ઔર ઉસ સે કહા કે યે તકયા ઉઠા કર દે દો, ઈસ ખિદમત કા નામ આજ કી જદીદ તહેજીબ મેં આઝાદી હે. ઔર અગર વહી ઔરત ઘર મેં અપને શૌહર અપને બચ્ચો ઔર અપને બહેન ભાઈયોં કે લિએ યે ખિદમત અંજામ દે તો ઉસ કા નામ “દકયાનૂસિયત” હે ઔર યે તરક્કી કે ખિલાફ હે.

અગર વહી ઔરત હોટલ મેં “વેટર” બની હુવી હે, ઔર દિન રાત લોગોં કી ખિદમત અંજામ દે રહી હે, ખાના ખિલા રહી હે, તો વો “આઝાદી નિસ્વાં” કા એક હિસ્સા હે. યા વો કિસી કી સેક્રેટરી બન જાએ. યા વો ઔરત કિસી કી સ્ટેનો ગ્રાફર બન જાએ, યે તો આઝાદી હે, ઔર અગર વહી ઔરત ઘર મેં રેહ કર અપને શૌહર અપને બચ્ચો ઔર અપને માં બાપ કે લિએ યે કામ કરે તો

ઈસ કો “દકયાનૂસિયત” કા નામ દે દિયા ગયા હે.

અકલમંદી કા નામ જૂનું રખ દિયા જૂનું કા નામ અકલમંદી  
જો ચાહે આપ કા હુસ્ને કરિશમા સાઝ કરે

ખુલાસા: યે હે કે મુસલમાન બેહનો! ઈસ દુનિયા  
કી ઝિંદગી મેં બેકેદ કોઈ નહીં, કોઈ અલ્લાહ તઆલા કી  
કેદ મેં હે, કોઈ શૈતાન કી કેદ મેં હે, કોઈ નફસ કી કેદ મેં  
હે, કોઈ મુઆશરા કી કેદ મેં હે. કેદ સે ખાલી કોઈ નહીં!

યે ફેસ્લા આપ કો કરના હે કે યે હર ઈન્સાન કા  
અપના કામ હે કે કૌનસી કેદ ઉસે મતલૂબ હે?

જોશ મલીહાબાદી..... ને કિતને પ્યારે  
અશઆર કહે થે.

આલમે નિસ્વાં પર કાલી રાત જબ છા જાએગી

યે તેરે માથે કી બિંદી સુબ્હ કો શર્માએગી

ઔરતેં બેયેંગી જબ સ્ટેજ પર બા રકસ વ યંગ

અપની આંખોં કી લગાવટ, અપને રુખ્સારોં કા રંગ

ઉન કે આગે હર નયા મૈદાન હોગા જલ્વા ગાહ

ઔર તેરા સ્ટેજ હોગા સિફ શૌહર કી નિગાહ

❀ તરક્કી યા તબાહી..... ❀

“હમ કો ઈસ સે ઈન્કાર નહીં કે રોટી હોટલોં મેં  
ભી ખાઈ જા સકતી હે. રાતેં કલ્બોં મેં ઔર સિનેમા ઘરોં  
મેં ભી ગુઝારી જા સકતી હૈં. ખબર ગીરી વ તીમારદારી  
અસ્પતાલ ઔર નર્સિંગ હોમ મેં ભી મિલ જાતી હે.

અલા હાઝલ ક્રિયાસ યે ભી મુમકિન હે કે  
ઈન્આમાત ઔર તમગોં કા લાલચ દિલા કર (જૈસા કે રૂસ

મેં ક્રિયા જાતા હે) ઔરતોં સે બચ્ચે ભી જન્વા લિયા કરે ઔર સરકારી પરવરિશ ગાહોં મેં કિરાયા કી નસોં કે ઝરિયે સે ઉન બચ્ચોં કી પરવરિશ ભી કરા લિયા જાએ. લેકિન ઈસ કો ખૂબ યાદ રખિયે કે હોટલ મેં જીને ઔર અસ્પતાલ મેં મરને કી યે જિંદગી ના તો ખાનદાન કી જિંદગી કા બદલ હો સકતી હે ઔર ના તન્ખવાહ ઔર એલાઉન્સ કી ખાતિર જને હુવે બચ્ચોં ઔર સરકારી પરવરિશ ગાહોં મેં કિરાએ પર ઉગાઈ નસ્લોં સે કોઈ કૌમ બન સકતી હે.

આદમી સાઝી ઔર જૂતા સાઝી કે કામ મેં ઝમીન આસમાન કા ફર્ક હે. આપ જિસ તરહ ઈન્આમાત ઔર ઉજરત કે બલ પર કારખાનોં મેં જૂતે તૈયાર કરા સકતે હૈં, અગર વહી તરીકા આપ ને આદમી સાઝી કે લિએ ભી ઈખ્તિયાર કર લિયા તો આદમિયોં કી શકલ કી એક મખ્લૂક તો ઝરૂર તૈયાર હો જાએગી, લેકિન વો આદમિયત કે તમામ અવસાફ સે યકસર ખાલી હોગી. જો આદમી બાટા BABA કે જૂતોં કી તરહ તૈયાર કિએ જાએગે વો પાંવ મેં પામાલ કિએ જાને કે લિએ તો અચ્છે રહેંગે, લેકિન ઝમીન કી ખિલાફત મેં ઉન કો કોઈ હિસ્સા હો, યે નામુમકિન હે. (માખૂઝ અઝ મુસલમાન ઔરત દો રાહે પર, મૌલાના અમીન એહમદ અહસન ઈસ્લાહી)

અકબર મરહૂમ કયા ખૂબ ફરમા ગએ:

હુવે ઈસ કદર મોહઝઝબ કભી ઘર કા મુંહ ના દેખા

કટી ઉમ્મ હોટલોં મેં મરે હસ્પતાલ જા કર

“યે તો યકીની અમ્મ હે કે ઔરત મઆશી હેસિયત સે લાખ આઝાદ હો જાએ મગર વો કિસી ભી સૂરત મેં મર્દ કી હાકમિયત સે બાહર નહીં હો સકતી.

કયૂંકે દુનિયા કી કદીમ તરીન તારીખ સે મૌજૂદા



દૌર તક કોઈ ઝમાના એસા નહીં ગુઝરા હે જિસ મેં  
ઔરતોં ને મદોં પર ગલ્બા પા લિયા હો. યે ઈસ બાત કા  
તારીખી સુબૂત હે કે કારકુનાને કુદરત ને ઔરત કી  
પેશાની પર સરે નોશત ઈતાઅત લિખ દિયા હે.

યે હે الرَّجَالُ قَوَامُونَ عَلَى النِّسَاءِ કા ખુદાઈ ફેસ્લા જો  
કભી નહીં બદલ સકતા ઔર જો ભી ઈસ અબદી વ  
સર્મદી ફેસ્લોં કો બદલને કી કોશિશ કરેગા ઉસ કો મુંહ કી  
ખાની પજેગી. (માખૂઝ અઝ મુસલમાન ઔરત)

## ✽ શૌહર કે મિઝાજ કો પહેચાનિયે ✽

દૂસરી બાત યે હે કે શૌહર કી ઈતાઅત કરે ઔર  
શૌહર કે મિઝાજ કી રિઆયત કા એહતેમામ કરે. શૌહર  
કી હર જાઈઝ બાત કો ઈઝઝત સે માન લે, અદબ સે  
સુને, જી હાં કહે ઔર ફિર ઉસ પર અમલ કરે.

શૌહર જબ આપ સે બાત કર રહા હો સબ કામ  
છોળ કર ઉસ કી બાત કી તરફ મુતવજ્જે હોના ચાહિયે,  
બીચ મેં બિલકુલ ના બોલે, યે વૈસે ભી આદાબ કે બિલાફ  
હે. જબ બાત પૂરી હો જાએ ઔર કોઈ બાત સમજ મેં ના  
આઈ હો તો પૂછ લે. ઈસ તરહ અદબ સે બાત સુને કે યે  
ચંદ દિનોં કા મહેમાન હે. અકસર એસા હોતા હે કે કિસી  
બાત કો સમજને કે લિએ, સુનને વાલી બીચ મેં બોલ દેતી  
હે ઈસી બાત કો સમજને કે લિઅ, હાલાંકે અગર વો ના  
બોલતી તો ભી આગે એસી બાત આતી જો ઉસ કે સવાલ  
કા જવાબ બન જાતી, ઔર ઉસ કે બોલને સે બાત બાઝ  
અવકાત બઢ જાતી હે.

બાઝ અવકાત બાત કહાં સે કહાં ચલી જાતી હે.  
બાઝ અવકાત શૌહર કો યા કિસી સામને વાલે કો ગુસ્સા  
મેં લાને કા સબબ બન સકતી હે, ઈસ લિએ અદબ યહી

હે કે ખામોશી સે પૂરી બાત સુનની ચાહિયે, બીચ મેં બિલકુલ ના બોલના ચાહિયે. હાં અગર કોઈ બાત સમજ મેં નહીં આઈ તો બાત પૂરી હોને કે બાદ પૂછ લે.

ઔર સુન કર ઈતાઅત કરના ચાહિયે ઉસ કી બાત માનની ચાહિયે.

હઝરત કારી મુહમ્મદ તૈયિબ સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને અપને વઅઝ મેં ફરમાયા:

ઔરત કે ઝિમ્મા ઈતાઅત વાજિબ હે. ઔરત કા કામ યે હે કે કામિલ ઈતાઅત કા બરતાઓ કરે.

ઔર અપને ખિલાફ ભી હો તો સુનને કી આદત ડાલે, યે ના હો કે શૌહર ને મિઝાજ કે ખિલાફ બાત કહી ઔર ઉસ કી નાક ચઢી હુવી હે, એક કા ચાર જવાબ દેને કો તૈયાર. ઈસ સે બે મોહરી પૈદા હો જાતી હે. યે વાકેઆ હે કે ઘર કી ગાળી જબ ચલતી હે જબ ઔરત ખાવિંદ કી મુતીઆ હો યાની બાત માનને વાલી હો, શૌહર કી હર બાત પર હાં કહેને વાલી હો, ઔર ખાવિંદ ઔરત કા મુતીઅ બન જાએ. મગર મુતીઅ કબ બનેગા?

જબ ઔરત ઈન્તેહાઈ મોહબ્બત ઔર ઈસાર કા બરતાવ કરેગી. ઈતાઅત, ઈતાઅત કો ખેંચતી હે. સર્કશી કરેગી તો શૌહર કે દિલ મેં ભી નફરત પૈદા હો જાએગી.

અગર કોઈ બીવી યે ચાહતી હે કે મેરા શૌહર બિલકુલ મેરે કહેને મેં રહે, મેરા ગુલામ બન જાએ. તો યાદ રખિયે:

ગુલામ બનાના ગુલામ બનને સે હોતા હે, પહેલે ખુદ અમલન બાંદી બન કર દિખાએ, વો ખુદ બખુદ ગુલામ બન જાએગા, ઈતાઅત સે રાહત હોતી હે. જિતની ઉસકી ઈતાઅત કી જાએગી, વો ભી ઉસ કી ઈતાઅત કરેગા.

તો ઔરત કા ફર્જ હે કે ૨૪ ઘંટા ઈસકી ફિક મે રહે કે કિન ચીજોં સે મેરા શૌહર નાખુશ હોતા હે, કિન બાતોં સે કિન લિબાસ સે, કિસ કામ સે ઉસ કો તકલીફ પહોંચતી હે, વો મેં બિલકુલ ના કરું, ના શૌહર કે સામને ના ઉસ કી ગૈર મૌજૂદગી મેં.

ઔર જિસ ચીજોં સે વો ખુશ હોતા હે, ઉસ કો ઈખ્તિયાર કરું, જિસ લિબાસ કો પહેનને સે શૌહર ખુશ હોતા હે વો પહેનું, જિસ બોલ સે વો ખુશ હોતા હે ઉસ બોલ કો બોલું, જિસ કિસ્મ કે ખાને સે વો ખુશ હોતા હે વેસા પકાઉં, જિસ જગા જાને સે નાખુશ હોતા હે વહાં ના જાઉં, તાકે ઉસ કા દિલ ખુશ હો જાએ ઔર મેં ઉસ કી આંખોં કી ઠંડક બન જાઉં.

જિતના વો રાજી હોગા ઉતના હી મુજ પર મહેરબાન હોગા, ઔર શૌહર કી યે ઝિમ્માદારી હે કે વો યે દેખે કે ઉસ કી બીવી કી ઝહેનિયત ક્યા હે? કિન ચીજોં સે યે ખુશ હોતી હે વો ચીઝ લા કર દે. યે કોઈ બુરી બાત નહીં હે કે અપની બીવી કો રાજી કરને કે લિએ ઉસ કી જાઈઝ ખ્વાહિશાત કો પૂરા કરે. આખિર ઉસ કા ભી તો હક હે, વો ઘર મેં આતી હે અપને જઝબાત લે કર આતી હે, અપને ખયાલાત વ એહસાસાત લે કર આતી હે. અગર ખાર્વિંદ ઈન જઝબાત કી રિઆયત નહીં કરેગા તો ક્યા મહેલ્લા વાલે રિઆયત કરેંગે?

યે ખાર્વિંદ કા ફર્જ હે..... જાનેબીન સે જબ યે બાત હોગી, તો ઘર કી ગાળી ઉમ્દગી કે સાથ ચલેગી. ફિર સુકૂન વ મોહબ્બત ઔર બાહમી મવદત પૈદા હો જાએગી. (માખૂઝ અઝ વઅઝ હઝરત કારી સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ)

## ✽ શૌહર કી તારીફ ✽

### ઔર ઉસ કી મોહબ્બત

તીસરી ચીઝ શૌહર કી મોહબ્બત ઔર ઉસ કી તારીફ હે. શૌહર કે રિશતાદારોં સે દિલી મોહબ્બત રખે ઔર ઝબાન સે ઉન કી તારીફ કરે, ચૂકે જબ ઘર મેં બહુ આઈ હે તો ખાનદાન કી નાદાન ઔરતેં બરતન બજને કી આવાઝોં કા શિદત સે ઈન્તેઝાર કરતી હેં, અલ્લાહ તઆલા એસી ઔરતોં કો હિદાયત દે.

કે અબ કિસી કી બેટી ઘર મેં રોટી ખાએગી તો ફલાની..... કા પતા ચલ જાએગા કિતને પાની મેં હે?

ઈસ લિએ હર જગા ઝબરદસ્તી પૂછા જાતા હે કયા હાલ હે? બહુ સે ઉગલવાયા જાતા હે કેસા પાયા?

ઔર લબકી કી નાદાન માં ખુદ બચ્ચી કો પહેલે હી દિન સે ચુગલી, ગીબત, એબ જૂઈ કી આદત ડલવા દેતી હે ઔર નઈ દુલ્હન સે ટટોલ કર ઔર કુરેદ કર અંદર કી બાતેં નિકલવાઈ જાતી હેં. ખુરુચ ખુરુચ કર સાસ કે ઘર કે હાલાત, ઉસ કી બુરાઈયાં પૂછી જાતી હેં?

અબ યે લબકી નનિયાલ વાલોં કે ઘર જાતી હે ઔર વહાં સાસ કે ઘર કા નકશા ઈતના ભદા ઔર બુરા બના કર પેશ કરતી હે, ઔર સાસ નનદ ભાવજ કી એક એક કમી, કોતાહી, નાદાની કો બળી બુરાઈયાં બના કર પેશ કરતી હે ઔર પુરાની ઔરતોં ને તો ઈન બાતોં કો નમક મિર્ય લગા કર ચાર બાતેં અપની તરફ સે બના કર પેશ કરને મેં પી.એચ.ડી. ટૈક્ષોસ યૂનિવરસિટી ઔર આક્ષફોર્ડ સે ઉસ કી ખાસ તરબિયત હાસિલ કી હોતી હે ઔર અપને ઈસ ફન મેં ઉસ મેં ખાસ માહિર ઔર મશશાક હોતી હે ઔર ફિર ઈસી લબકી કી સાસ કો કિસી

ના કિસી તરફ બતલાતી હે. એસી ઓરતે ફૂંડતી હે જિન કો કેહને સે લગ્નકી કી સાસ તક બાત પહોંચ જાએ તાકે આગ પર પેટ્રોલ કા કામ દે કે તુમ્હારી ફલાની બહુ..... ને તુમ્હારે ઘર કે મુતાલિલક યે બાત કહી.

ફિર ઉન્હી બાતોં પર ઝગળે, નાચાકિયાં, તલ્ખિયાં, તુર્શરૂઈયાં, અદાવતે, દુશમનિયાં, દૂરિયાં, પૈદા હો કર તલાક વ ખુલઅ પર ખત્મ હોતી હે યા ફિર ઉમ્ર ભર કે લિએ મિયાં બીવી મેં અદાવત, મુખાલેફત પૈદા હો જાતી હે ક્યૂંકે ફિર સાસ બેટે કો બતાતી હે કે તુમ્હારી બીવી ને હમારે ઘર કે મુતાલિલક યે કહા, યે કહા, ફલાં ગવાહ હે?

ફલાં ને સુના હે? ઓર ફલાં ઓરત ને યે બાત કહી હે જો ઈતની નેક હે કે જૂટ નહીં બોલ સકતી, બિલકુલ તુમ્હારી બીવી ને યે કહા હોગા.

અબ શૌહર કે દિલ મેં બીવી કે ખિલાફ જઝબાત ભળકે યા માં કે ખિલાફ ઓર દોનોં ઝહેરે કાતિલ હે.

લેહાઝા બીવી કો ચાહિયે કે શૌહર કી....., ઉસ કે ઘર કી..... ઉસકે વાલદૈન કી..... ઉસ કે તમામ રિશતેદારોં કી..... ખૂબ જાઈઝ તારીફ કરે ઓર ઉસ કી ગૈર મૌજૂદગી મેં ભી જબ રિશતાદારોં કે ઘર મેં જાએ તો ભી કિસી કે પૂછને પર બુરાઈ કો બિલકુલ બયાન ના કરે, જિતની હો સકે સચ્ચી તારીફ કો બયાન કરે.

ઈસ સે મિયાં બીવી મેં ભી મોહબ્બત પૈદા હોગી, સાસ કો જબ પતા ચલેગા નનદ જબ સુનેગી કે હમારે ઘર કી બાહર તારીફે હો રહી હે, હમારી નાક ઉંચી હો રહી હે, ભાભી કે આને સે હમારી ઈઝઝત બઢી તો વો ખુશ હો કર ભાભી ઓર બહુ કે લિએ ભી અપને દિલ મેં ખૈર સુગાલી, નેક અંદેશી ઓર ખુશ બખ્તી કે જઝબાત કો

જગા દેગી, ઔર અપને ભાઈ ઔર બેટે સે કહેગી માશા અલ્લાહ....., અલ્લાહ તઆલા ને તુમકો બહોત અચ્છી બીવી દી હે ઔર ફિર ઔરતે તારીફ કરને પર આતી હૈ તો આસમાનોં તક પહોંચા દેતી હૈ ઔર કિસી કી બુરાઈ કરતી હૈ તો ઉસે છુપને કે લિએ ઝમીન ભી જગા નહીં દેતી.

લેહાઝા સાસ ઔર શૌહર કે ભેદોં કો ખોલના ઉન કી બુરાઈયાં બયાન કરના, ગીબત કરના સખ્ત ગુનાહ મેં દાખિલ હે ઔર યે સબ બાતેં ઘર કે નામ નમૂદ, ખાનદાન કી કરામત ઔર નેક બીવી કે આલી અખ્લાક કે મુનાફી હે

અબ શૌહર જબ વાલેદા ઔર બહેન સે અપની બીવી કી તારીફ સુનેગા તો ઝરૂર ઉસ શૌહર કે દિલ મેં ઉસ બીવી કે લિએ મોહબ્બત ઔર ઉલ્લૈત મવદત ઔર અપનાઈયત પૈદા હોગી. ઔર ફિર મિયાં બીવી દોનોં ખુશ વ ખુર્મ રેહ કર ઈસ દુનિયા કી જિંદગી કો આખેરત કી તૈયારી મેં ગુઝારેંગે ઔર નઈ નસ્લ કો દુનિયા ભર મેં દીન ફૈલાને વાલે ઈસ્લામી મુજાહેદીન બનાને કી તૈયારી કરને મેં લગ જાએંગે ઔર ખુશી કે પુરસુકૂન વ શાનદાર લહેલહાતે હુવે સાએ મેં મિયાં બીવી ઈતમેનાન ઔર સુકૂન સે બાઈઝઝત વ ખુશહાલ જિંદગી ગુઝાર સકેંગે.

યે શૌહર કી તારીફ..... ઔર ઉસ કે ઘર કી ખૂબિયાં બયાન કરને કા એક અહેમ ફાયદા હે, લેકિન અગર મિયાં બીવી અલગ રહેતે હોં, સાસ વ નનદ, દેવરાની, જેઠાની સાથ ના રેહતી હોં, ઈસકે બાવજૂદ શૌહર કી તારીફ, અપની મોહબ્બત કા ઈઝહાર કરના, દિલ કી ગહેરાઈયોં સે શૌહર કો અપના મેહબૂબ સમજના ઉસ કા દૂસરા ફાયદા યે હે કે:

એસે મિયાં બીવી જિન મેં મોહબ્બત તબઈ તૌર સે

ના હો યા મોહબ્બત કમ હો

ઈસ તરહ બરતાવ કરને સે મોહબ્બત બઢ જાતી હે  
 ઓર ફિર મિયાં બીવી આપસ મેં શીર વ શકર હો જાતે હૈ,  
 ઈસી લિએ ઈસ્લામ મેં બીવી કો યહી તાલીમ દી ગઈ હે કે  
 બીવી ના તકલ્લુફ અપની મોહબ્બત શૌહર કો દિખલાએ  
 કે “મુજે આપ સે બહોત મોહબ્બત હે” મેરી નિગાહ મેં  
 આપ હી હૈ આપ હી કે લિએ મૈને ઘર, કુંબા, ખાનદાન,  
 વાલેદૈન, અઝીઝ વ અકારિબ વતન શહેર મહેલ્લા ઓર  
 મુલ્ક છોળા હે, આપ હી મેરે લિએ સબ કુછ હૈ, આપ હી  
 મેરી જિંદગી કી બહાર, મેરે બાગ કી ઝીનત હૈ, આપ હી  
 મેરે લિએ મોનિસ વ ગમ ખ્વાર હૈ, આપકી ગૈર મૌજૂદગી  
 મેં મેરી જિંદગી બિલકુલ સૂની સૂની ઓર બે મઝા સી  
 હોતી હે, આપ કે બગૈર મેરી જિંદગી વીરાન વ બે મઝા  
 હે, મેરી બઝમે જિંદગી કી શમા આપ હી હૈ, મેરી દુનિયા  
 કી તમામ રંગીનિયાં ઓર દિલ ચસ્પિયાં આપ હી કે દમ  
 સે હૈ, અબ આપ જો કહોંગે વેસે હી મૈં કહુંગી, જિસ તરહ  
 કહોંગે ઉસી તરહ કહુંગી.

ઈસી મોહબ્બત કો હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ  
 તઆલા અન્હા ઈસ તરહ બયાન ફરમાતી થીં યાની જબ  
 હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઘર તશરીફ  
 લાતે તો હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા યે દો  
 અશઆર મોહબ્બત ભરે લહેજે મેં ફરમાતી થીં.

لنا شمس وللأفاق شمس

وشمسی غیر من شمس السماء

فان الشمس تطلع بعد الفجر

وشمسی تطلع بعد العشاء

તરજુમા:

એક મેરા સૂરજ હે ઓર એક આસમાન કા સૂરજ હે.

ઓર મેરા સૂરજ આસમાન વાલે સૂરજ સે બહોત ઝિયાદા બહેતર હે.

આસમાન કા સૂરજ તો ફજર કે બાદ તુલૂઅ હોતા હે.

ઓર મેરા સૂરજ ઈશા કે બાદ તુલૂઅ હોતા હે.

અબ ગૌર કીજિયે! શૌહર રાત કો જબ એસી બીવી કે પાસ આએ તો ક્યું ઉસ કી સેહત મેં, ઉસ કી જવાની મેં, ઉસ કે નિશાત મેં, ઉસ કી કુવ્વત મેં, ઉસ કી મોહબ્બત મેં, ઉસ કી ઉલ્કત મેં..... ઈઝાફા ના હો.

ઘર મેં એસી બીવી કે હોતે હુવે શૌહર કો કેસે કોઈ નફસિયાતી રહાની જિસ્માની બીમારી હો સકતી હે. ઓર બીવી કી મીઠી ઝબાન સે નિકલે હુવે ચંદ ફૂલ કીસર વ તસ્નીમ સે ધુલે હુવે ચંદ બોલ બુઢાપે મેં જવાની કા મઝા દિલવા દે, બીમારી મેં સેહત કા ચકીન દિલવા દે, પરેશાનિયોં કી ફિઝા મેં ખુશિયોં કી લહેર દૌળા દે. કમઝોરી ઓર બીમારી કી હાલત મેં અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા કે હુકમ સે સર્બેકસ-ટી ઓર ખમીરા ગાવ ઝબાન કા અસર પેદા કર દે. ઓર ફિર એસી બીવી કે લિએ શૌહર કે દિલ મેં બહોત વસીઅ જગા હોતી હે. આપ ગૌર કીજિયે હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી અઝવાજે મુતહ-હરાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના મેં સબસે ઝિયાદા આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ચહીતી બીવી સચ્ચિદતુના આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા થીં, ક્યું થીં?

ઈસ કે લિએ કિતાબ “સીરતે આઈશા (મુઅલ્લફ



મોલાના સચ્ચદ સુલેમાન નદવી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ) કા મુતાલેઆ કીજિયે, ઉન અસ્બાબ..... કો અપને અંદર પૈદા કીજિયે. આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ દુનિયા સે પરદા ફરમા રહે થે તો ઐન ઉસ વકત સરે મુબારક કિસ કે ઝાનૂ પર થા.

ઐન લિકાએ હક કે વકત કિસ ખુશ કિસ્મત કા નસીબ થા જસદે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે લિએ સહારે ઔર તકિયે કા કામ દે?

તારીખ કે અન્મિટ સફહાત સે ગવાહી લીજિયે કે વો સચ્ચિદતુના આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી મુબારક ઝાત થી જિસ ને શૌહર કે દિલ મેં ઐસી જગા બનાઈ કે આને વાલી મુસલમાન ઔરતેં ઉન કી ઈત્તેબા કરેં તો આજ ભી મુસલમાન નેક શૌહર નેક બીવિયોં પર ઐસે હી મહેરબાન હો સકતે હૈં.

ઔર ફિર બીવિયાં દેખેંગી કે ઉન કા શૌહર કેસે ચાહને વાલે, ઉન કી હર જાઈઝ તમન્ના કો પૂરા કરને વાલે, ઉન કી ખુશી ઔર ગમી મેં સાથ દેને વાલે, ઉન કે મશવેરા ઔર ઉન કી સોચ સે કામ કરને વાલે બનતે હૈં.

ઈસી તરહ હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે કેસી મોહબ્બત થી ઉસ કા અંદાઝા આપ ઈસ શેર સે ભી લગા સકતી હૈં, યે સિફ રસ્મી ઝાહિરી અલ્ફાઝ નહીં બલ્કે દિલી મોહબ્બત ઔર સચ્ચી અકીદત કે જઝબાત કી તરજુમાની કે લિએ હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને ઈન અલ્ફાઝ કો યુના જિન સે એક મામૂલી ઈશારા હી હો સકતા હે ના કે મુકમ્મલ ઈઝહાર મોહબ્બત.

ફરમાતી હૈં:

لو امی زلیخا لا راین جینه

لا تزن القطع بالقلوب على اليد

અગર જુલૈખા કો મલામત કરને વાલી ઔરતે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે ચહેરા અન્વર કો દેખ લેતી તો બજાય હાથો કો કાટને કે અપને દિલો કો કાટ લેતી.

યે એક હકીકી આશિક ઝર બીવી હી કેહ સકતી હે, જિસ કે અંદર શૌહર કી મોહબ્બત ફૂટ ફૂટ કર ભરી હુવી હો, ઉસી કો યે અલ્ફાઝ સિખલાએ જાતે હૈં ઉસી કે દિલ મેં ડાલે જાતે હૈં.

યે ભી શૌહર કી મોહબ્બત કા એક હિસ્સા હે કે શૌહર જબ ખુશ હો તો આપ કોશિશ કરે કે ઉસ કી ખુશી મેં આપ ઈઝાફા કરને કા સબબ બન સકે, જબ વો કોઈ દિલ્લગી યા મોહબ્બત કી બાત કરે તો આપ ભી ઉસ કા જવાબ પ્યાર વ મોહબ્બત કે ફૂલોં હી સે દીજિયે.

અગર વો ગમગીન બેચૈન હોં તો આપ ઉસ કે ગમ કો હલ્કા કરને કી કોશિશ કીજિયે ઔર ખુદ ભી ઉસ કે ગમ મેં સાથ દે.

દેખિયે એક મરતબા હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને હંસી મઝાહ કે તૌર પર ઔરતોં કે મુતાલ્લિક એક શેર કહા કે

ان النساء شياطين خلقن لنا

نعوذ بالله من شر الشياطين

તરજુમા: યકીનન ઔરતે તો હમારે લિએ ગોયા શૈતાન કી તરહ પૈદા કી ગઈ હૈં કે યે ભી હમ કો ગુમરાહ કરતી હૈં ઔર હમ અલ્લાહ તઆલા સે હિફાઝત ચાહતે હૈં શયાતીન કે શર સે.

તો હઝરત ફાતેમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને

ઈસી તરહ હંસી મેં કેસા પ્યારા જવાબ દિયા?

ان النساء رياحين خُلِقْنَ لَكُمْ

وكلکم یشتمی شهید الریاحین

તરજુમા: યકીનન ઔરતે તો (મહેકતે હુવે) ખુશબૂદાર ફૂલ હે જો તુમહારે લિએ પૈદા કી ગઈ હે ઔર તુમ મેં સે હર શખ્સ ફૂલોં કી જાનિબ માઈલ હોતા હે, ઉસ કી ખુશબૂ સૂંઘને કા મુતમિન્ની હોતા હે.

લુત્ફ તો ઈસી મેં હે કે આદમી દિન ભર કા થકા માંદા આએ તો ઘર વાલોં કી બાતોં સે જ ખુશ કરે. વો ઉસ કો રાહત દે. યે ઉન કી રાહત કા ખયાલ કરે.

જિન લોગોં કી મુઆશરત ઘર વાલોં કે સાથ ઉમ્દા હે વાકઈ ઉન કો દુનિયા હી મેં જન્નત નસીબ હે.

ઈસી તરહ હઝરત આતેકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે પહેલે શૌહર અબ્દુલ્લાહ બિન અબી બકર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા તાઈફ મેં શહીદ હુવે તો ઉન્હોંને એક પુર દર્દ મર્સિયા લિખા જિસકા એક શેર યે હે.

فاليث لا تنفك عيني حزينة

ولا ينفك جسدي اغبرا

તરજુમા: મૈને કસમ ખાઈ હે કે તેરે ગમ મેં મેરી આંખ હમેશા પુર નમ ઔર જિસ્મ હમેશા ગુબાર આવૂદ રહેગા.

સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના કો અપને શૌહરોં સે બે પનાહ મોહબ્બત હોતી થી. ઈસ શેર સે આપ ખુદ હી અંદાઝા લગા લીજિયે દોબારા ઈસ કે તરજુમા પર ગૌર કીજિયે, કભી આપ ને અપની શૌહર કી મોહબ્બત મેં કોઈ એસા શેર લિખા? કભી કહા, કભી

મોહબ્બત સે મહેકતે હુવે અલ્લાહ કા ગુલ્દસ્તા ઉન કી ખિદમત મેં પેશ ક્રિયા? ક્યૂંકે શૌહર સે મોહબ્બત કરના યે ભી દીન કા હિસ્સા હૈ ઓર બળા હિસ્સા હૈ, અલ્લાહ કી રજા કા ઝરિયા હૈ, દીન વ દુનિયા કી કામયાબી ઓર સુખ્કર્ષ કા ઝખીરા હૈ, મુઆશરા કે લિએ અમન કા ગહેવારા હૈ, નઈ નસલ ઓર નએ હૂનેહારોં નૌનેહાલોં કે લિએ ખુશી ઓર ચૈન વ સુફૂન સે ઝિંદગી ગુઝરને કા ઝરિયા હૈ, તમામ ઘરેલૂ ઝગળોં સે બચને કા યહી એક રાસ્તા હૈ.

ઈસી તરહ ઈબ્રાહીમ અલૈહિમુસ્સલાતુ વસલ્લામ કી શાકેરા બહુ કા વાકેઆ દોબારા પઢિયે કે જબ સસુર ને બેટે કે ઘર કા હાલ પૂછા તો અલ્લાહ તઆલા કા શુક્ર અદા ક્રિયા જિસ સે શૌહર કી ઓર શૌહર કે ઘર કી તારીફ ભી હો ગઈ.

ઈસ સે અલ્લાહ તઆલા ભી ખુશ હુવે ઓર ઈબ્રાહીમ અલા નબિયિના અલૈહિમુસ્સલાતુ વસલ્લામ ભી ખુશ હુવે ઓર અલ્લાહ કે ખલીલ ઓર નબી ને દુઆ દી.

અલ્લાહ તઆલા કો યે અમલ ઈતના પસંદ આયા ઓર ઈતને ખુશ હુવે કે નબી આખિરુઝ ઝમાં હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી પૈદાઈશ ઓર ઉન કા દુનિયા મેં આના ઓર હઝરત ઈસ્માઈલ અલૈહિમુસ્સલામ કી ઓલાદ મેં હોના ઉસી શાકેરા બીવી કી નસલે મુબારક સે વજૂદ મેં આના મુકદ્દર હુવા ઓર ઉસી સે ખાનદાન બનુ હાશિમ ઓર ઉસી ખાનદાન મેં હુઝૂરે અકદસ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી પૈદાઈશ હુવી.

તો અલ્લાહ કે આખરી ઓર લાડલે નબી સારે નબિયોં કે સરદાર હઝરત મુહમ્મદ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી દવિયાલ સે કિસી દરજા દાદી બનને કા શર્ફ

ઈસી શાકેરા અઝીમ ઓરત કો હાસિલ હુવા. (માખૂઝ અઝ સીરતુન્નબી, અલ્લામા શિબ્લી નો'માની વ રૈયદ સુલૈમાન નદવી રહેમહુમલ્લાહુ તઆલા)

ઈસ લિએ મુસલમાન બેહનોં કો..... દુલ્હનોં કો..... ચાહિયે કે પહેલે હી દિન સે શૌહર કે ઘર કી ચટની રોટી પર ભી અલ્લાહ તઆલા કા શુક કરે, શૌહર કી ઓર ઉસકે ઘર કી બુરાઈ બિલ્કુલ ના કરે, બલ્કે તારીફ કરકે અલ્લાહ તઆલા કા શુક કરે તો ઈસ કી બરકત સે શૌહર ભી આપ પર મહેરબાન હો જાએગા. ઓર આપ કી નસલ મેં ભી એસી ઓલાદ પેદા હોગી જો હુજૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે દીન કા કામ કરેગી.

અલ્લાહ કે કલ્મા કો સારે કલ્મોં પર ઓર ઈસ્લામ કે ઝંડે કો સારે ઝંડોં પર સારે આલમ મેં ઉંચા કરકે અલ્લાહ તઆલા કે હુકમોં ઓર નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે મુબારક તરીકોં કો દુનિયા મેં ફેલાને, ઈન્સાનિયત મેં આમ કરને કે લિએ ઓર ઈસ કો રિવાજ મેં ડાલને કે લિએ અપની ઝિંદગિયાં વકફ કર દેગી.

ઓર ફિર ખાલિદ બિન વલીદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ, અમ્ર બિન આસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ, ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ, આલમગીર, સલાહુદ્દીન એયૂબી, શાહ ઈસ્માઈલ શહીદ શાહ, મૌલાના મોહમ્મદ ઈલ્યાસ, મૌલાના અશરફ અલી થાન્વી રહિમહુમલ્લાહુ તઆલા કી યાદ તાઝા કરેગી, અલ્લાહ આજ ભી મુસલમાન માઓં કી ગોદોં મેં એસે હીરે ઓર ઉન કી ટહેનિયોં પર એસે ફૂલ પેદા કરે જિન કી ખુશબૂ સારે આલમ કે ઈન્સાનોં કે દિલોં કો ઈમાન કી મહેક સે મુઅત્તર કર દે ઓર આલમ કે ઈન્સાનોં કી ઝિંદગિયોં કો કુઆને કરીમ કી રૌશની સે

મુનવ્વર કર દે. આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

અલ્લાહ રહેમ ફરમાએ ખાલેદા ખાનમ તુર્કિયા પર કે અપની બહેનોં કો યે પેગામ દે કર ગઈ.

અગર દીને હુદા કી બેટિયોં મેં હે શુમાર અપના

રિવાયાત અસ્લાફ કી લાજ રખના વકાર અપના  
હમારા પરદા ક્યા! હમ ક્યા, હમારા ઝોહદ વ તકવા ક્યા  
ના પૂછો કર ગઈ હું મોમિનાત કર્ને ઉલા ક્યા  
વો શૌહર કી મોહબ્બત ઔર વો ઔલાદ કી ખિદમત  
વો નઝમે ખાના દારી, વો અલ્લાહ કી ઈતાઅત  
વો પરદા વો હયાદારી વો ઈફફત વ વફાદારી

وَلَا تَخْضَعْنَ کی અસ્મત જેહાદોં કી વો તેયારી

❀ મિયાં બીવી કે તઅલ્લુકાત કી ❀  
ખુશ ગવારી કે લિએ સહીહ કાઈલા.....

મિયાં બીવી કે તઅલ્લુકાત કી ખુશ ગવારી કા સહીહ કાયદા વહી હે જો હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને ઉસ ઔરત કો કહા થા જિસ ને આપ કી ખિદમત મેં હાઝિર હો કર દરખવાસ્ત કી થી ઔર અપને શૌહર કે મુતાલિલક ખુલ કર કહા થા “ઉસ સે તબઈ મોહબ્બત નહીં પાતી હું, યાની મેરે દિલ મેં ઉસ કી તબઈ મોહબ્બત જાં ગર્જી નહીં હોતી હે”.

હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને યે સુન કર ઉસ ઔરત સે ફરમાયા. અગર ઔરતોં મેં સે કિસી ઔરત કો અપને શૌહર સે તબઈ મોહબ્બત ના હો તો ઉસ ઔરત કો ચાહિયે કે યે બાત અપને શૌહર સે ના બયાન કરે (બલકે બાતકલ્લુફ મોહબ્બત કા ઈઝહાર કરે, ઉસ સે મોહબ્બત નહીં હોગી તો ભી હો જાએગી) ક્યૂં કે

બહોત કમ એસે ઘરાને હૈ જિસકી બુનિયાદ તબઈ મોહબ્બત પર હોતી હે. લોગ બાહમી જિંદગી હસબ ઓર ઈસ્લામ પર બસર ક્રિયા કરે, યાની મિયાં બીવી મેં હર એક ઈસ બાત કા ઈલ્તેઝામ કરે કે એક દૂસરે કે શર્ફ વ મજદ (ખુશગી) કા લેહાઝ કરે, ઉન પર ઈસ્લામ ને ઝન વ શૂઈ તઅલ્લુકાત કે સિલસિલે મેં જો ઝરૂરી જિમ્માદારિયાં, આદાબ ઓર ફરાઈઝ આઈદ ક્રિએ હૈ ઉન કો નિભાને ઓર બજા લાને કી કોશિશ કરે, બસ ઈસી તરીકે સે જિંદગી કી ખુશ ગવારી નસીબ હો સકતી હે. ચૂંકે બહોત કમ ખુશ કિસ્મત ઓર સઆદતમંદ મિયાં બીવી એસે હોતે હૈ જિન કી તબઈ મિઝાજ મેં હમ આહંગી, દિલી મુવાફેકત, મવદત, મોહબ્બત, ઉલ્લત કા રિશ્તા હોતા હે જિન મેં બગૈર કિસી કોશિશ વ તદબીર કે મોહબ્બત બઢતી ઓર ચઢતી જાતી હે. વરના આમ રિશ્તોં કે લિએ શરીઅત ને એસી તદબીરેં બતલાઈ હૈ જિસ સે મિયાં બીવી કી જિંદગી ખુશ ગવાર હો સકતી હે ઓર આહિસ્તા આહિસ્તા એક દૂસરે કા અદબ વ એહતેરામ કરતે હુવે માફી ઓર દરગુઝર કા ઉસૂલ અપનાતે હુવે બાર બાર મોહબ્બત કા ઈઝહાર કરતે હુવે, પુરાની બાતે ભુલા કર નયા અઝમ વ પુખ્તા ઈરાદા લે કર ચલતે હુવે એક દિન વો આતા હે કે,

યે દોનોં મિયાં બીવી યક જાન દો કાલિબ, એક બાતિન દો ઝાહિર, એક મિઝાજ દો રૂહે, એક બીમારી દો ઈલાજ..... યાહને વાલે, એક પરેશાની દો દુઆ માંગને વાલે, એક દર્દ દો બરદાશત કરને વાલે, એક ફિક દો સોચને વાલે બન જાતે હૈ.

ઈન મેં સે એક અહેમ ઉસૂલ ઓર કાયદા યે ભી હે જો ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને બયાન ફરમાયા થા

જિસ ચીઝ કો નકલ કરને કે બાદ અલ્લામા રશીદી મિસરી અપની કિતાબ “નિદાઉલ હસનુલ્લતીફ” સફા ૧૧૧ મેં લિખતે હૈં કે મિયાં બીવી મેં સે હર એક કો ચાહિયે કે દિલ મેં જિતની મોહબ્બત પાતા હે ઉસ સે ઝિયાદા કા ઈઝહાર કરે”

ઈસ તરહ બતદરીજ આહિસ્તા આહિસ્તા મોહબ્બત દિલોં મેં ઘર કર જાએગી ઓર ફિર બાહમી ઝિંદગી ઈતમેનાન ઓર સુકૂન કે શાનદાર લહેલહાતે હુવે સાએ મેં ગુઝારતે હુવે આખેરત કી તૈયારી કરે. ઓર ઝિંદગી મુસરત ઓર ખુશી સે ગુઝાર દે.

## ✽ શૌહર કી ✽

### સચ્ચી મોહબ્બત કી અલામત

શૌહર કી સચ્ચી મોહબ્બત અપનાને કે લિએ ઓર શૌહર કો અપને ઉપર મહેરબાન કરને કે લિએ યે ભી એક બાત નિહાયત ઝરૂરી હે કે અગર મિયાં બીવી મેં કિસી બાત પર નારાઝગી, ગમી, નાચાકી, ગરમા ગરમી હો જાએ તો નેક બીવી કો ચાહિયે કે ફૌરન માફી માંગ લે, જિતના શૌહર કે દિલ મેં ગમ વ ગુસ્સા કી મૈલ વ ગંદગી જમી હે ઉતના હી ખુશી ઓર માફી કે સર્ફ ઓર સાબુન સે ઉસ ગમ કી મૈલ કો ધોને કી કોશિશ કરે.

એક મુસલમાન બીવી કી મુસલમાની શાન કા મુકતજા યે હે કે જબ તક શૌહર કો રાઝી ના કર લે, ખુશ ના કર લે તબ તક ચૈન સે ના બૈઠે.

ઈસ લિએ કે દો દિલોં મેં અન્બન, ખટપટ, મૈલ કુચૈલ અલ્લાહ તઆલા કી રહેમત કો દૂર કર દેતા હે, મુસીબતોં ઓર બલાઓં કો લાતા હે, એસી તરફ સે



ઈન્સાન પર પરેશાનિયાં આતી હૈ કે ઉસ કા વહેમ વ ગુમાન નહી હોતા.

ઈસ લિએ કિસી ભી મુસલમાન ભાઈ બહેન કે બારે મેં કભી ભી દિલ મેં કોઈ મૈલ નહી રખના ચાહિયે. ઈસ લિએ કુર્આન કરીમ મેં યે દુઆ સિખલાઈ ગઈ.

وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ. (سورة

حشر، پ ۲۸)

તરજુમા: ઔર હમારે દિલોં મેં ઈમાન વાલોં કી તરફ સે કીના ના હોને દીજિયે અય હમારે રબ આપ બજે શફીક વ રહીમ હૈ.

ઔર જન્નત કી નેઅમતોં મેં સે એક બળી નેઅમત યે ભી હોગી કે જન્નતિયોં કે દિલોં મેં સે કીના સાફ કર દિયા જાએગા. અગરયે દુનિયા મેં કિસી બાત પર આપસ મેં રંજિશ હો ગઈ લેકિન જન્નત મેં દિલ સાફ કર દિએ જાએંગે આપસ મેં ભાઈ ભાઈ હો કર રહેંગે.

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُّقَابِلِينَ.

તરજુમા: ઔર (દુનિયા મેં તબઈ તકાઝા સે) ઉન કે દિલોં મેં જો કીના થા હમ વો સબ (ઉન કે દિલોં સે જન્નત મેં દાખિલ હોને કે કબ્લ હી) દૂર કર દેંગે કે સબ ભાઈ ભાઈ કી તરહ (ઉલ્લત વ મોહબ્બત) સે રહેંગે તખ્તોં પર આમને સામને બૈઠા કરેંગે. (ખુલાસા તફસીર અઝ મઆરેફલ કુર્આન જિલ્દ ૫ સફા ૩૦૧ સૂરએ હજર પારા ૧૪ આયત ૪૭)

ઔર ખુસૂસન મિયાં બીવી કે દિલ તો આપસ મેં આઈના કી તરહ સાફ ઔર શફફાફ હોને ચાહિયે, દોનોં મેં સે હર એક અપને લિએ મોહબ્બત દૂસરે કી ખિલતી હુવી

પૈશાની પર બગૈર રૌશની કે રાતોં કી અંધેરિયોં મેં ઔર દિન કે ઉજાલે મેં, જવાની મેં, સેહત મેં, બીમારી મેં ઔર બુઢાપે મેં, અલગરઝ ઉમ્મ કી હર મંઝિલ મેં યે મોહબ્બત દેખ લે.

ઈસ લિએ કે ઈન દો મેં રંજિશ સિર્ફ દો મેં નહીં બલ્કે ૧૦૦ મેં રંજિશ હોને કા સબબ બન સકતી હે. ઈન દો કી લગાઈ ૧૦૦ કી લગાઈ બન સકતી હે. દોનોં ખાનદાનોં મેં લગાઈ ઉઠ સકતી હે. પૂરે ખાનદાન કા શીરાઝા બિખર સકતા હે. નઈ નસ્લ તબાહી કે કિનારા પહોંચ સકતી હે.

ઈસ લિએ મામૂલી સી બાત ભી હો જાએ તો દિલ મેં નહીં રખના ચાહિયે, ફૌરન એક દૂસરે સે માફી તલાફી કર લે, દિલ મેં રખ કર ઘુટના બહોત હી બુરી બાત હે. ઈસ કા મીઠા ખુમાર, દુશ્મની કો ઝહેર કી તરહ ફેલાતા હે ઔર નેક નર્મ દિલ બીવી કો ચાહિયે કે પહેલે માફી માંગ લે, અલ્લાહ કે લિએ ખુદ કો નીચા કર લે, ચાહે અપની ગલ્તી ના હો ફિર ભી માફી માંગ લે ઔર શૌહર કો ભી ચાહિયે કે વો ફૌરન માફ કર દે પિછલી બાતોં કો ભૂલ જાએ.

ઔર અગર બીવી ને માઝરત નહીં કી તો શૌહર કો ચાહિયે કે માફી માંગ લે યા માફ કર દે. ઈસ તરહ દિલોં કી મૈલ કુચૈલ સાફ કર લેના ઔર મોહબ્બત સે રહેના માફ કર દેના અલ્લાહ તઆલા કો બહોત હી પસંદ હે. હદીસ શરીફ મેં એસે લોગોં કે લિએ ખુશ ખબરી હે કે યે જન્નતી હૈં.

❀ જન્નતી બીવી..... ❀

ઈમામ તબરાની હઝરત અનસ બિન માલિક

રહિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે રિવાયત કરતે હૈં કે નબી  
કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા:

الا اخبركم برجالكم من اهل الجنة؟ قلنا بلى يا رسول الله، قال النبي في  
الجنة والصدیق فی الجنة والشهید فی الجنة.

والرجل يزور اخاه في ناحية المصر لا يزوره الا الله في الجنة.

الا اخبركم بنسائكم في الجنة؟

قلنا بلى يا رسول الله قال الودود الولود اذا غضبت او اسئى إليها او  
غضب زوجها قالت هذه يدي في يدك لا اكحل بغمض حتى ترضى.

(تروغيب وترهيب ૨/૨૫, احکام النساء ص ૩૧૩ طبع بیروت)

**તરજુમા:** કયા મૈં તુમ્હે જન્નત મેં જાને વાલે મર્દ  
બતલાઉં?

હમ ને અર્ઝ ક્રિયા:

અય અલ્લાહ કે રસૂલ ઝરૂર બતલાઈયે, ફરમાયા,  
નબી જન્નત મેં હોગા, સિદીક જન્નત મેં હોગા.

વો શખ્સ જન્નત મેં હોગા જો શહેર કે એક કિનારે  
સે દૂસરે કિનારે અપને ભાઈ સે સિર્ફ અલ્લાહ કો રાઝી  
કરને કે લિએ મિલને જાએ.

કયા મૈં તુમ્હે યે ના બતલાઉં કે તુમ્હારી કૌન સી  
ઔરતે જન્નત મેં હોગી?

હમ ને અર્ઝ ક્રિયા: અય અલ્લાહ કે રસૂલ ઝરૂર  
બતલાઈયે, આપ ને ફરમાયા:

વો ઔરત જો શૌહર સે ખૂબ મોહબ્બત કરને વાલી  
હો ઔર ખૂબ બચ્ચે જનને વાલી હો.

જબ વો નારાઝ હો જાએ યા ઉસ કે સાથ ઝિયાદતી  
કી જાએ યા ઉસ કા શૌહર નારાઝ હો જાએ તો વો યે કહે:

અય મેરે સર કે તાજ! મેરા હાથ આપ કે હાથ મેં હૈ જબ તક આપ રાજી ઓર ખુશ ના હો જાએંગે મેં ઉસ વકત તક ચૈન સે નહીં બૈઠ સકતી.

કિતની બળી ફજીલત કી બાત હૈ, ઓરત કે લિએ જન્નત હાસિલ કરના કિતના આસાન હૈ ઓર શૌહર કો રાજી કરને કે લિએ બેચૈન હો જાના ઓર ઉસ કો ખુશ કરને કી ફિક્ક કરના યે ઓરત કે લિએ જન્નત મેં જાને કા સબબ હૈ. કાશા..... ઓરતેં ઈસ કી કદ્ર કરેં.

ગૌર કીજિયે! હદીસ શરીફ કે અલ્ફાઝ હૈં,

یا کتھل بغض حتی مرضی یاની મેં અપની આંખોં મેં નીંદ કા સુરમા નહીં લગાઉંગી જબ તક આપ મુજ સે રાજી ના હો જાએ, અગર મિયાં બીવી મેં કિસી બાત પર ગરમા ગરમી હો જાએ યા કિસી બાત પર શૌહર નારાઝ હો જાએ તો જન્નતી બીવી કી સિફત યે હોતી હૈ, ઉસ કી નીંદ ઉળ જાતી હૈ, ઉસ કા ખાના બે મઝા સા હો જાતા હૈ, ઉસ કો કિસી ચીઝ મેં મઝા હી નહીં આતા, વો બેચૈન હો જાતી હૈ, માફી માંગ કર, હાથ પાંવ જોળ કર, ખુશામદ કરકે જબ તક શૌહર સે માફ ના કરા લે ઓર શૌહર ઉસ સે ખુશ ના હો જાએ તબ તક ઉસ બીવી કો ચૈન હી નહીં આતા.

## ✽ અચ્છા ખાના પકાના ✽

ચૌથી બાત શૌહર કે દિલ મેં ઘર કરને કે લિએ બીવી ઓર દુલ્હન કે લિએ યે ભી ઝરૂરી હૈ કે ખાના પકાને ઓર દસ્તરખ્વાન બિછાને ઓર ઉસ પર સલીકા સે ચીઝેં રખને કા ઢંગ સીખે કે યે ભી નિહાયત હી ઝરૂરી હૈ ઓર ખાનાદારી કે ઈન્તેઝામ કે લિએ નિહાયત હી લાઝમી ચીઝ હૈ. ચૂંકે ખાના મુંહ કે ઝરિયે પેટ મેં ઓર ઈસ કા

અસર દિલ વ દિમાગ ઓર જિસ્મ કે હર ખલિયા ઓર કિનારા તક પહોંચતા હે. જિતની ઉમ્દગી, ખુશ અસ્લૂખી, સફાઈ સુથરાઈ, તરીકા ઓર સલીકા સે પકાયા જાએગા ઉતના હી શૌહર કે દિલ મેં ઉસ બીવી કી મોહબ્બત ઉલ્ફત ઈજાત ઓર કરામત, હુસ્ન તદબીરી વ અકલમંદી વ સમજદારી કા સિક્કા બેઠ જાએગા ઓર ઉસ બીવી કી ના મિટને વાલી મોહબ્બત કી મુહર ઉસ કે દિલ વ દિમાગ પર લગ જાએગી.

સલીકા સે ઓર હુસ્ને તદબીર સે સુબ્હ કી સિર્ફ ચાપ રોટી, દોપહેર કે દાલ ચાવલ, રાત કી કળી ખિચળી ભી સુબ્હ કે પાએ, નિહારી, દોપહેર કી બિરયાની કોરમા ઓર રાત કે ટિક્કા ઓર કબાબ સે કઈ દરજા ઝિયાદા લજીઝ ઓર સેહત અફઝા હોને કે સાથ સાથ મોહબ્બત ઓર મવદત અફઝાં ભી હો સકતે હૈં.

લેકિન બીવી કો કોશિશ કરકે માં કે ઘર મેં હી ઈન ચીઝોં મેં મુકમ્મલ મહારત હાસિલ કર લેના ચાહિયે કે યે બહોત હી આસાન ઓર અચ્છા તરીકા શૌહર કે દિલ તક પહોંચને કા હૈ, જો કુછ અલ્લાહ તઆલા ને અપને કરમ સે ખાને કી ચીઝોં દી હૈં ઉન્હીં કો તરીકા ઓર સલીકા સે તબ્દીલિયાં કરકે પકાયા જાએ તો હર રોઝ નઈ લજાઝત સબ્જી રોટી ઓર કળી ખિચળી હી મેં મિલ સકતી હૈ, કાશ ઓરતેં ઈસ ગુર કો ઈસ રાઝ કો સમજને વાલી બન જાએ કે અગર હમ ને અચ્છે સે અચ્છા ખાના બના કર દિયા તો શૌહર હમારી બહોત સારી ચાહતેં ઓર તમન્નાએ બગૈર કહે ઓર બગૈર માંગે હી પૂરી કર દેગા બલ્કે વકત આએગા તો શૌહર ખુદ પૂછને પર મજબૂર હોગા— કહો જાનેમન!

તુમહારે લિએ કયા લાઉં?

ઈસ ગોશા કલ્બ સે તુમ કો દુઆ દૂં?

તુમ્હારે લિએ રાત કો ઉઠ કર અલ્લાહ તઆલા સે  
ક્યા માંગું? કહો ક્યા ચાહતી હો?

ઔર જબ આપ અચ્છા ખાના અલ્લાહ તઆલા કો  
રાઝી કરને કે લિએ પકારોંગી તો આપ કો તીન તરીકે સે  
સવાબ મિલેગા.....

(૧) અલ્લાહ તઆલા કો રાઝી કરને કા સવાબ

(૨) શૌહર કો ખુશ કરને કા સવાબ

(૩) શૌહર કી દુઆ કા સવાબ યાની શૌહર,  
સાસ, સસુર, ઔલાદ જબ યે નેઅમતે ખાઓંગે ઔર ઉસ  
કો લઝીઝ ઔર મઝેદાર પાઓંગે તો દિલ સે ખૂબ અલ્લાહ  
તઆલા કા શુક અદા કરોંગે, ઔર ઈસ્ત શુક અદા કરવાને  
કા ઝરિયા આપ બની હોંગી તો આપકો ભી પૂરે પૂરા  
અજર વ સવાબ મિલેગા ઔર અલ્લાહ તઆલા કો શુક  
બહોત હી પસંદ હે.

ઈસી તરહ દસ્તરખ્વાન બિછાના યે ભી સમજદાર  
બીવી કા એક કમાલ હે.

મામૂલી પ્લાસ્ટિક કા હી દસ્તરખ્વાન ક્યૂં ના હો યા  
ખદર ઔર કોટન કે કપડે કા હી ક્યૂં ના હો, લેકિન સાફ  
સુથરા દસ્તરખ્વાન ઈસ પર ચાહે પ્લાસ્ટિક હી કે ગ્લાસ  
ક્યૂં ના હો, લેકિન સાફ ઈતને કે ઉસમેં સાફ ઔર શફફાફ  
પાની જબ પડે તો હર દેખને વાલા ઈસ સફાઈ કો દેખ  
કર પીને પર મજબૂર હો જાએ ઔર પીતે હી ઉસ કી  
ઝબાન સે યે દુઆ નિકલે.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي سَقَانَا مَاءً بَارِدًا عَذْبًا قُرًّا وَلَمْ يَجْعَلْهُ بِذُنُوبِنَا مَلْحًا أَوْ جَا.

તરજુમા: તમામ તારીફે અલ્લાહ કે લિએ હે  
જિસ ને હમ કો પાની પિલાયા ઠંડા મીઠા ખુશ ગવાર ઔર

હમારે ગુનાહોં કી નહૂસત કી વજા સે નમકીન ઓર ખારા નહીં બનાયા.

રકાબિયાં સાફ હોં, સબજી વગૈરા કકળી યા પ્યાઝ કિસી કિસ્મ કા સલાહ હો તો તરતીબ સે નિહાયત ઉમ્દગી કે સાથ રખા જાએ કે દેખને વાલે કા દિલ બાગ બાગ હો જાએ, પેશાનિયોં કી સિલ્વટોં સીધી હો જાએ. દિમાગ કા ટેન્શન સુકૂન મેં બદલ જાએ, જિસ તરહ ખાને બદલ બદલ કર પકાએ જાતે હૈં ઈસી તરહ કભી યા દોપહેર કે ખાને પર સાફ શફફાફ (પાની કે) જગ મેં શરબત મિલા દિયા જાએ. જિસકે ઘર મેં જિતની ઈસ્તેતાઅત અલ્લાહ તઆલા ને દી હે ઉસી કે બકદ્ર કિસી ફલ કા જૂસ.... બના કર પેશ કર દિયા જાએ યા આમ સાદા સા શરબત કભી કભી દસ્તરખ્વાન પર રખ દિયા જાએ. સફેદ જગ મેં રંગીન ઝાઈકાદાર જૂસ યા કોઈસ વ રૂહ અફઝા કા શરબત જો નેક સીરત બીવી ને રખા હો, ઉસ સે ભરા હુવા એક ગ્લાસ શૌહર કી આંખોં કે નૂર કો દિલ વ દિમાગ કે સુરૂર કો કઈ ગુના બઢા દેગા.

હુકમા કેહતે હૈં સુબ્હ સુબ્હ હરી ભરી ચીઝ બાગ દરખ્ત ફૂલ વગૈરા મનાઝિર દેખને સે આંખોં કી બીનાઈ ઓર રૌશની મેં ઈઝાફા હોતા હે, ઝરૂર હોતા હે!

લેકિન મુસ્કરાહટ બિખેરને વાલી શીરી (મીઠી) ઝખાન પેશાની કી સિલ્વટોં કો ખુશિયોં કે રંગોં સે ભરને વાલી નેક સીરત બીવી કા કિરદાર, ઉસ કે અખ્લાક ઉસ કે મુંહ સે નિકલે હુવે દો ફૂલ કૌસર વ તસનીમ સે ધુલે હુવે દો બોલ, આંખોં કી બીનાઈ, દિલ કી દાનાઈ, ઓર દિમાગ કી યાદ દાશત મેં કઈ ગુના ઈઝાફા કર સકતે હૈં.

ઈસ કે સાથ સાથ હુકમા ઓર અતિબ્બા કા કૌલ હે કે દસ્તરખ્વાન ઓર ખાને કી જગા જિતની સાફ સુથરી

ઔર કુશાદા હોગી ઉતના હી ગિજા કે હઝમ હોને મેં સહુલત હોગી ઔર અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ સે ઉસ ગિજા કે ખાને કા પૂરે પૂરા ફાયદા ભી હોગા. ઈસ લિએ દસ્તરખ્વાન પર ગુલાબ ઔર ચમેલી વાલા ફૂલોં કા ગુલદસ્તા રખના ઔર ખાને કા કમરા હવાદાર રખના મુકીદ હોતા હે.

લેકિન જિસ કો અલ્લાહ સુખ્દાનહુ વ તઆલા ને હકીકી ગુલાબ વ ચમેલી બેટે ઔર બેટી કી શકલ મેં દિએ હુવે ચેહચહાતે હુવે મૈના વ તોતે હફસા ઔર ફરહાના/ મોહમ્મદ યા અબ્દુલ્લાહ કી શકલ મેં દિએ હોં ઉન કો મસનૂઈ ગુલાબ ઔર મોતિયા કી ઝરૂરત નહીં.

યે હકીકી ગુલાબ વ ચમેલી કી નઝાફત વ રફાકત કુદરત કી તરફ સે ઉસ કે પેટ કે નિઝામે હઝમ કો દુરુસ્ત કર દેગી ઔર ઉન નન્હે સે માસૂમ ચહેરોં કી મુસ્કુરાહટ અદરક ઔર પુદીના સે ભી ઝિયાદા મેદે કે લિએ કામ કરેગી.

લેકિન આજ કમ ફહેમી, કમ ઝરફી, કમ કિસ્મતી, કમ અકલી, કમ તદબીરી કી વજા સે ઈન બચ્ચોં કો મુસીબત ઔર બલા સમજા જાતા હે.

હાલાંકે અગર માં બાપ સબ્ર સે કામ લેં તો યે ઔલાદ હી ઉન કી બહોત સારી બીમારિયોં કે દૂર કરને કા ઝરિયા બન સકતી હે, માં યૂં સોચતી હે કે ઈસ ઔલાદ કી વજા સે મેં કોઈ કામ અચ્છી તરહ સે નહીં કર સકતી હાલાંકે ઉનકો પાલના તરબિયત કરના યે ભી બહોત બળા કામ હે. બચ્ચોં કે જમેલોં કે સાથ શૌહર કી ખિદમત કરના ઝિક્ર વ તિલાવત કરના બહોત બળે અજર કા કામ હે.

લેહાઝા લળકી કો ચાહિયે કે બીવી બનને કે બાદ શૌહર કી દુઆ લેને કે લિએ ઉસ કે દિલ મેં જગા પાને કે



લિએ ઉસ કી નિગાહ મેં મહેબૂબ બનને કે લિએ અચ્છે સે અચ્છા ખાના પકાના અપની વાલેદા યા બહેન સે અપને ઘર મેં સીખ લે. નીઝ ઔરતેં અગર એક હી ખાને કો મસ્લન ગોશ્ત કો ૧૦ તરીકે સે પકાએ તો ૧૦ ઝાઈકે હાસિલ હો સકતે હૈં, બાઝ અવકાત મામૂલી ખાના તરીકે સે પકાને ઔર રખને સે મહેંગે ઔર અચ્છે ખાનો સે ઝિયાદા લઝીઝ બન જાતા હૈ, બાઝ અવકાત મામૂલી ખાને કો ચટની, ચિપ્સ, સ્લાડ, શરબત, જયૂસ ચાટ, કસ્ટર્ડ વગેરા કા ઈઝાફા મહેંગે સે મહેંગે ખાને સે ઝિયાદા કીમતી બના દેતા હૈ.

લેકિન ઈસ કા મક્સદ યે ભી નહીં કે ખાને પકાને પર ઈતના વકત લગા દિયા જાએ કે ઝિક વ તિલાવત તાલીમ..... ઈશરાક ચાશત કે નવાફિલ કા વકત હી ના મિલે, ના હી આરામ કરને કા, ના બચ્ચોં કી તરબિયત કા, સુબ્હ સે શામ તક હર વકત બાવરચી ખાના મેં ગુઝરે, મુસલમાન ઔરત કે લિએ બિલકુલ મુનાસિબ નહીં કે વો અપના કીમતી વકત સિર્ફ ઈસ ફાની દુનિયા કે ખાને પીને ઔર ઈસ કો અચ્છે સે અચ્છા બનાને પર બરબાદ કર દે.

લેહાઝા અગર ઔરતેં પકાને મેં ત્રીન બાતોં કા એહતેમામ કર લેં તો ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા બહોત કમ વકત ખર્ચ હોગા, ઔર જલ્દી ઔર અચ્છા પક ભી જાએગા.

(૧) વુઝૂ કરકે ઈશરાક કી નવાફિલ પઢે ઔર નમાઝે હાજત ભી પઢે ઔર ફિર સેહત ઔર બરકત નસીબ હોને કી દુઆ માંગ કર ખાના પકાએ, ખુસૂસન જિસ દિન દાવત યા ઝિયાફત હો ઉસ રોઝ અલ્લાહ તઆલા સે યે દુઆ હો,

અય અલ્લહ લઝઝત ડાલને વાલે આપ હી હૈં,

આપ હી ઈસમે લગ્નગત કાલ દેં ઓર જો ઈસકો ખાએ ઉસ કો દીનદાર બના દેં ઉસ કે દિલ મેં નૂર પૈદા કર દેં તાકે યે બંદા આપ કા મહેબૂબ બન જાએ ઓર અય અલ્લાહ આપ મુજ સે રાઝી હો જાઈયે કે મૈં ઈસ લિએ પકા રહી હું કે શૌહર ખુશ હો જાએ તાકે આપ ખુશ હો જાએ.

(૨) સુબહ સુબહ પકાને કા એહતેમામ કરેં કે અલ્લાહ તઆલા ને આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ઉમ્મત કે લિએ સુબહ કે વકતોં મેં બરકત રખી હે. ફીરન ઈશરાક કી નમાઝ કે બાદ હી પકાના શુરૂ કર દેં કે ઈસ વકત એક ઘંટે મેં વો કામ હોગા જો દૂસરે વકતોં મેં ત્રીન ચાર ઘંટોં મેં હોતા હે. જો ઓરતેં સુબહ સુબહ કામ કરને કી આદી નહીં હોતીં ઉન કે વકત મેં બરકત બિલકુલ નહીં પાઈ જાતી, રાત તક કામ કરતી રહેતી હેં લેકિન કામ પૂરા હી નહીં હોતા, ઈસ લિએ સુબહ સુબહ ફજર કી નમાઝ કે બાદ ઝિક્ર વ તિલાવત કરકે હો સકે તો ઈશરાક કી નમાઝ પઢ કર કામ શુરૂ કર દેં ફિર દેખિયે.....

તમામ કામ કિતની જલ્દી ઓર થોળે સે વકત મેં પૂરે હો જાતે હેં.

(૩) ઓર ખૂબ ઝિયાદા ઝિક્ર કરતે હુવે દુઆએ માંગતે હુવે કામ કરેં. સૂરએ યાસીન, સૂરએ મુલક યાદ હો વહી પઢ લેં, હાં શરઅન માઝૂર હોં તો કુર્આન કરીમ કી સૂરતોં કી તિલાવત ના કરેં લેકિન ઝિક્ર કર સકતી હેં, કલ્મા તમજીદ, ઈસ્તેગફાર, દરૂદ શરીફ, દુઆએ, કલ્મા તેયિબા વગૈરા પઢ સકતી હેં. તો ઈસ તરહ ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા ખાના લગીઝ ઓર ઉમ્દા ભી પકેગા ઓર જલ્દી ભી પક જાએગા.

ઓર ઝિક્ર ઓર દુઆ કે સાથ ઓર વુજૂ કી હાલત મેં પકા હુવા ખાના જો ભી ખાએગા ઉસ કે દિલ મેં નૂર

બહેગા ઔર ઈસ નૂર કે ઝરિયે નેક આમાલ કી તૌફીક મિલેગી ઔર યે શખ્સ બુરાઈયોં સે બચેગા.

અલ્લાહ તઆલા તમામ મુસલમાન બહેનોં કો ઈન હિદાયાત પર અમલ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન!

## ❀ ઈમામ ગઝાલી રહેમતુલ્લાહ ❀ અલૈહ કી તરફસે દુલ્હન કો નસીહત

ઈમામ ગઝાલી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને અહયાઉલ ઉલૂમ મેં બીવી કે લિએ ચંદ ઝરૂરી આદાબ બયાન ફરમાએ હૈં ઉન મેં સે એક જગા ફરમાતે હૈં:

નેક સાલેહ ઘરેલૂ ખાતૂન કે લિએ ઝરૂરી હૈ કે વો ઘર મેં રહે. છતોં પર ચઢના, દીવારોં ઔર ખિળકિયોં સે નીચે ઝાંકના શરીફ ખાનદાનોં કી ઔરતોં કો ઝેબ નહીં દેતા, હમસાઈયોં સે બાત કમ કરે, બિલા ઝરૂરત ઉનકે ઘર ના જાએ, શૌહર કી મૌજૂદગી ઔર અદમ મૌજૂદગી મેં ઉસ કે આરામ વ રાહત કા ખયાલ રખે, હર કામ મેં ઉસ કી ખુશી કો અસ્લ મકસદ કરાર દે, ના અપની ઝાત મેં ઉસ કે સાથ ખયાનત કરે ઔર ના ઉસ કે માલ મેં.

ઉસ કી ઈજાઝત કે બગૈર ઘર સે બાહર કદમ ના રખે, અગર વો જાને કી ઈજાઝત દે તો મામૂલી ઔર સાદા લિબાસ મેં પરદે કે તમામ તકાઝોં કી તકમીલ કે બાદ જાએ ઔર ભરી પુરી સળકોં ઔર બાઝારોં કે બજાય એસે રાસ્તોં કા ઈન્તેખાબ કરે જહાં લોગોં કી આમદ વ રફત કમ સે કમ હો, કિસી અજનબી સે મુતઆરિફ હોને, ઉસે અપની આવાઝ સુનાને ઔર અપને વજૂદ સે વાકિફ કરાને કી કોશિશ ના કરે.

અપને ઘર કી તામીર ઓર અપને માલ કી ઈસ્લાહ મેં મસરૂફ રહે, નમાઝ ઓર રોઝે કી પાબંદી કરે, અગર શૌહર કા કોઈ દોસ્ત ઉસ કી ગૈર મૌજૂદગી મેં આએ તો શર્મ વ હયા ઓર ગૈરત કા તકાઝા યે હૈ કે ઉસ સે ઝરૂરત સે ઝિયાદા કલામ ના કરે. (અહયા)

## ✽ એક ખાસ અદબ ✽

એક અદબ નેક બીવી કે લિએ યે હૈ કે ઘર સે મુતાલિફ હર મુમકિન ખિદમત અંજામ દે, ઘર કે નઝમ વ નુસ્ક કા દાર વ મદાર ઓરત પર હૈ, ઉસે કિસી ભી એસે કામ સે ગુરેઝ ન કરના ચાહિયે જો ઉસકે બસ મેં હો.

હઝરત અસ્મા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ફરમાતી હૈ કે જબ મેરી શાદી ઝબૈર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે હુઈ તો ઉન કે પાસ ઝમીન વ જાઈદાદ ના થી, ના માલ વ દૌલત, ના ગુલામ વ બાંદી, સિર્ફ એક ઘોળા થા, ઓર એક ઊંટ થા જો પાની લાને કે કામ મેં ઈસ્તેમાલ હોતા થા.

મેં ઘોળે કો ઘાસ દાના દેતી, પાની પિલાતી, ઉસ કા જિસ્મ મલતી, ઓર હર મુતાલ્લેકા ખિદમત અંજામ દેતી, ઊંટ કે લિએ ખજૂરોં કી ગુઠલિયાં ફૂટતી ઓર ઉસે ખિલાતી, પાની ભર કર લાતી, ડોલ સીતી, આંટા ગૂંધતી, રોટી પકાતી, લંબી મસાફત તય કરકે ગુઠલિયાં લાતી ઓર ઉસે ખિલાતી, યે હાલત દેખ કર મેરે વાલિદ હઝરત અબુ બકર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને મેરે લિએ એક ખાદેમા ભેજ દી.

બાંદી કે આને કે બાદ મુજે એસા મહેસૂસ હુવા કે ગોયા મેં કેદ મેં થી અબ આઝાદ હો ગઈ હું.

(الحديث أخرجه البخاري في كتاب النكاح باب ١٠٤ حديث ٥٣٢٢ ج ٩ ص ٣٠٩)

(رواه احمد في مسنده)

## ❀ ઘર કે કામ કાજ ❀

### પર અજરો સવાબ

બાજ મરતબા હમ લોગોં કે જહેન મેં યે હોતા હે કે, મિયાં બીવી કે તઅલ્લુકાત એક દુન્યવી કિસ્મ કા મામલા હે, ઔર યે સિફ નફસાની ખ્વાહિશાત કી તકમીલ કા મામલા હે. એસા હરગિઝ નહીં, બલ્કે યે દીની મામલા ભી હે ઈસ લિએ કે અગર ઔરત યે નિયત કર લે કે અલ્લાહ તઆલા ને મેરે ઝિમ્મે યે ફરીઝા આઈદ કિયા હે, ઔર ઈસ તઅલ્લુક કા મક્સદ શૌહર કો ખુશ કરના હે. ઔર શૌહર કો ખુશ કરને કે વાસ્તે સે અલ્લાહ તઆલા કો ખુશ કરના હે. તો ફિર સારા અમલ બાઈસે સવાબ બન જાતા હે. ઘર કા જો કામ ખવાતીન કરતી હૈં, ઔર ઈસ મેં નિયત શૌહર કો ખુશ કરને કી હે, તો સુખ્ષ્મ સે લે કર શામ તક વો જિતને કામ કર રહી હે, વો સબ અલ્લાહ તઆલા કે યહાં ઈબાદત મેં લિખા જાતા હે, ચાહે વો ખાના પકાના હો, ઘર કી દેખ ભાલ હો, યા બચ્ચોં કી તરબિયત હો, યા શૌહર કા ખયાલ હો, યા શૌહર કે સાથ ખુશ દિલી કી બાતેં હો, ઈન સબ પર અજર લિખા જા રહા હે, બશર્ત યે હે કે નિયત દુરુસ્ત હો.

## ❀ ઘર કે કામ કાજ ❀

ખુદા ને મર્દ કો મેહનત, જફા કશી સે રોઝી કમાને કે લિએ પેદા કિયા હે. ઔર ઘર કે કામ કાજ ઔર બચ્ચોં કી પરવરિશ વગૈરા કા ઈન્તેઝામ ઔરત કે સુપુર્દ કિયા હે. દસ્તૂર ભી યહી હે કે ઘર કે કામ કાજ ઔરતેં કરતી હૈં ઔર બાહર કે કામ મર્દોં સે મુતાલિલક હૈં.

ઔરત અમીર હો યા ગરીબ ઉસ કા અપને ઘર કે

કામ અપને હાથ સે કરને મેં એક કિસ્મ કી ખુશી હોતી હે  
 ઓર નોકરોં કી નિસ્બત અચ્છા હોતા હે. ઈસ કે અલાવા  
 જિસ્મ કી એક કિસ્મ કી વરજિશ ભી હોતી હે, જો ઈન્સાન  
 કી તંદુરસ્તી કે લિએ બેહદ ઝરૂરી હે અલબત્તા કામ કાજ  
 ઝિયાદા હો તો નોકરોં કે સુપુર્દ કરને મેં કોઈ મુઝાઈકા  
 નહીં લેકિન સબ કામ નોકરોં કે સુપુર્દ કર દેને સે ઘર કા  
 નકશા હી બિગળ જાતા હે, મામૂલી કામ નોકરોં કો સોંપે  
 જાએ ઓર ઝરૂરી કામ અપને હાથ સે અંજામ દેને ચાહિયે.

દોરે હાજિર મેં હમેં અપને કામ અપને હાથ સે  
 કરને મેં ઈતની તૌહીન ઓર આર મહેસૂસ હોતી હે. હમ  
 હર કામ મેં નોકરોં કે મોહતાજ હો ગએ હે, કઈ  
 મુસલમાન ઓરતોં કી તો યે હાલત હે કે શૌહર કી માલી  
 હાલત ચાહે કિતની હી ખરાબ કયૂં ના હો લેકિન ઘર કે  
 કામ કાજ કે લિએ એક નોકરાની ઝરૂર ચાહિયે તાકે બેગમ  
 સાહેબા કો કુછ કામ ભી ના કરના પળે ઓર ખુદ સેઠાની  
 બન કર પલંગ પર બેઠી હુકમ ચલાતી રહે. બહેન! યે  
 આદત બહોત ખુરી હે, બેઠે બેઠે આરામ કી હાલત બના  
 લેને સે ઈન્સાન બિલકુલ કાહિલ ઓર સુસ્ત હો જાતા હે.  
 ઈસ આદત કા અસર અપની સેહત પર પળતા હે. રોઝ  
 બરોઝ સેહત ગિરતી જાતી હે ઓર આબિરકાર કિસી કામ  
 કી નહીં રેહતી.

બેહનો! જહાં મદોં કા અપની સેહત બાકી રખને કે  
 લિએ વરજિશ કી ઝરૂરત હે ઉસી તરહ ઓરતોં કો ભી  
 અપની સેહત બાકી રખને કે લિએ વરજિશ કી ઝરૂરત  
 પળતી હે, ઓરતોં કે લિએ ઉસ કે ઘર હી મેં ઈતને ત્તારે  
 કામ હોતે હે કે અગર વો અપને હાથ સે સબ કામ કરે તો  
 ઝરૂરત કે મુતાબિક વરજિશ હો જાતી હે, તજરુબા સે યે  
 ખાત સાબિત હુવી કે અલ્લાહ અપને હાથ સે કામ કાજ

કરને વાલી ઔરતોં કી તંદુરસ્તી ઐસી ઔરતોં સે બહોત હી અચ્છી હોતી હે જો ઔરતેં નોકરાનિયોં સે કામ લેને કે આદી બન ચુકી હે.

યાદ રખો! બેકાર ઔર ફુરસતી બની રહેના ખુદ એક ખતરનાક બીમારી હે જો રફતા રફતા સેહત કા સત્યાનાસ કર દેતી હે. જો ઔરતેં કોઈ કામ નહીં કરતીં ઉન કે જિસ્મ કા ખૂન કમ હોને લગતા હે.

રંગ પીલા પળ જાતા હે, જિસ્મ મોટા હો કર ફૂલને લગતા હે ઔર આખિરકાર નતીજા ખરાબ નિકલતા હે, ઈસ લિએ તમામ મુસલમાન ઔરતોં કો અપને ઘર કે કામ કાજ અપને હી હાથોં સે કરને ચાહિયે.

સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના અપને ઘર કે કામ કાજ અપને હાથોં સે કરતી થી. ખુદ રસૂલે પાક સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અપને કામ અપને હાથ સે કરતે થે. હઝરત અસ્વદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા સે પૂછા “રસૂલે પાક સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અપને ઘર મેં કયા કયા કામ કરતે થે?” હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને ફરમાયા “આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઘર વાલોં કી ખિદમત મેં લગે રેહતે, જબ નમાઝ કા વકત હોતા તો નમાઝ કે લિએ તશરીફ લે જાતે”.

એક દૂસરી જગા હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ફરમાતી હે “હઝરત રસૂલે પાક સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અપને જૂતે અપને હાથ સે સી લેતે, અપને કપળોં મેં ખુદ હી પેવંદ લગાતે ઔર અપને ઘર કા સબ કામ કાજ ખુદ હી કરતે. (માખૂઝ અઝ તોહફા ખવાતીન મોઅલ્લફા મૌલાના અહેમદ મોહમ્મદ સાહબ)

❀ બીબી ફાતેમા રદિયલ્લાહુ ❀

તઆલા અન્હા કી ઘરેલૂ જિંદગી

ઈફલાસ સે થા સય્યદા પાક કા યે હાલ

ઘર મેં કોઈ કનીઝ ના કોઈ ગુલામ થા

ધિસ ધિસ ગઈ થી હાથ કી દોનોં હથેલિયાં

ચક્કી કે પીસને કા જો દિન રાત કામ થા

સીને પે મશક ભર કે જો લાતી થીં બાર બાર

ગો નૂર સે ભરા થા મગર નીલ ફામ થા

અટ જાતા થા લિબાસે મુબારક ગુબાર સે

જાળૂ કા મશગલા ભી જો હર સુબહો શામ થા

આખિર ગઈ જનાબે રસૂલે ખુદા કે પાસ

યે ભી કુછ ઈત્તેફાક કે દાં ઈઝને આમ થા

મહેરમ ના થે જો લોગ તો કુછ કર સકીં ના અર્ઝ

વાપસ ગઈ કે પાસ હયા કા મકામ થા

ફિર જબ ગઈ દોબારા તો પૂછા હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને

કલ કિસ લિએ આઈ થીં કયા ખાસ કામ થા

ગૈરત યે થી કે અબ ભી ના કુછ મુંહ સે કેહ સકીં

હઝરત અલી (રદિ.) ને ઉનસે કહા જો પયામ થા

ખામોશ હો કે સય્યદએ પાક રેહ ગઈ

જૂરત ના કર સકીં કે અદબ કા મકામ થા!

યૂં કી હૈ અહેલે બૈતે મુતહદર ને જિંદગી

યે માજરએ દુખ્તરે ખૈરુલ અનામ (સ.અ.વ.) થા

❀ હાથ કે હુનર ❀

સલીકા મંદ ઔર મુહઝઝબ લખકિયાં અપના  
કીમતી વકત ખેલ ફૂદ ઔર સૈર સપાટે મેં નહીં ગુઝારતી  
લેકિન ઉનકો જો વકત મિલતા હૈ, જો ઘણી હાથ લગતી હૈ



ઉસ મેં સીના પુરોના, પકાના, બુનના, કાતના ઔર દૂસરે હાથ કે હુનર સીખતી હૈ, બચપન મેં કોઈ હુનર સીખ લિયા જાએ તો વો જિંદગી ભર કામ આતા હે ઔર હુનર જાનને વાલા કભી કિસી કા મોહતાજ નહીં હોતા, હુનર હી તો ઈન્સાન કે આળે વકત કા સાથી હે. ગુરબત ઔર તંગ દસ્તી કે વકત ઈન્સાન કો અપને હુનર સે બહોત મદદ હાસિલ હોતી હે ઔર હુનર મંદ ઈન્સાન તોહીન ઔર જિલ્લત સે બચ જાતા હે.

સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના હુનર ઔર દસ્તકારી સે વાકિફ થી.

હઝરત બીવી સૌદહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા તાઈફ સે આને વાલે ચમળોં કો પકાના ઔર રંગના બહોત અચ્છી તરહ સે જાનતી થી, ઈસ લિએ દૂસરી બીવિયોં કી બનિસ્ખત ઉન કી માલી હાલત બહોત અચ્છી થી.

બીવી ફાતેમા બિન્તે શૈબહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા બહોત અચ્છા સીના પુરોના ઔર બુનના જાનતી થી.

હઝરત સફ્યા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઉમ્દા ખાના પકાને મેં માહિર થી.

કઈ એક ઔરતેં કપળે બુનતી થી ઔર ઉસી પર અપના ગુઝર અવકાત કરતી થી, બીબી ઉમ્મે જિયાદ, બીબી ઉમ્મે શહજિયા ઔર દૂસરી કઈ એક ખવાતીન ચરખા કાતના બહોત અચ્છા જાનતી થી, જંગે ખૈબર મેં ઈન સબ ખવાતીન ને ચરખા કાત કર મુસલમાનોં કી મદદ કી થી.

## ❀ નેક બીવી કે કામ કાજ ❀

સવેરે સે ઉઠી વફાદાર બીવી  
 નમાઝે ફજર સબ સે પહેલે અદા કી  
 ઉઘર ખાદેમા ચૂલ્હા સુલગા રહી હે  
 ઈઘર બીવી બચ્ચોં કો બહેલા રહી હે  
 કોઈ ગોદ મેં હે કોઈ પાંવ પાંવ  
 ચમન મેં ટહેલતે હે તારોં કી છાંવ  
 કોઈ રો રહા હે કે બિસ્કિટ ખિલાઓ  
 કોઈ રો રહા હે કે કપળે પહેનાઓ  
 ગરઝ ઉસ ને એક એક કે મુંહ કો ઘુલાયા  
 ખિલાઈ ઉન્હેં રોટી પાની પિલાયા  
 જો ફારિંગ હુવા હાથ મુંહ ઘો કર શૌહર  
 તો ખાના રખા સામને ઉસ કે ચુન કર  
 સુધારા વો જબ અપને કામોં કો દફતર  
 તો ફારિંગ હુઈ આપ ભી ખાના ખા કર  
 ઉઠા લાઈ પેટી ઉઠા લાઈ કપળે  
 ઉન્હેં અપને હાથોં સે ખુદ છાંટે કુરતે  
 નમાઝ વ વઝીફા સે જબ પાઈ વો ફુર્સત  
 તો લે બેઠી પઢને “ફઝાઈલે આમાલ” “બહિશ્તી ઝેવર”  
 જો બે પરદા સહેલી વહાં કોઈ આઈ  
 તો તેવર બહોત ઉસ ને જલ કર ચઢાઈ  
 યે ચાહે તો જન્નત હી ઘર કો બના દે  
 યે ચાહે તો દોઝખ સે ઈસ કો બઢા દે  
 યે ચાહે તો ઈઝઝત હમારી બઢા દે  
 યે ચાહે તો ઝિલ્લત મેં હમ કો ગિરા દે  
 યે ચાહે તો ડુસ્વા ઝમાને મેં કર દે  
 યે ચાહે તો ઈઝઝત કે ફટ જાએ પરદે

जमाने की रक़तार बतला रही है  
सदा चार ज़निब से ये आ रही है  
के तालीम निस्वां तरक्की का दर है  
के तालीम निस्वां तरक्की का सर है

## ✽ भवातीन उज़रत फ़ातेमा ✽

रहियेलाहु अन्हा की सुन्नत धिम्तियार करें

उज़रत फ़ातेमा रहियेलाहु तआला अन्हा ज़न्नत की भवातीन की सरदार, निकाह के बाद उज़रत अली रहियेलाहु तआला अन्हु के घर तशरीफ़ ले गई, तो उज़रत अली और उज़रत फ़ातेमा रहियेलाहु तआला अन्हुमा ने आपस में ये बात तय कर ली के उज़रत अली घर के बाहर काम करेंगे, और उज़रत फ़ातेमा घर के अंदर के काम करेंगी, युनांये उज़रत फ़ातेमा रहियेलाहु तआला अन्हा बणी मेहनत से घर के काम अंजाम देती थीं और बणे शौक व ज़ौक से अपने शौहर की भिदमत करती थीं, लेकिन मेहनत का काम ज़ियादा होता था.

वो ज़माना आज कल के ज़माने की तरह तो था नहीं, आज कल तो बिजली का स्विच ऑन कर दिया और पाना तैयार हो गया. उस ज़माने में पाना तैयार करने के लिये चक्की के ज़रिये आटा पीसतीं, तन्मूर के लिये लक़्खीयां काट कर लातीं और तन्मूर सुलगातीं और फिर रोटी पकातीं. वो लम्बा यौणा अमल था जिस में उज़रत फ़ातेमा रहियेलाहु तआला अन्हा को बणी मुशक़्त उठाना पणती थी और उज़रत फ़ातेमा रहियेलाहु तआला अन्हा बणे शौक व ज़ौक से ये मुशक़्त उठाती थीं. लेकिन जब ग़ज़वा ज़ैबर के मौके पर

हुज़ूरे अक़दस सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम के पास बहोत मावे गनीमत आया, उस मावे गनीमत में गुलाम और बांढियां भी थीं, युनांये हुज़ूर सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने सहाबा किराम रहियल्लाहु तआला अन्हुम में उनको तकसीम करना शुरू किया, तो उजरत झतेमा रहियल्लाहु तआला अन्हा से किसी ने कहा के आप भी जा कर हुज़ूरे अक़दस सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम से केह दें के ओक बांढी आप को भी दे दें, युनांये उजरत झतेमा रहियल्लाहु तआला अन्हा उजरत आईशा रहियल्लाहु तआला अन्हा के घर में डाज़िर हुई और उन से कहा के आप हुज़ूरे अक़दस सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम से केहें के यक़दी पीसते पीसते मेरे डार्थों में गढ़े पण गअे हूँ और पानी की मश्क उठाने उठाने सीने पर नील पण गअे हूँ. ईस वक़त यूँके मावे गनीमत में ईतने सारे गुलाम और बांढियां आई हैं, कोई गुलाम या बांढी अगर मुझे मिल जाअे तो मैं ईस मुशक़क़त से निज़ात पावूँ, ये केह कर उजरत झतेमा रहियल्लाहु तआला अन्हा अपने घर वापस आ गई.

जब हुज़ूरे अक़दस सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम घर तशरीफ़ लाअे तो उजरत आईशा रहियल्लाहु तआला अन्हा ने हुज़ूरे अक़दस सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम से अर्ज़ किया के या रसूलल्लाह आप की सहाबज़ादी उजरत झतेमा रहियल्लाहु तआला अन्हा तशरीफ़ लाई थीं, और ये इरमा रही थीं, के यक़दी पीसते पीसते मेरे डार्थों में गढ़े पण गअे हूँ और पानी की मश्क उठाने से सीने पर नील के निशान आ गअे हूँ. आप अंदाज़ा लगाअें के उस वक़त बाप के जज़्बात का क्या आलम डोगा. लेकिन हुज़ूरे अक़दस सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने उन को

અપને ઘર બુલાયા ઔર ફરમાયા ફાતેમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ! તુમ ને મુજ સે બાંદી યા ગુલામ કી દરખવાસ્ત કી હે, લેકિન જબ તક સારે અહેલે મદીના કો ગુલામ ઔર બાંદી મયસ્સર ના આ જાએ ઉસ વકત તક મૈં મોહમ્મદ કી બેટી કો ગુલામ ઔર બાંદી દેના પસંદ નહીં કરતા. (માખૂઝ અઝ વઅઝ શૌહર કે હુકૂક)

❀ ખવાતીન કે લિએ ❀

નુસ્ખા કીમિયા “તસ્બીહે ફાતેમી”

અલબત્તા મૈં તુમ્હે એક એસા નુસ્ખા બતાતા હું જો તુમ્હારે લિએ ગુલામ ઔર બાંદી સે બેહતર હોગા, વો નુસ્ખા યે હે કે જબ તુમ રાત કે વકત બિસ્તર પર લેટને લગો તો ઉસ વકત ૩૩ મરતબા “સુબ્હાનલ્લાહ” ૩૩ મરતબા “અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ” ઔર ૩૪ મરતબા “અલ્લાહુ અકબર” પઠ લિયા કરો, યે તુમ્હારે લિએ ગુલામ ઔર બાંદી સે ઝિયાદા બેહતર હોગા. બેટી ભી તો સરકારે દો આલમ કી બેટી થી, પલટ કર કુછ નહીં કહા, જો કુછ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા ઉસી પર મુતમઈન હો ગઈ ઔર વાપસ તશરીફ લે ગઈ, ઈસી વજા સે ઈસ તસ્બીહે કો “તસ્બીહે ફાતેમી” કહા જાતા હે. (જામેઉલ ઉસૂલ સફા ૫૦૧ જિલ્દ ૬)

આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને અપની બેટી કો ખવાતીન કે લિએ એક મિસાલ બના દિયા કે બીવી એસી હો કાનૂની એતેબાર સે ખ્વાહ કુછ ભી હક હો, લેકિન સુન્નત યે હે કે વો અપને શૌહર કે ઘર કી નિગેહબાન હે ઔર ઈસ નિગેહબાન હોને કી વજા સે વો ઉસ કે કામો કો અપના કામ સમજ કર અંજામ દે.

(માખૂઝ અઝ વઅઝ “શૌહર કે હુકૂક” મૌલાના મુફતી મોહમ્મદ તકી ઉસ્માની સાહબ મદ જિલ્લુહુમ)

## ❀ માલી હુકૂક ❀

બીવી પર શૌહર કે બહોત સે હુકૂક હૈ, ઉન મે માલ કે બારે મેં જિયાદા અહેમ યે તીન હૈ.

(૧) માલ કી હિફાઝત કરના,

(૨) ઝરૂરત સે જિયાદા મુતાલેબા કરને સે ગુરેઝ કરના,

(૩) ઔર શૌહર કો હરામ કમાઈ સે બચાને કી ફિક કરના.

પુરાને ઝમાને કી ઔરતેં ઈન હુકૂક કા લેહાઝ રખતી થી, જબ કોઈ શખ્સ કમાને કે લિએ ઘર સે જાતા તો ઉસ કી બીવી ઉસે યે નસીહત કરતી કે હરામ કમાઈ સે બચના ઔર યે યકીન દિલાતી કે હમ ભૂક પર સબ્ર કર લેંગે, તંગદસ્તી સે હમેં કોઈ ખૌફ નહીં હૈ, લેકિન દોઝખ કી આગ હમારે લિએ નાકાબિલે બરદાશત હોગી, ઈસ લિએ હરામ કી કમાઈ ઘર મેં મત લાના, હલાલ માલ જિતના ભી મિલ જાએ ઉસ પર સબ્ર કર લેંગે.

શૌહર કી હલાલ આમદની પર અગરયે વો કમ હી ક્યૂં ના હો કેનાઅત કરે, બીવી કે ઝહેન મેં યે બાત ભી રહેની ચાહિયે કે શૌહર કા હક ખુદ ઉસ કે શખ્સી હુકૂક ઔર ઉસ કે તમામ અઈઝાઝા વ અકરિબા કે હુકૂક પર મુકદ્દમ હૈ, જિસ ઘર મેં ભી જિસ્મ ઔર લિબાસ કી નઝાફત કા ખયાલ રખના બેહદ ઝરૂરી હૈ, ના માલૂમ કિસ વકત શૌહર ઉસ કી કુરબત કા ઈરાદા કર લે, ઔર નીઝ બચ્ચો કે લિએ શફીક ઔર મહેરબાન હો, ઉન્હેં ખુરા ભલા ના કહેતી હો, ઉન કે ઉયૂબ કી પરદા પોશ હો.

ઔરત કે ફરાઈઝ મેં યે બાત ભી શામિલ હે ? શૌહર કા માલ ફુઝૂલ ખર્ચ ના કરે, બલકે કમ સે કમ ખર્ચ કરે, ઉસ કે માલ કી હિકાઝત કરે,

ખુસૂસન દુનિયા કી ફાની હોને વાલી ચીઝો પર શૌહર કા માલ બરબાદ કરના, કપળો, જૂતોં ઔર ફુઝૂલ ચીઝો પર બે ફાયદા મવાકે મેં યાની શાદિયોં મેં નામ વ દિખલાવે કે લિએ કપળે બનાના, ઝેવર બનાના વગેરા તો જાઈઝ ભી નહીં ઔર બિલખુસૂસ નેક બીવી કે લિએ શર્મન મુનાસિબ નહીં. બલકે શૌહર કા માલ અપને ઉપર સિર્ફ ઝરૂરત કી ચીઝોં પર કમ સે કમ ખર્ચ કરકે બાકી માલ અલ્લાહ કે દીન કો દુનિયા મેં ફેલાને પર, અલ્લાહ કે નેક બંદોં ઔર બંદિયોં પર ખર્ચ કરે. ઈસ કે લિએ હમ ચંદ નેક બીવિયોં કે અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં ખર્ચ કરને કે વાકેઆત નકલ કરતે હૈં.

❀ હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ અન્હા ❀  
કા અલ્લાહ કે નેક બંદોં પર ખર્ચ કરના

મોહમ્મદ બિન મુન્કદિર રહેમતુલ્લાહ અલૈહ એક મરતબા હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી ખિદમત મેં હાઝિર હુવે ઔર અપની સખ્ત હાજત કા ઈઝહાર કિયા. ઉન્હોં ને ફરમાયા કે મેરે પાસ ઈસ વકત બિલકુલ કુછ ભી નહીં હૈ. અગર મેરે પાસ ૧૦ હઝાર ભી હોતે તો સબ કે સબ તુમ્હેં દે દેતી મગર ઈસ વકત મેરે પાસ કુછ ભી નહીં હૈ. વો વાપસ ચલે ગયે. થોળી દેર બાદ ખાલિદ બિન અસદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે પાસ સે ૧૦ હઝાર કા હદિયા હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે પાસ પહોંચા. ફરમાને લર્ગી મેરી બાત

કા બહોત જલ્દ ઈન્નેહાન લિયા ગયા, ઉસી વકત ઈબ્નુલ મુન્કદિર કે પાસ આદમી ભેજા ઓર ઉનકો બુલા કર વો સારી રકમ ઉનકે હવાલે કર દી, જિસમેં સે ૧૦૦૦ મેં ઉન્હોં ને એક બાંદી ખરીદી જિસ કે પેટ સે ત્રીન લખકે પૈદા હુવે, મોહમ્મદ, અબુ બકર, ઉમર, ત્રીનોં કે ત્રીનોં મદીના મુનવ્વરા કે આબિદ લોગોં મેં શુમાર હોતે થે. (તહેઝીબુત તહેઝીબ)

કયા ઈન ત્રીનોં કી ઈબાદત મેં હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કા હિસ્સા ના હોગા કે વહી ઈન કે વજૂદ કા સબબ હુઈ. હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી સખાવત કે વાકેઆત ઉનકે અબ્બા જાન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કી તરહ સે ઈહાતા સે બાહર હૈ. એક કિસ્સા હિકાયાતે સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ મેં શૈખુલ હદીસ સાહબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને લિખા હૈ કે દો ગૂને દિરહમ કી બાંટી ઓર યે ભી યાદ ના આયા કે મેરા રોઝા હૈ ઓર ઈફતાર કે લિએ એક દિરહમ કા ગોશત હી મંગવા હું. ઉન દોનોં ગૂનોં મેં એક લાખ સે ઝિયાદા દિરહમ થે, ઓર ઈસી કિસ્મ કા એક ઓર કિસ્સા ભી રિવાયત મેં હૈ જિસ મેં એક લાખ અસ્સી હઝાર દિરહમ બતાએ જાતે હૈ.

તમીમ બિન ઉરવા રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કહેતે હૈ કે મૈને એક મરતબા (અપને વાલિદ કી ખાલા) હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો દેખા કે ઉન્હોં ને ૭૦ હઝાર દિરહમ તકસીમ કિએ ઓર વો ખુદ પેવંદ લગા હુવા કુર્તા પહેન રહી થી (ઈત્હાફ- માખૂઝ અઝ ફઝાઈલે સદકાત)



## ❀ અલ્લાહ કે નેક બંદો ❀ પર ખર્ચ કરને વાલી બીવી

રાબિઆ બિન્ત ઈસ્માઈલ ને અહેમદ ઈબ્ન અબિલ હવારી કો શાદી કા પૈગામ ભિજવાયા. અહેમદ અલ્હવારી નેક ઔર ઈબાદત ગુઝાર ઈન્સાન થે, ઉન્હે યે રિશ્તા પસંદ નહીં આયા ઔર પૈગામ કે જવાબ મેં યે કેહ કર માઝરત કર દી કે મુજે ઔરતોં કી ખ્વાહિશ નહીં હૈ, મૈં અપને કામ, ઈબાદત ઔર ઝિકે ઈલાહી મેં મશગુલ હૂં.

રાબિઆ ને જવાબ દિયા કે બખુદા મૈં તુમ સે ઝિયાદા ઈન કામોં મેં મશગૂલ હું ઔર મુજે ખુદ મદોં કી ખ્વાહિશ નહીં હૈ લેકિન બાત યે હૈ કે મેરે શૌહર ને કાફી દૌલત છોળી હૈ, મૈં યે ચાહતી થી કે આપ સે નિકાહ કર લૂં ઔર આપ મેરી દૌલત કા કુછ હિસ્સા અપને નેક દોસ્તોં પર ખર્ચ કર દેં તાકે મુજે ભી નેક લોગોં સે મુનાસબત હો જાએ ઔર અલ્લાહ કે રાસ્તે પર ચલને મેં આસાની હો.

અહેમદ અલ્હવારી ને જવાબ દિયા કે મૈં અપને ઉસ્તાદ સે મશવેરા કરૂંગા, અગર ઉન્હોં ને ઈજાઝત દી તો મૈં તુમ્હારી પેશકશ ઝરૂર કુબૂલ કર લૂંગા. વો અબુ સુલેમાન દારાની રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે પાસ આએ, ઔર ઈસ સિલસિલા મેં ઉન કી રાય માલૂમ કી, ઈસ સે પહેલે વો અહેમદ અલ્હવારી કો શાદી સે મના કર ચુકે થે, લેકિન જબ ઉન્હે રાબિઆ કી તજવીઝ કા સબબ માલૂમ હુવા તો ફરમાયા ઉસ ઔરત સે શાદી કર લો, વો વલિય્યતુલ્લાહ હૈ, ઉસ કે કલામ પર સિદ્દીકીન કે કલામ કા શુબ્હા હોતા હૈ, અહેમદ અલ્હવારી કહેતે હૈં કે મૈંને રાબિઆ સે શાદી કર લી, વો ઈસ કદર મહેમાન નવાઝ સાબિત હુઈ કે

हमारे घर में गज का एक डौल बना हुआ था, हाथ धोने वालों की कसरत से भराब डो गया. डौल में सिर्फ़ वो लोग हाथ धोया करते थे जिन्हें वापसी की जल्दी हुआ करती थी, साबुन वगैरा से हाथ धोने वाले उनके अलावा थे.

मैंने राबिआ के बाद तीन औरतों से निकाह किया, वो नाराज होने के बजाय ખુश होतीं, और मुझे अच्छी चीज़ें खिला कर कहेतीं के अब तुम अपनी बीवियों के पास जाओ, ये राबिआ शाम में ऐसी थी जैसे बसरा में राबिआ अहविया. (भापूज अज अहया)

## ✽ महेशानों का ✽

### ईकराम करने वाली नेक बीवी

उत्तरत अणुर्भीअ रहमतुल्लाह अलैह इरमाते हैं मैं एक गांव में गया तो मुझे वहां के लोगों ने बताया के यहां एक नेक भातून किज़ा है, उस के यहां एक बकरी है, जिस के थनों से दूध और शहद दोनों निकलते हैं, मुझे ये सुन कर तअश्छुब हुआ, मैंने एक नया प्याला भरीदा और उस के घर जा कर मैंने कहा के तुम्हारी बकरी के मुताद्विक मैंने ये शोहरत सुनी है के वो दूध और शहद देती है, मैं भी उस की बरकत देभना चाहता हूं, उस ने वो बकरी मेरे उवाले कर दी.

मैंने उस का दूध निकावा तो, वाकई उस में दूध और शहद निकला. हम ने उसको पिया उस के बाद मैंने पूछा के ये बकरी तुम्हारे पास कहाँ से आई. कहेने लगी ईस का किस्सा ये है के हम गरीब आदमी हैं. एक बकरी के सिवा हमारे पास कुछ ना था, ईसी पर हमारा गुजारा

था. अल्लाह तआला को हुकम से बकरईद आ गई. मेरे भाविंद ने कहा के हमारे पास कुछ और तो है नहीं, ये बकरी हमारे पास है लाओ इस की कुर्बानी कर दें.

मैंने कहा हमारे पास गुजारे के बिने तो इस के सिवा कोई चीज नहीं है ऐसी हालत में कुर्बानी का हुकम नहीं है फिर क्या जरूरत है के हम कुर्बानी करें.

भाविंद ने ये बात मान ली और कुर्बानी मुत्तवी कर दी. उस के बाद अल्लाह तआला के हुकम से उसी दिन हमारे यहां एक महेमान आ गया तो मैंने भाविंद से कहा के महेमान के ईकराम का तो हुकम है और घर में कोई चीज नहीं है, इस बकरी को ही ज़बह कर लो. वो इस बकरी को ज़बह करने लगा. मुझे ये बयाल हुआ के मेरे छोटे छोटे बच्चे इस बकरी को ज़बह होते देख कर रोने लगेंगे. इस बिने मैंने कहा के बाहर ले जा कर दीवार की आण में ज़बह कर लो ताके बच्चे ना देखें, वो बाहर ले गये और जब इस पर छुरी चलाई तो ये बकरी हमारी दीवार पर भणी थी और वहां से जुद उतर कर मकान के सहने में आ गई.

मुझे ये बयाल हुआ के शायद वो बकरी भाविंद के हाथ से छूट गई है. मैं उस को देखने बाहर गई, तो भाविंद उस बकरी की भाव पूछ रहे थे, मैंने उन से कहा के बणे तअज्जुब की बात है के ऐसी ही बकरी घर में ली आ गई, इस का किस्सा मैंने सुनाया. भाविंद कहेने लगे क्या बर्छ है के एक तआला शानहु ने इस का बदल हमें अता करमाया हो. ये वो बकरी है जो दूध और शहदे देती है और ये सब कुछ महेज एक महेमान के ईकराम की वज़ा से है. फिर वो औरत कहेने लगी अय मेरे बच्चे! ये बकरी हिलों में चरती है अगर तुम्हारे हिल नेक रहेंगे तो

पूछ ली अरुण रહેगा और अगर तुम्हारे दिलों में जोट आ गया तो इस का दूध ली जराब हो जायेगा, अपने दिलों को अरुण रणो, हर चीज़ तुम्हारे दिने अरुणी बन जायेगी (इजाईले सदकात सका ७२५)

## ✽ मल्का रुबैदा ✽

जलीफ़ा डारुन रशीद की बेगम रुबैदा जातून अपने कारनामों की बदौलत ज़होत मशहूर हैं. रुबैदा का बाप ज़फ़र जलीफ़ा मन्सूर का छोटा बेटा था. मन्सूर की कुनियत अबु ज़फ़र उसी के नाम पर है.

रुबैदा मूसिल में पैदा हुयी जब उसका बाप ज़फ़र मूसिल का ड़ाकिम था. रुबैदा का असल नाम उम्मतुल अजीज़ है. ये दो तीन बरस की उम्र में यतीम हो गई थी, रुबैदा के दादा जलीफ़ा मन्सूर ने उस की परवरिश की. बचपन में दादी बरूयी को प्यार से रुबैदा..... रुबैदा पुकारा करते थे. घर वालों को ये नाम ऐसा पसंद आया के हर अक की ज़बान पर रुबैदा ही बह गया और उम्मतुल अजीज़ सब भूल गये. १४-१५ साल की उम्र में उसकी शादी ड़ारुन रशीद से हो गई, ड़ारुन के जलीफ़ा बनने की कोई उम्मीद ना थी. ड़ारुन का ज़णा भाई दादी वली अडेद था लेकिन थोड़े ही अरसा में दादी फ़ैत हो गया और ड़ारुन जलीफ़ा और रुबैदा मल्का बन गई.

ड़ारुन और रुबैदा की मोहब्बत ज़रबुल मिसल बनी हुयी है. जुदा ने रुबैदा को नेकी, ड़मदही, सलीका मंदी और दुस्ने ईन्तेज़ाम के भास ज़ौहर अता किने थे. ड़ारुन ने सल्तनत की अज़मत व शौकत क़माल पर पड़ोया दी, रुबैदा ने मडल के ईन्तेज़ाम में वो शान पैदा कर दी जो पड़ेले किसी ने ना देखी थी. रुबैदा की वफ़ात को

તકરીબન ૧૨૦૦ સાલ ગુજર ચુકે હે.

રૂબૈદા કી ફયાઝી વ સખાવત કાં યે આલમ થા કે કોઈ ભી સાઈલ ઉસ કે દરવાઝે સે ખાલી હાથ ના જાતા. ઉસ કે પાસ ૧૦૦ લૌડિયાં કુર્આન મજીદ કી હાફિઝાત થી. જિન મેં સે હર એક ૧૦ પારે રોઝ પઢતી, ઈસ તરહ ત્રીન દિન મેં કુર્આન કરીમ ખત્મ કર લેતી. લોગ મહલ કે પાસ સે ગુજરતે તો અંદર સે હર વકત કુર્આન કરીમ પઢને કી સદા આતી.

ઈન્સાની ભલાઈ કે કામોં સે રૂબૈદા કો દિલ ચસ્પી થી. (૨૦૮ હિજરી ૮૨૪ ઈસ્વી મેં) હજ કા ઈરાદા ક્રિયા તો બહોત સે ઈન્જનિયર સાથ થે, જહાં દેખતી કે આમ લોગોં કો રાસ્તે યા પાની કી તકલીફ હે ઉસે દૂર કરને કા ફીરન ઈન્તેઝામ કરા દેતી. બૈતુલ મુકદ્દસ કી તરફ જા રહી થી તો દેખા કે એક જગા લોગોં કો પાની લાને મેં બળી મુશક્કત ઉઠાની પળતી હે. રૂબૈદા ને ફીરન હુકમ દિયા કે આસપાસ કે પહાળોં મેં પાની કા કોઈ અચ્છા સા ચશમા તલાશ કરે, ચુનાંચે ઉસકી કોશિશ સે એક બળી નહેર બન ગઈ જિસ સે દૂર દૂર તક ઈલાકા સૈરાબ હો ગયા.

સૈકળોં તાલાબ બનવાએ, સૈકળોં મસ્જિદેં ઔર સરાએ તામીર કરાએ. ઉન કા સબ સે બળા ઔર હમેશા જિંદા રહેને વાલા કારનામા યે હે કે મક્કા મુકર્રમા કે લિએ એક નહેર કા ઈન્તેઝામ ક્રિયા, જો અબ તક “નહેરે રૂબૈદા” કે નામ સે મશહૂર હે. યે હાજિયોં ઔર અહેલે મક્કા કે લિએ સદિયોં સે ખુદા કી ખાસ રહેમત બની હુવી હે, મક્કા મુકર્રમા મેં ૨૫-૩૦ કિલો મીટર મશરિક મેં પહાળોં કે અંદર એક ચશમા મિલા. વહીં સે નહેર કી ઈન્તેદા હુવી. ફિર ઉસ મેં દૂસરે ચશમે શામિલ કર દિએ ગએ. યે નહેર અરફાત, મુઝદલેફા ઔર મિના સે હોતી

હુવી મક્કા મુકર્રમા પહોંચતી હે, ઈસ કે અકસર હિસ્સે ઝમીન દોઝ હૈ, જૈસે હમારે પહાં બ્લોચિસ્તાન કે બાઝ હિસ્સોં મેં કારીઝોં હોતી હૈ.

મુનાસિબ મકાનાત પર પાની કે ઝખીરે બના દિએ ગએ હૈ, હજ કે મૌકે પર લાખોં આદમી ચંદ રોઝ મિના મેં, એક રાત મુઝદલ્લા મેં ઔર એક દિન અરફાત મેં ગુઝારતે હૈ. નહેરે રુબૈદા વહીં હે જહાં સે યે લાખોં આદમી પાની લેતે હૈ, રુબૈદા ખાતૂન ઉસ વકત હરમ કો ઈસ નહેર સે સૈરાબ કિયા જબ પાની કે એક ફૂઝે કી કીમત એક દીનાર થી.

કહેતે હૈ કે નહેર ખોદને કે ખર્ચ કા અંદાઝા લગાયા ગયા તો દારોગા ને કહા કે ખર્ચ બહોત ઝિયાદા હોગા. દરયાદિલ રુબૈદા બોલી કે અગર કુદાલ કી એક ઝબ્ કી મઝદૂરી એક અશરફી માંગી જાએગી તો વો ભી બસદ ખુશી દૂંગી. લેકિન યે કામ પૂરા કિએ બજૈર ના છોળૂંગી, હજ કે ઈસ સફર મેં રુબૈદા ને કમ અઝ કમ ૭૦ લાખ અશરફિયાં નેકી કે ઐસે કામોં પર સર્ફ કી.

યે વો લોગ થે જિન્હોં ને ખુદા કી નેઅમતોં કા શુક ઠીક ઠીક અદા કિયા. ઉન્હોં ને દૌલતે બે દરીગ ખલ્કે ખુદા કે આરામ મેં ખર્ચ કી, વો દૌલત કિસ કામ કી જો ચંદ આદમિયોં કે ઐશ મેં ખર્ચ હો ઔર જિસ સે નેકી કા કામ ના લિઆ જાએ.

રુબૈદા ને ૭૦ બરસ કી ઉમ્મ મેં વફાત પાઈ, સદિયાં ગુઝર ચુકી થી, ઐસે અચ્છે કામોં કી વજા સે ઉસ કા નામ અબ તક ઝિંદા હૈ ઔર જો ઝિંદગી અચ્છે કામોં કી બદૌલત હાસિલ હો, ઉસે મૌત કા હાથ કભી ખત્મ નહીં કર સકતા.

ઈસી તરહ નેક બીવી કે લિએ યે ઝરૂરી હૈ કે

શૌહર કે માલ કી હિકાજત ઓર ઉસ કો સહીહ જગા ખર્ચ કરને કી ફિક કે સાથ સાથ શૌહર કે ઈમાન કી હિકાજત મેં મદદગાર હો. ઈસ કે લિએ બીવી કે ઝિમ્મા એક અહેમ હક હમ બયાન કરતે હૈં, ઉસ કે અદા કરને મેં નેક બીવી કો કભી કોતાહી નહીં કરની યાહિયે.

## શૌહર કા એક અઝીમ હક જિસકો હક હી નહીં સમજા જાતા

હઝરત જાબિર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી નઝર એક ઔરત પર પળી, આપ હઝરત ઝૈનબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે પાસ તશરીફ લે ગએ, ઝરૂરત પૂરી કર કે બાહર તશરીફ લાએ ઔર ઈરશાદ ફરમાયા: ઔરત જબ સામને આતી હૈ તો શૈતાન કી સૂરત મેં આતી હૈ, અગર તુમ મેં સે કોઈ શખ્સ કિસી ઔરત કો દેખે ઔર વો ઉસે અચ્છી લગે, તો ઉસે યાહિયે કે અપની બીવી કે પાસ આએ, ઉસ કે પાસ ભી વહી હૈ જો દૂસરી કે પાસ હૈ. (તિરમિઝી હદીસ રકમ ૧૦૭૮ કિતાબુર્રઝાઅ)

ઔરત કી આમદ વ રફત કો શૈતાન કી સૂરત સે તાબીર કરને કી વજા યે હુઈ કે ઔરત મેં ફિતરતન કુછ એસી જાઝબિયત ઔર દિલ્કશી રખી ગઈ હૈ કે કુદરતન મર્દ કા દિલ ઔરત કી તરફ ખિંચતા હૈ, ગોયા શૈતાન કો મોકા મિલતા હૈ કે ઔરત કો મર્દ કી લગઝિશ કા ઝરિયા બનાએ. ગોયા ઔરત કા બાહર નિકલના શૈતાન કા બાહર નિકલના હૈ. જિસ સે માલૂમ હુવા કે ઔરત કો બગૈર શદીદ ઝરૂરત કે ઘર સે નિકલ કર મર્દો કી સોસાયટી મેં ધૂમને ફિરને સે ઔર મર્દો ઔરતો કી મુશ્તરેકા મહેફિલોં

में जाने से बचना चाहिये।

मर्द के बिना ज़रूरी और अहम बात ये है के अपनी आँखों की भूख डिंकाऊत करे वरना अजनबी मर्दों के सामने ना भडेरम औरतें जब आयेगी, और नजर जब नजर से टकरायेगी, तो शैतान उस से फायदा उठायेगा और दोनों का दीन व आप्पेरत तबाह व बरबाद कर देगा।

लेहाजा नजर की भूख ओहतेमाम से डिंकाऊत करना चाहिये, अगर कहीं गल्ली से लग गई और उसका भुरा भयाव दिल् व दिमाग पर जिमाअ तो वस्वसों और परेशान कुन भयावों और कश्मकश में नईस मुप्तेवा हो जायेगा, और जिमाअ की ज्वालिश उभरेगी, तो कहीं शैतान ईस से मौका ना उठा ले।

ईस बिना उस शौहर को चाहिये के वो अपनी बीवी के पास आ जाये और बीवी से ज़रूरत पूरी कर ले, तो उस के दिल् व दिमाग पर वस्वसे ખत्म हो जायेगे। अल्लाह तआला शैतान से उस की डिंकाऊत इरमा देगे। यूँके अब ईसमें नेक दीनदार सालेह बीवी और समजदार होशियार अकलमंद बीवी की ये जिम्मादारी है के शौहर जिस वकत भी अपनी ज़रूरत ज्वालिश पूरी करने के बिना उसको ज़रूरत से बुलाये और वो बीवी से उसका तकाजा करे, ज्वाह दुकमन, ईशारतन तो बीवी को कौरन लब्बैक कहेना चाहिये, (जुके कोई शरई उजर मानेअ ना हो) और शौहर का ये अमल और बीवी का उसमें साथ देना, दिल् के वस्वसों का अजावा करेगा और ईस मरहले पर बीवी की तरफ़से जरा सी भी गइलत और कोताही शौहर के बिना बहोत ही जियाद दीनी, दुनियावी, जिस्मानी, इहानी, नईसियाती और तिब्बी लेहाज से नुकसान का



બાઈજ હો સકતી હે.

જિન્સી મૈલાન જો મદ્દ કો ઔરત કી તરફ તબ્બન હોતા હે તો ઉસકી નિગાહેં ઉઠ હી જાતી હેં ઔર ઔરત કે બદન કી વજાઅ અપની કુદરતી હૈઅત સે મદ્દ કે ખ્વાબીદા જઝબાત કો જગા દેતી હે. ઈસ સે બચને કી તદબીર ઈસ્લામ ને બતા દી હે. તો અગર એસી બાત સામને ભી આ જાએ ઔર કિસી ઔરત કી દીદ કે બાઈસ હૈજાન હો તો એસે નાઝુક મૌકા કે વક્ત આંહઝરત સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને હુકમ દિયા કે તુમ અપની બીવી કે પાસ ચલે જાઓ ઔર અપની ઝરૂરત ઔર હાજત પૂરી કરલો, તાકે શૈતાન તુમ્હારે દિલ મેં વસ્વસા ડાલને કી જુરાત ના કરે ઔર ના તુમકો ગુનાહ મેં મુલવ્વિસ કરને પાએ.

ઈસ રાસ્તા સે દાઈયાતે ફિતરત પૂરે કિએ જાએ, ના ઈસ મેં બીવી માનેઅ હો ના શૌહર માનેઅ હો, અગર કિસી શૌહર કો એક બીવી સે તસ્કીન ના હો ઔર વો યકીન રખતા હે અદલ વ મસાવાત ઔર ઈન્સાફ વ રહેમત કા દામન મેરે હાથો સે છૂટને ના પાએગા તો દો બીવિયાં વરના તીન ભી કર સકતા હે. અગર તીન ભી ઉસ કી ઝિંદગી મેં સુકૂન પૈદા ના કર સકે તો ચાર બીવિયોં તક શુરૂતે મઝકૂરા કા લેહાઝ રખતે હુવે રખ સકતા હે. તાકે અગર એક શરઈ માઝૂર હે, દૂસરી હમલ સે ફારિગ હુવી હે, તીસરી તબઈ માઝૂર હે તો ચૌથી સે ઝરૂરત વ હાજત પૂરી હો જાએ, મગર યે કિસી હાલત મેં ભી કાબિલે બરદાશત નહીં કે અસ્મત વ ઈફકત કી ચાર ચાદર દાગદાર હોને પાએ ઔર પાકીઝગી ઔર પાક દામની કા ફાનૂસ ટૂટને પાએ, માં બહેનોં કી ઈઝઝત વ તહારત કે અન્મોલ મોતી પે આંચ આએ, મુઆશરા કે અમન વ

સુકૂન કી સેહત પર બદ નઝરી, ગલત નિગાહી કે જરાસીમ ઝિના વ બદકારી કે કેન્સર વ ટી.બી. કી બીમારિયાં ઉસ પર હમલા કરે. બીવી યા ચચાઝાદ ભાભી કી અસ્મત કી દીવારોં મેં દરાળેં પળેં. અગર બીવી શૌહર કો ઈન્કાર કર દેગી, યા મોહબ્બત કે સાથ ઉસ કા સાથ નહીં દેગી, ઔર હીલે બહાને કરેગી (મુજે યે કામ હૈં યે કામ હે, ગુસ્લ કરને મેં દેર લગતી હે, બચ્ચોં કે કામ હૈં વગૈરા) તો યાદ રખિયે! અગર યે શહેવત કા ગલ્બા ઈસ મુસીબત કા મલ્બા યહાં નહીં ગિરેગા તો કહીં ના કહીં તો ગિરેગા ઔર નાજાઈઝ જગા પર અલ્લાહ તઆલા કી હરામ ઔર મના કરદા જગા પર યે શહેવત પૂરી હોગી તો બીવી ભી ઈસ ગુનાહ મેં શરીક હોગી કે યે ગુનાહ કરવાને કા ઝરિયા બની. અગર યે શૌહર કી બાત પર ઈન્કાર ના કરતી તો શૌહર કો દૂસરી જગા ઝરૂરત હી ના પળતી.

## બીવી ફૌરન આ જાએ

وعن طلق بن علي رضي الله عنه ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال:

إذا دعا الرجل زوجته لحاجته فلتأته وإن كانت على التور. (ترمذی، کتاب

الرضاع، باب ما جاء في حق الزوج على المرأة، حديث نمبر ૧૧૦)

હઝરત તલક બિન અલી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ રિવાયત કરતે હૈં કે હુઝૂર નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જબ મર્દ અપની બીવી કો હાજત કે લિએ બુલાએ તો ઉસ ઔરત પર વાજિબ હે કે વો આ જાએ, ખ્વાહ વો તન્નૂર પર હી કયૂં ના હો.

મુરાદ યે હે કે અગરયે વો ઔરત રોટી પકાને કે કામ મેં મશગૂલ હો, ઉસ વકત ભી અગરયે શૌહર અપની

હાજત પૂરી કરને કે લિએ ઉસ કો દાવત દે ઓર બુલાએ તો વો ઈન્કાર ના કરે.

**નિકાહ જિન્સી તસ્કીન કા હલાલ રાસ્તા....**

ઈન સારે અહેકામ કા મકસદ દર હકીકત યે હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ને હર મર્દ વ ઓરત કે અંદર ફિતરી તૌર પર એક જિન્સી જઝબા ઓર ખ્વાહિશ રખી હૈ ઓર ઈસ ફિતરી જઝબે ઓર ખ્વાહિશ કે લિએ એક હલાલ રાસ્તા તજવીઝ ફરમા દિયા હૈ, વો હૈ નિકાહ કા રાસ્તા. ઓર શૌહર બીવી કે તઅલ્લુકાત મેં ઈસ ઝરૂરત કો પૂરા કરના અવ્વલીન અહેમિયત કા હામિલ હૈ. ઈસ લિએ હલાલ કે સારે રાસ્તે ખોલ દિએ તાકે કિસી ભી મર્દ વ ઓરત કો હરામ તરીકે સે ઈસ જઝબા ઓર ખ્વાહિશ કી તસ્કીન કા ખયાલ પૈદા ના હો તો બીવી કો શૌહર સે તસ્કીન હો ઓર શૌહર કો બીવી સે તસ્કીન હો, તાકે દૂસરોં કી તરફ દેખને કી ઝરૂરત પેશ ના આએ.

**જિન્સી ખ્વાહિશ કી**

**તકમીલ પર અજરો સવાબ**

ઓર ઈસ મૌઝૂ પર બિલકુલ સરીહ હદીસ મૌજૂદ હૈ કે હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે મિયાં બીવી કે જો બાહમી તઅલ્લુકાત હોતે હૈં અલ્લાહ તઆલા ઉન પર ભી અજર અતા ફરમાતે હૈં.

સહાબા કિરામ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ને સવાલ ક્રિયા કે યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ

વસલ્લમ! વો તો અપની નફસાની ખ્વાહિશાત કે તહેત કરતા હે. ઈસ પર કયા અજર? આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે અગર વો ઈન નફસાની ખ્વાહિશાત કો નાજાઈઝ તરીકા સે પૂરા કરતે તો ઈસ પર ગુનાહ હોતાં યા નહીં? સહાબા કિરામ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ને અર્ઝ કિયા કે : યા રસૂલલ્લાહ! ગુનાહ ઝરૂર હોતા. આપ ને ફરમાયા ચૂંકે મિયાં બીવી નાજાઈઝ તરીકે કો છોળ કર જાઈઝ તરીકે સે નફસાની ખ્વાહિશાત કો મેરી વજા સે ઔર મેરે હુકમ પે માતહેત કર રહે હૈં ઈસ લિએ ઈસ પર ભી સવાબ હોગા (મુસ્નદે અહેમદ બિન હમ્મલ જિલ્દ ૫ સફાઅ ૧૬૮૧૬૭— માખૂઝ અઝ વઅઝ શૌહર કે હુકૂક)

## ઐસી ઔરત પર ફરેશતોં કી લાનત

عن ابی هريرة رضى الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: اذا دعا الرجل امراته الى فراشه فابت ان تجيئى لعنتها الملائكة حتى تصبح.  
(صحيح بخارى ص ۲۸۲، كتاب النكاح، باب اذا بات امرأة مهاجرة فراش زوجها،  
حديث نمبر ۵۱۹۳)

હઝરત અબુ હુરૈરહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ રિવાયત ફરમાતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે જબ કોઈ મર્દ અપની બીવી કો અપને બિસ્તર કી તરફ બુલાએ ઔર યે મિયાં બીવી કે મખ્સૂસ તઅલ્લુકાત સે કિનાયા હે. યાની શૌહર અપની બીવી કો ઈન તઅલ્લુકાત કે કાયમ કરને કે લિએ બુલાએ ઔર વો ઔરત ના આએ, યા ઐસા તર્ઝે અમલ ઈખ્તિયાર કરે જિસ સે શૌહર કા વો મન્શા પૂરા ના હો

ઔર ઉસ કી વજા સે શૌહર નારાજ હો જાએ, સારી રાત સુખ્હ તક ફરિશ્તે ઉસ ઔરત પર લાનત ભેજતે રહેતે હૈં કે ઈસ ઔરત પર ખુદા કી લાનત હો ઔર લાનત કે મઅના યે હૈં કે અલ્લાહ તઆલા કી રહેમત ઉસ કો હાસિલ નહીં હોગી.

ઈસ લિએ કે આપ કે ઈતને હુકૂક બયાન કિએ ગએ, આપ કે હુકૂક કા લેહાજ કિયા ગયા. ઈસ કા મન્શા દર હકીકત યે હૈં કે આપ કે ઔર આપ કે શૌહર કે દરમિયાન જો તઅલ્લુક હૈં વો દુરુસ્ત હો જાએ ઔર ઈસ તઅલ્લુક કી દુરુસ્તગી કા એક લાઝમી હિસ્સા યે હૈં કે તુમ્હારે ઝરિયે શૌહર કો ઈફફત હાસિલ હો, પાક દામની હાસિલ હો, નિકાહ કા બુનિયાદી મકસદ યે હૈં કે પાક દામની હાસિલ હો ઔર નિકાહ કે બાદ શૌહર કે કિસી ઔર તરફ દેખને કી ઝરૂરત ના રહે. ઈસ લિએ તુમ્હારે ઝિમ્મે યે ફરીજા આઈદ હોતા હૈં કે ઈસ મામલે મેં તુમ્હારી તરફસે કોઈ કોતાહી ના હો. અગર કોતાહી હોગી તો ફિર ફરિશ્તોં કી તરફ સે તુમ પર લાનત હોતી રહેગી.

ઈસ હદીસ કી શરહ મેં મૌલાના આશિક ઈલાહી દામત બરકાતુહુમ “તોહફા ખવાતીન” મેં ઈરશાદ ફરમાતે હૈં: ઈસ હદીસ મેં જિસ અહેમ બાત કી તરફ ઈશારા કિયા ગયા હૈં ઉસ કી તશરીહ કી ચંદાં ઝરૂરત હૈં, અકલમંદોં કો ઈશારા કાફી હોતા હૈં. જો ઔરતેં ઈસ કી ખિલાફ વરજી કરતી હૈં વો નસીહત હાસિલ કરેં.

ઈસ હદીસ પર અમલ ના કરને કી વજા સે ઔરતેં અપને શૌહરોં કો દૂસરી બીવી કરને પર આમાદા કર દેતી હૈં, યા વો અપની ઈફફત ખો બૈઠતા હૈં ઔર પાક દામન નહીં રહેતા. મિયાં બીવી કા જો રિશ્તા હૈં અજબ રિશ્તા હૈં, આપસ મેં એક દૂસરે સે ઉનકી જો ખ્વાહિશ પૂરી હોતી

હે વો દૂસરી કિસી ફર્દ સે પૂરી નહીં હો સક્તી, લેહાજા એક કો દૂસરે કી દિલદારી કી બહોત ઝિયાદા ઝરૂરત હોતી હે.

હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઈન્સાન કે ઈન્સાની તકાલે કો પહેચાનતે થે, આપ ને ઈન તકાલોં કો જાન કર ઔર સમજ કર હિદાયાત દી હૈં, ઈન હિદાયાત કે ખિલાફ વરજી કરને સે બદ મઝગી પૈદા હોતી હે, ઔર હાલાત ખરાબ હો જાતે હૈં, અલ્લાહ તઆલા હર મુસલમાન કો નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી નસીહતોં પર અમલ કરને કી તૌફિક અતા ફરમાએ.

યે જો ફરમાયા કે જબ શૌહર અપને બિસ્તર પર બુલાએ તો ઈન્કાર ના કરે, ઉઝરે શરઈ ના હો તો બાત માન લે. યે બિસ્તર પર બુલાના ઔર રાત કા ઝિક ફરમાના બતૌર મિસાલ હે. વરના ઈસ મેં રાત ઔર દિન કી કોઈ કેદ નહીં હે, મક્સદ યે હે કે બવકતે હાજત સાહબે હાજત કી હાજત પૂરી કી જાએ.

દૂસરી રિવાયત મેં અલ્ફાઝ યે હૈં કે:

إذا باتت المرأة مهاجرة فراش زوجها لعنتها الملائكة حتى ترجع. (بخاری)

ص ૮૮૨ مطبوعه ايج ايم سعيد کمپنی کراچی)

તરજુમા: અગર કોઈ ઔરત અપને શૌહર કા બિસ્તર છોળ કર રાત ગુઝારે તો ઉસ પર ફરિશ્તે લાનત કરતે રહેતે હૈં, યહાં તક કે દોબારા વાપસ લૌટ આએ.

અબ આપ અંદાજા લગાઈએ કે હદીસ શરીફ મેં એક છોટી સી બાત કહી ગઈ કે અગર શૌહર ને બીવી કો ઈસ કામ કે લિએ દાવત દી હે ઔર વો ઈન્કાર કરે, યા એસા તર્જો અમલ ઈજ્તિયાર કરે જિસ સે શૌહર કા મન્શા પૂરા ના હો સકે તો સારી રાત લાનત હોતી રેહતી હે ઔર

ਅਗਰ ਸ਼ੌਹਰ ਦੀ ਈਜ਼ਾਜਤ ਔਰ ਸ਼ੌਹਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਭਾਇਰ  
ਔਰਤ ਕਮਰਾ ਸੇ ਆਹਰ ਧਵੀ ਭਾਏ ਤੋ ਧਾਨੀ ਸ਼ੌਹਰ ਕੇ  
ਸਾਥ ਨਾ ਲੇਟੇ ਤੋ ਭਯੋਂ ਤਕ ਵੋ ਕਮਰਾ ਸੇ ਆਹਰ ਰਹੇਗੀ,  
ਅਵਲਾਹੁ ਤਆਵਾ ਕੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੋਂ ਦੀ ਫ਼ਾਨਤ ਢੋਤੀ ਰਹੇਗੀ. ਈਨ  
ਤਮਾਮ ਮਾਮਲਾਤ ਦੀ ਨਭੀ ਕਰੀਮ ਸਵਲਵਾਹੁ ਅਵੈਹਿ  
ਵਸਵਲਮ ਨੇ ਤਫ਼ਸੀਲ ਕੇ ਸਾਥ ਏਕ ਏਕ ਧੀਯੋਂ ਭਧਾਨ ਫ਼ਰਮਾ  
ਦੀ, ਈਸ ਵਿਐ ਕੇ ਧਵੀ ਧੀਯੋਂ ਭਯੋਂ ਔਰ ਫ਼ਸਾਦ ਕਾ ਭਾਓਸ  
ਢੋਤੀ ਹੈ.

## ਮਾਏਰੀਨੇ ਈਲਮੇ ਨਫ਼ਸਿਆਤ ਦੀ ਰਾਏ

ਭਿੰਨੀ ਉਮੂਰ ਦੀ ਭਾਭਤ ਵਾਕਿਫ਼ ਕਾਰ ਢਲਕਾ ਅਪਨੇ  
ਤਭਰੁਭਾਤ ਔਰ ਈਸ ਈਲਮ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਮਾਭੂਮਾਤ ਕੇ ਤਭੇਤ  
ਧੇ ਸਮਭਤਾ ਹੈ ਕੇ ਭੇਢਤਰ ਦੁਲਹਨ ਵੋ ਢੋਤੀ ਹੈ ਭੋ ਅਪਨੇ  
ਸ਼ੌਹਰ ਕੇ ਸਾਥ ਭਿੰਨੀ ਮਿਲਾਪ ਮੇਂ ਭਰਾਭਰ ਕਾ ਢਿਸ਼ਸਾ ਲੇ.  
ਧਾਦ ਰਭੋ! ਸ਼ੌਹਰ ਦੀ ਮੋਢਭਭਤ ਕਾ ਪਲਵਾ ਉਸ ਵਕੰਤ ਭੁਫ਼  
ਭਭੁਫ਼ ਢਲਕਾ ਢੋ ਭਾਏਗਾ ਭਯੋਂ ਦੂਸਰਾ ਪਲਵਾ ਭਾਵੀ ਢੋਗਾ.  
ਔਰ ਦੂਸਰੀ ਤਰਫ਼ ਕਿਸੀ ਕਿਸਮ ਕਾ ਭੋਸ਼ ਔਰ ਵਲਵਲਾ ਨਹੀਂ  
ਪਾਧਾ ਭਾਏਗਾ, ਫ਼ਿਰ ਈਸ ਢਾਲ ਮੇਂ ਭਿੰਨੀ ਮਿਲਾਪ ਕਾ ਭੀ  
ਭਨਾਭਾ ਨਿਕਲ ਭਾਏਗਾ, ਕਧੂੰਕੇ ਭੀਵੀ ਕਾ ਠੰਡਾ ਪਨ ਔਰ ਉਸ  
ਦੀ ਭਾਮੋਸ਼ੀ, ਢਿਲ ਸੇ ਉਸ ਕਾ ਤੈਧਾਰ ਨਾ ਢੋਨਾ, ਸ਼ਰਮ ਵ ਢਧਾ  
ਢਫ਼ ਸੇ ਭਿਧਾਢਾ ਕਰਨਾ, ਢਰ ਭੂਭਸੂਰਤ ਔਰ ਪੁਰ ਲੁਫ਼ ਲਭਢੇ  
ਕਾ ਪਢੇਲਾ ਗਲਾ ਢੂੰਟ ਕਰ ਰਭ ਢੇਗਾ. ਔਰ ਸਾਰਾ ਮਭਾ ਫ਼ੀਕਾ  
ਢੋ ਕਰ ਰੇਢ ਭਾਏਗਾ. ਈਸ ਕੇ ਭਾਢ ਭਰ ਅਕਸ਼ ਆਪਸ ਕੇ  
ਮਿਲਾਪ, ਭਾਢਮੀ ਤਆਵੁਨ ਔਰ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਦੀ ਮਢਢ ਸੇ  
ਢੋਨੋਂ ਕੋ ਅਨੋਭੀ ਲਭਭਤ ਮਧਸ਼ਸਰ ਢੋਗੀ. ਢੋਨੋਂ ਮੇਂ  
ਮੋਢਭਭਤ ਭਢੇ. ਢੋਨੋਂ ਕੋ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਪਰ ਅਤੇਮਾਢ ਭਢੇਗਾ,  
ਔਲਾਢ ਧੁਸ਼ਤ ਵ ਧਾਵਾਕ ਪੈਢਾ ਢੋਨੇ ਕਾ ਸਭਭ ਢੋਗੀ. ਢੋਨੋਂ  
ਕਾ ਢਿਲ ਫ਼ਰਤ ਔਰ ਢਿਮਾਗੀ ਸੁਫ਼ਨ, ਧੈਨ ਵ ਈਤਮੇਨਾਨ

હાસિલ હોગા. યે બહોત હી બદ તરીન સુસ્તી ઓર આજીઝી કી અલામત હે કે.....

મદ બાત ચીત, પ્યાર, મોહબ્બત, હંસી મઝાક ઓર ખેલ ફૂદ, ઓર દિલ ચસ્પી ઓર દિલ બસ્તગી સે બીવી કો અપની તરફ રાગિબ કરના ચાહે ઓર બીવી હદ સે ઝિયાદા નાઝ વ અંદાઝ, શર્મ વ હયા, ફખ્ર વ ગુરૂર સે શૌહર કે જઝબાત વ એહસાસાત કો ઠેસ પહોંચાએ, ઈસ સે મદ કે દિલ મેં નફરત ઓર બીવી સે બુગઝ વ હસદ પેદા હોગા. બહરહાલ જિન્સી મિલાપ કા ફાયદા ઉસી વકત હોતા હૈ જબ જિન્સી મિલાપ કા દોનોં તરફ સે એહસાસ પાયા જાએગા ઓર હર કોઈ ઈસ સે પૂરી તરહ લુન્ફ અંદોઝ હો (તોહફતુલ ઉરૂસ સફા ૨૨૩)

બાહોશ ઓર સમજદાર બીવી અપની ઝહાનત, નર્મ અખ્લાક, ઝેબ વ ઝીનત ઓર તરગીબી અદાઓ સે, હમ બિસ્તરી કી મુદત મેં તવાઝુન પેદા કર સકતી હૈ, કમી ઓર ઝિયાદતી કે બગેર અપની ઓર અપને શૌહર કી જવાની કો મહેફૂઝ ઓર તાહયાત બરકરાર રખ સકતી હૈ.

અગર કોઈ મિયાં બીવી મેં યે અમલ ખુશ દિલી ઓર ખૂબસૂરતી, ખુશ અખ્લાકી, ઓર મેલ મોહબ્બત સે, કામિલ રગબત ઓર સવાબ કી નિયત સે કરે, મોહબ્બત ઓર લઝઝત સે ગરઝ સિર્ફ ઓર સિર્ફ અલ્લાહ કી ખુશ નૂદી ઓર રઝાએ ઈલાહી હો ઓર હમ અપની ઝિમ્માદારી કી અદાયગી ઓર એસે નવ નેહાલોં કી પેદાઈશ જિન કે સુરેલે નગમોં સે ઘર ભર જાએ, જો બચપન મેં ખૂબસૂરતી કે પૈકર હોં ઓર બળે હો કર અપને દીન ઓર અપની કૌમ ઓર મિલ્લત કી ખિદમત કરે જિસ કી ઉન્હે તરબિયત દી ગઈ હો તબ વો લઝઝત હાસિલ હોગી જિસ કે બરાબર કોઈ લઝઝત નહીં હો સકતી.



અલ્લામા ઈબ્ને કથિમ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાતે હૈં:

જિસ કી અલામત યે હૈ કે ઉસ કે બાદ હર જુઝવે બદન કો તસ્કીન નસીબ હોતી હૈ મહેબૂબ કો ઠંડક મિલતી હૈ. ઉસકી નર્મો શીરી બાતો કો સુન કર કાન લુત્ફ અંદોઝ હોતે હૈ, ઉસ કી ખુશ્બૂ સે મશામે જાન મુઅત્તર હોતા હૈ. ઉસ કા બોસા લેને સે મુંહ કા મઝા બદલ જાતા હૈ, હાથ સે ધૂને પર અલગ લઝઝત હાસિલ હોતી હૈ ઓર ઈસ તરહ જિસ્મ કે હર ઉઝવ કો ખાતિર ખ્વાહ તસ્કીન નસીબ હોતી હૈ, મહેબૂબ સે મુલાકાત કા શર્ફ હાસિલ હોતા હૈ ઓર અગર ઈન મેં સે કોઈ એક ચીઝ ભી મફ્ફૂદ હોતી હૈ તો નફ્સ કો ઉસકા ઈન્તેઝાર રહેતા હૈ ઓર કામિલ સુફૂન હાસિલ નહીં હોતા ઓર ચૂંકે ઓરતેં તસ્કીને કલ્બ કા બાઈસ હોતી હૈં ઈસ લિએ ઉન્હેં “તસ્કીને જાન” ભી કહા જાતા હૈ. (ખુલાસા રૌઝતુલ મુહિબ્બીન, સ. ૨૧૬, ૨૧૭)

યહી વજા હૈ કે હર જાઈઝ ચીઝ સે લુત્ફ અંદોઝ હોને પર બંદા કો અજર મિલેગા, નિયત કર લે કે યે કામ ઈસ લિએ કર રહા હૂં કે યે અલ્લાહ કા હુકમ હૈ નબી સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા તરીકા હૈ ઓર મેરી નિયત ઈસ મેં યે હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ઈસ સે રાઝી હો જાએ.

ઈસી બિના પર હદીસ શરીફ મેં આતા હૈ:

لَقَنَّ اللَّهَ الْمُسَوِّفَاتِ الَّتِي يَدْعُوَهَا رَوْجُهَا إِلَى فِرَاشِهِ فَقَوْلِ سَوْفَ حَتَّى تَغْلِبَهُ عَيْنَاهُ. (حدیث صحیح، رواه الطبرانی عن ابن عمر ماعوذ المرأة المسلمة ص ۱۵۷)

તરજુમા: અલ્લાહ તઆલા લાનત ફરમાતે હૈ (અપની રહેમત સે દૂર કર દેતે હૈં) ઉન ઓરતો કો જો “અભી આઈ” “અભી આઈ” કહેતી હૈ, ઐસી ઓરતેં

જિન કો ઉન કા શૌહર બુલાએ અપને સાથ લેટને કે લિએ વો યે કહે “અભી આતી હું” યહાં તક કે શૌહર કો નીંદ આ જાએ.

ઈસી તરહ સહીહ મુસ્લિમ મેં અબુ હુરૈરહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે રિવાયત હે કે ફરમાતે હેં નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હે, કસમ હે ઉસ ઝાત કી જિસ કે કબ્જે મેં મેરી જાન હે, કોઈ મર્દ અપની ઔરત કો બુલાએ અપને બિસ્તર પર ઔર વો ઈન્કાર કર દે તો જો આસમાન મેં હેં વો ઉસ ઔરત સે નારાઝ હો જાતે હેં યહાં તક કે વો શૌહર ઉસ સે રાઝી હો જાએ. (સહીહ મુસ્લિમ કિતાબુન્નિકાહ ૨/૧૦૬૦)

ઈસ કી વજા યે હે કે શૈતાન ઉસ સે બળા ખુશ હોતા હે કે દો મોહબ્બત કરને વાલે મિયાં બીવી કો એક દૂસરે સે જુદા કર દે ઔર મેલ મોહબ્બત કે બજાય દોનોં કો એક દૂસરે સે હમેશા કે લિએ મહેરૂમ હો જાએ.

યુનાંચે સહીહ મુસ્લિમ મેં હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હે કે ઈબ્લીસ અપના તપ્ત પાની પર બિછાતા હે. ફિર અપને શાગિર્દોં કો ઈન્સાનોં મેં ભેજતા હે, ઉન મેં જો ઝિયાદા ફિતના મચાતા હે વહી ઉસ કી નઝર મેં ઝિયાદા મુકર્રબ હોતા હે. ફિર યે માતહેત જબ ઈકદે હોતે હેં, તો એક કેહતા હે, મૈને ફલાં કા પીછા ઉસ વકત છોળા જબ ઉસ ને ઝિના કા ઈરતેકાબ કિયા.

દૂસરા કેહતા હે મૈને તો ફલાં દો મિયાં બીવી કો એક દૂસરે સે અલગ કરકે દમ લિયા હે. યે સુન કર શૈતાન ઉસે શાબાશ દેતા હે, ઉસ કી પીઠ થપથપાતા હે.

હાં તુ હી હે હાં તુ હી હે.

માલૂમ હુવા કે દો દિલોં કા મિલાપ અગર ખુદા

ઔર રસૂલ કો જિયાદા મહેબૂબ હૈ તો ઉન કે અંદર બિગાળ પૈદા કરના ખુદા કે દુશ્મન કો જિયાદા પસંદ હૈ (તોહફતુલ ઉરુસ ૧૮૪)

લેહાજા અગર શૌહર બીવી કો બુલાએ ઔર બીવી કે દિલ મેં ખયાલ આએ, કયા મુસીબત હૈ ઈન કો તો બસ એક હી કામ કે લિએ ફરસત હૈ, મેરે ઈતને કામ રેહ ગએ હૈ, એસી સરદી મેં નહાના હોગા વગૈરા, તો યે સમજ લે કે યે શૌતાન કી તરફ સે ખયાલ હૈ. **اعوذ بالله من الشيطان الرجيم لا حول ولا قوة الا بالله** તીન મરતબા પઢે ઔર ફીરન શૌહર કી બાત પર લખ્બૈક કહે તો ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા શૌતાન ઝલીલ વ ખ્વાર હો કર ઉસ ઘર સે જાએગા, ઔર અલ્લાહ સુખ્હાનહુ વ તઆલા ઉસ ઔરત સે ઉસ કે શૌહર કી ફરમાં બરદારી કી વજા સે ખુશ હોંગે.

## શૌહર કી ઈજાઝત સે નફિલી રોઝા રખે

وعن ابى هريرة رضى الله عنه ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال:  
لا يحل للمرأة ان تصوم وزوجها شاهد الا باذنه ولا تاذن في بيته الا  
بأذنه. (صحيح بخارى، كتاب النكاح، باب لا تاذن المرأة في بيت زوجها، حديث

નંબર ૫૧૧૫)

હઝરત અબુ હુરૈરહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે કિસી ઔરત કે લિએ હલાલ નહીં હૈ કે વો અપને શૌહર કી મૌજૂદગી મેં રોઝા રખે, મગર શૌહર કી ઈજાઝત સે, યાની કિસી ઔરત કો નફિલી રોઝા રખના શૌહર કી ઈજાઝત કે બગૈર હલાલ નહીં.

નફિલી ઈબાદત કે લિએ કિતને ફજાઈલ અહાદીસ

મેં મજકૂર હું લેકિન ઔરત શૌહર કી ઈજાઝત કે બગૈર નહીં રખ સકતી. ઈસ લિએ કે હો સકતા હૈ કે દિન કે વકત રોઝા કે હોને કી વજા સે શૌહર કો તકલીફ હો. ઈસ લિએ પહેલે શૌહર સે ઈજાઝત લે લે. અલ્બત્તા શૌહર કો ચાહિયે કે બિલા વજે બીવી કો નફિલી રોઝે સે મના ના કરે, બલ્કે રોઝે કી ઈજાઝત દે દે. બાઝ અવકાત મિયાં બીવી કે દરમિયાન ઝગળા હો જાતા હૈ કે બીવી કહેતી હૈ કે મૈં રોઝા રખના ચાહતી હું ઔર શૌહર કહેતા હૈ કે મૈં ઈજાઝત નહીં દેતા. ઈસ લિએ મર્દ કો ચાહિયે કે બિલા વજે ઈસ ફઝીલત કો હાસિલ કરને સે બીવી કો મના ના કરે. લેકિન ઔરત કા બિલા ઈજાઝત રોઝા રખના જાઈઝ નહીં. અગર શૌહર ઈજાઝત નહીં દેતા તો ઔરત વો નફિલી રોઝા છોળ દે. ઈસ લિએ કે શૌહર કી ઈતાઅત નફિલી રોઝે પર મુકદ્દમ હૈ.

## શૌહર કી ઈતાઅત નફિલી ઈબાદત પર મુકદ્દમ હૈ

ઈસ સે માલૂમ હુવા કે અલ્લાહ ઔર અલ્લાહ કે રસૂલ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને શૌહર કી ઈતાઅત કો તમામ નફિલી ઈબાદતોં પર ફૌકિયત અતા ફરમાઈ હૈ. લેહાઝા જો સવાબ ઈસ ઔરત કો રોઝા રખ કર મિલતા, અબ શૌહર કી ઈતાઅત કરને મૈં ઉસ સે ઝિયાદા સવાબ મિલેગા ઔર વો ઔરત યે ના સમજે કે મૈં રોઝા સે મહેરૂમ હો ગઈ, બલ્કે યે સોચે કે રોઝા કિસ લિએ રખ રહી થી? રોઝા તો ઈસ લિએ રખ રહી થી કે સવાબ મિલેગા ઔર અલ્લાહ તઆલા રાઝી હોંગે ઔર અલ્લાહ તઆલા યે ફરમા રહે હૈ કે મૈં ઉસ વકત તક રાઝી નહીં

धूंगा, जब तक तेरा शौहर तुझ से राजी नहीं होगा इस  
विशेष जो सवाल रोज़ रफ़ कर मिलता रोज़ का वही  
सवाल जाने पीने के भावजूद भी मिलेगा.

मां की नसीहत रुझत करने वाली बेटी को  
वालेदैन को यादिये के वो अपनी बेटी की सही  
तरबियत करें. उसे तालीम का ज़ेवर दें, तरबियत की  
और नज़मे जानाकारी की यूज़ियां दें, भौंके जुदा का  
विभास दें, तक्वा के कंगन दें, ठिके ईलाही और ईताअत  
का ज़डेज़ दें.

और भुसूसन वालेदा को यादिये के बेटी के सामने  
अपने शौहर के साथ बडोत अदब वाला मामला रफ़े,  
जैसा बेटी आज मां को देभेगी के मां जिस तरह अपने  
शौहर का अदब व अहतेराम और ईकराम करती है बेटी  
अपने शौहर और आप के होने वाले दामाद का इसी  
तरह अदब, अहतराम व ईकराम करेगी.

अल्लाह सुण्डानहु व तआला की आज बंढियां  
ऐसी मांओं होती हैं जो प्यार व मोहब्बत से अपनी  
बर्खियाँ की ऐसी तरबियत कर जाती हैं के जिस से ना  
सिर्फ़ उन बर्खियाँ की बल्के उन बर्खियाँ का ज़हां निकाह  
होता है उस पूरे जानदान की किस्मत को यार यांद लग  
जाते हैं और उन के होने वाले दामाद बगैर कोही व  
महल्लात के, आधी सल्तनत के बादशाह बन जाते हैं,  
क्यूंके शीरी ज़बान और तबस्सुम बिभेरने वाली आपदा  
नेक बीवी अगर किसी के मुकदर में आ जाये तो बगैर  
तप्त व ताज़ के वो हाकिमे वक़्त बन जाता है.

और आने वाली नसब अेक होनेदार, शाहीन  
जडेन की मालेका, भौंके जुदा व यादे ईलाही वाली और

અલ્લાહ તઆલા કી નેક બંદી કી ગોદ મેં અપની તરબિયત કે મરાહિલ તય કરતી હે.

અલ્લાહ કી ઈન્હી નેક બંદિયોં મેં હઝરત અસ્મા બિન્ત ખાજતુલ ફઝરિયા રેહમહલ્લાહુ તઆલા થી, ઉન્હોં ને અપની બેટી કો રુખ્સતી કે વક્ત ઈન મુબારક અલ્ફાઝ સે નસીહત ફરમાઈ થી જો તારીખ કે અન્મિટ સફહાત મેં આજ તક મહેફૂઝ હે ઓર હર નઈ દુલ્હન કે લિએ મશઅલે રાહ હે.

બેટી! અબ તુમ ઈસ ઘર સે રુખ્સત હો રહી હો જહાં તુમને બચપન કે દિન ગુઝારે ઓર જવાની કી દહેલીઝ પર કદમ રખા, અબ તુમ ઐસે બિસ્તર કી ઝીનત બનોગી જિસ કી ખુશ્બૂ તુમ્હારે લિએ અજનબી હે, ઓર ઐસે રફીકે સફર કે સાથ કદમ બકદમ ચલોગી જિસ સે તુમ માનૂસ નહીં હો.

બેટી! તુમ અપને રફીકે ઝિંદગી કે લિએ ઝમીન બન જાના તાકે વો તુમ્હારે લિએ આસમાન બન જાએ, તુમ ઉસ કે લિએ ગહેવારા બન જાના તાકે વો તુમ્હારે લિએ સહારા બન જાએ, અગર તુમ ઉસ કી બાંદી બન ગઈ તો વો તુમ્હારા ગુલામ સાબિત હોગા.

ઉસ સે ઈસ્રાર ઓર ઝબરદસ્તી ના કરના વરના વો તુમ સે નફરત કરને લગેગા, ઉસ સે દૂર મત રહેના વરના વો તુમ કો ભુલા દેગા.

અગર વો તુમ્હારે નઝદીક આએ તો તુમ ઉસ સે ઓર નઝદીક હો જાના, તુમ ઉસ કી નાક, કાન ઓર આંખ કા ખયાલ રખના, યાની તુમ્હારી ગફલત ઓર બે એહતિયાતી કી વજા સે ઉસ કો કિસી ચીઝ મેં તકલીફ ના પહોંચે, ખુસૂસન ખુશ્બૂ કા એહતેમામ કરના કે વો શૌહર કી નાક કે ઝરિયે સે ઉસકે દિમાગ તક રાહત પહોંચાએ.

ઈસી તરહ અપની ઝબાન કા ખયાલ રખના કે તુમ્હારે મીઠે બોલ ઉસ કે કાનોં તક પહોંચ કર ઉસ કો ઈતમેનાન ઔર સુકૂન પહોંચાએ. ઈસી તરહ અપની ઝાહિરી હાલત ઔર હેઅત કે અચ્છે હોને કા એહતેમામ રખના, તાકે ઉસ કે લિએ તુમ આંખોં કી ઠંડક ઔર સરમાયા રાહત ઔર માયા તસ્કીન બન જાઓ. જબ વો તુમ્હે દેખે તો અચ્છી હાલત મેં નઝર આઓ..... બાલોં મેં કંઘી હો, આંખોં મેં કાજલ હો..... પેશાની કે ઉપર દુપકા ઔર સાફ સુથરા લિબાસ હા.

બસ બેટી ઈસ બાત કા એહતેમામ કરના તો તુમ્હારા દુનિયા કા છોટા સા ઘર જન્નત કે મુશાબા હો જાએગા. અલ્લાહ કરે તમામ બીવિયાં ઈસ નેક માં કી નસીહત પર અમલ કરે, હોતા યે હૈ કે દુલ્હન પહેલી રાત તો બન ઠન કર શૌહર કે પાસ આતી હૈ ઔર ફિર ચંદ માહ બાદ ઘર મેં માસી ઔર નૌકરાની કી તરહ રહેતી હૈ ઔર જહાં કહીં બાહર જાના હો તો નએ ઔર અચ્છે કપજે પહેન કર જાતી હૈ.

લેહાઝા જિસ દુલ્હા કે લિએ દુલ્હન બન કર આઈ હૈ ઉસ કે સામને ગંદી રહેના, મૈલે કુચૈલે કપજે પહેનના યે બિલકુલ મુનાસિબ નહીં હૈ, ઈસી વજા સે શૌહર કે દિલ મેં બીવી કી મોહબ્બત બાકી નહીં રહેતી, ઈસ લિએ ખુસૂસન શૌહર કે આને કે વક્ત સાફ સુથરા હો જાના ચાહિયે તાકે શૌહર ઈસે દેખે તો ઉસે રાહત મિલે.

શૌહર કી તરફસે નઈ દુલ્હન કો તોહફા,  
પહેલી રાત કી ચાર હિકમત કી ચૂળિયાં

એક અરબી શૌહર ને અપની નઈ નવેલી દુલ્હન કો ચાર અરબી અશઆર મેં બહોત અચ્છે ઔર બહોત હી

પ્યારે અંદાઝ મેં નસીહતેં કી હૈં.

હમ ઉન કો હર મુસલમાન બહેન કે લિએ દુલ્હન બનને સે પહેલે ઔર અગર બન ચુકી હો તો અબ ભી ઉન કી ખિદમત મેં પેશ કરતે હૈં ઔર અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ કરતે હૈં અલ્લાહ તઆલા તમામ મુસલમાન બહેનોં કો જો કિસી કી નિકાહ મેં આ ચુકી હૈં ઔર આને વાલી હૈં, ઈન પર અમલ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન સુમ્મા આમીન.

خذ العفو منى تستلیمی مودتى ولا تنطقی فی وقت حین اغضب

કભી મુજસે ગલ્તી હો જાએ તો માફી ઔર યશ્મ પોશી સે કામ લેના તાકે મેરી મોહબ્બત મેરે સાથ હમેશા કે લિએ રહે ઔર જબ મૈં ગુસ્સા મેં હું તો ઉસ વકત મેરે સામને જવાબ બિલકુલ મત દેના.

ولا تقرینى نقرک الدف مرة فانک لا تدرین کیف المغیب

મુજે ઈસ તરહ મત બજાના જિસ તરહ તુમ ઢોલ બજાતી હો, તુમ્હેં કયા માલૂમ કે ઉસ મેં સે કેસી આવાઝ નિકલતી હૈ, યાની અગર તુમ ગુસ્સે કે વકત ચુપ ના હુઈ તો હો સકતા હૈ મેરે મુંહ સે એસી બાત બે એહતિયાતી કી વજા સે યા મેરે ગુનાહોં કી નહૂસત કી વજા સે નિકલ જાએ જિસ સે ઉમ્ર ભર તુમ્હેં પરેશાની ઉઠાના પળે ઔર મુજે ભી. અલ્લાહ તઆલા હર મુસલમાન મર્દ વ ઔરત કી હિફાઝત ફરમાએ, ઈસ સે કે ઈસ મુબારક રિશ્તે પર કોઈ ઘબ્બા, કોઈ ચોટ, કોઈ દાગ યા કોઈ પરેશાની આએ.

ولا تكثرى الشکوى فتذهب بالروى ويا باباک قلبى والقلوب تغلب

શિકવે શિકાયતોં કી કસરત ભી ના હો, યાદ રખના કે યે ઈતની બુરી ચીઝ હૈ કે ઈસ સે મિયાં બીવી કે દરમિયાન મોહબ્બત ખત્મ હો જાતી હૈ.



અલ્લાહ આપકી હિફાઝત ફરમાએ, અગર આપ ભી ઈસ મેં મુખ્તેલા હો ગઈ તો મેરા દિલ આપ સે નફરત કરને લગેગા ઔર દિલોં કો બદલને મેં ખયાલાત કો આને જાને મેં દેર નહીં લગા કરતી.

ઈન્સાન કી હર સાંસ કે સાથ નયા ખયાલ અંદર જાતા હે ઈસ લિએ શિકવા શિકાયત મોહબ્બત કો નફરત સે બદલ દેતે હૈ.

فاني رأيت الحب في القلب والأذى إذا اجتمع لم يلبث الحب يذهب

મૈને તો યે દેખા હે કે શૌહર કી તરફ સે મોહબ્બત ઔર બીવી કી તરફ સે નાફરમાની કી તખ્લીક યા શિકવા શિકાયત કી કસરત યા શૌહર કે ગુસ્સા કે વક્ત ખુદ ભી ગુસ્સા મેં આ જાના, જવાબ પે જવાબ દેતે જાના, યે દોનોં બાર્તે અગર જમા ઔર યકજા હો જાએ તો શૌહર કી મોહબ્બત એસી બીવી સે ખત્મ હો જાતી હે.

## અશ્આર કા ખુલાસા

(૧) લેહાઝા અગર શૌહર કી મોહબ્બત ચાહતી હો તો મેરી નસીહતોં કો ઈન ચાર શેરોં મેં હમેશા યાદ રખના, જિસ કા ખુલાસા દોબારા સુન લો, શૌહર કી ગલ્તિયાં ઔર કોતાહિયોં કો ફૌરન માફ કર દેના, ઉસ કો દિલ મેં મત રખના.

(૨) શૌહર કે ગુસ્સા કે વક્ત ખામોશ રહેના, અપની ગલ્તી કા ઈકરાર વ એતેરાફ કર લેના, ચાહે અપની ગલ્તી ના હો તબ ભી યે કેહના કે આઈદા એસા નહીં હોગા જેસા આપ કહોંગે વૈસે હી કરૂંગી.

(૩) શિકવા શિકાયત મત કરના, શૌહર કે ઘર મેં જો કુછ અલ્લાહ તઆલા દે ઉસ પર શુક કરના ઔર જો

સાસ નનદ, દેવરાની જેઠાની કી તરફ સે તકલીફ હો ઉન પર સખ્ર કરના ઔર અલ્લાહ સે દુઆ માંગતે રહેના, કભી કભી શૌહર કા મિઝાજ દેખ કર કહેને મેં હરજ નહીં લેકિન ઐસા ના હો કે શૌહર થકા હુવા ઘર પર આએ ઔર બીવી કી તરફ સે શિકાયતેં શુરૂ હો જાએં કે આપ કી માં ને યે કહા, આપ કી બહેન ને મુજે ઈસ તરહ ડાંટા, ફલાં ને યે ક્રિયા, બચ્યા ઈતના શરીર હૈ બાત નહીં માનતા, આપ મેરા સાથ નહીં દેતે વગૈરા, ઈસ તરહ શિકાયાત મત કરના.

(૪) ઈન શિકાયતોં સે શૌહર કો તકલીફ હોગી ઔર જો મોહબ્બત હોગી વો ખત્મ હો જાએગી, ઈસ લિએ કે તકલીફ ઔર મોહબ્બત એક હી બરતન મેં જમા નહીં હો સકતે.

## ❀ દુલ્હન કે લિએ ❀

### ચંદ સુનેરી ઉસૂલ

અબ હમ આપ કે લિએ એક બહોત હી મુફીદ કિતાબ “તોહફા ખવાતીન” સે શૌહર વ સાસ કે સાથ ઝિંદગી ગુજારને કે સુનેરી ઉસૂલ નકલ કરતે હૈ, યે દુઆ કરતે હુવે કે અલ્લાહ તઆલા તમામ મુસલમાન બહેનોં કો ઈસ પર અમલ કરને ઔર ઈન કો તમામ મુસલમાન બહેનોં મેં ફેલાને કી તૌફીક અતા ફરમાએ. ઔર આપસે ભી ગુઝારિશ હે કે આપ ભી ઈસ કિતાબ કા ઝરૂર મુતાલેઆ કીજિયે, મુસલમાન ઔરતોં કે લિએ યે બહોત કી મુફીદ ઔર બેહતરીન કિતાબ હે, યે કિતાબ ગુજરાતી ઝબાન મેં મૌલાના મોહમ્મદ અહેમદ સૂરતી સાહબ ને લિખી હે, અબ અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ ઈસ કા ઉર્દુ મેં તરજુમા મૌલાના સુલેમાન સાહબ ને કર દિયા હે. આપ અપની દુઆઓં મેં હમે ભી યાદ રખતે હુવે ઈસ કિતાબ કે મુઅલ્લિફ ઔર મુતરજિમ કે લિએ ભી દુઆએં કીજિયેગા.

મેરી પ્યારી બચ્ચિયો ! આવો મેં તુમ કો તુમ્હારી ફાયદે કી બાત બતલાઉં. તુમ હમેશા માં બાપ કે ઘર મેં રહેને કે લિએ પૈદા નહીં હુઈ હો, માં બાપ કા ઘર તો તુમ્હારે લિએ એક મહેમાન ખાના હે. ખુદાએ પાક ને યાહા તો ઈસ ઘર સે તુમ્હેં એક દિન ઝરૂર રુખ્સત હોના હે. બાહર કે મહેમાન તુમ્હારે યહાં આતે હૈ ના !.... કયા વો હમેશા કે લિએ તુમ્હારે ઘર પળે રહેતે હૈ? દો પાંચ દિન રેહ કર ચલે જાતે હૈ. બસ યહી હાલત તુમ્હારી ભી હે. જબ તુમ ઉમ્મ લાયક ઔર બાલેગા હો કર શાદી કે લાયક હો જાઓગી તો માં બાપ તુમ કો ભી રુખ્સત કર દેંગે ઔર તુમકો અપની સુસરાલ મેં જાના પળેગા, ઈસી

લિએ તો લંબકી કો “પરાયા ધન” કહા જાતા હૈ. ઈસ મે માં બાપ કુછ ગલ્તી નહીં કરતે, યે તો ખુદાએ પાક કા હુકમ હૈ, ઉસ કે પ્યારે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા તરીકા હૈ. દુનિયા કે તમામ લોગ ઐસા હી કરતે ચલે આએ હૈં ઔર ઐસા હી કરતે રહેંગે ચાહે વો બાદશાહ હોં કે ભિકારી, અમીર હોં કે ગરીબ!

મેરી નન્હી મુન્ની બચ્ચિયો! તુમ આજ માં બાપ કે ઘર રેહ રહી હો, માં બાપ કી મીઠી ઔર મોહબ્બત ભરી છત કે સાએ મેં પરવરિશ પા રહી હો, કિસી કિસ્મ કી તકલીફ નહીં, ના ખાને પીને કી ફિક ઔર ના પહેનને ઓઢને કા કોઈ ગમ, બસ રાહત હી રાહત હૈ, કિસી મેં હિમ્મત નહીં કે તુમ્હારી તરફ નિગાહ ઉઠા કર દેખે. તુમ સે કોઈ ગલ્તી હો જાએ, ઘર મેં કુછ નુકસાન હો જાએ તો ભી કોઈ એતેરાઝ કી બાત નહીં. માં બાપ તુમ્હારી ગલ્તિયોં કી ઈસ્લાહ કરતે હૈં, ભૂલોં કો દરગુઝર કરતે હૈં ઔર તુમ્હારે કિએ હુવે નુકસાન પર પરદા ડાલતે હૈં, ઈતના હી નહીં વો તુમ સે લાઝ પ્યાર કરતે હૈં, તુમ્હારા દિલ ખુશ રખતે હૈં ઔર તુમ કો કિસી તરહ સે ફિકમંદ નહીં હોને દેતે.

લેકિન મેરી બેટિયો, કલ તુમ સુસરાલ જાઓગી, ઉસ કે લિએ કુછ સોચા હૈ!..... કયા વહાં લોગ તુમ્હારી ગલત રવી સે આંખે બંદ કર લેંગે! નહીં, હરગિઝ નહીં!... વો લોગ કભી ભી તુમ્હારી ઈન બાતોં કો નઝર અંદાઝ નહીં કરેંગે. માં બાપ કી તરહ કભી ભી વસીઅ ઝર્ફ નહીં રખેંગે. વહાં તો તુમ્હે ઈન્સાનિયત ઔર મુરવ્વત કા સુખૂત પેશ કરના હોગા. અપની કાબિલિયત, સંજ્ઞદગી કા સુખૂત દેના હોગા, તબ હી તુમ સુખ ઔર ઈતમેનાન ભરા જીવન ગુઝાર સકોગી, ઈસકે બગૈર તુમ કો ચૈન નસીબ ના હોગા

સબ સે પહેલે મૈં તુમ કો માં બાપ કે યહાં રહેને કા તરીકા બતાઉં. ઈસ સે તુમકો બહોત તજડુબા હાસિલ હોગા, ઉસકે બાદ સુસરાલ મૈં રહેને કે તૌર તરીકે બતલાઉંગા જિસ સે તુમ તમામ મામલાત સે વાકિફ હો જાઓગી ઔર અગર ઈન બાતોં કો તુમ જિંદગી મૈં ઉતાર લોગી તો જિસ ઘર મૈં જાઓગી ઉસકો જન્મત બના દોગી, સબ તુમ કો હાથોં હાથ લે લેંગે, સબ તુમ્હારી ખૂબિયોં ઔર તુમ્હારે મોહઝઝબ હોને પર દાદ દેંગે, તુમ્હારે માં બાપ કી ઈસ આલા તરબિયત પર મુબારક બાદ દેંગે. કોઈ તુમ કો તકલીફ નહીં દેગા. ઉનકી આંખોં મૈં નૂર પૈદા હોગા, પૂરા ખાનદાન તુમ્હારા હમદદ ઔર મુઆવિન હોગા ઔર તુમ્હારા શૌહર તુમ પર નાઝ કરેગા. છોટે બળે સબ હી તુમ્હારી ઈઝઝત કરેંગે.

ઈસી લિએ તો કહેતા હું કે સુસરાલ જાતે હી સબસે પહેલે જો કામ કરના હૈ ઔર જિસ મૈં તુમ્હારા ઈમ્તેહાન લિયા જાએગા વો ઘર કે કામ કાજ કી સલાહિયત હૈ. ઈસી તરહ તુમ મૈં ઘર ચલાને કી લિયાકત હૈ, ઘર કી સફાઈ, મહેમાનોં કી ખાતિર તવાજોઅ ઔર રિશ્તાદારોં કે સાથ નેક સુલૂક..... અગર યે હુનર ઔર યે કામ તુમ ના સંભાલ સકીં તો ગોયા તુમ કો કુછ નહીં આતા. આજ તુમ કો બતલાને વાલે મૌજૂદ હૈ, કલ કોઈ તુમ્હારા હાલ પૂછને નહીં આએગા. વો તુમ અકેલી કો કરના હોગા, જબ આજ કુછ નહીં કરોગી તો કલ તુમ સે કયા હો સકેગા, ઔર અગર હોગા ભી તો બળી તકલીફ કે બાદ. અગર ગફલત ઔર સુસ્તી તુમ્હારી આદત બન જાએગી તો દૂસરોં કી નિગાહોં મૈં તુમ હકીર બન જાઓગી, ફિર કહાં કી ઈઝઝત ઔર કેસી ખુશી!

ઈસ લિએ મેરી ખ્વાહિશ હૈ કે તુમ અભી સે હી વો

ખૂબિયાં, કમાલાત ઔર હુનર પૈદા કર લો જો આને વાલી મુસીબતોં મેં તુમ્હારે લિએ ઢાલ બન જાએ જો હંગામી હાલાત મેં તુમ્હારી રહેબરી કરે. અગર તુમ અપને દિમાગ મેં યે ગુરૂર રખતી હો કે હમ કો તો સબ કુછ આતા હે ઔર વકત આને પર સબ કુછ કર લેંગે તો યે તુમ્હારી બળી ભૂલ હે. એક આધ રોટી પકા લી, કળી ખિચળી પકા લી, ઝરદા ખિરયાની બનાની આ ગઈ, કિસી કો બટન ટાંક દિયા, ચાદર પર એક આધ ફૂલ બના દિયા, કલામે પાક કા નાઝરા પઢ લિયા ઔર ઉર્દુ, ગુજરાતી ઔર અંગ્રેઝી કી દો ચાર કિતાબેં પઢ કાલી, તન્જિયા વ મઝાહિયા મઝમૂન પઢના શુરૂ કર દિયા ઔર ફિર તુમ ને યે સમજ લિયા કે હમ ને ઝરૂરત કી તમામ ચીઝેં સીખ લી હે. યે તો વહી બાત હુવી કે પૂરી રાત યૂસુફ ઝુલૈખા કા કિસ્સા પઢને મેં ગુઝર ગઈ ઔર સુબહ કો ઈતની ભી ખબર નહીં કે ઝુલૈખા મર્દ થા યા ઔરત થી. તુમ ખુદ હી બતલાઓ કે ઈસ કિસ્મ કી કાબલિયત કિસ કામ કી.

લેહાઝા તુમ કો લાઝિમ હે કે તુમ જો ભી કામ શુરૂ કરો, વો કિતના હી દુશ્વાર કયૂં ના હો ઉસ કો પૂરા કરકે હી છોળો ઔર એસી કાબલિયત ઔર સલાહિયત પૈદા કરો કે કિસી કી મદદ કે બગૈર ભી તુમ અપને કામ મેં કામયાબ હો જાઓ ઔર ના તો સાસ ઔર નનદોં કી મોહતાજ બનો ઔર ના કિસી મદદગાર કી મોહતાજ બનો. એસી ફુરતી ઔર હોશિયારી સે કામ કરો કે ઘર કે મર્દ ભી હૈરાન રેહ જાએ. બચ્ચોં કી ખિદમત ભી અચ્છી તરહ સે કરો, ઉન કી તરબિયત ભી કરો ઔર ખાનાદારી કે કામ કાજ ભી કરતી રહો.

લેકિન એસા ના કરો કે ઉલ્જન આન પળે તો દૂસરી ૧૦૦ ઉલ્જનેં ખળી કર દો. ઔર ઈસી તરહ એક

ચીઝ કી ઝરૂરત પળે તો દૂસરી ૧૦૦ ઝરૂરતોં કો ભુલા બેઠો. હર ચીઝ કા ખયાલ રખો, ઈસ તરહ ના તો એક દમ જુક જાઓ ના તો એક દમ બુલંદ વ બાલા હો જાઓ. હર ચીઝ મેં તવાજુન કા પૂરા ખયાલ રખો. જબ યે તમામ ખૂબિયાં પેદા કર લોગી તો બિગળી હુવી ચીઝ કો બના લોગી. અગર કોઈ નુકસાન હોગા તો અપની અકલ વ ચાલાકી સે ઉસ ચીઝ કી તલાફી કર લોગી, ભૂલ હો જાએગી તો દુરુસ્ત કર લોગી.

દોસ્ત કો દોસ્ત સમજના ઓર દુશ્મન કો દુશ્મન સમજના. જો બાત કરો સોચ સમજ કર કરો. ના તો ખુદ નુકસાન મેં પળના ઓર ના તો દૂસરોં કો નુકસાન મેં ડાલના. ઐસી સૂરત મેં લખાઈ ઝગળે તુમ સે દૂર ભાગેંગે. હર જગા તુમ્હારી આઓ ભગત હોગી. અગર કિસી વકત તુમ સે કોઈ ભૂલ હો જાએગી તો લોગ દરગુઝર કર દેંગે ક્યૂંકે અકલમંદ આદમી અગર બે વક્ફી કી બાત ભી કરે તો ઉસ કો ભી દરગુઝર કિયા જાતા હે, અગર બે વક્ફ કે મુંહ સે કોઈ અકલમંદી કી બાત નિકલ જાએ તો લોગ ઉસે ભી મઝાક મેં ઉળા દેતે હૈ. બરાબર સમજ લો કે દુનિયા ઓર આખેરત કી તમામ ખૂબિયાં ઈસી અકલ વ સમજ સે હાસિલ કી જાતી હૈ. અકલ વ હયા ઈન્સાન કે લિએ દો જવાહિર હૈ. શર્મ વ હયા વો ચીઝ હે જો ઈન્સાન કો તમામ ખુરાઈયોં સે બચાતી હે. અબ મેં ઈબ્તેદાઈ વો બાત બતાતા હું જિન સે તુમ્હારા મુસ્તકબિલ રૌશન હો સકેગા.

**માં બાપ કે ઘર પર રહેને કે તૌર તરીકે**

માં બાપ કી ખિદમત દિલ વ જાન સે કરતી રહો, ઉનકો કોઈ તકલીફ ના હોને દો, ખાના ઉનકી મરઝી કે મુતાબિક વકત પર તૈયાર કરો, જો કુછ કહે ઉસકો ગૌર સે

સુનો, જો હુકમ દે ઉનકો દિલો જાન સે બજા લાઓ, વો કિસી કામ મેં લગે હુવે હોં તો ઉનકો પરેશાન ના કરો, ખાને પીને કે વકત જિન ચીઝોં કી ઉનકો આદત હો વકત પર હાજિર કરો. એક બાત કો બાર બાર મત કહો. ઉનકે કપળે વગૈરા ખૂબ સફાઈ ઔર કરીને સે ઠિકાને પર રખો, પાની, સાબુન, રૂમાલ, તૌલિયા વગૈરા લા કર ઉસકી જગા રખ દો, ઉનકે બેઠને કી જગા ઔર બિસ્તર સાફ રખો.

રોઝાના ઘર કી સફાઈ કરો, સુબહ જલ્દી ઔર સવેરે ઉઠને કી આદત ડાલો, અપની ઝરૂરિયાત સે ફારિગ હો કર ફજર કી નમાઝ પઢો, કુઆને પાક કી તિલાવત કરો, ઈશરાક કી નમાઝ પઢો, ફિર અપને કામ મેં લગ જાઓ, હર વકત ઉનકી ખિદમત કે લિએ કમર બસ્તા રહો, અગર કિસી બાત પર તુમ સે નારાઝ ઔર ખફા હો જાએ તો અપની ગલ્તી કી માફી માંગ લો, ઉન સે ઉલજને કી કોશિશ ના કરો, ઉન કે સામને ઉફ ભી ના કહો, ઉન કે એહસાન યાદ રખો, ઉનકી નાશુકી ના કરો, ઉન પર કિસી ભી કિસ્મ કા એહસાન ના જતાઓ. અપને કામ અપને હાથ સે કરો. અપની ઝરૂરત કી ચીઝોં, કાગઝ, કલમ, દવાત, સિયાહી, સૂઈ ઘાગા, કપળે, જૂતે વગૈરા અપને ઠિકાને પર રખ દો. અગર ઈન સબ બાતોં કી તુમ કો તમીઝ હોગી તો મેં કહૂંગા કે હાં! તુમ કો કુછ આત્મા હે, નહીં તો તુમ્હારા ખયાલ બાતિલ હે.

પ્યારી બચ્ચિયો! યાદ રખો કે અગર શુરૂ શુરૂ મેં ઈન એબોં કી તરફ તવજ્જોહ નહીં દી ઔર ઈનકી ઈસ્લાહ ના કી તો આગે ચલ કર બુરાઈયાં અપના રંગ દિખાએંગી. તુમ્હારી બદ અપ્લાકી, બે અદબી, બે હયાઈ, બુખ્લ, તકબ્બુર ઔર ઝિદ, યે વો ઉયૂબ હૈં જો અભી તુમ્હેં માલૂમ ના હોંગે ઔર માં બાપ ઈન એબોં કો તુમ્હારી નાદાની



ઔર છિછેરાપન સમજ કર ધ્યાન ના દેતે હુવે નઝર અંદાઝ કર દેતે હૈં ઔર સમજતે હૈં કે આગે જા કર ખુદ બખુદ સુધર જાએગી, લેકિન જૂં જૂં તુમ્હારી ઉમ્મ બઢતી જાએગી વો બુરી ખસ્લતે તુમ્હારે લિએ ઝહેરે કાતિલ બન જાએગી ઔર જબ તક ઠોકરે ના ખાઓગી ઉસ વક્ત તક ઈસ્લાહ ના હોગી.

અકલમંદ આદમી વો હે જો પાની આને સે પહેલે ઉસ કો રોકને કે લિએ ઈન્તેઝમ કરે. વક્ત આને પર અકલ તુમ્હે રાસ્તા બતા દેગી ઔર શર્મ તુમ કો બુરે કામો સે બચા લેગી, તુમ પર જો મુસીબત આન પળેગી અલ્લાહ પાક કે હુકમ સે આસાન હો જાએગા. દુનિયા કા કારખાના અકલ પર હી ચલ રહા હૈ. ખુદાએ પાક ને જિસકો જિતની દાનાઈ ઔર અકલ દી હૈ વો ઉતની હી ખૂબિયોં કે સાથ અપના કામ કરતા હૈ. હર ઈમારત કી મઝબૂતી ઔર કમઝોરી અકલ કી કમી બેશી પર મૌકૂફ હૈ.

**ખાવિંદ કે સાથ જિંદગી ગુઝારને કે તરીકે**

પ્યારી બચ્ચિયો..... આઓ મૈં તુમ કો બતાઉં કે સુસરાલ મે જાને કે બાદ ખાવિંદ કે સાથ જિંદગી ગુઝારને કે કયા કયા તરીકે હૈ. ખૂબ યાદ રખો કે મિયાં બીવી કે આપસ કે તઅલ્લુકાત કચ્ચે ધાગે કી માનિંદ નહીં કે જબ મરઝી મેં આએ તોળ કર અલગ હો જાએ, બલ્કે યે તો જિંદગી ભર કા સૌદા હૈ. મૌત કે બગૈર યે બંધન ટૂટ નહીં સકતા. પૂરી જિંદગી ઈસી મેં ગુઝારની પળતી હૈ. અગર દોનોં મિયાં બીવી કા દિલ મિલ જુલ ગયા હૈ તો ઈસ સે બઢ કર કોઈ નેઅમત નહીં ઔર યૂં સમજો કે દુનિયા હી મેં જન્મત ઉતર આઈ હૈ. લેકિન અગર ખુદ નખ્વાસ્તા દોનોં કે દિલ એક ના હો સકે તો ફિર ઈસ સે બઢ કર કોઈ

ઔર મુસીબત નહીં, ઓયા કે યે દુનિયા હી ઉન કે લિએ જહન્નમ બન જાતી હે.

શાદી કે બાદ કી ઝિંદગી કો કામચાબ બનાના મક્સર ઔરતોં કે હાથોં મેં હોતા હે. ઈસ લિએ જહાં તક હો સકે ખાવિંદ કે દિલ પર કાબૂ હાસિલ કર સકે ઉસ કો અપના લેના ચાહિયે, મુકમ્મલ તૌર પર ઉસ કે રંગ મેં રંગ જાના ચાહિયે. ઉસ કે ઈશારોં પર ચલના ચાહિયે. અગર વો યું હુકમ દે કે રાત ભર હાથ બાંધ કર ખળી રહે તો દુનિયા ઔર આખિરત કી ભલાઈ ઈસી મેં હે કે દુનિયા કી થોળી તકલીફ બરદાશત કરકે આખેરત કી ભલાઈ કી રાહ ઈખ્તિયાર કરે.

દુનિયા કી નિગાહ મેં ઔરત ઉસી વકત મકામ હાસિલ કર સકતી હે જબ વો ખાવિંદ કે દિલ મેં અપને લિએ જગા બના લે. ખાવિંદ કી નઝર મેં જિસ કી ઈઝઝત ન હો તો દુનિયા કી નિગાહ મેં ઉસકી ક્યા ઈઝઝત હોગી. ખાવિંદ કે દિલ પર કાબુ હાસિલ કરકે હી દુનિયા કો જન્નત બના સકતી હે ઔર આખેરત કી ભલાઈ ભી હાસિલ કર સકતી હે.

## ખાવિંદ કા દિલ જીત લેને કી તદબીર

મિયાં બીવી મેં એક દૂસરે સે મુનાસેબત ઔર જોબ હો તો ઈઝદવાઝી સુખ ઔર ઈતમેનાન મુકમ્મલ તૌર પર હાસિલ હો સકતા હે. ઈસકે બગૈર ઝિંદગી ગૈર મુકમ્મલ ઔર દુખી શુમાર હોતી હે. ઈસી લિએ ઔરતોં કો ખાવિંદ કા દિલ જીત લેને કી તદબીર સીખની ચાહિયે જિસ કે બગૈર ચારા નહીં. ઔરત ચાહે કિતની હી પઢી લીખી, ખૂબસૂરત, માલદાર ક્યું ના હો લેકિન ઈસ તદબીર કો જાને બગૈર વો ખાવિંદ કે દિલ કી મલ્કા નહીં બન સકતી.

ખાવિંદ કો અપના બનાને કે લિએ થોળી સી હિકમત ભરી બાતે લિખી જાતી હૈ. જો ઔરતે ખાવિંદ કી ખિદમત ઔર ઉન સે મોહબ્બત કો ઈમાન કા અહેમ જુઝવ તસવુર કરતી હૈ ઔર ખાવિંદ કે કદમોં મેં અપની પૂરી જિંદગી ગુઝાર દેને કો અપની કામયાબી તસવુર કરતી હૈ, ઉન ઔરતોં કો અપની જિંદગી પુર સુકૂન બનાને કે લિએ ઈન બાતોં પર અમલ કિએ બગૈર ચારા નહીં.

## ખાવિંદ કે હુકૂક

તુમહારા ખાવિંદ ગરીબ હો તો ભી તુમ ઉસકો તવંગર ઔર માલદાર હી સમજો. ઉસ કા ઈકરામ કરો, હર કામ મેં ઉસ સે મશ્વેરા લો. જો કહે ઉસકો ફીરન કરો. ઉસકી મરઝી કે ખિલાફ કભી કોઈ કામ ના કરો. હર બાત મેં ઉસ કી ખુશી કા ખયાલ રખો. અપની ખુશી પર ઉસ કી ખુશી કો તરજીહ દો. હર વકત ઉસ કે આરામ કા ખયાલ રખો. ઐસી કોઈ બાત ના કરો જિસ સે ઉસ કે દિલ કો રંજ પહોંચે, જો કુછ વો અપની ખુશી સે દે ઉસે લે લો, જો કામ કરને કે લિએ કહે ઈસ તરહ ખુશી સે કરો કે વો બેફિક હો જાએ ઔર થોળી આમદની કે બાવજૂદ કિસી કિસ્મ કી ઉલ્જન ના હો.

જિંદા દિલ બન કર રહો. ઈસ તરહ ખંદા પેશાની સે પેશ આઓ કે તુમ કો દેખતે હી ઉસ કા દિલ બાગ બાગ હો જાએ ઔર સબ પરેશાનિયાં ભૂલ જાએ. અપની ઝરૂરત સે પહેલે ઉસ કી ઝરૂરત પૂરી કરો. જહાં તક હો સકે ઉસ કો અચ્છા ખિલાવ, ખાને સે પહેલે તુમ ખુદ ઉસ કા હાથ ધુલાવ, ગરીબ હો તો હાથ સે કપળે સી કર પહેનાવ, ઉસ કે સબ કામ અપને હાથ સે કરતી રહો, ચાપ પાની નાશ્તા સબ પહેલે હી સે તૈયાર રખો, ઐસા

કોઈ કામ ઓર એસી કોઈ બાત ના કરો જિસ સે ઉસ કો પરેશાની હો, ઉસ કી ગુંજાઈશ સે ઝિયાદ ફરમાઈશ ના કરો ક્યૂંકે અગર વો ના લા સકેગા તો ઉસકો અફસોસ હોગા ઓર અગર તુમહારી કિસ્મત મેં હોગી તો વો ચીઝ તુમ કો ઝરૂર મિલ જાએગી, અપની ઝરૂરત જહાં તક હો સકે ખુદ હી પૂરી કરો, ઉસ કો તકલીફ ના દો. જબ વો ઘર પર આએ તો ઉસ કે સામને અપના રોના મત રોઓ. માલૂમ નહીં વો કિસ હાલત મેં ઘર આયા હોગા ઓર બાહર ઉસ પર ક્યા ક્યા બીતી હોગી.

ખાતે વક્ત એસી દિલ ચસ્ય ખાતે કરો કે વો ઈતમેનાન સે ખા સકે ક્યૂંકે બેફિકી મેં દાલ ભી કોરમા જેસી લગતી હે ઓર પરેશાની મેં બિરયાની ભી બે ઝઈકા લગતી હે. યે બાત તજડુબા સે સાબિત હુવી હે કે નાસમજ ઓરતેં શોહર કો ઘર આતે હી અપની દાસ્તાન સુનાને બેઠ જાતી હે ઓર ઉસ કા ખાના, પીના, ઉઠના, બેઠના સબ દુશ્વાર કર દેતી હે ઓર ફિર વો બેચારા કુછ ખાયા ના ખાયા કરકે ઉઠ જાતા હે, ઉસ મેં ખુદાએ પાક ભી નારાઝ હોતે હે ઓર ખાવિંદ ભી નાખુશ હોતા હે, એસી બે અકલ સે ખુદાએ પાક બચાએ.

અગર ખુદાએ પાક ને તુમકો સલાહિયત દે રખી હે તો ઉસ કે કામ મેં હાથ બટાઓ. ઉસકા બોજ હલ્કા કરો, અપની શીરી ઝબાની સે ઉસ કા ગમ દૂર કરો, ઉસ કે દુખ સુખ મેં શરીક રહો, અગર કુછ પરેશાન માલૂમ હો તો ઉસ કી પરેશાની દૂર કરો. અગર વો કર્જદાર હો જાએ તો તુમ અપને હાથ કે હુનર સે ઉસ કે કર્જ કે બોજ કો હલ્કા કર દો, ફિર તુમહારે પાસ કોઈ નકદ યા ઝેવર હો તો ઉસ કી ખિદમત મેં પેશ કર દો ઓર કહો કે આપ કી ઝાત કે મુકાબલા મેં યે ચીઝે કોઈ હકીકત નહીં રખતી, આપ હેં તો

સબ કુછ હે, ખુદાએ પાક આપકા સાચા મેરે સર પર હમેશા કાયમ રખે. ખુદા ને ચાહા તો આપ ઈસ સે બઠ કર ચીઝે લા દેંગે. ઔર ઈન ચીઝોં કો દેખ કર એહસાન ના જતાઓ ઔર ઐસી કોઈ બાત ભી મહેસૂસ ના હોને દો વરના સબ કુછ બેકાર હો જાએગા. હર વકત ઉસ કી ખિદમત મેં લગી રહો ઔર ઉસ કે આરામ વ રાહત કી તરફસે કભી ભી લાપરવાહી ના બરતો, ઉસ કી ખિદમત મેં ગફલત ના કરો. ઘર કે સબ કામ કાજ તુમ અપને હાથ હી સે કરો, ખુદાએ પાક સુખ કે દિન ભી દિખાએંગે.

ખર્ચ કમ કરો, કિફાયત શિઆરી સે કામ લો, જો કુછ મિલે ઉસ મેં સે કુછ જમા ભી કરતી રહો. મામૂલી રકમ સમજ કર ઉળા મત દો. કપળે ખુદ સિયો, ખાના ખુદ પકાવ, બચ્ચોં કી દેખ ભાલ ખુદ કરો. ઈસ તરહ કાફી રકમ જમા હો જાએગી ઔર મુસીબત કે વકત કામ આએગી ઔર લોગોં કે સામને હાથ ફેલાના ના પળેગા. તુમ્હારા દિલ ભી ખુશ હોગા ઔર ફિર તુમ્હારી અકલ વ હોશિયારી પર ખાવિદ આફરીન સદ આફરીન પુકાર ઉઠેગા. કુછ બાત પૂછે તો નરમી સે જવાબ દો. અગર વો કિસી વકત ગુસ્સા હો જાએ તો તુમ નર્મ હો જાઓ, ઉસકી મરજી પર રાજી રહો, વો ચાહે તુમ્હારે કામોં સે રાજી ના હો ફિર ભી તુમ ઉસકે હુકૂક અદા કરતી રહો તાકે ખુદાએ પાક તુમસે રાજી રહે. વો જો કુછ કમા કર દે ઉસકો દયાનતદારી સે ખર્ચ કરો, તુમ ખુદ તકલીફ બરદાશત કરકે ભી ઉસ કી ઝરૂરતે પૂરી કરો.

ઐસા સાફ સુથરા મામલા કરો કે હર આદમી દેખ કર યા સુન કર ખુશ હો જાએ. મર્દ કો અપની કોશિશ સે જો કુછ હાસિલ હોતા હે વો લા કર તુમ કો દેતા હે, અબ તુમ્હારે ઈખ્તિયાર મેં હે કે અગર તુમ ચાહો તો અપની

સલાહિયત ઔર લિયાકત સે ખાક કે ઘર કો લાખ કા બના દો ઔર અગર ચાહો તો બે સમજી ઔર ફોહળ પને સે ઉસકો બરબાદ કર દો. મર્દ બેચારા ઈસમેં કયા કર સકતા હે. દેખો તમીઝ, સલાહિયત ઔર દુસ્ને ઈન્તેઝામ ભી દુનિયા મેં એક અજીબ હી ચીઝ હે.

સલીકા મંદ ઔર બા તમીઝ બીવી કભી ભી પરેશાની નહીં ઉઠાતી ઔર બદ નઝમી સે ઘર કે સબ હી લોગ પનાહ માંગતે હૈં. આએ દિન નઈ નઈ મુસીબતોં કા સામના કરના પળતા હે. કભી ચૈન ઔર ઈતમેનાન સે ખાના ભી નસીબ નહીં હોતા, ઔર મર્દ બેચારા પરેશાન હો જાતા હે. આખિર વો બેચારા કબ તક ઔર કિતના દેતા રહે, આખિરકાર દસ્ત બરદાર હો કર સુકૂન ઔર ચૈન કી તલાશ મેં દૂસરી જગા ભટકતા ફિરતા હે. ઘર કી ઝિંદગી ઉસ કે લિએ વબાલ બન જાતી હે ઔર બચ્ચે ભી વબાલ બન જાતે હૈં ઔર ફિર વો ઘર આને મેં ભી બોરિયત મહેસૂસ કરતા હે ઔર ઈસસે બેઝાર હો જાતા હે.

સલીકા મંદ બીવિયાં હમેશા ઘર કો જન્નત બનાએ રખતી હૈં. ખુદ ભી સુકૂન ઔર ચૈન સે ઝિંદગી ગુઝારતી હૈં ઔર ઘર વાલે ભી આરામ સે રહેતે હૈં, બલ્કે એસી ઔરત ઘર વાલોં કો આરામ સે રખતી હે.

દુસ્ને ઈન્તેઝામ એક એસી ખૂબસૂરત ઔર રૌશન ચીઝ હે કે ઉસકી રૌશની દૂર દૂર તક પહોંચતી ઔર ફેલતી હે. હઝારોં હસીનાએં બદ નઝમ ઔર સલીકા મંદ ના હોને કી વજા સે ચુબેલ જૈસી લગતી હૈં. અકસર મર્દ સૂરત પરસ્ત કી બનિસ્ખત સીરત પરસ્ત હોતે હૈં,..... વો ઝાહિરી ખૂબિયોં કે બજાય બાતિની ખૂબિયોં કે દિલદાદા હોતે હૈં. જો ઔરતેં મર્દ કી તાબેદાર ઔર ફરમાં બરદાર હોતી હૈં એસી ઔરતેં અપને શૌહર કો ચાહે વો કિતના હી

બહ મિઝાજ ઔર નાલાઈક હી ક્યૂં ના હો, આબિરકાર  
અપના તાબેઅ..... બના કર છોળતી હૈ. યે બાતે કુછ  
મુશ્કિલ ભી નહીં લેકિન અફસોસ કે કિતની ઔરતે યે  
સમજતી હૈ કે હમ જિતની તેજી ઔર રો'બ દિખાએગી  
મર્દ ઉતના જલ્દ હમારા ગુલામ ઔર તાબે'દાર બન  
જાએગા. યે સબ ખયાલાત ગલત હૈ. જો ઔરતે મોહબ્બત  
પ્યાર ઔર દુનિયા કી શર્મ ઔર ખુદાએ પાક કે ખૌફ સે  
ઔર અલ્લાહ તઆલા કો રાજી કરને કે જઝબે સે અપને  
ખાવિદ કી ખિદમત કરતી હૈ વહી આગે ચલ કર અપને  
શૌહર કી મહેબૂબા બન કર રહેતી હૈ ઔર ફિર મર્દ ઉસ  
પર અપની જાન તક નિછાવર કરતા હૈ. ઉસ કે આરામ  
કા, ઉસ કી રઝામંદી કા ખયાલ રખતા હૈ ઔર ઉસ કી  
નાઝ બરદારી કરતા હૈ, ઉસ કી હર દિલી ખ્વાહિશ પૂરી  
કરતા હૈ, ઉસકે દુખ કો અપના દુખ સમજતા હૈ ઔર જો  
કુછ કમા કર લાતા હૈ સબ ઉસ કે હાથ મેં રખ દેતા હૈ,  
કભી કિસી બાત કા હિસાબ નહીં માંગતા. ઐસે મિયાં  
બીવી કી ઝિંદગી સુકૂન ઔર આરામ સે ગુઝરતી હૈ ઔર  
યે નેઅમત અકલમંદ બીવિયોં કો નસીબ હોતી હૈ ઔર બે  
વકૂફ ઔરતે ઈસ સે મહેરૂમ રહેતી હૈ. લેહાઝા તુમહારા  
ફર્જ હૈ કે તુમ અગર અકલ સે કામ ના લો..... તો કમ  
અઝ કમ આપ આપ કરકે હી ઉસ સે બરતો, ઈસ સે ભી  
કુછ સમજ બૂજ પૈદા હોતી હૈ.

અકલમંદ બીવિયો! તુમ અનાનિયત ઔર ગુસ્સા  
કો છોળ દો, બળાઈ ઔર ખુદ બીની કો પાસ ના ભટકને  
દો, પરાએ આદમી કે સાથ તન્હાઈ મેં બાત ચીત ના કરો,  
કિસી કે આગે શૌહર કી બુરાઈયાં ના કરો, ઔર ઉસ કે  
ખિલાફ એક લફઝ ભી ના બોલો, શૌહર કે ખાના ખાને સે  
પહેલે ખુદ ના ખાઓ, જિસ બાત મેં ઉસ કો દિલ ચસ્પી

ਨਾ ਓ ਉਸ ਕੋ ਬਿਲਕੁਲ ਓਯ ਫੋ, ਗਯਯਨਾਕ ਸ਼ੈਭਰ ਕੋ ਭੀ  
ਭਿਫਮਤ ਸੇ ਮਰਓਯ ਕਰੋ. ਉਸ ਕੀ ਯਵਾਫਿਸ਼ ਕੇ ਮੁਤਾਭਿਕ ਓ  
ਯਯਓ, ਐਸਾ ਕਾਮ ਕਰੋ ਯਿਸ ਸੇ ਵੋ ਰਾਯੀ ਰਫੇ, ਉਸ ਕੀ  
ਰਾਯ ਕੀ ਯਾਯੋ ਫਿਲ ਮੋ ਓ ਮਫੇਕੂਯ ਰਯਓ, ਐਸਾ ਯਨਾਵ  
ਸਿੰਧਾਰ ਕਰੋ ਯੈਸਾ ਉਸੇ ਪਸੰਫ ਓ, ਯਰਾਯ ਐਰ ਯਫ ਯਲਨ  
ਐਰਯੋ ਕੀ ਸੋਓਯਤ ਕੋ ਯਰ੍ਕ ਕਰ ਫੋ, ਓਸ ਯਰਓ ਯਰਯੋਗੀ  
ਯੋ ਯੁਯਾਰਾ ਨਸੀਯ ਅਯਯ ਓ ਯਯਯੇਗਾ ਐਰ ਯੁਯਾਰਾ  
ਸ਼ੈਭਰ ਯੁਯਾਰਾ ਯਾਯੇ'ਫਾਰ ਓ ਯਯਯੇਗਾ ਐਰ ਓਮੇਸ਼ਾ ਯੁਯਾਰੀ  
ਨਾਯ ਯਰਫਾਰੀ ਕਰੇਗਾ.

## ਓਰ ਐਰਤ ਕੀ ਫਿਲੀ ਯਵਾਫਿਸ਼ ਕਯਾ ਓਯੀ ਫੈ.....

ਆਮ ਯੋਰ ਸੇ ਓਰ ਐਰਤ ਯਾਓਯੀ ਫੈ ਕੇ ਮੇਰਾ ਸ਼ੈਭਰ  
ਮੇਰੇ ਯਾਯੇਅ ਯਨ ਕਰ ਰਫੇ ਐਰ ਵੋ ਮੁਯ ਸੇ ਪੂਯ ਪੂਯ ਕਰ  
ਕਾਮ ਕਰੇ, ਫਰ ਕੇ ਕਾਮ ਕਾਯ ਐਰ ਓਸੀ ਯਰਓ ਫੂਸਰੇ ਓਮੂਰ ਮੋ  
ਮੁਯ ਸੇ ਮਸ਼ਵੇਰਾ ਲੇ, ਅਪਨੀ ਯਨਯਵਾਓ ਕੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਮੁਯੇ  
ਸੌਪ ਫੇ ਐਰ ਮੋ ਓ ਫਰ ਕਾ ਸਾਰਾ ਨਯਮ ਯਵਾਓ, ਐਸੀ  
ਯਵਾਫਿਸ਼ ਓਰ ਐਰਤ ਕੋ ਓਯੀ ਫੈ..... ਯੇ ਕੁਫਰਯੀ ਯਾਤ ਫੈ,  
ਲੇਕਿਨ ਓਸ ਯਵਾਫਿਸ਼ ਕੋ ਪੂਰਾ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਫੀ  
ਕਰਯੀ. ਸ਼ੈਭਰ ਕੇ ਸਾਯ ਯਰਾ ਯਰਾ ਸੀ ਯਾਤ ਪਰ ਗੁਸ਼ਸਾ ਓਨੇ  
ਵਾਲੀ ਐਰ ਗੁਸ਼ਸਾ ਮੋ ਯਯਾ ਓ ਕਰ ਮੈਕੇ ਯਲੀ ਯਾਨੇ ਵਾਲੀ  
ਐਰ ਓਸੀ ਯਰਓ ਸ਼ੈਭਰ ਕੇ ਮਰਯਯਾ ਐਰ ਉਸ ਕੀ ਓਯਯਤ  
ਕਾ ਯਯਾਯ ਨਾ ਰਯਨੇ ਵਾਲੀ, ਲਿਯਾਸ ਐਰ ਯੇਵਰਾਤ ਕੇ ਲਿਯੇ  
ਰੋਯਾਨਾ ਯਗਯਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਐਰ ਸ਼ੈਭਰ ਪਰ ਅਪਨੀ ਮਰਯੀ  
ਯਵਾਨੇ ਵਾਲੀ ਐਰਤ ਸ਼ੈਭਰ ਕੇ ਫਰ ਕੋ ਓ ਨਫੀ ਯਫੇ  
ਅਪਨੀ ਯਿੰਫਗੀ ਕੋ ਭੀ ਯਯਾਓ ਕਰ ਫੇਯੀ ਫੈ.



## शौहर से मोड़बबत करना सीखो

अपने शौहर को अपना बनाने के लिये औरत को शौहर से मोड़बबत का अंदाज़ और तरीका सीखना चाहिये, शौहर कितना ही गुस्से वाला और बुरा, बहमाश, बे वकूफ़, आवारा होगा लेकिन उसको राह रास्त पर लाने की कुंज औरत के हाथ में है। बड़ोत सी ऐसी मिसालें मौजूद हैं के औरतों ने अपने शौहरों की ईस्लाह की है, आवारा गर्द शौहर को भी सही राह पर लाने वाली और सभ्र करने वाली औरतों की कोई कमी नहीं, शौहर के दिल को अपनी मुट्ठी में रबने के लिये उस की दर ज्वाहिश की ताबेअ बन जाये, उसकी गलतियों और कज रवी दूर करने के लिये अच्छी मिसालें देकर समझाये, उसको दीनी माडोल में भेजे, घर में उद्दीस की तालीम करे और दीन की बातें शौहर को भी सुनाये, उस को जिस काम से भुशी होती हो ऐसे काम करे, दिल की गहाराईयों और पुरबुलूस तरीके पर उस की फिदमत करे तो शौहर अक ना अक दिन जरूर उस का ताबेअ हो जायेगा, जो औरत अपने शौहर से सख्खी मोड़बबत करती हैं ऐसे शौहर की मजाल नहीं के वो अपनी औरत का बेवफ़ा बन कर ईधर उधर भटकता रहे।

## शौहर के दिल को ज़त लो

दिल की गहाराईयों से मोड़बबत की सदा दे कर शौहर के दिल को ज़त लो, घर साफ़ और सुथरा रखो, घर में जीनत की चीज़ों को करीने और तरतीब से रखो, अपनी पाकीज़ा और सख्खी मोड़बबत भरी निगाह शौहर पर रखो, जब वो घर में दाखिल हो तो भन्दा

પેશાની સે ઉસકા ઈસ્તેકબાલ કરો, શૌહર સે બહેસ વ મુબાહેસા કે બજાય ઉસકી તાબે'દારી કો તરજીહ દો, અપની ઈઝદવાજી ઝિંદગી કો કામયાબ બનાને કે લિએ યે વો સુનેહરે ઉસૂલ હૈ જિન પર હમેશા તુમ્હારી તવજ્જોહ હોની ચાહિયે.

## તુમ અપના મુંહ ઉધર કર લો

જહાં મર્દ ઔરત એક દૂસરે કી મુખાલેફત કરતે હૈ, જહાં એક દૂસરે સે મોહબ્બત નહીં,..... પ્યાર નહીં....., હમદર્દી નહીં....., જિસ ઘર મેં મોહબ્બત કી સદા બુલંદ નહીં હોતી, જહાં ઔરત તલ્બ ઝબાન હોતી હે યા ફિર શૌહર કે સાથ બાત બાત મેં ઈસ તરહ હોતા હે કે “તુમ અપના મુંહ ઉધર કર લો હમ અપના મુંહ ઈધર કર લે”. એસે ઘર મેં ખુશી ઔર મુસરૈત કે શાદિયાને કેસે બચ સકેંગે, એસે મેં મોહબ્બત કા ગુલશન કબ લહેલહા સકતા હે..... ઔર ફિર મર્દ ઔરત કે મચલતે હુવે દિલ કે અરમાન કેસે પૂરે હોંગે ઔર એસે ઘર કી ગાળી કામયાબ તરીકે પર કેસે ચલ સકેગી!

## મોહબ્બત કી ગિરહ મઝબૂત કર લો

મર્દ વ ઔરત કી ઈઝદવાજી ઝિંદગી કી ગિરહ તો ખુદાએ પાક કી લગાઈ હુવી હે, યે ગિરહ તો ઈસ્લામ કે ઉસૂલ કે મુતાબિક બાંધી ગઈ હે. ઈસ ગિરહ કો ઈતના નાઝુક તસત્તુર ના ક્રિયા જાએ કે મામૂલી ઝટકે સે ટૂટ જાએ, ઔરત ને જબ મર્દ સે શાદી કી હે તો ઈન દોનોં કો એક દૂસરે કા વફાદાર બનાના ચાહિયે, ઈસ ગિરહ કો મઝબૂત સે મઝબૂત તર બનાના ઔરત કે હાથોં મેં હે,

સરતાજ કે દિલ સે ગિરહ બાંધ કર ઔરત ચાહે તો ઈસ દુનિયા કો ભી જન્મત બના સકતી હૈ, સરતાજ કે કદમોં મેં અપના તન મન ધન નિછાવર કર દે, ઉસ કે સુખ મેં સુખી ઔર દુખ મેં દુખી બને, તબ હી પ્રેમ મોહબ્બત કે બંધન મઝબૂત હોગે ઔર યહી ગિરહ મઝબૂત ગિરહ કહી જાએગી, પ્રેમ ઔર મોહબ્બત બાઝારી સૌદા નહીં હોતા, ઈસ રાહ મેં તો સબ કુછ દેના હી પળતા હૈ, લેના કુછ નહીં હોતા.

## શૌહર કી પસંદીદગી જાન લો

ઔરત કો શૌહર પર ફતેહ હાસિલ કરને કે લિએ ઝરૂરી હૈ કે વો અપને અંદર એસી ખૂબિયાં પૈદા કરે જો શૌહર કો પસંદ હો. શૌહર કો કયા પસંદ હૈ, ઉસ કો કિસ તરહ ખુશ ક્રિયા જાએ ઔર વો કિન કામોં સે ખુશ હોતા હૈ, ઈન તમામ બાતોં કો જાન લેના ઔરત કે લિએ ઝરૂરી હૈ, જો ઉસ કો મહેબૂબ હો. એસી ચીઝેં લાના, એસા બનાવ સિંધાર કરના, એસે ખાને પકાના, શૌહર કી કયા ખ્વાહિશ હૈ ઔર કૌનસી ખૂબિયાં ઉસકો અપની તરફ મુતવજ્જે કરતી હૈ, યે સબ બાતેં ઔરત કો ઝહેન નશીન કર લેની ચાહિયે. શૌહર કી ખુશી મેં હી અપની ખુશી તસવ્વુર કરની ચાહિયે.

## શૌહર કી પસંદીદા બનો

બહોત સે મર્દ અપની ખૂબસૂરત ઔરતોં કો છોળ કર પરાઈ ઔરતોં કે સાથ ધૂમતે હુવે નઝર આતે હૈ, ઈસ કી કયા વજા હૈ?..... શૌહર કો અપની તરફ મુતવજ્જે કરને કે લિએ આલા તાલીમ, ધન દૌલત કી રેલપેલ યા

મયલતે ઔર છલકતે હુસ્ન કી ઝરૂરત નહીં, ઈસકે લિએ તો શૌહર કો માઈલ કરને કી માલૂમાત ફરાહમ કરને કી ઝરૂરત હે. કિતને હી મર્દ એસે હોતે હૈ જો અપની હૂર વ પરી જૈસી ઔરત કો છોળ કર પરાઈ ઔરત કે હુસ્ન કી, ઉસકે ચાલ ચલન કી ઔર ઉસકી અદાઓ કી તારીફ કરતે હૈ. કીમતી લિબાસ ઔર ઝેવરાત સે સજી હુવી અપની ઔરત ઉસકો પુર કશિશ નહીં લગતી ઈસકી કયા વજા હે?

વજા યહી હે કે શૌહર કિસ તરહ મુતવજ્જે હો, ઉસ કો કિસ તરહ કાબૂ મેં લિયા જાએ, ઉસ કા દિલ કિસ તરહ જીતા જાએ, ઈસ કિસ્મ કે આર્ટ, તદબીર ઔર જાન્કારી સે બાઝ ઔરતેં વાકિફ નહીં હોતી, ઈસ લિએ શૌહર કા દિલ જીતને કે લિએ ઈન તદબીરોં કા જાનના હર ઔરત કે લિએ ઝરૂરી હે.

## મદોં કો કયા પસંદ હે

કૌનસી ખૂબિયોં સે શૌહર કે દિલ કો જીતા જાએ ઈસકા યકીની જવાબ તો મુશ્કિલ હે ક્યૂંકે હર શખ્સ કા મિઝાજ અલગ અલગ હોતા હે. કિસી કો બનાવ સિંઘાર પસંદ હોતા હે તો કિસી કો સાદગી ભાતી હે તો કિસી કો ફેશન પસંદ હોતા હે, કિસી કો સીધી સાદી શર્મીલી ઔરત સે પ્યાર હોતા હે, તો કિસી કો બાતૂની પસંદ હોતી હે તો કિસી કો માસૂમ ઔર ભોલી ભાલી સૂરત સે મોહબ્બત હોતી હે, કોઈ બાંકી બાંકી અદાઓં કા દિલ્લાદા હોતા હે તો કોઈ નાઝ વ નખરોં કો ગલે સે લગાતા હે, કોઈ મુસ્કુરાહટ બિખેરને વાલી ઔરત કો પસંદ કરતા હે તો કોઈ અપની તાબે'દારી કરને વાલી ઔરતોં પસંદ કરતા હે. ઈસ લિએ હર એક ઔરત કો એસી ખૂબિયાં ઔર એસી તરકીબેં તલાશ કરની ચાહિયેં કે જિસ સે ઉસકા

શૌહર ઉસ કી તરફ લલચાએ ઔર ઉસ કા શૌદાઈ રહે. શૌહર કે પસંદ કી ચંદ ખૂબિયાં યે હૈ.

(૧) સબ સે પેહલી ખૂબી જિસ મેં કશિશ હોતી હે વો હુસ્ન ઔર ખૂબસૂરતી. ઔરત બહોત ખૂબસૂરત હોની ચાહિયે યે કોઈ ઝરૂરી નહીં, અલ્બત્તા ઉસકા બનાવ સિંધાર ઔર ઉસકે લિબાસ પહેનને કી તરકીબ વગૈરા મેં એસી અદા હોની ચાહિયે કે જિસ સે ઉસકા જિસ્મ ખૂબસૂરત ઔર પુર કશિશ બન જાએ.

(૨) દૂસરી ખૂબી દિલ કી માસૂમિયત..... ઔર કદ્રદાની કા જઝબા હૈ. કીના પરવર, જૂટી, મૈલે દિલ કી ઔરત કો મર્દ હમેશા લાનત કરતા હૈ. ઈસ લિએ ઔરત કો કદ્રદાની કા જઝબા ઔર દિલ કી માસૂમિયત ઔર અપનાઈયત કા નમૂના પેશ કરને કી અશદ ઝરૂરત હૈ. ઈસ સે ઉસ મેં ખૂબસૂરતી ઔર હયા, યે દોનોં ખૂબિયાં પૈદા હોતી હૈ. કીના પરવર ઔર મૈલે દિલ કી ઔરત અપને શૌહર કે એતેમાદ કો હાસિલ નહીં કર સક્તી. ઈતના હી નહીં બલ્કે દૂસરે લોગ ભી ઉસ કો ઈઝઝત સે નહીં દેતે.

(૩) શૌહર યે ચાહતા હૈ કે મેરી બીવી મુજસે સમજ ઔર અકલ મેં કમ હોની ચાહિયે. ચાલાકી ઔર હોશિયારી મેં ઔરત શૌહર સે ફૈકિયત રખતી હો, યે બાત મર્દ કો પસંદ નહીં. મામૂલી પઢા લિખા શખ્સ ભી એક ગ્રેજયુએટ ઔરત કે સાથ શાદી કરકે સહીહ કામિલ ઈતમેનાન હાસિલ નહીં કર સક્તા, કયૂંકે ઈસ મેં ઉસકો અપની કમઝોરી ઔર અપની તૌહીન મહેસૂસ હોતી હૈ. ઈસલિએ ઔરત કો કભી ભી શૌહર કે આગે અપની હોશિયારી ઔર અકલમંદી કી તારીફ નહીં કરની ચાહિયે.

ઔર કભી ભી શૌહર કી સમજ ઔર અકલ વ હોશિયારી કી કમઝોરી ઝાહિર ના કરે.

ઔરત કી સમજ ઔર હોશિયારી સે મર્દ કર સક્તા હે લેકિન મોહબ્બત નહીં કર સક્તા. અલાવા અર્જી ઔરત ભી અપને લિએ જિયાદા બરતરી વાલે ઔર બહાદુર શૌહર કો પસંદ કરતી હે. અપને ઈશારે પર નાયને વાલે મર્દ કો જિયાદા પસંદ નહીં કરતી.

(૪) મર્દ કે દિલ કો અપની તરફ માઈલ કરને કે લિએ સબસે બઢ કર સિક્ત ઔર ખૂબી, ખિદમત ઔર તવાજોઅ હે. હર એક ઔરત કો અપને શૌહર કી ખિદમત કરની ચાહિયે ઔર ઉસકે સાથ તવાજોઅ ઔર ખાકસારી સે પેશ આના ચાહિયે. ઈસ સે શૌહર કી મોહબ્બત બઢતી હે ઔર ઔરત કો ભી ઈતમેનાન નસીબ હોતા હે. શોખ ચશ્મ, બે હયા ઔર જિદી ઔરત કો મર્દ કભી પસંદ નહીં કરતા. ફરમાં બરદાર ઔરત હી શૌહર કો જીત સક્તી હે.

(૫) મર્દ એસી ઔરત કો દિલ સે ચાહતા હે જો ઉસકી ગલ્તિયો કો દરગુઝર કર સકે. ઉસકે એબો કો જાનતે હુવે ભી ઉસ સે મોહબ્બત કરે ઔર જિસ કે બરતાવ, અપનાઈયત, ખુલૂસ ઔર ગુફ્તગુ મેં મિઠાસ હો, એસી ઔરત કો હી મર્દ દિલ સે ચાહતા હે.

(૬) મર્દ એસી ઔરત કો પસંદ કરતા હે જિસ મેં રહેમ દિલી હો, દૂસરોં કી તકલીફ દેખ કર ઉસ કે દિલ મેં હમદર્દી કા જઝબા પૈદા હો. કિસી યતીમ બચ્ચી કો દેખ કર અપની ગોદ મેં ઉઠા લે, જિસકા દિલ કામિલ ઈન્સાનિયત ઔર મુરવ્વત કે જઝબાત સે સરશાર હો, એસી હી ઔરત શૌહર કો ભાતી હે ઔર પસંદ હે.

અપના હી ફાયદા ચાહને વાલી, બદ ઝબાન ઔર જિસ કી ઝબાન હમેશા કૈચી કી તરહ ચલતી હો, ઈસી તરહ વો ઔરત જો હમેશા ઉદાસ ઔર માયૂસ બન કર

ખામોશ રહેને વાલી હો, ઉસકો કોઈ મર્દ પસંદ નહીં કરતા  
(૭) મર્દ કે લિએ જાઝિર નઝર ઓરત કા  
મુસ્કુરાતા હુવા ચહેરા બાઈસે ખુશ દિલી હે, જો ઓરત  
ખુદ ખુશ રહેતી હે વો દૂસરો કો ભી ખુશ કરતી હે ઓર  
કર સકતી હે.

ઓરત કી યે ખૂબી ઓર સિફત મર્દ કે ફિક વ ગમ  
ઓર થકાન પરેશાની વગેરા કો દૂર કરકે ઉસકો  
ઈતમેનાન, સુફૂન, હિમ્મત ઓર તાઝગી બખ્શતી હે. થકે  
માંદે શૌહર કો ખુશી ઓર તાઝગી કે સાથ આરામ દેની  
કી ઓરત કો ફિક કરની ચાહિયે. ઉસકો જિન બાતોં મેં  
મુસર્રત હોતી હે, એસી બાતેં કરની ચાહિયે. “હંસ્તા ઓર  
મુસ્કુરાતા હુવા ચહેરા હઝારોં દુખ દૂર કરતા હે”. યે  
કહાવત ઓરત કો યાદ રખની ચાહિયે, ઓર યે ખૂબી  
અપને અંદર પૈદા કરની ચાહિયે. ઈસ કે લિએ ઓરતોં કો  
“જો તુમ મુસ્કુરાઓ તો સબ મુસ્કુરાએ” નામી કિતાબ કા  
મુતાલેઆ કરના ચાહિયે (મુઅલ્લફા સય્યદ રઝીયુદ્દીન  
સાહબ)

(૮) ઓરત કા સબસે અહેમ વસ્ફ ઉસકી પાક  
દામની હે. પાક દામની કે નૂર સે ઓરત કી ખૂબસૂરતી  
દમક ઉઠતી હે. જો ઓરત પાક દામન હોગી વો અપને  
શૌહર કે લિએ કામિલ તૌર પર વફાદાર હોગી ઓર વહી  
ઓરત પાકીઝગી કે નૂર સે ચમક દમક ઉઠેગી. પાક  
દામની કી રૌશની જિસ્મ કી ખૂબસૂરતી સે બઢ કર હે.  
જિસ ઓરત મેં યે રૌશની નહીં હોતી ફિર ચાહે કિતના હી  
હુસ્ન ઉસકે જિસ્મ મેં હો ફિર ભી ઉસકી કીમત એક કીળી  
કે બરાબર ભી નહીં હોતી. પાક દામની કે નૂર સે ઓરત  
જો ચાહે વો કામ કરા સકતી હે. પાક દામની કે નૂર સે હી  
ઓરત અપને ગરીબ ઘર કો ભી તવંગર બના કર ઉસ મેં

જન્મત જૈસે આરામ વ સુખ હાસિલ હોને કા નમૂના પેશ કરતી હે. જો ઔરત હર બાત અપની ખ્વાહિશ કે મુતાબિક કરના ચાહતી હે યા દૂસરોં સે કરાના ચાહતી હે, જિસકો દૂસરોં કી ખુશી વ નારાઝગી કી કુછ પરવાહ નહીં એસી ઔરત અપને શૌહર કે દિલ મેં કભી ભી ઈઝઝત વ ઈકરામ કા મકામ હાસિલ નહીં કર સકતી. શૌહર કી તાબે'દારી કરો....., પૂરી દુનિયા તુમ્હારે તાબેઅ હો જાએગી. શૌહર કા એતેમાદ હાસિલ કરો..... તો ઘર કા પૂરા એતેમાદ હાસિલ કર સકોગી. શૌહર કી મોહબ્બત ઔર ઉસ કે દિલ કો જીત કર અપને ગરીબ ઔર છોટે સે ઘર કો જન્મત નુમા બના દો.

## માં ઔર બેટી કા સવાલ વ જવાબ

લો આ ભી ગઈ ડોલી  
જી ભર કે તો રોને દો

જી ભર કે નહીં રો લી  
જી હલ્કા તો હોને દો

જબ જાના હી જાના હે  
સબ રિશ્તે મોહબ્બત કે

કયા અપના ઠિકાના હે  
પ્રેમ કે, ઉલફત કે

ઔર પ્યાર કે, ચાહત કે  
માં, બાપ, બહેન, ભાઈ

મેં તોળ ચલી સારે  
મેં છોળ ચલી સારે

મેં બાગ કી ચિળયા થી  
કયા જલ્દી હે ગુઝરા



યા ખેલ કી ગુણયા થી  
યે કુવાંર પન મેરા

હર એક સહેલી કો  
જી ખોલ કે મિલના થા

હર સાથ કી ખેલી કો  
જી ભર કે ના દેખા થા

ગો છોળ ચલી સબ કો  
ભૂલું ના કભી તુમ કો

લેકિન મેરે દિલ મેં હો  
તા હશર કુછ ભી હો

હરગિઝ ના ભુલાઉંગી  
અમ્મા તેરી યાહત કો

અમ્મા તેરી ઉલ્ફત કો  
ઈસ પ્યાર કો શકત કો

ઈસ મહેરો મોહબ્બત કો ક્યા  
ખૂબ ખિલાયા પહેનાયા હે

જિસ ને મુજે પાલા હે  
ક્યા ખૂબ દીન સિખાયા હે

હરગિઝ ના ભુલાઉંગી  
ઈસ પ્યાર કો, મમતા કો

યે રહેમ વ કરમ તેરે  
જિસ મેં કે પલી હું મેં

જો લે કે ચલી હું મેં  
પર યે ભી ના ભુલુંગી

ભૂલું ના કભી મેં તુમકો  
જો તૂને કિયા મુજ સે

યે આખરી બરતાવા  
દુનિયા કા દિખલાવા

જો તુ ને ક્રિયા મુજસે  
ઔર ઘર સે નિકલવાયા

તકદીર કી હેટી કો  
ક્યા દેશ નિકાલા હે

કરમોં જલ્લી બેટી કો  
અપને ઘર સે નિકાલા હે

## ✽ માં કા જવાબ ✽

સુન ઓ મેરી દુખ્યારી  
આઈ હે તેરી બારી

હર એક પે બીતી હે  
હર એક પે ગુઝરી હે

હર એક પે આતા હે  
યે વકત જુદાઈ કા

યે રીત હે ઈસ જગ કી  
ઔર રસ્મ હે દુનિયા કી

અમ્માં જિસે કહેતી હોં  
યે ભી થી કભી બેટી

ઔર લાડલન બેટી થી  
એક કરમોં જલ્લી માં કી

જિસ કે હો પળી પાલે  
ઉસ સે ના જુદાઈ હો

વો તેરા હો તુ ઉસ કી  
પરવા તુજે ફિર કિસ કી

વો તખ્ત પર બિઠલાએ  
યા એશ વો દિખલાએ

વો સખ્તી કરે રાહત મેં રખે  
પાંવ મેં મસલ ડાલે

લેકિન ના તેરે મુંહ સે  
નિકલે ના કભી ઉફ! ભી

બદલા મેરી મહેનત કા  
સમરા મેરી ઉલ્ફત કા

મેહનત સે, રિયાઝત સે  
સર તોળ મુશક્કત સે

મતલબ કી કિસી ઢબ સે  
ઉસ કો ના બિગળને દે

યે ખુશિયાં, યે રંગ રલિયાં  
યે એશ, યે રાહત સબ

અલ્લાહ તુજે વહાં પર દે  
ઈસ સે ભી કહી જિયાદા

ભૂલ સે ના યાદ આએ  
માં બાપ કા ઘર તુજ કો

હે હાથ મેં અબ તેરે  
નામૂહા બુરૂર્ગી કી

સબ કુછ યહીં મિલ જાએ  
શાદાં તુ ઘર જાએ

દુખ દર્દ સે, મેહનત સે  
યા પ્રીત સે, ઉલ્ફત સે

જિસ સે હે પળા પાલા  
હો તેરા વો રખવાલા

આરામ કી બે ફિકી  
સબ આરઝી થીઝે હે

મૌલા તુજે સબ કુછ દે  
ઉસ ઘર મેં મુસરરત સબ

હર માં કે નસીહત કો  
ભૂલો ના કભી દિલ સે

ખાવિંદ કી ખિદમત કો  
સરતાજ કી સેવા કો

ફૂલોગી ફૂલોગી તુમ  
જબ યાદ કરોગી તુમ

સય કહેતી થી માં મેરી  
ઔર સચ્ચી નસીહત થી

ખાવિંદ ભી ઔરત કે લિએ  
એક રબ્બે મજાગી હે

જો ઉસ કો રબે શાદાં  
જો ઉસ કી રહે બન કર

દુનિયા ઉસે જન્નત હે  
ઉકબા ઉસે જન્નત હે

સય કહેતી થી માં મેરી

## સાસ બહુ કા ઝગળા

આમ તોર પર હમ લોગોં મેં એક રિવાજ હો ગયા હે જિસ કા મુશાહેદા ભી હો રહા હે કે લળકે શાદી ઔર નિકાહ કે બાદ ભી માં બાપ કે સાથ હી રહેતે હૈ. માં બાપ અપની મરજી સે અપને બેટોં કી ઉસ ઉમ્મ મેં શાદી કરા દેતે હૈ કે ઉસ મેં ઉસ વકત ઘર ચલાને કી ઔર ખર્ચ બરદાશત કરને કી તાકત ઔર સલાહિયત નહીં હોતી. માં બાપ ખુદ હી ઉનકા ખર્ચ બરદાશત કરતે હૈ, તો ઈસ સૂરતે હાલ મેં ઉન કો માં બાપ કે સાથ એક હી ઘર મેં રહે બગૈર ચારએ કાર નહીં. ઈસ તરહ સાસ ઔર બહુ એક સાથ ના રહેં તો કયા કરેં.

મઝકૂરા બાલા રિવાજ આમ તોર પર હમારે અકસર ઘરોં મેં દેખને મેં આતા હૈ.....

અબ અગર કોઈ લળકા અપની મરજી સે અપને માં બાપ સે અલગ હો જાએ ઔર અપની ઔરત કો લે કર અલગ ઘર મેં રહે તો લોગ ઉસ કો બુરા ભલા કહેના શુરૂ કર દેતે હૈ ઔર ઉસ કો નાદાન, બુદ્ધ, બે સમજ, બેવકૂફ વગૈરા કેહ ડાલતે હૈ. ઔર ઈસ તર્જે અમલ સે માં બાપ કો ભી દુખ હોતા હૈ. ઉન કી મોહબ્બત ઈસ બાત કો ગવારા નહીં કરતી કે બચપન સે પાલ પોસ કર બળા ક્રિયા હુવા લળકા ઈસ તરહ એક દમ સે માં બાપ કે ઘર કો સૂના બના કર ચલા જાએ. ઔર બાત ભી ઠીક હે. હઝારોં લાડ ઔર તમન્નાઓં સે બેટે કી શાદી કરી ઔર જબ પોતા પોતી કી બહાર દેખને કા મૈકા આયા તો માં બાપ સે અલગ હો ગયા.

મતલબ યે હે કે સબ એક સાથ રહેતે હૈ ઔર યે સાથ ઉસ વકત છૂટતા હૈ જબ સાસ બહુ મેં સે કોઈ એક ઈસ દુનિયા સે રુખ્સત હો કર કબ્ર કો ના આબાદ કરેં.

શાયદ હી કોઈ ખુશ નસીબ બહુ હો જો ઈસ મુસીબત સે બચ જાએ. વરના તો હર એક બહુ કો ઈસ પુલ સેરાત સે ગુઝરના પળતા હે. જબ એક હી ઘર મેં સાથ રહેના હી કરાર પાતા હે તો ફિર કોઈ વજા નહીં કે આપસ મેં ઝગળે ફસાદ ના હો..... વો કહાવત હે ના કે:

“દો બરતન જમા હો તો ઉનમેં ટકરાઓ હોતા હે”

બેજાન ચીઝોં કા જબ યે આલમ હે કે એક જગા રેહ કર લળે ઝગળે બગૈર નહીં રહેતી. તો ફિર સાસ ઓર બહુ જૈસી મુખ્તલિફ મિઝાજોં ઓર બદ ગુમાનિયોં સે પુર હસ્તિયોં મેં એક સાથ રેહ કર આપસ મેં ઝગળા ના હો, ઈસ તરહ મુકાબ્લા ના હો યે કેસે હો સકતા હે.

એક સાથ રહે બગૈર ચારાં કાર નહીં. જબ તક રહેને સહેને કે રિવાજ ઓર ઈન્તેઝામ મેં તબ્દીલી ના હો, ઓર યે અપને ઈખ્તિયાર સે બાલા તર ચીઝ હે, ઈસ લિએ ઈસ સિલસિલા મેં કુછ લિખના ભી ફૂઝૂલ હે, અબ રેહ ગઈ સાસ બહુ કી તકરાર ઓર ટકરાઓ તો અલ્બત્તા ઈસ કી ઈસ્લાહ હો સકતી હે.

## ઝગળા ઓર તકરાર કેસી બુરી ચીઝ હે

લગાઈ ઝગળે કે બારે મેં ઝિયાદા કહેને કી ઝરૂરત નહીં. સબ જાનતે હેં લગાઈ ચાહે કિસી કે સાથ હી કયૂં ના હો બહર હાલ અચ્છી નહીં બલ્કે ખરાબ હી ખરાબ હે, લગાઈ ઝગળા આપસ કે સુકૂન, ઈતમેનાન ઓર રાહત વ આરામ કા સત્યાનાસ કર દેતા હે. દોનોં ફરીક કે દિલોં મેં એક દૂસરે કી તરફ સે નુકસાન પહોંચને કા હમેશા ખતરા રહેતા હે, ખાસ કર જહાં મિયાં બીવી ઓર સાસ બહુ મેં લગાઈ ઝગળા હો તો ફિર ચૈન ઓર સુકૂન પાશ પાશ હો જાતા હે ઓર ઘર જહન્નમ કા જીતા જાગતા નમૂના બન

જાતા હે, જિન ઘરોં મેં ઈસ કિસ્મ કી લગાઈ ઝગળોં કા બાઝાર ગર્મ હો તો ઉન કી મુસીબતોં ઔર તકલીફોં કા પૂછના હી કયા, દોઝબ મેં રહેના ઔર ઈસ ઘર મેં રહેના બઝાહિર દોનોં બરાબર હૈ, આરામ ઔર ઈતમેનાન કા સત્યાનાસ હો જાતા હૈ. હર વક્ત યહી બયાલ રહેતા હે કે ઉસને યૂં કયૂં કિયા, એસા તઅના કયૂં મારા, મેરા કયા કસૂર હે, દૂસરી બાર દિબા દૂંગા..... વગૈરા સાસ એસી ફિક કરતી હે કે બેટે ઔર બહુ મેં ઈતોફાક ઔર મોહબ્બત બઢને ના પાએ. વરના મુજે દૂધ કી મખ્મી કી તરહ ઉઠા કર ફેક દેંગે ઔર બહુ રાની હમેશા ઈસ ફિક મેં રહેતી હે કોઈ આસમાની ગોલા આ કર સાસ કે સર પર ફટે કે વો વહી ઢેર હો જાએ ઔર પાની તક માંગને ના પાએ..... ઔર અગર એસા ના હો તો ફિર કોઈ ઔર તરીકા જાદુ યા છૂ મંતર કરને..... કા હાથ આ જાએ કે અમલ કે બલ બૂતે પર સાસ કો ખત્મ કર દે ઔર કિસી કો વહેમ ભી ના જાએ કે યે કામ બહુ રાની કા કરવાયા હૈ.

એસે ઝગળોં મેં શૌહર કે લિએ એક અજબ કશ્મકશ પૈદા હો જાતી હૈ. જબ વો માં કી તરફ નિગાહ કરતા હે તો માં બે શુમાર હુકૂક ઉસ કી નિગાહોં કે સામને ધૂમ જાતે હૈ. ઈન હુકૂક કે પેશે નઝર અગર માં કી તરફદારી કરતા હે તો બીવી કો નાગવાર ગુઝરતા હૈ જબકે પૂરી જિંદગી બીવી કે સાથ ગુઝારની હૈ, ઔર અગર બીવી કી તરફદારી કે લિએ સોચતા હૈ તો માં ઉસ કો નાલાઈક કરાર દેને ઔર દૂધ માફ ના કરને કી ધમકી દેતી હૈ, બેચારા શૌહર અબ કયા કરે. એક અજબ મુસીબત મેં ફંસ જાતા હૈ ઔર એક તરફ બીવી હૈ જિસ કે સાથ પૂરી જિંદગી ગુઝારની હૈ ઉસ સે બિગાળ કર જિંદગી પુર સુકૂન નહીં ગુઝાર સકતા ઔર દૂસરી તરફ માં હૈ જિસ ને

ઉસ કો નવ માહ પેટ મેં રખા ઔર બળી તકલીફોં કે બાદ  
ઉસ કો જના હે, દૂધ પિલા પિલા કર બળા ક્રિયા હે, રાતો  
કો જાગી હે, જન્નત ભી હાથ સે જાતી હે, કયૂંકે ઔલાદ  
કી જન્નત માં કે કદમોં તલે હે ઔર દુનિયા મેં ભી  
બદનામ હોના પળતા હે.

ઈસ મુકાબલા બાઝી ઔર કશ્મકશ સે બચને કે  
લિએ હમ કો એસી રાહ તલાશ કરને કી કોશિશ કરની  
ચાહિયે કે સાસ ઔર બહુ કી તકરાર વ ઝગળે કા ખાત્મા  
હો જાએ, દોનોં કે દરમિયાન ના ઈત્તેફાકી પૈદા ના હોને  
પાએ, બલ્કે દોનોં કે દિલોં સે હસદ વ બુગ્ગઝ ઔર નફરત  
કા કાંટા દૂર હો જાએ ઔર એક કો દૂસરે કી મુખાલેફત મેં  
કુછ કહેને કી ઝરૂરત પેશે ના આએ. ઈસ સિલસિલા મેં  
સબસે પહેલે ઝગળે કે અસ્બાબ ઔર ઉસ કે વુજૂહ કો  
તલાશ કરના ઝરૂરી હે, ઉસ કે બાદ ઈન ઝગળોં કો કેસે  
રોકા જાએ ઈસ કી તદબીર કરની હોતી હે. અગર કોઈ  
સમજદાર ઔરત ઈસ મામલા કે પેશે નઝર અમલ કરના  
ચાહે તો ઉસ કા ઘર ઝગળે ઔર ફસાદ સે પાક હો જાએ  
ઔર વો પુરસુફૂન ઝિંદગી ગુઝાર સકે. ઉસ કે લિએ શૌહર  
ઔર સસુર કો કિતાબ “તોલકા ઝૌજૈન” (હઝરત થાન્વી  
રહેમતુલ્લાહ અલૈહ) કિતાબ કા મુતાલેઆ કરના ચાહિયે  
ઔર વઅઝ “બીવી કે હુકૂક” મૌલાના મોહમ્મદ તકી  
ઉસ્માની સાહબ બરકાતુલ્હમ કા મુતાલેઆ કરના ભી  
બહોત ઝરૂરી હે.

## ઝગળે કે અસ્બાબ સાસ કી તરફસે

સાસ કી તરફ સે ઝગળે કે મુતાદદ અસ્બાબ હો  
સકતે હૈ. સબ સે અહેમ સબક ઘરોં મેં દીન કા ના હોના  
હે. જબ ઘરોં મેં દીન આએગા, અલ્લાહ તઆલા કે



અહેકમાત જિંદા હોંગે તો યે મુસીબતે, બલાએ..... ખત્મ હો જાએગી.

**પહેલા સબબ:** સાસ કે દિલ મેં ખુદ બખુદ કુદરતી તૌર પર એસી બદ ગુમાની પૈદા હો જાતી હે કે જિસ બેટે કો મૈને મુસીબતે બરદાશત કરકે ઓર ખૂન કા પાની કરકે જિસ કો પાલા હે, એક નઈ આઈ હુવી લળકી ઉસ પર કબ્જા કર લેગી ઓર ફિર બેટા મેરે કબ્જા સે નિકલ જાએગા.

**દૂસરા સબબ:** સાસ અપને ઘર કી માલેકા હોતી હે. પૂરે ઘર પર ઉસ કી હુકૂમત ચલતી હે. અપની તાકત ઓર અપને ઈજ્તિયાર સે ઘર કા હર કામ અપની મરજી કે મુતાબિક કરતી હે. ઓર અબ બહુ કે આને કે બાદ ખતરા પૈદા હો જાતા હે કે અબ મેરી હુકૂમત ખત્મ હો જાએગી. બહુ ભી ઘર મેં હુકૂમત કરને લેગેગી ઓર હર કામ મેં દબલ અંદાજી કરેગી. ઈસ લિએ મેરી હુકૂમત કી લગામ કમજોર હો કર ટૂટ જાએગી.

**ત્રીસરા સબબ:** સાસ સિફ અપને ખાવિંદ હી કે માલ વ અસ્બાબ, રૂપિયા વગૈરા કો અપને મિલક નહીં સમજતી બલ્કે બેટે કી કમાઈ પર ભી કબ્જા જમાના ચાહતી હે ઓર જબ બહુ ઉસમેં સે અપના હિસ્સા ચાહતી હે તો સાસ ઉસ કો બરદાશત નહીં કર સકતી.

**ચૌથા સબબ:** સાસ કે દિલ મેં અકસર એસા વહેમ પૈદા હો જાતા હે કે બહુ મેરે ઘર કી ચીજે અપને માં બાપ કે યહાં ભેજ દેતી હે.

**પાંચવા સબબ:** સાસ અપના વકત ભૂલ જાતી હે. ઉસ કો યાદ નહીં રહેતા કે એક ઝમાના મેં મૈ ભી બહુ થી ઓર મેરી સાસ ભી મેરે સાથ અચ્છા બરતાવ ના

करती थी. अगर सास अपना वक्त और जमाना याद रखे तो समझ सकती है के बहुत भी ओक ईन्सान है और उस के पड़ेवू में भी दिल् है.

छटा सभल: जब किसी मामला में जरा भी वहेम हो जाता है तो फिर बह गुमानियों का सिलसिला शुरू हो जाता है और इस में कई ओक नई नई बातें पैदा हो जाती हैं और फिर राई का पछाण बन जाता है.

सातवां सभल: बड़ोत सी सासें तबई तौर पर बड़ोत तेज और तल्म मिठाज होती हैं. अपनी इस तुंद मिठाज की वजह से ना तो भुद सुकून से रहेती हैं और ना बहुत को सुन सा सासं लेने देती हैं. बात बात में तन्ज किया करती हैं. बहुत भी कब तक जामोश रहे तुर्की बतुर्की जवाब देती है और फिर चीन और जपान की जंग शुरू हो जाती है. अल्वाह तआवा हर जैसे जगणों से हर घर की डिङाजत इरमाओ, आमीन.

## ननदों की नाराजगी की वजह

यही हालत बेदीन ननदों की भी होती है, जब भाभी घर में आई तो मां के जमाना की तरह आज्ञा नहीं रहेती, घर की हर चीज को हाथ लगाते हुवे भी डरती है के कहीं ऐसा ना हो के भाभी कुछ केह दे और ये बात उन की तबीअत के खिलाफ होती है इस बिओ वो भी भाभी से नइरत और जुगल की नुमाईश करने लगती हैं ओक तरफ भाई को उसकी मुन्नावेइत पर उकसाती हैं, दूसरी तरफ मां से काना कूसी करके उस को भी उकसाती हैं. भुद भी भाभी से लणने में कसर बाकी नहीं रखती और भूज उस की ओल जूई करती हैं. इस तरह मां और

भाई को मुश्तईल करके आग में तेल डालती रहेती हैं।

## लगाई जगणे के अस्बाब बहुत की तरफ़से

बहु बेयारी ना तजरुबाकार, नादान और ना समझ होती है। धरेलू किसी भी तरह का तजरुबा नहीं होता के किस तरह बणी बात मामूली बनाई जा सके, ये नहीं जानती..... और ईस तरह जामोश रहेने और ना बोलने की कितनी भूबियां हैं ईस का भी उस को डोश नहीं होता, अपने भाविंद को वो अपना ही ताबेदार देखना चाहती है। सास या दूसरे किसी का ताबेदार हो ये बरदाश्त नहीं कर सकती। वो ईस बात को भूष जानती है के सास मेरे घर काम की निगरानी करेगी और ईस पर नुक़ता खीनी करेगी। वो ईस तरह समझती है के जिस तरह ईस घर में सास कभी बहुत बन कर आई थी, मैं भी उसी तरह बहुत बन कर आई हूं ईस बिअे सास से किसी भी तरह कम नहीं हूं और उसको जितना ईप्तिहार ईस घर में है मुझे भी उतना ही ईप्तिहार है। मैं ईस घर में लौंडी या गुलाम बन कर नहीं आई। अगर सास मुझ पर ओक तोहमत रभेगी तो मैं उस पर यार तोहमत रभूंगी। सास अगर मेरी तरफ़ आंख निकाल कर देखेगी तो मैं उस की आंखें निकाल लूंगी।

अगर वो मुझे योर कहेगी तो मैं उस की सात पुश्ते उजाण दूंगी। उस को उस की सहेलियों ने पहले ही से जैसा पढा दिया होता है के जबरदार! ओक बार भी दब गई तो फिर दब कर ही रहेना पड़ेगा। गैर दीनदार बे परदा सहेलियों का ये सबक होता है। ईस्ट ईम्प्रेसन ईज दि वास्ट ईम्प्रेसन, ईस बिअे वो अपने दिमाग में दब कर रहेने का जयाब तक नहीं आने देती।

અગર હાલાત કે પેશે નઝર કિસી જગા ઓર કોઈ ચીઝ સબબ બન જાએ તો યે એક અલગ બાત હે વરના મેરે ખયાલ કે મુવાફિક યહી અસ્બાબ હોતે હૈ જિસ કી વજા સે બદ ગુમાનિયાં બઢતી હૈ ઓર યે આગ એક તવીલ અરસા તર અંદર હી અંદર સુલગતી રહેતી હે ઓર આખિર મેં એક દિન એક દમ સે શોલા બન કર ભળક ઉઠતી હે ઓર ફિર ના ખત્મ હોને વાલી એક જંગ શુરૂ હો જાતી હે ઓર સાસ વ બહુ પહેલવાનોં કી તરહ ખુલ્લમ ખુલ્લા અખ્ખાળે મેં ઉતર આતી હૈ ઓર ફિર દિન રાત તરહ તરહ કી કુશિયાં ચલતી રહેતી હૈ, ઓર અળોસ પળોસ વાલે ઈસી તરહ મહેલ્લા વાલે ઈસી તરહ દૂસરે રિશ્તાદાર ખૂબ મઝા લે લે કર મુફત કા તમાશા દેખતે હૈ. લળાઈ કે યે અસ્બાબ સરાસર ખુદ ગરઝી, નાદાની ઓર ના સમજી પર મૌકૂફ હોતે હૈ ઓર સાસ બહુ કો લળાતે હૈ, લેકિન અગર દોનોં ઝરા સી સમજ ઓર અકલ સે કામ લેં ઓર નાદાની છોળ દેં ઓર અપને અપને મરતબે કો પહેચાનેં ઓર દીનદાર બન જાએ, ઘરોં મેં ફઝાઈલે આમાલ કી તાલીમ શુરૂ કર દેં, ઈસ્લાહી ખુત્બાત કા મુતાલેઆ કરેં તો બહોત હી આસાની સે લળાઈ ખત્મ હો સકતી હે.

## સાસ કો કયા સમજના ચાહિયે

સાસ કો યૂં સમજના ચાહિયે કે બહુ ભી એક ઈન્સાન હી તો હે. ઉસ કે પહેલૂ મેં ભી દિલ હે. દિલ મેં ઉમંગેં ઓર અરમાન હૈ. ઝિંદગી ગુઝારને કી તળપ હે. વો અપને માં કે ઘર કો હમેશા કે લિએ છોળ કર આઈ હે ઓર ઈસી ઘર કો અપના ઘર સમજતી હે. બહુ ઉસ કે બેટે કી આબરૂ હે, લાજ હે.

વો ઝર ખરીદ લોડી નહીં. શૌહર કે ઉસ પર હુકૂક હે, યે હુકૂક ખુદા ઔર ઉસ કે રસૂલ ઔર બંદો ને ઉસ કો દિએ હૈં. ઉસ કો દુખ સુખ કા એસા હી એહસાસ હોતા હે જિસ તરહ સાસ કો હોતા હે. સાસ ભી કિસી ઝમાના મેં બહુ રેહ ચુકી હે. જૈસે સુલૂક વો અપની સાસ સે ચાહતી હે એસે હી સુલૂક કી ઉમ્મીદ બહુ ભી ઉસ સે રખતી હે. સાસ અપની જિંદગી કા હર મઝા ઔર લુલ્હ ઉઠા ચુકી હે, અબ બહુ કે બારી હે.

ફર્જ કરો અગર સાસ નરમી ના કરે, જુકને કો તૈયાર ના હો ઔર આગ હી ભળકાતી રહે તો ભી બહુ ઘર છોળ કર ના જાએગી તો ફિર રોઝાના કી યે ટક ટક ઔર મુફત કી હળભોંગ આખિર ક્યૂં? લોગોં કો મુફત કા તમાશા દિખાને સે કયા ફાયદા. પૂરે ખાનદાન કે વકાર ઔર આબરુ કો ખાક મેં મિલાને સે કયા મિલેગા. સાસ કો વસીઅ ઝર્ફ હો કર બહુ કી ગલ્તિયોં સે દર ગુઝર કરના ચાહિયે. યે ગલ્તી ઔર ભૂલ, બહુ જાન બૂજ કર નહીં કરતી બલ્કે નાદાની સે હો જાતી હે, ક્યૂંકે વો ના તજરુબાકાર હે, શાયદ એસી ગલ્તિયાં ખુદ સાસ સે ભી કિસી ઝમાના મેં હુવી હોંગી, ઈસ લિએ સાસ કો ચાહિયે કે બળા દિલ રખ કર દરગુઝર સે કામ લે. તો ફિર રોઝાના કી યે ઉલ્જનેં ઔર પરેશાની દૂર હો જાએગી ઔર દિલ કો સુકૂન વ ઈતમેનાન હાસિલ હોગા.

બલ્કે મેરે ખયાલ કે મુતાબિક અગર સાસ અમ્માં ઘર કા પૂરા ઈન્તેઝામ અપની ખુશી સે બહુ કો સોંપ દે ઔર ખુદ તમામ બખેળોં સે અલગ હો કર ખુદા કી યાદ મેં મશગૂલ હો જાએ ઔર ફસાદી જેઠાનિયોં કી બારે ના સુને તો યે બાત હર એક કે લિએ બેહતર સાબિત હોગી. બહુ અગર નાદાની સે એસી ગલ્તી કર બૈઠે જો નુકસાન

દેહ હો તો હુસ્ને તદબીર ઔર નર્મી સે ઉસકી ઈસ્લાહ કરે  
ઔર મામૂલી મામૂલી બાતોં પર ઉસકો લાન તાન ના કરે  
જિસ તરહ કે વો અપની લજકિયોં સે કરતી હૈ, ઈસ તરહ  
ઘર કા ઈન્તેઝામ હુસ્નો ખૂબી સે ચલતા રહેગા ઔર ફિર  
કિસી પરેશાની ઔર ઉલ્જન કા મૌકા આએગા હી નહીં.

## બહુ કો કયા સમજના ચાહિયે

બહુ કો યે બાત સોચની ચાહિયે કે અગર ખુદા ના  
ખ્વાસ્તા સાસ ઉસ કી દુશ્મન હોતી તો વો અપને બેટે કે  
લિએ ઉસ કો કયૂં પસંદ કરતી ઔર ઉસ કે સાથ શાદી  
કરા કર ઉસ કો અપને ઘર મેં કયૂં લાતી. યાદ રખો કે  
તમામ સાસે ખરાબ નહીં હોતી, બહોત સી જગા દેખને મેં  
આયા હૈ કે બહુ અપની નાદાની કી વજા સે ઘર કા પૂરા  
ઢાંચા બિગાળ દેતી હૈ ઔર માં બેટે કી ખુશ ગવાર  
મોહબ્બત મેં કાંટા ભોક દેતી હૈ..... બહોત સી બહુઓ  
ખતાકાર હોતી હૈ, ઉનસે સાસ કો બહોત તકલીફ  
બરદાશત કરની પળતી હૈ, ખાસ કરકે જબ સાસ, બહુ  
ઔર બેટે કી મોહતાજ બન જાએ, ઉસ વકત તો બહુ  
બહોત બે લગામ હો જાતી હૈ, સાસ કો તરહ તરહ સે  
તંગ કરતી હૈ, સતાતી હૈ ઔર તકલીફે પહોંચાતી હૈ, વહી  
સાસ જો કભી ઈસ ઘર કી મલકા થી, અપને ઘર પર  
હુકૂમત કરતી થી ઔર ઉસ કો કોઈ રોકને વાલા ના થા.  
અબ વો બેકસ બેબસ હો ચુકી હૈ. સબ ઈખ્તિયારાત ઉસ  
સે છિન ગએ હૈ. બહુ અપની મરઝી કે મુતાબિક કરતી હૈ  
ઔર સાસ કો તંગ કરતી રહેતી હૈ, બેચારી કા ભાવ તક  
નહીં પૂછતી, ઉસ કો દૂધ મેં પળી મખ્મી કી તરહ ઉઠા કર  
ફેકતી હૈ, ગોયા કે ઘર મેં ઉસ કા કોઈ હક હી નહીં. ખુદા  
હી બચાએ એસી નાબકાર ઔર જાહિલ બહુઓ સે, કઈ

બહુએ તો અપની ખિદમત ભી સાસ સે લેતી હૈં ઓર સાસ કો મજબૂરન કરના પળતા હે. ઓર વો અપને ઝમાનો કો યાદ કરકે મનો રોતી હૈં ઓર બદ દુઆએ દેતી રહેતી હૈં.

કઈ બહુએ એસી ખરાબ દેખને મેં આતી હૈં કે વો ઘર કી મામૂલી મામૂલી બાતો કો બઢા ચઢા કર ખાવિંદ કે સામને સાસ ઓર નનદોં કી બુરાઈ કરતી હે ઓર ખાવિંદ કો ઉન કે ખિલાફ ભજકાતી રહેતી હે. બેચારે ખાવિંદ કો અસ્લી મામલા કા ઈલ્મ નહીં હોતા ઈસ લિએ વો ઓરત કી ચાલબાજી ઓર ઘોકે મેં આ જાતા હે ઓર ફિર વો માં બહેનોં કે સાથ ઉલજ જાતા હે ઓર બહુ દૂર ખજી તમાશા દેખતી હે.

યાદ રખિયે!..... એસી બહુએ જો સાસોં પર ઝુલ્મ કરતી હૈં દુનિયા હી મેં પરેશાનિયોં ઓર એસી બુરી બીમારિયોં મેં મુખ્તેલા હો જાતી હૈં. અલ્લાહ હી હમ સબ કો આફિયત મેં રખે.

બહુ કો જાન લેના ચાહિયે કે અગરચે વો બાંદી ઓર લૌડી નહીં મગર શૌહર કી ખિદમત ખુદાએ પાક ને ઉસ પર ફર્જ કી હે..... ઈન્સાફ કી નઝર સે ખાવિંદ કે લિએ માં સે બઢ કર દૂસરે કિસી કા મરતબા નહીં, માં ને હઝારોં તકલીફે બરદાશત કરકે ઉસ કો પાલા પોસા હે જો ઈસ વકત ઉસકા ખાવિંદ હે. ઉસકે ખાવિંદ કી જન્નત અગર કિસી કે કદમ તલે હે તો વો ઉસ કી બૂઠી માં હે, જિસ કે મુતાલિક હુઝૂરે પાક સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા હે કે જન્નત માં કે કદમોં તલે હે.

અગર બેવકૂફ ઓર કમ અકલ બીવી કી શય સે “ચઢ જાએ સૂલી પર” કહાવત કી માનિંદ બેટા તૈશ મેં આ કર નખરે બાઝ ઓર નટ ખટ બીવી કી મોહબ્બત મેં

અંધા બન કર સૂલી પર ચઢ જાએ ઓર માં સે ઉલજ જામે તો વો જન્નત મેં કિસ તરહ જા સકેગા. ઓર જબ ખાવિંદ હી જન્નત મેં ના જાએ તો અકેલી બીવી કો જન્નાત કે જાને સે કયા લુત્ફ આએગા ક્યૂંકે ખાવિંદ કી જન્નત તો ઉસી બૂઠી માં કે કદમોં તલે હે, ઈસ લિએ બહુઓં કો ઈસ બાત પર ગૌર કરના ચાહિયે.

ખાવિંદ કી મોહબ્બત કે તુફાલ મેં બહુ અપની સાસ કી ખિદમત ઓર ચાકરી કર લે તો યે ખાવિંદ પર બહોત એહસાન હોગા. દૂસરા યે કે સાસ જિતના જિંદા રહી હે અબ થોળી ઉતના જિંદા રહેગી. ઉસકી ઉમ્મ અબ થોળી રેહ ગઈ હે. સાસ કે બાદ વો ઈસ ગદી કી વારિસ હોગી. ઘર કી મલ્કા ખુદ મુખ્તાર બનેગી. ઈકતેદાર કી કુલ બાગ દોળ ઉસ કે હાથ મેં આ જાએગી. ઈસ લિએ ઈસ પર ગૌર વ ફિક કરકે જલ્દી કરને સે કયા ફાયદા. અગર સાસ ઉસ કી તરફસે કુછ બદગુમાન હોતી હે તો ઉસ સે દરગુઝર કરે. દિલ બળા કરકે બરદાશત કર લે. ક્યૂંકે મુખ્તસર સી મુદત કે બાદ વો ખુદ સાસ બનને વાલી હે ઓર ઈસ કિસ્મ કી બદગુમાનિયાં કરને કા ઉસકો ભી મૌકા મિલેગા.

બહુ કો જાન લેના ચાહિયે કે સાસ ઘર કી ખુદ મુખ્તાર બેગમ ઓર મલ્કા હોતી હે, વો ફિતરી તૌર પર ચાહતી હે કે છોટે બળે સબ ઉસ કે કહેને પર ચલે, ઈસી પર અમલ કરે, ઉસ કી ઈઝઝત કરે ઓર ઉસ કો અપના બળા સમજ કર ઉસ સે પૂછ પૂછ કર કામ કરે, બહુ ના માને ઓર ઉસ સે બગાવત કરે યે બાત સાસ કો બરદાશત નહીં હો સકતી, ઉસકી તલ્ખ બાતે ઓર ઝબાન દરાઝી બરદાશત નહીં કર સકતી. ઈસ લિએ બહુ કે લિએ ઝરૂરી હે કે હર હાલ મેં ઉસ કે વકાર કા ખયાલ રખે ઓર ઉસ કા અદબ કરે.



સાસ કો ભી જાનના ચાહિયે કે બહુ ગુલામ બન કર ઈસ ઘર મેં નહીં આઈ તાકે અપની મરજી કે મુતાબિક સબ કામ ઉસ સે કરાતી રહે, સાસ ખુદ હી પસંદ કરકે અપને બેટે કે લિએ લાઈ હે, જબ વો દુલ્હન કો પસંદ કરને ગઈ તબ વો રૂપ ઔર ખૂબિયોં કા ખજાના થી ઔર અબ દુલ્હન બન કર આતે હી ક્યા ઉસ મેં કીજે પળ ગએ.....? ક્યા વો સાસ કો કાટને દૌળતી હે.....? યે તો ઈસ કહાવત કે મુતાબિક હુવા કે:

જબ તક બહુ કુવાંરી સાસ ગઈ વારી

બહુ કા આયા ડોલા સાસ કો લગા ગોલા

અફસોસ! અગર હમારી ઔરતે દીની તાલીમ હાસિલ કરતી ઔર મહેરમ મસ્તૂરાત કી જમાઅતોં મેં જા કર દીન પર અમલ કરને ઔર ઉસ કો ફેલાને કી ફિક કરતી ઔર રોજાના ઘરોં મેં ફઝાઈલે આમાલ, ફઝાઈલે સદકાત કી તાલીમ કરતી તો એસે નાપાક ઝગળે હમારે ઘરોં મેં પૈદા ના હોતે ઔર અગર હોતે ભી તો ઈસ કદ્ર નહીં. ઈસ્લામી તાલીમ હાસિલ કરને સે ઈન્સાન મેં અચ્છા બુરા, ગલત સહીહ પહેચાનને કી તમીઝ પૈદા હો જાતી હે ઔર જબ યે તમીઝ ઔર સમજ આતી હે તો ફિર ના તો સાસ બહુ કો તકલીફ દેતી હે ઔર ના બહુ સાસ કો તંગ કરતી હે.

બહુ કા યે ફઝ હે કે વો સાસ કો અપની હકીકી માં સમજ કર ઉસકી તાબેદારી કરે, ઉસકી ઈઝઝત વ ઈકરામ કરે. બલ્કે માં સે ભી બઢ કર સાસ કી તાઝીમ કરે. ક્યૂંકે માં તો માં હે ઔર સાસ તો ખાવિદ કી માં હે.

બહુ યે સોચે કે સાસ કી ખિદમત સે જો દુઆએ મિલેગી, વો મેરે આને વાલી ઝિંદગિયોં મેં મુજે કિતની બલાઓ..... મુસીબતોં..... આફતોં..... સે બચાએગી,

આજ સાસ કી ડાંટ પર થોળા સા સખ બહોત બળી મુસીબતો પર કળવે સખ સે બચાએગા, સાસ કી દુઆ મેરી ઔલાદ કી હર મુસીબત કે આગે મઝબૂત કિલ્આ કી તરહ હોગી. સાસ કી દુઆએ મેરે ઔર મેરે ઘર વાલો કે લિએ જિંદગી કા કીમતી સરમાયા હોગી. સખત સરદી કી રાતો મેં બીમાર સાસ કી રાત કો દો બજે ખિદમત કરના વો કીમતી દૌલત હે, જિસ કી કદર ઈસ દુનિયા કી આંખ બંદ હો જાને પર હી માલૂમ હોતી હે.

સખત ગુસ્સા વાલી સાસ જો દેવરાની જેઠાની કી હર બાત કો સચ્ચા માને, ફસાદી નનદ કી પઢાઈ હુવી પટ્ટી પર હડ્ડ બહડ્ડ ચલે, ઐસી સાસ કે સાથ ભી-સિફ અલ્લાહ કો રાઝી કરને કે લિએ હુસ્ને સુલૂક કરના, ઉસ કી ગીબત ના કરના, ઉસ કે લિએ રાતો કો ઉઠ કર અલ્લાહ તઆલા સે દુઆએ કરના, અપની ગલ્તી ના હોને કે બાવજૂદ યે કહેના મેરી ગલ્તી હો ગઈ માફી માંગતી હું આઈદા નહીં કરૂંગી, યે વો કીમતી જવાહેરાત ઔર અન્મોલ મોતી હું કે જિસ ઔરત મેં યે હોતે હું ઉસી કી ગોદ મેં અલ્લાહ સુખડાનહુ વ તઆલા કોઈ ઐસી રાખિઆ બસરિયા..... યા કોઈ ઐસા રશીદ અહેમદ ગંગોહી રહેમહુમુલ્લાહુ તઆલા દેતે હું જિસ સે લાખો ઈન્સાનો કી કાયા પલટ જાતી હે, લાખો લોગ ગુમરાહી કે રાસ્તે સે હિદાયત કી તરફ આ જાતે હું, જહન્નમ કે રાસ્તે સે બચ કર જન્નત કે રાસ્તા પર આ જાતે હું.

બહુ કો ચાહિયે કે કભી ભી માં બાપ કે ઘર જા કર સુસરાલ કી બુરાઈ ના કરે ઔર જિસ તરહ માં બાપ કે ઘર અપને કામ કાજ કી ખૂબિયો કી વજા સે સબકો પ્યારી થી ઈસી તરહ સુસરાલ મેં ભી અપની ખૂબિયો સે કામ લે કર સબ કે દિલો મેં અપના મકામ બના લે. કાબિલે તારીફ

બહુ તો વો હે જિસ કી તારીફ મૈકે ઔર સુસરાવ દોનો મેં લોગ કરતે હોં.

ઈસ કે સાથ સાથ સાસ કા ફર્જ હે કે વો અપની બહુ કે સાથ નરમી કા બરતાવ કરે ઔર હકીકી માં કી તરહ રહેમ વાલા સુલૂક કરે ઔર યૂં સમજે કે યે પરાએ ઘર કી બે સમજ ઔર ના તજરુબાકાર લખકી અપને માં બાપ, ભાઈ બહેન સબ કો છોળ કર આઈ હે. અબ હમારે સિવા ઉસ કા કૌન હે. અગર હમ ભી ઉસ કે સાથ સખ્તી બરતેગે તો વો બેચારી કહાં જાએગી ઔર ઉસ કો કૌન તસલ્લી દેગા.

અગર બહુ મઝકૂરા બાલા તદબીરોં પર અમલ કરે તો સાસ ચાહે કિતની તુંદ મિઝાજ, લખાકુ ઔર મુજસ્સમ આફત હોગી તો ભી વો બહુ કે સાથ લખાઈ ના કર સકેગી, વો યે સમજેગી કે એસી ગૂંગી બહેરી બહુ સે કયા લખના, ઉસ કે સાથ તો લખને મેં ભી મઝા નહીં આતા. હર બાત કો બે હયાઈ સે હંસ કર ટાલ દેતી હે ઔર ફિર સાસ મજબૂરન ખામોશ હો જાએગી.

અગર સાસ ભી મઝકૂરા બાલા તદબીરોં પર અમલ કરે તો બહુ ચાહે કિતની હી ઝબાન દરાઝ, ફિતના પરવાઝ, તૂફાની મિઝાજ કી ઔર તેઝ મિર્ય જેસી ભી કયૂં ના હો વો સાસ કે મુકાબલે પર ના આ સકેગી ઔર ઈસ તરહ ઝિંદગી કી ગાળી ઈતમેનાન સે ચલતી રહેગી.

ઈસ ઘર કો આગ લગ ગઈ

ઘર કે ચિરાગ સે.....

હમ આપ કે સામને સાસ બહુ, દેવરાની જેઠાની, નનદ ભાવજ કે સાથ રહેને ઔર દીનદારી ના હોને કી

વજા સે ઘરેલૂ ઝગળોં કો મિસાલ કે તૌર પર સમજાને કી કોશિશ કરતે હૈ, અલ્લાહ કરે હમ ઈસ કોશિશ મે કામયાબ હો..... ઔર અગર આપ બહુ હૈ તો ઈસ કો પઠ કર ઈન ગલ્તિયોં, ઔર ઝબાન દરઝિયોં સે બચે, સાસ કા અદબ કરે....., ઔર અગર આપ સાસ હૈ, તો કભી ભી દો બહુઓં કો સાથ ના રખે, અગર મજબૂરી કી વજા સે એક બહુ કો ભી રખના હો તો ખુદ બહોત ઝિયાદા ટક ટક ના કરે, બાર બાર બાવરચી ખાના મે ના જાએ ઔર બહુ ખુશી સે તીન વકત આપ કો રોટી પકા કર દેતી હૈ તો બાવરચી ખાના ઉસ કે સુપુદ કર દે, હર મામલા મે બહોત ઝિયાદા પૂછ ગછ ના કરે, ઔર બહુ અલગ બાવરચી ખાના રખ કર તીન વકત આપ કી ખિદમત કરે તો યે બહોત હી બેહતર હૈ, આપ દિન ભર તિલાવત, ઝિક વ તસ્બીહાત મે ઔર આઈ હુવી મહેરમ મસ્તૂરાત કી જમાઅતોં કી નુસરત મે ગુજારે, આપકો તીન વકત અચ્છી તરહ ઈઝાજત સે ખાના મિલ જાએ તો ઈસ સે બેહતર ઔર કયા હૈ.

ઔર અગર આપ નનદ હૈ તો સમજા બુજા કર અપની ભાભી કો અલગ રખવાએ ચાહે છોટી સી કોઠળી ભી કયૂં ના હો, ઔર અગર આપ જેઠાની હૈ ઔર આપકી દેવરાની, અલગ હોના ચાહતી હૈ યા ઉસ કે બરઅક્ષ સૂરત હો તો આપ મના ના કરે. અલ્લાહ તઆલા હમારે ઘરોં સે સાસ બહુ કે ઝગળે ખત્મ ફરમાએ, ઔર દોનોં કો અપને પૂરે દીન પર અમલ કરને ઔર ઉસ કો આલમ ભર મે ફેલાને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.

અફઝાલ અહેમદ..... એક નયા શાદી શુદ્ધ અમીર નૌજવાન

મરયમ..... અફઝાલ કી દુલ્હન

મોહમ્મદ વસીમ..... અફઝાલ અહેમદ કા દોસ્ત

ઝબેદા..... અફઝાલ અહેમદ કી છોટી બહેન  
આમના બાઈ..... અફઝાલ અહેમદ કી અમ્મી  
માસી..... ઘર કી મુલાઝેમા  
અનીસ..... ખાદિમ

શામ કા સુહાના વકત હૈ. અફઝાલ અહેમદ અપની દુકાન સે આ રહા હૈ. રાસ્તા મેં ઉસ કા દોસ્ત મોહમ્મદ વસીમ મિલતા હૈ.

મોહમ્મદ વસીમ: અસ્સલામુ અલૈકુમ!

અફઝાલ અહેમદ: વ અલૈકુમસ્સલામુ વરહમતુલ્લાહિ વબરકાતુહુ!

મોહમ્મદ વસીમ: કહો ભાઈ કેસે હો?

અફઝાલ અહેમદ: યાર કયા બતાઉં, આજ તો ઈતના કામ જમા હો ગયા થા કે કુછ પૂછો હી મત, દો ત્રીન ઑર્ડર કેન્સલ કરવાને પળે ઓર એક મુસીબત હળતાલોં પર હળતાલેં ચલ રહી હૈં.

મોહમ્મદ વસીમ: ઠીક હૈ. આજ કલ કામ કા બોજ બહોત બઢ ગયા હૈ, પેમેન્ટ વસૂલ નહીં હો રહી, મેં ભી નિકલને કી તૈયારી મેં થા કે ઉસ્માન સેઠ ને હિસાબ કા દફતર લા કર રખ દિયા.

અફઝાલ અહેમદ: ઓર લુટ્ફ કી બાત યે હે કે દુકાન સે થક હાર કર ઘર પહોંચતે હૈં તો વહાં એક નઈ ઉલ્જન કા સામના હોતા હૈ.

મોહમ્મદ વસીમ: હાં, ભાઈ ઈન્સાન દુકાન કી ઉલ્જનોં ઓર ઉસ કે બખેળોં સે નહીં ઘબરાતા લેકિન ઘર કી ઉલ્જનેં? ખુદા કી પાનાહ, રૂહ ઓર જાન કો જલા કર ખાક કર દેતી હૈં.

અફઝાલ અહેમદ: સહીહ બાત હે, યાર તુમ ને તો દિલ કી બાત કહી! જબ સે શાદી કી ચક્કર મેં ફસાં હું, અજબ કશ્મકશ મેં મુખેલા હું, અબ જબ ઘર પહોંચુંગા તો કોઈ નઈ આફત ઔર ઉલ્જન મુંહ ખોલે ખળી હોગી ઔર ખૂળી કી બાત યે હોગી કી અમ્મી જાન કા બયાન કુછ ઔર હોગા..... ઔર દૂસરી તરફ બેગમ સાહેબા કુછ ઔર કિસ્મ કા રાગ અલાપેંગી, દોનોં કી પેશાની પર બારા બજે હુવે હોંગે.

મોહમ્મદ વસીમ: તુમ્હારે અકેલે પર કયા મૌકૂફ હે, આજ કલ સબ હી ઈસ દૌર સે ગુઝર રહે હૈં ઔર મેરે ખયાલ મેં ઈસ કા હલ યે હૈં કે હમ તૌબા ઔર ઈસ્તેગફાર ઝિયાદા કરે.

અફઝાલ અહેમદ: નહીં જી, મેરા ખયાલ હે કે દૂસરોં કી હાલત મેરી જૈસી કાબિલે રહેમ ના હોગી. સચ પૂછો તો મૈં ઝિંદગી સે હી બેઝાર હો ગયા હું. શાદી કે પહેલે સુનતા થા કે ફલાં સાસ બહુ મેં આપસ મેં બરાબર બનતા નહીં. રોઝાના ઝગળે ફસાદ હોતે હૈં લેકિન શાદી કે બાદ અબ મુજે બરાબર ઈસ કા તજરુબા હુવા હે કે સાસ બહુ કે ઝગળે કી વજા સે મિયાં બીવી મેં ઝગળે શુરૂ હો જાતે હૈં. મેરે ખયાલ સે ઘરેલૂ ઝગળે કી સારી ઝિમ્માદારી સાસ કે સર હોતી હે. ખુદ મૈં અપને ઘર મેં દેખ રહા હું કે કોઈ વકત ઐસા નહીં ગુઝરતા કે અમ્મી જાન દુલ્હન કો તઅન વ તશનીઅ ના કરતી હોં. ઈતના હી નહીં બલ્કે ઘર કે છોટે બળે સબ હી હાથ ધોકર ઉસકે પીછે પળ ગએ હે.

મોહમ્મદ વસીમ: અરે ભાઈ! યહી હાલત આજ કર હમારે ઘર કી ભી હે, બેગમ સાહેબા રોઝાના તંગ કરતી હૈં કે યા તો અલગ મકાન લે લો યા ફિર મુજે મૈંકે બેજ દો, કયા કરું કયા ના કરું કુછ સમજ મેં નહીં આતા.

अइज़ाल अहेमद: बेयारी दुल्हन भी क्या करे, मुझे तो ये देख कर तअश्चूब होता है के दुल्हन को पसंद करके लाने वाली भुद सास ही होती है और फिर वो दुश्मन किस तरह बन जाती है. क्या बहुत उस को काटने दौलती है? सास इतना भी नहीं सोचती के वो उसके लणके की बीवी है, अगर वो कोई अच्छा काम करे तो उसकी इतनी तारीफ़ नहीं होती जितनी के काम के बिगलने पर उसकी मड़ी पलीद की जाती है. घर में अगर कोई बिगलण हो याहे वो किसी और ने किया हो लेकिन नाम तो दुल्हन ही का आता है.

मोहम्मद वसीम: हम दोनों अक ही कश्ती के सवार हैं.

अइज़ाल अहेमद: नहीं नहीं हम दोनों ही नहीं आज तकरीबन मुसलमानों का हर घर इस मुसीबत में मुल्तेला है, सास बहुत का हर घर, दोलण का नमूना बन गया है. इस दोलण में बह नसीब दुल्हन की बह नसीब उह दईनाक मुसीबतें बरदाश्त करती रहेती हैं. इन घरों को दोलण बना देने की पूरी जिम्मादारी बेदीन जेहानी, और दीन से दूर इसादी और उसद करने वाली ननद पर होती है.

मोहम्मद वसीम: और इस का कोई हल भी नजर नहीं आता.

अइज़ाल अहेमद: इस का हल इस के अलावा क्या हो सकता है के हम अपने मां बाप से अलग हो कर दूसरा घर बसाओं, लेकिन फिर भी दुनिया वालों की उंगलियां तो हमारी ही तरफ़ उठेंगी और हम को और हमारी बीवियों को ही गुनाहगार ठहरेअंगी, मजीद बरआं मां बाप नावाइक और नाइरमान कहेंगे और

અબ તો મૈને ફેરવા કર હી લિયા હે કે અલગ રહુંગા, ઈસ લિએ કે હમારે ઘર મેં ટી.વી. .... વી. સી. આર. ચલતા રહેતા હે તો બીવી કહેતી હે, અગરચે હમ દેખતે તો નહીં લેકિન ઈસ ગુનાહ મેં હમ ભી શામિલ હો જાએંગે, જહાં અલ્લાહ કી લાનત બરસતી હો વહાં સે તો ફીરન ઉઠ જાના ચાહિયે, ઓર ફિર હમારે બચ્ચે ઈસ ટી.વી. સે કેસે બચ સકેંગે ઓર તુમ્હે પતા હોગા ઈસ ટી.વી. હી કી નહૂસત સે લળકિયાં બગૈર નિકાહ કે હામલા હો રહી હૈં, માર ધાળ સે ભરપૂર ફિલ્મોં, ઓર ખૌફનાક ડ્રામોં ને ઘર ઘર કો મુસીબતોં કા અકા બના દિયા હે, લેહાઝા મૈં તો અપની આને વાલી નસલ પર રહેમ ખાતે હુવે કહીં ભી કિરાયા કા મકાન મિલ ગયા તો અલગ હો જાઉંગા.

હાં! લાઈક ઓર ફરમાં બરદાર ઓર સમજદાર કહેલવાના હો તો જૈસે ચલતા હે ચલને દો. અપની ઝિંદગી તબાહ હોને દો ઓર સાથ સાથ ઈસ બે ઝબાન બેચારી ગરીબ કો ભી તળપા તળપા પર માર ડાલો જિસ કો કિસ્મત ને તુમ્હારે રહેમ વ કરમ પર છોળા હે ઓર ઈતના હોને કે બાવજૂદ સાસ અમ્માં ઓર નનદ કે બરતાવ મેં ઝરા ભી ફર્ક નહીં આએગા ઓર આને વાલી નઈ નસલ ભી ખૌફ વ અદમ એતેમાદ, બુઝદિલી કા શિકાર રહેગી.

મોહમ્મદ વસીમ: ખૈર છોળો ઈન બાતોં કો ઓર બતાઓ કે આજ હઝરત મૌલાના..... સાહબ કે બયાન મેં બૈતુલ ઈલ્મ મેં ચલના હે કે નહીં?

અફઝલ અહેમદ: હાં ક્યૂં નહીં, મુજે વહાં જમાઅત મેં જાને કે લિએ તફકકોહ ભી કરવાના હે, અચ્છા તુમ ઘર જાઓ મૈં અભી આતા હું.



અફઝલ અહેમદ પહોંચતા હે (ઔર કમરા મેં પહોંચ કર)

.....

આમના બીબી: દુલ્હન! ઓ દુલ્હન! કયા કર રહી હો અબ તક, ચાય ભી તૈયાર નહીં કી. સૌ બાર કહા હે ઝરા જલ્દી જલ્દી કામ કિયા કર, અબ યે બેચારી ભી કયા કરે માં બાપ ને કુછ સિખાયા ભી હો.

(મરયમ ચાય લે કર આતી હે)

આમના બીબી: કેક વહીં રખ કર આઈ?

મરયમ: જુબૈદા લા રહી હે અમ્મી જાન.

આમના બીબી: તુજસે ના હો સકા? હાથ ટૂટ ગએ? એસા હી થા તો માં બાપ ને એક આઘ નૌકરાની ક્યું નહીં ભેજી તાકે તુજે કુછ કરના હી ના પળતા.

અફઝલ અહેમદ: યે કેક કિસ ને બનાએ હૈં?

જુબૈદા: મરયમ ભાભી ને.

આમના બીબી: દરખ્ત જિતની લંબી હો ગઈ હે ફિર ભી કુછ જાનતી હી નહીં.

અફઝલ અહેમદ: જુબૈદા ઉઠા લે ઈસ ચાય કો મેં હોટલ મેં પી લૂંગા.

આમના બીબી: ક્યું બેટે— ચાય કો કયા હો ગયા?

અફઝલ અહેમદ: એસી ચાય બનાઈ હે, ગરમ પાની ઔર ઈસ મેં કયા ફર્ક હે?

આમના બીબી: કયા કરું બેટા. મેરા તો નાક મેં દમ આ ગયા હે, ઈસ ઔરત સે તો તંગ આ ચુકી હું.

નૌકર: હુઝૂર, મોહમ્મદ વસીમ મિયાં બાહર ખળે હે.

અફઝલ અહેમદ: અમ્મી જાન ! મેં હોટલ હી મેં ચાય પી લૂંગા, આઠ બજ ગએ હૈં, દેર હો જાએગી.

(અફઝાલ અહેમદ ચલા જતા હે.)

આમના બીબી: તેરે જૈસી નાબકાર ઔર બેવકૂફ કોઈ ઔરત ના હોગી, ચાચ બનાના ભી નહીં આતી, માં બાપ ને તુજે કયા સિખાયા હે! હાય રે મેરે બેટે કો આજ ચાચ બગૈર હી જાના પળા.

મરયમ: અમ્મી જાન ઈસ મેં મેરા કોઈ કુસૂર નહીં. જુબૈદા ને કહા કે પાની જોશ ખા ગયા હે ઔર ફિર આપ ભી જલ્દી કર રહી થી.....

આમના બીબી: વાહ! કુસૂર અપના ઔર દૂસરે કે સર, શર્મ નહીં આતી..

મરયમ: નહીં અમ્મી જાન! મૈં કિસી કે સર નહીં થોપતી.

આમના બીબી: ચુપ હો જા..... બહોત મુંહ ફટ હો ગઈ હૈ..... મુંહ છોટા ઔર બળી બાત.

.....  
(બાહર સે કિસી કી ખંકારને કી આવાઝ આતી હે. અફઝાલ અહેમદ કે અબ્બા સુલૈમાન સેઠ દાખિલ હોતે હૈં. મરયમ ઔર જુબૈદા ઘર કે કમરા મેં ચલી જાતી હૈં)

સુલૈમાન સેઠ: અફઝાલ અહેમદ કી અમ્મા કહાં ગઈ..... ? દેખા તો બીવી સાહેબા બૈઠી હુવી થી, પૂછા: તુ યહીં બૈઠી બૈઠી કયા કર રહી હૈ?

આમના બીબી: મૈં અપની કિસ્મત પર રો રહી હું.  
સુલૈમાન સેઠ: કયું કિસ્મત કો કયું રો રહી હૈ, ખુદાએ પાક કા દિયા હુવા બહોત કુછ હૈ. લળકે લળકિયાં, બહુએ, અબ કયા ચાહિયે.

આમના બીબી: ઔર કયા ચાહિયે..... ઈસ મોતી દુલ્હન ને નાક મેં દમ કર દિયા હૈ. ચાચ બનાઈ ભી તો ગરમ પાની જૈસી. હાય મેરા અફઝાલ અહેમદ, મેરા

कुलेजा, याय के बगैर ही चला गया।

सुलैमान सेठ: याय में क्या था।

आमना बीबी: यही के पानी के जोश आने भी नहीं दिया और पत्ती डाल दी।

सुलैमान सेठ: तो जल्दी तुने ही की होगी। अफ़ज़ाब अहेमदी की अम्मी! तु भी तो कुछ कम नहीं, छोटी छोटी और मामूली बातों में उलझाव मचा देती हो, पूरा घर सर पर उठा लेती हो। तेरी ये आदत मुझे बिलकुल पसंद नहीं और उपर से कुसूर दुल्हन के सर थोप देती हो।

आमना बीबी: लो, दुल्हन का तो कोई कुसूर ही नहीं। वाह रे वाह।

सुलैमान सेठ: अब शायद दुल्हन की बारी तो जल्द ही मेरी बारी आई। देख तु मामूली बात पर तैश में आ गई। कौन कहेता है के बहुत का कोई कुसूर ही नहीं। उस का ये कुसूर क्या कम है वो तेरी बहुत बन कर आई।

आमना बीबी: ज़ाओ ज़ाओ! मेरी जैसी सास उसे फिर ना मिलेगी, याहे वो दूसरा ही जन्म क्यूं ना ले।

सुलैमान सेठ: भला उस को दूसरा जन्म लेने की क्या जरूरत है, जबके इस जन्म में ही तो तु उस को मिल गई है।

आमना बीबी: डाय डाय! इस नावार्थक की तरफ़दारी करके जलते में तेल ना डालो। मेरे तो तन बदन में आग लगी हुई है। डाय डाय मेरे बच्चा को याय बगैर ही आज ज़ाना पणा।

सुलैमान सेठ: अफ़ज़ाब अहेमद की मां! ज़रा अपनी ज़बान पर काबू रणो।

आमना बीबी: क्या भाक काबू में रणे।

સુલૈમાન સેઠ: અફઝલ અહેમદ કે ચાચ કી તુજે બહોત ફિક હે. તુજે ક્યા ખબર કે વો અપને ચાર દોસ્તો કે સાથ હોટલોં મેં કિતની ચાચ ઉડેલતા હોગા.

આમના બીબી: તુમ કો તો ઔલાદ સે ઝરા ભી પ્યાર વ મોહબ્બત નહીં.

સુલૈમાન સેઠ: દેખો બેગમ! દોબારા ઈસ તરહ મત બોલના, કૌન કહેતા હે કે મુજે ઔલાદ સે પ્યાર વ મોહબ્બત નહીં? અફઝલ અહેમદ કે સાથ મોહબ્બત ના હોતી તો મેં ઉસ કી દુલ્હન કી તરફદારી ક્યૂં કરતા.

આમના બીબી: રહેને દો તુમ તો વકીલોં કી તરહ બાત બાત મેં દલીલ દેતે હો.

સુલૈમાન સેઠ: અરે વકીલોં કી તરહ ક્યા? મેં વકીલ તો પહેલે થા હી, ફિર અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ જૂટ બોલને સે તૌબા કર લી, ફિર અલ્લાહ તઆલા ને તબ્લીગ મેં લગને કે ઝરિયા અપને ફઝલ સે વકાલત સે નેજાત દે કર જાઈઝ તિજારત અતા ફરમા દી ઈસ લિએ વકીલોં જૈસી બાર્તે ભી કરૂંગા. ઔર ઘર હો યા કચેહરી, વકીલ આખિર વકીલ હે.

આમના બીબી: યે સબ તુમ્હારા હી કિયા હુવા હે, મેં તો ખદીજા આપા કે પાસ સે મંગની લે કર પછતા રહી હું.

સુલૈમાન સેઠ: ક્યૂં! ઈસ મેં ખદીજા આપા ને કૌનસા ગુનાહ કિયા હે. પઢી લિખી દીનદાર મદ્રસા આઈશા લિલ-બનાત સે ફારિગ બાપરદા દુલ્હન તેરે ઘર લા કર બિઠા દી હે ફિર ક્યા હે?

આમના બીબી: હું પઢી લિખી હુઈ..... અરે ઈસ સે તો અનપઢ અચ્છી.

સુલૈમાન સેઠ: અફઝલ અહેમદ કી માં! મેં તુજે યૂં

પૂછતા હું કે તુ પૂરા દિન હાથ ધો કર ઉસ કે પીછે ક્યું લગતી હે.

આમના બીબી: તો યું કહો કે મેરા દિમાગ ખરાબ હો ગયા હે ઈસ લિએ ઉસ કે પીછે પળ ગઈ હું.

સુલૈમાન સેઠ: સમજ મેં નહીં આતા કે તુમ ઈતની ક્યું બદલ ગઈ હો. તુજમેં ઈતના ફર્ક ક્યું આ ગયા હે.

આમના બીબી: ક્યું? મુજમેં કયા ફર્ક આ ગયા હે?

સુલૈમાન સેઠ: તુ વો ઝમાના ભૂલ ગઈ જબ મેરી માં જિંદા થી, તબ મુજે તુ બાર બાર કહા કરતી થી કે ચલો અપના અલગ ઘર લે લે, મુજે યહાં નહીં રહેના, મુજે મૈકે ભેજ દો ઓર યે સબ તુ મુજે ક્યું કહેતી થી. ઈસ લિએ કે તુ અમ્મી જાન કે બરતાવ સે ઉકતા ઓર તંગ આ ગઈ થી. કયા તુજ મેં કામ કરને કી સલાહિયત ના થી. યે સબ હોને કે બાવજૂદ અમ્મા જાન તુજે ટોકતી થી. તો ઉસ વક્ત તેરા દિલ દુખતા ના થા?

આમના બીબી: નહીં જી મુજે તો ઝરા ભી નાગવાર ના ગુઝરતા થા.

સુલૈમાન સેઠ: અચ્છા? નાગવાર નહીં ગુઝરતા થા તો ફિર અમ્માં કે બુરે બરતાવ કી શિકાયત મુજસે ક્યું કરતી થી. નહીં નહીં! તુજે ઝરૂર નાગવાર ગુઝરતા થા લેકિન અસલ હકીકત તુ મુજસે છુપા રહી હે. સિર્ફ ઈસ લિએ કે આજ તુ દુલ્હન કે બજાય સાસ બની હુવી હે. અબ ઝરા સોચ તો સહીહ કે તેરી ઈસ હર ઘણી કી ટક ટક બાત બાત મેં તઅન વ તશનીઅ સે દુલ્હન કા દિલ દુખતા ના હોગા. કયાં વો અફઝાલ અહેમદ સે તેરે ઈસ સખ્ત બરતાવ કી શિકાયત ના કરતી હોગી? ઓર કયા ઉસકે દિલ મેં અલગ હો જાને કા ખયાલ ના આતા હોગ? તુજે તો ઈન સબ બાતોં કા તજરુબા હે ફિર તુ ઈસ તરહ

બચ્ચો જેસી હરકતે ઓર છિછોર પન કયૂં કરતી હે? મુજે ઈસ બાત સે તઅજ્ઞબ હોતા હે કે ઓરત જબ સાસ બનતી હે તૌ ફિર ઉસ કી અકલ ચરને કયૂં ચલી જાતી હે ઓર ઉસ કો ઈસ બાત કા ખયાલ કયૂં નહીં રહેતા કે વો ભી એક દિન દુલ્હન થી. ફર્જ કરો કે ઈસ દુલ્હન કી તરહ તેરી સુબેદા હોતી તો તેરે દિલ કો કયા હોતા?

આમના બીબી: ના રે ભઈ મૈં અપની લજકી કી એસી જગા શાદી હી ના હોને દૂંગી જહાં ઉસ કી સાસ જલ્લાદ હો.

સુલૈમાન સેઠ: અચ્છા! અપની બેટી કે લિએ તુ સાસ કો ભી બરદાશત નહીં કર સકતી ઓર દૂસરો કી બેટિયો કો તો તુ જાન સે માર દે તો ભી કોઈ ગુનાહ નહીં.

આમના બીબી: જાન સે કૌન માર રહા હે.

સુલૈમાન સેઠ: યે તો જાન સે માર ડાલને સે ભી ઝિયાદા અઝાબ હે કે કિસી પર ઉસ કી ઝિંદગી અજીરન કર દી જાએ. ઉઠતે બેઠતે ઉસ કો ભલા બુરા કહા જાએ, બાત બાત પર તાને મારે જાએ. હર ઘણી ઉસ પર લાનત બરસાઈ જાએ, એસા કરના તો તળપા તળપા કર માર ડાલને સે ભી ઝિયાદા બુરા હે. જલ્લાદ સાસો કી એસી કળવી કસેલી બાતો સે કિતની હી નાજુક જવાનિયાં કુમ્હલા કર કબર મેં જા કર સો ગઈ હૈં. હમારે હિન્દુસ્તાન કે ઘરો કી ચાર દીવારિયાં એસે ઈન્સાનિયત સોઝ સૈંકળો નહીં બલ્કે હઝારો વાકેઆત સે લબરેઝ હૈં.

આમના બીબી: લો, અબ છોળો ભી એસી બાતો કો, તુમ તો વઅઝ કી કરને બેઠ ગએ. ચલો અબ ખાના ખા લો દેર હો ગઈ. અરે સુબેદા તુ અપને અબ્બા કે લિએ ખાના લે આ.

સુલૈમાન સેઠ: નહીં મૈં ઉસ વકત તક નહીં ખાઉંગા

કે જબ તક કે તુ મુજસે યે વાદા ના કરે કે આજ સે દુલ્હન  
કો કુછ ના કહેગી.

આમના બીબી: અચ્છા અચ્છા ભઈ! ખાના તો ખા  
લો, મેં આજ સે અફઝાલ અહેમદ કી દુલ્હન કો કુછ ના  
કહુંગી. અબ તો ખુશ હો ગએ ના.

સુલૈમાન સેઠ: ખુશ તો મેં ઉસ વકત હુંગા કે જબ  
તુ ઈસ વાદા કી પાસેદારી કરેગી વરના તુમ દોનોં કો  
અલગ અલગ રખુંગા.

વઝાહત: આપ ઈસ વાકેઆ કો બહુ હોતે હુવે  
નહીં બલ્કે નનદ હોતે હુવે પઢિયે, કે અગર આપ કિસી કી  
નનદ હૈં યા બળી જેઠાની તો અપની ભાભિયોં પર ગુલ્મ  
ના હોને દીજિયે, ઈસ બાત કી કોશિશ કીજિયે કે આને  
વાલી બહુ આપ કે ઘર મેં સુકૂન સે રહે. ખુદ ભી ગીબત,  
ઐબ જૂઈ, તજસ્સુસ, સુની સુનાઈ બાતોં પર યકીન ના  
કીજિયે ઔર અપની વાલેદા મોહતરમા કો ભી ઈન ફઝૂલ  
બાતોં સે ઔર ઈન બેહૂદા ઝગળોં સે બચાઈયે. આમીન  
યા રબ્બલ આલમીન.

## અલ્વદાઈ નસીહત

એક દોશીઝા કા જબ ડોલા ચલા

સારે ઘર મેં હશર બરપા હો ગયા

માં હુઈ બેટી સે અપની હમ કલામ

જા કે કરના સાસ કો બેટી સલામ

ઔર ખુસર કા અપને તુ કરના અદબ

તાકે કહેલાઈ ના જાએ તુ બે અદબ

અપને શીહર કા તુ કરના એહતેરામ

ઝિંદગી તેરી ના હો જાએ હરામ

સબ હી ઘર વાલે હોં તુજસે બાગ બાગ,  
 તુ અંધેરે ઘર કા કહેલાએ ચરાગ  
     સખત લહેજા મેં ના કરના ગુફતગુ  
     સાદગી સે ઘર મેં રહેના નેક ખૂ  
 ઓર નંગે સર ના રહેના, રખ ખયાલ  
 સર સે તુ ઢલ્કી હુવી ચુંદરી સંભાલ  
     શાદી તેરી હો ગઈ, અચ્છા હુવા  
     તુ રહે બા અસ્મતો ઈફકત સદા  
 ઓર ઉલ્ટે જબ કોઈ તેરા નકાબ  
 તુજકો શર્મિદા કરે તેરા શબાબ  
     સબસે પેહલે સો કે ઉઠના બેખબર  
     સીનએ બેબાક પર રખના નઝર  
 મેં સમજતી હું તેરી બેતાબિયાં  
 શોલએ ઉલ્કત કી હૈં યે ગરમિયાં  
     અપને રુખ સે તુ ઝરા આંચલ ઉઠા  
     ફિર ઝરા તુ ચાંદ સે રુખ કો દિખા  
 જાતે હી કરના તુ ઘર કા કામ કાજ  
 બસ યહી દુનિયા કા હે રસ્મો રિવાજ  
     જબ તુ ઘર કે કામકાજ મેં લગ જાએગી  
     સબ હી ઘર વાલોં મેં ઈઝઝત પાએગી  
 સબ બળે છોટે કે કરના કામ તુ  
 બાપ માં કા બેટી, કરના નામ તુ  
     અપને શૌહર કો ના દેના તુ જવાબ  
     તાકે શર્મિદા ના હો રોઝે હિસાબ  
 અલ્વદાઈ નસીહત અબ મૈં કેહ ચુકી  
 તુજકો હર એક બાત, મૈં સમજા ચુકી  
     માલો ઝર કરતી હું મૈં તુજ પર નિસાર  
     આ ગએ ડોલા ઉઠાને કો કોહાર



ਨੇਕ ਸਾਅਤ ਭੀ ਖੁਦਾਯਾ, ਈਸ ਧਰੀ  
ਅਭ ਜੁਛਾ ਭੀਤੀ ਹੈ ਮੁਝਸੇ ਦਿਲਬਰੀ

ਓਝਸਾ ਭੇਟੀ ਕਾ ਕੀਮਤੀ ਜੁਛੇਝ  
ਸੁਸਰਾਵ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਭੇਟੀ ਸੇ ਉਸਕਾ ਭਾਪ  
ਕੁਛੇਤਾ ਹੈ

ਆ ਗਯਾ ਆਭਿਰ ਵੋ ਵਕਤੇ ਦਿਲ ਖਰਾਸ਼ੋ ਦਿਲ ਨਿਗਾਰ  
ਭੇ ਭਸੀ ਸੇ ਜਿਸਕਾ ਥਾ, ਮੁਛਤ ਸੇ ਤੁਝਕੋ ਈਨੇਝਾਰ  
ਧਾਨੀ ਤੁਝਸੇ ਝੂਟਨੇ ਕੋ ਹੈਂ ਤੇਰੇ ਭਾਓ ਭਛੇਨ  
ਭਾਪ, ਧਰ, ਕੁੰਭਾ, ਕਭੀਲਾ ਔਰ ਧੇ ਤੇਰਾ ਵਤਨ  
ਮੈਂਨੇ ਧੇ ਮਾਨਾ, ਤਸਵੁਰ ਭੀ ਹੈ ਈਸਕਾ ਦਿਲ ਖਰਾਸ਼  
ਦਿਲਕੋ ਭਰਮਾਤਾ ਹੈ, ਕਰਤਾ ਹੈ ਜਿਗਰ ਕੋ ਪਾਸ਼ ਪਾਸ਼  
ਹੈ ਮਗਰ ਛੁਕਮੇ ਖੁਛਾ ਧੇ, ਔਰ ਧਈ ਦਸਤੂਰ ਭੀ  
ਲਭਕਿਆਂ ਸੁਸਰਾਵ ਜਾਓਂ, ਓਧੇਂ ਧੇ ਧਰ ਆਰਝੀ  
ਵੋ ਛਕੀਕੀ ਧਰ ਹੈ ਤੇਰਾ, ਜਾ ਰਈ ਹੈ ਤੁ ਜੁਛਾਂ  
ਤੇਰਾ ਜੁਨਾ ਔਰ ਮਰਨਾ ਆਜ ਸੇ ਓਗਾ ਵਛਾਂ!  
ਵਕਤ ਰੋਨੇ ਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੇਰਾ ਕੁਛੇਨਾ ਮਾਨ ਲੇ  
ਜੋ ਮੈਂ ਕੁਛੇਤਾ ਛੁੰ ਉਸੇ ਤੁ ਸੁਨ ਨਿਛਾਧਤ ਗੌਰ ਸੇ  
ਫਰ ਛਕੀਕਤ ਜੋ ਤੇਰਾ ਧਰ ਹੈ ਵਛਾਂ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤੁ  
ਕਾਮ ਵੋ ਕਰਨਾ ਸ਼ਰਾਫ਼ਤ ਕਾ ਓ ਸ਼ੋਛਰਾ ਧਾਰਸੁ  
ਜਿਸਕਾ ਜੋ ਭੀ ਛਕ ਹੈ ਤੋ ਉਸਕਾ ਅਛਾ ਕਰਨਾ ਝੜੁਰ  
ਭਿਛਮਤੇ ਸ਼ੋਛਰ ਭਛਰ ਛਾਲਤ ਭਝਾ ਲਾਨਾ ਝੜੁਰ  
ਤੁ ਸਮਝਤੀ ਹੈ ਕੇ ਹੈ ਭਾਵਿਛ ਕਾ ਕਧਾ ਮਰਤਭਾ  
ਨਾਰੇ ਛੋਝਭ ਕੀ ਸਝਾ ਹੈ ਵੋ ਅਗਰ ਨਾਭੁਸ਼ ਰਛਾ  
ਤੁਝਕੋ ਪਾਭੰਛੇ ਸ਼ਰੀਅਤ ਛੇਭ ਕਰ ਅਧ ਮੇਰੀ ਲਾਲ  
ਲਾ ਮਛਾਲਾ ਛਕ ਸ਼ਨਾਸੀ ਕਾ ਉਸੇ ਓਗਾ ਭਧਾਲ

शौहर व जौहर के पुश रहेने का जन्मत नाम है  
 याद रख ये सुनते पैगमबरे ईस्लाम है  
 मां से बढकर सास है और सास से बढकर पुसर  
 उनकी जिदमत और ईताअत करती रहेना उम्र भर  
 रहेना पाबंदे शरीअत दीन पर साबित कदम  
 ज्ञान पर बन जाओ या हो जाओ तेरा सर कलम  
 था बडोत कुछ मुजको केहना क्या कहुं मजबूर हुं  
 दिल् नही काबू में मेरा क्या कहुं माजूर हुं  
 मैं तो दिल् थामे हुवे हुं तुजको ये क्या हो गया  
 मेरी बेटी! आंसुओं का अब तु ना दरिया बडा  
 जब सफ़र को कोई जाता है तो यूं रोता नहीं  
 डोनी हो कर ही रहेगी ईस से कुछ होता नहीं  
 सभ से तु काम ले, साबिर का है दरजा बणा  
 साथ साबिर के जुदा है उससे बढ कर और क्या  
 बस है बस बेटी मेरी अब सभ हैं मसजूदे हुआ  
 तु भी उठ और सिदक दिल्से शुके जाविक कर अदा  
 जो भी तुजको मांगना हो मांग ले अल्वाह से  
 मांगता है अब हुआ बाप भी यूं तेरे बिने  
 अय जुदाओ पाक रहेमां, अय मेरे रब्बे करीम  
 पुश रहे कूले कूले जहां जाओ उफ़सा जाओ

## शौहर की घर से रवांगी के आदाब

नेक बीवी को यादिये के जो शौहर का वक्त  
 मुतअयन है रवांगी का, उस से पहेले उसके कामों के  
 समेटने में उसकी मदद करे ताके वो वक्ते मुक़ररा पर  
 अपने काम पर पहुँच सके.

अकसर औसा होता है के ईस वक्त बीवी का  
 थोणी सी झिंक व युस्ती के साथ शौहर की मदद करने से

શૌહર કઈ પરેશાનિયોં સે બચ જાતા હે. બાઝ અવકાત શૌહર જાને કી ફિક મેં અપની કઈ ચીઝે ભૂલ જાતા હે જો ઉસ કો દુકાન..... દફતર ..... પહોંચને કે બાદ યાદ આતી હૈ, ફિર કઈ મરતબા દોબારા આને કી ઝહેમત ઉઠાની પળતી હે, યા કિસી કો ભેજ કર મંગવાના પળતા હે, જો મિયાં બીવી દોનોં કે લિએ પરેશાન કુન હોતા હે.

લેહાઝા સમજદાર બીવી કો ચાહિયે કે ઈન છોટે છોટે કામ કી ફિક કરને સે અલ્લાહ તઆલા કી ખુશનૂદી ઔર અપને શૌહર કી મોહબ્બત ઔર દુઆ લે સકતી હે, મસ્લન રાત કો શૌહર જો અમાનત લાએ કે સુબહ દુકાન લે જાના હે, અબ વો મેઝ પર રખી હી રેહ ગઈ. સુબહ દુકાન પહોંચે તો વો શખ્સ આએ તો અબ ખયાલ આયા તો **اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ** કહા, ઔર અબ ઈસ પરેશાની મેં લગ ગએ કેસે મંગવાઉં?

યા સુબહ કપળે તબ્દીલ કિએ દફતર જાને કે લિએ, જેબ મેં ફોન કી ડાયરી ભૂલ ગએ, યા દૂસરી મંઝિલ સે નીચે ઉતરે દુકાન કી ચાબી મેઝ પર રેહ ગઈ, સમજદાર બીવી વકત સે પહેલે હી શૌહર કે લિએ નાશતા, રોઝાના લે જાને કા ઝરૂરી સામાન તૈયાર કર લેતી હે, અબ શૌહર ઈતમેનાન ઔર ફરહત કે સાથ અપને કામ કે લિએ રવાના હોતા હે.

મોહબ્બત સે પેશ આને વાલી એસી બીવી કો શૌહર અપને દિલ કે હર ગોશે ઔર જિસ્મ કે હર રોએ સે દુઆએ દેતે હુવે અપને હલાલ મઆશ કી તલબ કે લિએ રવાના હોતા હે, ઈતમેનાન સે ઘર સે નિકલતે હુવે દો રકાત નફિલ પઢ કર રવાના હોતા હે, સુન્નાત કે મુવાફિક ઘર સે નિકલને કી દુઆ

بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

पढते हुवे रवाना होता है. और भीवी उसको

أَسْرَدُعَ اللَّهُ دِينَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَوَاتِيمَ أَعْمَالِكَ.

की दुआओं देती हुवी अल्लाह तआला की अमान और  
हिफाजत में सुपुर्द करती है. अब ऐसे मियां भीवी में कैसे  
जगणा हो सकता है. शैतान को घर में आने का कैसे मौका  
मिलेगा.

अल्हारज मुसलमान भीवी इस छोटे से अमल से  
अपने घर की दुनिया को कितनी आसानी से जन्नत का  
नमूना बना सकती है, दिन भर अल्लाह तआला की  
रहेमत में और शौहर की दुआओं के साअे में किस तरह  
अपनी और अपने बच्चों की तरबियत कर सकती है.  
काश औरतें इस गुर को पढ्यानने और इस पर अमल  
करने वाली बन जायें. आमीन.

**मुप्तबिक् औरतों की दुआओं अपने  
शौहर की रवांगी के वक़्त**

यंह दिनों पड़ेले अक़ अरबी अफ़्फ़ार में भाज  
औरतों को पूछा गया के हर सुब्ह तुम्हारे शौहर की  
रवांगी के वक़्त तुम्हारा क्या अमल होता है और  
तुम्हारी क्या दुआ होती है. और तुम्हारी क्या तमन्ना व  
याहत होती है? इस पर मुप्तबिक् औरतों ने मुप्तबिक्  
जवाब दिये जो नक़ल करते हैं.

पड़ेली ने क़डा: जब मेरे शौहर सुब्ह काम पर  
रवाना होते हैं तो आसमान की तरफ़ टेप कर कहेती हूं

يا رب أعده لي سريعاً وأعهده لي سليماً.

तरजूमा: अय मेरे रब इस को मेरे पास जल्दी

और सलामती के साथ लौटा. उर मुसीबत उर बीमारी से महेकूँ रबते हुवे एस को मेरे पास वापस लेज दे.

दूसरी ने कहा: मैं अपने शौहर को दिली मोहब्बत के साथ अल्वदा कहेती हुं और दुआ देते हुवे कहेती हुं.

يا رب احفظه لى، انه زوج مثالى، وأب لا يعوز لأطفالى.

तरजूमा: एस की डिफ़ालत करमा के बेशक ये मेरे बिअे समजदार शौहर हे और मेरे बच्चों के बिअे ऐसा शहीक बाप हे जिसका और मिसाली बदल कोई नहीं हो सकता.

तीसरी ने कहा: के मैं हमेशा अपने दिल में कहेती हुं! अय मेरे रब कब तक आप एस को एस काम में लगाओ रभेंगे?

مضى تجعلنا اغنياء حتى لا يضطر هذا الرجل العجوز الى ان يكذب ويعمل كل يوم ثماني ساعات.

तरजूमा: कब आप हमको ईतना मालदार बनाओगे के मेरे बूढे शौहर को रोजाना आठ आठ घंटे तक काम ना करना पजे.

चौथी ने कहा: मैं सोचती रहतेती हुं के

هل سيعود لى ثانية؟ او ستحملة لى سيارة الموتى كما حملت زوج جارتى.

तरजूमा: क्या मेरे पास ये होबारा आ सकेंगे या ऐम्बुलेन्स उनको उठा कर मेरे पास लाओगी, जैसी मेरी पणोसन के शौहर की नाश को ऐम्बुलेन्स उठा कर लाई थी.

पांचवी ने कहा: उन के जाने के बाद मैं झीरन

ધળી કી તરફ મુતવજ્જે હો જાતી હું

متى تدق الساعة السادسة مساء حتى أرى زوجي مرة أخرى.

કબ ૬ બજેગે શામ કે, કે મેં દોબારા અપને શૌહર કો દેખું.

છટી ને કહા: અપને શૌહર કે જાને કે બાદ ઘર કી સફાઈ ઔર શૌહર ઔર બચ્ચો કે લિએ ખાના પકાને કી તૈયારી મેં લગ જાતી હું ઈસલિયે કે

فالرجال لا يعودون الى بيت اذر، ولا الى طعام لا يهضمونه.

તરજુમા: મર્દ યે પસંદ નહીં કરતે કે શામ કો વાપસ લૌટૅ ગંદે ઘર કી તરફ, જહાં ચીઝે બે તરતીબ રખી હુવી હો, બાવરચી ખાના ગંદા સા હુવા હો, બરતન ધુલે હુવે ના હો, બચ્ચે સાફ સુથરે ના હો, મર્દ ઐસા ખાના પસંદ નહીં કરતે હૈ જો જલ્દી જલ્દી મેં કચ્ચા રેહ ગયા હો, યા મસાલા ના ભુના હુવા હો યા અચ્છી તરહ સાફ કરકે ના પકાયા ગયા હો, જો પેટ મેં જા કર હાઝમા વ મેદા કો ખરાબ કરે. લેહાઝા મેં કમરોં કી સફાઈ સુથરાઈ, બચ્ચો કો નહેલા ધુલા કર ખાના પકાને કી તૈયારી મેં લગ જાતી હું.

સાતવીં ને કહા: જબ વો ઘર સે ચલે જાતે હૈ તો જી ચાહતા હે

اطبع عيل فمه قبله اخرى، ويبقى هذا الشعور على شفتي، الى ان يعود.

તરજુમા: કે એક ઔર બોસા દે દેતી તાકે ઉસ કી લઝઝત મેરે હોંટોં પર ઉન કે આને તક બાકી રહેતી.

આઠવીં ને કહા: મેં કોશિશ કરતી હું કે મેં ઉનકા ખયાલ ભુલા હું, અગર મેં ઉન્હીં કે યાદ મેં લગી રહી તો

لما استطعت ان اغسل ملابس اطفالي، ولا أعد طعامهم.

તરજુમા: મੈ અપને બચ્ચોં કે કપજો ધો સકતી હું  
ના ઉન કે લિએ ખાના તૈયાર કર સકતી હું.

નર્વી ને કહા: મੈ આસમાન કી તરફ નિગાહ  
ઉઠા કર કહેતી હું

لما ذا أو قعتنى يا رب فى هذا الرجل وهناك ملائین أحسن منه؟ ونالت  
الاخيرة..... الجائزة.

તરજુમા: અય મેરે રબ કહાં મેરે મુકદર મેં યે  
શૌહર આ ગયા હાલાંકે લાખોં લોગ ઈસ સે અચ્છે થે ઈસી  
અખીર વાલી ને ઈન્આમ પા લિયા.

ماخوذ از زهرات من الروض المرأة المسلمة ص ૩૦

(૧) ઈન નવ કે જવાબાત આપ ને સુન લિએ.  
અપને લિએ ઝરૂર કોઈ પસંદીદા જવાબ આપને ઈજ્તિયાર  
કર લિયા હોગા.

અબ હમ આપકો બતાતે હૈં અગર આપ દસ્વી  
હોતીં ઔર આપસે પૂછા જાએ તો આપકો કહેના ચાહિયે?

દસ્વી: પહેલે ઉનકો સલામ કરકે ફી  
અમાનિલ્લાહ કહેતે હુવે રવાના કરતી હું, વો દુઆ

بسم الله توكلت على الله ولا حول ولا قوة الا بالله.

પઢ કર બાહર નિકલતે હૈં તો મૈં ઉન કો કહેતી હું

أتق الله فينا، ولا تطعمنا الا حلالا.

હમારે બારે મેં અલ્લાહ સે ડરના ઔર હમે સિફ  
હલાલ લુકમા ખિલાના, યાની કારોબાર મેં મુલાઝેમત મેં  
કોઈ એસા કામ મત કરના જિસ સે રિઝક મકરૂહ યા  
હરામ હો જાએ, મસ્લન સૂદી કારોબાર, રિશ્વત લેના.....,

જૂટ બોલ કર ગ્રાહક કો ધોકા દે કર સૌદા બેચના....., મુલાજમેત કા જો મુકરર વકત હે ઉસમે કોતાહી કરના....., વગૈરા વગૈરા ઈન સે બચના, અઝાન હોતે હી કારોબાર બંદ કરકે ખુદ ભી નમાઝ કે લિએ જાના, ઔર મુલાજિમો ઔર દોસ્તો કો ભી નમાઝ કી તરગીબ દેના. ઔર કભી કભી મેં ઉનકો સમજાતી હું..... કે સિફ મુસલમાન કમાને કે લિએ દુનિયા મેં નહીં આયા, હમેં દીન કા કામ ભી ઝરૂર કરના ચાહિયે. લેહાઝા ઉસ કે લિએ કારોબાર ખતમ કરને કે બાદ ઘર આને સે પહેલે કુછ વકત મસ્જિદ મેં ઝરૂર લગાના. ઈસ મેં અપને દોસ્તો કો જમા કરકે ઈસ બાત કી ફિક કરના કે સબ લોગ કેસે પૂરે પૂરે દીન પર અમલ કરને ઔર ઈસ કો ફેલાને વાલે બન જાએ, ઈસ કે લિએ શામ ઘર આને સે પહેલે એક ઘંટા દો ઘંટા ઝરૂર મસ્જિદ મેં બેઠ જાએ. કહીં એસા ના હો કે પૂરા દિન આપ કા ઈસી છોટી સી દુનિયા જો બહોત જલ્દ ફના હોને વાલી હે ઈસી કે તકાઝો કો પૂરા કરને મેં લગ જાએ.

એક અરબ કી દેહાતી ઔરત કા હમ ઈસી મુનાસેબત સે કિસ્સા કિતાબ اسرة بلا مشاکل “પરેશાનિયો સે બચા હુવા ખાવિદ” (મુઅલ્લફા શૈખ માઝન અબ્દુલ કરીમ) સે પેશ કરતે હૈં, અલ્લાહ કરે હમારી ઔરતે ભી ઈસ કિસ્સા કો પઢ કર કમ અઝ કમ ઉસ દેહાતી ઔરત કી એક હી સિફત અપના લે તો હર ઘર દુનિયા હી મેં જન્નત કા નમૂના, ખુશિયો કા ઠિકાના, નૂર વ સુરૂર કા મજમૂઆ બન જાએ, કહેતી હે:

ان زوجى اذا خرج يستطبخ احس بالعناء الذى فى الجبل تكاد تحرق  
حلقى، فاعد له الماء البارد حتى اذا ما قلم وجده.....

તરજુમા: મેરે શૌહર જો જંગલ મેં લકળી યુનને



જાતા હે ઓર દિન ભર વો જંગલ મેં લકળિયાં જમા કરને કી જો તકલીફ ઉઠાતા હે મેં ઉસ તકલીફ વ મુશક્કત કો અપને ઘર મેં બેઠે બેઠે મહેસૂસ કરતી હું કે હમારી રોઝી કી ખાતિર યે કેસી તકલીફ બરદાશત કર રહા હે, ખુલે આસમાન કે નીચે પહાળ કે ઉપર જો ઉસકો ગરમી લગતી હે ઓર જિસ પ્યાસ સે ઉસકા હલક ખુશક હો જાતા હે, મુજે અપની ઝોપળી મેં પૂરી તરહ ઉસકા એહસાસ હોતા હે કે ગોયા મુજે હી ગરમી લગ રહી હે ઓર મેરા હી હલક ખુશક હો રહા હે, લેહાજા ઉસ કે આને કે વક્ત મેં ઠંડા પાની તૈયાર રખતી હું, ઘર કી સફાઈ વગૈરા કરકે ઉસ કે લિએ ખાના તૈયાર કરતી હું. ફિર અચ્છે કપળે પહેન કર ઉસ કા ઈન્તેજાર કરતી હું.

فاذا ما ولج الباب استقبلته كما تسقبل العروس عروسها الذي عشقته،  
مسلمة نفسى اليه..... فاذا اراد الراحة اعنته عليها، وان ارادنى  
كنت بين ذراعيه كالطفلة الصغيرة يتلهاى ابوها. (اسرة بلا مشاكل ص ٣٠)

**તરજુમા:** જબ વો જંગલ મેં લકળિયાં જમા કરકે ઘર મેં દાખિલ હોતા હે તો મેં ઉસ કા એસા ઈસ્તેકબાલ કરતી હું જેસે એક આશિક દુલ્હન અપને દુલ્હા કા ઈસ્તેકબાલ કરતી હે, અપની પૂરી તવજ્જોહ ઉસકો દે દેતી હે, અગર વો આ કર આરામ કરના ચાહતા હે તો ઉસ કી મદદ કરતી હૂં ઓર વો મુજે ચાહતા હે તો મેં ઉસ કે પહેલૂ મેં એસી બન જાતી હું, જેસે છોટી બચ્ચી અપને અબ્બા કી ગોદ મેં ખેલતી વ કૂદતી હે એસે હી મેં છોટી બચ્ચી કી તરહ ઉસ સે પ્યાર વ મોહબ્બત કરતી હું, ઓર વો મુજસે પ્યાર વ મોહબ્બત કરતા હે. (માખૂઝ અઝ કિતાબ “પરેશાનિયો સે બચા હુવા ખાનદાન” સફા ૪૦)

## શૌહર સે બાત કરને કે આદાબ

હઝરત અબુ દરદા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કી છોટી બીવી જબ અપને શૌહર સે કોઈ હદીસ રિવાયત કરતી તો કહેતી حَدَّثَنِي سَيْدِي યાની મુજે સુનાયા ઈસ હદીસ કો મેરે સરદાર અબુ દરદા ને. અરબી મેં સય્યદ કા લકબ બહોત હી અદબ કે લિએ ઈસ્તેમાલ હોતા હે ઔર જબ ઈસ મેં નિસ્બત અપની તરફ લગ જાએ કે મેરે સય્યદ તો ઈસ મેં એક ગુના મોહબ્બત વ અકીદત કી હલ્કી સી ઝલક ભી મહેસૂસ હોતી હે જિસકા ઉર્દુ મેં તરજુમા ઝિયાદા સે ઝિયાદા યે હો સકતા હે કે મેરે સરદાર ને મુજ સે યે બાત કહી, યા મેરે સરદાર ને મુજે યે બાત સુનાઈ.

લેહાઝા નેક બીવી કો ચાહિયે કે શૌહર સે બાત કરને મેં ઈન બાતોં કા ખાસ ખયાલ રખે.

(૧) ઉસ કી બાત કો પૂરી તવજ્જોહ સે સુને, બીચ મેં ના બોલે, જબ બાત પૂરી હો જાએ ઔર ફિર કોઈ બાત સમજ મેં ના આઈ હો તો પૂછ લે. ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા અગર ખામોશ રહેગી ઔર પૂરી બાત સુન લેગી તો જો ઈશકાલ હુવા હોગા વો પૂરી સુન લેને સે ખત્મ હો જાએગા ઔર બીચમેં બોલને સે અકસર બાત કા રુખ કહીં સે કહીં નિકલ જાતા હે ઔર બાત કા મકસદ ફીત હો જાતા હે.

કભી યે ના કહે “આપ તો યે નહીં કરતે, ફલાં કો દેખો ઈસ તરહ કરતે હૈં, મસ્લન હમેં આપ કહીં લે કર નહીં જાતે, હમારે સાથ કભી વક્ત નહીં ગુઝારતે”.

મેરી બહેન કે શૌહર ઉન કો હફતા મેં એક દિન ઝરૂર બાહર લે જાતે હૈં. ઈસકે બજાય યૂં કહે, અગર આપ હમેં કહીં હફતા મેં ઘુમાને ફિરાને લે જાએ તો બહોત અચ્છા હો. કુછ વક્ત હમ લોગ બાહર ગુઝારે.

(૨) કભી “તુ” સે બાત ના કરે હમેશા “આપ” કા લફઝ ઈસ્તેમાલ કરે બલ્કે હમારે યહાં તો બાઝ ખાનદાન મેં કિસી કો “તુ” કેહ દેના ગાલી કી તરહ શુમાર હોતા હૈ. ૫૦ સાલ કા દાદા ભી જબ ૧૦ સાલ કે પોતે સે મુખાતિબ હોગા તો યૂં કહેગા.

બેટા આપ મદ્રસા ક્યૂં નહીં ગએ! આપ યે લે લીજયે.

બેટા! આપને ખાના ક્યૂં નહીં ખાયા? વગૈરા વગૈરા.

લેહાઝા “તુ” કા લફઝ કભી ઈસ્તેમાલ ના કરે.

(૩) હમેશા અપના લહેજા નર્મ રખે, કભી ભી તેજ લહેજા મેં બાત ના કરે, ગુસ્સા વ ગઝબ કી આમેઝિશ સે પાક હો કર નરમી વ શગુફતગી કી ચાશની કે સાથ બાત કરે.

(૪) ક્યૂં, ક્યા, કેસે, કબ, કહાં, ઈસ તરહ કી ચીઝોં સે બચતી રહે, ઈન અલ્ફાઝ કો કભી ઈસ્તેમાલ ના કરે. મસ્લન આપ ક્યૂં દેર સે આએ?

આપ ને ક્યા કર દિયા? એસા જંગલિયોં કી તરહ બચ્ચોં કો મારના ચાહિયે? આપ કી આદતેં કેસી હૈં, મેરી તો સમજ સે બાહર હૈં?

આપ કબ જાએંગે કબ આએંગે કોઈ આપકા ઠિકાના નહીં હૈ.

આપ કહાં ચલે જાતે હો હમેં પતા હી નહીં ચલતા, બતા કર તો જાયા કરો? હમારા ભી તો કુછ હક હૈ.....

વગૈરા વગૈરા..... જબકે ઈસ કે બજાય ઈન સવાલાત કા જો મકસૂદ હૈ યા ઈન સવાલાત સે ઔરત જો ચાહતી હૈ અપને શૌહર સે અગર ઉસ કો ઈન અલ્ફાઝ કે બજાય ઈન મઆની કો દૂસરેં ઈસ સે ઝિયાદા સુનેહરી વ

ખૂબસૂરત અલ્ફાઝ કા લિબાસ પહેના દિયા જાએ તો યે અલ્ફાઝ શૌહર કે દિલોં કો નર્મ કરને ઔર બીવી કી મરઝી કે પૂરા હોને મેં ઝિયાદા મદદગાર હોંગે, ઔર બીવી કા જો મકસદ હે વો ભી પૂરા હો જાએગા, ઔર દોનોં મેં એક દૂસરે કે લિએ મોહબ્બત કે જઝબાત ભી બઢેંગે. મસ્લન યું કહે..... આપ અગર વક્ત પર આ જાયા કરેં તો મુજે બહોત રાહત હોગી, ચૂંકે ખાના બહોત દેર સે તૈયાર રખા થા, ઈન્તેઝાર કરતે કરતે કોઈ ઔર કામ ભી ન હો સકા ઔર મેં ઔર બચ્ચે ભી ખાના ના ખા સકે.

યા

આપ ને રાત જો રશીદ કો મારા તો ઉસ કે કાન પર બહોત તેજ લગા હે ઔર ઈસ તરહ મારને સે કભી કભી બચ્ચે કે કાન કી સમાઅત ખત્મ હો જાતી હે, ઈસ તરહ ફિર હમ અલ્લાહ તઆલા કે ભી ગઝબ કે શિકાર હોંગે ઔર જો બંદા અલ્લાહ તઆલા કી ગઝબ મેં આ ગયા ઉસકી હલાકત વ બરબાદી મેં કયા તરદુદ હોગા, ઔર દૂસરા યે કે ઈસ મારને સે બચ્ચા બાપ કો ઝાલિમ સમજતા હે, આહિસ્તા આહિસ્તા વો દિલ મેં યે ખયાલ જમા લેતા હે કે બાપ ઝાલિમ હે મેરી ઈસ્લાહ નહીં ચાહતા બલ્કે અપને ગુસ્સા કો ઉતારના ચાહતા હે ઔર ગુસ્સા મેં મારતે હુવે જાઈઝ નાજાઈઝ કી ભી તમીઝ નહીં કરતા ઔર ફિર યે બચ્ચા એસા ઢીટ હો જાતા હે કે ફિર ઝિદ મેં આ કર ગલત કામ કરતા હે. લેહાઝા આપકો બચ્ચોં કી નાઝેબા હરકતોં પર ગુસ્સા આએ તો ઈસ પર આપ સબ્ર કરેંગે તો સવાબ મિલેગા, ઔલાદ કો પાલને મેં ઈસી લિએ તો બહોત બળા સવાબ હે કે ઉનકી ગલ્તિયોં પર ગુસ્સા આએ તો હમ કો ચાહિયે કે સબ્ર કરેં ઔર અચ્છી તરહ ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરેં કે આઈદા વો ઈસ

બુરી આદત કે કરીબ ના જાએ, ઉસ કે દિલ મેં ઈસ બુરી આદત કી નફરત એસી બિઠાએ કે વો અકેલે મેં ભી ઉસ કા ઈરાદા ના કરને પાએ.

યા અગર આપકો આપ કે જાને કા વકત માલૂમ હો તો આપ અપને જાને કા વકત મુજે બતા દે તો મુજે તૈયારી કરને મેં આસાની હોગી, ઈસી તરહ રાત કો આપ કિસ વકત આએંગે અગર બતા સકે તો મેં ઉસ સે પહેલે પહોંચ જાઉં ઈસ લિએ કે આજ બચ્ચી કો દવા લેને કે લિએ જાના હે, વગૈરા..... વગૈરા.....

યા

આપ જહાં જાએ અગર હો સકે તો બતા કર જાયા કરે તો હમે ફિક ના રહે, આપ અપને વકત સે દેર સે પહોંચતે હૈ તો હમે ફિક લગ જાતી હે પતા નહીં ક્યા હુવા હોગા?

ઈસી તરહ આપ કે ફોન બહોત આતે રહેતે હૈ, હમે પતા હો તો હમ બતા સકે કે કહાં ગએ હૈ?

અબ આપ ખુદ હી ઈન્સાફ કીજિયે દોનોં મુકાલ્મોં કો પઢિયે, પહેલે વાલે સે જિસ મેં

કયૂં

ક્યા....., કેસે....., કબ....., કહાં.....,

સે સિફ ઘર મેં નફરત કી આગ હી ભળકેગી ઔર લખાઈ ઝગળોં કી કસરત હોગી ઔર મકસદ ભી પૂરા નહીં હોગા બલ્કે બેવકૂફ શૌહર ઝિદ મેં આ કર બીવી કો ઔર સતાએગા, પહેલે વકત પર પહોંચતા થા તો અબ જાન બૂજ કર દેર કરેગા.

પહેલે બચ્ચોં કો સિફ ગલત કામ પર ડાંટતા થા અબ મારેગા. અલ્લાહ તઆલા એસે જાહિલ, બેવકૂફ શૌહર સે હવ્વા અલૈહિસ્સલામ કી હર બેટી કી હિફાઝત

ફરમાએ.

ઔર દૂસરી તરફ બાત કરને સે શૌહર કા દિલ નર્મ ભી હોગા, વો અપની ગલ્તી પર નાદિમ ભી હોગા, ઔર આઈદા ઝરૂર ખયાલ રખેગા ઔર બીવી કી દાનાઈ વ સમજદારી વ હિકમત વ બસીરત કા પહેલે સે ઝિયાદા મો'તકિદ હો જાએગા. ઈસી લિએ મુસલમાન બીવી કો ચાહિયે કે....., હર મૌકા પર, હર પરેશાની વ ખુશી કે લમ્હાત મેં, હર બીમારી વ મુસીબત મેં અપને લહેજે કો ના બદલે, અદબ, અદબ, અદબ કા હર વકત ખયાલ રખે કે બે અદબી કે જાલ સે કિસી ચીઝ કા શિકાર નહીં હો સકતા ઔર અદબ વ એહતેરામ કે બગૈર કિસી જાલ કે ઝાલિમ સે ઝાલિમ શૌહર કે દિલ કો મોમ બના સકેગા, ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા.

મોહતરમા પ્યારી બહેન..... યાદ રખના બાઝ અવકાત છોટી સી ગલ્તી કી સજા ઉમર ભર ભુગતની પળતી હૈ. કિસી વકત કા ગલત બોલ..... યા ગલત મૌકા પર બે તુકી બાત ઉમ્ર ભર સતાતી હૈ, ઈસ લિએ કભી નરમી વ શાઈસ્તગી વાલા લહેજા હાથ સે ના જાને દેના, યે નરમી વાલા લહેજા કભી ના કભી ઝરૂર રાહત પહોંચાએગા. ખુદા ના કરે ખુદા ના કરે! અગર દુનિયા મેં ઈસ કા બદલા ના મિલા તો આખેરત મેં તો ઝરૂર બિઝ-ઝરૂર બેશુમાર અજર દિલાએગા.

ઔર યે સપ્તી વાલા લહેજા કભી ના કભી ઈન્સાન કો ઝરૂર નુકસાન પહોંચાતા હૈ, ઈલ્લા યે કે અલ્લાહ સે તૌબા કરે ઔર શૌહર સે બાર બાર માફી માંગતી રહે. ઔર ઉસ કી ખિદમત કરકે ઈતના ઉસ કો ખુશ કર દે કે જિતના ઉસ કા દિલ દુખા હૈ, બલ્કે ઈસ સે ઝિયાદા ખુશ કર દે.

યાદ રખિયે! આપ કો નફસ કભી યે ઘોકા ના દે કે મેરે માં બાપ માલદાર હૈ, મૈ ઉન કે પાસ ચલી જાઉંગી. નહીં..... કભી નહીં..... શૌહર કે કહેને પર ભી આપ ઈસ કો કુબૂલ ના કીજિયે, એસા મોકા હી ના દીજિયે કે વો કેહ દે કે તુમ અપને મૈકે કે યહાં ચલી જાઓ..... તુમ નહીં હોતી તો મુજે સુકૂન મિલતા હૈ. ઈસ લિએ કે અભી આપ કા શૌહર કે ઘર સે નિકલના બહોત આસાન હૈ ઓર યે આપ કે હાથ મેં હૈ ઓર અબ યે મુમકિન હૈ કે વાલેદા કો ફોન કરકે ગાળી મંગવાલી ઓર મૈકે કે યહાં ચલી ગઈ યા છોટે ભાઈ ઓર વાલિદ કો બુલા લિયા ઓર ચલી ગઈ, લેકિન ફિર દોબારા લૌટના બળા મુશ્કલ હૈ, અબ યે આપ કે હાથ મેં નહીં રહા, અબ યે કિસી ઓર કે હાથ મેં ચલા ગયા કે વો જબ આપ કો બુલાના ચાહેગા બુલાએગા ઓર જો ચીઝ દૂસરે કે હાથ મેં ચલી જાએ ઉસ મેં ફિર અપની નહીં ચલતી. ઈસ લિએ કભી ઈસ ખયાલ કો ભી દિલ વ દિમાગ મેં મત આને દેના. અભી તો નાદાન વાલેદા ભી આપ કા સાથ દે દેગી, છોટે ભાઈ ભી સાથ દે દેગે, ખાલાએ ભી આપકી હૌસ્લા અફઝાઈ કરેગી, લેકિન જૂં જૂં વકત ગુઝરેગા આપકે લિએ માં કે ઘર કા એક દિન એક માહ કે બરાબર હોગા ઓર જબ છોટે ભાઈયો કી શાદી હો જાએગી ઓર ભાભિયો ને કભી યે કેહ દિયા

હમારે સાથ નિબાહ કરેગી કભી અપની સાસ ઓર શૌહર કે સાથ નહીં નિભાયા.

ઉસ વકત કા યે એક તાના પથ્થર જૈસે જિગર મેં ભી સૂરાખ કર સકતા હૈ. શાદાબ સે શાદાબ ફૂલ કો ભી યક લખ્ત મુરજા સકતા હૈ.

ઈસ લિએ કે શૌહર કે ૧૦૦ તાના હઝમ હો સકતે હું લેકિન ભાભી કા એક તાના..... ઈન ૧૦૦ પર ભી ભારી હોતા હે. શૌહર કે ઘર મેં ચટની રોટી, ભાઈયોં કી મુરગી બિરયાની સે બદર્જહા બેહતર હોતી હે, ઈસ લિએ કભી ઈસ ખયાલ કો દિલ મેં જગા મત દેના કે “મૈકે ચલી જાઉંગી”.

ઈસી લિએ બળી બૂઢિયાં કહેતી થી:

ઝેલી આઈ હે બારાત કી શકલ મેં, અબ જનાઝા કી સૂરત હી મેં વાપસ જાએગી.

ઝિંદા ક્યૂં ખાનએ યૂસુફ સે ઝલેખા નિકલે  
મરકે ઉસ ઘર સે તમન્ના થી જનાઝા નિકલે  
ગૈર દેખે તેરી દેખી હુવી સૂરત મેરી  
યે ગવારા ન કરેગી કભી ગૈરત મેરી

લેહાઝા યહી અબ તુમહારા અસ્લી ઘર હે, ઈસી ઘર કો બનાના હે, ઈસ મેં અપને મુકદરાત કી તકલીફોં કો મુસ્કરાહટ કે આઈના મેં દેખના હે. સારી તકલીફેં ફના હો જાએગી એક દિન, ઈસી કો સોચ કર અપને આપકો તસલ્લી દેના હે.

અલ્લાહ સે ગિળગિળા કર રો રો કર દુઆએ માંગ કર ઈન મુસીબતોં કો દૂર કરવાના હે. લેકિન યે નહીં હો સકતા કભી નહીં હો સકતા કે મૈં યે સોચૂં કે ઈસ ઘર સે ચલી જાઉંગી, ઈન્શા અલ્લાહ ઈસી કો જન્મત કા ગહેવારા બનાઉંગી. ઈન્હીં બચ્ચોં કો ગિલ્માન ઔર ઈન્હીં બચ્ચિયોં કો હૂર બનાઉંગી. આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

(૪) શૌહર કો હુકમ કે લહેજા મેં કોઈ બાત ના કહે..... ઈન્સાન કી તબીઅત હે કે કોઈ બાત ઉસ કો હુકમ સે કહી જાએગી યા ઝબરદસ્તી ઉસ સે તલબ કી જાએગી, તો યા વો ઈન્કાર કર દેગા યા મજબૂરી કી સૂરત



મેં દિલ નારાજ હો કર આપ કા કામ કરેગા.

કુકડા કિરામ ને તો યહાં તક લિખા હે કે વાલેદૈન કો ભી ચાહિયે કે અપને બેટે કો ભી હુકમન કિસી કામ કા મત કહો, કહીં એસા ના હો કે હુકમન કહા ઓર ફિર બેટે ને યે બાત ના માની તો વો ગુનેહગાર હોગા, બેટે કો ગુનાહ સે બચાને કે લિએ યૂં કહિયે:

“બેટા! હમારા ખયાલ હે યૂં કર લો તો અચ્છા હે.” (ખુલાસતુલ ફતાવા જિલ્દ ૪ સફા ૩૪૦)

લેહાઝા બીવી કો ચાહિયે કે શૌહર કો હુકમ ના દે, “આપ યે કરના આપ યે લાના, ફલાં કો યૂં કેહ દેના” બહ્કે યૂં કહે મેરા ખયાલ હે ઈસ તરહ હો જાએ તો..... મેં યૂં ચાહતી હું..... આપ ફલાં ચીઝ લા સકે તો બળી મહેરબાની હોગી.

રશીદ કી તબીઅત ઠીક નહીં, અગર આપકો વક્ત મિલેગા તો દવા કે લિએ જાના હે! ઘર મેં સબજી કલ તક ખત્મ હો જાએગી પરસોં કે લિએ લાની પળેગી, વગૈરા વગૈરા.

મોહતરમા બહેન! કયા ખયાલ હે આપ કા..... અગર આપ ઈન નસીહતોં પર અમલ કર કે દેખે, આઝમાને કે લિએ ચંદ માહ હી કરકે દેખે, અલ્લાહ તઆલા આપ કી ઓર તમામ મુસલમાન બહેનોં કી મદદ ફરમાએ આમીન.

બીવી શૌહર કો એસી બાતોં.....

પર મજબૂર ના કરે

(૧) એસી બાતેં જિન મેં શૌહર મજબૂર હે વો કર નહીં સકતા, તો ઉન બાતોં પર નેક બીવી કો ચાહિયે કે

શૌહર કો મજબૂર ના કરે, મસ્લન વો ઘર મેં બહોત ઝિયાદા ખર્ચા નહીં કર સકતા, બહોત મહેંગે મહેંગે કપડે નહીં દિલવા સકતા, તો ઉસકો મજબૂર ના કરે, દેખે આપ કે ભાઈ ને ભાભી કો કેસા અચ્છા કપડા દિલવાયા હે?

આપ કભી એસા મેરે લિએ લાએ, વો ભી તો આપ હી કી તરહ મુલાઝિમ હૈં, ઉનકા ઘર દેખે, હમારે ઘર મેં કોઈ ઢંગ કી ચીઝ હે, યા ફલાં આપ કે ભાઈ બચ્ચોં કે લિએ કેસી કેસી ચીઝેં લાતે હૈં. આપ કભી લાએ એસી ચીઝેં? વગૈરા..... વગૈરા.....

એસી ઔરત જો શૌહર કી હૈસિયત સે ઝિયાદા મુતાલેબા કરે, યા માલદાર શૌહર કો ભી ગરીબોં, મિસ્કીનોં, ફકીરોં પર માલ ખર્ચ કરને સે બચાએ, અપની ફાની હોને વાલી ખ્વાહિશાત પર લગવાએ, માલદાર કો ખર્ચ કરને સે થકા દે ઔર ફકીર પર એસા બોજ ડાલે જિસકી વો તાકત નહીં રખતા, હઝરત મઆઝ બિન જબલ રહિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ જો અઝીમુશ્શાન સહાબી હૈં ઔર ફુકહા સહાબા મેં સે હૈં.

એસી ઔરત કો કિતનોં મેં સે એક કિતના શુમાર ફરમાયા હૈ. અલ્લાહ તઆલા હર મુસલમાન મર્દ કી હિફાઝત ફરમાએ કે ઉસ કે નિકાહ મેં એસી ઔરત આ જાએ જિસકો અલ્લાહ કે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે સહાબી કિતના કહે.

ઈસી તરહ અલ્લાહ તઆલા હર મુસલમાન ઔરત કી હિફાઝત ફરમાએ કે વો ઈસ બુરી આદત મેં મુખ્તેલા હો કર અલ્લાહ કે લાડલે પ્યારે બંદે કી મુબારક ઝબાન સે કિતના બનને કી મુસ્તહિક હો.

રજાઅ બિન હયાત સે રિવાયત હૈ કે મઆઝ બિન જબલ રહિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કહેતે હૈ:

انکم ابتلیتم بفتنة الضراء فصبرتم، والی اخاف علیکم من فتنة الساء  
وهی النساء، اذا تحلین بالذهب، ولبسن ریط الشام وعصب الیمن فا  
تعین الغنى، وکلفن الفقیر ما لا یتطاق. (المرأة المثالیة فی اعین الرجال ص ۱۳)

**તરજુમા:** તુમ આઝમાએ ગએ સખ્તી કે ફિતના  
મેં તો તુમ ને સબ્ર ક્રિયા, અબ મેં ડરતા હું તુમ પર ખુશી  
વ નરમી કે ફિતના સે, ઔર વો ઔરતોં કા ફિતના હૈ,  
એસી ઔરતેં જો સોને કે ઝેવરાત પહેનેં ઔર શામ કી  
ચાદરેં પહેનેં ઔર યમન કે તાજ પહેનેં, જિસ સે માલદાર  
શૌહર ખર્ચ કરકે ઉન પર થક જાએ ઔર ફકીર પર ઈતના  
ખોજ ડાલ દે જિસ કો વો સેહ નહીં સકતા.

ઈસી બિના પર એક અરબી શાઈર ને એસી બીવી  
કો બહોત હી સુલ્જે હુવે અંદાઝ મેં નસીહત કરતે હુવે  
ફરમાયા: ان کلفتی ما لم اطق ساءک ما سرک منی من خلق

અગર તુને મુજે એસી બાતોં પર મજબૂર ક્રિયા જો  
મેરે બસ મેં નહીં હૈં તો (યાદ રખના) જિતની અબ તક  
તુમ ને મુજસે રાહત હાસિલ કી હૈ અબ ઉસ સે ઝિયાદા  
તકલીફે ઉઠાઓગી.

(૨) ઈસી તરહ શૌહર કો અપની સાસ કી બાર  
બાર શિકાયત લગાના, આપકી વાલેદા..... એસી.....  
એસી.....

અબ શૌહર વાલેદા કો બદલ તો નહીં સકતા કે  
દૂસરી વાલેદા લે આએ. નેક બીવી કો ચાહિયે કે વાલેદા  
કો યે સમજે કે الضیف الذی سیرحل عما قریب

**તરજુમા:** કે યે એક એસા મહેમાન હૈ જો  
અન્કરીબ હમારે યહાં સે ચલા જાએગા ઈસ લિએ થોળા  
સા સબ્ર કર લૂંગી તો હમેશા હમેશા ઈસ બૂઠી સાસ કી જો

દુઆ મિલેગી વો મેરે લિએ દુનિયા વ આખેરત મે બહોત બહોત ઈન્આમાત દિલાને વાલી હોગી.

और ये गौर करे के मेरी वाबेदा भी बूढ़ी होने वाली है. अब्लाह ना करे..... मैं अपने शौहर की वाबेदा का ખયાલ ना રખૂંગી તો મેરી ભાભિયાં ભી મેરી વાબેદા કે સાથ એસા હી કરેંગી. ઈસ લિએ કે ઉસૂલ હૈ انسان જેસી કરની વૈસી ભરની.

તીસરી બાત યે સોચે કે મૈં ભી એક દિન બૂઢી હોને વાલી હું અગર મૈંને આજ સાસ કે સાથ અચ્છા સુલૂક નહીં કિયા તો કલ મેરી બહુ ભી મેરે સાથ એસા હી કરેગી

ચૌથી બાત યે સોચે કે જૂં જૂં ઈન્સાન બૂઢા હોતા રહેતા હે તો વો બચ્ચે કી માનિંદ રહેતા હે, તો મેરે દો સાલ કે બચ્ચે કો જિસ તરહ મૈં ફેક નહીં સકતી ઈસી તરહ મૈં અપની સાસ કો અપને સે જુદા નહીં કર સકતી.

લેહાઝા આપ કે શૌહર આપ કી સાસ કે અકેલે બેટે હેં યા દૂસરે ભાઈયોં ને ભી વાબેદા કો સાથ નહીં રખા તો આપ ઈસ સૂરત મેં ઈસ સવાબ સે કભી મહેરૂમ ના હો જાઈયે ઔર અપને શૌહર કો કભી મજબૂર ના કીજિયે કે વો વાબેદા કો અલગ રખે. હાં બિલકુલ હી ના બનતી હો ઔર દોનોં કી દીન વ દુનિયા બરબાદ હો રહી હો ઔર નઈ નસ્લ કી જિંદગી ભી અજીરન હો રહી હો તો શરીઅત મેં ઈજાઝત હે કે અલગ રેહ સકતે હેં ઔર ઈસ હાલ મેં અલગ રહેના હી બેહતર હે. હાં ઈસ સૂરત મેં ભી ખિદમત મેં કમી કોતાહી ના કરે. સાસ કી ઈસ તરહ ખિદમત કરે કે ઉનકો પાની કા ગ્લાસ ભી ના ઉઠાના પખે.

સાસ કે સાથ રહેને મેં યા અલગ રહેને મેં ઈન બાતોં કા ઝરૂર ખયાલ રખે કે શૌહર કો સમજાએ કે વાબેદા કે સામને મેરી તરફ જિયાદા તવજ્જોહ ના દીજિયે

બહે વાલેદા કી તરફ ઝિયાદા તવજ્જોહ દીજિયે. કહી વાલેદા કો ખફીફ સા ખયાલ ના ગુઝર જાએ કે યે મુજે છોળ કર બીવી કી તરફ ઝિયાદા તવજ્જોહ કરતા હે.

(૨) ગાળી મેં કહી જાએ તો શૌહર સે કહિયે વાલેદા કો આગે બિઠાએ મેં પીછે બેઠ જાઉંગી, મેં હમેશા તો આગે બેઠતી હું આજ વાલેદા કો બિઠા લીજિયે તો ઉન કા દિલ ખુશ હોગા, અલ્લાહ મિયાં ખુશ હો જાએગે ઔર જિસ બંદા સે અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા ખુશ હો ગએ તો ઉસ કા ક્યા કહેના..... ઉસ કી તો દુનિયા વ આખેરત બન ગઈ.

(૩) આપ કભી કોઈ કપળે વગૈરા લાએ તો પહેલે વાલેદા કો દીજિયે, ઉન કે હાથ મેં રખે, જો ઉનકો ઝિયાદા અચ્છા લગે વો ઉન કો દે દે, ફિર વો જો મુજે અપની ખુશી સે દે દેગી મેં લે લૂંગી.

અગર યે માલૂમ હો કે જબ સાસ કે હાથ મેં જાએગા તો બહુ કો કુછ ભી નહીં મિલેગા બહે બહુ કા હિસ્સા ભી નનદોં કે પાસ ચલા જાએગા તો ઈસ વક્ત શૌહર ચુપકે સે લા કર બીવી કો દે.

ઔર બીવી જાઈઝ તાવીલ કરકે સાસ કો સમજા દે કે યે કપળા..... મેરી વાલેદા ને મુજે દિયા હે, ઈદ કી ખુશી મેં, યા ફલાં બચ્ચે કી પૈદાઈશ વગૈરા પર વગૈરા..... વગૈરા .....

(૪) કભી શૌહર કે સાથ બાહર જાએ તો વાલેદા કો અકેલે ઘર મેં ના છોળ કે જાએ, (લેકિન અગર વાલેદા ઈસી મેં ખુશ હે કે અકેલે ઘર મેં રહે તો કોઈ હરજ નહીં) રિશ્તાદારોં સે મિલને કે લિએ યા જાઈઝ તફરીહ કે લિએ મિયાં બીવી ગએ ઔર વાલેદા યાની સાસ..... કો અકેલે છોળ કર ગએ ખુસૂસન સસુર કા ભી ઈત્તેકાલ હો

ગયા તો ઈસ સૂરત મેં વાલેદા કે દિલ મેં બહુ કી તરફ સે મેલ આને કા ખતરા હે.

(૫) કિસી રિશ્તાદાર ઔરત કી તરફ સે ફોન આએ તો સાસ કે હોતે હુવે સાસ કો દે દે ખુદ હી સારી બાતે ના કર લે, ફોન કી ઘંટી બજતે હી બાઝ સાસોં કો બેચેની હો જાતી હે, કિસ કા ફોન હોગા? બહુ ને ક્યા ક્યા બાતે કી હોંગી.....? ઉસ ને ક્યા ક્યા કહા હોગા?

ઈન સબ ખુરાફાત સે બચને કે લિએ માં (સાસ) કો બુલાવે, માં આપ બાત કર લીજિયે ફલાંની કા ફોન હે... હાં અગર અલ્લાહ તઆલા ને વુસ્અત દી હે તો શૌહર કો ચાહિયે કે દો ફોન રખ લે, એક અપને કમરા મેં હો એક વાલદા કે પાસ હો, તાકે બીવી અપને વાલેદેન, અપની બહેનોં સે ઈતમેનાન સે બાત કર સકે.

બીવી હમેશા યાદ રખે! સાસ ઔર સસુર કી ઝિયાદતિયોં કો સહેના નેક ઔરત કા શેવા હે.

ઈસ લિએ કે આગ, આગ સે નહીં બલ્કે પાની સે સર્દ હોતી હે, ઔર જબ કિસી મામલા મેં નરમી કી જાએ તો ઈસ કે અંદર દુસ્ન ઔર ખૂબસૂરતી પેદા હોતી હે.

બીવી પર એક હક શૌહર કી તરફ સે યે ભી હે કે હમેશા શૌહર કો ઉસ કે વાલેદેન યાની અપની સાસ ઔર ખુસર કે સાથ એહસાન ઔર હદિયા દેને કી તરગીબ દેતી રહે, વકતન ફવકતન શૌહર જો બીવી કે લિએ ચીઝ લાએ તો પહેલે ઉસ સે કહે વાલેદા કે લિએ ભી એસી હી લાઓ ઔર અગર ગુંજાઈશ નહીં તો પહેલે વાલેદા કો દે દે, ફિર અલ્લાહ ને દોબારા દિયા તો મેં લે લૂંગી, ઈસલિએ બચપન મેં જો વાલિદ વાલેદા ને શૌહર કી તરબિયત કી હે, ઉસ કી તાલીમ વ તરબિયત પર ખર્ચ ક્રિયા હે, ઉસ કા ૧૦ વાં હિસ્સા ભી શૌહર અદા નહીં કર સકતા, જો બીવી

અપને શૌહર કો સાસ, ખુસર કે ખિલાફ ઉકસાએગી વો  
યાદ રખે..... કે વો દર હકીકત અપને ઔર અપને  
શૌહર કી રાહ મેં કાંટે બો રહી હૈ, અપની જીતી જાગતી  
ઔર હંસ્તી ખેલતી દુનિયા કો વીરાન કર રહી હૈ, શૌહર  
કામ પર ગએ હુવે હૈ, સાસ કિસી બાત પર નારાઝ હુવી,  
બાત ખત્મ હો ગઈ, બીવી ને ઉસ કો ખૂબ દિલ મેં રખા,  
સજાયા, ચાર બારે ઔર મિલા લીં, શૌહર જબ રાત કો  
આએ તો બગૈર કુછ બતાએ બીવી ખૂબ રોને લગી, અરે  
ક્યા હુવા? બતાઓ તો સહીહ? મુજે અકેલે મેં બતા દો,

બીવી: નહીં બસ આપ છોળ દીજિયે, મેરે મુકદરાત  
હી એસે હૈ.

શૌહર: નહીં બતાઓ તો સહીહ ક્યા હુવા?

બીવી: નહીં આપ રહેને દે, બસ મેરે માં બાપ ને  
મુજે કહાં ફેંક દિયા, અલ્લાહ કરે જલ્દી મર જાઉં જાન  
ધૂટે.

શૌહર: નહીં બતાઓ તો સહીહ તુમહેં બતાના હી  
પળેગા.

બીવી: બાવરચી ખાના મેં દૂધ જો ગરમ કરતે હુવે  
ગિર ગયા, તો અમ્મી ને ઈતના ડાંટા, માસી બળી ભાભી  
સબ કે સામને ઝલીલ ક્રિયા....., બસ ઝરા સી ફોન કી  
ઘંટી બજી મેં ઉઠાને ગઈ હલ્કી આંચ પર દૂધ રખા થા  
થોળા સા હી ગિર ગયા, ઈસ મેં ક્યા હો ગયા, લેકિન માં  
ને એસા ડાંટા.

અબ ખુદા ના કરે ખુદા ના કરે. અગર નાદાન  
શૌહર બીવી કે આંસુઓં સે મુતાસ્સિર હો ગયા, (જૈસે  
યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ કે ભાઈ ઉન કો કુંવે મેં ગિરા કર  
વાલિદ સાહબ કે પાસ રોતે હુવે આએ કે ભેળિયે ને યુસુફ  
કો ખા લિયા, બાઝ અવકાત ઔરતોં કા રોના એસા હી

હોતા હૈ) ઔર ઉસ ને વાલેદા કો સખ્ત લહેજા મેં કુછ કેહ દિયા તો ઉસ ઘર કા તો અલ્લાહ હી નિગેહબાન હૈ.

લેહાઝા બીવી હોશિયાર રહે, કભી માં કી બુરાઈ બેટે યાની અપને શૌહર સે ના કરે, દિન કો જો ઝગળા હો ગયા ઉસ કો ભૂલ જાએ, રાત કો નાએ હૌસ્લા નાએ જઝબે સે ઝિંદગી કી નઈ બુનિયાદ ડાલે, પુરાની બાત શૌહર કો ના બતાએ. અગર શૌહર કો બતાયા ઔર શૌહર ને મુતાસ્સિર હો કર માં બાપ કો કુછ કેહ દિયા તો દુનિયા વ આખેરત દોનોં બિગળને કા ખતરા હૈ.

હાં અગર સાથ રહેને મેં રોઝાના કે ઝગળે હોતે રહેતે હૈં, તો બેહતર હૈ અલાહેદા હો જાએ, વરના કમ અઝ કમ બાવરચી ખાના અલગ કર લે, કે યે બીવી કા ફિતરી હક હૈ. બીવી અપને અલગ બાવરચી ખાના મેં સાસ સસુર કો ખાના દે દે, યે અચ્છા ઔર બેહતર હૈ, બનિસ્ખત એક હી ફ્લેટ / એક હી બાવરચી ખાના હો કે એક ચૂલ્હા અકસર ઘરોં મેં સાસ બહુ મેં ફિર શૌહર સસુર મેં આગ ભળકાતા હૈ. ઈસ લિએ સાસ કી ખિદમત ઝરૂર કરે લેકિન અલગ હો કર, નઝદીક મકાન લે લે અગર ગુંજાઈશ હો, વરના સિફ બાવરચી ખાના અલગ કર લે.

બીવી કો યાદ રખના ચાહિયે કે માં કા બહોત બળા દરજા હોતા હૈ, સઆદત મંદ ઔર મુબારક બાદી કે લાઈક વહી બીવી હૈ જો અપને શૌહર કો માં બાપ ભાઈ બહેન સે હુસ્ને સુલૂક પર ઉભારતી હૈ. હમ કિતાબ તોહફતુલ ઉરૂસ સે એક લખકી જો નઈ નવેલી માં બની ઉસ ને અપની વાલેદા કો જો ખત લિખા પેશ કરતે હૈં, તાકે નઈ નવેલી દુલ્હન ઈસ કો પઢ કર અપને શૌહર કી વાલેદા કા હક વ મરતબા પહેચાને ઔર શૌહર કો સાસ કી કભી બુરાઈ ના કરે.



# હર દુલ્હન કે લિએ નઈ નવેલી માં કા ખત પહેલા બચ્ચા કી પૈદાઈશ કે બાદ.....

મેરી અમ્મી, મેરી અચ્છી અમ્મી!

મેં તુમ સે બહોત મોહબ્બત કરતી હું, મુજે તુમ સે મોહબ્બત હૈ, મેં તુમ્હે ચાહતી હું ઓર ઈતના ચાહતી હું કે શાયદ આજ સે પહેલે તુમ્હે ઈતના ના ચાહા થા, મેરે ઈઈ ગિઈ મૌજૂદ એક એક ચીઝ મુજે મજબૂર કરતી હૈ કે પહેલે સે કહીં ઝિયાદા ટૂટ કર મેં તુમ સે મોહબ્બત કરું. ક્યૂંકે ઈસ મોહબ્બત કી હકીકત ઝિંદગી મેં આજ પહેલી બાર મુન્કશિફ હુવી હૈ, આજ મેરી અંદરની એક એક ચીઝ મુજે જિંજોળ રહી હૈ..... મેરી માં !

યૂં તો મેંને હમેશા તુમસે મોહબ્બત કી હૈ લેકિન ઈસ કદર અઝીમ મોહબ્બત કે તેહ તક મેરી રિસાઈ એસી કમી નહીં હો સકી જિતની આજ હુવી હૈ. કયા યે તઅજ્જબ ખેર અમ્ર નહીં કે યે શુઉર મેરે અંદર પૈદા હુવા હૈ. ઓર ઈતને દિન જબ તક મેં તુમ્હારી આગોશ મેં રહી જેસે એક બચ્ચી રહેતી હૈ, મુજે ઈસ કા એહસાસ તક ના હુવા.

મેં યે દેખતી થી કે તુમ મુજસે કિતની મોહબ્બત કરતી હો, મુજ પર કિતની તવજ્જોહ કરતી હો. ઉસ વકત જબ મેં નૌઝાઈદા..... થી, ફિર નન્હી મુન્ની બચ્ચી..... થી, ફિર એક નૌખેઝ લળકી..... હુવી. ઉન તમામ દિનોં બિલખુસૂસ બચપન ઓર જવાની..... મેંને તુમ્હારી શફકત, મોહબ્બત વ તવજ્જોહ કો બખૂબી મહેસૂસ કિયા!

ફિર બિલ આખિર વો વકત આયા જબ મેં દુલ્હન

બની ઔર એક નઈ દુનિયા બસાને કે લાઈક હુવી, ઔસી દુનિયા જો ઉસ કે માં બાપ, ઔર ઉસ કે અપને ખાનદાન સે નિરાલી દુનિયા થી. મૈં જબ અપને ભાઈયોં પર તુમ્હારી નવાજિશેં ઔર ઈનાયતેં દેખા કરતી, તો દમ બખુદ રેહ જાતી થી, મૈં હેરાન થી, કે આખિર યે ઔસી કૌનસી જાત હે, ઈસ કે અંદર કૌન સા ઈન્સાન છુપા હુવા હે જો અપની જિંદગી હમ પર નિછાવર કર રહી હે, હમારે સુખ, ચૈન ઔર રાહત કે લિએ અપને ચૈન કો કુર્બાન કિએ હુવે હે. લેકિન યે કૌન હે જિસે મૈં માં કે શીરી નામ સે પુકારતી હું.

યે કિસ ખાક કી પુતલી હે, કૌન સી કાન સે નિકલી હે? યે કેસા દિલ હે જો સિર્ફ નરમી ઔર મોહબ્બત કી બોલી જાનતા હે ઔર અપને બચ્ચોં કો, છોટી મોટી દુનિયા કો ઈસી મોહબ્બત કે બોલ સે આબાદ કિએ હે.

લેકિન મેરી અચ્છી અમ્મી!

મેરી નૌમૌલૂદ બચ્ચી કી પહેલી ચીખ ને મુજ પર ઈસ રાજ કો આશકાર કર દિયા, ઉસકી માસૂમ કલાકારિયોં ને મુજે સબ કુછ સિખા દિયા ઔર જિસ વકત વો મેરી આગોશ મેં આઈ, ઉસકે મહેકતે હુવે ગર્મ આંસુઓં મેં મૈંને સબ કુછ પા લિયા, મુજે એક એક હર ઔસે સવાલ કા જવાબ મિલ ગયા જિસ ને મુજે એક મુદત સે હેરાન કર રખા થા, આજ મેં યશમે તસવ્વુર સે તુમ્હારે વજીહ ચહેરે કો તક રહી હું, તુમ્હારી આંખોં મેં જાંક રહી હું, તુમ્હારી નવાજિશ આજ ભી ઈસ તરહ જારી હે, તુમ આજ ભી મુજ પર વૈસી હી નિસાર હો, ઈસકી ઝર્મ બરાબર તુમ્હેં પરવાહ નહીં કે અપને કિસી એહસાન કા કોઈ બદલા તુમ મુજ સે તલબ કરો! અપને બચ્ચોં કે લિએ તુમને જો કુછ કિયા, ઉસકા સિલા ચાહો..... મેરી અમ્મી..... આજ મૈંને જાના કે માં હોને કા મતલબ કયા

હે? આજ મੈં ભી એક નન્દી મુન્ની બચ્ચી કી માં હું. ઉસ કે અંદર અપને સાથ સાથ મੈં તુમ્હારી જલક ભી દેખતી હું. મેરી અપની જિંદગી કા પૂરા નકશા, જબ સે મੈં ઈસ દુનિયા મેં આઈ, ફિર પલી બઢી, જવાન હુવી, મેરી શાદી હુવી, ફિર ખુદા ને મુજે સાહેબે ઔલાદ બનાયા ઔર એક છોટી સી જાન કો મેરી આગોશ મેં ડાલા યે પૂરા નકશા મੈં ઉસ કે અંદર દેખ રહી હું.

અમ્મી ઝયગી કી ઘણિયાં ઈન્તેહાઈ અઝિયતનાક થી! મૈંને બેહદ ઔર તાદેર અઝિયત ઉઠાઈ, ઉસ ઘણી..... જો હર માં પર આતી હૈ, મૈં ચાહતી થી કે તુમ મેરે નઝદીક હોતી, ફિર મૈંને ઝયગી કી તકલીફ કો ભુલા દિયા ઔર ઉસ કી અઝિયત કો ફરામોશ કર દિયા, અબ મુજે કુછ યાદ નહીં.

હાં એક નન્દા સા ઘળકને વાલા દિલ મુજે યાદ હૈ જો મેરી નઈ દુનિયાં કો આબાદ કિએ હુવે હૈ. જબ મૈં હસ્પતાલ મેં થી, મૈં અપને નૌઝાઈદા બચ્ચે કો દેખ રહી થી જિસે નર્સ અપને હાથોં પર ઉઠાએ મેરે પલંગ પર મેરે પહેલૂ મેં સુલાને કે લિએ આ રહી થી, મૈંને એક બચ્ચી કો દેર તક દેખા, ઈસ છોટી સી મખ્લૂક કો મુદતોં તક કી જિસે કામિલ નવ માહ તક મૈં અપને પેટ મેં લિએ લિએ ફિરી, અપને ખૂને દિલ સે ઉસ કી પરવરિશ કી, મૈં ઉસ કે સાથ સાથ જી રહી થી, ખાના હિસાબ સે ખાતી થી, મુકર્રરા વક્ત તક સોતી થી, બળે હિસાબ સે હરકત વ અમલ કરતી થી, જૈસા દુનિયા કા સબ સે કીમતી ખઝાને મૈં ઉઠાએ હુવે હું.

મેરી અમ્મી! અબ વહી મેરી કુલ કાયનાત હૈ. વહી મેરી જિંદગી હૈ..... મેરી જાન ઔર મેરા કુલ સરમાયા..... હૈ મેરી નન્દી મુન્ની સી કલી..... મેરી

બચ્ચી..... જિંદગી ભી કિતની હસીન હે એસી જિંદગી જો લોટ કર ફિર આ રહી હો.

અમ્મી! મੈ તુમહારા ગર્મજોશી સે તાદેર બોસા લેતી હું ઔર તુમહારી છોટી સી નવાસી કા બોસા લેતે હુવે અપને સાથ તુમહે ભી શરીક પાતી હું.

તુમહારી બેટી

(અલ-અરબી સે માખૂઝ મઝમૂન નિગારે મુનીર નસીફ અદદ ૯૪-૦૧ માર્ચ ૧૯૭૫)

ગૌર કીજિયે! કૌન સા જુમલા આપ કે દિલ મેં ઘર કર ગયા ઔર આપ ને અપની કુવ્વતે ઈરાદી સે ફેસ્લા કર લિયા કે મੈ કભી ભી કેસે ભી હાલાત મેં અપની સાસ કી શિકાયત શૌહર કો નહીં કરુંગી, શૌહર કી માં મેરી માં હે, ઉસ ને મુજે માર ભી દિયા, ડાંટ દિયા, ઝલીલ કર દિયા, તાના દિયા, મેરે ખાનદાન કો ભલા બુરા કંહા, જો કુછ ભી હુવા ખૈર અખીર માં હે, અખીર માં, અખીર માં હે.

આહ! કિસ કી માં ! મેરે સર કે તાજ કી માં, મેરે દોસ્ત કી માં, મેરે રફીકે હયાત કી માં, જિસ ને મુદત તક મેરે શૌહર કો પેટ મેં ઉઠાયા, અપની ગિઝા સે પરવાન ચઢાયા, ફિર જબ ઉસ છોટી સી જાન ને દુનિયા મેં કદમ રખા તો ઉસ ને ઉસ કી પરવરિશ કી, રાતોં કો ઉસ કે લિએ જાગતી રહી, અપની જિંદગી કી ડોર કો ઉસ કે સાથ બાંધે રખા, તરહ તરહ કી ઘાટિયાં આઈ. હર તરહ કા બોજ બરદાશત કિયા ઔર ખુશી ખુશી સબ કુછ સહેતી રહી, કયા મੈ ઉન સબ કુરબાનિયોં કો ભૂલ કર એક ડાંટ પર માં ઔર બેટે મેં ઝગળા કરા દૂં.

અય રબ્બલ આલમીન! મેરી કિસ્મત કા વો બુરા દિન મુજે ના દિખા ઔર કિસી મેરી મુસલમાન બહેન કો એસા દિન ના દિખા કે વો માં ઔર બેટે મેં ઝગળા

કરવાએ, ક્યા કોઈ અપની ઔલાદ કી જિંદ વ જોહદ, ઉસ કી જફા કશી, ઉસ કે ઘુલને ઔર પિઘલને કે બોલ કો ભૂલ સકતા હે. કુઆને પાક માં કી જિંદગી કા નાશુક તરીન ઔર અહેમ તરીન ઘણી કો યાદ દિલાતા હે.

કે ઈસ મુકદ્દસ ઝાત ને અપના તન મન ઘન, ઔર સબ કુછ ઉસ પર નિઘજવર કર દિયા ઈસ લિએ બહુ કો ચાહિયે કે માં કી ઉસ ઘણી કો અપને સામને રખે ઔર ઉસી આંખ સે અપની સાસ કો દેખે. માં બાપ કી નાફરમાની, ઉન સે બે તકલ્લુફી, ઉન સે સખ્ત લહેજા મેં બાત ચીત, ઉન કો ગુસ્સા કરના યા ડાંટના, ખુસૂસન બીવી કા સાથ દે કર ઉન કો તકલીફ દેના, ઉન કે એહસાન કો ભુલા દેના કબીરા ગુનાહોં મેં સે હૈ, કિસી તરહ ભી મુસલમાન બીવી કે લિએ મુનાસિબ નહીં કે સાસ કે થોળે સે ઝુલ્મ કી વજા સે માં ઔર બેટે મેં ઝગળા કરવાઈ, કભી નહીં, કભી નહીં.

દુનિયા ચંદ રોઝા જિંદગી કા નામ હૈ, રાત કે બાદ દિન કા આના ઝરૂરી હૈ, ઈસી તરહ આજ સખ્ત હાલાત હૈ કલ ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા અચ્છે હો જાએંગે. લોગ સાલ્હા સાલ જેલોં મેં તકલીફોં કે સાથ જિંદગી ગુઝાર લેતે હૈ તો ક્યા હો ગયા મૈં ભી સાસ કે સાથ ગુઝારા કર લૂંગી.

હાં અગર સાસ સે અલગ રહેતી હૈ તો ઝરૂર કોશિશ કરે કે કુછ ના કુછ રોઝાના ખાને પીને કી ચીઝેં ભેજેં. ફોન પર રોઝાના ખૈરિયત માલૂમ કરે, બચ્ચોં કો દાદી અમ્માં સે ફોન પર બાત કરવાએ, દાદી પોતે પોતિયોં સે બાત કરને મેં ખુશી મહેસૂસ કરતી હૈ, યે તો કમ કિસ્મતી સે હમારે હિંદ વ પાક મેં હિંદુઓં કે સાથ રહેને કી વજા સે નનદ ઔર દેવરાની જેઠાની ને મિલ કર સાસ

કો વાસ્તા વ ઝરિયા બના કર નઈ આને વાલી બહુ પર ઈતના સુલ્મ ક્રિયા કે નઈ નસલ કે બચ્ચો કે દિમાગ મેં દાદી ઔર ફૂફી કા તસવ્વુર એક જાલિમ મખ્લૂક કી શકલ મેં આતા હૈ ઉસ કે બિલ મુકાબિલ નાની ઔર ખાલા કો અપના સબ કુછ સમજતે હૈ. ઉન સે બે ખૌફ વ ખતર મિલતે હૈ, ઉન કે આગોશ મેં બૈઠતે હૈ.

ઔર દાદી..... ફૂફી....., ચચી..... સે ડરતે રહેતે હૈ. ઉન કો ઈન્સાનિયત સે બાહર કોઈ નઈ મખ્લૂક સમજતે હૈ, જિનકા કામ હી ઝગળે ઔર ફસાદાત કરવાના હોતા હૈ. હાલાંકે ઈસ મેં દાદી કા કુસૂર બહોત હી કમ હોતા હૈ. જેઠાની ઔર નનદ ઈસ મેં વકીલે આઝમ કા કામ કરતી હૈ, અલ્લાહ હી એસી ફસાદી જેઠાની ઔર નનદ કો હિદાયત અતા ફરમાએ ઔર આપ કી ભી એસી જેઠાની ઔર નનદ બનને સે હિકાજત ફરમાએ, આપ ઝરૂર કિસી કી બહુ હૈ લેકિન આપ અપની વાલેદા કે ઘર મેં નનદ ભી હૈ, કહીં વહાં નનદ કા કિરદાર અદા કરતે હુવે આપ યહી નનદ તો નહીં બન રહી હૈ.....?

લેહાઝા અભી સે તૌબા કર લીજિયે! જિસ દિન કોઈ કામ નહીં આએગા, બહુ ઔર ભાભી કો સતાને સે અપની નેકિયાં ઉન કો દે દેની હોંગી, ફિર ઉન કે ગુનાહ આપ પર મુસલ્લત કર દિએ જાએગે. ઈસ લિએ હમારી રાય કે મુવાફિક સાસ કે સાથ તો બહુ કા ગુઝારા હો સકતા હૈ લેકિન દેવરાની જેઠાની કે સાથ યા ફસાદી નનદ કે સાથ દીન ભી બરબાદ હોતા હૈ ઔર દુનિયા ભી ઔર આને વાલી નઈ નસલ ભી તબાહ વ બરબાદ હો જાતી હૈ, નનદ કા એક બોલ પાએ અમ્મી..... આપ તો કુછ બોલતી નહીં હો ભાભી ને તો ભાઈ કો ખરીદ લિયા હૈ, ભાઈ તો હમારે હાથ સે ગએ..... અમ્મી આપ ઈતના

ભી નહીં બોલ સકતી. જેઠાની ઔર નનદ કા યે ફસાદી બોલ માં..... ઔર બેટે મેં, બીવી..... ઔર શૌહર મેં, બાપ ઔર ઈકલૌતે બેટે મેં ફસાદ પૈદા કર દેતા હૈ. અલ્લાહ તઆલા મુસલમાનો કે ઘરોં પર અપની રહેમતે નાજિલ ફરમાએ ઔર હર ઘર મેં ઈતેફાક વ મોહબબત અતા ફરમાએ આમીન!

## સારે ફસાદાત સે બચને કી જીજ્ઞાસ

યાદ રખિયે! મિયાં બીવી કા આપસ મેં જોજી અલ્લાહ તઆલા કી નિશાનિયોં મેં સે એક નિશાની હૈ. શૌહર તમામ લોગોં મેં સબ સે ઝિયાદા કરીબ અપની બીવી સે હોતા હૈ.

ઈસી તરહ બીવી તમામ લોગોં મેં સબ સે ઝિયાદા કરીબ અપને શૌહર સે હોતી હૈ.

અબ અગર ઈસ તઅલ્લુક કે દરમિયાન દૂસરે ભી દાખિલ હો જાએંગે તો કભી ભલાઈ કી તરફ રહેબરી નહીં હો સકતી.

અકસર જગહોં પર મિયાં બીવી મેં ઝગળે, નફરતે, અદાવતે, ગિલે શિકવે, અપને અપને રિશ્તાદારોં કી તરફ સે હુવે હૈ. કભી શૌહર કે રિશ્તાદારોં સે શૈતાન યે કામ લેતા હૈ. કભી બીવી કે રિશ્તાદારોં સે શૈતાન અપને હર્બે મેં કામચાબ હો જાતા હૈ.

લેહાઝા મિયાં બીવી દોનોં કો ચાહિયે..... ઔર ખુસૂસન બીવિયોં કો ચાહિયે કે કભી સાસ વ નનદ કી શિજાયાત શૌહર કો ના કરે ઔર અપની વાલેદા કો કભી ભી ઘર કે હાલાત ના બતાએ, હમેશા ઉન પર અચ્છાઈયાં હી ખોલે, ઈલ્લા યે કે અબ શૌહર કે સાથ નિભાને મેં આખેરત બિગળ રહી હૈ ઔર દીન કા નુકસાન હો રહા

હે. અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસ કી નારાઝગી મોલ લેની પળ રહી હે. ઉસ કો દીનદાર બનાને કી ભરપૂર કોશિશ કરને કે બાવજૂદ ના ખુદ દીન પર આતા હે ના ખુદ બીવી કો પૂરે દીન પર ચલને કી ઈજાઝત દેતા હે, તો અહેલે હક ઉલમા સે પૂછ કર જુદાઈ ઈખ્તિયાર કર લે.

બહરહાલ! ઈસ નસીહત કો ખૂબ યાદ રખના..... કે ઘર કી કોઈ બાત અપની સગી વાલેદા ઓર છોટી બહેનો કો ભી મત બતાના કે ઈસ સે આપ હી કા નુકસાન હે, હુઝૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હે કે,

જો મુસલમાન કિસી મુસલમાન કી પરદા પોશી કરતા હે અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂ ક્યામત કે દિન ઉસ કી પરદા પોશી ફરમાએગા.

જો શખ્સ કિસી મુસલમાન કી પરદા દરી કરતા હે અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂ ઉસ કી પરદા દરી ફરમાતા હે હતા કે ઘર બેઠે ઉસકો રુસ્વા કર દેતા હે (ફઝાઈલે આમાલ ૬૧૯)

ઈસી તરહ નબી કરીમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હે કે બદ તરીન સૂદ મુસલમાન કી આબરૂ રેઝી હે.

લેહાઝા એક મુસલમાન બીવી કે લિએ મુનાસિબ નહીં કે અપને સુસરાલ કે ઘર કા છોટા સા છોટા ઓબ ભી અપની વાલેદા કો બતાએ યા અપને રિશ્તાદારો કો બતલાએ, ઈસી તરહ યે..... કે મેરે શૌહર ને ઈસ તરહ ક્રિયા..... મેરી સાસ ને ઈસ તરહ ક્રિયા..... મેરી નનદ ને ઈસ તરહ ક્રિયા..... ઉન કે ઘર મે ખાને કા યે ..... હાલ હે ઉન કે અખ્લાક..... ઉનકી સફાઈ..... વગૈરા કા યે હાલ હે વગૈરા



વગૈર!.....

ઈન સબ સે મુસલમાન ઔરત કો બચના ચાહિયે વરના સાલ્હા સાલ કી ઈબાદત રાઈગાં હો જાતી હૈ ઔર ઉન લોગોં કી જિનકી ગીબત કી યા જિન પર ગલત ઈલ્જામ લગાયે ઉનકે ગુનાહ ઈસ ઔરત પર ડાલે જાએંગે

સમજદાર બીવી કો ચાહિયે કે જબ શૌહર કો ગુસ્સા આએ તો ખામોશી સે કિસી બહાને સે દૂસરે કામ મેં મશગૂલ હો જાએ. શૌહર ડાંટ રહા હો, ગુસ્સા હો રહા હો તો બજાય ઈસ કે કે જવાબ દે ઔર લખાઈ કી આગ ઝિયાદા ભળક જાએ ઈસ તરહ કેહ દે કે મૈં અભી આ રહી હું, ચૂલ્હે પર કોઈ ચીઝ રખી હુવી હૈ ઉસ કો દેખ લૂં. બચ્ચા સોયા હુવા હૈ ઉસ કો દેખ લૂં ..... વગૈરા.....

વગૈરા..... કિસી બહાને સે ખુદ ભી ઉસ મજલિસ સે અલાહેદા હો જાએ ઔર કોશિશ કરે શૌહર કો ભી ઉસ મજલિસ સે અલાહેદા કર દે. ઈસ મેં બહોત ફાયદે ઔર બહોત હી હિકમતેં હૈં, ઔર કયૂં ના હોં કે સુન્નત ભી યહી હૈ. હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી હર સુન્નત ઉમ્મત કે લિએ સબબે રહેમત હૈ, સબબે બરકત હૈ, સબબે ઉલ્ફત હૈ, સબબે ઈત્તેફાક હૈ.

આજ હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી સુન્નતેં છૂટ જાને કી વજા હી સે યે હમ પર નાઈતેફાકી કા અઝાબ છાયા હુવા હૈ, અલ્લાહ તઆલા હમેં હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી એક એક સુન્નત પર અમલ કરને વાલા ઔર ઈસ કો દુનિયા પર ફેલાને વાલા બનાએ આમીન!

બુખારી વ મુસ્લિમ મેં સહેલ બિન સઅદુસ્સાઅદી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ફાતેમા રદિયલ્લાહુ તઆલા

અન્હા કે ઘર તશરીફ લાએ તો હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કો ના પાયા તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને પૂછા,

این ابن عمک؟ તુમ્હારે ચચા કે બેટે કહાં હૈં?

તો જ્ઞાતેમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને જવાબ દિયા હમ દોનોં કે દરમિયાન કુછ બાત હો ગઈ જિસ સે ઉન કો ગુસ્સા આ ગયા ઔર વો બાહર નિકલા ગએ.

તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને કિસી આદમી સે કહા انظر این هو؟ દેખો અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કહાં હૈં ?

તો ઉન્હોં ને કહા વો મસ્જિદ મેં લેટે હુવે હૈં, તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ તશરીફ લાએ, ઉસી હાલત મેં હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ લેટે હુવે થે ઔર ઉન કે કંઘે સે ચાદર હટી હુવી થી તો વહાં મિટ્ટી લગ ગઈ તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને કહા

قم يا ابا تراب، قم يا ابا تراب ખળે હો જાઓ અય અબુ તુરાબ, ખળે હો જાઓ અય અબુ તુરાબ. સહલ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કહેતે હૈં ઉસ કે બાદ હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે નઝદીક ઈસ સે ઝિયાદા પ્યારા ઔર કોઈ નહીં થા. (મુસ્લિમ)

ઈસમેં એક ઔર બાત યે માલૂમ હુવી કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈસ તરહ દામાદ કે લિએ પહેલ કરના લગકી વાલોં કે લિએ ઈબરત ઔર નસીહત કા બાઈસ હે. જખ્કે આજ લગકી વાલે અપની બેટી કો ઘર લે જા કર બિઠા લેતે હૈં તાકે શૌહર ખુદ ચલ કર આએ, ખુશામદ દર આમદ કરે ઔર ઉન સે અપની બીવી કી ભીક માંગે.

ઈસી તરહ ઈસ વાકેઆ સે માલૂમ હુવા કે શૌહર

કો જબ ગુસ્સા આ જાએ તો ફૌરન ઉસકો ઉસ કમરા સે બાહર કહીં ચલા જાના ચાહિયે જૈસે હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કો જબ ફાતેમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા પર ગુસ્સા આયા તો વો બાહર ચલે ગએ ઔર મસ્જિદ મેં જા કર લેટ ગએ ઈસ સે ગુસ્સા કે જઝબાત ઠીં હો ગએ. ચૂંકે ગુસ્સા મેં ખૂન ખોલ જાતા હે, આદમી કો પતા નહીં ચલતા ઈસ વકત મેં કયા કર રહા હું, લેહાઝા જબ આપ ઉસ જગા સે હટ જાએંગે તો તમામ આઝા ઔર દિલ વ દિમાગ ખૂન કી શિરયાન કો સુકૂન હો જાએગા.

જિસ સે શૈતાન કો ગલત ફાયદા ઉઠાને કા મોકા નહીં મિલેગા.

લેહાઝા ઈસ વાકેઆ સે હમેં ત્રીન બાતેં માલૂમ હુવી હેં.

(૧) ગુસ્સા કી હાલત મેં મિયાં બીવી ફૌરન એક દૂસરે સે જૂદા હોને કી કોશિશ કરેં.

(૨) મિયાં બીવી અપને ઝગળે કી સારી તફસીલ અપને રિશ્તાદારોં વ અઝીઝોં કો ના બતલાએં ઔર એક દૂસરે કી છોટી છોટી બુરાઈયોં કો પહાળ કે બરાબર બળી બુરાઈયાં બના કર પેશ ના કરેં. ઘર કા ઝગળા ઘર હી મેં મુખ્તલિફ તદબીરોં ઔર દુઆઓં કે ઝરિયા ચુકાને કી કોશિશ કરેં. જિસ કે ઝરિયા ઘર કી ઈસ્લાહ ઘર કે અંદર હી હો જાએ.

(૩) સુલેહ કરાને વાલા કોશિશ કરે ઉન કા ઝહેન ઝગળે કી બાતોં સે હટા કર એસી બાત કી તરફ મુતવજ્જે કરે જો ઉસકો ખુશ કર દે. જૈસે હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે યૂં મુખાતિબ હુવે

अय अणु قم يا ابا تراب، قم يا ابا تراب

તુરાબ ઉઠો, અય અબુ તુરાબ ઉઠો.

ઈસી તરહ જબ હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને બીવિયો કી બાઝ ઝિયાદતિયો પર કસમ ખા લી થી કે એક મહીના તક ઉન કે પાસ નહીં જાઉંગા તો હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને દિલ બસ્તગી કે તૌર પર અર્ઝ કિયા:

યા રસૂલલ્લાહ હમ કુરૈશી લોગ ઔરતો પર ગાલિબ રહેતે થે, મગર જબ મહીના આએ તો દેખા કે અન્સાર કી ઔરતેં મદોં પર ગાલિબ હૈ, ઉન કો દેખ કર કુરૈશ કી ઔરતેં ભી ઈસ સે મુતાસ્સિર હો ગઈ. ઈસકે બાદ હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કહેતે હૈ મૈને એક આધ બાત કી જિસસે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે ચહેરએ અન્વર પર તબસ્સુમ કે આસાર ઝાહિર હુવે.

લેહાઝા હર સુલહ કરને વાલે શખ્સ કે લિએ ઈન દોનોં કિસ્સોં મેં નમૂના હૈ કે સુલહ કરાને વાલા— યા કરાને વાલી— ખુશ અસ્લૂબી સે પહેલે એસી બાતેં કરેં જિસ સે શૌહર કા ગમ ગલત હો જાએ, ઔર ગુસ્સા કમ હો જાએ, ઉસ કા ધ્યાન કિસી ઔર તરફ ચલા જાએ, કિસી તરહ વો મુસ્કુરા દે. ફિર બાત શુરૂ કરે ઈસ બુનિયાદ પર કે.....

જો હો ગયા ઉસ કો ભૂલ જાઓ

આઈદા ખયાલ રખના, અબ

નએ હૌસ્લે નએ વલ્વલે, નએ અઝમ કે સાથ અપને આજ ઔર કલ કો ખુશગવાર બનાને કે લિએ નઈ ઝિંદગી શુરૂ કરો.....

## બીવી અપની સોચ મેં મુસ્તકિલ મિઝાજ હોને કી કોશિશ કરે

બહોત સી દુલ્હને અપની સોચ વ ફિક્ક સે કોઈ કામ નહીં કરતી, બલ્કે હર વક્ત છોટી સી બચ્ચી કી તરહ હર બાત મેં અપની વાલેદા યા બહેનોં ઓર સહેલિયોં કી તરફ રૂજૂ કરતી હૈં.

યહાં તક કે અપની ઓર શૌહર કી જિંદગી કે દરમિયાન કે બહોત સે ઉમૂર મેં ભી અપના ઈખ્તિયાર નહીં રખતી બલ્કે વાલેદા સે પૂછ પૂછ કર અમલ કરતી રહેતી હૈં.

તજરુબાકાર દીનદાર વાલેદા સે પૂછ કર ચલના બળી અચ્છી બાત હૈ લેકિન અકસર અવકાત વાલેદા મોહતરમા કે સામને ઘર કી ઓર શૌહર કે મિઝાજ કી પૂરી નવચ્ચત સામને નહીં હોતી જિસ સે વો એસા મશ્વેરા દે દિયા કરતી હૈ જો દોનોં કો નુકસાન પહોંચાને કા સબબ હોતા હૈ, ઈસ લિએ કે હર શૌહર કી યે ચાહત હોતી હૈ બીવી મેરી શરીકે હયાત હૈ હમ દોનોં એક દૂસરે કે લિએ જિંદગી કી ચક્કી કે દો પાટ હૈં, અબ ઈસ મેં હમારા કોઈ શરીક ન હો, બીવી કે અઝીઝ સે અઝીઝ તરીન રિશ્તાદાર કો ભી અપના હિસ્સાદાર દેખના ગવારા નહીં કરતા, ખ્વાહ વો ઉસકા ખૂન વ ગોશ્ત કા રિશ્તા હી કયૂં ના હો,

લેહાઝા સમજદાર બીવી કો ચાહિયે, અલ્લાહ સે દુઆ માંગ કર હર મૌકા પર એસા કદમ ઉઠાએ ઓર એસા ફેસ્લા કરે જો દોનોં કી દુનિયા વ આખેરત દોનોં બનાએ, એસા ના હો કે હર કામ મેં વાલેદા વ ખાલાઓં કી રાએ કી મોહતાજ હો.

બલ્કે અપની સોચ વ ફિક્ક વ સુલૂક, મેં મુસ્તકિલ

મિઝાજ બનને કી કોશિશ કરે.

## બીવી શૌહર કે સામને અપને ઘર વાલોં કે રાઝ ના ખોલે

ઈસ મેં કોઈ શક નહીં કે રાઝ કી ખાતે ઉસ વકત તક રાઝ મેં રહેતી હૈં કે જબ તક ઉન કો રાઝ મેં રખા જાએ. ઈસ લિએ હર ઘર મેં કુછ ખાતે એસી હો જાતી હૈં જો માં બાપ ના ભી બતાએ તબ ભી ઔલાદ કો ખબર હો જાતી હૈ. તો ઔલાદ કો ચાહિયે કે ઉન કી શાદી હો જાને કે બાદ વો શૌહર હો તો બીવી કો, બીવી હો તો શૌહર કો, અપને વાલેદૈન કી, અપને ભાઈ બહેનોં કી, અપની ફૂફી ખાલાઓં કી ખાતે ના બતાએ.

એક તો ઈસ મેં અપને વાલેદૈન કે સાથ બહોત હી બળી ખયાનત હૈ, જિન્હોં ને ઈતને એહસાનાત કિએ. ૨૦ સાલ તક પાલા પોસા પરવાન ચઢાયા, અબ ૨૦ દિન હુવે જિસ શૌહર કે પાસ ગએ ઉસ સે વાલેદૈન કે ઘર કી સારી પુરાની ખાતે ખયાન કર દીં ઔર ઈસ તરહ ખયાનત કરને સે અલ્લાહ તઆલા નારાઝ હો જાતે હૈં, ઈસ સિલસિલે મેં અહાદીસ મેં બહોત સી વઈદે વારિદ હૈં.

દૂસરી બુરાઈ ઈસમેં યે હૈ કે જઝબાત, એહસાસાત, ખયાલાત બદલને મેં દેર નહીં લગતી, ઈન્સાન કા હર સાંસ ઉસકે અંદર નએ ખયાલ કો લાતા હૈ, કલ્બ કો ઈસી લિએ કલ્બ કહેતે હૈં કે વો બદલતા રહેતા હૈ.

અલ્લાહ આપ કી ઔર સબ મુસલમાન બહેનોં કી હિકાઝત ફરમાએ. અગર યે શૌહર ઉસ ઔરત સે બદ દિલ હો ગયા, કિસી ભી વજા સે આપસ મેં ના બની,

બીવી ખુદ હી અલાહેદા હો ગઈ તો જો રાજ આપ ને બતા દિએ હૈં ઉન કા વો નાદાન શૌહર ઔર ઉસ કા ખાનદાન આવમ ભર મેં ઢિંડોરા પીટેગા, જિસ સે આપ કી આપ કે વાલેદૈન કી બદનામી હોગી. આપકે ભાઈ બહેન મુઆશરા મેં ઝલીલ હોંગે. બળોં ને ઈસી લિએ મિસાલ દી હૈ કે હોટોં નિકલી કોઠોં ચઢી, યાની બસ એક દફા બાત પરાઈ હોને કી દેર હૈ ફિર કહાં સે કહાં પહોંચતી હૈ,

તીસરી બુરાઈ યે હૈ કે આપ ને અપને વાલેદૈન કા રાજ ફાશ કિયા ફિર કભી આપ સે કોઈ ગલ્તી હો ગઈ તો શૌહર આપ કો ભી ઈસી તરહ તાના દેગા.

આપ અપને ઘર કા રાજ ખોલ કર ઉસકો હરબે સિખા રહી હૈં જિનસે વો હમેશા આપકો ઝલીલ કરતા રહેગા.

યાદ રખિયે! જો રાજ આપ કે બત્તીસ દાંતોં મેં છુપ નહીં સકા વો શૌહર કે પાસ પહોંચ કર ચૌસઠ દાંતોં મેં કેસે મહેફૂઝ રહેગા.

ફિર શૌહર કી તબીઅત ભી અગર ઔરતોં કી તબીઅત કે મુશાબા હૈ તો વો..... વાલેદા ઔર બહેનોં કો બતલાએગા, ફિર શૌહર કી વાલેદા અપની બેટી કી સાસ કો બતલાએગી ઔર યૂં કહેગી.

દેખ સિફ તેરે કો કહેતી હું

કિસી ઔર કો મત કહેના, ફલાની જો હૈ ના.....  
ઉસ કે સાથ..... યે યે..... હુવા

ફિર વો દૂસરી કો ઈસી તરહ કહેગી, દેખ સિફ તેરે કો કહેતી હું કિસી ઔર કો..... બિલ્કુલ મત કહેના.

ઈસી તરહ શૌહર કા કહીં કંપની કી તરફસે એક હફ્તા કે લિએ કિસી મુલ્ક મેં સફર તય હુવા, શૌહર ને બીવી સે કહા મૈં એક હફ્તા કે લિએ..... મુલ્ક જાઉંગા,

तुम मेरा बेग तैयार कर देना. बीवी साहेबा ने झीरन छोटी बहेन को झोन किया के भाविह के अब्बु अक डक़ता के लिअे ऑस्ट्रेलिया जा रहे हैं तो मैं वालेदा के घर दो दिन रहेने जाउंगी तुम भी आ जाना. बहेन ने अपने शौहर से ईजाज़त मांगी के दो दिन के लिअे जाऊं क्यूंके बहेनोई ऑस्ट्रेलिया जा रहे हैं. अब दोनों डम जुल्फों में मुलाकात हुई तो उसने कहा भाई साहब..... कब ऑस्ट्रेलिया जाने का ईरादा है.

ईस सवाल पर शौहर पानी पानी हो जाता है के ये जबर ईतनी दूर कैसे पहुँच गइ, मैं तो सबसे अपना राज ईतना छुपा कर रखता हूँ के मेरी दाढ़ी के बाल को भी पता चल जाये तो मैं उस बाल को भी निकाल देता हूँ. मेरे राजों की तो मेरे साया को भी जबर नहीं पणती.

शौहर ने आ कर बीवी साहेबा की जबर ली..... बीवी ने रात को दोबारा बहेन को झोन किया अरे पगली! तुमने अपने शौहर को बता दिया और तुम्हारे शौहर ने भाविह के अब्बु को केड दिया. देखो मेरे घर में कितना बणा जगणा हुवा.

अब ये बहेन अपने शौहर पर दोबारा नाराज हुवी के आपको उनको बताने की क्या ज़रूरत थी..... आपको पता नहीं वो..... किस तबीअत के आदमी हैं. दिन भर उन के घर में लणाई रही.

अब ये बेयारा सादा शौहर दोबारा उन के पास भाड़ी मांगने गया के भाई मेरे मुँह से गल्ती से निकल गया, अब ईन्शा अल्लाहु तआला ऐसा नहीं होगा.

अब शौहर पर क्या..... क्या..... गुजरेगी? वो अपनी उँगलियों को दांतों में दबा कर अपने रब से अपने गुनाहों की भाड़ी ही याहेगा के या अल्लाह मेरे



નસીબ મેં કેસી બીવી આઈ.

એસી હી બીવી કે લિએ એક અરબ શાઈર ને તીન અશ્આર મેં અપની હસરતે ગમ કી તરજૂમાની હી નહીં બલ્કે હકીકત બયાન કી હે.

تنحى فاجلسى منى بعيدا اراح الله منك العالمينا  
اغربالا اذا استودعت سرا وكانونا على المتحدئينا  
حياتك ما علمت حياة سوء وموتك قد يسر الصالحينا

(૧) તુમ મેરે સામને સે હટ જા, ઔર મુજ સે દૂર હો કર બેઠો અલ્લાહ તુમ સે આલમ વાલોં કો રાહત દે.

(૨) કયા તુમ આટે કી છનની કી તરહ હો કે જબ કોઈ ભી રાઝ બતાયા જાએ તો ઉસ કો ફીરન છાન કર કિસી ઔર કો બતા દેતી હો યા ઉસ અખબારી રિપોર્ટર કી તરહ હો જો વાકેઆત કા પતા લગાએ, ઈસ લિએ લગાએ ઉન કો દૂસરી જગા નકલ કરે ઔર ગપ શપ કરને વાલોં કે લિએ મજલિસ લગે.

(૩) તુમહારી જિંદગી તો મેં સમજતા હું બહોત હી બુરી જિંદગી હે ઔર તુમહારી મૌત સે તો નેક લોગોં કો ખુશી હાસિલ હોગી.

અલ્લાહ તઆલા હર મોમિન મોમિના કો એસી બુરી આદતોં સે બચાએ આમીન. بِرَحْمَةِ اللَّهِ عِندَ اللَّهِ عَلَى مَنْ قَالَ آمِينَ. અલ્લાહ જલ્લ જલાલુહૂ ઉસ શખ્સ પર ભી રહેમ ફરમાએ જો ઈસ દુઆ પર આમીન કહે!

યૂં સમજિયે જો રાઝ આપ કે દો હોટોં મેં બંદ ના હો સકા વો શૌહર કે પાસ પહોંચ કર હોટોં મેં કેસે બંદ હોગા?

ઈસી તરહ એક સચ્ચા વાકેઆ

جريدة القبس العدد ص ٥٦٣ مأخوذ از رسالة الى حواء، للشيخ محمد رشيد العويد

રિસાલા મેં ઈસ તરહ લિખા હે

ડૉક્ટર લાંકસ્ટર ન્યુયાર્ક કી શાદી શુદા જોળોં કે મશ્વેરા કે મરકઝ મેં કામ કરતી થી, હઝારોં શાદી શુદા જોળોં કે મસાઈલ વ મશાકિલ ઉન કે પાસ આતે થે જિસ કા એક વાકેઆ હમ કુછ તરમીમ કે સાથ અપને મૌજૂ કી મુનાસેબત સે પેશ કરતે હૈં. કહેતી હૈં! મેરી નસીહત હે કે મિયાં બીવી અપને સારે રાઝ એક દૂસરે પર ના ખોલે, મેરે પાસ એક જોળા આયા જિસ કી શાદી કો ૧૦ સાલ અચ્છે ભલે ગુઝર ચુકે થે ફિર દોનોં મેં અન બન હો ગઈ યહાં તક કે બાત બહોત આગે બઢ ગઈ.

વજા માલૂમ કી ગઈ કયા હુવા?

કયા હુવા? કેસે હુવા?

એક મરતબા બાતોં બાતોં મેં બીવી ને કહા મૈને અપને વાલેદૈન કી અપની સારી પિછલી જિંદગી ઉન કે સામને રખ દી, કે મેરી વાલેદા બહોત તેઝ થી, મેરે વાલિદ હમેશા વાલેદા સે ડરતે થે ઔર બહોત હી ખયાલ સે ફૂંક ફૂંક કર જિંદગી ગુઝારતે થે. ફિર અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ હમ જવાન હુવે, હમને વાલેદા કો સંભાલ લિયા ઔર અબ વાલિદ સાહબ ભી ખુશ હૈં ઔર વાલેદા ભી, લેકિન મેરે વાલિદ કા કમાલ થા કે મેરી વાલેદા જૈસી ઔરત કે સાથ નિબાહ કર લિયા. સાલ્હા સાલ સબ્ર કે સાથ જિંદગી ગુઝાર દી, ના કોઈ શિકાયત ઝબાન પર આને દી ના પળોસ તક કો ખબર હોને દી.

બસ યે બાત કહેના થા કે અબ જબ કિસી બાત પર ઈખ્તેલાફ હોતા તો મેરે શૌહર અબ હમેશા મુજે તાના દેતે રહેતે હૈં.

કે તુમ પર ભી તુમ્હારી વાલેદા કા અસર હે.

તુમ કયા નિબાહ કરોગી, કભી તુમ્હારી વાલેદા ને

તુમ્હારે વાલિદ કો રોટી પર ચટની લગા કર ચૈન વ સુકૂન  
સે ખાને દી.....

કહાં એસી નાલાઈક કો લે કર મૈને અપને ૧૦  
સાલ કો ઝાએઅ કર દિએ, અગર મુજે પહેલે સે પતા  
હોતા કે તુમ્હારા ખાનદાન એસા હૈ તો કભી ઉસ ઘાટ કા  
પાની ના પીતા.

યાદ રખના! મૈ તુમ્હારે વાલિદ કી તરહ નહીં હો  
સકતા, મુજે અપને વાલિદ કી તરહ બિલકુલ મત સમજના  
વગૈરા..... વગૈરા.....

ઈસી તરહ દકતૂરા કીનિયત જો ઈન્સાની  
સાઈકોલોજી કે ડિપાર્ટમેન્ટ મૈ રેહ ચુકી હૈ કેહતી હૈ.

મિયાં બીવી કો આપસ મૈ મુકમ્મલ સરાહત સે હર  
કિસ્મ કી બાતે એક દૂસરે કો બતા દેના યા અપને  
જઝબાત કા સાફ સાફ ઈઝહાર કર દેના, કે પતા નહીં  
મુજે તો આપ કી બાત સમજ મૈ નહીં આતી, યા મેરે દિલ  
મૈ આપ કે લિએ મોહબ્બત આતી હી નહીં મૈ કયા કરું,  
વગૈરા બિલકુલ મુનાસિબ નહીં. ઈસ કે નુકસાનાત ઈસ કે  
ફવાઈદ સે કઈ ગુના ઝિયાદા હૈ. એક સાલ મૈ ૧૮૪ જોળો  
મૈ રાઝ ખોલ દેને ઔર અપને જઝબાત કા ખુલ્લમ ખુલ્લા  
ઈઝહાર કર દેને કે મૈને નુકસાનાત દેખે હૈ,

લેહાઝા બીવી કો ચાહિયે કે કભી અપના રાઝ ના  
ખોલે ઔર અગર શૌહર ભી કોઈ અપના રાઝ ખોલે તો  
ઉસ કે મુંહ પર હાથ રખ દે કે આપ યે ના બતાઓ. ઈસી  
તરહ અપને બુરે જઝબાત કા ઈઝહાર ના કરે (માખૂઝ  
અઝ રિસાલા ઈલા હવ્વા સફા ૫૭)

મસ્લન પતા નહીં મૈ ઈતની દુઆ કરતી હું હમારે  
દોનો કે દિલો મૈ મોહબ્બત પૈદા હો જાએ લેકિન મોહબ્બત  
નહીં હોતી,

યા આપ કી ગૈર મૌજૂદગી મેં મુજે આપ કી યાદ હી નહીં આતી. વગૈરા વગૈરા

બલ્કે બા તકલ્લુફ મોહબ્બત કા ઈઝહાર કરે.

કે મુજે આપ કે બગૈર તો નીંદ હી નહીં આતી.

આપકો જબ તક દેખ ના લૂ ખાના હઝમ નહીં હોતા.

આપ ચંદ દિનોં કે લિએ સફર પર ગએ થે કુછ ના પૂછો હમ પર કયા બીતે, દિન તો કામ કાજ મેં ગુઝર જાતે લેકિન રાતે.....

કિસી કી રાત સોતે કટે કિસી કી રાત રોતે કટે, હમારી રાત ના સોતે કટે ના રોતે કટે.

વગૈરા..... વગૈરા..... ઈસી તરહ મોહબ્બત કા ઈઝહાર કરે યાહે તકલ્લુફ સે હી હો.

ઈસી તરહ ભાઈ બહેનોં કે ભી રાઝ ના ખોલે. મસ્લન,

મેરે છોટે ભાઈ કા ફલાની જગા રિશ્તા હુવા થા ફિર ટૂટ ગયા, અબ ફલાની જગા હમ કોશિશ કર રહે હૈ..

મેરી છોટી બહેન કે સુસરાલ વાલે એસે..... એસે..... હૈ મેરી બળી ભાભી કા વાલેદા સે ઝગળા

હુવા વો આજ કલ મૈકે મેં બૈઠી હુવી હૈ. મેરા રિશ્તા આપ સે પહેલે મેરી ખાલા કે ફલાં..... સે હુવા થા લેકિન મેરી

બળી બહેન કે સુસરાલ વાલોં ને મના કિયા, વરના હમારે ઘર વાલે તો સબ રાઝી થે, લેકિન મુકદ્દર સે વહાં ના હો

સકા, અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ આપ કે સાથ હો ગયા..... વગૈરા..... વગૈરા.

મુસલમાન બહેનો! એસી બાતેં કભી કિસી કો મત બતાના યાહે દસિયોં સાલ આપકે રિશ્તા કો હો જાએ, ઈન રાઝોં કો અપને સાથ કફન હી મેં લે જાના, કિસી પર મત

ખોલના, કભી ભી મત ખોલના, કહી ભી મત ખોલના, કિસી હાલ મેં કિસી વક્ત ભી નહીં ખોલના, પૂછને પર ભી મત ખોલના, પૂછે બગૈર ભી મત ખોલના, અલ્લાહ તઆલા આપ કી હિફાઝત ફરમાએ ઔર હવ્વા કી બેટી અપને બળોં કી લાજ રખને વાલી, શરીફોં કી લાડલી, અલ્લાહ વાહિદ કી બંદી, રસૂલે બરહક કી બાંદી, આઈશા વ ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા કે ઈશારોં પર નિસાર હો જાને વાલી હર લખકી કી બુરે વક્ત સે હિફાઝત ફરમાએ, કિસી આઝમાઈશ મેં મુખ્તલા ના ફરમાએ, કિસી કી મહેદી સૂખને સે પહેલે ના ઉતરને પાએ, કિસી કી ચૂળિયાં વક્ત સે પહેલે ના ઉતારને કી નૌબત આએ, દીન વ દુનિયા દોનોં કી સઆદતોં સે માલામાલ ફરમાએ, આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

## મિયાં બીવી આપસ કી બાતેં કિસી કો ના બતાએં

હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને સખ્તી સે મના ફરમાયા હૈ કે મિયાં બીવી આપસ કી બાતેં કિસી કો ના બતાએં.

બહોત હી ઝિયાદા બે હયાઈ વ શર્મ કી બાત હૈ કે દુલ્હા પહેલી રાત કી બાત અપને દોસ્તોં કો બતાએ યા દુલ્હન અપની સહેલિયોં કો બતાએ, ઈસ સે બિલ્કુલ બચના ચાહિયે. હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો જબ બતાયા ગયા કે લોગ ઐસા કરતે હૈ તો ફરમાયા

فلا تفعلوا، فأنما ذلك مثل الشيطان لقي شيطانه في طريق فغشيها  
والناس ينظرون.

એસા મત કરો યે તો શૈતાન કી તરહ હુવા જો રાસ્તા મેં કિસી માદા શૈતાન સે મિલ કર ઉસ સે લપટ જાતે હૈં ઓર લોગ ઉન્હે દેખતે રહેતે હૈં.

કુઆન કરીમ કી આયત મેં નેક ઔરતોં કી જો તારીફ કી ગઈ હે,

حافظات للغيب بما حفظ الله.

ઈસકી એક તફસીર યે ભી હે હિફાઝત કરને વાલિયાં હૈં ઉન અસરાં વ રાઝોં કી જો મિયાં બીવી કે દરમિયાન હોતે હૈં યાની ખિલ્લત કી પુરલુત્ફ બાતેં ગૈર કો બતાના હરામ હે. અલ્લાહ તઆલા હમારે મદોં ઔરતોં કી ઈસ સે હિફાઝત ફરમાએ આમીન.

ઈસી તરહ બાઝ નાદાન ઔરતેં રિશ્તાદાર ઔરતોં કા હુસ્ન ભી મદોં કે સામને બયાન કરતી હૈં. મસ્લન ફુલાં કી શાદી મેં ગઈ તો વાપસ આ કર શૌહર કો મંગની યા શાદી કી તકરીબ કી કારગુઝારી એસી સુનાએગી જિસ સે અલ્લાહ ઔર ઉસ કે રસૂલ નારાઝ હોં ઔર ઘરોં મેં બલાએં મુસીબતેં આએં, કે ફુલાની તો ઈતની ખૂબસૂરત લગ રહી થી કે બસ કોઈ ગુણિયા હે. ઉસ કે બળે ભાઈ કી જહાં મંગની હુવી હૈં તો બહોત અચ્છી હે લેકિન છોટે ભાઈ કી જહાં હુઈ હૈં..... વો એસી નહીં હે. ઈસ સે ફિર મદોં કે દિલોં મેં ઉન ઔરતોં કા ઈશ્ક કરવટોં લેતા હે. મદ ઈસ મઝકૂરા ઔરત કા ગુરવીદા હો જાતા હે ઔર ફિર મેલ મિલાપ કે લિએ તરહ તરહ સે ડોરે ડાલે જાતે હૈં. ઈસ ભયાનક ગલ્તી કે નતીજા મેં બળે બળે અલમનાક વાકેઆત ઝુહૂર પઝીર હોતે હૈં ઈસ લિએ ઈસ તરહ કી બાતોં સે મુકમ્મલ તૌર પર બચના ચાહિયે.

યા યે કે ફુલાં ઔરત કો અબ તીન સાલ બાદ બચ્ચે કી ઉમ્મીદ હે, યા ફુલાં કા હમલ ઝાએઝ હો ગયા

વગૈરા વગૈરા, લિહાઝા ના મહેરમ ઔરતોં સે મુતાલિફક એસી બાતેં અપને શૌહર યા દીગર મદોં (ભાઈ વગૈરા) કો બિલા કિસી વાકઈ ઝરત બિલ્કુલ જઈઝ નહીં સખ્ત ગુનાહ હે.

ઈસી બાત કો ઈસ હદીસ મેં મના ફરમાયા ગયા હે.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઉદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે રિવાયત હે કે નબી અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા

لا تبأشر المرأة فتعتها لزوجها كأنه ينظر إليها. (البخارى كتاب النكاح

૩૪૮/૧ و ابو داؤد ૩૧૫૦)

કોઈ ઔરત કિસી ઔરત કે સાથ ઈસ તરહ ના બેઠે કે શૌહર કે પાસ આ કર ઉસ ઔરત કા હુલ્યા, ઉસકા જિસ્મ ઉસ કા હુસ્ન ઈસ તરહ ના બતાએ કે ગોયા શૌહર ઉસ કો દેખ રહા હો.

યાની બીવી અપને શૌહર કે કિસી ના મહેરમ ઔરત કે ખદ વ ખાલ, જિસ્મ વ હુસ્ન, નશુ વ નુમા કે બારે મેં ઈસ તરહ બતાએ કે ગોયા શૌહર ને ઉસ કો દેખ લિયા હે.

આપ ને સુના હોગા કઈ મરતબા એસા હુવા, શૌહર ને અપની બીવી કો તલાક દે દી ઔર બીવી કી ખાલા કી બેટી સે નિકાહ કર લિયા.

યા બીવી કો તલાક દે કર પળોસી કી બેટી સે નિકાહ કર લિયા વગૈરા..... વગૈરા બલ્કે બાઝ અવકાત ઈસ તરહ બીવી કા શૌહર કો ના મહેરમોં કે બારે મેં બતાને સે યા ના મહેરમોં સે પરદા ના કરને સે એસે વાકેઆત ભી રુનુમા હુવે હૈં કે શૌહર ને અપની બીવી કો

છોળ કર બગેર તલાક દિએ હી સાલી સે ગલત તઅલ્લુક કાઈમ કર લિયા, યા ઘર કી નૌકરાની સે ગલત તઅલ્લુક કાઈમ હો ગયા.

લેહાઝા હર મુસલમાન ઔરત કો યાહિયે કે જિસ સે અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને પરદા કા હુકમ દિયા હે ઉનસે પરદા કરે યાહે ખાનદાન વાલે રાઝી હોં યા નારાઝ.

મસ્લન દેવર, જેઠ, ખાલા કે લળકે, મામુ કે લળકે, ફૂફી કે લળકે, બહેનોઈ, નન્દોઈ, ફ્રાઈવર, ચૌકીદાર વગૈરા સે.

બાઝ ઔરતે ખાલાઝાદ ભાઈ કો ભાઈ સમજતી હૈ, હાલાંકે ભાઈ વો હોતા હૈ જિસ સે કભી ભી નિકાહ નહીં હો સકતા. લેહાઝા ખાલાઝાદ, મામુઝાદ, ફૂફીઝાદ યે ભાઈ ના હુવે ઉન સે બહોત હી એહતેમામ સે પરદા કરના ઝરૂરી હૈ, ઉન સે પરદા કરો. ઈસી તરહ શૌહર કો ભી નામહેરમ ઔરતોં સે પરદા કરવાને કી કોશિશ કરે, અપની બહેનોં ઔર અપની બહેન કી નૌજવાન બેટી, શૌહર કી ખાલા વ ફૂફી કી બેટિયાં, ઉન સબ સે શૌહર કો પરદા કરવાને કી કોશિશ કરે. ઔર ખુદ કિસી હાલ મેં ભી શૌહર કો કિસી ઔરત કે બારે મેં ના બતાએ કે અલ્લાહ વો તો આજ..... કિતની અચ્છી લગ રહી થી, આજ ફુલાની..... ને જો જોળા પહેના થા ઈતની અચ્છી લગ રહી થી કે પૂછો નહીં, બસ આપ મેરે લિએ ભી એસા હી જોળા લે આએ.

પતા નહીં..... ફુલાની ને મહેંદી કહાં સે લગવાઈ થી કે ઈતના અચ્છા મહેંદી કા રંગ આયા થા કે સબ ઉસી કો દેખ રહી થી.....! ફુલાની કો તો ચૌથા મહીના લગ રહા હૈ, ઈસ તરહ કી બારેં અપને શૌહર યા



અપને ભાઈ કિસી ભી નામહેરમ કો બતાના નાજાઈઝ વ હરામ હે.

## શૌહર કા રાઝ ના ખોલિયે

ઈસી તરહ બીવી શૌહર કી કોઈ રાઝ કી ખાત કિસી કો ના બતાએ, એક તો વો રાઝ હૈ જિસ કા બતાના સબ સે બુરા હૈ, જૈસે પહેલી રાત કી ખાતે સહેલી, યા બહેન યા વાલેદા પૂછતી હોં ઉસ કો બતાના ભી હરામ હૈ ઓર પૂછના ભી હરામ હૈ.

હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને એસે મર્દ ઓર એસી ઓરત કો લોગોં મેં સબ સે ઝિયાદા બુરા બતલાયા હૈ ફરમાયા

أَنَّ مِنْ أَشْرِّ النَّاسِ عِنْدَ اللَّهِ مَنْزِلَةَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ الرَّجُلُ يَفْضِي إِلَى امْرَأَتِهِ وَيُفْضِي إِلَيْهَا، ثُمَّ يَنْشُرُ سِرَّهَا. (مسلم رقم: ૧૫૭૮, ૪૧૨, ج ૧ مطبع ايج. ايم سعيد كمبني، ابوداؤد)

અલ્લાહ કે નઝદીક કયામત કે દિન લોગોં મેં સબ સે ઝિયાદા બુરા શખ્સ વો હોગા જો અપની બીવી સે ઓર (ઈસ તરહ વો) બીવી જો શૌહર સે 1પની ઝરૂરત પૂરી કરે ફિર વો અપની ખિલ્લત કી ખાતે ફેલાતા ફિરે.

યે રાઝ બતાના ઓર પૂછના નાજાઈઝ હૈ, ઉમ્મ કી કિસી મંઝિલ મેં ભી મિયાં બીવી કે લિએ ઝાતી ખાતે કિસી કો બતાના હરામ હૈ.

લેકિન બાઝ રાઝ ઈન કે અલાવા હૈં જિન કો બતા દેના ઈતના બુરા તો નહીં હૈ, લેકિન ફિર ભી નેક બીવી કી સિકત યે હોની ચાહિયે કે શૌહર કી હર ખાત અપને પાસ અમાનત સમજે ઓર ઈસ અમાનત કો કબ્ર કે પેટ મેં સાથ લે જાએ તો સચ્ચી નેક બીવી શુમાર હોગી.

વરના બકીલ એક દુખી મર્દ કે “ઔરત કે પેટ મેં કોઈ રાજ રેહ હી નહીં સકતા સિવાય એક રાજ કે ઔર વો ઉસ કી ઉમ્મ હે.”

બહરહાલ નેક બીવી કો ચાહિયે કે શૌહર કી હર બાત છુપાએ રખે, અપને નૌજવાન બેટે ઔર બેટિયોં કો ભી અપને શૌહર કે પુરાને ઔર બુરે હાલાત ના બતલાએ. આપને સૂરએ તહેરીમ મેં યે વાકેઆ ઝરૂર પઠા હોગા, અગર નહીં પઠા તો ઝરૂર પળ લીજિયે. મુફતી મોહમ્મદ શફીઅ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કી તફસીર મઆરેફુલ કુર્આન મેં સે યે વાકેઆ પઢિયે ઔર યે તફસીર ભી અપને ઘર મેં રખિયે ઔર વકતન ફવકતન પઢતે રહિયે.

કે હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને હઝરત હફસા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો કોઈ રાજ કી બાત બતલાઈ, ઉન્હોંને આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા સે કેહ દી તો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ ઉસ વકત ઉન દોનોં સે કિતને નારાજ હુવે ઔર અલ્લાહ તઆલા ને કુર્આન પાક મેં ઈસ આયત કે ઝરિયા દોનોં કો તંબીહ ફરમાઈ

إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا. وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ. (سورة تحریم ٢٠-٢٨)

તરજુમા: અય (પૈગમ્બર કી) દોનોં બીવિયો અગર તુમ અલ્લાહ કે સામને તૌબા કર લો (તો બેહતર હે કયૂંકે) તુમ્હારે દિલ (ઉસ તરફ) માઈલ હો રહે હૈ. ઔર અગર પૈગમ્બર કે મુકાબ્લે મેં તુમ દોનોં કારવાઈયાં કરતી રહી તો (યાદ રખો કે) પૈગમ્બર કા રફીક અલ્લાહ હે ઔર જિબ્રઈલ હે ઔર નેક મુસલમાન હૈ ઔર ઈન કે અલાવા ફરિશ્તે (આપ કે) મદદગાર હૈ. (ખુલાસા તફસીર

મઆરેફલ કુઆન સફા ૪૯૮ જિલ્લ ૮)

## શૌહર કે જઝબાત વ ખયાલાત કે સાથ હમ આહંગી

હર શૌહર બાઝ ચીઝોં કો પસંદ કરતા હૈ, બાઝ ચીઝોં સે નફરત કરતા હૈ, નેક બીવી કી શાન યે હોની ચાહિયે કે ઉસ કે જઝબાત વ ખયાલાત, ઉસ કે નઝરયાત વ રુજહાનાત મેં ઉસકે મુવાફિક હોને કી પૂરે પૂરી કોશિશ કરે સિવાય ઉન ચીઝોં કે જિનકો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને મના ફરમાયા હૈ.

બલ્કે કોશિશ કરે કે ઉન કી ઝબાન સે નિકલને સે પહેલે હી ઉન કામોં કો કર લે જિસ તરહ વો ચાહતા હૈ. ખુદ અપને ઉઠને બેઠને મેં, રહેને સહેને મેં, ઉસી તરહ રહે જેસે વો પસંદ કરતા હૈ ઔર શૌહર કે દિલ મેં અપને લિએ દાઈમી ઉલ્લત ઔર હમેશા કી મોહબ્બત પૈદા કરને કે લિએ યે સબ સે બળી ઔર અહેમ સિફત હૈ. ઈસ લિએ કે હુસ્ન વ જમાલ ચંદ દિનોં કા મહેમાન હોતા હૈ, કિતની ભી હસીન ઔરત હો લેકિન ચંદ દિનોં કે બાદ શૌહર કા દિલ ઉસ કે હુસ્ન સે ભર જાતા હૈ, કિતની હી માલદાર હો લેકિન માલ ભી લમ્હા વ લહેઝા મેં સાથ છોળ સકતા હૈ.

હાં! ઔરત કી રૂહ કા મર્દ કી રૂહ કે સાથ મુવાફિક હો જાના, દોનોં કે મિઝાજોં કા મિલ જાના, હર એક કી પસંદીદા ચીઝ દૂસરે કે લિએ પસંદીદા હો જાએ, હર એક કી ના પસંદીદા ચીઝ દૂસરે કી નઝર મેં ના પસંદીદા હો જાએ, યે હૈ હમેશા બાકી રહેને વાલી ચીઝ શૌહર કે લિએ ભી ઔર બીવી કે લિએ ભી ઔર આને વાલી નસ્લોં કે લિએ ભી.

જો મિયાં બીવી કોશિશ કરકે એસે બન જાતે હૈ, ઉન કી ઔલાદ દુનિયા હી મેં બહોત હી ઝિયાદા સુખી હો જાતી હૈ ઔર ખુશી ઔર ચૈન સે સબ ઝિંદગી ગુઝારતે હૈ ઔર ફિતરી કુદરતી સલાહિયતે ઉનકી ઔલાદ મેં ઉજાગર હો જાતી હૈ. એતેમાદ ઔર બહાદુરી ઉન મેં પાઈ જાતી હૈ જિસ સે વો દુનિયા કી ક્યાદત વ ઈમામત કર સકતે હૈ. ઈસી કો સુલૈમાન હકીમ કહેતે હૈ:

الجمال كاذب، والحسن مخلف، وانما تستحق الممدح المرأة الموافقة.

પાવડર મેકઅપ કી ખૂબસૂરતી જૂટી હૈ ઔર અસ્લી હુસ્ન ભી ચંદ દિનોં બાદ ઝાઈલ હો જાને વાલા હૈ.

લેકિન વો ઔરત મૌત કે બાદ ભી તારીફ કી મુસ્તહીક હૈ જો મર્દ કે મિઝાજ કે મુવાફિક બન જાએ. હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ફરમાતી હૈ મેં પાની પીતી થી, હાલાંકે માહવારી કે અથ્યામ મેં હોતી, ફિર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પાની પીતે ઔર વહીં મુંહ લગાતે જહાં મૈને લગાયા હૈ, લેહાઝા આપ ભી અપને શૌહર કે સાથ ઈસ સુન્નત કો ઝિંદા કીજિયે, કભી શૌહર કા બચા હુવા પાની લીજિયે ઉસી જગા સે પીજિયે જહાં સે શૌહર ને પિયા થા ઔર કભી અપના બચા હુવા પાની પિલા દીજિયે.

યાદ રખિયે! આપ શૌહર સે જિતના બે તલ્લુફ હોંગી ઉતના હી આપ દોનોં કી ઈઝઝત વ શરાફત મહેફૂઝ રહેગી ઔર ઉસ કે દિલ મેં આપ કી મોહબ્બત ઝિયાદા જમેગી ઔર આપ દોનોં મેં મુવાફિકત ઝિયાદા બઢેગી.

ઔર કોઈ શક નહીં અગર કિસી કો એસી બીવી મિલ ગઈ તો પૂરી નહીં તો આધી દુનયા કા માલિક હો હી ગયા.

બેવકૂફ સે બેવકૂફ નૌજવાન કો અગર એસી નેક

બીવી મિલ ગઈ તો દુનિયા કા સમજદાર શખ્સ બના સકતી હે, એસા શખ્સ કભી ના કભી દુનિયા કા દાના વ હકીમ શખ્સ બન સકતા હે. ઓર અગર સમજદાર સે સમજદાર શખ્સ કો નાદાન વ નાફરમાન બીવી મિલ ગઈ તો કભી ના કભી ઉસ કા દુનિયા કે બવકૂફો..... મેં શુમાર હો સકતા હે.

દુનિયા કી ઈન્દી ખુશ કિસ્મત ઈન્સાનોં મેં સે કાઝી શુરૈહ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ યે, ઈમામ શઅબી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને એક દિન ઉન સે પૂછા ઘર કા કયા હાલ હે?

કહેને લગે:

من عشرين عاما لم أرها يبغضني من اهلي.

૨૦ સાલ હો ગએ શાદી કો, કોઈ એક દિન ભી એસા નહીં ગુઝરા જિસ મેં મુજે બીવી સે કોઈ તકલીફ પહોંચી હો!

قال له: وكيف ذاك؟

ઈમામ શઅબી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને કહા યે કેસે હો સકતા હે.

કહેને લગે! પહેલી હી રાત જબ મેં બીવી કે પાસ પહોંચા ઉસી વકત સે હમ દોનોં કા મિઝાજ એસા મિલા કે અબ તક હમ દો જિસ્મ એક રૂહ હૈં, જબ મેં પહેલી રાત મેં બીવી કે પાસ ગયા તો દેખા અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ બહોત હી ખૂબસૂરત હે, મૈંને સોચા દો રકાત નમાઝ પઢ લૂં ઓર અલ્લાહ તઆલા કા શુક અદા કરૂં કે એસી બીવી મિલી,

તો જબ મૈંને સલામ ફેરા તો દેખા કે વો ભી મેરે સાથ નમાઝ પઢ રહી હે ઓર મેરે સલામ ફેરને કે સાથ ઉસ ને ભી સલામ ફેર લિયા. ફિર દુઆ કે બાદ મૈંને ઉસ કી તરફ હાથ બઢાયા વો કહેને લગી સબ્ર કરો અય અબુ

**تم قالت : کھا نے اس کے**

الحمد لله احمده واستعينه واصلى على محمد واله، اننى امرأة غريبة لا  
علم لى باخلافك، قَيِّنْ لى ما تحب..... فانيه، وما  
تكروه..... فأتركه وقالت: انه كان لك فى قومك من تتوجه  
من نساتكما وفى قومى من الرجال من هو كقولى، ولكن اذا قضى الله  
امراً كان مفعولاً، وقد ملكت فاصنع ما امرك الله به، امساك بمعروف  
او تسريح باحسان..... اقول قولى هذا واستغفر الله لى ولك.

ઈસ નઈ નવેલી દુલ્હન ને જો અરબી મેં ખુતબા  
 કહા ઔર ચંદ મુનેહરી જુમલોં કે અંદર અપને શૌહર કો  
 ખિતાબ કરકે ઝિંદગી ભર કે લિએ શૌહર કી નઝરે  
 મોહબ્બત ઔર નઝરે અકીદત કો હાસિલ કર લિયા, કાશ  
 તમામ મુસલમાન બહેનેં ઈસ ખુતબા કો સમજને વાલી  
 ઔર ઉમ્મ ભર કાઝી શુરૈહ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કી બીવી  
 કી ઈસ નસીહત કો યાદ રખને વાલી બનેં તો ઈન્શા  
 અલ્લાહુ તઆલા આજ ભી મુસલમાન ઘરાનોં મેં કાઝી  
 શુરૈહ જૈસે આલિમ ફકીહ આદિલ જજ પૈદા હો સકતે હૈં.

ઈસકે મફદૂમ વ મકસદ કી અસ્લ હવાવત યાશની મિઠાસ ઉસી કો હાસિલ હો સકતી હૈ જો અરબી ઝબાન જાનતી હો, અલ્લાહ કરે હમારી મુસલમાન બહેનો મેં ભી અરબી ઝબાન સીખને કા શૌક પૈદા હો જાએ ઔર જો નહીં સીખ સકતીં વો અપની દૂસરી બહેનો ઔર બચ્ચિયોં કો ઝરૂર સિખાને કી કોશિશ કરેં આમીન યા અહમર રાહિમીન.

ਤਰ੍ਹੂਮਾ: ਤਮਾਮ ਤਾਰੀਫ਼ੇ ਅਲਵਾਭ ਹੀ ਤੇ ਬਿਐ ਹੋ, ਮੈਂ ਉਸੀ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦੀ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਉਸੀ ਦੀ ਹਮਦ ਘੋਸ਼ਾਨਾ

करती हूँ और उसी से अपनी नई जिंदगी के तमाम मराहिल में मदद मांगती हूँ, मैं अल्लाह से दृढ़ा करती हूँ के वो रहेमत नाज़िल फ़रमाये मोहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम पर और उन की आल पर.

मेरे प्यारे सरताज मैं ऐक सीधी सादी औरत हूँ. मुझे आप की याहत का पता नहीं आप मुझे बतला दें आप दिन थीजों को पसंद करते हैं तो मैं हमेशा उन को पसंद करती रहूँ और जिन थीजों को आप नापसंद करते हैं उन से बचती रहूँ. फिर कहां! के आपकी कौम में बढोत सी औरतें जिन से आप निकाह कर सकते थे और मेरी कौम में बढोत से जैसे मर्द जो मेरे हम पल्ला थे मैं उन से निकाह कर सकती थी, लेकिन जब अल्लाह तआला किसी बात का फैसला फ़रमा देते हैं तो वो हो जाती है अब तुम मेरे सरदार बन चुके हो मैं तुम्हारे निकाह में आ गई हूँ..... तुम वो करो जिस का अल्लाह सुब्बानहु व तआला ने हर मुसलमान शौहर को हुकम दिया है. “पसंद हो तो अच्छी तरह रणो या भले तरीके से छोण दो” मेरी बात बतम हुवी. मैं अल्लाह तआला से माफी याहतती हूँ अपने गुनाहों की अपने लिये और आपके लिये.

शुरैह कहेते हैं ! “जब मैं ये जुल्मा सुना तो अय शअबी मैं मजबूर हो गया के मैं भी कुछ ईस मौजू पर उस को जवाब दूँ तो मैंने कहा:

احمد الله واستعينه، واصلى على النبي وآله وسلم، وبعد: فانك قلت كلاماً ان ثبت عليه يكن ذلك حظك، وان تدعيه يكن حجة عليك احب كذا وكذا..... واكره كذا وكذا..... وما رأيت من حسنة فانشريها،

وما رأيت من سيئة فاستريها!

उम्हो सवात के बाद! मेरी जौजा मोड़तरमा.....  
तुम ने ऐसी बात कही है अगर तुम अपनी बात पर  
पक्की रही तो ये तुम्हारे लिये बड़ोत बणी सआदत  
डोगी और अगर तुम अपनी बात से फिर गँध तो तुम  
पर दोड़रा ईदजाम डोगा.

मैं धन..... यीजों को पसंद करता हूँ लेडाजा  
तुम धन को ईजितयार करना और

धन धन..... यीजों को ना पसंद करता हूँ तुम  
धन से बयती रहेना.

और मैं नसीहत करता हूँ तुम को के तुम जो ली  
ल्लाई और नेकी देओ उस को ईलाना और जो बुराई  
और औब देओ उस पर परदा डाल देना. फिर उस ने  
कहा! मेरे घर वालों से तुम को कैसी मोड़बबत है तो मैंने  
कहा! मैं नहीं याडता के मैं धतने भरतभा उन के पास  
जाऊँ के वो उकता जायें.

फिर उस ने कहा! तुम्हारे रिश्तादारों में से किस को  
तुम पसंद करते हो के मैं उन को आने हूँ और किस को  
नापसंद करते हो के मैं उस से माजरत कर हूँ.

तो मैंने कहा कुलां कुलां मेरे रिश्तादार.....  
नेक हूँ और कुलां कुलां..... डिदायत की दुआ के  
मोड़ताज हूँ लेडाजा उन से बयना.

फिर काजी शुरैह ईमाम शअबी से कहेने लगे:

لمكثت معى عشرين عاما لم أعتب عليها فى شىء الا مرة وكنت لها ظالماً.

मैं उनके साथ २० साल रहा लेकिन अलुम्ह  
बिल्लाह कभी ऐसा मौका नहीं आया के मैं उस को डाँटूँ  
सिवाय अक भरतभा के और उस में ली मेरी ही तरफ से  
जियादती हुवी!



ماخوذ از المرأة المثالية في اعين الرجال شيخ محمد عثمان الخشت ص  
 ૩૩ مطبوعه القاهرة

લેહાઝા નેક બીવી કો ચાહિયે કે શૌહર કા સાથ દે  
 ઉસ કી હાં મેં હાં મિલ્વાને વાલી હો, ઉસ કી ના મેં ના  
 કરને વાલી હો, એસી હી બીવી કા શૌહર કાઝી શુરૈહ  
 જૈસા ઈન્સાન બન સકતા હૈ, જિસ ખુશ નસીબ કો હવ્વા  
 કી એસી બેટી..... મિલ જાએ ઉસ કી સલાહિયત કો  
 ઝરૂર ચાર ચાંદ લગ જાતે હૈ, વો ફક વ ફકા કે અંદર હી  
 બગૈર તખ્ત વ તાજ કે પૂરી નહીં તો આઘી દુનિયા કા  
 હાકિમ ઝરૂર હોતા હૈ. અલ્લાહ તઆલા હવ્વા કી હર  
 બેટી કો અપને શૌહર કે મિઝાજ વ જઝબાત વ  
 એહસાસાત વ તસવ્વુરાત કે મુવાફિક બના દે આમીન યા  
 રબ્બ આલમીન.

ઈસ સે યે બાત માલૂમ હુવી કે દુલ્હા દુલ્હન કો  
 શુરૂ સે હી એક દૂસરે કે મિઝાજ કે બારે મેં પૂછ લેના  
 ચાહિયે, તાકે એક દૂસરે કી પસંદીદા ચીઝોં કા ઈલ્મ હો  
 જાએ ઔર ઉસકો અપનાના આસાન હો જાએ ઔર  
 નાપસંદીદા સે બચના આસાન હો જાએ જૈસે કાઝી શુરૈહ  
 કી અહેલિયા ને પહેલી રાત મેં હી પૂછ લિયા કે આપ કયા  
 પસંદ કરતે હૈં?

કિન કો અપને ઘર મેં આને કી ઈજાઝત દેના પસંદ  
 કરતે હૈં કિન કો નહીં? મેરે રિશ્તાદારોં કે બારે મેં આપ કા  
 કયા ખયાલ હૈ? આપ વહાં કબ આના પસંદ કરતે હૈં કબ  
 નહીં? અગર યે મકોલા કિસી હદ તક સહીહ હૈ કે “હર  
 મર્દ કે કમાલ કે પીછે કિસી ના કિસી તરહ ઔરત કા હાથ  
 હોતા હૈ” તો કાઝી શુરૈહ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ઈસ કી  
 ઝિંદા મિસાલ હૈ.

## નેક બીવી કે લિયે અલ્લાહ સુખ્દાનહુ વ તઆલા કી તકસીમ પર રાજી હો જાના

યે ભી એક નેક બીવી કી સિફત હૈ કે જો કુછ અલ્લાહ ને દિયા ઉસ પર રાજી હો જાએ ઔર ઉસ પર શુક અદા કરે. એસી ઔરત કુછ ના હોતે હુવે ભી અપને આપ કો બહોત ખુશ મહેસૂસ કરતી હૈ જૈસે ઈમામ અસ્મઈ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને અપના એક વાકેઆ બયાન કિયા હૈ.

ફરમાતે હૈં ! મૈં એક ગાંવ મેં ગયા તો એક બહોત હસીન ઔરત એક બહોત બદસૂરત આદમી કે નિકાહ મેં થી તો મૈંને ઉસ સે કહા: તુમ કેસે રાજી હો ગઈં ઈસ શખ્સ સે નિકાહ કરને પર. તો ઉસ ને કહા:

اسکت، فقد أساءت في قولك، لعله أحسن فيما بينه وبين خالقه فجعلني  
توابه، أو لعنني أساءت فيما بيني وبين خالقي فجعله عقوبتي أفلا أَرْضَى بما  
رضى الله لي؟ فاسكتي. (المرأة المثالية ص ٣٤)

તુમ ખામોશ હો જાઓ, તુમ ને યે બાત પૂછ કર અચ્છા નહીં કિયા..... ઈસ લિએ કે શાયદ ઉસને અલ્લાહ કો એસા રાજી કિયા કે ઉસ કા અજર અલ્લાહ ને ઉસ કો મેરે જૈસી બીવી કી સૂરત મેં દિયા ઔર મુજસે એસી નાફરમાની હો ગઈં જિસ કી સજા મુજે યે મિલી, ક્યા જો અલ્લાહ તઆલા ને મેરે લિએ પસંદ કિયા ઉસ પર મૈં રાજી ના હો જાઉં.

ઈમામ અસ્મઈ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કહેતે હૈં ઉસ ને મુજે ખામોશ કર દિયા.

ઈસી તરહ કિતાબ અકદુલ ફરીદ મેં એક વાકેઆ મઝકૂર હે,

ઈમરાન બિન ખતાન કી બીવી ને જો બહોત હી ખૂબસૂરત થી અપને શૌહર સે એક દિન કહા જો બહોત હી બદસૂરત થા કે,

હમ દોનોં જન્નતી હૈં, શૌહર ને કહા યે કેસે? કહેને લગી,

لانک اعطيت مثلى فشكرت..... وابتليت بمثلک فصبرت،

والصابر والشاکر فی الجنة. (زهرا من الروض المرأة المسلمة ص ۲۱)

ઈસ લિએ કે તુમ જેસે શૌહર કો મુજ જેસી ખૂબસૂરત ઓરત મિલી તો તુમ ને ઉસ પર શુક ક્રિયા ઓર મુજે તુમ જેસા શૌહર મિલા તો ઉસ પર મૈને સબ્ર ક્રિયા ઓર સાબિર શાકિર દોનોં જન્નત મેં હોંગે.

## શૌહર કી બેતુકી બાતેં ઓર સમજદાર બીવી..... કા જવાબ

બાઝ અવકાત કમ સમજ શૌહર અપની વાલેદા યા અપની બહેન સે બીવી કે રિશ્તાદારોં કે મુતાલિક સહીહ યા ગલત ખબર સુન કર બીવી કો તાના દેતા હે, કે તુમ્હારે ભાઈ એસે..... તુમ્હારી બહેન એસી..... તુમ્હારે વાલેદૈન એસે એસે. ચૂંકે બીવી કો અપને વાલેદૈન સે ફિતરી મોહબ્બત હોતી હે ઓર હોની ભી ચાહિયે..... ઈસી મોહબ્બત કે જઝબા કે તહેત બીવી ઈન બાતોં કે જવાબાત દેતે હુવે શૌહર કી ઝાત પર ઓર કભી શૌહર કે વાલેદૈન પર બાતોં સે હમલા કર દેતી હે ઓર ઈસી તરહ શૈતાન કો ઈસ ઘર મેં દાખિલ હોને કા મોકા મિલ જાતા

હે. અચ્છે ભલે મિયાં બીવી મોહબ્બત સે જિંદગી બસર કર રહે થે લેકિન એક દૂસરે પર સુની સુનાઈ બાતોં કી બુનિયાદ પર હમલા કરકે દોનોં ને અપની જિંદગી ખરાબ કર લી. ઈસ વકત સમજદાર બીવી કો અપને વાલેદૈન ઔર ભાઈ બહેનોં કે હક મેં મુદાફઅત કરને કે બજાય યા અપને સાસ ઔર નનદ કે ઉયૂબ ખોલને કે બજાય ખામોશ રહેના ચાહિયે.

યે કેહ દે કે મેં અપને ભાઈ કી તરફસે માફી ચાહતી હું , અગર આપ કો મેરે વાલેદૈન યા કિસી ભી રિશતાદાર સે કોઈ તકલીફ પહોંચી હે તો મેં ઉન કી તરફ સે માફી માંગતી હું ઔર મેં ઉન કો સમજા દૂંગી આઈદા એસા ના કરે આપ ઉન કો દિલ સે માફ કર દે.

લેકિન મેરી રાય યે હે કે અગર ઉન્હોં ને કોઈ ગલ્તી કી હે યા કિસી કે સાથ બુરા ક્રિયા હે તો યે ઉન કી ગલ્તી હે ઔર ઉન કા મામલા હે હમ અપના ઘર ઉન કી વજા સે કયૂં બરબાદ કરે.

અગર હમ આપસ મેં ઝગળેંગે ઉન કી વજા સે તો ઈસ સે પહેલા ઝગળા ખત્મ નહીં હોગા, બલ્કે અબ દો ઝગળે ઉઠ જાએંગે ઔર દો બુરાઈયાં પૈદા હો જાએંગી, લેહાઝા અકલમંદી યે હે કે હમ ઉન કી બુરાઈ કો અહેસન તરીકે સે ખત્મ કરને કી કોશિશ કરે, ના યે કે દૂસરી બુરાઈ કો વજૂદ મેં લા કર આપસ મેં બહેસ મુબાહેસા કરકે આપસ કે ઈખ્તેલાફાત કો જન્મ દે.

ઈસી સિલસિલે મેં હમ એક વાકેઆ મુસલમાન બહેનોં કે લિએ મિસાલ કે તૌર પર પેશ કરતે હૈં અલ્લાહ તઆલા ઈસ વાકેઆ કો પઢને સે હમે હિદાયત અતા ફરમાએ ઔર ઈસ નેક ઔરત કી યે મુબારક સિફત તમામ મુસલમાન બહેનોં કો અપનાને કી તૌફીક અતા

ફરમાએ (આમીન).

એક દિન ખાલિદ ઈબ્ને યઝીદ ને કિસી રિશ્તાદાર કે સામને અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઝુબૈર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા (જો ઉન કી બીવી કે ભાઈ થે) કે મુતાલ્લિક બુરા ભલા કહા, ઉસકી બીવી રમલા બિન્ત ઝુબૈર ઉસ કે કરીબ હી બેઠી હુવી થી વો સર જુકાએ બેઠી રહી ઓર ખામોશ રહી.

ખાલિદ ને જબ સબ કુછ કેહ ડાલા ફિર ભી ઉસ કે ગુસ્સા કી આગ ના બુજી ઉસને અપની અહેલિયા (રમલા) સે ખિતાબ કરતે હુવે કહા.

કયૂં! તુમ ને કુછ કહા નહીં કયા મેરી બાત કા તુમ્હે ભી એતેરાફ હૈ! કે તુમ્હારા ભાઈ વાકેઅતન એસા હી હૈ ઈસ લિએ ચુપ બેઠી હો, યા મેરી બાત તુમ્હે નાગવાર ગુઝરી ઓર જવાબ ના દેના પળે ઈસ લિએ તુમ ખામોશ હો, રમલા ને કહા:

لا هذا ولا ذاك! ولكن المرأة لم تخلق للدخول بين الرجال انما نحن رباحين للشم والضم! فما لنا وللدخول بينكم؟؟

મેરે પેશે નઝર ના યે રુખ હૈ ના વો..... બાત યે હૈ કે હમ ઓરતોં કા કામ તુમ મદોં કે દરમિયાન દખલ દેના નહીં, ના હમ ઈસ કે લિએ પૈદા કી ગઈ હૈ. હમારી હૈસિયત તો ખુશબૂદાર પોંદોં ઓર ફૂલોં કી સી હૈ જો સૂંધને ઓર નઝરોં કો ભાને કે લિએ સમેટે જાતે હૈ ઈસ લિએ તુમ મદોં કે અંદર દખલ અંદાઝી સે હમેં કયા વાસ્તા.

ખાલિદ કો અપની બીવી કા યે જુમલા ઈતના પસંદ આયા કે વો અપની જગા સે ઉઠા ઓર આ કર અપની બીવી કી પેશાની કો ચૂમા ઓર બહોત હી ખુશ હુવા ઓર જો દિલ મેં અપને બિરાદરે નિસ્બતી કે મુતાલ્લિક

नागवारी थी वो सब जन्म हो गई.

ईसी बिजे सुलैमान बिन दाउद अलैहमस्सलातु वसल्लाम अपने ईस्कों में फरमाते थे:

(المراة العاقلة تبنى بيتها، والسفيرة تهملها. (ماعوذ از المرأة المثالية ص २१)

समजदार बीवी अपने उजणे हुवे घर को आभाद शादभाद कर सकती है और ना समज बीवी बने बनाये आभाद घर को वीरान कर सकती है, यानी इंदे हुवे दिल को अपनी समजदारी और हुआ के सूई धागा से जोण सकती है, दिल की मुरदा कयारी को मोहब्बत के पानी से दोबारा जिंदा कर सकती है, जले हुवे जम्हों घर अपने मोहब्बत भरे अल्फाज का मरहम रण सकती है.

गौर कीजिये! “कितनी समजदार बीवी थी” अगर उस वकत जवाब देने लग जाती और अपने भाई की सफाई..... पेश करती या बुराई..... करती अपने शौहर का साथ दे कर तो उस के खंड ही ज़ुमले जालिद के गुस्से के ईंधन पर मायिस की तीली का काम देते और बात बडोत आगे बढ जाती. मगर इस डकीमा औरत ने हिकमते ईमली से दो ऐसे मीठे बोल बोले, कौसर व तसनीम के पानी से धुले हुवे दो कूल ऐसे जणे जिस ने शौहर के गुस्सा व नागवारी की आग पर मोस्लाधार बारिश का काम दिया.

और ऐसी समजदारी से बात की के भाई की यादर पर भी कोई धब्बा ना आने दिया और शौहर की नाजार्ज डिमायत भी ना की, और भाई की वकालत करते हुवे शौहर को भी नाराज ना किया बल्के इन दोनों के बीच से ऐसा रास्ता निकला के जुद भी महेकूज हो गई, अपने शौहर को भी गैज व गज़ब की आप से निजत दिलाई और अपने घर वालों की भी ईजजत

महेकूज़ कर ली, क्या है हमारी मुसलमान बहनों के लिये  
 इस भा शुहर भातून रमला बिनत जुबैर रहियल्लाहु  
 तआला अन्हा के वाकेआ में कोई ईबरत, कोई नसीहत,  
 कोई मौईजत, कोई हिकमत, कोई अच्छी आदत, कोई  
 अच्छी सिफ़त. काश! के मुसलमान बहनें अपने अस्लाफ़  
 की मुबारक आदतों को अपनायें जिन से दुनिया का घर  
 जन्नत का नमूना, पुशियों का मजमूआ, नूर व मोहब्बत  
 का गुलदस्ता बन जाये, इसी तरह आज औरतों की  
 जकावत और होशियारी की किस्से मशहूर हैं.

जिन्हों ने अपनी जकावत और नर्म लहेजा और  
 जादू भरी आवाज़ से अपने भाविंद से बात थीत की, उस  
 के गम को दूर करने की उस के दिल में जगा पाने की  
 भरपूर कोशिश की. औरत की तो बात थीत का असर  
 अंगेज़ तरीका और जादू जगाने वाला नर्म लहेजा.....  
 वैसे ही अच्छे अच्छे पढ़ाणों जैसे कवी मर्दों को भी गिरा  
 देता है. इसी लिये कुआनि करीम ने औरत को नामहेरम  
 मर्दों से नर्म लहेजा में बात करने से मना फ़रमाया है के  
 औरत के नर्म लहेजा के दो बोल ही मर्दों को गुनाह या  
 गुनाहों के भयालात दिल में डालने के लिये काफ़ी हैं.

लेहाजा बीवी शौहर से उस की बेतुकी बातों पर  
 अपना प्यार व मोहब्बत से भरा हुवा नर्म और  
 शरमीला लहेजा ईस्तेमाल करे तो ईन्शा अल्लाहु तआला  
 शौहर बहोत जल्द उस की तरफ़ माईल हो जायेगा और  
 रोज़ रोज़ के जगणे बहोत जल्द ખત્म हो जायेंगे.

इस सिलसिले में हम अरब की औरतों के तर्ज  
 गुफ़तगु के मुताबिक़ कुछ बयान करते हैं के उन्हों ने  
 अपने भाविंद को कैसे भीठे भीठे जवाबात दिये हैं ताके  
 दूसरी मुसलमान बहनें भी अपनी सलाहियतें बेदर करे

ઔર ઈજદવાજી જિંદગી મેં ઈસ સે કામ લેતી રહે ઔર કરીબ તરીન ઝરાએ સે અપની મુશ્કિલાત કા ઈલાજ કરતી રહે.

મશહૂર શાઈર બશાર બિન બુદ અપની બીવી કી બાતચીત કી તારીફ કરતે હુવે કહેતે હૈં.

وقد تكون بها سلمى تحدثنى تساقط الحلى حاجتى واسرارى

વહાં રેહ કર સલ્મા કભી યૂં હમકલામ હોતી થી જેસે હાર કી લખિયાં ટૂટ ગઈ હોં ઔર મોતી કી તરહ મેરે દિલી રાઝ ઔર મેરી ઝરૂરતે ઔર મેરી દિલી ચાહતે બાહર આ જાતી હૈં.

શાઈર ને સલ્મા કી બાતચીત કો ઉસ કે હોંટોં સે નિકલને વાલે અલ્ફાઝ કો મોતિયોં કે હાર તશબીહ દી હૈ જિસ કી લખી ટૂટ ગઈ ઔર એક એક મોતી તરતીબ સે ગિર રહા હો.

حديث لو انَّ اللحم يصلى بحره غريضا الى أصحابه وهو منضج

વો એસી ગર્મ જોશી સે બાતેં કરતી હૈ કે ઉસ કી ગર્મ ગુફતારી કે સામને કચ્ચા ગોશત રખ દિયા જાએ ઔર વાપસ આએ તો ઉન્હે ગોશત પકા હુવા મિલેગા.

وكان رجع حديثها قطع الرياض كسین زهراً

ઉસ કી આવાઝ કી સદાએ બાઝ ગશત એસી હૈ જેસે બાગીચા કી ક્યારિયાં જો ફૂલોં સે લદી હુવી હૈં.

કયા આજ ભી હમારી દુલ્હનોં કે લિએ ઉસ “સલ્મા” જેસી ઔરત કી બાતચીત મેં કોઈ નમૂના હૈ, કોઈ નસીહત હૈ, કોઈ ઈબરત હૈ, કે હમારી ઔરતે ભી નર્મ વ મુસ્કુરાહટ વાલે લહેજા મેં અપને શૌહરોં સે બાત કરે, મુસ્કુરાહટ ઔર ખંદા પેશાની સે પેશ આએ. હશ્શાશ



બશ્શાશ ઓર મુતબસ્સુમ ચહેરે કે સાથ શૌહર સે હમ કલામ હો, પાકીઝા વ મુબારક શૌહર સે મીઠે લહેજે મેં ઓર નર્મ અંદાઝે ગુફતગુ મેં બાત કરકે ઉસ કે ગમ વ ગુસ્સા ઓર પરેશાનિયોં કા ઈલાજ કરે.

કહેતે હૈ..... અમીરુલ મોમિનીન રશીદ કે પાસ એક કનીઝ ફરોખત કરને કે લિએ પેશ કી ગઈ, તો અમીરુલ મોમિનીન ને કહા

فلولا كف في وجهها، وخس في انفها لا شريتها.

અગર યે દાગદાર ચહેરા વાલી, ઓર દબી હુવી નાક વાલી ના હોતી તો મૈં ઈસે ખરીદ લેતા. બાંદી ને યે સુના તો કહા અમીરુલ મોમિનીન મુજે ભી કુછ કહેને કી ઈજાઝત દીજિયે.

ખલીફા ને ઈજાઝત દી તો ઉસ ને કહા

ما سلم الطيبي على حسنه      كلا ولا البدر الذي يوصف  
الطيبي فيه خَنَسٌ "بَيْنَ"      والبدر فيه كلف يُعرف

(૧) હિરન ભી હસીન તરીન હોને કે બાવજૂદ સાલિમ નહીં રહા, હરગિઝ નહીં! ના ચૌધવીં કા ચાંદ જિસ કી બહોત ઝિયાદા તારીફ કી જાતી હે.

(૨) હિરન કી નાક દેખો તો દબી હુવી હે ઓર ચાંદ કે દાગોં કો તો સબ હી માનતે હૈ.

ખલીફા કો યે અશઆર પસંદ આએ તો ઉસ ને ઉસ કો ખરીદ લિયા.

ઉસકો મુકર્રબ બનાયા. યે કનીઝ ઉસકી ખુશ કિસ્મત બાંદિયોં મેં સે એક રહી.

દેખિયે! યે કનીઝ બાવજૂદ ખૂબસૂરત ના હોને કે અપની ઝકાવત વ હોશિયારી સે ખલીફા કે દિલ કો અપની તરફ કેસે માઈલ કર ગઈ અગરયે ચહેરા પર દાગ હૈ.

लेकिन धतनी डिम्मत वाली औरत थी के अपने आप को याँद से तशबीह दी के याँद पर ली दाग लगे हुवे हैं, दाग डोने की वजह से उस की याँदनी और नूरानियत में कोई फ़र्क नहीं आया धसी तरह नाक दबी हुवी डिरन की ली तो डोती है तो डिरन के दुस्न में नाक का दबा हुवा डोना कोई मानेअ नहीं बना. तो मेरी नाक दबी हुवी है तो क्या हुवा. तो अेडसासे कमतररी या रोने डोने में मुन्तेला नहीं हुवी बल्के शाकेरा बनी के अल्लाह सुब्बानहु व तआला का शुक्र है के उसने बेशुमार नेअमतों से नवाजा और अल्लहु खिल्लाह, के उस ने अकल से नवाजा है अकल के जरिये अपने सरताज की भिदमत करुंगी और अमीरुल मोमिनीन को धतमेनान दिवा दिया.

धसी तरह अली बिन जहंम केहते हैं मैंने अेक रात अपनी कनीज से कडा आओ डम याँदनी रात में यल कर बैठे. जवाब में उस ने कडा दो सौकनों को अेक साथ, रबने का शौक तुम्हें क्यूं कर हुवा, यानी याँद को अपनी सौकन बनाया. धसी तरह अेक दिन सूरज को गहन लगा, उस ने सूरज की तरफ़ देखा तो कडा! मेरे मुडासिन को देब कर आग बगोला हुवा और शर्मा कर आण में यला गया.

ये औरत जेवरात से नफ़रत करती थी. अेक दिन केहने लगी जेवर से अेब की तरह मुडासिन छुप जाते हैं.

औरत का यही जौक शानदार डोता है के वो अपना अस्वी दुस्न जो कुदरत ने दिया है उस का धज्जार बगैर जेवर के करे और बातिनी दुस्न का धज्जार धन यंद सिफ़ात के साथ करे (१) समजदारी के साथ बातयीत का सलीका (२) अपने घर की सफ़ाई सुथराई (३) शौडर

કી ઈતાઅત (૪) શૌહર કી દિલજૂઈ કી ખાતિર અપને કો ઉસ કે લિએ સંવારના, ઉસ સે અપને શૌહર કો અપની તરફ રાગિબ કરે, ના યે કે જેવરાત કી તૈયારી યા ખરીદારી..... કા બોજ શૌહર પર રખે ઔર ઉસ કા પૈસા પાની કી તરહ બહાએ.

એક મરતબા ખલીફા મો'તજિદ ને અપની બીવી કે ઝાનૂ પર અપના સર રખા ઔર સો ગયા, બીવી ને સિરહાને એક તકયા રખ કર અપના ઝાનૂ હટા લિયા ઔર ઉઠ કર ચલી ગઈ, ખલીફા જબ બેદાર હુવા તો ગુસ્સા મેં બીવી સે પૂછા એસા ક્યું કિયા?

ક્યૂંકે ઉસ કે અંદર તકબ્બુર કી બુ આ રહી થી, બીવી ને કહા! યે બાત નહીં!

હમેં ઈસકી તાલીમ દી ગઈ હૈ કે સોને વાલે કે પાસ કોઈ ના બૈઠે ના બૈઠને વાલે કે પાસ કોઈ શખ્સ સોને કી કોશિશ કરે.

મો'તજિદ ને ઉસ કે જવાબ કો પસંદ કિયા ઔર મઅકૂલ સમજા.

ઈસી લિએ જિસ ઔરત કો અલ્લાહ ને જિતના ભી હુસ્ન દિયા હૈ દીગર કુદરતી સલાહિયતોં સે નવાઝા હૈ ઉસ પર શુક કરે, નાશુકી બિલકુલ ના કરે વરના હોતા યે હૈ કે જિતના મિલા હૈ વો ભી કમ હો જાતા હૈ. એહસાસે કમતરી મેં મુબ્તેલા ના હો કર મેં તો એસી હું, મેરા રિશ્તા કેસે આએગા, મેરા શૌહર મુજ સે કેસે મોહબ્બત કરેગા?

બલ્કે અલ્લાહ તઆલા સે ખૂબ દુઆએ માંગે, ગુનાહોં સે બચને કી કોશિશ કરે.

ઔર બાતિની હુસ્ન (કુદરતી સલાહિયતોં) કો ઉજાગર કરે. સમજદારી સલીકે સે સબ કામ કરને સે બીવી કી ઈઝઝત વ અઝમત કો ચાર ચાંદ લગ જાતે હૈ.

ઈસી લિએ સુલૈમાન અલૈહિસ્સલાતુ વસલ્લામ કા કૌલ હે

المرأة العاقلة تبنى بيتها، والسفينة تهدمها: (ماخوذ از المرأة المثالية ص ۲۶)

આકેલા! યાની (અકલ સે કામ લેને વાલી, નઝમ વ ઝબ્ત કા ખયાલ રખને વાલી, શૌહર કે મિઝાજ કો સમજ કર ચલને વાલી ઔરત) અપને ઘર કો બનાતી હે.

ઔર બેવકૂફ ઔરત બને બનાએ ઘર કો મુન્હદિમ કરકે રખ દેતી હે યાની ઘર કા બના બનાયા વકાર, આપસ કા મોહબ્બત વ ઈઝઝત સે રહેના, સુકૂન વ રાહત કે સાથ જિંદગી ગુઝારના, ઈન સબ કો ખત્મ કર દેતી હે. શૌહર ઔર ઉસ કે ખાનદાન કી ઈઝઝત પર બટા લગા દેતી હે, અલ્લાહ તઆલા એસી બુરી સિફાત વાલી ઔરત સે મુસલમાન શૌહરોં કી હિફાઝત ફરમાએ આમીન!

ઈસી લિએ કિસી..... એસી હસીન ઔરત કો કિસી શાઈર ને શેર મેં નસીહત કી હે.

يا حسنة الوجه توقّتي الخنا لا تبكِّلَنَّ الزَّين بالشَّين

અય હસીન ચહેરે વાલી ઔરત! બદ કલામી સે બાઝ આ ! જો અલ્લાહ ને તુમ્હેં અપને ફઝલ વ કરમ સે હુસ્ન દિયા હે ઉસકો અપની બદ કલામી સે ખરાબ મત કર.

وَيَا قَبِيحَةَ الوجه كُونِي مُحْسِنَةً لَا تَجْمَعَنَّ بَيْنَ قَبِيحَيْنِ

અય બદસૂરત ઔરત! કમ અઝ કમ નેક તો બન હી જા, દો ખરાબિયોં (બદસૂરતી ઔર બદ કલામી) કો યકજા ના કર, યાની તેરા શૌહર તેરી સૂરત કી ખરાબી પર તો સબ્ર કર હી રહા હે, અબ તેરે ચિળચિળે પન ઔર મુંહ દર મુંહ જવાબ દેને કો ભી કેસે ખરદાશત કરેગા.

## નેક બીવી હર હાલ મેં શૌહર કા સાથ દે

નેક બીવી કો ચાહિયે કે હર હાલ મેં એક કી હો કર રહે, ખુશિયોં કે હાલાત આએ યા પરેશાનિયોં કે હાલાત હોં, ઘર મેં અમીરી હો યા ગરીબી હો, સફર હો યા હઝર હો, હર હાલ મેં શૌહર હી કી હો કર રહે.

એસા ના હો કે “મીઠા મીઠા હપ હપ, કળવા કળવા થૂ થૂ” જબ પૈસા થા તો ખૂબ મોહબ્બત, અઝમત, એહતેરામ વ ઈકરામ કા મામલા કરના ઔર જબ પૈસા ના રહા તો અબ ગૈરોં જેસા મામલા..... માલૂમ હુવા યે બીવી مَالِكِي થી, માલ કી બીવી થી, માલ સે ઉસને નિકાહ કિયા થા, ઉસ શૌહર સે નિકાહ નહીં કિયા થા.

લેકિન જન્નતી બીવી સિર્ફ ઔર સિર્ફ અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા કો રાઝી કરને કે લિએ શૌહર સે મોહબ્બત કરતી હે, વો હર હાલ મેં શૌહર સે મોહબ્બત કરતી હે, ઉસ કો દુનિયા કી કિસી ચીઝ કી પરવાહ નહીં હોતી, ઉસ કે સામને સિર્ફ માલિક કી રઝા હોતી હે, કે માલિક કી નિગાહ ના બદલ જાએ, વો નારાઝ ના હો જાએ, ઈસ લિએ વો હર હાલ મેં શૌહર કી ઈઝઝત વ અઝમત કરતી હે, શૌહર બીમાર હો જાએ યા સેહતમંદ હો દોનોં હાલતોં મેં કિસી હાલ મેં ભી વો શૌહર કો અપની મોહબ્બત વ ખિદમત કી કમી કા એહસાસ નહીં હોને દેતી.

બલ્કે યહાં તક કે મૌત કે બાદ ભી વો અપને શૌહર કી મન્શા કે મુવાફિક ચલને કી કોશિશ કરતી હે કે જબ શૌહર કી ઝિંદગી મેં ઉનકી ખ્વાહિશ કે ખિલાફ કામ નહીં કિયા તો અબ મૌત કે બાદ ઉનકી ચાહત કે ખિલાફ કયૂં કરૂં, જેસે ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ રહેમતુલ્લાહ

અલેહ કી વફાત કે બાદ ઉનકી બીવી સે ઉનકે ભાઈ ને પૂછા,

અગર તુમ ચાહો તો તુમહારા ઝેવર તુમ કો વાપસ દે દિયા જાએ? ફરમાને લગી ! કે જબ મેં ઉન કી ઝિંદગી મેં ઈસ સે ખુશ ના હુવી તો ઉન કે મરને કે બાદ ઈસ સે કયા ખુશ હુંગી.

ઐસી હી નેક બીવી કે લિએ અરબ કે દેહાત કે રહેને વાલે એક શખ્સ ને યે શેર કહા થા, જિસ વકત ઉન કે ઘર મેં ફફ વ ફાકા કી શિદત હો ગઈ તો દોનોં કિસી મૈદાન મેં બૈઠે હુવે થે ઔર શૌહર યે દુઆ કર રહા થા.

يارب انى قاعد كمترى      وزوجتى قاعده كمترى

والبطن منى جائع كمترى      فما ترى ربنا فيما ترى

અય મેરે અલ્લાહ! મેં બૈઠા હુવા હું જૈસા આપ દેખ રહે હૈં ઔર મેરી બીવી ભી મેરે સાથ બૈઠી હુવી હે, જૈસે આપ દેખ રહે હૈં, ઔર હમ દોનોં કા પેટ ખાલી હે ઔર ભૂક લગી હુવી હે જૈસા કે આપ જાનતે હૈં, તો આપ કા કયા ખયાલ હે અય હમારે પરવરદિગાર! ઈસ બારે મેં જો આપ દેખ રહે હૈં. (ماخوذ از المرأة المطالبه ص ૩૩)

ગૌર કીજિયે! બીવી અગર ઐસે વકત મેં શૌહર કા સાથ ના દે બલ્કે ઔર તાના દેતી રહે તો શૌહર પર ૧૦ ગમ તો લગે હુવે હૈં ૧૧ વાં ગમ જો બીવી કા દિયા હોગા વો ઈન ૧૦ ગમોં પર હાવી હોગા વો લગ જાએગા, જિસ સે ઉસ બેચારે કી ખિલ્વત ભી ખરાબ હોગી, જલ્વત ભી ખરાબ.

મસ્લન કારોબાર ઠપ હો ગયા, મુલાઝેમત ધૂટ ગઈ, લોગ પૈસા ખા ગએ, વગૈરા..... વગૈરા અબ “શૌહર ઈતના પરેશાન હે કે ઉસ કો મઆશ કી કોઈ

સૂરત સમજ નહીં આ રહી તો બીવી કો યાહિયે કે ઉસ વકત ઉસ કે ગમ કા પસીના પોંછે કે અબ આપ કોઈ ફિક્ક ના કરે, પૈસા તો હાથ કી મૈલ હૈ, અલ્લાહ ને વાપસ લે લિયા, વો વાપસ ભી દે સકતા હૈ ઓર ઉસ કે લેને મેં ભી ઝરૂર ખૈર હોગી. આપ નમાઝોં કી પાબંદી કે સાથ યાશત કી નમાઝ પઢ કર બાઝાર જાએ, ચલતે ફિરતે. “યા મુગની, યા ગનિયુ” પઢતે રહેં ઓર યે દુઆ ભી યાદ કર લેં.

اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ.

તરજુમા: અય અલ્લાહ! મુજે રિઝકે હલાલ ઈતના અતા ફરમા કે મૈં હરામ સે બચ જાઉં ઓર મુજે અપને ફઝલ સે ઈતના માલામાલ ફરમા કે મુજે તેરે સિવા કિસી સે (કિસી કિસ્મ કી ભી મદદ તલબ કરને કી ઝરૂરત ના પળે).

ઓર યું ઉસકો સમજાએ કે ઈન્શા અલ્લાહ તઆલા દોબારા આપ કા કામ સહીહ હો જાએગા, હમ ચંદ માહ રૂખા સૂખા ખા કર ગુઝારા કર લેંગે.

આપ ખુદ બતાઈયે ઉસ શૌહર પર કિતને હી સખ્ત હાલાત આએ લેકિન જિસકો એસી ખુશ કિસ્મત બીવી મિલી હો વો ઉન સખ્ત સે સખ્ત હાલાત કા મુકાબ્લા બળી હિમ્મત કે સાથ કર લિયા, ઉન પરેશાનિયોં મેં સે ઉસ કો એસી રાહ સુલ્જા દી જાએગી જો ઉસકી તકલીફોં કો નેઅમતોં સે બદલવા દેગી, બીમારી સેહત મેં તબ્દીલ હો જાએગી, ગમ ખુશી મેં તબ્દીલ હો જાએગા.

લેકિન ખુદ ગરઝ બીવી! (જિસ કા ઝિક્ક હમ ઈસ લિએ કર રહે હૈં તાકે આપ કો એસી બાતોં ઓર આદતોં સે બચને કી તૌફીક હો) જિસ ને અપના શૌહર..... માલ અસ્બાબ ઓર ઝાહિરી અસ્બાબ ઓર રાહત કો

બનાયા હુવા હે વો તકલીફ દેખ કર હી યે કહેગી મૈને આપ કો મના નહીં ક્રિયા થા ફુલાં દોસ્ત કે સાથ કારોબાર મેં શિરકત ના કરેં યા મૈને નહીં કહા થા કે ફુલાં મુલ્ક મેં મુલાઝેમત કે લિએ ના જાએ. દેખા વહી હુવા ના જો મૈને કહા થા..... અબ મૈ બચ્ચોં કી ફીસ કહાં સે લાઉં, ફોન ઔર બિજલી કા બિલ કેસે ભરેંગે, માસી કો કયા મુંહ દિખાઉંગી.

આપ કે સારે કરતૂત મુજે ભુગતને પળતે હૈં. ખૂબ અપને વાલિદ ઔર ભાઈયોં કો દો ઔર દો..... ઔર ખૂબ બહેનોં કો દિયા થા ના..... આજ દેખ લિયા ભાઈ બહેનોં ને કયા સુલૂક ક્રિયા..... વગૈરા..... વગૈરા..... એસી હી બીવી કે મુતાલિલક અરબ કે મશહૂર અદીબ અબુ અમ્ર ઈબ્નુલ-અલા ને અબરા બિન તયિબ કા યે શે'ર નકલ ક્રિયા હૈ, જો શે'ર નહીં બલ્કે હકીકત કી તરજૂમાની હૈ કે ખુદ ગરઝ બીવી હકીકતન અપને ગરઝ સે નિકાહ કરતી હૈ, જબ તક વો ગરઝ બાકી હૈ વો નિકાહ મેં હૈ જબ અપની ગરઝ ખત્મ હો ગઈ તો અબ..... અલ્લાહ તઆલા હર મુસલમાન ઔરત કી ઈન બુરી આદતોં સે હિફાઝત ફરમાએ આમીન.

فان تسألوني بالنساء فأننى عليم بأدواء النساء طيب

إذا شاب رأس المرء أو قلّ ماله فليس له في ودهن نصيب

અગર તુમ મુજ સે પૂછો ઔરતોં કે બારે મેં તો મૈ ઉન કે હાલાત સે ઝિયાદા બાખબર હું, ઉન કી બીમારિયોં કા મુઆલિજ ભી હું. જબ શૌહર કે સર કે બાલ સફેદ હોને લગતે હૈં, યા ઉસ કા માલ કમ હો જાતા હૈ તો ઉસ ઔરત કે દિલ મેં મર્દ કી મોહબ્બત કા કોઈ હિસ્સા બાકી નહીં રહેતા.



नेक बीवी सिर्फ़ शौहर की तावेबा हो

नेक बीवी की अक सिफ़त ये भी होनी चाडिये वो सिर्फ़ शौहर से मोहब्बत करे और ये मोहब्बत भी गरज के बिने ना हो सिर्फ़ अल्वाड के बिने हो के अल्वाड राजी हो जावे. ईस बिने के अल्वाड के नबी ने ये बशारत दी हे के जिस औरत को मौत ईस डाल में आवे के उस से उसका शौहर राजी हो तो वो सीधी जन्नत में दाखिल होगी.

ऐसी नेक औरत शौहर की मोहब्बत ना माल के बिने करती हे ना हुस्न के बिने, ना डिग्री व ओहदा की खातिर बड्डे हर डाल में और हर वक़्त और हर जग़ा और हर मौका पर करती हे, ऐसी ही औरत की ईज्जत और मक़ाम मर्द के दिल व दिमाग़ में होता हे.

जन्नती औरतों की अक सिफ़त ये होगी के वो قاصرات الطرف होंगी, उनकी निगाहें नीची होती हैं, वो अपने शौहरों के सिवा ग़ैर मर्दों की ज़्वाडिश नहीं रखती, दूसरी ये के مقصورات यानी भीमों में रहेती होंगी, ईस सिफ़त का मतलब ये हे के वो ईधर उधर जीनत दिखाती नहीं फिरती, ना ग़ैर मर्दों के सामने आती हैं. (हादियुल अरवाड स. २५३ बर्हिज्जिसार तोहफ़तुल उद्दस स. २८७)

लेखाज़ नेक बीवी को चाडिये के ग़ैर मर्दों की तरफ़ डरगिज़ ना देवे, शौहर को प्यार मोहब्बत और पसंदीदगी की नज़र से देवे, अपनी निगाहें सिर्फ़ अपने शौहर पर मरकूज़ रहे, अपने घरों से कुज़ूल कामों के बिने ना निकले. सिर्फ़ शौहर की हो कर रहे किसी और की नहीं.

उम आप के सामने अक वाक़ेआ नक़ल करते हैं के देभें! बादशाह की बांटी कैसे सिर्फ़ अक ही की बांटी रही,

દુનિયા કી સબ ચીજોં કો દુકરા કર સિફ અપની નિગાહ બાદશાહ પર જમાએ રખી, તો બાદશાહ ભી ઉસસે સચ્ચી મોહબ્બત કરને લગા. કહેતે હૈ હાડુન રશીદ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કી એક કાલી રંગત કી કનીઝ થી, હાડુન રશીદ કો ઉસ સે ઓર ઉસકો હાડુન સે બે પનાહ મોહબ્બત થી.

દૂસરી કનીઝોં કો હસદ હોતા થા ઓર વો હમેશા ઉસકે ખિલાફ તદબીરોં મેં લગી રહેતી થી. હાડુન રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને એક મરતબા ઈમ્તેહાન કે લિએ દસ્તરખ્વાન પર સોના ચાંદી ઓર હીરે વ જવાહેરાત ફેલા દિએ ઓર એલાન કર દિયા આજ બાદશાહ કા ખઝાના ખુલા હે જો જિસ પર હાથ લગા લેગા વો ઉસી કા હો જાએગા, સબ ખાદેમીન ઉન જવાહેરાત ઓર દનાનીર કો યુનને લગ ગએ, વો કનીઝ ટકટકી બાંધે ખળી રહી, હાડુન રશીદ કો દેખતી રહી. હાડુન રશીદ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને ઉસ સે પૂછા તુમ કયૂં સોને ઓર મોતિયોં કે ઈન હારોં કો નહીં લેતી? ખાદમા ને કહા! કયા યે એલાન સહીહ હે કે જો જિસ ચીઝ પર હાથ લગા લેગા વો ઉસકા હો જાએગા? બાદશાહ ને કહા! જી હાં.

ખાદમા ઉઠી ઓર ઉસ ને જા કર બાદશાહ યાની હાડુન રશીદ કે કંઢે પર હાથ રખ દિયા કે મેરા મકસૂદ તો સોને ઓર ચાંદી કા માલિક યાની આપ કી ઝાત હૈ. અગર બાદશાહ મેરે સાથ હે તો યે સબ કુછ મેરા હે ઓર અગર બાદશાહ મેરે સાથ નહીં તો યે કુછ ભી મેરા નહીં. હાડુન રશીદ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને ઉસકે ઈસ ફેલ સે તમામ કનીઝોં કો સમજા દિયા.

અગરયે વો ખૂબસૂરતી મેં બહોત કમ હે લેકિન ઉસને મુજસે મોહબ્બત કી હે ઓર તુમ સબ ને મેરી બાદશાહત સે યા મેરે માલ વ દૌલત સે મોહબ્બત કી હે.

ईसी से हम सब मुसलमानों को ये समझ लेना चाहिये के जो अल्लाह को राजी करने की किंक में लगेगा हमेशा एक ही किंक होगी के अल्लाह किस तरह राजी हो जाये, लोग राजी हों या नाराज किसी की परवाह नहीं. सिर्फ़ एक ही की परवाह रहेगा के सातों आसमान व जमीन का मालिक मुजसे राजी हो जाये, जब वो मुज से राजी हो गया तो जो कुछ आसमानों व जमीनों में है वो मेरा है और अगर वो मुज से नाराज हो गया तो सब कुछ होने के बावजूद भी मैं हैरान व परेशान रहूंगा. अल्लाह तआला हम सबको अपना सच्चा बंदा और दुजुरे अकरम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम के दीन का सच्चा फादिम बनाये आमीन.

## दुल्हन के लिये हिदायत नामा!

रुम्सती के वक़्त बेटी को मां की १० नसीहतें

कंदा के हुक़मेरान अम्र बिन उजर ने उम्मे अयास बिनत औफ़ बिन मुस्लिम शैबानी के साथ शादी का पैग़ाम भेजा. शादी के बाद शबे जिफ़ाफ़ से पहले लणकी की मां उमामा बिनत हारिस रहेमहुमल्लाहु तआला ने अपनी बेटी से तन्हाई से बात चीत की और उस्बे ज़ेव नसीहतें दीं. जिन से ये पता चलता है के बीवी पर उस के शौहर के क्या क्या हुकूक और वाज़ेबात हैं. ये नसीहतें तमाम दुल्हनों के लिये हिदायत नामा की हैसियत रखती हैं. मां ने कहा! “बेटी! तेरा वो माहोल धूट गया जिस से निकल कर जा रही है तेरा वो नशीमन भी पीछे चला गया जहां गार्डिल को भी एक मक़ाम हासिल था और अकलमंद को सख़ारा था. अगर कोई औरत अपने शौहर से कोई शौहर अपनी बीवी से अपनी शदीद हाज़त के बावजूद

बेनियाज हो सकता था तो तुम्हारे मां बाप उस से जियादा मुस्ताहिक थे के वो अक दूसरे से बेनियाज रहेते, ईस लिअे के तुम्हारे नाना के पास बहोत ही माल था लेकिन उकीकत ये है के औरतें मर्दों के लिअे पैदा की गई, और मर्द औरतों के लिअे पैदा किये गये हैं.

बेटी! तेरा वो माहोल धूट गया जिस से तु निकल कर जा रही है तेरा वो नशीमन ली पीछे यला गया जिस में तु परवान यही, अब तेरा दुज जैसे आशियाना की तरफ है जिस से तु आशाना नहीं. वहां तेरा डमनशीन वो है जो तेरा शनासा नहीं. आज तेरी गरदन और तेरा पूरा बदन उस की जेरे नगी है.

فكونى له أمة يكن لك عبداً وثيقاً، واحفظى منى خلا لا عشرة يكن لك ذكراً وذعراً

ईस लिअे तु उसकी कनीज बन कर रेह वो तेरा ताबेदार गुलाम बन कर रहेगा.

ईस लिअे १० आदतें अपने अंदर पैदा कर. ये तेरे लिअे जिंदगी में ली शौहर की दुआओं का सभब डोंगी और मौत के बाद ली नेक नामी का सभब डोंगी. आगे चल कर ये तेरे काम आयेगी.

पहेली और दूसरी बस्वत ये है के किनाअत के साथ साथ उस के लिअे ईन्केसारी बरतना, उस की अक अक बात सुनना और उस की ईताअत करना.

तीसरी और चौथी बस्वत ये है के शौहर की निगाह और उस की पसंदीदा जुशू का बयाल रबना, ईस लिअे के जब उस की तुज पर निगाह पणे उसकी तबीअत मैली ना होने पाये, तेरे बदन से ऐसी कोई

મહેક ના આગે જો ઉસે ના પસંદ હો. ઓર યાદ રખના  
وَأَنَّ الْكحلَ أَحسنَ الْحسنِ الْموجودِ، وَالْمَاءُ أَطيبَ التَّيْبِ الْمفقودِ.

યાની શૌહર કી આંખ મેં ભલી માલૂમ હોને કે  
લિએ સુરમા કા ઈસ્તેમાલ કરના, કે યે આસાન ચીઝ હે  
જો હર એક કો મયસ્સર હો સકતી હે ઓર શૌહર કી નાક  
મેં બદબૂ ના જાએ ઉસ કે લિએ પાની કા ઈસ્તેમાલ ખૂબ  
કરના યાની ગુસ્લ ઓર વુઝૂ કા એહતેમામ કરના યે સબ  
સે અચ્છી ખુશબૂ હે.

પાંચવી ઓર છટી સિફત યે હે કે ઉસ કે સોને  
ઓર ખાને કે અવકાત કા લેહાઝ રખના ક્યૂંકે તાદેર ભૂક  
બરદાશત કરને સે આગ ભળક ઉઠતી હે ઓર નીંદ મેં  
કમી આને સે ગુસ્સા તેઝ હોતા હે.

લેહાઝા નેક બીવી કો યાહિયે જો શૌહર કે ખાને કા  
વકત હો ઉસ સે પહેલે હી ખાના તૈયાર કરને કી પૂરી  
કોશિશ કર લે. અગર કિસી દિન દેર હો જાએ તો કુછ ના  
કુછ હલ્કી ગિઝા હી ઉસ વકત પેશ કર દે ઓર અગર ઉસ  
વકત શૌહર કો ભી ગુસ્સા આ જાએ કે ઈતની દેર પકાને  
મેં ક્યૂં લગી? તો માઝરત કર દે, ગુસ્સા કા જવાબ ગુસ્સા  
સે ના દે.

સાતવી ઓર આઠવી સિફત યે હે કે ઉસ કે  
માલ કી હિફાઝત કરના ઓર અહેલ વ અયાલ ઓર ઉસ  
કે મરતબા કા લેહાઝ રખના, માલ કી બેહતર નિગેહદાશત  
હુસ્ને ઈન્તેઝામ સે હોતી હે ઓર અહેલ વ અયાલ કી  
હિફાઝત હુસ્ને તદબીર સે.

નવવી ઓર દસ્વી સિફત યે હે કે કભી ઉસ કી  
હુકમ અદૂલી ના કરના, ના હી ઉસકે કિસી રાઝ કો  
આશકારા કરના. અગર ઉસ કી નાફરમાની કી તો ઉસ કા

सीना गुस्सा से भणक उठेगा. और अगर उस के राज़ भोल दिये तो उसके इरेब से डिङ्गाजत मुमकिन ना होगी, वो कभी तुम पर अतेमाद ना करेगा, कभी तुम्हें अपनी ना समझेगा. जब वो रंजुदा हो, गमगीन हो, तो उस के सामने हरगिज़ भुशी का धिङ्गहार ना करना, बल्के उसके साथ गम में पूरी शरीक हो कर उसको तसल्ली देना और अगर भुश हो तो कभी रंज व गम जाहिर ना करना.

واعلمى يا بنى! أنك لا تقدرين على ذلك حتى تؤثرى رضاه الى رضاك وتقدمى هواه على هواك فيما أحببت أو كرهت، والله يضع لك الخير وأستودعك الله.

और भूष ध्यान से सुन लो अय मेरी प्यारी बेटी! तुम शौहर का जब तक हिल नहीं ज़त सकतीं जब तक अपनी पसंद को इना ना कर दो उस की पसंद में, अपनी मरज़ी को भत्म ना कर दो उस की मरज़ी के सामने, जिस को वो पसंद करे उसे तुम पसंद करो और जिसे वो नापसंद करे उस को तुम नापसंद करो, अब बेटी! हम तुमसे जुदा हो रहे हैं, अद्लाह ही की डिङ्गाजत में तुम को सुपुर्द करते हैं, अद्लाह हर भलाई और हर नेकी को तुम्हारे लिये मुकदर इरमाये और हर बुराई से बचाये.

(ماخوذ از سلسلة الأسيرة المسلمة السعيدة ص ३५ ج १)

मुसलमान बहने! अद्लाह तआला तुम्हें और सारी मुसलमान बहनों को धिन नसायेह पर अमल करने की तौहीक अता इरमाये, आमीन या रब्बल आलमीन.

रुप्सती के वक़्त बाप की बेटी को नसीहत!  
दुल्हन को नसीहत करना मुस्तहब है.

હઝરત અનસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ફરમાતે હૈ. સહાબા કિરામ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ જબ હિસી દુલ્હન કો ઉસ કે શૌહર કે પાસ ભેજતે તો ઉસે શૌહર કી ખિદમત ઓર ઉસ કે હુકૂક કી રિઆયત કી તાકીદ કરતે થે (તોહફતુલ ઉરૂસ સફા ૭૭)

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન જાફર બિન અબી તાલિબ ને અપની બેટી કો હસ્બે ઝેલ નસીહત કી થી. આપને ફરમાયા:

ગૈરત યાની રશક ઓર તકબ્બુર ગુરૂર સે બચના, ક્યૂંકે યે તલાક કી ચાબી હૈ. ઝિયાદા ડાંટ ડપટ સે પરહેઝ કરના, ક્યૂંકે ઈસ સે બુગ્ઝ વ હસદ પૈદા હોતા હૈ. સુરમા ઝરૂર ઈસ્તેમાલ કરના ક્યૂંકે યે સબસે બેહતર ઝીનત હૈ ઓર સબસે બેહતર ખુશબૂ પાની હૈ.

ઈસી તરહ ફરાફેસા બિન્તે અહેવસ ને અપની બેટી નાઈલા કા નિકાહ અમીરુલ મોમિનીન ઉસ્માન બિન અફફાન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે ક્રિયા. જબ ઉન કી રુખ્સતી કા વક્ત કરીબ આયા તો બાપ ને નસીહત કરતે હુવે કહા!

મેરી બેટી! તુ કુરૈશ કી ઓરતોં કે પાસ જા રહી હૈ જિન્હે બનિસ્બત તેરે ખુશબૂ ઝિયાદા મયસ્સર હૈ. ઈસ લિએ દો આદતે ઈખ્તિયાર કરને કી નસીહત મેરી તરફ સે યાદ રખના.

સુરમા કા ઈસ્તેમાલ કરના ઓર પાની કી ખુશબૂ લગાના. (યાની ખૂબ ગુસ્લ કરના) કે તેરી મહેક મુશકીઝા કી મહેક કી તરહ હો જિસ પર બારિશ કા પાની પળા હો.

(الاغابي لابی الجرج الاصفهاني، تحفة العروس ص ۱۲۲)

અબુલ અસ્વદ ને ઉપર કી નસીહતોં કે અલાવા અપની બેટી સે કહા!

ઝેબ વ ઝીનત કા ખયાલ રખના ઔર સબસે બેહતર ઝીનત સુરમા હૈ. ખુશબૂ કા ઈસ્તેમાલ કરના ઔર બેહતર ખુશબૂ અચ્છી તરહ વુઝૂ કરના હૈ.

યૂરોપ કી એક હસીન જમીલ ખાતૂન ને અપની હમ અસર લગકિયો કો દિન ભર મેં કઈ મરતબા ઠો પાની સે ચહેરા ઘોને કી તાકીદ કી, માલૂમ હુવા કે વુઝૂ મેં કયા કયા હિકમતે પોશીદા હૈ.

આપને ગૌર કિયા! ઈસ્લામ મેં શૌહર કે લિએ ઝીનત કા કિતના એહતેમામ કિયા ગયા હૈ, લેકિન સાદગી કેસી! હર ફકીરા સે ફકીરા ઔરત, હર મિસ્કીના સે મિસ્કીના ઔરત, ચાહે સફર મેં હો ચાહે ઘર મેં હો, ચાહે બીમારી મેં હો, ચાહે તંદુરસ્તી મેં હો, ઉમ્મ કી કિસી મંઝિલ પર ભી ચાહે જવાન હો યા અઘેળ ઉમ્મ કી હો, ઈન દો બાતોં કા ખયાલ રખે, અગર ગરમી હો તો દિન મેં દો મરતબા યા એક મરતબા તો ગુસ્લ કર હી લે (અગર ગુસ્લ સેહત કે લિએ નુકસાન દેહ ના હો) ઔર વુઝૂ તો ચૂકે પાંચ મરતબા ફર્ઝ નમાઝ કે લિએ કરેગી હી, ઉસકે અલાવા ભી બાવરચી ખાના કે કામોં સે ફારિગ હો તો મુંહ હાથ ઝરૂર ઘો લે.

ઈસી તરહ સુરમા કા ભી ઝરૂર એહતેમામ કરે ઔર યે એસી સાદી ઝીનતેં હૈં કે ઈન કે લિએ ના બહોત પૈસા ખર્ચ કરને કી ઝરૂરત હૈ, ના ઈસ મેં શૌહર કા માલ બરબાદ હોગા, ના કાફિરોં કે મુલ્કોં કી બની હુવી ખુશબૂએ ઔર ઝીનત કા સામાન લેને કી ઝરૂરત હૈ. ના ઈસ મેં અપના કીમતી વકત બરબાદ કરને કી ઝરૂરત હૈ. ના એસી ઝેબ વ ઝીનત હૈ જિસ સે વુઝૂ ઔર ગુસ્લ ભી નહીં હોતા.

ઈસ લિએ ઈસ્લામ કા અસ્લી જૌહર “સાદગી” હૈ.



કાશ આપ ઔરતેં યે ફેસ્લા કર લેં કે હમ સાદગી અપનાએંગી તો આજ મુસલમાનોં કા માલ દૌલત જો તબાહ વ બરબાદ હો રહા હે વો ના હો.

કહેતે હેં ! ઔરતેં મદ્દોં કી ગુણિયાં હેં. ઈસ લિએ મદ્દોં કો ચાહિયે કે જહાં તક હો સકે અપની ઈન ગુણિયોં કો બનાએ સવાંરે રખેં. જેબ વ જીનત મદ્દ કી શહેવત કો તેજ કરતી હે. ઔરત કે મુહાસિન ઈસ સે નુમાયાં હોતે હેં, ઉલ્કત વ મોહબ્બત તાદેર કાયમ રહેતી હે.

અબુલ ફરજ અલ-અસ્ફહાની રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને લિખા હે “હસીન વ જમીલ ઔરત ભી અપને શૌહર કી નજર મેં ઉસ વકત અપના મકામ બનાતી હે જબ વો જેબ વ જીનત કરે ઔર સાફ સુથરી રહેને કી પાબંદ હો, અપને હુસ્ન કો મજીદ દિલ્કશ બનાને કે લિએ જાઈઝ તર્જ કે બનાઓ સિંધાર, તરહ તરહ કે કપણે ઔર આરાઈશ કે એસે તરીકોં પર કારબંદ હોં જિન્હેં વો પસંદ કરતા હો.

ઔર ઈસકી હમેશા કોશિશ કરે કે મદ્દ કી નજર ઉસકી કિસી ગંદગી, યા કિસી નાપસંદીદા ચીઝ પર ન પળ જાએ ઔર ઉસકી કોઈ નાગવાર બૂ ઉસે મહેસૂસ ન હો.

ઔર અગર ઉસ ને ઈન ચીઝોં પર કોતાહી બરતી તો ઉસકા નુકસાન ખુદ ઉઠાએગી ક્યૂંકે ઈસકા કવી અંદેશા હે કે શૌહર ઉસકી સુસ્તી ઔર લાપરવાહી કો ભાપ લેગા, કિસી ઔર કી તરફ માઈલ હોગા.

ઔરતોં કો ચાહિયે અપને કપણે સાફ સુથરે રખેં, કપણે પર કોઈ ઘબ્બા લગ જાએ તો ફૌરન સાફ કરેં, એક ઘબ્બા ભી અપને જિસ્મ પર યા કપણે પર ના લગે રહેને દે, કહેતે હેં જો અપને જિસ્મ ઔર કપણોં કી હર કિસ્મ કી ગંદગી ઔર દાગ ઘબ્બોં સે હિફાઝત કરેગા ઈન્શા અલ્લાહ તઆલા ઉસકે દિલ કો ગુનાહોં કે ઘબ્બોં સે હિફાઝત કરને

કી તૌફીક હોગી.

ઈસી તરહ ખુશ્બૂ લગાના, મિસ્વાક કરના, ખિલાલ કરનાં, મૈલ કુચૈલ સે ખુદ કો બચાએ રખના, ઝાઈદ બાલોં કી સફાઈ કરના, પાકી હાસિલ કરના ઓર નાખુન તરશવાના, યે સબ ઓરત કે લિએ ઝરૂરી મુનાસિબ ચીઝ હૈ તાકે મર્દ કા દામન દાગદાર ના હોને પાએ ઓર ના હી દૂસરોં કી તરફ માઈલ હોને કા ઉસે મોકા મિલે.

ઔર ઈસી સફાઈ સુથરાઈ કા એહતેમામ શૌહર કો ભી અપની બીવી કે લિએ કરના ચાહિયે, તાકે બીવી ભી ગુનાહ મેં મુખ્તેલા ના હો, ઉસકી તફ્સીલ ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા, “તોહફા દુલ્હા” મૈં શૌહરોં કે લિએ આએગી.

કહેતે હૈ બની ઈસરાઈલ યે સબ નહીં કરતે થે. ઈસ લિએ ઉનકી બીવિયાં ઝિનાકારી કી તરફ માઈલ હોતી ગઈ. (તોહફતુલ ઉરુસ સફહા ૧૩૧)

**મોલાના મોહમ્મદ અહેમદ સૂરતી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કી તરફસે બેટી કો નસીહત!**

મેરી પ્યારી બચ્ચી! તુ રુખ્સત હો રહી હૈ, ખુશી સે જા! ખુદાએ પાક તુજે તેરા નયા ઘર મુબારક કરે. તુ જહાં જહાં ભી જાતી હૈ વહાં રૌશની ફેલાતી હૈ. ખુદાએ પાક તુજે એસી અચ્છી સમજ અતા કરે જિસ સે તેરા મુસ્તકબિલ રૌશન હો. તુ ખુદ ભી સુખી હો ઓર અપને જીવન સાથી કા દામન ભી ખુશિયોં સે ભર દે. ખુદાએ પાક તુજે માસૂમ મોહબ્બત કા એસા જઝબા ઈનાયત કરે જો સિર્ફ તેરે હી લિએ ના હો બલ્કે તેરે સુખ દુખ કે સાથી કે લિએ ભી મશઅલે રાહ બને ઓર સુસરાલ વાલોં કે લિએ ભી સદા સુકૂન કા બાઈસ બને.

બેટી! ખુદાએ પાક તુજે તૌફીક દે કે તુ સુસરાલ મેં જા કર મૈકે કી લાજ રખ લે. દેખના! કહીં સાસ ઓર સસુર ઓર માં બાપ કી ઈઝઝત વ આબરૂ પર પાની ના ફિર જાએ.

અબ હમારી ઈઝઝત વ આબરૂ તેરે હાથોં મેં હે. ખબરદાર! માં બાપ કી તરબિયત વ તાલિમ પર ઉફ ભી ન હોને દેના! કહીં એસા ના હો કે માં કા દૂધ બદનામ હો.

બેટી! ખુદાએ પાક તુજે હર મુસીબત ઓર નાસાઝગાર હાલાત સે જુરઅત વ ઈસ્તેકલાલ કે સાથ મુકાબલા કી હિમ્મત અતા ફરમાએ ઓર નાઝુક હાલાત મેં અપની (કશ્તી) નય્યા કો ખૈરિયત કે સાથ પાર લગાને કી સૂરતેં મહમત ફરમાએ. શકર રંજી ઓર લખાઈ ઝગળોં સે તેરે દામન કો પાક રખે ઓર ખુદાએ પાક તુજે એસી ખૂબિયાં અતા ફરમાએ જો હર શરીફ બીવી કો દેતા હે.

મેરી લાડલી બેટી! જિસ દિન સે તુ પૈદા હુવી ઉસી દિન સે હમ ને સમજ લિયા થા કે તુ હમારી નહીં હે બલ્કે પરાએ કે લિએ હે. તુ ઈસ ઘર મેં હમેશા રહેને વાલી નહીં, બલ્કે એક મહેમાન કી હૈસિયત સે આઈ હે ઓર એક દિન ઈસ ઘર સે રુખ્સત હોના તેરી કિસ્મત મેં લિખા જા ચુકા હે. તુજે ઈસી લિએ પાલા પોસા હે કે જબ તુજમેં ઘર સંભાલને કી સલાહિયત ઓર લિયાકત પૈદા હો જાએ તો તુજે સુસરાલ રુખ્સત કર દિયા જાએ.

બાપ કી જાન આજ તુ રુખ્સત હો રહી હે ઓર તુ અપની માં કો, અપને ભાઈ કો, અપની સહેલિયોં કો ઓર સબ કો છોળ કર જા રહી હે. આહ કિતના દર્દનાક હે તેરી રુખ્સતી કા યે મંઝર. ઘર મેં ઓરતોં કા ઝમેલા હે, અળોસ પળોસ કી ઓર દૂર દૂર સે ઓરતેં આઈ હૈં. છોટે છોટે બચ્ચે નએ નએ ઈસ્લામી લિબાસ પહેન કર કેસે ખુશ

નજર આ રહે હૈ, જૈસે કે ઈદ હો. તેરે બાપ કે સારે હી જાન પહેયાન વાલે આએ હુવે હૈ. ઈસી તરહ બાહર કે મદદ મહેમાન ભી આન પહોંચે હૈ, રિશ્તાદાર, દોસ્ત વ અહેબાબ સબ હી મૌજૂદ હૈ.

કોઈ ચીખે માર માર કર રો રહા હે, કોઈ સિસકતા હે, તો કોઈ ચુપકે ચુપકે આંસુ બહા રહા હે, કોઈ ઠંડી આહે ભર કર દિલ કે ગમ કા બોજ હલ્કા કર રહા હે, કોઈ ઉદાસ હો કર ઈજહારે ગમ કર રહા હે. મતલબ કે છોટે બળે, માસૂમ બચ્ચે, બૂઠે સબ હી ગમ વ માતમ કે સમન્દર મેં ડૂબે હુવે નજર આ રહે હૈ. પૂરે ઘર પર અજબ કિસ્મ કી ઉદાસિયત ફેલી હુવી હે.

પ્યારી બેટી! જરા દેખ તો સહીહ અપની માં કો ક્યા હાલત હો રહી હે. ઉસ કી યે બેબસી કી હાલત અલ્ફાજ મેં બયાન નહીં કી જા સકતી. ઉસ બેચારી ને તુજે નવ માહ તક અપને પેટ મેં રખ કર અપને જિસ્મ કે ખૂન કો દૂધ કે રૂપ મેં તુજે પિલા કર બળા ક્રિયા, ખુદ તો ગીલી જગા પર સોતી લેકિન તુજે ઉસ ગીલી જગા સે બચા કર ખુશક જગા પર સુલાયા, ફિર તુજે મુસલસલ અઘારા સાલ તક અપની આંખોં કે સામને રખા. ઉસકે આંસૂ કિસ તરહ ખુશક હો. ક્યા તેરી જુદાઈ ઉસ કે લિએ કોઈ મામૂલી વાકેઆ હે.

ઉસ ને તેરે આરામ કે લિએ અપના આરામ કુર્બાન કર દિયા, અપની જવાની કી મીઠી નીંદ ભી કુર્બાન કર દી, ના રાત કો રાત સમજા, ના દિન કો દિન. અબ તેરે બગૈર ઉસ કે દિન કેસે કટૅંગે, ઉસ કી રાતે કેસે કટૅંગી.

તેરી તાલીમ કે લિએ ઉસ બેચારી ને કેસે કેસે દુખ સહે, કિસ કિસ તરહ તુજે પાલ પોસ કર બળા ક્રિયા. તેરે ચહેરે કી મામૂલી માયૂસી ઉસ કી તમામ ખુશિયોં કો ખત્મ

કર દેતી, તેરી આંખોં સે બહા હુવા એક આંસૂ ઉસ કે દિલ પર નામાલૂમ કિતની ચિંગારિયાં જલા દેતા. તુ ઝરા ભી રોતી કે ઉસ કે દિલ પર ગમોં કી ધંધૂર ઘટાએ છા જાતી.

આજ તુ ઈસ મમતા ભરી ગોદ સે દૂર હો રહી હે. તેરી વો માં જિસ ને તુજે અચ્છે સે અચ્છા ખિલાયા, ઉસને ખુદ કભી ઉસકી તમન્ના નહીં કી, જિસને તુજે અચ્છે સે અચ્છા કપળા પહેનાયા લેકિન ઉસને કભી ઉસકો પહેનને કી ખ્વાહિશ નહીં કી. ઉસ કે દિલ મેં હમેશાં યે બાત રહી કે લળકી અચ્છા ખાતી હે તો ગોયા વો મેં ખુદ ખા રહી હું ઔર લળકી અચ્છા જો પહેન રહી હે તો ગોયા કે મેં ખુદ ઉસે પહેન રહી હું, વો તેરી માં તેરી ફિકોં કો દૂર કરને કે લિએ ખુદ બેશુમાર ફિકોં મેં મુખ્તેલા હો ગઈ. કયા તુજે યાદ હે કે તેરી ઉસ માં ને તેરે લિએ અપની કિતની હી સુખ ભરી રાતોં કો દુખોં સે ભર લિયા. તુ ઝરા ભી બીમાર હુવી કે વો બેચારી તેરે સિરહાને ઘંટોં ખળી રહી. કહીં ઝરા ભી તેરે સર મેં દર્દ હુવા કે ઉસકી દૌળ ધૂપ દેખને કે કાબિલ બન ગઈ. તેરી તંદુસ્તી કે લિએ ઉસ ને અપની ભી સેહત કા ખયાલ ના કિયા.

આહ! કયા ગુઝર રહા હોગા ઈસ વકત ઉસકે દિલ પર, બેટી ઝરા તુ અપની માં કી હાલત પર રહેમ કર. કયા ઉસકા દિલ પારા પારા ના હો રહા હોગા. આહ! અબ ઈસે મુસલસલ તેરી જુદાઈ કા ગમ બરદાશત કરના પળેગા. વો બેચારી જુદાઈ કે ઈસ ભારી બોજ કો કિસ તરહ ઉઠા સકેગી. ખુદાએ પાક ઉસે સબ્ર અતા કરે.

બેટી! આજ તુ અપની પ્યારી બહેનોં સે રુખ્સત હો રહી હે. યે બહેનેં તુજે ઈતના ચાહતી થીં, યે તેરી બહેનેં ભી થીં ઔર સહેલિયાં ભી થીં. હર કામ મેં સાથ સાથ, હર ખેલ મેં સાથ સાથ, ઉઠને બેઠને મેં, સૈર વ તફરીહ મેં

તેરે સાથ હી સાથ! તુ જો સોચતી વો ભી વહી સોચતી  
 ઓર જો તુ કહે ઉસે કરને કો હર વક્ત તૈયાર, તેરી ખુશી  
 ઉનકી ભી ખુશી, એસી થી તેરી બહેન. ઝરા તેરા ચહેરા  
 બિગળા તો ઉનકે ચહેરોં કા રંગ ભી બદલ ગયા, ઓર  
 અગર કહીં તુ ઝરા ભી હંસી તો ઉન સબ કે ચહેરે ખુશી  
 સે ખિલ ઉઠે. અગર કહીં તુ ઝરા ભી ગુસ્સા હુવી તો ઉન  
 સબ કે દિલ કાંપ ગએ, ઓર તેરી મામૂલી સી તબીઅત  
 બિગળને પર એસા મહેસૂસ હોતા જેસે વો સબ ભી  
 બીમાર હો ગઈ.

સાથ હી સાથ આંખ મુચીલી ખેલી જા રહી હે.  
 ઓર ઈસી તરહ એક સાથ ખાને ભી પક રહે હૈ. ઈસી  
 તરહ સાથ સાથ જૂલે ભી જૂલ રહે હૈ, સીના પુરોના ભી  
 સાથ હો રહા હે. કહીં સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા  
 અન્હુન્ના કે કિસ્સે સુનને સુનાને મેં રાતેં ગુઝર રહી હૈ.  
 સોના ભી સાથ ઓર જાગના ભી સાથ. તુ ચલી જાએગી  
 તો અબ ઉન કા કયા હાલ હોગા.

આહ રે! તેરે બગૈર બેચારિયાં તળપતી રહેંગી. ઘર  
 કે કામ કાજ તો ચલતે હી રહેંગે લેકિન નિગાહૈં હર વક્ત  
 તુજે હી તલાશ કરતી રહેંગી. તેરી યાદૈં વો થોળી ભૂલ  
 જાએંગી.

કાશ! તુ ઈસ વક્ત અપની સહેલિયોં કી હાલત દેખ  
 સકતી. એક ઈસ કોને મેં ખળી રો રહી હે ઓર એક દૂસરે  
 કોને મેં સિસકિયાં લે રહી હે, તો કહીં કિસી કા દિલ ગમ  
 સે નિઠાલ હો રહા હે. અગર ઈત્તેફાક સે તુજે દો દિન ભી  
 ના દેખ સકે તો ઉનકા ચૈન ખત્મ હો જાતા. કિસી ના  
 કિસી બહાના સે તુજે દૂંડ કર આન પહોંચે. કહીં તાલીમ કે  
 હલકે કાયમ હો રહે હૈ કિસી જગા આઈ હુવી મસ્તૂરાત કી  
 જમાઅત કી નુસરત હો રહી હે, તો કિસી જગા દાવતેં હો

રહી હૈં, મતલબ ये કે કહીં કુछ तो कहीं कुछ.

ये सारी ही बातें मोहब्बत की कशिश थीं ये सब बातें એક દૂસરે को मिलने और देखने के बहाने ना थे तो और क्या था. अब वो इकतों तक तुझे देख ना सकेगी. क्या तेरी याद उन को तणपायेगी नहीं! तेरी जुदाई से उन के दिलों पर क्या भीत रही होगी शायद तु ही उस को अच्छी तरह जान सके.

જાને પિદર! આજ તુ મુજ સે ભી રુખ્સત હો રહી હે. ઈન્તેદા હી સે મેરી દિલી આરઝૂ થી કે તુ પઢ લિખ કર, બળી હો કર, ખૂબિયોં સે ભરપૂર, મોહઝઝબ, તરબિયત યાફતા બાપરદા દોશીઝા બન કર એસી મિસાલ પેશ કરે જિસકી નજીર તુ ખૂદ હી હો. મૈને જહાં તુજે અચ્છે સે અચ્છા ખિલાયા ઔર અચ્છે સે અચ્છા કપળા પહેનાયા, વહાં ઈસ બાત કા ભી ખયાલ રખા તુ અખ્લાક વ આદાબ સે મુકમ્મલ તૌર પર માલામાલ હો જાએ. નીઝ મેરી હમેશા યે ભી તમન્ના રહી કે તુ જહાં ભી રહે વહાં ઈસ તરહ જિંદગી બસર કરે કે અચ્છી બીવિયાં તુજે દેખ દેખ કર સબક હાસિલ કરે ઔર ગુમરાહ ઔરતેં તુજે દેખ કર સહીહ રાહ પા લે. તુજે અચ્છી તરહ યાદ હોગા કે તરબિયત કે મામલે મેં તેરે ઉપર મૈને કભી સખ્તી નહીં કી, ફિર ભી કભી એસા નહીં હુવા કે મૈને તેરી ગલ્તી ભી નઝર અંદાઝ કી હો. અખ્લાક બિગાળને વાલી કિતાબોં કે પઢને સે તુજે હમેશા દૂર રખા. ગંદે નાવિલોં કે ધૂને તક સે તેરી હાથોં કો દૂર રખા ઔર તેરે મુતાલેઆ કે લિએ હમેશા એસી કિતાબેં લાયા જો અખ્લાક વ આદાબ સિખાને વાલી હોં ઔર ગિરહિસ્તી કો રૌશન કરને વાલી હો. નાટક, સિનેમા, બાઈસ્કોપ ઔર ઈસી તરહ ખેલ કે તમાશોં સે તુજે હમેશા દૂર રખા. ટી.વી..... વી. સી.

આર..... કી લાનત સે હમેશા તુજે બચાએ રખા. ઈન ચીઝોં સે શરીફ સે શરીફ ઘરાનોં કી બીવિયોં કો ગુમરાહ હોતે હુવે દેર નહીં લગતી. ઈનસે તો કિતને હી શરીફ ઘરાનોં કી બરસોં કી ઈઝઝત વ આબરૂ ખાક મેં મિલ ગઈ ઓર જો ઈન ચીઝોં મેં ફંસ ગયા વો શૈતાન કે ચક્કર મેં આ ગયા.

બેટી! તુ અચ્છી તરહ જાનતી હે મૈને અપને આરામ વ રાહત કા ઈતના ખયાલ નહીં કિયા જિતના કે તેરે આરામ કા ખયાલ રખા. મૈને અપને આરામ કો તેરે આરામ પર કભી તરજીહ નહીં દી.

મૈને તેરી તાલીમ વ તરબિયત કે લિએ લાઈક ઓર બાસલાહિયત ઉસ્તાનિયાં મુકર્રર કી, સ્કૂલ કી મખ્લૂત તાલીમ સે હમેશા બચાએ રખા, તુમ્હે ઓર તુમ્હારી વાલેદા કો મહેરમ મસ્તૂરાત વાલી જમાઅત મેં બારહા લે કર ગયા, બુઝુર્ગોં કા ઈસ્લાહી બયાનાત સુનાને કે લિએ તુમ્હે લે જાતા રહા, મઝીદ મૈં ભી તેરી તાલીમ કી તરફ પૂરી તવજ્જોહ દેતા રહા. મૈં અચ્છી તરહ જાનતા થા કે તુ હમારે ઘર..... એક અમાનત કી તરહ હે, એક પરાયા ઘન હે જો ખુદાએ પાક ને હમ કો દિયા હે ઓર ઈસ લિએ દિયા હે કે તેરી અચ્છી તરહ સે તરબિયત કી જાએ ઓર ઉમ્દા સે ઉમ્દા અખ્લાક સિખાએ જાએ ઓર યે સબ કરકે તુ પરાએ ઘર સોંપ દી જાએ. અગર હમ તુજે ઉમ્દા દીની તાલીમ, અદબ ઓર તહેઝીબે શરઈ, પરદા ના સિખાતે તો હમ અપની ફર્જ શનાસી છોળને વાલે ગિને જાતે ઓર ફિર કયામત કે દિન ખુદા પાક કી બારગાહ મેં જવાબ દેના પળતા.

જાને પિદર! વાકેઅતન આજ તુ રુખ્સત હો રહી હે. તેરી જુદાઈ કા ખયાલ કિતના રોંગટે ખળે કરને વાલા હે.



ઈસ ખયાલ મેં કિતના દર્દ પિન્હાં હૈ, લેકિન અય બેટી!  
તુજે કુછ ખબર હૈ કે આજ કા યે દિન તેરી જિંદગી કે  
લિએ કિતની એહમિયત કા હામિલ હૈ, અબ તક તેરી  
દુનિયા કયા થી ઔર અબ કયા હોને વાલી હૈ!

ઝાહિરી તૌર પર તો તુ એક ઘર છોળ કર દૂસરે  
ઘર જા રહી હૈ લેકિન યે બાત શાયદ હી તેરે ખયાલ મેં હો  
કે યે મામૂલી સા રદો બદલ તેરી જિંદગી કે લિએ કિતના  
ઝબરદસ્ત ઈન્કેલાબ હૈ.

આજ તક..... તુ માં બાપ કે ઘર રેહ કર,  
બેફિક્ક હો કર જિંદગી ગુઝારતી રહી હૈ ઔર અબ તુજે  
બહોત સોચ સમજ કર કામ કરના હોગા. આજ તક.....  
તુ હર તમન્ના, હર આરઝુ સે બેનિયાઝ થી ઔર અબ  
તુજે અપની હર આરઝુ પૂરી કરને સે પહેલે ઉસકે અંજામ  
પર નિગાહ રખની હોગી. આજ તક તુ અપની હર  
ખ્વાહિશ દૂસરોં સે મનવાતી થી ઔર અબ તુજે દૂસરોં કી  
તજવીઝોં ઔર દૂસરોં કી ખ્વાહિશોં કો પૂરા કરના હોગા.

આજ તક તુ હુકમ ચલાને વાલી રાની થી ઔર  
અબ તુજે હુકમ માનને વાલી બાંદી બનના હોગા. ઈસ કે  
બગૈર તુ મહારાની કા ઓહદા હાસિલ ના કર સકેગી.

બેટી! અબ તેરી પૂરી દુનિયા હી બદલ જાએગી  
ઔર આજ તક જિન જિન તરીકોં પર કામ કરતી રહી હૈ  
વો તરીકે ભી અબ બદલ જાએંગે. ઈસી તરહ અંદાઝે  
ગુફ્તગુ ભી બદલ જાએગા ઔર તેરી જિંદગી મેં  
ઝબરદસ્ત ઈન્કેલાબ આએગા. તેરી જિંદગી કા હર મોળ,  
હર કોના, એક નએ અંદાઝ સે શુરૂ હોગા.

મુજે અચ્છી તરહ યાદ હૈ કે બસા અવકાત તુ  
મામૂલી મામૂલી બાતોં પર બુરી તરહ ઝિદ કરતી, ઉસ  
વકત તુ રોના પીટના શુરૂ કર દેતી, ખાના બંદ કર દેતી

ઔર રૂઠ જાતી. તો હમ સબકો તેરી જિંદ પૂરી કરની પળતી. મੈં ઈસે માનતા હું કે એસા મામલા કભી કભાર હોતા. લેકિન અબ ખબરદાર, આંખે ખોલ ઔર ધ્યાન સે સુન! તુજે કોઈ ભી ખ્વાહિશ જાહિર કરને સે પહેલે યે સોચના હોગા કે તેરા રફીકે હયાત ઔર ઉસ કે રિશ્તાદાર તેરી ઉસ ખ્વાહિશ કો કિસ અંદાઝ સે દેખતે હૈં. તુ જબ તક અપને દિલ પર કાબુ ના પાએગી ઉસ વકત તક દૂસરોં કે દિલોં પર કાબુ ના પા સકેગી.

જિંદગી કા યે કેસા અઝીમુશ્શાન ઈન્કેલાબ હૈ, ગોયા કે તેરી જિંદગી કી ગાળી એક નએ હી રુખ પર જા રહી હૈ. તેરે ખયાલાત અજબ અંગળાઈયાં લેંગે. તેરી સોચ વ વિચાર મેં અજબ કિસ્મ કી તબ્દીલી વાકેઅ હોગી. તેરી તમન્નાઓં ઔર ઉમ્મીદોં કા રૂટ ભી બદલ જાએગા. તેરે અંદર ખુદ બખુદ એસી તબ્દીલી હોગી કે માઝી કો તુ એક ભૂલી બસરી કહાની સમજને લગેગી. તેરા બરતાઓ, તેરી જિંદગી કી તરબિયત, તેરી રફતાર, તેરી ગુફતાર, તેરી ચાલઢાલ, હર ચીઝ મેં બળા ઈન્કેલાબ આ જાએગા. ઉસકો સોચેગી તો ખુદ બખુદ તુજે ભી તઅજ્જબ હોગા.

બેટી! આજ ભી મੈં અપના ફર્જ સમજતા હું કે તેરે કાન મેં કુછ એસી બાતેં ભી ડાલ દૂં જિન કી ઝરૂરત તુજે ઈસ નઈ જિંદગી મેં પેશ ઓઅગી, જિન કો મદે નઝર રખ કર તુ અપની જિંદગી કો ઈન ઉલ્જનોં ઔર હાલાત સે મહેફૂઝ રખ સકેગી. જો તુજે બરબાદ કરને વાલે હોં જિન મેં અકસર લળકિયોં કી જિંદગિયાં તબાહ વ બરબાદ હો ગઈ હૈં, જિન્હોંને શાદી કે બાદ દૂર અંદેશી ઔર સમજ બૂજ સે કામ નહીં લિયા.

બાપ કી જાન! ઈસ સિલસિલે મેં જો બાત સબસે

પહેલે ઝહેન નશીન કરની હૈ વો યે કે શાદી દર અસલ હૈ ક્યા? શાદી કિસ કો કહેતે હૈ ! ઈસકા મકસદ ક્યા હૈ! હકીકત મેં નિકાહ કિસી કી ગુલામી નહીં બલ્કે આપસ મેં એક દૂસરે કે તઆવુન કા નામ હૈ. શરીઅત કે મુકર્રર કરદાં તરીકે કે મુતાબિક મર્દ ઔરત આપસ મેં તય શુદા ઉસૂલોં કે મુતાબિક જિંદગી ગુઝારને લગે, ઉસ કા નામ શાદી હૈ. શાદી કે બાદ મર્દ ઔર ઔરત કો એક દૂસરે કી ખેર ખ્વાહી કી ઝરૂરત પળતી હૈ. આપસ કે પ્યાર, ખુલૂસ ઔર અપનાઈયત કી અહેમિયત હોતી હૈ ઔર જિંદગી કે ઈસ છગળે કો દોનોં કો મિલ કર ખીંચના પળતા હૈ ઔર દોનોં મિલ કર જિંદગી કો અપની અપની તાકત ઔર હૈસિયત કે મુતાબિક ખુશ ગવાર બનાતે હૈ. ઈસકો કામચાબ બનાને કે લિએ કુર્બાનિયાં દેતે હૈ.

ઈસ મેં શક નહીં કે ખુદાએ પાક ને મર્દોં કા દરજા ઔરતોં સે ખુલંદ રખા હૈ ઔર મર્દ કો ઔરત પર બાલા દસ્તી અતા ફરમાઈ હૈ લેકિન યે બાલા દસ્તી હુકૂમત ચલાને કે લિએ નહીં બલ્કે ઈસકા મકસદ ઔરત કી સરપરસ્તી ઔર નિગેહબાની હૈ ઔર અગર એસા ના હોતા તો મર્દોં પર ઔરતોં કે બેશુમાર હુકૂક કો બયાન ના કિયા જાતા. ઈસી તરહ ઈઝદવાજી જિંદગી કો પૂરસુકૂન બનાને કે લિએ ઔરતોં પર ભી બેશુમાર ઝિમ્માદારિયાં આઈદ કી ગઈ હૈ ઔર યે ઝિમ્માદારિયાં ઔરત કો મર્દ કે સાથ પૂરસુકૂન બનાને કે લિએ અંજામ દેની પળતી હૈ.

જબ શાદી એક અમલી તઆવુન કા નામ હુવા તો ઝાહિર હૈ કે શાદી કે બાદ દુલ્હા વ દુલ્હન કી યે ઝિમ્માદારી હૈ કે વો અપની જિંદગી કે લિએ એક નિઝામ મુરતબ કરે કે વો કૌન કૌનસે તરીકે, ઝવાબિત ઔર મિસાલી નમૂને પેશ કરે કે જિન સે ઝિયાદા સે ઝિયાદા

રાહત હાસિલ કર સકે. ઈસ નિઝામ મેં ઈસકી ભી વઝાહત હો કે એક લળકી કી કયા કયા ઝિમ્માદારિયાં હૈ. યે સારી ચીઝેં તો ઝમાને કે હાલાત ઔર વકત કે તકાઝે શનાખત કરાએંગે લેકિન ઈસ સિલસિલે મેં કુછ બાતેં યહાં બતા દેના મુનાસિબ સમજતા હું કે જિસ સે તુ જો ભી તરીકા ઈખ્તિયાર કરે ઉસ મેં ઝિયાદા સમજદારી ઔર દૂર અંદેશી સે કામ લેતી હૈ.

પ્યારી બેટી! જબ તુ અપને ઘર જાએગી તો જિસ તરહ તુજે હમ આંસુઓ ઔર આહોં કી હમાહમી મેં રુખ્સત કર રહે હૈં ઈસી તરહ વહાં તુજે મુસ્કુરાહટોં, કહેકહોં કે સાથ ખુશ આમદીદ કહા જાએગા. વહાં તુજે દુનિયા હી એક અલગ કિસ્મ કી નઝર આએગી. પૂરા ઘર ખુશિયોં સે લબરેઝ હોગા. દર વ દીવાર સે ખુશિયોં કા રંગ ચમક રહા હોગા. હર એક ફર્દ કે ચહેરે પર ખુશી કે ફૂલ ખિલ રહે હોંગે ઔર હર એક કી બાતેં દિલચસ્પ હોંગી. હર એક તુજે હાથોં હાથ લે લેને કે લિએ બેકરાર હોગા ઔર તુ..... તુ ઉસ ઘર મેં ઈસ તરહ દાખિલ હોગી જિસ તરહ મહેફિલ મેં “શમા મહેફિલ” લાઈ જાતી હૈ. વહાં જાતે હી તુ હર એક કે લિએ તવજ્જોહ કા મરકઝ બનેગી. સબ ઔરતોં કી નિગાહેં તુજ પર લગી હોંગી. વો સબ હી તેરે દીદાર કી શૌકીન હોંગી. તેરી હર હરકત પર, તેરે હર હર કદમ પર ના માલૂમ કેસી કેસી રાએ ઝની હોગી. લેકિન યે સારી હમાહમી ફકત એક દો હફતોં કે લિએ હોંગી. ઈસ હમાહમી મેં તુજે બહોત એહતિયાત ઔર હોશિયારી સે કામ લેના હોગા. ઈસ લિએ કે તેરી છોટી સી ગલ્તી ભી ઘર કી ઔરતોં કે લિએ નુકતા ચીની કા બાઈસ બનેગી. તુ કાફી સમજદાર હૈ, તુને અપને ખાનદાન કી બહોત સી લળકિયોં કો દુલ્હન બનતે દેખા હૈ.

શાદી કે ઈપ્તેદાર દિનોં મેં કિતની હોશિયારી, અકલમંદી  
સે કામ કરના પળતા હે. મુજે કામિલ યકીન હે કે તુ ઈન  
દિનોં કો બહોત એહતિયાત સે ગુઝાર દેગી ઓર તુજસે  
કોઈ એસી હરકત ના હોને પાએગી જિસ સે લોગોં કો  
નુકતા ચીની કા મોકા મિલે.

જાને પિદર! સબસે પહેલે જિસ ઈન્સાન સે તુજે  
સાબ્કા પળેગા વો તેરા સરતાજ હોગા. તેરી આઈદા  
જિંદગી કી બેહતરી યા બરબાદી ઈસી એક શખ્સ કે અચ્છે  
ઔર બુરે બરતાઓ પર મોકૂફ હે, લેહાઝા તેરી અહેમ  
ઝિમ્માદારી યે હોગી કે તુ અપને શૌહર કો સબસે ઝિયાદા  
સમજાને કી કોશિશ કરે ઔર જબ તક હો સકે તુ અપને  
ખયાલાત ઔર અપની ખ્વાહિશોં કો ઉસ કી રઝા કે સાંચે  
મેં ઢાલતી રહે. એસા હોગા તબ હી તો..... ઝહેની  
કોફત ઔર તસાદુમ સે બચ સકેગી. ખયાલાત ઔર  
ખ્વાહિશોં મેં ટકરાઓ કી વજા સે બહોત સે ખાનદાનોં મેં  
મિયાં ઔર બીવી મેં ઈપ્તેલાફાત પૈદા હો જાતે હૈં ઔર  
ફિર યહી ઈપ્તેલાફાત ઈન દોનોં કે લિએ એક ખતરનાક  
અઝાબ બન જાતા હે.

ઈસ વકત યહાં ઉન તમામ બાતોં કો મેં નઝર  
અંદાઝ કરતા હું જિનકા તઅલ્લુક શૌહર કી ઝિમ્માદારિયોં  
સે હે ક્યૂંકે વો બાર્તે મેરે મૌઝૂ સે બાહર હૈં. મુજે ઈસ  
વકત જો કુછ કહેના હે વો તુજે હી કહેના હે. તેરે સરતાજ  
કો જો કુછ નસીહત કરની હો યા કોઈ બાત સમજાની હો  
યે બાત અપની જગા પર સહીહ હૈં લેકિન વો ઝિમ્માદારી  
તો ઉસકે માં બાપ કી હે. મુજે યકીન હે કે ઉન્હોંને અપની  
ઝિમ્માદારી ઝરૂર અદા કી હોગી. એક બાત યે ભી હે કે  
તેરે શૌહર કે માં બાપ અપને બેટે કે સાથ રહેતે હૈં, ઈસ  
લિએ વો હર બાત કા ખયાલ રખેગે ઔર જહાં સમજાને

કી ઝરૂરત હોગી વો તેરે સરતાજ કો ઝરૂર સમજાતે રહેંગે.  
ખુદાએ પાક ને ઔરત ઔર મર્દ દોનો કો એક  
દૂસરે કે લિબાસ સે તાબીર ક્રિયા હે યાની મર્દ અપની  
ઔરત કે લિએ લિબાસ હે ઔર ઔરત અપને શૌહર કે  
લિએ લિબાસ હે. ફર્જ કર કે એક શખ્સ કી કોહની મેં  
ઝખ્મ પળા હુવા હે જિસ સે પીપ વગૈરા બહેતા હે, અબ  
જો ઉસ ઝખ્મ કો ખુલા રખા જાએ તો દેખને વાલોં કે દિલોં  
મેં ઝરૂર ઉસ સે નફરત હોગી. ઈસી તરહ એક શખ્સ કે  
જિસ્મ પર મૈલ જમા હુવા હે ઔર ઉસકે જિસ્મ પર કપળા  
પળા હુવા ના હો તો લોગ એસે શખ્સ કો ઈઝઝત કી  
નિગાહ સે દેખને કે બજાય ઉસકો ગંદા ઔર કાહિલ  
કહેંગે. લિબાસ ઝખ્મ કો છુપાતા હે ઔર વહી લિબાસ ઉસ  
ઉઝવ કે મૈલ કુચૈલ કો લોગોં કી નિગાહોં સે છુપાએ  
રખતા હે જિસ સે લોગોં કો ઈસ સે નફરત કા મૌકા નહીં  
મિલતા.

ઈસકા મતલબ યે હુવા કે મર્દ જો જિસ્મ હે તો  
ઔરત ઉસકી રૂહ હે યા ફિર ઔરત અગર જિસ્મ હે તો  
મર્દ ઉસ કા લિબાસ હે. કિસી ને કયા ખૂબ કહા હે કે,

મન તુશ્દમ તુ મન શુદી

મન તન શુદમ તુ જાં શુદી

યાની “મૈં તુ હો ગયા હું ઔર તુ મૈં બન ગઈ હું.  
મૈં જિસ્મ હું તો તુ જિસ્મ કી રૂહ હે”.

ઔરત કા યે અહેમ ફર્જ હે કે મર્દ કે જિસ્મ કી  
ઈસ તરહ હિફાઝત કરે જિસ તરહ પોશાક જિસ્મ કી  
હિફાઝત કરતા હે. ઔરતોં મેં એસે જઝબાત હોને ચાહિયે  
કે વો અપને મર્દોં કો અપની જાન વ રૂહ સમજ કર ખુદ  
અપને જિસ્મ કે માનિંદ હો જાએ.

“હર કે ખિદમત કર્દ મખ્દૂમ શુદ” યાની જિસને

ਘਿਟਮਤ ਕੀ ਵੋ ਸਰਦਾਰ ਬਨਾ. ਅਪਨੀ ਯਾਤ ਕੋ ਮਿਟੀ ਮੇਂ  
ਮਿਲਾ ਦੇਨੇ ਕੇ ਭਾਫ਼ ਭੀ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਅਪਨਾ ਬਨਾਯਾ ਜਾ ਸਕਤਾ  
ਹੈ.

ਓਸਕੇ ਅਲਾਵਾ ਘਿਟਮਤ ਕੇ ਸਿਖਸਿਖੇ ਮੇਂ ਐਕ ਮਜ਼ੀਦ  
ਓਨ੍ਹਾਮ ਕੀ ਛੁਜ਼ੂਰ ਰਸੂਲੇ ਪਾਕ ਸਲਵਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਵਮ  
ਨੇ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਸੁਨਾਓ ਹੈ, ਮੁਝੇ ਧਕੀਨ ਹੈ ਕੇ ਤੁ ਓਸ  
ਓਨ੍ਹਾਮ ਕੋ ਛਾਸਿਖ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਐ ਅਪਨੀ ਯਾਤ ਕੋ ਮਿਟਾ  
ਦੇਨੇ ਮੇਂ ਐਥੀ ਘੋਟੀ ਕਾ ਯੋਰ ਲਗਾਐਗੀ. ਫ਼ਰ ਮੁਸਲਮਾਨ  
ਘਵਾਫ਼ ਵੋ ਔਰਤ ਫ਼ੋ ਕੇ ਮਰਦ ਅਪਨੀ ਜਿੰਦਗੀ ਮੇਂ ਓਸ ਤਰਫ਼  
ਦੁਆ ਮਾਂਗੇ ਕੇ,

ਅਧ ਅਲਾਹ! ਮੇਰੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਕੋ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਔਰ ਮੇਰਾ  
ਯਾਤਮਾ ਖਿਲ ਖੈਰ ਕਰ ਔਰ ਮੁਝੇ ਜੰਨਤ ਮੇਂ ਜਗਾ ਅਤਾ  
ਫ਼ਰਮਾ ਔਰ ਮੁਝੇ ਔਰ ਮੇਰੀ ਆਨੇ ਵਾਲੀ ਨਸਲਾਂ ਕੋ ਪੂਰੇ ਫ਼ੀਨ  
ਕੋ ਸਾਰੇ ਆਲਮ ਮੇਂ ਫ਼ੈਲਾਨੇ ਕੇ ਲਿਐ ਕੁਭੂਲ ਫ਼ਰਮਾ.

ਜੰਨਤ ਛਾਸਿਖ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਐ ਲੋਗ ਅਪਨੀ ਜਾਨੇਂ  
ਤਕ ਕੁਭਾਨ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹੈਂ.

ਫ਼ਰਤ ਭੀਭੀ ਓਮ੍ਹੇ ਸਲਮਾ ਰਹਿਯਲਾਹੁ ਤਆਲਾ  
ਅਨ੍ਹਾ ਕੀ ਰਿਵਾਯਤ ਮੇਂ ਹੈ ਕੇ ਰਸੂਲੇ ਪਾਕ ਸਲਵਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ  
ਵਸਲਵਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ “ਜੋ ਔਰਤ ਓਸ ਫ਼ਾਲਤ ਮੇਂ ਮਰ ਜਾਏ  
ਕੇ ਓਸਕਾ ਸ਼ੌਫ਼ਰ ਓਸ ਸੇ ਖੁਸ਼ ਥਾ ਤੋ ਬੇਸ਼ਕ ਐਸੀ ਔਰਤ  
ਜੰਨਤ ਮੇਂ ਦਾਖ਼ਿਲ ਫ਼ੋਗੀ”.

ਐਕ ਔਰ ਫ਼ਦੀਸ ਮੇਂ ਛੁਜ਼ੂਰ ਸਲਵਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ  
ਵਸਲਵਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ “ਅਧ ਔਰਤ! ਦੇਖ਼ ਤੇਰੀ ਜੰਨਤ ਔਰ  
ਤੇਰੀ ਦੁਆਖ਼ਾ ਤੇਰਾ ਯਾਵਿਦ ਹੈ”.

ਫ਼ਰ ਔਰਤ ਕੇ ਲਿਐ ਜੰਨਤੁਲ ਫ਼ਿਰਦੌਸ ਕੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ  
ਖੁਲੇ ਹੈਂ, ਫ਼ੂਰ ਵ ਗਿਲਮਾਨ ਓਸਕਾ ਪੁਰ ਤਪਾਕ ਓਸ਼ੇਕਭਾਵ  
ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਐ ਬੇਯੈਨ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਸ਼ਰਤ ਯੇ ਹੈ ਕੇ ਓਸਕੇ ਪਾਸ  
ਓਸਕੇ ਸ਼ੌਫ਼ਰ ਕੀ ਰਜ਼ਮੰਦੀ ਕਾ ਪਰਵਾਨਾ ਫ਼ੋਨਾ ਯਾਹਿਯੇ. ਭੇਟੀ!

અબ ભી તુ ઈસ સૌદે કો મહેંગા સમજેગી. હાં અલ્બત્તા, ઈસ મેં શક નહીં હૈ કે શૌહર કી ખિદમત કા કામ એક કઠિન કામ હૈ. અપની જાત કો મિટા દેના પળતા હૈ ઔર ફિર જન્નત ભી તો મુફત દેને કે લિએ નહીં હૈ. ઔરત કે લિએ મગફેરત કિંતની આસાન બના દી ગઈ હૈ. એક તરફ મર્દ કો હુકમ દિયા ગયા હૈ કે હમેશા વો અપની ઔરત સે ખુશ રહે ઔર દૂસરી તરફ ઔરત કો બતા દિયા ગયા કે અગર તેરા શૌહર તુજસે ખુશ હોગા તો જન્નત તેરી હી હૈ. ખુદાએ પાક કા રહેમ વ કરમ ઔર ઉસ કી મહેરબાની કો દેખો તો સહી કે મર્દ અપના ખૂન પાની કી તરહ બહા કર ભી ઈતની આસાની સે જન્નત મેં દાખિલ હોને કા પરવાના હાસિલ નહીં કર સકતા, જિતની આસાની સે એક ઔરત અપને ખાવિંદ કી રઝમંદી હાસિલ કરકે જન્નત કી હકદાર બન જાતી હૈ.

એક દુલ્હન કે લિએ ઉસકા શૌહર બહોત અંજાની શખ્સિયત હોતી હૈ ફિર ભી ઉસકો ઉસી કે સાથ હી ઝિયાદા કામ પળતા હૈ. ઉસકે દામન સે હી દુલ્હન કા દામન બાંધા જાતા હૈ. ખુદાએ પાક ઔર ઉસ કે રસૂલ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઉસી કી હી તાબેદારી કી તાકીદ કી હૈ. ઉસકે દિલ મેં મકામ હાસિલ કરકે હી દૂસરોં કે દિલોં મેં મકામ હાસિલ કિયા જા સકતા હૈ ઔર જો ઔરત શૌહર કી નિગાહ સે ગિર જાતી હૈ તો વો ઔરત દુનિયા ઔર આખેરત દોનોં કો ગંવા બૈઠતી હૈ. શૌહર કે દિલ મેં પ્રેમ (પ્યાર) કો ઉજાગર કરકે હી ઔરત ઉસકે દિલ કી રાની બન સકતી હૈ. જો ઔરત ઈસ મેં નાકામ હોતી હૈ ઉસ કો ઘર કી એક અદના નૌકરાની સે ભી હલ્કા દરજા મિલતા હૈ.

ઔર ફિર ખાવિંદ ભી એક ઈન્સાન હી તો હૈ. વો



ભી પ્યાર, મોહબ્બત ઓર ખિદમત કા મુતમિન્ની હોતા હે. ઉસને શાદી યે સમજ કર કી હોતી હે કે બીવી કે આને કે બાદ ઉસકો મોહબ્બત ઓર આરામ જૈસી નેઅમતે હાસિલ હોગી. અગર ઉસકી ઉમ્મીદે ઓર આરઝુએ બીવી સે પૂરી હો તો કૌન એસા બેવકૂફ હોગા જો એસી મોહબ્બત કરને વાલી ઓર ખિદમત ગુઝાર બીવી કી કદર ના કરે.

એક શખ્સ ને અપને દોસ્ત કો કહા કે “જબ ભી મેં ઘર મેં દાખિલ હોતા હું તો મેરી બીવી મોહબ્બત કી એક નઈ અદા સે ઈસ્તેકબાલ કરતી હે”.

દોસ્ત ને તઅજ્ઞબ સે કહા. “યે કેસે!”

ઉસ શખ્સ ને જવાબ દિયા કે “જબ મેં ઘર મેં કદમ રખતા હું મેરી બીવી ખળી હો જાતી હે. મુજે ખુશ આમદીદ કહેતી હે ઓર ઉસ વકત ઉસ કા ચહેરા ગુલાબ કે ફૂલ કી માનિંદ ખિલા હુવા હોતા હે ઓર ઉસ કે હોટો પર મુસ્કુરાહટ ખેલતી હુવી હોતી હે, કિતની હી નાગવાર બાત હો લેકિન વો મુજે આતે હી કભી નહીં કહેતી. ઓર વો મેરે આને કા સખ્ત ઈન્તેઝાર કરતી રહેતી હે. ઘર પહોંચને પર ઉસ કો બહોત ખુશી હોતી હે ઓર જબ તક ઘર મેં રહેતા હું વો મેરી હર ખ્વાહિશ પૂરી કરને કી કોશિશ કરતી રહેતી હે ઓર વો ઈસકો ફખ્ર સમજતી હે”.

હમારે ઘરોં મેં ખિદમત કે લિએ જો નૌકર હોતે હે ઉન મેં સે જો નૌકર હમ કો ઝિયાદા આરામ પહોંચાતા હે, હમારી ઝિયાદા ખિદમત કરતા હે તો ઉસ કો હમ ઝિયાદા ચાહતે હે ઓર અગર એસા નૌકર ચલા જાએ તો હમ મુદતોં તક ઉસ કો યાદ કરતે હે ઓર અગર કામચોર નૌકર નૌકરી છોળ કર ચલા જાએ તો કોઈ ભી ઉસ કી પરવાહ નહીં કરતા. ઈસ કે બરઅક્ષ ખુશી હોતી હે કે

અચ્છ હુવા બલા ટલ ગઈ. જિસ ઔરત ને અપની ખિદમત ઔર ફરમાં બરદારી કે બાઈસ શૌહર કે દિલ મેં મકામ હાસિલ કર લિયા હે, એસી ઔરત કા વજૂદ શૌહર કે આરામ ઔર ઉસ કી રાહત કે લિએ બેહદ ઝરૂરી હોતા હે. એસી ખિદમત ગુઝાર બીવી કી એક મિનટ કી જુદાઈ સે શૌહર તકલીફ મહેસૂસ કરતા હે ઔર ઉસ કે બગેર ઘર મેં બદ નઝમી જેસા માહોલ પૈદા હો જાતા હે ઔર જો ઔરત શૌહર ઔર ઉસ કે ઘર કે લિએ બેકાર સાબિત હોતી હે એસી ઔરત કા હોના ઔર ના હોના દોનોં બરાબર હે ક્યૂંકે ઉસ કી હાઝરી ઔર ગૈર હાઝરી સે ઉસ કે શૌહર કો સુખ, ચૈન ઔર હુસ્ને ઈન્તેજામ યા દુખ, તકલીફ, બદ નઝમી જેસા કુછ મહેસૂસ નહીં હોતા.

કામચોર નૌકર બદલા જા સકતા હે, ઘર કી બદ નઝમી કો હુસ્ને ઈન્તેજામ મેં તબ્દીલ કિયા જા સકતા હે લેકિન ઈસ્તેખારા કે મશવેરે કે બાદ مُتَبَدِّلْ મૈને નિકાહ કિયા ઔર દૂસરે ને કહા મૈને કુબૂલ કિયા, સે જો ગિરહ શાદી કી બંધ ગઈ હે વો ઈતની મઝબૂત ઔર સખ્ત હોતી હે કે મૌત આને કે બાદ હી ઉસકા પીછા છૂટ સકતા હે. તો એસી ઔરત કિતની બે અકલ ઔર બેવકૂફ હે જો થોળે દિનોં કી તકલીફ બરદાશત કરકે مُتَبَدِّلْ જિંદગી કા સુખ ચૈન ખરીદ ના સકે ઔર થોળે દિનોં કે આરામ કે લિએ જિંદગી ભર કે લિએ મુસીબતેં ખરીદ લે.

આજ હમારી નિગાહોં કે સામને એસી હઝારોં મિસાલેં મૌજૂદ હે કે કમ ઝર્ફ ઔર તંગ નઝર લખકિયોં કી જિંદ કી વજા સે શૌહર કી મોહબ્બત કી કદ્ર ના કી જા સકી. લખકી ને અપની જિંદ કે નામ પર શૌહર કી પુર ખુલૂસ મોહબ્બત કો ભેંટ ચળાયા ઔર નતીજન અપની જિંદગી કો તબાહ કર દિયા.

બેટી! તુજે યાદ હોગા કે આજ સે પાંચ સાલ પહેલે એક શરીફ આદમી અપને પળોસ મેં આ કર બસે થે, વો તકરીબન દો માહ રહે હોંગે. ઉન કી તનખ્વાહ અચ્છી થી. ઉન કે માં બાપ ભી ઉન કે સાથ હી રહેતે થે લેકિન ફિર ભી એસા લગતા થા કે જેસે વો બરસોં સે બીમાર હોં. તેરી માં કે કહેને કે મુતાબિક ઉનકી બીવી કી હાલત શૌહર સે ભી ઝિયાદા કાબિલે રહેમ થી. હાલાંકે ઉન દોનોં મેં સે હકીકત મેં કોઈ ભી બીમાર ના થા. સાસ ઔર ખુસર દોનોં અપની બહુ સે બહોત ખુશ થે ઔર ઉનકે સાથ કોઈ લગાઈ ઝગળા ના થા. ઘર મેં ખાને પીને કી, પહેનને ઓઢને કી ઔર કિસી ચીઝ કી કોઈ કમી ના થી. દોનોં મિયાં બીવી કી આપસ મેં બનતી ના થી.

પ્યાર કી કમી થી, ખુલૂસ ના થા. મિઝાજ મેં હમ આહંગી ના થી. હર વકત અન બન રહેતી. એક મશરિકી બાત કરતા તો દૂસરા મગરિબ કી હાંકતા. રાત દિન હમેશા ઝગળા હી રહેતા. મિયાં અપની ઝિંદ પર કાયમ તો બીવી ભી અપની હટ છોળને કો તૈયાર નહીં. ઔર હર અકે કો યે બાત મદે નઝર રહેતી કે મેરી બાત નીચી ના હોને પાએ, લેકિન ઈસકા ખયાલ કિસી કો ભી ના આતા કે ઝિંદગી તબાહ ના હોની ચાહિયે.

ઈસ કિસ્મ કે ઈખ્તેલાફાત બહોત હી ખતરનાક હોતે હૈ લેકિન અગર ઈસ કા તજઝિયા કિયા જાએ તો ઈસ કી કોઈ ખાસ વજા ઔર સબબ નહીં હોતા. ના કોઈ ઠોસ ઔર અહેમ મામલા મેં ઈખ્તેલાફ હોતા હૈ બલ્કે મામૂલી ઔર છોટી છોટી બાતોં પર ઝગળા હોતા હૈ. અગર સમજદારી સે કામ લિયા જાએ ઔર ઝરા સા જુકાઓ હો જાએ તો ઝગળે કી સારી ઈમારત જળ સે હી ઉબળ જાતી હૈ.

બેટી! તુજે અચ્છી તરહ યાદ હોગા કે કભી કભી તો દો દો ઘંટોં તક મિયાં બીવી કી ઝબરદસ્ત જંગ ચલતી રહેતી થી, તહેકીક કરને સે પતા ચલા કે વજા સિફ યે થી કે મિયાં કે કમરે કી કુરસી કિસી ને કુછ આગે પીછે કર દી થી યા ખાને મેં નમક કુછ ઝિયાદા પળ ગયા થા યા ઘંટી પર કિસી ને મેલા કપળા લટકા દિયા થા. ઔર બસ! ઔર કઈ મરતબા તો યે જંગ ઈતની તવીલ હોતી હે કે પૂરી રાત ગુઝર જાતી હે લેકિન યે શૈતાની જંગ ખત્મ ના હોતી ઔર પળોસિયોં કા ભી સોના હરામ હો જાતા. બરાબર દો માહ તક જંગ તમાશા જારી રહેતા. પૂરે મહેલ્લે મેં ઘર ઘર ઉન્હીં મિયાં બીવી કે તઝકેરે હોતે ઔર હર એક આદમી ઉન કે ઈસ લગ્વ ઈખ્તેલાફ કો દિલચસ્પ અંદાઝ મેં બયાન કરતા. ઉફ!..... કેસી રુસ્વાઈ ભરી ઝિંદગી થી. સુનતે થે કે બેગમ સાહેબા ૬-૬ મહીને તક અપને માં બાપ કે યહાં અકા ડાલે રહેતી હૈં. ઉસ કા શૌહર ઉસ કો બુલાને હી ના જાતા, ઔર અગર બુલાના પળતા તો ભી બુલા કર ખુશ ના હોતા, ઉપર સે ખૂબ ખૂબ પછતાવા હોતા.

ઈસ સે ભી ઝિયાદા રૌશન મિસાલ તેરી ખાલાઝાદ બહેન શાહેદા કી હે. તુને દેખા હે કે ઉસ કી ઝિંદગી કિસ તરહ તબાહ હો ગઈ. ઉસકા મિયાં ના તો ઉસે અપને પાસ બુલાતા હે ઔર ના હી તલાક દે કર આઝાદ કરતા હે ઔર ના નાન વ નફકા દેતા હે. ઉસ કી બરબાદી કો વો ભી તો અચ્છી તરહ જાનતે હૈં ઔર શાહેદા ફિર ભી ઈસ કા એતેરાફ કરતી હે કે શુરૂ શુરૂ મેં ઉસ કા શૌહર ઉસ સે બેહદ મોહબ્બત કરતા થા લેકિન શાહેદા ને ઉસકી મોહબ્બત કી કોઈ કદ્ર ના કી. હમેશા ઉસકી મરઝી કે ખિલાફ ચલતી રહી.

પહેલે પહેલ તો મામલાત ઔર તઅલ્લુકાત

ઝિયાદા ખરાબ ના હુવે ક્યૂંકે ઉસકા શૌહર બહોત સબ્ર વ ઝખ્ત સે કામ લેતા રહા, લેકિન ફિર ભી શાહેદા કી આદતે ના બદલી. રસ્સા કશી ચલતી રહી, યહાં તક કે મિયાં બીવી કો સાથ રહેના ભી મુશ્કિલ હો ગયા.

તુજે ખબર હોગી કે શાહેદા ઝરા સે મામલે મેં કેસી ઝિદ પકળતી થી. શૌહર ને કોઈ ચીઝ ના લા દી યા ફિર કોઈ અચ્છા મશવેરા દિયા તો ફિર શાહેદા કા પારા ઔર ઊંચા હો ગયા. ક્યૂંકે ઉસકો મુખાલેફત કરના ઝરૂરી હો જાતા થા. શાહેદા કા કહેના હે કે ઉસકા શૌહર ઉસકો ચિળાને કે લિએ એસા કરતા થા ઔર વો જાન બૂજ કર એસી બાતે કરતા થા જિસ સે ઉસકો દુખ હો. લેકિન શાહેદા કા યે ઉઝર કિસી ભી સમજદાર આદમી કે દિમાગ મેં ઉતરે..... એસા નહીં.

હર શખ્સ અપને આરામ કે લિએ શાદી કરતા હે. શાદી કરને કા મક્સદ હરગિઝ યે નહીં હોતા કે વો યાની શૌહર કિસી કી લગ્નકી કો પરેશાન કરને કે લિએ, દુખ પહોંચાને કે લિએ શાદી કરકે લાતા હે. કોઈ પાગલ દીવાના હો યા ફિર જિસ કો બાવલે કુત્તે ને કાટ ખાયા હો વહી શખ્સ એસા કર સકતા હે.

લેકિન જો સલીમુત્તાબઅ હે ઔર જિસ મેં ઝરા ભી અકલ હોગી વો કભી ભી એસા ના ચાહેગા કે મામૂલી મામૂલી બાતોં સે ચિળ કર અપની ઔર અપની બીવી કી ઝિંદગી કો બરબાદ કર દેગા ઔર બાત બાત મેં દિમાગી તવાઝુન ખો કર અપની યા અપને બાલ બચ્ચોં કી ઝિંદગી કો ખરાબ કર દે.

હાં! અલ્બત્તા યૂં હો સકતા હે કે આપસ કે ઈખ્તેલાફાત બઢતે બઢતે ઈસ હદ તક પહોંચ જાએ કે હર બાત મેં તુ તુ..... મૈં મૈં હોને લગે. શાહેદા ઔર ઉસ કે

શૌહર કે દરમિયાન ભી એસા હી મામલા હુવા. દોનોં એક દૂસરે કે મિઝાજ કો સમજ નહીં સકે ઓર સમજને કી કોશિશ ભી નહીં કી. નતીજાં યે નિકલા કે ઝરા ઝરા સી બાત મેં દિમાગી તવાજુન ગંવાને લગે ઓર યે મુખાલેફત ઈતની શિદ્દત પકળ ગઈ કે શાહેદા કે શૌહર ને શાહેદા કો માં બાપ કે ઘર ભેજ દિયા ઓર અબ ના તો મેલ મિલાપ કી કોઈ રાહ નઝર આતી હે ઓર ન તલાક કા કોઈ રાસ્તા ખાવિદ કુછ ભી હે લેકિન વો આઝાદ હે, વો દૂસરી શાદી કર સકતા હે. ઓર ના કરે ફિર ભી ઉસકો એસી ઉલ્જનોં કા સામના નહીં કરના પળેગા.

હંગામી હાલાત તો શાહેદા કે લિએ હૈં. બચ્ચે ઉસ કે સાથ હૈં. ઈસ વકત ઉસકા સારા ખર્ચ ઉસકા ભાઈ બરદાશત કર રહા હે ઓર અબ ઉસકા ભાભી કે સાથ ભી નિબાહ હોતા નઝર નહીં આતા. જિસને શૌહર કી બાત કી પરવાહ નહીં કી વો ભાભી કી બાત કી ક્યા પરવા કરેગી.

એક ઓર મિસાલ તુજે હું તેરા ફૂફીઝાદ અસલમ મિયાં એક આઝાદ ઓર નઈ તહેઝીબ કા ઈન્સાન હે. ઉસ કી ઓરત કદીમ તર્જ કી લેકિન શરીફ ઘરાને કી બેટી હે. મિયાં ચાહતા હે કે બીવી પુરાને ખયાલાત કો ઉતાર ફેંકે ઓર ખયાલાત વ નઝરિયાત મેં ઉસકી હમ ખયાલ હો જાએ. લેકિન કદીમ ખયાલાત કે માહોલ મેં પલી હુવી બીવી કિસી ભી કીમત પર કદીમ ઉસૂલ છોળને કો તૈયાર નહીં. વો પુરાને ઝમાને કી એક નઈ યાદગાર હે ઓર ઈસી તરહ રહેના ચાહતી હે ઓર નએ ફેશન કી હર ચીઝ સે ઉસે નફરત હે. નએ ફેશન કા લિબાસ વો પહેનના નહીં ચાહતી. શૌહર અગર કોઈ નઈ ચીઝ પકાને કે લિએ કહે તો ભી ઉસ કો ઉસ સે સદમા પહોંચે. શૌહર ચાહતા હે કે ઉસ કી બીવી બિલકુલ ફેશનેબલ ના બને તો કમ અઝ કમ

કદીમ ખયાલાત કી ભી ના રહે. પહેલે પહેલ તો ઉસ ને બીવી કે ખયાલાત બદલ દેને કી બહોત કોશિશ કી લેકિન ઈસ મેં ઉસકો કામયાબી હાસિલ નહીં હુવી. નતીજા યે નિકલા કે અસલમ કો બીવી કી ઝરા ઝરા સી બાત અબ ખટકને લગી, બાત બાત મેં નુકતા ચીની કરને લગા ઔર મામલા ઈસ હદ તક પહોંચા કે મિયાં બીવી એક દૂસરે સે અલગ હોને પર મજબૂર હો ગએ.

હકીકત મેં ભૂલ દોનોં કી હૈ. મિયાં અસલમ કી ભૂલ યે હૈ કે શરીઅત કી બાતોં મેં રદ વ બદલ કરને કા ઉસકો કોઈ હક ના થા. જિસ ઈન્સાન મેં શર્મ વ હયા કા ઝરા ભી હિસ્સા હો તો વો ઈસ બાત કો હરગિઝ ગવારા નહીં કર સકતા કે ઉસકી બીવી શરઈ પદોં છોળ કર ખુલ્લમ ખુલ્લા સરે બાઝાર ફિરને લગે ઔર ફિર નમાઝ ઔર ઈસી તરહ દૂસરી ઈબાદતોં કો છોળ દેને પર મજબૂર કરના, યે તહેઝીબ ઔર નઈ રૌશની નહીં બલ્કે યે તો એક બહોત હી નીચ કિસ્મ કા પાગલ પના ઔર જંગલી પના હૈ. ઔર જો અલ્લાહ તઆલા જલ્લ જલાલુહુ અમ્મ નવાલુહુ કો નારાઝ કરતા હૈ વો દુનિયા વ આખેરત દોનોં મેં પરેશાન હોતા હૈ.

જિસ કી બીવી મેં યે સબ ખૂબિયાં હોં તો ઉસકો રસૂલે પાક સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને “ખુદા કી બેહતરીન નેઅમત કરાર દિયા હૈ”.

ઐસી ઔરત ઝમીન કે લિએ એક નૂર હૈ. ખુદા કી એક બખ્શિશ ઔર દેન હૈ. વો એક અન્મોલ હીરા હૈ.

મેરે ખયાલ કે મુતાબિક અગર કોઈ ઔરત સમજદાર હો ઔર શૌહર કો અપની મોહબ્બત કા યકીન દિલા દે ઔર ખ્વાહ મખ્વાહ કી ઝિદ સે પરહેઝ કરે તો કોઈ ભી શૌહર ઐસા ઝાલિમ ના હોગા કે ખુદ હઝારોં

તમન્નાઓ કે સાથ શાદી કરકે ઔરત કો લાએ ઔર ફિર ખુદ હી અપની ઔરત કો તકલીફ મેં ડાલે ઔર ખુદ ભી પરેશાન હો.

લેહાઝા અગર કોઈ ઔરત યૂં ચાહતી હો કે શાદી કે બાદ ઉસ કી જિંદગી તબાહી કી તરફ ના જાને પાએ તો વો કિસી ભી મામલે મેં અપને શૌહર કી મુખાલેફત ખુલ્લમ ખુલ્લા કભી ના કરે ઔર જો જો તકલીફે ઔર રુકાવટે દરપેશ હો, મૌકા બ મૌકા, અલગ અલગ અંદાઝ સે શૌહર કે સામને પેશ કરકે ઉસકા ફેસ્લા ઔર તસ્ફિયા કરને કી કોશિશ કરે. ફીરન ઉસી વકત મુખાલેફત કરને સે કભી કામચાબી હાસિલ નહીં હોતી બલ્કે વો તો જલતે મેં તેલ ડાલને કી માનિંદ હોતા હે.

ઈખ્તેલાફ કે નાઝુક હાલાત મેં સબસે બેહતર તરીકા યે હે કે દુલ્હા ઔર દુલ્હન આપસ મેં બેઠ કર ખયાલાત વ નઝરિયાત કે લિએ તબાહલા ખયાલાત કર લેં ઔર ખુલૂસ ઔર મોહબ્બત સે ઈસ બાત કા ફેસ્લા કર લેં કે ઉનકો એસા કૌનસા રાસ્તા ઈખ્તિયાર કરના ચાહિયે જો દોનોં કે લિએ ઉલ્જનોં ઔર પરેશાનિયોં કા બાઈસ ના બને. એસે વકત મેં યે બાત ઝરૂરી હે કે દોનોં કો અપને અપને ખયાલાત મેં થોળા થોળા તગથ્યુર કરના હોગા. ઈસી તરહ થોળી બહોત દોનોં કો..... કુર્બાનિયાં ભી દેની હોંગી. ખયાલાત મેં તબ્દીલી કી વજા સે નફસિયાતી તૌર પર દોનોં કો કુછ તકલીફ ભી હોગી લેકિન યે તકલીફ રોઝાના કી દર્દ સરી ઔર હર ઘણી કી બક બક કે મુકાબલે મેં બહોત હી મામૂલી હોગી.

અગર કિસી મામલે મેં ઔરત કો યૂં લગે કે ઉસ કા ખાવિંદ કિસી એસે રાસ્તે કી તરફ લે જાના ચાહતા હે જો આગે ચલ કર પૂરે ખાનદાન કી તબાહી ઔર બદનામી



का सबब बनेगा तो अपनी ताकत और हैसियत के मुताबिक़ मामला के नशीब व फ़राज समझ कर पूरे जुलूस व हमदर्दी के साथ मामले की नज़ाकत उसके सामने पेश करे. तो मुझे यकीन है के कोई लणकी अपने शौहर को किसी मामले में जुलूस और मोहब्बत से मशवेरा देगी और फ़र्ज नमाओं के बाद रातों को उठ कर अपने शौहर के लिये दुआ करेगी तो उसका शौहर ज़रूर उसकी बात मान लेगा और अगर वह किस्मती से ना भी माने तो भी औरत को कितना और हमाहमी में उलजने की ज़रूरत नहीं और मौका शनासी से काम ले कर मामले की नज़ाकत उसके सामने रखे. ये बात बिलकुल मुमकिन है के अक़ बात अगर इस वक़्त उस की समझ में नहीं आती तो किसी दूसरे मौके पर वही बात उस के हिमाग़ में उतर जायेगी. इस तरह लणकी की ज़रा सी समझदारी दानाई और ईन्क़ेसारी से आने वाली अक़ ज़बरदस्त बला सर से टल जाती है.

## बच्चों की सफ़ाई सुथराई की अहमियत

हमारे पास कुछ ऐसे भी शौहरों के मसाईल आये हैं के..... “बच्चों की पैदाईश के बाद बीवी ईतनी गंदी मैली कुयैली रहती है के हमारे लिये घर में थंड धनियां गुज़रना दूबर हो जाता है और बच्चों को भी ईतना गंदा रखती हैं के हम उन बच्चों को अपने पास बिठा नहीं सकते”.

अहतेमाम से बचिये! अहतेमाम से बचिये! कभी ऐसा मौका ना आने दीजिये के आप का शौहर बच्चों से नफ़रत करने लगे, ये आप ही अपने पांव पर कुल्हाणा भार रही हैं आप ही अपने बच्चों को आप की शक़्त व

રહેમત સે દૂર કર રહી હૈં, એસા ના કીજિયે! આપ અપને ઈન નૌ નેહાલ, શાહીન, ઝહીન, કૌમ વ મિલ્લત કે મે'માર, ખૂબસૂરતી કે પૈકર, આપકી આંખોં કી ઠંડક (જિન કે સૂરેલે નગમોં સે ઘર આબાદ હો જાએ મુરદા દિલોં કી ક્યારિયાં જિંદા હો જાએ) ઈસ તરહ બરબાદ ના કીજિયે, ખુદારા ઉન પર રહેમ ખાઈયે, ઉનકો એહસાસે કમતરી મેં મુખ્તેલા ના કીજિયે, ખુદારા ઉનકે બચપને પર રહેમ કીજિયે.

ખુદારા ઉન કે મુસ્તકબિલ કો અપને હાથોં સે બરબાદ ના કીજિયે.

કયા પતા ઉસ બચ્ચી કી કિસ્મત મેં કોઈ ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ જેસા વલી શખ્સ લિખા હો.

કયા પતા ઉસ બચ્ચે કી પેશાની મેં સલાહુદ્દીન એયૂબી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કી જલક હો.

જિસકી આજ ઉમ્મતે મુસ્લિમા કી જિતની મોહતાજ હૈ શાયદ હી કિસી ઝમાના મેં ઉમ્મત એસી મોહતાજ હુવી હૈ, યે ગુલશન બગૈર માલી કે ખાલી રહા હો યે કૌમ બગૈર કાઈદ કે ફિર રહી હો, ઈસ કી ક્યારિયાં જિનકો સહાબા કિરામ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ અજમઈન ને અપને ખૂન સે સૈરાબ કિયા થા આજ દુશ્મનાને ઈસ્લામ ઈન કો બગૈર કિસી ખૌફ વ ફિક કે જેસે યાહે બાગ સે ઉખાળ કર લે જાતે હૈં.

કાશ..... આપકા યે બચ્ચા સુલ્તાન નૂરુદ્દીન ઝંગી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ હો જિન કો અલ્લાહ તઆલા ને હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે જિસ્મે મુબારક કી ઈસાઈયોં કે શર સે હિકાઝત કરવાને કા સબબ બનાયા.

કાશ આપકા યે બચ્ચા શાહ વલિયુલ્લાહ

रहेमतुल्लाह अवैह हो, जिनके जरिये हिन्दुस्तान में  
लाभों काफ़िरो को ईस्लाम की दौलत मय्यसर हुवी, और  
लाभों ईमान वालों ने ईमान की नई रूढ़ि रूकी गई.

काश आपकी ये बख़्शी, फ़ातेमा बिनते अब्दुल  
मलिक बने जिसने उमर बिन अब्दुल अजीज  
रहेमतुल्लाह अवैह का उम्र भर साथ दिया, काश आपकी  
ईस बख़्शी पर उन बुज़ुर्ग औरतों का साया पड़े जिनसे  
अल्लाह ने दीन का काम लिया, आमीन!

लेहाजा ईन बख़्शों को जायेअ ना होने दीजिये,  
उनको हर वक़्त ऐसे साफ़ सुथरा रखने की कोशिश  
कीजिये, के घर के तमाम अफ़राद, उन को उठाने और  
प्यार देने पर और उन को अपनी दिली दुआओं देने पर  
मजबूर हो जायें. नानी देभे तो ये हुआ है,

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعِذُّكَ بِكَ وَذُرِّيَّتِهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

अय अल्लाह! मैं ईस को और ईस की औलाद को  
शैतान मरदूद से आप की पनाह में देती हूँ.

दादी देभे तो ये हुआ है اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا صَالِحَةً

अय अल्लाह ईस पोती को नेक बना.

दादा देभे तो ये हुआ है

اللَّهُمَّ تَقَبَّلْهَا بِقَبُولِ حَسَنٍ وَأَنْبِئْهَا نَبَاتًا حَسَنًا

अय अल्लाह बेहतर से बेहतर तरीके से ईस की  
नशु व नुमा इरमा, हर किस्म की आफ़ियत के साथ ईस  
को बना इरमा.

नाना नवासी को उंसते हुवे देभ कर ये हुआ है

أَضْحَكَ اللَّهُ سِنَكَ अल्लाह तुझे उंसता रखे कोई गम  
का भौका ना दिभाये.

बाप देभे ते ये हुआ है. اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ لَنَا

અય અલ્લાહ હમારે લિએ આંખોં કી ઠંડક બના.  
માં દેખે તો યે દુઆ દે

اللَّهُمَّ نَوِّرْ قَلْبَهَا وَاجْعَلْهَا مُقِيمَةً الصَّلَاةِ

અય અલ્લાહ ઈસ કે દિલ કો મુનવ્વર ફરમા ઓર  
ઈસ કો નમાઝ કા પાબંદ બનાઈયો.

માં બચ્ચી કો રોતા હુવા દેખે તો યે દુઆ દે

لَا أَبْكََاكَ اللَّهُ أَسْعَدَكَ اللَّهُ فِي الدَّارَيْنِ.

અલ્લાહ તુજે કભી ના રુલાએ બલકે દુનિયા વ  
આખેરત દોનોં મેં સઆદતોં સે માલામાલ કરે  
આમીન..... મેરી આંખોં કી ઠંડક તુમ મેરે હોતે હુવે કયૂં  
રોતી હો.

ચચા દેખે તો યે દુઆ પઢે

اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا خَادِمَةً لِدِينِكَ وَدَاعِيَةً إِلَيْكَ وَالْإِلَى رَسُولِكَ.

અય અલ્લાહ ઈસ બચ્ચી કો અપને દીન કી  
ખાદેમા બના ઓર રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ  
વસલ્લમ કે દીન કી તરફ દાવત દેને વાલી બના.

ફૂફી દેખે તો યે દુઆ દે

اللَّهُمَّ فَتِّهَا فِي الدِّينِ

અય અલ્લાહ ઈસ કો દીન કી સમજ અતા ફરમા.

ઈસી તરહ બચ્ચે કો બુખાર યા કોઈ ઓર બીમારી  
આએ તો માં યે દુઆ દે.

لَا بَأْسَ بِهِ طَهُورٌ "إِنْ شَاءَ اللَّهُ.

કોઈ બાત નહીં અલ્લાહ ને ચાહા તો ફૌરન બુખાર  
ખત્મ હો જાએગા. ઓર યે બુખાર ગુનાહોં સે પાકી કા  
ઝરિયા હોગા. ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા.

اللَّهُ يَشْفِيكَ مِنْ كُلِّ دَاءٍ يُؤْذِيكَ.

अल्लाह तुम को शिक्षा दे दे डर ऐसी बीमारी से  
जो तुम को तकलीफ़ पड़ोयाये

अब जिस बच्चे— या बच्ची को ईतनी दुआओं  
उस के जानदान वालों से मिली हों उस बच्चे को शैतान,  
जिन्नात, आसेब कैसे छू सकते हैं. अल्लाह तआला उस  
बच्ची की डिफ़ाजत इरमायेंगे और उस को अपने दीन का  
भाहिम बनायेंगे.

वज़ाहत: हम ने ये सब दुआओं बच्ची के लिअे  
लिखी हैं. अगर बच्चा हो तो जहाँ है वहाँ  
कहिये..... यानी اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ ..... के बजाय اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ  
अब—गरज जब बच्चे साफ़ सुथरे होंगे तो घर  
का डर ईद उसे उठायेगा, अपने सीना से लगायेगा  
और गर्म जोशी से उस का मोड़बबत भरा बोसा लेगा  
और उसे टिली दुआओं देगा.

वरना गंदे बच्चे को टेप कर कहेंगे, कैसा कम  
किस्मत बच्चा है के ऐसी गंदी ला परवाह व गॉफ़िल मां  
मिली, अय अल्लाह! ऐसी मांओं को हिदायत दे दे.  
आमीन!

(१) रोज़ाना बच्चे को गरमी में तो कम अज कम  
हो भरतबा गुस्ल करवायें.

(२) कपड़े गंदे हो जायें झीरन बदल दें.

(३) किसी किस्म की गंदगी का बच्चे को आदी ना  
बनायें.

(४) बच्चे के नापाक बिस्तरा को झीरन धो लें,  
याद रखिये घर में नापाक कपड़े बिलकुल ना रखें, नापाक  
जगहों पर शैतान को आने का मौका मिल जाता है, जिस  
से घरों में मुसीबतें व परेशानियां आती हैं.

लेहाज़ा नापाकी से बचें और बच्चे ने जिस

બિસ્તરા યા ચાદર પર પેશાબ કર દિ'ા ઉસકો સિફ મુખાને પર ઈકતેફા ના કરે, બલ્કે અચ્છી તરહ પાની સે ધો કર પાક કર કે ફિર ઈસ્તેમાલ કરે.

અલગરજ બચ્ચે કી તરબિયત કે મુતાલિલ કિતાબ “નઈ માં કે લિએ કીમતી હિદાયાત કા ગુલદસ્તા” ઝરૂર મુતાલેઆ કરે. જો ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા અન્કરીબ તબઅ હો જાએગી.

ઈસી તરહ કિતાબ “ઈસ્લામ ઓર તરબિયતે ઔલાદ” મુતર્જમા મૌલાના હબીબુલ્લાહ મુખ્તાર સાહબ દામત બરકાતુહુમ” ઓર “તોલકા ખવાતીન” કિતાબ કા ભી ઝરૂર મુતાલેઆ કરે.

યહાં હમેં સિફ યે સમજાના હે કે બચ્ચે કો સાફ સુથરા રખે, ઉસ કી સહીહ તરબિયત કરે. અગર ખુદ કમઝોર હોં ઓર સબ કામ ખુદ નહીં કર સક્તીં ઓર અલ્લાહ ને ગુંજાઈશ ભી દી હે તો ખાદેમા રખ લે જો આપ કે કામોં મેં હાથ બટાએ તાકે બચ્ચે કી તરબિયત પર કોઈ આંચ ના આને પાએ ઓર કોશિશ કરે દો બચ્ચોં કે દરમિયાન ઈતના મુનાસિબ વકફા હો કે દોનોં કા હક અદા હો સકે ઓર દોનોં કી સહીહ તરબિયત હો સકે, જિસ્માની ઓર રૂહાની, ઝાહિરી વ બાતિની તરબિયત મેં કિસી તરહ ભી કમી ના આને પાએ. એસા ના હો કે પય દર પય બચ્ચે સે માં ભી કમઝોર વ બીમાર હોતી જાએ ઓર બચ્ચે ભી કમઝોર ઓર બીમાર પૈદા હોતે જાએ ઓર ફિર કમ કિસ્મતી સે ઉનકો માં કી તવજ્જોહ મિલ સકે ના બાપ કી શફકત ઓર યે બચ્ચે શફકત હમેશા ખૌફ, એહસાસે કમતરી, બુઝદિલી ઓર અદમ એતેમાદ કા શિકાર રહેં ઓર મુકમ્મલ તરબિયત વ નિગરાની ના હોને કી વજા સે બુરી સોહબત મેં પળ જાએ. ઈસ લિએ કમ અઝ કમ

ઈતના તો વક્ષા હો કે એક બચ્ચે કો શરઈ તૌર પર માં  
અપના દૂધ પિલા સકે (બગૈર દૂસરા હમલ જલ્લ ઠહેરે)  
તાકે યે બચ્ચા સેહત વ કુવ્વત કે એતેબાર સે પૂરી તરહ  
અપની ઉમ્મ કી મંઝિલે તય કરે, ફિર જબ માં ઈસ બચ્ચે  
કો અચ્છી તરહ દૂધ પિલા કર ફારિગ હો જાએ ઔર અબ  
તક જો કમઝોરી બચ્ચા જનને ઔર ઉસ કો દૂધ પિલાને સે  
હુવી થી વો કમઝોરી ભી દૂર હો જાએ ઔર મઝીદ કોઈ  
શરઈ ઉઝર ના હો તો અબ દૂસરે બચ્ચે કે લિએ તૈયાર હો  
વરના કોઈ ઔર ઉઝર હો તો ઉલમા હક વ તજરુબાકાર  
મુફતિયાને કિરામ સે પૂછ કર બચ્ચો કે દરમિયાન લંબા  
વક્ષા ભી કિયા જા સકતા હે, જબકે કોઈ ફસિદ નિયત  
ના હો, મસ્લન રોઝી વગૈરા કા ડર. હાં બચ્ચે કી પૈદાઈશ  
કા સિલસિલા બિલકુલ ખત્મ કર દેના સિવાય શદીદ તરીન  
શરઅન મો'તબર ઈઝતેરાક કે જાઈઝ નહીં વલ્લાહુ  
અઅલમ બિસ્સવાબ.

અબ હમ બચ્ચે કી તરબિયત ઔર ઈસકી  
અહેમિયત કે મુતાલિલક ઈબ્રાહીમ બિન સાલેહ કે અશઆર  
નકલ કરતે હૈં, અલ્લાહ તઆલા ઈનકો પઢને સે હર માં કે  
દિલ મેં બચ્ચે કી તરબિયત ઔર ઉસ કો દીનદાર ઔર  
હુઝૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે દીન કા  
ખાદિમ / ખાદેમા, બનાને કા શૌક અતા ફરમાએ આમીન  
યા રબ્બલ આલમીન. જિસ ખુશ કિસ્મત ઔરત કો  
અરબી આતી હો વો ઈન અશઆર કો ઝરૂર યાદ કરે.

عود بنیک علی الاداب فی الصغر

فانما مثل الاداب تجمعها

کیما تقریهم عیناک فی الکبر

فی عفوان الصبا کالنقش فی الحجر

અપને બેટોં કો છોટી હી ઉમ્મ સે અચ્છે આદાબ કા આદી બનાઓ તાકે બળી ઉમ્મ મેં તુમહારી આંખે ઠંડી હો ઉન કો દેખ કર.

બચપન મેં આદાબ સિખા દેના ઔર અચ્છી તરહ તરબિયત કરના, ઈસકી મિસાલ એસી હે જેસે કિસી પથ્થર પર નકશ કર લિયા જાએ કે જેસે વો નહીં મિટતા એસે હી બચપન કી આદતેં બચપન તક ચલતી હે યાની કમરે કો ભી સાફ સુથરા રખે.

ખાના ભી સફાઈ સે પકાએ ઔર સલીકા સે રખે. એસી હી બીવી કે લિએ શૈખ કત્તાન કી કિતાબ “સિરી લિન્નિસા” કે કુછ પ્યારે અશઆર હમ નકલ કરતે હેં.

لزوجة مطيعة عينك عنها راضية

وطفلة صغيرة محفوفة بالعافية

وغرفة نظيفة نفسك فيها هانية

ولقمة لذیذة من يد أغلى طاهية

خير من الساعات في ظل القصور العالية

تعقبها عقوبة يصلي بنار حامية

મફહૂમ:

એસી ફરમાં બરદાર બીવી જિસ કો શૌહર દેખ કર ખુશ હો જાએ.

ઉન મિયાં બીવી કો અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા ને એસી બચ્ચી દી, જો લપટી હુવી હે અલ્લાહ કી દી હુવી આફિયત કે સાથ.

ઉસ બીવી ને કમરે કો એસે સાફ રખા જિસ મેં



શૌહર આ કર ઠીક દિલ કે સાથ સુકૂન સે રાહત હાસિલ કરતા હૈ.

ઔર ઐસે ઉમદા લગીઝ પકે હુવે ખાને કા સાદા લુકમા જો ઐસી નેક બીવી કે મુબારક હાથો સે શૌહર કો મિલે જો સબ સે મહેંગે ફાઈવ સ્ટાર હોટલોં કે ખાનોં સે ભી બેહતર હો.

યે બેહતર હૈ અપને ગરીબ ખાના મેં..... ઉન ઘણિયોં સે જો ઐસે મહલ્લાત મેં ગુઝરેં જિન મેં અલ્લાહ તઆલા કી નાફરમાની હોતી હો, જિસ કે પીછે દહેકતી હુવી ગર્મ આગ કા અઝાબ હૈ. જિસ મેં ગુનાહગારોં કો દાખિલ કર દિયા જાએ.

નોટ: લેકિન ઈસ સફાઈ સુથરાઈ મેં ઈતના મુબાલેગા ના હો કે જિસ કી બિના પર શૌહર સે ઝગળા હો જાએ, વક્ત પર શૌહર કી કોઈ ચીઝ તૈયાર ના હો, ઈસ લિએ કે બીવી સાહેબા સિફ સફાઈ કે અલાવા કોઈ ઔર ચીઝ જાનતી હી નહીં.....

## બીવી કા શૌહર કે લિએ ખુશ્બૂ કા ઈસ્તેમાલ કરના

કહેતે હૈ બીવી કો યાહિયે કે વક્તન ફવક્તન શૌહર કે લિએ ઐસી ખુશ્બૂએ ઈસ્તેમાલ કરે જો શૌહર કો પસંદ હોં, ઈસ લિએ કે ઔરત કા અપને શૌહર કે લિએ આરાસતા હોના, ઔર ખુશ્બૂ લગાના આપસ મેં ઉલ્કત વ મોહબ્બત પૈદા કરને કે લિએ બેહદ મુઅસ્સર હૈ. ઈસ સે નફરત ઔર બાહમી હકારત કા ઈઝાલા હોતા હૈ. ખુશ્બૂ દિલોં મેં નિશાત પૈદા કરતી હૈ, ફરિશ્તોં કો ઈસ સે રાહત હોતી હૈ, કયૂંકે નાક કી તરહ આંખ ભી દિલ કા કાસિદ

ઔર ઉસ કા દરવાઝા હે, આંખ કો જબ કોઈ ચીઝ ભા જાતી હે, યા કોઈ મંઝર અચ્છા માલૂમ હોતા હે તો ઉસે બરાહે રાસ્ત દિલ મેં પહોંચા દેતી હે.

ઈસ કે બરઅક્ષ જબ કોઈ બુરા મંઝર સામને આતા હે, બીવી કે ગંદે લિબાસ યા પોશાક પર નઝર પળતી હે ઔર દિલ મેં ઈસ કા બરઅક્ષ આતા હે તો ઈસ સે કરાહત ઔર નફરત કા એહસાસ જાગ ઉઠતા હે.

ઈસી લિએ બાઝ અરબ ઔરતેં એક દૂસરે કો તાકીદ કરતી થી, ઈસ સે હમેશા બચને કી કોશિશ કરના કે તુમ્હારે શૌહર કી નઝર કિસી એસી ચીઝ પર ના પળે જો ઉસે નાગવાર માલૂમ હો, યા તુમ્હારે જિસ્મ યા લિબાસ સે બદબૂ આએ જો ઉસે બુરી માલૂમ હો. (ફૈઝુલ કદીર)

પુશબૂ કી અહેમિયત ઔર ઈસકી અસર આફરીની કી વજા સે હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈત્ર લગા કર શાહરાઓ પર નિકલને સે ઔરતોં કો મના ફરમાયા હે તાકે મર્દ હૈજાન મેં આ કર માઈલ ના હો. ના હી કિસી કિસ્મ કી આઝમાઈશ મેં મુખ્તેલા હો.

મર્દો કી પુશબૂ એસી હો જિસ કી પુશબૂ નુમાયાં ઔર રંગત હલ્કી હો ઔર ઔરતોં કી પુશબૂ એસી હો જિસ કા રંગ નુમાયાં ઔર મહેક હલ્કી હો. હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા તુમ્હારી દુનિયા કી યે ચીઝેં મુજે પસંદ હૈ. ઔરતેં ઔર પુશબૂ ઔર મેરી આંખોં કી ઠંડક નમાઝ મેં રખી ગઈ હે. (મુસ્તદરક હાકિમ, નિસાઈ, બૈહકી)

ઈસ લિએ ઔરત કો ચાહિયે કે દાવતોં મેં જાતે હુવે પુશબૂઓં કા ઈસ્તેમાલ બિલ્કુલ ના કરે તાકે નામહેરમ મર્દ ઔરતોં કી તરફ માઈલ ના હો. હાં સિર્ફ અપને શૌહર કે લિએ ઘર મેં ઈસ્તેમાલ કરે.

ઔર જૈસે પહેલે ગુઝર ચુકા બેહતરીન ખુશ્બૂ પાની હે યાની પાની કા ઝિયાદા ઈસ્તેમાલ કરે ગુસ્લ, વુઝૂ, દાતોં કી સફાઈ, ઈન સબ કા ઝિયાદા એહતેમામ કરે. અપને અચ્ચામે મખ્સૂસા સે ફારિંગ હોને કે બાદ ભી અચ્છી તરહ ખુશ્બૂ કા એહતેમામ કરે. હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા સે રિવાયત હે કે એક ઔરત ને રસૂલે ખુદા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે ગુસ્લે જનાબત કી કેફિયત દરયાફત કી?

આપને ઉનસે ગુસ્લ કી કેફિયત બતા કર ફરમાયા કે,

મુશ્ક કા એક ટુકળા લે કર ઉસ સે તહારત હાસિલ કર લેના.

ઔરત ને દરયાફત ક્રિયા હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ મુશ્ક કે ટુકળે સે મેં કેસે તહારત હાસિલ કરું?

આપ ને ફરમાયા બસ તહારત કર લેના.

ઔરત ને ફિર કહા - હુઝૂર કેસે?

આપને ફરમાયા સુબ્હાનલ્લાહ (તુ ઈતના ભી નહીં જાનતી) તહારત કર લે.

હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ફરમાતી હૈ..... તબ મૈને ઉસે અપની તરફ ખીંચ કર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી મુરાદ બતલાઈ. ઔર બતાયા કે મુશ્ક કે ટુકળોં કો ખૂન કે અસરાત વ નિશાનાત કે મકામ પર મલ લેના.

ઈસ લિએ બીવી કો ચાહિયે કે ખુશ્બૂ કા ઈસ્તેમાલ રખે. ઈસ સે મિયાં બીવી મેં ભી મોહબ્બત બઢેગી, દિમાગ કે લિએ ભી ખુશ્બૂ કાફી મુફીદ હે, ફરિશતોં કો ભી ખુશ્બૂ પસંદ હે. અલ્લાહ તઆલા હર ઘર મેં ખુશ્બૂ કા ઈસ્તેમાલ આમ ફરમાએ ઔર હર કિસ્મ કી ઝાહિરી વ ખાતિની ખુ

સે હિકાજત ફરમાએ આમીન!

ઔર જો શૌહર કા કમરા હો ઉસ મેં ભી ખુશબૂ છીનકને કા યા ખુશબૂદાર લકળી કી ધૂની દેને કા એહતેમામ કરે. ઈસી તરહ નેક બીવી કો યાહિયે કે અચ્છી સે અચ્છી ખુશબૂ શૌહર કો ભી અપને હાથો સે લગા દે ઈસ લિએ કે યે ભી એક સુન્નત અમલ હૈ, ઈસકા દુન્યવી ફાયદા યે હોગા કે ઈસ સે મિયાં બીવી મેં મોહબ્બત બઢેગી ઔર સુન્નત કી નિયત સે અમલ કરને પર આખેરત મેં અજર મિલેગા વો બહોત હી ઝિયાદા હોગા. સહીહ મુસ્લિમ મેં હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા સે રિવાયત હૈ કે,

قَبِّلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِحُرْمِهِ حِينَ آخَرَمَ، وَلِحَلِّهِ قَبْلَ، أَنْ يَقْبِضَ بِأُطْبُيٍّ مَا وَجَدْتُ. (رواه مسلم ص ۳۷۸ جلد اول)

મૈને હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો ખુશબૂ લગાઈ જબ હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને એહરામ બાંધા યાની (એહરામ કી નિયત કરને સે પહેલે પહેલે) ઔર જબ હજ કે અરકાન સે ફારિંગ હુવે તો તવાફે ઝિયારત સે પહેલે પહેલે જો બેહતર સે બેહતર ખુશબૂ મેરે પાસ થી વો મૈને લગા દી.

ઈસી તરહ દૂસરી રિવાયત મેં હૈ,

“મૈને હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો ખુશબૂ લગાઈ અપને ઈન દો હાથો સે જિસ વકત એહરામ બાંધા થા યાની (એહરામ કી નિયત કરને સે પહેલે)”.

જબ હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ એતેકાફ મેં થે ઔર હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા મખસૂસ અય્યામ કી વજા સે મસ્જિદ મેં ના આ

સકતી થીં તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને અપના સરે મુબારક હુજરા મુબારકા સે નઝદીક ફરમા દેતે તો આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કંધી કર દેતીં ઔર સર ઘો દેતીં.

લેહાઝા આપ ભી અપને શૌહર કે સાથ પૂરી તરહ મોહબ્બત કીજિયે, જુમ્આ કે દિન યા આમ નમાઝોં કે લિએ જાને સે પહેલે ખુશ્બૂ અપને હાથોં સે શૌહર કે જિસ્મ પર ઔર કપળોં પર મલ દીજિયે, કભી ઉનકે બાલોં મેં કંધી કર દીજિયે. કભી ઝિંદગી મેં સિફ એક હી મરતબા ઈસ સુન્નત પર ભી અમલ કર લીજિયે કે ઉનકા સર ઘો દીજિયે. જેસે આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા એતેકાફ કે દરમિયાન ઘો દિયા કરતી થીં, અલ્લાહ તઆલા હર મિયાં બીવી મેં એસી હી મોહબ્બત અતા ફરમાએ જેસે હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા મેં થી, આમીન.

## માહે અસલ (હનીમૂન)

અગર ઈસ કો પઢને વાલી કારિયા હૈં તો બરાએ મહેરબાની આપ અપને આપ કો કિસી કી બીવી સમજ કર નહીં બલ્કે કિસી નનદ સમજ કર પઢિયેગા કે ઈસ કો પઢ કર જો કુછ એહસાન ઔર ભલાઈ કી તૌફીક હો વો અપની ભાભી કે સાથ કીજિયેગા. ના કે યે સૈર વ તફરીહ કા તકાઝા લેકર અપને શૌહર પર મુસલ્લત હો જાઈએગા. ઔર ન અપની ભાભી કે જાને પર રુકાવટ ંનિયેગા.

અગર દુલ્હા દુલ્હન શાદી કે બાદ કુછ વકત અલાહેદા ગુઝારના ચાહે તો ઈસમેં કુછ હરજ નહીં, ખુસૂસન જિન ઈલાકોં મેં શાદી કે બાદ શૌહર આપને ખાનદાન કે સાથ રહેતા હૈં એસે ખાનદાન કે નામે શાદી

શુદ્ધ જોળો કે લિએ બહોત હી ઝરૂરી હૈ કુછ વક્ત અલગ માહોલ મેં ગુઝરે તાકે,

મિયાં બીવી એક દૂસરે કે મિઝાજ સે અચ્છી તરહ વાકિફ હો સકે કે એક દૂસરે કો ભરપૂર એતેમાદ મેં લે સકે, એક દૂસરે કો અચ્છી તરહ પહેચાન સકે. એક દૂસરે સે મોહબ્બત કા ઈઝહાર કર સકે.

એક દૂસરે કે લિએ તસ્કીને જાન વ તસ્કીને કલ્બ કા બાઈસ બન સકે. ઈસ લિએ કે ઈન દોનોં મેં કામિલ મોહબ્બત, કામિલ મવદત, કામિલ ઉલ્ફત દુનિયા વ આખેરત દોનોં કી સઆદતોં વ ખૂબિયોં સે માલામાલ કરને કા ઝરિયા હૈ, અજર વ સવાબ કા બાઈસ હૈ, તમામ નેકી ઓર ભલાઈયોં તક પહોંચને કા વસીલા હૈ.

દિલ કી ખુશી કા સામાન ઓર ગલત અફકાર કે ઈઝાલા કી તદબીર હૈ. રૂહ કે હલ્કે ફુલ્કે હોને ઓર સખ્તી કે ખત્મ હોને ઓર નરમી વ મોહબ્બત કે પૈદા હોને કા ઝરિયા હૈ. રબ કી ખુશનૂદી ઓર રઝાએ ઈલાહી તક પહોંચાને કા રાસ્તા હૈ.

ઈસી લિએ અલ્લામા ઈબ્નુલ કથિમ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાતે હૈ.

માલૂમ હુવા કે દો દિલોં કા મિલાપ અગર અલ્લાહ ઓર ઉસકે રસૂલ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો ઝિયાદા મહેબૂબ હૈ તો ઉન કે અંદર બિગાળ પૈદા કરના ખુદ કે દુશ્મન કો ઝિયાદા પસંદ હૈ, ઈસ લિએ શૈતાન કી મક્કારી ઓર મિયાં બીવી મેં તફરકા ડાલને કી પુર ફરેબ ચાલોં સે હોશિયાર રહેના બેહદ ઝરૂરી હૈ. (તોહફતુલ ઉરૂસ)

લેહાઝા અગર કુછ વક્ત મિયાં બીવી સફર મેં ગુઝરે ઓર હો સકે તો માહે અસલ (હનીમૂન) કા અકસર હિસ્સા અલ્લાહ કે રાસ્તા મેં દીન સીખને ઓર

ઉસકો ફેલાને મેં લગાએ, તાકે નઈ જિંદગી કી ઈંતેદા હી નેક આમાલ કી પાબંદી સે હો ઔર ફિકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર નઈ જિંદગી કી બુનિયાદ પળે.

યાની યે ફિક કરે કે ઉમ્મત કા એક એક ફર્દ જહન્નમ સે બચ કર જન્નત મેં જાને વાલા બન જાએ, ઈસ ફિક ઔર ઈસી ગમ ઔર ઈસી કુળહન પર ઈસ નઈ જિંદગી કા બીજ બોયા જાએ તાકે ઈસકી ટહેની પર હસનેન જેસે ફૂલ ખિલે. કહી ઈસ કી શાખ પર ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ યા સલાહુદ્દીન ઐયૂબી યા ફાતેમા બિન્તે અબ્દુલ મલિક, યા ઝુબેદા હાઝન જેસે ફૂલ આએ. ઈસ કે બાદ માહે અસલ કા કુછ વક્ત બચે તો ઈસી જગા કી કુદરતી ચીઝે દેખને મેં અગર ગુઝારના ચાહતે હૈં તો ખુશી સે ગુઝરે. બહે હમારી રાય તો યે હૈં કે દુલ્હા દુલ્હન શાદી મેં..... વલીમા મેં..... જહેઝ મેં..... કમ અઝ કમ ખર્ચ કરે ઔર યે પૈસા બચા કર અપને ઉપર ખર્ચ કરે. ઉમરા યા હજ કે લિએ જાએ વગૈરા વગૈરા.....

બહે બેહતર યહી હૈં કે ગુંજાઈશ હો તો ઉમરા કે લિએ ચલે જાએ તાકે બૈતુલ્લાહ ઔર મદીના મુનવ્વરા મેં અપને લિએ ઔર આને વાલી નસલ કે લિએ ઔર પૂરી ઉમ્મત કે લિએ ખૂબ દુઆએ માંગી જા સકે, બિલખુસૂસ મિયાં બીવી અપને લિયે યે દુઆ ઝરૂર માંગે અચ અલ્લાહ! ઉમ્ર ભર હમ દોનોં કે દિલોં કો મિલાએ રખ.

اَللّٰهُمَّ اَلْفَ يَبْنَا كَمَا اَلَفْتَ بَيْنَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَدِيْجَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا. اَللّٰهُمَّ اَلْفَ يَبْنَا كَمَا اَلَفْتَ بَيْنَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَائِشَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا.

“અચ અલ્લાહ! હમ દોનોં મિયાં બીવી મેં એસી

મોહબ્બત પૈદા ફરમા જેસે મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઓર ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા મેં આપ ને મોહબ્બત પૈદા ફરમાઈ થી.”

ઔર અય અલ્લાહ! હમ દોનોં મેં એસી મોહબ્બત પૈદા ફરમા જેસે હઝરત મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઓર આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા મેં આપ ને મોહબ્બત પૈદા ફરમાઈ થી.

ઔર નેક ઔલાદ કે લિએ ભી ખૂબ દુઆએ માંગે.

બહર હાલ હમ એક બીવી કા ખત આપ કે સામને પેશ કરતે હૈં જો ઉસ ને માહે અસલ અપને શૌહર કે સાથ ગુઝારને કે બાદ અપની વાલેદા કો લિખા થા.

અલ્લાહ કરે આપ પર ભી ઈસ નેક બીવી કા સાયા પળ જાએ, આપકો ભી એસી સમજદારી વ હોશિયારી વ સલીકા વ તરીકા મિલે, જિસ સે આપ માં બાપ કી ઔર શૌહર કી આંખોં કી ઠંડક બન સકે.

ઈસ ખત લિખને વાલી લખકી કી માં કિતની ખુશ કિસ્મત હોગી કે ઉસકી બેટી ને એસા મુબારક ખત લિખા. ઈસ ખત લિખને વાલી જૈનબ કા શૌહર કિતના ખુશ નસીબ હોગા કે દુનિયા વ આખેરત કા ખજાના ઉસકે છોટે સે ઘર મેં અલ્લાહ તઆલા કે ઘર મેં ઉસકો અતા ફરમા દિયા. હમારી આપ સબ પઢને વાલિયોં કે લિએ ઔર ઉમ્મતે મુહમ્મદિયા علی صاحبها الف الف تحية و سلام تسليماً کثیراً کثیراً کثیراً. કી હર મુસલમાન લખકી કે લિએ દુઆ હે કે અલ્લાહ તઆલા સબકો અપને શૌહરોં કે લિએ કુવૈત કી ઉસ અરબી લખકી જૈનબ કી તરહ બના દે જિસને એસા મુબાકર ખત લિખા, અલ્લાહ કરે યે ખત હર મુસલમાન લખકી કે દિલ વ દિમાગ મેં ઉતર જાએ. ઔર ઈસ પર અમલ કરને કી હિમ્મત હો ઔર ઈસ પર પૂરા પૂરા



ઉતરને કી કુવ્વત વ ઈસ્તેતાઅત હાસિલ હો ઔર ઉમ્ર ભર ઈસ કો અપની પેશાની કી સિલ્વટોં મેં, અપની આંખોં કે સામને રખ કર ચલને કી તૌફીક હો ઔર ઈસ કે ખિલાફ શૈતાન ઔર ઉસકી ચાલોં સે અલ્લાહ તઆલા હિફાઝત કરમાએ. આમીન!

## દુલ્હન કા અપની વાલેદા કો ખત

અઝ..... મિન

આપકી બેટી જૈનબ બિન યાસર કુવૈતિયા,

ઈલા..... મેરી પ્યારી અમ્મી

અસ્સલામુ અલૈકુમ વરહમતુલ્લાહિ વબરકાતુહુ....

માહે અસલ ગુઝારને કે બાદ આજ મેં અપને છોટે સે આશયાને મેં પહોંચી હું, ઈસ છોટે સે ઘર કો મેરે શૌહર ને બનવાયા હે.

અમ્મી! મેરી દિલી તમન્ના હે કે તુમ ઈસ વકત મેરે કરીબ હોતી, તાકે અપની ઈસ નઈ ઝિંદગી કે સારે નએ તજરુબે જો મુજે અપને શૌહર નામદાર કે સાથ પેશ આએ તુમકો ભી બતાતી..... મેરે શૌહર નિહાયત અચ્છે આદમી હૈ. વો મુજે બેહદ ચાહતે હૈ. મેં ભી ઉન સે બહોત મોહબ્બત કરતી હું. ઈતના ઝરૂર હે કે ઉન કી બાઝ ફિતરી આદતોં કી અબ તક મેં ખૂગર નહીં હુવી હું.

કભી તો મેં યે સમજતી હું કે મેં ઉન્હેં કઈ સાલ સે બખૂબી જાનતી હું. લેકિન કભી યે એહસાસ સતાને લગતા હે કે વો મેરે લિએ બિલકુલ અજનબી હૈ.

મેરી ઈસ છોટી સી દુનિયા સે કે મેં જિસ મેં પલી બઢી, પરવાન ચઢી, ઉનકા કોઈ મેલ નહીં, લેકિન ફીર ભી કયા યે વાકેઆ નહીં કે મેં બસ ભર ઉન્હેં ખુશ કરને કી કોશિશ કરતી હું કયૂંકે તુમહારી યહી તાકીદ થી.

और उस ताकीद की बंदोबत मुझे यकीन है के मुझे आपकी ओक ओक नसीहत याद है और मेरा उस पर अमल है, भास तौर पर वो नसीहतें मुझे अब भी याद हैं जो आपने मुझे बड़ेते हुवे आंसुओं और लरजती हुवी मुस्कुराहट के साथ की थीं.

उसका ओक ओक लइल आज भी मुझे याद है, ओक ओक डई जो ज़बान से निकल कर मेरे कानों में पणा, उस वक़्त मैं तुम्हारी भमता भरी आगोश में तुम्हारे भरे सीने से चिमटी थी, वही मेरी सुहाग रात भी थी.

आज भी डई ब-डई मैं याद रखे हुवे हूं, और ज़िंदगी का जो नक़शा उस वक़्त तुमने बताया, आज हू ब-हू वो नक़शा मेरे सामने है.

मेरी अम्मी! मेरे सामने आपकी मिसाली डेसियत है. आज मेरे सामने ईस के सिवा कोई और रास्ता नहीं के जो आपने मेरे प्यारे अब्बा के साथ ज़िंदगी गुज़ारने के लिअे धिंतियार किया, और अपने बच्चों, यानी भुद हमारें साथ किया. मैं भी आज वही सब करूं. और मोहब्बत हम पर निछावर की, ज़िंदगी के मइहूम से हमें आशना किया, चलने का ढंग हमें सिखा दिया, हमारे दिलों में मोहब्बत का बीज अपने दस्ते शक़्त से बो दिया.

कल की डाक से आपका मुबारकबादी का शीरी परवाना, मेरी सुहाग रात की मुनासेबत से तहेरीर किया हुवा दस्तियाब हुवा..... मेरी अच्छी अम्मी!

जब मैं ये मोहब्बत भरा भत पढ रही थी, ईस तहेरीर की हर हर सत्र का ओक ओक लइल तुम्हारी हिल्कश आवाज़ बन कर मेरे अपने कानों में रस घोल रहा था. मुझे ईस पूरे भत में उस चीज़ की शिदत से

તલાશ થી, ઔર જો ના મિલી વો તુમ્હારા ગર્મજોશી કા બોસા થા જિસકા તુમને મુજે બેહદ આદી બના દિયા થા.

બહેર કેફ! મૈં અભી અભી અપને શૌહર કે લિએ ખાના તૈયાર કરકે ફારિંગ હુવી હું, વો કામ સે લૌટતે હી હોંગે.

મેરી પ્યારી અમ્મી! ફિક ના કરના અબ પકાને પર મુજે બળી દસ્તરસ હાસિલ હો ચુકી હૈ. મૈં ઈસ વકત અપને આપકો બેહદ ખુશ નસીબ સમજતી હું વો મેરે હાથ સે તૈયાર કિએ હુવે પકવાન મજે લે કર ખાતે હૈ.

ઔર જબ વો ફારિંગ હોતે હૈ તો મેરા શુક્રિયા અદા કરના નહીં ભૂલતે. મેરી અમ્મી! તુમ્હે ભી યાદ રહે કે મૈં પકાને મેં તુમ્હારી હી શાગિર્દ હું. તુમને મુજે યે ઢંગ સિખાયા. તુમ્હીં ને મુજે યે બતાયા થા કે શૌહર કે દિલ કે અંદર સબસે નજદીક રાસ્તા ઉસકે મેદે સે હો કર જાતા હૈ ઔર મેરી અમ્મી! મૈં પાંચ વકત કી નમાઝ એહતેમામ કે સાથ પઢતી હું, ખુસૂસન માહવારી કે અધ્યામ સે ફારિંગ હોને કે બાદ ગુસ્લ મેં દેર નહીં કરતી ઔર ઉન્હી દિનો કે છૂટે હુવે રોઝોં કી જલ્દ અઝ જલ્દ કઝા ઉતાર લેતી હું, ઝેવરાત કી ઝકાત ભી પૂરી અદા કર દેતી હું. ઔર ઘર મેં “રિયાઝુસ સાલેહીન” ઔર કિતાબ “ફઝાઈલે આમાલ” કી તાલીમ કા ભી એહતેમામ કરતી હું, ઘર કી મુલાઝેમા ઔર પળોસન ઔર મિલને વાલિયોં કો ભી નમાઝોં કે એહતેમામ ઔર પરદા કી અહેમિયત સમજાતી રહેતી હું.

મૈં દરવાઝા કે તાલા મેં ચાબી ધૂમને કી આવાઝ સુન રહી હું. મેરે શૌહર આતે હી હોંગે. અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ ..... હાં! વો વહી હૈ, વો મેરા યે ખત પઢના યાહતે હૈ..... વો જાનના યાહતે હૈ કે મૈં તુમ્હે કયા લિખ રહી હું.

ઈન ચંદ લખાત મેં જિન મેં મેરી રૂહ તુમ્હારી

यादों और भयावात में गुम है, वो भी धन लम्हात में मेरे शरीक होना चाहते हैं। वो चाहते हैं के कलम में उनके उवाले कइं और कुछ जगा छोज हूं, ताके वो भी आपको कुछ लिख सकें।

मैं तुम्हारा गाँठबाना बोसा लेती हूं अपने बाप और भाईयों का गाँठबाना बोसा लेती हूं झी अमानिल्लाह।

वस्सलामु अलैकुम वरहमतुल्लाहि वबरक़ातुहु।

आप की बेटी (अल अरबी—कुवैत से)

(भाभूज अज शुक्रिया, तोहफ़तुल उरुस स.स. १७५)

## तुम्हारा शौहर तुम्हारी जन्नत और तुम्हारी दोज़ाब है

عن الحصين بن محص أن أمة له أتت النبي صلى الله عليه وسلم في حاجة ففرغت من حاجتها، فقال لها النبي صلى الله عليه وسلم (أذات زوج أنت؟) قالت: نعم، قال: (كيف أنتِ منه) قالت: ما آلوه إلا ما عجزت عنه قال طانظري أين أنتِ منه، فانما هو جنتك ونارك. (أخبرجه احمد

٣١٩/١ والحاكم ٢/ ١٨٩)

हसीन बिन मोहसिन कहेते हैं मेरी झूझी ने मुज से नकल किया के मैं बिदमते अकदस में छाजिर हुवी, जब मैंने अपनी बात पूरी कर ली (तो हुजुरे अकरम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने इरमाया क्या तुम शादी शुदा औरत हो?)

मैंने कहा! हां, इरमाया तुम्हारा उसके साथ क्या झुलूक है! मैंने कहा मैं उसकी धिताअत में कोताही नहीं

करती. सिवाय ये के किसी काम से मैं जुट ही आजिऊ रहुं. फ़रमाया सोय लो! तुम उसके साथ क्या करती हो? क्यूंके वो ही तुम्हारी जन्मत और जहन्नम है.

हुजुरे अकरम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने उस औरत को वसियत फ़रमाई

انظري اين انت منه فانما هو جنتك ونارك.

तुम अपने आपको देख लो शौहर की निगाह में तुम्हारा क्या भकाम है? तुमने शौहर के हुक्क पूरे अदा किये, तो यही सबब बनेगा तुमको जन्मत में दाखिल करवाने का, और अगर उसके हुक्क अदा करने में कोताही की, उसका हक नहीं पड़ेयाना तो याद रभो कि वो तुमको जहन्नम में दाखिल करवाने का सबब भी बन सकता है.

अल्लाह तआला हर औरत की इस बात से डिफ़ाजत फ़रमाये के उस के शौहर के हुक्क अदा करने में कोताही हो.

औरत पर शौहर के क्या क्या हुक्क हैं? इस की तफ़सील हमने आबिर में फ़हेरिस्त बना कर पेश कर दी है उस को गौर से पढ लें और उन हुक्क में से कोई हक अदा करने में भी कोताही ना करें. और अगर कोई हक अदा करने में कोताही हो जाये तो शौहर से माज़रत तलब करें और जितना उसका हिल दुभाया है उस से ज़ियादा जुश करने की कोशिश करें और अल्लाह तआला से ईस्तेग़्फ़ार के ज़रिया माफ़ी मांग लें.

औरत पर एक हक उद्दीस में अहेमियत से बयान किया गया है.

الا ان لكم على نسا نكح حقا ولنسا نكح عليكم حقا، فاما حقكم على نسا نكح فالا يوطين فرشكم من تكرهون، ولا ياذن في بيوتكم لمن

त्क्रهون..... رواه ابن ماجه والترمذی ص ۲۲۰ وقال: حدیث حسن صحیح وذهب الخطابی الى أن معناه " ألا یاذن لأحد من الرجال فیحدث الیهن، فلما نزلت آیه الحجاب وصار النساء مقصورات، نهی عن محادثتهن والقعود الیهن.

ध्यान से सुन लो तुमको तुम्हारी औरतों की तरफ़ से कुछ डुकूक हैं औरतों के ऊपर तुम्हारी तरफ़से कुछ डुकूक हैं, तुम्हारी तरफ़से उन पर डक ये है के जैसे लोगों को तुम्हारे बिस्तर पर कदम ना रखने दे जिनको तुम पसंद नहीं करते और तुम्हारे घरों में जैसे लोगों को ना आने दें जिन को तुम पसंद नहीं करते.

लेडाजा घर मुसलमान औरत को यादिये के नामहेरम मर्द याहे कोई भी डो उस से मजाक मस्ती करना, भुल्लम भुल्ला बगैर परदा के भाते करना, उन को घरों में बिठाना, भुसूसन जिस वक़्त शौहर घर में ना डों, या पणोसियों के घर बगैर उन के अवकात का भयाव रखे जाना, या ना महेरम पणोसियों को अपने घर आने देना, पणोसन के शौहर या उनके नौजवान भेटों से बे तकल्लुफ़ी से बगैर परदा के बात करना, शौहर के दोस्तों से बिदा ज़रूरत भाते करना, धन से जैसे बये जैसे शेर या सांप से भया जाता है धसलियो के धन मामलात में अहतियात ना करने की वजह से बडोत सी मरतभा पाक दामन बीवी को भी तलाक़ मिल चुकी है. के शौहर किसी वक़्त अयानक घर पर आये और नामुनासिब डालत में देभ लिया जिस से उम्र लर शक़ व शुभा की डैङ्कियत रही या मियां बीवी में जुदाई डो गई, लेडाजा जो औरत अपने और दो जडों के सरदार डजरत मुडम्मद मुस्तफ़ा सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम की धस वसियत को मानेगी

ઔર ઈસ પર પૂરી તરહ અમલ કરેગી વો દુનિયા મેં ભી ઈઝત વ આફિયત સે રહેગી ઔર આખેરત મેં ભી સુખરૂ રહેગી.

## દો ઔરતોં કે દરમિયાન મુકાલ્મા

દારુલ ઈફતા મેં ખિદમત કે દૌરાન તલાક સે મુતાલિક હમારી નઝર સે જો સૈકળોં મસાઈલ ગુઝરે, યા મિયાં બીવી કે દરમિયાન મોહબ્બત કા તાવીઝ યા પઢા હુવા પાની તલબ કરને વાલોં કી પરેશાનિયોં કા અંદાઝા કરકે જો કુછ તજરુબા હુવા, ઉન કે ઝગળોં કે પૈદા હોને કે અસ્લ અસ્બાબ ક્યા હોતે હૈં ઔર ઉનસે નિજાત કા અસ્લ તરીકા..... ક્યા હૈં વો હમ આપકે સામને પેશ કરતે હૈં. ઔર અગર ઈન અસ્બાબ સે પહેલે સે બચા જાએ તો યે ઘર પહેલે દિન સે લે કર આખિર તક બકા સુરૂર વ કતા નૂર વ નમૂના જન્નત બન સકતા હૈં. લેહાઝા હમ દો ઔરતોં કી આદતોં કા તઝકેરા કરતે હૈં તાકે આપ ભી પહેલી ઔરત કી આદતોં કો અપનાને કી કોશિશ કીજિયે ઔર દૂસરી ઔરત કી આદતોં સે બચિયે, અગર ખુદા ના કરે દૂસરી ઔરત વાલી કોઈ એક આદત ભી આપ મેં હૈં તો અભી સે ઉસ સે બચને કી કોશિશ કર દે ઔર અલ્લાહ સે ગિળગિળા કર દુઆ માંગિયે કે અલ્લાહ આપ કી ઔર તમામ મુસલમાન બહેનોં કી ઈન ખુરી આદતોં સે હિફાઝત ફરમાએ, આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

પહેલી ઔરત: સુબહ સુબહ ઉઠ કર ફજર કી નમાઝ પઢતી હૈં, શૌહર કી તહજ્જુદ કે બાદ આંખ લગ ચુકી હૈં તો ઉનકો ભી ઉઠાતી હૈં, નમાઝે ફજર કે..... બાદ મુખ્તસર ઝિક્ર વ તિલાવત કરકે શૌહર ઔર બચ્ચોં કે લિએ નાશ્તા તૈયાર કરતી હૈં.

દૂસરી ઔરત: શૌહર ને ઉઠાયા તો બળી મુશ્કિલ સે ફજર કી નમાઝ અખીર વકત મેં અદા કી, નમાઝ કે બાદ ફીરન અપને આપકો બિસ્તરા પર ફેંક દિયા

પહેલી ઔરત: અપને બચ્ચોં કો ઉઠાયા, સુબહ કી સારી દુઆએ પઢવાઈ, બારીક મિસ્વાક સે યા કિસી ભી તરહ બચ્ચોં કે દાંત સાફ કરવાએ, ફિર શૌહર કો ઔર અપને બચ્ચોં કો પ્યાર વ મોહબ્બત સે નાશતા કરવાયા, એક એક લુકમા બચ્ચોં કો ખિલાતી જાતી ઔર એક એક દિલ કે લિએ નસીહત કરતી જાતી.

બેટા મદ્રસા કે આદાબ યે..... યે..... હૈ, ઈસકા ખયાલ રખના, ઉસ્તાદ કી બાત કો ધ્યાન સે સુનના, કિસી બચ્ચે સે બદ તમીઝી મત કરના. ફિર બચ્ચોં કો સ્કૂલ કા લિબાસ સુન્નત કે મુવાફિક દુઆ પઢવાતે હુવે પહેનાયા, સીધી તરફ સે પહેનાયા, બચ્ચોં કો સ્કૂલ રવાના કિયા, શૌહર વ બીવી ને એક દૂસરે કો મુસ્કુરાહટ ભરે ચહેરે સે ફી અમાનિલ્લાહ કહા.

દૂસરી ઔરત: દેર સે ઉઠતી, દેખા બચ્ચોં કે સ્કૂલ કા વકત કરીબ હૈ. બળી બચ્ચી કો બાવરચી ખાના સે હી ઝોર ઝોર સે આવાઝે દે કર ઉઠાયા, બચ્ચી ચંદ મરતબા આવાઝ દેને સે નહીં ઉઠી તો ઝોર સે પિટાઈ કરકે ઉઠાયા “અભી તક ઉઠી નહીં હો દેખો સાત બજ ગએ હૈ”

છોટે બચ્ચે કો ઝોર સે ડાંટ કર ઉઠાયા “ચલો અભી સ્કૂલ કી વેન આ જાએગી”.

સારા ઘર બીવી કે શોર સે આસમાન સે ખાતે કરને લગા, બળી મુશ્કિલ સે બચ્ચે ટૂટે હુવે દિલ, માં કી ખોફનાક ડાંટ સે કાંપતે હુવે, અબ્બા કે ઉદાસ ચહેરે કો



તકતે હુવે ઘર સે રવાના હુવે. છોટે બચ્ચે ને બાહર નિકલને કે બાદ નીચે સે આવાજ લગાઈ..... “અમ્મી મેં બૉકસ ભૂલ ગયા”

અમ્મી: જંગલી! ઈસ લિએ કહેતી થી જલ્દી સે ઉઠો! અબ અમ્મી બગૈર કિસી પરદા કા ખયાલ કિએ હુવે બેતુકે લિબાસ મેં જલ્દી સે બચ્ચે કો બૉકસ દેને નીચે ભાગી, પળોસ મેં સે કિસી શખ્સ કી અચાનક નિગાહ પળી તો ઉસને શૌહર ઔર માસૂમ બચ્ચો પર તરસ ખા કર એક આહ ભરી.

ઈસ પ્યારે નૌજવાન..... કે ગલે મેં રસ્સે યે કેસા તૌક પળ ગયા.

પહેલી ઔરત: બચ્ચે ઔર શૌહર કો રવાના કરકે વુઝૂ કિયા, ઈશરાક કે ચાર નફિલ પઠે, કુછ તિલાવત કી “મુનાજાતે મકબૂલ” યા “અલ હિઝબુલ આઝમ” યા “ઝરીઅતુલ વુસૂલ” કિતાબોં સે પઠ કર દુઆએં માંગી, તસ્બીહાત પઠ હી રહી થી કે છોટી બચ્ચી કે રોને કી આવાજ આઈ. ફીરન જૂલે કે પાસ ગઈ, મોહબ્બત કી ગર્મજોશી સે બચ્ચી કા બોસા લિયા યે દુઆ દેતે હુવે

نُورُ اللَّهِ وَجْهَكَ دَلِيلًا

અય ફાતેમા! અલ્લાહ તેરા ચહેરા ઈમાન કે નૂર સે મુનવ્વર ફરમાએ.

ફિર છોટી બચ્ચી કો તૈયાર કિયા, ઈતને મેં ખાદેમા આ ગઈ, ઉસકો બરતન વ કપળે દિએ. ખુદ શૌહર કે કમરા કી સફાઈ શુરૂ કર દી, શૌહર એક થૈલી મેં કુછ પૈસા રખ કર દફતર લે જાના ભૂલ ગએ થે, ફીરન દફતર ફોન કર દિયા “આપ ફિક ના કીજિયે પૈસા મૈંને સંભાલ કર રખ લિએ હું”.

ફિર દો રકાત યાશત કે નફિલ પઠ કર પકાને કી

તેયારી શુરૂ કર દી.

અબ બચ્ચોં કે આને કા વકત હો ગયા, ફીરન હલ્કી ફલ્કી ગિઝા પ્લેટ મેં નિકાલ કર રખ દી કે બચ્ચે આમેંગે તો ભૂક લગી હુવી હોગી. સલામ કા જવાબ દેને કે બાદ ફીરન બચ્ચોં કો યે ખિલા દૂંગી ઔર સાફ પાની કા ગ્લાસ રખા કે પાની કી પ્યાસ લગી હોગી તો પાની પિલા દૂંગી.

દૂસરી ઔરતઃ બચ્ચે ઔર શૌહર ગએ, અબ નાશતા કે બરતન ઉઠાને લગી, ખુદ ભી નાશતા નહીં ક્રિયા થા તો ચાચ પીને બેઠ ગઈ, અભી પ્યાલા ઉઠાયા હી થા, કે છોટે મુન્ને કી રોને કી આવાઝ આઈ વહીં સે ઉસકો કોસના શુરૂ કર દિયા.

તુમ્હારે લિએ મેં ક્યા કરું, મર જાઉં..... કહાં જાઉં....., તુમ લોગોં ને તો મેરા ખૂન પી લિયા હે. તુમ જેસી ઔલાદ..... અલ્લાહ કિસી કો ના દે ઔર એક તુમ્હારે અબ્બુ ચૈન સે બેઠને નહીં દેતે, જલ્દી જલ્દી ચાચ પી. મુન્ને કે પાસ ગઈ, ઉસ કો પ્યાર સે છોટા સા તમાચા લગાયા, ઈતની જલ્દી ઉઠ ગએ. અભી મેં તુમ કો બાહર નહીં નિકાલતી, અભી મેરે ઈતને કામ હૈં, વો તેઝ રોને લગા, તો અબ જૂલે સે નિકાલા.

ધુલવાયા, સાફ સુથરા ક્રિયા, ફિર ભી વો ચુપ નહીં હુવા. કાફી રુલાને કે બાદ અબ ખયાલ આયા તો ફીરન રાત કી રખી હુવી બગૈર ધુલી હુવી બોતલ મેં હી દૂધ દે દિયા. અબ માસૂમ બચ્ચે કે ખુશક હલક મેં દૂધ ગયા જબ જા કર ઉસ કા જિગર તો ઠંડા હુવા ઔર ઉસ કા રોના બંદ હુવા, લેકિન બગૈર ધુલી હુવી જરાસીમ સે ભરી હુવી બોતલ મેં પિલાએ ગએ દૂધ મેં ના જાને ઉસ માસૂમ કે મેઢા વ જિગર કા ક્યા હાલ ક્રિયા હોગા.

અબ જલ્દી જલ્દી નાશતા કે બરતન ઉઠાએ, દસ્તરખાન બાહર સુખાને ગઈ તો પળોસન યાસમીન બાહર ખળી થી, પૂછા બહેન! કયા બાત હે આજ મુન્ના બહોત હી રો રહા હે.

હાં બહેન પૂછો નહીં, પતા નહીં યે બચ્ચે હું કે કયા હું ! એક તો સ્કૂલ જલ્દી જાતે હું ઔર એક યે..... છોટ્ટ સુબહ સુબહ ઉઠ જાતા હે. ઔર તુમ્હારે ભાઈ યે નહીં કે બચ્ચોં કો ઉઠાએ ઔર નાશતા કરવાએ ઔર મેરા સાથ દે બલ્કે બસ જલ્દી જલ્દી હર કામ ઉન કો જલ્દી ભી ચાહિયે ઔર વકત પર ભી. ઈસી તરહ બાતેં કરને મેં હી આધા ઘંટા ગુઝાર દિયા.

અબ શૌહર કે કમરા કી સફાઈ શુરૂ કી, ફિર પકાને કી તૈયારી કર રહી થી કે માસી આઈ. ૧૦ મિનટ માસી પર ગુસ્સા હુવી, યે આને કા વકત હે? માસી રોઝાના દેર લગાતી હો, અભી બચ્ચે સ્કૂલ સે આ જાએંગે, ટિકિન વાલા ખાના લેને આ જાએગા, ચલો અબ જલ્દી જલ્દી કરો. ખુદ જલ્દી જલ્દી ખાના જૈસા તૈસા પકાયા, ટિકિન મેં ડાલ હી રહી થી કે ઘંટી બજી. વહીં સે આવાઝ દી, અભી દે રહી હું , ફિર કચ્ચા પકા સાલન ટિકિન મેં ડાલ કર દે દિયા. અબ કહેને લગી કે જાન છૂટી. બચ્ચોં કે આને કા વકત હો ગયા બચ્ચે આએ માસી સે પૂછા અમ્મી કહાં હે? માસી ને કહા દેખો ઉસ કમરા મેં હોગી યા પળોસન કે ઘર મેં ગઈ હોગી.

પહેલી ઔરત: બચ્ચે આએ ઉનકો સલામ સિખાયા, ફિર હર એક કો બોસા દિયા. ઘર મેં દાખિલ હોને કી દુઆ પઢવાઈ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَوْلَجِ وَخَيْرَ الْمَخْرَجِ، بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللَّهِ

عَرَجْنَا وَعَلَى اللَّهِ رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا. (رواه ابو داود حديث رقم ۴۴۴۲ کتاب الادب)

હાથ મુંઝ ઘુલાયા ઔર કહા યે બિસ્કિટ ખા લો ફિર ગુસ્લ કરકે ખાના ખા લેના, બચ્ચે ને કહા અચ્છા અમ્મી! આજ મિસ ને મુજે સ્ટાર દિયા હે.

અચ્છા બેટા તો અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ કહો અલ્લાહ તઆલા કા શુક અદા કરો કે તુમ રાત કો અપના હોમ વર્ક પૂરા કરકે ગએ થે અલ્લાહ ને સ્ટાર દિલવાયા. અબ બિસ્કિટ ખા કર સ્કૂલ કે કપળે બદલ લો ઔર મુંઝ હાથ ધો કર મદ્રસા જાને કી તૈયારી કર લો. ઈતને મેં શૌહર ઝોહર કે વક્ત દફતર સે આ ગએ, દરવાજા પર હી મુસ્કુરાતે હુવે ઈસ્તેકબાલ કરકે વઅલૈકુમ અસ્સલામ કહા. ઈતને મેં દોપહર કે મદ્રસા કે લિઅ બચ્ચોં કો રવાના ક્રિયા શૌહર કે લિઅ દસ્તરખવાન પહેલે સે તૈયાર થા મગર શૌહર વુજૂ કરકે ઝોહર કી નમાઝ કે લિઅ રવાના હુવે, બીવી ને વુજૂ કે બાદ સાફ સુથરા તૌલિયા પેશ ક્રિયા, નમાઝ કો જાને કે લિઅ ચપ્પલ દરવાજા પર રખ દિઅ, નમાઝ કે બાદ શૌહર ને ખાના ખાયા ૨૦ મિનટ આરામ કર કે દોબારા દફતર ચલે ગએ.

દૂસરી ઔરત: જલ્દી જલ્દી બચ્ચોં કે કપળે બદલે, છોટે બચ્ચે ને કહા આજ મેં મદ્રસા નહીં જાઉંગા મુજે બાજી બહોત મારતી હૈં, બચ્ચી ને કહા અમ્મી વો ઈસ લિઅ મારતી હૈં કે ઈસ કો સબક યાદ નહીં હોતા. દેખા તુમ સબક યાદ નહીં કરતે હો.....

નહીં અમ્મી વૈસે ભી મુજે મારતી રહેની હૈં. અલ—ગરઝ ડાંટ કર એક કો તો મદ્રસા ભેજા, એક ગયા નહીં, અચ્છા તુમ્હારે અબ્બુ કો કહુંગી વો તુમ કો બહોત હી મારેંગે. બચ્ચા: હાં કેહ દેના કોઈ બાત નહીં, મેં અબ્બુ સે

ડરતા તો નહીં હું.

પહેલી ઔરત: શૌહર કે કમરા સે બિસ્તરા કી ચાદર વગૈરા ઠીક કી, કમરા સાફ ક્રિયા, કમરા મેં થોળી ખુશ્બૂ છિજક કર કમરા બંદ કર દિયા, બચ્ચો કે કપળે લે કર અસ્ત્રી કરની શુરૂ કર દી કે આજ શામ કો દાદી કે ઘર બચ્ચો કો જાના હૈ, બચ્ચે શામ કો આએ હાથ મુંહ ધુલાયા, કિસી ફલ કા જૂસ પિલાયા ઔર બિસ્કિટ બચ્ચો કે દિએ ખુદ અસર કી નમાઝ પઢ લી. બચ્ચો કો ખિલોને દે દિએ ઔર બળી બચ્ચી સે કહા દેખો તુમ મુન્ની કા ખયાલ રખના મૈં નમાઝ પઢ રહી હું. બળી બચ્ચી: અચ્છા અમ્મી આપ નમાઝ પઢ લેં મૈં ઉસ કા ખયાલ રખતી હું. અચ્છા અમ્મી આજ હમ દાદી અમ્મા કે ઘર જાએંગે ના, જી હાં બેટી! ઈન્શા અલ્લાહ આજ હમ સબ જાએંગે.

દૂસરી ઔરત: બચ્ચી શામ કો મદ્રસા સે આઈ બચ્ચી કો ના સુબહ નહેલાયા ના શામ, ગંદે કપળો મેં બિખરે હુવે બાલોં વાલી માસૂમ બચ્ચી આ કર ખેલ કૂદ મેં લગ ગઈ. બચ્ચા રોને લગા દો રૂપિયે દો બાહર ચીઝ વાલા આયા હૈ મૈં ચીઝ લૂંગા. અમ્મી પળોસન સે બાત કરને મેં લગી હુવી હૈ, ઝોર સે બચ્ચે કો મારા, દેખતે નહીં હો બાત કર રહી હું.

ઈતને મેં અસર કી નમાઝ જલ્દી જલ્દી પઢી. ચાચ બનાઈ. છોટે બચ્ચે કો દૂધ દિયા. બચ્ચે કે સુબહ કે સ્કૂલ કે કપળે તૈયાર ક્રિએ કે મગરિબ હો ગઈ શૌહર તો શામ સે પરેશાન થે કે અબ ઘર જાને કા વકત હો ગયા હૈ કેસે જાઉંગા? બીવી બચ્ચો પર બરસ રહી હોગી યા મુજ પર બરસેગી.

લેહાઝા શૌહર નમાઝ કે બાદ આએ, કમરા મેં

गये तो अज्जब सी बढबू मडेसूस डुवी, बय्या पलंग पर सोया था दूध पलंग पर गिर गया है. बय्यों ने ज्ये याय बिस्किट जाये थे उस के जरात जमीन पर गिरे डुवे हैं. बय्यों के बिलौने डैले डुवे हैं. भावरयी जाना गंदा छेणा डुवा है बीवी साहेबा ने आते ही हल्ला बोल दिया. देभे सामने वाली रुजसाना रोजाना अपने शौहर के साथ बाहर जाती है आप भी कभी डमे ले जाते हैं? आज ये लोग दादी के घर जाओगे. डमे भी तो कभी ले जाओ.

शौहर थका डुवा झीरन बिस्तरा पर गया, पूछा जाना कब तैयार डोगा? अभी दे रही डुं ये अभी..... २५ मिनट डो गये तो शौहर ने आवाज दी, कब जाने के लिये बुलाओगी. शौहर को गुस्सा आया नादान शौहर उठा देभा दोनों बय्ये आपस में लण रहे हैं दोनों को ओर से तमाये मारे, क्या कर रहे डो, देभते नहीं डो अभी थक कर आया डुं, यंह लम्हे तो सुकून से बैठने दो.

अब बीवी ने बुलाया यलें जाना जा लें..... जल्दी जल्दी जबरदस्ती से जैसा तैसा पका डुवा जाना जाया और अपनी जिंदगी पर मातम करते डुवे गहरी सोय में मुस्तगरक डो गया.

अय अल्लाह कैसी मेरी ज्ञनवरों की तरह जिंदगी है.

पडेली औरत: मगरिब के अव्वाबीन के नझिल से झरिंग डुवी, बणी बय्यी से कडा बेटी डोम वर्क की कॉपी लाओ और ये..... ये..... लिपना शुरु कर दो मैं अब्बु के लिये रोटी पका डुं वो अभी आ रहे डोंगे.

रोटी पकाना शुरु की तो घंटी बज्ज, झीरन साफ ग्लास में पानी भर के मेज पर रभा, शौहर आये

દરવાજા ખોલા વઅલૈકુમ અસ્સલામ કહા, દોનોં બચ્ચે ફૌરન દરવાજા પર આએ એક ને અબ્બુ કા હાથ પકળા એક ને અબ્બુ સે ફુટ કી ચૈલી લે કર અમ્મી કો દી. ઈતને મેં અમ્મી પાની કા ગ્લાસ લે કર આઈ બચ્ચે ઈતને સાફ સુથરે કે ફૌરન અબ્બુ ને ઉઠા લિયા બચ્ચે ઔર બચ્ચી કા બોસા લિયા.

ઈતને મેં બચ્ચી અબ્બુ કો અપને કમરા મેં લે ગઈ, અબ્બુ મુજે ચે..... ચે..... સબક મિલા હૈ અબ્બુ ને કુછ યાદ કરા દિયા ઈતને મેં શૌહર કે કાન મેં બીવી કી સુરેલી લેકિન આહિસ્તા સે આવાજ આઈ, રોટી પક ગઈ હૈ અબ બૈઠ જાએ.

શૌહર બચ્ચી સે બાતોં મેં મસરૂફ હો ગએ કે દોબારા થોળી ડરે બાદ શૌહર કે પાસ ગઈ.

આપ આ જાએ રોટી ઠંડી હો જાએગી..... ઓહો સલમા..... માફ કરના તુમ ને પહેલે ભી મુજે બુલાયા યાદ નહીં રહા ચલો! બેટા ખાના ખા લેતે હૈં.

સબ ને દુઆ પઢ કર આદાબ કે સાથ ખાના ખાયા, સલમા..... આજ અમ્મી કે ઘર જાના હૈ તુમ ને કુછ પકા લિયા.

હાં જો આપ કસ્ટર્ડ લાએ થે વો અમ્મી કો પસંદ હૈ વો બનાયા હૈ ઔર અબ્બા કે લિએ પાએ પકાએ હૈં. બહોત અચ્છા ક્રિયા. ઈન્શા અલ્લાહ હમ લોગ નમાઝ કે બાદ ચલેંગે.

શૌહર ખાના ખાને મેં મશગૂલ હૈં ઔર દિલ ઉન કા અલ્લાહ કી નેઅમતોં પર શુક કરને મેં મસરૂફ હૈ. કે અય અલ્લાહ તેરા કરમ હૈ તેરા શુક હૈ, તુને મુજે એસી બીવી ઔર એસે પ્યારે બચ્ચે અતા ફરમાએ કે મુજે બીવી બચ્ચોં કો દેખ કર જન્નત કી ધૂર ઔર જન્નત કે ગિલ્માન

યાદ આતે હૈં. અય અલ્લાહ.....! એસી બીવી ઔર  
એસે બચ્ચે સારે મુસલમાનોં કો અતા ફરમા.

આપ કી કયા રાય હે ઈન દોનોં ઔરતોં કે બારે મેં  
હમ જવાબ આપ પર છોળતે હૈં!.....

અલ્લાહ તઆલા આપ કો ઔર સારી મુસલમાન  
બહેનોં કો પહેલી ઔરત કી સિકાત અપનાને ઔર ઉન  
પર અમલ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ આમીન.

(ماخوذ از سلسلة الأمرة المسلمة السعيدة الجزء الاول ص ۵۳)

યાદ રખિયે! મર્દ જો ઘર કે બાહર કામ કરતા હે,  
ઔર મેહનત વ મુશક્કત કે બાદ થક કર ચૂર ચૂર હો  
જાતા હે ફિર અપને દફતર સે ઘર બસ મેં યા અપની  
સવારી ચલા કર ઘર પહોંચતા હે તો ઉસ કો એસી નેક  
બીવી કી જરૂરત હે જો ઘર કે સબ કામોં સે ફારિગ હો  
ચુકી હો, સિફ ઔર સિફ શૌહર કે ઈન્તેઝાર મેં આરાસ્તા  
વ પૈરાસ્તા હો, ખુશબૂઓં મેં બસી હુવી હો, ઉસકી  
મુસ્કુરાહટ સે ઉસકી થકન કાફૂર, લોગોં કે સાથ મુલાઝિમોં  
ગ્રાહકોં કે સાથ મસરૂફ રેહ કર તંગી ઔર શકર રંજી જો  
તબીઅત મેં બસ ગઈ ઔર જિસ ઉકતાહટ કા વો શિકાર  
હો ગયા હે ઉન સબકા ખાતમા હો જાએ. લેકિન અગર  
બીવી ભી થકી હુવી હે, બચ્ચોં સે નારાઝ હે, પળોસિયોં સે  
ઝગળા કરકે આઈ હે. દેવરાની જેઠાની કી ગીબત કરકે  
આઈ હે તો બતાઈયે થકા હુવા થકે હુવે સે કિસ તરહ  
તસલ્લી પા સકતા હે.

થકા હુવા..... થકે હુવે સે કિસ  
તરહ તસલ્લી પા સકતા હે

અગર દોનોં થકે હુવે હૈં તો તરફૈન મેં સે કિસ કા



દિલ ગુરદા હે કે પ્યાર વ મોહબ્બત વ ખંદા પેશાની સે એક દૂસરે કા સામના કરે. બચ્ચોં કે સાથ હંસી ઓર દિલ્લગી કરે ઉન કી તરબિયત ઓર ઉન્હે ખુશ રખને કે તરીકે અપનાએ, અગર ખુદા ના કરે બીવી ને યહી તર્જ અપનાયા તો ઉસ વકત હકીકત મેં ઉનકી જિંદગી અજિયત, તકલીફ ઓર બદ બખ્તી કા દૂસરા નામ હોગી.

યા બીવી ખુદ ભી મુલાઝેમત કરને લગ ગઈ તો યાદ રખિયે! ઈસ સવાલ પર ગૌર કીજિયે!

થકા હુવા થકે હુવે સે કિસ તરહ તસલ્લી પા સકતા હે?

ફિર ખાનદાન કે યે અફરાદ ખ્વાહ મર્દ હોં યા ઓરત, જવાન હોં યા બચ્ચે, ઉન કી હૈસિયત જિંદગી કી મશીનરી કી તરહ હોગી. ઉન બેજાન કલપુરજોં કી સી હોગી જિન કી કિસ્મત મેં સુકૂન ઓર ઠહેરાઓ નહીં. ઉન કા કામ બસ ચલતે રહેના, ઓર ઘિસતે રહેના હૈ શૌહર ઘર પર સુકૂન ઓર ચૈન કે બજાય કશ્મકશ ઓર ઈઝતેરાબ ઓર બેચૈની મહેસૂસ કરેગા જો કે ફિતરત કે બિલ્કુલ ખિલાફ હૈ, અકલ કે ખિલાફ, દીન કે ખિલાફ, ઈન્સાનિયત કે ખિલાફ હૈ.

અલ્લાહ તઆલા યે ચાહતે હૈં કે હર દો મિયાં બીવી મોહબ્બત રાફત વ રહેમત વ મવદત કે સાથ રહેં તાકે કાઈનાત કી આબાદકારી ઓર નસ્લે ઈન્સાની કી હિફાજત ઓર બકા કા મહેલા આસાન હો.

અગર ઓરત ને એસા કિયા તો ઉસ કી હૈસિયત મહેઝ બીવી યા બિસ્તર કે ખિલૌને કી સી નહીં હોગી બલ્કે વો શૌહર કી પર્સનલ સિકેટ્રી ઓર રાજદાન વ મુશીરા હોગી જો હર મુશ્કિલ કે વકત ઉસ કી હમદદી ઓર ગમગુસાર હોગી ઓર ફિર દોનોં મિયાં બીવી દીન વ

દુનિયા દોનોં કા કામ અચ્છી તરહ કર સકેગે “ઈસ્લામ મે ખાનદાન કા મકામ” નામી કિતાબ મે લિખા હે.

મોહબ્બત કરને વાલે મિયાં બીવી કી યે બેહતર સૂરત હે ઈસ તરહ ઉન્હે બંદગી કી શીરીની, યાદે ઈલાહી કી ચાશની ઔર ઈબાદત કી લગ્ગત મય્યસર હો સક્તી હે. અગર દોનોં એક દૂસરે કા ખયાલ રખતે હુવે ચલે, એક દૂસરે કે લિએ રાહત કા સબબ હો ખુસૂસન નેક બીવી કો ચાહિયે કે શૌહર કે આને કે વક્ત ખુદ તાઝા દમ સાફ હો કર રહે તાકે થકે હુવે શખ્સ કી થકાવટ દૂર હો સકે ઔર વો અપને ઘર મે રાહત વ સુકૂન હાસિલ કર સકે ઔર યહી રાઝ ઔર ગુર બચ્ચોં કો નેક ઔર સમજદાર ઔર તાબેદાર બનાને કા હે કે જબ માસૂમ બચ્ચે સ્કૂલ સે વાપસ આએ તો ઉન કે લિએ પહેલે સે કોઈ હલ્કી ફુલ્કી ગિઝા તૈયાર રખની ચાહિયે. વો માએ બળી નાસમજ હોતી હૈ જો બચ્ચોં કે આતે હી ઉન્હે ડાંટ ડપટ કરતી હૈ....

કે કિતાબે યહાં ક્યૂં ફેક દી. કપળે એસે મૈલે ક્યૂં કર દિએ? ઈતની દેર ક્યૂં લગાઈ? રૂમાલ સુબહ દિયા થા કહાં છોળ કર આ ગએ? સમજદાર માં યે સમજતી હૈ કે યે બચ્ચા સિફ છ ઘંટા સિફ ઘર સે દૂર હી નહીં રહા બલ્કે છ ઘંટા માં કે પ્યાર સે હી દૂર રહા હે, માં કી નર્મ વ નાઝુક ઉંગલિયોં કે પોરે ઉસકે રુખ્સારોં પર નહીં ફિરે હૈ, માં કી પ્યાર ભરી દો નઝરેં ઉસકે ચહેરે પર નહીં પળી હૈ, બાપ કા દસ્તે શફકત ઉસકે સર પર નહીં ફિરા, ઈસ લિએ ઉસે ભરપૂર પ્યાર દેતી હે, ભૂક કી વજા સે ઉસકે આસાબ વ દિમાગ કિસી નએ બોજ (યાની માં કી ડાંટ સુનના) સહેને ઔર ઉસ કો બરદાશત કરને કે કાબિલ નહીં હોતે. લેહાઝા પહેલે ઉન કો હલ્કી ફુલ્કી ગિઝા ખિલા કર ફિર મુંહ હાથ ધુલા કર, કિસી બાત કી નસીહત યા કિસી બાત

પર મુનાસિબ તંબીહ કરતી હું ઔર ઉસ વકત કી થોળી સી નસીહત ઈસ માસૂમ નૌનેહાલ કે કલ્બ વ જિગર મેં એસી પેવસ્ત હો જાતી હે જેસે પથ્થર પર કોઈ નકશ ઔર બચપન કી યે નસીહત પચપન તક યાદ રહેતી હે.

અલ્લાહ તઆલા તમામ મુસલમાન બહેનોં કો ઈન સિફાત પર અમલ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ આમીન.

## મિસાલી ઔરત..... અરબ કે દેહાત કે રહેને વાલે કી નઝર મેં

અરબી ઝબાન ઈતની પ્યારી ઔર ઈતની ખૂબસૂરત હે કે કિસી ઔર ઝબાન કા ઈસ સે મુકાબ્લા કિસી તરહ ભી નહીં કિયા જા સકતા. યે ઝબાન દેહાત કે રહેને વાલોં કો ભી સલીકાદાર સમજદાર ઔર ફસીહ વ બલીગ બના દેતી હે તો ઉનકે શહેરિયોં કા કયા હાલ હોગા.

અબ હમ આપ કે સામને એક દેહાતી કા જવાબ પેશ કરતે હું જબ ઉસ કો પૂછા ગયા કે સબ સે બેહતર બીવી કૌન સી હોતી હે?

ઉસ ને ફસાહત વ બલાગત કે એતેબાર સે ચંદ જૂમલોં મેં એક બહોત બળી કિતાબ સુમોદી ઔર બહોત હી હકીમાના વ નાસેહાના અંદાઝ સે સમજા દિયા કે તવાઝોઅ ઔરત કા સબસે બળા જૌહર હે. અગર આપકો અરબી ઝબાન આતી હે તો આપ ભી ઝરૂર ઈન ચંદ જૂમલોં સે ભરપૂર ફાયદા ઉઠાતે અબ આપ અપની છોટી બહેનોં ઔર ઔલાદ કો અરબી ઝબાન સીખને સે મહેરૂમ ના કીજિયે ઉન કો ઝરૂર અરબી સિખાએ હમ આપ કે સામને અરબી ઈબારત ઔર ઉસ કા તરજૂમા પેશ કરતે હું

ઈસ દુઆ કે સાથ કે અલ્લાહ તઆલા તમામ મુસલમાન બહેનોં કો યે સિકાત અપનાને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.

افضل النساء أطولهن اذا قامت، وأعظمهن اذا قعدت، وأصدقهن اذا قالت.

સબસે બેહતર ઔરત વો હૈ જબ ખળી હો તો લંબી માલૂમ હો ઔર બૈઠે તો શાન વ શૌકત વાલી માલૂમ હો જબ ઉસકે મુંહ સે ફૂલ ખિલે તો સચ્ચે સચ્ચે બોલોં કી શકલ મેં હોં ઔર જૂટ ના બોલે.

التي اذا غضبت حلفت واذا ضحكت تبسمت واذا أصغعت شيئاً جودت.

જબ ગુસ્સા આએ તો ઈસ કળવે ઘૂંટ કો પી લે જબ હંસે તો દાંત બાહર ના નિકાલ મામૂલી સી મુસ્કુરાહટ ઉસ કે હોંટોં પર મોતિયોં કી લળી કી તરહ ઝાહિર હો જબ કિસી ચીઝ કો પકાએ યા કોઈ ભી કામ કરે તો અચ્છી તરહ સે સફાઈ સુથરાઈ કે એહતેમામ કે સાથ કરે.

التي تطيع زوجها، وتلزم بيتها العزيزة في قومها الذليلة في نفسها الودود الودود وكل أمرها محمود.

અપને શૌહર કી ઈતાઅત કરને વાલી હો. ઔર અપને ઘર મેં કાલીન કી તરહ ચિપક કર બેઠને વાલી હો કે જબ તક કાલીન કો ઘર સે નિકાલા નહીં જાતા ખુદ નહીં નિકલતા લેહાઝા બહોત ઝરૂરી કામ હો તબ ઘર સે બાહર જાએ. અપની કૌમ મેં ઈઝઝત વાલી હો.

લેકીન ખુદ અપને આપકો બહોત હી કમતર સમજતી હો. શૌહર કે સામને અપની કોઈ હેસિયત ના સમજતી હો કે મૈં યૂં..... યૂં..... મૈં..... એસી..... વેસી..... હું.

શૌહર સે બહોત હી ઝિયાદા મોહબ્બત કરને વાલી

ઔર મોહબ્બત કા ઈઝહાર કરને વાલી હો. ઝિયાદા બચ્ચે જનને વાલી હો ઔર ઉસકા હર કામ ભી તારીફ કે લાઈક હો. આપ ભી યે દુઆ કર લીજિયે કે અય અલ્લાહ! યે સિફાત હમારી તમામ મુસલમાન બહેનોં મેં અતા ફરમા તાકે હર ગરીબ અમીર કી ઝોપળી ઔર કોઠી ચૈન વ સુકૂન કા ગહેવારા, અમન વ ઈતમેનાન કા ઠિકાના, ઈઝઝત વ રાહત કા આશયાના મોહબ્બત વ મવદત કા કાશાના બન જાએ, આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

શૈખ ઉસ્માન અપની કિતાબ “અલ મિર્ઝતુલ મિસાલિયા” મેં અબુ મઅશર સે રિવાયત કરતે હૈં એક શખ્સ ને કસમ ખાઈ થી જબ તક ૧૦૦ આદમિયોં સે મશવેરા ના કર લૂં નિકાહ નહીં કરૂંગા. જબ ૯૯ પૂરે હો ગએ તો એક હી બાકી રહા તો સોચા જો ભી રાસ્તા પર નિકલેગા ઉસ સે મશવેરા કર લૂંગા. એક મજનૂન સા શખ્સ નઝર આયા ઉસ સે સલામ કે બાદ પૂછા એક પરેશાની કા હલ ચાહતા હું?

વો યે કે ઔરતોં સે મૈંને બહોત તકલીફ ઉઠાઈ હૈ અબ કસમ ખાલી કે જબ તક ૧૦૦ સે મશવેરા ના કર લૂં નિકાહ નહીં કરૂંગા. ૯૯ સે કર ચુકા અબ તુમ ૧૦૦ વેં હો, તુમ બતાઓ મુજે ક્યા કરના ચાહિયે?

ઉસ ને કહા ઔરતેં તીન કિસ્મ કી હોતી હૈં,

એક વો જો તુમ્હારે લિએ હૈં, એક વો જો તુમ પર મુસલ્લત કી ગઈ હૈ. એક વો જો તુમ્હારે લિએ હૈ ના તુમ પર મુસલ્લત કી ગઈ હૈ.

ઐસી ઔરત સે નિકાહ કરના ચાહિયે જો સિર્ફ તુમ્હારી હો ઔર તુમ્હારે લિએ હો. વો યે હૈ.

فاما ألقى لك: فشابّة ظريفة لم تمسّها الرجال، ان رأت خيراً حمدت.

وان رأت شراً قالت: كل الرجال كذا.

હંસમુખ નૌજવાન લગ્નકી, જિસ કો કિસી મદ ને ના છુવા હો, અગર વો તુમ મેં કોઈ ભલાઈ દેખે તો અલ્લાહ કા શુક્ર અદા કરે ઉસકી તારીફ બયાન કરે ઓર અગર તુમ મેં કોઈ બુરાઈ દેખે તો કહે તમામ લોગ એસે હી હોતે હૈં.

યાની યે ના સોચે કે ફલાની કા શૌહર દેખો એસે..... એસે..... હૈં કાશ..... મેં ઈસ ઘર મેં ના આતી, મેં કહાં ફંસ ગઈ, બલ્કે યે સોચે જો કુછ હુવા અલ્લાહ કી તરફ સે હુવા, યહાં એક કિસ્મ કી તકલીફ હૈ વહાં કિસી ઓર કિસ્મ કી હોગી.

બાકી દો ઔરતોં કા ઝિક્ર હમ ઈસલિએ નહીં કરતે કે ઉનકા તઝકેરા આપકે લિએ મુફીદ નહીં હૈ સિફ હમે સમજાના હૈ આપ અપને અંદર યે સિફત પૈદા કર લે.

કોઈ ભલાઈ પેશ આએ તો અલ્લાહ કી તારીફ બયાન કીજિયે ઓર શૌહર કા શુક્રિયા અદા કીજિયે ઓર અગર કોઈ તકલીફ પેશ આએ તો સોચ લીજિયે, હર ઘર મેં કુછ ના કુછ તકલીફ તો હોતી હૈ.

## મિયાં બીવી કી મોહબ્બત કી એક મિસાલ

બીવી શૌહર કે સાથ મોહબ્બત, ઈતાઅત વાલા મામલા કરે તો શૌહર કો વો અપના ગુરવીદા બના લેતી હૈ, અપના આકા ઓર ગુલામ દોનોં બના લેતી હૈ, ખાદેમા બન જાએ તો શૌહર ભી ઉસ કા ખાદિમ, ઉસ કા આશિક, ઉસ કા રાઝદાર ઓર મુશીર બન જાતા હૈ.

મગર શુરૂ મેં નઈ દુલ્હન કો કુર્બાની દેની પળતી હૈ, ઉસ કી એક મિસાલ તો આપ હઝરાત જૈનબ બિન્તે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે વાકેઆ મેં પઢ ચુકે હૈ કે જૈનબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને અપની વાલેદા

મોહતરમા સચ્ચિદતુના ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા  
સે વો સિકાત સીખી થી જિન કે ઝરિયે અપને શૌહર કો  
અપના સચ્ચા દોસ્ત, રફીકે હયાત, શરીકે ખુશી વ ગમ  
બના લિયા થા.

જબ ઉન કે શૌહર સે સારે કુરૈશ ને કહા થા

لارق صاحبك ونحن نزوجك أي امرأة من قريش.

અપની બીવી કો તલાક દે દો ફિર કુરૈશ કી જિસ  
ઔરત સે તુમ કહોગે ઉસ સે હમ તુમ્હારી શાદી કરવા  
દેંગે મગર (નઉજુ બિલ્લાહ) મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ  
વસલ્લમ કી બેટી કો અપને ઘર મેં મત રખો.

મગર અબુલ—આસ જો ઉસ વકત મુસલમાન ના  
હુવે થે કહેને લગે.

لا والله اني لا افارق صاحبتى، وما أحب أن لي بأمرأتى امرأة من قريش.

નહીં! કસમ ખુદા કી મેં અપની બીવી કો છોળ  
નહીં સકતા ઔર યે મુજે પસંદ નહીં કે મેરી બીવી  
(ઝૈનબ) કે બદલે મુજે કુરૈશ કી કોઈ ભી ઔરત મિલ  
જાએ.

ગૌર કીજિયે! ઈતાઅત સે મોહબ્બત કે ઈઝહાર સે  
બીવી અપને શૌહર કે દિલ મેં કેસે જગા બના લેતી હે.

કબીલા કુરૈશ કી સારી બિરાદરી ઉન સે તલાક દેને  
પર ઈસરાર કર રહી હે ઔર કુરૈશ કી ખૂબસૂરત સે  
ખૂબસૂરત ઔરત દેને પર રાઝી હે મગર યે અબુલ—આસ  
કેહ રહે હૈં મુજે કોઈ ઔર ઔરત મંજૂર હી નહીં હે ઝૈનબ  
કા કોઈ ઔર મુકાબિલ હો હી નહીં સકતા, મેં ઝૈનબ કે  
બદલે કિસી ઔર કો લેને કે લિએ તૈયાર નહીં હું. કયા  
ઈસ મેં કિસી મુસલમાન લગકી કે લિએ નસીહત હે, કે વો  
ભી અપને શૌહર કે સાથ ઐસા હી મામલા રખે કે વો ભી

ઈસ પર મજબૂર હો જાએ કે ઈસ... ખિદમત ગુઝાર બીવી કા બદલ મુજે કભી ભી ઓર કહી ભી નહીં મિલ સકતા.

ઈસી તરહ એક અરબ દેહાતી જો કબીલા બની ઉઝરા કે થે ઉન સે કિસી હસીન લળકી કા નિકાહ હુવા, જબ ઉસ દેહાતી કે પાસ પૈસા ના રહા તો લળકી કે બાપ ને ઝબરદસ્તી ઘર બિઠા લિયા, શૌહર મરવાન કે પાસ પહોંચા, મરવાન ને લળકી ઓર ઉસકે વાલિદ કો બુલાયા, મરવાન કો યે લળકી ઈતની પસંદ આઈ કે ઝબરદસ્તી તલાક દિલવા કર ઈદત કે બાદ લળકી કે વાલિદ કો ખુશ કરકે ઉસ લળકી સે મરવાન ને નિકાહ કર લિયા.

શૌહર ઉસકી મોહબ્બત મેં ફરેફતા થા, શૌહર અમીર કે પાસ શામ પહોંચા, કાઝી ને લળકી કો બુલવાયા ઓર મરવાન કો ખૂબ ડાંટા, મરવાન ને માઝરત ચાહી કે લળકી એસી થી કે મેં ઉસ મેં માઝૂર હો ગયા અમીર ને ઉસ કે પુરાને શૌહર કે સામને લળકી કો બુલવાયા ઓર ફેસ્લા કરવાના ચાહા.

અમીર કી નિગાહ જબ ઉસ ઓરત પર પળી તો અમીર ને અપને નિકાહ કે લિએ મનવાને કી કોશિશ કી, અમીર ને પહેલે ઉસકે શૌહર સે પૂછા, તુમ્હારા કયા ખયાલ હે અગર મેં નિકાહ કર લૂં.

શૌહર ને બિલકુલ ઈન્કાર કિયા..... ઓર દો શે'રોં મેં ખિદમત ગુઝાર બીવી કી મોહબ્બત મેં ઝિક કિયા

والله، والله، لا انسى محبتها حتى أغيب في قبري وأحجاري

كيف أسلوأ وقد هام الفؤاد بها فان فعلت فاني غير كفار

અલ્લાહ કી કસમ! અલ્લાહ કી કસમ, મેં ઈસ ઓરત કી મોહબ્બત કો ભૂલ નહીં સકતા યહાં તક કે મેં કબ્ર મેં ચલા જાઉં ઓર મેરા જિસ્મ મિટ્ટી મિટ્ટી હો જાએ.



કેસે મૈં ઈસ બીવી કો છોળ કર અપને આપ કો તસલ્લી દે સકતા હું. હાલાંકે મેરે દિલ કા હર ગોશા ઈસ કી મોહબ્બત કા ફરેફતા હો ચુકા હે. અગર મૈંને એસા કર ભી દિયા તો ઈસ બીવી ને મુજે જો મોહબ્બત વ ઈતાઅત દી હે ઉસ કા શુક્રિયા વ કફ્ફારા મૈં અદા નહીં કર સકૂંગા બલ્કે ઉસ કે એહસાન કી નાકદ્રી કરને વાલા હૂંગા.

ફિર બીવી સે પૂછા કે તુમહારા કયા ખયાલ હે.

یا سعدی اینا احب الیک: الأمير فی عزہ وشرفہ وقصورہ؟ أو مروان فی غضبہ واعتدائہ

أو هذا الأعرابی فی جوعه وأطماره؟

તુમ મુજ સે નિકાહ કરના ચાહતી હો તાકે ઈઝઝત વ શરાફત કે સાથ મહલ્લાત ઔર સોને ચાંદી મેં રહો.

યા મરવાન કે પાસ જાના ચાહતી હો, જિસને તુમહારે પૂરાને શૌહર પર તુમહારે વાલિદ કી મિલી ભગત સે ગઝબ કરકે જુલ્મ ક્રિયા.

યા ઈસ પુરાને દેહાતી શૌહર કે પાસ જાના ચાહતી હો, ફક વ ફકા વ ઝોપળી મેં ઔર પરેશાની મેં ઔર મુસીબતોં વ બલાઓં મેં દોબારા લૌટ કર જાના ચાહતી હો, તુમ કહાં જાના ચાહતી હો?

ઉસ ઔરત ને અરબી અશઆર મેં જવાબ દિયા, કાશ! આજ મુસલમાન લગક્રિયોં કો અરબી ઝબાન આતી તો હમારા હાલ કુછ ઔર હી હોતા..... હમ ઈન અશઆર કા તરજુમા કરતે હૈ. લેકિન ઈસકા મફ્ફૂમ કિસી ઝબાન મેં ભી નહીં સમજાયા જા સકતા, ઈસ કા હકીકી મફ્ફૂમ તો વહી સમજ સકતી હે જિસ કો અરબી આતી હો. કાશ મુસલમાન ઔરતોં મેં અરબી સીખને કા ઝૌક વ શૌક પૈદા હો જાએ અગર આપ ખુદ નહીં સીખ સર્કી તો

અપની બચ્ચિયોં ઓર બહેનોં કો ઝરૂર અરબી ઝબાન સિખાઈએ

اعز عندی من اهلی ومن جاری

هذا وان كان في جوع واطمار

وكل ذي درهم منهم ودينار

وصاحب التاج او مروان عامله

મુજે તો યે દેહાતી હી પસંદ હે. અગરયે યે ભૂક વ ઝોપળી મેં હે લેકિન ઈસને મુજે ઈતની મોહબ્બત દી હે મેરે સાથ એસા અચ્છા સુલૂક ક્રિયા હે કે મેરી નિગાહ મેં મેરે ઘર વાલોં ઓર અઈઝા વ અકારિબ કે મુકાબ્લા મેં આપ સબસે ઝિયાદા મુઅઝ-ઝઝ વ મહેબૂબ શખ્સ યહી દેહાતી હે. જહાં તક અમીર યા ઉસ કે આમિલ મરવાન કા તઅલ્લુક હે તો કોઈ ઉન મેં દિરહમ વાલા હે કોઈ દીનાર વાલા, યાની કોઈ સોના દેગા, કોઈ ચાંદી દેગા, લેકિન મોહબ્બત વ મવદત, ઉલ્લત ફન્નાઈયત તો ઈસી દેહાતી સે મિલેગી અગર આપ મુજે ઈસ શૌહર કે પાસ જાને દેં તો યે આપ કા કરમ હોગા.

અલ્લાહ કરે તમામ મિયાં બીવી મેં એસી હી મોહબ્બત હો, એસી હી ઉલ્લત હો, એક દૂસરે કે લિએ ફન્ના હોને વાલે, એક દૂસરે કે લિએ ભલાઈ ચાહને વાલે, એક દૂસરે કે લિએ દુઆ કરને વાલે, એક દૂસરે કો દીન પર ઉભારને ઓર તહજ્જદ મેં એક દૂસરે કો ઉઠાને વાલે, અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં દીન કો ફેલાને કે લિએ ફિરને વાલે બનેં ઓર બનાએ, આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

**ખૂબસૂરત બીવી કૌનસી હોતી હે**

અરબ કહેતે હેં ખૂબસૂરત બીવી વો નહીં હોતી જિસ કો આદમી એક મરતબા દેખ કર ઉસ કા ગુરવીદા વ ફરેફતા હો જાએ, લેકિન વો ઉસ કે પાસ જાએ ઓર ઉસ

સે નઝદીક હો તો વો અપને બુરે અખ્લાક કે એતેબાર સે ખૂબસૂરત ના હો બલ્કે ખૂબસૂરત બીવી વો હોતી હે

بل الجميلة التي كلما كررت بصرک فيها زادتك حسناً.

જિસકો જિતની મરતબા દેખો ઓર જિસ હાલત મેં દેખો ઓર જિસ ઝાવિયા સે દેખ લો લેકિન તુમહારી નઝરોં મેં ઉસ કા હુસ્ન બઢતા હી જાએ.

હકીકી ખૂબસૂરત બીવી વહી હોતી હે જિસકો જિતની બાર દેખેં ઉસકે હુસ્ન મેં ઝિયાદતી હી હોતી રહેતી હે.

યાની ઉસ કો ફક કે હાલ મેં દેખે યા અમીરી મેં દેખેં દોનોં મેં ઉસ કે હોટોં પર તબસ્સુમ કે મોતી બિખરે હુવે હોતે હૈં.

પરેશાની વ ખુશી દોનોં હાલતોં મેં વો શૌહર કો તસલ્લી વ તશફફી દેતી રહેતી હે.

બચ્ચોં કા રોના ઓર ઉન કા તંગ કરના, શૌહર કા સફર પર જાના ઓર અપની ખુદ કી બીમારી કા બઢ જાના સબ હાલત મેં ઉસ કો દેખેં ઉસ કે ચહેરે કે રંગ મેં કોઈ ફર્ક નહીં આતા. વો હર હાલ મેં અલ્લાહ કે ફેરવા પર રાઝી રેહ કર શુક હી કરતી રહેતી હે. અલ્લાહ તઆલા હર મુસલમાન બીવી કો એસી હી જમીલા બનાએ.

ماخوذ از من اجمل ما قرأت للشيخ عاتق عطيه ص ۳۲

એક બુઢિયા બહોત હી ખૂબસૂરત ઓર વજીહ ચહેરા કી માલ્કા થી ઉસ સે કિસી નૌજવાન લબકી ને પૂછા અમ્મા! આપ ને ખૂબસૂરતી કે લિએ કૌનસી ચીઝેં ઈસ્તેમાલ કી હૈં જિસ સે આપ કે ચહેરા સે ઈતના નૂર ટપક રહા હે. બુઢિયા ને કહા!

استخدم لشفتي الحق، ولصوتي الذكر، ولعيني غض البصر، ولبدني

الإحسان، ولقوامى الاستقامة، ولقلبى حب الله، ولقلبى الحكمة،  
ولنفسى الطاعة، ولهواى الايمان.

बेटी मैंने अपने छोटों पर छक की लाली लगाई, अपनी ज़बान को हमेशा ज़िक्रुल्लाह से तर रखा जिन चीज़ों को अल्लाह ने देभने से मना किया है उन को देभने से बचने का अपनी आंखों में सुरमा लगाया, अपने हाथों में अहसान यानी “अता करने” की मर्हटी लगाई, (सब को देना सीखा और लेना सिर्फ अल्लाह ही से सीखा, दे कर भुद ईस्तेमाव करना, ज़िला कर जाना, पड़ेना कर पड़ेनना ये है मुसलमानी)

और अपने आमाव पर ईस्तेकामत का पाउडर लगाया, अपने दिल पर अल्लाह की मोहब्बत का सिक्का जमाया अपनी अकल पर छिकमत व बसीरत को गाविल किया, अपने नईस पर ईताअत को लाज़िम ठहाराया, अपनी हर ज़्वाहिश को ईस ध्यान से बांधा के “अल्लाह देभ रहा है”.

दोबारा ईसको गौर से पढ़िये! और भूब ज़िणजिणा कर अल्लाह से हुआ मांगिये अय अल्लाह! आपने जो अपना करम ईस बुढ़िया पर इरमाया था वो मुज पर और आप मुसलमान बड़ेनों पर इरमा. और ये सिफ़ात हम सब में पैदा इरमा आमीन या रब्बल आलमीन. (ماخوذ از كيف تكسين زوجك ص ۱)

याद रज़िये भूबसूरत होने का बना सबब “ईताअत है” शौहर की इरमां बरदारी और ईताअत बीवी की इतरत में शामिल होना याहिये. क्यूंके ये वही शौहर है जो उसके बिअे दिन रात अक करता है. लगातार महेनत करता है, मुसलसल अपने आप को

થકાતા હે, ઉસ કા હક તો ઈસ સે કહીં ઝિયાદા બઢા હુવા હે. લેહાઝા ખેર ઔર ભલાઈ કે કામોં મેં ઉસ કી ઈતાઅત ઔર તાબેદારી ફર્જ હે.

ઈસી લિએ હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઔરતોં કો અપને શૌહરોં કે બારે મેં વસિયત કરતી થીં ઔર સખ્ત લહેજા મેં ફરમાતી થીં.

يا معشر النساء، لو تعلمن بحق ازواجكن عليكن، لجعلت المرأة منكن  
تمسح الغبار عن قدمي زوجها بخدّ وجهها. (رواه ابن حبان في صحيحه  
والهزار باسناد جيد كتاب الكبائر للذهبي ص ١٤٣ دار الندوة الجديدة نقلا عن  
شخصية المرأة المسلمة ص ١٢٣)

**તરજુમા:** અય ઔરતોં કી જમાઅત, અગર તુમ જાન લેતીં કે તુમ પર તુમહારે શૌહરોં કે કયા હુકૂક હૈ, તો તુમ ઉન કે કદમોં કે ગુબાર કો અપને ચહેરે કે રુખ્સારોં સે સાફ કરતીં.

ઈતાઅત ઔર ફરમાં બરદારી ઔરત કો ખૂબસૂરત સે ખૂબસૂરત બના દેગી. ઈતાઅત મોહબ્બત કો ખીંચેગી. ઔરત મોહબ્બત કા સર્વશ્મા હે, ઔર જબ ઘર પ્યાર મોહબ્બત મેં રૂબા હુવા હોતા હે તો ઔરત કા દામન ભી ખુશિયોં સે ભર જાતા હે ઔર દોનોં કો ઈતાઅત સે ફાયદા હોગા ઈસ લિએ કે યે કિસી તરહ મુમકિન નહીં હે કે જો ઔરત ઢેરોં પ્યાર દે, અપને શૌહર ઔર બચ્ચોં પર રાફત વ રહેમત ઔર મોહબ્બત કે આંસૂ નિછાવર કર દે ફિર ઉસ કો ઉસ સે ફાયદા ના હો, ઈસ લિએ કે યે ઔરત જાત હી એસી ખૂબસૂરત હે જો ખાનદાન કો નૂર, બરકત ઔર સઆદત સે હમકિનાર કરતી હે, મર્દ એસી ફરમાં બરદાર બીવી સે બેહદ ખુશ હોતા હે, જબ ઉસકી અહેલિયા કે હોંટોં પર મુસ્કુરાહટ મોતિયોં કી લખી કી

તરહ સજતી હે, જબ ઉસકી આંખોં પર નઝર પળતી હે તો વહાં પ્યાર કી ગરમી, મોહબ્બત કી શીરીની, ઓર ફિતરી ખૂબસૂરતી ઉન આંખોં સે જલકતી નઝર આતી હે.

પ્યાર કી ઈસ ફિઝા કા કાયમ રખના બળી અહેમ ઝિમ્માદારી હે જો ઔરત કે નાતવાં કાંધોં પર આતી હે કયૂંકે ઈસ જેસે કામોં કે લિએ મદોં કી કુવ્વતે ઈરાદી કે મુકાબ્લે મેં ઔરતોં કી કુવ્વતે ઈરાદી કહીં ઝિયાદા હોતી હે

સેહતમંદ ખાનદાન કી બુનિયાદ હી હમેશા બાહમી મેલ મોહબ્બત, રહેમ દિલી, ઔર સચ્ચાઈ પર મબ્ની હોતી હે તાકે ખાનદાન કા હર ફર્દ ખુશી ખુશી અપના ફર્જ મન્સબી અંજામ દે સકે. ઉસે કિસી ઉકતાહટ ઔર બેચેની કા એહસાસ ના હો.

ઔરત કી ખૂબસૂરતી ઉસ કી ઈતાઅત કે સાથ હોતી હે, જિતની વો શૌહર કી ફરમાં બરદારી કરેગી ઉતની હી ખૂબસૂરત હોગી. ઈસ લિએ કે ઔરત અપને તમામ તર ફિતના સામાની ઔર ઈશક વ નાઝ કે તીરોં સે લેસ હોને કે બાદ ભી મર્દ કી કદ આવર શખ્સિયત કે આગે બેબસ હે, ઉસકા જો'ફ ઔર કમઝોરી ઝાહિર હે ઔર બિલઆખિર જલ્દ હી મજબૂર હો કર ઉસે મર્દ કી તાબેદારી ઔર ઈતાઅત કે લિએ સરે તસ્લીમ ખમ કરના હોગા, આદાબ વ અખ્લાક સે મુઝય્યન હો કર આઈદા હર કિસ્મ કી નાફરમાની સે ગુરેઝ કરના હોગા, ઈસ લિએ કે જબ તક બીવી ફરમાં બરદાર ઔર મર્દ કી હાં મેં હાં મિલાને વાલી ના હોગી, મર્દ ઉસ કે હુસ્ન કે જલવોં સે મુતાસ્સિર ઔર નાઝ વ અંદાઝ કે તીરોં સે ઘાઈલ નહીં હો સકતા.

એક હદીસ મેં નાફરમાન બીવી કે લિએ બહોત હી શદીદ વઈદ આઈ હે અલ્લાહ તઆલા હર મુસલમાન

લગ્નની કી ઈસસે હિકાજત ફરમાએ, દો તરહ કે આદમિયોં કી નમાઝે ઉનકે સર સે ઉપર તજાવુઝ નહીં કરતી, એક વો ગુલામ જો અપને આકા સે ભાગ ગયા હો યહાં તક કે વાપસ લૌટ જાએ, ઔર એક વો બીવી જો શૌહર કી નાફરમાન હો યહાં તક કે ફરમાં બરદારી કી તરફ દોબારા લૌટ આએ. (طهرانی والحاكم فی المستدرک نقلًا عن اسرة بلا مشاگل ص ۳۷)

લેહાઝા મુસલમાન બીવી કો ચાહિયે કે ઈસ બાત કો અચ્છી તરહ સમજ લે કે શૌહર કી નિગાહ મેં હકીકી ખૂબસૂરતી “ઈતાઅત” હૈ. ઈસલિએ શૌહર કી ખૂબ ઈતાઅત કરે, જિસ કામ કો કરને કે લિએ કહે, કભી ભી ઉસ કે ખિલાફ ના કરે ઔર જિસ પર ના કેહ દે હમેશા ઉસ સે બચતી રહે.

અગર નેક બીવી ને અપને અંદર યે સિફત પૈદા કર લી તો વો પાવડર લગાએ બગૈર ઔર કિંતી બ્યૂટી પાર્લર મેં જાએ બગૈર ઔર કિસી મેક અપ કે બગૈર સબ સે ઝિયાદા ખૂબસૂરત શુમાર હોગી.

શૌહર કે દિલ કે બંદ તાલે.....

ખોલને કી ચાબિયાં

શૌહર કે દિલ કે બંદ તાલે કો બીવી કેસે ખોલ સકતી હૈ. શૌહર કેસા હી હો જો બીવી કી તરફ બિલકુલ તવજ્જોહ ના દેતા હો લેકિન કુદરત ને ઔરત કો એસી તબઈ રંગીનિયાં, સુરેલી આવાઝ, મુસ્કુરાહટ બિખેરને વાલી પેશાની, નર્મ ખૂઈ ઔર નર્મ ગોઈ વાલી ઝબાન, માઈલ કરને વાલે ઔર ઘાઈલ કરને વાલે દો હોટ, દિલજૂઈ ઔર દિલદારી વાલી દો આંખેં, નર્મ વ નાઝુક હાથોં કી ઉંગલિયોં કે પોરે ઈનાયત કિએ હૈં કે નેક બીવી

ઉન કો ઈસ્તેમાલ કરકે અપની હર અદા ઔર હર સદા સે શૌહર કો અપના ઔર સિફ અપના બના સકતી હે.

कोई औरत अगर ये कहेती है के मुझे कोई औसा तावीज द्यो के मेरा शौहर मुज से मोडब्यत करने लगे तो उस पर बडोत डी तअच्छुब डोता है के अल्लाह सुण्डानहु व तआला ने जब उस की डर अदा, डर सदा, डर निदा, डर जर्रा जर्रा को तावीज बनाया हुवा है, उसकी डर यीज में जाहु से जियादा असर रप्पा है, फिर ये किस का तावीज मांगती है?

હાં શૌહર, અગર તાવીઝ માંગે કે “બીવી મુજસે મોહબ્બત કરને લગ જાએ તો સમજ આને વાલી બાત હે” ઈસ પર ગૌર ક્રિયા જા સકતા હે, ઉસકો તદબીરે બતલાઈ જા સકતી હૈ, લેકિન ઔરત કા જિસ્મ વ નશુ વ નુમા, ઉસ કે બદ વ ખાલ, ઉસ કી આવાઝ ઔર સબ સે બઢ કર ઉસકી જાં નિસારી ઔર હમદદી વાલી સિક્ત મેં વો તાસીર હે જિસ કા કોઈ મુકાબ્લા નહીં કર સકતા.

કહેતે હું ૧૩૦ મંજિલા ઈમારત કે ઉપર કોઈ ઔરત ખણી હો ઔર મર્દ નીચે સે ગુજર રહા હો તો આમ તબાએઅ કે મુવાફિક લા મહાલા ઉસ મર્દ કી તવજ્જોહ ઔરત કી તરફ જાએગી.

કશિશ કે એતેબાર સે ઝમુરદ કા કોઈ પથ્થર, મકનાતીસ કા કોઈ ટુકડા અપના અસર ઈતના નહીં રખતા હોગા જિતના ઔરત મર્દ પર અસર રખતી હે.

માહેરીને નફસિયાત કા કહેના હે કે અગર કિસી ખાલી મૈદાન મેં મુરદા હડી એક ઔરત કી ઔર એક મર્દ કી રખી જાએ તો ભી ઉન દોનોં મેં મૈલાન હો જાએ (તોહફતુલ ઉરુસ).

ઈસી લિએ ફુકડા રહેમતુલ્લાહ અલૈહિમ ને બૂઠી



સે બૂઠી ઓરત, નાની, પર નાની ભી હો ચુકી હો ફિર ભી ઉસ કે લિએ બગૈર મહેરમ કે સફર કરના જાઈઝ કરાર નહીં દિયા, ઈસલિએ કે હો સકતા હે ઉસ પર નાની કો ચાહને વાલા કોઈ પર નાના આ જાએ, ઓરત કા ઈલ્તેફાત ઓર તબસ્સુમ ચહેરે કે ખદ વ ખાલ, ઓર ઈશારો ઈશારો હી મેં ઈતની તાસીર હે કે વો મદ કે દિલ મેં પેવસ્ત હો કર ઉસ કો અપના બના સકતી હે.

ફૂલોં કા હુસ્ન વ જમાલ એક તરફ, શાખોં કે લચકને ઓર બલ ખાને કા અંદાઝ એક તરફ, જંગલ ઓર ઉસ કે સિલસિલોં કા રઅના ઓર દિલ ફરેબ અંદાઝ એક તરફ, ટીલોં પર ચોટિયોં કી શાદાબી એક તરફ, નેરોબી કે નેશનલ પાર્ક, (ઝૂ) કી સૈર એક તરફ, જઝીરા બાબેડોઝ ઓર મોરીશસ કી છુટ્ટિયાં એક તરફ ઓર નેક ફરમાં બરદાર બીવી કા મુસ્કુરાહટ કે સાથ શૌહર કો લબ્બૈક કહેના એક તરફ, મૈં હાઝિર હું, મૈં હાઝિર હું, કહો જાન કયા હુકમ હે.

અબ એક તરફ પરિંદોં કા શોર, તારોં કી સરગોશી, બાદે નસીમ કે ઝોંકો કે નગમે, દુનિયા ભર કે ગવચ્ચોં ઓર કવ્વાલિયોં ઓર મ્યુઝિક એક તરફ, નેક બીવી કી બેલૂસ મોહબ્બત, હુસ્ન વ જમાલ, રઅનાઈ, આરાસ્તા વ શાઈસ્તા જઝબાત, અઝહદ મુઅઝ-ઝઝ ઉસ્તવાર તઅલ્લુક કા જીતા જાગતા તસવ્વુર એક તરફ.

યે હકીકી નેક ફરમાં બરદાર બીવી કા એક ખાકા હે, જબ્કે નેક બીવી શૌહર સે સચ્ચી મોહબ્બત કરને વાલી, નરમી વ શફકત, મેલ વ મોહબ્બત, નઝરોં ઓર હોંટોં કે તબસ્સુમ કે સાથ પેશ આને વાલી ઈસ સે કહીં ઝિયાદા તર વ તાઝા પુર ફેઝ ઓર રંગીન હે.

ઈસ લિએ સમજદાર બીવી કો શૌહર કી મોહબ્બત

ચાહિયે યા ઉસ મેં ઈઝાફા કે લિએ કોઈ તાવીઝ દેને કી ઝરૂરત નહીં લેકિન ફિર ભી કોઈ ઈસ બારે મેં કિસી તદબીર કી ઝરૂરત મહેસૂસ કરે, યા કિસી કે મુકદ્દર મેં કોઈ એસા શૌહર આ ગયા હો જિસ કો સમજદારી સે ઘાઈલ વ માઈલ કરને કી ઝરૂરત હે તો હમ ઉસ કે દિલ કે બંદ તાલે ખોલને કે લિએ પાંચ ચાબિયાં પેશ કરતે હું તાકે નેક બીવી ઈન સબ બાતોં કા એહતેમામ કરે ઔર અપને ઘર મેં મોહબ્બત કી ફિઝા કાયમ કરે તાકે દીન વ દુનિયા દોનોં કી ખૈર ખૂબી, તાઝગી ઔર બરકત નસીબ હોં મિયાં બીવી આપસ મેં મોહબ્બત ઔર શફકત સે રહે.

## (૧) البصر , નિગાહ

સબ સે પહેલી ચીઝ મદદ કે દિલ વ દિમાગ પર હમલા કરને વાલી ઉસ કી નિગાહ હે, પહેલે ઉસ કી આંખ ફેસ્લા કરતી હે કે યે મેરે લિએ કેસી રહેગી? ફિર ઉસ કા દિલ ઈસ કી તસદીક કરતા હે, હાં યા નહીં.....?

અગર ઉસ કી નિગાહ બીવી કી અચ્છી હાલત અચ્છે સાફ સુથરે ચહેરે વ લિબાસ પર પળતી હે તો ઉસ કે દિલ મેં મોહબ્બત ઉતર જાતી હે ઔર મોહબ્બત ઉસ કે દિલ મેં અપના ઠિકાના વ ઘર બના લેતી હે.

ઈસ લિએ અરબ કી એક હકીમા ઔરત ને અપની બેટી કો યહી નસીહત કી થી.

فلا تقع عينه منك على قبيح.

તુમ્હારે શૌહર કી આંખ કભી તુમ પર કિસી બુરી વ ગંદી હાલત મેં ના પળને પાએ, યાની હમેશા સફાઈ કા ખયાલ રખના.

ઈસી તરહ ઔરત કો ચાહિયે કે અપને આપ કો

સાફ સુથરા રખને કે સાથ સાથ અપને સોને કે કમરે ઔર બચ્ચોં કી સફાઈ કા ભી એહતેમામ રખે તાકે શૌહર કી નિગાહ બુરી યા ગંદી ચીઝોં પર ના પળે ઔર ઉસ કા દિલ મૈલા ના કર દે.

ઈસી લિએ બાઝ માહેરીને નફસિયાત ને લિખા હે હમ ને બહોત સે મદ્દોં કી આરા જમા કી હૈ, તો હમેં માલૂમ હુવા કે કમરા કા સાફ સુથરા હોના ઔર ઉસ મેં હરે રંગ કે પૌદે રખના યા કુછ ફૂલ વગૈરા રખના ઈસી તરહ બેજાન ખૂબસૂરત કુદરતી અશયા કી સેંદરી, ફેમ કરકે લગાના ઔર બિસ્તરા પર સાફ સુથરી ચાદર જિસ પર સલીકે સે રખે હુવે તંકયે દિલ કો રાહત ઔર સુકૂન દેને મેં બહોત હી ઝિયાદા મુઆવિન સાબિત હોતે હૈ. અપને છોટે હવાદાર કમરા મેં પહાળિયોં, ઔર સબ્જાઝાર જંગલાત, ખૂબસૂરત ફૂલોં કે બાગાત કા તસવ્વુર ઈન્સાન કે દિલ વ દિમાગ કો રાહત પહોંચા સકતા હૈ. અલ્લાહ તઆલા ને ઘર મેં જો કુછ અતા ફરમાયા હૈ યાહે કિતની હી છોટી નેઅમત હૈ લેકિન સફાઈ વ તરતીબ સે રખને સે ઉસ નેઅમત કી અહેમિયત બઢ જાતી હૈ.

## (૨) السمع , सुनना

નેક બીવી કી એક હી સુરીલી આવાઝ મદ્દ કો ગુરવીદા ફરેફતા વ આશિકઝાર બનાને કે લિએ કાફી હૈ, હમેં બહોત હી તઅજ્જૂબ હોતા હૈ. ઈન્તેહાઈ હૈરત હોતી હૈ જબ કોઈ ઔરત આ કર યે કહેતી હૈ, મેરા શૌહર મુજે બહોત મારતા હૈ, ડાંટતા હૈ, મેરી બાત નહીં માનતા, મુજે કહીં લે કર નહીં જાતા.

હાલાંકે અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા ને ઉસકો ઈતની પ્યારી આવાઝ દી હૈ, અગર વો ઉસ કા સહીહ

ઈસ્તેમાલ કરલે તો કયા કોયલ કી ફૂક, પરિદોં કે નગમે, મૈના કા ચહેચહાના, તિતલિયોં કા અલ્બેલાપન, લાલા કી રંગીની, શબનમ કી ખુંકી, શફક કી સુરખી, યે સારે મનાઝિરે કુદરત એક તરફ..... લેકિન નર્મ દિલ ફરમાં બરદાર બીવી કા એક મીઠા બોલ જો ગોયા કૌસર વ તસ્નીમ કી નહેર સે ધુલા હુવા એક ફૂલ હૈ.

કે જી! મૈ હાઝિર હું કહિયે કયા હુકમ હૈ?

શૌહર કો લુભાના ઔર મુરદા દિલ મેં ઝિંદગી કી નઈ ઉમંગ પૈદા કરને દિલ કી મુરદા ક્યારિયોં મેં નએ વલ્વલોં ઔર નએ હૌસ્લોં કે ફૂલ ખિલાને કે લિએ યે એક હી બોલ બહોત હી ઝિયાદા કાફી વ શાફી હૈ.

ઉસ કે નર્મ વ સુથરે લહેજા સે, શૌહર કી કાયા પલટ સકતી હૈ. ઉસ કી નિગાહ મેં ફર્ક આ સકતા હૈ, ઉસ કી અકલ ઠેકાને આ સકતી હૈ, ઉસકી બીમારી દૂર હો સકતી હૈ, ઉસ કી જવાની દોબારા લૌટ સકતી હૈ.

લેહાઝા ઔરત કો ચાહિયે કે ખૂબ સમજદારી સે કે કિસ વકત કયા કહેના હૈ? કહાં ખામોશ રહેના હૈ કહાં નર્મ બોલ બોલના હૈ, કહાં ઝોર સે બોલના હૈ, ઈન સબ મવાકે કા ખયાલ રખે કે યે સબ વો રાસ્તે હૈ જો શૌહર કે દિલ તક પહોંચ જાતે હૈ ઔર ખુસૂસન યે કાન કા દરવાઝા એસા હૈ કે ઈસ સે એક મરતબા કોઈ બાત અંદર ચલી જાએ તો બહોત મુશ્કિલ સે ખુરચને કે બાદ નિકલ જાએ તો ખૈર હૈ વરના મૌત તક સુની હુવી બાત ભુલાઈ નહીં જા સકતી.

અલ્લાહ રહેમ કરે ઉસ શાઈર પર જિસ ને કહા હૈ

كلمات السنان لها التيام ولا يلتام ما تجرّض اللسان

તીરોં વ તલવારોં સે જો ઝખ્મ લગતે હૈ, ઉનકો દવાઓં કે ઝરિયે સે ભરાં જા સકતા હૈ, કિસી દિન વો ઠીક

હો સકતે હૈં લેકિન જો ઝખ્મ ઝખાન કે ઝરિયે સે લગે હૈં, વો ભરે નહીં જા સકતે, વો હમેશા હરે રહેતે હૈં.

અલ્લાહ તઆલા મિયાં બીવી દોનોં કો અચ્છી ઝખાન ઈસ્તેમાલ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ દોનોં એક દૂસરે સે બુરી બાત ના સુને. બીવી કો ચાહિયે કે તાને બિલકુલ ના દે.

મસ્લન “આપ તો હમેં કહીં નહીં લે જાતે” હમારે ઘર મેં દેખે કોઈ અચ્છી ચીઝ હૈ? ફુલાની કે ઘર દેખે કેસે પરદે?..... અલ્મારી, ફીઝ વગૈરા હૈં હમારે ઘર દેખે? યે ભી તો કોઈ દીન હૈ કે દૂસરોં પર તો ખૂબ ખર્ચ કરેં અપના ઘર ફકીરોં કી તરહ રહે. એસે તાને શોહર કો બિલકુલ ના સુનાએ, ઈસસે રહી સહી મોહબ્બત ભી ખત્મ હો જાએગી, પહેલે ઉસકો અપના આશિક બનાએ ફિર અલ્મારી પરદે સોફે સબ આ જાએંગે, પાની માંગોગી તો ગ્લાસ આ હી જાએગા, ઈસ લિએ પહેલે ઉસ કે દિલ મેં જગા બનાને કી કોશિશ કરો ફિર વો ખુદ પૂછેગા તુમહારે લિએ કયા લાઉં તો કહો ફુલાની ચીઝ..... અગર આપ મુનાસિબ સમજતે હૈં તો લા દે, જિસ કી તફસીલ ઓર ઈસકા તરીકા પહેલે આ ચુકા હૈ.

### (૩) الشَّم , સૂંઘના

બાઝ લોગોં કો ઈસ કા તસવ્વુર હી નહીં હોતા કુદરત ને સૂંઘને કી તાકત મેં કિતની તાસીર રખી હૈ ખુસૂસી તૌર સે જિન્સી તઅલ્લુકાત કે અંદર સૂંઘને કી તાકત તો હુકમા કે હાં ભી મુતફિક અલેહ મસ્અલા હૈ, કહેતે હૈં કે હર ઓરત કે ગુદૂદ કે ઝરિયા ખાલોં સે એક એસી ગૈર હિસ્સી ખુશ્બૂ મહેકતી હૈ જો મદોં કી અકલોં કો ખો સકતી હૈ, ઓર સદિયોં સે મદ ઓરત કી તરફ ઈસી

મહેક કી વજા સે માઈલ હોતે હૈ. જિસ ઔરત મેં જિતની જિયાદા યે મહેક હોતી હૈ મદ ઉસકી તરફ ઉતને હી જિયાદા માઈલ હોતે હૈ, ઔર જિસ મેં યે કમી હોતી હૈ ઉસ કી તરફ કમ મૈલાન હોતા હૈ.

والله اعلم بالصواب. (ماخوذ از المرأة المثالية فی اعین الرجال ص ۷۴)

લેહાઝા ઔરત કો ચાહિયે કે વો શૌહર કે લિએ ઐસી ખુશ્બૂ કા ઈસ્તેમાલ કરે જો ઉસ કી નાક કે ઝરિયે ઉસ કે દિલ વ દિમાગ તક પહોંચે ઔર ઐસી ખુશ્બૂ હો જિસ કા રંગ જિયાદા હો મહેક કમ હો મસ્લન ખુશ્બૂદાર મેહદી ઝફરાન વગૈરા.

ઈસ મેં ઔરતેં મદોં સે જિયાદા માહિર હૈ કે કૌન સી ખુશ્બૂ કિસ વકત ઈસ્તેમાલ કી જાએ, ઈસી તરહ એક સુન્નત યે ભી હૈ કે ઔરત અપને શૌહર કો ભી ખુશ્બૂ લગા દે.

અગર આપને કભી અપને શૌહર કો ખુશ્બૂ નહીં લગાઈ તો અખ ઝરૂર લગાઈયે.

હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે એહરામ કે કપજો પર ખુશ્બૂ લગાતી થી. એહરામ કી નિયત કરને સે પહેલે દેખેં હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઉમરા યા હજ કે લિએ તશરીફ લે જા રહે હૈ ઔર હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ખુદ અપને હાથોં સે ખુશ્બૂ લગા રહી હૈ. યે મિયાં બીવી મેં મોહબ્બત કા એક અહેમ ઝરિયા હૈ.

બાઝ લોગ યે સમજતે હૈ કે હમેશા ઔરત સે દૂર રહેના ઈબાદત હૈ યા મુજાહેદા હૈ યા કુર્બાની હૈ, યે બિલ્કુલ ગલત હૈ. હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ હમ સખ કે લિએ બેહતરીન નમૂના હૈ. આપ

सल्लल्लाहु अवैहि वसल्लम अतेकाइ में तशरीफ़ इरमा है, उजरत आईशा रदियल्लाहु तआला अन्हा अपने मन्सूस हावात के वज्र से मस्जिद नहीं जा सकती तो आप सल्लल्लाहु अवैहि वसल्लम अपना सरे मुबारक मस्जिद के बाहर देते हैं तो उजरत आईशा रदियल्लाहु तआला अन्हा कंधी कर देतीं. क्या ईस में नमूना है उन लोगों के बिने जो औरत से दूर रहने को सवाब या ईबादत समझते हैं.

अल्लाह तआला हम सब मुसलमानों को दीन की सहीद समझ अता इरमाअे, और हुजुरे अकरम सल्लल्लाहु अवैहि वसल्लम की अक अक सुन्नत पर अमल की तौफ़ीक अता इरमाअे.

अवगरज! अगर आप ने कभी अपने शौहर के बावों में कंधी नहीं की तो आज से ईस सुन्नत पर अमल शुरू कर दें, और आईशा अपने शौहर को आम नमाजों और जुम्मा की नमाजों के जाने से पहेले, अहराम की नियत से पहेले, घर से निकलने के वक्त पुशू अपने हाथों से लगाअें, ईसी तरह अपने हाथों से उनके सर के बावों में और छादी में कंधी कर दें. ईशा अल्लाहु तआला मोहब्बत तो ईस से बढोत ही बढेगी और सुन्नत का सवाब अवग मिलेगा.

ईसी तरह औरत को शौहर के नाइ का ली बढोत जयाव रचना याहिये अैसा ना हो बीवी के जिस्म से बढू आ रही है दांत गंठे हों, कपणों से पसीना की बू आ रही है, कमरा में बढू हो, बाथरूम साइ ना हो, तौलिया गंधा हो, इन सब में सफ़ाई के बाद पुशू छिणक देने की याहिये ताके शौहर उस बीवी से पुश रहें और दोनों मोहब्बत से रहें और शैतान को उस घर में आने

કા મોકા ના મિલે ઔર ઈસ નસીહત કો યાદ રખના  
ચાહિયે જો ઉમામા બિન્ત અલ્હારિસ ને અપની બેટી કો કી  
લી

કે સુરમા ઔર પાની કા ઈસ્તેમાલ ઝિયાદા રખના,  
સુરમા સે અચ્છી ખૂબસૂરત લગોગી, ઔર પાની યાની વુઝૂ  
મુસ્લ કસરત સે કરના, ઈસ સે બદબૂ નહીં આએગી,  
ઔર ખુશબૂ બઢેગી.

## મુંહ ઔર દાંતી કી સફાઈ કી અહેમિયત

મુસલમાન બીવી કો યે બાત હમેશા ખયાલ રખની  
ચાહિયે કે વો જિતની સાફ સુથરી હોગી ઉતની હી  
અલ્લાહ કી મુકર્રબ હોગી ઔર ફરિશ્તે ભી ઉસ કે નઝદીક  
રહેગે ઔર જિતની ગંદી ઔર બદબૂ વાલી હોગી ઉતને હી  
શૈતાન ઔર ઉસ કે હવારી કે નઝદીક હોગી.

ઈસ્લામ ને બહોત હી અહેમિયત કે સાથ સફાઈ  
પર ઝોર દિયા હૈ. ગૌર કીજિયે! અગર કોઈ ઔરત ગંદે  
ઔર બદબૂ વાલે મુંહ સે નમાઝ પઢતી હોગી તો ફરિશ્તો  
કો કિતની તકલીફ હોતી હોગી. જિસ મુંહ સે અલ્લાહ કા  
ઝિક કિયા જાએ, કુઆને કરીમ કી તિલાવત કી જાએ, ઉસ  
કો સાફ સુથરા ના રખના કિતની ખુરી બાત હૈ. જિસ્મ કે  
ઉપર ખૂબ અચ્છે અચ્છે પાવડર મલ લેના, પરફ્યૂમ  
છિળક લેના, યે હકીકી સફાઈ નહીં, સફાઈ કા સચ્ચા  
મે'યાર તો યે હૈ, મુંહ સે બદબૂ ના આતી હો, દાંત સાફ  
હો, બદન કે ગૌર ઝરૂરી બાલ કાટ દિએ ગએ હો, નાક  
અચ્છી તરહ સાફ હો, બળે બળે નાખુન કટે હુવે હો,  
ઉંગલિયો કે પોરે ચમકતે હુવે મોતી કી તરહ સાફ શફ્ફક  
હો, પાંવ કે તલવે સાફ હો, સર કે બાલ સાફ ઔર કંધી  
કિએ હુવે હો.



યે હે સફાઈ કા મે'યાર. કિસી ઔરત કો અપની સફાઈ કા મે'યાર જાંચના હો કે આયા મેં સાફ સુથરી કહેવાને કી મુસ્તાહિક હું યા નહીં. તો ઈન ચીઝોં મેં સફાઈ સુથરાઈ દેખ લે. ફિર બાવરચી ખાના..... ફીઝ..... બાથરૂમ..... ઈન કી સફાઈ દેખ લે. હર વકત ઈનકી સફાઈ કી ફિક રહે તો સમજ લે કે અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ મુજે સફાઈ સે મોહબ્બત હૈ. યા ફિર અપને સે સમજદાર કિસી ઔરત કો બુલા કર પૂછ લે કે મેરે અંદર કોઈ એબ કી બાત હો કહી ગંદગી વ બે તરતીબી હો તો બતા દેના.

ઈસી તરહ અગર કરતી રહે તો ઉમ્મીદ હૈ ઈન્શા અલ્લાહ તઆલા એક દિન સાફ સુથરી કહેવાને કી મુસ્તાહિક હો જાએગી ઔર સફાઈ કા હકીકી મે'યાર હાસિલ હો જાએગા, વરના ઈસ કે બગૈર પાવડર મેક અપ કી ઝાહિરી લીપાઈ હકીકી સફાઈ નહીં.

અસલ તો વો સફાઈ હૈ જો હમેં ઈસ્લામ ને બતલાઈ ઔર સિખલાઈ જિસમેં ખુસૂસિયત સે દાંત મુંહ કી સફાઈ બહોત હી અહેમિયત રખતી હૈ. બાઝ ઔરતોં કી આદત હૈ પાન ખા કર સો જાતી હૈ યા ચૉકલેટ સ્વીટ ખા કર બગૈર દાંત સાફ કિએ ખુદ ભી સો જાતી હૈ ઔર બચ્ચોં કો ભી બગૈર દાંત સાફ કરવાએ સુલા દેતી હૈ.

અફસોસ! હાએ અફસોસ! ઈસ જદીદ તાલીમ ને હમારી અસ્લી સૌગાત કો ભી ખત્મ કર દિયા.

સહીહ બુખારી મેં અરવા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે રિવાયત હૈ ફરમાતે હૈ.

وسمعا استنان عائشة ام المؤمنين في حجرتها.

હમ ઉમ્મુલ મોમિનીન આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે હુજરા મુબારકા સે ઉન કે દાંત સાફ કરને કી આવાઝ સુનતે થે.

ઈસી તરહ સહીહ મુસ્લિમ મેં હે અરવા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે રિવાયત હે

.....انا نسمع ضربها بالسواك تستن

હમ આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી મિસ્વાક સે દાંત સાફ કરને કી આવાઝ સુનતે થે.

ઈસી તરહ સય્યદા આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ફરમાતી હે.

ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان لا يرقد ليلاً ونهاراً، فيستيقظ الا تسوك قبل ان يتوضأ. (حديث حسن، رواه احمد وابو داؤد، شعبة

المرأة المسلمة ص ١٠٦)

હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ દિન ઓર રાત કિસી વકત ભી લેટતે તો ઉઠને કે બાદ વુઝૂ સે પહેલે મિસ્વાક ફરમાતે થે.

હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે નઝદીક સફાઈ ઓર ખુસૂસન દોતોં કી સફાઈ કી ઈતની અહેમિયત થી કે હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા સે પૂછા ગયા કે હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ જબ ઘર પર તશરીફ લાતે થે તો સબસે પહેલે કયા કરતે થે.

فقلت "السواك" (رواه مسلم)

તો ફરમાને લગી— મિસ્વાક.

અબ હમ ભી ગૌર કરે ! કયા હમ ઈસ સુન્નત કો જિંદા કરતે ઓર કરવાતે હે. આપ કે શૌહર, બેટે ભાઈ જબ ઘર પર આએ, તો ઉનકો મિસ્વાક કી તરગીબ દે તાકે યે સુન્નત જિંદા હો જાએ ઓર આપકો દોહરા સવાબ મિલ જાએ. ઈસી તરહ અય મુસલમાન બહેન! કયા આપકે

લિએ નમૂના હે આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કા યે મુબારક અમલ કે વો અપને દાંતોં કી સફાઈ કી કિતની અહેમિયત રખતી થી, જો આપને પિછલી હદીસોં મેં પઠ લિયા. ઈસ લિએ ખુસૂસિયત કે સાથ હમારી ગુઝારિશ હે.

(૧) અપને મસોઢોં ઔર દાંતોં કે મુનાસિબ બારીક યા મોટી મિસ્વાક લે લેં ઔર મિસ્વાક કો ભી સાફ સુથરા રખેં મુમકિન હો તો હર દો ત્રીન દિન બાદ ઉસ કા બ્રશ બદલ લેં યા મિસ્વાક હી બદલ લેં.

(૨) ખાને કે બાદ ઝરૂર મિસ્વાક યા બ્રશ સે અચ્છી તરહ દાંત સાફ કર લેં, પ્યાઝ યા લસન કી તરહ કી ચીઝેં ખા કર દાંતોં કો ઔર ઉનકે કાટને કે બાદ હાથોં કો ખૂબ સાફ કર લેં.

(૩) દાંતોં કે દરમિયાન ખિલાલ કરને કે લિએ મખ્સૂસ ધાગા ડેન્ટલ ફ્લોસ (Dental Floss) દવા કી દુકાન સે મિલતા હે, વો લે કર દાંતોં કે દરમિયાન આઈના દેખ કર ખિલાલ કર લે તાકે કોઈ ખાને કી ચીઝ રેહ કર બીમારી ઔર બદબૂ કા સબબ ના બને.

(૪) મુમકિન હો તો આઈના દેખ કર દાંતોં કો સાફ કરે.

(૫) ખુદ ભી પાન ખાને સે બચિયે ઔર બચ્યોં કો ભી બચાઈયે, કે ઈસકા ફાયદા કમ ઔર નુકસાન ઝિયાદા હે.

(૬) રાત કો સોને સે પહેલે ઝરૂર દાંતોં કો દેખ કર ખિલાલ કર લેં વરના દાંતોં કે દરમિયાન કોઈ ઝર્રા રેહ જાને સે વો રાત ભર નઈ નઈ બીમારિયોં કે પૈદા હોને કા સબબ હો જાતા હે, રાત કો ચૉકલેટ મીઠી ચીઝેં ખા કર દાંત ખૂબ સાફ કરેં ઈસ લિએ કે “સ્વીટ ઈટ ટીથ” મીઠી ચીઝ દાંતોં કો ખા જાતી હે યે મકોલા યાદ રખેં!

(૭) સાલ મેં એક મરતબા મુમકિન હો તો દાંતોં કી માહેરા..... કિસી લેડી ડૉક્ટર સે અપને દાંતોં કા મુઆઈના કરવાએં ઓર યાદ રખિયે! દાંત જિતને સાફ સુથરે ઓર સહીહ રહેંગે ઉતને હી જિસ્મ કે દૂસરે આઝા સહીહ ચુસ્ત, યાક વ ચૌબંદ રહેંગે.

સાફ સુથરે દાંતોં સે ચબાઈ ગઈ ગિઝા પેટ કી તંદુસ્તી ઓર મેદા કી ચુસ્તી કા ઝરિયા હે. જિસ સે સારે બદન કો સેહત વ તકવિયત મિલતી હે.

ઓર પેટ ઓર મેદા પૂરે જિસ્મ મેં બુનિયાદી હેસિયત રખતા હે.

દાંતોં કી સફાઈ કિતની અહેમિયત રખતી હે ઓર ઈસ્લામ મેં ઈસ કા કિસ કદ્ર ખયાલ રખા ગયા હે ઓર એક શૌહર કે દિલ મેં બીવી કી મોહબ્બત આને કે લિએ દાંત કી સફાઈ કિતની ઝરૂરી ઓર લાઝમી ચીઝ હે ઈસ કા અંદાઝા ઈસ બાત સે અચ્છી તરહ લગા સકતી હે કે જબ હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઉમ્મે સલીમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો એક ઓરત દેખને કે લિએ ભેજા, તો ફરમાયા.

شمی عوارضها وانظري الى عرقو بيها (المروجه احمد في المستد ۳/ ۲۳۱)

المستدرک ۲/ ۱۶۶، البيهقي ۷/ ۸۷

ઉસકી મુંહ કી મહેક સૂંઘ લેના કે ઈસ સે અંદાઝા હો જાએગા કે દાંતોં કી સફાઈ કેસી હે. કહીં દાંતોં કો સાફ ના રખને કી વજા સે બદબૂ તો નહીં આ રહી યા એળિયોં કે ઉપર યા અતરાફ વગૈરા મેં મૈલ તો નહીં જમી હુવી.

ઈસ સે યે બાત અચ્છી તરહ માલૂમ હો ગઈ કે હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કિસી ઓરત કો હરમે નુબુવ્વત મેં લેને કે લિએ ઉસકી સફાઈ સુથરાઈ

કા કિતના ખયાલ ફરમાતે થે ઔર ઉસ મેં દાંતોં કી સફાઈ કી કિસ કદ્ર અહેમિયાત થી કે મુંહ કી મહેક કે બારે મેં ખાસ તાકીદ ફરમાઈ, કે દાંત સાફ શફફાફ ના હો તો મુંહ ખોલતે હી સારે ચહેરે કી ઝીનત ખરાબ હો જાતી હે.

ઈસી તરહ દાંત સાફ ના રખને કી વજા સે મુંહ મેં એક અજીબ સી બૂ પૈદા હો જાતી હે જિસ સે હર પાસ બેઠને વાલે કો તકલીફ હોતી હે, તો આપ અંદાઝ લગાએ કે શૌહર કો કિતની તકલીફ પહોંચેગી, લેહાઝા નેક બીવી કો ચાહિયે કે અપને દાંતોં કી સફાઈ કા ખુદ ભી એહતેમામ રખે ઔર અપની છોટી બહેનોં ઔર બચ્ચોં કો ભી ઈસ કા એહતેમામ કરવાએ.

ઈસી દાંતોં કી સફાઈ કી અહેમિયાત બયાન કરતે હુવે કિતાબ “મફાતીહુસ સઆદતુઝ ઝૈજિયા” મેં લિખા હે કે ઈસ્લામ ને ઔરત કો સાફ સુથરી રહેને કી ઈસ કદ્ર તાકીદ કી હે કે જબ શૌહર કુછ મુદત કે લિએ સફર પર ગયા હો તો વાપસી મેં શૌહર કો તાકીદ કી ગઈ હે કે બગૈર ઈતેલા કે ઘર ના પહોંચે, ઈસ કી વજા બઝુબાને નુબુવ્વત યે બતલાઈ ગઈ

لکی تمشط الشعطة وتستهذ المغيبة (رواه البخاری ص ۵۲۴)

બિખરે હુવે પરાગંદા ઔર મૈલે કુચૈલે બાલોં વાલી ઔરત અપને બાલોં કો સાફ કરકે કંઘી કર લે ઔર જિન ઝાઈદ બાલોં કો ઝાઈલ કરને કા હુકમ હે ઉન્હે દૂર કર દે.

દેખિયે! દો મુખ્તસર જુમલોં મેં હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને સમજદાર, અલ્લાહ કી રઝા ચાહને વાલી, શૌહર કી મોહબ્બત કી ખ્વાહાં નેક બીવી કે લિએ બહોત સી નસીહતેં બયાન ફરમાઈ હે.

અલગરઝ ઈસ્લામ યે ચાહતા હે કે શૌહર અપની બીવી કો કિસી એસી હાલત મેં ના દેખને પાએ જિસ સે

ઉસકે દિલ મેં બીવી સે નફરત પેદા હો, ક્યૂંકે દીન વ દુનિયા કી ભલાઈયોં ઓર ખૂબિયોં કા મદાર વ મે'યાર હી મિયાં બીવી કી મોહબ્બત પર કાયમ હે. મિયાં બીવી કી ઝિંદગી એક છોટી સી હુકૂમત કી તરહ હે જિસ મેં શૌહર ઉસ મુલ્ક કા મલિક ઓર સથ્થાદ હે તો બીવી ઉસ ઘર કી રાની ઓર મલ્કા હે ઓર જિતની દોનોં મેં મોહબ્બત કી ચાશની, પ્યાર કી ગરમી, શફકત કી શીરીની બાકી રહેગી ઉતને કી દુનિયા મેં ખેરેં ભલાઈયાં ફેલતી રહેગી ઈસ લિએ ઈસ્લામ ને બીવી કો સફાઈ સુચરાઈ કી ખાસ તાકીદ કી હે, યહાં તક કે દાંતોં કી સફાઈ, મુંહ કી મહેક, બાલોં મેં કંઘી, ઝાઈદ બાલોં કા ઝાઈલ કરના, ઈન સબ બાતોં કી ખુસૂસિયત કે સાથ તાકીદ કી હે ઈસ લિએ ઈસ હદીસ કી શરહ મેં હદીસ કે મશહૂર મુહદ્દિસ અલ્લામા હાફિઝ ઈબ્ને હજર રહેમતુલ્લાહ અલૈહ લિખતે હૈં:

યે તો હુકમ સફર વ હઝર દોનોં કે લિએ આમ હોગા, કે બીવી કોશિશ કરે કે શૌહર કી મૌજૂદગી ઈન દો બાતોં કા ખુસૂસિયત સે ખયાલ રખે, બાલોં મેં કંઘી ઓર ઝાઈદ કાટને કા અહેતેમામ રખે ઓર શૌહર ભી કોશિશ કરે, બીવી કી મજબૂરી કી હાલત મેં યા કિસી એસી હાલત મેં ઉસ સે કુર્બત ન કરે જિસસે ઉસકી કિસી એસી હાલત પર મુતલબ હો જિસ સે શૌહર કી તબીઅત બીવી સે મૈલી હો, કે ઈસ હદીસ મેં શૌહર કો હુકમ હે કે અચાનક ઘર મેં ફૂદના પળે બલ્કે બીવી કો ઉસ કે હાલાત કે એતેબાર સે ઈતના વક્ત ઝરૂર દે કે જિસ મેં વો તૈયારી કર લે. (ફતેહુલ બારી, ૯-૨૫૨ બતસરૂફ)

ઈસ સે યે બાત ભી માલૂમ હુવી શૌહર કે આને કા કોઈ વક્ત મુતઅયન હો તો અગર કિસી વજા સે કિસી દિન ઓફિસ સે જલ્દી આ જાએ, યા અપને વક્તે

મુઝેયના સે પહેલે આ જાએ તો બહોત હી બેહતર હે  
અગર મુમકિન હો તો ઈતેલા કર દે કે મેં અભી ઘર આ  
રહા હું , કે ઈસ મેં બહોત સારી હિકમતેં હેં વલ્લાહ  
અઅલમ બિસ્સવાબ.

## (૪) , اللّمس , ધૂના

યે બાત તો શાદી કે બાદ અચ્છી તરહ માલૂમ હો  
જાની યાહિયે કે ઝૌજૈન કે જિસ્મોં કા આપસ મેં મિલના  
દિલોં કે મિલને કા સબબે અકબર વ રુકને આઝમ હોતા  
હે. કુદરતી તૌર પે દોનોં કે જિસ્મ કી હરાત વ ગરમી  
ખુસૂસન જો ઔરત કે મસામ સે હરાત બાહર આતી હે,  
દોનોં કી કઈ બીમારિયોં વ પરેશાનિયોં કા ઈસ સે ઈઝાલા  
હોતા હે.

લેહાઝા મુસલમાન બીવી કો ઈસ લઝઝત હાસિલ  
કરને મેં શૌહર કા મુઆવિન બનના યાહિયે ના કે ઝિદ.  
અગર શૌહર હાથ લગા કર ધૂના યાહે વો અપને જિસ્મ  
કો પહેલે સે આગે કર દે, એસા ના હો કે વો અપના  
જિસ્મ ઉસ સે દૂર રખે બલ્કે ખુદ ભી ઉસ કા જિસ્મ ધૂ કર  
અપને જિસ્મ કો ધૂને કી દાવત દે ઔર કોશિશ કરે કે ઈસ  
ફાની લઝઝત કે ઝરિયા શૌહર કો આખેરત કી લઝઝતેં  
યાદ દિલવાએ ઈસ તરહ કે યે લઝઝતેં તો હમારે બાપ  
દાદા આદમ અલૈહિસ્સલામ સે લે કર અબ તક હાસિલ  
કરતે રહે ઔર દુનિયા સે ચલે ગએ, ઈસ લઝઝત કો કોઈ  
હમેશા કે લિએ હાસિલ નહીં કર સકતા, હમ ભી યહાં સે  
ચલે જાએંગે. લેહાઝા હમ દેખ લેં કે કહીં હમારી ઝિંદગી  
મેં અલ્લાહ તઆલા કા કોઈ હુકમ ટૂટ તો નહીં રહા, હમ  
કોઈ એસા કામ તો નહીં કરતે જિસસે અલ્લાહ રબ્બુલ  
ઈઝઝત હમ સે નારાઝ હો રહે હોં, લેહાઝા હમ અભી

અભી તૌબા કર લેં ઓર ૧૦૦ ફીસદ અપની ઝિંદગી અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ પર અમલ કરને મેં ગુજારેં ઓર ઈન હુકમોં કો દુનિયા ભર કે તમામ ઈન્સાનોં કે અંદર લાને કી કોશિશ વ ફિક કરેં.

તાકે સારી દુનિયા કે ઈન્સાન આખેરત કી ઈસ હકીકી વ દાઈમી લગજત સે મહેરૂમ ના હોં.

## (૫) التذوق , ચખના

ઝૈક વ ઝાઈકા હાસિલ કરને કા ઈન્સાન કે પાસ સબસે પહેલે ઝરિયા મુંહ હે. જો સર મેં સબસે ઝિયાદા હસ્સાસ ઉઝવ હે, બહોત જલ્દ અસર કુબૂલ કરતા હે. ઓર ઈસ મુંહ કે ઝરિયે સબ સે પહેલી ચીઝ બોસા હે, જો દોનોં કે તઅલ્લુક કી મિકદાર બગૈર કિસી દલાઈલ, બરાહીન કે દે દેતા હે, બગૈર કિસી થરમામિટર કે મોહબ્બત કા દરજા ઓર ઉસકા વઝન બના દેતા હે. યે “બોસા” એસી ગૂંગી ચીઝ હે જો બગૈર કહે હી સબ કુછ કેહ દેતી હે. એસી બે ઝબાન હે જો બગૈર ઝબાન કે અપના મા-ફિઝ-ઝમીર સુના દેતી હે.

દલાઈલ મેં સબસે ઝિયાદા સચ્ચી ઓર પકકી ચીઝ યહી બોસા હે જો મિયાં બીવી કે જિસ્માની ઓર રૂહાની રિશતા કો મઝબૂત સે મઝબૂત કરતા રહેતા હે. હઝારોં મોહબ્બત કી બાતોં ઓર હઝારોં દલાઈલ કે મુકાબ્લા મેં યે એક મીઠા બોસા ઝિયાદા વઝન રખતા હે. બા સમજ શખ્સ કા જબ બીવી સચ્ચા બોસા લેતી હે તો વો સમજ જાતા હે કે યે મેરી ઓર સિફ મેરી હી હે.

ના ઈસ કે લિએ કોઈ વકત ખાસ ક્રિયા જા સકતા હે ના કોઈ તરીકા વ સલીકા, યે મોહબ્બત કા ફવ્વારા ફૂટને પર દોનોં કો બેકાબૂ કર દેતા હે કે વો એક દૂસરે સે



બોસા લેં ઓર દોનોં કો મોહબ્બત કે જઝબાત કે ઈઝહાર પર મજબૂર કર દેતા હૈ કે વો બોસા લે કર અપને આપ કો મુતમઈન કરે. લેકિન બાઝ અવકાત જાહિલ બીવી ઈસ મેં કોતાહી કરતી હૈ. યા તો વો બોસા લેતી નહીં સિવાય જિન્સી મિલાપ કે, હાલાંકે સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના સે મુખ્તલિફ ઔકાત મેં અપને શૌહરોં કા બોસા લેના સાબિત હૈ, ખુસૂસન શૌહર ઘર સે જબ બાહર જા રહા હો તો બીવી ઉસે પેશાની પર અલ્વદાઈ બોસા દે જિસ મેં અઝમત વ એહતેરામ કે બોસે કે સાથ મોહબ્બત વ શફકત કી મહેક હો.

વો સફર પર જા રહા હો તો ઉસ કી ઈઝઝત વ અઝમત કી રિઆયત રખતે હુવે શૌહર કી પેશાની કા બોસા લે લે.

જબ વો સફર સે લૌટે તો બોસા દે. ઈસી તરહ જબ શૌહર બોસા લેને કા ઈરાદા કરે તો એક ગાલ કે સાથ દૂસરા ગાલ ભી આગે કર લે તાકે મોહબ્બત મેં ઈસ્તેક્રાર વ દવામ બઢે. લેકિન જો નાદાન ઔરતેં ઈસ સે ગાફિલ હૈં વો મિયાં બીવી ડ બહોત સે અસરાર વ રુમૂઝ સે નાવાકિફ હોતી હૈં ઔર એસે મિયાં બીવી યે હકીકી લઝઝત હાસિલ નહીં કર સકતે જો અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા ને દુનિયા મેં અપને બંદોં કે લિએ રખી હૈ જિસ કી લઝઝત દુનિયા કી હર લઝઝત સે ઝિયાદા ઉંચી વ મહેંગી હૈ લેકિન દુનિયા કે હર અમીર વ ગરીબ કાલે ગોરે કો હાસિલ હો સકતી હૈ.

લેહાઝા સમજદાર બીવી કો યાહિયે કે બોસા લે ઔર બોસા દિલવાએ તાકે ઉસ સે દિલ કે બંદ તાલે ખુલ જાએ. બહોત સી ઔરતેં શૌહર કી મોહબ્બત કે લિએ પાની પઢવાતી હૈં, અમલિયાત કરતી હૈં, તાવીઝ લેતી હૈં કે

શૌહર દૂસરી બીવી ના કરે, મુજ પર સહીહ તવજ્જોહ દે.  
ઉનકો ચાહિયે કે મોહબ્બત બઢાને કા યે બોસા વાલા  
આસાન તાવીઝ ઈસ્તેમાલ કરે.

અકસર જો ઔરત મૈકે જા કર બૈઠતી હે યા  
મુતલ્લકા હો જાતી હે યા ઉસકા શૌહર ઝુલ્મન દૂસરી  
શાદી કર લેતા હે અગર આપ ઈસ કે અસ્બાબ માલૂમ કરે  
તો અકસર આપ કો યહી પાંચ અસ્બાબ ઈજ્તિયાર કરને  
મેં ઔરત હી કી તરફ સે કોતાહી મિલેગી, કે બીવી ને ઈન  
પાંચ કે ઝરિયા શૌહર કા દિલ જીતા નહીં. ઈન પાંચ  
ચાબિયો કે ઝરિયા શૌહર કે દિલ કે બંદ તાલે ખોલે નહીં,  
ઉસે મોહબ્બત કરના નહીં આયા.

ઉસે મોહબ્બત ઔર ખુસૂસન પાંચવીં ચાબી યાની  
શૌહર કા બોસા લેના ઈસ મેં જહાં જહાં જિતની કોતાહી  
હોતી હે ઉતની હી મોહબ્બત મેં કમી આતી હે ઔર  
અગર બીવી યે કામ અલ્લાહ કો રાજી કરને કી નિયત સે  
કરે, સોને પે સુહાગા ઔર નૂર અલા નૂર હોગા. દુનિયા કે  
તૌર મજા મિલે હી આખેરત કે ઈન્આમાત ભી મિલે ઔર  
સબસે બળી બાત રિઝવાન મિનલ્લાહ અકબર, અલ્લાહ  
કા રાજી હો જાના સબસે બળી રહેમત હે. જિસ સે  
અલ્લાહ રાજી હો જાએ ઉસકા કયા પૂછના.

અલ્લાહ તઆલા હમ સબ સે રાજી હો જાએ.

اللَّهُمَّ ارْضِنَا وَارْضَ عَنَّا.

અય અલ્લાહ આપ હમે ખુશ કર દીજિયે ઔર  
આપ હમ સે રાજી હો જાઈયે.

શૌહર કો ખત લિખને કે આદાબ

ચૂંકે ખત નિસ્ફ મુલાકાત હોતી હે ઔર ખત ભી

રફીકા હયાત કા હો તો વો ગૈર મામૂલી અહેમિયત રખતા હે, ખુસૂસન તવીલ મુદત ઔર દૂર દરાઝ કા સફર હો. યા દાવત વાલા સફર હો, બચ્ચે છોટે હો, મઆશ કી તંગી હો, ઈન સબ હાલાત મેં એક સમજદાર બીવી કા ખત શૌહર કે લિએ બહોત હી કીમતી, બહોત હી નાદિર તોહફા, હિમ્મત ઔર દિલાસા દેને વાલા, તસલ્લી વ તશક્કી દેને વાલા હોતા હે.

લેહાઝા હમ કુછ અહેમ હિદાયાત લિખતે હૈં જિન કો હર મુસલમાન બીવી અપની નવય્યત કે એતેબાર સે અપનાતી રહે ઔર ઈસ કે અલાવા સે બચતી રહે.

(૧) ખત લિખને મેં એક અદબ યે હે કે બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ સે શુરૂ કરે.

(૨) ફિર જિસ કી તરફ સે ખત હે યાની અપના નામ કા ઈઝહાર કરે ફિર જિસ કો લિખ રહી હે ઉસ કો મુખાતિબ કરે, ફિર સલામ લિખે..... ફિર ઈસ્લામી તારીખ.....

(૩) ફિર અલ્લાહ તઆલા કી તારીફ, નબી કરીમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર દુરૂદ લિખે, અગર લિખે હુવે કી બે અદબી કા હર હો તો સિર્ફ ઝબાન સે પઢ લે મસ્લન.....

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ

ઈલા ..... મોહતરમી વ મુકર્રમી રફીકે હયાત, શરીફે ખુશી વ ગમ ..... હફસા કે વાલિદ સાહબ

પસ બેશક મૈં અલ્લાહ તઆલા કી તારીફ બયાન કરતી હું જિસ કે સિવા કોઈ માબૂદ નહીં, જો હમ સબ કા પૈદા કરને વાલા ઔર પાલને વાલા ઔર સલાત વ સલામ હો હઝરત મુહમ્મદ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર જિન કે બાદ કોઈ નબી આને વાલા નહીં. અમ્મા બઅદ.

ઉમ્મીદ કરતી હું આપ અપને દોસ્તો કે સાથ ખેરિયત વ આફિયત કે સાથ હોંગે.

(૪) કોશિશ કરે શૌહર કા નામ લિખને કે બજાય યું લિખે. મેરે પ્યારે શૌહર મેરે સચ્ચે દિલી દોસ્ત, મેરે લિએ દિન રાત એક કરને વાલે મેરી ખુશિયો વ ગમો મેં શરીક, જનાબ મુહમ્મદ કે વાલિદ સાહબ અલ્લાહ તઆલા આપકો દોનો જહાં મેં ઈજાત વ આફિયત અતા ફરમાએ.

(૫) મુજે આપકા મોહબ્બત નામા (યાની આપકા ખત) મૌસૂલ હુવા.

જો મેરી આંખોં કે લિએ નૂર, મેરે કાનોં કે લિએ ખૂશ ખબરી, મેરે દિલો દિમાગ કે લિએ સબબે રાહત વ સુકૂન બના, આપ કા ખત મેરી ગરમિએ શૌક કો ઠંડક ઔર સલામતી થા ઔર મેરી શદીદ મશગૂલિયત કે લિએ રાહત વ ઈતમેનાન થા, મેરી નઝર કે લિએ ચમકને વાલા નૂર, ઔર મેરી મજલિસ કે લિએ ફાયદા પહોંચાને વાલા હમનશીન, ઔર શબગૂ થા, લેકિન મોહબ્બત પૂરી ના હોગી જબ તક આપકો દેખ ના લૂં, ઔર મેરી ખુશી મુકમ્મલ ના હોગી જબ તક આપસે ગુફતગુ ઔર હમનશીની ના હો.

(૬) પહેલે તો કોશિશ કરે ખત મેં કોઈ ગમ કી ખબર ના લિખે, અગર ઝરૂરી હો તો ઈસ તરહ લિખે કે ખુદ ગૌર કર લે, કે અગર ખુદ સફર મેં હોતી ઔર ઉસકો કોઈ ઈસ તરહ લિખતા તો કહીં બહોત ઝિયાદા પરેશાન તો ના હો જાતી.

(૭) અપની મોહબ્બત કા ભરપૂર ઈજહાર કરે, મસ્લન..... મુજે આપ કી યાદ બહોત સતાતી હે, મેં જિસ્મ કે એતેબાર સે આપ સે બહોત દૂર હું, લેકિન મેરી રૂહ, મેરે જઝબાત વ એહસાસાત આપ કે સાથ હે. કિસી

मुसाफ़िर ने अपने वतन से जुदाई के वक़्त, और किसी दोस्त ने अपने दोस्त से जुदाई के वक़्त शायद ईतनी तकलीफ़ नहीं पाई होगी जितनी मैंने आप की जुदाई के वक़्त पाई, अल्लाह ईस क़िराक की गणियों को जल्द भत्म करे.

मैं आपकी जुदाई दीन को इैलानी की ખાતિર अल्लाह की रज़ा के लिये बरदाश्त कर रही हूँ सवाब की उम्मीद रखते हुवे वरना आप जैसी करीम शप्स की जुदाई किसी ईन्सान के बस में नहीं के वो बरदाश्त कर सके.

मैं उस अल्लाह से उम्मीद रखती हूँ के जुदाई की ये घणियां जल्द और जल्द भत्म हों और हम दोनों को अल्लाह सलामती से मिला दे.

(८) शौहर से हमेशा दुआ की तालिब हो, ये लिखे..... मैं अभी आपके लिये हर नमाज़ के बाद दुआ करती हूँ और इफ़सा भी आप के लिये रोज़ाना दुआ करती है आप से भी गुज़ारिश है हमें दुआओं में ना भूलियेगा.

(९) कोशिश करे किसी चीज़ की इरमाईश ना करे, के आप मेरे लिये ये लाना..... मुन्ने के लिये ये लाना..... मुन्नी के लिये ये लाना..... बल्के अगर शौहर पूछे भी क्या लाऊँ?

तो जवाब में लिखे आप सलामती व आक़ियत के साथ आ ज़ाँ मेरे लिये तो दुनिया आप्नेरत की सब से कीमती हस्ती आप ही हैं. आप हैं तो सब चीज़ें हैं, मुझे सिर्फ़ आप के सफ़र की दुआओं यादियें ईस लिये के उद्दीस में आता है मुसाफ़िर की दुआ कुबूल है, आप मेरे लिये और बच्चों के लिये ज़रूर दुआ कीजियेगा और दुआओं

કા તોહફા લાઈયેગા. અલ્લાહ હમ સબ કો અપને દીન કે કામ કે લિએ કુબૂલ ફરમાએ.

અગર આપ બહોત ઈસરાર કર રહે હૈ તો જો મુનાસિબ હો બગૈર તસ્વીર કે ખિલોને બચ્ચે કે લિએ લા સકે વો લે આએં ઔર મેરે લિએ એક સૂટ પીસ જો આપ કો અચ્છા લગે લે લીજિયે આપકી પસંદ મેરી પસંદ હોગી.

(૧૦) શૌહર સે ખત મેં માઝરત ભી કરે, મસ્લન મેં આપસે દિલ સે માફી ચાહતી હું હમ લોગ અલ્લુહ લિલ્લાહ! ૧૦ સાલ સાથ રહે ઈસ મેં મેરી તરફ સે આપ કે હક મેં જો કોતાહી હો ચુકી હો, યા મેરી કિસી બાત સે આપ કો તકલીફ પહોંચી હો તો આપ માફ કર દીજિયેગા કે દિલ મેં બિલકુલ ના રખિયેગા અલ્લાહ તઆલા આપકો ઈસ માફ કરને પર બહોત હી અજર અતા ફરમાએ ઔર આઈદા મેં કોશિશ કરુંગી મેરી કિસી બાત સે આપકો તકલીફ ના પહોંચે.

(૧૧) અગર શૌહર મઆશ કે સિલસિલા મેં બાહર ગએ હૈ તો ઝરૂર કુછ ભલે અંદાઝ મેં નસીહત કર દે, મસ્લન મેં રાત કો એક હદીસ પઢ રહી થી જી ચાહા કે વો હદીસ આપ કો ભી સુના દૂ.....

લેહાઝા મેં ઉમ્મીદ કરતી હું આપ અપને દોસ્તોં કો ભી એહતેમામ સે પાંચ વકત કી નમાઝ કે લિએ લે જાતે હોંગે, ઔર કુછ ના કુછ મોકા મિલે તો મસ્જિદોં મેં જો દીની હલ્કે લગે હુવે હોતે હૈ ઉસ મેં ભી ઝરૂર શિરકત કર લિયા કરે, ઈસ લિએ કે ઈન હલ્કોં મેં બેઠને સે બહોત હી ફાયદા હોતા હૈ.

(૧૨) છોટા..... નાસિર આપ કો બહોત યાદ કરતા હૈ જબ કભી જહાઝ કી આવાઝ આતી હૈ તો કહેતા હૈ અબ્બુ આએ..... અબ્બુ આએ..... મેરા જી

ચાહતા હે કાશ મેરે દો પર હોતે તો મੈં આપ કે પાસ ઉળ કર પહોંચ જાતી, અલ્લાહ હમ દોનોં કો જલ્દ અઝ જલ્દ મિલાએ ઔર યે ફરકત કી ઘણિયાં ઔર જુદાઈ કી રાતે જલ્દ અઝ જલ્દ ખત્મ કરે.

(૧૩) અગર શૌહર અલ્લાહ કે રાસ્તા મેં દીન ફેલાને કે લિએ તશરીફ લે ગએ હૈં તો ઉનકો ખૂબ તસલ્લી કે હાલાત લિખે ઔર રાહે ખુદા મેં મઝબૂતી સે કદમ જમા કર દીન કે કામ કરને કી તરગીબ લિખયે.

(૧૪) અબ મੈં આપ સે ઈજાઝત ચાહતી હું કે અદબ વ એહતેરામ કી દહેલીઝ પર કદમ રખતે હુવે આપ અપની ઈસ પેશાની કો નઝદીક કીજિયે જિસ કો મੈં યશમે તસવ્વુર મેં ગર્મજોશી સે બોસા હું જો અપને માલિક કે સામને પાંચ વક્ત મસ્જિદ મેં જા કર ટિકતી હે ઔર ઘર મેં તહજ્જુદ કે વક્ત કાફી દેર તક યે મુબારક પેશાની અલ્લાહ કે હુઝૂર મેં અપને લિએ ઔર સારે આલમ કે ઈન્સાનોં કી ભલાઈ કે લિએ દુઆએ માંગતે હુવે સજદા કી હાલત મેં ટિકી રહેતી હૈં. મੈં અપને ગુનાહગાર હાથોં કો આપ કે સામને કરતી હું આપ ભી ઈન કા બોસા લીજિયે જિન હાથોં સે મੈં આપ કી સહીહ ખિદમત ના કર સકી, ઔર આપકી તરફસે હફસા— મોહમ્મદ— કા બોસા લેતી હું, જિસ મેં બાપ કા સાચા આતેફત વ તરબિયત ભી હો ઔર માં કા સાચા શફકત વ હુનૂનત ભી હો, અલ્લાહ આપકો આફિયત કે સાથ લૌટાએ ઔર જહાં રખે આફિયત વ ભલાઈ કે સાથ રખે. ઔર સલામતી ઔર આફિયત કે સાથ જલ્દ હમારી મુલાકાત હો.

આપ કી અપની ઔર સિર્ફ આપ કી  
વરસલામુ અલૈકુમ વરહમતુલ્લાહિ વબરકાતુહુ  
ઉમ્મે હફસા

# અય મેરે પ્રીતમ, અય મેરે પ્રીતમ મહેબૂબ સરતાજ કી યાદ મેં

ખામોશ વ ગમગીન બેઠી હું ઈસ દમ  
 દિલ હે પરેશાં આખે પુર નમ  
 તારી હે ગોયા હસરત કા આલમ  
 ઓર લિખ રહી હું યે નઝમે પુર ગમ  
 અય મેરે પ્રીતમ, અય મેરે પ્રીતમ  
 પૈહમ તુમ્હારી યાદ આ રહી હે  
 કલ્લ વ જિગર કો બરમા રહી હે  
 તરસા રહી હે તળપા રહી હે  
 ઓર કર રહી હે એક બારિશે ગમ  
 અય મેરે પ્રીતમ, અય મેરે પ્રીતમ  
 માયૂસ દિલ હે સૂના મકાં હે  
 પહેલી સી અબ વો રૌનક કહાં હે  
 અફસુર્દગી હર શય સે અયાં હે  
 છાયા હુવા હે દિલ સોઝ માતમ  
 અય મેરે પ્રીતમ, અય મેરે પ્રીતમ  
 તન્હાઈયો સે ઉક્તા રહી હું  
 અંબોહ ગમ સે ઘબરા રહી હું  
 ફિર ભી યૂં દિલ કો બહેલા રહી હું  
 એક રોઝ હમ તુમ ફિર હોંગે બાહમ  
 અય મેરે પ્રીતમ, અય મેરે પ્રીતમ  
 થે વસ્લ કે દિન ઈશરત બદામાં  
 હર સુ ખૂશી કે જલવે થે રક્સાં  
 હર શામ રંગીન, હર સુબ્હ ખંદાં  
 ક્યા દિન થે વો ભી રહેતે થે બાહમ  
 અય મેરે પ્રીતમ, અય મેરે પ્રીતમ



વારફતા મુજ કો અપના બના કર  
 રંગીન અદા સે દિલ કો ચુરા કર  
 ભૂલ ગએ તુમ જૂનૂબી અફીકા જાકર  
 ક્યા મેરી ઉલ્કત કુછ હો ગઈ કમ  
 અય મેરે પ્રીતમ, અય મેરે પ્રીતમ  
 ખત ભી અબ તક ના આયા તુમ્હારા  
 જિસ સે કુછ હોતા દિલ કો સહારા  
 ઈતને ના ગાફિલ હો તુમ ખુદારા  
 દુનિયા મેરી હો જાએગી બરહમ  
 અય મેરે પ્રીતમ, અય મેરે પ્રીતમ  
 સમજા દો મુજકો તુમ ઈસ કા મફહૂમ  
 ખત સે મુજે ક્યૂં રખા હૈ મહેરૂમ  
 ક્યા કુછ ખફા હૈ અય જાને માસૂમ  
 કુછ તો કહો ક્યૂં મુજસે હો બરહમ  
 અય મેરે પ્રીતમ, અય મેરે પ્રીતમ

નેક બીવી કો ચાહિયે કે સિફ  
 “અલ્લાહ” હી સે ઉમ્મીદ રખે

હર મુસલમાન મર્દ વ ઔરત કો ચાહિયે કે  
 ગૈરલ્લાહ સે કિસી કિસ્મ કી ઉમ્મીદ ના રખે, ખુસૂસન  
 મુસલમાન નેક બીવી કી યહી મિસાલ હોની ચાહિયે કે  
 અપને શૌહર, અપને વાલિદ, અપને ભાઈ, સાસ, ભાભી,  
 કિસી સે કુછ ભી મિલને કી ઉમ્મીદ ના રખે.

યકીન રખિયે! કોઈ બંદા કિસી કો અલ્લાહ કે હુકમ  
 કે બગૈર કુછ ભી નહીં દે સકતા, સબ કો દેને વાલા વહી  
 દાતા હૈ, સબકા વહી પાલનહાર હૈ, ઉસી સે ઉમ્મીદે  
 વાબસ્તા કી જાએ.

જિસકે પાસ જો કુછ હે વો ઉસી કા દિયા હુવા હે, કિસી કી અપની જાતી મિલ્કિયત મેં કુછ ભી નહીં હે, બલ્કે, આજ ઉસકે હાથ મેં અમાનત હે ઉસકે ઈમ્તેહાન કે લિએ.

સારે ઝગળોં કી બુનિયાદ યહી હોતી હે કે બીવી યા શૌહર એક દૂસરે સે ઉમ્મીદે બાંધ લેતે હૈં, મસ્લન બીવી ને ઉમ્મીદ બાંધી વો પૂરી નહીં હુવી અબ ઉસ પર નારાજ હો ગઈ.

અમીર ઘરાના મેં મંગની હુવી ઔર અબ ઉમ્મીદે બાંધ લીં, કે યે..... યે..... મિલેગા, ઈસ તરહ અસ્બાબે રાહત વ સામાન ઝીનત મિલેગા.

હાલાંકે અકસર અમીરોં કે ઘર મેં જો કુછ દિયા જાતા હે, દિખાવે કે લિએ બલ્કે બાજોં કી અંદરૂની જિંદગી તો ફુકરા સે ભી બદતર હોતી હે, લેહાજા ના અમીર ઘરાને સે ઉમ્મીદ બાંધે ના ફકીર ઘરાને સે ના ઉમ્મીદ હો.

ઔર ઉમ્મીદ સે ભી બઠ કર બુરા યે હે કે સવાલ કરે, ખ્વાહ ખુલ્લમ ખુલ્લા હો યા ઈશારતન શૌહર સે માંગે, યે ભી નેક બીવી કી શાન કે ખિલાફ હે.

જિસ ચીઝ કી ઝરૂરત હો, જો કપળા ઝેવર પસંદ આએ, જહાં જાને કા જી ચાહે, જો કુછ કરના ચાહે તો પહેલે અલ્લાહ હી સે કહે, અલ્લાહ હી સે માંગે, અલ્લાહ દેના ચાહે તો કોઈ રોક નહીં સકતા ઔર વો રોકના ચાહે તો કોઈ દે નહીં સકતા, અલ્લાહ સે દુઆ કે બાદ દુનિયા મેં મિલે યા ના મિલે લેકિન તસલ્લી કર લે કે “ઝરૂર મેરે લિએ ઈસી મેં ખેર હે”.

ઈસી લિએ ઈમામ એહમદ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ દુઆ કરતે થે

اللَّهُمَّ صُنْ لِسَانِي عَنْ غَيْرِكَ كَمَا صُنْتَ وَجْهِي عَنْ غَيْرِكَ.

“અય અલ્લાહ! મેરી જબાન કી હિકાજત ફરમા આપકે ગૈબ સે જેસા કે આપ ને મેરી પેશાની કી હિકાજત ફરમાઈ હે કે વો આપકી ગૈર કે આગે જુકે”

કહેતે હૈં હારૂન રશીદ કે પાસ એક ફકીર માંગને આયા, દેખા તો હારૂન રશીદ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ નમાઝ મેં મશગૂલ થે, નમાઝ કે બાદ દુઆ માંગને લગે, ફિર ફકીર કી તરફ મુતવજ્જે હુવે કિસ કામ કે લિએ આએ હો?

ફકીર ને કહા! મેરા કામ હો ગયા, જિસ મકસદ કે લિએ આધા થા વો પૂરા હો ગયા.

બાદશાહ ને કહા ફિર ભી બતાઓ તો, કેસે કામ હો ગયા? કયા હુવા.

ફકીર ને કહા! મેં આપ સે બચ્ચી કી શાદી કે સિલસિલા મેં કુછ લેને આયા થા, મૈને આપ કો દેખા આપ ભી દો હાથ ફેલાએ હુવે કિસી સે માંગ રહે હૈં, તો મૈને સોચા બજાય ઈસ કે મૈં આપ સે માંગૂં ખુદ આપ જિસ સે માંગ રહે હૈં ઉસી સે મૈં ભી કયૂં ના માંગ લૂં.

આપ ભી તો ફકીર હી હૈં ખુદ કિસી જાત કે આગે હાથ ફેલા રહે હૈં, તો ફકીર ફકીર કો કયા દેગા, ઈસ લિએ અબ મૈં ઉસ ગની સે માંગ લૂંગા જિસ સે આપ માંગતે હૈં ઓર વો આપકો દેતા હે ફિર આપ હમ કો દે દેતે હૈં અબ હમ બરાહે રાસ્ત ઉસ સે માંગ લેંગે.

અકસર બાર બાર માંગને વાલી બીવી કી ઈઝઝત વ અઝમત શૌહર કી નિગાહ સે ગિર જાતી હે ઓર જો બીવી શૌહર સે કિસી ચીઝ કી તાલેબા નહીં હોતી, સિર્ફ શૌહર સે કહેતી હે.

મૈં આપ કી દુઆ ચાહતી હું; જબ મુજે આપ દેખ કર મુસ્કુરાતે હૈં તો યે મુસ્કુરાહટ મેરે લિએ દુનિયા કી સબસે કીમતી ચીઝ હે, ઈસલિએ કે ઈસ સે અલ્લાહ

તઆલા રાજી હોંગે ઔર જબ અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા મુજસે રાજી હો જાએંગે તો મૈ જો માંગૂંગી તો મેરી દુઆએ કુબૂલ હોંગી.

શૌહર સે બાર બાર ના માંગને ઔર ના હી ઉમ્મીદે રખને કા ફાયદા યે હૈ કે શૌહર કે દિલ મેં અલ્લાહ તઆલા ખુદ ડાલ દેતે હૈં વો પૂછતા હૈ આપ કે લિએ કૌન સા કપળા લાઉં ? બચ્ચોં કે લિએ કયા લાઉં ? વગૈરા.....

હાં જબ શૌહર દિલ સે પૂછે! તો ઉસકા દિલ તોળના ભી નહીં ચાહિયે બલ્કે ઝરૂર બતા દે હમે ઈન ચીઝોં કી ઝરૂરત હૈ. યે ચીઝેં પસંદ હૈં .....

ઈસી તરહ બિલા માંગે ભી અગર શૌહર કોઈ ચીઝ લે આએ તો યે ના કહે કયૂં લાએ? હમે ઝરૂરત તો નહીં થી, ખ્વાહ મખ્વાહ આપ કુઝૂલ ખર્ચી કરતે હૈં, બલ્કે جَزَاكَ اللهُ عَمْرًا કહે.

જો કુછ લે આએ ઉસ પર શુક્રિયા અદા કરના ઔર ઉસ કી લાઈ હુવી ચીઝ કી તારીફ કરના હી સીખે લેકિન ખુદ કોશિશ કરે કે અપની ઝબાન સે ના માંગે, હાં અલ્લાહ સે ખૂબ ખૂબ ઔર બાર બાર માંગે, ફિર ઝરૂરત સમજે તો ઈસ અંદાઝ સે શૌહર કો કેહ દે,

“મેરા ખયાલ હૈ યે ચીઝ ઘર કે લિએ ઝરૂરત કી હૈ બાકી જૈસે આપ મુનાસિબ સમજેં.

મૈ યે ચાહતી હું યે કપળા ફલાં કી શાદી કે લિએ ખરીદ લૂં, આપકા કયા ખયાલ હૈ? હદીસ શરીફ મેં આતા હૈ  
إِذَا سَأَلْتَ فَسْأَلِ اللَّهَ. وَإِذَا سَعَيْتَ فَاسْعَى بِاللَّهِ.

“જબ તુ કોઈ ચીઝ માંગે તો અલ્લાહ હી સે માંગ, જબ કિસી સે કોઈ મદદ તલબ કરની હો તો અલ્લાહ હી સે મદદ તલબ કર”.

ઈમામ રાજી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ અજીબ બાત

ફરમાતે હું જો હર મુસલમાન ઔરત કો યાદ કર લેની  
ચાહિયે ઔર બાર બાર ઈસ કો પઢના ચાહિયે તાકે ઈસ  
કી હકીકત દિલ મેં ઉતર જાએ. ફરમાતે હું ગોયા અલ્લાહ  
તઆલા ઈબ્ને આદમ સે ખિતાબ કરતે હું

قَلْبِكَ لِي، فَلَا تَدْخُلْ فِيهِ حُبَّ غَيْرِي  
وَلِسَانِكَ لِي، فَلَا تَذْكُرْ بِهِ أَحَدًا غَيْرِي  
وَبَدَنِكَ لِي، فَلَا تَشْغُلْهُ بِخِدْمَةِ غَيْرِي  
وَإِذَا أَرَدْتُ شَيْئًا فَلَا تَطْلُبْنِي إِلَّا مِنِّي

અય આદમ કે બેટે! તેરા દિલ મેરે લિએ હે! ઈસ  
દિલ મેં મેરે સિવા કિસી ઔર કી મોહબ્બત દાખિલ મત  
કર, તેરી જબાન મેરે લિએ હે! ઈસ સે મેરે સિવા કિસી  
ઔર કા ઝિક મત કર, તેરા બદન મેરે લિએ હે! ઈસ  
બદન કો મેરે હુકમોં કે સિવા કિસી ઔર કી ચાહત પર  
ઈસ્તેમાલ ના કર ઔર જબ તેરા દિલ કિસી ચીઝ કો ચાહે  
તો સિવાય મેરે કિસી ઔર સે મત માંગ. સિફ મુજ હી સે  
માંગ.

અલ્લાહ તઆલા હમ સબ કે દિલોં સે અપને ગૈર  
કી મોહબ્બત નિકાલ દે, સિફ અપની મોહબ્બત હમારે  
દિલોં મેં એસી બિઠા દે કે હમ કિસી સે ના કોઈ ઉમ્મીદ  
રખે કે બાદ મેં અગર વો મતલૂબા ચીઝ ના મિલે તો હમેં  
અફસોસ હો. ના હમ જબાન સે ના દિલ સે કિસી ઔર સે  
કુછ માંગે. અલ્લાહ હી સે માંગે, ઉસ ને હી સબ કો દિયા  
હે હમ કો ભી ઝરૂર દેગા. છોટી સે છોટી ચીઝ કી ભી  
શૌહર સે ઉમ્મીદ ના રખે અલ્લાહ હી સે માંગે વહી દેગા,  
વહી દેને વાલા દાતા હે ઉસ સે ના માંગા જાએ તો વો  
નારાઝ હો જાતા હે, હમ માંગ કર થક સકતે હું વો દેતે

દેતે નહીં થક સકતા.

**નેક બીવી કી નેકી ભલાઈ નહીં જા સકતી**

કહેતે હૈં નેકી ઔર ભલાઈ કરને વાલા ભલાઈ ભલ જાતા હૈ લેકિન જિસ પર યા જિસ કે સાથ નેકી કી જાતી હૈ વો નહીં ભૂલા કરતા, કહેતે હૈં જિસ પર ભી એહસાન કર લો, વો તુમ્હારા કેદી, ગુલામ, ખાદિમ બન જાએગા, લેહાઝા નેક બીવી અપને આપ કો નેકી, ભલાઈ પર ઉભારે, યૂં સોચિયે!

મૈં જિસ દિન દુનિયા સે ચલી ગઈ, મેરી નેકી, ભલાઈ, શૌહર કો યાદ આએગી ઔર શૌહર મેરે લિએ દુઆ કરેંગે, મુજે અચ્છે તઝકેરોં સે યાદ કરેંગે, મેરી ખિદમત ઉનકો રાત કે અંધેરોં ઔર દિન કે ઉજાલોં મેં મેરે લિએ દુઆઓં પર મજબૂર કરેગી, ઔર યહી શાયદ મેરી મગફેરત કા ઔર અલ્લાહ સુખડાનહુ વ તઆલા કે રાઝી હોને કા સબબ હો જાએ.

હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ફરમાતી હૈં. જિતના રશક મુજે હઝરત ખદીજતુલ કુબરા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા પર હુવા. ઉતના રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી કિસી બીવી પર નહીં હુવા. હાલાંકે મૈંને ઉન્હેં દેખા ભી નહીં થા.

ઈતને રશક કી વજા યે હૈ કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અકસર ઉન કા ઝિક્ર કિયા કરતે થે ઔર આપકા દસ્તૂર યે થા કે જબ આપ કોઈ બકરી ઝબહ ફરમાતે તો ઢૂંડ ઢૂંડ કર હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી સહેલિયોં કો ઉસકા ગોશત હદિયા ભેજા કરતે થે.

કભી મૈં આપ સે અઝા કરતી (આપ ખદીજા કો ઈતના યાદ કરતે હૈં) જૈસે (ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા

અન્હા) હી દુનિયા મેં એક ઔરત થીં. દૂસરી કોઈ ઔરત ના થીં.

તબ આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ફરમાતે વો એસી..... ઔર એસી..... થીં, ઉનસે મેરી ઔલાદ હૈં (ઈસ વકત અપને ઝમાના કી સબસે અચ્છી ઔરતોં મેં હઝરત મરયમ બિન્ત ઈમરાન થીં ઔર) અપને ઝમાને કી ઔરતોં મેં (સબસે બેહતર હઝરત ખદીજા હૈં).

યે કેહ કર આપને આસમાન ઔર ઝમીન કી તરફ ઈશારા કિયા. (બુખારી, મુસ્લિમ, તિરમિઝી)

હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ફરમાતી હૈં જિતના રશક મુજે હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા પર હુવા ઉતના હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી કિસી ઝૌજા મુતહ-હરા પર નહીં હુવા ઈસ લિએ કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઉન કો બહોત યાદ કરતે થે.

એક દિન આપને ઉન કા તઝકેરા કિયા, તો મૈને અર્ઝ કિયા, સુર્ખ મુંહ વાલી ઉસ બુઢિયા કા તઝકેરા આપ કયૂં ઈતના કરતે હૈં? અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા ને ઉન સે બેહતર આપકો દિયા હે.

આપને ફરમાયા, અલ્લાહ કી કસમ! ઉસ કે બાદ અલ્લાહ ને જો મુજે દિયા હે વો ઉસ સે બેહતર નહીં. વો ઉસ વકત ઈમાન લાઈ જબ લોગ અભી કાફિર થે, ઉન્હોંને ઉસ વકત મેરી તસ્દીક કી જબ ઔરોં ને મુજે જુટલાયા, ઉસ વકત અપના માલ મુજ પર નિછાવર કિયા જબ લોગોં ને મુજે મહેરૂમ કર રખા થા, અલ્લાહ ને મુજે ઉનસે ઔલાદ દી કિસી ઔર ને નહીં દી. (બુખારી મુખ્તસરન, અહેમદ, તબરાની, અલ્લામા ઈબ્ને હજર ને ઈસ કી તરફ ઈશારા કિયા હે)

(ماخوذ از تحفة العروس، باب الرسول الزوج الوفي ص ۹۵ مطبوعه المكتبة

الاسلامية اردن س ۳۱۹)

गौर कीजिये! उर मुसलमान, दुल्हन, के विजे नमूना है के “नेकी सुलाई नहीं जा सकती”. हुजूर सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम का उजरत भदीजा रहियल्लाहु तआला अन्हा को ईस कद्र पसंदीदगी से याद करना, आप की वफादारी, बुलंद अफ्लाकी, पुज्ता अकली और दिली शराफत का फुला हुवा सुभूत है. फिर ये सब ईस सूरत में था के उजरत भदीजा रहियल्लाहु तआला अन्हा मुअम्मर जातून थीं, हुजूर अकरम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम की उम्र २५ साल की थी, उस वक्त उजरत भदीजा रहियल्लाहु तआला अन्हा की उम्र ४० साल की थी और जब तक उजरत भदीजा रहियल्लाहु तआला अन्हा उयात रहीं, उन की बणी उम्र के बानवजूद आपने किसी से निकाह नहीं इरमाया. यहां तक के उजरत भदीजा रहियल्लाहु तआला अन्हा का ईन्तेकाल हो गया.

આખિર ક્યા વજા થી જિસકે તહેત હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને યે રવિશ અપનાઈ ઔર હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે સાથ વફાદારી કો ઈસ કદ્ર ખૂબસૂરત તરીકા સે આખિર તક નિભાએ રખા જો મિયાં બીવી દોનોં કે લિએ ઝરબુલ મિસ્લ કી હૈસિયત રખતી હૈ. ક્યા મુબારક જિંદગી થી! કાશ આજ ભી મિયાં બીવી ઐસી સાફ સુથરી જિંદગી તકલ્લુફાત સે ખાલી હો કર અપનાઓં, એક દૂસરે કે વફાદાર હોં. જબ્કે આજ હમારે ચારોં તરફ હર કિસ્મ કી નાફરમાની, એહસાન ફરામોશી, બદ અહેદી, દગાબાઝી ભરી પળી હૈ.

ઈસ મેં શક નહીં કે હમદર્દ, દોસ્ત ઓર ગમગુસાર



મિયાં બીવી કી જિંદગી નિહાયત બેહતર ઔર શાદાબ હોતી હે જબકે જિંદગી કે સ્ટેજ પર જાનવરોં કી તરહ જિંદગી ગુઝારને વાલે ઝન વ શૌહર કી જિંદગી બદતરીન ઔર બેકેફ ગુઝરતી હે. કયા ઈસ વાકેઆ મેં કોઈ ઈબરત કા સામાન હે મુસલમાન બીવી કે લિએ, હમ હર મુસલમાન બીવી કી ખિદમત મેં હઝરત ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી સીરત, શૌહર કી ઈતાઅત, મોહબ્બત, ખિદમત, ઈઝઝત, નર્મ ગુફતગુ, ઈસાર, લેને કે બજાય દેના, સબ્ર, શુક, કે મુબારક જવાહિર ઔર કીમતી મોતી હદિયા ભેજતે હૈં.

ઔર હર મુસલમાન બીવી સે દરખ્વાસ્ત કરતે હૈં ઈન મોતિયોં કા હાર અપને ગલે મેં ડાલ કર અપને શૌહર કે પાસ જાના ઔર ઈન જવાહિર કો અપની અંગૂઠી કા નગીના, અપને સર કા તાજ ઔર પેશાની કી બિંદિયા બનાના, કે તુમ્હારે દુનિયા મેં આને કા મકસદ હી ઈન્હીં મોતિયોં કો અપને દામન મેં સમેટ કર અપને મૌલા કે પાસ જા કર જન્નત કી નેઅમતોં કા મુસ્તહિક હોના હો. અલ્લાહ તઆલા તુમ્હારી મદદ ફરમાએ, હર ગુનાહ સે બચને વાલી ઔર નેકી કી તરફ લપકને વાલી બનાએ, આમીન!

## હર અઝીમ આદમી કે પીછે અઝીમ

### ખાતૂન કા હાથ હુવા કરતા હે

યે જુમલા આપ ને ઝરૂર સુના હોગા, લેહાઝા ઈસ પર અમલ ભી કીજિયે. આપ અપને શૌહર ઔર અપને બેટોં ઔર બેટિયોં કો એક અઝીમ ઈન્સાન, ઈલ્મ વ હિકમત કી બુલંદ ચોટિયોં તક પહોંચને વાલા બના સક્તી

હું, અપને શૌહર ઔર બચ્ચોં કો ઈમાન વ યકીન કી દૌલત સે માલામાલ કરે, સબ્ર, સાબિત કદમી, બહાદુરી, ઔર ઉંચે અખ્લાક કૂટ કૂટ કર ઉન મેં ભરે, અગર આપ ખુદ હી અખ્લાક નહીં અપનાએંગી તો નઈ નસલ કા કયા હોગા..... બચ્ચે કી કિસી ગલ્તી પર, આપને ઉસ સે કેહ દિયા જંગલી! હઝાર મરતબા સમજાઉં સમજ નહીં આતા, ખબરદાર આઈદા જો ક્રિયા, વગૈરા વગૈરા..... આપને હમેશા કે લિએ ઉસ માસૂમ સે ખિલૌને કે દિલ મેં નરમી વ શફકત કે બજાય સખ્તી ઔર ઢીટ પના પૈદા કર દિયા.

ઈસી તરહ શૌહર કે સાથ પ્યાર વ મોહબ્બત, નરમી, ખંદા પેશાની, સબ્ર વ સાબિત કદમી, નઝમ વ નુસ્ક, ખુશ અસ્લૂબી, નિશાત વ લુત્ફ, મુસર્રત વ ખુશી કે સાથ નિબાહ કરે, શૌહર કો હિમ્મત દિલાએ, મુશ્કલ અવકાત મેં ઉન કે લિએ આસાની ફરાહમ કરને કા સબબ હો, મુશ્કલાત, અઝિય્તોં ઔર પરેશાનિયોં કે આલમ મેં સબ્ર વ સબાત કા દામન હાથ સે ના છોળે, ઘર મેં સુકૂન પહોંચાને કી રાહે હમવાર કરને, બચ્ચોં કી પરવરિશ કરને ઔર અપને માલ ઔર ઈઝઝત વ શર્ફ કો બચાને કે લિએ જિદ વ જુહદ કરે ઔર અપને શૌહર ઔર બેટોં કો ઈસ્લાહી વ તજરીદી કામોં કે લિએ ઉમ્મત વ મિલ્લત કી ક્યાદત વ ઈમામત કે લિએ તૈયાર કરે. દુનિયા કી ઐશ વ ઈશરત કી મોહબ્બત વ ઉલ્ફત ઉન કે દિલોં સે નિકાલને કી કોશિશ કરે, ઐસી હી ઔરતેં કાઈદ ઔર રહેનુમા ખ્વાતીન બનતી હૈં ઔર કાઈદીન ઔર ઝોઅમાં કી બીવિયાં ઐસી હી અઝીમ વ આલા અશરફ હોતી હૈં.

અગર હમ મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે એહસાનાત દેખે તો ઝરૂર ઈસ મેં સચ્ચિદતુના ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઔર બાકી અઝવાજે મુતહ—

हारात शरीक हैं. अन्सार सहाभा के दीन फैलाने की नुसरत में अन्सारियात सहाबियात पूरी शरिक हैं. मुहाजिर सहाभा रहियल्लाहु तआला अन्हुम अजमर्दन की डिजरत में सहाबियाते मुहाजेरात पूरी शरीक हैं.

उमर बिन अब्दुल अजीज के ईन्केलाब में फ़ातेमा बिनत अब्दुल मलिक पूरी शरीक हैं, हाइन रशीद की अमारत में जुबैदा हाइन पूरी शरीक हैं, काज़ी शुरैफ़ के काज़ियुल कुज़ात बनने में उनकी अहेलिया पूरी शरीक हैं

और जैसे ये कहावत सहीह थी ईसी तरह ये कहावत भी सहीह थी “हर सुस्त और बढ मिज़ाज आदमी के पीछे ऐसी ही सुस्त और गंवार औरत या शरारत पसंद पढी लिप्पी बे हया लणकी पैदा होती है”.

पहले औरत जहालत की वज़ा से मुसीबत बनती थी तो आज कॉलेज व यूनिवर्सिटी की तालीम ने उन के हिमाग में घमंड, अपने आपको दूसरों से बेहतर और समजदार समज कर हर बात में होशियार बनना, फुद गरजी और अनानियत के जरासीम से उनके हिमाग बरबाद हो गये, फैशन और ईस ना रहेने वाली दुनिया की चीज़ों को जमा करने का जुम्हार उन पर हावी हो गया.

ईस मभरबे अज्बलक तालीम ने बापरदा औरतों को घरों से निकाल कर सणकों और बाजारों में ला कर भणा कर दिया है, बाल बच्चों और जान्गी जिंदगी से उटा कर शाहराहों पर मॉडल गर्ल, पर्सनल सिकरेट्री, ग्राहकों को मुतवज्जे करने के लिये उसको हर आम व भास के सामने बेहया बना कर भणा कर दिया, उस के अेक अेक उजव की बेबाकी से नुमाईश आम हो गई, यूरोप ने उसको ईतना जलील किया के अेक वक़्त की रोटी के लिये उसे सरे बाज़ार अपनी अस्मत बेचने पर

મજબૂર ક્રિયા.

ઔર કારખાને, દુકાન, ઑફિસોં મેં કામ કરને વાલી મોંડલ ને બચ્ચોં કો અપની પિસ્તાન સે દૂધ પિલાને કે બજાય ડિબ્બોં કા દૂધ પીને પર મજબૂર ક્રિયા, યે નએ નૌનેહાલોં, માસૂમ ફૂલોં, શાહીન કલિયોં, ઈત્ર આમેઝ ગુંચોં, ચહેચહાતી હુવી મૈનાઓ..... કે સાથ ના સિફ યે કે જુલ્મ અઝીમ હૈ બલ્કે ખ્યાનત, હુદૂદ સે તજવુઝ, ઔર સુન્નતે ઈલાહિયા કો બિગાળ દેને કે મુતરાદિફ હૈ, ઈસલિએ કે ઔરત કી છાતી ઈસલિએ નહીં કે નાઈટ કલ્બોં મેં ઉસકા મુઝાહેરા ક્રિયા જાએ, સળકોં વ શહરાઓં પર અપને હુસ્ન વ જમાલ કી નુમાઈશ કી જાએ બલ્કે ઉસ કી તખ્લીક કા ખાસ મકસદ યહી શીર ખ્વારગી હૈ, ફિર યાદ રખિયે!

બચ્ચા કો દૂધ પિલાને મેં સિફ એક ઉઝવ કા ઈસ્તેમાલ નહીં હૈ કયૂંકે ઉસ કે પીછે શફકતે માદરી ઔર મઝબૂત અહેદ વ પૈમાન કા રિશ્તા કે સાથ માં અપની ફૂલ પર અપને તમામ કીમતી જવાહિર, અપની અચ્છી આદતેં, ખાનદાન કી ઈઝઝત વ શરાફત સબ ઉસ કે મુંહ કે ઝરિયા ઉસકે કલ્બ વ દિમાગ તક નિછાવર વ સરાયત કર દેતી હૈ ઔર અપની મમતા જિસ કા દુનિયા મેં કોઈ બદલ નહીં વો દે દેતી હૈ.

યાદ રખિયે! ભૈસ વ ગાય કા દૂધ પિલાને સે હેવાની સિફાત ઉસ મેં આ સકતી હૈ. ઐસી હી કિસી માં ને બચ્ચોં કો ડાંટતે હુવે કહા! માં: મૈં તુમ્હેં અપના દૂધ માફ નહીં કરૂંગી.

બેટા: માં મુજે Nido યા Dano કા ડબ્બા માફ કર દે તો ઠીક હૈ યા મુજે યે ધમકી હોલેન્ડ કી ગાય દેતી તો ફિક કી બાત ભી થી. વરના આપને મુજે દૂધ હી કહાં

પિલાયા હે. ઈસકી તફસીલ કા યહાં મૌકા નહીં જો સઆદતમંદ ખાતૂન ઈસ કી તફસીર ચાહે તો “ઈસ્લામ ઓર તરબિયતે ઓલાદ” મુતજમા મૌલાના હબીબુલ્લાહ મુખ્તાર સાહબ ઓર હમારી કિતાબ (જો અન્કરીબ ઈશા અલ્લાહ તબઅ હો જાએગી) “નઈ નવેલી માં કે લિયે ચંદ હિદાયાત” કા મુતાલેઆ કરે.

બહરહાલ એક બચ્ચે કો અઝીમ ઈન્સાન બનાને કે લિએ એક અઝીમ માં કી ઝરૂરત હે, જો અપને ખૂન સે દૂધ કી શકલ મેં ઉસકો સૈરાબ કરે ઓર ઉસકો શફકત મોહબ્બત દે, જિસસે ઉસ કો માં પર પૂરા એતેમાદ હાસિલ હો કર અપને રબ પર ભી પૂરા ભરોસા વ એતેમાદ હાસિલ હો.

ઈસી તરહ શૌહર કો પ્યાર કી ગરમી, મોહબ્બત કી શીરીની, નરમી કી ચાશની, ઘર કે કામોં મેં ખુશ અસ્લૂબી, ખંદા પેશાની વ મુસ્કુરાહટ સે ભરી હુવી પેશાની અપને દસ્તે નાઝુક કી બા કમાલ ઉંગલિયોં ઓર જાંનિસાર આંખોં સે દીનદારી કી તરફ અંગળાઈ, આગાઝે શાદી સે તહેઝીબે શાઈસ્તગી દેને વાલી બીવી અપને શૌહર કો ઉમ્મત કા કાઈદ ઓર દીને ઈસ્લામ કા મુજાહિદ, રાહે હક વ સિરાતે મુસ્તકીમ કા દાઈ બના સકતી હે.

અપને શૌહર કો ઘર કી ફિકોં સે મુતમઈન કરકે અલ્લાહ કે રાસ્તા મેં ખુશી ખુશી દીન ફેલાને કે લિએ ભેજ સકતી હે, અપને બચ્ચોં કો કુઆને મજીદ કે હિફઝ કા શૌક ઓર અરબી ઝબાન સીખને ઓર ઉસકો સમજને ઓર ઉસકો ફેલાને કા જઝબા વલ્વલા ઉનમેં પૈદા કર સકતી હે, હુઝૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે ઈરશાદાત વ અહાદીસે મુબારકા ઉનકો યાદ કરવા કર ઉન કો મુસલમાનોં મેં પૂરે દીન પર અમલ કરવાને ઓર

કાફિરોં કો ઈસ્લામ મેં અખિલ કરવાને કા ઝરિયા બના સકતી હૈ, તાકે મૌત કે બાદ યે ઔલાદ માં બાપ કે લિએ સદકઅે જારિયા હો ઔર યે કુફર જો ઈન બચ્ચોં કે ઝરિયે ઈસ્લામ લાએ ઉન બચ્ચોં કે લિએ સદકા જારિયા હો ઔર ઈસ્લામ જલ્દ અઝ જલ્દ સારી દુનિયા મેં ફેલ જાએ. એસી હી ઔરતોં કે લિએ ગાલેબન શાઈરે મશહૂર મુતનબ્બી ને કહા થા:

وَلَوْ كَانَ النِّسَاءُ كَمَنْ قَدَدْنَا لَفَضَلْتُ النِّسَاءَ عَلَى الرِّجَالِ.

અગર આજ ભી એસી હી ઔરતેં હમ મેં હો જેસે ચલી ગઈ તો ઔરતોં કો મદોં પર ફઝીલત હાસિલ હો જાએ.

## મિસાલી બીવિયાં..... હુકમા કી નઝરોં મેં

અબ હમ આપ કે સામને બાઝ મિસાલી બીવિયોં કી સિફત બયાન કરતે હૈં જિનકો ઉલમા વ હુકમા ને અપને અપને વસીઅ તજરુબોં કે બાદ ઔર ઝમાને કે મુખ્તલિફ પહેલુઓં પર નિગાહ રખતે હુવે મુખ્તલિફ મવાકે પર બયાન કિયા હૈ.

નેક બીવી કો ચાહિયે કે વો ઈન સિફત કો માલૂમાત મેં ઈઝાફા કે બજાય મામૂલાત મેં ઈઝાફા કી નિય્યત સે પઢે. પર યાદ રખિયે! નેક સિફત કો અપને અંદર લાને કે લિએ નિય્યત વ ઈરાદા બહોત હી અહેમિયત રખતા હૈ, જબ અલ્લાહ કી બંદી અલ્લાહ કે ભરોસા પર ચાહ લેતી હૈ કે મુજે એસી નેક ઔરત બનના હૈ, તો અલ્લાહ તઆલા અપને ફઝલ વ કરમ સે ઉસ કો બના ભી દેતે હૈં.

ઈસ લિએ અભી સે નિચ્ચત કરે ઔર હો સકે તો પઢને સે પહેલે દો રકાત સલાતુલ હાજત પઢ લે કે

અય અલ્લાહ! યે તમામ સિફાત જો આપ કો ઔર આપકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો ઔર બુઝુર્ગો કો પસંદ હૈ, જિન કે ઝરિયા મૈ આપ કે એક બંદે કા દિલ ખુશ કરકે અપની ઔર અપને ખાનદાન કી ઝિંદગી ચૈન વ સુકૂન, ઈતમેનાન વ રાહત વાલી બના સકતી હું, ઈન સિફાત કો અપનાને ઔર ઈન પર અમલ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન!

મિસાલી બીવી! વો બેહતર ખાતૂન હોતી હૈ જો મર્દ કો ઉભારે, ઝહીન હો ઔર ઉસકી તવજ્જોહ અપની તરફ મુન્અકિસ કરે, ખૂબસૂરત હો, ઔર ઉસે અપના કેદી બના લે, મોહબ્બત વ શફકત વાલી હો, અપના હક શૌહર પર બાકી રખે.

કહેતે હૈ ! શૈતાન ઔરત સે કહેતા હૈ તુ મેરી નિસ્ફ ફૌજ હૈ, તુ મેરા વો તીર હૈ જિસે મૈ જબ ચલાતા હું કભી ખતા નહીં કરતા! માલૂમ હુવા કે શૈતાન કી નિસ્ફ ફૌજ ખ્વાહિશાત ઔર શહેવાત કી શકલ મૈ હૈ ઔર દૂસરી નિસ્ફ ફૌજ ગૈઝ વ ગઝબ કી સૂરત મૈ હૈ, ઈસ લિએ જબ કિસી કી અપની હી બીવી ઉસે રાહત નહીં પહોંચાએગી તો શૈતાન ઉસે હરામ કી તરફ માઈલ કરને કી કોશિશ કરેગા.

ઈસી તરહ કહેતે હૈ ઔરત જિતને કદમ ઝમીન પર રખતી હૈ, હર કદમ કે પીછે જહાં ઝિંદગી પોશીદા હૈ વહી કદમ અપને પીછે સામાને હલાકત ભી લિએ હુવે હૈ, વહી સઆદત કા સબબ ભી બનતી હૈ, વહી હલાકત કા સબબ ભી બનતી હૈ, વહી હર સરખુલંદી કે લિએ આગે બઢાતી હૈ ઔર કભી દોનોં હાથોં સમેત મુંહ કે બલ પસ્તી

મેં ભી ગિરાતી હે.

યહી ઔરત બેહદ પેચીદા ઔર મુશ્કિલ ભી હે ઔર યહી સાદા ઔર બિલકુલ બેગુબાર ભી હે, ઈસી નાઝુક બદન કે અંદર કુદરત ને ફઝીલત, પાકીઝગી ઔર ખૂબસૂરતી કે અસરાત રખે હૈં ઔર ઈસી છોટે સે સર કે અંદર ઈન્કેલાબ ઔર આગ ભી ભરી હુવી હોતી હે, જબ યાહે ખાનદાનોં કે ખાનદાનોં કો આગ લગા કર સફા હસ્તી સે મિટાને કા સબબ બન જાએ.

બેદીન બીવી, શૌહર ઔર આને વાલી નસ્લોં કે લિએ વબાલે જાન હે. ઉસકા ક્યામત બેઝ હુસ્ન, ઉસકી દૌલત, ઔર ઉસ કા હસબ નસબ, કોઈ ભી ઉસે ઝિંદગી કા ચૈન નહીં દે સકતા, કોઈ ઉસ કે ખાનદાન કો બામુરાદ નહીં કર સકતા, કિસી બેહતર નતીજા! અબદી રહેમત, કારગર તોશા ઔર ફાયદા મંદ પૂંજી તક ઉસે નહીં પહોંચા સકતા (ઈસ્લામ મેં ખાનદાન કા મકામ)

નેક બીવી કી હેસિયત, શમાખાના ઔર ઘર કી બેતાજ મલ્કા કી સી હે, શાદી શુદા હોને કી સૂરત મેં શૌહર કી તરફસે ઉસ કો યે હેસિયત હાસિલ હે.

મિસાલી બીવી! અપની શખ્સિયત મેં પુખ્તા હોતી હે, ઉસકો ઈસ્લામ ને જો રાહ બતાઈ હે ઉસી પર ચલતી હે. કાફિરોં ઔર હુઝૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે દુશ્મનોં કી આદાત વ અતવાર, પોશાક, ઝેબ વ ઝીનત, વગૈરા અપનાને સે બચતી હે, યહાં તક કે કાફિરોં કે મુલ્ક સે હાસિલ કરદા ખુશ્બૂઓં સે, ઉનકે બનાએ હુવે સામાન સે ભી બચતી હે કે મુસલમાન મુલ્ક કી બનાઈ હુવી ચીઝે લેતી હે તાકે મેરે માલ સે મુસલમાનોં કો ફાયદા હો.

બંદરોં કી તરહ વો ગૈરોં કી નક્કાલી નહીં કરતી,



ઝમાના કી લહેરોં ઓર યૂરોપિયન ફેશન સે મુતાસ્સિર નહીં હોતી. લિબાસ, ઘરેલૂ અસ્બાબ કા હુસૂલ હો યા આદાત વ અતવાર ઈખ્તિયાર કરને વાલા મરહલા, કહીં ભી આંખ બંદ કરકે દૂસરોં કે પીછે નહીં ચલતી.

ઈસ લિએ કે ઘર કી જિંદગી મેં બરકતેં મિયાં બીવી કી આપસ કી મોહબ્બત, નરમી ઓર મુફાહેમત કે સાથ જિંદગી ગુઝારને મેં હે. ઈઝદવાઝી જિંદગી ઈસ કા નામ નહીં કે કપળે....., ઘર કા ઢેરોં સામાન....., અમરીકન કિચન....., અચ્છે પરદે....., મહેમાનો ઓર પળોસિયોં કો દિખા કર ઉન પર ફિખ્ર કિયા જાએ.

મિસાલી બીવી! વહી હોતી હે જો શૌહર કો નેકિયોં ઓર ભલાઈયોં પર આમાદા કરતી હે, ઈસ લિએ ખાતૂન કા કૌલ હે, વો મદોં કો ખિતાબ કરકે કહેતી હે તુમ મેં બહાદુર જાંબાઝ વહી હે જિસે હમ ગુનાહોં કી તરફ ફિસ્લા ના સકે.

ઈસ લિએ કે ઘરતી પર સબ સે પહેલે બનને વાલા ખૂન આદમ કે ઉસ એક બેટે કા હે જિસકા ખૂન મહેઝ ઓરતોં સે મુતાલિલક તકરાર ઓર રશા કશી કે નતીજા મેં બહા.

મિસાલી બીવી! ..... કે અંદર શૌહર કે સાથ પૂરે પૂરે તઆવુન કા જઝબા હોના ચાહિયે, બલ્કે યે તો દોનોં કે લિએ ઝરૂરી હે કે દોનોં એક દૂસરે પર જાન છિળકે, ઓર માંગને સે પહેલે દેને કા જઝબા અપને અંદર પેદા કરે. ઈસાર ઓર કુરબાની કી આદત ડાલે.

મિસાલી બીવી! ..... શૌહર કે લિએ જીને કા ફેસ્લા કર લે, અગર બીવી ને યે ફેસ્લા કર લિયા કે આજ સે મેં ના અપને લિએ જિઉંગી ના અપને લિએ

મરૂંગી, ઔર સબ કુછ શૌહર કી રજા કે લિએ ઔર ઉસ કી પસંદ કે મુવાફિક કરૂંગી તો ઈસ મેં કોઈ શક નહીં કે ઉસકા શુમાર દુનિયા કી સાલેહાત ઔરતોં મેં સે હોગા ઔર થોજે હી દિનોં બાદ ઉસકા શૌહર ભી ફિર ઉસી કે લિએ ઉસી કે કદમોં પર અપની જાન નિછાવર કર દેગા, મગર ઈસ કે લિએ બીવી કો ઈંતેદાઈ મુદત મેં કુરબાની દેની હોગી.

મિસાલી બીવી! કભી ભી નફસ કી ખ્વાહિશાત કે પીછે ચલના પસંદ નહીં કરતી, ના અપને નફસ કે ફરેબ મેં મુબ્તેલા હોતી હે, ના અપને ઘર કી ઈજાઝત કો બઢા લગાતી હે, ના હી અપને બચ્ચોં કી ઈસ્લાહ વ તરબિયત ઔર ઉન્હે આદાબે જિંદગી સિખાને મેં ગફલત બરતતી હે, ઔર ના હી શૌહરોં કે હુકૂક મેં કભી કોતાહી કરતી હે. ઈસ દીનદાર નેક બીવી કી એક યહી સિફત કાફી હે કે દિલ કી તશફફી કી યે મુવસ્સર તદબીર હે. યે મિસાલી બીવી! શૌહર કો હમેશા યે વસિય્યત કરતી રહેતી હે.

ایاک وکسب الحرام، فاننا نصبر على الجوع، ولا نصبر على النار.

તરજુમા: ખૂબ બચના હરામ કમાઈ સે, એસા પૈસા જિસ મેં કિસી કા હક મારા ગયા હો, કિસી કો ઘોકા દિયા ગયા યા જૂટ બોલ કર લિયા ગયા હો, યા બહેનોં કા હક દબા લિયા ગયા હો યા મુલાઝિમ કા હક માર લિયા ગયા હો, યા મુલાઝેમત કે અવકાત મેં ડંડી માર લી, યા નમાઝોં કો કઝા કરકે કમાયા ગયા હો, અજાન હોને કે બાવજૂદ દુકાન બંદ ના કી હો, એસા માલ હમેં નહીં ચાહિયે હમ ભૂક બરદાશત કર લેંગે મગર હમ જહન્નમ કી આગ બરદાશત નહીં કર સકતે. (ماعود از اسرة بلا مشاکل)

માખૂઝ અઝ ઈજદવાજી બોહરાન ઔર ઈસકા ઈલાજ,

મુઅલ્લાહ! ડૉક્ટર મુહમ્મદ ઝકી શાફેઈ, તોહફાનુલ ઉરુસ મુઅલ્લાહ! અલ્લામા મહેમૂદ ઈસ્તાંબૂલી અલૈહિર્રહમહ)

## દુલ્હન કો નસીહતે

અલ્લાહ સુખ્દાનહુ વ તઆલા કા અટલ ફૈસ્લા હે કે જો અલ્લાહ કો નારાઝ કરકે અપની ઝિંદગી ગુઝારેગા વો કભી ભી ચૈન સુકૂન કે સાથ નહીં રેહ સકતા, બઝાહિર કિતના હી ખુશ હો લેકિન ઉસ કે દિલ મેં પરેશાનિયોં વ મુસીબતોં કા હુજૂમ હોગા.

ઉસકો દુનિયા કે કિસી કામ મેં ભી હકીકી લઝઝત નહીં આએગી. યે તો દુનિયા કા હાલ હૈ ઓર જબ અલ્લાહ તઆલા કે પાસ પહોંચેગા તો અલ્લાહ જુલ-જલાલિ વલ-ઈકરામ કી જિતની નાફરમાની કી હૈ ઉસકી સઝા ભુગતની પળેગી, અલ્લાહ તઆલા હમ સબ કી હિકાઝત ફરમાએ, આમીન.

ઈસ લિએ દુલ્હન કો ચાહિયે કે વો યે ફૈસ્લા કર લે કે મૈં અલ્લાહ સુખ્દાનહુ વ તઆલા કો નારાઝ નહીં કરુંગી. કિસી હાલ મેં ભી, કિસી કે કહેને સે ભી કોઈ એસા કામ નહીં કરુંગી જિસ સે અલ્લાહ તઆલા નારાઝ હો.

લેહાઝા હમ તમામ મુસલમાન ઓરતોં કો યે નસીહત કરેંગે.

(૧) કે પાંચ વકત કી નમાઝ એહતેમામ સે વકત દાખિલ હોતે હી પઢે, લંબી લંબી નમાઝ પઢે, નમાઝ કે અંદર હાથોં કો ના હિલાએ, સૂરએ ફાતેહા કી હર આયત પર વકફા કર કે પઢે, એસે નમાઝ મેં ખળી હોં જૈસે દરખ્ત યા સુતૂન હોતે હૈં, અઝાન હોને કે બાદ બિલ્કુલ ઠેર ના કરે.

પરદા:

(૨) પરદા કા બહોત ઝિયાદા ખયાલ કરે, જિસ્મ કા કોઈ હિસ્સા, કોઈ બાલ, યહાં તક કે આવાજ કી ભી ના મહેરમ મઢોં સે હિફાજત કરે.

અગર આપને અપના ચહેરા ખુલા રખા, બગૈર ખુરકા કે બાહર નિકલી, આપકો ૧૦ આદમિયોં ને દેખા તો ગોયા ૨૦ આંખેં અલ્લાહ તઆલા કે ગઝબ કા શિકાર હુઈ. લેહાજા આપ કભી ભી ઘર સે બન ઠન કર નિકલ કર અપના હુસ્ન ગૈરોં કો ના દિખાઈયે, ખુસૂસન જબ દુલ્હન બની હોં ઔર સુસરાલ મેં જાએં તો પૂરે ખુરકા કે સાથ જાએં, અલ્લાહ કો નારાઝ કરને વાલા એક રિવાજ યે ભી હે કે દુલ્હન અપને દેવર, જેઠ યા દુલ્હા કો ચચા ઔર મામુ યા દીગર ના મહેરમોં સે મુસાફા કરતી હે.

યાદ રખિયે! આપ બગૈર કિસી ડર કે બિલકુલ મના કર દે કે “મૈં યે હરામ કામ કભી નહીં કરૂંગી” જિસ કો અલ્લાહ જલ્લ જલાલુહુ અમ્મ નવાલુહુ ઔર ઉસ કે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને મના કર દિયા ઉસ કો મૈં નહીં કરૂંગી, મૈં જહન્નમ કી આગ મેં જલને કી તાકત નહીં રખતી, ઈસ લિએ બેહતર હે કે મંગની સે પહેલે હી યે શર્ત લગા દે કે કોઈ કામ અલ્લાહ સુખ્હાનહુ વ તઆલા ઔર ઉસ કે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે હુકમ કે ખિલાફ હો, ઉસ પર મુજે મજબૂર ના કિયા જાએ.

રિસાલા “બે પદગી” મુસન્નિફા અહેલિયા ડૉક્ટર મોહમ્મદ રઝા મેં લિખા હે:

જો ઔરતેં અપને ઘરોં સે દુલ્હન બન કર, સજ ઘજ કર નિકલતી હૈં, ગોયા ઝબાને હાલ સે વો હર ભંગી વ ચમાર, હર નૌજવાન વ બૂઢે કો આમ દાવતે નઝારા દેતી હૈં. ઔર કહેતી ફિરતી હૈં, કયા તુમ ઈસ હુસ્ન વ

જમાલ કો નહીં દેખ રહે હો? યે સબ દેખ કર હી કયા તુમ કુરબત વ વસ્લ કી ખ્વાહિશ નહીં રખતે હો? ઈસ તરહ યે ઔરતે બાઝારોં ઔર શાહરાઓં, મેં અપની ખૂબસૂરતી કી ઈસી તરહ નુમાઈશ કરતી હે જેસે ફેરી વાલા ચલ ફિર કર અપના માલ દિખાતા ફિરતા હે. મિઠાઈ વાલા અપના માલ મુખ્તલિફ રંગોં સે સજા કર ચાંદી કા વરક લગા કર શોકેસ મેં કરીના સે રખતા હે તાકે આને જાને વાલોં કી નઝરે ઉન પર પળે, દિલ ઉનકે લિએ લલચાએ ઔર ખરીદને કી ખ્વાહિશ તેજ સે તેજ તર હો, ઈસ તરહ ઉસ કે માલ કા રિવાજ હો, ગ્રાહક ઝિયાદા આએ, ભૂક પ્યાસ કા શિકાર હોને વાલે મિઠાઈ કે શૌકીન ઔર ઉસ કે ચાહને વાલોં કી ભીજ લગ જાએ. (સફા ૨૬ રિસાલા “ઈસ્લામી તમદુન” દમિશ્ક)

દોઝખિયોં કી એક કિસ્મ કે બારે મેં આતા હે, એસી ઔરતે જો કપળે પહેને હુવે ભી નંગી હોંગી ઔર (ગૈર મદ્દ કો અપની તરફ) માઈલ કરને વાલી ઔર (ખુદ ઉનકી તરફ) માઈલ હોને વાલી હોંગી. (નાઝ સે શાનોં કો ઘુમા કર લચકદાર ચાલ સે ચલેંગી) ઉનકે સર બળે બળે બખ્તી ઊંટોં કે કોહાનોં કી તરહ (ફૂલે હુવે હોંગે), એસી ઔરતે ના જન્નત મેં દાખિલ હોંગી ઔર ના જન્નત કી ખૂશ્બૂ સુંઘેંગી, હાલાંકે જન્નત કી ખુશ્બૂ ઈતની ઈતની દૂર કે ફાસ્લા સે આએંગી. (મુસ્લિમ)

લેહાઝા એસે બારીક કપળે જિનમેં ઔરત કી રંગત યા બાલ નઝર આએ, આઝા કી નુમાઈશ હો, જિસ સે મદોં કી શહેવત ભળક ઉઠે યા એસે ચુસ્ત લિબાસ જો આઝા કી બનાવટ ઝાહિર કર દે, કિસી ભી મુસલમાન ઔરત કે લિએ જાઈઝ નહીં કે વો એસે કપળે પહેને. હાં અપને શૌહર કે સામને હર એસે કામ કી ઈજાઝત હે જિસ

કી વજા સે શૌહર કી તવજ્જોહ સિફ અપની બીવી પર હી રહે.

ઈસી તરહ ઘર સે બાહર નિકલતે હુવે ઐસા મોટા બુરકા પહેને જિસ મેં ચમક ના હો, બુરકા કા રંગ ઐસા ચમકદાર ઔર ડિઝાઈન વાલા ના હો કે મદોં કી નઝરોં કા શિકાર હો. બુરકા પર ઝરદોઝી, કશીદાકારી, રંગ બરંગ કા ઐસા કામ ના હો જો મદોં કી નઝરોં કો મુતવજ્જે કરે.

દૂસરે લેહાઝ સે ગૌર કરે તો, બેપરદા ઔરત હર મુસલમાન બીવી કે લિએ ઝાલેમા હૈ ઈસલિએ કે જબ વો બે પરદા હો કર અપના ચહેરા ખૂબ મુઝય્યાન કરકે નિકલતી હૈ ઔર જિસ મદં કી ઉસ પર ગલ્તી સે ભી નિગાહ પળ જાતી હૈ, ઉસકે દિલ મેં તીર કી તરહ યે ખયાલ ઘુસ જાતા હૈ કાશ યે..... મેરી બીવી હોતી, ઔર અકસર દેવરોં ઔર બહેનોઈયોં મેં, નન્દોઈયોં મેં, પળોસ કે લળકોં મેં ઐસે ખયાલ કા બીજ દરખ્ત બનતા રહેતા હૈ.

યા કાશ ફલાં કી બીવી..... મેરી બીવી હોતી, ઉસ કે બાદ જબ યે મદં અપને ઘર પર આતા હૈ ઔર ઘર મેં બીવી કો બાવરચી ખાના કે કપળોં મેં દેખતા હૈ, યા નાદાન બીવી અપની ગંદી હાલત મેં હોતી હૈ તો વો ખાત ખાત પર ઝગળા કરતા હૈ. છોટી સી ખાત પર બીવી સે ઝબાન દરાઝી, માર પીટ તક નૌબત પહોંચ જાતી હૈ.

બીવી સમજતી હૈ કેસા ઝલિમ શૌહર હૈ ઈતની છોટી સી ગલ્તી પર, યા કોઈ ગલ્તી ભી નહીં હુવી લેકિન મુંજે ઔર માસૂમ બચ્ચોં કો ડાંટ રહા હૈ યા માર રહા હૈ, બીવી કે રોતે રોતે આંસૂ ખત્મ હો ગએ લેકિન ઝલિમ શૌહર સમજતા હૈ કે અભી તો ઉસકો મારના ચાહિયે બલ્કે ઉસકો ઘર સે નિકાલ કર ઉસ..... ફલાની લળકી

કો લાના ચાહિયે. પતા નહીં કહાં મેરી માં ઔર બહેન ને ફંસા દિયા, દેખો ફલાં કેસી ખૂબસૂરત હૈ. હાલાંકે યે પાવડર કી ખૂબસૂરતી પર પાગલ હો જાતે હૈં. અભી વો પાની સે મુંહ ઘોએ તો સારા મેક અપ ખત્મ હો ઔર શૌહર કી અકલ ઠિકાને આ જાએ. લેહાઝા બે પરદા ઔરત અપની દૂસરી બહેનોં કે લિએ ઈસ તરહ ઝાલિમ બની કે ઉસકી તરફ તવજ્જોહ ને કિસી મર્દ કા ધ્યાન અપની બીવી સે હટવા દિયા.

લેકિન ઉસ બીવી કો ક્યા ખબર કે આજ શૌહર ને ફલાં દોસ્ત..... કી બીવી કો દેખા થા, યા આજ દુકાન પર ફલાં રિશતાદાર ઔરત આઈ થી, શૌહર કે ઑફિસ મેં આજ ઉનકો એક લગ્નકી પસંદ આ ગઈ, યા રાત દાવત મેં ગએ થે વહાં ઉન કી ખાલા કી બહૂ ને નર્મ લહેજા મેં મુસ્કુરાતે હુવે નઈ દુકાન કી મુબારકબાદ દી થી. નફસ વ શૈતાન કા દૂસરા એજન્ટ..... નિગાહ કે ફિતના કે બાદ..... ઝખાન હૈ. ઈસ લિએ કહેતે હૈં શૈતાન આદમી કી તીન ચીઝોં મેં હોતા હૈ, ઉસ કી નિગાહ મેં, દિલ મેં, ઉસકી શર્મગાહ મેં.

આપને ગૌર કિયા! ઔરત બેપરદા હો કર ખુસૂસન દેવર, જેઠ, ખાલાઝાદ, મામુઝાદ, બહેનોઈ, નન્દોઈ કે સામને ખુલ કર બે હયાઈ સે મઝાક કરતી હૈ ઔર અપની ઝલક ઔર નર્મ આવાઝ સે ઉનકો મુતાસ્સિર કરકે અપની બહેન યાની ઉનકી બીવિયોં કે લિએ મુસીબતોં કા કેસા દરવાઝા ખોલતી હૈ? આપ ક્યા સમજતે હૈં! જો ઔરત દૂસરોં કે ઘરોં મેં અચ્છે ભલે મિયાં બીવી મેં ઝગળે કરવાએગી ઉસકા ઘર ઝગળોં સે બચ જાએગા? નહીં કભી નહીં.

શૈતાન ઉસકે શૌહર કો ભી ઉસ બીવી સે ભી

ઝિયાદા કાલી કલૂટી બદસૂરત ઔરત કો ઉસ શૌહર કી નિગાહ મેં ખૂબસૂરત કરકે પેશ કરેગા, અલ્લાહ હમ સબ કી હિફાઝત ફરમાએ, આમીન.

હમારી ઔરતોં કો શરઈ પરદા કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ, ઔરતોં મઘોં કો અપની નિગાહે ચશ્મી ઔર નિગાહે કલ્બી કી હિફાઝત કી તૌફીક અતા ફરમાએ, આમીન!

યે એક નઝર..... કાયા પલટ દેતી હે, એક શાઈર કહેતે હૈં, આપ કયા સમજતે હૈં એક ઔરત બે પરદા કિસી દુકાન પર જાતી હે વો દુકાનદાર સિફ એક હી મરતબા ઉસકો દેખતા હે લેકિન યહી એક નઝર આગે અપના કામ દિખા દેતી હે. યે એક નઝર ઉસ કો અપની બીવી સે મુતનફકુર કર દેતી હે, યે એક નઝર ઉસકી નમાઝોં ઔર રોઝોં કી રૂહાનિયત ખત્મ કર દેતી હે, યે એક નઝર ઉસકો ગુનાહગાર બના દેતી હે.

نظرة فابتسامة فسلام

فكلام فموعد فلقاء

એક નિગાહ, એક તબસ્સુમ, ફિર સલામ, ઉસ કે બાદ ફોન પર બાત ચીત, ફિર વાદા ઔર ફિર મુલાકાત (તસરુફ ઔર ઈઝાફા કે સાથ તોહફતુલ ઉરુસ પઠપ)

ઔર દારુલ ઈફતા મેં એસે વાકેઆત ભી સામને આએ કે “અલ અમાન વલ હફીઝ” રોંગટે ખળે હો જાતે હૈં, ઈન વાકેઆત કો હમ યહાં બયાન નહીં કર સકતે. ઘર મેં અચ્છી ભલી બીવી હે લેકિન શૌહર ને માસી ઔર નૌકરાની કે સાથ મુંહ કાલા ક્રિયા બલ્કે રાહ ચલતી ફંકીરની કો અપની દુલ્હન બના લિયા. નૌજવાન બીવી કે હોતે હુવે અદેબ ઉમ્મ કી મુતલ્લેકા જિસકો દો મરતબા



તલાક હો ચુકી હે ઉસકે સાથ મુંહ કાલા કર લિયા, જેસે હમને આપકો શુરૂ મેં બતાયા કે અલ્લાહ તઆલા કા ફેસ્લા કોઈ બદલ નહીં સકતાં, ઉનકા ફેસ્લા હે જો અલ્લાહ કો નારાજ કરકે જિંદગી ગુજારેગા ઉસકી દુનિયા ભી તબાહ વ બરબાદ હોગી, ઔર આખેરત ભી બિગળેગી.

બતાઈયે! વો અમીર ઔરત જો અલ્લાહ કો નારાજ કરતી હે, અપની ઔર અપને બચ્ચોં કી શાદિયોં મેં ખૂબ નાફરમાની કરતી હે, ઉનકો સમજાયા જાએ કે શાદી મેં ફોટો મત ખિંચવાઓ..... અપની તકરીબાત મેં ગૈર મદ્દોં કા ઔરતોં સે ઈખ્તેલાત મત હોને દો. નૌજવાન લળકિયોં કો બગૈર પરદા કે મત બુલાઓ..... લંબા ચૌળા જહેઝ મત દો, મત માંગો..... ફૂજૂલ ખર્ચી મત કરો, કોઈ ભી નાજાઈઝ કામ મત કરો, તો યે કહેતી હૈં કે યે મૌલાના તો કહેતે રહેતે હૈં, શાદી જિંદગી મેં એક મરતબા હી તો હોતી હે હમ જેસા ચાહેં વૈસા કરેં. ફિર શાદી કે ચંદ માહ બાદ હી પતા ચલતા હે.

લળકે ને તો કહીં ઔર ભી હાથ ફેલાયા હુવા હે. યા લળકી કે કોઈ ઔર દોસ્ત ભી હૈં. યા લળકા ઉસકી બીવી કો દિલ સે ચાહતા હી નહીં, યા સાસ બળી ઝાલેમા હે, ફિર દોબારા હમારે પાસ તાવીઝ લેને આતી હૈં મુફતી સાહબ!..... કોઈ તાવીઝ દે દો, લળકે કા દિલ ઉસ લળકી સે હટ જાએ, યા ફિર મૌલાના સાહબ! લળકે ને ઘર કી નૌકરાની સે ગલત તઅલ્લુક ભી રખા હુવા હે કોઈ દુઆ બતા દીજિયે!

યાદ રખિયે! અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે જો સજા મુસલ્લત હોતી હે ઉસકો કોઈ તાવીઝ કોઈ દમ કિયા હુવા પાનીં દૂર નહીં કર સકતા, ઈસ લિએ સિર્ફ તૌબા કરના હે કે અય બારી તઆલા અબ તક ખૂબ બે પરદા ધૂમી ફિરી,

શૌહર કો નાજાઈઝ માલ કમાને પર મજબૂર કિયા.

કુબૂલ ખર્ચિયાં કી, અબ મેરી તૌબા..... અબ  
મેરી તૌબા..... અબ મેરી તૌબા..... અબ  
માલિક કુબૂલ ફરમા..... અબ માલિક કુબૂલ  
ફરમા..... અબ માલિક કુબૂલ ફરમા..... આમીન  
યા રબ્બલ આલમીન.

ફોટો, ..... મૂવી સે બચના

તીસરી નસીહત યે હે કે મંગની સે પહેલે હી  
સુસરાલ વાલોં સે શર્ત લગા દે કે હમ ફોટો, મૂવી નહીં  
બનવાને દેંગે, જિસ દાવત મેં ફોટો, મૂવી કી લાનત હોગી  
વહાં હમ નહીં આએંગે, ઈસલિએ કે ઉસકો અલ્લાહ  
સુબ્હાનહુ વ તઆલા ને મના કિયા હે, હમ કોઈ કામ  
એસા નહીં કર સકતે જિસ કો હમારે માલિક હમારે આકા  
ને મના ફરમાયા હો.

હમોર યહાં એસે કિસ્સે ભી આ ચુકે હે કે મૂવી  
બનાને વાલોં ને અપને પાસ ઈસ કેસિટ કી કૉપી મહેફૂઝ  
રખ લી, ઉસકે મનાઝિર મેં કુછ જોળ તોળ કરકે ફિર  
દુલ્હન ઔર દુલ્હા વાલોં કો બ્લેક મેલ કિયા કે ઈતને લાખ  
દો વરના.....

ઔર અગર યે ના ભી હો તો કિતની બુરી બાત હે  
કે ઔરત કબ્ર મેં ચલી જાએ લેકિન ઉસકી બે  
હયાઈ બે પદગી કી હાલત વાલી તસ્વીર મૂવી મેં મહેફૂઝ  
હો ઔર ઉસ કો દુનિયા મેં જો ભી જહાં ભી દેખે વો ઉસ  
ઔરત કો દેખ કર લગઝત ઉઠાએ, યે મર ચુકી હો લેકિન  
ઉસકા ગુનાહ ઝિંદા હો. એક ઔરત જિસ કો અલ્લાહ ને  
એક શૌહર કે લિએ બનાયા થા અબ સૈકળોં લોગોં કી  
પુરહવસ નિગાહેં કા નિશાના બની હુવી હે મૂવી બનવાને

કી વજા સે.

ઈસ લિએ મૂવી, ફોટો બનવાના, ના મહેરમ લાગોં કા દુલ્હન કે પાસ મુંહ દિખાઈ કી રસ્મ કે વકત આના, એસા મેક અપ ઈસ્તેમાલ કરના જિસ સે વુઝૂ નમાઝ ના હો ઈન સબ સે બચના ચાહિયે.

યાદ રખિયે! શૌહર કે દિલ મેં મોહબ્બત, ઔર ઘર મેં સુકૂન, અલ્લાહ તઆલા કો રાજી કરને સે મિલેગા. દિલ તો અલ્લાહ હી કે કબ્જા મેં હૈ, મુરવ્વેજા બ્યૂટી પાર્વર..... જહાં અલ્લાહ તઆલા કે બે શુમાર અહેકામ તોળે જાતે હૈં વહાં સે મેક અપ કરવા કર શૌહર કે પાસ ગઈ તો યે નાજાઈઝ નહૂસત શૌહર કે દિલ મેં બુગ્ઝ વ નફરત આજ નહીં તો કલ ઝરૂર બિઠા દેગી.

લેહાઝા બ્યૂટી પાર્વર મેં ના ખુદ જાએ ઔર ના દૂસરોં કો ભેજેં. યે યકીન રખિયે કે દિલ મેં મોહબ્બત ડાલને વાલે અલ્લાહ હૈં, દિલોં કે માલિક અલ્લાહ હૈં. રહેમાન કી દો ઊંગલિયોં કે દરમિયાન ઈન્સાનોં કે દિલ હૈં, વો જેસા ચાહેં ઉસકો ફેર દેતે હૈં. જો સાદા ઝીનત ઘર મેં હો સકે વો કર લેં, અલ્લાહ તઆલા ઈસી ઝીનત વ મેક અપ (જો જાઈઝ તરીકા સે હો અલ્લાહ કો રાજી કરતે હુવે હો ઉસ) કે ઝરિયા શૌહર કે દિલ મેં ના મિટને વાલી મોહબ્બત બિઠા દેંગે ઔર પહેલી રાત હી સે મિયાં બીવી મેં એક રૂહ દો જિસ્મ વાલા તઅલ્લુક હો જાએગા. અલ્લાહ તઆલા તમામ દુલ્હનોં કો હર કિસ્મ કે નાજાઈઝ વ હરામ કામોં સે બચને કી તૌફીક અતા ફરમાએ, ઔર જિન કામોં કો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને હુકમ દિયા ઉન પર અમલ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ ઔર જિન કામોં કો ના કરને કા હુકમ દિયા ઉસ સે બચને કી તૌફીક ઔર હિમ્મત અતા

ફરમાએ આમીન!

## બ્યૂટી પાર્લર

દેખો, ઝેબ વ ઝીનત ઔરત કા ફિતરી હક હે, યે ઔરત કે લિએ ઝેબ વ ઝીનત, પાવડર, મેક અપ, ઉસ કી ફિતરત કે એન મુતાબિક હે, ક્યૂંકે હર ઔરત તબ્બન હસીન વ જમીલ હોના પસંદ કરતી હૈ..... હર ઔરત યાહતી હે કે વો ખૂબસૂરત નઝર આએ,

ઈસ્લામ ઈસ ફિતરી ખ્વાહિશ કા મુખાલિફ નહીં અલ્બત્તા વો યે ઝરૂર યાહતા હે કે ઈસકો મુનઝઝમ ઔર મુનઝબિત ક્રિયા જાએ ઔર ઈસકા મુઝાહેર! હર તરફસે સમેટ કર સિફ એક રુખ પર, એક મર્દ કે સામને હી ક્રિયા જાએ, વહી મર્દ જો ઉસ કા શરીકે હયાત ઔર ઝિંદગી કા હમસફર હે.

હર કિસ્મ કી ઝીનત ઔર હર કિસ્મ કી ખુશ્બૂ ઉસીં શૌહર કે લિએ ઈસ્તેમાલ કી જાએ, ઈસ લિએ હદીસ મેં આતા હે,

જો ઔરત ઈત્ર લગા કર બાહર નિકલે ઔર ઉસકા ગુઝર એસે લોગોં પર હો જો ઉસકી ખુશ્બૂ મહેસૂસ કરે તબ વો ઔર ઝાનિયા (જૈસી ગુનાહગાર) હોગી.

(واخرجه احمد ۴/۳۱۳ وابن خزيمة في صحيحه ۳/۹۱ والنسائي في سننه)

(۵۳/۸ عون المعبود ۱/۲۳۰)

અગર ઔરત સરે રાહ ખુશ્બૂ લગા કર ચલે, જો કે મુરાસલત ઔર નામા વ પયામ કા નિહાયત લતીફ ઝરિયા હે ઔર ઈસ સે આમ અખ્લાકી ઝવાબિત મુતાસ્સિર હોતે હૈ, ઈસલિએ ઈસ્લામ મુસલમાન ઔરત કો ઈસકી ઈજાઝત હરગિઝ નહીં દેતા, રાસ્તોં ઔર બિલખુસૂસ મર્દોં કી મહેફિલ કે પાસ ખુશ્બૂ મેં અચ્છી તરહ બસ કર ઉસ

કા ગુઝર હો.

ક્યૂંકે હુસ્ન વ જમાલ છૂપ સકતા હે લેકિન ઈત્ર વ ખુશબૂ કો કૌન રોક સકતા હૈ?

ખુશબૂ ફિઝા મેં તહેલીલ હો કર આગે બઢેગી ઓર ઉસ સે મઢોં કે જઝબાત લા મહાલા બર અંગેખ્તા હોંગે.

ઈસ મેં શક નહીં કે ઈન નસીહતોં સે ગફલત ને સદહા ઝગળે, લખાઈયાં ઓર મિયાં બીવી કે દરમિયાન તફરકા ઓર અલાહેદગી પૈદા કર રખી હે, ઈસલિએ જિસ કદ્ર એહતિયાત હો સકે, એહતિયાત કી જાએ, ઝેબ વ ઝીનત ઝરૂર કીજિયે! લેકિન ઈસ મેં ઈતના ભી હદ સે આગે ના બઢિયે કે અપને બજટ કા ભી ખયાલ ના હો, યા નએ સે નએ ફૈશન કે કપળે ઓર મહેંગે મહેંગે ઝેવરાત કમ અઝ કમ એસે હાલાત મેં તો ઈસ્તેમાલ ના કરે, જબ્કે લોગ સૂખી રોટી કે લિએ તરસ રહે હો.

બંગલાદેશ મેં હર સાલ એક સાહબ સાણિયાં તકસીમ કરતે હૈ, એક સાલ ઓરતોં કા ઈતના હુજૂમ હુવા કે ૧૯ ઓરતે ઈસ હુજૂમ મેં કુચલ કર મર ગઈ ઉનકો પતા થા કે હમેં સાણિયાં મિલેંગી ..... યા હમેં કફન પહેનાયા જાએગા. (માખૂઝ હક હુકૂલ મુસ્લેમીન, મૌલાના અસલમ શેખૂપૂરી)

લેહાઝા આપકી બહેનોં પર ફક વ ફાકા કી વજા સે ઉનકી છાતિયોં મેં દૂધ ભી કમ હો ગયા હો ઓર વો દુનિયા કે કિત્તી કોને મેં ઈસ હાલ મેં ઝિંદગી ગુઝાર રહી હો ઓર આપ મિટ્ટી મેં મિલને વાલે ઈસ બદન કે લિએ મહેંગે સે મહેંગે મલ્બૂસાત વ ઝેવરાત કી તૈયારી મેં લગી હુવી હો. યે હરગિઝ મુનાસિબ નહીં. ઈસ મેં કાફિર વ મુસલમાન કી તમીઝ કિએ બગૈર ઈન્સાનિયત ઓર આદમ વ હવ્વા કે બેટે ઓર બેટી હોને કે નાતે ઉનકી

મદદ કીજિયે, અપને ઉપર કમ સે કમ ખર્ચ કરકે બાકી બચા કર રાહે ખુદા મેં ઉન લોગોં પર ખર્ચ કીજિયે, ઔર બ્યૂટી પાર્લરોં મેં જાને કા દૂસરા નુકસાન જો ડૉક્ટર અબ્દુલ મુન્ઈમ, ઉસ્તાદ વ સદર શોબા અમરાઝ, તિબ્બિયા કૉલેજ કાહેરા, રેસાલા “તુમ્હારા ખુસૂસી મુઆલિજ” સે નકલ કરતે હુવે લિખતે હૈં.

ઈસી તરહ બ્યૂટી પાર્લર જા કર બાલોં કી સેટિંગ ઔર કટિંગ કરાના, યૂરોપ કે લેહાઝ ફેશન કી તરહ મુખ્તલિફ રંગોં સે ઉન્હેં રંગના, બાલોં કો જાળને ઔર ઉન કે અંદર ખમ દેને કે લિએ મુખ્તલિફ ગૈર ફિતરી તરીકે ઈસ્તેમાલ કરના, જિસ સે બાલ જલ્દી ગિર જાએ, ઉન કી જળેં કમઝોર હો જાએ યા સેટિંગ મશીન ઈસ્તેમાલ કરને ઔર કીમયાઈ દવાઓં કે ઝરિયા જિન મેં એસે મઅદે શામિલ હોતે હૈં જો બાલોં કે લિએ સખ્ત નુકસાન દેહ હોતે હૈં, કિસી ભી મુસલમાન ઔરત કે લિએ મુનાસિબ નહીં કે વો એસી ઝેબ વ ઝીનત ઈખ્તિયાર કરે.

બહોત સારી ઔરતોં કો યે માલૂમ નહીં કે બાલોં કો ખીંચ તાન કર રખને કે લિએ કયા નુકસાનાત હૈં ઈસ લિએ કે એક રાત બાલોં કો ખીંચ કર રખને કા મતલબ યે હૈ કે ઉનકી જળોં પર ઝોર ડાલા જાએ ઔર ખૂન કી મખ્સૂસ મિકદાર કો બાલોં કી જળોં મેં પહોંચને ના દિયા જાએ, જિસ સે બાલોં કી જળેં કમઝોર હો જાએ ઔર વો જલ્દી ગિર જાએ. જિસકા નતીજા યે હોતા હૈ કે બ્યૂટી પાર્લરોં મેં ફેશિયલ, હેર કટિંગ, થ્રેડિંગ, વેકસિંગ, બ્લીચિંગ કરવા કર,..... ઔર આઈબ્રો ઔર અપરલિપ બનવા કર બન ઠન કર નિકલને વાલી ચંદ દિનોં તક બઝાહિર બહોત અચ્છી ભી લગેગી લેકિન ઉસ કે બાદ જૂં જૂં ઉસકા અસર ઝાહિર હોતા હૈ ફિર ૨૫ સાલા

દોશીઝા..... અગર ૫૦ સાલ કી નહીં તો ૪૦ સાલ..... કી ઝરૂર લગતી હે, ઔર ગુનાહ કા યે અસર ઝરૂર હોતા હે કે શૌહર કે દિલ મેં મોહબ્બત કે બજાય બુઝ વ નફરત બેઠતી રહેતી હે ઔર ખુસૂસન બ્યૂટી પાર્લર મેં મુઝય્યન કરને વાલી જો ઔરતેં હોતી હેં વો અકસર બે નમાઝી ઔર બે પરદા ઔર આઝાદ ખયાલ, અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ કો નારાઝ કરને વાલી ઔરતેં હોતી હેં, જિનમેં બાઝ ઔકાત કાફિર.... ઔરતેં ભી હોતી હેં, જિનકે શૌહર ઉનસે બેઝાર હેં ઔર વો ખુદ અપને શૌહરોં સે બેઝાર હો કર ઈન કામોં પર લગ ગઈ, તો વો કયા દૂસરી નઈ નવેલી દુલ્હન કો એસા તૈયાર કરેંગી જિસ સે વો શૌહર કી હો જાએ.

કભી નહીં! બલ્કે નઈ નવેલી દુલ્હન કો એસી ઔરત કો અપને જિસ્મ પર હાથ ભી નહીં લગાને દેના ચાહિયે.

ઔર અગર (ખુદા વો દિન ના દિખાએ) બ્યૂટી પાર્લર મેં કામ કરને વાલે મર્દ હોં યા ઉન કા આના જાના હો તો ઉસ કે હરામ હોને મેં ઔર ખુદા કી લાનત બરસને મેં કયા શુબા બાકી રેહ જાએગા.

બ્યૂટી પાર્લર મેં જા કર એસી ગુનાહગાર ઔરતોં સે અપને કો સવાંરના વ મુઝય્યન કરના મુસલમાન ઔરત કે લિએ મુનાસિબ નહીં બલ્કે નેક ઔર સાદા ઔરત સે ઘર પર હી જો કુછ હો સકે ઉસ સે અપને આપકો આરાસ્તા વ પૈરાસ્તા કરવાએ ઈસ લિએ કે નેક ઔરતોં કી સોહબત ઝરૂર અપના અચ્છા અસર દિખલાતી હે. ઔર યે નેક ઔરતેં શૌહર કી ચાહત મોલ લેને કા અસલી ગુર જાનતી હેં.

ઈસકે લિએ હમ કુછ અશઆર જિન કો શૈખ

બશીરુલ ગઝી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને ફારસી સે અરબી મેં તરજુમા ક્રિયા હૈ ઓર શૈખ અલી ફિકરી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને અપની કિતાબ “તરબિયતુલ બનાત” મેં ઝિક્ર ક્રિયા હૈ, યે અશઆર ઈસ કાબિલ હૈ કે હર મુસલમાન લગ્નકી કો યાદ હોને ચાહિયેં ઓર ઈસ કે ઝરિયા બુરી સહેલિયોં ઓર ફૂજૂલ ખર્ચ ઓરતોં કી સોહબત સે બચેં, ઓર બ્યૂટી પાલેર મેં કામ કરને વાલી ઓરતોં કો અપના જિસ્મ આરાસ્તા કરને કે લિએ ના કહેં.

શામ કે મુલક મેં એક ખાસ કિસ્મ કી મિટ્ટી કે સાથ ગુલાબ મિલાયા જાતા હૈ ઓર ઉસી મિટ્ટી કો ગુસ્લ કરને કે બાદ સર પર લગા દિયા જાતા હૈ જિસ સે દેર તક ખુશબૂ આતી રહેતી હૈ તો શાઈર કહેતા હૈ.

فقلت له: أمسك أم عبير لقد صيرتني بالحُب مغرم

اجاب الطين اني كنتُ تراباً صبحتُ الورْدَ صيرتني مُكْرَم

الف أكابراً وأزددتُ علماً كذا من عشر العلماء يُكْرَم

મૈને ઉસ મિટ્ટી સે પૂછા! તુમહારી ખુશબૂ ને મુજકો તુમહારા આશિક ગુરવીદા બના લિયા હૈ તુમ મુજે યે તો બતાઓ તુમહારા કયા નામ હૈ, તુમ મુશક હો યા અંબર હો?

ઉસ મિટ્ટી ને જવાબ દિયા મૈ તો એક નર્મ મિટ્ટી ગારે કીચળ કી તરહ થી, લેકિન ગુલાબ કી સોહબત મેં બેઠ કર મેરે અંદર ભી ખુશબૂ આને લગી.

જો કુછ તુમ મુજે આજ દેખતે હો યે ગુલાબ કા કરમ હૈ ઉસને મુજે મુઅઝ-ઝઝ બના દિયા વરના મૈ તો પાંચ મેં રૌંદને કે કાબિલ મિટ્ટી થી.

ઈસી તરહ મૈને ભી નેક બળી ઉમ્ર કી ઓરતોં કી સોહબત અપનાઈ ઓર મૈને ઉનસે અપને ઈલ્મ મેં ઈઝાફા



ક્રિયા, આજ અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ..... અલ્લાહ ને મુજે ઈઝઝત દી માં બાપ કી નઝરો કા તારા શૌહર કી આંખો કી ઠંડક બનાયા યે સબ સમજદાર દીનદાર ઔરતો કી સોહબત મેં બેઠને કી બરકત હે.

ગૌર કીજિયે! જો ઔરત આપ કો બ્યૂટી પાર્લર મેં લે જાને કે લિએ મજબૂર કર રહી હે, આપ કે વાલિદ કી ખૂન પસીના કી કમાઈ હુવી હલાલ રોઝી કો એક હી રાત કે લિએ ઝાએઝ કર દેતી હે, વો કેસે દોસ્તી કે કાબિલ હે, ક્યા આપકે દૂસરે છોટે ભાઈ બહેન નહીં હૈં જિન પર વાલિદ કો ખર્ચ કરના હે, ઔર દુનિયા મેં જહાં ભી કોઈ મર્દ ઔરત રહેતે હૈં વો આપકે દીની ભાઈ બહેન નહીં હૈં. અભી પિછલે દિનો જંગ અખબાર મેં આયા થા કે લાહોર મેં એક લગકે (ઈકબાલ) ને ઈસ લિએ ખુદ કશી કરલી કે ઉસકે પાસ ઈદ કા જોળા નહીં થા, અપને વાલેદૈન કે મુસલસલ ફઝ્ર વ તંગદસ્તી વો દેખ ના સકા ઔર દુનિયા સે ચલા ગયા.

આજ આપ ભી ગૌર લેં હમારે બચ્ચોં કે સ્કૂલ કા યૂનીફોર્મ, ઘર કે કપળે અલગ, દાવત કે કપળે અલગ, ખેલ કે અલગ, રાત કે સોને કે અલગ. ઈસી મુલ્ક મેં કઈ એસે ઈકબાલ હૈં જો નાને શબીના ઔર ઈદ કે જોળે કે મોહતાજ હૈં, કઈ એસે ઘર મિલેંગે જિનકે વાલિદ કી તનખ્વાહ ૧૦ દિન બાદ ખત્મ હો જાતી હે, ઉનકો તનખ્વાહ સિર્ફ ૩૦૦૦ મિલતી હે ઉસ પર ઉન કા ગુઝારા બહોત મુશ્કિલ હે. બચ્ચોં કી સ્કૂલ મદ્રસા કી ફીસ દેને કે લિએ પૈસા નહીં હે ઔર વો બળી મુશ્કિલ સે ગુઝારા કર રહે હૈં. ઈસી શહેર મેં અગર ઈન્સાનિયત કી કાતેલા કોઈ ઔરત, રહેમ વ શફકત જિસ કે દિલ સે ખુરચ કર નિકાલ દિયા ગયા હો, આપકો યે મશ્વેરા દેતી હે કે તુમ એક રાત

કે લિએ બ્યૂટી પાર્લર મેં જા કર ઈતને..... ૧૦૦૦ રૂપિયે કા ખર્ચ કર લો કોઈ બાત નહીં, ઝિંદગી મેં એક હી મરતબા તો યે રાત આતી હે તો એસી ઔરત કિસી તરહ દોસ્તી કે કાબિલ નહીં, એસી ઔરત કી બાત માનના ખિલાફે અકલ હે, ખિલાફે કિતરત હે, ખિલાફે ઈન્સાનિયત હે.....

સોચિયે ઔર ફિર ઠી દિલ સે સોચિયે! જિસ ગરીબ કા પુરા ઘરાના છે માહ ઈતને પૈસોં મેં ગુઝારા કર લેતા હે વો આપ એક રાત કી ભેંટ ચઢા દે. ફિર આપ યે સોચે કે મેં અલ્લાહ કી નેક બંદી હું, મેં આઈશા વ ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા કી તાબેદાર હું, મેં ફાતેમા વ ઝેનબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા કી બાંદી હું, મેં અપની ગોદ મેં સલાહુદીન એયૂબી કી ખ્વાહાં હું, મેં ફાતેમા બિન્ત અબ્દુલ મલિક કી બેટી કી તરહ હું.

ઈ ખયાલ અસ્ત વ મહાલ અસ્ત. એસા નહીં હો સકતા, યે આપ ખુશ ફહેમી મેં મુખ્તેલા હૈં યાદ રખિયે!

“એસી જાહિલ માઓં કી ગોદોં મેં એસે ફૂલ નહીં ખિલા કરતે, એસી ફુઝૂલ ખર્ચ ટહેનિયોં પર એસે કીમતી પરિંદે નહીં બૈઠા કરતે, એસી કાતેલા ઈન્સાનિયત મુંઢેર પર બૈઠ કર ચહેચહાને વાલી મૈનાએ અપના સુરેલા નગમા, આલમ કો નહીં સુનાયા કરતી, એસે નાફરમાન વ ખુદ ગરઝ ગુલદસ્તોં મેં સુલ્તાન નૂરુદીન ઝંગી જેસે ગુલાબ નહીં ખિલા કરતે, એસી ખુદ ગરઝ ઔર દૂસરોં કે હુકૂક સે લાપરવાહી કરકે બ્યૂટી પાર્લર કી કુરસી પર બૈઠને વાલી કે પ્લાન મેં ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ જેસે નહીં સોયા કરતે, ખુદા કી નેઅમતોં કી નાકદ્રદાન ટીલોં ઔર ચોટિયોં પર ખન્સાઅ વ જમનહ બિન્ત હજશ કા રંગ નહીં ભરા જા સકતા, એસી ઉદાસ શાહરાહોં પર

ઔર બંજર ઈલાકોં મેં મુહમ્મદ બિન કાસિમ વ ઉકબા બિન નાફેઅ નહીં આયા કરતે.

ઐસી નમાઝોં કો છોળને વ બેપરદા ફિરને વાલિયોં ઔર અપને જિસ્મ કે આઝા કી બેબાકી કે સાથ નુમાઈશ કરને વાલિયોં કી છાતિયોં સે તારિક બિન ઝયાદ વ ટીપૂ સુલ્તાન..... દૂધ નહીં પિયા કરતે, ઐસી રાત કી રાનિયોં કે ગુંચોં મેં ઐસી ઈત્ર આમેઝ ખુશબુઓં વાલે તારિક બિન ઝયાદ, મોહમ્મદ ફાતેહ કુસ્તુનુનિયા જિન કી ખુશબૂ સે આલમે ઈસ્લામ જૂમ ઉઠતા હૈ, અપની ખુશબૂએ ઐસી માંઓં કો નહીં સુંઘાયા કરતે.

જો આલમ કે ઈન્સાનોં કો લચકને ઔર બલ ખાને કે અંદાઝ સિખાએ ઉન કે આગોશ ઐસી ઝાતે ગિરામી કે વતન નહીં બના કરતે જિન કા ઝર્આ ઝર્આ અઝમત વ તકદુસ કા હામિલ હોતા હૈ, જિન કે હાથોં ઝમાના નઈ અંગળાઈ લેતા હૈ જો જા બજા કુફ કે ટીલે ઔર ચોટિયોં કો ઈમાન કી શાદાબી બખ્શતે હૈ, કુફ કે મુરદા દિલોં મેં ઈમાન ઔર આમાલે સાલેહા કે ખૂબસૂરત નગમે ફૂટને કા સબબ હોતે હૈ, પુરાને ઈમાન વાલોં કી કલિયોં મેં કુવ્વતે ઈમાન ઔર સુન્નતે રસૂલુલ્લાહ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી નઈ લહેર કા સબબ બનતે હૈ, મુસલમાનોં કે શીરાઝા કો એક ઝડે કે નીચે ઔર એક અમીર કે કટોરે મેં સમેટને કા સબબ હોતે હૈ, મુસલમાનોં કી ઝિંદગી કી હર શોબા મેં દોબારા દીન કી તાઝગી વ શાદાબી કી બહાર લાને કા સબબ બનતે હૈ, આલમે ઈસ્લામ કી પેશાની પર તબસ્સુમ કી લહેર દોળ જાતી હૈ, આલમે ઈન્સાનિયત, ઉનકી એક એક જોહર ઔર ઉન કી અનોખી બા કમાલ ફિતરી કાબલિયત પર રશક કરતા હૈ, આલમે ઈસ્લામ કી ઔરતેં અપને નૌનેહાલોં કે નામ ઉનકે નામ પર રખને સે

ફ્રમ મહેસૂસ કરતી હું, હવ્વા કી બેટિયાં બારગાહે ઈલાહી મેં દુઆ કરતી હું, ઈલાહી! મુજે લખ્તે જિગર વ નૂરે નઝર મિલેગા તો ઉસકા નામ સલાહુદીન રખૂંગી, નૂરુદીન ઝંગી રખૂંગી, ખન્સાઅ વ જમનહ બિન્ત હજશ રખૂંગી.

મોહતરમા મુસલમાન બહેન! હવ્વા કી બેટી, હર નએ નૌનેહાલ કી આગોશ, તેરી શાખ પર ભી હમ કિસી એસે હી ફૂલ કે મુન્તઝિર હું. તેરી હી ટહેની પર હમ કિસી એસી હી ચહેચહાતી હુવી મૈના કી મુન્તઝિર હું. ઓર જિતના ઈસ વકત હમ કિસી ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ કે મોહતાજ હું શાયદ હી ઉમ્મત કિસી વકત ઈતના મોહતાજ રહી હો. જિસ બાગ કો રસૂલુલ્લાહ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઓર ઉનકે સહાબા વ સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના ને અપને ખૂન સે સૈરાબ ક્રિયા થા, આજ ઈસ બાગ કે ફૂલોં કા કોઈ મુહાફિઝ નહીં, ઈસ કી ઘાસ કો રાહે દીન પર મુજાહેદા કુરબાની કરકે અપને પસીના સે કોઈ સૈરાબ કરનેવાલા નહીં, યે ગુલશન બગૈર કાઈદ કે ઓર યે બાગ બગૈર માલી કે હો ગયા.

ઈસ લિએ નઈ નવેલી દુલ્હન!

તુ અપને આકા ઓર અપને માલિક કી મરઝી કે ખિલાફ અપને આપ કો ઈસ્તેમાલ ના કર, અલ્લાહ હી કી બન જા, ઉસ એક કી બન જા, ઉસી સે માંગ, ઉસી કી માન, તો ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા કો સક્તા હે કોઈ નૌનેહાલ, શાહીન ઝહેન કા માલિક, ઈમાની જવાહિર વ કિમતી મોતિયોં કે સાથ મુઝય્યન તેરે જિગર કા ટુકળા બન કર આલમે ઈસ્લામ કે લિએ ઓર આલમે ઈન્સાનિયત કે લિએ ખુશિયાં બિખેરને કા સબબ હો, ઉસમેં અશરફ અલી થાન્વી કી મહેક હો, ઈલ્યાસ કાંધલવી કી તળપ હો, અબ્દુલ્લાહ બિન મુબારક કા ઝોકે હદીસ હો, ઈબ્ને કથિમ

જોગિયા કી નઝર હો, ઈસ્માઈલ શહીદ કા અસર હો,  
ઈબ્ને હજર ઉસ્કલાની કા હાફેઝા હો, આલમગીર કી  
સિયાસત હો, મુહમ્મદ બિન કાસિમ રહેમહુમુલ્લાહ  
તઆલા કી કાઈદાના સલાહિયત હો, યા અલ્લાહ અપને  
ફઝલ વ કરમ સે હમારી મુસલમાન ઔરતોં કો પૂરે પૂરે  
દીન પર ચલને વાલા ઔર ઈસ કો આલમ ભર મેં ફેલાને  
વાલા બના દે. ઈન કી ઔલાદોં કો નેક બના દે, ઈન કો  
અપના બના લે ઔર આપ ઈનકે હો જાઈયે, ઈનકી શાદી,  
ગમી, મૌત હયાત, સુન્નતે રસૂલ અલૈહિસ્સલાતુ વસલ્લામ  
કી તરહ બના દીજિયે આમીન.

## ગૈર શરઈ તાવીઝ સે બચના

એક બાત ધ્યાન સે સમજ લો વો યે કે કિસી  
(નજૂમી), જફફાર, દસ્ત શનાસ, ફાલ નિકાલને વાલા,  
કાલે ઈલ્મ વાલા, જાદૂગર, ગૈર શરઈ પીર પ્રોફેસર,  
જોતશી, બાબા સાઈ, આમિલ કામિલ, રૂહાનિયત કે  
દાવેદાર, જૂટે પીર વગૈરા કે પાસ કિસી ઔરત કે બહેકાને  
સે યા ખુદ અપની મરઝી સે હરગિઝ મત જાના ઔર ના  
હી ખુતૂત કે ઝરિયા કોઈ બાત પૂછના યા કોઈ અમલ  
કરવાના.

હદીસ મેં સાફ તૌર પર અમલે નુજૂમ કરને ઔર  
કરવાને ઔર નજૂમિયોં, (દસ્ત શનાસ જોતશી, ગૈર શરઈ  
આમિલ કામિલ) સે બાત પૂછને ઔર ઉન કી તારીફ કરને  
વાલે પર સખ્ત વઈદ આઈ હૈ ઔર એસે લોગ નબી  
સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી શફાઅત સે બિલકુલ  
મહેરૂમ રહેંગે. લેહાઝા ઈસ બાત કા ચકીન રખના કે સબ  
કુછ અલ્લાહ તઆલા કી તરફસે હોતા હૈ ઔર સારે  
હાલાત કા ભેજને વાલા અલ્લાહ તઆલા હી હૈ, અલ્બત્તા

હાલાત કા દારો મદાર અપને હી આમાલ પર હોતા હૈ. લેહાજા જબ યે હાલાત આએ તો અપને આમાલ કો ઠીક કરને કી ફિક્ક કરના ઔર કિસી સૂરત મેં નજૂમિયો ઔર જૂટે પીરોં વગૈરા કે પાસ ના જાના. એક બાત ખૂબ સમજ લો કે સબસે બળા તાવીઝ અલ્લાહ તઆલા કી રજા હૈ ઔર જૂટે પીરોં કે ઔર કાલે ઈલ્મ વાલોં કે તાવીઝ ગંડોં સે અકસર દિલ કી બેચૈની બઢતી હૈ ઔર ઘરોં મેં ફસાદ હોતે હૈ ઔર કઈ ઔરતોં કો ઉનકે શૌહરોં ને ઈસી વજા સે છોળ દિયા કે વો છૂપ છૂપ કર તાવીઝ ગંડે કરતી થી. હાં અગર કિસી વાકઈ ઝરૂરત મેં ઈલાજ યા નુસ્ખા કે તૌર પર શરઅ કે પાબંદ કિસી અહેલે હક આલિમ બુરુગ સે તાવીઝ વગૈરા લેના હી હો તો શૌહર કી ઈજાઝત ઝરૂરી હૈ

અગર કિસી શરઅ કે પાબંદ બુરુગ સે તાવીઝ લેના હો તો અપને કિસી મહેરમ મદદ કે ઝરિયા મંગવા લેના, ઔર યાદ રખના! તાવીઝ દુઆ હી હૈ લેહાજા તાવીઝ સે ઝિયાદા દુઆ માંગને કા એહતેમામ કરના, દુઆ આઈ હુવી બલા કો દૂર કરવા દેગી, ઔર આને વાલી બલા કો રોક દેગી ઔર ઈસકે લિએ સબસે બેહતર નુસ્ખા “મંઝિલ” કા પઢના હૈ. “મંઝિલ” છોટી સી દુઆ કી કિતાબ હૈ ઉસકો ખુદ ભી અપને પાસ રખના ઔર અપને ભાઈ બહેનોં ઔર બચ્ચોં ઔર બચ્ચિયોં કો યાદ કરવાના ઔર સુબહ શામ પઢને કા મામૂલ બના લેના. અલ્લાહ તઆલા આપકી ઔર તમામ મુસલમાન બહેનોં કી હર બલા વ મુસીબત સે હિફાઝત ફરમાએ આમીન.

## કભી હસદ ના કરના

ઈસી તરહ છોટી ભાભિયોં વ નનદોં પર હસદ મત કરના, યે હસદ એસી બીમારી હૈ કે જિસ પર હસદ

કરોગી ઉસકા તો કોઈ નુકસાન ના હોગા ખુદ હી હસદ કી આગ મેં જલતી રહોગી, અકસર શૈતાન યે ઘોકા દેતા હે દેખો જેઠાની સાહેબા કી સાસ કે નઝદીક કિતની ઈઝઝત હે, ઔર સાસ હર બાત જેઠાની કી માનતી હે ઔર ના તો મેરી ઈઝઝત હે ઔર ના મેરી બાત માની જાતી હે મેં તો એક નૌકરાની કી તરહ હું દૂસરી દેવરાનિયાં જેઠાનિયાં..... તો સેઠાનિયોં કી તરહ હેં મેરી તકદીર હી ફૂટ ગઈ, મુજસે તો કિસી ચીઝ કા મશ્વેરા હી નહીં લિયા જાતા, મુજે કિસી બાત કી ખબર હી નહીં હોતી ઔર ફલાં..... ભાભી કો દેખો અભી હી તો શાદી હુવી હે ઔર ઉન કો કિતની ચીઝેં મિલતી હેં ઔર મેં ઈતને..... સાલોં સે સાસ સસુર કી ખિદમત કર રહી હું ઔર મુજે ફૂટી કૌબી ભી નહીં મિલી.

ઉનકે શૌહર ઉન કો ગાળિયોં મેં ઘુમાતે હેં ઔર હર મહીના નએ કપળે, નએ જૂતે લા કર દેતે હેં ઔર હર સાલ ફર્નીયર તબ્દીલ કરવાતે હેં ઔર મેરે શૌહર તો.....

ઈસકે બજાય યે સોચે જો કુછ જિસ કો મિલ રહા હે અલ્લાહ હી કી તરફસે મિલ રહા હે તો મુજે ભી કિસી ચીઝ કી ઝરૂરત હે તો મેં અલ્લાહ સે માંગૂં બજાય ઈસકે કે અપના ખૂન જલાઉં, ઉન પર હસદ કરૂં, અપને આપ કો ઔર અપને બચ્ચોં કો પરેશાન કરૂં ઔર અલ્લાહ કી નાશુકી બંદી બનૂં જિસ સે મેરી દુનિયા ઔર આખેરત દોનોં બિગળે.

લેહાઝા અગર હસદ કરના હી હો તો ઈસ પર કરૂં, કે ફલાં ઔરત..... તહજ્જુદ કી કિતની પાબંદ હે, ઔર રોઝાના કિતના કુર્આન પઢતી હે અપને શૌહર ઔર અપને બેટોં કે સાથ મસ્તૂરાત કી જમાઅત મેં જાતી હે.

અપને બચ્ચોં કો હાફિઝ આલિમ બના રહી હે

ઔર મૈ..... મેરા દીન કે એતેબાર સે કયા હાલ હૈ.....? અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો ઔર તમામ મુસલમાન ઔરતોં કો હસદ કી ઔર ઈસ જૈસી તમામ રૂહાની બીમારિયોં સે હિફાજત ફરમાએ આમીન!

## અગર કિસી કે મુકદર મેં નાફરમાન શૌહર આ જાએ

અગર કિસી કે મુકદર મેં એસા શૌહર આ જાએ જો બીવી સે બિલકુલ મોહબ્બત ના કરતા હો, ઉસ કે કિસી કામ કી કદ્ર ના કરતા હો, હર વકત લગાઈ ઝગળા હી કરતા રહેતા હો, ઈસકે હલ કરને કે લિએ બુનિયાદી વજૂહાત કી તહેકીક, ઔર બીમારી કી અસલ જળ પર મહારત ઔર ચાબુક દસ્તી કે સાથ ઉંગલી રખના બહર હાલ ઝરૂરી હૈ.

ઔર અકસર એસા હોતા હૈ કે બઝાહિર નઝર આને વાલી બીમારી કે અલાવા ઈખ્તેલાફ કી અસલ જળ કોઈ ઔર ચીઝ યા કેફિયત હૈ જિસ કા દોનોં કી ઝિંદગી સે ગહેરા તઅલ્લુક હોતા હૈ ઔર જિસ કે તદારુક કે લિએ સિફ મિયાં બીવી કી બાહમી મુફાહેમત ઔર મુખ્વેસાના તઆવુન કાફી હોતા હૈ, બાઝ અવકાત શુરૂ મેં એક દૂસરે કી આદતોં સે માનૂસ ના હોને કી વજા સે ઝગળા હોતા હૈ, બાઝ અવકાત મિયાં બીવી મેં શદીદ મોહબ્બત લગાઓ હોતા હૈ, લેકિન સાસ, નનદ, જેઠાની બીચ મેં હાઈલ હો જાતી હૈ. બહર હાલ જો ભી સબબ હો ઉસકા તદારુક ઉસ કા હલ માહિર ઉલમા કિરામ સે પૂછ કર હલ કર લે, કેસા ભી સબબ હો..... ના ઉમ્મીદ ના હો, એક સે મશ્વેરા સહીહ ના મિલા, દૂસરે સે મશ્વેરા કરકે, યા અપને



ખાનદાન કે કિસી દીનદાર યા સમજદાર શખ્સ સે મશ્વેરા કરે.

કભી મિયાં બીવી કો શુરૂ સે હી અંદાજા હો જાતા હે ઉનકી ઈજદવાજી ગાળી તાદેર તક ચલ નહીં સકતી, મસ્લન શૌહર કો પહેલી હી નઝર મેં બીવી પસંદ ના આઈ, ઔર અકસર યે વહાં હોતા હે જહાં મંગની કરતે વક્ત શૌહર બીવી કો દેખતા નહીં હે બગૈર દેખે સિફ માં યા બહેન કે ભરોસા પર શાદી કર લેતા હે, ઈસ લિએ મર્દ વ ઔરત કા સબસે પહેલા ફર્જ યે હે કે અપની આને વાલી ઈજદવાજી જિંદગી કે લિએ પૂરી નર્મ રવી ઔર બારીક બીની કે સાથ અપને શરીકે હયાત કો ઢૂંડ લે, જઝબાતી મોહબ્બત, યા સુની સુનાઈ તારીફ, પર એતેમાદ ના કરે, લળકી ઔર લળકે કે બારે મેં મુકમ્મલ તહેકીક કર લે ઔર માહિર તજરુબાકાર ઉલમા કિરામ સે મશ્વેરા કરે ઔર ઈસ્તેખારા કર લે.

જબ શાદી હો ગઈ તો અબ માયૂસ ના હો, ઔર અલાહેદગી કા દિલ મેં ખયાલ ના લાએ, હાં અગર શુરૂ સે બિલકુલ માયૂસ હો જાએ, તો કવી અંદેશા હો કે હમારી ગાળી ચલ નહીં સકેગી તો મિયાં બીવી દોનોં એસી કોશિશ કરે કે કિસી તદબીર સે કે હમલ ફૈરન ના ઠહેર જાએ, કહીં એસા ના હો કે જુદાઈ હો જાએ ઔર ઈસ નએ આને વાલે મહેમાન કી જિંદગી અજીરન હો જાએ, મર્દ વ ઔરત અપની સર્કશી ઔર નાફરમાની કી સજા ઉન્હે દે, ઈન માસૂમ જાનોં કો અપ્લાકી ઔર દિમાગી સદમોં સે દો ચાર કરે.

હમ ને બાઝ એસે ઘરાને દેખે કે શુરૂ સે મુવાફેકત ના હુવી ઔર મિયાં બીવી એસી કશ્મકશે ઈજતેરાબ ઔર બેચૈની કી જિંદગી ગુજારતે રહે. યહાં તક કે તીન બચ્ચોં કે

भाद जुदाई हो गई, या अगर उम्र भर चलते भी रहे तो रोजाना जगणों की वजह से नहीं नसल भी भौंक..... अहम अतेमाह, जुजदिली, जुजल, अहम डौस्ला, यिजयिणा पन व लागरी व कमजोरी का शिकार रही और इस दौरान किसी तरह बनाने की कोशिश करे, लेकिन ये हमल रोकने की मुद्दत बहोत ही मुश्तसर हो और माहिर उलमा से मशवेरा करके कैस्ला करे इसलिअे के बाज औकात बय्यों की पैदाईश ही की भरकत से मियां बीवी में जुगल व नफरत जल्म हो कर मोहब्बत पैदा हो गई.

या अेक सूरत ये भी होती है के बय्या हो गया शादी को काई वकत गुजर गया लेकिन अब भी जगणा चल रहा है, मिलाप नहीं है, मोहब्बत व उल्फत नहीं है तो इसके अस्बाब पर..... गौर करे, शौहर कब जियादा नाराज होते हैं? मेरी कौनसी बात पर गुस्सा जियादा आता है, किस बात से आज उन का गुस्सा कम हुवा? आज अयानक वो कैसे मुस्कुराये? आज उन्हों ने क्यूं नहीं डांटा, माहिर मियां बीवी अगर जुद भी याहे तो इन मुश्किलात का ईजाला और उनका डल जुद भी हूंड कर निकास सकते हैं. जुसूसन जब्के दोनों नरमी, बाहमी तआवुन और यगांगत के साथ सर जोण कर बैठें, अेक दूसरे को समजने की कोशिश करें, तो ये डोर ईतनी उल्छ हुवी नहीं रहेगी.

और ये वाकेआ है के अकसर शादी शुदा जोणे तसल्ली बप्श जिन्सी रवाबित को ईस्तवार करने के लिअे अजजुद काबू पा सकते हैं, और अपनी ईजदवाज्ज जिंदगी में भरकत, ताकत, और सआदत की अइजाईश कर सकते हैं, इस में बीवी की जियादा जिम्मादारी है

અસ્લી નારાઝગી કે અસ્બાબ પર ગૌર કરે, ઔર ખુશદિલી ઔર ખંદા પેશાની સે ઈસ નારાઝગી કે સબબ કો દૂર કરે, ઈસમેં દિલ મેં ભી કિસી કિસ્મ કી તકલીફ નાગવારી ના સમજે, ઈસલિએ કે શૌહર કો ખુશ કરને કે લિએ જિતની ભી તકલીફ વ મુજાહેદા બરદાશત કરેગી ઉસકા બહોત હી સવાબ મિલેગા જિસકા અંદાઝા ઈસ તરહ લગાયા જા સકતા હે કે ખુદા ઔર ઉસકે રસૂલ કી ઈતાઅત કે બાદ ઉસી કા મકામ હે.

લેહાઝા જો ઝગળે કા અસલ સબબ હે ઉસે ઉખાળ ફેંકને કી કોશિશ કરે, ઔર માં, બાપ યા અપની જિગરી સહેલિયોં કો ભી દરમિયાન મેં લાને કી હરગિઝ કોશિશ ના કરે, ના યે તવક્કો રખે કે કોઈ આ કર ઉનકી હિમાયત યા તરફદારી કરેગા, યા યે સાબિત કરેગા કે તુમ સહીહ હો, તુમ્હારા શૌહર ગલત હે, મુજાહેદા વ તજરુબા ગવાહ હે કે ઈસ કિસ્મ કી મુદાખેલત સે ઝગળા બઢતા હે, યા મામલા ઔર ભી પેચીદા હો જાતા હે.

ઐસી સૂરત મેં હમ બીવી કે લિએ કુછ તદબીરેં લિખતે હૈં જિન કો અપનાને સે વો અપને શૌહર કો અપના ગુરવીદા બના સકતી હે.

(૧) અચ્છી ઔર નર્મ બાત ઝબાન સે નિકાલે, ઔર ઈસ હકીકત કો અચ્છી તરહ સમજ લે કે ઈન્સાન એહસાન કા અસીર યાની કેદી હોતા હે.

(૨) શૌહર પર એહસાન કરે યાની ઉન કી મન્શા કે મુવાફિક ચલતી રહે.

(૩) ઉસકી હર ડાંટ કો સેહ લે ઔર અલ્લાહ તઆલા પર ભરોસા ઔર દુઆ કરતી રહે, ઉસ કે ખાને પીને કી ચીઝોં પર સાત મરતબા બિસ્મિલ્લાહિર્રહમા—નિર્રહીમ કે સાથ સૂરએ ફાતેહા પઢ કર દુઆ કરે કે અય

अल्लाह अम्ब्लाक को सुधारने वाले आप ही हैं. हम दोनों में मोड़झुलता अता इरमा दीजिये, हम दोनों के दिलों को मिला दीजिये, मेरे शौहर को अच्छे अम्ब्लाक अता इरमाईये.

किताब तोड़फुटल उस के मुअल्लिक शैब महेमूद ईस्तम्बोली अपने एक दोस्त का वाकेआ लिखते हैं जिस को हम नकल करके दुप्पी दिल बीवी को सडारा व तसल्ली देना याहते हैं के किंक मत करो गम मत जाओ ये काली रात कभी ना कभी जरूर छटेगी और सुबह का यांह तुम्हारे गमों को जरूर भत्म कर देगा. कहते हैं:

मेरा एक दोस्त सादा मिजाज और गुस्सा वाला शौहर था, पूरी पढाई भी ना कर सका, के शादी की डोर में बंध गया और नतीजा यही हुवा के बीवी के साथ ठीक से निभाउ ना सका, ईस मंजिल के नशेब व इराज और ईस कूया के आदाब को वो ठीक से भरत ना सका, युनांये आये दिन वो बीवी पर सभती करता, उसके साथ बढसुबूकी करता.

बीवी ने अपनी मां (बणके की सास) से उसकी शिकायत की, मां समजदार और दीनदार उकीम औरत थी मां ने कहा बेटी!

तेरा शौहर ना तजरुबाकार नौजवान है लेकिन उसके यहेरे से सुलह और दोस्ती के असरात नमूदार डोते हैं ईस लिअे तु सभ्र से काम ले. रक्ता रक्ता उसे रास्ता पर ला, उसे समजाने की कोशिश कर, एक ना एक दिन औसा जरूर आयेगा जब वो तेरे डक में बिलकुल ठीक डो जायेगा.

बणकी ने ईसी नसीहत पर अमल किया. नतीजा ये हुवा के उस की मां की पेशनगोई डई ब—डई दुरस्त

સાબિત હુવી ઔર ઉસ કા શૌહર બેહતરીન ઔર લાઈક તરીન શૌહર સાબિત હુવા.

લેહાજા મુસલમાન ઔરત કો અલ્લાહ કી રહેમત સે માયૂસ ના હોના ચાહિયે, જો આપકે ઝિમ્મા હૈ વો અદા કરતી રહો ઔર અલ્લાહ સે દુઆ માંગ કર અચ્છી ઉમ્મીદ રખો, ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા બહોત જલ્દ ખૈર કી સૂરત નિકલ આએગી, બહોત સે એસે રિશ્તે જિનમેં બુગ્ઝ વ નફરત, અદાવત આખિર હદ તક પહોંચ ચુકી થી, લેકિન દિલોં કે મિલानે વાલે રબ્બુલ આલમીન ને ઉનકો ભી એક કર દિયા.

ઈસી તરહ બાઝ અવકાત ઈઝદવાજી ઝિંદગી મેં ના હમવારી, નફરત વ નાચાકી ઔર બાહમી બુગ્ઝ વ હસદ, કા એક સબબ મિયાં બીવી કા એક દૂસરે કી તલબ પર ફૌરી જવાબ ના દેના ભી હૈ, ઈસ લિએ દોનોં કો એક દૂસરે કી તલબ પર ફૌરી જવાબ દેના ચાહિયે, ઈસ લિએ હદીસ મેં “મસૂફાત” ઔરતોં પર લાનત આઈ હૈ કે જિન કો શૌહર અપને બિસ્તર પર લાએ તો વો સૂફ કહે, યાની “અભી આતી હું” “અભી આતી હું” યહાં તક કે જબ આએ તો શૌહર કો નીંદ આ ચુકી હો.

(رواه ابن حبان معناه الحديث ذكره ابن الاثير في النهاية ۳/ ۴۴۶)

હાં યે દુરુસ્ત હૈ કે મર્દ ઔરત કી બનિસ્ખત જલ્દ ઔર સહૂલત કે સાથ બરાંગેખ્તા હો જાતા હૈ જબકે ઔરતેં તાદેર લુલ્ક વ મઝા, ખેલ હંસી, દિલ્લગી કિએ જાને કી હાજત રખતી હૈ, તૈયારી ઔર તમ્હીદ કી ઉન્હેં ઝિયાદા ઝરૂરત હોતી હૈ ઔર જબ જવાબ આતા હૈ તો વો હમાગીર ઔર દેરપા નહીં હોતા. યે ફર્ક ફિતરી હૈ, નએ નએ મિયાં બીવી કો યે જાનના ભી બેહદ ઝરૂરી હૈ કે એક દૂસરે સે તલબ કેસે પૈદા કરેં ઔર ઈસ કા ઈસ્ખાત મેં કેસે

જવાબ દે?

ઈસ લિએ શૌહર કો કિતાબ “તોહફતુલ ઉરુસ”  
 ઓર “તોહફએ દુલ્હા” કા મુતાલેઆ કરના ઝરૂરી હે.

હાં અગર મિયાં બીવી કે અંદર યે જઝબા હો કે  
 ઉન્હે એક દૂસરે કો રાઝી રખના હે તો ઈસ મેં કોઈ શક  
 નહીં કે યે અમલ કિસી દુશ્વારી કે બગૈર તમામ હો સકતા  
 હે. ઈસ લિએ કે મિયાં બીવી કે દિલ મેં એક દૂસરે કી  
 તલબ પર જવાબ દેને કા જઝબા રખના પૂરી ઝિંદગી પર  
 અપના ના મિટને વાલા અસર રખતા હે ઓર ઈસ સે  
 બહોત સી ઉલ્ટી બાતે સીધી હો જાતી હૈ, વહેશત  
 મોહબ્બત મેં, નફરત મુસરત મેં તબ્દીલ હો જાતી હે, ખુદ  
 ગરઝી ઓર અનાનિયત કી જગા સૈર ચશ્મી ઓર કુર્બાની  
 કા જઝબા પૈદા હો જાતા હે, લા પરવાહી ઓર ગફલત કે  
 બજાય તઅલ્લુક ઓર ઈસ્તવારી બેલૂસ મોહબ્બત વ  
 શફકત પૈદા હો જાતી હે, કાશ બીવી ઈસ ગુર કો સમજે  
 ઓર જી ના ચાહતે હુવે ભી શૌહર કી તલબ પર દિલ સે  
 સાથ દે.

બાઝ અવકાત મિયાં બીવી એક દૂસરે કો અચ્છી  
 તરહ પહેચાન લેતે હૈ, દોનોં એક દૂસરે સે માનૂસ હો જાતે  
 હૈ લેકિન માલી મુશ્કિલાત સે દો ચાર હો કર એક દૂસરે સે  
 ઉલ્જે ઉલ્જે યા પરેશાન હાલ રહેતે હૈ ઓર બિસ્તર પર  
 ભી એક દૂસરે સે બેઝાર ઓર મુંહ મોળે પળે રહેતે હૈ. યા  
 કિસી કિસ્મ કી મજબૂરી..... બીમારી.....,  
 બેકરારી....., ઉલ્જન..... યા ઘુટન.....  
 હો તો એક દૂસરે સે કટે કટે રહેતે હૈ, ઈસ સૂરત મેં અગર  
 શૌહર પર યે હાલાત હૈ તો બીવી ઝિયાદા ચુસ્તી ઓર  
 ચૌકન્ના ઓર હોશિયાર રેહ કર ઈસ મામલા કો સમજને  
 કી કોશિશ કરે, કોઈ એસા અમલ ના હોને દે જો ઈસ

હાલત મેં શૌહર કે મિઝાજ કે ખિલાફ હો, ઈસ લિએ કે યે હાલત એસી હૈ જેસે બીમારી મેં મરીઝ કો હર મીઠી ચીઝ કા મઝા ભી કળવા માલૂમ હોતા હૈ. ઈસી તરહ મસ્લન શૌહર થકે હુવે પરેશાન હાલ દુકાન સે આએ, અબ બચ્ચા રો રહા હૈ જિસકે શોર સે સો નહીં સકતા, બીવી કો ચાહિયે કે ફીરન ઉનકા કમરા બંદ કરકે બચ્ચે કો કિસી તરહ ભી બહેલા કર ચુપ કરવા લે કે કહીં એસા ના હો કે દુકાન કી પરેશાની કા નઝલા, રકમ વસૂલ ના હોને કા મલ્ખા, ઈસ માસૂમ બચ્ચે પર ગિર જાએ, યા ખાના વક્ત પર તૈયાર નહીં હૈ તો અબ સારી મુલાઝેમત કી ઘુટન તનખ્વાહ ના બઢને કા ગમ..... સેઠ કી સખ્તી ઔર ડાંટ કા ખૌફ..... ઈસ ખાને કે તૈયાર ના હોને પર ગિરે.

ઈસ લિએ શૌહર ભી સમજતા હૈ કે મેં યે જો કર રહા હું ગલત કર રહા હું માસૂમ બચ્ચે કા ઈસ મેં કોઈ કુસૂર નહીં. યા બીવી ખુદ બીમાર વ પરેશાન હૈ, અગર ખાના તૈયાર નહીં તો થોળી દેર મેં હો જાએગા.

ઈન સબ બાતોં કો સમજને કે બાવજૂદ બાઝ અવકાત શૌહર મજબૂર હો કર ના ચાહતે હુવે ભી ડાંટ દેતા હૈ ઔર અગર બીવી કી તરફ સે ભી ખુદા ના કરે સૂખા જવાબ યા મુંહ મારી વ ઝબાન દરાઝી હો તો જુદાઈ તક નૌબત પહોંચ જાતી હૈ. લેહાઝા ઈન અવકાત મેં બીવી ખાસ ખયાલ રખે ઔર શૌહર કી પરેશાની દૂર કરને કે લિએ મુખ્તલિફ તદબીરે ઈસ્તેમાલ કરે, ઉન કા ગમ ગલત કરને ઔર ઉન કા ખયાલ પરેશાનિયોં સે હટાને કી કોશિશ કરે, ઉનમેં સે હમ કુછ બતા દેતે હું બાકી હર ઔરત અપને હાલાત કો દેખતે હુવે દુઆ માંગ કર મશવેરા કરકે હલ કરે.

(૧) ખુદ ઔર શૌહર કો અપને ગુનાહોં સે માફી

માંગને કી તરગીબ દે, સુબ્હો શામ ઈસ્તેગફાર કી તસ્બીહ પઠતી રહે.

(૨) ખુદ ઔર શૌહર કો આયતે કરીમા પઢને કી તરગીબ દે, કે યે પરેશાનિયો કો દૂર કરને મેં બહોત મુફીદ હે.

(૩) પાંચ વકત કી નમાઝ કે અલાવા અકસર દો રકાત સલાતુત્તૌબા પઢે ઔર ખુદ દુઆએ માંગે.

(૪) જો કુછ મુમકિન હો સદકા કરતી રહે ઔર શૌહર કો સદકા કી તરગીબ દે, ઈસ તરહ સદકા દે કે સીધે હાથ સે દે તો બાએ હાથ કો ખબર ના હો.

બાઝ અવકાત મિયાં બીવી મેં ઝગળે કા સબબ “સાસ” ઔર દેવરાની, જેઠાની, “નનદ” હોતી હૈં, હમેં જહાં તક દારુલ ઈફતા મેં તજરુબા હુવા તો અકસર ઘરોં મેં ઝગળે, મૈકા કે ઘર બૈઠના, તલાક, ખુલઅ કે અસ્બાબ મેં અહેમ સબબ ઈન ચાર ઔરતોં મેં સે કોઈ ઔરત બની હે. અગર હર ઝગળે કી સહીહ છાન બીન કી જાએ, ઉસ કી અસલ જળ તક પહોંચને કી કોશિશ કી જાએ, તો અકસર ઝગળોં કા સબબ યહી ઔરતેં હોતી હૈં.

હમારે નાકિસ ખયાલ મેં ઈસકા હલ યે હે કે દેવરાની જેઠાની ઔર નનદ કે સાથ ના રહે ઔર ફૌરન અલગ હો જાએ ચાહે કિરાયા કા મકાન હો ઔર મામૂલી સી ઝોપળી હી હો, ઈસ લિએ કે ખુદ ઈસ સે અપની ઔર અપને બચ્ચોં કી ઝિંદગી પૂરી તબાહ વ ખરબાહ હોતી હે ઔર કિસી ખાનદાન કો ઉજાળ કર ઔર ઉસ કી બુનિયાદોં કો જળ સે ઉખાળ કર શૈતાન જિતના ખુશ હોતા હે, ઉતના કિસી ઔર એસે જૂર્મ પર ખુશ નહીં હોતા જિસકા ઈન્સાન ઈરતેકાબ કરતા હે, કયૂંકે શૈતાન કી ઈસ તાબેદારી ઔર ઈતાઅત મેં બચ્ચોં કા મુસ્તકબિલ તબાહ હો જાતા



હે, ઉમ્મતે મુસ્લિમા ઓર મિલ્લતે ઈસ્લામિયા હલાકત કી રાહ પર ચલ પળતી હે. સિવાય ઉન લોગોં કે જિન પર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત રહમ કરે. ઓર અગર ઝગળા “સાસ” કી વજ્ર સે હે ઓર સાસ ખિદમત કી મોહતાજ હે તો એસે અલગ મકાન મેં રહે જિસ મેં બીવી કે લિએ બાવરચી ખાના અલગ હો ઓર બીવી તીન વકત સાસ કો અપને બાવરચી ખાના સે પકા કર દે, હાં અગર સાસ કિસી ઓર બહુ કે સાથ રેહ કર ખુશ રહેના ચાહતી હે તો ઉસ બહુ કે સાથ રહે, યે બીવી કુછ ના કુછ રોઝાના પકા કર ભેજતી રહે જિસ સે માં કી દુઆએ મિલતી રહે. અલ્લાહ તઆલા મિયાં બીવી દોનોં કો અપને ઝગળોં કો હલ કરને ઓર સહીહ સબબ તક રહેનુમાઈ અતા ફરમાને કે બાદ ખંદ પેશાની વ ખુશી સે એક દૂસરે કી મદદ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ ઓર લખાઈ ઝગળે કી ફિઝ બદલ કર સુલહ દોસ્તી મોહબ્બત ઓર સલામતી કી ફિઝ પેદા કરને ઓર ઈઝદવાઝી ઝિંદગી કી મુશ્કિલ તરીન ઘાટિયોં કો પૂરી સહુલતે દિલ કી તસલ્લી ઓર ઈતમેનાન સે પાર કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન!

## નેક બીવી કે લિએ એક સબબ

કહેતે હૈં એક શખ્સ ને એક બાંદી ખરીદી જબ ઉસ કો ઘર લે આયા તો ઉસ સે પૂછા તુમહારા નામ કયા હે?

બાંદી: બાંદી કા નામ કોઈ નહીં હોતા જો નામ આકા રખે વો મેરા નામ હે.

આકા: તુમ કયા ખાના પસંદ કરોગી?

બાંદી: જો આકા મેરે લિએ પસંદ કરે.

આકા: તુમ કૌનસે કપળે પસંદ કરતી હો વો તુમહારે લિએ કપળે ખરીદું?

બાંદી: જો આકા મેરે લિએ પસંદ કરે.

આકા: તુમ કયા કામ કરોગી?

બાંદી: મેરે આકા... જો આપ હુકમ દેગે વો કરુંગી.

આકા: તુમ્હારી કોઈ પસંદ હો તો બતા દો.....?

બાંદી: આકા કે સામને બાંદી કી કોઈ પસંદ નહીં હોતી, જો આકા કી પસંદ હે વો બાંદી કી પસંદ હે.

આકા કે સામને બાંદી કી ખ્વાહિશ કયા ચીઝ હે જો આકા કી મરજી હે વહી ગુલામ કી ખ્વાહિશ હે. ઉસ કા જવાબ સુન કર મુજે રોના આ ગયા ઓર મુજે યે ખ્યાલ આયા કે મેરા ભી તો મેરે મૌલા (જલ્લ જલાલુલ્હુ) કે સાથ યહી મામલા હોના ચાહિયે. મૈને ઉસ સે કહા તુમને મુજે અપને આકા (તઆલા ઝિકુલ્હુ) કે સાથ અદબ કરના સિખા દિયા. ઉસ ને ઈસ પર દો શેર પઢે જિસ કા તરજુમા યે હે કે “અગર તેરે કિસી બંદે કી ખિદમત મુજસે પૂરી પૂરી અદા હો જાએ તો ઈસસે બઢ કર મેરે લિએ ઓર કયા નેઅમત હો સકતી હે. પસ તુ મહેઝ અપને ફઝલ સે મેરી કોતાહી ઓર ગફલત કો માફ કર, ઈસ લિએ કે મૈ તુજે બળા મોહસિન ઓર રહીમ સમજતા હું. (બતસર્ફ યસીરાના ફઝાઈલે સદકાત સફા ૭૭૩). હર મુસલમાન બંદા-બંદી કો એસા હી હોના ચાહિયે કે જો અલ્લાહ કા હુકમ ઓર ઉસકે નબી કરીમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા તરીકા હો વો અપનાએ ઓર જિસ સે અલ્લાહ ને મના કિયા ઉસસે બચે. ઈસી તરહ નેક બીવી કે લિએ ઈસ વાકેઆ મૈ દરસે ઈબરત વ નસીહત હે કે અપની મરજી ફના કર દે શૌહર કી મરજી મૈ, અબ ઉઠના ઓર જાગના શૌહર કે લિએ, રહેના વ સહેના શૌહર કે લિએ ઓર સબ કુછ શૌહર કો ખુશ કરને કે લિએ તાકે અલ્લાહ તઆલા ખુશ હો જાએ ઓર યે નિયત રખે કે “શૌહર ખુશ હોગા

તો અલ્લાહ તઆલા ખુશ હોગા” તો ઈશ્ના અલ્લાહ તઆલા હર મુશ્કિલ આસાન હો જામેગી.

**મંગની કે બાદ, હોને વાલે શૌહર..... કે સાથ ધૂમના ફિરના**

હમ હર મુસલમાન બહેન કો અલ્લાહ યે નસીહત કરતે હૈ કે મંગની કે બાદ યા રિશ્તા તય હો જાને કે બાદ નિકાહ સે પહેલે આપ કા હોને વાલા શૌહર..... આપ કે લિએ અજનબી ઔર નામહેરમ શખ્સ હૈ..... અભી ઉસકા આપકો દેખના ઔર આપકા ઉસકો દેખના, હરામ હૈ ઔર ઉસકે સાથ ધૂમના ફિરના દુનિયા વ આખેરત દોનો કો તબાહ કરને કે લિએ મુતરાદિફ હૈ.

મેરી મોહતરમા બહેન! મંગની કે બાદ હોને વાલે શૌહર કે સાથ ફિરને કે નુકસાનાત હમારે સામને દારુલ ઈફ્તા મેં એસે ખતરનાક નતીજા કી સૂરત મેં આએ હૈ કે વો બયાન સે બાહર હૈ.

આપ ખુદ ફેસ્લા કર લે કે માહેરીને નફસિયાત કા કહેના હૈ કે અગર ખાલી મૈદાન મેં એક મર્દ કી હડી ઔર એક ઔરત કી હડી રખ દી જાએ તો ઉન દોનો મેં મૈલાન હો જાએ, શૌતાન કી મશહૂર ઘમકી કા તઝકેરા તો આપને પઢા હોગા,

કે રાખિયા બસરિયા વ હસન બસરી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ભી ખિલ્લત મેં જમા હો જાએ તો ઉનકો ભી ગુનાહ પર ઉભાર સક્તા હું. તો હમ કિસ ઝુમરા મેં શામિલ હોંગે

એક નૌજવાન લગકે કે સાથ બન ઠન કર નૌજવાન લગકી કા જાના, જો ઉસકો ચૌરાહોં ઔર પારકોં ઔર હોટલોં મેં લે જા કર ઉસ કો ફિરાએ, જહાં ના ચૌકી હૈ ના

ਪਛੇਰਾ, ਨਾ ਈਨ ਵ ਅਘਾਤ ਕਾ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਾ ਕਿਸੀ  
ਰਿਸ਼ਾਦਾਰ ਕਾ ਵਛਾਂ ਗੁਝਰ ਏ, ਏ ਐਸਾ ਛੀ ਏ ਜੈਸੇ ਐਕ ਸ਼ੇਰ  
ਜੈਸੇ ਫ਼ਾਜ਼ ਖ਼ਾਨੇ ਵਾਲੇ ਦਰਿੰਦੇ ਕੇ ਮੁੰਡ ਮੇਂ ਤਾਜ਼ ਖ਼ੁਕਮਾ ਆਵ  
ਦਿਯਾ ਜ਼ਾਏ, ਯਾ ਫ਼ਿਰ ਈਸ ਖ਼ੁਬੀ ਫ਼ੂਟ ਕੇ ਨੀਤੀਜ਼ ਮੇਂ ਡਿਰਿਸ ਵ  
ਓਵਸ ਕਾ ਪੁਤਲਾ ਸਾਂਪ ਭਨ ਕਰ ਜਭ ਅਪਨੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਾ ਰਸ  
ਘੁਸ ਲੇ, ਅਪਨਾ ਦਿਲ ਈਸ ਖ਼ਿਲੀਨੇ ਸੇ ਅਥ਼ੀਰੇਂ ਤਰਫ਼ ਭਲੇਵਾ  
ਲੇ, ਲਭਕੀ ਕੀ ਈਜ਼ਤ ਵ ਨਾਮੁਸ ਕੋ ਸਰੇ ਭਾਜ਼ਰ ਦੁਸਵਾ ਕਰ  
ਏ, ਓਸਕੀ ਈਜ਼ਤ ਵ ਸ਼ਰਾਫ਼ਤ ਕਾ ਜ਼ਨਾਜ਼ ਨਿਕਾਏ ਏ, ਫ਼ਿਰ  
ਏ ਭੇ ਮੁਢਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ੇਰਫ਼ ਕੀ ਮਝਿਯੋਂ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਐਕ  
ਕਲੀ ਕਾ ਰਸ ਨਿਯੋਭ ਕਰ ਫ਼ੂਸਰੇ ਕੇ ਫ਼ਰ ਪੇ ਓਤੇ ਏਂ. ਐਰ ਈਸ  
ਖ਼ੁਬੇ ਮੇਲ ਜ਼ੋਲ ਕੇ ਨੀਤੀਜ਼ ਮੇਂ ਪੁਰ ਫ਼ਰੇਭ ਤਲੇਜ਼ੀਭ, ਗੰਢਗੀ  
ਰਵਿਸ਼ ਐਰ ਅਜ਼ਨਬੀ ਲਭਕੀ ਕਾ ਅਜ਼ਭਨੀ ਲਭਕੇ ਕੇ ਸਾਥ  
ਖ਼ੁਲਵਮ ਖ਼ੁਲਵਾ ਮੇਲ ਜ਼ੋਲ, ਲਭਕੀ ਕੋ ਸ਼ਾਦੀ ਸੇ ਪਲੇਵੇ ਮਾਂ  
ਭਨਾ ਏਤਾ ਏ.

ਕਲੀ ਨਾਦਨ ਲਭਕੀ ਕਿਸੀ ਕੇ ਵਰਗਵਾਨੇ ਕੀ ਵਜ਼ਾ ਸੇ  
ਗਲਤੀ ਸੇ ਏ ਕੇਲ ਏਤੀ ਏ ਕੇ ਕਯਾ ਫ਼ੁਵਾ?

ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਮੰਗੇਤਰ ਕੇ ਸਾਥ ਜ਼ਾਓਂਗੀ ਤੋ ਵੋ ਮੁਝੇ ਖ਼ਾ  
ਤੋ ਨਹੀਂ ਜ਼ਾਏਗਾ?

ਮੋਲਤਰਮਾ ਭਲੇਨ! ਜਿਸ ਨੇ ਭੀ ਆਪਕੋ ਏ ਪਈ  
ਪਛਾਓ ਭਿਲਕੁਲ ਸਰੀਫ਼ ਏ ਖ਼ੁਲਵਮ ਖ਼ੁਲਵਾ ਆਪਕੋ ਧੋਕਾ  
ਦਿਯਾ, ਆਪ ਓਸੇ ਏ ਝੜ 'ਸਮਜ਼ਾਏ' ਕੇ ਵੋ ਝੜ ਮੇਰਾ ਗੋਸ਼ਟ  
ਤੋ ਨਹੀਂ ਖ਼ਾਏਗਾ.

ਛਾਂ ਮੇਰੀ ਈਜ਼ਤ ਵ ਸ਼ਰਾਫ਼ਤ ਝੜ ਖ਼ਾ ਜ਼ਾਏਗਾ.

ਮੇਰੇ ਓਸਭ ਵ ਨਸਭ ਪਰ ਝੜ ਨਾ ਮਿਟਨੇ ਵਾਲੇ ਦਾਗ਼  
ਧਲੇ ਲਗਾ ਏਗਾ.

ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਖ਼ਾਪ ਕੀ ਈਜ਼ਤ ਵ ਕਰਾਮਤ ਪਰ ਝੜ  
ਪਾਨੀ ਫ਼ੇਰ ਏਗਾ.

ਓਸਕਿਏ ਕੇ ਓਸ ਖ਼ੁਲਵਮ ਖ਼ੁਲਵਾ ਭੇਲਯਾਓ ਪਰ

બહોત સે શરીફ ખાનદાનોં કી ઈજાજત મલિયા મેટ હો ગઈ, બહોત સે ખાનદાનોં મેં મુખ્તાલિક ડૉક્ટરોં કો લંબી ચોળી ફીસેં દે કર અપને ઝખ્મોં પર મરહમ લગવાએ લેકિન ઉમ્ર ભર કે લિએ બચ્ચે કી ઝિંદગી અજરન હો ગઈ ઔર ઈસ ગુનાહ કી નહૂસત બાઝ ખાનદાનોં મેં ઈસ તરહ હુવી કે શાદી સે પહેલે લળકા ઔર લળકી એક દૂસરે સે બહોત હી ઝિયાદા મોહબ્બત કરતે થે, ઘંટોં ટેલીફોન પર બાતેં હો રહી હૈં, ઘંટોં બાહર ધૂમ રહે હૈં, લેકિન શાદી હોતે હી શૌહર કા દિલ ઉસ બીવી સે હટ ગયા, ઔર દેખને વાલે ઈસ પર હેરાન હો ગએ કે ઈન દોનોં મેં યે નફરત કી આગ કેસી?

લેકિન યે હકીકત હે કે જો બંદા યા બંદી અલ્લાહ કો નારાઝ કરતે હૈં વો કભી ભી સુકૂન વ રાહત કે સાથ નહીં રેહ સકતે, ગુનાહ કરકે જો અલ્લાહ તઆલા કો નારાઝ કિયા ઔર ઈસ મેં જો મઝા આયા વો એસા હી હે જૈસે ખારિશ કરને વાલે કે ઝખ્મ પર ખારિશ કરને મેં મઝા આતા હે કે વો થોળી દેર કી લઝઝત બળી બીમારી ઔર ના સહીહ હોને વાલે ઝખ્મ પૈદા કર દેતી હે. ઈસ ગુનાહ કી નહૂસત બાઝ ખાનદાનોં મેં યે ભી સુની ગઈ કે રિશ્તા બહોત જલ્દ ટૂટ જાતા હૈ, કિસી બહાને સે લળકા યે કેહ દેતા હે કે મુજે લળકી પસંદ નહીં.

અબ ઉમ્ર ભર ઉસ લળકી કે લિએ પરેશાની હો જાતી હે, કે ખાનદાન મેં યે બદનામી છા જાતી હે કે ઉસ લળકી કા રિશ્તા ટૂટ ચુકા હે ઝરૂર ઉસ લળકી મેં એબ હોગા જિસકી વજા સે ફલાં લોગોં ને રિશ્તા તોળ દિયા..... લેહાઝા હમ હર મુસલમાન બહેન કી ખિદમત મેં અર્ઝ કરેંગે કે આપ ઈસ ગુનાહ સે બહોત હી એહતેમામ સે બચિયે, એસે બચિયે જૈસે શેર વ સાંપ સે બચા જાતા હે.

અગર હોને વાલે મુસરાલી રિશ્તાદાર મજબૂર કરે તો ઉનકો સાફ મના કર દે કે દુનિયા ઈધર સે ઉધર હો જાએ મેં ના મહેરમ કે સાથ બાહર નહીં જા સકતી. હાં અગર આપ ચાહતે હૈં તો નિકાહ કરા દેં ફિર નિકાહ કરને કે બાદ આપ જા સકતી હૈં. ઈસ લિએ કે નિકાહ કરને કે બાદ અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ કે મુવાફિક દોનોં એક દૂસરે કે લિએ હલાલ હૈં. અલ્લાહ તઆલા આપ કી હિફાઝત વ નુસરત ફરમાએ ઔર હર ગુનાહ સે બચને કી હિમ્મત ઔર તૌફીક અતા ફરમાએ, આમીન!

યાદ રખિય! મંગની કે બાદ હોને વાલે શૌહર સે ફોન પર ભી બિલકુલ બાત ના કીજિયે. પહેલે ફોન પર બાત શુરૂ હોગી, ફિર બિલ મશાફા બાત હોગી, ફિર ઉઠના બેઠના, ફિર ધૂમના ફિરના, ફિર શૌતાન કે લિએ અપને મકસદ તક પહોંચને મેં રાહે હમવાર હો જાએંગી, ઈસ લિએ એક શાઈર ને કહા:

نظرة" فابتسامة فسلام فكلام فمَوْعِد" فلقاء

મોહબ્બત કયા હૈ, એક નઝર, ફિર એક તબસ્સુમ, ફિર સલામ, ફિર ફોન પર બાતે, ફિર ટાઈમ કા તઅય્યુન ઔર ફિર મુલાકાત ઔર ફિર મુસાફા કરને સે દિલ કો કરંટ સા લગતા હૈ ઔર ફિર બળી બુરાઈ કે ગઢે મેં ગિરના આસાન હો જાતા હૈ, લેહાઝા ફોન પર ભી બાત કરને સે બિલકુલ બચના ચાહિયે, આપ બચને કા ઈરાદા કીજિયે અલ્લાહ તઆલા આપ કી ઝરૂર મદદ ફરમાએંગે.

નેક બીવી ના મહેરમ

મદ્દોં સે કભી મુસાફા નહીં કરતી

નેક બીવી કી એક યે ભી સિફત હૈ કે ના મહેરમ

મદ્રોં કી તરફ ના કભી નિગાહ ઉઠા કર દેખતી હે ના ઉનકો સલામ કરતી હે, ના ઉનસે મુસાફા કરતી હે. ઝરૂરત પળ જાએ તો મજબૂરી મેં પરદા કા એહતેમામ રખતે હુવે સિફ બકદ્ર ઝરૂરત હી બાત કરતી હે, આજ ૨૦ ફરવરી ઈદ કે દિન હરમ શરીફ મેં બેઠે હુવે ઈસ બાત કા ખયાલ આયા કે બાઝ ખાનદાનોં મેં એક નઈ આદત પૈદા હો ચુકી હે તો મુસલમાન બહેનોં તક યે પૈગામ પહોંચાને કી કોશિશ કર લી જાએ, અલ્લાહ કરે ઈસ મુબારક મકામ..... ઔર ઈસ મુબારક દિન કી બરકત સે ઈસ ગુનાહ સે બચને કી તૌફીક મિલ જાએ ઔર ઈસ મુબારક દિન મેં મુસલમાન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કો નારાઝ કરને સે બચે ઔર બચાએ, ઈસ લિએ કે હમેં બાઝ બહેનોં સે યે અફસોસનાક ખબર પહોંચી કે ઈદ કે દિન ઉનકે સુસરાલ કે લોગ જેઠ સે મુસાફા કરવાતે હૈં, ઉસકો હાથ ચૂમને પર મજબૂર કરતે હૈં જબકે વો પાક દામન ઔરત ગુનાહોં સે બચના ચાહતી હે, અલ્લાહ કી નારાઝગી ઔર ઉસકે અઝાબ સે ડરતી હે લેકિન સુસરાલ કે લોગ ઉસે ગુનાહ પર મજબૂર કરતે હૈં, યા ઈદ કે દિન ખાલા, મામુ, ચચા, ફૂફી કે લળકોં સે મુસાફા કરના, યા અપને બહેનોઈ સે મુસાફા કરના ઔર હાથોં કો ચૂમના, યે સબ બાતે અલ્લાહ તઆલા કો નારાઝ કર દેતી હૈં ઔર મુસલમાન બીવી કભી એસા કામ નહીં કર સકતી જિસ સે ઉસકા માલિક, ઉસકા પૈદા કરને વાલા ખાલિક નારાઝ હો જાએ, ઈસ લિએ કે વો યકીન રખતી હે.

“જિસ સે અલ્લાહ જલ્લ જલાલુહુ નારાઝ હો જાએ ઉસકી બની હુવી દુનિયા ભી બિગળ જાતી હે ઔર જિસ સે અલ્લાહ જલ્લા જલાલુહુ રાઝી હો જાએ ઉસ કે બિગળે હુવે કામ ભી બન જાયા કરતે હૈં”

હાં અગર કોઈ સમજદાર ઔરત મુસાફા કરને સે યા બે પરદા ઉનકે સામને બાત ચીત કરને સે મના કર દે તો બાઝ નાદાન ઔરતેં મસ્લન નનદ, બળી બાબી, ખાલા કી બળી બેટી કેહ દેતી હૈં.

ક્યા હો ગયા હાથ મિલા લોગી તો કૌનસી ક્યામત આ જાએગી?..... ઈદ કા દિન સાલ મેં એક બાર હી તો આતા હે, કોઈ હાથ મિલાને સે તુમ્હે ખા તો નહીં જાએગે. એસે મૌકોં પર ઉનકી બાત ના સુને બલ્કે ઉનકો કુછ જવાબ ના દે, ઉનકી હિદાયત કે લિએ અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા સે દુઆ માંગેં, ઉન કો દીન કે અચ્છે માહોલ મેં લે જાએ.

જહાં ઔરતોં કી તાલીમ અકાબિર દાવત કે મશ્વેરા સે હોતી હો વહાં ઉનકો લે જાએ, ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા ફિર અલ્લાહ કે હુકમ પર અમલ કરના આસાન હો જાએગા ઔર દિલ સે યકીન આ જાએગા કે અલ્લાહ કે હુકમોં કે ખિલાફ ઝિંદગી ગુજારને સે વાકેઅતન ક્યામત બરપા હો જાએગી, વાકેઅતન ઘર બલા વ મુસીબત કા ગહેવારા બન જાએગા, રોઝી મેં તંગી શુરૂ હો જાએગી, આપસ મેં મવદત વ મોહબ્બત કે બજાય ઈખ્તેલાફત કી આગ ભળક જાએગી.

હાં અગર કોઈ સમજદાર ઔરત હો તો ઉસકો અપની તરફસે સમજા દો ઔર ના સમજ કે સામને ખામોશ રહો.

ઉસે અચ્છી તરહ યે સમજા દો કે ગૈર મહેરમ મર્દ સે મુસાફા કરને કા કમ અઝ કમ નુકસાન યે હોગા કે મેરે હાથ વો અપની બીવી કે હાથોં સે ઝિયાદા નર્મો નાઝુક ઔર હસીન પાએગા તો ઉસકો અપની બીવી ઉસકી નઝર સે ગિર જાએગી ઔર હમેશા કે લિએ ગમ વ અફસોસ મેં



રહેગા, કાશ ભાભી..... મેરે નિકાહ મેં હોતી ઔર ખુસૂસન ઈદ વ શાદી કે દિનોં હાથોં પર મેંહદી ઔર મેક અપ વાલા ચહેરા જેઠ યા ખાલા ઔર મામુ કે લળકે કે દિલ મેં ઘર કર ગયા તો યે મેરી તરફસે એક જુલ્મે અઝીમ હોગા, અપની ઈસ મુસલમાન બહેન પર જો ઉસ શખ્સ કે નિકાહ મેં હૈ, ઈસ લિએ કે વો મુજે ઝિયાદા પસંદ કરેગા ઔર અપની બીવી કો ના પસંદ કરતે હુવે બાત બાત પર ઉસ સે ઝગળેગા તો ગોયા મેરા ના મહેરમ મર્દ કે સાથ દેવર, જેઠ, ખાલાઝાદ, મામુઝાદ સે બે તકલ્લુફી સે મિલના મિલાના બઝાહિર બહોત હી અચ્છા લગે લેકિન નતીજા વ અંજામ ઈસ કા બહોત હી ખુરા હોતા હૈ, યે દો અચ્છે ભલે મિયાં બીવી મેં ઝગળા કરવાને કા સબબ હૈ.

ઈસી તરહ અગર મૈને ના મહેરમ મર્દ સે મુસાફા ક્રિયા ઔર મુજે દેવર યા જેઠ કે હાથ અપને શૌહર કે હાથ સે ઝિયાદા પસંદીદા ઔર બેહતર માલૂમ હોં તો મેરા શૌહર મેરી નિગાહોં સે ગિર જાએગા, ઔર મુજે, ખાલાઝાદ....., યા મામુઝા..... યા દેવર..... કી મુસ્કુરાહટ પસંદ આ ગઈ તો કભી દિલ સે અપને શૌહર કો નહીં ચાહૂંગી, શૈતાન હમેશા મેરે સામને ઉન કી બનાવટી જૂટી મુસ્કુરાહટ સામને લા કર ઘોકા દેગા કે દેખ યે લોગ કેસે અચ્છે અખ્લાક વાલે હૈં..... પ્યાર વ મોહબ્બત વાલે હૈં....., ઔર તુ કહાં ફંસ ગઈ..... અબ બહેન! તુમ હી બતલાઓ કે અગર મૈ મુસાફા ના કરૂં, હંસતે હુવે ઈદ મુબારક ના દૂં, ઉનકે સાથ મઝાક મસ્તિયોં મેં શામિલ ના રહૂં, ઔર અલ્લાહ કે ફૈસ્લા પર રાઝી રહૂં તો ભલા બતાઓ કયા ઈસકે અંદર હમ સબ કે લિએ ભલાઈ, સલામતી, ઔર પાક દામની ના હોગી.

યા મૈ અલ્લાહ કો નારાઝ કરતે હુવે ઔર તુમ

જેસી ઔરતોં કી બાર્તે સુનતે હુવે “ખાલાઝાદ તો ભાઈ હોતા હે, યા શૌહર કે દોસ્ત સે હંસતે વકત બાર્તે કર લેને મેં કૌનસી કયામત કાયમ હો જાએગી યા તુમ્હે દેવર પર હસદ હે ઈસ લિએ બાત નહીં કરતી. અગર મૈને મુસાફા કર લિયા, ખુલ્લમ ખુલ્લા ધૂમતી ફિરતી રહી, એક મેઝ કુરસી પર બેઠ કર ખાના ખાયા, વગૈરા..... વગૈરા..... તો બહેન તુમ હી બતલાઓ ઈસ મેં હમ સબ કે લિએ હલાકત બરબાદી, પશેમાની, પરેશાની, દુનિયા વ આખેરત કી ઝિલ્લત ઔર રુસ્વાઈ હે યા નહીં.

ઉમ્મીદ હે ઈસ તરહ આપ અગર કિસી મુસલમાન બહેન કો પ્યાર મોહબ્બત ઔર હિકમત કે સાથ સમજાને મેં કામચાબ હો ગઈ ઔર ઉસને ભી શરઈ પરદા ઈખ્તિયાર કર લિયા ઔર કરવાને લગી તો જિતની ઔરતેં આપકી મેહનત સે પૂરે પરદા કે સાથ પુરે દીન પર આએંગી ઔર ફિર ઈસ દીન કો સારી દુનિયા કે મદ્દોં ઔર ઔરતોં મેં ફેલાને કી ફિક કરેંગી તો આપ કો સબ કે અમલ કરને કા ઝિંદગી મેં ભી ઔર મૌત કે બાદ ભી અજર મિલતા રહેગા.

**ઔરતોં કો હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી એક ખાસ નસીહત**

تصدقن يا معشر النساء.

અય ઔરતોં કી જમાઅત! તુમ સદકા બહોત કસરત સે દિયા કરો, મૈને ઔરતોં કો બહોત કસરત સે જહન્નમ મેં દેખા હે, ઉન્હોને દરિયાફત કિયા, યા રસૂલલ્લાહ યે કયા બાત હે. હુઝૂરે સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે ઔરતેં લાનત (બદ દુઆઓ)

બહોત કરતી હૈં ઓર ખાવિંદ કી નાશુકી બહોત કરતી હૈં.  
(મુસ્લિમ, બાબ સલાતુલ ઈદૈન, સ. ૨૯૦, મતબૂઆ  
એચ. એમ. સઈદ કંપની, કરાચી, હદીસ ૪)

યે ઓરતોં કો ખાસ નસીહત હૈ કે જહન્નમ કી  
આગ સે બચને કે લિએ ખૂબ સદકા ક્રિયા કરે. દૂસરી  
હદીસ મેં હૈ કે સદકા ઈસ તરહ અલ્લાહ કે ગઝબ કો  
બુજા દેતા હૈ જિસ તરહ પાની આગ કો બુજા દેતા હૈ.

ઈસી તરહ આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને  
એક મરતબા ઓરતોં કો ખાસ ખિતાબ કરકે ફરમાયા.  
(ઈમામ તબરાની ઔસત હી મેં હઝરત આઈશા  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા સે રિવાયત કરતે હૈં ઉન્હોંને  
ફરમાયા) રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને  
ઈરશાદ ફરમાયા હૈ:

يا نساء المومنين! تهادين ولو فرسنا شاة فانه ينبت المودة وينهب

الضعائن. (ومعناه في الصحيحين صحيح مسلم كتاب الزكاة ٢/٤١٣)

તરજુમા: અય મોમિનોં કી ઓરતો ! એક દૂસરે કો  
હદિયા દિયા કરો ચાહે બકરી કા એક ખુર હી કયૂં ના હો  
ઈસલિએ કે ઈસ સે મોહબ્બત પૈદા હોતી હૈ ઓર કીના  
ખત્મ હો જાતા હૈ.

ઈસ લિએ મુસલમાન ઓરતોં કો અપને પ્યારે નબી  
અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે ઈસ ઈરશાદ પર  
અમલ કરતે હુવે હદિયા દેને કી આદત બનાની ચાહિયે,  
મસ્લન અપને શૌહરોં કે રિશ્તાદારોં કો કભી કભી કોઈ  
ચીઝ પકા કર ભેજ દી, લેકિન ઈસ હદિયા દેને મેં નિયત  
અલ્લાહ તઆલા કો રાઝી કરને કી કરની ચાહિયે.

## કમાઈ મદ્દ કી, ખર્ચ કા સવાબ ઔરત કો

عن عائشة رضى الله عنها قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا انفقت المرأة من طعام بيتها غير مفسدة كان لها اجرها بما انفقت ولزوجها اجره بما كسب وللخازن مثل ذلك لا ينقص بعضهم اجر بعض شيئا متفق عليه كذا في المشكوة. (ص ૮૨ ج اول)

તરજુમા: હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હૈ કે જબ ઔરત અપને ઘર કે ખાને મેં સે ઐસી તરહ સદકા કરે કે (અસરાફ વ રિયા વગૈરા સે) ઉસકો ખરાબ ના કરે તો ઉસ કો ખર્ચ કરને કા સવાબ હૈ ઔર ખાવિદ કો ઈસ લિએ સવાબ હૈ કે ઉસ ને કમાયા થા ઔર ખાને કા ઈન્નેજામ કરને વાલે કો (મદ્દ હો યા ઔરત) ઐસા હી સવાબ હૈ ઔર ઈન તીનોં મેં સે એક કે સવાબ કી વજા સે દૂસરે કે સવાબ મેં કમી ના હોગી.

એક ઔર હદીસ મેં હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા પાક ઈરશાદ વારિદ હુવા હૈ કે અલ્લાહ જલ્લ શાનુહુ રોટી કે એક લુકમા ઔર ખજૂર કી એક મુઠ્ઠી કી વજા સે તીન આદમિયોં કો જન્નત મેં દાખિલ ફરમાતે હૈં, એક ઘર કે માલિક કો યાની ખાવિદ કો દૂસરે બીવી કો જિસ ને યે ખાના પકાયા તીસરે ઉસ ખાદિમ કો જો દરવાજા તક મિસ્કીન કો દે કર આયા.

હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી હમશીરા હઝરત અસ્મા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને અર્ઝ ક્રિયા, યા રસૂલલ્લાહ મેરે પાસ કોઈ ચીઝ નહીં હૈ ખજૂઝ ઈસ કે જો મેરે ખાવિદ હઝરત ઝબૈર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ મુજે દે દે, કયા મૈં ઈસ મેં સે ખર્ચ કર લિયા

કરું. હુજૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા ખૂબ ખર્ચ ક્રિયા કરો બાંધ કર ના રખો કે તુમ પર ભી બંદિશ કર દી જાએ.

ઉલમા ને લિખા હૈ કે સદકા દેના મરને કે વકત શૈતાન કે વસાવિસ સે મહેફૂઝ રખતા હૈ ઓર મર્ઝ કી શિદત કી વજા સે નાશુકી કે અલ્ફાઝ નિકલને સે હિફાઝત કરતા હૈ ઓર નાગહાની મૌત સે રોકતા હૈ.

ગરઝ સદકા દેના હુસ્ને ખાતેમા કા મુઅય્યન હૈ. એક હદીસ મે આયા હૈ કે સદકા કબ્ર કી ગરમી કો ઝાઈલ કરતા હૈ ઓર આદમી કયામત કે દિન અપને સદકા કે સાએ મે હોગા.

ઔર એક હદીસ મેં હૈ કે હુજૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને સલાતુલ કુસૂફ મેં જન્નત વ દોઝખ કા મુશાહેદા ફરમાયા તો દોઝખ મેં કસરત સે ઔરતોં કો દેખા, સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ અજમર્દન ને જબ ઉસકી વજા દરયાફત કી તો હુજૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે વો એહસાન ફરામોશી કરતી હૈં, ખાવિંદ કી નાશુકી કરતી હૈં. ઔર અગર તુ તમામ ઉમ્ર ઉન મેં સે કિસી પર એહસાન કરતા રહે ફિર કોઈ ઝરા સી બાત પેશ આજાએ તો કહેને લગતી હૈ કે મૈને તુજસે કભી કોઈ ભલાઈ ના દેખી. (મિશકાત અનિલ મુત્તફિક અલૈહ)

હુજૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ ફરમાયા હુવા યે જૂમલા ભી ઔરતોં કી આમ આદત હૈ. જિતના ભી ઉનકે સાથ અચ્છા બરતાઓ ક્રિયા જાએ, અગર કિસી વકત કોઈ બાત ઉનકે ખિલાફે તબઅ પેશ આ જાએ તો ખાવિંદ કે ઉમ્ર ભર કે એહસાન સબ ભુલા કર યે કહેના કે..... “ઈસ નિગોળે ઘર મેં મુજે ચૈન ના મિલા,

ઈસ ઘર મેં આ કર મૈને સદા તંગી દેખી” .....

ઈનકા ખાસ તકયા કલામ હૈ. ઈન રિવાયાત સે ઔરતોં કે કસરત સે જહન્નમ મેં દાખિલ હોને કી વજા માલૂમ હુવી કે ઈસ સે બચાઓ ઔર હિફાઝત કી ચીઝ ભી સદકા કી કસરત હૈ.

યુનાંચે ઈસ વઈદ વાલી હદીસ મેં હૈ કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ જબ યે ઈરશાદ ફરમા રહે થે ઔર હઝરત બિલાલ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે સાથ થે ઔર સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા પાક ઈરશાદ સુનને કે બાદ કસરત સે અપને કાનોં કા ઝેવર ઔર ગલે કા ઝેવર નિકાલ નિકાલ કર હઝરત બિલાલ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે કપજે મેં જિસ મેં વો ચંદા જમા કર રહે થે, ડાલ રહી થી.

હમારે ઝમાના મેં અવ્વલ તો ઔરતોં કો ઈસ કિસ્મ કી સખ્ત હદીસેં સુન કર ખયાલ ભી નહીં હોતા ઔર અગર કિસી કો હોતા ભી હૈ તો ફિર ઉસકા નઝલા ખાવિંદ પર હી ગિરતા હૈ કે વો હી ઉનકી તરફસે ઝકાત અદા કરે, ઉન કી તરફ સે સદકા કરે, અગર વો ખુદ ભી કરેંગી તો ખાવિંદ હી સે વસૂલ કરકે ક્રિયા. મજાલ હૈ કે ઉન કે ઝેવરોં કો કોઈ આંચ આવે, એસે ચાહે સારા હી ચોરી હો જાએ, ખો જાએ, યા બિયાહ શાદિયોં ઔર લગ્વ તકરીબાત મેં ગિરવી રખ કર હાથ સે જાતા રહે, મગર ઉસકો અપની ખુશી સે અલ્લાહ જલ્લ જલાલુહુ કે યહાં જમા કરના, ઈસકા કહીં ઝિક નહીં. ઈસી હાલ મેં ઉસ કો છોળ કર મર જાતી હૈં. ફિર વો વારિસોં મેં તકસીમ હો કર નિહાયત સુસ્તા જાતા હૈ. લેકિન ઉન કો ઈસ સે કુછ ગરઝ નહીં યે ઘળાઈ કે દામ બિલકુલ ઝાએઝ જા રહે હૈં. ઉનકો

બિનવાતે રહેને સે ગરજ, યે તુળવા કર વો બનવા લિયા, વો તુળવા કર યે બનવા લિયા. ઔર અપને કામ આને વાલા ના વો હે ના યે હે, ઔર બાર બાર તુળવાને મેં માલ કી ઈઝઅત કે અલાવા વો ઘળાઈ કી ઉજરત ભી ઝાએઅ હોતી રહેતી હે.

## સદકા કી ફઝીલત

હુઝૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા મશહૂર ઈરશાદ હે “જહન્નમ કી આગ સે બચો યાહે આઘી ખજૂર હી સે ક્યૂં ના હો”. હુઝૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હે સદકા ખતાઓં કો એસા બુજા દેતા હે જેસા કે પાની આગ કો બુજા દેતા હે (ઈતહાફ). હુઝૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હે કે ક્યામત કે દિન હર શખ્સ અપને સદકા કે સાચા મેં હોગા. (ઈતહાફ)

યાની જિસ કદ્ર આદમી કે સદકા કી મિકદાર બઢી હુવી હોગી ઉતના હી ગહેરા સાચા ઉસ સખ્ત દિન મેં હોગા જિસ મેં ગરમી કી શિદત સે મુંહ તક પસીના આયા હુવા હોગા. હુઝૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હે કે “સદકા હક તઆલા શાનુહુ કે ગુસ્સા કો ભી રોકતા હે ઔર સૂએ ખાત્મા (બુરી મૌત) સે ભી હિફાઝત કા સબબ હે.” (મિશકાત)

હઝરત લુકમાન અલૈહિસ્સલામ કી અપને બેટે કો વસિયત હે કે જબ તુજસે કોઈ ખતા સાદિર હો જાએ, સદકા ક્રિયા કર (અહયા). ઈસી તરહ એક વાકેઆ હે કે એક બદકાર ફાહિશા ઔરત કી કુત્તે કો પાની પિલાને સે મગફેરત હો ગઈ. ઉબાદ બિન ઉમર રહેમતુલ્લાહ અલૈહિ કહેતે હે કે મૈદાને હશર મેં લોગ ઈન્તેહાઈ ભૂકે હોંગે, ઈન્તેહાઈ પ્યાસે હોંગે ઔર બિલકુલ નંગે હોંગે લેકિન જિસ

शप्स ने अल्लाह के वास्ते किसी को जाना पिलाया होगा, उसको एक तआला शानुहु जाना पिलायेगे और जिस ने अल्लाह के वास्ते किसी को कुछ पिलाया होगा उसको सैराब करेंगे और जिस ने अल्लाह तआला शानुहु के वास्ते किसी को कपणा दिया होगा उस को बिबास पड़ेनायेगे. (अडया)

क्यामत के दिन जहन्नमी अक सई में भजे क्रिअे जायेगे. उन पर अक (कामिल वली) मुसलमान का गुजर होगा, उस सई में से अक शप्स कहेगा तु मेरे लिअे एक तआला शानुहु के यहाँ सिफारिश कर दे. वो पूछेगा तु कौन है? वो जहन्नमी कहेगा तु मुजे नहीं जानता मैंने दुनिया में इलां वकत तुजे पानी पिलाया था.

दूसरी उद्दीस में गुजरा के क्यामत के दिन जब जन्नती और जहन्नमी लोगों की सईं लग जायेगी तो जहन्नमी सईं में से अक शप्स की नजर जन्नती सईं में से अक सई पर पड़ेगी, और वो याद दिलायेगा के मैंने दुनिया में तेरे साथ अहसान किया था. उस पर वो शप्स उस का हाथ पकण कर एक तआला शानुहु की बारगाह में ले जायेगा और अर्ज करेगा के या अल्लाह! इसका मुज पर इलां अहसान है, एक तआला शानुहु अपनी रहमत से उसको बप्श देंगे. अक और उद्दीस में गुजरा के क्यामत के दिन अलान होगा के उम्मत मोहम्मदिया के इकीर लोग कहां हैं?

उहो और लोगों को मैदाने क्यामत में से तलाश कर लो. जिस शप्स ने मेरे लिअे तुम में से किसी को अक लुकमा दिया हो या मेरे लिअे अक घूंट भी पानी पिलाया हो या नया पुराना कपणा दिया हो उसका हाथ पकण कर जन्नत में दाखिल कर दो. इस पर कुकराअे उम्मत उठेंगे



ઔર ઉન કો યુન યુન કર જન્નત મેં દાખિલ કર દેગે.

ઈસલિએ મુસલમાન બીવી કો ચાહિયે કે કંજૂસી છોળ દે ઔર ફીઝ કો બારબાર ભર કર ના રખે. જો ચીઝ અપની ઝરૂરત સે ઝાઈદ હોતો ફૌરન દે દે યે તો કમ અઝ કમ દરજા હૈ, આલા ઔર ઉંચા દરજા યે હૈ કે અપની ઝરૂરત છોળ કર દૂસરે કી ઝરૂરત કો પૂરા કિયા જાએ.

કિતને અફસોસ કી બાત હૈ કે બચા હુવા ખાના ભી હમ ફીઝ મેં ડાલ દેતે હૈં યે નહીં કે કિસી મુસાફિર કો..... ચૌકીદાર કો..... ડ્રાઈવર કો..... મઝદૂર કો..... જો આસ પાસ હોં તકસીમ કર દેં.

યાદ રખિયે! અગર ગરીબોં મિસ્કીનોં સે બચા બચા કર હમ ને ઉસકો સંભાલા તો હો સકતા હૈ ફીઝ મેં વો ખરાબ ના હો, લેકિન વો ખાના પેટ મેં જા કર ઝરૂર ખરાબ હો જાએગા, પેટ મેં બીમારિયોં કા સબબ બનેગા, પેટ મેં પથ્થર બન જાએગા.

ગરીબોં સે બચા બચા કર ફિઝ મેં યા અલ્મારિયોં.....યા બેંકોં મેં રખના

હઝરત ઉમ્મે સલમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી ખિદમત મેં કિસી શખ્સ ને ગોશત કા એક ટુકળા પકા હુવા હદિયા કે તૌર પર પેશ કિયા. ચૂંકે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો ગોશત ખાના મરગૂબ થા ઈસ લિએ હઝરત ઉમ્મે સલમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને ખાદેમા સે ફરમાયા કે ઉસકો અંદર રખ દે. શાયદ કિસી વકત હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ તનાવુલ ફરમા લેં.

ખાદેમા ને ઉસ કો અંદર તાક મેં રખ દિયા, ઉસ કે બાદ એક સાઈલ આયા ઔર દરવાઝા પર ખળે હો કર

સવાલ ક્રિયા કે કુછ અલ્લાહ કે વાસ્તે દે દો, અલ્લાહ જલ્લ શાનુહુ તુમ્હારે યહાં બરકત ફરમાએ. ઘર મેં સે જવાબ મિલા કે અલ્લાહ તુજે બરકત દે, યે ઈશારા થા કે કોઈ ચીઝ દેને કે લિએ મૌજૂદ નહીં, વો સાઈલ ચલા ગયા ઈતને મેં હુજૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ તશરિફ લાએ ઔર ઈરશાદ ફરમાયા, ઉમ્મે સલમા મેં કુછ ખાના ચાહતા હું, કોઈ ચીઝ હે તુમ્હારે યહાં?

હઝરત ઉમ્મે સલમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને ખાદેમા સે ફરમાયા કે જાઓ વો ગોશત હુજૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત મેં પેશ કરો, વો અંદર ગઈ ઔર જા કર દેખા કે તાક મેં ગોશત તો હે નહીં..... સુફેદ પથ્થર કા એક ટુકળા રખા હુવા હૈ. હુજૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો વાકેઆ માલૂમ હુવા તો હુજૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા તુમ ને વો ગોશત ચૂંકે (ફકીર) કો ના દિયા ઈસ લિએ વો ગોશત પથ્થર કા ટુકળા બન ગયા.

હઝરત શૈખૂલ હદીસ સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ લિખતે હૈ.

બળી ઈબરત કા મકામ હે કે ઝરૂરતમંદ સે બચા કર ઔર ઈન્કાર કરકે જો શખ્સ ખાતા હૈ વો અસર ઔર સમરા કે એતેબાર સે એસા હે જેસા કે પથ્થર ખા લિયા હો કે ઉસસે ઉસ ચીઝ કા અસલ ફાયદા હાસિલ ના હોગા બલ્કે સખ્ત દિલી હોગી ઔર મુનાફા સે મહેરૂમી હોગી.

યહી વજા હે કે હમ લોગ અલ્લાહ તઆલા શાનુહુ કી અતા કરદા બહોત સી નેઅમતે ખાતે હૈ, લેકિન ઉન સે વો ફવાઈદ બહોત કમ હાસિલ હોતે હૈ જો હોને ચાહિયે.

ઔર કહેતે હૈ કે ચીઝોં મેં અસર નહીં રહા હાલાંકે હકીકત મેં અપની નિયતે ખરાબ હૈ ઈસલિએ બદ

નિયતી સે ફ્વાઈદ મેં કમી હોતી હે.

ઈસાલેએ મેરી માં બહેનો! દેની કી ખૂબ આદત ડાલો ઓર ઈસ તરહ દો કે સીધે હાથ સે દો તો બાએ હાથ કો પતા ના ચલે. ફીઝ મેં જમા કરકે મત રખો, કે કલ કામ આએગા, અલ્લાહ કે બંદોં કો ખૂબ ખિલાઓ તાકે કલ મૌત કે બાદ ઉસકા અજર મિલે.

ઈસી તરહ અલ્મારિયોં મેં, બેંકોં મેં મત રખો ખૂબ ખર્ચ કરો, અલ્લાહ કે બંદોં પર અલ્લાહ કા દિયા હુવા માલ ખૂબ લગાઓ.

ઔર સદકા સિર્ફ યહી નહીં હે કે બકરી યા મુર્ગી દે દી બલ્કે વો ચીઝ જો અલ્લાહ કી રઝા કે લિએ મિસ્કીનોં કો દે દી જાએ વો સદકા હે.

ઔર જો અપને દોસ્તોં, રિશ્તાદારોં, પળોસિયોં કો દિયા હે વો હદિયા હે. અગર અલ્લાહ તઆલા ને આપ કો નયા જોળા દિયા અબ ઉસ કા શુક કરને કા તરીકા યે હે કે પુરાને જોળે કો સદકા કર દે. આપકે શૌહર કે પાસ સાઈકલ થી અલ્લાહ તઆલા ને મોટર સાઈકલ દે દી યા મોટર સાઈકલ થી અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા ને ગાળી દે દી તો ઉસ કા સહીહ શુક યે હે કે અગર ફરાખી હો વુસ્ત્રત હો તો પુરાની નેઅમત કો અલ્લાહ તઆલા કી રાહ મેં સદકા દે દે યા દોસ્તોં કો હદિયા દે દે.

કિતને અફસોસ કી બાત હે કે અલ્લાહ તઆલા ને નયા ફીઝ દિયા ૧૫૦૦૦ રૂપિયે કા, પુરાના ફીઝ ૧૦૦૦ રૂપિયે કા બેચ રહે હૈં, હાલાંકે હોના યે ચાહિયે થા કે માસી કો ઘર કી ખાદમા કો ચૌકીદાર કો મુલાઝિમ મઝદૂર કો કિસી કો ભી ઢૂંડે જિસ કે ઘર મેં ફીઝ ના હો ઉસ કો દે દે તો જબ તક ઉસકે ઘર મેં ફીઝ રહેગા વો ઉસ સે ફાયદા ઉઠાએગા, આપકો દુઆ દેતા રહેગા. ઉસકે છોટે માસૂમ

बच्चे जब ठंडा पानी पिएंगे तो आपको हिल से हुआ हेंगे.

ईसी तरह कितने सदमे की बात है के बाज औरते अपने पुराने कपड़े पुराने भरतन यहाँ तक के घर में रंग करवाया तो रंग के डिब्बे भी ये सब बेयने की किंक में होती हैं छावाँके अल्लाह तआला ने अपने बजाने से उनको बहोत ही दिया हुआ होता है फिर भी ये सब चीज़ें बेयती हैं. अगर इस के बजाय वो अल्लाह तआला को राजी करने के लिये सद्कां कर दें या अपने रिश्तादारों में जैसे लोग जिन को उन की ज़रूरत हो, उन रिश्तादारों को उदिया की निधत से दे दें, तो उस से अल्लाह तआला भी मुश होंगे और रिश्तादारों से मोहब्बत भी बढ़ेगी.

भर्य करने की सबसे बेहतर तदबीर ये है के,

उर उफ़ता या हो उफ़ता बाद या कम अज कम अक माह के बाद अपनी अलमारी साफ़ कर लें, जो चीज़ अपनी ज़रूरत में फ़िदाल ना हो उसको फ़ौरन किसी और को दे दें, ताके अल्लाह तआला के यहाँ आपके मुकदर को जो आप को मिलने वाला होगा उस को ना देने की वजह से कहीं रुक ना जाये, जब आप उस को रवाना कर हेंगे तो उधर से अक के बदले दस मिलेगा, फिर आप दस भर्य कर हेंगी तो १००..... और फिर ईसी तरह बढ़ता जायेगा.

यूँ समजये! ये अल्लाह तआला की ही हुवी आप के पास अमानत है आपको तकसीम के लिये दिया गया है जितनी आप को ज़रूरत है उतना रज लें बाकी फ़ौरन किसी को दे दें, अगर आप अपनी ईस्तेमाल में भी ना ला सकी और किसी और को भी ना दिया और आप की मौत आ गई तो आप सोच लें कल बरोजे क्यामत आप

કયા જવાબ દેગી.

ઈસી તરહ પળોસિયોં કો જો ભી ઘર મેં પકા હો  
ઉસ મેં સે કુછ (મોહબ્બત બઢાને કે લિએ ઔર હદીસ પર  
અમલ કરને કી નિયત સે) ભેજના ચાહિયે.

એક હદીસ મેં હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ  
વસલ્લમ ને હમેં નસીહત ફરમાઈ હે કે સાલન મેં પાની  
ઝિયાદા ડાલ દો કે ઉસ કા શોરબા ઝિયાદા હો જાએ ઔર  
પળોસિયોં કો દો.

ઈસ કા ફાયદા દૂસરી હદીસ મેં ગુઝર ચુકા હે કે  
فان يبت المودة वो मोहब्बत को पैदा करेगा और कीना  
હસદ દુશ્મની કો દૂર કરેગા, યે અલ્લાહ કી બળી નેઅમત  
હે કે પળોસિયોં કે ઘર ખાના ભેજના યા કિસી કિસ્મ કા  
હદિયા ભેજના, ઈસસે એક તો હમારે નબી સલ્લલ્લાહુ  
અલૈહિ વસલ્લમ કે ઈરશાદ પર અમલ હો જાએગા દૂસરે  
દો મુસલમાન ખાનદાનોં મેં મોહબ્બત બઢેગી.

ઝરૂરી નહીં કે બિરયાની હી પકા કર ભેજો બલ્કે  
જો ભી આપકે ઘર મેં પકા હે અલ્લાહ કો રાઝી કરને કી  
ખાતિર ઔર નબી અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા  
હુકમ બજા લાને કી ખાતિર ભેજ દેં ઔર હમ ઈસ ખાત  
કો રિવાજ મેં ડાલ લેં તો અલ્લાહ તઆલા કી બેશુમાર  
રહેમતે બરકતે હમારી તરફ મુતવજ્જે હોંગી.

મક્કા મુકર્રમા મેં રહેને વાલે એક દોસ્ત કહેને લગે  
કે હમારે ઘર મેં અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ રોઝાના દસ્તરખાન પર  
ત્રીન મુલ્કોં કે ખાને હોતે હેં.

ઈસલિએ કે હમારે એક પળોસી શામી હેં ઔર  
એક હિંદી હેં ઔર મેં ખુદ મિસરી હું તો મેરે ઘર મેં જો  
ભી પકતા હે વહાં જાતા હે ઔર ઉન કે ઘર મેં જો પકતા  
હે વો ભેજતે હેં તો હમારે યહાં ત્રીન કિસ્મ કે ખાને જમા

હો જાતે હૈં.

ઈસ્લામ યે ચાહતા હૈ કે મુસલમાનોં કા એસા મુઆશરા હો જિસમેં મુઆશરા કે અફરાદ ગોયા એક ખાનદાન, એક કબીલા, એક કુંબા કે અફરાદ હોં ગોયા એક હી માં હવ્વા ઔર એક હી બાપ આદમ કે બેટે હોં.

ભાઈ ચારા કી એસી ફિઝા હો કે પૂરે મોહલ્લા ઔર પૂરે મુઆશરા મેં મોહબ્બત, ઈખ્લાસ, વફા વ ઈસાર ઔર તઆવુન વ ખૈર ખ્વાહી કી બુનિયાદેં કાયમ હોં તો ઈસ મુસ્લિમ મુઆશરે મેં ઈતેહાદ વ સલામતી ઔર ઈસ્તેક્રાર વ અમન કી બુનિયાદેં રાસ્ત વ મુસ્તહેકમ હોંગી

ઔર અદલો ઈન્સાફ ઔર મસાવાત વ ભાઈ ચારગી કી ફિઝા અતરાફે આલમ ઔર તમામ સર ઝમીન મેં ફૈલ જાએગી. ક્યૂં.....? ઈસલિએ કે જબ મુસલમાનોં ને ઈસ્લામી અખ્લાક કા નમૂના અપને અખ્લાક વ આદાત ચાલ ચલન ઔર મામલા વ બરતાઓ કે ઝરિયા હર ઝી બસીરત કે સામને પેશ કર દિયા હોગા. તો ઉસ મુઆશરા મેં અગર કોઈ કાફિર આ જાએગા તો વો ઉન હાલાત કો દેખ કર ઔર બિલખુસૂસ મુસલમાનોં કા આપસ મેં મોહબ્બત વ ઉલ્લત વાલા રહેન સહેન દેખ કર વો ઈસ સચ્ચે મઝહબ કો કુબૂલ કર લેગા ઔર ઈસ્લામ ઉસ કે દિલ મેં જગા બના લેગા.

## પળોસી કા હક

તરબિયત કરને વાલોં કો જિન હુકૂક કા બહોત એહતેમામ કરના ચાહિયે ઔર બહોત ખયાલ રખના ચાહિયે ઉન મેં સે પળોસી કા હક ભી હૈ, લેકિન પળોસી કીન હૈ? હર વો શખ્સ જો તુમહારે દાએ બાએ ઉપર નીચે ૪૦ ઘર તક પળોસ મેં રહેતા હો. લેહાઝા યે સબ કે સબ

આપકે પળોસી હૈં, ઉન સબ કે આપ કે ઉપર કુછ હુકૂક હૈં  
 और आपके जिम्मा उन के कुछ फराईज हॆं. ये मअना उस  
 उद्दीस से मावूम हुवे है जो उजरत कअब बिन माविक  
 रहियव्वाहु तआवा अन्हु से ईमाम तबराની ने रिवायत  
 की है, वो इरमाते हॆं કે अेक साइब रसूले अकरम  
 सव्दव्वाहु अवैहि वसव्दम के पास आये और अर्ज  
 किया अय अव्वाह के रसूल मैं इलां उजरात के महेव्वा में  
 ठहरे था, उन में से सब से जियादा तकलीफ मुजे उस से  
 पछोयी जो मुजसे सब से जियादा करीब था. नबी करीम  
 सव्दव्वाहु अवैहि वसव्दम ने उजरत अबुबकर व  
 उजरत उमर रहियव्वाहु तआवा अन्हुमा को हुकूम दिया  
 કે મસ્જિદ કે દરવાજે પર બળે હો કર ઝોર સે એલાન કરે  
 કે સુન લો ૪૦ ઘર તક પળોસી હોતા હે, और જન્નત में  
 वो शप्स दाबिल नहीं होगी जिस का पળોસી उस કે શર  
 સે ડરતા રહેતા હો.

ઈસ્લામ કી નઝર મેં પળોસી કે હુકૂક કે ચાર  
 બુનિયાદી ઉસૂલ હૈં.

ये કે ईन्सान अपने पળोसी को तकलीफ ना  
 पछोयाये.

और उसको उस शप्स से बयाये जो उसे ईजा  
 पछोयाना याहता હો.

और उस के साथ अच्छा बरताओ करे.

और उसकी બદમિઝાજી और અબળ પન કા  
 બુદબારી વ દરગુઝર સે બદલા દે.

## પળોસી કે આદાબ

પળોસી કે સાથ હુસ્ને સુલૂક કે બારે મેં અસલ  
 બુનિયાદ વો હદીસ હૈં જિસે ખરાઈતી और તબરાની ને

હજારત અબ્દુલ્લાહ બિન અમ્ર રહિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા સે ઔર ઉન્હોને નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે રિવાયત કિયા હે કે આપને ઈરશાદ ફરમાયા:

જિસ શખ્સ ને અપને અહેલ વ અયાલ વ માલ કે લિએ અપને પળોસી પર અપને ઘર કે દરવાઝે બંદ કર દિએ તો વો મોમિન કામિલ નહીં, ઔર વો શખ્સ ભી મોમિન નહીં જિસકા પળોસી ઉસકે સર સે મહેફૂઝ વ બે ખતર ના હો.

ક્યા તુમ જાનતે હો પળોસી કા ક્યા હક હે?

(૧) જબ વો તુમ સે મદદ તલબ કરે તો તુમ ઉસકી મદદ કરો.

(૨) ઔર જબ કર્ઝ માંગે તો ઉસે કર્ઝ દો.

(૩) ઔર જબ બીમાર હો તો ઉસકી અયાદત કરો

(૪) ઔર જબ વો કિસી ચીઝ કા મોહતાજ હો તો ઉસ કી હાજત રવાઈ કરો.

(૫) ઔર જબ ઉસે કોઈ મુસીબત પહોંચે તો ઉસ કી તાઝિયત કરો.

(૬) ઔર જબ ઉસ કા ઈન્તેકાલ હો જાએ તો ઉસ કે જનાજે મેં શરીક હો.

(૭) ઔર અપના મકાન ઉસ કે મકાન સે ઉંચા ના બનાઓ તાકે ઉસકી હવા ના રુક જાએ મગર યે કે વો ઈજાઝત દે દે. (તો કોઈ હરજ નહીં).

(૮) ઔર તુમ ઉસે હાંડી કી ભાપ સે તકલીફ ના પહોંચાઓ મગર યે કે તુમ ઉસ મેં સે ઉસે ભી દે દો.

(૯) ઔર અગર તુમ કોઈ ફલ ખરીદો તો ઉસ મેં ઉસકો હદિયા કર દિયા કરો ઔર અગર ઐસા ના કર સકે તો ચુપકે સે છૂપા કર લે જાઓ, ઔર ઐસા ના હો કે તુમ્હારા બેટા ફલ બાહર લે જાએ ઔર ઉસે દેખ કર



પળોસી કે લળકે કો તકલીફ હો.

(માખૂઝ અઝ ઈસ્લામ ઓર તરબિયતે ઓલાદ, હાફિઝ ઈબ્ને હજર રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને ફતેહુલ બારી મેં ભી ઈસ હદીસ કો ઝિક્ર કિયા હે, ફઝાઈલે સદકાત સફા ૧૨૯ હિસ્સા અવ્વલ)

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને પળોસિયોં કે ઈકરામ કરને કો ઈમાન કી ખસલતોં મેં સે શુમાર કિયા હે યુનાંચે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા:

من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليكرم جاره . (بخارى ومسلم)

તરજુમા: જો શખ્સ અલ્લાહ ઓર કયામત કે દિન પર યકીન રખતા હો તો ઉસે ચાહિયે કે વો અપને પળોસી કા ઈકરામ કરે.

## નેક પળોસી.....

નેક પળોસી કા અંદાઝા આપ ઈસ વાકેઆ સે લગા સકતી હૈં કે અબ્દુલ્લાહ બિન મુબારક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કા પળોસી યહૂદી થા. જબ અપના મકાન બેચને કા ઈરાદા કિયા તો ઉસ કી કીમત ૨૦૦૦ દીનાર માંગી.

લોગોં ને કહા તુમ્હારે મકાન કી કિમત તો ૧૦૦૦ દીનાર હે? વો કહેને લગા સહીહ હે.

એક હઝાર મકાન કી ઓર એક હઝાર અબ્દુલ્લાહ કે પળોસી હોને કી કીમત હે.

નેક પળોસી મિલ જાના ભી અલ્લાહ તઆલા કી એક બહોત હી બળી નેઅમત હે. અલ્લાહ તઆલા હમેં ઓર હમારે પળોસિયોં કો એક દૂસરે કે લિએ સુલ્જા હુવા ઓર નેક બના દે. ઈસકી ખાતિર હમેં એસી મેહનત કરના

હોગી કે ખુદ ના કરે અગર પળોસી ગૈર મુસ્લિમ હૈ તો હમારી હિકમત વ બસીરત વાલે તર્જે અમલ સે વો ઈસ્લામ કી તરફ માઈલ હો જાએં ઔર અગર વો ઘરાના અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ મુસલમાન હૈ તો ૧૦૦ ફીસદ દીનદાર, જમાઅત કી નમાઝોં ઔર ઝિક્ર વ તિલાવત ઔર મસનૂન આમાલ કા એહતેમામ કરને વાલા હો જાએં ઔર ઈસ સે બઢ કર યે કે ઈસ ફિક્ર ઔર મેહનત મેં ભી વો ઘરાના હમારા શરીફ હો જાએં કે સારી દુનિયા કે ઈન્સાન કિસ તરહ જહન્નમ વાલે રાસ્તે સે બચ કર જન્નત વાલા રાસ્તા ઈખ્તિયાર કરને વાલે હો જાએં, યે ભી એક અહેમ હક હૈ, અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો અપને પળોસિયોં કો દીનદાર બનાને કી ફિક્ર કરને વાલા બના દે આમીન સુમ્મા આમીન

## પળોસિયોં કે દરમિયાન પરદે કા ખાસ ખયાલ રખે

લેકિન પળોસિયોં કે સાથ તઅલ્લુકાત રખને મેં દો બાતોં કા ખૂબ ખયાલ રખા જાએ. અગર ઈન દોનોં બાતોં કા ખયાલ ના રખા ગયા તો યે ભી એક મુસીબત ઔર અઝાબ બન જાતી હૈ.

(૧) ઉનકે મદર્દોં ઔર લગ્નકોં સે અપના ઔર અપની લગ્નકિયોં કા મુકમ્મલ ઔર બહોત સખ્ત પરદા હોના ચાહિયે, ઉનકે યહાં ૧૨ સાલ કી ઉમ્મ કા બચ્ચા ભી બગૈર ઈજાઝત અંદર ના આએ, ઉન કે બચ્ચોં કા અપની બચ્ચિયોં સે ચાહે છોટે હી હોં, બિલકુલ તઅલ્લુકાત ના રખને દિએ જાએં, ઉનકી ઔરતેં જબ આપ કે પાસ આએં તો વો ખાલી હાથ ના જાએં. ફઝાઈલે આમાલ..... યા બહિશ્તી ઝેવર..... યા રિયાઝુસ સાલેહીન.....

હિતાબોં સે કુછ પઢ કર સુનાએ તાકે ઉન તક દીની બાત પહોંચ જાએ. ઔર કિસી તરહ ઉન કો દીનદાર બનાને કી કોશિશ કરે.

ઔર ઈસી તરહ અપને મદોં ઔર બેટોં કો ઉન કી ઔરતોં સે પરદે કા ખૂબ એહતેમામ કરવાઈયે, એસા ના હો કે આપસ મેં બેતકલ્લુફી, બાતચીત કે ઝરિયા શૈતાન કો આને કા મૌકા મિલ જાએ.

ઈસ બાત કા ભી ખૂબ ખયાલ રખિયે કે બચ્ચે ઉન કે ઘરોં મેં જા કર ટી.વી. ના દેખને પાએં ઔર ચુપકે ચુપકે ચલે જાએ, બચ્ચે કો ખૂબ સમજા બુજા કર ઉન કો વહાં સે દૂર રખે કે ટી.વી. કા ઝહેર બચ્ચોં ઔર બળોં સબ કે અખ્લાક તબાહ વ બરબાદ કર દેતા હે ઔર મુઆશરા મેં જરાઈમ વ ફ્વાહિશ કા કેન્સર ફેલા દેતા હે, ખુદ અપને ઘર મેં ભી ટી.વી. ના રખિયે ઔર બચ્ચોં કો પળોસિયોં કે ઘરોં મેં ભી ના ભેજિયે. ઈસ લિએ ઈન દો બાતોં કા ખૂબ ખયાલ રખિયે વરના અગર યે પળોસી આપ કે બચ્ચોં કે દીન કો ખરાબ કરને કા સબબ બને તો ફિર ઉનસે તઅલ્લુક કમ કર દે ઔર ઉન કે લિએ ખૂબ દુઆએ માંગે, ઉન કી હિદાયત કે લિએ ખૂબ કોશિશ કરે.

## બીવી ઔર નમાઝ

હઝરત અબુ હુરૈરહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે રિવાયત હે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે અગર ઔરત પાંચ વકત કી નમાઝ પઢે, રમઝાન કે રોઝે રખે, અપની ઈઝઝત વ આબરૂ કો બચાએ રહે યાની પાક દામન રહે ઔર અપને શૌહર કી ઈતાઅત (નેક કામોં મેં કરે તો) ઉસ કો ઈખ્તિયાર હે જિસ દરવાઝે સે ચાહે જન્નત મેં ચલી જાએ. (મિશકાત સફા

૨૮૧)

યહાં સબસે પહેલી બાત હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને નમાઝ કે મુતાલ્લિક બયાન ફરમાઈ હૈ, ગોયા ઔરત કે લિએ જન્નત કમાના બહોત આસાન હો ગયા.

ઔરતે અગર નમાઝ કા એહતેમામ કર લે, અઝાન સુનતે હી સબ કામોં કો છોળ દે, જબ અલ્લાહ મિયાં કે મુનાદી મુઅઝઝિન ને حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ કેહ દિયા, તો અબ સમજ લે મેરી કામયાબી સિફ નમાઝ પઢને મેં હૈ, અબ નમાઝ કે અલાવા જો ભી કામ હોગા ઉસ મેં મેરી કામયાબી નહીં, બલ્કે ઔર પેરશાની બઢેગી ઔર કામ ભી ખત્મ નહીં હોગે.

ઔર તજરુબા કરકે દેખ લીજિયે. જો ઔરતે યે સોચતી હૈ, અભી અઝાન હુવી હૈ, યે કામ હો જાએગા ફિર નમાઝ પઢ લૂંગી, તો કામ ખત્મ હોતે હી નહીં. ઔર નમાઝ દેર સે પઢને યાની મકરૂહ વકત તક પહોંચાને કા ગુનાહ ભી હોતા હૈ, ઔર વકત મેં બરકત ભી કમ હો જાતી હૈ.

ઈસ લિએ ખૂબ હિમ્મત સે કામ લે કે મેરી નમાઝ વકત પર અદા હો જાએ ઔર નમાઝ જિતની અપને વકત પર ધ્યાન કે સાથ અચ્છી તરહ પઢી જાએગી ઉતની હી દુઆએં કુબૂલ હોગી ઔર સબ સે ઝિયાદા પસંદીદા અમલ અલ્લાહ કે નઝદીક વો નમાઝ હૈ જો વકત પર પઢી જાએ.

ઔર હદીસ મેં આતા હૈ કે જો શખ્સ એક ફર્ઝ નમાઝ અદા કરે અલ્લાહ જલ્લ શાનુહુ કે યહાં ઉસ કી એક દુઆ મકબૂલ હોતી હૈ.

અબ ઔરતે અપની મુશ્કિલાત ઔર મુસીબતોં કે લિએ કિતની પરેશાન હોતી હૈ. હાલાંકે અલ્લાહ તઆલા

ને હમ મુસલમાનોં કો નમાઝ દી હૈ. હમ ફર્ઝ નમાઝ અચ્છી તરહ પઢ કર અલ્લાહ તઆલા સે માંગે, ફિર હમેં તાવીજોં ઔર દમ કિએ હુવે પાની વગૈરા હાસિલ કરને કે લિએ ઈતની પરેશાની નહીં હોગી બલકે ફર્ઝ નમાઝ પઢ કર દુઆ માંગ કર ખુદ ઔરતેં પાની પર દમ કર સકતી હૈ. અલ્લાહ તઆલા સે શૌહર ઔર સાસ કે લિએ દુઆએં કર કે ઉનકે દિલોં કો નર્મ કરવા સકતી હૈ, ઉન કે દિલોં મેં મોહબ્બત પૈદા કરવા સકતી હૈ, અપની તમામ પરેશાનીયાં દૂર કરવા સકતી હૈ.

ઔર નમાઝ ના પઢને સે દીન ઔર દુનિયા કા બહોત બળા નુકસાન હોતા હૈ, ઈસ સે બઢ કર ઔર કયા હોગા કે બે નમાઝી કા હશર કાફિરોં કે સાથ હોગા.

## નમાઝ મેં ચોરી

નબી અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હૈ કે બદ તરીન ચોરી કરને વાલા શખ્સ વો હૈ જો નમાઝ મેં સે ભી ચોરી કર લે. સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ નમાઝ મેં સે કિસ તરહ ચોરી કરેગા. ઈરશાદ ફરમાયા કે ઉસ પર રુકૂ ઔર સજદા અચ્છી તરહ સે ન કરે (રવાહુદ દારમી)

ફાયદા: યે મઝમૂન કઈ હદીસોં મેં વારિંદ હુવા હૈ. અવ્વલ તો ચોરી ખુદ હી કિસ કદ્ર ઝિલ્લત કી ચીઝ હૈ ઔર ચોર કો કેસી હકારત સે દેખા જાતા હૈ, ફિર ચોરી મેં ભી ઈસ હરકત કો બદ તરીન ચોરી ઈરશાદ ફરમાયા ગયા હૈ કે રુકૂઅ સજદા કો અચ્છી તરહ ના કરે. એક હદીસ મેં આયા હૈ કે હક તઆલા શાનુહુ ઉસ નમાઝ કી તરફ તવજ્જોહ હી નહીં ફરમાતે જિસમેં રુકૂઅ સજદા

અચ્છી તરહ ના ક્રિયા જાએ. એક હદીસ મેં ઈરશાદે નબવી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ હે કે આદમી ૬૦ બરસ તક નમાઝ પઢતા હે મગર એક નમાઝ ભી કુબૂલ નહીં હુવી કે કભી રુકૂઅ અચ્છી તરહ કરતા હે તો સજદા પૂરા નહીં કરતા. સજદા કરતા હે તો રુકૂઅ પૂરા નહીં કરતા. હઝરત મુજદ્દિદે અલ્ફ સાની નવ્વરલ્લાહુ મર્કદહુ ને અપને મકાતીબ (ખુતૂત મેં) નમાઝ કે એહતેમામ પર બહોત ઝોર દિયા હે ઔર બહોત સે ગિરામી નામોં મેં મુખ્તલિફ મઝામીન પર બહેસ ફરમાઈ હે. એક ગિરામી નામા મેં તહેરીર ફરમાતે હેં કે સજદા મેં હાથોં કી ઉંગલિયોં કો મિલાને કા ઔર રુકૂઅ મેં ઉંગલિયોં કો અલાહેદા અલાહેદા કરને કા એહતેમામ ભી ઝરૂરી હે. શરીઅત ને ઉંગલિયોં કો મિલાને કા ખોલને કા હુકમ બે ફાયદા નહીં ફરમાયા હે યાની એસે મામૂલી આદાબ કી રિઆયત ભી ઝરૂરી હે.

ઈસી સિલસિલા મેં તહેરીર ફરમાતે હેં કે નમાઝ મેં બળે હોને કી હાલત મેં સજદા કી જગા નિગાહ કા જમાએ રખના ઔર રુકૂઅ કી હાલત મેં પાંચ પર નિગાહ રખના ઔર સજદા મેં જા કર નાક પર રખના ઔર બેઠને કી હાલત મેં હાથોં પર નિગાહ રખના નમાઝ મેં ખુશૂઅ કો પૈદા કરતા હે ઔર ઈસ સે નમાઝ મેં દિલ જમઈ નસીબ હોતી હે, જબ એસે મામૂલી આદાબ ભી ઈતને અહેમ ફાયદે રખતે હેં તો બળે આદાબ ઔર સુન્નતોં કી રિઆયત તુમ સમજ લો કે કિસ કદ્ર ફાયદા બખ્શેગી. (માખૂઝ અઝ ફઝાઈલે આમાલ સફા ૨૫૩)

## નમાઝ પઢને મેં બાઝ દૂસરી કોતાહિયાં

બાઝ મુસલમાન બહેનેં નમાઝ પઢતી હેં મગર

અફસોસ હે કે વો રુકૂઅ સજદા ઠીક નહીં કરતી, બળી જલ્દી કરતી હૈ. હાલાંકે તાદીલે અરકાન વાજિબ હે, બલ્કે બાઝ ઉલમા કે નજદીક ફર્જ હે, યાની નમાઝ કે હર રુકન કો ઈતમેનાન ઔર સુકૂન કે સાથ અદા ક્રિયા જાએ, લેહાઝા નમાઝ કો બેહતર ઔર અચ્છી સે અચ્છી બનાને કે લિએ ઈન બાતોં કા ખાસ ખયાલ રખે.

(૧) સુરએ ફાતેહા આહિસ્તા આહિસ્તા હર આયત પર વકફ કરકે પઢી જાએ, ઈસી તરહ જો ભી સૂરત હો આહિસ્તા આહિસ્તા પઢી જાએ.

(૨) રુકૂઅ કી કમ અઝ કમ ત્રીન તસ્બીહાત આહિસ્તા આહિસ્તા પઢી જાએ, અગર ઝિયાદા કી તૌફીક હો તો ૫-૯-૧૧-૨૧ વગૈરા તેદાદ મેં ઝિયાદા સે ઝિયાદા પઢી જાએ.

(૩) રુકૂઅ સે ઉઠને ઔર سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ કે બાદ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ ઠહેર ઠહેર કર કહા જાએ ઔર કોશિશ કરકે યે દુઆ યાદ કર લી જાએ.

رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ

તાકે, (રુકૂઅ કે બાદ સીધે ખળે હોને કી હાલત) અચ્છી તરહ અદા હો જાએ.

(૪) ઈસી તરહ સજદા મેં બહોત હી આરામ સે سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى કમ અઝ કમ ત્રીન મરતબા પઢે, અગર ઝિયાદા પઢને કી તૌફીક હો તો બહોત અચ્છા હે.

સજદા સે ઉઠને કે બાદ બૈઠના જિસે જલસા કહેતે હૈ ઉસ મેં કમ અઝ કમ એક મરતબા اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي કહે. ઔર યે દુઆ યાદ હો જાએ

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَعَافِنِي وَاهْدِنِي

તો ઈસ દુઆ કો દો સજદોં કે દરમિયાન માંગે તાકે

જલ્લા ભી અચ્છી તરહ હો જાએ.

ઈન દુઆઓં કો યાદ કરને કે લિએ હિસ્ને હસીન અપને પાસ રખે ઔર ઉસ મેં સે યાદ કર લેં.

(૬) ઈસી તરહ બાઝ ઔરતેં નમાઝ કી પાબંદી તો કરતી હૈં, મગર નમાઝ વકત સે ટાલ દેતી હૈં, શૈતાન યે ઘોકા દેતા હૈ કે,

જબ ઈસ કામ સે ફારિગ હો જાઓ ફિર સુકૂન સે પઢ લેના. હાલાંકે ઈસ મેં ઈતની દેર હો જાતી હૈ કે વકત ખત્મ હોને વાલા હોતા હૈ ઔર નમાઝ કઝા કે કરીબ હો જાતી હૈ, ઔર ઝોહર કી નમાઝ અસર કે વકત ઔર અસર કી મગરિબ કે વકત, હાલાંકે ઔરતોં કે લિએ સબ નમાઝેં અવ્વલ વકત પઢના અફઝલ હૈ. મદોં કે લિએ બાઝ અવકાત મેં તો તાખીર મસનૂન ભી હૈ.

લેહાઝા ઈસકા એહતેમામ કરેં કે સવાબ કમ ના હો, નમાઝ અચ્છી તરહ ઔર વકત પર એહતેમામ કે સાથ પઢને સે અલ્લાહ તઆલા જિયાદા રાઝી હોંગે, ઔર દુઆઓં કો કુબૂલ કરેંગે ઔર મુસીબતોં ઔર બલા કો દૂર કરેંગે.

દુલ્હન જબ તક દુલ્હન રહેતી હૈ નમાઝ પઢને મેં શર્મ મહેસૂસ કરતી હૈ હાલાંકે ઉસ દિન જિયાદા નમાઝ કા એહતેમામ કરના ચાહિયે કે આજ નઈ જિંદગી કે સફર કા પહેલા દિન હૈ, ઈસમેં ખૂબ અલ્લાહ તઆલા સે અપને પિછલે ગુનાહોં કી માફી માંગની ચાહિયે ઔર ફર્જ નમાઝ કો એહતેમામ સે પઢના ચાહિયે, કિસી સે શર્માના નહીં ચાહિયે. બે નમાઝી ઔરતોં કો શર્મ આની ચાહિયે ના કે નમાઝી દુલ્હન..... કો.

(૭) બાઝ મરતબા અય્યામ સે પાક હો જાને કે બાદ જલ્દી નમાઝ શુરૂ નહીં કરતી, એક દો વકત ટાલ



દેતી હૈ ફિર નમાઝ શુરૂ કર દેતી હૈ.

ઈસકા શરઈ હુકમ યે હૈ કે પાકી નઝર આને કે બાદ એક વકત કી ભી નમાઝ કઝા કરના જાઈઝ નહીં ઔર યહી હુકમ રોઝા કા હૈ.

હાં અગર ત્રીન દિન પૂરે હોને સે પહેલે પાક હો જાએ તબ તો નમાઝ કે આબિર વકતે મુસ્તહબ તક ઈન્તેઝાર કરના વાજિબ હૈ, અગર આબિર વકત તક પાક હી રહી તો ગુસ્લ કરકે નમાઝ પઢના વાજિબ હૈ.

ઔર અગર ત્રીન દિન કે બાદ મગર આદત સે પહેલે પાક હુવી તો આબિર વકત તક ઈન્તેઝાર કરના મુસ્તહબ હૈ, ફિર ગુસ્લ કરકે નમાઝ પઢના વાજિબ હૈ, મગર ઈસ સૂરત મેં શૌહર સે કુરબત હલાલ હોને મેં કુછ ઔર મસ્અલા હૈ....., ગરઝ ખૂબ સમજ લીજિયે પાકી નઝર આને કે બાદ એક વકત કી ભી નમાઝ કઝા કરના જાઈઝ નહીં. ઈન મસાઈલ કે લિએ ઔરતોં કો ચાહિયે કે બહિશતી ઝેવર કો બાર બાર પઢે.

(૮) બાઝ ઔરતેં બચ્ચે કી પૈદાઈશ કે બાદ ચાહે ત્રીસ દિન બાદ ભી પાક હો ગઈ હોં ફિર ભી ૪૦ દિન તક નમાઝ નહીં પઢતીં હાલાંકે ઔરત જબ ભી શર્અન મો'તબર તરીકે સે પાક હો જાએ, ચાહે ૪૦ રોઝ સે કમ દિનોં મેં પાક હુવી તો ગુસલ કરકે નમાઝ પઢના ઝરૂરી હૈ, ઔર અગર ના પઢ સકી, ગફલત ઔર સુસ્તી કોતાહી કી તો ઉસ કી કઝા વાજિબ હૈ.

(૯) ઔરતોં કો ચાહિયે કે કુઆને મજીદ પઢના ભી સહીહ કર લેં, જો કુઆન સહીહ પઢને કી કોશિશ કરેગા, મૌત તક ઉસ પર મેહનત કરેગા અલ્લાહ તઆલા કી ઝાત સે ઉમ્મીદ હૈ ઉસકા સહીહ પઢને વાલોં મેં હશર હોગા.

અગર કુઆને મજ્હદ ગલત હુવા તો નમાઝ પર ભી ઉસકા અસર નહીં હોગા ઈસલિએ અપને શૌહર સે, ખાઈ, વાલિદ કિસી મહેરમ સે જિસકા કુઆને મજ્હદ સહીહ હો યા કિસી મુઅલ્લેમા સે કુઆન મજ્હદ સહીહ કરવાને કી કોશિશ કરે. ک. ق. ث. ج. د. ه. و. ز. વગેરા હુરૂફ મેં ફર્ક કરના ઝરૂરી હે વરના મઅના બદલ જાને કા ખતરા હે ઈન હુરૂફ મેં ફર્ક કી મશક કિસી અચ્છી ઉસ્તાની સે કરે.

અપની નમાઝ ભી સુનાએ, બચપન સે જો નમાઝ પઠ રહી હે ઉસકા કયા હાલ હે, જૈસા આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ નમાઝ પઢા કરતે થે કયા વૈસી હી નમાઝ હે? અગર નહીં તો વૈસી નમાઝ બનાને કી કોશિશ કરે, નમાઝ કી કિતાબોં કા મુતાલેઆ કરે.

ઉલમા કિરામ સે ખત લિખ કર ઈસકા તરીકા માલૂમ કરે.

બાઝ ઔરતેં યે કોતાહી કરતી હે કે ઉન નમાઝોં કી કઝા નહીં કરતી જો હર મહીના અથ્યામ સે પાક હોને કે બાદ ગુસ્લ દેર સે કરને કી વજા સે છૂટ જાતી હે. અગર એહતિયાત કરે ઔર મસ્જલા અચ્છી તરહ માલૂમ કરલે તો અવ્વલ એસી નૌબત ભી ના આએ ઔર જો ગલ્તી સે એસા હો જાએ તો જલ્દ હી કઝા કરના ચાહિયે.

બાઝ ઔરતેં ખુદ તો નમાઝ કી પાબંદી કરતી હે મગર ૭ સાલ યા ઉસ સે બળી ઉમ્મ કે બચ્ચોં કો ના નમાઝ સિખલાતી હે ન પઢવાતી હે, ઔર ઈસી તરહ શૌહર યા બળે બેટે કો મસ્જિદ મેં ભેજને કી કોશિશ નહીં કરતી.

ઈસી તરહ બચ્ચિયોં, નૌકરાનિયોં, માસિયોં કી ભી નમાઝ પઢને કી ફિક કરની ચાહિયે. યે ભી એક મુસલમાન નેક ઔરત કી ઝિમ્માદારી હે કે અપને ઘર મેં

એસી કોશિશ કરે કે કોઈ બે નમાઝી ના રહે. ઈસી તરફ ઈસ બાત કી નિયત ઔર ફિક્ક કરના ઔર ખૂબ ગિળગિળા કર અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ માંગની ચાહિયે કે અય અલ્લાહ દુનિયા મેં જિતની મુસલમાન ઔરતેં હૈ મર્દ હૈ ઉન કો સહીહ નમાઝ પઢને વાલા બના દે. મેરે મહેલ્લે મેં રિશ્તાદારોં મેં કોઈ ઔરત બે નમાઝી ના રહે. મેં તો નમાઝ પઢ કર જન્નત મેં ચલી જાઉંગી મગર મેરી રિશ્તાદાર ઔરતેં, બહેનેં, બચ્ચે બે નમાઝી બન કર દુનિયા મેં અલ્લાહ સુખ્હાનહુ વ તઆલા કે ગુસ્સા મેં મુખ્તેલા હોં. ઔર એસા ના હો કે આખેરત મેં અલ્લાહ તઆલા કી તરફસે સજા કે મુસ્તહિક હોં.

અગર ઔરતેં ઈસ બાત કી કોશિશ કરેં કે પૂરા ઘર નમાઝી બન જાએ તો બહોત આસાન હૈ, ઈસ કે લિએ ઘર મેં રોઝના કિતાબ ફજાઈલે આમાલ..... રિયાઝુસ સાલેહીન..... કી તાલીમ કરેં. જિસે ઘર કે તમામ અફરાદ બેઠ કર સુને. એક શપ્સ હદીસ કી કિતાબ પઢે બાકી સુને, લેકિન ઈસ મેં ના મહેરમ મર્દ મસ્લન દેવર, જેઠ, ખાલાઝાદ, મામુઝાદ વગૈરા સાથ ના બેઠે, વો અલગ તાલીમ કર લેં ઔર ઔરતેં અલગ તાલીમ કર લેં, ઈસ અમલ સે ઘર મેં અલ્લાહ તઆલા કી ખુસૂસી બરકતેં નાઝિલ હોંગી ઔર ઘર મેં હર ફર્દ નમાઝી બન જાએગા ઔર તિલાવત વ ઝિક્ર કી ફેઝા ઘર મેં કાયમ હો જાએગી.

હમ ને નમાઝ કે મુતાલિલ બાઝ બાતેં કિતાબ (ઈસ્લાહે ખવાતીન) મવાઈઝ વ મલ્ફૂઝાત હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત રહેમતુલ્લાહ અલૈહ સે લી હૈ.

મુસલમાન ઔરતોં કો ચાહિયે કે ઈસ કિતાબ કા ભી ઝરૂર મુતાલેઆ કરેં, અબ હમ ઔરતોં કી નમાઝ સે શગફ કે દો વાકેઆત 'ફજાઈલે સદકાત' સે નકલ કરતે હૈ.

## નમાઝ સે મોહબ્બત કરને વાલી દો ઔરતેં

(૧) હઝરત હબીબા અદવિયા રહિમહલ્લાહુ તઆલા જબ ઈશા કી નમાઝ સે ફારિગ હો જાતીં તો અપને કપળોં કો અપને ઉપર અચ્છી તરહ લપેટ કર છત પર ખળી હો જાતીં, ઔર દુઆ મેં મશગૂલ હો જાતીં ઔર કહેતીં કે યા અલ્લાહ! સિતારે છટ ગએ ઔર લોગ સો ગએ, બાદશાહોં ને અપને દરવાઝે બંદ કર દિએ ઔર હર શખ્સ અપને મહેબૂબ કે સાઝા તખ્લિયા મેં ચલા ગયા. ઔર મેં તેરે સામને ખળી હું. યે કેહ કર નમાઝ શુરૂ કર દેતી ઔર સારી રાત નમાઝ પઢતી. જબ સુબહ સાદિક હો જાતી તો કહેતીં.

યા અલ્લાહ! રાત ચલી ગઈ ઔર દિન ચાંદના હો ગયા. કાશ! મુજે યે માલૂમ હો જાતા કે મેરી યે રાત તુને કુબૂલ ફરમા લી, તાકે મેં અપને આપ કો મુબારકબાદ હું, યા તુને રદ ફરમા દી, તાકે મેં અપની તાઝિયત કરું. તેરી ઈઝઝત કી કસમ! તુને મુજે અપને દરવાઝા સે અગર ધકેલ ભી દિયા તબ ભી તેરે કરમ ઔર તેરી બખ્શિશ કા જો હાલ મુજે માલૂમ હે ઉસ કી વજા સે મેં તેરે દર સે નહીં હટુંગી.

(૨) હઝરત અજરા રહિમહલ્લાહુ તઆલા નાબીના થીં, સારી રાત જાગતીં ઔર જબ સહેર કા વકત હોતા તો બહોત ગમગીન આવાઝ સે કહેતીં.

યા અલ્લાહ આબિદોં કી જમાઅત ને તેરી તરફ ચલ કર રાત કે અંધેરે કો કતા કિયા.

વો તેરી રહેમત ઔર તેરી મગફેરત કી તરફ એક દૂસરે સે આગે બઢને કી કોશિશ કરતે રહે.

યા અલ્લાહ મેં સિફ તુજ હી સે સવાલ કરતી હું.  
તેરે સિવા કિસી દૂસરે સે મેરા સવાલ નહીં કે તુ  
મુજે સાબેકીન કે ગિરોહ મેં શામિલ કર લે ઓર આલા  
ઈલ્લિયીન તક પહોંચા દે ઓર મુકર્રબ લોગોં કે દરજા મેં  
દાખિલ કર દે.

ઓર અપને નેક બંદોં મેં શામિલ કર દે, તુ સબ  
રહેમ કરને વાલોં સે ઝિયાદા રહેમ કરને વાલા હૈ, હર  
ઉંચે દરજા વાલે સે બુલંદ હૈ, સારે કરીમોં સે ઝિયાદા  
કરીમ હૈ. અય કરીમ મુજ પર કરમ કર.

યે કેહ કર સજદા મેં ગિર જાતીં, ઓર ઈસ કદ્ર  
આહોં ભર કર રોતી થીં કે ઉન કે રોને કી આવાઝ સુનાઈ  
દેતી ઓર સુબ્હ તક રોતી રહેતીં ઓર દુઆઓં કરતી  
રહેતીં.

## ખવાતીન કા તરીકએ નમાઝ

યે બાતેં યાદ રખિયે ઓર ઈન પર અમલ કા  
એહતેમામ કરિયે.

(૧) આપકા રુખ કિબ્લા કી તરફ હોના ઝરૂરી હૈ.

(૨) આપકો સીધા ખળા હોના ચાહિયે ઓર આપ  
કી નઝર સજદે કી જગા પર હોની ચાહિયે ઓર ગરદન  
કો જુકા કર થોળી સીને સે લગા લેના મકરૂહ હૈ ઓર  
ખિલા વજે સીને કો જુકા કર ખળા હોના ભી દુરુસ્ત નહીં,  
લેહાઝા ઈસ તરહ સીધી ખળી હોં કે નઝર સજદે કી જગા  
પર રહે.

(૩) આપ કી પાંવ કી ઉંગલિયોં કા રુખ ભી કિબ્લે  
કી જાનીં રહે ઓર દોનોં પાંવ સીધે કિબ્લા રુખ રહે.  
(પાંવ કો દાઁ બાઁ તિરછા રખના ખિલાફે સુન્નાત હૈ)  
દોનોં પાંવ કિબ્લા રુખ હોને ચાહિયે.

(૪) દોનો પાંવ કે દરમિયાન કમ અઝ કમ ચાર ઉંગલી કા ફરવા રખના ચાહિયે.

(૫) ખવાતીન કિસી મોટી ઓર બળી ચાદર સે અપને સારી જિસ્મ કો અચ્છી તરહ ઢાંપ લે, જિસ મેં સર, સીના, બાઝુ, પિંડલિયાં, મોઢે, ગરદન વગેરા સબ ઢકે રહે, હાં અગર ચહેરા યા કદમ યા ગઢોં તક હાથ ખુલે રહે તો નમાઝ હો જાએગી ક્યૂંકે યે તીનો ચીઝેં સતર સે મુસ્તસ્ના હેં ઓર યે ભી ઢકી રહે તો તબ ભી નમાઝ હો જાએગી.

(૬) નમાઝ કે લિએ એસા બારીક દુપટ્ટા ઈસ્તેમાલ કરના જિસ મેં સર, ગરદન, હલક ઓર હલક કે નીચે કા બહોત સા હિસ્સા નઝર આતા રહે, ઈસી તરહ બાઝુ કોહનિયાં કલાઈયાં ના છૂપીં યા પિંડલિયાં ખુલી રહીં તો એસી સૂરત મેં નમાઝ બિલકુલ નહીં હોગી, લેહાઝા નમાઝ કે વક્ત સારે જિસ્મ કો છૂપાને કા ખાસ એહતેમામ કરે, ઈસ મકસદ કે લિએ મોટા દુપટ્ટા ઈસ્તેમાલ કરે.

(૭) અગર નમાઝ કે દૌરાન ચહેરે, હાથ ઓર પાંવ કે સિવા જિસ્મ કા કોઈ ઉઝવ ભી ચોથાઈ કે બરાબર યાની ઈતની દેર ખુલા રેહ ગયા જિસ મેં તીન મરતબા **كَبَّرَ رَبِّ الْعِزَّةِ** કહા જા સકે તો નમાઝ નહીં હોગી ઓર ઈસ સે કમ ખુલા રેહ ગયા તો નમાઝ હો જાએગી મગર ગુનાહ હોગા.

(૮) એસે કપળે પહેન કર નમાઝ મેં ખળા હોના મકરૂહ હે જિન્હે પહેન કર ઈન્સાન લોગોં કે સામને ના જાતા હો, (યાની એસે મૈલે કુચૈલે યા એસે ખરાબ કપળે પહેન કર કહીં ના જા સકતી હો તો અહકમુલ હાકેમીન રબ્બુલ આલમીન કી બારગાહ મેં એસે કપળે પહેન કર જાના બહોત બુરી બાત હે, જિસ કદ્ર ગુંજાઈશ હો સાફ સુથરે કપળે પહેન કર નમાઝ પઢની ચાહિયે.)

## નમાઝ શુરુ કરતે વક્ત

(૧) દિલ મેં નિયત કર લે કે મેં ફલાં નમાઝ પઢ રહી હું, ઝબાન સે નિયત કે અલ્ફાઝ કહેના ઝરૂરી નહીં.

(૨) દોનોં હાથ દુપટ્ટે સે બાહર નિકાલે બગૈર કંઘોં તક ઈસ તરહ ઉઠાએ કે હથેલિયોં કા રુખ કિબ્લા કી તરફ હો ઓર ઉંગલિયાં ઉપર કી તરફ સીધી હોં, ખવાતીન કાનોં તક હાથ ના ઉઠાએ.

(૩) મઝકૂરા બાલા તરીકે પર હાથ ઉઠાતે વક્ત “અલ્લાહુ અકબર” કહે, દોનોં હાથ સીને પર બગૈર હલ્કા બનાએ ઈસ તરહ રખે કે દાહેને હાથ કી હથેલી બાએ હાથ કી પુશત પર આ જાએ, ખવાતીન કો મઠોં કી તરહ નાફ પર હાથ ના બાંધને ચાહિયે.

## ખળે હોને કી હાલત મેં

(૧) અકેલે નમાઝ પઢને કી હાલત મેં પહેલી રકાત મેં પહેલે **سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ** આખિર તક પઢે, ઉસ કે બાદ **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** પઢે, ઉસકે બાદ **اعوذ بالله من الشيطان الرجيم** પઢે, ઉસ કે બાદ સૂરએ ફાતેહા પઢે ઓર જબ **ولا الضالين** કહે ઉસ કે બાદ ફૌરન આમીન કહે, ઉસ કે બાદ **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** પઢ કર કોઈ સૂરત પઢે યા કહીં સે ભી તીન આયતે પઢે.

(૨) અગર ઈત્તેફાકન ઈમામ કે પીછે હોં તો સિર્ફ **سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ** પઢ કર ખામોશ હો જાએ ઓર ઈમામ કી કિરત કો ધ્યાન લગા કર સુને, અગર ઈમામ ઝોર સે ના પઢ રહા હો તો ઝબાન હિલાએ બગૈર દિલ હી દિલ મેં સૂરએ ફાતેહા કા ધ્યાન કિએ રખે.

(૩) જબ ખુદ કિરત પઢ રહી હોં તો સૂરએ ફાતેહા

પઢતે વક્ત બેહતર યે હૈ કે હર આયત પર રુક કર સાંસ તોળે ફિર દૂસરી આયત પઢે, કઈ કઈ આયતે એક સાંસ મેં ના પઢે, મસ્લન ..... الحمد لله رب العالمين ..... પર સાંસ તોળ દે ફિર الرحمن الرحيم પર ફિર ملک يوم الدين ..... પર. ઈસી તરહ સૂરએ ફાતેહા પઢે, લેકિન ઉસ કે બાદ કિરત મેં એક સાંસ મેં એક સે ઝિયાદા આયતે ભી પઢ લે તો કોઈ હરજ નહીં, ઔર ખવાતીન કો હર નમાઝ મેં અલ્હમ્દ શરીફ ઔર સૂરત વગૈરા સારી ચીઝેં આહિસ્તા પઢની ચાહિયે.

(૪) બગૈર કિસી ઝરૂરત કે જિસ્મ કે કિસી હિસ્સે કો હરકત ના દે, જિતને સુકૂન કે સાથ ખળી હો ઉતના હી બેહતર હૈ, અગર ખુજલી વગૈરા કી ઝરૂરત હો તો સિફ હાથ ઈસ્તેમાલ કરે ઔર વો ભી સખ્ત ઝરૂરત કે વક્ત ઔર કમ સે કમ.

(૫) જિસ્મ કા સારા ઝોર એક પાંવ પર દે કર દૂસરે પાંવ કો ઈસ તરહ છોળ દેના કે ઉસ મેં ખમ આ જાએ, નમાઝ કે અદબ કે ખિલાફ હૈ, ઈસ સે પરહેઝ કરે. યા તો દોનોં પાંવ પર બરાબર ઝોર દે યા એક પાંવ પર ઝોર દે તો ઈસ તરહ કે દૂસરે પાંવ મેં ખમ પૈદા ના હો.

(૬) જમાઈ આને લગે તો ઉસ કો રોકને કી પૂરી કોશિશ કરે, અગર કોશિશ કે બાદ ના રુક સકે તો હાલતે કયામ મેં દાયાં હાથ વરના બાયાં હાથ મુંહ પર રખે.

(૭) ખળે હોને કી હાલત મેં નઝરેં સજદા કી જગા પર રખે, ઈધર ઉધર યા સામને દેખને સે પરહેઝ કરે.

## રુકૂઅ મેં

(૧) જબ કયામ સે ફરાગત હો જાએ તો રુકૂઅ કે લિએ “અલ્લાહુ અકબર” કહે, જિસ વક્ત રુકૂઅ કરને



કે લિએ જુકે ઉસી વકત તકબીર કહેના ભી શુરુ કર દે  
और दुकूअ में जा ते ही तकबीर ખત્મ કર દે.

(૨) ખવાતીન દુકૂઅ મેં મામૂલી જુકે કે દોનો હાથ  
घुटनों तक पहुँच जाओ, मर्दों की तरफ ખૂબ અચ્છી તરફ  
ના જુકે.

(૩) ખવાતીન ઘુટનો પર હાથ કી ઉંગલિયાં મિલા  
કર રખે, મર્દો કી તરફ કુશાદા કરકે ઘુટનો કો ના પકળે  
और घुटनों को (ઝરા આગે) કો જુકા લેં और अपनी  
કોહનિયાં ભી પહેલુ સે ખૂબ મિલા કર રખે.

(૪) કમ અઝ કમ ઈતની દેર દુકૂઅ મેં રુકે કે  
ઈતમેનાન સે તીન મરતબા سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ કહા જા સકે.  
और कुरसत હો और સેહત સાથ દે તો ૭ મરતબા, ૯  
મરતબા, ૧૧ મરતબા, યા તાક અદદ મેં ઝિયાદા સે  
ઝિયાદા પઢે.

(૫) દુકૂઅ કી હાલત મેં નઝરે પાંવ કી તરફ હોની  
ચાહિયે.

(૬) દોનો પાંવ પર ઝોર બરાબર રહેના ચાહિયે  
और દોનો પાંવ કે ટખને એક દૂસરે કે કરીબ રહેને  
ચાહિયે.

## રુકૂઅ સે ખળે હોતે વકત

(૧) રુકૂઅ સે ખળે હોતે વકત ઈસ કદ્ર સીધી હો  
જાએ કે જિસ્મ મેં કોઈ ખમ બાકી ના રહે.

(૨) ઈસ હાલત મેં ભી નઝર સજદે કી જગા પર  
રહેની ચાહિયે.

(૩) બાઝ ખવાતીન ખળે હોતે વકત ખળી હોને કે  
બજાય ખળે હોને કા સિફ ઈશારા કર દેતી હેં और જિસ્મ  
કે જુકાઓ કે હાલત મેં હી સજદે કે લિએ ચલી જાતી હેં.

ઉન્કે ઝિમ્મે નમાઝ કા લૌટાના વાજિબ હો જાતા હૈ, લેહાઝા ઈસ સે સખ્તી કે સાથ પરહેઝ કરે જબ તક સીલે હોને કા ઈતમેનાન ના હો જાએ, સજદે મેં ના જાએ.

(૪) કમ અઝ કમ ઈતની દેર સીધી ખળી રહે કે رُبَّالْك الْحَمْدُ આરામ સે પઢ લેં ઓર અગર તૌફીક હો તો

رُبَّالْك الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ. (بخاری و ابوداؤد)

“અય હમારે રખ આપ હી કે લિએ સબ તારીફ હૈ, બહોત ઝિયાદા તારીફ હૈ પાકીઝા બરકત વાલી તારીફ”.

યે દુઆ યાદ કર લેં ઓર ઈસકો પઢે તો સવાબ ભી બહોત ઝિયાદા બઢ જાએગા ઓર નમાઝ ભી ઈતમેનાન વાલી હો જાએગી.

## સજદે મેં જાતે વકત

સજદે મેં જાતે વકત ઈસ તરીકા કા ખયાલ રખે કે,

(૧) ખવાતીન સીના આગે કો જુકા કર સજદે મેં જાએ, પહેલે અપને ઘુટને ઝમીન પર રખે, ઘુટનોં કે બાદ પહેલે હાથ ઝમીન પર રખે, ફિર નાક ફિર પેશાની.

(૨) સજદે મેં ખવાતીન ખૂબ સિમટ કર ઓર દબ કર ઈસ તરહ સજદા કરે કે પેટ રાનોં સે બિલકુલ મિલ જાએ, બાઝ ભી પહેલુઓં સે મિલે હોં, નીઝ પાંવ કો ખળા કરને કે બજાય ઉન્હેં દાએં તરફ નિકાલ કર બિછા દે, જહાં તક હો સકે ઉંગલિયોં કા રુખ કિબ્લા કી તરફ રખે.

(૩) ખવાતીન કો કોહનિયોં સમેત પૂરી બાહેં ભી ઝમીન પર રખ દેની ચાહિયેં.

(૪) સજદે કી હાલત મેં કમ અઝ કમ ઈતની દેર ગુઝારેં કે તીન મરતબા سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى ઈતમેનાન કે

સાથ કેહ સકે, પેશાની ટેકતે હી ફીરન ઉઠા લેના મના હૈ.  
(और अगर तौफ़ीक़ हो वक़्त में गुंजाईश हो तो सजदा में पांच भरतबा सात भरतबा नव भरतबा, ताक़ अदद में ज़ितनी ज़ियादा हो सके अल्लाह की तस्बीह બયાન કરे. और नवाज़िल में तस्बीह के बाद क़ुरआन व હદીસ की દુઆએ સજદા में માંગે.

કમ અઝ કમ સજદા મેં رَبِّ اغْفِرْ لِي વાલી દુઆ ત્રીન મરતબા તો માંગે, અય અલ્લાહ મેરે ગુનાહ માફ કરમા. ઈસ કે અલાવા હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને સજદોં મેં જો દુઆએ માંગી હૈં ઉનકો કિતાબ “હુસ્ને હસીન” મેં સે યાદ કરકે માંગે.

## દોનોં સજદોં કે દરમિયાન

(૧) એક સજદે સે ઉઠ કર ઈતમેનાન સે બેઠ જાએ, ફિર દૂસરા સજદા કરે, ઝરા સા સર ઉઠા કર સીધે હુવે બગૈર દૂસરે સજદા કર લેના ગુનાહ હૈં ઔર ઈસ તરહ કરને સે નમાઝ કા લૌટાના વાજિબ હોતા હૈ.

(૨) ખવાત્રીન પહેલે સજદા સે ઉઠ કર બાએ કૂલ્હે પર બેઠે ઔર દોનોં પાંવ દાહેની તરફ કો નિકાલ દે ઔર દાઈ પિંડલી કો બાઈ પિંડલી પર રખે ઔર દોનોં હાથ રાનોં પર રખ લેં ઔર ઉંગલિયાં ખૂબ મિલા કર રખે.

(૩) બેઠને કે વકત નઝરેં અપની ગોદ પર હોની ચાહિયેં.

(૪) ઈતની દેર બેઠે કે ઈસ મેં કમ અઝ કમ ત્રીન મરતબા سُبْحَانَ اللَّهِ કહા જા સકે ઔર અગર ઈતની દેર તક બેઠે કે ઈસ મેં

اَللّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَعَافِنِي وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي وَاجْبُرْنِي وَارْقُتْنِي.

(ابوداؤد، ترمذی، ابن ماجه)

અય અલ્લાહ! મુજે બખ્શ દે ઔર મુજ પર રહેમ ફરમા ઔર મુજે આફિયત દે ઔર મુજે હિદાયત પર રખ ઔર મુજે રિઝક અતા ફરમા ઔર મેરી શિક્સતગી કો જોળ દે ઔર મુજે બહોત બુલંદ ફરમા.”

પઢા જા સકે તો બહોત બેહતર હે.

## દૂસરા સજદા ઔર ઉસ સે ઉઠના

(૧) દૂસરે સજદે મેં ભી ઈસી તરહ જાએ કે પહેલે દોનોં હાથ ઝમીન પર રખે ફિર નાક ફિર પેશાની.

(૨) દૂસરે સજદે કી હૈઅત વહી હોની ચાહિયે જો પહેલે સજદે મેં બયાન કી ગઈ.

(૩) સજદે સે ઉઠતે વકત પહેલે પેશાની ઝમીન સે ઉઠાએ, ફિર નાક, ફિર હાથ ફિર ઘુટને.

(૪) ઉઠતે વકત ઝમીન કા સહારા ના લે તો બેહતર હે લેકિન અગર જિસ્મ ભારી હો યા બીમારી યા બુઢાપે કી વજા સે મુશ્કિલ હો તો સહારા લેના ભી જાઈઝ હે.

(૫) ઉઠને કે બાદ હર રકાત કે શુરૂ મેં સૂરએ ફાતેહા સે પહેલે بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ પઢે.

## કઅદા મેં

(૧) કઅદે મેં બૈઠને કા તરીકા વહી હોગા જો સજદોં કે બીચ મેં બૈઠને કા ઝિક ક્રિયા ગયા હે.

(૨) અત્તહિય્યાત પઢતે વકત જબ رُكْعَاتُكُمْ પર પહોંચે તો શહાદત કી ઉંગલી ઉઠા કર ઈશારા કરે ઔર اَللّٰهُمَّ પર ગિરા દે.

(૩) ઈશારે કા તરીકા યે હે કે બીચ કી ઉંગલી

ઔર અંગૂઠે કો મિલા કર હલ્કા બનાએ, ઇંગલી ઔર ઉસ કે બસાબર વાલી ઇંગલી કો બંદ કર લે, ઔર શહાદત કી ઇંગલી કો ઈસ તરહ ઉઠાએ કે ઇંગલી કિબ્લા કી તરફ જુકી હુવી હો, બિલકુલ સીધી આસમાન કી તરફ ના ઉઠાની ચાહિયે.

(૪) ﷻ કેહતે વકત શહાદત કી ઇંગલી નીચે કર લે લેકિન બાકી ઇંગલીયોં કી જો હેઅત ઈશારે કે વકત બતાઈ થી, ઉસ કો આબિર તક બરકરાર રખે.

## સલામ ફેરતે વકત

(૧) દોનોં તરફ સલામ ફેરતે વકત ગરદન કો ઈતના મોળે કે પીછે બેઠને વાલી ઔરત કો આપ કે રુખસાર નઝર આ જાએ.

(૨) સલામ ફેરતે વકત નઝરે કંધે કી તરફ હોની ચાહિયે. જબ દાઈ તરફ ગરદન ફેર કર السلام عليكم ورحمة الله કહે તો યે નિયત કરે કે દાઈ તરફ જો ફરિશ્તે હૈં ઉન કો સલામ કર રહી હું ઔર બાઈ તરફ સલામ ફેરતે વકત બાઈ તરફ મૌજૂદ ફરિશ્તોં કો સલામ કરને કી નિયત કર લે.

## દુઆ કા તરીકા

(૧) દુઆ કા તરીકા યે હે કે દોનોં હાથ ઈતને ઉઠાએ જાએ કે વો સીને કે સામને આ જાએ. દોનોં હાથોં કે દરમિયાન મામૂલી ર'ા ફાસ્લા હો, ના હાથોં કો બિલકુલ મિલાએ ઔર ના દોનોં કે દરમિયાન ફાસ્લા રખે.

(૨) દુઆ કરતે વકત હાથોં કે અંદરૂની હિસ્સે કો ચહેરે કે સામને રખે.

એક મસ્જિદા..... ઔરતોં કા જમાઅત

કરના મકરૂહ હે, ઉનકે લિએ અકેલે નમાઝ પઢના હી બેહતર હે, અલ્બત્તા અગર ઘર કે મહેરમ અફરાદ ઘર મે જમાઅત કર રહે હોં તો ઉન કે સાથ જમાઅત મેં શામિલ હોને મેં કુછ હરજ નહીં લેકિન ઈસ સૂરત મેં મઘોં કે બિલકુલ પીછે ખળા હોના ઝરૂરી હે, બરાબર હરગિઝ ખળી ના હોં.

وصلی اللہ تعالیٰ علی النبی الکریم محمد وآلہ واصحابہ اجمعین

(નમાઝ કા યે તરીકા મુખ્તસરન કુછ તરમીમ કે સાથ મુફ્તી અબ્દુર્રઉફ સિખરવી કી કિતાબ “ખવાતીન કા તરીકએ નમાઝ” સે લિયા ગયા હે તફ્સીલ કે લિએ બહિશ્તી ઝેવર કા મુતાલેઆ કરે).

**નેક બીવી ફર્ઝ નમાઝોં કે બાદ દુઆ માંગે**

(૧) હર ફર્ઝ નમાઝ કે બાદ દુઆ ઝરૂર કુબૂલ હોતી હે ઈસ લિએ ફર્ઝ નમાઝ કે બાદ એહતેમામ સે દુઆ માંગની ચાહિયે.

(૨) દુઆ શુરૂ કરને સે પહેલે અલ્લાહ મિયાં કી ખૂબ તારીફ કરે, ફિર નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર દરૂદ શરીફ ભેજે, ફિર અપને લિએ....., ઘર વાલોં કે લિએ, મહેલ્લા વાલોં કે લિએ....., ફિર સારે આલમ કે મુસલમાનોં કે લિએ દુઆ માંગે, ફિર કાફિરોં કી હિદાયત કે લિએ માંગે, જહાં જહાં મુસલમાન પરેશાનિયોં વ બલાઓં મુસીબતોં મેં હૈં ઉન કે લિએ ભી ખૂબ આફિયત કી દુઆઓં માંગે.

(૩) કમ અઝ કમ રોઝાના ૨૦ મિનટ દુઆ માંગે, અગર એક સાથ ના હો સકે તો તકસીમ કર લે. એસે વકત પર જો ઝિયાદા મસરૂફિયત કે ના હોં મસ્લન ફજર વ અસર કી નમાઝ કે બાદ પાંચ પાંચ મિનટ, ઈશા કી

નમાઝ કે બાદ ૧૦ મિનટ, તહજ્જુદ મેં ઉઠને કી તૌફીક હો તો ઉસ મેં ભી ખૂબ માંગે, કિતને અફસોસ કી બાત હે કે સહેલિયોં સે બહેનોં સે ફોન પર બાત કરતે હુવે કિતના વકત લગ જાતા હે, શાદી દાવતોં મહેફિલોં મેં કિતના વકત હમ અપના ખો દેતે હૈં લેકિન ૨૦ મિનટ દો હાથ ફેલાએ હુવે અપને માલિક રહીમ વ કરીમ આકા સે માંગતે હુવે ઉકતાતે હૈં હાલાંકે વો આકા ઐસા હે કે માંગને વાલે થક જાએ લેકિન વો દેતે દેતે ના થકે.

(૪) દુનિયા મેં જિસ સે ભી માંગા જાએ વો નારાઝ હોતા હે ઔર અલ્લાહ જલ્લ શાનુહુ સે ના માંગા જાએ તો વો નારાઝ હોતા હે.

(૫) ઈસ લિએ શુરૂ મેં ઘણી દેખ કર ઝબરદસ્તી અપને આપકો ૧૫, ૨૦ મિનટ બિઠાએ રખે ઔર અલ્લાહ સે માંગને કી આદત ડાલે.

(૬) તય કર લેં કભી ભી અલ્લાહ કે સિવા કિસી સે નહીં માંગૂગી, કિસી ભી ચીઝ કી ઝરૂરત હો તો અલ્લાહ હી સે માંગે, શૌહર સે, ભાઈ સે, બેટોં સે, કિસી સે કુછ ના માંગે, ઈન્સાન સારે કે સારે ખુદ હી મોહતાજ ઔર ફકીર હૈં વો કિસી કો કયા દેંગે, જિસ કે પાસ જો કુછ હે ઉસી અલ્લાહ કા દિયા હુવા હે. અલ્લાહ કી ઝાત ગની હે ઉસી સે માંગના ચાહિયે, યહાં તક કે પાની કી પ્યાસ લગે તો ભી પહેલે અલ્લાહ સે માંગે.

અય અલ્લાહ! મુજે પ્યાસ લગી, આપ મુજે પાની દીજિયે બેશક પ્યાસ કે બુજાને વાલે આપ હી હૈં, ફિર ફીઝ કી તરફ જાએ ઔર પાની લે કર પી લેં, ઈસી તરહ હર ચીઝ, હર દિલ કી ખ્વાહિશ અલ્લાહ હી સે માંગે ઔર ચલતે ફિરતે ભી દુઆ માંગતી રહે.

## ઔરતોં કે લિએ એક પ્યારી દુઆ

اَللّٰهُمَّ اَقِدْنِيْ لِاَحْسَنِ الْاَعْمَالِ وَالْاَقْوَالِ لِاِنَّهُ لَا يَهْدِيْ لِاَحْسَنِهَا  
اِلَّا اَنْتَ وَاصْرِفْ عَنِّيْ سَيِّئَهَا لِاِنَّهُ لَا يَصْرِفْ عَنِّيْ سَيِّئَهَا اِلَّا اَنْتَ.

અગર અરબી યાદ ના હો સકે તો ઉર્દુ હી મે માંગે,  
અય અલ્લાહ! મુજે અચ્છે અખ્લાક નસીબ ફરમા,  
અચ્છે આમાલ ઔર અચ્છી બાતોં કા ઠંગ અતા ફરમા  
ક્યૂંકે બેશક આપ કે સિવા ભલાઈયાં કોઈ દે નહીં સકતા  
ઔર બુરે અખ્લાક મુજ સે દૂર કર દે ક્યૂંકે બેશક આપ કે  
સિવા બુરે અખ્લાક કો કોઈ દૂર નહીં કર સકતા.

## અચ્છે રિશ્તે કે લિએ દુઆ

માં બાપ બળે ભાઈ બહેન કો ચાહિયે કે બચ્ચો  
ઔર છોટે ભાઈબહેનો કો જવાન હોને કે બાદ એસી  
દુઆએ યાદ કરવી દેની ચાહિયે જિસ મેં અચ્છે રિશ્તે કી  
ઔર આફિયત કે સાથ જિંદગી ગુઝારને કી દુઆ તલબ કી  
ગઈ હે. ચૂંકે યે દુઆએ અલ્લાહ હી ને બતલાઈ હે ગોયા  
આકા ખુદ હી બતલા રહે હે કે હમારે દરબાર મેં હમ સે  
ઈસ તરહ માંગો. લેહાઝા વો દુઆએ કુબૂલિયત કે જિયાદા  
કરીબ હે.

رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ اَزْوَاجِنَا وَفُرُشِنَا قُرَّةَ اَعْيُنٍ وَاجْعَلْ لَنَا لِلْمُتَّقِينَ اِمَامًا (الآية سورة الفرقان)

અય હમારે રબ ઈનાયત ફરમા હમ કો હમારી  
બીવિયો ઔર ઔલાદ કી તરફસે આંખોં કી ઠંડક ઔર કર  
હમ કો પરહેઝગારોં કા પેશવા (યાની હમારે ખાનદાન કો  
નેક વ મુત્તકી) (તરજુમા અઝ મૌલાના સય્યદ મોહમ્મદ  
બહરે આલમ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ)



અલ્લાહ તઆલા ને યે દુઆ અપને ખાસ બંદો કી દુઆ ફરમાઈ હે.

નોટ: અગર યે દુઆ ઓરત પઢે તો “હમારી બીવિયો” કી જગા હમારે “શૌહરો” કા લફઝ ઈસ્તેમાલ કરે ઓર યે દુઆ હર મર્દ વ ઓરત કો ઝિંદગી ભર માંગતે હી રહેના ચાહિયે. બહોત હી મુબારક દુઆ હે. ઈસમેં શૌહર, બીવી, બચ્ચે, ખાનદાન સબ કે લિએ દુનિયા આખેરત દોનોં કી દુઆએ આ ગઈ.

ઈસી તરહ અપને અલ્લાહ મેં નેક શૌહર કે લિએ ભી ખૂબ માંગે.

મસ્લન અય અલ્લાહ! મુજે એસા નેક શૌહર અતા ફરમા જો ખુદ ભી પૂરે દીન પર ચલને વાલા હો ઓર મેરે લિએ ભી દીન પર ચલને મેં મુઆવિન ઓર મદદગાર હો, નર્મ દિલ હો, નેક બીવી કી કદર કરને વાલા હો, ઉસ કે મુકદ્દર મેં નેક ઓલાદ હો, દીન કો દુનિયા મેં ફેલાને ઓર અલ્લાહ કી રાહ મેં જેહાદ કા શૌક રખને વાલા હો, ઉસ કે દિલ મેં આપકી મોહબ્બત ઘર કર ચુકી હો, ઈમાન ઉસ કે દિલ કી તેહ મેં બેઠ ચુકા હો, અલ્લાહ કે રસૂલ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઓર સહાબા કિરામ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ અજમઈન કી મોહબ્બત સબ સે ઝિયાદા ઉસકે દિલ મેં હો, દુનિયા કી બે રગબતી ઓર આખેરત કી મોહબ્બત ઉસકે દિલ મેં હો ઓર અય અલ્લાહ! મુજે ઉસ નેક શૌહર કે લિએ આંખોં કી ઠંડક, વ માયા તસ્કીન, વ સરમાયા રાહત બના, આમીન!

દૂસરી દુઆ ઈસી તરહ શુરૂ ઓર અખીર મેં દરૂદ શરીફ પઢ કર માંગતી રહે.

يَا وَهَّابُ هَبْ لِي زَوْجًا صَالِحًا.

અય બહોત અતા કરને વાલે મુજે નેક શૌહર અતા ફરમા.  
ઈસ ઝમાના મેં ચંદ ઔરતોં કા સાથ રહેના હી  
ફસાદાત કી જબ હે લેહાઝા ઈસકે લિએ ભી ખૂબ દુઆએ  
માંગની ચાહિયે.

અય અલ્લાહ! મુજે એસા ઘર અતા ફરમા કે જો  
કુછ મુકદ્દર હો શૌહર કી હવાલ કમાઈ સે, વ સુકૂન સે  
ખાને ઔર ઉસ પર આપકા શુક અદા કરને કી તૌફીક  
અતા ફરમા, એસી ઝિંદગી જિસ મેં પૈસા બહોત હો, ચીઝે  
બહોત હો, લેકિન રોઝ બરોઝ દેવરાની જેઠાની કે ઝગળે,  
સાસ નનદ, કે ગિલે શિકવે હોં એસે બળે ઘર સે ઔર  
એસે માલ સે પનાહ ચાહતી હું.

અય અલ્લાહ! અગર સાસ કો ખિદમત કી ઝરૂરત  
હો તો મેરે લિએ ઈસ તરહ ઉસકી ખિદમત આસાન ફરમા  
દે કે મેરા બાવરચી ખાના અલગ હો, મેં સાસ કો રોઝના  
પકા કર દે હું મેરે ઘર ઔર બાવરચી ખાના મેં સાસ નનદ  
દેવરાની જેઠાની કા કોઈ દખલ ના હો.

એસી સાસ હો જો બહુ કી ખિદમત કી કદ્ર કરે  
બહુ કો બેટી સમજે, ગીબત ઔર જૂટ, તોહમત સે બચને  
ઔર બચાને વાલી હો. અય અલ્લાહ એસી નેક સાસ  
અતા ફરમા..... અય અલ્લાહ એસા ઘર અતા  
ફરમા જિસ મેં દેવર જેઠ, નન્દોઈ સે શરઈ પરદા કરના  
આસાન હો, જિસ ઘર મેં ટી.વી. ઔર તસ્વીર..... કી  
લાનત સે બચના આસાન હો. અય અલ્લાહ.....  
આપ અપની હર છોટી સે છોટી નાફરમાની સે બચના  
આસાન ફરમા દે, ગુનાહોં સે બચને ઔર હિકમત કે સાથ  
બચાને કી તૌફીક અતા ફરમા, દીન પર અમલ કરને ઔર  
ઉસ કો ફેલાને કી તૌફીક અતા ફરમા.

## શાદી કે બાદ કી દુઆ

દુલ્હન કો ચાહિયે કે શાદી કે બાદ પિછલી દુઆઓ  
કે સાથ યે ભી દુઆ માંગે.

اَللّٰهُمَّ اَلْفَ بَيْتِيْ وَبَيْنَ زَوْجِيْ كَمَا اَلَفْتَ بَيْنَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ  
وَخَدِيْجَةَ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا، اَللّٰهُمَّ اَلْفَ بَيْتِيْ وَبَيْنَ زَوْجِيْ ..... كَمَا  
اَلَفْتَ بَيْنَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَاشَةَ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا.

તરજુમા: અય અલ્લાહ..... મેરે ઔર મેરે  
શૌહર..... કે દિલોં કો મોહબ્બત ઔર ઉલ્ફત સે ઐસા  
ભર દે જેસે આપ ને મુહમ્મદ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ  
ઔર ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે દિલોં કો મિલા  
દિયા થા.

અય અલ્લાહ મેરે ઔર મેરે શૌહર..... કે  
દિલોં કો ઐસા મિલા દે જેસે આપ ને મુહમ્મદ સલ્વલ્લાહુ  
અલૈહિ વસલ્લમ ઔર આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા  
કે દિલોં કો ઉલ્ફત વ મોહબ્બત સે મિલા દિયા થા.

اَللّٰهُمَّ كَمَا جَمَعْتَنَا فِي الدُّنْيَا فَاجْمَعْ بَيْنِيْ وَبَيْنَ زَوْجِيْ فِي الْجَنَّةِ.

અય અલ્લાહ જેસે આપને અપને કરમ સે હમેં  
ઈકઠા ફરમા દિયા, જન્નત મેં ભી હમ દોનોં કો ઈકઠા  
ફરમા.

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِيْ لِزَوْجِيْ قُرَّةَ اَعْيُنٍ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

અય અલ્લાહ મુજે અપને શૌહર કે લિએ દુનિયા  
ઔર આખેરત દોનોં મેં આંખોં કી ઠંડક બના દ.

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِيْ تُعِيْنُهُ عَلَى اِيْمَانِهِ.

અય અલ્લાહ મુજે ઐસી બીવી બના જો શૌહર કે

નેક કામોં મેં ઉસ કી મદદ કરને વાલી હો.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مُطِيعَةً وَصَالِحَةً، وَاجْعَلْنِي سَارَةً وَخَافِظَةً لِلْغَيْبِ.

અય અલ્લાહ તુ મુજે અપની ઈતાઅત ઔર અપને શૌહર કી જાઈઝ બાતોં મેં ઈતાઅત કરને વાલી બના ઔર નેક બના ઔર અય અલ્લાહ!..... કર મુજકો ખુશ કરને વાલી શૌહર કો જબ વો મુજે દેખે ઔર શૌહર કે માલ ઈઝઝત ઔર રાઝ કી હિફાઝત કરને વાલી બના આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

યે દુઆએ તહજ્જુદ કી નમાઝ કે બાદ ઔર હર ફર્ઝ નમાઝ કે બાદ, ઈસી તરહ રમઝાનુલ મુબારક મેં ઈફતારી કે વક્ત, ઉમરા વ હજ કે મુબારક મકામાત પર ઔર ચલતે ફિરતે ખૂબ ખૂબ દુઆએ માંગની ચાહિયે, અગર અલ્લાહ ને અપને ફઝલો કરમ સે મુસલમાન બીવી કો યે નેઅમતે અતા ફરમા દીં તો પૂરે ખાનદાન કો દુનિયા વ આખેરત કી ભલાઈ મિલ ગઈ.

બુરે શૌહર..... ઔર બુરી સાસ..... સે પનાહ ચાહને કી દુઆએ

યે દુઆ લળકી ખુદ ભી માંગે ઔર લળકી કે માં બાપ ભી બચ્ચી કે લિએ દુઆ માંગતે રહે કે અય અલ્લાહ! બુરે શૌહર, બુરી સાસ, બુરે ખાનદાન સે ઈસ બચ્ચી કી હિફાઝત ફરમા, બલ્કે માં બાપ કો ચાહિયે કે બચપન સે બચ્ચોં કે લિએ દુઆએ શુરૂ કર દે, હર બચ્ચે કા નામ લે કર ઉસકી હિદાયત, આફિયત..... દીન પર ઈસ્તેકામત..... રિઝકે હલાલ વ તયિબ..... વાફર મિકદાર મેં મિલને ઔર અચ્છે જોળે કે લિએ દુઆએ માંગતે રહે.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلَلٍ شَاكِرٍ غِنَاهُ تَرَيَّالِي وَقَلْبُهُ يَرَعَالِي إِنْ رَأَى  
حَسَنَةً ذَلَّهَا، وَإِنْ رَأَى سَيِّئَةً أَدَّاعَهَا.

તરજુમા: અય અલ્લાહ! મੈ તેરી પનાહ લેતી હું,  
એસે મક્કાર દોસ્ત (ઈસમેં બુરા શૌહર ભી શામિલ હે) સે  
જિસકી આંખેં મુજે દેખેં ઓર ઉસકા દિલ મેરી ટોહ મેં  
લગા રહે (મેરે એબ હૂંડને કી હર વકત ફિક સવાર હો.)  
અગર કોઈ નેકી દેખે તો ઉસકો છુપા લે, ઓર બુરાઈ દેખે  
તો ઉસકો ફેલાતા ફિરે.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ كُلِّ صَاحِبٍ يُؤْذِينِي.

અય અલ્લાહ! મੈ પનાહ ચાહતી હું હર એસે  
શૌહર સે જો મુજે તકલીફ દે.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ كُلِّ صَاحِبَةٍ تُؤْذِينِي.

અય અલ્લાહ! મੈ એસી હર વો સાસ વ નનદ સે  
પનાહ ચાહતી હું જો મુજ કો સતાએ ઓર તકલીફ દે.

اللَّهُمَّ لَا تَسْلِطْ عَلَى بَدْنِي مَنْ لَا يَخَافُكَ فِي وَلَا يَرْحَمُنِي.

અય અલ્લાહ! મુજ પર મેરે ગુનાહોં કી વજા સે  
કોઈ એસા શૌહર મુસલ્લત ના ફરમાઈયો જો મેરે બારે મેં  
આપસે ના ડરે ઓર ના મુજ પર તરસ ખાએ, એસે  
ઝાલિમ શૌહર સે મેરી હિફાઝત ફરમા.

ઈસી તરહ હદીસ શરીફ મેં ઓર ભી બહોત હી  
પ્યારી દુઆએં નેક ઔલાદ વ શૌહર કે લિએ વારિદ હુવી  
હે. હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને કોઈ  
ઉમદા આદત ઓર અચ્છા તરીકા એસા બાકી નહીં છોળા  
જિસ કી દુઆ ના ફરમાઈ હો.

ઓર કોઈ બુરા કામ ઓર ખરાબ ખસ્લત એસી

બાકી નહીં રખી જિસ સે પનાહ ના માંગી હો, અલ્લાહ તઆલા આપકે મરાતિબ ઔર બુલંદ સે બુલંદ તર ફરમાએ. ઔર અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો હુજૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી બતલાઈ હુવી દુઆએ માંગને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.

યે દુઆએ કુબૂલિયત મેં એસી હૈં જૈસે ખુદ હાકિમે આલા કી બતાઈ હુવી દરખ્વાસ્ત કા મઝમૂન હાકિમે આલા કે રૂબરૂ પેશ કરના જિસકી મંજૂરી મેં કોઈ શક તરફ હી નહીં હોતા, લેહાઝા ઈન દુઆઓં કા ખૂબ એહતેમામ રખે. ઔર ઈસ કે લિએ હર મુસલમાન ઔસ્ત કો ચાહિયે કે “મુનાજાતે મકબૂલ” યા “અલ્હિઝબુલ અઅઝમ” કી કિતાબોં મેં સે રોઝાના એક મંઝિલ કી દુઆએ માંગને કા મામૂલ બનાએ ઔર

ذريعة الوصول الى جناب الرسول صلى الله عليه وسلم.

“૭૦ ઈસ્તેગફાર કી દુઆએ” ઈન દોનોં કિતાબોં સે ભી એક એક મંઝિલ કી દુઆએ માંગને કા મામૂલ બનાએ. અલ્લાહ કરે હમારી મુસલમાન બહેનેં ઈન ચારોં કિતાબોં કી એક એક મંઝિલ કી દુઆએ રોઝાના માંગ લેં યા હર નમાઝ કે બાદ એક મંઝિલ કી દુઆ માંગ લેં તો હમારે ઘરોં મેં કિતની રહેમતેં બરસેં ઔર હમારી ઔલાદેં જો ઈન નેક માઓં કી ગોદોં મેં પલે વો ઝરૂર ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા આલમે ઈસ્લામ કી આંખોં કે તારે બનેં. ઔર ઘરોં મેં બહોત સી પરેશાનિયાં વ બલાએં વ મુસીબતેં ઈન દુઆઓં કી બરકત સે દૂર હો જાએ, આજ હી સે ઈન કિતાબોં કો ખરીદ કર રોઝાના ઈન દુઆઓં કો માંગના શરૂ કર દેં.

रात को उठ कर अल्लाह से दुआ मांगना

मियां बीवी में मोहब्बत पैदा करने का आसान नुस्खा ये है के दोनों अक दूसरे के लिये दुआएं करते रहें, ईश्वर अल्लाह तआला यंद दिनो में ऐसी अज्जब मोहब्बत पैदा हो जायेगी के जिसका दोनों को वहेम व गुमान भी नहीं होगा।

याद रखिये! ईंट को ईंट से मिलाने के लिये सिमेन्ट..... की जरूरत है, लकणी को लकणी से मिलाने के लिये कील..... की जरूरत है. कागज को कागज से मिलाने के लिये गोंद..... की जरूरत है लेकिन दो दिलों को मिलाने के लिये अल्लाह तआला के पास इजल की जरूरत है, इसके लिये जाडिरी तदबीर बीवी की तरफ से “ईताअत” शौहर की हर बात पर “जु हां” “जु हां” “अर्र्छा” “अर्र्छा” “आईदा नहीं होगा” “आईदा नहीं होगा” “जैसे आप कहेंगे वैसे ही करूंगी” “जैसे आप कहेंगे वैसे ही करूंगी” इस तरह केहना.

और बातिनी तदबीर दोनों मियां बीवी अक दूसरे के लिये दिल से दुआएं करें अक दूसरे को ખૂબ माफ़ करें, अक दूसरे को अपने हावात से मजबूर समज कर बेकुसूर समजें, उसकी गलतियों पर दिल में उसके खिलाफ़ उठने वाले गम व गुस्सा के जलजात को प्यार व मोहब्बत, शक़्त व रहेमत की थपकी दे कर सुला दें.

और उस के लिये दुआएं मांगें और ये सोचिये के “ये भी अल्लाह का बंदा है” हुजूरे अकरम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम का उम्मत है, अगर मैं उसको छोड़ कर यही भी गई तो कोई और मुसलमान बडेन उसके निकाह में आयेगी तो वो भी परेशान होगी, क्यूं नहीं

अल्लाह से हुआ करके उसको नेक बनवा लूं, अपनी तरफ से पूरी कोशिश करके उसको नर्म मिठाज..... सावेह, दीनदार..... शौहर बना लूं, लेहाजा इर्ज नमाज के बाद भूष लंबी लंबी हुआये मांगें और रात को उठ कर जब के सब सो रहे हों अल्लाह और उस के इरिशतों के सिवा आपको कोई ना देभ रहा हो, उस वक़्त ध्यान से दो रक़ात नज़िल पढ़ कर अपने शौहर और तमाम मुसलमान बहनों के शौहरों की हिदायत के लिखे अल्लाह से हुआये मांगें, हम आपको तड़ख़ूद में उठ कर अल्लाह के अक़ वली की बतलाई हुई हुआ बतलाते हैं के इस तरह आप भी मांग कर आजगी व मस्कनत ईप्तिहार करके और अपनी आंखों से आंसु बहा कर अल्लाह तआला की रहमत को मुतवज़्ज़े कर सकती हैं. वो अल्लाह के वली रात को उस वक़्त उठते जब सब सोये हुवे होते और बज़ुबाने डाल यूं कहेते थे.

अक़ हूक़ सी हिल में उठती है

अक़ दर्द सा हिल में डोता है

हम रात को उठ कर रोते हैं

जब सारा आलम सोता है

वो हुआ ये है:

إِلَهِى - أَغْلَقْتَ الْمُلُوكَ أَبْوَابَهَا وَبَابَكَ مَفْتُوحٌ لِّسَائِلِينَ.

إِلَهِى - غَارَتِ النُّجُومُ وَنَامَتِ الْعُيُونُ وَأَنْتَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الَّذِى لَا تَأْخُذُهُ

سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ.

إِلَهِى - فُرِشَتِ الْفُرُشُ وَخَلَا كُلُّ حَبِيبٍ بِحَبِيبِهِ وَأَنْتَ حَبِيبُ الْمُجْتَهِدِينَ

وَأَيُّسُ الْمُسْتَرْحِشِينَ.

إِلَهِى - إِنْ عَذَّبْتَنِى فَأَنْتَ مُسْتَحِقُّ الْعَذَابِ وَالنِّقَمِ وَإِنْ عَفَوْتَ عَنِّى فَأَنْتَ



أَهْلُ الْجُودِ وَالْكَرَمِ.

إِلَهِي — إِنَّ طَرْدَتْنِي عَنْ بَابِكَ فَإِلَى بَابِ مَنْ أَلْتَجِي وَإِنْ قَطَعْتَنِي عَنْ عِزِّمَتِكَ فَبِعِزَّةٍ مَنْ أَرْتَجِي، يَا جَمِيلَ الْعَفْوِ أَذْهَبْنِي بَرْدَ عَفْوِكَ وَخَلَاةَ مَغْفِرَتِكَ، وَإِنْ لَمْ أَكُنْ أَهْلًا لِذَلِكَ فَأَنْتَ أَهْلُ التَّقْوَى وَالْمَغْفِرَةِ.

और आप अरबी ना समझ सके तो उर्दू का तरजुमा ध्यान से समझ कर मांगें.

अय मेरे अल्लाह! बादशाहों ने अपने दरवाजे बंद कर लिये लेकिन तेरा दरवाजा मांगने वालों के लिये खुला है.

अय मेरे प्यारे अल्लाह! सितारे छूट गये, और दुनिया वालों की आंखें सो चुकीं लेकिन तू ऐसा हमेशा ज़िंदा रहने वाला और सारी मज्दूक की हस्ती को कायम रखने वाला है जिस को उध और नींद नहीं आती.

अय मेरे अल्लाह! बिस्तरे बिछ गये, और हर महेबूब अपने दोस्त के साथ भित्त में चला गया लेकिन तू ईबादत करने वालों और मेहनत करने वालों का दोस्त है.

अय मेरे अल्लाह! अगर आपने मुझे अजाब दिया तो बेशक मैं अपने गुनाहों की वजह से अजाब और बलाओं की मुस्तखिक हूँ और अगर आपने मुझे माफ़ कर दिया तो आप ही बने सभी और करम करने वाले हैं.

अय मेरे अल्लाह! अगर आप ने मुझे अपने दरवाजे से धुत्कार दिया तो मैं किस के दरवाजे पर जा कर पनाह पकणूंगी?

अय मेरे अल्लाह! अगर आपने मुझे अपने

દીન કી ખિદમત કે લિએ કુબૂલ ના ફરમાયા, તો મેં કિસ કે દરવાજે સે ઉમ્મીદ રખૂંગી.

અય માફી કો પસંદ કરને વાલે, મુજે અપને ગુનાહોં કી માફી દે કર ઠંડક અતા ફરમા ઓર માફી દેને કે બાદ ગુનાહોં કે બખ્શ દેને કી હલાવત (મિઠાસ) નસીબ ફરમા.

અગરચે મેં ઈસકી અહેલિયત નહીં રખતી લેકિન બેશક આપ હી કી જાત હૈ જિસ સે કરા જાએ, આપ હી સે માફી તલબ કરના આપકી શાયાને શાન હૈ.

ઈસ કે બાદ જો જી ચાહે, અપને લિએ, શૌહર કે લિએ, ઔલાદ કે લિએ, ઓર સારે આલમ ભર કે મુસલમાનોં કે લિએ માંગેં ઓર તજરુબા યે હૈ કે જબ યકીન કે સાથ માંગેં ઉસ વકત દુઆએ બહોત ઝિયાદા ઓર બહોત હી જલ્દી કુબૂલ હોતી હૈ. અબ હમ આપકો એક દુઆ બતલાતે હૈં ઈસકો ભી એહતેમામ સે માંગતે રહિયે.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا سَامِعِينَ مُطِيعِينَ وَأَوْلِيَاءَ مُخْلِصِينَ وَرَفَقَاءَ مُصَاحِبِينَ

અય અલ્લાહ! તુ હમ મિયાં બીવી દોનોં કો એસા બના દે કે તેરે હુકમ કો સુનને વાલે, ઓર ઉસ કો માનને વાલે બન જાએં ઓર આપસ મેં બાહમ સચ્ચે મુખ્લિસ દોસ્ત ઓર હમ સોહબતે રફીક બન જાએં.

**ઔરતેં ઓર હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ૧૦ સુન્નતેં**

હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ રહેમતુલ્લિલ આલમીન થે, મદ્દોં કે લિએ ભી રહેમત થે, ઔરતોં કે લિએ ભી રહેમત થે, લેહાઝા ઔરતેં ભી આપ

સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી પ્યારી ઓર મુબારક સુન્નતે અપનાએગી તો ઘરોં મેં રહેમત ઓર બરકત નાજિલ હોગી ઓર મોહબ્બત કાયમ હોગી, આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી મોહબ્બત બઢેગી ઓર ઈસસે અલ્લાહ તઆલા કી મોહબ્બત ભી દિલોં મેં બઢેગી.

ઔર જબ મુસલમાન બંદા યા બંદી કે દિલ મેં અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા કી ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી મોહબ્બત પૈદા હો જાએ ઔર ઉન દોનોં કી મોહબ્બત સારી મોહબ્બતોં પર ગાલિબ આ જાએ તો ઉસ મુસલમાન કા ઈમાન કામિલ હો જાતા હે. ઔર ફિર ઉસકે દિલ મેં એક અલ્લાહ હી કી મોહબ્બત રચ બસ જાતી હે ઔર ફિર દીન પર કાયમ રહેને કે મામલા મેં કિસી કી પરવાહ નહીં રહેતી, દિલ મેં કિસી કા ખોફ બાકી નહીં રહેતા કે કૌમ વાલે કયા કહુંગે? રિશ્તાદાર કયા કહુંગે? બિરાદરી મેં નાક કટ જાએગી?

ઈન સારી ચીજોં સે ઉસ કા દિલ સાફ હો જાતા હે, મુતમઈન હો જાતા હે, સિર્ફ એક હી ફિક્ક હોતી હે કે મેરા અલ્લાહ નારાઝ ના હો જાએ? વો રાઝી હો જાએ, ચાહે દુનિયા વાલે જો કુછ ભી કહે? જો ભી સમજે? જો કુછ ભી સોચે? ઔર ફિર વો બઝુબાને હાલ કહેતા હે:

અગર એક તુ નહીં મેરા તો કોઈ શય નહીં મેરી

જો તુ મેરા તો સબ મેરા ફલક મેરા ઝમીં મેરી

ઈસ લિરે મુસલમાન બહેનોં કો ચાહિયે કે હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી સુન્નતોં કો માલૂમ કરકે એક એક સુન્નત પર અમલ કરને કી કોશિશ કરે, જૈસે હમારે હુઝૂર આકા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઝિંદગી ગુઝારી વૈસે હી હમ ગુઝારે, હર કામ કરને સે

પહેલે યે દેખે હમારે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઉસકો કેસે ક્રિયા?

નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી હર અદા હર કૌલ હર અમલ હર ફેલ હમારી નિગાહ મેં મહેબૂબ હો જાએ ઔર ઉસકે મુકાબલે મેં સારે જહાં વાલોં કે તરીકે હમારી નિગાહ મેં નાપસંદીદા હો જાએ, હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા એક એક તરીકા હમારી નિગાહ મેં હફતે અકલીમ ઔર સાતોં આસમાનોં ઔર સાતોં ઝમીનોં સે ઝિયાદા કીમત વાલા હો જાએ, દુનિયા ચલી જાએ તો જાએ, ઈઝઝત જાએ તો ખૈર સે જાએ, જાન જાએ તો જાએ, મહેબૂબે ખુદા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા તરીકા હાથ સે ના ધૂટને પાએ.

ઈસ લિએ હમ કુછ સુન્નતોં લિખતે હૈં જિનકો હમારી મુસલમાન બહેનેં અપના લેં તો દુનિયા વ આખેરત મેં બહોત ફાયદે મિલેં ઔર સબ સે બળી બાત:

وَرَضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ અલ્લાહ તઆલા કા રાઝી હોના સબસે બળી બાત હૈ, મહેબૂબે ખુદા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી સુન્નતોં પર અમલ કરને સે અલ્લાહ તઆલા કી રઝા મિલેગી યે સબ સે બળા ઈન્આમ હૈ.

તો ઈન સુન્નતોં પર અમલ કરને સે અલ્લાહ મિયાં રાઝી હો જાએગે.

(૧) મિસ્વાક કા એહતેમામ કરે. ખુસૂસન હર નમાઝ કે લિએ વુઝૂ કરતે વકત દિન મેં પાંચ મરતબા ઔર તહજ્જુદ કે વકત, ખાને કે બાદ, નફિલી વુઝૂ કરતે વકત, તિલાવત કરતે વકત, સોતે વકત, મિસ્વાક કા એહતેમામ કરે.

બેહતર યે હૈ કે કમ અઝ કમ એક હફતા બાદ, નઈ મિસ્વાક બદલ લેં, અગર ગંદી હો ગઈ હો તો જલ્દી

બદલ લે, વરના ઉસકા બ્રશ ગંદા હોને કે ફીરન બાદ નયા બના લે.

(૨) સુબહો શામ કી દુઆએ, ખાના ખાને કે બાદ કી દુઆએ, સોને સે પહેલે ઓર ઉઠને કે બાદ કી દુઆએ, કપાળા પહેનને આઈના દેખને.... બચ્ચોં કો શૌહર કો હંસતા દેખતે વક્ત કી દુઆએ, બુખાર, દર્દે સર, આંખોં કી તકલીફ, નઝરે બદ સે બચને કી દુઆએ, વુઝૂ કે દરમિયાન કી દુઆ, અઝાન કે બાદ કી દુઆ, જબ કિસી કે યહાં દાવત ખાએ, જબ નયા કપળા પહેને યા બચ્ચોં કો પહેનાએ, યા કિસી કો પહેના હુવા દેખે, નયા ચાંદ દેખે, જો ઘર સે બાહર જાએ ઉસકો રુખસત કરને કી દુઆ, નમાઝે હાજત ઓર નમાઝે ઈસ્તેખારે કી દુઆએ, નમાઝે જનાઝા ઓર દુઆએ કુનૂત..... યે સબ યાદ કરે ઓર બચ્ચોં કો યાદ કરવાએ.

જિતની દુઆ આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ઝબાને મુબારક પર જારી હુવી હૈ ઉનકો હમ અપની ઝબાનોં પર ભી લાએંગે, બચ્ચોં કો ભાઈ બહેનોં કો ઓર ઘર કી ઓરતોં કો યાદ કરવાએંગે તો હમારી ઝબાને ભી પાક હોંગી ઓર વો કામ પૂરા કા પૂરા આખેરત મેં હમેં બે ઈત્તેહા અજર વ સવાબ દિલાને વાલા બન જાએગા.

(૩) ઈસી તરહ કોઈ ચીઝ ટૂટ જાએ, બિજલી ચલી જાએ, કિસી કિસ્મ કા છોટા બળા નુકસાન હો જાએ ફીરન ઝબાન સે કહે اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَأْسِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ

તરજુમા: હમ અલ્લાહ હી કે લિએ હૈં ઓર અલ્લાહ હી કી તરફ લૌટ કર જાએંગે.

યાની કોઈ ચીઝ હમારી હૈ હી નહીં હમ ખુદ અલ્લાહ હી કે હૈં ઓર હમ યહાં હમેશા રહેને કે લિએ નહીં આએ, જબ હમ હી ચલે જાએંગે તો યે ચીઝ ચલી

ગઈ તો કયા હુવા? હમેં ये सोच कर जाने की तैयारी में  
लग जाना चाहिए. इसी तरह છીંક की आवाज किसी से  
सुने या महेरम मर्दों से सुने तो कहे بِرَحْمَتِكَ اللَّهُ अगर  
किसी मुसलमान बहिन को छींक आये तो काफ़ के जेर के  
साथ कहे بِرَحْمَتِكَ اللَّهُ

ખુદ કો છીંક આએ તો કહે.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ عَلَى كُلِّ حَالٍ.

કોઈ ચીઝ શૌહર કો દે યા બાહર સે કોઈ ચીઝ  
લાએ ફૌરન કહે جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا.

(૪) બચ્ચે કો પેશાબ વગૈરા કે લિએ બિઠાને મેં  
બહોત હી ઝિયાદા સખ્તી સે એહતિયાત કરે કે કિબ્લા કી  
તરફ ના બૈઠે अगर बैतुल ખલા ગલત બના હુવા હે તો  
ઉસ કો સહીહ કરવાને કી કોશિશ કરે और जब तक  
सहीह ना हों बच्ये को सहीह बिठाये. કઝાએ હાજત કે  
વકત કિબ્લા કી તરફ પીઠ યા મુંહ કરના બહોત હી બુરી  
બાત હે ઈસ લિએ ઉસ સે ભી બચને કા એહતેમામ કરે.

(૫) નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી આદતે  
મુબારકા યે થી

كَانَ إِذَا حَزَبَهُ امْرُؤٌ إِلَى الصَّلَاةِ.

નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો જબ  
ભી કોઈ સખ્ત અમ્મ પેશ આતા થા યાની કોઈ પરેશાની  
કોઈ તકલીફ આતી થી તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ  
વસલ્લમ નમાઝ કી તરફ મુતવજ્જે હો જાતે થે.

ઈસલિએ બચ્ચા બીમાર હો, ઘર મેં કોઈ  
બીમારી..... આએ તો ફૌરન દો રકાત નફિલ પઢે और  
अल्लाह तआला से हुआ मांगे કે या अल्लाह! ये बीमारी  
आप ही के हुकम से आई है, आप ही शिक्षा देने वाले हैं,

આપ અપને હુકમ સે જિસ દવા કો મેં ઈસ્તેમાલ કર રહી હું યા કરવા રહી હું, ઉસ મેં શિક્ષા ડાલ દીજિયે.

ફિર સદકા કીજિયે જો ભી હો સકે, ઈસ તરહ કોશિશ કરે કે સીધે હાથ સે દે તો બાએ હાથ કો પતા ના ચલે. ફિર ઝરૂરત હો તો ડૉક્ટર કે પાસ યા હકીમ કે પાસ જાએ.

ઈસી તરહ કીસી ચીઝ કી ઘર મેં ઝરૂરત હો, પૈસા હો યા ના હો, પહેલે ફૌરન શૌહર સે ના કહે બલ્કે પહેલે અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ માંગે. ફૌરન દો રકાત નફિલ પઢ લે ઔર અલ્લાહ સે માંગે. અગર નફિલ નહીં પઢ સકતી કિસી ભી ઉઝર કી બિના પર, તો વુઝૂ કરકે ધ્યાન કે સાથ થોળા સો ઝિક કરકે દરૂદ શરીફ પઢે. અલ્લાહ તઆલા કી તારીફ બયાન કરે, તીસરા કલ્મા, યા સૂરએ ફાતિહા..... سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ ઈસકો

૧૦૦ મરતબા પઢ કર ઔર આપતે કરીમા જિતની મરતબા હો સકે પઢ કર અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ માંગે.

યા અલ્લાહ મુજે ઉસ ચીઝ કી ઝરૂરત હૈ આપ મુહય્યા ફરમા દીજિયે, અય અલ્લાહ હમારે ઘર મેં યે પરેશાની હૈ આપ હી ઈસ પરેશાની કો ઈસ ગમ કો, ઈસ મુસીબત કો દૂર કર સકતે હૈ આપ હી દૂર ફરમા દીજિયે.

અલ્હારઝ ઈસ સુન્નતે નબવી ﷺ કો ઝિંદા કીજિયે ઔર અપના તઅલ્લુક અપને માલિક વ આકા સે ખૂબ ખૂબ બઢાઈયે.

હર ચીઝ કી લેન દેન સીધે હાથ સે કરે, કિસી સે કોઈ ચીઝ લેં તો સીધે હાથ સે લેં ઔર દેં તો સીધે હાથ સે દેં ઔર બચ્ચોં કો ભી સિખાએ, ઈસી તરહ રાત કો બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ કેહ કર દરવાઝા બંદ કરે ઔર બરતનોં કો ભી ઢાંપ કર રખે.

(૬) ઘર મેં આતે જાતે, કહીં અઝીઝ રિશ્તાદારોં કે ઘર મેં જાએ તો ઔરતેં આપસ મેં એક દૂસરે કો અસ્સલામુ અલૈકુમ કહે.

અકસર એસા હોતા હે કે યે સુન્નત ભી હમારે મુઆશરે મેં ઔરતોં સે છૂટતી રહેતી હે. આપસ મેં બાત શુરૂ કરને સે પહેલે સલામ કે બજાય યે કહેતી હે અરે કેસી હો? કયા હાલ હે? બચ્ચે કેસે હે?..... યા ફિર હાથ કે ઈશારે સે સલામ હો જાતા હે.

યાદ રખિયે ઈસ સુન્નત કો ઝિંદા કીજિયે! ઔર બચ્ચોં કો ભી સિખાઈયે કે મુલાકાત કે વકત સલામ કરે.

## સલામ કા તરીકા

હઝરત મુફતી મુહમ્મદ શફીઅ સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ મઆરેફુલ કુર્આન મેં લિખતે હે “ઈસ આયત મેં ઈરશાદ હે કે જબ તુહેં સલામ કિયા જાએ તો ઉસકા જવાબ ઉસ સે બેહતર અલ્ફાઝ મેં દો યા કમ અઝ કમ વૈસે હી અલ્ફાઝ કેહ દો. ઈસકી તશરીહ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને અપને અમલ સે ઈસ તરહ ફરમાઈ કે એક મરતબા આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે પાસ એક સાહબ આએ ઔર કહા

عليكم السلام ورحمة الله وآپ سલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને જવાબ મેં એક કલ્મા બઢા કર ફરમાયા

ફિર એક સાહબ આએ ઔર ઉન્હોં ને સલામ મેં યે અલ્ફાઝ કહે  
عليكم السلام ورحمة الله وآپ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને જવાબ મેં એક ઔર કલ્મા બઢા કર ફરમાયા  
ફિર એક સાહબ આએ ઉન્હોંને અપને સલામ હી મેં તીનોં કલ્મે બઢા કર કહા

عليكم السلام ورحمة الله وآپ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ



આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને જવાબ મેં સિફ એક કલ્મા **عَلَيْكَ** ઈરશાદ ફરમાયા, ઉનકે દિલ મેં શિકાયત પેદા હુવી ઔર અર્જ કિયા યા રસૂલલ્લાહ મેરે માં બાપ આપ પર કુર્બાન, પહેલે જો હઝરત આએ આપ ને ઉન કે જવાબ મેં કઈ કલ્માત દુઆ કે ઈરશાદ ફરમાયા, ઔર મેંને ઉન સબ અલ્ફાઝ સે સલામ કિયા તો આપને વ-અલૈક પર ઈકતેફા ફરમાયા.

આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે તુમને હમારે લિએ કોઈ કલ્મા છોળા હી નહીં કે હમ જવાબ મેં ઈઝાફા કરતે, તુમને સારે કલ્માત અપને સલામ હી મેં જમા કર દિએ ઈસ લિએ હમ ને કુર્આની તાલીમ કે મુતાબિક તુમ્હારે સલામ કા જવાબ બિલમિસ્લ દેને પર ઈકતેફા કર લિયા. ઈસ રિવાયત કો ઈબ્ને જરીર રહેમતુલ્લાહ અલૈહિ ઔર ઈબ્ને અબી હાતિમ રહેમતુલ્લાહ અલૈહિ ને મુખ્તલિફ અસાનીદ કે સાથ નકલ કિયા હે.

હદીસે મઝકૂર સે યે બાત તો યે માલૂમ હુવી કે સલામ કા જવાબ ઉસસે અચ્છે અલ્ફાઝ મેં દેને કા જો હુકમ આયતે મઝકૂરા મેં આયા હે ઉસ કી સૂરત યે હે કે સલામ કરને વાલે કે અલ્ફાઝ સે બઢા કર જવાબ દિયા જાએ, મસ્લન ઉસને કહા **السلام عليكم ورحمة الله** તો આપ જવાબ મેં કહે **وعليكم السلام ورحمة الله وبركاته**

## સલામ કા ફાયદા

એક બુઝુર્ગ કા ઈરશાદ હે અગર હર મુસલમાન દૂસરે મુસલમાન કો ઔર હર મહેલ્લા વાલે દૂસરે મહેલ્લા વાલો કો હર ગાંવ શહેર મુલ્ક દૂસરે ગાંવ શહેર મુલ્ક વાલો કો રોઝના સિફ યે કેહ દે **السلام عليكم** તો તમામ દુનિયા ઘર સે લે કર મુલ્ક તક અમન કા ગહેવારા બન

સકતી હે.

આજ પૂરી દુનિયા મેં નફરત વ મુસીબત કી આગ ઈસી વજા સે ફેલી હુવી હૈ કે હમ ને સલામ છોળ દિયા હે.

મિયાં બીવી મેં મોહબ્બત પૈદા કરને ઓર બઢાને કા ઓર બચ્ચો મેં આપસ મેં મોહબ્બત બર્કરાર રહે ઈસકા ભી આસાન તરીકા ઘર મેં

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

وعليكم السلام ورحمة الله وبركاته

કી સદા કો આમ કરના હે.

એક કમરા સે દૂસરે કમરે મેં જાઓ, બાત શુરુ કરને સે પહેલે અસ્સલામુ અલૈકુમ કહિયે ઓર છોટે બચ્ચો સે કહેલવાઈયે.....

સુબ્હ ઉઠે દુઆ પઢને કે બાદ બાત કરને સે પહેલે બીવી શૌહર કો સલામ કરે, શૌહર બીવી કો સલામ કરે, બચ્ચે માં બાપ કો પહેલે સલામ કરે, ફિર માં બાપ ઉન સે બાત કરે.

સલામ કા દરજા ઈસ્લામ મેં ઈતના અહેમ હૈ કે જન્નત મેં ભી મુસલમાન એક દૂસરે કો સલામ કરેંગે ફરિશ્તે સલામ કરેંગે, ઓર જન્નત મેં એક બહોત બળી નેઅમત યે મિલેગી કે અલ્લાહ તઆલા અહેલે જન્નત કો સલામ કરેંગે.

سلام "قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَحِيمٍ"

(અલ્લાહ તઆલા હમ કો ઈસકી કદ્ર અતા ફરમાએ ઓર સલામ આમ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ આમીન!)

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા બાઝાર તશરીફ લે જાતે, છોટે બળે દુકાનદારો

ઔર મુસાફિરોં કો સલામ કરતે, હઝરત તુફેલ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને ફરમાયા! આપ બાઝાર જાતે હૈ. ખરીદતે કુછ નહીં.

ફરમાયા મૈં સિફ સલામ કરને કે લિએ બાઝાર જાતા હું ઔર કુછ મેરા મકસૂદ નહીં હોતા.

સલામ કરતે ઔર જવાબ દેતે વકત યે યકીન રખે ઔર બચ્ચોં કો ભી યાદ દિલવાએ કે મેરે આમાલ નામા મૈં ઈતની નેકિયાં લિખી ગઈ ઔર હર મુસલમાન ઔરત દૂસરે મુસલમાન બહેન કો સલામ કરે. જાનને વાલી કો ભી ઔર જિસ કો ના જાનતી હો ઉસ કો ભી.

## સલામ કા મઅના

સલામ દુઆ હૈ એક મુસલમાન કી તરફસે દૂસરે કે લિએ કે મૈં આપકે લિએ સલામતી ઔર અમન કી ખ્વાહાં હું, આપ પર અલ્લાહ તઆલા કી રહેમતે ઔર બરકતે બરસે.

ગૌર કીજિયે! કિતની પ્યારી દુઆ હૈ, અગર માં દિન મેં બારહા બચ્ચોં કો યે દુઆ દે તો કિતની મરતબા અલ્લાહ તઆલા કી રહેમતે બરકતે બચ્ચોં કો ઢાંપ લેંગી ફિર શૈતાની આફતે ઉન કો કેસે ઘેર સકતી હૈ?

## દૂસરા મઅના

એક મુસલમાન મુલાકાત કે વકત દૂસરે સે કહેતા હૈ અસ્સલામુ અલૈકુમ.....! કે દેખના ખુદા કી ઝાત તુમ પર પૂરા કાબુ રખતી હૈ કોઈ ગલત કામ ના કરના, તો દૂસરા ભી અઝમતે ખુદાવંદી કી યાદ દહાની કરતા હૈ વઅલૈકુમ અસ્સલામ..... કે અય મેરે ભાઈ વો ઝાત તુજ પર ભી કાબુ રખતી હૈ. અફસર માતહેત,

ગરીબ, અમીર, શાહ વ ગદા સબ કે સબ ઈસ્લામી મુઆશરા મેં હર વકત ખુદા કો સામને રખ કર ચલતે હૈં  
और गाँव नही छोते.

લેહાજા કહી ભી જાએ ઔરતે હોં યા અપને મહેરમ રિશ્તાદાર તો પહેલે  
કહે તાકે તીસ નેકિયાં મિલ જાએ ફિર બાત શુરૂ કરે, ઈસી તરહ ઔરતોં કો ચાહિયે કે છોટે બચ્ચોં કો સલામ કરને-મેં ખુદ પહેલ કરે તાકે બચ્ચે ઉન સે યે આદત સીખે ઔર ઈસી તરહ આદી હોં, ઔર સાથ હી હુઝૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્વમ કી ઈતેબા ભી હો જાએ કે નબી કરીમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્વમ જબ બચ્ચોં કે પાસ સે ગુઝરતે થે તો ખુદ ઉન્હેં સલામ કિયા કરતે થે.

## ઈસ્લામી સલામ તમામ દૂસરી અકવામ કે સલામ સે બેહતર હૈ

દુનિયા કી હર મુહઝઝબ કૌમ મેં ઈસકા રિવાજ હે કે જબ આપસ મેં મુલાકાત કરે તો કોઈ કલ્મા આપસ કી મુવાનસત ઔર ઈઝહારે મોહબ્બત કે લિએ કહે, લેકિન મુવાઝના કિયા જાએ તો માલૂમ હોગા કે ઈસ્લામી સલામ જિતના જામેઅ હે કોઈ દૂસરા એસા જામેઅ નહીં, ક્યૂંકે ઈસ મેં સિફ ઈઝહારે મોહબ્બત હી નહીં, બલકે સાથ સાથ અદાએ હકકે મોહબ્બત ભી હૈ, કે અલ્લાહ તઆલા સે યે દુઆ કરતે હૈં કે આપ કો તમામ આફાત ઔર આલામ સે સલામત રખે, ફિર દુઆ ભી અરબ કે તર્જ પર સિફ જિંદા રહેને કી નહીં, બલકે હયાત તયિબા કી દુઆ હૈ, યાની તમામ આફાત ઔર આલામ સે મહેફૂઝ રહેની કી, ઈસી કે સાથ ઈસકા ભી ઈઝહાર હૈ કે હમ ઔર તુમ સબ

અલ્લાહ તઆલા કે મોહતાજ હૈ, એક દૂસરે કો કોઈ નફા બગૈર ઉસકી ઈજાઝત કે નહીં પહોંચા સકતે, ઈસ મઅના કે એતેબાર સે યે કલ્મા એક ઈબાદત ભી હૈ. ઔર અપને ભાઈ મુસલમાન કો ખુદા તઆલા કી યાદ દિલાને કા ઝરિયા ભી.

ઈસી કે સાથ અગર યે દેખા જાએ કે જો શખ્સ અલ્લાહ તઆલા સે યે દુઆ માંગ રહા હૈ કે હમારે સાથી કો તમામ આફાત ઔર તકલીફ સે મહેફૂઝ ફરમા દે તો ઉસકે ઝિમ્ન મેં વો ગોયા યે વાદા ભી કર રહા હૈ કે તુમ મેરે હાથ ઔર ઝબાન સે મામૂન હો, તુમ્હારી જાન, માલ, આબરૂ કા મેં મુહાફિઝ હું. ઈબ્ને અરબી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને અહેકામુલ કુર્આન મેં ઈમામ ઈબ્ને ઉયયના રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કા યે કૌલ નકલ કિયા હૈ:

اتدرى ما السلام؟ يقول انت آمن منى.

“યાની તુમ જાનતે હો કે સલામ કયા ચીઝ હૈ? સલામ કરને વાલા યે કહેતા હૈ કે તુમ મુજસે મામૂન હો”.

ખુલાસા: યે હૈ કે ઈસ્લામી સલામ એક આલમગીર જામેઈયત રખતા હૈ (૧) ઈસમેં અલ્લાહ કા ભી ઝિક હૈ (૨) તઝકીર ભી (૩) અપને ભાઈ મુસલમાન સે ઈજહારે તઅલ્લુક વ મોહબ્બત ભી (૪) ઉસકે લિએ બેહતરીન દુઆ ભી (૫) ઔર ઉસ સે યે મુઆહેદા ભી કે મેરે હાથ ઔર ઝબાન સે આપકો કોઈ તકલીફ ના પહોંચી જૈસા કે હદીસ સહીહ મેં રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ વારિદ હૈ:

اَلْمُسْلِمُ مِّنْ سَلَامِ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِّسَانِهِ وَيَدِهِ. (الحديث بخارى جلد اول ص ٦)

“ યાની મુસલમાન તો વહી હૈ જિસકે હાથ ઔર ઝબાન સે સબ મુસલમાન મહેફૂઝ રહે, કિસી કો તકલીફ

ના પહોંચે.”

કાશ મુસલમાન ઈસ કલ્મા કો આમ લોગોં કી રસ્મ કી તરહ અદા ના કરે, બલ્કે ઈસકી હકીકત કો સમજ કર ઈખ્તિયાર કરે, તો શાયદ પૂરી કીમ કી ઈસ્લાહ કે લિએ યહી કાફી હો જાએ, યહી વજા હે કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને મુસલમાનોં કો બાહમ સલામ કો રિવાજ દેને કી બળી તાકીદ ફરમાઈ, ઔર ઈસ કો અફઝલુલ આમાલ (અમલોં મેં સબસે બેહતર અમલ) કરાર દિયા, ઔર ઈસકે બેશુમાર ફઝાઈલ વ બરકાત ઔર અજરો સવાબ બયાન ફરમાએ, સહીહ મુસ્લિમ મેં હઝરત અબુ હુરૈરહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે એક હદીસ મન્કૂલ હે કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા:

“તુમ જન્મત મેં ઉસ વકત તક દાખિલ નહીં હો સકતે જબ તક મોમિન ના હો, ઔર તુમ્હારા ઈમાન મુકમ્મલ નહીં હો સકતા જબ તક આપસ મેં એક દૂસરે સે મોહબ્બત ના કરો, મેં તુમ્હેં એસી ચીઝ બતાતા હું કે અગર તુમ ઉસ પર અમલ કર લો તો તુમ્હારી આપસ મેં મોહબ્બત કાયમ હો જાએગી, વો યે કે આપસ મેં સલામ કો આમ કરો, યાની હર મુસલમાન કે લિએ ખ્વાહ ઉસ સે જાન પહેચાન હો યા ના હો”.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા ફરમાતે હૈં કે એક શખ્સ ને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે દરયાફત કિયા કે ઈસ્લામ કે આમાલ મેં સબસે અફઝલ કયા હે? આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે તુમ લોગોં કો ખાના ખિલા દો ઔર સલામ કો આમ કરો ખ્વાહ તુમ ઉસકો પહેચાનતે હો યા ના પહેચાનતે હો (સહીહૈન).

મુસ્નદે અહેમદ, તિરમિઝી, અબુ દાઉદ ને હઝરત અબુ ઉમામા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે નકલ ક્રિયા હે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક સબસે ઝિયાદા કરીમ વો શખ્સ હે જો સલામ કરને મેં ઈબ્તેદા કરે.

મુસ્નદે બુઝઝાર ઔર મોઅજમે કબીર તબરાની મેં હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઉદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કી હદીસ હે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે સલામ અલ્લાહ કે નામોં મેં સે હે, જિસકો અલ્લાહ તઆલા ને ઝમીન પર ઉતારા હે, ઈસ લિએ તુમ આપસમેં સલામ કો આમ કરો ક્યૂંકે મુસલમાન આદમી જબ કિસી મજલિસ મેં જાતા હે ઔર ઉનકો સલામ કરતા હે તો ઉસ શખ્સ કો અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક ફઝીલત કા એક બુલંદ મકામ હાસિલ હોતા હે ક્યૂંકે ઉસને સબકો સલામ, યાની અલ્લાહ તઆલા કી યાદ દિલાઈ, અગર મજલિસ વાલોં ને ઉસકે સલામ કા જવાબ ના દિયા તો એસે લોગ કિસકો જવાબ દેંગે જો ઉસ મજલિસ વાલોં સે બેહતર હેં યાની અલ્લાહ તઆલા કે ફરિશ્તે.

ઔર એક હદીસ મેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હે કે બળા બખીલ હે વો આદમી જો સલામ મેં બુખ્લ કરે (તબરાની, મોઅજમે કબીર અન અબી હુરૈરહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ)

રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે ઈન ઈરશાદાત કા સહાબા કિરામ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ પર જો અસર હુવા ઈસકા અંદાઝા ઈસ રિવાયત સે હોતા હે કે હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા અકસર બાઝાર મેં સિફ ઈસ લિએ જાયા કરતે થે

કે જો મુસલમાન મિલે ઉસકો સલામ કરકે ઈબાદત કા સવાબ હાસિલ કરે, કુછ ખરીદના યા ફરોખ્ત કરના મકસૂદ ના હોતા થા. યે રિવાયત મુવત્તા ઈમામ માલિક મેં તુફેલ બિન અબી બિન કઅબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે નકલ કી ગઈ હે. (માખૂઝ અઝ મઆરેફુલ કુર્આન સફા ૫૦૩ જિલ્દ ૨)

## ઝરૂરી મસ્અલા

હાં યે ઝરૂર હે કે ના મહેરમ મર્દ ચાહે વો દેવર હો..... યા ખાલાઝાદ..... ફૂફીઝાદ..... યા બહેનોઈ..... નનદોઈ..... જો ભી હોં ઉનસે મુસાફા કરના બે પરદા ઉન સે બાત કરના જાઈઝ નહીં હે, અલ્લાહ તઆલા કી ખુલી ના ફરમાની હે, ઔર અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા કે ગુસ્સા કો દાવત દેના હે ઔર દુનિયા વ આખેરત કે અઝાબ મેં અપને આપકો મુખ્તેલા કરના હે.

(૭) હર કામ મેં અલ્લાહ તઆલા કી તરફ નિસ્ખત કરે કે અલ્લાહ કે હુકમ સે યે હુવા, બચ્ચા અલ્લાહ કે હુકમ સે બીમાર હુવા, યે નહીં કે સરદી લગ ગઈ ઈસ લિએ બીમાર હુવા, ફલાં ડૉક્ટર કી દવા લી ઉસ સે ફાયદા હુવા યૂં ના કહે બલકે યૂં કહિયે! અલ્લાહ કે હુકમ સે સરદી લગને કી વજા સે બીમાર હો ગયા થા, ફલાં ડૉક્ટર સે દવા લી અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ..... અલ્લાહ કે હુકમ સે ફાયદા હુવા.

કિસી કામ મેં શૌહર કો નુકસાન હુવા તો બીવી સાહેબા યે ના કહે:

મૈને તો મના કિયા આપ માને નહીં ઈસલિએ એસા હુવા, નહીં બિલકુલ નહીં બલકે અલ્લાહ કી ઝાત



પર પૂરા ભરોસા રખને વાલી ઔરત યૂં કહેગી અલ્લાહ ને યૂં યાહા થા..... અલ્લાહ હી કે હુકમ સે એસા હુવા.... અબ હમેં અલ્લાહ સે સવાબ કી ઉમ્મીદ રખતે હુવે સબ્ર કરના ચાહિયે.

હમ લોગ બાતોં મેં ઈત્તેફાક કા લફઝ અકસર ઈસ્તેમાલ કરતે હૈં. મસ્લન ચીઝ કહાં સે આઈ? આજ ઈત્તેફાકન મેરી બહેન આ ગઈ તો વો યે લે આઈ!

નહીં બલ્કે યૂં કહિયે! અલ્લાહ કે હુકમ સે મેરી બહેન આઈ થી વો યે લે આઈ થી..... યાદ રખિયે! ઈત્તેફાક કોઈ ચીઝ નહીં હોતી, કાઈનાત કા એક એક ઝર્રા એક એક કતરા એક એક પત્તા ગિરને મેં, બહેને મેં હિલને ઔર ઈસ્તેમાલ હોને મેં, નફા નુકસાન પહોંચાને મેં અલ્લાહ કે હુકમ કા મોહતાજ હૈ જો કુછ હુવા વો અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ સે હુવા ઔર જો કુછ અબ હો રહા હૈ વો અલ્લાહ તઆલા હી કે હુકમ સે હો રહા હૈ ઔર જો કુછ આઈદા હોગા વો ભી અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ સે હોગા.

ઈસલિએ મુસલમાન ઔરત કો ચાહિયે કે હર કામ કી નિસ્બત અલ્લાહ તઆલા કી તરફ કરેં.

બાયઝીદ બુસ્તામી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ એક બુઝુર્ગ હૈં, ઉનકી મૌત કે બાદ કિસી કો ખ્વાબ મેં ઉનકી ઝિયારત હુવી તો પૂછને પર ફરમાયા કે મૈંને અલ્લાહ તઆલા કે ઈસ સવાલ પર કે કયા લાએ હો? જવાબ મેં કહા કોઈ ઔર અમલ તો નહીં લેકિન સિર્ફ એક તૌહીદ કા સરમાયા લાયા હું.

તો મુજસે કહા ગયા એક દિન તુમ્હારે પેટ મેં સુબહ દર્દ હુવા થા તો તુમને કહા થા, રાત દૂધ પીને કી વજા સે હુવા થા, યા હમારે હુકમ કી વજા સે?

ખૈર ઈસ તરહ કહેના ભી કોઈ નાજાઈઝ નહીં થા

जबके दूध को मुअस्सरे उकीकी नहीं समझ जाता लेकिन  
 ओक मकबूल बंदे की ज़बान से किसी शय की तरफ़  
 जाहिरन निस्बत किया जाना ही ईन्हल्लाह मसूल होने का  
 बाईस हुवा..... लेहाज़ा हमारे..... ईमान की  
 ताज़गी के बिना भी ये तदबीर है के,

उर काम की निस्बत अल्लाह तआला की तरफ़ से  
 करना चाहिये अपनी तरफ़ से निस्बत उटा देने चाहिये,  
 मैंने पकाया ज़होत अख़्त पका, नहीं!

मैंने पकाया अल्लाह तआला ने उसमें लज़ज़त  
 डाल दी. अल्लाह के हुक़म से अख़्त हो गया, मेरे मश्वेरा  
 से ज़ैसा हुवा, मेरी बात मानी तो ज़ैसा हुवा, मैंने तो  
 पहेले ही केह दिया था ये सब बातें ना मुनासिब हैं, ना  
 अपनी तरफ़ निस्बत करे ना किसी ईन्सान की तरफ़ बल्के  
 अल्लाह तआला की तरफ़ निस्बत करें.

ईसी तरह बख़्यों की ईमानी तरबियत करें.

बख़्ये कहें हमें ये चीज़ चाहिये..... वो  
 चाहिये.....

तो ये ना कहें अब्बु से कछो बल्के पहेले उन को  
 समझाओ अल्लाह तआला से मांगो अल्लाह ही देंगे,  
 अख़्त तरफ़ वुज़ू करके अल्लाह तआला के ध्यान के साथ  
 ज़होत ही सुकून के साथ दो रक़ात नमाज़ पढ़ कर अल्लाह  
 तआला से मांगो फिर कहें अब अब्बु से कछो ताके उन्हें  
 तुम्हारी जिम्मादारी पूरी करने पर अज़र मिले. जब  
 अल्लाह तआला देना चाहेंगे तो अब्बु के हिल में बात  
 डाल देंगे या किसी और ज़रिया से दे देंगे. बख़्यों का  
 यकीन भी अल्लाह की ज़ात पर बढेगा और फिर ये बख़्ये  
 बणे हो कर किसी के आगे हाथ नहीं डैलायेंगे बल्के हिल  
 में भी अल्लाह के सिवा किस से उम्मीद नहीं रभेंगे. और

હર ઝરૂરત કે વકત દો રકાત નમાઝ પઢ કર અપને મસાઈલ અલ્લાહ હી સે હલ કરવા લેંગે.

ઔર હર હાલ મેં ખ્વાહ ખુશી હો ગમી હો, રાહત હો, તકલીફ હો, અલ્લાહ તઆલા હી કી તરફ મુતવજ્જે હોંગે, હર હાલ ઉનકા અલ્લાહ તઆલા કી મારેફત ઔર મોહબ્બત મેં તરક્કી કા સબબ હોગી.

જો ખુદ પે હમ ઉન કા કરમ દેખતે હૈં  
તો દિલ કો બ—અઝ જામે જમ પાતે હૈં

હર તકલીફ વ પરેશાની સબ્ર ઔર અલ્લાહ કે ફેસ્લા પર રાઝી રહેને કે અજર વ સવાબ કા સબબ હોગી, દરજાત કે બુલંદ હોને કા ઝરિયા હોગી

ખૂશા હવાદિસે પૈહમ ખૂશા યે અશકે રવાં

જો ગમકે સાથ હો તુમ ભી તો ગમકા કયા ગમ હૈ  
રઝાએ દોસ્ત કી ખાતિર યે હૌસ્લે ઉન કે

જિગર પર ઝખ્મ હૈં ફિર ભી યે મુસ્કુરાતે હૈં

ઉન કે દિલ કા હર ગોશા વ કિનારા અલ્લાહ હી સે ઉમ્મીદે બાંધે રખેગા ઔર અલ્લાહ હી સે ડરેગા. ઉનકી પેશાની તો બહોત દૂર કી બાત ઉનકે ખયાલાત વ તસવ્વુરાત કા હઝારવાં હિસ્સા ભી અલ્લાહ કે સિવા કિસી કે આગે નહીં જુકેગા, માં કે બચપન કી તરબિયત ઉનકે ઈમાન વ યકીન કો પચપન તક ઔર ફિર મૌત તક બઢાતી રહેગી ઔર યે ખુશ કિસ્મત બચ્ચે હોંગે જો એસી ઈમાની તરબિયત દેને વાલી માઓં કી ગોદોં મેં પલે હોંગે.

(૮) એક અહેમ બાત પરદા કે સિલસિલા મેં યે હૈ કે જિસ તરહ ઔરતોં કા પરદા અજનબી મદોં સે હૈ ઈસી તરહ ગૈર મહેરમ રિશ્તાદારોં સે ભી હૈ યાહે મામુઝાદ, યયાઝાદા, ફૂફીઝાદ હો ઔર યાહે દેવર હો જેઠ હો, યાહે

શૌહર કે રિશ્તાદાર હોં ઉન સબસે પરદા હૈ, મુંહ બોલે બેટે, મુંહ બોલે ભાઈ સે ભી પરદા હૈ જૈસા કે અજનબી સે પરદા હૈ.

અગરચે નિયત સાફ હો ઔર કિસી ગુનાહ મેં પળને કા ખૌફ ભી ના હો મગર ચે બે પર્દગી ખુદ એક હરામ કામ હૈ. અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે મોહબ્બત કા તકાજા ચે હૈ કે ઉનકે તમામ અહેકામાત કો હક માન કર ઉન પર પૂરી તરહ અમલ કી જિદ વ જુદહ કી જાએ, ઉસમેં શર્મ કરને કે બજાય અલ્લાહ તઆલા કી રજા વ ખુશી કો સામને રખ કર ઔર ના કરને પર અલ્લાહ કી નારાજગી ઔર આખેરત કા અઝાબ સોચ કર હિમ્મત સે નફ્સ વ શૈતાન કા મુકાબ્લા કરના ચાહિયે ઔર અલ્લાહ તઆલા સે મદદ માંગતે રહેના ચાહિયે.

(૯) ઔરતોં કો ચાહિયે કે અઝાન કા જવાબ દે. હદીસ શરીફ મેં હૈ જો શખ્સ મુઅઝઝિન કા જવાબ દિલ કે યકીન કે સાથ દે તો ઉસ કે લિએ જન્નત વાજિબ હો જાતી હૈ (હિસ્ન) જો મેરે લિસે વસીલા કા સવાલ કરે ઉસકે લિએ મેરી શફાઅત વાજિબ હોગી (મુસ્લિમ અન અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર સફા ૬૪)

એક ઔર હદીસ મેં હૈ કે અઝાન કી આવાઝ સુન કર જો શખ્સ ઉસકો પઢે ઉસકે ગુનાહ બખ્શ દિએ જાએંગે. (મુસ્લિમ)

લેહાઝા ઔરતોં કો ભી ચાહિયે અઝાન કે વકત બાતેં ના કરેં ઉસકા જવાબ દે, મુઅઝઝિન જો કહે ચે ભી ઉસી તરહ કહેં મગર જબ મુઅઝઝિન **حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ** ઔર **حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ** કહે તો ઉસ કે જવાબ મેં **لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ** કહે (મિશકાત).

और अजान ખાત્મ હોને કે બાદ દરૂદ શરીફ પઢ  
કર બગૈર હાથ ઉઠાએ યે દુઆ માંગે.

اَللّٰهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ النَّائِمَةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ اَبِ مُحَمَّدٍ الْوَسِيْلَةِ  
وَالْفَضِيْلَةِ وَابْعَثْ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا الَّذِي وَعَدْتَهُ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادُ.

(مشکوٰۃ ۶۵)

તરજુમા: અય અલ્લાહ ઈસ પૂરી દાવત કે રબ  
और કાઈમ હોને વાલી નમાઝ કે રબ, મુહમ્મદ  
સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો વસીલા અતા ફરમા (જો  
જન્મત કા એક દરજા હૈ) और उनको ફઝીલત અતા  
ફરમા और उन कો भकामे भडमूद पर पड़ोया जिसका  
तुने उनसे वादा फरमाया है बेशक तू अपने वादे के  
भिलाई नहीं करता.

હઝરત ઉમ્મે સલમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને  
બયાન ફરમાયા કે હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ  
વસલ્લમ ને મુજે યે દુઆ અઝાને મગરિબ કે બાદ પઢને  
કી તાલીમ ફરમાઈ થી (મિશકાત સફા ૬૬)

જબ મગરિબ કી અઝાન હો તો યે દુઆ માંગે.

اَللّٰهُمَّ اِنَّ هَذَا اِقْبَالُ لَيْلِكَ وَاَذْبَارُ نَهَارِكَ وَاَصْوَاتُ دُعَايِكَ فَاعْفِرْ لِي.

(مشکوٰۃ ۶۶ ج اول)

તરજુમા: અય અલ્લાહ! યે તેરી રાત કે આને और  
तेरे दिन के जाने का और तेरे पुकारने वालों की आवाजों  
का वक़्त है सो आप मुझे बप्श दें.

ઈસ તરહ અઝાન કા જવાબ ઝબાન સે દેના યે  
मुस्तહબ व भसनून है लेकिन अगर शरई उज़र ना हो  
तो मर्दों के लिअे कदम से जवाब देना और मस्जिद की  
तरफ़ जाना वाजिब है और औरतों को ફૌરન નમાઝ કી

તૈયારી મેં લગ જાના યાહિયે, અઝાન સુનતે હી હર કામ બંદ કર દિયા જાએ, અગર બાવરચી ખાના મેં હૈ તો ફીર ન ચૂલ્હા બુજા દે કે અબ મેરે માલિક કી તરફસે બુલાવા આ ચુકા હૈ, અબ મુઅઝઝિમ ને એલાન કર દિયા કે ઈસ વકત કામયાબી સિફ ઓર સિફ નમાઝ મેં હૈ, ઈસ લિએ અબ સબસે પહેલે નમાઝ પઢૂંગી.

બાદ મેં કામ કરેંગે, કામ તો ખત્મ હોંગે નહીં ઈસ લિએ એસા ના હો કે નફસ વ શૈતાન ઘોકા દે કે યે છોટા સા કામ કર લે ફિર ઈતમેનાન કે સાથ નમાઝ પઢ લૂંગી ઓર હોતા યે હૈ કે વો છોટા સા કામ ઈતના લંબા ઓર બળા હો જાતા હૈ કે નમાઝ કા જો પસંદીદા મુસ્તહબ વકત હોતા હૈ વો નિકલ જાતા હૈ ઓર બાઝ અવકાત નમાઝ કઝા હોને કે કરીબ હો જાતી હૈ. ઈસ લિએ મુસલમાન બહેનોં કો યાહિયે અઝાન કા જવાબ ઝબાન સે ભી દે ઓર ઘર મેં ભાઈ, વાલિદ, શૌહર યા દસ બરસ કે કરીબ યા ઈસ ઉમ્મ સે બળે લળકે જો હોં ઉનકો તરગીબ કે સાથ (પ્યાર વ મોહબ્બત કે લેહજા મેં) અઝાન હોતે હી મસ્જિદ મેં ભેજને કી ફિક્ક કરે. ઓર સાત બરસ ઓર ઈસ સે ઝાઈદ વાલોં કો ઘર મેં નમાઝ પઢવાએ. ખુદ ભી એહતેમામ કરે ઓર બહેનોં, ભાંજિયોં, વાલેદા, ઘર કી માસી, નૌકરાની વગૈરા મેં એસા માહોલ બનાએ હિકમત કે સાથ, કે અઝાન હોતે હી ઘર કી તમામ ઓરતે નમાઝ કી તૈયારી મેં લગ જાએ. યે તો કમ અઝ કમ દરજા હૈ વરના ઓરતોં કે લિએ તો હર નમાઝ અવ્વલ વકત મેં પઢના અફઝલ હૈ, જૈસે હી જિસ નમાઝ કા વકત દાખિલ હો ઉસ નમાઝ કો પઢ લે, ઓરત કો અઝાન કા ઈન્તેઝાર કરને કી ભી ઝરૂરત નહીં હૈ, ઉનકો મસ્જિદ મેં તો જા કર નમાઝ અદા નહીં કરની, લેહાઝા વકત દાખિલ હોતે હી

નમાઝ પઢ લેની ચાહિયે. ઔર અગર અભી તક નમાઝ નહીં પઢી ઔર અઝાન હો ગઈ હો તો અબ અઝાન ? બાદ તો ફૌરન નમાઝ કી તૈયારી મેં લગ જાએ બિલકુલ દેર ના કરે.

## સાદગી

મોહતરમ બહેનો! અબ હમ આપકે સામને એક અહેમ સુન્નત “સાદગી” કે મુતાલ્લિક બયાન કરતે હૈં. ઈસ પર અલ્લાહ તઆલા સબકો અમલ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ (આમીન).

હદીસ શરીફ મેં આયા હે કે સુન્નત તરીકા મિટ જાને કે બાદ જો કોઈ ઉસ સુન્નત તરીકા કો જિંદા કર દેતા હે ઉસકો ૧૦૦ શહીદોં કા સવાબ મિલતા હે. લેહાઝા જિસ તરહ હમારે પ્યારે નબી રહેમતુલ્લિલ આલમીન સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે મુબારક ઝમાન મેં સાદગી સે સીધે સાદે તૌર પર કામ હુવા કરતે થે ઉસકે મુવાફિક અબ ફિર હોને લગે, જો મર્દ જો ઔરતે ઈસકી કોશિશ કરેંગે ઈસકો વજૂદ મેં લાએંગે ઉનકો બળા સવાબ મિલેગા.

અગર ઔરતે ઈસ સુન્નત પર અમલ કરના શુરુ કર લેં, ઔર ઈસ બાત કા ફૈસ્લા કર લેં કે હમ હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ વાલી સાદી ઔર મુબારક જિંદગી કો અપને ઘર મેં ઔર તમામ મુસલમાન ઔરતોં કે ઘરોં મેં ઈસકો પૈદા કરને કી કોશિશ કરેંગી તો યે સુન્નત પૂરે આલમ મેં વજૂદ મેં આ સકતી હે. જિતની હમારી જિંદગી હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી જિંદગી સે મુશાબા હોગી ઔર મેલ ખાએગી ઉતની હી ખેર વ બરકત ઔર મોહબ્બતેં હમારી જિંદગી મેં પૈદા હોગી ઔર રહેમતેં બરસેંગી.

અગર ઔરતે ફેસ્લા કર લે તો બહોત જલ્દ મુઆશરા મેં સાદગી પેદા હો સકતી હે.

હમારી ઔરતે ખુસૂસન ત્રીન કામો મેં ઈસ સુન્નત કો જિંદા કર લે ફિર દેખે ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા મિયાં બીવી મેં આપસ મેં મોહબ્બત ઔર ઘર કે તમામ અફરાદ મેં મોહબ્બત ઔર સુફૂન કી ફિઝા કેસે કાયમ હોતી હે. ઈસલિએ અગર ઔરતે ત્રીન કામો મેં ખાસ ખયાલ રખે ઔર ઈસ સુન્નત કો જિંદા કરે તો બહોત સે ગુનાહો ઔર બહોત સે મુન્કરાત સે મુઆશરા પાક હો સકતા હે, મર્દ હરામ નાજાઈઝ કમાઈ સે બચ સકતે હૈ, આજ બહોત સે મર્દ હરામ કમાઈયો મેં સિફ ઈસલિએ મુખ્તેલા હૈ કે ઔરતે ઉનકો મજબૂર કરતી હૈ કે યે હોના ચાહિયે યે હોના ચાહિયે.

ફુઝૂલ ખર્ચી, દિખલાવે, શોહરત, નામ વ નુમૂદ કે લિએ ચીઝે જમા કરના મર્દો કી કમાઈયો કો બરબાદ કરના બલ્કે ઉનકો કર્ઝ પર મજબૂર કરના યે સબ ઔરતોં કે ઈસરાર કી બદૌલત હે.

**હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત રહેમતુલ્લાહ  
અલૈહ ફરમાતે હૈ**

યે ઔરતે ઈસ ફન કી ઈમામ હૈ ઔર એસી માહિર ઔર તજરુબાકાર હૈ કે નિહાયત આસાની સે મર્દો કો તાલીમ દે કર ઉનકી ભી અકલોં પર પરદા ડાલ દેતી હૈ

અબ ઉનસે પૂછા જાએ કે બિયાહ શાદી મેં કયા કયા કરના ચાહિયે, એક ઝરા સા કલ્મા છોટા સા બોલ ચુટકુલા સા સમજા દેતી હૈ કે

“જિયાદા નહીં અપની શાન



કે મુવાફિક તો કર લો”

ઝિયાદા નહીં થોળા સા તો કર હી લો, યે તો ઈતના સા જમલા કેહ કર અલગ હો ગઈ. કરને વાલો ને જબ ઉસકી શરેહ પૂછી તો ઈતની લંબી હુવી કે હઝારો બાતે ઈસમેં સે નિકલ આઈ, જિનસે દુનિયા કી ભી બરબાદી હુવી ઔર આખેરત કે ખસારે સે ભી ઈન્સાન નહીં બચા.

ઉન્હોં ને સિફ એક લફઝ કેહ દિયા થા કે અપની શાન કે મુવાફિક કર લો જિસ કો મદોં ને અપની નાદની સે ઉન્હીં ઔરતોં સે ઉસકી શરેહ પૂછ કર ઈતના બદલ લિયા કે ઘર કે ઘર તબાહ વ બરબાદ હો ગએ. (માખૂઝ અઝ ઈસ્લાહે ખવાતીન સફા ૧૩૦)

કર્જો કે બોજ ને ઉન કી ગરદનોં કો હમેશા કે લિએ જુકા દિયા ઔર ઉસકી અદાયગી કે ગમ ને બુઢપે સે પહેલે ઉનકો બૂઢા કર દિયા. ઔર કઈ ગુનાહે કબીરા ઉન સે સર્જદ હુવે, ઈસ લિએ મુસલમાન ઔરતોં કો ચાહિયે કે સાદગી ઈજ્તિયાર કરે, હર કામ સાદગી સે કરને કી કોશિશ કરે, સાદગી ઈસ્લામ કા અહેમ જુઝવ હે ખુસૂસન ઈન તીન કામોં મેં ઔરતેં સાદગી ઈજ્તિયાર કર લેં તો દીન વ દુનિયા કે બહોત સે ફાયદે હાસિલ હો જાએંગે, બહોત સી પરેશાની સી લોગ બચ જાએંગે. મકાન બનાને મેં બિલ્કુલ સાદગી કા એહતેમામ કરે એસા મકાન બનાએ જો બિલ્કુલ સાદા હો, હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ અજમઈન કે મકાનાત કે મુતાલિલક સોચેં કે ઉન કે મકાનાત કેસે થે?

છત ખજૂર કે પત્તોં કી થી, મિટ્ટી વ ગારે સે બની હુવી દીવારે થી, ના કાલીન થે, ના બે શુમાર બરતન થે ના સોને કે લિએ આલીશાન પલંગ કુરસિયાં ના મેઝ વ

अल्मारियां, बेकिन सुकून था, मोहब्बतें थीं, सेहत थी, उमददी थी, गम भवारी थी. सबसे अहम बात शराफ़त व ईन्सानियत थी. मुसलमान को काफ़िर से और काफ़िर को मुसलमान से भौंक नहीं था, यैन व सुकून राहत व ईतमेनान की ज़िंदगी थी.

हमारे एक अरब दोस्त ने अपनी बीवी के तआवुन से अपना घर बिलकुल सादा बनाया है छावांडे उनके पास पैसा बडोत है लेकिन इस नियत से के हुज़ूरे अकरम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम की ईत्तेबा हो ज़ां के मेरा मकान हुज़ूरे अकरम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम के मकान की तरह सादा हो ज़ां, हम रात दिन देभते हैं जिसको जिस से मोहब्बत हो जाती है उसकी हर अहम हर तरीका उसकी निगाह में दुनिया की सारी बाहशाहत से ज़ियादा कीमती हो जाता है, अल्लाह करे हमारे भाई बहनों के दिलों में हुज़ूरे अकरम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम की सच्ची मोहब्बत उतर ज़ां और उनकी मुबारक सादी ज़िंदगी को हम अपनाने वाले बन ज़ां.

(२) मकान सादा बनाने के बाद अब मकान में यीज़े ली कम से कम ज़ां बडोत ही ज़रूरी हो वो रफ़ी ज़ां और ज़रत का मअना ली समज लेना याहिये, ज़रत ज़र से बना है जिसके मअना नुकसान के हैं, यानी जैसी यीज़ जिसके ना होने से नुकसान हो वो ज़रूरी है.

तो घर में हर यीज़ लाने में रफ़ने में सादगी का अहतेमाम रफ़े, अगर सरदी के दिने काबीन लेना ही है तो बिलकुल सादा काबीन लें, महेमान जाना में सिर्फ़ गाव तकिया रफ़े, अगर बडोत ही ज़ियादा ज़रत हो तो सादी कुरसियां रफ़ लें.

પરદે, અલ્મારિયાં, ટાઈલે, બાવરચી ખાના, કમરે, બાથરૂમ યે સબ ચીજેં એસી સાદા બનાએ કે કમ અઝ કમ શૌહર કી હલાલ આમદની પર ગુજારા હો જાએ ઓર બાકી જો માલ બચે વો અલ્લાહ કે બંદો પર લગાએ કે અલ્લાહ તઆલા ને માલ ઈસી લિએ દિયા થા કે હમ અપની ઝરૂરત પર કમ સે કમ લગા કર બાકી દૂસરો પર લગાએ, તાકે આખેરત મેં હમેં ઉસકા અજર મિલ સકે, ઓર દૂસરા ફાયદા ઈસ સાદગી કા યે હોગા કે ઘર મેં જો આએ ઈસ સાદગી કો દેખ કર ઉસે ભી અપને ઘર મેં સાદા જિંદગી ગુજારને કી હિમ્મત ઓર હૌસ્વા હોગા, અલ્લાહ કરે હમારી ઓરતે સાદગી પર આ જાએ ઓર યે ના સોચે કે ઓરતે કયા કહેગી? મુઆશરા કયા કહેગા?

બેટી કી સાસ કયા કહેગી?

બેટે કી સાસ કયા કહેગી?

ફુલાની કયા કહેગી?

બિરાદરી મેં નાક કટ જાએ? બલ્કે યે સોચે કે અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ હમ સે કેસે ખુશ હોંગે? ઈસ દુનિયા સે હમ કયા લે કર જાએંગે? હમ તો યહાં ચંદ દિનો કે મહેમાન હેં.

**શાદી “શીન” કે ત્રીન નુકતોં કે બગૈર....**

શાદી મેં સાદગી કા એહતેમામ કરે, અગર આપ કિસી કી બહેન હૈ તો ભાઈ કો સાદગી સે શાદી કરને પર આમાદા કરે, ભાભી સે ઓર ભાઈ કે સુસરાલ વાલોં સે કિસી ચીઝ કા મુતાલબા ના કરે. બલ્કે ઉન કો ભી કહિયે! ખાને કી દાવત આપ લોગ ના કરે કે ઈસ્લામ મેં સિર્ફ દુલ્હા કી તરફસે વલીમા હોતા હે. ઓર વો હમ બહોત આસાન ઓર મુખ્તસર કર લેંગે ઓર જહેઝ સાદા હે જિસ

મેં દિખાવા, નામ વ નુમૂદ ના હો. અગર આપ લંબા ચોળા બહોત હી મહેંગા જહેઝ દેના ચાહતે હૈ તો બેટી કે નામ કોઈ જાઈદાદ..... કર દેં યા કોઈ મકાન..... ઉસે દિલવા દે, જો બેટી કો ઉમ્મ ભર કામ આએગા.

ચાદ રખિયો! આપ માં હોતે હુવે, બહેન હોતે હુવે સાસ ઓર નનદ હોતે હુવે કિસી ભી રૂપ મેં જિતની સાદગી સે શાદી અંજામ દેગી યા ઉસકા ઝરિયા બનેગી ઉતના હી આપકા શુમાર અલ્લાહ તઆલા કી નેક બંદિયો મેં હોગા. ઓર આપકે ઉસ ભાઈ કી શાદી કા અંજામ મોહબ્બત મવદત વ ઉલ્ફત ખેર વ બરકાત પર ખત્મ હોગા, ઈસલિએ કે અલ્લાહ કે સચ્ચે નબી હઝરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા:

ان اعظم النكاح بركة ايسره مودة. (مسند احمد، مسند الانتصار ۲۳۸۸)

તરજુમા: વો નિકાહ સબસે ઝિયાદા બા બરકત હે જિસમેં ઈબરાજાત કમ સે કમ હો.

જિસ દિન લણકી કા પૈગામ આયા ઉસ દિન સે લે કર રુખ્સતી તક સબ કા હિસાબ લગાયા જાએ, જિતના કમ સે કમ ખર્ચા હોગા ઉતના હી વો નિકાહ અલ્લાહ ઓર ઉસ કે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી નિગાહ મેં બરકત વાલા હોગા ઉસકે ફાયદે મિયાં બીવી કો હમેશા પહોંચતે રહેગે ઓર યે નિકાહ દુનિયા વ આખેરત કી ભલાઈ કા ઝરિયા હોગા, દોનોં ખાનદાનોં કો એસે નિકાહોં સે રાહત વ સુકૂન હોગા, ના કર્ઝ લેના હોગા ના રાતોં કી નીંદે ખત્મ કરની હોગી, ના નિકાહ કો મુસીબત સમજા જાએગા, ના લખાઈ ઝગળે હોગે. તમામ મુસીબતોં સે બચ જાએગે. જિતના ઝિયાદા ખર્ચ કરેંગે ઓર મહેફિલેં મેહદી વગૈરા માયું કી હિન્દુવાની રસ્મોં પર અમલ કરેંગે ઉતના હી આપકા સુકૂન બરબાદ હો જાએગા.

શાદી કે બાદ બળી નનદ આ કર કહેગી ભાભી!  
આપને મુજ પર તો મેંહદી વાલી તકરીબ મેં કોઈ તવજ્જોહ  
નહીં દી, છોટી નનદ કહેગી મુજે તો કુલાં હાર નહીં  
દિખાયા, સાસ કહેગી મેરા માન નહીં રખા, મેરા ઈકરામ  
નહીં ક્રિયા, દેવરાની કહેગી જોળા નહીં દિખાયા, એસે હી  
ઈતને સારે ઝગળે ઉસી કે હાં હોતે હૈં જહાં બહોત ઝિયાદા  
દાવતેં હોતી હૈં. કોઈ કહેગા અચ્છા નહીં પકા થા, કોઈ  
કહેગા તેલ બહોત ઝિયાદા થા, કોઈ કહેગા મિચ્છ ઝિયાદા  
થી, કોઈ કહેગા ચાવલ ઠંડે હો ગએ થે, લોગોં કો ખુશ  
કરને કે લિએ કિતની બળી દાવત કા એહતેમામ ક્રિયા  
લેકિન ફિર ભી લોગ ખુશ નહીં હુવે, ઈતને સારે ઈમ્રાજાત  
કરવાને કે બાદ ભી જિતને મુંહ ઉતની હી બાતેં.

હમારે પ્યારે રસૂલ, સરકારે દો જહાં સલ્લલ્લાહુ  
અલૈહિ વસલ્લમ ને ખુદ ભી શાદિયાં કી, ઔર અપની  
લજકિયોં કી ભી શાદિયાં કરવાઈ, યે શાદિયાં નિહાયત  
સાદગી કે સાથ અંજામ પાઈ. મસ્લન

હુજૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ  
વસલ્લમ કા સફર મેં નિકાહ ઔર વલીમા

હુજૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને એક  
મરતબા સફર મેં નિકાહ ક્રિયા, ઔર વહીં રુખ્સતી ઔર  
વલીમા હુવા. ના બકરી ઝબહ હુવી, ના કોરમા પકા, ના  
કાઈ છપે બલ્કે દસ્તરખાન બિછા દિએ ગએ ઉન પર કુછ  
ધી, કુછ ખજૂરે, કુછ પનીર કે દુકળે ડાલ દિએ ગએ  
હાઝેરીન ને ઉસ મેં સે ખા લિયા.

હમ સબ કી માં હઝરત સફિયા રદિયલ્લાહુ  
તઆલા અન્હા કે નિકાહ કા વાકેઆ હૈ, જો માં અપને બેટે

યા બેટી કા નિકાહ ઈસ તરહ કરેગી ઓર જો સાસ અપની બહુ કો ઈસ તરહ સાદગી સે ઘર મેં લાએગી કલ ક્યામત કે દિન વો ઝરૂર ઈસ અમલ મેં હઝરત સફિયા રહિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે સાથ મુશાબા હો જાએગી, અગર કોઈ ઓર માનેઅ ના હુવા, તો ઉમ્મીદ હે ઈસી અમલ પર અલ્લાહ તઆલા ખુશ હો જાએગે. ઓર યે એક અમલ સબ ગુનાહોં કે બખ્શવાને કા ઝરિયા બન જાએ ઓર ઈસ સુન્નત કી અદાયગી અલ્લાહ કો ઈતની પસંદ આ જાએ કે ઈસ નિકાહ મેં બરકત સે ઉસ ઘર મેં કોઈ સલાહુદીન અય્યૂબી, જુનેદ બગદાદી, શિબ્લી નો'માની રહિમહુમુલ્લાહુ તઆલા જેસા ફરઝંદે સાલેહ પૈદા હો ઓર વો દુનિયા મેં ઈમાન ફેલાએ ઓર કરોળહા કરોળ ઈન્સાનોં કો જહન્નમ કી આગ સે બચા કર જન્નત કી તરફ લાને કા ઝરિયા બને, લેકિન એસે ફલ ઉન્હીં દરખ્તોં કી ટહેનિયોં પર હુવા કરતે હૈં જો હર કિસ્મ કી ગરમી કો સેહ જાએ, ઓર સખ્ત સે સખ્ત તપિશ ઓર લુ વાલી ધૂપ બરદાશત કર લેં કે દુનિયા જો કુછ કહે કહેતી જાએ, હમેં તો મહેબૂબ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી સુન્નત અદા કરની હે, અલ્લાહ કો રાઝી કરના હે.

(૧)

મુહમ્મદ કી મોહબ્બત દીને હક કી શર્તે અવ્વલ હે  
 ઈસી મેં હો અગર ખામી તો સબ કુછ નામુકમ્મલ હે  
 કી મોહમ્મદ સે વફા તુને તો હમ તેરે હૈં

યે જહાં ચીઝ હે કયા લૌહ વ કલમ તેરે હૈં

(૨)

સારા જહાં નારાઝ હો પરવાના ચાહિયે  
 મદે નઝર તો મરઝિએ જાનાનાં ચાહિયે

(૩)

બસ ઈસ નજર સે દેખ કર તુ કર ये ફેस्ला

क्या क्या तो करना चाहिये क्या क्या ना चाहिये

(૪)

अगर એક તુ नहीं मेरा तो कोई शय नहीं मेरी

જો તુ मेरा तो सब मेरा ફલક मेरा जमीं मेरी

(૫)

तौहीद तो ये है કે ખુદા હશર મેં કેહ દે

ये बंदा દો આલમ સે બફા મેરે લિએ था

સાસ ઝાલેમા હૈ.....

આને વાલી બહુ કે લિએ

अगर आज લળકોં की मांओं ये ફેस्લા કર લેં કે  
હમ આને વાલી માસૂમ લળકી કે લિએ જો હમારી બહુ  
બન રહી હૈ, ઝાલેમા નહીં બનેંગી, તો બહોત સી  
લળકિયાં જો ઘરોં મેં બેઠી હૈં ઉનકા રિશ્તા હો જાએ ઓર  
બહોત સી લળકિયોં કે માં 'બાપ જો હૈરાન વ પરેશાન ફિર  
રહે હૈં, ઉનકો સુકૂન કી નીંદેં મયસ્સર હોં, ઓર અલ્લાહ  
તઆલા ને જો બંદોં કે લિએ નિઝામ બનાયા હૈ વો રિવાજ  
મેં આ જાએ ઓર શાદિયાં ઝિયાદા સે ઝિયાદા આસાન હો  
જાએ, ઓર બદકારી, ફહહાશી, ઉરયાની, બે હયાઈ બદ  
નિગાહી, મુશ્કિલ વ ના મુમકિન હો જાએ.

લેકિન સબસે ઝિયાદા રુકાવટ ડાલને વાલિયાં ઓર  
શાદી કો સાદી બનાને કે લિએ તૈયાર ના હોને વાલિયાં,  
માસૂમ લળકિયોં પર જુલ્મ કરને વાલિયાં....., ઉમ્મત કે  
મદ્દોં કો હરામ કમાઈ પર મજબૂર કરને વાલિયાં.....,  
રિયાસત કી રિયાસત ગારત વ તબાહ કરને વાલિયાં.....,  
ઘરોં કે ઘર ગિરવી ઓર કર્ઝ રખવાને વાલિયાં.....,

ગુનાહે કબીરા મેં સબકો મુખ્તેલા કરને વાલિયાં, અગર આપ હમે માફ કરે તો સબ ગુનાહોં કા સહેરા સાસ કે ઔર ફિર સાસ કી વજીરે આઝમ બળી નનદ કે ઔર ઉસકી સેકેટરી મંજલી નનદ કે ઔર ઉસકી મુશીરા વ એડવાઈઝર..... છોટી નનદ કે ઔર ઉસ કી તકમીલ કરને વાલી ઘર કી ઉસ બળી ભાભી કે જો ઈન રિવાજોં સે સબસે ઝિયાદા વાકિફ હોતી હૈં ઔર વો માંગને કે નએ નએ તરીકે ઔર રિવાજાત લે કર આતી હૈં, જો આને વાલી દુલ્હન કો મજબૂર કરતી હૈં યે ભી લાઓ? યે ભી લાઓ? ઔર લળકી કે માં બાપ એસે મજબૂર વ બેબસ હોતે હૈં કે જો સુસરાલ વાલે કહેતે હૈં ઉસ કો કિસી તરહ પૂરા કરને કી કોશિશ કરતે હૈં કે કહીં એસા ના હો કે હમારી બેટી કો ઉસકી સાસ યે તાના દે (એસે તાને જો પથ્થર કે જિગર મેં ભી સૂરાખ કર દે) કે તેરે બાપ ને દિયા હી કયા? ખાલી હાથ તો આઈ હૈં.

તેરે બાપ ને હમારે બેટે કો ખાના ભી નહીં ખિલાયા?

તેરી માં ને હમે સોને કા હાર હી નહીં પહેનાયા?

અગર લળકી કે બાપ ને દુલ્હે કી ઔર ઉસ કે સાથ રિશ્તાદારોં કી હોટલ યા કલબ મેં બળી દાવત ના કી તો યે સાસ એક હી જુમલા એસા સુનાતી હૈં જો નઈ નવેલી દુલ્હન કે કલેજા મેં નશ્તર બન કર એસા ચુભતા હૈં કે બગૈર તીર વ તલવાર કે યે એક હી વાર ખૂન કે કતરે ઉસ કી આંખોં સે પાની કી ધારોં કી શકલ મેં બહા દેતા હૈં.

લળકી કા બાપ દસિયોં જગા ઝલીલ હોતા હૈં કર્ઝ માંગતા હૈં, લોગોં કી ઠોળિયોં મેં હાથ રખ રખ કર ભીક માંગતા હૈં કે મુજે અપની બેટી કો સાસ કે તીર વ તલવાર સે ઝિયાદા તેઝ તાનોં સે બચાના હૈં મુજે ઈતના જહેઝ



देना है, धतनी दावते करनी हैं, धतनी महेझिले करनी हैं और फिर शुल्म पर शुल्म, लणकी की सास जब मेरे घर आयेगी और जितने रिश्तादारों को साथ लायेगी उन सब को १०१ रुपिया का लेझाझा बंद कर के जालेमाना टेक्ष के तौर पर देना है वरना वो मेरी बख्शी पर शुल्म करेंगे उम्र भर उस को सतायेगे.

या फिर उस टेक्ष को मैंने अछा नहीं किया तो उस को तलाक देने या मैके में बिछा देने के वॉरन्ट जारी हो जायेगे और मेरी तीन बख्शियां अभी बाकी हैं.

अगर उस पहेली बख्शी की सास और ननद का पेट ना भरा तो ये भानदान भर में ढिंढोरा पीट देगी के उस ने बेटी को कुछ नहीं दिया, उसने बेटी को पाली हाथ भेज दिया. और फिर मेरी बाकी बेटियों का रिश्ता नहीं आयेगा. धसलिये जकात, सदका, भैरात, फिदया, फिझारा, कोई भी माल मुझे दो याहे सूद का हो, रिश्त का हो, डकेती का हो, योरी का हो दे दो ताके जहेज में हूं, और बेटी की जालिम सास और ननद का मुतालेबा पूरा हो जाये और ये मेरी बेटी को तकलीफें ना दें.

ऐसी सासों को अल्लाह अल-अल व जल्ल के अजाब से डरना याहिये और याद रखना याहिये के अल्लाह अल-अल व जल्ल की लाठी बे आवाज है, ऐसी सासें आभिर उम्र में ऐसी भीमारियों में मुन्तेला होती हैं के अल्लाह हम सब की ऐसी भीमारियों से डिझाजत करे, ये दुनिया का अजाब है किसी मजलूम की आह लेने पर उसकी सजा दुनिया ही में मिल जाती है और आभेरत में अल्लाह ही हमारी औरतों की डिझाजत करमाये.

“सास बहुत को ना अपनी बेटी समझती है ना

આજ કી બહુ અપની સાસ કો વાલેદા સમજતી હૈ ઈસ લિએ શાદી હોતે હી દોનોં કો અલગ રખા જાએ ઈસી મેં વાલેદૈન કી ખિદમત ભી હો સકતી હૈ ઔર દોનોં કી ભલાઈ ભી હૈ, ઈસી મેં સાસ વ નનદ કે તાનોં સે બચા જા સકતા હૈ. ઈસી લિએ હકીમુલ ઉમ્મત રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાતે થે કે મિયાં બીવી કા શાદી કે બાદ સે બાવરચી ખાના અલગ હોના ચાહિયે, યે અલગ રહે અલગ પકાએ ઈસલિએ કે ચૂલ્હા હી ઝિયાદા તર આગ ભળકાતા હૈ જિસ સે દોનોં મિયાં બીવી કી દીન વ દુનિયા તબાહ વ બરબાદ હો જાતી હૈ. ઈસકી તફ્સીલ આગે આએગી ઈન્શા અલ્લાહ. અગર બહુ ખાલી હાથ આઈ જૈસા કે અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા હુકમ હૈ કે “બહુ પર કોઈ ચીઝ લાઝમી નહીં કે વો બાપ કે ઘર સે લાએ બલ્કે શૌહર પર લાઝિમ હૈ કે બીવી કો લાને કે લિએ મહેર કા ઈન્તેઝામ કરે”, તો સાસ નનદ અકસર બહુ કો સુકૂન સે નહીં રહેને દેતી. લેહાઝા આપ અગર નનદ હૈ..... તો અપની ભાભી પર ઝુલ્મ ના હોને દીજિયે, અપને ઘર સે ઈસ લંબે ચૌળે જહેઝ કે ગલત રિવાજ કો ખત્મ કરને કી કોશિશ કીજિયે, અપને ભાઈ, વાલેદૈન કો સમજાઈયે કે “હમ અલ્લાહ હી સે લેંગે” હમ ભાભી ઔર ઉન કે ઘર વાલોં કો તકલીફ મેં નહીં ડાલેંગે.

## આજ કા જહેઝ..... બલા હૈ

અકસર જગા જહેઝ ભી લળકે ઔર ઉસકે વાલિદ નહીં માંગતે ઈલ્લા યે કે વાલિદ કી સોચ ભી ઔરતોં કી તરહ હો ચુકી હો, દુલ્હા યા લળકે કા મુતાલેબા અકસર જહેઝ કા નહીં હોતા.

વો અચ્છી ખૂબસૂરત, ખૂબ સીરત, સલીકા

શિઆર, વફાદાર, ગમગુસાર, દિલદાર, દુખ દર્દ કી શરીક, ખેર અંદેશ ઔર અમીન લગકી યાહતા હૈ લેકિન લગકે કી માં બહેન, બળી ભાભી મજબૂર કરતી હૈ કે આને વાલી દુલ્હન પર ઝુલ્મ કરો, ઔર થોળા સા ઝુલ્મ ભી નહીં બલ્કે બહોત ઝિયાદા ઝુલ્મ કરો.

લિસ્ટ ઔર ફહેરિસ્ટ લિખ કર ભિજવાઓ કે યે ચીઝેં યાહિયેં ઔર અબ તો લિસ્ટ મેં તરક્કી હો ગઈ હૈ કે ફર્નીચર ફુલાં કમ્પની કા જો સબસે ઝિયાદા મહેંગી કમ્પની હૈ, ઔર ફીઝ ઔર એ.સી. ફુલાં કમ્પની કા..... યે સારા મિલ કર ક્યા હોગા?

જહેઝ જિસ મેં ચાર હર્ફ હૈ, જ,હ,ય,ઝ. યાની 'જ' સે જુર્મ..... 'હ' સે હવસ..... 'ય' સે યલગાર....., ઔર 'ઝ' સે ઝહેર..... આજ કા જહેઝ લગકી કે બાપ હોને કા જુર્મ હૈ ઔર સુસરાલ કે હવસ કી યલગાર હૈ ઔર ઉસકા ગમ, કે ચીઝેં ભીક માંગને વાલોં કી શાન કે મુવાફિક ના હુવી તો લગકી કે માં બાપ કે દિલોં મેં ઝહેર કી તરહ યે ગમ ફેલ કર ઉનકી સેહત તબાહ વ બરબાદ કર દેતા હૈ.

દેખા આપને પહેલે સીધા સાદા ઈન્સાન થા, શાદી બિયાહ મેં અસલ ચીઝ ઉસકે નઝદીક દુલ્હન થી મગર અબ જહેઝ હૈ. દુલ્હન કિતની હી અચ્છી હો, જહેઝ કે બગૈર બેકાર હો જાતી હૈ, દુલ્હન કિતની હી ખરાબ હો, જહેઝ અચ્છા હો તો કાબિલે કુબૂલ બન જાતી હૈ, યુનાંચે પહેલે ઝમાને મેં મહેલ્લે ઔર બિરાદરી કી ઔરતેં દુલ્હન કો દેખને ઔર મુબારકબાદ દેને કે લિએ આતી થી?

અબ જહેઝ ઔર કપળે દેખને આતી હૈ, પૂછ જાતા હૈ વૉશિંગ મશીન આઈ હૈ યા નહીં?

ફીઝ ફુલાં કમ્પની કા હૈ યા નહીં? ફિર જાતે વક્ત

ઔરતે કહેતી હું લજકા ખુશ નસીબ હું કે ઉસ કો ઈતના અચ્છ જહેઝ મિલા. પહેલે ઝમાને મેં જહેઝ કે મઅના યું થે 'જ' કે મઅના જઝા, 'હ' સે હિમ્મત ઔર 'ય' સે યકીન ઔર 'ઝ' સે ઝિંદગી થી.

લજકા ઈસ બાત પર યકીન રખતા થા કા લજકી કા અસ્લી ખાનાદારી કા સલીકા વ તરીકા હૈ, માં બાપ કી તરફસે કીમતી તોહફા તરબિયત વ દીન કી તાલીમ હૈ તાકે ઉસે હક્કુલ્લાહ વ હક્કુલ ઈબાદ અદા કરને, ઘર કો સંભાલને, સુસરાલ વાલોં કો ખુશ રખને, ઔલાદ કી પરવરિશ કરને ઔર રિશ્તાદારોં વ હમસાઈયોં કે સાથ હુસ્ને સુલૂક કા સલીકા આ જાએ.

ઉસ કે જહેઝ મેં સબસે ઝિયાદા અહેમ ચીઝ ઈસ્લામ કા લિબાસ હૈ અલ્લાહ કી ફરમાં બરદાર બંદી હો, ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો ખુશ કરને વાલી હો, ઈબાદત કા ઝેવર પહેને હુવે હો. સુન્નાત કા ઈત્ર લગયા હુવા હો, રઝા વ તવક્કુલ, અલ્લાહ કે ઉપર ભરોસા ઔર અલ્લાહ કે ખૌફ કા સિંગાર હો, હુસ્ને અખ્લાક સે ભરા હુવા સંદૂક હો.

શૌહર કી ઈતાઅત ઔર ફરમાં બરદારી કા એ.સી. હો....., ફિલિપ્સ ઔર નેશનલ કે ફીઝ કે મુકાબ્લે મેં શીરી ઔર મીઠી ઝબાન ઔર મુસ્કુરાહટ સે ખુશિયાં બિખેરને વાલા ચહેરા હો....., ઈલ્મ ઔર અમલ કા સરમાયા ઔર શર્મ ઔર હયા કા પરદા, ઈલ્મે દીન, ઔર સહાબિયાત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુન્ના કે હાલાત, વાકેઆત ઔર ઉનકી મુબારક સીરતોં કી માલૂમાત કા વાફર મિકદાર મેં ફર્નીયર હો યે અસ્લી ચીઝે જહેઝ થી.

લેકિન આજ ઉલ્ટી ગંગા બેહ રહી થી, પહેલે

ચરાગ તલે અંધેરા થા, અબ બલ્બ કે ઉપર અંધેરા હે. પહેલે અગર તંદુરસ્ત બૂઢા ભીક માંગતા થા તો લોગ ડાંટે થે કે માઝૂર તો નહીં હો.

કયૂં ભીક માંગતે હો? લેકિન આજ નૌજવાન નએ તરીકોં સે ભીક માંગતે હૈં ઔર ઉસ કો ફન બના કર પેશ કરતે હૈં ઔર જો જિતના માંગને મેં કામચાબ હોતા હે બેવકૂફ લોગ ઉસકો મુબારકબાદ દેતે હૈં. જો જિતના જિયાદા દૌલતમંદ હોતા હો વો ઉતના હી હરીસ ઔર લાલચી હોતા હે, ઉસકો ભીક માંગને કે ઢંગ ભી નએ નએ મોડર્ન તરીકોં સે આતે હૈં, એસા સુસરાલ ચાહતે હૈં કે લળકી કે સાથ જિતની જિયાદા દૌલત આ સકતી હો વો આ જાએ. કયૂંકે મૌજૂદા દૌર મેં દૂસરોં કી કમાઈ પર હાથ સાફ કરને કા યે એક બેહતરીન ઝરિયા હે, ઉન કી નઝર મેં લળકી કે બજાય કાર, ફીઝ, ટી.વી. વગૈરા કી જિયાદા એહમિયત હોતી હે.

ઈસી તરહ દુન્યવી તાલીમ યાફતા લળકે કી માં ફિખ કે સાથ ભીક માંગતી હે, આપ ને દેખા હોગા આમ ભીક માંગને વાલે લોગ મર્દ હોં યા ઔરતેં કહેતી હૈં:

“જો દે ઉસકા ભી ભલા જો ના દે ઉસકા ભી ભલા”

લેકિન યે સાસ તો અપને બેટે કે લિએ ડંકે કી ચોટ પર ભીક માંગતી હે ઔર ગોયા લળકે કા નીલામ હોતા હે બોલિયાં લગતી હૈં ઔર જહાં જિયાદા કી બોલી લગતી હે વહાં પર યે સૌદા, તૌલ મોલ કર તય હો જાતા હે, તકરીબન ઈસ મેં તમામ ઔરતેં બરાબર હૈં લેકિન હમારી બિરાદરી મેં બાંટવાં મેમન જમઆત કી ઔરતેં ઈસ મેં જિયાદા પેશ પેશ હૈં.

અલ્લાહ ઈન લાલચી ઝાલેમા સાસોં કો મૌત સે

पहेले पहेले डिदायत हे हे. अय अल्लाह! आप ही सासों और ननदों को नक़्स व शैतान की यावों से निकाल दे. कितनों के घर उन्हींने बरबाद किये, कितनों के सुहाग उजाण दिये, कितनों की मेंढरियां रंग आने से पहेले धुलवा दीं, कितनों की यूणियां वक्त से पहेले ही टुणवा दीं, कितनों को ज़िंदा छोटे हुवे ज़िंदगी की ખुशियों से महेरूम कर दिया. अपनी अक दिन की ખुशी के लिये ज़िंदगी भर के लिये लणकी के वालिद के गले में करजों का तौक डाल दिया, उन की बनी बनाई ईमारत को जला कर उस की राख से अपनी अक दिन की ખुशी पूरी की.

ये काफ़िरी तो नहीं, काफ़िरी से कम भी नहीं  
के मर्द डो गिरिफ़्तारे छाज़िर व मौजूद  
दुनिया गले का डार है दीन नज़र में पार है  
गर ईसीका नाम बहार है तो आग लगे बहार में

**जडेज़ मौजूदा मुआशरे की अक लानत.....**

ईस मामले में सब से ज़ियादा ज़िम्मादारी उन लोगों पर आई है जो जाते पीते, अमीर और दौलत मंद घराने कहेलाते हैं, ईस अज़ाब से निज़ात उस वक्त तक नहीं हो सकती जब तक जाते पीते और अमीर कहेलाने वाले लोग ईस बात का ईक़दाम ना करें के हम अपने पानदान में शादियां और निकाह सादगी के साथ करेंगे, और ईन गलत रस्मों को ख़त्म करेंगे, उस वक्त तक तण्दीली नहीं आयेगी, ईसलिये के अक गरीब आदमी तो ये सोचता है के मुझे अपनी सुईद पोशी बर्करार रखते हुवे और अपनी नाक उंची रखने के लिये ये काम करना है. ईस के बग़ैर मेरा गुज़ारा नहीं होगा,

અગર લળકી કો જહેઝ નહીં દેંગે, તો સુસરાલ વાલે તાને દિયા કરેંગે કે કયા લે કર આઈ થી?...આજ જહેઝ કો શાદી કા એક લાઝમી હિસ્સા સમજ લિયા ગયા હે.

ઘર ગિરહિસ્તી કા સામાન મુહય્યા કરના જો શૌહર કે ઝિમ્મે વાજિબ થા વો આજ બીવી કે બાપ કે ઝિમ્મે વાજિબ હે, ગોયા કે વો બાપ અપની બેટી ઔર અપને જિગર કા ટુકળા ભી શૌહર કો દે દે, ઔર ઉસ કે સાથ લાખો રૂપિયા ભી દે, ઘર કા ફર્નીચર મુહય્યા કરે ઔર ઈસ તરહ વો દૂસરે કા ઘર આબાદ કરે.....

અગર કોઈ બાપ અપની બેટી કો કોઈ ચીઝ દેના ચાહતા હે તો વો સાદગી કે સાથ દે દી, બહરહાલ જો મતમવ્વલ ઔર ખાતે પીતે ઘરાને કહેલાતે હૈ, ઉન પર યે ઝિમ્માદારી ઝિયાદા આઈદ હોતી હે કે વો જબ તક ઈસ સાદગી કો નહીં અપનાએંગે ઔર ઈસકો એક તહેરીર કી શકલ મેં નહીં ચલાએંગે ઉસ વકત તક ઈસ અઝાબ સે નિજાત મિલની મુશ્કિલ હે. અલ્લાહ તઆલા અપની રહેમત સે યે બાત હમારે દિલોં મેં ડાલ દે આમીન.

**મુરવ્વજા રસ્મે જહેઝ હિદુંઓં કા રિવાજ હે**

યે હિદુંઓં કા રિવાજ મુસલમાનોં મેં આ ગયા હે, યાદ રખિયે! ઈસ્લામી શરીઅત, ઔર અલ્લાહ તઆલા કે બનાએ હુવે આઈન મેં મર્દ કી યે ઝિમ્માદારી હે કે વો જહેઝ કા મુખ્તસર સામાન જો ઝરૂરી હો વો સામાન જમા કરે, યે ઝિમ્માદારી અલ્લાહ તઆલા ને મર્દોં કે ઝિમ્મા રખી હે, મર્દોં કી ઔરતોં પર ફઝીલત વ બરતરી કી એક અહેમ વજા મર્દોં કા ઔરતોં પર અપને માલ કો ખર્ચ કરના હે, શરીઅતે ઈસ્લામી મેં નિકાહ કા કોઈ ખર્ચ

ઔરત કે ઝિમ્મા નહીં રખા ગયા, બલ્કે ઉલ્ટા નિકાહ મેં ઔરત કો મર્દ કી તરફ સે મહેર મિલેગા, ઔરત પર તો ખર્ચ ક્રિયા જાએ ના યે કે ઉસ સે માંગા જાએ.

અલ્લાહ તઆલા સૂરએ નિસા મેં ફરમાતે હેં:

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا آتَوْا  
مِنْ أَمْوَالِهِمْ. (الآية سورة النساء)

યાની મર્દ હાકિમ હેં ઔરતોં પર ઈસ વાસ્તે કે ફજીલત દી અલ્લાહ ને બાઝોં કો (યાની મર્દોં કો) બાઝોં પર (યાની ઔરતોં પર કુદરતી ફજીલત દી હે) ઔર (દૂસરે) ઈસ વાસ્તે કે મર્દોં ને (ઔરતોં પર) અપને માલ (મહેર મેં ઔર નાન નફકા મેં) ખર્ચ ક્રિએ હેં. (ઔર ખર્ચ કરને વાલોં કા હાથ ઉંચા ઔર બેહતર હોતા હે ઉસ સે કે જિસ પર ખર્ચ ક્રિયા જાએ).

(ખુલાસા તફસીર મઆરેફુલ કુર્આન સફા ૩૯૪ જિલ્દ ૩ સૂરએ નિસા ૪:૩૫)

ઈસ આયત કી તફસીર મેં ઈમામ રાઝી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ લિખતે હેં યાની મર્દ ઔરત સે અફઝલ હેં કયૂંકે વો ઉસકા મહેર દેતા હે ઔર ઉસ કા નફકા અદા કરતા હે (તફસીરે કબીર સફા ૮૮ જિલ્દ ૧૦)

ઈસી તરહ આમ મુફસ્સેરીન ને માલ ખર્ચ કરને સે મુરાદ ઉમૂમન યે હી દો બાતેં બયાન કી હેં કે ઈસ સે મુરાદ મહેર ઔર નફકા હે. ઉસ્લૂબે કલામ ઔર અલ્ફાઝ કે ઉમૂમિયત કે લેહાઝ સે ઈસ મેં તમામ કિસ્મ કે માલી ઈખરાજાત ખ્વાહ વ નિકાહ સે મુતાલિક હોં, યા ઘરેલુ ખરીદ વ ફરોખ્ત સે જો ઉમૂમન જહેઝ કે દાયરા મેં આતે હેં વો સબ કે સબ “ઈન્ફાકે અમવાલ” માલ ખર્ચ કરને મેં દાખિલ વ શામિલ હેં.



ਕੁਝ ਨੌਕਰਾਂ ਦੇ ਸਾਥ ਆਰਾਮ ਦੇ ਵਿਚੇ ਜਾਏ ਰਿਹਾਇਸ਼ੇ ਸੁਕਨਾ ਮਕਾਨ ਫ਼ਰਾਹਮ ਕਰਨਾ ਭੀ ਮਰਦ ਪਰ ਵਾਜ਼ਿਬ ਹੈ. ਮਕਾਨ ਦੇ ਸਾਥ ਵਾਜ਼ਿਮੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਫ਼ਰਾਹਮੀ ਭੀ ਸ਼ਾਇਦ ਦੇ ਭਿੰਨੇ ਵਾਜ਼ਿਬ ਹੈ. ਈਨ ਧੀਰੋਂ ਦੀ ਫ਼ਰਾਹਮੀ ਪਰ ਦੁਲਹਨ ਧਾ ਉਸਦੇ ਸਰਪਰਸਤੋਂ ਕੋ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਿਆ ਜਾ ਸਕਤਾ. ਵੇਖਾਯਾ ਮਰਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮਾਦਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਘਰ ਆਰ ਘਰ ਕਾ ਸਾਮਾਨ ਤੇਧਾਰ ਕਰੇ.

ਕੁਆਨ ਆਰ ਚਈਸ ਮੇਂ ਕਈ ਭੀ ਉਸਕਾ ਈਧਾਰਾ ਤਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤਾ ਤੇ ਈਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਧੀਰੋਂ ਦੀ ਫ਼ਰਾਹਮੀ ਵਯਕੀ ਧਾ ਉਸਦੇ ਆਪ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮਾਦਾਰੀ ਹੈ ਧਾਨੀ ਧੇ ਤੇ ਜਬ ਤੁਮ ਭੇਟੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰੋ ਤੋ ਰੁਪਸਤ ਕਰਤੇ ਵਕਤ ਉਸ ਕੋ ਕੁਝ ਸਾਮਾਨ ਭਾਤੀਰੇ ਜਹੇਯਾ ਯਤਰ ਏ ਕੁਝੋ ਧੇ ਐਕ ਭਿਵਾਫ਼ੇ ਅਕਲ ਆਰ ਭਿਵਾਫ਼ੇ ਫ਼ਿਤਰਤ ਆਤ ਹੈ. ਧੂੰਕੇ ਫ਼ਿੰਦੁਆਂ ਤੇ ਛਾਂ ਵਯਕੀ ਕੋ ਆਪ ਤੇ ਵਾਰਸਾ ਮੇਂ ਸੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤਾ, ਈਸੀ ਵਿਚੇ ਵਾਖਿਫ਼ ਨਿਕਾਫ਼ ਤੇ ਵਕਤ ਜ਼ੋ ਕੁਝ ਛੋ ਸਕਤਾ ਹੈ ਵੋ ਏ ਏਤਾ ਹੈ, ਗੋਧਾ ਨਿਕਾਫ਼ ਸੇ ਉਨਕੇ ਵਛਾਂ ਭਧੀ ਆਪ ਸੇ ਭਿਵਕੁਲ ਜੁਫ਼ਾ ਛੋ ਗਏ, ਅਭ ਆਪ ਦੀ ਮੀਰਾਸ ਮੇਂ ਉਸਕਾ ਕੋਏ ਛਕ ਨਹੀਂ ਵੇਖਾਯਾ ਧੇ ਜਹੇਯਾ ਫ਼ਿੰਦੁਆਂ ਦੀ ਰਸਮ ਹੈ, ਚਮ ਸਭ ਕੋ ਈਸ ਸੇ ਭਧਨਾ ਆਰ ਭਧਾਨਾ ਧਾਫ਼ਿਧੇ..... ਈਸ ਵਿਚੇ ਆਪ ਅਪਨੇ ਆਏ ਧਾ ਭੇਟੇ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਮੇਂ ਵਯਕੀ ਵਾਧੋਂ ਸੇ ਜਹੇਯਾ ਦੀ ਭੀਕ ਨਾ ਮਾਂਗਿਧੇ, ਅਪਨੇ ਆਏ ਧਾ ਭੇਟੇ ਕੋ ਸਮਜਾਏ ਤੇ ਤੁਮ ਭੁਫ਼ ਈਨੇਯਾਮ ਕਰੋ, ਧੇ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮਾਦਾਰੀ ਹੈ.

## ਐਕ ਗਲਤ ਫ਼ੁਲੇਮੀ ਕਾ ਈਯਾਵਾ

ਮਗਰ ਈਸ ਸਿਵਸਿਵਾ ਮੇਂ ਆਯਾ ਵੋਗੋਂ ਕੋ ਧੇ ਗਲਤ ਫ਼ੁਲੇਮੀ ਹੈ ਤੇ ਫ਼ੁਜ਼ੂਰੇ ਅਕਰਮ ਸਵਲਵਾਫ਼ੁ ਅਵੈਫ਼ਿ ਵਸਵਲਮ ਨੇ ਅਪਨੀ ਵਾਧਵੀ ਭੇਟੀ ਆਰ ਆਤੂਨੇ ਜੰਨਤ ਚਤਰਤ ਫ਼ਾਤੇਮਾ ਰਹਿਧਵਾਫ਼ੁ ਤਆਵਾ ਅਨ੍ਹਾ ਕੋ ਕੁਝ ਧੀਰੋਂ ਰੁਪਸਤੀ ਤੇ ਵਕਤ

દી થી અગર જહેઝ ઝરૂરી નહીં થા ફિર એસા ક્યું હુવા?

ઉસ કા જવાબ તો માનને વાલિયોં ઓર નસીહત મુનને વાલિયોં..... કે લિએ હે લેકિન જો ઓરતેં ઈસ કા ફેસ્લા હી કર ચુકી હેં કે મુઆશરા કો બરબાદ કરેંગી, નઈ નવેલી દુલ્લન પર ગુલમ કરેંગી, ગરીબોં કી બચિયોં કી શાદી હોને હી નહીં દેંગી, ભીક માંગ માંગ કર લજકી કે બાપ સે જહેઝ વસૂલ કરેંગી, વરના લજકી કે બાપ કો બેટી કે આઈદા તલાક કી ઘમકી, રોઝના કે ઝગબે ફસાદત કી વૉરનિંગ દેંગી, એસી ઓરતોં કો સમજના અપના વક્ત હી ઝાએઝ કરના હે ઓર ભૈસ કે આગે બીન બજના હે, લેહાઝા હમારી મુખાતિબ તો વો ઓરતેં હેં જો ઈસકો સમજના ચાહતી હેં ઓર ફિર ઈસ પર અમલ કરના ઓર પૂરે મુઆશરા મેં ઈસકો વજૂદ મેં લાના ચાહતી હેં.

ઉન કે લિએ યે જવાબ હે કે આપ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્વમ ને અપની સાહેબઝાદી કો જો ચીઝેં ઈનાયત ફરમાઈ થી વો અપની તરફસે નહીં થી. બલ્કે દર અસલ હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે મહેર “મોઅજ્જલ” (વો મહેર જો ફીરી તોર પર અદા ક્રિયા જાએ) લે કર ઉસ સે વો ચીઝેં ખરિદવાઈ ગઈ થી, યુનાંચે અલ્લામા ગુરકાની રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને શરહે મવાહિબ મેં લિખા હે કે હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે પાસ એક ઝિરહ થી જિસ કો ઉન્હોં ને મહેર મેં પેશ ક્રિયા થા. હુઝૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્વમ ને ઉસ કો ફરોખ્ત કરને કા હુકમ દિયા ઓર ઉસ સે ૪૮૦ દિરહમ ફાસિલ હુવે.

(المواهب اللئيمية مع شرح الزرقاني ص ૩ ج ૨ نقلًا عن احسن الفتاوى ص ૫૩ ج ૫)

ફિર હુઝૂરે અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્વમ ને

હજરત બિલાલ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે ફરમાયા કે  
ઈસ રકમ સે કુછ ખુશ્નૂ, કપળે ઔર ફુલાં ફુલાં ચીઝે  
ખરીદ કર લાઓ. ચુનાંયે ઈસ ફહેરિસ્ત મે બિસ્તર ઔર  
તક્યા ભી થા. (માખૂઝ અઝ ઈસ્લામ મે જહેઝ કી  
હકીકત)

યે હે જહેઝે ફતેમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી  
હકીકત!

ઝહિર હે કે અવ્વલ તો યે સિરે સે જહેઝ નહીં હે,  
લેકિન અગર ઈસકો બિલ-ફર્જ જહેઝ તસ્લીમ ભી કર  
લિયા તો વો લળકી કે બાપ કી તરફ સે નહીં બલ્કે દામાદ  
સે હાસિલ કરદા મહેર કે પૈસો સે હે. લેહાઝા ઉસ કો  
જહેઝ ઔર વો ભી ફરમાઈશી જહેઝ સે ક્યા નિસ્બત હે?

દૂસરા જવાબ યે હે કે યે બતૌરે સામાને જહેઝ  
હોતા તો યે કિસી તરહ મુમકિન હી ના થા કે હુઝૂરે  
અકરમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ હજરત ફતેમા  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો દેતે ઔર કિસી ઔર  
સાહેબઝાદી કો ના દેતે હાવાંકે ખુદ હુઝૂરે અકરમ  
સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હે:

سَوَابِيْن اَوْلَادِكُمْ

યાની અપની ઔલાદ કે સાથ બરાબરી કરડે  
ઈન્સાફ કે સાથ બરતાઓ કરો.

અગર યે ફતેમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કા  
જહેઝ હોતા તો દૂસરી બેટિયોં કો ભી એસા હી દિયા જતા  
લેકિન યે જહેઝ બાપ કી તરફ સે નહીં થા બલ્કે હોને વાલે  
દુલ્હા કી રકમ સે થા.

ત્રીસરી બાત યે હે કે જહેઝ શરીઅત કી નઝર મે  
અહેમ હોતા તો ફિર આકામે નામદાર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ  
વસલ્લમ અપની તમામ સાહેબઝાદિયોં કો જહેઝ દેતે.

युनांये आप सल्लल्लाहु अवैहि वसल्लम की यार साहेबज्जदियां थीं. मगर तारीफ व रिवायात से ये बात साबित नहीं है के आपने सिवाय उजरत इतेमा रहियल्लाहु तआवा अन्हा के किसी दूसरी साहेबज्जदी को ईसी किस्म की चीज़ें दी हों. बेछाज वणकी के बिअे ये जहेज शर्मन गैर जरूरी है.

यौथी बात ये है के उजरत अली रहियल्लाहु तआवा अन्हु हुजूरे अकरम सल्लल्लाहु अवैहि वसल्लम के पर्वरदा थे और आप ही के साथ रहेते थे, ईस बिअे आप ने कोई चीज़ दी तो वो बतौरे जहेज नहीं दी बल्हे उजरत अली रहियल्लाहु तआवा अन्हु के अक सर्परस्त छोने की हेसियत से दी थी और वो ली महेर की रकम से. अहिर है के अक सर्परस्त छोने की हेसियत से बेटी दामाद के बिअे कुछ न कुछ ईन्तेजाम तो करना ही पणता है.

पांयवीं बात ये है के ईसमें हमारे बिअे बणी ईबरत है के आप सल्लल्लाहु अवैहि वसल्लम ने ईस में अपने दामाद को कुछ ली नहीं दिया, ना ज़ेना, ना घोना, ना सोने का सिक्का, ना यांदी की कोई चीज़, और दामाद ने ली अपने ससुर से किसी चीज़ का मुतावबना नहीं किया, ना घोने का, ना ठिंट का, ना सोने और यांदी का, ये सारी चीज़ें मकसदे निकाह से मेव नहीं जातीं.

अहिर है के ये सुन्नते रसूल का सबसे ज़ियादा ताबनाक पहेलु है, जो असरे जदीद के बिअे अक ताज़ियाना ईबरत है, तो आज के मुसलमान अपने प्यारे रसूल सल्लल्लाहु अवैहि वसल्लम की ईस प्यारी सुन्नत पर अमव क्यूं नहीं करते जिस में ईनकी जिंदगी की ज़मानत है?

ઝાહિર હે કે એક મુસલમાન કી સઆદત કે લિએ  
ઈસ સે બળા નમૂના ઔર કયા હો સકતા હે?

જિસ જહેઝ કો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ  
સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ગૈર ઝરૂરી કરાર દિયા હે  
ઉસ પર ઈસરાર કયૂં હે?

યહી વજા હે કે શરીઅત કી નઝર મેં ઈસ કિસ્મ કે  
મુતાલેબાત ચાહે ઝબાન સે હોં ચાહે અમલન હોં, ઈશારત  
હોં, નાજાઈઝ ઔર હરામ હે.

મૌલાના મુહમ્મદ શહાબુદ્દીન નદવી અપની કિતાબ  
“જહેઝ એક ગૈર ઈસ્લામી તસવ્વુર” મેં લિખતે હે જો  
લોગ અપની અધ્યાશિયોં કે લિએ નાજાઈઝ તરીકોં સે  
લળકી કે વાલેદૈન કો લૂટને કી કોશિશ કરતે હે વો દર  
અસલ ડાકુ હે જો એક જોંક કી તરહ સુસરાલી રિશ્તાદારોં  
કા ખૂન ચૂસ્તે રહેતે હે.

ઔર અગર ના દિયા તો અપની બહુ કો સતાના કે  
તુમ્હારી માં ને કુછ નહીં દિયા? કયા આખેરત મેં ઈસ પર  
કોઈ પકળ નહીં હોગી?

કયા સાસ જો માં કે દરજા મેં હોતી હે ઉસ કે લિએ  
બેટી સે ભીક માંગના કે મેરે લિએ યે દો....., મેરી  
ફુલાં બેટી..... કે લિએ યે દો, દેવર કે લિએ યે  
દો..... મેરી બેટી કે સુસરાલ વાલોં કે લિએ..... યે  
દો, કયા યે માં હોને કે નાતે મુનાસિબ હે. ઈસી તરહ સે  
માંગના તો લફઝ “માં” કે તકદુસ કો પામાલ કરના હે.

ઔર ઐસે લોગ દર અસલ વો હે જિન કે દિલોં સે  
ખોફે ખુદા પૂરી તરહ રુખ્સત હો ગયા હે ઔર ઈસ લૂટ  
ખસોટ મેં વો લોગ ભી કુછ પીછે નહીં હે જો મસ્જિદોં મેં  
તો અગલી સફોં મેં દિખાઈ દેતે હે, મગર ફરમાઈશી  
જહેઝ કો ગુનાહ નહીં સમજતે .

ફરમાઈશી જહેઝ કો ભીક માંગના હી નહીં  
સમજતે હાલાંકે ફરમાઈશી જહેઝ ભીક માંગને કી સબ સે  
ઝિયાદા બુરી ઔર નાજાઈઝ કિસ્મ હે, યે જબરી ટેકસ હે,  
ઈસ્લામી શરીઅત મેં ભીક માંગના સિફ ઉસી  
વકત જાઈઝ હો સકતા હે જબકે કોઈ શખ્સ નાને શબીના  
એક વકત કે ખાના ખાને તક કા મોહતાજ હો.

مِنْ سَأَلَ مَسْأَلَةً عَنْ ظَهْرِ غَنِيٍّ اسْتَكْثَرُ بِهَا مِنْ رِضْفٍ بِهِنَّ قَالُوا يَا رَسُولَ  
اللَّهِ وَمَا ظَهَرَ الْغَنِيُّ؟ قَالَ عِشَاءُ لَيْلَةٍ.

તરજુમા: જિસ શખ્સ ને કદ્રે હાજત મૌજૂદ હોને કે  
બાવજૂદ કોઈ સવાલ કિયા તો ગોયા કે ઉસ ને જહન્નમ કે  
ગર્મ પથ્થરોં કો જમા કરને મેં ઝિયાદતી કી. સહાબા  
રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ને પૂછા કે કદ્રે હાજત સે  
મુરાદ ક્યા હે? તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને  
ફરમાયા કે નાને શબીના, (સુનને દારકિતની ૨/૧૨૧,  
મતબૂઆ મિસર)

ઈસ જેસી હદીસેં ઔર ભી હૈં જિન કા ખુલાસા યે  
હે કે ઈસ્લામી શરીઅત મેં મંગની કી મુઝમ્મત ઔર  
બુરાઈ આતી હે, તો ખાતે પીતે ઘરાનોં કે લિએ એક  
કમઝોર મખ્લૂક ગરીબ કી લજકી, યા ચાહે માલદાર કી  
હો લેકિના! ઈસ ઝલીલ હરકત કે લિએ એક કમઝોર  
મખ્લૂક પર હાથ ઉઠાનો બુઝદિલી કી ઈત્તેહા હે, અલ્લાહ  
તઆલા કે અહેકામ કી ખિલાફ વરઝી હે, ફિતરત કે ઉસૂલ  
કે ખિલાફ હે, જબરી ચંદા હે કે અગર તુમ ને નહીં દિયા  
તો હમ તુમહારી બેટી કો તલાક દિલવા દેંગે યા મુઆશરા  
મેં તુમકો બદનામ કરવા દેંગે, આઈદા તુમહારી બેટિયોં કો  
કોઈ નહીં બિયાહેગા.

ના સમજોગે તો મિટ જાઓગે અય કમઝોર ઈમાન વાલો!  
તુમ્હારી દાસ્તાં તક ના રહેગી દાસ્તાનોં મેં

## સાસ કા બહુ કી માં સે સોને કા હાર માંગના

હમારી બિરાદરી મેં એક હિંદુવાના રિવાજ યે ભી  
હે કે શાદી કે દિન લળકે કી માં બઝુબાને હાલ યે કહેતી હે  
“બેટે કી માં રાની ઔર બેટી કી માં બાંદી”

જિસકી બેટી, ઉસકી ગરદન ઔઠી “નીચી”

લેહાઝા મૈને, લળકે કી માં ને “તુમ પર એહસાન  
કિયા કે તુમ્હારી લળકી લી હે લેહાઝા ઈસ એહસાન કા  
બદલા યે હે કે તુમ મુજે એક સોને કા હાર પહેનાઓ,  
ઔર જિતના ભીક માંગ કર ઝકાત કા પૈસા જમા કરકે  
કર્જ લે કર મહેંગા સે મહેંગા હાર દોગી તો ઉતના હી  
તુમ્હારી બેટી કો અચ્છી તરહ રખૂંગી, તુમ્હારી શોહરત કા  
ઢિંઝોરા શહેર મેં પીટૂંગી, તો તુમ્હારી બાકી બેટિયોં કે રિશ્તે  
જલ્દ આ જાએગે.

અબ આપ ઠીકે દિલ સે ગૌર કીજિયે!

ક્યા આપ ઔરત હો કર ભી ઔરત કે લિએ  
ઝાલમા નહીં હે? ક્યા આપકે ઈસ અમલ સે ઝમાના  
જાહિલિયત કી યાદ તાઝા નહીં હો રહી કે લળકી કે માં  
બાપ અપને આપ કો ગુનાહગાર યા મુજરિમ સમજ રહે  
હે? ક્યા લળકી કા પૈદા હોના ઘર મેં બલા વ મુસીબત હે,  
લળકી મન્હૂસ વ કાબિલે નફરત હસ્તી હે?

ક્યા આપકા યે બોલ..... બેટે કી માં રાની,  
બેટી કી માં નૌકરાની, હિંદુઓં કા નારા નહીં હે?

દૂસરી બાત યે હૈ કે..... આપકે બેટે કી સાસ ચાહે કિતની હી માલદાર હો, વો કભી ભી ખુશી સે આપકો કોઈ ચીઝ નહીં દેગી ચય જાએ કે કીમતી સોને કા હાર વો આપકો હદિયા દે, બિલકુલ નહીં! કભી ભી નહીં! ઔર અગર આપ સમજતી હૈ કે મૈ માંગતી નહીં વો ખુશી સે દે રહી હૈ તો ઉસકી ખુશી માલૂમ કરને કે લિએ શરીઅત ને થરમામીટર..... યે દિયા હૈ કે આપ ઉસ સે કેહ દે કે અગર તુમ મુજે હાર નહીં દોગી તો મૈ ઉસ કે ખિલાફ કુછ ભી નહીં કરૂંગી, તુમ્હારી બેટી કો સતાઉંગી ભી નહીં, તુમ્હારી બદનામી નહીં કરૂંગી, તુમ્હેં યા તુમ્હારી બેટી કો તાના નહીં દૂંગી.

ઔર અગર તુમ્હેં દેના હી હૈ તો બેટી કો દે દો, મુજે ઝરૂરત નહીં. આપકે ઈસ કહેને કે બાદ બચ્ચી કી માં પહેલે તો દો રકાત શુકાના કે નફિલ પઢેગી ફિર આપ કો દિલ સે દુઆ દેગી કે કિતની અચ્છી નેક ઔરત હૈ કે મુજ પર ઝાલેમાના ટેકસ નહીં લગાયા ઔર અગર વો મુઆશરા ઔર કૌમ કે ખૌફ સે કહે મુજે તો દેના હી હૈ તો આપ કહિયે !.....

અગર તુમકો દેના હી હૈ તુમ્હારે શૌહર કે પાસ ઈતને ફૂઝૂલ પૈસે હૈ તો શાદી કે ચંદ મહીનોં કે બાદ ચુપકે સે દે દેના, કિસી કો ખબર ના હો, યે હમ દોનોં કી આપસ કી બાત હોગી.

ફિર આપ દેખિયેગા આપકો કેસે યે હાર મિલતા હૈ તીસરી બાત યે સોચિયે કે સોને કા યા કીમતી જવાહેરાત સે ભરા હુવા હાર તો આપ કો યાની લળકે કી માં કો દેના ચાહિયે બહુ કી વાલેદા કો ખુશી કે તૌર પર યા શુકીયા અદા કરને કે તૌર પર! અકલન લળકી કી માં ઉસકી મુસ્તહિક થી કે વો લેં ઔર આપ દે.



આજ કી ગંગા ઉલ્ટી બહેતી હૈ, પહેલે ચિરાગ તલે અંધેરા હોતા થા અબ બલ્બ કે ઉપર અંધેરા હૈ.

જિસ માં ને ઉસ દુલ્હન કો બીસ સાલ તક પાલા તરબિયત કી, ઉસ પર અપના માલ, અપના વક્ત, અપની મોહબ્બત, અપની સલાહિયત ખર્ચ કરકે અપની બેટી કો ઈસ કાબિલ બનાયા કે વો દૂસરે કે ઘર કી ઝીનત બન સકે, આજ વો અપને ગોશા જિગર નૂરે નઝર, જિસકો ૯ માહ પેટ મેં ઉઠા ઉઠા કર, ફિર દો સાલ તક અપના ખૂને જિગર દૂધ કે કતરોં કી શકલ મેં પિલા પિલા કર પાલા, ઓર બાપ હૈ તો અપને કંઘોં પર બિઠા બિઠા કર, અપને સે ખૂબ હિલા હિલા કર જિસકો પાલા, પરવાન ચઢાયા, હર કિસ્મ કા તરીકા વ સલીકા સિખાયા, અબ વો આપકે બેટે કે લિએ ઉસ અમાનત કો અલ્લાહ કે ભરોસે પર હવાલે કર દેતે હૈ, જિંદગી ભર કે લિએ યે લગ્નકી સારા કુંબા વ ખાનદાન, વતન, વાલેદૈન, ભાઈ બહેન સબ કો છોળ કર આપ કે બેટે કે પાસ હમેશા કે લિએ રફીકે હયાત બન કર આ જાતી હૈ, આપકે બેટે કે ઘર કો બસાને કે લિએ કિતની કુર્બાની દેતી હૈ.

લેહાઝા અકલન દુનિયા કી સોચ વ સમજ કે લેહાઝા સે વો ઈસકી પૂરી હકદાર હૈ કે ઉસકો કીમતી જવાહિર સે ભરા હુવા હાર દે, અંગૂઠી પહેનાએ, જોળે દે, ઉસકો ઓર ઉસકે ખાનદાન કો બેટે કે વલીમા મેં બુલાએ.

ના યે કે આપ ઉસકા હાર કુબૂલ કરે, ઉસ પર બોજ ડાલે ઓર કહે કે મેરે બેટે કી ૫૦૦ મર્દ ઓર ૫૦૦ ઓરતો..... કે સાથ દાવત કરો. કહાં તો ઈસ્લામી શરીઅત કી રૂ સે યે ભી જાઈઝ નહીં કે લગ્નકી કે વાલેદૈન દુલ્હા સે કુછ રકમ ઓર ઝેવરાત લે, ઈસ બદલ મેં કે ઉન્હોંને બેટી ઉસકે નિકાહ મેં દી હૈ ચય જાએ કે લગ્નકે કે

વાલેદૈન બિલખુસૂસ માં (સાસ) કે લિએ કેસે જાઈજ હોગા? કે મુતાલ્બા કર કર કે લળકી કી વાલેદા સે ઝેવરાત માંગે.

ફતાવા અલમગીરી મેં યે મસ્અલા મઝફૂર હે કે “અગર લળકી વાલોં ને રુખ્સતી કે વક્ત શૌહર સે કુછ રકમ લી હે તો શૌહર કો ઈખ્તિયાર હોગા કે ઉસે વાપસ લે લે કયૂંકે યે રિશ્વત હે” (આલમગીરી બહવાલા અલ્બહુર રાઈક ઔર ફતાવા શામિયા મેં ઐસી રકમ કો “સુહત” યાની હરામ કહા ગયા હે. ખ્વાહ દેને વાલે ને ખુશદિલી હી સે કયૂં ના દી હો, ૫/૩૧.)

જબ લળકે સે કુછ લેના “જૈસા કે યે રિવાજ આજ ભી પઠાનોં મેં ઔર બાઝ અરબ મુમાલિક મેં પાયા જાતા હે” રિશ્વત ઔર હરામ હે, તો ફિર લળકી યા ઉસ કે વાલેદૈન સે ભી કુછ લેના યે સિફ રિશ્વત નહીં બલ્કે જુલ્મ ઔર જખ્રિયા ટેકસ હે ઔર ના દેને પર તલાક યા ઉમ્મ ભર તીર વ તલવાર સે ઝિયાદા તેઝ તાનોં કી ધમકી દે કર ઈસ તરીકે સે જો જહેઝ માંગા જાએ યા લળકે કે લિએ જોળા ઔર ઘણી વગૈરા યા ઈસી તરહ નિકાહ કે મૌકે પર યે સબ મુતાલ્બા કરકે માંગના બતરીકે ઉલા નાજાઈજ ઔર હરામ હે, ઔર કિસી કા માલ નાહક ખાને કે મુતરાદિક હે.

ચૌથી બાત જો સબસે ઝિયાદા અહેમ હે ઉન ઔરતોં કે લિએ જો અપને આપકો દીનદાર સમજતી હેં કે હઝરત ફાતેમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી સાસ (જિન કા નામ નામી ફાતેમા બિન્તે અસદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા થા ઉન) કો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને અપની બેટી કે નિકાહ મેં કોઈ ચીઝ નહીં દી, ના સોને કી અંગૂઠી, ના હાર, ના કપળોં કા જોળા ના ચાંદી કા સિક્કા,

અલ—ગરજ ઈસ્લામ મેં લળકે કી વાલેદા કો કોઈ ચીઝ દેને કી અહેમિયત હોતી તો ઉસકી સબસે ઝિયાદા મુસ્તહિક હઝરત ફાતેમા રહિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી સાસ હોતી. જબ ઉનકો નહીં મિલા, ઓર ના ઉન્હોને કોઈ મુતાલ્બા કિયા, ના બહુ કો તાને દિએ. આજ હમારે ઝમાના કી સાસે ખુસૂસન જો અપને આપકો દીનદાર સમજતી હૈં ઉનકે લિએ કેસે જાઈઝ હોગા કે વો ઝબરદસ્તી માંગે.....

યા ના દેને પર ઝગળે..... તાના દેં ઓર બગૈર માંગે અગર કોઈ દે તો ઉનકો કહિયે કે શાદી કે ચંદ માહ બાદ યુપકે સે દેના, ઓર બેહતર યે હૈં કે મુજે ના હી દો બલ્કે અપની બેટી હી કો દે દો. ફિર દેખેં કૌનસી ઈસ ઝમાને કી રાબેઆ બસરિયા હૈં જો દેતી હૈં?

અલ્લાહ કરે સાસોં કો યે બાર્તે સમજ આ જાએં ઓર વો મુઆશરા મેં ઈસ રિવાજ કે ખિલાફ જિહાદ કરેં, યે લળકિયોં કે વાલેદૈન કે લિએ મુસીબત હૈં બલા હૈં ઈસ કો ખત્મ કરેં, જિસ કે હાં દો ચાર લળકિયાં હૈં વો ગોયા કે ઝિંદા દરગોર હો ગયા હૈં, વો ના તો લળકે વાલોં કે મુતાલ્બાત પૂરે કર સકતા હૈં ઓર ના જવાન લળકિયોં કો અપને ઘર મેં રખ કર ચૈન કી નીંદ સો સકતા હૈં. જવાન લળકિયાં ઉસ કે ગલે કા ફંદા બન ચુકી હૈં.

ફૂલ કી પત્તી સે કટ સકતા હૈં હીરે કા જિગર

નાદાં સાસ વ નનદ પર કલામે નર્મો નાઝુક બે અસર

બેટી કે સુસરાલ વાલોં કો ખાના ખિલાના

કિસી ભી હદીસ સે યે સાબિત નહીં હૈં કે શાદી કે મોકા પર હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને દામાદ

ઔર બેટી કે સુસરાલ વાલોં કી દાવત કી હો યા વલીમા કરના લળકી કે બાપ કે ઝિમ્મા હો બલ્કે ખુદ લળકે કે ઝિમ્મા હે કે વો વલીમા શર્મન મતલૂબા તરીકે પર કરે.

ઔર કીજિયે! આપ ક્યૂં મજબૂર કર રહે હૈં લળકી કે વાલિદ કો કે વો દામાદ કો ૫૦૦..... યા ૧૦૦૦ આદમિયોં કે સાથ ખાના ખિલાયે. આપ ઉસકો મના કરકે એક મુશ્કિલ ચીઝ, એક હિંદુવાના રિવાજ ઔર એક સમાજ અખ્લાકી જુર્મ લળકી કે માં બાપ કી કમર જુકાને વાલા બોજ ક્યૂં ખત્મ નહીં કરતે? આપ અગર લળકે કી માં હૈં યા બહેન હૈં તો આપ ઉનકો ક્યૂં નહીં રોકતી?

કે યે દાવત કા પૈસા ગરીબોં, ફકીરોં, યતીમોં, બેવાઓં પર લગા દો ઔર અગર અપની બેટી હી પર લગાના હે તો ચુપકે સે કોઈ જાઈદાદ યા ઈતની રકમ કા ઝેવર લે કર બેટી કો દે દો ઉસકે કામ આએગા.

હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ચાર બેટિયોં કી શાદિયાં કી, કિસી રિવાયત સે યે સાબિત નહીં કે બેટી કે સુસરાલ વાલોં કો યા દામાદ કો ખાના ખિલાયા હો. ઈસી તરહ સહાબા કિરામ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ અજમઈન કી શાદિયાં હુઈ, કહીં ભી ઈસ બાત કા સુબૂત નહીં મિલતા કે દામાદ ઔર ઉસકે સાથ ઉસકે કુંબા વ ખાનદાન વાલે, સુસરાલ વાલોં કે હાં ખાના ખાને ગએ હો.

ન ઉન્હોંને ભીક માંગી કે હમેં ખિલાઓ વરના હમ બેટી કો હમેશા કે લિએ તાને દેંગે કે “દામાદ કો ૫૦૦ આદમિયોં કે સાથ એક વકત ખાના ભી નહીં ખિલાયા” ઔર ના બેટી કે વાલેદૈન ને ઈસ કો ઝરૂરી સમજા.

જબ હમારે પ્યારે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને દાવત નહીં કી બેટી કે સુસરાલ વાલોં કી, સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ને નહીં કી તો ફિર

आप क्यूं मजबूर कर रहे हैं अपने बेटे की सुसराव वालों को के दावत करो?

और सिर्फ़ दामाद की नहीं बल्के आप बिस्ट बना कर भेजती हैं के हमारे ५०० मर्द ५०० औरतों जाना जाने आयेगी?

क्या ये भीक मांगना नहीं है, क्या आप ईस्लामी शरीफ़ाना अंदाज़ में ज़हेरीला गर्दन तोण कमर तोण भीक मांगना नहीं कहेंगे?

क्या आप लणकी के बाप की उम्र भर की जमा की हुवी पूंछ पर डाका नहीं डाल रही हैं? क्या आप अक वक्त का जाना जा कर उसकी बनी बनाई ईमारत को नहीं तोण रही हैं?

अपनी अक दिन की जुशी के लिये उसके घर में साढ्हा साल की तंगी का दरवाज़ा नहीं ખोल रही हैं?

दूसरा सवाल हम उन ५०० मर्द और औरतों से करेंगे के आप क्यूं जाने की ईस मुरव्वज़ा रस्म को नहीं रोकते?

क्या आप उस बेटी के वालेंटैन के छालात से जा भबर नहीं हैं ?

क्या वो ईस काबिल हैं के वो दावत कर सकें ?

बिल्कुल अगर वो काबिल हैं भी तो वो गरीब दुप्पी लणकियों के वालिद के लिये मुसीबत का दरवाज़ा नहीं ખोल रहा, अगर अमीर लोग ही दावत की ईस मुरव्वज़ा रस्म के खिलाफ़ ज़ेहाद करें तो गरीबों के लिये आसानी हो जाये.

और जिस दावत का ईस्लाम में सहाबा रिज़वानुल्लाह अलैहिम अजमर्दन के ज़माना में सुनूत ही नहीं, अगर होता तो सय्यदना मुहम्मदुर रसूलुल्लाह

सबल्लाहु अलैहि वसल्लम अपनी लाडली और आपरी बेटी झतेमा रहियल्लाहु तआवा अन्हा के सुसराव वालों की दावत ज़रूर करते लेकिन उन्होंने नहीं की तो आप क्यूं जबरदस्ती करवा रही हैं? आप क्यूं रोक नहीं रही?

ईस से अच्छा ये है के उस दावत पर जितना भर्या हो वो अल्लाह की राह में दीन को सारे आलम में फैलाने पर, लोगों को जहन्नम की आग से बचाने पर, काफ़िरो को मुसलमान बनाने पर लगाया जाये, या बेवाओं भिस्कीनों इकीरों यतीमों पर लगाया जाये और अगर ईसकी भी हिम्मत ना हो और माव ही ज़ियादा है तो अपनी बेटी के नाम कोई मकान..... कोई इलेट....., कोई छोटा सा प्लोट....., कोई ज़ेवर ही ખरीद कर दे दें जो उसको और उसकी औलाद को टेढ़े वक़्त पर काम आये.

## आसान और सुन्नत के मुवाफ़िक वलीमा और रुपसती

और वलीमा करने के बिना ज़रूरी नहीं के गोश्त रोटी ही ખिलाई जाये, बल्के सिर्फ़ ખजूर ખिला देना, शरबत वगैरा पिवा देना भी काफ़ी है. क्यूंके ईसकी हकीकत अेक शुक्राना है.

और अेक हदीस की तालीम तो ईस हकीकत पर भरपूर रौशनी डालती है के शादी ખियाह ईन्तेहाई सादगी के साथ और अपनी हैसियत के मुताबिक़ करनी चाहिये.

क्यूंके वो ખाना आभाही का ज़रिया होती है ना के ખाना भरभाही का. युनांये ईस सिलसिले में ખुद सरकारे

हो आलम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम के लपने ज़िगर और ખાતૂને जन्त की शादी व दुप्सती जिस सादगी के साथ और उर किस्म के तकल्लुफ़ात से आरी हो कर अमल में आई थी वो सारी उम्मत के लिये अेक हर्स और पूरी दुनियाअे ईन्सानियत के लिये अेक यादगार नमूना व मिसाल है. युनांये उजरत आईशा और उजरत उम्मे सलमा रदियल्लाहु तआला अन्हुमा से भरवी है के रसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम ने हम को हुकम दिया के हम फ़ातेमा रदियल्लाहु तआला अन्हा को तैयार करके उजरत अली रदियल्लाहु तआला अन्हु के पास पडॉया हें. लेडाजा हम घर गये और उस में अन्हा की नर्म मिट्टी बिछा दी “गोया के यही इर्श था”

फ़िर हम ने हो तकये रખ दिये जिन में ખજૂर की छाल ભરી હુવી थी. उनको हम ने अपने हाथों से ठीक किया. फ़िर हम ने वलीमा में ખજૂर और मुनक्का पिलाया और ठंडा पानी पिलाया. फ़िर हम ने अेक लकणी ले कर उसे कमरे में अेक तरफ़ लगा दिया ताके उस पर कपणे टांगे जा सकें और मुश्क वगैरा लटकाया जा सकें और इरमाया..... के हम ने फ़ातेमा रदियल्लाहु तआला अन्हा की शादी से अरखी कोई शादी नहीं देખी (ईप्ने माज़ा १-५१५, मतबूआ बैरत)

अल्लाहु अकबर! सरकारे हो आलम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम की लाडली बेटी और मिट्टी का इर्श! और तक्रिये काहे के? ખજૂર की छाल ભરે, और वलीमा में क्या?

महेज़ ખજૂर, मुनक्का और भीठा पानी! उह हो गई सादगी की. और फ़िर आईशा रदियल्लाहु तआला अन्हा और उजरत उम्मे सलमा रदियल्लाहु तआला अन्हा का ये कहेना क्या मानी रખता है के हमने फ़ातेमा

રદિયલ્લાહ તઆલા અન્હા કી શાદી સે બેહતર કિસી કી શાદી નહીં દેખી?

ગોયા ઉન્હોં ને દર અસલ યે કહેના ચાહા હૈ કે જિસ કો શાદી મેં ઈતની ચીઝેં ભી મય્યસર આ જાએ વો ભી અપને આપ કો ખુશ કિસ્મત સમજે! લેકિન આજ હમ ને શાદી બિયાહ કો અપની બદ આમાલિયોં કે બાઈસ ખ્વાહ મખ્વાહ એક ઝહેમત કી ચીઝ બના દિયા હૈ હાલાંકે શાદી દીગર ઝરૂરિયાતે જિંદગી કી તરહ એક બિલકુલ આસાન ચીઝ હૈ.

ગરઝ આપ ને દેખા કે ખાતૂને જન્નત રદિયલ્લાહ તઆલા અન્હા કે અકદે મુબારકા મેં ના ડોલી હૈ ના બારાતા! ના જુલૂસ હૈ ઔર ના ઈઝહારે શાન વ અમારત! ના લોગોં કા જમઘટા ઔર ના મેલા વ મજમા! ના મખ્મલ ઔર ના હરીર વ દીબાચા! ના મસ્હરી, નર્મ વ નાઝુક ગદે ઔર ના રેશમી તકયે ઔર ચાદરે! ના બિરયાની ના પુલાવ! ના મુતન્જન વ મુઝઅફર ઔર ના ફીરની વ શીર માલ!

બલ્કે ફર્શ હૈ તો મિટ્ટી કા ઔર તકિયે ખજૂર કી છાલ ભરે. ઔર વલીમા મેં સિર્ફ ખજૂર ઔર પાની. યે હૈ તાજદારે મદીના કી સબસે ચહેતી ઔર લાડલી બેટી કા “પુર તકલ્લુફ” નિકાહ ઔર વલીમા ! કયા ઈસ મેં હમારે લિએ કોઈ સબબ નહીં હૈ?

કયા આજ કે ઉમ્મતિયોં કો કોઈ નિસ્બત હૈ અપને રસૂલ કે ઈસ તર્જે અમલ સે? કયા આજ કિસી કો ઈસ કદર સાદગી ઔર બે તકલ્લુફી કે સાથ અપની લગકિયોં કા નિકાહ કરને મેં શર્મ આતી હૈ યા આર મહેસૂસ હોતી હૈ? કયા રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અગર ચાહતે તો અપની લખ્તે જિગર કી શાદી નિહાયત દરજા



ઠાટ બાટ કે સાથ નહીં કર સકતે થે? ફિર આપ ને ઐસા બખેળા ક્યું નહીં ક્રિયા? મહેઝ ઈસલિએ કે અપની ઉમ્મત કે લિએ આસાનિયાં પૈદા હો ઔર આપકી ઉમ્મત બિલા વજા મુશકકત મેં ના પળ જાએ. મગર આજ હમ અપને રસૂલ કી ઈસ સુન્નત પર અમલ કરને મેં આર ક્યું મહેસૂસ કરતે હૈં ?

કયા કિસી કી લજકી મરતબા મેં જિગર ગોશા રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે બઢ કર હો સકતી હૈ? આજ હમ ને જિસ જૂટે તર્જ કો, ઈઝઝત ઔર શાન વ શૌકત ઔર વકાર કા મે'યાર સમજ લિયા હૈ, વો મહેઝ એક દિખલાવા ઔર નુમાઈશ હૈ જો ખુદા ઔર રસૂલ કી નઝર મેં ઝરા ભી પસંદ નહીં હૈ. જો લોગ યૂં માલ વ દૌલત નામ વ નુમૂદ કે લિએ ખર્ચ કરતે હૈં વો કુર્આન કી નઝર મેં શૈતાનો કે ભાઈ હૈ. (સુરએ બની ઈસરાઈલ પારા ૧૭:૨૭)

અલ્લાહ તઆલા જબ કિસી કો માલ વ દૌલત દેતા હૈ તો વો આઝમાઈશ કી ખાતિર દેતા હૈ, જિસકા હિસાબ કિતાબ હર ઈન્સાન સે વો આખેરત મેં લેગા કે ઉસને અલ્લાહ તઆલા કે દિએ હુવે માલ કો દુનિયા મેં કિસ તરહ ખર્ચ ક્રિયા? લેહાઝા ઈન્સાન કો માલ વ દૌલત પા કર મગરૂર નહીં હો જાના ચાહિયે. બલ્કે અલ્લાહ તઆલા કે બતાએ હુવે તરીકે કે મુતાબિક ઉસ માલ કો ખર્ચ કરના ચાહિયે. વરના દીન વ દુનિયા દોનોં કી તબાહી હૈ.

ગરઝ શાદી બિયાહ કે સિલસિલે મેં ખ્વાહ મખ્વાહ અસરાફ ઔર ફુઝૂલ ખર્ચી સે કામ લેના ના સિર્ફ શરઈ એતેબાર સે કાબિલે મઝમ્મત બલ્કે ખુદ મુઆશરતી વ તમદુની નુક્તા નઝર સે ભી યે ચીઝ બરબાદી કા પેશ

ખીમા હે. શાદી કા તરીકા આસાન સે આસાન તર હોના ચાહિયે જો હર અમીર વ ગરીબ કે લિએ યકસા તૌર પર કાબિલે અમલ હો સકે. વરના જિંદગી એક અઝાબ બન કર રેહ જાએગી. ખાને પીને કી તરહ ઈઝદવાજી જિંદગી ભી ફિતરતે ઈન્સાન કા એક ખાસ્સા હે.

અગર ઈસકા ઉસૂલ આસાન તરીકે સે નહીં હોતા તો ફિર વો તરક્કી તમદુની કી રાહ મેં ના સિફ માનેઅ હો જાતા હે બલ્કે ફસાદે તમદુન કા ભી બાઈસ બન જાતા હે.

લેહાઝા ઈન્સાની સઆદત ઔર તમદુન વ મઆશેરત કી તરક્કી અસરાફ ઔર બેજા પાંબદિયોં મેં નહીં બલ્કે સાદગી ઔર આસાનિયોં મેં હે.

ઈસી વજા સે રહેમતે આલમ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને અપની સાહેબઝાદી કા નિકાહ ઈન્તેહાઈ સાદગી કે સાથ કરકે પૂરી દુનિયા કે લિએ એક નમૂના ઔર મિસાલ કાયમ કી હે, તાકે એક ગરીબ સે ગરીબ આદમી ભી અપની લજકી કી શાદી બગૈર કિસી મુશક્કત કે કર સકે, ઈસ એતેબાર સે યે સુન્નતે રસૂલ હર અમીર વ ગરીબ કે લિએ એક રહેમત હે કે બગૈર કર્ઝદાર બને.... યા બગૈર અપને આપ કો નીલામ કિએ..... ઈસ ફરીઝા સે મુબુકદોશ હો સકતા હે, ઔર યે બાત અકલી વ શરઈ દોનોં હૈસિયતોં સે બઈદ હે કે કોઈ શખ્સ અપની લજકી યા લજકે કી શાદી કે લિએ અપને ઘર બાર કો ફરોખ્ત કર દે યા ભારી સૂદી કરઝા લે કર અપને આપ કો હમેશા કે લિએ રહેન રખ દે. યે જિંદગી નહીં મૌત હે ઔર આજ કલ “મૌત કે સૌદાગરો” દુલ્હા કે માં બાપ ભાઈ બહેનોં અઝીઝ વ અકારિબ કો ઈસ કી કોઈ પરવાહ હી નહીં હે કે અપની “યક દિન કી સુલ્તાની” કે લિએ દૂસરે કે ઘરોં કો આગ લગા દી જાએ ગોયા કે એક કી ખુશી (શાદી)

દૂસરે કે લિએ પૈગામે મૌત હે.

ઔર ઈસ એતેબાર સે ગોયા કે આજ એક શખ્સ દૂસરે કા ઘર જલા કર રાખ કે ઢેર પર અપની ઈમારત કી તામીર કરતા હે. મગર કયા ઉસ કી યે ઈમારત મહેકૂઝ વ મુસ્તહેકમ રેહ ભી સકેગી.

બલ્કે જલ્દ યા બદેર ઉસ કો ભી કિસી મંઝિલ સે ગુઝરના પળેગા જિસ મંઝિલ મેં વો દૂસરોં કો આહ વ બુકા મેં મુખ્તેલા છોળ કર આગે બઢ ગયા થા. યાની “જેસી કરની વૈસી ભરની”. મગર વો અપને ઈસ અંજામ સે આજ ગાફિલ કયૂં હે? ઔર નોશ્તા દીવાર કયૂં નહીં પઢતા?

ગરઝ હમારી સઆદત ઔર ખુશ બખ્તી ઈસી મેં હે કે,

હમ ઈસ્લામ કી અતા કરદા ઈસ સાદગી કો એક રહેમત તસવ્વુર કરતે હુવે ઈસસે ફાયદા ઉઠાએ ઔર સારી દુનિયા કો રૌશની કી નઈ રાહ દિખાએ. જબ તક યે ઈન્કેલાબી કદમ ઉઠાયા ના જાએ ઉસ વકત તક બિગળે હુવે મુઆશરે કી ઈસ્લાહ બહોત મુશ્કિલ હે. ઉમ્મતે મુસ્લિમા તો હમેશા દુનિયા મેં ઈન્કેલાબ બરપા કરને ઔર બિગળી હુવી રુસૂમ વ ખુરાફાત કે ખિલાફ જિહાદ કા ઝંડા ખુલંદ કરને કે લિએ મબઉસ કી ગઈ હે.

જિસ મેં ના હો ઈન્કેલાબ, મૌત હે વો જિંદગી

રહે ઉમમ કી હયાત કશ્મકશે ઈન્કેલાબ

વાઝેહ રહે કે ઉમ્મતે મુસ્લિમા કી હેસિયત ઈસ દુનિયા મેં તમાશા ગર કી સી હરગિઝ નહીં હે. બલ્કે ઈસે ઈસ્લાહે આલમ કા ફરીજા સોંપા ગયા હે લેહાઝા ઈસે ફીરી તોર પર મૈદાને અમલ મેં કૂદના ચાહિયે. જબ અલ્લાહ કી કુછ સાલેહ બંદિયાં ઈસ્લાહે મુઆશરા કે લિએ

ઉઠ ખળી હો તો ફિર ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા આસાનિયાં ખુદ બખુદ પૈદા હો જાએગી ઔર એક નઈ ક્યાદત ઉભરને લગેગી. વાકેઆ યે હૈ કે આજ ઈસ્લાહે ઉમ્મત ઔર ઈસ્લાહે મુઆશરા કે લિએ એક નએ ખૂન ઔર એક નઈ ક્યાદત કી મશદ ઝરૂરત હૈ. ઔર શાઈર કે નુકતા નઝર સે ઈસકે લિએ હસ્બે જેલ ત્રીન ખુસૂસિયાત કાફી હૈ.

નિગાહ બુલંદ, સુખન દિલ નવાઝ, જાં પુરસોઝ  
યહી હૈ રખ્તે સફર મીરે કારવાં કે લિએ

**ખુલાસા બહેસ:** યે કે ઉસ્વએ રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ આજ ઉમ્મતે રસૂલ કો આવાઝ દે રહા હૈ ઔર પુકાર પુકાર કર કેહ રહા હૈ કે તુમ અપની મુઆશરતી ખૈર વ બહેબૂદ ચાહતે હો તો અપની જૂટી શાન વ શૌકત, અપને જૂટે વકાર ઔર અપની જૂટી નુમાઈશ વ રિયાકારી કો તર્ક કરકે ઉસ્વએ રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઈખ્તિયાર કરો જિસ મેં ના સિર્ફ પાકીઝા જિંદગી કા પયામ મુઝમિર હૈ બલ્કે ઈસ મેં અમીર વ ગરીબ સબ કી સઆદત ઔર ભલાઈ કા સામાન મૌજૂદ હૈ.

વરના અગર તુમ હમારી સુન્નત કો તર્ક કરકે ગૈરો કે આસ્નાતોં હી કી કદમ બોસી કરતે રહોગે ઔર જાહિલી રુસૂમ વ ખુરાફાત હી પર મરને મેં અપની શાન સમજોગે તો ફિર તુમ્હારી બરબાદી કો કોઈ રોક નહીં સકતા ઔર આસમાની ફરિશ્તે ભી તુમ્હારી મદદ નહીં કર સકતે.

ક્યૂંકે યે સારી ખરાબિયાં ખુદ તુમ્હારી અપની પૈદા કરદા હૈ ઔર ઈસમેં અલ્લાહ ઔર ઉસ કે રસૂલ કા કોઈ કસૂર નહીં. મસલ મશહૂર હૈ “ખુદ કરદા રાચા ઈલાજ? જબ તક તુમ ઈસ ખુરાફાત કો નહીં છોળોગે ખુદા કી

રહેમત તુમ પર હરગિઝ નહીં નાજિલ હો સકતી. કયા હે કોઈ અપની નબી કી સુન્નત પર અમલ કરને વાલા? બકીલે શાઈર ઈસ્લાહ વ તખ્દીલી કે લિએ જૂરઅત વ હિમ્મત ઝરૂરી હે.

યે બંદગી ખુદાઈ, વો બંદગી ગદાઈ

યા બંદએ ખુદા બન યા બંદએ ઝમાના

અગર ઔરતેં મિલ કર ઈસ ગલત રિવાજ કો ખત્મ કરને કી કોશિશ કરેં તો બહોત આસાની સે ખત્મ હો સકતા હે, ઔર યે બહોત હી બળા જેહાદ હોગા ઔર ઈન ઔરતોં કો (નનદ ઔર સાસ કો) બહોત હી સવાબ મિલેગા.

શૌહર કે તમામ હુકૂક કા મુખ્તસરન ખુલાસા પઠ લીજિયે અલ્લાહ તઆલા હર મુસલમાન બીવી કો ઈસ પર અમલ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ, આમીન.

## બીવી કે ઝિમ્મા શૌહર કે હુકૂક

શૌહર કે હુકૂક યે હૈં.

(૧) શરઈ ઝાખ્તોં કે તહેત હર અમ્મ મેં ઉસકી ઈતાઅત કરના બશર્ત યે કે માસિયત ના હો. યાની ઉસ કી ઈતાઅત વ અદબ વ ખિદમત મેં કોતાહી ના કરે, દિલજૂઈ વ રઝા જૂઈ વાલે કામ પૂરે તૌર સે બજા લાએ અલ્બત્તા નાજઈઝ અમ્મ મેં ઉઝર કર દે.

(૨) ઉસકી ગુંજાઈશ (હેસિયત) સે ઝિયાદા નાન વ નફકા તલબ ના કરના યાની ઉસકી માલી ગુંજાઈશ સે ઝિયાદા ઉસ કી ફરમાઈશ ના કરના.

(૩) શૌહર કી ઈજાઝત કે બગૈર કિસી કો ઘર મેં ના આને દેના.

(૪) ઉસકી ઈજાઝત કે બગૈર ઉસકે માલ મેં સે

કિસી કો કોઈ ચીઝ ના દેના, યાની ઉસ કા માલ ઉસ કી ઈજાઝત કે બગૈર ખર્ચ ના કરના.

(૫) ઉસ કી ઈજાઝત કે બગૈર ઘર સે ના જાના.

(૬) ઉસકી ઈજાઝત કે બગૈર નફિલ રોઝા ન રખના.

(૭) અગર સોહબત કે લિએ બુલાએ તો શરઈ મવાનેઅ કે બગૈર ઉસ સે ઈન્કાર ના કરના.

(૮) અપને શૌહર કો ઉસ કે અફલાસ ગુરબત યા બદ સૂરતી કી વજા સે, યા અપને આપ સે ઈલ્મ મેં હુનર મેં કમી કી વજા સે હકીર ના સમજના.

(૯) ઉસ કા નામ લે કર ના પુકારના યે અદબ કે ખિલાફ હે.

(૧૦) અગર કોઈ અમ્ર ખિલાફે શરઅ શૌહર મેં દેખે તો અદબ સે મના કરના.

(૧૧) કિસી કે રૂબરૂ ખાવિદ કી શિકાયત ન કરના.

(૧૨) ઉસ કે રૂબરૂ આમને સામને ઝબાન દરાઝી ના કરના.

(૧૩) શૌહર કે રિશ્તાદારોં કે સાથ સખ્તી ના કરે, જિસ સે શૌહર કો તકલીફ પહોંચે. બિલખુસૂસ શૌહર કે માં બાપ (સાસ સસુર) કો અપના મખદૂમ (મોહતરમ વ મુકર્રમ સમજ કર) ઉનકે સાથ અદબ વ તાઝીમ સે પેશ આએ.

## દુલ્હન કી રુખ્સતી ઓર દુઆ

અય બિછળને વાલી અલ્લાહ કી બંદી ઓર ખુદ રો રો કર ઘર ભર કો રુલાને વાલી અમાનતે ઈલાહી! સુન ઓર સમજ અપની ઓર હમ સબ કી માં આઈશા સિદીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી હિકાયત કો.

ઈસ વકત સે બચને કી કોઈ સૂરત મુમકિન નહીં!

अगर होती तो उम्मत की लणकियों में इसकी हुकदार सभसे बढ कर अबु बकर रहियल्लाहु तआला अन्हु की बेटी हो सकती थीं.

या फिर उनसे भी बढ कर आकाअे अबुबकर आं हुजरत सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम तस्लीमन कसीरन कसीरा की साहेबजादी हो सकती थी, और फिर जब आईशा और फ़ातेमा रहियल्लाहु तआला अन्हुमा की इसी राह पर चलना और इसी मंजिल से गुजरना पणा तो दुनिया की किसी लणकी की मजाल क्या के वो इस से राह इरार छिप्तियार करे.

उन की कनीजगी तेरे लिये बाईसे इम्र, और जो कदम भी उनकी पैरवी में उठ सके, तेरे लिये सरमाया निजात है.

आंसू रन्ज के नहीं पुशी के बडा, के आज पैरवी किस की नसीब हो रही है!

सिद्दीका रहियल्लाहु तआला अन्हा कहां से किस भरतबा पर पड्योयीं, आजमे निस्वानियत की सरताज बन कर रहीं! मुबारक हैं उम्मत की वो लणकियां, मुसलमान शौहरों की वो भीवियां! जिन पर उनका और भातूने जन्नत रहियल्लाहु तआला अन्हा का साया भी पण ज्ञाअे.

पुश नसीब लणकी! निकाह कोई मुसीबत नहीं, ना दुनिया वालों का निकावा हुवा कोई जालेमाना दस्तूर है. ये तो अेक छिबादत है, अैन छिबादत. अेक छिबादत परवरदिगार की रजागोई का अेक जरिया, माविक से रब्त कायम करने का अेक तरीका. आका सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम इरमाते हैं के:

निकाह सुन्नते अंबिया हे यानी ये तरीका पैगम्बरों अवैहिमुस्सलाम का है और ये मावूम है के उजरत अंबिया अवैहिमुस्सलाम वसल्लाम कौन होते हैं? अल्लाह के महेबूब तरीन बंटे..... सो जिसने निकाह किया, उस ने अेक कदम तो अल्लाह के महेबूबों के नकशे कदम पर रफ़ डी दिया और जिसने अल्लाह के महेबूबों वाला रुप छिप्तियार कर लिया वो भी अल्लाह को महेबूब होग़ा और अल्लाह अपने इज़ल से फिर मियां भीवी में और उसके आगे दोनों ज्ञानदानों में मोहब्बतों की किज़ाअें पैदा करेगा. ईसी को सछाभी अब्दुल्लाह छिन्ने अब्बास रहियल्लाहु तआला अन्हुमा इरमाते हैं के:

عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لم تر للمتحابين

مثل النكاح . (ابن ماجه مشكوة ص ٢٦٨ بحواله ابن ماجه)

तरजूमा: उजरत अब्दुल्लाह बिन अब्बास रहियल्लाहु तआला अन्हुमा से रिवायत है के रसूले अकरम सल्लल्लाहु अवैहि वसल्लम ने ईरशाह इरमाया के दो मोहब्बत करने वालों के बिअे निकाह से बढ कर कोई चीज़ नहीं देणी.

तशरीह: दुनिया में मोहब्बत की अदाअें भी हैं और जुग़ल की किज़ाअें भी, उनके अस्बाब मुफ़्तबिफ़ होते हैं. मोहब्बत का ज़ोण लगने वाली चीज़ों में निकाह का ज़ोण सब से ज़ियादा मज़बूत है और मोहब्बत के बढने और बाकी रफ़ने में निकाह से बढ कर कोई चीज़ नहीं, किसी ज्ञानदान का मर्द किसी ज्ञानदान की औरत, अेक अरबी दूसरा अजमी, अेक अेशयाई दूसरा अईकी, ज़ब शरई निकाह हो जाता है तो अेक दूसरे पर निसार होता है और उल्फ़त व मोहब्बत वो रंग लाती है के उम्र भर



સાથ નહીં ધૂટતા, નિકાહ કે અલાવા ભી બાઝ મદ્દ ઔરત નફસાનિયત કે લિએ નામ નેહાદ મોહબ્બત કર લેતે હૈ મગર યે મોહબ્બત નહીં હોતી બલ્કે નફસ કી મતલબ બરઆરી કે લિએ એક જોળ હોતા હૈ, જિસકા નામ મોહબ્બત રખ દિયા જાતા હૈ. જબ મતલબ નિકલ જાતા હૈ યા મકસદ મેં નાકામી હો જાતી હૈ તો ફિર યે કહાં..... વો કહાં?

કૈસી મોહબ્બત ઔર કૈસી ઉલ્લત? સબ ભાળ મેં ડાલી જાતી હૈ. નિકાહ કે ઝરિયા જો તઅલ્લુક પૈદા હોતા હૈ વકતી નહીં હોતા બલ્કે ઝિંદગી ભર નિભાને કી નિચ્ચત સે ઈજાબ વ કુબૂલ હોતા હૈ. નિકાહ કા મકસદ સિર્ફ ખ્વાહિશે નફસ કા તકાઝા પૂરા કરના હી નહીં હોતા બલ્કે ઈસકે ઝરિયા મદ્દ કી હૈસિયત બઢ જાતી હૈ. વો આલ ઔલાદ ઔર ઘર બાર વાલા હો જાતા હૈ. ઔરત ભી એક ઘર કી માલેકા બન જાતી હૈ. ઔરત મદ્દ દોનોં ઝિંદગી ભર કર કે લિએ એક દૂસરે કે હમદદ ઔર દુખ સુખ કે સાથી ઔર આરામ વ તકલીફ કે શરીક હો જાતે હૈ. યે બાત બે નિકાહી જૂટી મોહબ્બત મેં કહાં? ફિર મઝીદ યે કે શૌહર વ બીવી કઈ ખાનદાનોં મેં મોહબ્બત વ ઉલ્લત કા ઝરિયા બન જાતે હૈ, જિન ખાનદાનોં મેં કભી જોળ ના થા એસે ખાનદાન એક દૂસરે કે હમદદ બન જાતે હૈ.

સમઘી..... સમઘી કી ઝિયારત કે લિએ જા રહા હૈ, ઔર ઔરત કા ભાઈ અપની હમશીરા કે શૌહર કી તીમારદારી મેં લગા હુવા હૈ. ખુસર દામાદ કો દુકાન ખોલને કે લિએ રકમ દે રહા હૈ વગૈરા વગૈરા, યે મોહબ્બતે ઔર ખિદમતે એક શરઈ નિકાહ હી કી વજા સે હુઈ. (માખૂઝ અઝ હદિયા ઝૈજૈન બતસરુફ યસીર)

દો મોહબ્બત ઔર ચાહત કરને વાલોં મેં નિકાહ સે

બઢ કર જોળા ઔર દોસ્તી પૈદા કરને વાલી કોઈ ચીઝ નહીં, યાની જો લગ્નાઓ ઔર મોહબ્બત નિકાહ કે ઝરિયે દો મિયાં બીવી મેં પૈદા હો જાતી હૈ દૂસરી કોઈ દોસ્તી ઔર રિશ્તાદારી ઈસકી મિસ્લ નહીં હૈ. લળકી અપના ઘર છોળ કર આતી હૈ, ઔર દેખતે દેખતે દૂસરે ઘર મેં છોટી સી સલ્તનત કી રાની બન જાતી હૈ.

દેસ સે પરદેસ મેં આતી હૈ ઔર વહી પરદેસ વતન બન જાતા હૈ, અપને માં બાપ કો છોળ કર આતી હૈ, યહાં સાસ સસુર માં બાપ બન જાતે હૈં, તરબિયત કે, તાલીમ કે, તઝકિયા નફસ કે, ખુદા જાને કિતને મરતબે, ઔર કિતને મરહલે હૈં, ઈસ નિકાહ કે ઝરિયે બાતોં બાતોં મેં હાસિલ ઔર તય હો જાતે હૈં ઔર દો શખ્સ નહીં દો ખાનદાન આપસ મેં મિલ જાતે હૈં, એક હો જાતે હૈં, ઔર સબ કે મુજાહેદાત લતીફ સે લતીફ સૂરતોં મેં ઈસી ઝરિયા સે તય હોતે ચલે જાતે હૈં, બેહતરીન ઈબાદાત મેં સે એક ઈબાદત ઈસ સે બઢ કર ઔર કયા હોગી.

## દુઆ

بَارَكَ اللَّهُ لَكَ، وَبَارَكَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ. (سنن اربعة)

ابن حبان، حاکم عن ابی هريره، حصن حصین ص ۳۲۸

અલ્લાહ તુમહારે લિએ બરકત મુકદ્દર ફરમાએ ઔર તુમ પર બરકતે નાઝિલ ફરમાએ ઔર તુમ દોનોં કો ખૈર વ આફિયત સે યકજા રખે. (ઔર તુમ દોનોં કા ખૂબ નિબાહ કરે).

અય અલ્લાહ આજ તેરે એક નાતવાં બંદે..... ઔર નાતવાં બંદી..... પર તેરે હી હુકમ વ હિદાયત કે

મુતાબિક, તેરે હી કાનૂન કે માતહેત, તેરી હી મરજિયાત કે હુસૂલ કે લિએ વો બાર રખા જા રહા હૈ, જો આજ સે કબ્લ તેરે બેશુમાર નેક બંદોં ઔર નેક બંદિયોં પર રખા જા ચુકા હૈ, તેરી હી રજા કી ખાતિર રિશ્તા કાયમ હુવા હૈ જો આદમ વ હવ્વા અલૈહિમુસ્સલામ સે લે કર અબ તક બેશુમાર નેક બંદોં ઔર નેક બંદિયોં કે દરમિયાન કાયમ હો ચુકા હૈ.

અય અલ્લાહ ઉન સબ કે તુફૈલ ઈન દોનોં કો ભી ઈસ ઈમ્તેહાન મેં પૂરા ઉતાર, આઝમાઈશ મેં સાબિત કદમ રખ, ઈનકે નુફૂસ કો હર કિસ્મ કી આલાઈશ સે ગંદગિયોં સે પાક કર દે, ઈનકી દુનિયા સુધાર દે, ઈનકી આખેરત સંવાર દે, યે દોનોં અપની મરજિયાત તેરી મરજી મેં ગુમ કર દે, ઈન્હેં ઈબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ ઔર સારા કે..... ઈબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ અલૈહિસ્સલામ ઔર હાજરા કે..... મુહમ્મદુર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર ખદીજા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે, મુહમ્મદુર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર આઈશા સિદીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે નકશે કદમ પર ચલના નસીબ હો. ઈન્હેં અપની પનાહ મેં રખ ગુનાહોં કે હર ફિતને સે, બાદે સમૂમ કી હર લપેટ કો ઈનકે હક મેં નસીમે સહર કા જોંકા બના દે, આતિશે નમરૂદ કે હર શોલા મેં ઈનકે લિએ ગુલઝારે ખલીલ કે ફૂલ ખિલા દે! આમીન.

ઔર અય અલ્લાહ યે દોનોં મિલ કર અપને દીન કી તકમીલ કરે, અપને દીન કી મોહબ્બત ઈન કે દિલ મેં જમા દે, તેરે દીન કી ખિદમત મેં જવાની ગુઝાર દે, બુઢાપે કી મંજિલેં તય કરે, જબ વો વક્ત આએ કે ઈન કે ચહેરોં પર ઝુરિયાં પળ ચુકી હોં ઔર યે ખુદ અપની ઔલાદ

ઔર ઔલાદ દર ઔલાદ કી સુન્નત કે મુવાફિક રુખ્સતી કી ફિકો મેં લગે હો, ઔર એક કે સર કી એક એક લટ ઔર દૂસરે કે દાઢી કા એક એક બાલ સુફેદ હો ચુકા હો, ઉસ વકત ભી એક દૂસરે કી મોહબ્બત ઉનકે દિલોં મેં રચી એક દૂસરે કી રફાકત વ મોહબ્બત રૂહ મેં બસી હુવી હો, ઔર ઈસ સે બઢ કર યે કે દોનોં અપને ઈમાન મેં મુસ્તકીમ ઔર તેરે દીન કી ખિદમત મેં સરગરમ રહે, અપને દીન કી ખિદમત કા વલ્વલા ઈનકી રૂહ મેં બસા દે.

અપને દીન કી નુસરત ઔર ઈસકો ચાર દાંગે આલમ મેં ફેલાને ઔર સારી દુનિયા મેં આપકે અહેકામાત ઔર નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે નૂરાની તરીકે કો રિવાજ ડાલને કા જઝબા, વલ્વલા ઈન કે અંદર જગા દે ઔર નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમતે નુબુવ્વત કી બરકત સે જો હમ સબ પર ઝિમ્માદારી આઈદ હોતી હૈ યાની હમારે મદોં ઔર ઔરતોં પર, દીન કો ફેલાને ઔર ઉસ પર જાન વ માલ ઔર વકત લગાને ખપાને કી ઝિમ્માદારી કા એહસાસ ઉનકો અતા ફરમા, ઈસ પર કુર્બાનિયાં હમ સબ પર આસાન ફરમા દે.

અય અલ્લાહ મહેફૂઝ રખ ઈનકો ઔર ઈનકી નસ્લોં કો સારે ફિતનોં સે અસરે હાઝિર કે ઔર અસરે મુસ્તકબિલ કે, ખ્વાહ વો કેસે હી ખુશનુમા નકાબ અપને ચહેરોં પર ડાલ કર આએ કેસે હી નઝરે ફરેબ પરદોં મેં અપને આપકો છુપાએ. અય અલ્લાહ! જબ વો વકત આએ કે તેરે હી રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી દી હુવી સચ્ચી ખબરોં કે મુતાબિક કુફ વ નિફાક કા ગલ્બા એલાનિયા ઈસ્લામ પર હોને લગે જબ સુબહ કા મોમિન શામ કો કાફિર ઔર શામ કા મોમિન સુબહ કા મુનાફિક

જરૂર આને લગે, જબ તેરી કિતાબ તેરે દીન ઔર તેરે દિએ હુવે આઈન કા એલાનિયા મઝાક ઉભાયા જાને લગે આવાઝે કસી જાને લગે.

જબ તેરે ઈસ્લામ સે બગાવત આમ હો જાએ એસે વકત મેં ભી ઉનકે કદમોં મેં લગઝિશ ના હોને પાએ. જબ તક ઈસ દુનિયા મેં આબાદ રહે..... ઈસ્લામ કે હથિયાર સે અપને જિસ્મોં કો સજાએ હુવે ઔર જબ તેરે હુઝૂર મેં હાઝિર હોં તો ઈમાન કા તાજ સર પર સજાએ! જબ તેરે યહાં સે બુલાવા આએ તો ઈનકે દિલ તેરે દીદ કી આરઝૂ બસાએ હુવે ઔર ઈનકે ચહેરે તુજસે મુલાકાત કે શૌક વ ઈશ્તિયાક કી ચમક સે જગમગાએ હુવે હો! ઉનકે ફુલૂબ કો અપની મોહબ્બત પર ઝૌક ઈતાઅત સે ભર દે! ઈનકી આકેબત સવાંર દે.

ઈનકી જિંદગિયાં તેરે હી નામ કી બરકત કા સહારા લે કર જોળી જા રહી હૈ ઈસ સહારે કો કાયમ રખ, જબ તક યે તેરી ઝમીન પર બસેં જો અપની જિંદગી કી સારી મંઝિલેં તેરે ફઝલો કરમ કે સાયા મેં તય કરકે અપને વકત પર ઔર તેરે રસૂલ સે શરમિંદા હોં. યે આપકી ખુશનૂદી કી જગા જન્નત કે લિએ હોં ઔર જન્નત ઈનકે લિએ હો.

અય અલ્લાહ! તુ અપની મરઝિયાત કી જન્નત મેં કાતિબે કુદરત કે કલમ સે લિખા હુવા.

وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ.

કા તુગરા ઈનકે ઔર હમ સબ કે લિએ મુકદ્દર ફરમા. ગો દુનિયા ગદાર ભી હો જાએ મગર હમ સબ કો મરતે દમ તક વફાદાર રખ. અપને ખુલે હુવે ચહેરોં કે સાથ, હંસતે હુવે જલ્વોં કે સાથ, ચમકતે હુવે બશરોં કે સાથ, દમકતે

હુવે ચહેરો કે સાથ, ઔર ઈનકે સાથ હમ સબ દુઆગુઓ  
કે લિએ ભી. ફકત

وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَاٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ اَجْمَعِيْنَ

## જવાબ સાફ દીજિયે

અગર ઔરત સલીકા ગુફતારી કી માલ્કા હો, અપને દાવા કો સાબિત કરને ઔર દલાઈલ દેને મેં સાફગૂઈ કા એહતેમામ કરે તો ઘરોં મેં બહોત સે ઝગળે ખત્મ હો જાએ, અપને મા-ફિઝ-ઝમીર કો પૂરી કુવ્વત ઔર વઝાહત કે સાથ બયાન કરને કી કોશિશ કરે, તો ઈન્શા અલ્લાહ બહોત સી નાયાકિયાં ઔર બહોત સી ઉલ્જને, સિલ્વટોં હી મેં ખત્મ હો જાએ, ઈસ લિએ કે હમ કુછ મુફીદ તદાબીર પેશ કરતે હૈં, હર મુસલમાન મર્દ વ ઔરત બિલખુસૂસ, મુસલમાન ઝૌજૈન કો ચાહિયે કે ગુફતગુ કરને કે દૌરાન ઈન બાતોં કા ખાસ ખયાલ રખે.

(૧) અગર શૌહર કોઈ બાત પૂછે તો ઉસકે સવાલ પર ગૌર કરે ઔર સવાલ કા મકસદ સમજને કી કોશિશ કરે કે શૌહર કે ઈસ સવાલ કરને કા મકસદ કયા હે? વો કયા પૂછના ચાહતે હૈં?

(૨) જિતની બાત પૂછી જાએ સિર્ફ ઉસી કા જવાબ દિયા જાએ, સવાલ કા મકસદ સમજ કર સિર્ફ ઉસકા જવાબ દિયા જાએ, જવાબ દેને મેં સવાલ કે મકસદ મેં હટ કર કોઈ ફુઝૂલ બાત ના કી જાએ કે જિસ સે બાત આગે બઢ જાએ ઔર અસલ જવાબ કે સાથ ફુઝૂલ બાત મિલાને કા નુકસાન યે હોતા હે કે શૌહર કો ઉનકે એબોં કી ભી ખબર હો જાએગી જિસકો આપ બતાના નહીં ચાહતી હૈં.

યાદ રખિયે! એક આકિલ કા કૌલ હે કે દુનિયા મેં

હર ઈન્સાન સે ગલ્તિયાં સાદિર હોતી હૈ લેકિન અકલમંદ શખ્સ વો હે જો અપની ગલ્તિયાં છુપાને મેં કામચાબ હો સકે, ઓર બેવકૂફ વો હે જો અપને એબ ખુદ હી ખોલ દે.

ઈસલિએ અપને એબોં પર પરદા ડાલને કે લિએ યે ઝરૂરી હે કે:

બાત અધૂરી ભી ના કી જાએ ઓર ઝરૂરત કી બાત મેં ફૂજૂલ બાત ના મિલાઈ જાએ, મસ્લન શૌહર ને આપસે સુબહ હી કેહ દિયા થા કે શામ કો મહેમાન આએંગે કસ્ટર બના કર રખના, અબ શામ કો જબ શૌહર ઘર પર પહોંચે, તો આપ સે પૂછા કસ્ટર બન ગયા?

ઉસકા સહીહ જવાબ તો યે હે કે આપ યૂં કહે કે:

કસ્ટર નહીં બન સકા ઉસ કે બદલે મેં મૈને પુડિંગ બના લી હૈ, ફિર આપકો શૌહર કી તરફસે જવાબ મિલેગા

جزاك الله خيراً બહોત અચ્છા ક્રિયા અલ્લાહ તુમકો જગાએ ખૈર દે, અચ્છા હુવા કુછ તો બના લિયા, મહેમાન બાહર કે આએ હૈ ઓર ફિર જમાઅત મેં નિકલે હુવે હૈ, અલ્લાહ કે રાસ્તે કે મહેમાન હૈ ઈસલિએ હમે ઉન કા અચ્છા ઈકરામ કરના ચાહિયે થા.

દેખા આપને!..... સલીકે કી ગુફતગુ સે કેસે અહેસન તરીકે પર બાત રફા દફા હો ગઈ.

અબ ઈસકા ગલત જવાબ ગૌર સે પઢિયે..... ઓર આઈદા એસે જવાબાત દેને સે બચિયે, ઉમ્મીદ હૈ આપ ઈસ તરહ જવાબ નહીં દેતી હોંગી, અલ્લાહ ના કરે અગર આપકે અંદર યે મર્ઝ હૈ કે સાફ જવાબ નહીં દેતી યા ફૂજૂલ બાત મિલા દેતી હૈ યા અધૂરી બાત કરતી હૈ તો આજ સે આદત બના લીજિયે કે સહીહ ઓર સાફ જવાબ..... દૂંગી..... ગોલ મોલ..... યા એસા જવાબ કે જો બાત ના સમજા સકે બલ્કે દૂસરે ઓર તીસરે

સવાલ પર મજબૂર કરે એસે જવાબ સે બચુંગી મસ્લન,  
શૌહર ને પૂછા: કસ્ટર બન ગયા?

બીવી: જી નહીં.....

શૌહર: ભઈ કયું નહીં પકાયા, તુમ્હે પહેલે સે બતા  
દિયા થા પકા દેના? ફિર કયું નહીં પકાયા?

બીવી: રાત કો દૂધ ગરમ કરના ભૂલ ગઈ થી  
સુબહ દૂધ ફટ ગયા થા, ઈસલિએ નહીં બના સકી.

શૌહર: તુમ હો હી એસી ગાફિલ..... રાત કો  
કયું ગરમ નહીં કિયા થા? ચલો અગર ગરમ નહીં કિયા  
તો મુજે બતા દેતી મૈં દૂસરા દૂધ મંગવા દેતા, યા તુમ  
કિસી ઓર સે મંગા લેતી. ઈસ પર ઈતના લંબા ચૌખા  
ઝગળા હુવા કે પૂછિએ નહીં.

અબ શૌહર કો ફિક હે કે મૈં મહેમાનોં કા કિસ  
તરહ ઈકરામ કરુંગા, અબ ઈસ ઝગળે કી વજા સે દોનોં કે  
દિલોં મૈં ઓર ઝિયાદા દૂરી બઢેગી ઓર ઈખ્તેલાફાત બઢેગેં

લેહાઝા સમજદાર બીવી કો ચાહિયે કે જો શૌહર ને  
કહા હે વો ઝરૂર પૂરા કરને કી કોશિશ કરેં ઓર અગર વો  
કામ નહીં હો સકા તો ઉસકા નેઅમુલ બદલ યા ઉસ જેસા  
કરને કી કોશિશ કરે તાકે શૌહર કા મકસદ પૂરા હો જાએ,  
અગર ઈસકે બાવજૂદ કોઈ સૂરત સમજ મૈં નહીં આતી,  
તો શૌહર કો કિસી તરહ ઈત્તેલા દે દે કે આપને જો કહા  
થા વો શામ તક નહીં હો સકેગા મસ્લન અગર કિસી ભી  
વજા સે તીન ચાર ચીઝેં એક સાથ નહીં પકા સકતી તો  
દફતર મૈં ફોન કરકે ઉનકો ઈત્તેલા દે દે કે મૈં સ્વીટ ડિશ  
તૈયાર નહીં કર સકુંગી યા રોસ્ટ નહીં કર સકુંગી તાકે વો  
આતે વકત બાઝાર સે આઈસક્રીમ ખરીદ કર લે આએ યા  
કોઈ ઓર હલ સોચ લે, યા વો ઝહેની તૌર પર તૈયાર હો  
કે યે કામ નહીં હુવા હોગા.



लेकिन ये गल्ती कभी भी न कीजिये के आप  
 छिन्नेजार करें के शौहर जब मुझे पूछेंगे उस वक़्त के  
 हूंगी के ये ना हो सका..... मरखन और ईशा के बाद  
 जब वो सप्त भूक की छावत में जाना जाने के बिना  
 बैठने लगे तो उस वक़्त छिन्नेवा दी के छाव में भूल ही  
 गई थी आटा तो भत्म हो चुका था, आप जल्दी से  
 बाजार से रोटियां ले आएं बस जाना तैयार है. याद  
 रखिये!

ईस से बड़ोत बना चुकसान होता है, मामूली सी  
 बात बने जगणे का सबब बन जाती है.

ईसबिना के एक मरतबा घर आने के बाद  
 दोबारा तीन मंजिलों से उतर कर बाजार जाना या गाणी  
 पार्क कर देने के बाद दोबारा निकालना..... और फिर  
 दुकान में जा कर रोटी की लाईन में रुकना..... आप भुद  
 ही सोच लीजिये शौहर पर किस कदर गिरां गुजरेगा.

अगर भुदा ना करे आप वो काम शाम तक भी  
 नहीं कर सकीं, या उनको छिन्नेवा भी ना दे सकीं अब उन  
 के आने का वक़्त है तो दो रक़ात नईल पढ़ कर अल्लाह  
 से दुआ मांग लें या उजर की छावत में सिर्फ़ तस्बीह पढ़  
 कर दुआ मांग लें के अय अल्लाह मुजसे ये गल्ती हो  
 गई. आप ही मेरे शौहर को मुतमईन कर दें, ईसके बाद  
 शौहर को सफ़ाई के साथ केह दें के ये ना हो सका.....  
 ईन..... माजूरियों की वज़ा से, लेकिन आईदा ईशा  
 अल्लाहु तआला ज़रूर हो जायेगा.

अल्लाह तआला आपको और तमाम मुसलमान  
 बहनों को बात करने का और जवाब देने का सबीका अता  
 करमाये और शौहरों को औरतों की रियायत करने वाला  
 यानी भूल यूँ पर उन से दरगुजर करने वाला और उन

પર રહેમ કરને વાલા ઔર હુસ્ને સુલૂક કરને વાલા બનાએ આમીન.

## અપને બચ્ચોં પર રહેમ કીજિયે

મસ્લન એક કોતાહી યે ભી હે કે શૌહર કે પુકારને પર બીવી કી તરફસે જવાબ જલ્દી નહીં દિયા જાતા, અબ શૌહર કી દિલી દુઆએ લેના ચાહતી હૈ, તો ઈસ બાત કા બહોત એહતેમામ કરે કે શૌહર કી પુકાર પર ફૌરન જવાબ દે, સિફ ઈસ બિના પર દેર હરગિઝ ના કરે કે શૌહર ખુદ ભી વો કામ કર લેંગે જિસ કે લિએ આવાઝ દે રહે હૈ, મસ્લન,

થકે હારે આએ ઔર આતે હી સલામ કરકે જૂતે ઉતાર કર બિસ્તર પર લેટ ગએ. અબ જબ બીવી કો પુકારા તો બીવી સાહેબા અપને તૌર પર યે ગુમાન કરકે બામોશ બેઠી હૈ ઔર ઉન્કે પુકારને પર જાતી ભી નહીં કે..... કોઈ મામૂલી કામ હોગા મસ્લન પંખા તેઝ યા આહિસ્તા કરવાના હોગા..... યા અબબાર ઉઠા કર દેના હોગા....., યા પાની કા ગ્લાસ મંગવાના હોગા..... અબ ઈસકે લિએ દૂસરે ચાર કામ કેસે છોળ કર જાઉં. ખૂબ સમજ લે.....

બાઝ દફા બીવી કી તરફસે સિફ ઈતની હી લાપરવાહી બહોત બળે ઝગળે કા બાઈસ બનતી હૈ ઔર ફિર મઝીદ સિતમ યે કે બાદ મેં જબ શૌહર ને પૂછા ભઈ ક્યું નહીં આઈ? યા ઈતની દેર ક્યું લગાઈ યા કમ અઝ કમ ફૌરન જવાબ ક્યું ના દે દિયા? મેં તો ચીખ ચીખ કર થક ગયા. બાઝ નાદાન ઔરતે (અલ્લાહ તઆલા આપકો ઉનમેં સે ના બનાએ આમીન) ઈન સારી કોતાહિયોં કી વજા ભી શૌહર કો કરાર દેતી હૈ,

મસ્લન આપ હી કે લિએ તો રોટિયાં પકા રહી થી!..... યા આપ હી કે આરામ કી ખાતિર મુન્ને કો ભાભી કે પોરશન મેં લે ગઈ થી....., યા આપ હી કો ચૂંકે ફૌરન વલીમા મેં કહી જાના હૈ, તો દૂસરે જોળે પર અસ્ત્રી કરને ગઈ થી.

અગર આપ ચાહતી હૈ કે પૂરે તૌર સે શૌહર આપ સે મોહબ્બત કરે ઔર ઉનકા દિલ કભી ભી આપકી તરફ સે મૈલા ના હો, વો હમેશા આપકો દુઆએ દેતે રહે ઔર યા વો આપ સે અપને દોસ્તો કી બીવિયો કે સલીકા મંદી સે ખિદમત કે હાલાત ઔર વાકેઆત કા હસરત સે તઝકેરા ના કરે ઔર આપકી લાપરવાહિયો..... બદ નઝમિયો..... ઔર ગફલતો પર યૂં તાના ના દે કે તુમહારી વાલેદા હી ને તુમહારી સહીહ તરબિયત નહીં કી વગૈરા,..... તો આપ ખુસૂસિયત કે સાથ નઝમ વ તરતીબ કા એહતેમામ રખે કે હર કામ ઈસી તરહ તરતીબ સે હો કે શૌહર કો તકલીફ ભી ના હો ઔર આપ કી ખિદમત કી પૂરી પૂરી કદર ભી હો. મસ્લન,

જિસ શૌહર કે લિએ આપ રોટી પકા રહી હૈ ઔર ઉસને આપકો પુકારા તો અકલમંદી ઔર દાનિશમંદી વાલી બાત તો યે હૈ કે યા તો ઉનકે પુકારને પર ચૂલ્હે સે કિસી તરીકે સે તવા હટા કર ફૌરન જા કર ઉન્હે જવાબ દે યા રોટી પકાને યા દીગર કિસી કામ મેં મશગૂલ હોને સે પહેલે હી ઉનકો ઈત્તેલા દે કર ફિર મશગૂલ હો.....

મસ્લન મુજે ઈશા કી નમાઝ પઢની હૈ, યા આપકો પહેલે ખાના દે દું યા કુછ દેર બાદ ખાએંગે? યા યે કે મેં આપ હી કે જોળે પર સ્ટોર રૂમ મેં અસ્ત્રી કરને જા રહી હું આપકો ફિલ્હાલ કોઈ ઝરૂરત તો નહીં, વગૈરા. ઈસ સલીકામંદી સે યે ફવાઈદ હાસિલ હોંગે.

(૧) ઈસ સૂરત મેં ઘરોં મેં વો ઝગળે જો મામૂલી મામૂલી બાતોં પર ઉઠતે હેં વો નહીં હોંગે.

(૨) આપકો જો શિકવા રહેતા હે કે બાવજૂદ યે કે મેં દિન ભર ઉઠીં કી ખિદમત મેં લગી રહેતી હું ફિર ભી મેરી ખિદમત કી તો કદર નહીં ઔર બાત બે બાત અપને દોસ્તોં કી બીવિયોં, અપની ઔર મેરી ભાભિયોં યા અપની શાદી શુદા બહેનોં કી ખિદમાત કી મિસાલેં દે દે કર મુજે ઔર જલાતે હેં, વો ફિર એસા નહીં કરેંગે બલ્કે આપ હી કી કદ્ર કરેંગે.

(૩) શૌહર કી ડાંટ યા ચીખને પર જો આપકો યે ઘણકા રહેતા હે કે મેરી ભાભિયાં સુનેંગી, ઔર સાસ નનદે સુનેંગી ઔર માસિયોં કો ના સિર્ફ યે કે બાર્તે બનાને બલ્કે દૂસરોં કે ઘર જા કર બાત લગાને કા મૌકા મિલેગા.

કે જૈનબ કી તો શાદી કો તો ૬ સાલ હો ગયા મગર શૌહર સે ઉસકી એક દિન ભી નહીં બની હે, કભી વક્ત પર શૌહર કો કોઈ ચીઝ તૈયાર કરકે નહીં દે સકી, શૌહર કી કંપની કી વેન વાપસ ચલી જાતી હે ઔર શૌહર કા ટિફિન યા નાશતાદાન હી તૈયાર નહીં હોતા, યા યે કે બેચારી જૈનબ કા કુસૂર હી કયા..... ઉસકી માં ને ભી તો અપને શૌહર કો યૂં હી જલાયા થા, કભી રોટી પર ચટની લગા કર ભી સુકૂન સે ખાને નહીં દી. બેચારે ભાઈ સાહબ ઈસી ગમ મેં ઘુલ ઘુલ કર અલ્લાહ મિયાં કો પ્યારે હો ગએ વગૈરા..... જબ આપકી સલીકામંદી સે ઈન ઝગળોં કી જબ હી ખત્મ હો જાએગી તો ના હી શૌહર કો આપ પર ગુસ્સા કરને ઔર ચીખને કા મૌકા મિલેગા ના હી ઉન બેદીન ઔરતોં કો બાર્તે બનાને કા મૌકા મિલેગા.

(૪) આપ હમેશા શૌહર કી દુઆએ લેતી રહેંગી ઔર શૌહર હમેશા આપકા કદ્રદાન રહેગા આપકી ઝિંદગી

મેં ભી ઔર આપકી મૌત કે બાદ ભી..... ઔર ઈસ સલીકામંદી કા આપકી બચ્ચિયોં પર ભી નિહાયત નેક અસર પળેગા, વો ભી એસે હી અચ્છે અવસાફ વાલિયાં બન કર જબ પરાએ ઘર જાએગી તો આપ કી નેક નામી કા બાઈસ હોગી.

(૫) સબસે બળા ફાયદા યે કે આપકી તરફસે અચ્છા તર્જે અમલ સામને આને કી બિના પર શૌહર સે હોને વાલી હર વકત કી તુ તુ, મૈં મૈં..... દુર દુર બક બક..... જબ ખત્મ હો જાએગી તો યે માસૂમ સે ફૂલોં, અદનાન, ફીઝિયા પર બહોત બળા રહેમ હોગા કે વો ઈસ મોહબ્બત ઔર સુકૂન કી ફિઝા મેં પરવાન ચઢ કર એતેમાદ વાલે બનેંગે, તમામ નફસિયાતી બીમારિયોં ઔર ઉલ્જનોં સે દૂર રહેંગે.

વરના ઝગળોં કે માહોલ મેં ઘુટ ઘુટ કર પલને વાલે બચ્ચે સહેમે સહેમે રહેતે હૈં, ખુદ એતેમાદી સે મહેરૂમ હો જાતે હૈં, અપને દિલ કી બાત માં બાપ દોનોં હી સે નહીં કેહ સકતે ખ્વાહ માં કો બેબસ સમજ કર..... યા બાપ કો ઝાલિમ સમજ કર..... કે જો હમારી માં કો હી રુલાતે હૈં વો અબ્બુ હમારી બાત કયા માનેંગે..... ઔર માં બાપ કો ઝગળતા દેખ કર યા માં કો હર વકત દાદી, ફૂફિયોં સે ડરતા દેખ કર ઉન બચ્ચિયોં કી ખુદા દાદ સલાહિયેં ઔર કાબિલિયતે (જિન સે વો તા જાને દીન વ દુનિયા કા આલા સે આલા કયા કયા કામ કર જાતે) ખત્મ હો જાતી હૈં.

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ મુલ્કી ઔર ગૈર મુલ્કી સ્કૂલોં..... ઔર મદ્રસા..... કે મુખ્તલિફ બચ્ચોં સે..... ચૂંકે તાલીમી ઔર તરબિયતી બુનિયાદ પર હમારા વાસ્તા પળતા હે જિસ સે યે બાત મુશાહેદે મેં આઈ કે (૧) કિસી

બચ્ચે કે બાર બાર નાકામ (ફેલ હોને) (૨) પઢાઈ મેં કસરત સે ગૈર હાઝિર હોને સે યા (૩) કલાસ યા દર્સગાહ મેં ભી ગુમસુમ રહેને (૪) યા ખેલ ફૂદ મેં હિસ્સા ના લેને ઓર ઉસ્તાદ કે પૂછને પર, જવાબ માલૂમ હોને કે બાવજૂદ, ઓર સબક યાદ કર લેને કે બાવજૂદ ઝખાન સે દિલ કી બાત ના બતા સકને કી અસલ વજા વહી સહેમ ઓર ઘુટન ઓર ખુદ એતેમાદી સે મહેરૂમી..... યા એહસાસે કમતરી..... કી બીમારી હે.

જો માં બાપ કી તરફસે ઘર કી ફિઝા ખરાબ કર દેને કી વજા સે ઉનકો લગી હે ઓર હકીકત ભી યહી હે કે જિસ માસૂમ ઝહેન પર હર વકત બાપ કા તમાચા..... ઓર માં કે બહેતે હુવે આંસુઓ..... કા તસવ્વુર તારી રહેતા હો યા જિસ માસૂમ કે કાનોં મેં, અબ્બા યા દાદી યા ફૂફી સે જિળકી..... ખાને કે બાદ રોતી હુવી માં કી સિસ્કિયોં કી આવાઝે ગૂંજતી રહે યા જિનકે ઝહેન પર અબ્બા ઓર દાદી સે છુપ કર અમ્મી કો તન્હાઈ મેં મુસલ્લા પર ઘંટોં રોતા હુવા દેખને કા મંઝર છાયા રહે..... વો બચ્ચા કભી ભી દૂસરે ખિલતે હુવે બચ્ચોં કે ખરાબર નહીં હો સકતા.

લેહાઝા આપ અલ્લાહ કે વાસ્તે અપને બચ્ચોં પર રહેમ ખાતે હુવે ઈસ બાત કા એહતેમામ રખે કે આપકી કિસી ગફલત ઓર લા પરવાહી સે શૌહર કો ગુસ્સા ના આએ ઓર અગર ગુસ્સા આ હી ગયા તો આપ બચ્ચોં હી કી તરબિયત કી ખાતિર..... ઉન્હીં પર રહેમ કરતે હુવે ખામોશ હો જાએ, અપની ગલ્તી કા ઈકરાાર કર લે ઓર બાત રફા દફા કરને કી કોશિશ કર લે. યાહે આપકી ગલ્તી ના હો ફિર ભી અપની ગલ્તી માન લે.

અલ્લાહ તઆલા તમામ મુસલમાન બહેનોં કો

એસી હકીકત શનાસી ઔર દીન કી સમજ નસીબ ફરમાએ કે વો એસા તર્જે જિંદગી ઈખ્તિયાર કરે કે ઘર મે બદ નઝમી ના હોને પાએ ઔર આને વાલી નઈ નસલ કિસી મહેરૂમી કા શિકાર ના હો.

**મેં મૈકે ઘર ખફા હો કર ચલી આઈ**

જુમ્આ કી રાત થી, ભાઈ ઔર વાલિદ સાહબ સબ શબે જુમ્આ કે લિએ ગએ હુવે થે, ઘર મેં કોઈ મર્દ ના થા સિફ ઇંટે ભાઈ જો દારુલ ઉલૂમ મેં પઢતે હૈં વો થે. ઉસ રાત મેરે નસીબ કા સિયાહ પરદા હટ ગયા વો ઈસ તરહ કે આજ કી રાત મેરી પરેશાનિયોં ઔર ઉલ્જનોં કી કોઈ હદ ના થી, તરહ તરહ કે ખયાલાત દિમાગ કે ખાનોં મેં ઉભર રહે થે, દિલ મેં હમા હમી થી, ઉસી હાલત મેં મેરી આંખ લગ ગઈ.

ખ્વાબ મેં કયા દેખતી હું કે કયામત કાયમ હો ચુકી હે, સબ મુરદે ઝમીન સે ઉઠ રહે હૈં, સબ લોગ મૈદાને હશર મેં જમા હો રહે હૈં, સબ કો અપની અપની જિંદગી કે હિસાબ કિતાબ દેને કી ફિક હે.

દાહેને તરફ દેખા તો કુછ લોગ બગૈર હિસાબ કિતાબ કે આઝાદી સે મહલ્લાત કી તરફ બઢ રહે હૈં જહાં ખુશનુમા આલીશાન બાગ હૈં ઔર ઉન બાગાત મેં તરહ તરહ કે રંગ બરંગે ફૂલ ખિલે હુવે હૈં.

ઠંડી ઠંડી હવા કી લહેરેં ચલ રહી હૈં, ભીની ભીની ઔર મધુર ખુશ્બૂ સે પૂરા માહોલ જન્નત નુમા બના હુવા હે, બાગ મેં તમામ કિસ્મ કી ઔર હર તરહ કી આસાઈશ વ આરામ કા સામાન મૌજૂદ હે, અજીબ દિલકશ મંઝર હે મદોં ઔર ઔરતોં કા હુજૂમ ચારોં તરફસે ખુશી વ મુસરત મેં મસ્ત હો કર ઉસ બાગ મેં દાખિલ હો રહા હે. મેં ભી

दौण कर उस दरवाजा पर पड़ोयी।

मैंने अंदर दायिल होने का ईरादा किया और जूँ  
ही अंदर दायिल होने की गरज से आगे बढ़ी तो दरबान  
ने मुझे रोक लिया और दाप्पला का ईजाजत नामा तलब  
किया। मैंने मुतक्क़ेराना अंदाज में पूछा। अरे! दाप्पला के  
लिअे क्या टिकिट लेना पणता है!

दरबान: ज़ु हां, बिला टिकिट के दाप्पला ममनूअ  
है.....

वरना वो हिसाब की लाईन में खड़े जाईये।

“अच्छा टिकिट कितने में मिलता है” ये केह कर  
मैंने पर्स में हाथ डाला तो दरबान ने कहा:

मोखतरमा! ये टिकिट पैसो से नहीं मिला करता,  
तो मैंने तअज्जुब से पूछा, ईसके लिअे फिर किस चीज़ की  
ज़रूरत है।

दरबान ने कहा: मुसलमान मर्द के लिअे मां बाप  
की जुशी का परवाना याहिये और मुसलमान औरत के  
लिअे ईसके जाविद की जुशी का परवाना याहिये। ईसके  
बगैर ईस जन्नत में कोई दायिल नहीं हो सकता।

तो क्या मेरे मां बाप की जुशी का परवाना नहीं  
खल सकता।

मैंने उम्मीद भरी निगाहों से दरबान की तरफ़  
देખते हुवे कहा।

“नहीं, शादी शुदा औरत के लिअे तो ईसके  
जाविद की रज़ामंदी और जुशी का परवाना याहिये” ये  
सुन कर मैं मायूस हो गई, शर्म की वजह से मैं पसीना में  
शराबोर हो गई, मेरी पशेमानी और हसरत की कोई  
हद ना रही और मैं मायूसाना निगाहों से अंदर दायिल  
होने वाली औरतों को देखते ही रूह गई, कितनी ही मेरी



સહેલિયાં..... ખાલાઝાદ બહેને બે જિજક બે હિસાબ જન્નત મેં અપને છોટે છોટે બચ્ચોં કે સાથ દાખિલ હો રહી થીં ઔર મેં કલેજા થામ કર તક રહી થી.

ખુદાયા! યે કેસી મેરી તૌહીન, કેસી આબરૂ રેઝી હે! અગર ઝમીન જગા દેતી તો મેં ઉસ મેં સમા જાતી, એસી કેફિયત મુજ પર તારી હો ગઈ, મેરી દો ચાર સહેલિયોં કો મુજ પર રહેમ આયા ઉન્હોંને મુજકો પુકાર કર કહા!

ઝૈનબ..... અંદર આ જાઓ હમ દરબાન સે કેહ દેતે હૈં.

લેકિન જબ મેં ના જા સકી તો મુજે વો લેને આ ગઈ, મગર જબ ઉન્હોંને મેરે પાસ મેરે શૌહર કી ખુશી કા પરવાના ના દેખા તો મુજે છોળ કર અફસોસ કરતી હુવી ચલી ગઈ.

ઔર સલમા તો બહોત તેઝ થી, ઉસને મુજે વહીં મુના દી, દેખા ઝૈનબ..... હમ તુમ્હે કહા નહીં કરતે થે કે દેખો દુનિયા કી ઝિંદગી તો બહોત થોળી હૈ, ઈસમેં શૌહર કો રાઝી રખ કર ચલો વરના મૌત કે બાદ પછતાના પળેગા, મગર ઝૈનબ તુમ કભી શૌહર કી બાત માનતી હી ના થી, વો તુમ્હે કિતના કહેતે થે બે પરદા મત ફિરો, શાદિયોં મેં અપની મૂવી મત બનાઓ, નમાઝોં કો કઝા મત કરો, મુજે અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં જાને સે બિલા ઉઝર મત રોકો, મગર તુમને એક ના સુની.

મેં વહીં હૈરાન હો કર અપની ગલ્તિયોં પર પછતા રહી થી કે કાશ મેરે પાસ ભી અપને ખાવિંદ કી ખુશી કા પરવાના હોતા તો આજ મેં ભી દૂસરે લોગોં કી તરહ જન્નત મેં જા કર બહારેં ઔર ખુશિયાં લૂટતી ઔર ઈસ પશેમાની કા યે દિન મુજે દેખના ના પળતા.

ઈતને મેં મેરે ખયાલાત કા તસલસુલ ટૂટ ગયા કે જાઓ દૂર હો જાઓ “જગા દો” “રાસ્તા છોળ દો” વગેરા કી આવાજ દી ગઈ તો સામને નિગાહ ઉઠા કર દેખા તો એક ખાતૂન કી સવારી બળે દબ્દબે સે આતી હુવી નજર આઈ, રાહગીર રાસ્તા દેને લગે. સબ જુક જુક કર સલામ વ આદાબ કરને લગે.

દરબાન બેહદ અદબ વ એહતેરામ સે સલામ વ આદાબ બજા લાયા. વો ખાતૂન સવારી સે ઉતર કર સીધી જન્નત મેં ચલી ગઈ. મૈને દરબાન સે પૂછા:

યે દબ્દબા વાલી ખાતૂન કૌન હૈં?

દરબાન ને કહા: યે ખાતૂન અપને શૌહર કી આશિક હૈ ઉસને અપને શૌહર કી એસી તાબેદારી ઔર ફરમાં બરદારી કી કે ઉસકા શૌહર હર વકત ઉસકો દુઆએ દેને લગા. સિર્ફ ૮ સાલ ખાવિંદ કી ખિદમત મેં રેહ કર યે મરતબા હાસિલ કિયા હૈ.

દરબાન કી ઈસ બાત ને મેરે દિલ કો બહોત મુતાસ્સિર કિયા, મેરી ઈજદવાજી જિંદગી પુર સુકૂન ના થી. બાત બાત મેં મેરી શૌહર કે સાથ નાચાકી ઔર લખાઈ ઝગળા હોતા થા, મૈં શૌહર સે ખફા હો કર મૈકે ચલી આઈ થી. જબ વહી મુજે ખાતિર મેં ના લાએ તો મૈં ક્યૂં ઉસકો ખાતિર મેં લાઉં, મૈં ઉસ સે દબી હુવી ના થી, શૌહર હુવે તો ક્યા હુવા..... ક્યા મૈં ઉસ કી લૌંડી બન ગઈ થી, મેરે માં બાપ મુજે પાલ પોસ ઔર પરવરિશ કર સકતે થે તો મૈં ક્યૂં ઉસ સે દબ કર રહું. ઔર ગંવાર ઔરતે હી મર્દ કી ગુલામી પસંદ કરતી હૈં મુજે તો ઉસકે ખયાલ હી સે કપકપી આતી હૈ, મર્દો કી ગુલામી જૈસે અલ્ફાઝ સે તો મેરી રૂહ ફના હો જાતી હૈ.

મર્દો કી ગુલામી કા વકત ઔર દૌર ખત્મ હો ચુકા

हु ये तो अपने जयालात व अमल की आजादी का जमाना है, सांप निकाल गया मगर उसके निशानात बाकी रह गये. मर्दों को याहिये के आंख और कान के परदे भोल डाले. अमेरीका और यूरोप से आजादी का सबक सीजे. ये मेरे गलत जयालात थे लेकिन इस जुलंद भरतबा जातून की कछानी सुन कर मुज पर वडेशत का भूत सवार हुवा, मेरा हिल मेरे काबू में ना था, मुजे उस पर इसद पैदा हुवा, मैं उल्लन की आग में जलने लगी के मैंने जाविद की जिदमत क्यूं नहीं की. मैं क्यूं ये जुलंद भरतबा डालिल नहीं कर सकी, मैं अेक दम से दम बनूद डो गई, और मुजसे बरदाशत ना डो सका और यीज उठी, बे छिंतियार हियकियां ले ले कर कुढने लगी, मेरी मां मेरी यीज सुन कर बेदार डो गई, मेरे दोनो बेटे अदनान, झैजान, उठ गये. मां ने कडा: बेटी! क्या हुवा क्या हुवा क्यूं रो रही डो.

मैं घबरा कर बेदार डो गई, मां ने कडा बेटी डोश में आ, ला डौल और अउरु बिल्लाह पढ ले, वुजू करके बाई तरफ थूक दे, तुने क्या ज्वाब देभा है. वो मेरी चारपाई के पास आ गई मुजे अपने सीने से लगा कर तसल्ली देने लगी और बोली, क्या डर गई अल्लाह भेर करे.

तुने ज्वाब में क्या देभा?

मैंने ज्वाब में जे कुछ देभा था मां को केह सुनाया. अब ना ता वो मैदाने उशर था ना वो जन्नत का मंजर ना वो दरबान था ना वो जातून थी. मैं ज्वाब बयान कर रही थी और भौक जदा डो कर चारों तरफ देभ रही थी. मां ने मुजे सीना से लगाते हुवे कडा.

बेटी! ज्वाब की बातें सय थोणी डोती हैं तुने अेक

शैतानी ज्वाब देभा है, औसी बातों का असर नहीं लेना चाडिये, यल दोबारा सो जा. मेरा हिमाग ठिकाने ना था तरछ तरछ के जयादात में गोते भाती हुवी बेट गँध और दोबारा ज्वाबों की दुनिया में पडोय गँध, क्या देभती हुं के,

शादी की महेङ्गिल जमी हुवी है, और उसी की चडेल पडेल है, बरात चलने की तैयारी है. मैंने अपने भाविंद को देभा वो दुल्हा बने हुवे हैं, मैं दौण कर उनके पास पडोय गँध और उनका हाथ पकण लिया और गुरसा मे पूछा.

मैं ये क्या तमाशा देभ रही हुं!

लेकिन उन्होंने मेरी तरफ आंख उठा कर ली ना देभा, मेरा हाथ बणी बे रहेमी से जटक दिया और मुजे वहां से धुतकार दिया. मैं अपने टूटे हुवे हिल के साथ रोती बिलकती हुवी मां बाप के घर आ गँध और मुजे वो ज़ुमला याद आ गया जो मेरे शौहर मुजे अकसर अवकात कडा करते थे, देभो जैनब.....

अगर तुमने मुजे बडोत सताया तो मैं दूसरी शादी कर लूंगा फिर तुम बडोत पछताओगी और देभो जैनब तुमसे शादी से पडले मैं दुनिया का काम ली कर लेता था और दीन का काम ली, अपनी मस्जिद में रोजाना ढाई घंटे देता था, तिलावते कुआने करीम व जिक ली करता था, महेल्ला के मर्दों, औरतों को दीन पर लाने के लिअे मेहनत करता था, लेकिन जब से तुम आई हो न मैं दीन का काम अच्छी तरह कर सकता हुं न दुनिया का.

अब मेरी उल्लंघन की कोई उद ना रही, मैं कलेजा थाम कर डी रेह गँध, मेरे मुँह से यीज निकल गँध, और झीरन योंक कर बैठ गँध, मां ने बडोत समझया, बेटी!

तेरा भाविंद कुछ धतना ली नाराज थोणा ही है के तुजे छोण कर दूसरा निकाह कर ले, तु लणाई करके थोणी आई है, ईस वकत तो उसकी नाराजगी सिर्फ ईसलिये है के तु उस के पूछे बगैर ही आ गई है, ये धतना बणा कुसूर नहीं है के वो तुजे छोण दे, बेटी अब बडोत हो गया ज़ा आराम से सो ज़ा! तु हमेशा से वहेमी है ये सिर्फ तेरा वहेम है, जब धतना सोयती रहेगी तो जैसे ही ज्वाब आयेगे, बेकार किं ना कर ज़ा सो ज़ा, वहेम ना कर आयतुल कुरसी पढ ले.

ये सब मुजे तसल्ली देने के लिये और मेरा दिल बहेलाने के लिये मुजे केह रही थी, उस वकत मैं ज़ामोश हो गई लेकिन धन दो ज्वाबों ने मेरा आराम मेरी नींद डराम कर दी, मेरे धराधों में ज़बरदस्त धनकेलाब आ गया. दिल अक दम बढल गया. मैंने दिल में तय कर लिया के अब कभी ली शौहर की मरजी के ज़िलाफ़ नहीं करूंगी, ज़ो उनको मुजसे शिकायात थी..... उसका ज़र्हज़ा लेने लगी और दिल ही दिल में अट्ठाह तआला से माफ़ी मांगने लगी.

मस्लन मैं हमेशा ये ज़याल करती थी के शौहर मुजे सताते हैं, अपनी वालेदा और अपनी बहेनों की पढाई हुवी पढ़ी पर हई बहई यलते हैं और वो मुजे केहते थे तुम मुजे सताती हो, अब जब मैंने गौर किया तो मुजे अहसास हुवा के हर हकीकत मैं ही उनको सताती थी.

मुजे अइसोस है के वो अकसर होटलों में जाना जाने यले जाते, मैं उनके लिये कभी अच्छा जाना ना पका सकी, वो हमेशा मुजे डांटते थे के तुम अच्छा जाना नहीं पका सकती, वो जब ली अपने दोस्तों की दावत करते तो

ઉનકો શર્મિદગી ઉઠાની પળતી ઓર મૈ સમજતી થી કે ઉસ મૈ મેરા કોઈ કુસૂર નહીં ઈસ લિએ કે મેરે સુસરાલ મૈ સબ લોગ અચ્છે સે અચ્છે બેહતરીન સે બેહતરીન ઉમદા ઝાઈકે કે ખાને કે શૌકીન થે ઓર મેરી જેઠાનિયાં ભી એક સે એક કિસ્મ કે ખાને પકાને કી માહિર થીં.

ઓર મેરી અમ્મી કે ઘર મૈ હર એક જો દસ્તરખાન પર જૈસા ભી પકા હુવા ખાના રખા જાતા ઉસ કો ખુશી સે ખા કર અલ્લાહ તઆલા કા શુક્ર અદા કરતા, લેકિન અબ મુજે માલૂમ હુવા કે ઉસમૈ મેરી હી ગલ્તી થી. ઓર અફસોસ યે હુવા કે મેરી અમ્મી ઓર બહેનો ને ભી મુજે યે નહીં સમજાયા થા કે ઈસમૈ તુમ્હારી હી ગલ્તી હૈ, સચ્ચી બાત તો યે હૈ કે મૈને યે બાતે ઉનકે સામને રખી હી નહીં થી, અપની ગલ્તિયાં તો બતાઈ નહીં જિન ગલ્તિયોં કી વજા સે શૌહર ગુસ્સા હોતે થે, વો ગુસ્સા વ નારાઝગી બતલાતી લેકિન ઉસકા સબબ નહીં બતલાયા થા.

દૂસરી ઉનકો મુજસે યે શિકાયત થી કે તુમ ખૂબસૂરત નહીં હો હાલાંકે અલ્લાહ તઆલા ને મુજે હુસ્ન વ જમાલ સે ભી નવાઝા થા ઓર માલ વ દૌલત સે ભી લેકિન મૈ બેપરદા ઓર ગાફિલ રહેતી થી કભી ભી શૌહર કે સામને અપને હુસ્નો જમાલ જેબો ઝીનત કા ખયાલ નહીં રખા, બચ્ચોં કી ભી સફાઈ સુથરાઈ મૈ ઓર ઉનકો અચ્છે કપળે પહેનાને મૈ મુજસે બહોત કોતાહી હુવી હાલાંકે અલ્લાહ તઆલા ને મુજે અપને ફઝલ વ કરમ સે યાંદ કે ટુકળે જૈસે દો બેટે અદનાન ઓર ફૌઝાન..... અતા ફરમાએ થે, લેકિન મૈને ઉન કો સાફ સુથરા રખને મૈ બહોત સુસ્તી ઈખ્તિયાર કી.

તીસરી મેરી ગલ્તી યે થી કે જબ ભી શૌહર ને મુજસે પ્યાર ઓર મોહબ્બત કા ઈઝહાર કિયા તો મેરા

દિલ બર્ફ કે ટુકળે કે માનિંદ રહા.

બલ્કે અલ્લાહ મુજે માફ કરે કભી કભી તો ઉન્હોને મુજે અપને તકાજે કે લિએ બુલાયા તો મૈને સોતે બચ્ચે કો ઉઠા દિયા, ઉસકે રોને કી વજા સે ઉનકી બાત પૂરી ના હો સકી, ઈસ મેં ભી મૈં હી કુસૂરવાર થી. ઈન ખયાલાત મેં મૈં ગોતા ખા રહી થી કે યકાયક મૈને વુજૂ કિયા, દો રકાત નમાઝ તહજ્જુદ કી નિય્યત સે પઢી, તૌબા કી અપની ગલ્તી કા એતેરાફ કિયા ઔર દુઆ માંગી.

અય અલ્લાહ મૈં અપની ગલ્તી કા એતેરાફ કરતી હું અપને કરતૂતોં પર પશેમાન હું બેશક મૈં હર તરહ સે ખતાવાર હું સબ કુસૂર મેરા હી હૈ. શૌહર કો નારાઝ કરના કિસી ભી હાલ મેં મુજે જૈબ નહીં દેતા વો તો મેરા ખાવિંદ હૈ. મેરે બચ્ચોં કા વાલિદ હૈ, મેરે સર કા તાજ હૈ, મેરા જીવન સાથી હૈ, ઔરત અપને શૌહર કે ઝખ્મોં કો અપની ઝખાન સે ચાટતી ભી રહે તો ભી ઉસકા હક અદા ના કર સકે. ખુદા કે અલાવા કિસી કો સજદા કરના જાઈઝ હોતા તો ઔરત કો હુકમ દિયા જાતા કે વો અપને શૌહર કો સજદા કરે, જિસ ઔરત સે ઉસ કા ખાવિંદ નારાઝ હો તો ઉસ પર અલ્લાહ કી, ઔર ઉસકે ફરિશ્તોં કી ઔર તમામ ઈન્સાનોં કી લાનત હોતી હૈ ઔર ફિર ઈસ તરહ મુજે યકે બાદ દીગરે રસૂલે પાક સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી હદીસેં યાદ આને લર્ગી જિનકો મૈને તોહફા ખવાતીન ઔર તોહફા દુલ્હન કિતાબોં મેં પઢી થી. મૈને સચ્ચે દિલ સે ખુદા કી બારગાહ મેં તૌબા કી, એસે ભી તોહજ્જુદ કા વક્ત કુબૂલિયત કા હોતા હૈ, મૈને નફિલ પઠ કર તૌબા વ ઈસ્તેગફાર કરકે કલમ ઔર કાગઝ લિયા ઔર લિખના શુરૂ કિયા.

અય મેરે સરતાજ! ખુદા આપકો સલામત રખે!

અબ તક મેરી તરફસે જો કુછ ભી આપકો બરદાશત કરના પળા ઉસકો એક અલમનાક ખ્વાબ સમજ કર ભૂલ જાએં ઔર ઈસ વકત જો કુછ મેં લિખ રહી હું ઈસકો એક વાકેઆ ઔર હકીકત સમજેં. મેં આપકી એક અદના બાંદી ઔર લૌડી હું. અબ મેં અપની ગલ્તિયોં પર પછતા રહી હું. અલ્લાહ તઆલા ભી અપને બંદોં કો માફ કર દેતા હે ઔર ઉનકે ગુનાહોં સે દરગુઝર ફરમાતા હે. આપ ભી અપની ઈસ ગુનાહગાર લૌડી કો માફ કર દે. મેં આપકે રહેમ વ કરમ કી ભીક માંગ રહી હું. અલ્લાહ કે વાસ્તે મુજ પર તરસ ખાએં, મુજે રહેમ કી ભીક સે મહેરૂમ ના કરેં, મેરી ખતાઓં કો દરગુઝર ફરમાએં, મુજે આપ અપને ઘર આને કી ઈજાઝત મર્હમત ફરમાએં, મેં આપ કે હુકમ કા ઈન્તેઝાર કર રહી હું. મેં વહાં આને કો હર વકત તૈયાર હું, અગર મેરે પર હોતે તો ઉળ કર આતી.

અગર આપને ઈસ ખત કા જવાબ ના દિયા તો હો સકતા હે મેં કોઈ જહાલત વાલા કામ કર બૈદૂં, મેં આપકે કદમોં મેં આપ કી નિગાહોં કે સામને રો રો કર જાન દે દૂંગી, મૈને આપ પર કુર્બાન હોના તય કર રખા હે, મેરી ઈતની સારી ના ફરમાનિયોં કે બાવજૂદ અગર આપકે દિલ મેં મેરે લિએ મોહબ્બત કી એક કિરન ઔર જલક બાકી હો તો અલ્લાહ કે વાસ્તે મુજે માફ ફરમા કર અપને યહાં આને કી ઈજાઝત દે દે.

દોનોં છોટે અદનાન, ફૌઝાન ભી આપકો બહોત યાદ કર રહે હેં, બસ મેં આપકો આખરી ખાત કહેતી હું આપકો આઈદા કોઈ શિકાયત કા મૌકા નહીં મિલેગા, યાદ રખિયે મેરી ઝિંદગી આપ કે હાથ મેં હે.

ફકત આપકી નાફરમાન બીવી  
ઝૈનબ બિન્તે યાસર



## શૌહર કી તરફસે જવાબ

ખત પહોંચતે હી શૌહર ને જવાબ લિખા:

“મેરી નાદાન ઔર બે સમજ બેગમ, ખુદાએ પાક તુજે નેક હિદાયત અતા ફરમાએ. અરસા દરાજ કે બાદ તુમ્હારા ખત મિલા, કુછ સમજ મેં નહીં આતા કે તુ..... ઔર એસા તેરા ખત..... સિફ તેરે વાલિદ કી દુઆ હોગી યા મેરે વાલિદ કી દુઆ જિસ ને તેરી હિદાયત કે અસ્બાબ પેદા ફરમા દિએ.

તેરે ખયાલાત કી તબ્દીલી દેખ કર બે ઈન્તેહા તઅજ્જબ હુવા, ઔર હેરત કી કોઈ હદ ના રહી, અગર ઈન તેરે કલ્માત ઔર અલ્ફાજ મેં સચ્ચાઈ હૈ તો મેં ખુદાએ પાક કા શુક અદા કરતા હું.

અગરચે દેર હી મેં સમજી, તુજે નેક વ બદ કી તમીજ મહેસૂસ હો ગઈ, તુ સિફ મેરી હી ગુનેહગાર નહીં બલ્કે અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ભી ગુનેહગાર હૈ. મેરે દિલ મેં તેરી બાતો ઔર તેરી હરકતો કી વજા સે જો ગમ હૈં વો અબ નાસૂર બનતે જા રહે હૈં. વો જખ્મ અબ તેરે શીરી બરતાઓ હી સે મુંદમિલ હો સકતે હૈં, ખુદાએ પાક ગવાહ હૈ કે મેરે દિલ મેં તેરી કિતની મોહબ્બત હૈ, ઔર ઈસ લિએ ભી કે તુ અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ એક બા પરદા ઔરત હૈ, ઔર તેરે વાલિદ એક દીનદાર શખ્સ હૈં. મેં તુજે યકીન દિલાના ચાહતા હું કે મેરે દિલ મેં તેરે સિવા કિસી કા ભી ગુઝર નહીં ઔર મુજે તુજસે બે પનાહ મોહબ્બત ઔર પ્યાર હૈ, મેં અપને દિલ કી ગહેરાઈયો સે તેરે કુસૂર માફ કર દેતા હું, ઔર ખુસૂસન ઈસલિએ ભી કે તેરી ઝિંદગી કા ઈન્હેસાર મેરી માફી પર હૈ.

મેરા માઝી અગર અલમનાક ખ્વાબ થા તો આજ

કી તેરી ઈસ આજઝી ઓર ઈન મોહબ્બત ભરે કલ્માત ને ગમ વ રંજ સે પુર ખ્વાબો કો ભુલા દિયા હે, મેં દિલ વ જાન સે માઝી કો ભૂલ જાને પર તૈયાર હું.

યહાં તુજે આને કે લિએ ઈજાઝત કી ક્યા ઝરૂરત હે! તુજે જાને કી હી કહાં ઈજાઝત થી, કે આને કે લિએ મના કહું. યે તેરા હી ઘર હે તુ હી ઈસ કી માલેકા હે, યે બચ્ચે ઈસ ઘર કે મુલાબ વ ચમેલી હૈં, જબ જી મેં આમે ચલી આ લેકિન યહાં આ કર ઈસ તરહ રહેના કે વાકેઅતન મેં માઝી કો એક ખ્વાબ સમજ કર ભૂલ જાઉં.

ઔર યે યાદ રખના.....

(૧) જબ તક તુ અલ્લાહ તઆલા કો રાઝી નહીં કરેગી કિસી બંદે કો રાઝી નહીં કર સકતી, જબ તુજસે અલ્લાહ તઆલા રાઝી હો જાએગે તો વો મુજે ભી રાઝી કર દેગે, ઈસ લિએ કિસી એક નમાઝ કો ભી વકત સે દેર કરકે મત પઢના.

(૨) ઈસી તરહ ઉન શાદિયો મેં મુજે બિલકુલ જાને પર ઝોર ના દેના જિસમેં ખુલ્લમ ખુલ્લા અલ્લાહ મિયાં કી ના ફરમાની હો.

(૩) ઈસી તરહ ઝબાન દરાઝી કી આદત બિલકુલ ખતમ કર દેના ઔર જિતની બાત પૂછી જાએ સિફ ઉસી કા જવાબ દેના, ખુસૂસાં જબ મેં કામ સે વાપસ આઉં તો ફોરન બચ્ચો કો ડાંટને યા ચિલ્લાને વગેરા સે બિલકુલ બચના, બચ્ચે ભી શોર મચાએ ઔર તુ ભી ચિલ્લાને લગે તો ઘર આસમાન સે બાર્તે કરને લગતા હે. બચ્ચો કા શોર તો સમજ મેં આતા હે લેકિન તેરા શોર બિલકુલ સમજ નહીં આતા. કિતની બે વફૂરી કી બાત હે કે બચ્ચો કો શોર સે રોકને કે લિએ ખુદ ભી શોર મચાના યા બચ્ચો કો લખાઈ ઝગળો સે રોકને કે લિએ ખુદ લખના ઝગળના,

बेडाग्र बय्यों को प्यार व मोहब्बत से समझना.

(४) और मेरी वादेदा और बहनों की शिकायत मुझे बिलकुल मत करना.

उम्मीद है के तुम धन चार बातों का जयाव रभोगी तो हमारा रिश्ता अच्छा चलेगा. मेरी तरफ़से अहमदन व झौजन को प्यार,

वरसलाम

तुम्हारा शौहर

मैं जत के जवाब का धनोअर करती रही यहाँ तक के अल्लुम्दु खिल्लाह अक दिन अकिया जत ले आया. मैं उसके जवाब के खिने तणप रही थी. धनोअर की आग में जल ली रही थी, मेरी अक अक घणी सप्त बेचैनी में गुजर रही थी. बे सत्री के अंदाज में जल्दी जल्दी जत भोव कर पढा और इतने मुसरत से पागल हो गई, मेरी भुशी का कोई ठिकाना ना रहा. दिव लर आया, मेरी आंखों से भुशी के आंसु बहने लगे,

उसी वक़्त सजदा में गिर पणी और अल्लाह रब्बुल धनोअर का शुक्र अदा किया, वक़्त ज़मेज़ा खिने जगैर छोटें लार्थ से टेकसी मंगवाई और किसी से पूछे जगैर ही लार्थ के साथ सुसराव की तरफ़ रवाना हो गई, घर के सभ लोग डाय डाय करते रहे गये. सभ बयक ज़मान हो कर भोव उठे के लो! इस बे वक़ूफ़ लणकी को हेमो के कोई तो बुलाने आया नहीं और ये बे शर्म और बे डया बन कर भुद ही ज़ रही है!

लेकिन मैंने किसी की ली परवाह नहीं की, अगर ये सभ जकवास करते हैं तो करते रहें मैं तो यली, मां खिल्लाने लगी, अरे ओ बे शर्म मुई..... तु कहां यली ये सभ क्या अंधेर हो रहा है, और ये सभ कुछ क्या

તૂફાન મચા રખા હે, હમારી ઈજાત વ આબરુ પર પાની ફેર રહી હે, હમ મના કર રહે હૈ ફિર ભી બે શર્મ બન કર જા રહી હે, આજ તક તો શૌહર કી ઝાત મેં કીબે પબે હુવે થે, વો સબ બુરાઈયાં કહા ગઈ. કયા સબ ભૂલ ગઈ ગોયા કે કુછ હુવા હી નહીં.

હમ તો ચાહતે થે કે ચાર આદમિયોં કો બીચ મેં ડાલેં ઔર ફિર ઉન લોગોં કી બરાબર ખબર લેં ઔર ફિર ઉસકે બાદ તુજે ખુશી ખુશી ઈજાત વ એહતેરામ સે રુખસત કરેં. ઈસ તરહ રુખસત કરને મેં ઔર જાને મેં કુછ ઔર હી મઝા હોતા. ઈસ તરહ જાને કો ઈજાત વ એહતેરામ ઔર શાન વ શૌકત સે જાના કહેતે હૈ ઔર વો ભી સુધર જાતે ઔર ઉન્હેં ભી પતા ચલ જાતા કે હમારી બચ્ચી ઉનકે ટુકળોં કી મોહતાજ નહીં હે. અબ તો હમારી નાક હી કટ જાએગી, તુ ખુદ નકટી બન કર હમ સબકો ભી નકટા બનાએગી, વો લોગ તુજે બાત બાત મેં તાને દેંગે કે દેખો બે શર્મ બન કર ગઈ ઔર નકટી બન કર વાપસ આઈ. યે તો ઉનકી આન બાન ઔર શાન કી બાત હો ગઈ ઔર હમ મુફત મેં બદનામ હોંગે.

બૈર મૈને માં કો તસલ્લી દી ઔર છોટે ભાઈ કે સાથ નિકલ ગઈ. મૈં અપને ખાવિંદ કે ઘર અચાનક પહોંચ ગઈ, ઘર મેં અનોખી ચહેલ પહેલ નઝર આ રહી થી. દાખિલ હોતે હી મૈં શૌહર કે કદમોં મેં ગિર પળી ઐર ઝર વ કતાર રો રો કર અપની ગલ્તિયોં કી માફી માંગને લગી, મૈં રોતી રહી યહાં તક કે મેરે સરતાજ કા દિલ પિઘલ કર મોમ હો ગયા. મૈં ઉનકે કદમોં મેં પળી રહી તો ઉનકા દિલ ભી ભર આયા, ઉન્હોંને મુજે દિલ ઔર જાન ઔર દિલ કી ગહેરાઈયોં સે માફ કર દિયા. ઉનકી આંખોં સે ભી ટપ ટપ આંસુ બેહ રહે થે, ઉસકે બાદ ઘર કે તમામ લોગોં

સે ભી માફી માંગી ઓર ફિર સબ સુકૂન ઓર ઈતમેનાન, ખુશી ઓર મુસરત સે રહેને લગે, ફિર તો કયા થા એક નઈ જિંદગી કા આગાઝ, હર દિન ઈદ કા દિન હર રાત શબે બરાત કી માનિંદ હો ગઈ.

અબ મૈને એક ઉસૂલ બના લિયા થા કે ઘર મેં સબ સે પહેલે સવેરે હી બેદાર હો જાતી, ફજર કી નમાઝ પઠ કર કામ શુરૂ કરતી ઓર રાત કો સબ કો ખિલા પિલા કર ઓર સબ કામ કાજ સે ફારિંગ હો કર સબસે આખિર મેં સોતી, ઘર કા સારા નઝમ ઓર ઈન્તેઝામ મેરી નિગરાની મેં બહુસ્ત વ ખૂબી ચલને લગા, યે વહી ઘર થા જો પહેલે જહન્નમ જેસા લગતા થા ઓર અબ યહી ઘર જન્નત કા નમૂના બન ગયા.

મેરી હુસ્ને ઈન્તેઝામી સે ઘર કા સારા નકશા હી બદલ ગયા, યે ઘર અબ એક દીનદાર ઘર કી તરહ બન ગયા, અતરાફ સે જો લોગ આએ તો ઘર કે ઈસ હુસ્ને ઈન્તેઝામ ઓર ઘર કી ઝેબ વ ઝીનત દેખ કર માશા અલ્લાહ કેહ ઉઠે.

મેરી હુનર મંદી ઓર હુસ્ને ઈન્તેઝામ કો દેખ કર અબ મેરે શૌહર હર વકત મુજસે ખુશ રહેતે હૈ. ઘર મેં કદમ રખતે હી ઉનકા દિલ બાગ બાગ હો જાતા હૈ ઓર અબ વો પુરસુકૂન તરીકા સે જિંદગી ગુઝાર રહે હૈ. આરામ કી નીંદ સોતે હૈ. કિસી કામ કે લિએ ઝબાન સે કહેને કી ઝરૂરત પેશ નહીં આતી. હર કામ ઓર હર ચીઝ ઉસ કે વકત પર તૈયાર રહેતી હૈ ઓર વો અબ મુજ પર જાન નિછાવર કર રહે હૈ. હર વકત ઉનકી ઝબાન પર મેરે લિએ દુઆ કે કલ્માત રહેતે હૈ. મૈં ઉનકી ખિદમત ભી ઈસ તરહ કરતી હું જેસા કે એક લૌંડી ક્રિયા કરતી હૈ.

ખુદાએ પાક કા દિયા હુવા સબ કુછ મૌજૂદ હૈ.

એક બાત કી કમી થી વો ભી અબ અલ્લાહ કે ફઝલ વ કરમ સે પૂરી હો ગઈ, દેખને વાલે વાહ વાહ કરતે હૈં ઓર દુઆએ દેતે હૈં કે ખુદાએ પાક ઈનકા જોળા કાયમ વ સલામત રખે. ઈનકા સુહાગ કાઈમ વ દાઈમ રહે. બાલ બચ્ચે જિંદા વ સલામત રહે ફલે ફૂલે ઓર આબાદ રહે.

જિંદગી કી કાયા પલટ ગઈ, ખયાલાત કા રુખ પલટ ગયા, મિઝાજ મેં તબ્દીલી આ ગઈ, ઝમીન ઓર આસમાન કા ફર્ક પેદા હો ગયા. અબ ના તો વો પુરાની બાત હે ઓર ના વો મિઝાજ, અબ તો એક નયા દૌર હે ઓર એક નઈ જિંદગી. મિયાં ઓર બીવી દોનોં કો દુનિયા મેં જન્નત કા લુલ્ફ હાસિલ હો ગયા. ઈન દો ખ્વાબોં સે એસા ખૌફ ઓર એસી ઈબરત હાસિલ હુવી કે પિછલી તમામ હરકતેં એક દમ કાફૂર હો ગઈ.

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ યે દો ખ્વાબ મેરી હિદાયત કા ઝરિયા બન ગએ. પહેલે સબ કી ઝબાન પર બુરાઈ હી બુરાઈ રહેતી થી. ઓર અબ સબ કી ઝબાન પર ભલાઈ હી ભલાઈ કી સદાએ બુલંદ હોતી હૈં. આળોસ પળોસ ઓર મહેલ્લા કી ઓરતેં મેરે પાસ બેઠને ઓર મેરે સાથ મેલ જોલ રખને કો અપને લિએ બાઈસે ફખ્ર સમજતી હૈં ઓર મુજે બાર બાર આ કર કહેતી હૈં કે તુમ ફઝાઈલે આમાલ..... ઓર બહિશતી ઝેવર..... સે પઠ કર હમ કો સુનાઓ ઓર હમારી નમાઝ સહીહ કરા દો.

યે સય હે કે અગર ઓરત હુનર મંદ ઓર દીનદાર હો, કમ અઝ કમ બહિશતી ઝેવર અચ્છી તરહ સમજ કર પઠ લે ઓર માં બાપ કી દુઆએ લે તો ખાક કે ઘર કો પાક કર દે, ઉસ મેં ચાર ચાંદ લગા દે. જહાં જહાં ઉસકે કદમ પળેં વહાં ઉજાલા હી ઉજાલા ઓર રૌશની ફેલા દે. સલીકા મંદ ઓર બા પરદા નેક ઓરત ઈસ દુનિયા કા

नूर है, अक ऐसी अन्मोल दौलत है जे दीन और दुनिया में सुर्भरुई की दौलत से मावा माल कर देती है, भुदा करे मेरी तमाम बहेनें ऐसी ही नेक बन जायें और ईसी तरह भुश गवार जिंदगी बसर करने लगें.

## मेरी बहेनों को नसीहत

मैं अपनी बहेनों को अपने तजरुबे की बिना पर नसीहत करती हूं के मर्द के अप्लाक, मर्द की तंदुरुस्ती, उसका सुभ, भानदान की बेहतरी, ईसी तरह ईज्जत व आबजू की हिकाजत और औलाद की बेहतरी ये सब औरत के ईप्तिहार में है, वो याहे तो अपने घर को जन्नत का नमूना बना सकती है

समजदार बीवी को याहिये के कल्मी तो वो अपने शौहर के लिये अक नई नवेली दुल्हन की तरह पेश आये तो किसी वकत जान निसार साथी की तरह उसके रंज व गम में शरीक हो, और किसी वकत अक बहादुर मुहाफिज की तरह उसको दुन्यवी उल्लंघनों से बचाने की कोशिश करे, तो कल्मी अक शहीद उस्ताद की तरह उसको ईस इनी दुन्या की नाजाईज ज्वाहिशत और गुनाहों में मुलबिस होने से बचाये.

मेरी बहेनो ! याद रखना भाविंद भूबसूरत औरत का गुलाम नहीं बनता बल्के जिदमत का जज्बा रखने वाली औरत का गुलाम होता है, दिन भर का थका मांदा शौहर जब शाम को घर आता है तो अपनी जिदमत गुजार बीवी को देब कर उसकी सारी थकान जत्म हो जाती है, अकलमंद औरत जिदमत करके ही अपने भाविंद को मरुतिब कर सकती हैं, मरुतिब शुदा शौहर अपनी बीवी की हर ज्वाहिश की कद्र करता है और उसके किसी मुतालेबा को रद्द नहीं करता. ऐसी

હી ઔરતેં સુખ કી ઝિંદગી બસર કરતી હૈં.

દૂસરી મેરી નસીહત યે હૈ કે હદીસ શરીફ મેં આતા હૈ  
 اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُکَ اَلْخَیْرَ اَلْکَافِیَّ ۝ હદિયા દિયા લિયા કરો તો ઇસસે આપસ મેં  
 મોહબત બઢેગી, લિહાજા બીવી કો ચાહિયે કભી કભી અપને  
 શૌહર કો હદિયા ભી દિયા કરે મસ્લન ઉનકો પેન પસંદ હૈ તો  
 અપને ભાઈ કે ઝરિયા મંગવા લિયા, ઔર ભાઈ કી તરફસે યા  
 વાલેદા કી તરફસે હદિયા દે દિયા, ઇસ સે ભી દિલોં કે કીના દૂર  
 હોંગે મોહબત બઢેગી.

મેરી તીસરી નસીહત યે હૈ કે શૌહર કે દફતર જાતે વક્ત  
 ઔર વાપસી મેં આતે વક્ત ઇન દો વક્તોં મેં અગર ઔરત  
 હોશિયારી ઔર સલીકા મંદી સે શૌહર કા સાથ દે તો પૂરે દિન  
 કા નિજામ સહીહ ચલતા હૈ, એસી બીવી સે શૌહર બહોત હી  
 ખુશ હોતા હૈ.

હર એસી બીવી કી શૌહર હર તમન્ના પૂરી કરતા હૈ,  
 અકસર બહેનેં ઇન દો વક્તોં મેં ગફલત ઇખ્તિયાર કરતી હૈં  
 જિસકી વજા સે ઘરોં મેં લખાઈ જગળે કી ફિજા બન જાતી હૈ.

## ઈમ્તેહાની પરયા

આપ ઇન સવાલોં કો ગૌર સે પઢિયે !.....

કમ અઝ કમ હર સવાલ કો તીન મરતબા પઢિયે ફિર  
 ઇસકા જવાબ દીજિયે, અગર જવાબ “હાં” કી સૂરત મેં હૈ તો  
 દસ નંબર લગા દીજિયે, ફિર અપના નતીજા ખુદ દેખ લીજિયે  
 કે આપ “નેક બીવી” કે ઈમ્તેહાન મેં પાસ હુવીં યા (અલ્લાહ ના  
 કરે) ફેલ હુવીં.....?

(૧) કયા આપ સુબહ અપને શૌહર સે પહેલે ઉઠ કર  
 ફજર કી નમાઝ પઢ કર અપને શૌહર ઔર બાલિગ બચ્ચોં કો



मस्जिद में भोजने के लिये छिक्मत और अच्छे तरीके से कोशिश और हुआ करती हैं के वो सब मस्जिद में जा कर इजर की नमाज जमाअत से अदा करें ताके अल्लाह तआला की नाराज़गी से पूरा घर बच जाये?.....

(२) क्या आप रात ही को सुबह के लिये शौहर के कपड़े अस्त्री वगैरह करके तय्यार रबती हैं ताके उनको काम पर जाने से पहले तय्यार मिल जायें और सुबह अैन ज़रत के वक्त ज़रत की चीज़ों की तलाश या तय्यारी में वक्त ना लगे या सुबह के वक्त ऐसी हणबोंग तो नहीं मची हुवी होती के दफ़तर जा कर शौहर साहब को मालूम हुवा के यश्मा तो मेज़ पर ही भूल गया हूँ, या दुकान पहुँच कर याद आया ..... दुकान की याबी तो घर में मेज़ के दरवाज़ में भूल गया हूँ, बिछाज़ा क्या आप वक्त से पहले ही तय्यारी कर लेती हैं?

(३) और शौहर जब अल्लाह के रास्ते में दीन कैलाने के लिये और अपनी ईस्लाह के लिये जाते हैं तो आप उन का बिस्तरा बेग तय्यार रबती हैं या जब भी वो सफ़र पर जाने का इरादा करते हैं तो आप उनकी ज़रूरियाते सफ़र की तमाम चीज़ें तय्यार रबती हैं?.....? या ખુદ ना करे अेर पोर्ट पर जाकर पता चलता है के टिकट जिस लिफ़ाई में रबे हैं वो घर में दरवाज़ में छोड़ आये हैं, या तीन दिन के लिये जमाअत में गये पता चला मिस्वाक, सुरमा की शीशी घर ही भूल आये, बिछाज़ा आप सफ़र पर जाने से पहले ही उनकी सब चीज़ें तय्यार कर लेती हैं?

(४) क्या आप अपने बच्चों के मद्रसे और स्कूल का वाजिबुल मंज़िल (होम वर्क) ખુद करवा देती हैं ताके बच्चों को ट्यूशन की ज़रत ना पणे और मां की शक्कत भी हासिल होती

રહે ઝોર બચ્ચે કી પઢાઈ ઝોર મદ્રસે મેં હાઝરી કે એહતેમામ કે બારે મેં ભી પતા ચલતા રહે યા સિફ રોટી હાંડી મેં લગ કર બચ્ચોં કે ઝરૂરી મામૂલાત કી જાંચ ભી શૌહર કે ઝિમ્મે ડાલ દેતી હેં યા ખુદ હી એહતેમામ સે ઈન કામોં કો અંજામ દે દેતી હેં?

(૫) કયા આપ ખાને કી એસી ચીજેં ભી તય્યાર કરતી હેં જો શૌહર કો બહોત પસંદ હેં અગર આપકો બિલ્કુલ પસંદ નહીં. યા શૌહર ઝોર બચ્ચોં કો તો પસંદ હેં મગર આપકો વો ચીજેં તય્યાર કરતે હુવે ચૂંકે દેર લગતી હેં ઈસલિયે આપ ટાલ જાતી હેં યા શૌહર કે પાસ ઉનકે દોસ્ત વ અહેબાબ બાર બાર આતે રહેતે હેં, યા વો ખુદા કી રાહ મેં ફિરને વાલે મહેમાનોં કી દાવત કરતે રહેતે હેં તો આપ ઉનકા પૂરા સાથ દેતી હેં?

યાની આપ ઉનકો ઈતમેનાન દિલાતી હેં કે આપ ફિક્ક ના કરેં મહેમાનોં કો ખિલાના બહોત બળે સવાબ કી બાત હે, ખુસૂસન અલ્લાહ કી રાહ મેં ફિરને વાલે મહેમાનોં કે લિયે ખાના પકાના તો મેરી સઆદત હે, મેં ઝરૂર પકા લૂંગી, કયા આપ ઈસી તરહ ઉનકો મુત્મઈન કરતી હેં?.....

(૬) કયા આપ અપની સફાઈ સુથરાઈ વ ઝેબો ઝીનત કા એહતેમામ કરતી હેં, ખુસૂસન જબ શૌહર ઘર મેં હોં.

ઈસી તરહ જબ શૌહર થક કર ઘર મેં આએં કયા આપ ઈસ બાત કા એહતેમામ રખતી હેં કે મેઝ પર સાફ ગ્લાસ મેં ચાહે સાદા પાની હી રખા હુવા હો મગર હો ઝરૂર તાકે ઘર મેં આતે હી કિસી બત પર ગુસ્સા કરને સે પહેલે વો સાદા ઠંડા પાની યા રૂહ અફઝા યા કોઈસ કા શરબત પિયેં તો ઉસસે ઉનકે કામ કી પરેશાનિયાં ખત્મ હો જાએં ઝોર ઉસસે ઉનકો યે મુસર્રત ભી હાસિલ હો કે મેરે લિયે કુછ તો એહતેમામ થા જો ઈસ બાત કા સુબૂત હે કે મેરા ઈન્તેઝાર થા?

(૭) આપકો શૌહર ખબર દેં કે આજ મેરી વાલેદા  
 ઔર બહેનેં ઘર પર ખાના ખાને આએંગી મેં ઉનકો ઝમઝમ કા  
 નએ ડિઝાઈન વાલા પ્રિન્ટ હદિયા દે રહા હૂં તો આપ ફૌરન ખુશ  
 દિલી સે મરહબા કહેતી હેં .....? યા નહીં .....?  
 ખુદા ના કરે ચુભને વાલા જવાબ તો નહીં દેતીં યા કહીં કપળે સે  
 ઝિયાદા શિકનેં આપકી પેશાની પર તો નહીં પળ જાતીં?

(૮) કયા જૂન જુલાઈ મેં બચ્ચોં કી સ્કૂલ કી છુટ્ટિયોં મેં  
 યા હફ્તે કી છુટ્ટિયોં મેં આપ ઈસ બાત કા એહતેમામ કરતી હેં કે  
 ખુદ જલ્દી ઉઠ જાએં તાકે શૌહર કી નીંદ કે ઔકાત મેં બચ્ચે  
 ખલલ ના ડાલેં યા વો કિસી ગહેરી સોચ મેં હેં ....., યા  
 પરેશાની કી હાલત મેં હેં ....., યા દફતર કા કામ કર રહે  
 હેં ....., યા દીની કિતાબોં કા મુતાલેઆ કર રહે હેં, યા  
 ઝિક ઔર તિલાવતે કુઆને કરીમ કર રહે હેં ....., કે ઈન  
 કામોં મેં ખલલ ના આએ, કયા ઈસકે લિયે આપ કુછ ફિક કરતી  
 હેં કે વો યે કામ સુકૂન સે અંજામ દે સકેં?

(૯) બચ્ચોં કી સખ્ત તકલીફ દેહ ચીઝોં પર યા ઉનકી  
 બેહૂદા હરકતોં પર બજાએ ઝોર સે ચીખને ..... યા ડાંટને  
 ..... યા ઉનકો વાલિદ સાહબ સે ડરાને કે બજાએ કયા ઉસ  
 વકત આપ સબ્ર કરકે ઉનકે સર પર હાથ રખ કર પ્યાર સે  
 સમજાતી હેં ઔર ખૂબ ઉનકે લિયે દુઆ કરતી હેં તાકે ઉનકો  
 યકીન હો જાએ કે યે શફીક માં હમારી ઈસ્લાહ હી યાહતી હે ના  
 યે કે હમ પર ગુલ્મ કરના યાહતી હે, હમ કો તહેઝીબ હી  
 સિખાના યાહતી હે ના યે કે તઅઝીબ દેના યાહતી હે યા હમ  
 પર શફકત વ ખૈર ખ્વાહી હી યાહતી હે, ના યે કે અપના ગુસ્સા  
 ઉતારના યાહતી હે?

(૧૦) કયા આપ ઈતની બહાદુર બન ચુકી હેં કે શૌહર

साहब के नाज़ार्ज़ गुस्से के वक़्त आप ज़ामोश रहे कर आर्धदा नहीं होगी ग़स्ती हो गई माफ़ी याहती हूँ कहेने की डिम्मत रभती हैं याहे आपकी ग़स्ती ना हो..... ?

(११) क्या आप ईस बात का अहेतेमाम करती हैं के शौहर ने ज़ो कुछ अक़ मरतबा केह दिया उनको दोबारा कहेने की ज़रूरत ना पणे या उनको शिकायत का मौका ना मिल सके के मैं ने ये कहा था क्यूं नहीं किया, अगर आपने किसी उज़र की वज़ा से वो काम नहीं किया तो उनके पूछने से पहेले ही बता देती हूँ के मैं ईस वज़ा से नहीं कर सकी अब कर लूंगी..... मस्लन उन्हों ने कहा था शाम बिंड़ी पका कर रभना, अब अैन जिस वक़्त लूक की हालत में दस्तर ज़वान पर बैठे और उन्हों ने बिंड़ी मांगी अब आप माज़रत कर रही हैं. ईस के बज्जअे पहेले ही से बता दिया के कुलां उज़र की वज़ा से नहीं पका सकी कल ईन्शा अल्लाह पका लूंगी ? क्या ईस तरह बात करने का सलीका आप जानती हैं ?

(१२) क्या आप अपने बय्यों के सर पर हाथ रभ कर उनको दुआअें देती हैं के अब्दुल्लाह ! अल्लाह तुम को हाज़िफ़ व आलिम बनाअे ..... अल्लाह तुम से जूब दीन का काम ले ..... अल्लाह तुम्हें हर बला व मुसीबत से बचाअे ..... अल्लाह तुम्हें हिदायत याफ़ता बनाअे और दूसों की भी हिदायत के लिये कोशिश और दुआअें करने वाला बनाअे.

फ़रहाना बेटी ! अल्लाह तेरी डिस्मत अच्छी करे, ज़हां ज़ाअे अल्लाह तुजे दुनिया व आभेरत की ज़ुशियां दिजाअे. अल्लाह तुजे दुनिया व आभेरत में हमारी आंजों की ठंडक बनाअे. क्या आप ईस तरह बय्यों को बार बार दुआअें देती रहेती हैं ताके ये बय्ये शौहर की निगाह में भी आंजों की ठंडक

नूरे नज़र बनें.

या जुदा ना करे आप हर वक़्त डांटती ही हैं या तंग आ कर बह दुआओं दे दी तो मां की बह दुआ से फिर ये बच्चे बाप की निगाह में भी ज़लील शुमार होंगे और मुआशरा में भी ये बच्चे कोई मक़ाम पैदा ना कर सकेंगे, बिहाज़ आप क्या दुआओं देने का अहतेमाल करती हैं.....?

(१३) आप को अगर शौहर से कोई बात मनवानी हो मस्लन वो बच्चों को वक़्त नहीं देते उनको तरबियत का अहतेमाल नहीं करते, सुबह से शाम तक ज़रिया मआश ही की झिंक में लगे रहते हैं तो आप उनको समझाने के लिये सबीके और हिकमत से प्यार व मोहब्बत के लहजे में मुनासिब वक़्त और मौक़ा का इन्तेज़ार करती हैं या तन्ज़न डांटते हुवे कहेती हैं? और उस वक़्त कहेती हैं जब वो आप पर किसी बात पर गुस्सा हुवे हों..... या बच्चा झेल हुवे हो..... या वो दुकान से परेशान आये ही हों, अम्मी घर में कदम ही रखा हो ताके बात और बिगल जाये और ज़ितना वक़्त देते थे वो भी ना दें और छोटी सी चिंगारी अंगारे की शकल इप्तियार कर जाये, क्या आप मौक़ा शनासी मिज़ाज शनासी के उसूल पर अमल करती हैं?

(१४) अगर आप डामेला हैं तो कोशिश करती हैं के हमल की सूरत में कोई गुनाह ना हो जुसूसन इस ज़माना में बे परदा फिरने और टी. वी. देखने से बडोत ज़ियादा बयती हैं ताके इन गुनाहों की नहूसत बच्चे के दिल व दिमाग पर ना पणे और पांच वक़्त की नमाज़ का अहतेमाल करती हैं ताके इसकी नेकी का असर आने वाली नस्ल पर पणे और इसी तरह अपने आपको हर ग़म व झिंक से बचाने की पूरी कोशिश करती

હું તાકે ઉમ્મતે મુસ્લિમા મેં એક ખૂબસૂરત ..... સેહત મંદ  
..... તાકત વર ..... ઔર બહાદુર ..... બચ્ચે  
કા ઇઝાફા હો ..... ?

(૧૫) કયા આપ અપને બચ્ચોં કે લિયે એસે ખિલોને  
ખરીદને કા એહતેમામ કરતી હેં જિન સે ઉનકા શૌક ભી બઢે  
ઔર સમજ ભી બઢે ઔર ઉસમેં જાનદાર કી તસ્વીર ઔર  
દૂસરી કોઈ શર્અન મમનૂઅ ચીઝ ના હો કે જિસ કે બનાને વાલે  
પર અલ્લાહ તઆલા ને મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ  
કી ઝબાની લાનત ફરમાઈ હૈ ઔર ખબરદાર ક્રિયા હૈ કે રહેમત  
કે ફરિશ્તે ઉસ ઘર મેં નહીં આતે જિસ મેં તસાવીર હોં ..... ?

(૧૬) કયા આપ અપની દેવરાની જેઠાની ઔર ભાભી  
વગૈરા કી ગીબત કરને સે ઔર ઉનકી આપસ કી બાતેં માલૂમ  
કરને સે યા અપના દરજા સાસ ઔર નનદ કે હાં બઢાને કે લિયે  
ઝૂટ બોલને સે ઇસલિયે બચતી હેં કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત  
નારાઝ ના હો જાએ.

ઔર ઇસ બાત પર ખુદ ભી યકીન રખતી હેં ઔર  
દૂસરોં કા ભી યકીન બન જાએ ઇસંકી કોશિશ ઔર દુઆ કરતી  
હેં કે જિસ સે અલ્લાહ મિયાં નારાઝ હો જાએં ઉસકી દુનિયા વ  
આખેરત દોનોં બિગળતી હેં ચાહે વો કિતને હી રાહત વ સુકૂન કે  
અસ્બાબ વસાઈલ કા માલિક હો લેકિન ઉસકી ઝિંદગી  
પરેશાનિયોં ઔર બલાઓં મુસીબતોં કા મજમૂઆ બન જાતી  
હે, કયા આપ અલ્લાહ તઆલા કી નારાઝગી સે બચને કી  
કોશિશ કરતી હેં ખુસૂસન ગીબત ....., હસદ .....,  
ઝૂટ ....., ચુગલ ખોરી ....., નયા કપળા ઝેવર  
આએ તો જાન બૂજ કર દેવરાની જેઠાની કો જલાને કે લિયે  
પહેનના, વગૈરા ઇન ગુનાહોં સે બચને કા એહતેમામ કરતી હેં?

(૧૭) (અલિફ) કયા આપકો શૌહર જિસ વક્ત ભી બુલાએ આપ ઉસકે પુકારને પર ફૌરન જી હાં, જી હાં કેહ કર જવાબ દેતો હૈં યા જાન બૂજ કર ટાલ મટોલ કરતી હૈં યા ગફલત વ લા પરવાહી ઇંખિયાર કરતી હૈં કે અભી આઈ અભી આઈ યા બચ્ચે કો ચુપ કરવાને કે બહાને આધા ઘંટા લગા દિયા. યહાં તક કે શૌહર કો નીંદ આ ગઈ ઔર વો આપ સે નારાઝ હો કર રાત ગુઝારતે હૈં.

(બા) કયા આપ બતલા સકતી હૈં કે શૌહર જિસ બીવી કો બુલાએ ઔર વો ના આએ તો ઉસ પર કૌન લાનત ભેજતા હે ઔર કબ તક ભેજતા હે.

(૧૮) અગર આપ ગૈર મન્કૂહા હૈં તો કયા આપ ઇસ બાત કી રોઝાના દુઆ કરતી હૈં કે અય અલ્લાહ ..... મુજે નેક શૌહર અતા ફરમા ઔર ઐસા ઘર અતા ફરમા જિસ મેં દેવરાની જેઠાની નનદ સાસ કે સાથ રહેના ના પળે, ઇસલિયે કે આજ કે ફિતના વ ફસાદ કે ઝમાને મેં ચંદ ઔરતોં કા ઇકકા રહેના હી ફસદ કા સબબ હોતા હે જિસકી બિના પર ના કોઈ દીન કા કામ હો સકતા હે ના દુનિયા કા, હાં અગર સાસ સસુર ખિદમત કે મોહતાજ હોં તો ઐસા મકાન નઝદીક હો કે સાસ સસુર કે લિયે ખાના તીનોં વક્ત બેજ સકેં. લેકિન બાવરચી ખાના અલગ હી હો ઇસલિયે કે યે ચૂલ્હા હી ઘરોં મેં આગ ભળકવાતા હે, તો સાસ સસુર કી ખિદમત ભી હો જાએ ઔર લખાઈ ઝગળે સે ભી બચ જાએ ઔર અગર આપ મન્કૂહા હૈં તો યહી દુઆ અબ ભી અપને લિયે માંગતી હૈં.

ઇન સવાલાત કો ખૂબ ગૌર સે પઢિયે ફિર ઇનકે જવાબાત અપની કાપી મેં લિખયે, અગર આપને સબ સવાલાત કે જવાબાત “હાં” મેં દિયે તો અલ્લાહ તઆલા કા

શુક અદા કીજિયે કે અલ્લાહ તઆલા ને આપકે અંદર ઝોજ સાલેહા “નેક બીવી” વાલી સિફાત પૈદા કરમા દી હૈં, અબ અલ્લાહ ઇસ પર ઇસ્તેકામત અતા કરમાએ, અબ ઇન સિફાત કો સારે આલમ કી મુસલમાન બહેનોં મેં પૈદા કરને કી કોશિશ ભી કીજિયે ઔર દુઆ ભી કીજિયે કે અલ્લાહ યે સિફાત તમામ મુસલમાન બહેનોં મેં પૈદા કરમાએ. ઔર ખુદા ના કરે ખુદા ના કરે અગર ઇસ ઇમ્તેહાન મેં કોઈ ઔરત નાકામ હુવી તો યકીન રખિયે ઐસી ઔરત જિન મેં યે સિફાત ના હોં ઉસ સે પનાહ માંગી ગઈ હે, ઐસી ઔરત મર્દ કો બુઢાપે કી ઉમ્મ સે પહેલે હી બુઢાપે તક પહોંચાને વાલી હે.

લિહાજા આજ સે આપ ફેસ્લા કર લેં કે મુજે અચ્છી સિફાત અપને અંદર પૈદા કરની હૈં.

ઇસકે લિયે ખૂબ રો રો કર અલ્લાહ તઆલા સે દુઆએં માંગેં કે અય અલ્લાહ મેરે અંદર અચ્છી સિફાત પૈદા કરમા દીજિયે ઔર જો આપને અપને નબી અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ કી રુબાની ઔરતોં કે લિયે ખુશ ખબરી સુનાઈ હે કે જિસ ઔરત કા ઇસ હાલ મેં ઇન્તેકાલ હો કે ઉસકા શૌહર ઉસ સે રાજી હો વો જન્નત મેં જાએગી, તો અય અલ્લાહ મુજે ભી ઉન ખુશ નસીબ ઔરતોં મેં સે બના કે જિસ સે આપ ભી રાજી હો જાએં ઔર મેરા શૌહર ભી મુજ સે રાજી હો જાએ.

હુસ્ને ખુલ્ક કો બુરા મત સમજો, ખ્વાહ વો ઇસી કદ્ર હો કે તુમ અપને શૌહર સે બકુશાદા પેશાની મિલો.



## વસિયત કા બયાન

હર મુસલમાન મર્દ વ ઔરત કો ચાહિયે કે વો અપની વસિયત ઝરૂર લિખ કર રખે, હદીસ શરીફ મેં ઇસ કે મુતાલિલક ખાસ તાકીદ આઈ હૈ, ખુસૂસન અગર કિસી કે ઝિમ્મા નમાઝેં કઝા હેં, હજ વાજિબ હૈ, સાલોં સે સોને કી ઝકાત અદા નહીં કી તો ઇસ સૂરત મેં વસિયતનામા ના લિખના એક મુસ્તકિલ ગુનાહ હૈ, જબ તક વસિયતનામા ના લિખેગા ઇસ વકત તક યે ગુનાહ હોતા રહેગા, ઇસલિયે ફૌરન આજ હી સે હમ લોગોં કો અપના વસિયત નામા લિખ લેના ચાહિયે.

વસિયત લિખને કી તફસીલ ઔર ઇસ કા તરીકા કિતાબ “તરીકા વસિયત” મેં દેખ લી જાએ. બીવી અપને શૌહર કે લિયે કેસે વસિયત લિખે ઔર શૌહર અપની બીવી કે લિયે કેસે વસિયત લિખે, યહાં હમ યે ઝિક્ર કરતે હેં તાકે અલ્લાહ તઆલા હમ સબ કો હુકૂલ્લાહ ઔર હુકૂલ ઇબાદ કી અદાઈગી કા એહતેમામ અતા ફરમાએ ઔર મૌત આને સે પહેલે મૌત કી તય્યારી નસીબ ફરમાએ, આમીન.

## નેક શૌહર કી અપની બીવી કો વસિયત

ગાઝી અન્વર પાશા, તુરકી કે ઉન જલીલુલ કદ્ર મુજાહેદીન મેં સે થે જિન્હોંને અપની સારી ઉમ્મ ઇસ્લામ દુશ્મનોં કે સાથ જિહાદ મેં સર્ફ કી, ઔર બિલ આબિર રૂસી બાલશવેકોં સે લળતે હુલે જામે શહાદત નોશ કિયા. ઉન્હોંને અપની શહાદત સે સિર્ફ એક દિન પહેલે એક ખત અપની બીવી શહેઝાદી બખ્યા સુલ્તાના કે નામ રવાના કિયા થા જો ઉન્હોંને તુરકી

અખબારાત મેં શાએઅ કરા દિયા, ઔર વહીં સે તરજુમા હો  
કર ૨૨ એપ્રીલ ૧૯૨૩ કે હિન્દુસ્તાની અખબારાત મેં  
શાએઅ હુવા. યે મકતૂબ ઈસ કદ્ર વલ્વલા અંગેઝ ઔર સબક  
આમોઝ હે કે હર નૌજવાન કો પઢના આહિયે. ઝેલ મેં ઈસકા  
તરજુમા પેશે ખિદમત હે:

મેરી રફીકા હયાત ઔર સરમાયા એશો સુર પ્યારી  
બખ્યા!

ખુદાએ બુલુગોં બરતર તુમહારા નિગેહબાન હે.  
તુમહારા આખરી ખત ઈસ વકત મેરે સામને હે. યકીન રખો  
તુમહારા યે ખત હમેશા, મેરે સીને સે લગા રહેગા. તુમહારી  
સૂરત તો દેખ નહીં સકતા, મગર ખત કી સતરોં ઔર હરફોં મેં  
તુમહારી ઉંગલિયાં હરકત કરતી નઝર આ રહી હૈં જો કભી મેરે  
બાલોં સે ખેલા કરતી થીં. ખીમે કે ઈસ ઘંદુલ્કે મેં કભી કભી  
તુમહારી સૂરત ભી નિગાહોં મેં ફિર જાતી હે.

આહ ! તુમ લિખતી હો કે મેં તુમહેં ભૂલ બૈઠા હું ઔર  
તુમહારી મોહબ્બત કી કુછ પરવા નહીં કી. તુમ કહેતી હો કે મેં  
તુમહારા મોહબ્બત ભરા દિલ તોળ કર ઈસ દૌરે ઉફતાદા  
મકામ મેં આગ ઔર ખૂન સે ખેલ રહા હું. ઔર ઝરા પરવા  
નહીં કરતા કે એક ઔરત મેરે ફિરાક મેં રાત ભર તારે ગિનતી  
રહેતી હે. તુમ કહેતી હો કે મુજે જંગ સે મોહબ્બત હે ઔર  
તલવાર સે ઈશક. લેકિન યે લિખતે વકત તુમને બિલ્કુલ ના  
સોચા કે તુમહારે યે લફઝ જો યકીનન સચ્ચી મોહબ્બત ને  
લિખવાએ હૈં, મેરે દિલ કા કિસ તરહ ખૂન કર ડાલેંગે. મેં તુમહેં  
કિસ તરહ યકીન દિલા સકતા હું કે દુનિયા મેં મુજે તુમસે  
ઝિયાદા કોઈ મહેબૂબ નહીં, તુમ હી મેરી તમામ મોહબ્બતોં કા  
મુન્તહા હો મૈંને કભી કિસી સે મોહબ્બત નહીં કી, લેકિન એક

ਤੁਮ ਛੀ ਛੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਮੁਝ ਸੇ ਈਨ ਦਿਯਾ ਹੈ.

ਫਿਰ ਮੈਂ ਤੁਮ ਸੇ ਜੁਦਾ ਕਯੂੰ ਛੂੰ? ਰਾਖਤ ਜਾਨ! ਯੇ ਸਮਾਵ ਤੁਮ  
ਬਜਾ ਤੌਰ ਪਰ ਕਰ ਸਕਤੀ ਛੀ.

ਸੁਨੋ! ਮੈਂ ਤੁਮ ਸੇ ਈਸਲਿਯੇ ਜੁਦਾ ਨਹੀਂ ਛੂੰ ਕੇ ਮਾਲ ਵ ਦੌਲਤ  
ਕਾ ਤਾਲਿਭ ਛੂੰ. ਈਸ ਲਿਯੇ ਭੀ ਜੁਦਾ ਨਹੀਂ ਛੂੰ ਕੇ ਅਪਨੇ ਲਿਯੇ ਓਕ  
ਤਪ੍ਤੇ ਸਾਈ ਕਾਏਮ ਕਰ ਰਛਾ ਛੂੰ ਜੈਸਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਦੁਸ਼ਮਨੋਂ ਨੇ ਮਸ਼ਹੂਰ  
ਕਰ ਰਛਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੁਮਸੇ ਸਿਫ਼ ਈਸਲਿਯੇ ਜੁਦਾ ਛੂੰ ਕੇ ਅਵਲਾਹ ਤਆਵਾ  
ਕਾ ਫ਼ੌਜ ਮੁਝੇ ਧਛਾਂ ਭੀਯ ਲਾਯਾ ਹੈ. ਜਿਛਾਏ ਫ਼ੀ ਸਭੀਲਿਵਲਾਹ ਸੇ  
ਭਛ ਕਰ ਕੋਏ ਫ਼ਰੀਯਾ ਨਹੀਂ. ਧਛੀ ਵੋ ਫ਼ੌਜ ਹੈ ਜਿਸਕੀ ਅਦਾਯਗੀ ਕੀ  
ਨਿਯਤ ਛੀ ਈਨਸਾਨ ਕੋ ਫ਼ਿਰਦੌਸੇ ਭਰੀਂ ਕਾ ਮੁਸ਼ਤਲਿਕ ਬਨਾ ਦੇਤੀ ਹੈ.

ਅਵਲੁਛੁ ਲਿਵਲਾਹ ਕੇ ਮੈਂ ਫ਼ੌਜ ਕੀ ਮਛੇਯ ਨਿਯਤ ਛੀ ਨਹੀਂ  
ਰਛਤਾ ਭਛੇ ਈਸੇ ਅਮਲਨ ਅੰਯਾਮ ਦੇ ਰਛਾ ਛੂੰ. ਤੁਮਛਾਰੀ ਜੁਦਾਏ  
ਛਰ ਵਕਤ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਪਰ ਆਰੇ ਧਲਾਯਾ ਕਰਤੀ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਈਸ  
ਜੁਦਾਏ ਸੇ ਭੇਛਏ ਭੁਸ਼ ਛੂੰ ਕਯੂੰਕੇ ਤੁਮਛਾਰੀ ਮੋਛਭਛਤ ਛੀ ਓਕ ਐਸੀ  
ਘੀਯ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਅਯਮੋ ਈਰਾਏ ਕੇ ਲਿਯੇ ਸਭਸੇ ਭਯੀ  
ਆਯਮਾਏਸ਼ ਛੀ ਸਕਤੀ ਹੈ. ਅਵਲਾਹ ਤਆਵਾ ਕਾ ਛਯਾਰ ਛਯਾਰ  
ਸ਼ੁਕ ਹੈ ਕੇ ਮੈਂ ਈਸ ਆਯਮਾਏਸ਼ ਮੈਂ ਪੂਰਾ ਉਤਰਾ ਔਰ ਅਵਲਾਹ ਕੀ  
ਮੋਛਭਛਤ ਔਰ ਛੁਕਮ ਕੋ ਅਪਨੀ ਮੋਛਭਛਤ ਔਰ ਨਫ਼ਸ ਪਰ  
ਮੁਕਦਮ ਰਛਨੇ ਮੈਂ ਕਾਮਯਾਭ ਛੀ ਗਯਾ. ਤੁਮਛੇਂ ਭੀ ਭੁਸ਼ ਛੀਨਾ ਔਰ  
ਅਵਲਾਹ ਤਆਵਾ ਕਾ ਸ਼ੁਕ ਅਏਾ ਕਰਨਾ ਧਾਛਿਯੇ ਕੇ ਤੁਮਛਾਰਾ ਸ਼ੌਛਰ  
ਏਤਨਾ ਮਯਭੂਤ ਏਮਾਨ ਰਛਤਾ ਹੈ ਕੇ ਭੁਏ ਤੁਮਛਾਰੀ ਮੋਛਭਛਤ ਕੋ  
ਭੀ ਅਵਲਾਹ ਕੀ ਮੋਛਭਛਤ ਪਰ ਕੁਰਭਾਨ ਕਰ ਸਕਤਾ ਹੈ.

ਤੁਮ ਪਰ ਤਲਵਾਰ ਸੇ ਜਿਛਾਏ ਫ਼ੌਜ ਨਹੀਂ, ਲੇਕਿਨ ਤੁਮ ਭੀ  
ਫ਼ਰੀਯਾ ਜਿਛਾਏ ਸੇ ਮੁਸ਼ਤਲਾ ਨਹੀਂ ਛੀ. ਕੋਏ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਏ ਛੀ  
ਧਾ ਔਰਤ, ਜਿਛਾਏ ਸੇ ਮੁਸ਼ਤਲਾ ਨਹੀਂ. ਤੁਮਛਾਰਾ ਜਿਛਾਏ ਧੇ ਹੈ ਕੇ  
ਤੁਮ ਭੀ ਅਪਨੇ ਨਫ਼ਸ ਵ ਮੋਛਭਛਤ ਪਰ ਉਸਕੀ ਮੋਛਭਛਤ ਕੋ

મુકદ્દમ રખો. અપને શૌહર કે સાથ હકીકી મોહબ્બત કે રિશ્તે કો ઔર ભી મઝબૂત કરો.

દેખો ! યે દુઆ હરગિઝ ના માંગના કે તુમહારા શૌહર મૈદાને જિહાદ સે કિસી તરહ સહીહ વ સલામત તુમહારી આગેશે મોહબ્બત મેં વાપસ આ જાએ. યે દુઆ ખુદ ગરઝી કી દુઆ હોગી ઔર ખુદા કો પસંદ ના આએગી. અલ્બત્તા યે દુઆ કરતી રહો કે અલ્લાહ તઆલા તુમહારે શૌહર કા જિહાદ કુબૂલ ફરમાએ, ઉસે કામયાબી કે સાથ વાપસ લાએ વરના જામે શહાદત ઉસકે લબોં સે લગાએ, વો લબ જો તુમ જાનતી હો શરાબ સે કભી નાપાક નહીં હુવે બલ્કે હમેશા તિલાવત વ ઝિક્રે ઈલાહી સે સરશાર રહે હેં.

ખ્યારી બખ્યા ! આહ વો સાઅત કેસી મુબારક હોગી જબ અલ્લાહ તઆલા કી રાહ મેં યે સર, જિસે તુમ ખૂબસૂરત બતાયા કરતી થીં, તન સે જુદા હોગા, વો તન જો તુમહારી મોહબ્બત કી નિગાહોં મેં સિપાહિયોં કા નહીં, નાઝનીનોં કા સા હે ..... અન્વર કી સબ સે બળી આરઝૂ યે હે કે શહીદ હો જાએ ઔર હઝરત ખાલિદ બિન વલીદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે સાથ ઈસકા હશર હો. દુનિયા ચંદ રોઝા હે, મૌત યકીની હે, ફિર મૌત સે ડરના કેસા ?

જબ મૌત આને હી વાલી હે તો ફિર આદમી બિસ્તર પર પળે પળે ક્યૂં મરે ? શહાદત કી મૌત, મૌત નહીં ઝિંદગી હે, લા ઝવાલ ઝિંદગી !

બખ્યા ! મેરી વસિયત સુન લો . અગર મેં શહીદ હો જાઉં તો તુમ અપને દેવર નૂરી પાશા સે શાદી કર લેના, તુમહારે બાદ મુજે સબસે ઝિયાદા અઝીઝ નૂરી હે. મેં ચાહતા હૂં કે મેરે સફરે આખેરત કે બાદ વો ઝિંદગી ભર વફાદારી સે તુમહારી

ખિદમત કરતા રહે.

મેરી દૂસરી વસિયત યે હે કે તુમહારી જિતની ભી ઔલાદ હો સબ કો મેરી ઝિંદગી કે હાલાત સુનાના ઔર સબ કો મૈદાને જિહાદ મેં ઇસ્લામ વ વતન કી ખિદમત કે લિયે ભેજ દેના. અગર તુમ ને યે ના ક્રિયા તો યાદ રખો મૈં જન્મત મેં તુમ સે રૂઠ જાઉંગા.

મેરી તીસરી વસિયત યે હે કે મુસ્તફા કમાલ પાશા કી હમેશા ખૈર ખ્વાહ રહેના. ઉનકી હર મુમકિન મદદ કરતી રહેના ક્યૂંકે ઇસ વકત વતન કી નિજાત અલ્લાહ ને ઉનકે હાથ મેં રખ દી હે. અસ્થગ પ્યારી બખ્યા રુખસત ! ના માલૂમ ક્યૂં મેરા દિલ કહેતા હે કે ઇસ ખત કે બાદ તુમહેં ફિર કભી ખત ના લિખ સકૂંગા. કયા અજબ હે કે કલ હી શહીદ હો જાઉં, દેખો સબ કરના ..... , મેરી શહાદત પર ગમ ખાને કે બજાએ ખુશ હોના કે મેરા અલ્લાહ કી રાહ મેં કામ આ જાના તુમહારે લિયે બાઈસે ફખ હે.

બખ્યા ! અબ રુખસત હોતા હૂં. ઔર અપને આલમે ખયાલ મેં તુમહેં ગલે લગાતા હૂં. ઇન્શા અલ્લાહ જન્મત મેં મિલેંગે ઔર ફિર કભી જુદા ના હોંગે.

તુમહારા અન્વર

(મન્ફૂલ અઝ તુરકાને અહરાર, મુઅલ્લફા અબ્દુલ મજીદ અનીકી, સફહા ૧૨૭ તા ૧૩૦ મતબૂઆ કાબુલ બુક ડેપો, લાહોર).

યહાં યે વાઝેહ રહેના ઝરૂરી હે કે ઇસ ખત કે લિખને કે વકત મુસ્તફા કમાલ પાશા સિફ એક મુજાહિદે ઇસ્લામ કી હેસિયત સે મારૂફ થે ઔર ઉન્હોં ને તુરકી મેં વો ઇસ્લામ દુશ્મન ઇકદામાત નહીં ક્રિયે થે, જો બાદ મેં પેશ આએ. (માખૂઝ અઝ

“તમાશે” મૌલાના મુફતી મુહમ્મત તકી ઉસ્માની સાહબ દામત બરકાતુલુમ)

## નેક બીવી કી અપને શૌહર કે લિયે વસિયત

(૧) ઈસી તરહ મુસલમાન બીવી કો ચાહિયે કે અપને શૌહર સે ભી માફી માંગે ઔર શૌહર કો જિતના સતાયા હે ..... યા ઉસકા દિલ દુખાયા હે ....., યા ઉસકે હુકૂક અદા કરને મેં કોતાહી કી હૈ ....., ઉસસે જિયાદા ઉસકો ખુશ કરને કી સઆદત હાસિલ કરે, ઈસલિયે કે હુજૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા ઈરશાદ હૈ:

“ જિસ ઔરત કા ઈસ હાલ મેં ઈન્તેકાલ હો કે ઉસકા શૌહર ઉસ સે રાઝી હૈ તો વો જન્નત મેં દાખિલ હોગી.”

(તરમ્લી કાબ રુઝાઅ નહ્ફે الاحુડી ج ૩ ص ૩૨૫، اخرجه ابن ماجه فى كتاب النكاح ج ۱ ص ۵۹۵)

લિહાઝા પિછલી ઈઝદવાજી જિંદગી મેં જો બીવી હોને કી હૈસિયત સે ગલ્તિયાં કોતાહિયાં હુવીં ઉનકી માઝરત તલબ કરકે શૌહર સે માફી માંગે, ઔર આઈદા શૌહર કો ખુશ કરને કી ભરપૂર કોશિસ કરે. હાં જિન ચીઝોં કો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને મના ફરમાયા હૈ, અગર શૌહર ઉનકે કરને કા, યા જિન કામોં કે કરને કા ઉન્હોં ને હુકમ દિયા હૈ ઔર શૌહર ઉસ સે રોકે તો શૌહર કી હરગિઝ બાત ના માને ઔર શૌહર કે હુકૂક પહેચાનને ઔર અદા કરને કે લિયે “બહિશતી ઝેવર” વ “તોહફએ ખવાતીન” ઈન દો કિતાબોં કા ઝરૂર મુતાલેઆ કરે.

(૨) ઈસી તરહ અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ નાખુન પાલિશ લગાને કી મુજે આદત નહીં હૈ, ઔર અગર કભી લગાઈ ભી તો વુઝૂ ઔર ગુસ્લ સે પહેલે પાલિશ સાફ કર લેતી હૂં, લેકિન અગર મેરી મૌત ઈસી હાલત મેં આ જાએ તો ગુસ્લ દેને સે પહેલે નાખુન પાલિશ ધુળા દેના, ઈસલિયે કે બગૈર પાલિશ ધુળવાએ ના ગુસ્લ સહીહ હોગા ઔર ના હી નમાઝે જનાઝા સહીહ હોગી, ઈસલિયે ઈસકા ખાસ ખયાલ રખના.

(ملخص من احسن الفتاوى باب الجنائز ص ۲۳۷ ج ۳)

નેક બીવી અપને બેટોં, પોતોં, નવાસોં વગૈરા કો હાફિઝે કુરઆને કરીમ ઔર આલિમ બા અમલ બનાને કી ઔર લખકિયોં, પોતિયોં, નવાસિયોં કો ભી દીનદાર બનાને કી ઔર અરબી ઝબાન સીખને ઔર સિખાને કી તરગીબ દેતી રહે ઔર અપની વસિય્યત મેં યે બાત ઝરૂર લિખે.

“અપને બેટે બેટિયોં કો અગર વો બળે હો ચુકે હેં તો વસિય્યત કર જાએં કે મેં ખુદ તુમ કો આલિમ હાફિઝ ના બના સકી યે મેરી ગલ્તી થી, અબ તુમ અપની ઔલાદ કો ઝરૂર હાફિઝ ઔર આલિમ બનાના. દીન કા દાઈ ઔર ઈસકા સચ્ચા ખાદિમ બનાના.”

ઔર અગર ખુદ અપની ઔલાદ મેં ભી અભી છોટે બેટે હેં તો ઉનકો હાફિઝ બનાને કી કોશિશ કરેં ઔર વસિય્યત લિખ કર છોળ જાએં કે તુમ લોગ જબ બળે હો જાઓ ઔર મેં દુનિયા મેં ના રહૂં તો ઈસ કો પઢ કર માં કી વસિય્યત પર અમલ કરના ઔર ખુદ હાફિઝે કુરઆન ....., આલિમ ....., મુફ્તી ....., દીન કા દાઈ ....., મુજાહિદ બનના ....., ઔર દીન કો સારે આલમ મેં ફેલાને ઔર ચમકાને વાલા બનના.

ઔર બેટા! كلمة الله هي العليا (યાની અલ્લાહ કા કલ્મા સારે કલ્મોં પર બુલંદ હો જાએ ઈસ) કે લિયે જિંદગી ભર મેહનત કરના ઔર યહી મેહનત કરતે કરતે તુમ્હારી મૌત ભી વાકેઅ હો તો યે બહોત મુબારક હૈ, અલ્લાહ કરે કે દીન ફૈલાતે ફૈલાતે તુમ્હારી કબ્રે ભી દુનિયા કે દૂર દરાઝ ઈલાકોં મેં બનના મુકદ્દર હો. આમીન!

(૩) મેરી વફાત કે બાદ આપકે દિલ કે સુકૂન ઔર ઘર કે ઇન્તેઝામ કી ખાતિર દૂસરા નિકાહ ઝરૂર કર લીજિયેગા ઔર બિલખુસૂસ ગુનાહ કે ખતરે સે બચને કે લિયે તો ઝરૂર ઈસકા એહતેમામ કીજિયેગા.

“મગર યે યાદ રહે કે મેરે બચ્ચે કિસી નઈ આને વાલી કી ફિકી કજ રવી કા નિશાના બન કર ઝુલ્મો સિતમ કા શિકાર ના હોને પાએં ઔર યે તો આપ મુજ સે ઝિયાદા સમજતે હૈ.”

(૪) મેરે લિયે બતરીકે મસ્નૂન દુઆઓં ઔર ઈસાલે સવાબ કરને કી કોશિશ કરના.

(૫) મેરે શનાખ્તી કાર્ડ ઔર પાસ્પોર્ટ કે ફોટો ઝાએઝ કર દીજિયેગા યા લા પરવાહી સે મેં ને કિસી ઔર મૌકા પર અપની તસ્વીર ખિંચવાઈ હો તો ઉસકો ભી ઝાએઝ કર દેં તાકે મેરી વફાત કે બાદ મેરા ગુનાહ જિંદા ના રહે.

(૬) બચ્ચે જબ નિકાહ કી ઉમ્મ કો પહોંચ જાએં તો ખાનદાન કે બળોં કે મશ્વેરે સે ઔર બચ્ચોં કી રઝા મંદી કા ભી ખયાલ રખ કર, ઔર ઈસ્તેખારા કરકે સાદગી સે નિકાહ કર દેના, લજકિયોં કે બારે મેં ખુસૂસન કુછ તજરુબા વ સલીકા દેખ કર નિકાહ કરના.

ઔર યાદ રખિયે! હમારે દામાદ દીનદાર હોને ચાહિયેં ઈસલિયે કે જિસકા અલ્લાહ સે તઅલ્લુક સહીહ હો ઉસકી



દુનિયા વ આખેરત દોનોં સંવર જાતી હેં, ઈસલિયે દીનદાર દામાદ હૂંડને કી કોશિશ કીજિયેગા.

હાં એક બાત યાદ રખિયેગા, બહુવોં કે લિયે તો ઉનકી શાદી કે ફૌરન બાદ હી અલગ રિહાઈશ કા બંદોબસ્ત કર દીજિયેગા કે ઈસ ઝમાના મેં બહુ કા સગી સાસ સે હી નિબાહ એક મુશ્કલ મહલા હેં ચય જાએકે આને વાલી બહુ કી સાસ ભી અગર સૌતેલી હો તો બિલ્કુલ હી મિઝાજ ના મિલને કી બિના પર ના દિન કા ચૈન રહેગા ઔર ના રાત કા આરામ ઔર ઈસ ચક્કી મેં પિસને વાલા હમારા લખ્તે જિગર હી હોગા.

લિહાઝા નિકાહ કી સાદી તકરીબ મુન્અકિદ કરકે ઔર દીગર ફુઝૂલિયાત સે રકમ બચા કર યહી રકમ બેટે બહુ કે લિયે અલાહેદા રિહાઈશ કા બંદોબસ્ત કરને પર ઈસ્તેમાલ કર દીજિયેગા, ઈસકે બેહતર નતાઈજ કા આપ ખુદ ભી મુશાહેદા કરેંગે.

વસ્સલામ  
આપકી રફીકા હયાત

.....

## આખરી ગુઝારિશ

હર મુસલમાન મર્દ વ ઔરત કો યાહિકે કે કિતાબ “તરીકએ વસિયત” પઢ કર અપની વસિયત ઝરૂર લિખે.

અલ્લાહ તઆલા જઝાએ ખૈર અતા ફરમાએ હર મુસલમાન બહેન કો જો ઈસ કિતાબ કો ખુદ ભી પઢે ઔર પઢને કે બાદ દૂસરી બહેનોં કો ભી ઈસકો પઢને કી તરગીબ દેં.

## બેટી કી રુખ્સતી

(યહયા આઝમી)

અભી કલ તક થી જિન માં બાપ કી લખ્તે જિગર બેટી  
 વહી કરતે હૈં અબ રુખ્સત તુમ્હે બા યશ્મે તર બેટી  
 નઝર કા નૂર થી આંખોં કી ઠંડક ચાંદની ઘર કી  
 તુમ્હે કહેતે થે જાને માદરો જાને પિદર બેટી  
 ભુલા દો દિલ સે અબ માં બાપ કે ઘર કી મોહબ્બત કો  
 ના જાઓ ઇસ તરહ મૈકે સે તુમ બા યશ્મે તર બેટી  
 ખુશી સે અપને ઘર જા કર હો આબાદ ઔર ફૂલો ફૂલો  
 નસીહત બાપ કી યે યાદ તુમ રખ્ખો મગર બેટી  
 અઝલ સે શેવએ સબ્રો રઝા બેટી કી ફિતરત હે  
 ના ટપકે આંખ સે હર ચંદ હો ખૂને જિગર બેટી  
 જો કુછ ઇસ ઝિંદગી મેં પેશ આએ ઉસકો સેહ લેના  
 અભી તક તો ગમે હસ્તી સે તુમ બે ખબ્ર થી બેટી  
 ખુશી સે સબ્ર સે બારે ગમો કુલ્ફત ઉઠા લેના  
 બના લેના મોહબ્બત સે દિલોં મેં સબ કે ઘર બેટી  
 રહે પેશે નઝર હર વક્ત, હર શય પર મુકદ્દમ હો  
 રઝા જૂઈ રફીકે ઝિંદગી કી ઉમ્મ ભર બેટી  
 બના લેના દિલો જાં સે ઉસી કો ઉસ્વએ હસ્તી  
 મિલે હૈં મકતબે માદર સે જો દર્સે હુનર બેટી  
 વતન મેં જિસકી ઇઝઝત કા હમેશા પાસ રહેતા થા

## બાપ કી તળપ બેટી કે લિયે

અય લખ્તે જિગર અય મેરે માહ પારે

અય બેટી મેરે દિલ કે રૌશન સિતારે

તેરી વાલેદા કી યે હાલત હે બેટી

કે રોતી હૈ છુપ છુપ કે ઘર મેં અકેલી

નહી દિલ બહેલતા હે બહેલાએં ક્યૂં કર

રખેં કિસ તરહ કલેજા પે પથ્થર

યહાં તૂને પહેને ફટે ઔર પુરાને

કે ગુઝરે હૈં એસે ભી અકસર ઝમાને

કભી ભૂકા પ્યાસા ભી રહેના પળા હે

કભી સખ્ત ઔર સુસ્ત તુજકો કહા હે

હર એક બારે ખિદમત કા તૂને ઉઠાયા

મગર તેરે ચેહરે પે બલ તક ના આયા

ખુદા કે લિયે અપના દિલ સાફ રખના

જો ગુઝરી હૈં તકલીફેં વો માફ કરના

મગર અબ શરીઅત સે મજબૂર હૈં હમ

યે હુકમે ખુદા હે કે માઝૂર હૈં હમ

તુજે આજ કુદરત ને યે દિન દિખાયા

તુજે તેરી બહેનોં ને બા પરદા દુલ્હન બનાયા

મુબારક હો સુસરાલ જાના મુબારક

શરીઅત સે શૌહર કા પાના મુબારક

મગર ચંદ બાતેં મેરી યાદ રખના

કભી ઉફ ના કરના ગર દુખ ભી સહેના

ના ઘબરાના તૂફાને બાતિલ સે ડર કર

કદમ હક કી જાનિબ તુ રખના સંભલ કર

કભી હુકમે શૌહર સે ગફલત ના કરના  
 સદાકત સે જીના શરીઅત પર મરના  
 મુહમ્મદ કે પૈગામ પર દિલ સે ચલના  
 ગરીબો ફકીરો સે નફરત ના કરના  
 નમાઝ ઔર રોઝા વો ફરમાને હક કે  
 ના છૂટો કભી જાન કર બેટી તુજ સે  
 શિકાયત કા મૌકા કિસી કો ના દેના  
 કભી ભૂલ કર ભી તુ યુગલી ગીબત ના કરના  
 રહેગા તેરે દર પે દામાને રહેમત  
 તેરી ગોદ બચ્ચો સે ભર દેગી કુદરત  
 તેરે સાએ મેં જબ યે બચ્ચે પલેંગે  
 તો મઝહબ કી રાહે મુજાહિદ બનેંગે  
 યે દીન ઔર દુનિયા મેં ઉજાલા કરેંગે  
 યે તૌકીરે મિલ્લત દોબાલા કરેંગે  
 મુબારક હો તુજકો અપના ઘર બનાના  
 મુબારક હો શૌહર કી ગલિયાં બસાના  
 જુદા તુજકો કરના ગવારા નહીં હે  
 મગર હુકમે કુદરત મેં ચારા નહીં હે

હુસ્ને ખુલ્ક કો બુરા મત સમજો  
 ખ્વાહ લો ઈસી કદ્ર હો કે તુમ અપને  
 શૌહર સે બકુશાદા પેશાની મિલો.

વદાઅ બિન્તે હઝરત સય્યદ સુલૈમાન  
નદવી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ

“ બઝુબાને માદરે હઝી ” ગમગીન માં

(યહયા આઝમી)

અય લખ્તે દિલ! લખ્તે જિગર  
અય મેરે ઘર કી ચાંદની  
ના આશનાએ દદો ગમ  
ઈફકત કે ખાતિમ કી નર્ગી  
જાન સય્યદ મરહૂમ કી  
પાતી થી તુજકો તસ્કીને જાન  
ઘર ભર કી દિલ આરા થી તુમ  
કરતે હૈં અબ રુખ્સત તુમ્હેં  
યે સહેન યે ઘર છોળ કર  
તુમ પર ખુદા કી ખૈર હો  
ઉફ વકતે રુખ્સત આ ગયા  
આંખોં મેં હૈ સૈલાબે ગમ  
ઉફ હૈ યહી રસ્મે જહાં  
બેટી યહી દસ્તૂર હૈ  
તુમ હો પરાએ ઘર કી શય

માં બાપ કી નૂરે નઝર  
આંખોં કી ઠંડી રૌશની  
પર્વરદએ નાઝ વ નિઅમ  
લખ્તે દિલે જન્નત નર્શી  
ઔર માદરે મગમૂમ કી  
તુમ સે મગર ગમ દીદા માં  
ઔર આંખ કા તારા થી તુમ  
અય માયએ રોહત તુમ્હેં  
જાતી હો તુમ અબ ઔર ઘર  
અબ તુમ મતાએ ગૈર હો  
હંગામે ફુરકત આ ગયા  
હૈ આસ્તી અશ્કોં સ નમ  
કયા કીજિયે અય લખ્તે જાં  
હર માં બાપ મજબૂર હૈ  
અય દુખ્તરે ફર્ખુન્દા પય

બેટી કો બાપ કી દુઆ

બેટી! તુજે હસ્તી કે યે અય્યામ મુબારક

એક ઝિંદગિએ નવ કા યે પૈગામ મુબારક

જિન સે હૈ તેરે એક નએ દૌર કા આગાઝ

તુજકો વો નઈ સુબ્હ નઈ શામ મુબારક  
 તેરે લિયે જો યમન વસ આદત કી હૈ તમ્હીદ  
 તુજકો હો વો તકરીબ ખુશ અંજામ મુબારક  
 દર અસ્લ હૈ તકદીરે ઇલાહી કા યે ફૈઝાન  
 તકદીરે ઇલાહી કા યે પૈગામ મુબારક  
 સદ શુક હૈ કિસ્મત તેરે વાબસ્ત અે ઇસ્લામ  
 અય જાને પિદર હો તુજે ઇસ્લામ મુબારક  
 હર ચંદ જુદાઈ કી યે સાઅત હૈ ગમ અંગેઝ  
 માં બાપ સે રુખ્સત કા યે હંગામ મુબારક  
 હસરત સે હર એક ઝર્આ તુજે દેખ રહા હૈ  
 યે ફુરકતે દીવાર વ દરો બામ મુબારક  
 બા દીદઅે નમ જિસ મેં કદમ તૂને હૈ રખ્યા  
 ઉસ મંઝિલે હસ્તી કા હર એક ગામ મુબારક  
 કલ તક જો તેરા ઘર થા વો છૂટ રહા હૈ  
 તુજકો હો નઅે ઘર કે દરો બામ મુબારક  
 મૈકે કી હર એક શફકતો ઉલ્ફત કો ભુલા કર  
 ઉસ ઘર કી હર એક કુલ્ફતો આરામ મુબારક  
 માં બાપ કી ઇઝઝત કા રહે લખ્તે જિગર પાસ  
 ફિતરત તેરી માસૂમ તેરા નામ મુબારક  
 રાસ આઅે તેરી ઝીસ્ત કો યે રિશતઅે ઇસ્લામ  
 યા રબ હો ઇસ આગાઝ કા અંજામ મુબારક

રુખ્સત અબ યે દીવાર વ દર	જાઓ ખુશી સે અપને ઘર
તુમ પર અભી તક લખ્તે જાં	સદકે થે ભાઈ ઔર માં
યે ઘર તુમ્હારા ઘર રહા	મામૂર બામ વ દર રહા
અબ તુમહો ઇદરાક ગમ નયા	દુનિયા નઈ આલમ નયા

મુન લો ઈસે અય લખતે જાં  
 હો નકશ દિલ પે જાવેદાં  
 હે જો રફીકે ઝિંદગી  
 લાઝિમ હે અબ ઉસકી રઝા  
 કહેતે હૈં હમ ખિદમત જિસે  
 હે હાસિલે ઈન્સાનિયત  
 ઉસકા પેશા પાસ હો  
 મદે નઝર હો રોઝો શબ  
 ઈસ પર રહે હર દમ નઝર  
 તાઅત મેં સર્ગરમી રહે  
 હો શિકવએ ગમ નારવા  
 શીરી નવાઈ કી હો ખૂ  
 પેશે નઝર હો જાવેદાં  
 હર લહેઝા હર દમ જબ રહે  
 બસ ખત્મ અબ યે દાસ્તાં  
 ફૂલો ફૂલો ઔર શાદ રહો

કહેતી હૈં જો નાશાદ માં  
 ઈસકો બના લો હિર્તે જાં  
 ઔર હમ તરીકે ઝિંદગી  
 બાદ અઝ રઝા હાએ ખુદા  
 હમદિંએ ઉલ્કત જિસે  
 હે ઝેવરે નિસ્વાનિયત  
 ઈસ ફર્જ કા એહસાસ હો  
 હુસ્ને અદબ હુસ્ને અમલ  
 સીખે હૈં જો ઈલ્મો હુનર  
 અખ્લાક મેં નરમી રહે  
 સીરત મેં હો સબ્રો રઝા  
 હો નર્મ, તરઝે મુફતગૂ  
 ખુશનૂદિએ ખૂદો કુલાં  
 હૈં ફખ્ર કે કાબિલ યહી  
 લો અબ દુઆએ હફસા વ ફરહાં  
 ઘર જા કે તુમ આબાદ રહો

## બીવી શૌહર કી કબ્ર પર

(સય્યદ સૂફી અબ્દુર્રબ એમ. એ.)

નિહાયત બે તકલુફ થે નિહાયત બે વફા નિકલે  
 મસીહાએ દિલે બીમાર થે પૈકે કઝા નિકલે  
 ખળી હું મેં સરે મદફન મગર ઝેરે ઝમીં તુમ હો  
 મેરી પરદા નશીની કે ઈવઝ પરદા નશીં તુમ હો  
 મુજે તાને દિયા કરતે થે મેરી બે વફાઈ કે  
 નહીં મુનતે મગર શિકવે ભી અપની કુજ અદાઈ કે

ਯਕੋ ਭਸ ਓ ਯੁਕ ਓਭੋ ਭੀ ਆਦਤ ਰੁਠ ਜਾਨੇ ਕੀ  
 ਮੁਭੇ ਭੀ ਆਜਮਾਯਾ ਮੈਂ ਤੋ ਭੂਗਰ ਥੀ ਮਨਾਨੇ ਕੀ  
 ਮੁਭੇ ਓਢਾਮ ਦੇਤੇ ਬੇ ਨਿਯਮੇ ਭਾਨਾ ਢਾਰੀ ਪਰ  
 ਯਾ ਦੇਭੋ ਤੋ ਯਕ ਕਰ ਧਰ ਕਾ ਸਾਰਾ ਢਾਵ ਹੈ ਅਘਰ  
 ਮੁਭੇ ਢਰ ਸੁਭ ਭਯੋਂ ਕੇ ਵਿਯੇ ਕਰਤੇ ਬੇ ਫੁਢੇਮਾਓਥ  
 ਨਹੀਂ ਅਯ ਭੂਵਨੇ ਵਾਢੇ ਅਭ ਓਨਕੀ ਫਿਕੇ ਆਸਾਓਥ  
 ਕਿਸੀ ਭਯੇ ਕੇ ਰੋਨੇ ਕੀ ਅਗਰ ਆਵਾਜ ਪਾਤੇ ਬੇ  
 ਅਗਰ ਮੌਯੂਢ ਢੋਤੇ ਬੇ ਪਰੇਥਾਂ ਢੋ ਕੇ ਆਤੇ ਬੇ  
 ਤੁਮਢਾਰੇ ਗੁਸਸਐ ਭੇਜਾ ਪੇ ਢੰਸ ਦੇਤੀ ਥੀ ਮੈਂ ਅਕਸਰ  
 ਯਕੇ ਜਾਤੇ ਬੇ ਤੁਮ ਯੀਪੇ ਢੁਵੇ ਫੁਭ ਧੂੰਢੀ ਫਰਮਾ ਕਰ  
 ਕਭੀ ਪ੍ਰਥੋ ਕੇ ਅਭ ਕਯਾ ਢਾਵ ਹੈ ਓਨ ਨਾਜਨੀਨੋਂ ਕਾ  
 ਢੁਵਾ ਕਯਾ ਰੰਗੋ ਰੁਪ ਓਨ ਵਾਡਵੇ ਯੋਢਰਾ ਜਭੀਨੋਂ ਕਾ  
 ਤੁਮਢਾਰੇ ਸਾਮਨੇ ਭਯੇ ਭਿਗਭ ਕਰ ਵੋਟ ਜਾਤੇ ਬੇ  
 ਓਠਾ ਕਰ ਸਾਫ਼ ਕਰਤੇ ਔਰ ਸੀਨੇ ਸੇ ਲਗਾਤੇ ਬੇ  
 ਵਢੀ ਭਯੇ ਹੈਂ ਵੇਕਿਨ ਆਢ ਯਾਕ ਆਵੂਢ ਰਢੇਤੇ ਹੈਂ  
 ਗਰੀਭਾਂ ਯਾਕ ਹੈ ਢਾਮਨ ਪੇ ਅਥਕ ਆਂਭੋਂ ਸੇ ਭਢੇਤੇ ਹੈਂ  
 ਤੁਮ੍ਹੈਂ ਕਿਤਨਾ ਧਗਫ਼ ਰਢੇਤਾ ਥਾ ਭਯੋਂ ਕੀ ਸਫ਼ਾਓ ਕਾ  
 ਕਭੀ ਦੇਭੋ ਭੀ ਓਠ ਕਰ ਢਾਵ ਓਨਕੀ ਭੇ ਨਵਾਓ ਕਾ  
 ਤੁਮ੍ਹੈਂ ਸੂਯਾ ਢੇ ਕਿਸ ਮੌਕਾ ਸੇ ਸੋਨਾ ਕੰਭੇ ਓਯਵਤ ਮੈਂ  
 ਯਢੀ ਨੀਢਿੰ ਅਗਰ ਠਢੇਰੀਂ ਤੋ ਜਾਗੋਗੇ ਕਯਾਮਤ ਮੈਂ  
 ਨਾ ਤੁਮਕੋ ਸੋ ਕੇ ਓਠਨਾ ਹੈ ਨਾ ਜਾਗੇਗਾ ਨਸੀਭ ਅਪਨਾ  
 ਤੁਮਢਾਰੇ ਪਾਐਂਤੀ ਮਰਕਢ ਭਨੇਗਾ ਅਨਕਰੀਭ ਅਪਨਾ  
 ਮੇਰਾ ਗੁਸਸਾ ਤੁਮਢਾਰਾ ਯਭਤ ਕਰਨਾ ਯਾਢ ਆਤਾ ਹੈ  
 ਤਸਵੁਰ ਹੈ ! ਕੇ ਪਢੇਰੋਂ ਭੂਨ ਕੇ ਆਂਸੂ ਰੁਵਾਤਾ ਹੈ  
 ਨਿਗਾਢੈ ਯਾਢ ਹੈਂ ਜੇ ਓਢੇਯਾਐਂ ਸਾਥ ਵਾਓ ਥੀ  
 ਤਮਨਾਯੋਂ ਕੀ ਢੁਨਿਯਾ ਢਿਵ ਨਸੀਂ ਢੋ ਕਰ ਜਗਾਓ ਥੀ



ਕੁਛਾਂ ਢੋ ! ਢਾਏਂ ਤੁਮ, ਅਯਯਾ ਨਹੀਂ ਲਗਤਾ ਕੁਛੀਂ ਮੁਯਕੋ  
 ਜ਼ੇ ਆਂਭੇਂ ਮੌਢ ਵੀਂ ਤੁਮਨੇ ਨਾਜਰ ਆਤਾ ਨਹੀਂ ਮੁਯਕੋ  
 ਮੇਰੀ ਆਂਭੇਂ ਮੁਨਧਰ ਵੀਂ ਤੁਮਢਾਰੀ ਆਂਭ ਦੇ ਯਵ ਸੇ  
 ਕਮਰ ਤਾਭਾਂ ਛੇ ਜੈਸੇ ਨਧਰੇ ਤਾਭਾਂ ਦੇ ਪਰ ਤਵ ਸੇ  
 ਮੇਰੀ ਰੰਗੀਨਿਆਂ ਸਵ ਸਵ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਤੁਮਨੇ ਦੇਖੀ ਹੈਂ  
 ਵਢੀ ਮੈਂ ਢੂੰ ! ਮਗਰ ਭੇ ਰੰਗਿਆਂ ਅਭ ਭੇਵਗੀ ਕੀ ਹੈਂ  
 ਰੁਕਾ ਜ਼ਤਾ ਛੇ ਢਮ, ਰਾਝੇ ਨਢਾਨੀ ਕੇਢ ਨਹੀਂ ਸਕਤੀ  
 ਲਗੀ ਹੈ ਆਗ ਕੁਝ ਐਸੀ ਕੇ ਯੁਪ ਭੀ ਰੇਢ ਨਹੀਂ ਸਕਤੀ

ਅਭ ਢਮ ਅਪਨੀ ਈਸ ਕਿਤਾਭ ਕੋ ਯਤਮ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਐਰ  
 ਆਪ ਸੇ ਗੁਯਾਰਿਸ਼ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਕੇ ਈਸ ਕਿਤਾਭ ਸੇ ਆਪਕੋ ਜ਼ੇ ਭੀ  
 ਫ਼ਾਓਢਾ ਢਾਸਿਵ ਢੁਵਾ ਤੋ ਆਪ ਢਮੇਂ ਭੀ ਅਪਨੀ ਢੁਆਐਂ ਮੇਂ ਯੜਰ  
 ਧਾਢ ਰਯਿਯੇ ਐਰ ਸਾਰੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਢੇਨੋਂ ਕੇ ਢਿਯੇ ਭੀ ਢੁਆਐਂ  
 ਕਰੇਂ ਕੇ ਓਨਕੋ ਐਸਾ ਭਨਾ ਢੇ ਜੈਸਾ ਅਢਵਾਢ ਐਰ ਓਸਕੇ ਰਸੂਵ  
 ਸਵਵਵਵਾਢੁ ਅਵੈਢਿ ਵਸਵਵਮ ਨੇ ਢੁਕਮ ਢਿਯਾ ਢੇ. ਐਰ ਈਸ  
 ਕਿਤਾਭ ਕੋ ਪਢਨੇ ਕੇ ਭਾਢ ਅਪਨੀ ਭਢੇਨੋਂ ਕੋ, ਸਢੇਵਿਯੋਂ ਕੋ,  
 ਭਾਯਿਯੋਂ ਕੋ ਭੀ ਈਨ੍ਹੀ ਸਿਫ਼ਾਤ ਕੀ ਤਰਭਿਯਤ ਢੀਯਿਯੇ, ਐਰ ਈਸ  
 ਕਿਤਾਭ ਕੋ ਪਢਨੇ ਕੇ ਭਾਢ ਢੂਸਰੀ ਕਿਸੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਢੇਨ ਕੋ ਢੇ  
 ਢੀਯਿਯੇ ਕੇ ਓਸਕੋ ਭੀ ਫ਼ਾਓਢਾ ਢੋ. ਐਸਾ ਨਾ ਢੋ ਕੇ ਅਢਮਾਰੀ ਮੇਂ  
 ਰਭੇ ਰਭੇ ਭੋਸੀਢਾ ਢੋ ਜ਼ਾਏ ਐਰ ਕਿਸੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਢੇਨ ਕੇ ਕਮ  
 ਨਾ ਆਏ. ਅਭ ਮਯਵਿਸ ਯਤਮ ਢੋਨੇ ਕੀ ਯੇ ਢੁਆ ਪਢ ਵੀਯਿਯੇ  
 ਐਰ ਈਸਕੋ ਧਾਢ ਭੀ ਕਰ ਵੀਯਿਯੇ, ਢਰ ਮਯਵਿਸ ਸੇ ਓਢਨੇ ਕੇ  
 ਭਾਢ, ਯੇ ਢੁਆ ਪਢ ਵੇਨੇ ਸੇ ਓਸ ਮਯਵਿਸ ਮੇਂ ਜ਼ੇ ਗਵਤੀ. ਕੋਤਾਢੀ  
 ਢੋ ਗਓ ਢੋ ਤੋ ਓਸਕਾ ਕਫ਼ਫ਼ਾਰਾ ਢੋ ਜ਼ਾਏਗਾ.

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ نَسْتَغْفِرُكَ اللَّهُمَّ  
 وَتَتُوبُ إِلَيْكَ.

وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَاصْحَبِهِ وَأَزْوَاجِهِ  
وَقُرْبَتِهِ أَجْمَعِينَ

અય અલ્લાહ આપકી ઝાત તમામ એબોં સે પાક હે,  
આપ હી તમામ તારીફોં કે મુસ્તહિક હૈં હમ ગવાહી દેતે હૈં કે  
આપકે સિવા કોઈ ઈબાદત કે લાઈક નહીં ઔર આપ હી સે  
અપને ગુનાહોં કી માફી ચાહતે હૈં, ઔર આપ હી કી તરફ  
રુજૂઅ કરતે હૈં ઔર અય અલ્લાહ ! રહેમત ફરમા હઝરત  
મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર ઉનકી આલ પર  
ઔર ઉનકે સહાબા પર.

## અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ

અય મેરી સમીરા બતાતી હૂં તુજે  
ચંદ બાતેં મૈં સુનાતી હૂં તુજે  
ઝખ્મે દિલ અપના દિખાતી હૂં તુજે  
કૌલે ઝર્મી હૈં બવકતે અલ્વદાઅ  
અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ  
પર્વરિશ કરતે હૈં ગો માં બાપ હી  
મશિકલેં ભી જેલતે હૈં વો સભી  
પર જુદાઈ કી ઘણી રુક્તી નહીં  
દિલપે પથ્થર રખકે કહેતે હૈં અલ્વદાઅ  
અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ  
તુ સમજના સાસ કો માં આજ સે  
રખના ખુશ તુમ અપને કામ ઔર કાજ સે

ઝિક જબ ભી હો તેરા હો નાઝ સે

હૈ મેરા કહેના બક્તે અલ્વદાઅ  
અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅતુમ

તુમ ખુસર કે મત અંદબ કો ભૂલના

સામને ઉનકે ના મુંહ કો ખોલના

મીઠી બોલી હર કિસી સે બોલના

કેહ રહી હું મેં બવક્તે અલ્વદાઅ

અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ

અઅલાએ કલિમતુલ્લાહ કો અપના મકદસે ઝિંદગી બનાના

અપને શૌહર ઔ રબેટોં કો રાહે ખુદા મેં ભેજના

ખુદ ભી મહેરમ મસ્તૂરાત કો જમાઅતોં મેં એહતેમામ સે જાના

કેહ રહી હું મેં બવક્તે અલ્વદાઅ

અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ

ઝિંદગી કા મકસદ હોતા હૈ તમામ

કર સકે ગર તુ શૌહર કા એહતેરામ

ઉસકી હાં મેં હાં મિલાના નેક નામ

કરતી હું યે ઇલ્તેજા, જા! અલ્વદાઅ

અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ

સીરત વ અસ્મત તેરે ઝેવર રહે

ખંદા ઝન હર દમ તેરે તેવર રહે

ખુશ તેરી સબ નનદેં ઔર ભાભિયાં રહે

દિલ મેં તારી બાતેં લિખ લે, અલ્વદાઅ

અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ

તુ સમજના ઉનકી ઇઝઝતે શાન કો

તોળના હરગિઝ ના ઉનકે માન કો

કમ ના કરના જેઠાની કી શાન કો

દેવરાની તુજકો હો પ્યારી સદા  
અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ  
પ્યાર સે કરતે રહે વો પર્વરિશ  
કી અદા હઝરત ને ઈસ્લામી રવિશ  
આયા આખિર વક્ત સુન અય મેહ વિશ

ફાતેમા કો કર દિયા ઘર સે વદાઅ  
અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ  
અય મેરી પ્યારી દુલારી લાડલી  
બાપ કી ઈઝઝત હૈ તેરે હાથ હી  
લાજ રખના માં કે ઈસ ઉપદેશ કી

ઈન ઉમ્મીદોં પર હૂં કહેતી અલ્વદાઅ  
અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ  
હફસા ! દુનિયા વ આખેરત મેં ફૂલતી ફલતી રહો  
આકેલા વદીનદાર બન કર હમેશા ખુશ રહો  
ખુશ રખો તુમ સાસ, શૌહર, ખુસર કો  
તેરી માં ભી કેહ રહી હૈ અલ્વદાઅ  
અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ

અય મેરી ફરહાના ! સુન ગૌર સે  
ના મિલેગી બાત યે કહીં ઔર સે  
પઢતી રહેના તુમ નમાઝેં સહીહ તૌર સે  
તેરી માં ભી કેહ રહી હૈ અલ્વદાઅ  
અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ

મદાના મહેફિલ ઔર ફોટો, મૂવી સે રહેના હમેશા જુદા  
ના મહેરમોં ઔર ગૌરોં સે કરના પરદા સદા  
નજૂમી, જૂટે પીરોં સે બચના ખુદારા

તેરે અબ્બા ભી કેહ રહે હૈં અલ્વદાઅ  
અલ્વદાઅ અય જાને માદર અલ્વદાઅ

## औरतों के लिये यंद मुझीद किताबें

यहां हम औरतों के लिये यंद मुझीद किताबें जिक्र करते हैं, तमाम मुसलमान औरतों को यादिये इन किताबों को छिदायत की निय्यत से जुद भी पढ़ें और मुसलमान બહેનો में भी ये किताबें ફેલાयें.

(૧) મઆરિફુલ કુઆન: ये मौलाना मुहम्मद मुहम्मद शहीअ रहमतुल्लाह अलैह की तफ्सीरे कुआने करीम है. इसमें से रोजाना कोशिश करें यंद आयात का तरजुमा व तफ्सीर पढ लें, ताके अल्लाह तआला के कलाम को समजने और इस पर अमल करने की तौफीक हो और मुश्किल मकामात पर निशान लगा कर बाद में शौहर ....., બેટે ..... કે ઝરિયા મોઅતબર ઉલમા વ મુફતિયાન હઝરાત સે સહીહ મસ્અલા સમજે.

(૨) મઆરિફુલ હદીસ: (मौलाना मुहम्मद मंजूर नोअमानी) ये किताब બહોત આસાન ઔર સલેસ ઉર્દુ મેં હે, હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી અહાદીસે મુબારકા કી તશરીહ એસી કી ગઈ હે હર એક ઈસકો સમજ સકતા હે. હર મુસલમાન ઔરત કો યાદિયે કે ઈસ કિતાબ કા ઝરૂર મુતાલેઆ કરે, રોઝાના કમ અઝ કમ એક હદીસ ઝરૂર અમલ કી નિય્યત સે પઢે તો ઈન્શા અલ્લાહુ તઆલા સાલ મેં કાફી અહાદીસ કા ઝખીરા હો જાએગા ઔર આમાલ મેં ભી તરકકી હોગી.

(૩) બહિશ્તી ઝેવર: યે કિતાબ તો ઇસ્મે બા મુસમ્મા, ઔરતોં કે લિયે દુનિયા મેં જન્નત કા ઝેવર હૈ. ઇસ કિતાબ કો પઢને ઔર સમજને કે બાદ દીન વ દુનિયા કે બહોત સારે મસાઈલ મેં મહારત પૈદા હો જાતી હૈ, ૨૪ ઘંટે કી ઝિંદગી ગુઝારને કા તરીકા, હર કામ અલ્લાહ તઆલા કી ખુશનૂદી કે મુવાફિક કરને કા તરીકા, શૌહર સાસ નનદ સુસરાલી રિશ્તાદારોં કે સાથ નિબાહને કે તરીકે, બચ્ચોં કી તરબિયત વગૈરા ..... વગૈરા તમામ મામલાત મેં એક મુસલમાન ઔરત કે લિયે બહોત હી બેહતરીન કિતાબ હૈ.

(૪) તોહફઁએ ખવાતીન: યે ભી બહોત હી પ્યારી કિતાબ હૈ. ઇસકો એક મરતબા નહીં બાર બાર પઢને કી કોશિશ કરેં ઔર ઘર મેં જો મહેમાન ઔરત આએ ઉસકો ભી થોળા સા ઇનમેં સે પઢ કર સુનાએ, ઉનકો ભી તરગીબ દેં કે વો ઇસ કિતાબ કો ખરીદ કર રોઝાના ઇસ મેં સે કુછ પઢ કર અમલ કરને કી કોશિશ કરેં.

(૫) ફઝાઈલે આમાલ: ઇસ કિતાબ મેં સે રોઝાના અપને ઘર મેં બચ્ચોં ઔર બચ્ચિયોં કો બિઠા કર, શૌહર સાસ કો બિઠા કર, ઘર કે તમામ અફરાદ સિવાએ ના મહેરમ મદોં કે, ઇસકો બૈઠ કર કમ અઝ કમ દસ મિનટ ઇસ તરહ કે એક પઢે ઔર બાકી સબ સુને, ઇન્શા અલ્લાહ ઇસકો પઢને કી બરકત સે ચંદ હી દિનોં મેં ઘર કી કાયા પલટ જાએગી, ઔર ઘર મેં શૈતાન જિન્નાત, મઆસી ગુનાહોં કે અસરાત ખત્મ હો કર દીનદારી, નેકી, ભલાઈ કે અસરાત શુરૂ હો જાએંગે. આપસ મેં હસદ, બુઝ, કીના કી બીમારિયાં ખત્મ હો કર રહેમત, મોહબ્બત કી ફિઝા સાઝગાર હોના શુરૂ હો જાએગી.

(५) ईजाईले सदकातः एस किताब को ली रोजाना घर के सारे अफ़राद के लिये जरूरी है के सुनें, ईशा के बाद या किसी और वक़्त जब सब जाने वगैरा से फ़ारिग हो जायें तो अेक पढ़ कर सुनायें और बाकी सब अदब व अहतेराम से सुनें. एस से बहोत जल्द, दुनिया के भत्म व फ़ानी होने का बयाल दिल् व हिमाग में बैठ जायेंगा, और दुनिया की हर मुसीबत परेशानी छोटी मालूम होगी, आभेरत की मोहब्बत और अल्लाह तआला से मिलने का शौक पैदा होगा, भाई बहनों में मोहब्बत पैदा होने का सबब होगा, दो बेटों के दरमियान हसद व जगण से डिफ़ाजत का जरिया होगा. आभेरत में मिलने वाले अजर का ध्यान रखते हुवे अपनी ज्वाडिश दबा कर, दूसरे मुसलमान की हाजत पूरी करने का शौक पैदा होगा.

(७) ईस्लाम और तरबियते औलादः हर मां बाप के लिये जरूरी है के एस किताब को ठंडे दिल से पढ़ कर ईसी नइज पर अपनी औलाद की तरबियत करने की किंफ़ करें, ताके आजका ये बरया कल का अेक मुजाहिद और दाई बन कर उम्मत मुस्लिमा का काईद बने, औलाद अल्लाह तआला की दी हुवी नेअमत ली है और अमानत ली, औलाद को नेक और अल्लाह तआला की इरमां बरदार बनायेंगे तो वो हमारे लिये जिंदगी में और मौत के बाद ली आंभों की ठंडक का सबब होगी. एसलिये तमाम मुसलमान वालेंदैन एस किताब का जरूर मुतालेआ करें.

(८) अेक मिनट का मद्रसाः (अज ईफ़ादातः उजरत मौलाना शाह अबरारुल उक साइब दामत

બરકાતુલુમ.

જમા વ તરતીબ: હઝરત મૌલાના હકીમ મુહમ્મદ અખ્તર સાહબ મુદ્દ જિલ્લુલુમ)

બરસો હો જાતે હૈં હમારી નમાઝેં દુરુસ્ત નહીં હોતી, જો કુછ નમાઝોં મેં પઢા જાતા હૈ વો હમેં સમજ મેં નહીં આતા, લા પરવાહી કી બિના પર ગુનાહોં કી આદત પળી રહેતી હૈ, નેકિયોં કા અજર માલૂમ ના હોને કી વજા સે ખૈર કે બળે બળે કામોં સે હમ મહેરૂમ રહેતે હૈં. હમારે અકાબિર હઝરાતે કિરામ ને બેહતરીન તરીકે પર આસાન અંદાઝ મેં ઇસ તર્જ પર યે ઝરિયાત જમા ફરમા દી હૈં કે જૈસે ઇમામ હઝરાત મુકતદિયોં કો યે કિતાબ પઢ કર સુનાએંગે, ઇસી તર્જ પર માએં ભી બચ્ચોં કો બિઠા કર યે કિતાબ સુના સકતી હૈં. લિહાઝા યે કિતાબ હર ઘર કી ઝરૂરત હૈ.

અલ્લાહ તઆલા જઝાએ ખૈર અતા ફરમાએ હર મુસલમાન બહેન કો જો ઇસ કિતાબ કો ખુદ ભી પઢે ઓર પઢને કે બાદ દૂસરી બહેનોં કો ભી ઇસકો પઢને કી તરગીબ દેં.